

Gyomai Ujság
1933

Adó tartozások igazolására kiállított bizonyítványok illetékmentesek. A kereskedelemügyi miniszterium most közölte a kamarával, hogy a pénzügyminiszterium rendelete szerint a közszállító vállalkozók részére kiállított és adófizetés megtörténtét igazoló bizonyítványok, amelyeket ezeknek a közszállítástól eredő járandóságai kiutalása előtt az utalványozó hatóságnak, hivatalnak, stb. be kell mutatniok illetékmentesek.

Gyümölcsfák tisztogatása. Mindenki szívesen tartja kertjében a gyümölcsfákat. Tavasszal virágja örvendeztet, nyáron árnyékába húzódnak, nyár végén, ősszel gyümölcsével szolgál nekünk, ami nem lebecsülendő értéket képvisel még a kis házikertekben sem. Télen csupasz ágai érdekesen hatnak, hóval, dérral borított gallyai igen szépek. Azonban ilyenkor a fa megmutatja fogyatékosságait is. Mindaz, amit nyáron lompos állapotban nem láthatunk meg, azt most szemünk elé tárja. Vegyük a kerti fűrészt, lássunk hozzá. Szedjük le mindenekelőtt is az összes száraz ágakat, az összes törött farészeket és pedig mindig úgy, hogy az élő részig, egy elágazásig szedjük le, csonkokat ne hagyjunk. Mult évről visszamaradt száraz ág-csonkokat is fűrészeljük le. Azután járjuk körül a fát, nézzük meg, mely ágak nőnek a korona belseje felé, mely ágak nőnek egymásra, melyek keresztezik egymást, hol sűrű a korona és ahol ilyen gallyakat találunk, azokat is távolítsuk el. Nézzük meg a fa tővét s ha ott tőhajtásokat találunk, azokat is tőből szedjük el. Nagyobb sebeket oltovíasszal kenjük be. Ezt a munkát fagymentes időben elvégezhetjük mindaddig, amíg a fák nedvkeringése meg nem indul. Évenként, vagy ha sok fa van úgy két-három évenként végrehajtott gondos tisztogatás esetén, nagy sebeket sohasem kell ejtenuk a fán és ha a törzset is lekaparjuk, a fát megpermetezzük, úgy nyugodtan várhatjuk a tavaszi virágzást, mert kötelezettségünknek a fával szemben is eleget tettünk.

A sziszikes borsóban és lencsében a szisziket legeredményesebben szénkénegezéssel öihetjük meg.

A gyomai Református Ifjúsági Önképzőkör Kultürestje A református ifjúság február hó 18-án, szombaton este 6 órai kezdettel a központi elemi iskolában ismeretterjesztő estét tart, melyre ezuton hívja meg Gyoma község közönségét az egyesület vezetősége. Az este belépődij nincsen. Ha az este iránt kellő érdeklődés mutatkozik, úgy az egyesület ifjúsága azt tervezi, hogy ezen estéket, illetve előadásokat minden vasárnap délutánonként bevezeti, hogy községünk lakossága minden vasárnap megtalálhassa a maga kellemes és nemes szórakozását...

Műtrágyából a nitrogéntartalmú csillislétromot csak a fakadás előtt szórd szét. A szuperfoszfátot, kállit és mézsnitrogént már ősszel, vagy igen korán tavasszal szórásd az árokba.

Termeljünk mandulát! Magyar Gyula, kiváló gyümölcszakértő javaslatot tesz, hogy mandulafa ültetésével szorítsuk ki az évi egymillió pengőre tehető mandulabehozatalt. Régi, rossz szokásnak mondja azt, hogy még mindig csak magról szaporítják a mandulafát s a kertekben nem találunk két fát sem, amelynek egyforma nagyságu, alaku és minőségű termése volna. A rendszeren csak keverékárut adó magyar mandulát nem szívesen veszik a kereskedők. A nemes mandulafajták telepítése egyedül csak faiskolában nevelt, fiatal, egy-kétéves oltványok ültetésével helyes. Az apró, keményhéjú félvad édesmandula éppen olyan jól megfelel alanynak, mint a keserűmandula. A mandulafa előnye, hogy igénytelen s olyan száraz, köves hegyoldalon is diszlik, ahol más gyümölcsfa nem él meg.

Beteg, száraz gallyakat mindig úgy vágjuk le, hogy egy arasznyit az egészséges részből is eltávolítsunk velük a fáról.

Aki az oroszlanokat hipnotizálja. Egész Amerikát lázba hozta egy Frank Murray nevű arlista, aki a legvadabb oroszlanokkal megrakott ketrecbe is fegyver nélkül mer bemenni. Frank Murray — aki azt mondja, hogy hipnotizálja az oroszlanokat — magyar származású és mielőtt kiment volna Amerikába, Murányi Ferenc volt a neve. Murányi itthon előfizetőket gyűjtött Tolnai Világlapjának és az így szerzett pénzen utazott ki az Egyesült Államokba.

Rovarporvirág termesztése. A növényvédelmi iroda igazgatósága elhatározta, hogy a rovarporvirág hazai termesztését meghonosító akcióját, melyet a mult években folytatott, ez évben is folytatni fogja. Tekintettel azonban arra, hogy a mai gazdasági viszonyok között vigyázni kell, nehogy valamely termelési ágban túlprodukción álljon be, tájékozódni kívánunk az eddig már betelepített területek nagyságáról, fekvéséről stb. Erre való tekintettel felkérjük mindazokat, akik a mult évben rovarporvirágot telepítettek, szíveskedjenek közölni akár a szerkesztőségünkkel, akár pedig a Növényvédelmi Irodával a betelepített területek nagyságát, a magvetés idejét, a terület fekvését és az esetleges multévi hozamot.

Évi 37.000 pengő föbblel kiadást jelent a parlamentnek a délutáni üléselés.

Kenyereslány volt-e Molnár Vera? Molnár Vera, a szép színésznő, akiről sokat beszéltek az eltűnt Róih Jani bankárral kapcsolatban, mint kenyereslány kezdte pályafutását, bár ő maga ezt mindig tagadta. A Délibáb új száma rendkívül érdekes cikket közöl erről az érdekes életű színésznőről. Ezenkívül pompás képekkel illusztrált premierbeszámolókat, színházi pletykákat, nagyszerű rádióműsorokat, regényt és szindarabot talál az olvasó a népszerű lapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A drága áram miatt kirakal-kivilágítási sztrájkot rendeznek a pesti kereskedők.

A sáskajárás éhhalállal fenyeget 18 ezer argentiniai mezőgazdát.

A monilia elleni védekezés egyik alapvető feltétele, hogy télen a betegség által megtámadott száradó és belegeskedő ágrészeket eltávolítsuk és a fán levő összeasszott gyümölcsmúmiákat leszedjük és megsemmisítjük. A monilia ugyanis ezekben telel át. Ha ezek a növényrészek, amelyek magukban hordozzák a gomba áttelelő részeit, a fán maradnak, vagy lehullva a földön hevernek, a spóráknak millióit fogják létrehozni, amelyekről aztán majd a szél fog gondoskodni, hogy azok gyenge növényi részekre kerüljenek és ezeket megfertőzzék. Tehát hiába minden permetezés, mert ez csak akkor fog eredményre vezetni, ha a gombának áttelelő szerveit is megsemmisítjük, hogy ily módon a tavaszi újabb fertőzéseket megelőzzük. Tekintettel arra, hogy az áttelelő szervek mindig összehasonlíthatatlanul kisebb számban vannak jelen, mint a nyári szaporodó szervek, a legtokeletesebb eredményt ezeknek az összegyűjtésével és megsemmisítésével érjük el.

Hollandiában százezer malacot akartak elégetni. (G. H.) Hollandiában a sertésárak továbbbi csökkenésének megakadályozása céljából a sertés központ 100.000 malacot vásárolt fel 2 forintos állag áron, hogy a további nevelés és hizlalás alól kivonja és ily módon a későbbi mulkinálatot megakadályozza. A központ a 100.000 malacot el akarta égetni, hogy a piaci értékesítésükkel ne rontsa. A közvélemény azonban oly élesen foglalt állást ezen tervvel szemben, hogy végül is akként határoztak, hogy a városi munkanélküliek és szegény lakosság részére kedvezményes áron hozzák forgalomba. A sertésállomány csökkentése érdekében felhívták a nagytenyésztőket, hogy állományukat csökkentseék, egyben nagy mennyiségű hasas kocát fognak felvásárolni exportcélokra, hogy ily módon gátolják a sertéslétszám továbbbi szaporodását.

A szaporítóágyakat, amelyekben gombabetegségek mutatkoztak, forrázzuk le sós vízzel.

A békéscsabai m. kir. mezőgazdasági szakiskola ifjúsági gazdaköre Endrőd községben rendezett téli gazdasági tanfolyam záróvizsgálja alkalmából, 1933 febr. 19-én, vasárnap d. u. 3 órakor az endrői Korona szálló nagytermében vándorgyűlést — este fél 8 órakor tea estélyt rendez a Kisgazdakör helyiségében.

Kilencszázan mondták fel a rögzített adót Békéscsabán és Gyomán?

Ingyen borotválja a szellemi szükségmunkásokat egy derék hódmezővásárhelyi borbély.

A beteg égakat és gallyaka nemcsak a gyümölcsfákról, hanem a diszbokrokról és diszfákról is le kell vágni és el kell égetni.

Szeged környékén Fehérlón elkészül az ország legnagyobb halaslava.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

KÖRÖSTARCSÁN, a vasutállomás és kövesut mellett

40 kishold tanyásbirtok kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Érdeklődni lehet Dr. REISZ JÓSEF ügyvédnél, Békéscsaba.

Meghívó.

A Gyomai Református Ifjúsági Önképzőkör

évi rendes közgyűlést február hó 19-én, vasárnap délután tartja 2 órai kezdettel az egyesület központi iskolai helyiségében. Határozatképtelenség esetén a gyűlés fél 3 órakor lesz megtartva, mely a tagok számára tekintet nélkül határoz.

Tárgysorozat:

1. Elnökség jelentése az 1933 esztendőről.
2. Pénztárnoki jelentés.
3. Felmentvények megadása.
4. Tisztikar megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

Gyoma, 1933 évi február hó 5-én.
Imre Lajos sk. Arany Gusztáv sk.
titkár. elnök.

PUBLIKÁCIÓ.

Akiknek kedvezményes rézgálicra van szükségük, azok jelentkezzenek febr. hó 20-ig a főjegyzői irodában.

Egy smoking, egy frakk öltöny, egy fekete télikabát plüss béléssel — alig használtak, eladók. Gróf Tisza István út 57.

Eiler Józsefnek 1 ballai részvénye örökáron eladó. Ért. Eiler Ádámnál Luther Márton u. 22 sz.

Ha azt akarja Ön, hogy évek hosszú során át emlékezzenek Önre, akkor ünnepi, névnap vagy nászajándékul szép falit képet, vagy tükröt adjon, amelyet mélyen leszállított árban beszerezhet **Sari Pál úvegésnél Endrődön** az Ipartestület mellett. Szakszerűen és olcsón vállal képkerepezést, ovál, kör és szegletes keretbe. Ugyanott nagy kétkirakatos üzlethelyiség lakással és berendezéssel együtt kiadó.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamtu **kadar borknak** literje 40 fillér.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndij mellett.

Fegyverneki utca 7. sz. ház eladó.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 130 P, Fél évre 260 P, Egész évre 520 P.

Befizetések postacsékkon:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1. negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Temetés után.

A számottevő nemzetek részvétellel voltak és mind elismerték a nagyságát, az emberi nemességét. A magyar nemzet a sokfelé széthúzásban megtudott állni egy magasztos pillanatra és egybe tudott magasodni a nagy fia elvesztésében ért gyásza fenségében.

A külső gyász feketeségénél csak a nemzetek jövője bizonytalanságát jellemző jellegű feketesége nagyobb. Ebben a tomboló fergetegben jól esett tudni eddig, hogy az ő bölcsessége, nemzetközi tekintélye az az irányítók, mely a diplomácia útvesztő tekervényeiben is biztonsággal irányította a magyar nemzet igazát. Közel az igazság napvilága előtt elfáradt teste megpihent. Királynak kijáró végtisztességgel hazahoztuk őt. Királyok között őrizzük meg tetemét. A fájdalom könnyeit letöröljük. Ujra felvesszük a keresztet és a magyar igazság feltámasztásának hitével tovább járjuk az elnyomás országútját, mert fanatikus hittől

bizunk benne, hogy az ő a régi országhatárok között nagyszerű munkáját hamarosan befejezhetjük és ismét dolgozzuk a magyar történelmet.

Versenytagyalás a piactér burkolására.

A legolcsóbb ajánlat 16.525 pengő.

Szombaton délelőtt 10 óra körül bontották fel az ajánlatokat a piactér burkolására. A mintegy 1500 négyzetméter kiskővel való beburkolására négy ajánlat érkezett be. Wagner Márton Fiai 19.843.74 P. Máthé György Békéscsaba 19.960.60 P. Termelő Szövetkezet és Fodor kövezőmester Gyula 20.420.82 P. Csucshegyi Bazaltbánya 24.847.05 P.

Wagner Márton Fiai alternatív ajánlatot is adtak be kértéregű betonút építésére, ugyanolyan területen 16.525.30 pengővel. A betonburkolat olyan kivitelben történnék, mint a Hősök Emlék-útján (volt Deák Ferenc utca) ezelőtt 5 évvel épített 535 folyóméter szakasza.

A kiskőburkolat alapjául 15 cm. vastag beton, köbméterenként 160 kg. cement hozzáadásával van tervezve. A betonút alsó rétege szintén 15 cm. vastagon, de köbméterenként 220 kg. cementtel van tervezve. Ha tehát a betonút megépítésével megmaradt 3200

pengőt a félévenkénti 10késíteli 5 százalék kamatos kamatával, csak 20 évi tartamát véve a betonút felsőrétegének, ez az összeg 8600 pengőre szaporodik és ha addigra nem találnak fel megfelelőbb és olcsóbb burkolatot, a még mindig 15 cm. vastag alap rendelkezésre áll, sőt erősebben, mert ebben köbméterenként nem 160 kg. hanem 220 kg. cement van és a 8600 pengővel ugyanazt a kiskockát lehet rárakni, mint a most tervezettel, csak hogy a most rárakott kiskő már akkor 20 éves lesz.

Ezeket csak azért részletezzük ennyire, mert a község mai pénztelenségében előnyösebbnek találjuk a betonburkolat megépítését. Ha az előirányzott 24 ezer pengőt mind felakasztja használni a község, a beton kivitelével az egész csirkepiacot ki lehet építeni, persze a Rákóczi utcai szakaszt is, de ezt csak 5 méter szélességben. Kiskőburkolat kivitelével az előirányzott 1486 m²

mennyiségen felül csak 380 m²-rel, míg beton kivitelével 830 négyzetméterrel lehetne többet megépíteni a 24 ezer pengővel.

A betonnak még meg lenne az az előnye is, hogy simább felületét könnyebb volna tisztán tartani és ez egy csirkepiacnál elég fontos is.

Az sem lényegtelen, hogy kiskő lerakása képesítéshez kötött mesterség, ez a munkát vidéki kövezőkkel kellene végezteni. A kövezők munkadíja pedig mintegy 750 pengőt tesz ki. Betonburkolat építésénél egyellen idegen munkást sem kellene alkalmazni, mert az egész munkát helybeli munkások négy kömüvessel szépen elvégzik. A mai inséges időben 750 pengő munkabér is nagy jelentőségű a gyomai munkanélkülieknél.

Csak így tovább

ezzel a becsületcs igyekezettel.

A Kossuth Lajos utca kőpályája teljes szélességében érvényesül, olyan tisztára van az letakarítva. Nem kis munka volt a sok felhordott és ráta- padt saralet lapátolni, de szorgalmas igyekezettel megbirkózott vele az új „községi útász”.

Azt hisszük, a belterületi utak tisztán tartásában új rendet vezet be a község és a beállított útászokkal első sorban az utak

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

Írta: HAAN LAJOS 1870.

Csudaballa.

(Folytatás.)

A XV. században Csudaballát már a Buda feletti Szent Lőrincz kolostorban lakott Paulinusok kezén találjuk. Ugyan is ezen remeték Sofia nevű özvegyasszonynak szomszéd póhalmi birtokán némi foglalásokat tettek volt, mi ellen az özvegy beadta ellenmondását 1479 eszt. Ezen özvegy Csudaballának egy részét is bírta s a Csuda családból való volt, amint kitetszik egy 1476 eszt. határjárásból, melyben világosan említetik, hogy Bala falut Csudának fiai bírják. A határjárás okmány szerint Bala ekkor annyira vízzel volt körülvéve, hogy a határkijelölő bizottmány oda teljességgel nem mehetett. Ekkor Hevesvármegyéhez tartozott.

A következő században Csudaballa falut már a bozítai Bojnicsith vagy Horváth családnál találjuk. A birtokos, bozítai Bojnicsith Máté, bizonyos feltételek alatt eladta örök áron ezen faluját testvérének Jánosnak 800 forinton. Volt ekkor, az okmány szavai szerint, Chudaballán tíz népesített házhely és egy külön nemesi telek.

De csakhamar ismét urat cserél Csudaballa. Ugyan is már a XVII. század elején, neje jogán bírta azt Zthrucz Ferenc, fülek-várialkapitány. Ettől Bethlen Gábor erdélyi fejedelem, valószínűleg hűtelenségi okon, a birtokot elvette és Házy Jánosnak adományozta. Zthrucz nem hagyta abban a dolgot, II. Ferdinándhoz folyamodott birtokának visszaadására végett s Bethlen halála után a belháboruk folytán zavarba jött birtokviszonyok rendbehozására kinevezett birtokosok mellett he Barna György és osgyáni Bakos

István csakugyan komolyan felszólították Bethlen özvegyét, hogy Csudaballát Házytól Zthruczra, mint annak törvényes birtokosára, ruházza vissza. Zthrucz Ferencz valószínűleg magtalanul halván el s rokonságban lévén az Aszalay (Zthrucz Ferencz 1625 eszt. Aszalay Erzsébetnek Aszalay Ferencz árvájának gyámja volt. Nagy Iván I. 70.) családdal, halála után 1646 eszt. III. Ferdinándtól Zthrucznak rokona, Aszalay István szerezte meg Csudaballát. Ez, ugy látszik, még ugyanazon évben magtalanul meghalt, mert már a nevezett 1646 évben Csudaballát Aszalay Erzsébet, Ferencznek leánya és Vámosy Istvánnak neje bírta s azon szeretetért, betegségében való gyöngéd ápolásért, mellyel férje hozzá viseltetett, férjére iratta át ezen birtokát. Aszalayokról Vajaiakra, ezekről végre a széki gróf Teleki családra ment át Csudaballa.

(Vége.)

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

lisztántartását végezteli, télen-nyáron egyaránt, másodsorban pedig az utakmenti fákat kezelte az útaszokkal s ezenkívül mást nem is követel tőlük, de ezt aztán végezzék lelkiismeretesen.

Ipa. testületi közgyűlés.

Vasárnap délután tartotta az Ipari testület évi rendes közgyűlését.

A gyűlés megnyitása után a zárszámadás és költségvetés olvastatott fel, mely tudomásul vétetett. Élénk vitát váltott ki a zárszámadásban feltüntetett készpénzmaradvány, amit F. Kiss Gábor kifogásolt. A felvilágosítás megadása után ez is tudomásul vétetett.

Előljárási pótlagoknak megválasztottak: Puskás Ferenc, Podani Pál, Szabó Imre és Szébeni Lajos.

Nagy vitát provokált még a vezetőség javaslata a fizetések megállapításánál, különösen a 232 pengős jegyzői fizetés, melyet az Előljárási 220 pengőre javasolt leszállítani. Indítvány tételül 25%—50% leszállításra, valamint 100 P évi fizetés megállapítására. Az elnök által feltejt kérdést sokan tévesen félre értették — és tartózkodtak a szavazástól, várták a többi indítvány tárgyalását és így épen azt szavazták meg, amit nem általánosságban óhajtottak, az előljárási javaslatot.

12 iparágban megválasztották a vizsgáztató bizottság tagjait.

Végül Beinschróth Márton alelnök terjesztette elő indítványát, melyet a közgyűlés Leimdörfer Zoltán indítványával kiegészítve — egyhangulag elfogadott és kimondta hogy a súlyos adóztatás és az iparoság sérelmei miatt memorandumot intéz a kereskedelmi miniszterhez.

Rendelet.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter 48.100/X. 2. 1932. sz. rendelete a virágzó gyümölcsfák arzénos porozásának tilalma tárgyában.

A gyümölcsfavirágok megtermékenyítését nagymértékben elősegítő méhek elhullásának megakadályozása céljából a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t.c. 58. §-ában nyert felhatalmazás alapján a virágzó gyümölcsfáknak

arzénos tartalmu növényvédelmi szerekkel való porozását tiltom.

Megállapítást nyert ugyanis, hogy ilyen szerekkel végzett porozás a méhek tömeges pusztulását okozza.

A községi előljárási feladata felügyelni arra, hogy a gyümölcsfák a virágbimbók festésétől a szirmok lehullásáig arzéntartalmu szerekkel ne kezeljék. A lilalmi idő alatt észlelt arzénos porozás esetében a feljelentést az említett helyi hatóságoknál kell megtenni.

E rendeletbe ütköző cselekmény — amennyiben az sú-

lyosabb beszámítás alá nem esik — kihágás és 15 napig terjedhető elzárással és pénzbüntetéssel büntetendő.

Az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak hatáskörébe tartozik, harmadfokon a földmívelésügyi miniszter előadójának részvételével a belügyminiszteriumban szervezett Kihágási Tanács bíraskodik.

Jelen rendeletem kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest. 1932. április 12.

A miniszter helyett
Dr. MAYER s. k.
államtitkár.

A Gazdasági Népiskola estje.

Szombaton este kiadós műsorral sikerült estélyt rendezett Vitéz Pajor Gyula igazgató és Biró Teréz tanítónő növendékeikkel. Az ipariskola tantermét zsufolásig megtöltő közönség halás volt a kis szereplőknek, kik mindannyian becsületos igyezzel mutatták be tudásukat. A jelmezek is egyszerűségükben voltak csinosak. Különösen jól hatott a most már valóban csak a színpadon látható fekete csüngőkalárisokkal díszített selyemfőkötő... Így megy ki lassan, de biztosan, népviseletünk egy-egy darabja a divatból. Most még csak megszellőztetjük a kölcsön kért régi ruhadarabokat egy-egy előadáson, később már elkopnak s akkor már végleg lemondunk róluk.

Vitéz Pajor Gyula meleg tanítói ívvel, sok fáradággal tanította be a különböző tehetségű növendékeket. A siker megérte a fáradságot. A darabok kiválasztása is a hozzáértő mester jó ízlésére vall. A közönség lelkes ünneplése nemcsak a szereplőknek, hanem minden egyes számnál Vitéz Pajor Gyulának is szólt.

A szereplők közül kiemelkedtek Herter Magdolna és Bódi József. A többi szereplők is megállták a helyüket. Helyszűke miatt csak névleg soroltuk fel a többi szereplőket: Dobó Margit, Pálincás Mihály, Hamza Etel, Pájer Irén, Pájer Böske, Stégmájer Sándor, Vincze Endre, Kruchió Emilia és még többek.

Előadás után sorsolás és tánc következett.

Hadirokkantak gyűlése.

Az endrődi Hadirokkantak Egyesülete f. hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlését a község házában.

Jelen voltak tagok közül 179-en. Megjelent dr. Forrai Lajos „Honsz” központ elnöke, Róna Károly ügyvezető igazgató, több vidéki „Honsz” fiók küldöttsége is, Finta Albert főjegyző, dr. Tóth István, Csernus Mihály apátplebános, Kresznerics Gy. Ferenc, Simonovánszky Ödön altanácsnok, Walthier György polg. isk. igazgató és Orbók József el. isk. igazgató, a község előljárási és képviselőtestület több tagja, valamint szép számmal az érdeklődők.

Szurovecz András elnök üdvözölte a megjelenteket. Utána Szabó Gyula jegyző, majd dr. Forrai Lajos szép beszéd keretében kifejti, hogy megalkulása óta figyelemmel kíséri az endrődi „Honsz” fiók fejlődését, örömeinek ad kifejezést, hogy rövid működési idő és a nehéz viszonyok ellenére is mily szép eredményeket ért el, további összetartásra buzdítja a tagokat és ismerteti a Rökkant törvény tervezetét.

Utána Szabó Gyula jegyző az egyesület múlt évi beszámolóját tartotta és

fejtegette a hadirokkantak igényeinek jogosultságát és az egyesülés szükségességét.

Szabó Bálint ellenőr pénztár állapótáról tett jelentést.

Róna Károly ügy. igazgatója összetartásra, megértésre, szeretetre buzdítja a bajtársakat.

A közgyűlés a Himnusz eléneklésével véget ért.

Ezután a Hősök szobrához vonultak és megkoszorúzták.

Ezután dr. Forrai és Róna központi vezetők több bajtársnak a panaszát hallgatták meg.

Este bankett volt, melyen a vidéki bajtársak és Endrőd társadalmá szép számmal vett részt.

A banketten Szurovecz elnök, majd Róna Károly ügy. ig. kérte Endrőd község társadalmát, hogy tanúsítson érdeklődést hadirokkant kérdés iránt.

Felszólaltak még Szabó Gyula, Klárik János, Hudák mezőberényi kiküldött, Vaszkó Pál albiró, Orbók József, Szabó József és Hanyecz Pál.

A bankett után hajnalig maradt együtt a közönség.

Telek-uradalom malacgyára

cím alatti mult cikkünkben nem tünik ki, sőt talán szakemberek előtt az a látszat, mintha az Uradalom a sertéskeresztezősekre rendezkedett volna be. Nem. Telek-uradalom megmarad a jól bevált és már országos hírvű mangalica tenyésztése mellett. A keresztezéseket csak a házi tenyésztés részére végzi és csak kísérletképpen.

Mindenben elismerjük Csermák Kálmán tisztartó büszkeségét, hogy nála a mangalica-kocák is állag helet fiálnak, de mert tavaly már egyszer hízlaltunk a tőle vett mangalica és yorkshiri keresztezésből és azzal nagyszerű eredményt értünk el, ismétellen felhívjuk sertéshízlalóink figyelmét a telki keresztezésekre.

Minden jelmezes

jutalmat fog kapni a Gy. S. C. jelmezbálián. Lapunk helyszüke miatt nem tudjuk leközölni a díjakat, ellenben azok egy része meglekinthető Breuer Lipót órák és ékszerész kirakatában.

A jelmezesek megjutalmazásához eddig a következő cégek járultak hozzá: Becher Rezső, Berencsik Vilmos, Berkovics Adolf, Breuer Lenke, Cinkóczy Lajos, Diczy műterem, Glück Ármán, Honti Antal, Kádár Lajos, Kiss Margit hölgyfodrász, Koloh Antal, Matlak Márton, Nemes J. Béla, Szerető Matild és Végh Béla gyomai kereskedők és iparosok, valamint Magyar Asphalt R.-T., Panacea Vegyipari R.-T., Schmolli és Kallós, Tündéruijak szerk. és dr. Wander gyógy- és lápszergyár.

Köszönetnyilvánítás

Az endrődi „Honsz” fiók vezetősége ezúton mond hálás köszönetet az alulírottaknak a f. hó 12-én tartott társas vacsorának a megrendezésénél fáradságtalan buzgalmukért.

Első sorban is Jancsó Andrásnak, ki súlyos testi fogyatkozása dacára önzetlen lelkesedésből napokon keresztül fáradságtalanul végezte és irányította a szükséges előmunkálatokat. Ezen munkákban kitünő segítő társai voltak: Kurilla Tamás és Varga Sándor.

A házigazda tisztet Szabó Bálint, Dinya György, Tóth István, Farkasinszki Vincze alelnök, Fadgyas István pénztárnok és Porubcsánszki Ágoston vállalták, akik a vendégek elhelyezését közmegelegedésre végezték.

Az izletes pörbölt Harnos Vincéné, Szakálas Mihályné, Paróczai Józsefné, Timár Illésné, Gyuricza Imréné és

Hornok Lajosné elsőrendű háziasszonyi tudását dicsérte.

Az izetemes ételek felszolgálását Porubosánszki Eszti, Csuvár Maca, Paróczai Margit, Dinya Margit, Timár Regina, Fadgyas Margit, Paróczai Eszti, Szakálas Margit, Hanyecz Eszti, Hegedüs Margit, Vaszkó Cecilia és Katona Juszti végezték dicséretet érdemlő módon.

Műkedvelő előadás.

Minden tekintetben szép és élvezetes estében volt része február hó 5-én a gyomai közönségnek. Este 8 órára zsúfolásig megtelt az Uri Kaszinó díszterme, hol a gyomai Református Leány Egyesület tartotta ez évi első műkedvelő előadását. Az előadott szindarabok vallásos és hazafias érzésekről tettek bizonyosságot és méltóan propagálták az egyesület szép nemes céljait. Ugy a szereplő leánykák, mint a figyelmes rendezőség kivétel nélkül becsületos kulturmunkát végeztek, igaz lelki gyönyörűséget szerezve az egybegyűlteknek.

A műsor első számaiban két bájos szindarab foglalt helyet: Fénykép — Hamupipőke. Szereplői élénk derűt sugároztak és az előadásban dicséretes jelzőt érdemelték: Ágoston Piri, Harmathi Gizike, Domokos Panni, Bárdos Irma, Eiler Babus, Tuba Ilonka, Cs. Nagy Juliska, Szilágyi Zsuzsika, Ágoston Vilma, Matyi Teréz, Pető Piroska és a két férfiszereplő Csapó Gergely és Biró János.

Varga Pöszli magyar szülő láncsal nagy sikert ért el. Ráteremttségét nagy tapsvihar dokumentálta.

A nemesi levél című színmű két vezető szerepének közvetlen alakításáért Gecsei Ida és Csökönyi Eszti érdemelnek őszinte elismerést. Gecsei Ida kellemes énekhangja szépen érvényesült a dalbetétekben. Makcsali Juliska természetes, élénk játékával vona magára a figyelmet, de részesei a sikernek: Harmathy Gizike, Viznyai Margit, Tuba Ilona, V. Balogh Bözsike és Pető Piroska is.

Kedvesen illeszkedtek az együttesbe Vaskor Lenke és Oci, mint gyermek szereplők.

A műsor befejező száma „Gyula diák” derűs életképe volt: Késik a vonat. Szereplői: Varga Pöszli, Cs. Nagy Juliska, Makcsali Juliska, Biró János, Kovács Ferenc, Makcsali Márton kivétel nélkül élénk színésszel játszóllak.

A belaniás és rendezésért Molnár Gyula színművész illeti elismerés, kit már nemcsak mint kiváló színészt és rendezőt, hanem mint szindarab író is előnyösen ismer a gyomai közönség.

Előadás után reggelig tartó tánc volt.

Kubikostalicska.

Egész Magyarországon a szentesi talicska vezet és joggal, mert talicskát készítenek másik és több helyen is, de a szentesivel nem tudnak versenyezni. Csak ott tudják az embernek a lestmagasságához hozzászabni a talicskát. Mert ez is fontos. Magasabb embernek hosszabb, alacsonyabb embernek rövidebb talicska kell. A jól megválasztott talicska azután tartós is. Van olyan is, amelyik már husz év óta pereg. De itt már ki kell térnem... mert csak peregne...

Más vidéken, de meg itt is, egyesek furi-nak és bindusz-nak is nevezik. Általánosságban azonban csak kubikostalicska a neve.

Ha valami munka kerül, — mert manapság már csak úgy „kerül” — összeszedelődik egy csapat kubikos és a találkozóhelyről együtt indulnak egyes vagy kettős sorban a munka felé. Ha az út jó és nincs messze a munka, kibalagnak szépen. De bizony... sáros, vagy keményre fagyott rögös úton, a munkához oda jutni egy fél napi vagy még hosszabb szenvedés. Gyakran a téli hideg ellenére is, lecsordul az izzadság a kubikos homlokáról a szemébe. És még letörölni sem mindig tudja, mert két kézzel is keményen kell markolni a talicska szarvát. Megállni is csak akkor lehet, mikor az első és így az egész sor megáll, mert ha közbeeső áll meg, letartja az utána haladókat is. Télen a munka kezdete jóval napkelte előtt van, mert rövid a nap. Nyáron pedig napkelte után mindjárt.

A liszta reggeli levegőben messze hallhatóan megperdül valahol egy talicska és élesen, mintegy serkenve pereg, zörög. Nyomban rá az egész vonal végig megmozdul és a gödrökben mintha hosszú, sűrű szemü lánc volna, mozog a sok kubikos.

Beszélgés ilyenkor alig van és napközben is kevés, mert ez a munka nehéz. Mindenki liheg az erőfeszítéstől. A hangulat pedig többnyire nyomott, mert az alacsony köbméter ár és a súlyos munka kevés keresetet nyújt és ez nem felvidítő. Nem úgy, mint ezelőtt, mikor még jó kedvvel nyomta a kubikos a furi, mert bírt teljesíteni és ára is jobban volt. Most szinte lélek nélküli csendben megy a munka, míg valahol fel nem harsan, hogy: Fröstök! Akkor leállnak a csapatok és előkerülnek a bográcsok. Fellángolnak a ki-

csiny tűzek és a levegőben hamarosan szerteszáll a térszafaleves és belyáros szaga. Főzik a reggelit. Főzés, evés nem tart egy órahosszáig. Azután újra kezdődik a peregés és lihegés délig.

Az ebédidő kissé hosszabb. Egy kis pihenés is jár vele, de azért ez sem hosszabb másfél óránál. Azután újra tovább, estig, míg a nap majdnem elbukik. Akkor van: Fájront!

Megint megújulnak az apró tűzek és az alkonyatban vékony füstcsikok szállnak messze. Fő a vacsora. Többnyire mindenki magának főz, de azt lehet látni, hogy hárman-négyen együtt főznek és együtt esznek.

Vacsora után itt is, ott is összeverődik egy-egy csoport és beszélgetés indul. Hogy miről...? hát a nehéz helyzetről, — ami itt nem képlet, hanem tiszta valóság — és néha egyről-másról is. Ezek a beszélgetések azonban, amennyire a kubikos megélhetése leredukálódott annyira, vagy talán még jobban veszítettek erkölcsi színvonalukból. És nem is nyulnak bele a késő estébe. Fáradt mindenki és hamarosan elköszönnek egymástól, hogy: Jóccaká!

Egy kubikos.

HIREK

Dr. Legeza Tibor ügyvéd jelenti, hogy ügyvédi irodáját megnyitotta és ügyvédi gyakorlatát Gyomán III. Szabadság tér 4 sz. alatt (Csendőrség melletti Iványi házban) megkezdte.

Gyoma és a mostani határában volt községek történetét Haan Lajos 1870-ből Békés-Vármegye Hajdana című könyvéből mai számunkban befejezzük. Kiváncsok volna, ha az azóta eltelt időtől napjainkig megírná valaki Gyoma történetét, mert most talán még sok értékes adatot meg lehetne menteni a még élő öregeink bemondásának anyagával. Jövő számunkban Endrőd történetét kezdjük meg, ugyancsak Haan Lajos leírásában.

Érem kiosztás. Vasárnap délelőtt a község házában a járási testnevelési felügyelőség vezetője 32 gyomai lakosnak ünnepélyes keretek között adta át az utólag kiérkezett sebességi érmeiket. Az ünnepélyen a község vezetősége és sok érdeklődő jelent meg.

A darázsészkeket még a télen keressük meg és a bennük rejtőzködő darázsakkal együtt pusztítsuk el.

A gyümölcsös talaját, vagy legalább is a fák alját egészen a csurgóig sohasem mulasszuk el felásni.

Figyelem! A Gy. S. C. jelmezes báljára a következő helyeken lehet belépőjegyet elővételben vásárolni: Breuer Lipót órás és ékszerész, Végh Béla könyvkereskedő, Ehrmann Henrik kereskedő és Szerető Matild női kalapos üzletében. Akik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, forduljanak a fenti elárúsító helyek bármelyikéhez, ahol kérésük elintézését nyer.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra 1935. évi március 17-től április 2-ig érvényes ingyenes visszautazásra jogosító jegyek a Gyomai Ujság szerkesztőségében a Wagner Márton Fiai fatelepén kaphatók.

Az Országos Családház—Építő Takarékszövetkezet fel nem mondható kamatmentes kölcsönökkel folyósi családi ház építésére. Felvilágítással szolgál: Kriszt Mihály Mezőberény.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA gyomai raktárában.

A munkaügyi szemle kiadványai sorában „Veszélyességi Táblázat és Üzembesorozás” cím alatt megjelent szakmunka útmutatóul szolgál a munkadóknak és felöleli a balesetbiztosítással kapcsolatos tudnivalókat. A könyv ára 3 P. Megrendelhető a Munkaügyi Szemle szerkesztőségénél Budapest, (VIII. Fiumei ut 19/b).

Szemestengerít a Futura a legmagasabb napi áron vásárol.

A trágyázáshoz mélyre készített az árkokat. A sekélyen elhelyezett trágya csak gazt nevel.

Magyar zenealbum címen a magyar zenei élet szempontjából nagyjelentőségű kollagyűjtemény áll szervezés alatt, melyben helyet adnak minden komoly magyar zeneszerzőnek. Az akció elé nagy érdeklődéssel tekint a zenei világ **A Magyar Zenealbum** kiadóhivatala (Újpest, gr. Apponyi u. 20.) szívesen fogadja a zeneszerzők megkeresését. Válaszbélyeg melléklendő.

A gyümölcsös telepítésének költségeiről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a forma műveléséről, a szabadföldi korai zöldségtermesztésről, a kipusztult őszi barackfák pótlásáról, a melegágykészítésről, a gyümölcsfa ültető gödrének trágyázásáról és a helyes ültetéséről. A dusan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, Földművelésügyi Minisztérium) e lapra való hivatkozással egy alkalommal díjtalanul küld mutatószámot.

Gyakran hallatszik a panasz, hogy a lapunkban ajánlott permetezési módok és a gyári prospektusok által előírt permetezési eljárások között eltérések vannak. Ezek az eltérések egyebektől eltekintve abból is származnak, hogy lapunkban kizárólag csak olyan védekezőszert ajánlunk, amely államilag már több éven keresztül, úgy a laboratóriumi vizsgálatok útján, mint a szabadföldi gyakorlatban ki van próbálva és minden tekintetben megállta a helyét. Azonkívül természetesen, ahol csak lehetséges, a házilag készíthető szerek használatát igyekszünk a köztudatba átvinni, mivel ezek lényegesen olcsóbbak és így ezek alkalmazása mellett a gazda termelése kifizetődőbbé válik.

Magyarország nagy halottja. Apponyi Albert grofot százezrek kísérték utolsó útjára. Egész Magyarország gyászolt és úgy Budapesten, mint az ország minden részén fekete lobogók hirdették a nagy magyar fájdalmat. Hetvenötézer kirakalban tették ki úgy Budapesten mint vidéken a nagyméretű Apponyi emléklapot, amelyet Tolnai Világlapja a nagy nemzeti gyász alkalmából készített és osztott ki teljesen díjtalanul. Magyarország minden üzlete gyászolt a Tolnai Világlapjától kapott gyászkeretes képpel.

Állami gépjaróművezetőképző (soffór) tanfolyam nyílik meg leszállított tandíjakkal a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet keretében március 6 n. este fél 7 órakor, az intézet Budapest, VIII., József körút 6. szám alatti helyiségében. Beírás naponta d. e. 9—1 óra között az igazgatósági irodában, ahol a félévelhez szükséges úrlapok a hivatalos órák alatt előzetesen beszerezhetők. Igazgatóság.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felhívja a tiszántúli gyümölcs-termelők figyelmét a nagymértékben elszaporodott galagonya pillé- hernyófészkeire, aminek gyümölcsfáról való gondos leszedése és elégetése által lehet a hernyó rendkívüli kártételétől megmenteni gyümölcstermésünket. A hernyófészkeket már február hónap végén okvetlenül le kell szedni a fákról, mert esetleg a korán beálló meleg napokon a fészkekben áttelelő apró hernyók a telelő fészkeket elhagyják és a fa vesszőin, rügyek tövében helyezkednek el, ahol már a rügyek hasadása alkalmával lerágnak az összes rügyeket s a fák nem hajthatnak ki, hanem vesszőik elszáradnak. A fészkekben levő és még ki nem kelt petékből tavasszal kikelő hernyókat s minden más rovar kártevőt megjelenésük alkalmával a tömény gazdanövényi oldattal megpermetezve, azonnal el lehet pusztítani.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre f. hó 12-én tartotta jelmezes táncestélyét. Az estély megszokott nagy sikere ismét nagyszámú közönséget hozott össze, bizonyítva, hogy az Önképzőkör társadalmi téren is számottevő tényező. A közönség pompás jókedvvel táncolt és szórakozott reggelig. A megjelent jelmezsek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk: Lechnitzki Ilus: zoké, Balogh Erzsike: cserkész, Szilágyi Ilonka: tirolileány, Izsó Teréz: hozomány, Gyuricza Mariska: rokokó, Hegedüs Erzsike: bajader, Kertész Böske: Rákóczi, Báthori Piri: torockói menyasszony, Szelei József: Zoro, Hujker József: Huru, Balogh Böske: gardista, Kéri Ilonka: méhecske, Dancsó Lica: pierréle, Bódi István: Tom-Mix, Bódi Rózsika: rózsza, Reisz Ella: diák, Reisz Maca: gigerli, Kruclió Sarika: libapásztor, Vatai Mariska: skólleány, Molnár Böske: cigányleány, Csapó Böske: oroszleány és Herter Duncsi: dr. Faust. A leadott szavazatok alapján az I-ső díjat Bódi Rózsika rózsza jelmezével, a II-ik díjat Vatai Mariska skólleány jelmezével, a III-ik díjat Reisz Maca gigerli jelmezével. A férfi díjat Tom-Mix jelmezzel Bódi István nyerte. Nagyon tetszett még, a dr. Faust, tirolileány, hozomány, rokokó, méhecske, oroszleány, gardista, Rákóczi és libapásztor jelmez.

KÖRÖSTARCSÁN,
a vasutállomás és kövesút mellett
40 kishold tanyásbirtok
kedvező fizetési feltételek mellett eladó.
Erdeklődni lehet
Dr. REISZ JÓZSEF ügyvédnél,
Békéscsaba.

UJI UJI

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Gyomán, Édesapám házában (Breuer Lipót órás és ékszerész) március hó 1-én

NŐI KALAP
KÉZIMUNKA és ELŐNYOMDA
üzletet nyitok. Állandóan nagy raktárt tartok divatkalapokból, kézimunkafonalakból és előnyomda mintákból.

Kalap alakítást vállalok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri
tisztelettel:

BREUER LENKE Gyoma, Horthy M. u. 31. sz.

Fordító iroda létesült a MEFHOSZ kebelében. A Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége huzamosabb ideig külföldön járt és volt ösztöndíjas tagjai közreműködésével egy fordító irodát állított fel a szövetség kebelében. A fordító iroda mindennemű szövegnek az összes európai nyelvről és nyelvre való szakszerű és gyors fordítását vállalja, — hitelesítést igénylő fordításoknak illetékes helyen való hitelesítését közvetítési díj felszámítása nélkül közvetlenül. Felvilágosítási készséggel nyújt (vidékre válaszbelyeges levelekre) a MEFHOSZ Fordító irodája. Budapest, IX. Raday uca 35. Telefon: 865—16.

Magyar lány győzött egy amerikai szépségversenyen. A Brooklynben megtartott szépségversenyen nagy meglepetésre nem amerikai, hanem magyar származású nő győzött. A zsűri a 22 éves Elisabeth Martont jelentette ki győztesnek, aki egy brooklyni vállalat szegény gépirónője. Marton Erzsébet elmesélte, hogy győzelmét nemcsak szépségének köszönheti. Kiderült, hogy a ruhát maga varrta, mégpedig egy magyar divatlap, a Párisi Divat szabásmintája után. A Párisi Divat egy száma 60 fillér. Kiadóhivatal: Budapest VII. Dohány u. 12.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Bartótf Mária, Kis Sándor, Pólya Ilona, Szerető Róza, Dzurek Erzsébet, Tóth Mária, Solus Lajos Ottó. **Házasságot kötöttek:** Bucsi Lajos—Cs. Nagy Julianna, Bácsi Imre—Izsó Lidia, Wolf Ádám—Szilágyi Ilona. **Elhaltak:** özv. Szabó Mihályné—Bátori Rebeka 79 éves, Miklovic Imre 58 éves, Hornok Margit 6 éves.

Baromfi kiállítás az országos mezőgazdasági kiállítás keretében. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által folyó évi március hó 23—27-ig rendezendő országos mezőgazdasági kiállítás keretében az idén is nagyobb baromfikollekció kerül bemutatásra, amelynek a megszervezésére a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete vállalkozott. A baromfi kiállítás iránt igen nagy érdeklődés nyilatkozik meg országszerte és bár bejelentési határidő február hó 25-re van megállapítva, már sokan jelentkeztek a tenyésztők baromfiakkal, valamint galambokkal és házinyulakkal. Ki fognak állítani évente 250—300-at tojó leghorn tyúkokat, még ennél is nagyobb tojáshozamú indiai futókacsákat, különböző fajtájú prémyulákat: rex-, nyest-, róka-, alaszka-, hermelin-, orosz- és angóra nyulakat. A számtalan fajtát felölelő, kedves és színes galambcsoport a kiállítás virágoskertje lesz. Érdekes és tanulságos lesz a baromfitenyésztésben szükséges gépek és eszközök bemutatója is, amely az idén különösen érdekesnek ígérkezik, mert egyes gyárosok kiállításra helyezik, hogy egyszerre ezer tojást keltő gépeket is fognak bemutatni. Műanyag és naposcsibék is ki lesznek állítva. Érdeklődők közvetlenül a Baromfitenyésztők Országos Egyesületéhez (Budapest, IX., Üllői ut 25. sz. I. em. 10.) forduljanak.

PUBLIKACIÓ.

Egy szép butorozott — különbejárta — utcai szoba kiadó. Horthy Miklós u. 30 sz. a Német templommal szemben.

Kossuth Lajos utcában butorozott utcai szoba azonnalra kiadó. Cim a kiadóban.

Ha ezt akarja Ön, hogy évek hosszú során át emlékezzenek Önre, akkor ünnepi, névnap vagy nászajándékul szép fali képet, vagy tükröt adjon, amelyet mélyen leszállított árban beszerezhet **Bari Pál** úvegésznél **Endrődön** az Ipartestület mellett. Szakszerűen és olcsón vállalkozunk képretevezésre, ovál, kör és szegletes keretbe. Ugyanott nagy kétkirakatos üzlethelyiség lakással és berendezéssel együtt kiadó.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamtu **kadar bornak** literje 40 fillér.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
iff. **WAGNER MÁRTON.**

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1'30 P, Fél évre 2'60 P, Egész évre 5'20 P.

Befizetések postacsекken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egytasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Szík digózás.

A határban járva, évről-évre újabb földhányásokat lát az ember ősszel és télen. Ujabban keskeny, mély árkot ásnak, lemennek két méter mélységig is. A kiásott földet eltalicskázzák, szétterítik a földön, eltemetik vele a sziket. A ráhordott földből nyert rétegből szorgos trágyázással, okszerű megműveléssel egészen jó termőföldet csinál a szorgalmas kisgazda s joggal tartja magát különb gazdának a szomszédjánál, aki az őszi-téli időt ellustálkodta, amikor ő verejtékezett a kemény föld csápanyozásával. De meg is van a haszna, mert jobb a termése, több a jövedelme, nagyobb a munkakedve.

A cukorgyári mézszappal való szíkjavitás nem tud nálunk elterjedni, mert azt pénz nélkül nem lehet keresztülvinni, sőt a kis emberek bizalmatlanok is ezzel az eljárással szemben. De ennek talán nagyobb részt az az oka, hogy a mézszapp alkalmazásához pénz befektetésre van szükség, míg a digózáshoz csak szorgalom kell; no és ennek az eljárásnak, a korát megelőzött, kiváló szarvasi Tessedik Sá-

muel jóvoltából, immár száz éve ismerjük a jóságát.

Tény, hogy a szíknak akár pénzbeli, akár munkával való megjavításával az illető tulajdonos gyarapította az állami vagyont, mert jobbtermővé tette a földjét. Edig sehogyan sem jutott az állam részéről kifejezésre, hogy ezt a vagyongyarapítást kézzel foghatóan elismeri. Könnyű volna pedig. Minden községben a szíkföldekre (a már megjavítottakra is) kivetett összes adót

összák el évente úgy, hogy a meg nem javított szíkföldek után 10—30 százalék nagyobb adó essék a már javított földek adója javára. Ebből azonban az uradalmi földeket sem szabadna kivonni.

Ezzel az adózással, amely az államnak vagy községeknek egy fillérjébe sem kerülne, a szíkföldek javítását nagylendülettel vihetnénk előre, egyben a nemzeti vagyont és jövedelmet is gyarapítanánk.

W.

Alispáni jelentés.

A mai vármegyei gyűlésen dr. Márky Barna alispán jelentéséből a következőket közöljük: A közbiztonság kielégítő. Az öszivetések és jószágállomány teletéle ellen nincs kifogás. Az állategészségügy is kielégítő. Állatkivitelünk a múlt hónapban a következő volt:

A marharakodó vasúti állomásokról 2209 vasúti kocsiiban 2594 szarvasmarha, 758 szopós borju, 461 ló, 4756 juh, 49.059 hizott sertés, 28.591 sovány sertés, 3060 südő, 947 malac szállítottak el, melyek közül 211 szarvasmarha, 285 ló, 3668 juh és 2856 hizott sertés külföldre irányítottak.

A vágóhidakon közfogyasztásra 5614 szarvasmarha, 12.805 szopós borju, 9 bivaly, 11.074 juh, 2495 bárány, 17 kecske, 23.881 sertés, 505 malac és 165 ló vágatott le, melyek közül közfogyasztásra alkalmatlannak találtatott és elkoboztatott 155 szarvasmarha, 11 borju, 5 juh és 89 sertés.

A vésztői Tói-hidnak, melyet Wagner Márton fiai és Tevan Rezső építész építettek és a tótkomlói Szarazéri hidnak a közigazgatási bejárását megtartották. Gyulán, Endrődön és Bucsafelepen végeznek inségmunkákat. A további inségmunkákra előkészül a gyoma-mezőberényi, szarvas-mezőberényi és vésztői-mezőberényi úttervek. Az inségmunkákra 54 ezer pengő áll rendelkezésre.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Gyoma község képviselőtestülete f. hó 28-án kedden közgyűlést tart, melyre a meghívók a napokban mennek szét.

A gyűlés főbb tárgyai a következők:

Az Osváth-féle telek megvétele ügyében határozat névszerinti szavazással. Rézgálic rendelés. Bika vásárlás és ehhez

állami kölcsön kiészakozlése. A kastély telek bérbeadása. Szilágyi Sándor rokkant kérelme újabb trafik bódé felállítása iránt. Számvizsgáló bizottsági tagok választása. Gyám-pénztári közös kamatkulcs megállapítása.

A hozott határozatokról jövő számunkban számolunk be.

Az Alföld fásítása.

Galambos József kir. erdőmérnök, ki a vármegyénk fásítási munkálataiban a hivatalos munkateljesítést túlhaladó fáradsággal szerzi meg a híveket és közületeket a fásításnak, most vasárnap délelőtt 5/4 11 órakor a 48-as Olvasóegyletben előadást tart az Alföld

fásításáról és az ingyen csemeték kiutalásáról.

Legyünk ott minél többen, tanuljunk az előadásból, hasznát veheljük.

Az ebéd idejét 12 órára állapítsák meg otthon gazdurámék most vasárnap s akkor már meg is van a ráérő idő az előadás meghallgatására.

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

Irtá: HAAN LAJOS 1870.

Endrőd.

Népies magyar falu, Gyomával csaknem átellenben, a tiszai vaspálya jobb oldalán, ettől m. e. félórányira.

Helynevek: Nádassziget, Kistrét, Ördögoldal, Kis Kondoros, Kügy, Örménykut, Pólyákkalom, Zöldhalom, Farkaszug, Kaplonka, Udvarnok, Sz.-Miklószug; Csejt, Sima, Simai berek. E három utolsóról, mint hajdani faluról, alább lesz szó.

A mi az Endrőd határán talált régiségeket illeti, a forradalom előtt a Körösből

roppant nagyságu állatfogakat és lábszárakat huztak ki. Soká őriztettek e csontok a faluházán, végre 1848 eszt. a Körösbe visszadobattak. 1835 eszt. két vörösréz kereszt ásatott ki. A leírás szerint XIII. századbéliek lehetek. 1858 eszt. csatorna ásatáskor a Kügyben egy vaspáncélba öltözött vitéznek csontváza találtatott, oldalán vertarany (?) markolatu karddal. A találók e becses találmányt szétfordelvén, egymásközt felosztották.

Dicséretet érdemel az endrödi lakosság tisztaságszeretete. Jól esik az utasnak e csinos falun végigmenni; látni mind a házakat tisztán kimeszelve, mind a házak elejét és az udvart tisztán kiséperve.

Mit más, sokkal nagyobb községek sajnosan nélkülöznek, azzal dicsekedhetik Endrőd, t. i. hogy szegényeket ápoló háza van. Alapította az 1806 eszt. urad. praefectus Vida Imre, eredetileg 32 ezer forintnyi tőkével, mely azonban devalvatiók következtében tetemesen csökkent, úgy hogy már 1851 év végével csak 19976 frt. 30 krt. tett. Ekkor a vármegye vette felügyelete alá s a vármegyei pénztárnok által kezelteti. Van a jótékony intézetnek saját háza, melyben jelenleg 12 szegény férfi és nő-vegyesen kap ellátást. Az intézetre felügyel a lelkész, ki évenként küldi jelentését a megyés püspöknek.

(Foly. köv.)

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

Idézetek.

Kállay Miklós földmivvelésügyi
miniszter keddi képviselőházi
beszédéből.

„... azok mellett a termelési költségek mellett, amelyek a magyar gazdát sújtják, termelni tulajdonképpen nem lehet. Az árak azért oly magasak s nem vagyunk versenyképesek a világpiacra.”

„Furcsán hangzik, de így van: jó mezőgazdasági megélhetés egyedül az ipari államokban van ma.”

„Ezért az agrártermelés terén a belső fogyasztás emelésére kell figyelmünket fordítani. A magyar nép rosszul él. Keveset fogyaszt.”

„A bolettarendszert nem kívánom tovább fenntartani. Lehetetlen, hogy a búzáknál 12¹/₂ pengő terhelje a fogyasztót, lehetetlen, hogy 10—12 filléres búzaárak mellett 40 filléres kenyérár legyen.”

Méhészeti tanfolyam.

Lapunk egyik számában felvetettük az eszmét, nem lehetne-e Gyomán is méhészeti tanfolyamot rendezni? Tudva azt, hogy van a községünkben Méhész Kör és vannak úgy elméleti tudással felfegyverzett, mint nagy gyakorlattal bíró és e téren szép eredményeket elért méhészeink — felhívásunkat egyenesen a Méhész Körhöz intéztük.

Örömmel jelentjük kedves olvasóinknak, hogy felhívásunk nem volt hiábavaló.

A tanfolyam megrendezését és vezetését elvállalta a gyomai Méhész Kör, melynek elnöke Kató Lajos jegyző, alelnöke Schuszték Sándor tanító. A tanfolyam előadói is ők ketten lesznek és pedig Schuszték Sándor a méhek életéről és a sikeres méhészkedésről tart elméleti és gyakorlati előadást, Kató Lajos pedig a kaptár készítéséről tart elméleti és gyakorlati bemutatót, mint aki a mostanában erősen felkarolt „présselt gyékénykaptár” készítésének nagymestere.

Az előadók a tanfolyam ve-

zelését ingyen vállalták el, az tehát senki részére megterhelést nem jelent.

A tanfolyam helyét és idejét később közöljük. Jelenkezni március 2-ig lehet. Nők is jelentkezhetnek.

Erkölcsonrtás plakátokkal.

Valamelyik napon két iskolásfiú az iskolából jövet hangozatosan olvasta a kerítés deszkájára ragasztott filmszínházi hirdetést „Kicsérélem a feleségem” címmel. Nem kérdeztem a fiúkat, hogyan értelmezik ezt a címet, mert attól félttem, olyan formán fogják fel a dolgot, hogy ez a „Kicsérélem a feleségem” olyan lehet, mint amikor valamelyikőjüknek az apja már ráunt a pipájára és azt kicséréli a szomszéd pipájával.

A másik helybeli lapban olvasom ugyancsak vastag betűvel „Kicsérélem a feleségem... el ne mulassza meg nézni ezt a búfelejő, remekbe készült filmet, mert ilyen nem látott és nem hallott”.

lentkezhetnek. Az előadások mindig este lesznek.

Akik a tanfolyamon részt akarnak venni, jelenkezzenek Kató Lajos jegyző, méhész Köri elnöknel.

Halóságaink és lelkeszeink figyelmébe ajánlom a még most is a kerítéseken diszáló plakátot.

Református lelkeszeinktől kérdezem: ugyanabban az újságban az első oldalon „Halál vergődés”. Irtó: dr. Baltazár Dezső, a 3-ik oldalon pedig „Kicsérélem a feleségem” — nem-e arcpirító, ha bármilyen ostoba mesének is a címe ez az erkölcsrontó kitétel.

—y.

Fellendült a lófuvarozás.

Az állam a MÁV védelmében, valamint a már idejét mult közüti adózás és vámszedési jogok fenntartásával a motorikus szállítást megbénította, lehetlenné tette. A sok leállott teherautó rozsdásodása közben azt gondolhatják a fuvarozást ellenőrző új állásba került funkcionáriusok, temetői csend borult a közutakra, nincs már szállítási konkurencia.

A sok költséggel újonnan épített, vagy kijavított, kiszélesített közutakról lekerültek a teherautók, melyek után mégis befutott az állam pénztárba egy-két millió pengő s helyettük átveiték a távfuvarozást a lófogatú járművek, melyek után alig valamennyi, vagy egyáltalán semmi sem kerül a közpénztárba.

Micsoda visszaélése gazdasági felfogásunknak, hogy mesterséges akadályokkal kiszorít egy jobb közlekedési alkalmazhatóságot és beenged helyette egy primitívvel. Holott a MÁV és autók között termé-

szakszerűleg kialakult versenyt nem hatalmi eszközökkel kellene megvívni, hanem mentesítsék a MÁV-ot a kövezeti vámok, felesleges személyzeti terhek és „Imperial olajak” szállagjától s azután jöjjen a nemes verseny.

... Addig pedig, míg e verseny igazságos megvívására megéri a hivatalos felfogás, kialakul a lófogatú fuvarozási díjszabás, mely auladó és kövezeti vám nélkül mégis csak csökkenti a MÁV bevételeit, de a közutak igénybevitelével csak hozzájárul a munkaalkalmak előidézéséhez, a közutak koptatásával.

Politikai hasonlattal ezt így mondhatnánk: a MÁV a kormánypárt, az autó a Független Kisgazdapárt, a lófogat a szocialistapárt. A választáson az autót, illetőleg a Kisgazdapártot kell nyomni, mert a szocialistapárt nem veszedelmes a MÁV-ra.

Pedig!?...

Export-paradicsom termesztése.

A paradicsompalánták termesztésének ideje megjött. Most kell elvetni a melegágyakba a paradicsommagvakat, hogy a fagyos szentek után (májusban) kiülthetők legyenek a palánták. A hazai konzervgyárak a főváros környékén, de főbb vasúti utvonalak körül levő gazdákat és

uradalmakat exportparadicsom termesztésére serkentik. A meleg, szélvédett, kötött homokos talajokon még öntözőberendezés nélkül is megterem a paradicsom, amelynek kiültetéséhez fészektárgyázás szükséges. Az egyes konzervgyárak hajlandók a magvakat is rendelkezésre bocsátani.

Február 25.

A Gy. S. C. jelmezes bálja a farsang utolsó szombatján a pazar, eddig még nem látott fényes kivilágítás és rendezés mellett zajlik le az Uri Kaszinóban.

A Gy. S. C. jelmezbálak mindig a legsikerültebbek közé tartoztak. Miért?!... Bátran felelhetjük, hogy a Gy. S. C. ezen alkalomkor anyagi áldozatot nem kimélve, minden eszközt megragadott, hogy a megjelentek jól érezzék magukat és ezzel egy felejthetetlen emlékek legyenek gazdagabbak.

Amint kezünkbe vesszük a mostani meghívót, arra az érdekes felfedezésre jutunk, hogy a Gy. S. C. nem akar megállani a mult sikerei mellett, hanem az eddigi bálaknál még szebbet és tőkéletesebbet akar produkálni.

Jó lesz tehát a jelmezeseknek készülni, mert ma este mindenről meggyőződhetnek. Addig is türelemmel várakozzunk.

A nem állami elemi iskolai tanítók és óvónők illetményeinek újabb szabályozása.

A hivatalos lap keddi száma között a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a nem állami elemi iskolai tanítók, óvónők és állandó gyermekmenedékház vezetőnők illetményeinek újabb szabályozásáról szóló rendeletét.

A nem állami elemi iskolai tanítók 1933 március 1-től kezdve a következő fizetésre jogosultak:

Az 1-ső fizetési fokozatban (megfelel a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatának) havi 119.50; a 2-ik fizetési fokozatban (XI. 2) havi 126; a 3-ik fokozatban (XI. 1) 132.50; a 4-ik fokozatban (X. 3.) 141; az 5-ik fokozatban (X. 2) 149; a 6-ik fokozatban (X. 1) 157.50; a 7-ik fokozatban (IX. 3) 162; a 8-ik fokozatban (IX. 2) 174; a 9-ik fokozatban (IX. 1) 186; a 10-ik fokozatban (VIII. 3) 204; a 11-ik fokozatban (VIII. 2) 216; a 12-ik fokozatban (VIII. 1) 232; a VII. fizetési osztályba kinevezetteknél 257, 284.50 vagy 312 pengő.

A szerzetesrendi tanítók havi fizetése függetlenül a szolgálati időtől 119.50, a segéd-, helyettes- és kisegítő-tanítóké havi 100 pengő.

Az óvónők fizetése:

Az 1-ső fizetési fokozatban (IX. 3) havi 119.50 pengő és a tanítók fizetésével egyezően emelkedik a XI. fizetési fokozatig.

A szerzetesrendi óvónők fizetése 119.50, a segédhelyettes- és kisegítő-óvónőké 90 pengő.

Az állandó gyermekmenedékházvezetők fizetése az 1-ső fizetési fokozatban havi 90 pengő és a 7-ik fizetési fokozatig a következőképpen emelkedik: 98, 100, 107.50, 112.50, 120, 127.50 pengő.

A rendelet intézkedik még az állami fizeteskiegészítés kiszámításáról és az értékegységekben kifejezett természetbeni javadalom kiszámításáról is.

Társadalmi tükör.

Budapest egyik fővárosi lakójának termében egy hét óta, előkelő tanuk vallomásából meg tudhatjuk az egész világ, hogy a magyar legmagasabb társadalmi körökben erkölcsi megbotránkozás és társadalmi megloklás nélkül nyílt házassági törésben élt egy előkelő állású katonatiszt, ki könnyelmű életét szerelője lakásán egy revolver golyóval befejezte.

A szereplők egyénekenként nem fontosak. Az egész esemény kétségbeesztő tünete társadalmi felfogásunknak, melyből siváran ordít ki az a tény, hogy még azokban a körökben sem, melyek szellemi és anyagi helyzetükből kifolyóan hivatalosan a tisztultabb, erkölcsösebb életet szemléltetni, ott sincs meg a társadalmi összetartás, mellyel az eltévelyedett emberek vagy visszaadhatnák a társadalomnak, vagy ki-
közösítenék maguk közül.

Ebben a társadalmi halálindulóban a fővárosi lapok a nagydobos szerepét játszották, ki a zenekar (társadalom) pörére velköztelettel pirulása alkalmával még nagyobb lármára kényszeríti a nagydobot és olyan terjedelemben járja fel ezt a szégyenügyet, hogy a mi szerény, falusi erkölcsifelfogásunk már már fagygyugyeriá értékűnek tűnik e mellett a szégyenteljes görög-tűz mellett.

A gyümölcsös téli kezeléséről szóló utmutatónk ismételt megjelent s ezt minden érdeklődő 10 fillér válaszbélyeg beküldése ellenében díjtalanul megkapja a Növényvédelem szerkesztőségében. Budapest, V. Földmívelésügyi minisztérium.

Szórják a trágyát.

A télen át termelt értékes iszlállótárgya kihordására most van alkalmas út. Szorgoskodik is a gazda, hogy a tavaszi esőzések előtti kikerüljön a trágya. De nem ártana egy kis utána nézés, mielőtt a szekér elindul a trágyadomb mellől: a letelejtén fornyosuló mennyiséget tapossák le, a széleken lógó mennyiséget pedig piszkálják le s akkor nem történnék, hogy az utcára kijutott szekérről hosszú vonalon hull az értékes anyag, mely a gazdának vesztesége, mert nem kerül a földjére, a községi lakosságnak pedig az út porával a tüdejébe kerül az, ami tulajdonképpen a föld fölbővelésére volna hivatott.

Egy kis körültekintés, egy kis jó akarat s akkor megszűnik ez a panasz.

HIREK

A Gyomai Református Ifjúsági Önképzőkör március hó 4-én este 7 órakor a Polgári Olvasókör Rákóczi utcai helyiségében ismeretterjesztő előadást tart, melyre mindenkit szeretettel várunk. Belépődíj nincsen. Adományokat köszönettel fogadunk.

A gyümölcsápolási tanfolyam f. hó 27-én veszi kezdetét. Jelentkezni lehet a község házában Kató Lajos jegyzőnél.

Új üzlet nyitás. A közeli napokban Gyomán, a Kovács József-féle házban új üzlet nyílik meg, mely mellán tart számot a közönség érdeklődésére. Jó minőségű kész férfi-, női- és gyermekcipők, valamint azok mellékkikéinek árusítása kezdődik március elsején.

Veszélyes intimitások. A színházi intimitásokról rendkívül érdekes cikkben számol be a Délibáb új száma, amely változatos és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorok, filmriportok, egyfelvonásos szindarab, folytatásos regény, novella, keresztrejtvény, 120 kép és sok plakát van a népszerű képeslapban. A '84 oldalas Délibáb egy száma 20 fillér.

Nyulfarm a gazdasági tanintézetben. A szarvasi Tessedik Sámuel gazdasági tanintézet nagyobb mennyiségű házi nyulat vásárolt és gazdaságában nyulfarmot létesített, hogy ezáltal Szarvason egy fajta lenyesszen ki, amely a helyi viszonyokhoz alkalmazkodik.

Egy biztos tip. Fejfájás ellen hatásos szer az Aspirin! De tudja-e, hogy igen jó hatású más esetekben is? Erősíti a szervezetet a meghűléses megbetegedés elleni védekezésben és megszünteti a reumatikus fájdalmakat. Hogy azonban csatlódás ne érje, kérje mindig az eredeti csomagolást a Bayer-kereszttel.

A Békésmegyei Közlöny február 17-iki száma arról ír, hogy dr. Forray Lajos békéscsabai ügyvéd lesz a gyomai kerület képviselőjelöltje.

A Duna-Tiszaközi mezőgazdasági kamara kezdeményezése, hogy a magyar gyümölcsöt a pályaudvarokon és vonatokon apró csomagokban is árusíthassák.

A Turkevi „Ecsegi Közös Bérletársaság” a holdankénti 11 pengős hasznobért 9 pengőre kérte leszállítani, de a város ebbe nem ment bele.

Nóta est. Folyó évi március hó 5-én Farkasinszky Imre és zenekara magyar nóta estét és reggelig tartó láncmulatságot rendez a Holler vendéglőben. Belépődíj személyenként 1 pengő. A közönség szíves támogatását kéri.

A téli permetezést az erős töménységű permetező szerekkel csak addig lehet elvégezni, amíg a fák nyugalmi állapotban vannak, bimbóik, rügyeik nem duzzadnak.

Halpropaganda a hadseregben. Az export nehézségei következtében súlyos helyzetbe kerültek a haltermelők. A fogyasztás fellendülése érdekében a tőgazdaságok memorandumot intéztek a honvédelmi minisztériumhoz, amelyben azt kéri, hogy a katonaság helenként egyszer fogyasszon halfélét.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA gyomai raktárában.

A kecskeméti piac múlt évi forgalma. A kecskeméti javaelmi hivatal kimutatása szerint a kecskeméti piac forgalma a múlt évben a következő képet mutatta. 77.641 q gyümölcsöt, 7.456 kocsi gabonát és 78.528 drb. pulykát hoztak fel a piacokra. Az állatpiacokra 5.991 szarvasmarhát, 2581 drb. borjút, 3854 drb. lovat, 5470 birkát, 3068 bárányt és kecskét, 4589 kövérsertést, 11.807 soványsertést hajítottak fel. A baromfi piacokra 56.410 drb. ludat, 78.520 drb. pulykát, 2.050 drb. kappant, 20.460 drb. kacsát, 100.000 pár csirkét hoztak fel. A gyümölcs piacokon 77.641 q gyümölcsöt és 2.195 kocsi dinnyét árusítottak. Az élőgyümölcs piacokon 28.000 drb. fa után szedtek helypénzt.

Szemestengerit a Futura a legmagasabb napi áron vásárol.

Egy millió hold erdőre volna szükség az Alföldön — állapította meg dr. Tuzson János, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara alföldi szakosztálya elé terjesztett memorandumában. Az Alföld beerdősített része ma csak 270.000 holdat tesz ki s ennek továbbfejlesztése nagy nemzetgazdasági jelentőséggel bírna. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató ismertette ezután az alföldi termelés specialitásait, s megállapította, hogy az Alföld népe az ármentesítéssel, a homokterületek gyümölcsösítésével valóságos honfoglaló munkát végzett.

Fényképsorozat Apponyi temetéséről. Apponyi Albert grófról a nemzet nagy halottjáról és nagy temetéséről a ragyogó képek egész tömegét közli Tolnai Világlapja új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás rézkarcszerű képeket a világ minden eseményéről, cikkeket, riportokat, beszámolókat, valamint folytatásos regényt, érdekes rejtélyrovatot közöl még a népszerű képeslap. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A római magyar követség lítkárát, Hertelendi Andrást súlyos repülőgépkatasztrófa érte.

A szolnoki ármentesítő társulatoknál a vizsgálat 250 ezer pengős hiányt talált.

Romániában vasárnap tömegesen tartóztatták le a kommunistákat.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra 1935. évi március 17-től április 2-ig érvényes ingyenes visszautazásra jogosító jegyek a Gyomai Ujság szerkesztőségében a Wagner Márton Fiai fatelepén kaphatók. Egy jegy ára 1 pengő.

A mezőgazdasági termények értékének devalválódását mutatja egy most megjelent kimutatás. A háború előtt a gazda vagy a munkás egy pár csizmaért 65 kiló búzát adott, ma ellenben csak 2 mázsáért tud ilyen kapni. Egy öltözet falusi férfiruha azelőtt 125 kiló búzába, ma 450-be kerül. 100 kiló petróleum ellenértéke 166 kiló búza volt. Ma ellenben 296 kiló. Egy nyári kartonruha, parasztlaszonynak való, 10 kiló búzáért volt megszerezhető, ma ugyanazért 50 kiló búzát kérnek. Egy hizott sertésért azelőtt 265, ma csak 168 kaptat lehet venni. Egy tehén árát azelőtt 8 ruhát adtak, ma pedig csak egy ruhát.

Kanada almaexportja. Kanada 1932-ben 1.569,384 barrel almát exportált közel 6.5 millió dollár értékben az előző év almaexportja 1.504,221 barrel volt értéke pedig 6.52 millió dollár.

A Magyar—Nemzeti Bank jegyforgalma a február 15-iki kimutatás szerint 19.6 millió pengővel csökkent.

Nagyértékű tenyészállatok lesznek a budapesti mezőgazdasági kiállításon. A vásárral egybekötött mezőgazdasági kiállítás sikeres megrendezése biztosítva van már. Minden állatscsoportban az összes nagyértékű fajták szép számmal vannak képviselve. A szarvasmarhák csoportjában szimenthali, magyar pirostarka, parlagi marhák és bronzderesek több száz példány. Mangalica, yorksir mintegy 200 drb. Merinói juhok. Angol félvér és arab felvérek, lipizzaiak, nóniusok és gidránok fogatok előtt és nyereg alatt előlovagolva. A kutya kiállításra vadász és rendőrkutya bemutatóra is sok bejelentés érkezett. A díjakért tehát erős vetélkedés lesz. A kiállításon csak elsőrendű, kifogástalan tenyészállatokat állítanak ki.

Irtsuk a gyomot, még pedig annak nemcsak a földfeletti részeit, hanem a gyökereit is.

A vasúti lázadás miatt 670 letartóztatott embert hallgatnak ki Romániában.

Nyolcezer pengőért kell el Nagy Péter cár smaragd gyűrűje egy londoni műárverésen 40 tankot és 12 páncélos hadi autót vásárolt Lengyelország Angliától.

Félfű mûtrágya burgonya alá. A földmiveltügyi minisztérium, hogy a gazdaközönség részére a különféle burgonya mûtrágyázási kísérletek beállítását a mai nehéz gazdasági viszonyok között is lehetővé tegye, félfű mûtrágya kiosztást engedélyezett. A kiosztást a földmiveltügyi minisztériumban székelő Növénytermelési Hivatal végzi, ugyanezen hivatal fizeti a mûtrágyák vasúti fuvarköltségét is és ad a kiosztásra vonatkozólag bővebb felvilágosítást.

A francia tőke Svájcba menekül.

Budapesten 90 mozi van, ezekben az ülőhelyek száma körülbelül 42 ezer.

Orosházán egy bécsi cég fiókot akar létesíteni baromfi, tojás és méz exportálására.

A fákról lehántolt kérget, zuzmót, mohát, levágott száraz ágakat gondosan gereblyézzük össze égessük el.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Szerető Róza, Zdušek Erzsébet, Tóth Mária, Sotus Lajos Ottó. **Elhaltak:** Miklovicz Imre 58 éves, Hornok Margit 6 éves, özv. Csáki Mihályné—Csapó Lidia 87 éves. **Házasságot kötöttek:** Wolf Adám—Szilágyi Ilonával, Zöld János—Kallivoda Borbálával, Makcsali Elek—Csapó Máriával.

Kamatmentes kölcsön apaállatok beszerzésére. Községi apaállatok beszerzésére a m. kir. földmiveltügyi miniszter a magántenyésztőknek is az állatvételre kamatmentes hittel nyújt a t. évi március 23—27. megtartandó mezőgazdasági kiállítás alkalmából, amelyre a venni szándékozók igényeiket március hó 1-ig az Országos Mezőgazdasági Kiállítás rendezőbizottságánál (Budapest, IX., Köztelek u. 8.) jelentsék be. Az igénybevett hitel 1933. november 30-ig és 1934. szeptember hó 1-ig két részletben törlesztendő és csupán a folyósításért és kezelésért jár évi 1 százalékos jutalék.

A veteményes kertben minden visszamaradt növényrészt gondosan gyűjtsük össze és semmisítsük meg, mert ezek mind tovább terjesztői a betegségeknek.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felhívja a gyümölcsstermelők figyelmét a kaliforniai paizstetű irtására, amely szörványosan bár, de sok helyen előfordul. Ennek a paizstetűnek a gyümölcsfákon kívül a vadon élő fák és cserjék, valamint az erdei csemeték között mintegy kétszáz gazdanövénye van. Éppen ezért e rovar terjedését fékezni figyelmes, nagy munkába kerül. Figyelmesen meg kell vizsgálnunk gyümölcsfáinkat és a gyümölcsbokrokat s különösen az éves vesszőket és hajtásokat, mert leginkább ezeken szeret a fiatal nemzedék megtelepedni. Télen 10 százalékos gyümölcsfa karbolineum oldattal lehet a telelő petéket elpusztítani, tavasztól kezdve egész éven át pedig a tömény nikotin oldattal, amit ugy készítünk, hogy liter vízben egy kilogramm kálicsappant oldunk fel a tapadás fokozása céljából s ebbe az oldatba 10—100 gram tömény nikotint keverünk. Ezen oldattal mindannyiszor meg kell gondosan permetezni gyümölcsfáinkat, ahányszor az újabb szaporulatot észrevesszük. Ez a szer az összes levéltetvek, vértetvek, hernyók és rovarok pusztítására alkalmas, csupán némely szívósabb fajok pusztítására erősebb oldatot kell alkalmazni.

Gyümölcsfák átoltatását a fagyok elmúltával már február végén megkezdhetjük. Legelőször a csontmagú fákat oltjuk.

Két fejű, háromlábú gyermeknek adott életet egy alexandriai asztalos felesége. A szörnyszülőit meghalt.

Meghívó.

A Gyomai Sport Club f. évi március hó 5-én, vasárnap délután 2 órakor, határozatképtelenség esetén 3 órakor az Uri Kaszinóban tartja

évi rendes közgyűlést, amelyre a t. tagok ezuton hivatnak meg. Gyoma, 1933. február hó 18. Szerető Elemér s. k. Tiba András s. k. titkár elnök

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. Tisztikar jelentése
3. A felmentvény megadása.
4. Új tisztikar választás.
5. Esetleges indítványok.

UJ!   UJ!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Gyomán, Édesapám házában (Breuer Lipót órás és ékszerész) március hó 1-én

NŐI KALAP KÉZIMUNKA és ELŐNYOMDA üzletet nyitok. Állandóan nagy raktárt tartok divatkalapokból, kézimunkafonalakból és előnyomda mintákból.

Kalap alakítást vállalok.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri tisztelettel:

BREUER LENKE Gyoma, Horthy M. u. 31. sz.

PUBLIKACIÓ.

Meghívó.

A Gyomai Dalárda folyó évi február hó 26-án vasárnap délután 2 órakor az Iparostanonciskolában

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a Dalárda t. tagjait ezenel dalostestvéri szeretettel meghívjuk. Kelt Gyomán. 1933 évi febr. hó 21-én.

Szabó Ferenc s. k. Nyisztor Péter s. k. titkár elnök

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelítő kirendelése, a határozatképeség megállapítása.
2. Az 1932 évi zárszámadás előterjesztése.
3. A számvizsgálóbizottság jelentése és a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
4. Titkár jelentése a dalárda 1928 évi működéséről.
5. Gondnok jelentése.
6. Az 1934 évi költségeloirányzat előterjesztése és ennek elfogadása tárgyában határozathozatal.
7. Esetleges indítványok.

HIRDESSEN

LAPUNKBAN.

Tisztelettel hozom b. tudomására, hogy március hó 1-én Gyomán, a Horthy Miklós-ut 15 sz. alatt, Kovács József kereskedő házában

CIPŐÜZLETET

nyitok s így cipőszükségletének beszerzése végett nem kell többé Csabára, vagy Pestre utaznia, mert üzletemben bő választékban minden igénynek megfelelő,

a legjobb anyagból készült női, férfi és gyermek cipőket, valamint azok mellékcikkeit

a legolcsóbb árban szerezhethi be. Igen örvendenék, ha alkalmat adna ennek bebizonyítására.

Szives pártfogást kér:

KEREKES KÁROLYNÉ.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **ijj. WAGNER MÁRTON.**

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Községi gyümölcsös kert.

A héten tartott gyümölcsfa-ültetési és ápolási tanfolyamon itt volt kertészeti főintéző a tanfolyamra jelentkezett hallgatókkal a községi gyümölcsösben kezdte meg hétfőn szemléltető oktatását. Ugya fák ültetésére, az ültetési sorrendre, a fák ápolására, karbantartására vonatkozólag minduntalan az volt a főintéző megjegyzése: „ez rossz” „így nem szabad”. Röviden kifejezve: mindazt, amit egy szakértelemmel kezelt gyümölcsösben nem volna szabad találni, azt a mi községi gyümölcsösünkben mind megtaláltuk.

Nem akarok rendőr után kiáltani és bünbakot, vagy bünbakokat keresni...

A községi gyümölcsösünkben hagyjunk fel a régi gazdálkodással, mert abban valami hibának kell lenni.

Mi a községi gyümölcsösnek a rendeltetése? Az-e, hogy más gyümölcsstermelőkkel versenyezzen lakosságunk olcsó gyümölcs ellátásában, vagy okszerű gyümölcsfa ültetéssel, kezeléssel és termeléssel iskola- és kísérletező helye legyen a gyümölcsstermelő lakosoknak, hozamával pedig fedezze a költségeit!? Szerintem az utóbbi a rendeltetése és ebbe a mai szállítási és kereskedelmi lehetőségek mellett még azt sem lehet belemagyarázni, hogy a régi gazdálkodás hangoztatta olcsó gyümölcs-ellátás legyen a cél, mert ezzel csak továbbra is ámitanánk magunkat.

A községi gyümölcsösnek irányító és tanító jellegűnek kell lenni, tehát szakember

vezetése alatt álljon. Meg kell találni a lehetőséget, hogy szakszerű vezetés mellett önmagát fejlessze, de anyagiakban is. Ha nem tudnánk vele községi kezeléssel boldogulni, adjuk át a gazdasági népiskolának kezelésre, bizonyosan megteszi a tiszta haszonnak egy elfogadható

részeért, akkor ismétlős gyermekeink alaposan elsajátít-hatják a gyümölcsösben megkívánt munkák végzéséhez szükséges tudnivalókat.

Vagy ha ennél jobb megoldást lehet találni, ne késünk vele, változtassuk meg községi gyümölcsösünkben a mostani állapotot. W.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Gyoma község képviselőtestülete február 28-án tartott közgyűlésén a következő határozatokat hozta:

Bácsy és társai által felajánlott Osváth féle telek megvételét névszerinti szavazással egyhangúlag elhatározta 5160 P vételárért.

A villanyáram leszállítása ügyében, mielőtt a község a miniszteri döntőbizottság közbelépését kérné, a villanybizottsággal karöltve a leleppel való békés megoldást keresi.

A rézgálicot rendelőkért a képviselőtestület az anyagi felelősséget vállalta.

Elhatározta, hogy 8 darab bika beszerzésére az államtól kamatmentes 4000 pengő kölcsönt kér.

Szilágyi Sándor trafikos kérelmét, hogy a község háza sarkán trafikbódé felállítására adjon engedélyt, elutasította, mert az útra a gáton szükség van.

A község tulajdonát képező kastélykertet 150 pengő évi

béért az ajánlatot tevő virágkertésznek haszonbérbe adta.

Ailer András léglagyárosnak a kért kövezet vámmentességet engedélyezte.

Jóváhagyta a köteles tüzoltóság felállítására vonatkozó szabályrendeletet.

kk. Novák Imre illetőségét megtagadta.

A tőkepenzsek elhelyezése tárgyában hozott határozatot a vármegyei kisgyűlés feloldotta. Ismét ugyanazt a határozatot hozták. A felmondás ügyében pedig, ha az útépitési alap betéje összegét márc. 10-ig a bank befizeti, akkor a többi betétre vár szeptember 30-ig.

Kató Lajos jegyző fizetési előleg iránti kérelmét teljesítette a közgyűlés.

A várm. Kertészeti Egyesületbe való belépést elhatározta.

Számvizsgáló bizottsági tagokul Baráth Mihály, Kató Ferenc, Nádudvari Mihály, Oláh Lajos, Wagner Ádám választattak meg.

Gyoma fásítása.

Galambos József m. kir. erdőmérnök, a békéscsabai m. kir. Erdőhivatal vezetője folyó hó 26-án 11-kor a 48-as Olvasó-Körben minleg 100 hallgató előtt előadást tartott az Alföld fásításának jelentőségéről. Az idő rövidségére való tekintettel tömören ismertethette csak a legszükségesebb tenni valókat, melyek szerint éppen a fátlan gyomai hártat megelőző fásítani kell, hogy az ezen a téren ta-

pasztall mulasztásokat pótolni tudjunk.

Megdöbentő statisztikai tényként közölte, hogy a közelmúlt 10 év átlagaként évenként 22 millió pengővel többet adtunk ki a külföldnek fáért, mint amennyit buzánkért bevettünk. Pedig az alatt az idő alatt jó ára volt a buzának.

Ma is az a szomorú helyzet, hogy nagy tengeri feleslegünkkel szintén áron alul kell el-

kótyavetyélnünk, ugyanakkor, amidőn fáért súlyos milliókat kell gazdáinknak kiizadniok, hogy szükségletüket fedezhessék.

Az 1925. XIX. t.-c. kimondja, hogy az Alföldön minden 50 k. holdnál nagyobb szántó és legelő, vagy 20 k. holdnál nagyobb rét és kaszáló, valamint a tanyák fasorral ültetendők be. Amennyiben ez bármely oknál fogva nem lenne keresztül vihető, úgy a birtok legkevesebb 2 százaléka fásítandó.

Gyoma határáról a szükséges összeírások már el is készültek, azonban sokkal helyesebb lenne, ha fásítások nem hatósági rendeletek, hanem önként történnének. Mint ahogy Vésztő község lakosai csak a múlt évben több mint 500 ezer fát ültettek, vagy Gyula, Békés, Kétegyháza stb. lakosai nekifogtak a fásításnak, ugyan azt Gyoma lakossága is megtehetné. Az utcáknak az akác mellett hárs fával és szoforával való tervszerű fásításával, különösen ez utóbbi esetében július—augusztus hónapokban tudnánk épen megfelelő méhlegelőre szerit tenni, mikor esetleg a nagy szárazságban a méh sehol sem tud gyűjteni s különben etetni kellene.

A vármegye Alispánja is, belátva a fásítás nagy közgazdasági jelentőségét, a legnagyobb ambícióval siet az ügy támogatására, minek eddigi eredményeképp a múlt ősszel több mint 60 km. megyei útszakaszt fásítottatott be, amellelt, hogy a közel múltban a főszoigabíróknak és községi előjáróságoknak elrendelte, hogy a fásítás haladásáról neki minden évben jelentést legyenek, mivel néhány év alatt a fenti törvényben előírt fásítást az Alispán úr keresztül akarja vinni.

Mivel a békéscsabai m. kir. Erdőhivatal alá tartozó 5 (kb. 50 k. hold összterülettel) csemelekeriből a szükséges egykét éves erdei facsemetéket a helyszínen ingyen lehet kapni, különösebb kiadással az ültetés nem jár. A nagyobb (3—6 éves fák suhángok) ára drb.

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

ként 4—8 fillér. Ajánlatosabb csemetét ültetni, mert az biztonságban megfakad, amellet, hogy ültetése jóval kisebb fáradságba kerül, de ahova, főleg jószág károsítása miatt, csak suhángot ültethetünk, tegyük azt; fontos azonban, hogy a fatövést minél nagyobb területen a talaj kiszáradása ellen kapálással védjük, ami mindenképpen kevesebb munkával jár, mint az ültetvények pótlása. Az ültetés, különösen akác esetén, már egy-két év után haszonnal jár, mert rengeleg rózsát ad, később karót, rudat, kerítésoszlopot, kutágást stb. Azért inkább sűrűn ültessünk (1—1 méterre) s amint egyik fa kezdi elnyomni a másikat, az elnyomottat szedjük ki. Nedves talajra fűz, nyárfa és magas kőris, esetleg tölgy való; szikes területre vadkörte, szil, tamariska és olajfűz. E két utóbbi ugyan értékes faanyagot nem ad, de kapálás mellett a legrosszabb sziken is megél és csak más a képe egy fásított tanyának, mint egy teljesen kopárnak.

Egy kataszteri holdnál nagyobb fásítás esetén 20 évre adómentességet is lehet kapni a beültetett terület után, az Erdőhivatal utján. A csemete igényléseket az őszi ültetéshez július hó végéig, vagy a községi előjárásig, vagy a gazdakörök, vagy a Gyomai Ujság utján esetleg közvetlenül kell az Erdőhivatalhoz elküldeni. A tavaszi ültetéshez december hó 1-ig. Később is lehet kérni, de mivel a kiutalások a fenti időben megtörténnek, aki később adja be igénylését, esetleg már nem kaphat.

Mivel az ősszel az Erdőhivatal 3.5 millió csemetét és 86 ezer darab suhángot kiadott, most tavaszra már csak tölgy- és akác-csemetét és akác-suhángot tud adni a gyomai csemetekertből és Békéscsabáról amerikai kőris-csemetét és magas kőris-suhángot.

Jövő ősszel azonban ismét kerül kiosztásra: akác, tölgy, cser, gledicsia, szofora, juhar, kőris, szil, hárs, vadkörte, vadalma, maktura, fűz, kanadai nyár, jegenye-nyár, tamariska, olajfűz csemete.

Mivel a fentiek szerint könnyű szerrel vihető keresztül a fásítás, lássunk neki, hogy ne kelljen gazdasági szerszámfáért, tüzelőért a jövőben pénzt adnunk, hogy ne kelljen szálmával tüzelnünk, hanem az megmaradjon trágya készítésre.

Alföldünk egészségügyi viszonyaira is előnyös befolyást gyakorol a nagymérvű fásítás, azonkívül tanyánk épületeit védjük általa a szélviharok ellen. Fogjunk hozzá a fásításhoz

mielőbb, hisz ha husz—harminc évvel ezelőtt kezdtük volna, ma már annak gyümölcsseit élvezhetnénk s fiaink halóporainkban is áldással gondolnának ránk.

Balassa Pál útbiztos nyugalomba vonul.

Balassa Pál 40 évi útbiztosi szolgálata után még a múlt évben nyugdíjazását kérte. A örvényhatóság 1932. december 31-ével jóváhagyta a nyugdíjazását, de a hivatala átadásának előkészítésére január és február helyettesi megbízást kapott a vármegyétől, melynek letelével február 28-án végleges felmentést kapott. A felmentő hivatalos irat többek között ezt írja:

„Ez alkalommal egy ember öltön át teljesített lelkiismeretes, gondos és becsületes szorgalommal kifejtett tevékenységéért a hivatal nevében őszinte elismerésemet és köszönetemet fejezem ki azzal az óhajjal, hogy a jól megérdemelt pihenést még soká, egészségben élvezhesse“.

Balassa Pál gyomai járási útbiztosi szolgálata alatt 1903 november 1-től a következő híd- és útépitési munkákat végezték járásunkban:

A gyomai Hármas-Körös fahíd átépítése 216 fm. hosszban rácsos vasszerkezetre 1908—

1910-ig. Az endrődi vasbetonhíd építése 216 fm. hosszban 1912—13-ban.

Útépitések: gyoma—körös-ladányi út, endrőd—szarvasi, endrőd—kondorosi út a Sós-halomig, mezőturi út a Juhász tanyáig. A múlt esztendőben elvégezték a földmunkálatait a kondoros — endrőd — mezőturi útnak.

Gyoma község belterületén: a Hősök Emlékútja és a Vásártérszéli út.

Endrőd belterületén: a kondorosi út és szarvasi út belterülete.

E közmunkáknál Balassa Pál állandó felügyelettel volt megbízva a vármegye részéről.

Balassa Pál 40 évi szolgálataiból 30 évet Gyomán töltött.

A jól megérdemelt nyugdíjba vonulás alkalmával a gyomai járás lakossága is azt kívánja Balassa Pál útbiztosnak, hogy szép családi körében sokáig élvezhesse még a pihenést.

A gyomai járás útbiztosi teendőit ideiglenesen vitéz Varga András szarvasi útbiztos látja el.

Elmult a farsang.

Nem volt igazi jó kedve már régen a magyarnak. Most még kevesebb oka volt erre. Szerencse, hogy nem a kedvünkhöz van szabva: legyen-e farsang, vagy ne legyen, mert fiatalságunkat még ettől a nap-táradta szórakozási lehetőségétől is elűnték a reményvesztettek. Tehát volt farsang és az el is mult. Hogy milyen lesz a jövő farsang???

... A német kommunisták hushagyó kedd éjjelén felgyújtották a német birodalmi gyűlés épületét. — Jelenholban teljes erővel folyik a harc — Ford felvette a harcot az amerikai bankokkal. — A kisantant örömmámorban támolyog a Magyarország ellen megkötött szerződés feletti örö-

mében. — A mindenre kapható orosz rém szélesen vigyorog s futárjaival lelketlenül készíti elő a polgárháborúkat. — A magyar parlamentben választási csontsérelemeken trágódnak — a visszaélések „olaj“-ügyei messzevilágítanak, — stb. stb.

S ebben a tulfutott levegőben megkezdjük a nap-tári böjtöt s arra kérjük az Istent, csapjon le a népek tehetségtelen vezetői közé s világítsa meg a népek látását annyira, hogy ne a tévútra vezetőkre bízzák magukat.

A gyümölcsös téli kezeléséről szóló utmutatónk ismételt megjelent s ezt minden érdeklődő 10 fillér válaszbélyeg beküldése ellenében díjtalanul megkapja a Növényvédelem szerkesztőségében. Budapest, V. Földmiveltésiügyi minisztérium.

Ki akar méhészlenni?

Aki méhészléssel akar foglalkozni és a méhészetet meg akarja tanulni, az jelentkezzen Kató Lajos jegyző méhészköri elnöknél.

A felnőttek részére tartandó méhészeti előadások az iparostanonciskola helyiségében lesznek megtartva, a tervezet szerint heti 3 órán át, négy héten keresztül. Az előadások az esti órákban 7 órakor kezdődnek, úgy, hogy azokon mindenki napi munkájának elvégzése után akadály nélkül vehet részt.

Az első óra most szerdán, március 8-án este 7 órakor lesz megtartva.

Levente Egyesület műsoros estéje.

A Gyomai Levente Egyesület f. évi február hó 26-án a Holler szálloda nagytermében tánccmulatással egybekötött műkedvelő előadást rendezett. Színre került: „A vén bakancsos és fia a huszár“ című énekes népszínmű. A Levente Egyesület sorozatos műkedvelő előadásaival oly rutinizott műkedvelő gárdára tett szert, hogy bárhol is megállja a helyét. A főszereplők oly meglepően ügyesen mozognak a színpadon, hogy a legszigorubb kritikus elismerését is képesek kiérdemelni.

Az előadás jól sikerült, a közönség jól mulatott és a jelen voltak egy élménnyel gazdagabban tértek haza.

Kár, hogy az intellektuel-egyének távollattartják magukat és nem támogatják levente ifjainkat törekvéseikben.

Magyarország vetésterülete 1931—32. gazdasági évben.

Összes bevetett terület 7,886.000 katasztrális hold.

A múlt évi statisztikai adatok szerint 1931—32. gazdasági évben katasztrális holdakban be volt vetve búzával: 2,760.000 (előző évben 2,897.000), rozsszal 1,105.000 (1,063.000), árpával 818.000 (857.000), zabbal 408.000 (454.000), kukoricával 2,047.000 (1,955.000), burgonyával 520.000 (499.000), takarmányrépával 228.000 (218.000).

Az elemi csapások kártétele csak búzában volt jelentősebb és ez 95.000 kat. hold volt.

Le a sapkával.

A művelt népeknél nemcsak a nők szabadították fel magukat fejükön „konty“ elnevezéssel hordott hajtömeg viselete alól, hanem a férfiak is, dacára a rövidebb hajviseletüknek, megszokták a nyári kalapnélküliséget, mert a fejbőrnek, a hajnak is szüksége van a levegőre, a szellőzésre.

Társadalmi illem szerint is, de a fenti egészségápolási tudattal is a szobában, télen fűtött helyiségekben nem korlátozzuk a fejbőrünk szellőződéssel és le vesszük a kalapunkat, a sapkánkat.

És mégis azt tapasztaljuk a nép nagyobb részénél, hogy a férfiak, fiúgyermekek szobában vagy más fűtött helyiségekben is állandóan a fejükön tartják a kalapot, sapkát. Így ülnek az olvasókönyvben, a községháza dísztermében, hol gyűlést akarnak tartani, vagy az iskolában.

Talán akadnak többen, akik tudatában vannak ennek a rossz szokásnak, de mert nincs, aki kezdené a sapkalevetést, ők is ülnek felfelt kalappal.

Különben is nagy gyengesége népünknek a szellőztetés és ennek a tetejében látni a felfelt sapkát, ha bemegy az ember egy polgári lakásba és ha illendőségből le vesszük a kalapunkat belépéskor, a sapkában ülő házigazda, ahelyett, hogy leléne szintén a sapkát, arra nógolja a vendégét, csak hagyja fenn ő is a kalapját.

Az egyesületek házi rendjükben vigyék keresztül, hogy a belső helyiségekben „fejtető“ nélkül legyenek a tagok. Ott hon pedig, akár magunk vagyunk, akár mi megyünk vendégségbe, tudatában annak, hogy ezt az illendőség és az egészségünk is megköveteli: **a szobában tegyük le a kalapot, sapkát.**

A békéscsabai mezőgazdasági szakiskola endrődi vándorgyűlése.

Február 19-én tartotta meg a békéscsabai szakiskola ünnepélyes befejezését a január 6-tól kezdett téli tanfolyamának. A tanfolyamon 28-an vettek részt. Előadók voltak: Benedek Pál igazgató, Végh Gyula gazdasági tanár, Polgár László kertészeti intéző és Ludány Béla gazdasági gyakornok.

A délelőtti és délutáni tartó ünnepélyen és vizsgán Endrőd minden társadalmi osztálya részt vett.

Nemcsak egy kellemesen töltött nap emléke marad meg Endrődön, hanem a 28 hall-

gató a tanfolyamon tanultakkal Endrőd mezőgazdasági életében mutatja majd meg, hogy a tanfolyamon töltött idő ta-

nulságaiból anyagi haszna is lesz nemcsak a résztvevőknek, hanem a községnek és az országnak is.

A Gyomai Dalárda közgyűlése.

Múlt hó 28-án délután 2 órakor az Iparostanonciskoiában tartotta meg a Gyomai Dalárda évi rendes közgyűlését.

A működő tagok majd nem kivétel nélkül megjelentek és meglehetősen érdeklődés nyilvánult meg a rendes és pártoló tagok részéről is úgy, hogy a közgyűlés határozatképes volt.

Nyisztor Péter takarékpénztári igazgató, a Dalárda elnöke a megjelent közgyűlési tagokat meleg szavakkal üdvözölve, a közgyűlést megnyitotta.

A jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelesítő kirendelése után a tárgysorozat többi pontjai tárgyalattak le. Az előterjesztett 1932 évi zárszámadás egyhangulag tudomásul vételt, a felmenivény az illetékes lényezőknek megadott. Titkár jelentése a Dalárda 1932 évi működéséről, gondnok jelentése egyhangulag tudomásul vételt, míg az elnök által előterjesztett 1933 évi költségvetési irányzat egyhangulag elfogadlatot. Eselleges indítványok pontjai alatt elnök megemlékezett Madarass Gyula malomigazgató, a Dalárda zászlóalapja javára felfelt pénzbeli adományáról s annak bejelentése kapcsán, hogy a Dalárda választmányja még múlt év november havában jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg s erről adományozóit jegyzőkönyvi kivonattal értesítette. Indítványozza, hogy a közgyűlés is Madarass Gyula malomigazgatónak áldozatkészsége elismerésül jegyzőkönyvileg köszönetet szavazzon meg, hogy ezáltal ez a körülmény a közgyűlési jegyzőkönyvben is megörökíthessék. A közgyűlés elnök indítványát egyhangulag lelkesedéssel magáévá téve Madarass Gyula malomigazgatónak adományáért jegyzőkönyvileg hálás köszönetet szavazott meg.

Más indítvány az alapszabályok vonatkozó intézkedései értelmében nem felfelt be, így elnök megköszönve a közgyűlési tagok türelmét és nyugodt magatartását, a közgyűlést be-
rekesztelte.

Elnök azután közgyűlésen kívül megkérte a jelenlévőket, maradjanak még egy ideig együtt, mert szeretne még egyfel-mást közölni, ami a tagokat érdekelni fogja.

Nyisztor Péter elnök felolvasta az Országos Magyar Dalosszövetség tájékoztató értesítését az idei országos dalosverseny előkészületeiről.

Az országos dalosverseny ez év június havában lesz megtartva. A versenyen előadandó művekre kiírt pályázat már lejárt, a pólpályázat is befejezési nyert, úgy, hogy a zsűri a pólpályázaton befutott műveket is igen rövid idő alatt elbírálja.

A művészi bizottság központi választmányi ülésen be fogja jelenteni a pályadíjat nyert műveket és a választmányi ülés ezen határozata alapján ki fogja írni az országos versenyek dalkarait. A dalkarokat rövidesen kiadják, hogy a dalosoknak idejük legyen azokat március, április, május és június hónapok folyamán betanulni. A benevezési díjakat oly alacsonyan szándékoznak megállapítani, hogy minden dalos számára hozzáférhető legyen a verseny.

A mai gazdasági helyzetnek megfelelőleg olyan elszállásolási és ételmezési lehetőségek megteremtéséről tanácskoztak az érdekeltségekkel, hogy minél több dalos és hozzátartozó jöhessen fel Budapestre az országos versenyre. Tanácskozás folyik a Máv. vezetőivel is az iránt, hogy a fővonalakon filléres gyorsvonatokkal hozzák fel a fővárosba a dalosokat és azok hozzátartozóit. A filléres gyorsvonatok ugyancsak visszavizik a verseny befejezése napján a közönséget. Minden remény meg van arra, hogy anyagiakban is a legolcsóbb árat tudják a fővárosi ellátásnál biztosítani a dalosok részére. Ugy a versenyrendezés maga, mint az elszállásolás és az ételmezés kérdései hamarosan a dalosok tudomására fog jutni.

A dalosok a felolvasott tájékoztatóban foglaltakat örömmel tudomásul vették és ennek kapcsán eszmecsere indul meg a verseny felmerülő kiadások mikénti előteremtésére azon eshetőségre, ha a verseny időpontjait a költségvetéssel remélt bevételek nem folynának be. Nónay Ferenc rendes tag indítványt tett arra vonatkozólag, hogy a Dalárda női tagjai díjtalanul kézimunkákat bocsásanak a Dalárda rendelkezé-

sére, melyek valamelyik mulatság vagy teaestély alkalmával kisorsoltainának. Az idea elfogadlatot s megvalósítása érdekében az elnökség a szükséges lépéseket megteszi.

Fekete Gábor dalostestvér egy alkalomra szóló lottó-engedély megszerzését tartaná célszerűnek. 1500 drb. sorsjegy kibocsátásáról lenne szó a 1 P, melyek ellenértékéből kifizetésre kerülne az engedélyi díj, továbbá a kisorsolásra kerülő 5 drb. nyereménylány vételára cca 500 pengő összegben. Egy női vagy férfi külön márkájú kerékpár, egy modern hangszórós rádió készülék és egy varrógép lennének a nyereménylányok.

Ha mind az 1500 drb. sorsjegyet értékesíteni s emellett az engedély megszerzésére biztosan számítani lehetne, nem volna rossz idea.

Elnök bejelenti, hogy dr. Márky Barna vármegyénk nagyrabecsült alispánjához szándékozik fordulni és a Gyomai Dalárda részére a versenyre való tekintettel segítyt kér.

A dalosok elnök bejelentését örömmel tudomásul veszik és e lépést helyesnek tartják, mert tudomásuk szerint az Alispán ur megértéssel a múltban is egyes dalárdáknak meghalmozott összegű segítyt kiutalt már.

Felolvasott Vigh Andor kerületi elnök megkeresése, mely szerint a Dalárda közgyűléséről részletes referáda küldessék címére, hogy a szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Dalos Ujság“ című lapjában közzelehesse.

Az elnökség a megkeresésnek elegendő fog tenni.

Elnök bejelenti, hogy a Dalárda működő tagjai egyöntetű megállapodás értelmében egyforma öltöny és sapka beszerzésére céljából tőkegyűlést indítottak heti 50 filléres alapon, ami az együvé tartozás, megértés és harmonikus együvélet megnyilvánulása. Ehhez az összegnek csak gratulálhatunk.

Bejelentett továbbá, hogy Husvétkor a Dalárda műkedvelő gárdája a „Muzsikus lány“ című operettel fogja előadni és a szereposztást Beinschróth Gábor a vigalmi bizottság elnöke rövidesen esz közölni fogja.

A Gyomai Dalárda, mint kulturálisan intenzív tevékenységet fejt ki, hazafias kötelezettségeinek is mindenkor készséggel elegendő tesz, minden nemzeti ünnepen évek óta tradicionálisan közreműködik és igyekszik azok fényét emelni. Most is készen áll a Közmű-

velődési Egyesület márc. 14-én megtartandó „Március 15”-re emlékeztető ünnepi estélyére, melyen úgy a férfi-, mint a vegyeskar szerepelni fog. Majd március 15-én a „Hősök emlékszoberánál tartandó emlék-ünnepen is ott látjuk a Gyomai Dalárdát.

A Gyomai Dalárda, mint a magyar dal egyik harcosa, több megértést, nagyobb mérvű támogatást érdemel a társadalom, illetve a lakosság részéről, mert a Dalárda nem magáért, hanem a hazáért és e révén a község lakosságáért él. Működésével csak községünknek szerez hírnevet, dicsőséget, tehát valljuk a Dalárdát a magunkénak, mert az tényleg községünké.

Visellessünk tehát érdeklődéssel, több megértéssel a Dalárda iránt, támogassuk odaadással, mert megérdemli.

Vöröskereszt Egylet.

A Magyar Vöröskereszt Egylet gyomai fióka f. évi január hó 25-én tartotta meg évi rendes közgyűlését melyen a tárgysorozati pontok letárgyalásán kívül megejtette az elnökség, választmány, tisztikar és számvizsgálóbizottság megválasztását 3 évre.

A közgyűlés elnöknek: Nyisztor Péter takp. igazgatót, női társelnöknek: Pétermann Józsefné polg. isk. tanárnőt, alelnöknek: dr. Vincze Endre községi orvost, női alelnök-társnak: Wagner Mártonné okl. polg. isk. tanárnőt, jegyző-titkárnak: Nónay Ferenc ny. áll. honvédszázados, pénztárnoknak: Gálos Piroska tak.-pénztári tisztviselőt, ellenőrnek: Bencsik László főszolgabíró-sági irodafiszta, orvosnak: dr. sarkadi Nagy Pál a Stefánia Szövetség helyi fiókjának főorvosát, rendes választmányi tagoknak: dr. Tardos Gáspárné, özv. Lukács Aladárné, Kner Izidor, Pánczél Emil, Pétermann József és dr. Szilágyi Ferenc fiókegyleti tagokat, pótagoknak: Kiss Géza Máv. fő. tisztet és Szőke Ferenc ref. elemi iskolai igazgató-tanítót, számvizsgálóbizottsági tagoknak: Kató Lajos községi jegyzőt, Biró Béla községi ellenőrt és Horváth József ny. Máv. főkalauzt, fiókegyleti tagokat választotta meg. A vármegyei választmányba tagoknak Nyisztor Péter fiókegyleti elnököt és dr. Vincze Endre fiókegyleti alelnököt delegálta.

A Magyar Vöröskereszt Egylet gyomai fiókjának elnöksége

kulturális kötelezettségeinek tudalában. Kodály Zoltán illusztris dal és zeneszerzőnk 50-ik születési évfordulóját megünnepelendő f. hó 18-án fél 9 órai kezdettel, az Uri Kaszinóban tánccmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez, melyen Kodály szerzeményeken kívül más szerzők darabjai magyar nóták is előadásra kerülnek. A hangversenyen közreműködnek: Becher Jolán békéscsabaizongoraművész, Vigh Endre csellóművész, az Országos Magyar Dalosszövetség szolnoki X. kerületének szeretett elnöke, Kiss Juliska, Kiss Mancsi, Varsandán László és Szinger Aladár a Gyomai Dalárda működő tagjai mint solisták, zongorán kísér Hantzmann Ferenc, a helybeli polg. iskola ifjusági énekkara: karvezető Ruszka Sándor polg. isk. tanár, továbbá a Gyomai Dalárda férfi és vegyes-kara Hajdu Béla és Pánczél Emil kamaryok vezénylete alatt.

A műsort lapunk legköze-

lebb megjelenő számában közölni fogjuk, de már előre kijelenthetjük, hogy az estély felejthetetlen élmény marad mindazok számára, kik a hangversenyen részt vesznek.

A kiadások esőkkemése érdekében meghívók csak korlátozott számban küldemnek szét, de az egész lakosság meghívását érintően plakátok is kiragasztainak, úgy, hogy mindenki a hangversenyre nyugodtan eljöhet.

Amidőn a Magyar Vöröskereszt Egylet gyomai fiókjának hangversenyét ismerlettük, kérjük községünk lakosságát, jöjjen el, hallgassa meg a szebbnél-szebb, legnagyobb részben magyar agy szülte dal és zenedarabokat és egyben nyújtson anyagi támogatást a jólékonyság gyakorlásáról közismert országos intézmény helyi fiókjának.

Minél többen leszünk jelen, annál többet remélhetnek szegényeink iskolás gyermekei segélyként.

Magyar gazdalfjak bel- és külföldi csereakciója.

A Faluszövetség felhívása.

A hazai föld iránti szeretetnek abban is kifejezésre kell jutni, hogy ennek megművelése több tudással történik, mint eddig. A jelenlegi nehéz gazdasági helyzetén kívül erre kényszerít bennünket még az a körülmény is, hogy a magyar föld áldása világversenyben csak akkor tud megfelelő áron értékesülni, ha a magyar földműves is alkalmazkodik a fogyasztó igényeihez. Ehhez azonban több tudásra és tapasztalatra van szükség. Sajnos ezen a téren nagy eltérések mutatkoznak csonka országunk határain belül. Egyes vidékeken fejlettebb a gazdálkodás, mint az ugyanolyan éghajlati és talajviszonyokkal rendelkező szomszédos területeken.

A Faluszövetség a fejlett mezőgazdasággal bíró nyugati és északi államok helyes példáját kívánja csonka hazánkban meghonosítani, midőn ebben az évben első ízben nálunk is megrendezi a gazda- és földműves ifjak belföldi csereakcióját. A cél az, hogy a magyar gazdálkodó ifjak tavasztól az őszi betakarításig a szülői háztól távol fekvő területre menjenek ugyancsak gazdálkodó családokhoz, ahol teljes ellátást kapnának és mint családfagok részt vennének az

előforduló gazdasági munkákban. Ezen a révén aránylag elenyésző kiadással minden magyar gazdálkodó ifju megismerhetné a buza-termő alföldi rónaságot, a szép északi hegyvidéket, a Balaton környékét és a kies dunántúli dombos vidéket. Ősszel pedig gazdag tapasztalatokkal térne vissza a szülői házba.

Akik a külföldi országok fejlett mezőgazdasági viszonyait is meg akarják ismerni, erre szintén alkalmat ad a Faluszövetség. A német földműves szervezetelek most érkezett felkérésére a Faluszövetség jelenlegi igazgatója dr. Tölgyes István gazdasági tanácsos az általa évekkal ezelőtt sikerrel vezetett gazdalfjusági csereakciót ebben az évben ismét megrendezi.

Hasonló akció lebonyolítása érdekében a Faluszövetség az olaszországi földműves szervezetekkel is már érintkezésben van.

A csereakciókban résztvevő ifjak mérsékelt vasúti jeggyel a Faluszövetség tisztviselőink kísérete mellett csoportosan utazhatnak külföldre, ahol fél évig tartózkodnak és mint az ottani gazda családok tagjai részt vesznek az összes előforduló gazdasági munkákban. Ezen idő alatt díjtalan ellátás-

Magyar áttal

különböztetjük meg a valódi bankjegyet a hamisítványtól

ASPIRIN
TABLETÁKON

is megvan a valódiság jele: a Bayer-kereszt.

Meghülés első jeleinél és fájalmaknál Aspirin-Tabletták

ban részesülnek. Ugy a belföldi, mint a külföldi csereakcióra csak olyan 17 évesnél idősebb ifjak vételnek fel, akiknek szülei önálló gazdasággal bírnak és egy magyar vagy külföldi csereifju családlagként való befogadását vállalják. A bejelentések a szülők részéről történnek, de a jelentkezőt ajánlania kell a szülők lakóhelyén lévő Faluszövetségnek. Gazdasági Egyesületnek vagy gazdakörnek, továbbá a Magyar vagy Hírelszövelkezeti vezetőségének és ezen kívül a községi előljárásnak is. A bejelentés alkalmával közzendő a fiu életkora, vallása, iskolai végzettsége, a szülői birtok nagysága, végül az utolsó posta és vasútállomás.

A belföldi csereakció részvételi díja uttköltség nélkül 8 pengő. Az ifjak beosztási helyükre mérsékelt áru vasúti jeggyel utaznak, amelyet minden résztvevő a lakóhelyéről való elindulás alkalmával magával vitt meg. A németországi csereakció részvételi díja 150 pengő, mely összegben bennfoglaltatik az oda- és visszautazás, valamint az őszi hazatérés alkalmával Berlinben való három napos tartózkodás teljes költsége is. Ebből az összegből 60 pengő a felvétel alkalmával, 90 pengő pedig az őszi hazatérés előtt fizetendő. Hasonló összegbe fog kerülni az Olaszországba tervezett elhelyezés is. Az Olaszországból hazatérő ifjak több napot fognak tölteni a nevezetesebb olasz városokban.

Jelentkezési határidő 1933. márius 25.

A csereakcióra felvett ifjak április hó folyamán utaznak el beosztási helyükre. Bejelentések úgy a bel-, mint a külföldi csereakcióra a Falu Országos Földműves Szövetség címére Budapest, V. kerület Bóthory-utca 24. szám alá küldendők. A csereakcióra vonatkozóan minden egyéb felvilágosítást is ugyanott nyerhetnek az érdeklődők.

HIREK

Dr. LEGEZA TIBORNÉ

Alig volt huszonöt éves. Alig örült még 3 éves gyermekének s máris kiragadta a kifürkészhetetlen sors szereteti köréből.

Mikor az itthoni orvosi diagnózis vakbélgyulladását állapított meg, azonnal bevitték Gyulára, hol még tizenkét napig vergődött, mert segíteni már nem tudott az orvosi tudomány, az üszkös átfuródott vakbélgyulladás kioltotta fiatal életét.

Holttestét hazahozták s hétfőn nagy sokaságával a résztvevőknek kísérték utolsó útjára, a helybeli római katolikus temetőbe dr. Legeza Tibornét, született Iványi Máriát.

Tildy Zoltán lelkészi beiktatása. Vasárnap iktatta be Harsányi Pál esperes Tildy Zoltánt a szeghalmi ref. egyház lelkészi állásába. A beiktatás utáni banketten Kun Béla, Temesváry Imre, Muzsa István és dr. Zeőke Antal országgyűlési képviselők is üdvözölték Tildy Zoltánt, ki egyúttal a Függelven Kisgazdapártjának alelnöke.

Rétegzásági tanfolyam. A Békésvármegyei Gazd. Egyesület a földmivelésügyi miniszter támogatásával márciusban Békéscsabán nyolcnapos rétegzásági tanfolyamot tart, melyen Gyomáról részvesznek: Gaál Endre, Nagy Károly, Pufnoki Antal, Erdős Ferenc és ifj. Wagner Márton.

Seprenyi Lajos községi képviselői megbízatásáról lemondott.

A Gyomai Sport Club közgyűlését nem március 5-én, hanem a vásár miatt március 19-én délután 2 órakor, határozatképtelenség esetén fél 5 órakor tartja, melyet ezúton hoz a tagoknak szives tudomására a Vezetőség.

Inségmunka. Gyoma község gondoskodik a munkanélküliekről. Az elmúlt hét szerdájától kezdve öt napon át 100—110 munkást foglalkoztatott a Keselyűsre vezető út megjavításával. A munkát köbméterenként 55 filléres árban fizették, ami a munkásoknak napi 1.62 P keresetet eredményezett. Öt napot dolgozott egy munkás és így nyolc pengő keresethez jutott. Közben még a tisztviselő-telep útját is megjavíttatja a község.

Békésvármegye alispánja pályázatot hirdet a Ludovika akadémián létesített alapítványi hely betöltésére az 1935—54. tanév kezdetén történő befőtésre. Kérelmeket március hó 15-ig kell beadni.

NINCS MÉG ITT A TAVASZ!

de a
LEGUJABB DIVATÚ NŐI KALAPOK
már beszerezhetők: SZERETŐ MATILDNÁL

Gyoma, Ipartestülettel szemben

KALAPALAKÍTÁSOK: Modell és Divatlap után!

Másfél hónapra ítélték Nádudvari Mihályt és pénzbírságra Gál György tanárt.

A gyomai járás közönsége emlékezhetik még azon sorozatos és durván sértő támadásokra, melyeket a „Gyoma—Endrőd—Kondoros” c. lap indított a Vangel-párt vezetői ellen.

E súlyos becsületesítések miatt egész tömeg sajtóper indult nevezett lap szerkesztősége ellen.

A gyulai kir. Törvényszék eddig hét ügyet tárgyalt. Mint már jeleztük, 5 ügyben pénzbírságra ítélték a cikk szerzőit: Gál György tanárt és Nádudvari Mihályt. Ezeket Csernus Mihály apátplebános, ifj. Wagner Márton, lapunk szerkesztője és

Kruchió István a Vangel-párt gyomai elnöke ellen követtek el.

A február 25-iki tárgyalás alkalmával egy a Csernus Mihály ellen írt cikk támadása miatt indított perben felmentették a vádlottakat, két másik ügyben a törvényszék kiegészítést rendelt el, míg a Kresznerics Gy. Ferenc v. miniszteri biztos ellen intézett cikk súlyos támadása és becsületesítése miatt — Nádudvari Mihályt másfél hónapi fogházra, Gál György tanárt 60 pengő pénzbírságra és ezenfelül a két vádlottat 150 pengő költségre ítélte a Törvényszék.

A vádlottak fellebbeztek.

Gróf Apponyinak szobrot akarnak felállítani a parlament környékén.

Magyarország nagybirtokosai 15 millió pengő kölcsönt bocsátanak a kormány rendelkezésére.

Békésvármegye népszámlálási eredményei szerint 1869-ben 212.975 lakosa volt, 1880-ban 229.757 volt, 1890-ben 258.586 volt, 1900-ban 278.751 volt, 1910-ben 298.710 volt, 1920-ban 311.109 volt, 1930-ban 350.656 lakosa volt.

Farsang a polgári iskolában. A helybeli polgári fiú-és leány iskola növendékei tanárnők és tanáraik betanítása és felügyelete mellett nagyszerűen sikerült előadást tartottak múlt hó 25-én, szombaton délután. A szereplők mindannyian kifogástalanul megállták helyüket s nagyon szépeket produkáltak, úgy az előadott kis szindarabokban, mint a táncokban. — Előadás után éjjelleg táncoltak a növendékek, kipirulva, boldogan, hogy legalább egyszer egy évben felszabadultak az iskolai hangulat komorsága alól és élvezhették a boldog farsangi szabadságot. A tanárnők és tanárok fáradozásáért ezúton mondanak köszönetet a szülők.

A Gyomai Sport Club febr. hó 25-én jelmezbálja alkalmával az alanti felülfizetésekért ezúton mond hálás köszönetet a Vezetőség. Kner Izidor 20 P, dr. Neményi Honfi 10 P, Csermák Kálmán, Junker Arthur, Kner Endre, Tiba András, Harlenslein Ignác, vitéz dr. Haviár Gyula 5—5 P, Máday Aladár 5.80 P, Nyisztor Péter, dr. Vogel Károly 5—5 P, Madarass Gyula, dr. Szilágyi Ferenc, Záhonyi Aladár 2.60—2.60 P, Szőke Ferenc 1.80 P, Czinke Lajos 1.20 P, Bakos Géza 80 f., dr. Singer István, Fried Géza, Kőszegi István, özv. Horváth Sándorné, Becher Rezső 60 f., N. N. 10 fillér.

Farkasinszky Imre és zenekara március 5-én a Holler-vendéglőben magyar nótáestet tart, mely után táncmulatság lesz.

Magyarország háboru előtti 325.411 négyzetkilométer területű volt, most 92.965 négyzetkilométer. 1910-ben Magyarországnak 20,886.487 lakosa volt, ebből 7,615.117 lakos maradt háboru után, most 1930. december 31-én 8,688.319 lakosa volt országunknak.

A vagyonszállítás ára. Március hónapra a vagyonszállítási bűzát métermázsanként 14 pengőben állapították meg.

A békéscsabai országos állatvásár áreredménye. Bika 26—30—34 fillér, ökör 26—34—36 fillér, tehén 22—26—30 fillér, borju 50—67 fillér, juh 32—36 fillér, hizott sertés 76—84 fillér kilogrammonként. Ökör párja 280—380 pengő, ijinó darabja 140—230 pengő, fejős tehén 100—200 pengő, növendék 55—70 pengő, bika egy és fél évesig 50—150 pengő. Féléves süldőmalac párja 45—60 pengő, egy éves sertés párja 74—100 pengő, választott malac párja 16—26 pengő. Igásló darabja 70—200 pengő, vágóló kilogrammonként 8—12 fillér, csikó 10—16 fillér.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA gyomai raktárában.

A földmivelésügyi miniszter a múlt héten 1500 métermázsas takarmányrépamagnak Németországból való behozatalát engedélyezte német cégeknek itteni konyhakeri magtermeltetésével kapcsolatban.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra 1933. évi március 17-től április 2-ig érvényes ingyenes visszautazásra jogosító jegyek a Gyomai Ujság szerkesztőségében a Wagner Márton Fiai faterlepen kaphatók. Egy jegy ára 1 pengő.

Ragadós állatbetegségek a megyében. Lépfene: Kétegyháza. Veszettség: Békéscsaba, Gyula, Kétegyháza, Kondoros. Lőrükhór: Békés, Köröstarcsa. Sertéspestis: Békéscsaba, Békés, Csorvás, Gyulavári, Kondoros, Oroszáza, Pusztaföldvár, Szentetornya, Ujkigyós.

Szemestengerit a Futura a legmagasabb napi áron vásárol.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága jó feleségem, felejthetetlen angyali lelkű gyermekünk, szerető testvérünk

Dr. Legeza Tiborné szül. Iványi Mária

szomorú elhunyt alkalmával, — velünk való együttérzésükkel, részvételüknek kifejezésével fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek s kik drága Elköltözöttünket utolsó útjára elkísérték, vergődő szívünk minden hálájával szeretettel monduk ezúton is köszönetet

Dr. Legeza Tibor Iványi Aladár nejeivel és gyermekeivel.

A fehér fakir. Bombay villa-negyedében él a „fehér fakir“, akít a hinduk valóságos szentként tisztelnek. A „Fakir“ gyógyítással foglalkozik és valahányszor meggyógyít valakit, a benszüllöttek azt mondják, hogy csodát tesz. Most egy Indiából érkező levél leleplezi a „fehér fakirt“. Kiderült, hogy a hinduk hálványa magyar származású és a neve Barabás Kálmán, szegény egyetemi hallgató volt Budapesten és azzal tartotta fenn magát, hogy Tolnai Világlapiának előfizetőket gyűjtött.

Sertéskivitel Csehszlovákiába. A földmivelésügyi miniszterium értesítése szerint, amennyiben keresztzett mangalica vágósertések vitetnek ki Csehszlovákiába, az állatorvosok, illetőleg marhakezelők a marhaleveleken kizárólag csak a következő két nyelvű záradékot alkalmazhatják: A tulajdonon leirt állatok mangalica (keresztzés) sertések. Die innen beschriebenen Tiere sind Mangalica (Kreuzung) Schweine.

A 64 éves táncosnő titkai. Az örökifjú Misiingueitiről rendkívül érdekes cikket olvashatunk a Délbáb új számában, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás színházi beszámolókat, filmriportokat, budapesti és külföldi rádióműsorokat, teljes operaszöveget és folytatásos regényt közöl a népszerű színházi képeslap, amely 84 oldal terjedelemben és 120 képpel jelent meg.

Építő ipari munkások kedvezményes vasuti utazása. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a munkavállalás vagy munkakeresés céljából legalább öt tagból álló csoportban utazó építő ipari munkások a társasutazásoknál szokásos menetdíjkezdményben részesüljenek. A szükséges igazolványokat a városi elsőfoku közigazgatási hatóság díjmentesen adja ki.

A kisantant háboru eselén Magyarország megszállására készül.

Vay Kázmér büntetésél, egy évi fogház, a Kuria helyben hagyta.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Szabó Margit, Putnoki Imre, Gyebnár Károly, Braun Eszter, Illyés Róza. Varga Lajos, Frankó Gyula, Schulek Mária Terézia Anna. **Házasság:** Zöld János—Kalivoda Borbálával, Makcsali Elek—Csapó Máriával, Varga László—Timár Monikával. **Elhaltak:** Illyés Róza 19 órák, Timár István 47 éves, özv. Csáki Mihályné sz. Csapó Lidia 87 éves.

Ingatlan forgalom.

kk. Cinkóczi Anna Mária gyomai lakos vett 4 hold 441 négyszögöl előhalmi szántót Raffai András és neje Solymosi Borbála kalocsai lakosoktól 1800 P-ért.

Kállai Ferencné Lacikó Sára gyomai lakos vett 2 hold 1041 négyszögöl és 2 hold 441 négyszögöl pusári szántót Raffai András és neje Solymosi Borbála kalocsai, Weidmann Ádám és neje Roszik Anna gyomai lakosoktól 1025 P-ért.

Weigert Józsefné Frey Magdolna gyomai lakos vett 415 négyszögöl és 449 négyszögöl szántót Csik Imre (nős Szabó Rozáliával) gyomai lakostól 250 P-ért.

Flittinger János és neje Gál Eszter párisi lakosok vettek egy beltelkes lakóházat haszonélvezeti joggal terhelten özv. Gál Imréné Bus Eszter, Gál Lidia B. Szabó Jánosné, Gál István (nős Táborosi Máriával) Gál Róza Tandi Jánosné, Gál Jolán Cecsei Lajosné és Gál Erzsébet Mé-záros Jánosné gyomai lakosoktól 1000 P-ért.

Ailer Márton (nős Herter Magdolnával) gyomai lakos vett 133 négyszögöl matakerti ingatlant Bogár István és neje Aranyi Erzsébet gyomai lakosoktól 3000 P-ért.

Czinkóczi János (nős Zvara Annával) gyomai lakos vett 3 hold 1253 négyszögöl tanyai szántót özv. Fekete Lászlóné Fekete Eszter gyomai lakostól 3000 P-ért.

Márton András és neje N. Kovács Ilona rákoshegyi lakosok vettek 2 hold 1126 négyszögöl félhalmi szántót Martinák Katalin gyomai lakosoktól 600 P-ért.

Katona Lajos és neje Bátori Zsuzsanna gyomai lakosok vettek 1 hold 400 négyszögöl pusári szántót Kállai Ferencné Laczikó Sára gyomai lakostól 700 P-ért.

Pk. 1983. és 2069. sz. 1932.

Árverési hirdetemény.

Dr. Leopold Elemér ügyvéd által képviselt Schell Kőolaj Rt. (csatlak: Dr. Hoczmann István 151/60, Kisbirto-kosok Biztos. Int. 32/07, Dr. Házy Imre 28.) 400—†239 P. 68 f tőke és több követelés járulékaik erejéig a gyomai kir. járásbíróóság 1931 évi 159/8, P 156/13 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőktől 1931 évi okt. 21 és nov. hó 17 n. lefoglalt 3155 P becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíróóság fenti számú végzésével az árverés elrendeltétvén, annak az 1905. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a fent megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is az árverés megtartását elrendelem de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályu igénykereset folyamatban nincs végr. szenv. lakásán, üzletében Gyomán, Rózsa u. 1066 házsz. aiatt leendő megtartására határidőül **1933 évi március hó 30 napjának délelőtti 9 órája** tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok, gazdasági gépek s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni.

Gyoma, 1933. évi febr hó 2. án.

GLUDOVÁ CZ FERENC
kir. bir. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

UJI UJI

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Gyomán, Édesapám házában (Breuer Lipót órás és ékszerész) március hó 1-én

NŐI KALAP
KÉZIMUNKA és ELŐNYOMDA
üzletet nyitottam. Állandóan nagy raktári tartok divatkalapokból, kézimunkafonalakból és előnyomda mintákból.

Kalap alakítást vállalok.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri tisztelettel:

BREUER LENKE Gyoma, Horthy M. u. 31. sz.

Meghívó.

AZ ENDRÓD-GYOMAI TAKARÉK-PÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1933. március hó 12-én, vasárnap délután fél 3 órakor Endrődön a kath. Népház nagytermében tartja

XXXIX-İK ÉVI

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Einöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyv-hitelesítők kijelölése.
3. Az igazgatóság jelentése a lefolyt 1932 üzletévről.
4. Az 1932 évi mérleg és eredmény-számla előterjesztése a lefolyt üzletévről a felügyelő-bizottság jelentésével, valamint a tiszta nyereség felhasználása iránti javaslat és az igazgatóság valamint a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Igazgatóság választása.
6. Felügyelő-bizottság választása.

Endrőd, 1933. február hó 13.

Az Igazgatóság.

PUBLIKACIÓ.

A gyomai Méhészkör ingyenes méhésztanfolyamot tart felnőttek számára. A hallgatóknak nem kell fizetni semmit. Akik a tanfolyamon részt akarnak venni, jelentkezzenek minél előbb Kató Lajos jegyzőnél.

Dutkan Lászlónak a Cifrakertben egy lánc földje eladó. Solyom ut 943.

Fegyverneki utca 7. sz. ház eladó.

Egy szép butorozott — különbejáratu — **utcai szoba** kiadó. Horthy Miklós u. 30 sz. a Német templommal szemben.

Kossuth Lajos utcában butorozott utcai szoba azonnalra kiadó. Cim a kiadóban.

Ha azt akarja Ön, hogy évek hosszú során át emlékezzenek Önre, akkor ünnepi, névnapi vagy nászajándékul szép falú képet, vagy tükröt adjon, amelyet mélyen leszállított árban beszerezhet **Bari Pál üvegesnél Endrődön** az Ipartestület mellett. Szakszerűen és olcsón vállal képkerepezést, ovál, kör és szegletes keretbe. Ugyanott nagy kétkirakatos üzlethelyiség lakással és berendezéssel együtt kiadó.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kifizető zamatu kádor bornak literje 40 fillér.

Tisztelettel hozom b. tudomására, hogy március hó 1-én Gyomán, a Horthy Miklós-ut 15 sz. alatt, Kovács József kereskedő házában

CIPŐÜZLETET

nyitottam s így cipőszükségletének beszerzése végett nem kell többé Csabára, vagy Pestre utaznia, mert üzletemben bő választékban minden igénynek megfelelő,

a legjobb anyagból készült

női, férfi és gyermek cipőket, valamint azok mellékkeit

a legolcsóbb árban szerezhetheti be.

Igen örvendének, ha alkalmat adna ennek bebizonyítására.

Szives pártfogást kér:

KEREKES KÁROLYNÉ.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Március 15.

A magyar szabadság ünnepeinek nyolcvanötödik évfordulójában vagyunk. A magyar kalendáriumokban most már piros betűkkel ünnepnek jelzett március tizenötödikét az év többi napjai közül megfelelően emeli ki a hivatalos ünnepi jellege, nem úgy, mint hajdanában még, amikor a bécsi hatalom megtiltotta és üldözte e nap megünneplését.

Hová, mivé lett az a bécsi hatalom???

Hová, mivé lett az a lopva is ünnepelni, emlékezni tudó magyar szellem, mely ma a napi élet tengődő fenntartásában éli ki minden életerejét, nemesebb akaratok nélkül???

A világ nemzetei szinte már mind felszabadultak, szabadok lettek. Hogy a felszabadulásukkal millió más nemzetiségűeket fosztottak meg nemzeti szabadságuktól, ez a mai „szabadság“ értelmezéssel nagyhatalmi jóváhagyással történt meg velünk is. Elszakították testvéreinket a „szabadság“ hazugságával.

A nyolcvanöt év előtti ese-

mények távlata nem elég erős már bennünk a szabadság fenséges érzetét ébren tartani. A közelebről ért nemzeti csapás fájdalmát állítsuk ez ünnepnap központjába s ünnepelni akaró szemünkkel a multból lássuk meg a lelkesedni tudó már-

ciusi ifjúságot, mely ma nem a nemzet szabadságáért, hanem a „Revizió“-ért, a testvéreink felszabadításáért sorakozik a zászlók alá.

Erre a nemzeti szent napra, a Revizió megvívására készítsük elő magunkat és ifjainkat lélekben és testben.

Mit kell tudnunk a diphtheria (roncsoló-toroklob)elleni védő-oltásokról?

A diphtheria (diphtheritis) vagy roncsoló toroklob-megbetegedés az egész világon olthonos. A Népszövetség 1928 évi statisztikája szerint Európában aránylag legtöbb diphtheriás-gyermek Dániában, a legkevesebb Görögországban volt. Dániában 100.000 lakos közül 165, Görögországban csak 7 betegedett meg ezen betegségekben, Magyarországon pedig 109 gyermek. A megbetegedettek közül a legtöbben — 100.000 lakosra számítva 15-an — hazánkban pusztultak el, Görögországban és Romániában csak 1 (egy) gyermek! Mindezekből következik, hogy e bajt a magyarság szempontjából egy olyan komoly ellenségnek kell tekintelnünk, amely ellen minden rendelkezésünkre álló eszközzel küzdenünk kell.

Eddig a diphtheritis ellen gyógyító — vérsavó — oltások-

kal, néha védő-oltásokkal küzdöttünk. A gyógyító adagok azonban a már kifüti betegség idején igen sokba (10—15 P-be) kerültek, amellel a betegek 6—8 hélig az iskolától, ill. munkájuktól el voltak lillva. A védő-oltás kevesebbe került ugyan, de hatása csak 3—4 hétre terjedt ki, sőt a nagy adag gyógyító-savóval oltottak is évek múlva újra megkaphatták a betegséget. A védekezés módját tehát más irányban kellett keresni. Az eddigi gyógyító-vérsavóban a szervezet készen kapta a betegség mérgeinek ellenszerét. Most megpróbálták ezt a gyógy-savót a bacillusok elgyengített mérgeivel adni, de a várt siker elmaradt. Legújában, amit nálunk is már évek óta igen jó eredménnyel alkalmaznak; a bacillusok legyengített mérgeit: a Ramon tanár által először használt anatoxint próbálták ki

és a nagyszerű eredmény alapján az egész országban, így nálunk is rendszeresen be fogjuk vezetni. Ezt az oltószert a diphtheria-bacillusok mérgeinek formalinnal való gyengítése által nyerik, azért formoloxidnak is nevezik.

Lássuk most, milyen káros halása és milyen haszna van az említett anatoxin védőoltásoknak?

Az oltást követő napokon bizonyos százalékban ugynevezelt „oltási-reactio“ léphet fel, kisfoku fájdalmas duzzanat és esetleg muló lázas állapot kíséretében, de ez soha sincs olyan foku, mint pl. a himlő elleni védőoltásoknál elő szokott fordulni. Sőt, minél fiatalabb korban kap a szervezet ilyen oltást, annál biztosabban nem jön létre semminemű reakció! A magyarországi tapasztalatok azt mutatják, hogy a 2—5 éves gyermekeknek igen ritka ugy a helyi, mint az általános reakció. Ilyenkoru gyermekek a védőoltást minden kellemetlenség nélkül tűrik. Nálunk először a 2 éves gyermekek oltását fogjuk megkezdeni, ezeknél semminemű reakcióval nem kell számolnunk.

Az Országos Közegészségügyi Intézet csaknem az egész országra kiterjesztett oltási statisztikája szerint kb. 70.000 a diphtheria iránt fogékony gyermekek száma, ezek közül az elmúlt években kb. 10.000 gyer-

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

Irta: HAAN LAJOS 1870.

Endrőd.

Folytatás.

(2)

Létez azonkívül még Endrődön a Kalmár Mihály-féle alapítvány, eredetileg 4285 frt tőkével, melynek kamatai évenként szegények és koldusok közt osztatnak ki.

A mi Endrődnek hajdanát illeti, ez is a régiebb községek közé tartozik. Lakosai azelőtt egytől egyig nemesi kiváltsággal bírtak. Ez kitetszik Bethlen Gábornak egy 1625 eszt. endrődi lakos Pálffy György részére kiadott nemeslevélből, melyben azt mondja Bethlen, hogy annál kevésbé késett Pálffy részére a nemeslevelet kiadni, minthogy

Endrődnek minden lakosa, már ottan lakásánál fogva is nemes.

A XV. században Endrődöt az Endrődi és Verbőczyi osztályos családok bírták. E két család közt soká fennállott a birtok miatti viszály, mely nem egyszer vérengzéssel végződött, míg végre 1416 eszt. Endrődi András, Tamásnak fia, atyjának és István nevű testvéreinek nevében, másfelől Verbőczyi Benedek ardói plébános s testvére Dávid, Pál testvérük nevében is a nagyváradi káptalan előtt barátságos egyességre léptek, a birtokot egymásközt felosztották, hozzá tévén, hogy a Berettyón lévő malomnak fele illesse a Verbőczyieket mindaddig, míg az Endrődiek külön malmot építhetnek.

Ez okmány kelte után alig ötven év múlva már Fodor, Kamuthy és Harangiak

kezén találjuk Endrődöt, nevezetesen a Maróthyaknak Királyság miatti pörében 1461 eszt. tanuskodtak endrődi Fodor Barna, endrődi Harangi Antal és endrődi Kamuthy Pál. E családok több helyütt is voltak birtokosok Békésben s valószínűleg az Endrődi vagy Verbőczyi családba való beházasodás által jutottak Endrőd egy részének birtokába.

A XVI. században már egy része Endrődnek, valamely család magvaszakadtával a kir. fiskusra szállt, mert az 1549 eszt. özveírásban Endrőd ugy említettik, mint kir. birtok. Más részét az 1561 eszt. özveírás szerént bírták:

Karozsi Péter (Bél Mátyás kéziratában: Kesserü Péter.) birt 4 portát, fiz. 4 frt 40 den. adót.

Veres György birt 1 portát, fiz. 1 frt 10 den. adót.

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

mekei oltottak háromszor és figyeltek későbbre is meg. Az eredmény az volt, hogy a be nem oltott 60.000 gyermek közül 248 betegedett meg, a 10.000 háromszor oltott közül pedig csak 4! Tehát 1000 nem oltott gyermekre kb. 4 ezrelék, 1000 oltottra csak 0.4 ezrelék esett, vagyis a nem oltott gyermekek között tízszer annyi diphtheria megbetegedés fordult elő, mint az oltottak között.

Nézzük most meg, hogy ha a védőoltással ellátott gyermek megbetegszik, milyen lofolyásu lesz a betegség? Erre is megfelel a statisztika. Háromszor oltott gyermekek közül 102-nek sikerült a betegségi adatait megszerezni. A betegség lefolyása enyhe volt 75.5 %-ban, közepes 16.5 %-ban és csak 8 %-ban volt a lefolyás súlyosabb. Ezek közül halálos kb. 3 %. Sajnos — teljes védelmet ez a mód sem képes nyújtani — de a módszer tökéletesítése erre minden reményt megad.

A nálunk elrendelt 2 éves gyermekek oltása a tavaszi hónapokban veszi kezdetét és minden gyermek 3 oltást kap 2—3 heti időközben. Először 0.5, másodsor 1.0, harmadszor 1.5 köbcentiméter anatoxint bőr alá. Az oltóanyag semmibe sem kerül, mert az Országos Közegészségügyi Intézet ingyen küldi. Az orvosoknak az egyes oltásokért pedig (szégyellem leírni) 20 fill. (husz filler jár.) Ennyit csak megér, hogy a gyermek az iskolás korra menies lesz e kegyetlen járványtól és annak súlyos következményeitől. Külföldi adatok szerint a védőoltás hatása 4—5 évig eltart, tehát a 2—3 éves korban oltott gyermek mentessége megmarad addig, míg már a kevésbbé

fogékony életkorba kerül. Így, ha feltesszük, hogy a 2—3 éves korban oltott gyermekeknek csak 10 %-a betegszik meg, akkor az egész országra kiterjesztett tömeges oltással az évente előforduló kb. 12,000 diphtheria megbetegedés számát le tudjuk szorítani 1.200-ra. Ennek elérésére pedig évente körülbelül ugyanannyi gyermeket kellene diphtheria ellen védőoltásban részesíteni, mint himlő ellen. Ez a szám pedig évente kb. 200.000 volna. Te-

kintettel a már megszokott himlő elleni védőoltás könnyű lebonyolítására, nem látszik emez sem lehetetlennek. Csak a közönség részéről belátás, jóakarát, a hatóság részéről jóindulatu támogatás szükséges. Bizva orvosaink emberszeretében, az orvosi munkateljesítés nem fog lemaradni a nagy nemzetépítő feladat előbbrevitelében.

Gyoma, 1932. március 7.

Dr. SZILÁGYI FERENC;
járásí tiszti orvos.

Méhész tanfolyam.

Szerdán este nem remélt számban jelentek meg az iparosiskolában a méhésztanfolyamon résztvenni szándékozók.

Kató Lajos méhészköri elnök közvellen szavakkal üdvözölte a hallgatókat és megnyitotta a tanfolyamot.

Schuszték Sándor méhészköri alelnök általános megvilágítással, történelmi visszapillantással ismertette a méhészetet, a méztermelés közgazdasági és népegészségi jelentőségét a múltban és ma fokozottabban. A méhészkedés mesterségét olyan vonzó szí-

nekkel rajzolta a hallgatók elé, ha volt a hallgatók között, aki talán csak kíváncsiságból lévedt be a méhészek közé, bizonyos, hogy a további előadásokra is elmegy és méhész lesz belőle.

A megnyitáson 21-en voltak jelen. A legközelebbi előadás ma, szombaton este fél 7 órakor lesz, ismét csak az iparosiskolában. Az előadások minden szerdán és szombaton fél 7 órakor lesznek.

Férő hely még van bőven, jöhetnek még érdeklődők. A tulajdonképpeni szakelőadás most szombaton kezdődik.

Vásári beszámoló.

A tavaszi vásár a környéki vásárok eredményéhez viszonyítva elég forgalmas volt. Az állatárak nagyon nyomottak voltak, kivéve a sertés árát és dacára a magas árak a felhajtott 925 darab sertésből 720 darabot vettek meg. Az idő elég kedvező volt. Szombaton reggelre volt egy kis eső, de ez nem tartotta vissza az eladókat s 1019 lovat állítottak ki, de csak 325 darab cserélt gazdát.

A vasárnapi kirakodó vásár nagyon gyengén indult, reggel esett, később kiderült és esőtől szép napsütés volt és az egész vásár felélénkült. A vásáron beszédelt helypénz 841.32 P volt, míg az őszi vásáron 1517.96 P helypénz folyt be.

Az állatvásár forgalma volt: Felhajtottak: Szarvasmarhát 762 drb-ot, eladtak 547 drb-ot, lovat 1019 drb-ot, eladtak 325 drb-ot; birkát 65 drb-ot, eladtak 25 drb-ot; sertést 925 drb-ot,

eladtak 720 drb-ot. Összes felhajtás: 2771 drb., összesen eladtak 1415 darabot.

Állatárak:

Bika: kg-ként 26—28 fillér. Tehén drb-ként 100—250 pengő. Borjú kg-ként 40—42 fillér.

Ló drb-ként 50 P-től feliebb.

Vágó ló kg-ként 6—8—9 fillér.

Birka kg-ként 40 fillér.

Sertés: 6—7 hetes malac drb-ja 9—15 P-ó; fél éves süldő drb-ja 35—38 P-ó; két éves koca drb-ja 75 P-ó körül; hizott sertés kg-ként 67—88 fillér.

Az őszi vásárra felhajtottak szarvasmarhát 819 drb-ot, eladtak 634 drb-ot; lovat 745 drb-ot, eladtak 169 drb-ot; birkát 685 drb-ot, eladtak 226 drb-ot; kecskét 22 drb-ot, eladtak 2 darabot.

A csabai mezőgazdasági vegyakisérleti állomás megkezdte működését.

A vegyakisérleti állomás meg volna most már, csak aztán tudnak-e neki dolgot is adni? Milyen árak mellett végzi az állomás a vegyvizsgálatokat, bírja-e azokat a földhozam?

Jól tudjuk, hogy egy ilyen állomás pénzbe kerül, de mert országos érdek is, hogy a sokféle összetételű földekről pontos adataink legyenek, módját kell találni, hogy a legkisebb darab föld tulajdonosa is kibírja földjének a vegyelemzési költségeit.

Gazdasági egyesületeink vegyék fel az érintkezést az állomással és ha hitelre is megy a munka, adjunk dolgot ennek a megyebeli új hivatalnak, melynek munkaköréhez csatolták Békésvármegyét és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye tisztántuli részét.

Boros János.

A fentemlített kir. koronai birtokrész egész 1656 eszt. a fiskus kezén volt. Ekkor Wesselényi Ferencz nádor és kir. helytartó több más békésvármegyeyi birtokkal együtt Gergellaky Jánosnak, Török Bálintnak és Bekfy Bálintnak adományozta s ezek az egri káptalan által nem ugyan a helyszínén de Ónodon longa manu, minden ellenmondás nélkül e birtokba be is vezették.

Ez a régi Endrőd magyar, reformált vallásu község volt. Kik voltak papjai, nem tudjuk. De 1637 eszt. a hívek, rongált templomuk kijavítására hitsorsosaiknál segedelem pénzeket gyűjtöttek. (Lásd Okmánytár a hódoltság történetéhez. Pest, 1863. 58. 1.) Létezett a községben egész a XVIII. század elejéig. Ekkor a magyarok ellen felbujtatott

ráczság Endrődött megrohanta s annyira feladulta, hogy a lakosság felszedvén sátorfáját, széjjelfutott s többé lakhelyét nem is látta, csak maga a minden ékességeitől megfosztott templom maradt a Körös partján, szomorú emlékeül a romlásnak.

Így hevert Endrőd dűledékeiben egész 1718 esztendeig. Ekkor kezdett épülni romjain a második, a mostani falu. Ugyanis a nemeskerékiek, minthogy falujuk folytonos árvizeknek volt kitéve, felszedeközvén, tömegesen átköltöztek Endrődre. Nemsokára hozzájuk csatlakoztak Detváról, Zsaluzsánból, Csabáról és Nógrádnak némely vidékeiről számos tót családok, úgy hogy a mostani Endrőd eredetileg magyar-tót, rkath. község volt, az iskolában vegyesen taníttatott a magyar és tót nyelv, a templomban is az isteni

tisztelet magyarul és tótul feiváltva tartatott. Azonban az uradalmi tiszték és a lelkészek egyetértve s minden kitehető eszközöket felhasználva néhány évtized alatt a községet annyira megmagyarosították, hogy most már Endrődön tót nyelvet épen nem hallani, csak a családi nevek (Vaszkó, Uhrin, Debnár, Jánosik, Szedliak, Kiszél, Kurila, Czemankó) mutatják az egyes családok tót származását. Az utolsó tótul szolgált pap volt Bikályi Péter. (1785—1788 eszt.) Endrődnek lakossága az utolsó névtári adatok szerint így áll:

Rkatholikus — — — 7929.

Görög n. egyesült — — 79.

Görög egyesült — — 2.

Zsidó — — — 126.

Öszv. 8144. lélek.
(Vége.)

A gyermekért.

A jelenlegi küzdelmes élel súlyos helyzetében nem lehet észrevétlenül hagyni, hogy a gyermekek nagy tömegei az inség miatt nyomorognak és csenevésznek lesznek.

Az inség a fűdövésznek, a sokféle testi és lelki kórnak legkedvezőbb talaja. Ebből a talajból nem fog kivirágozni a magyar boldogság ígérete, az erőteljes új nemzedék soha! Ne nézzük léttlenül a nemzet virágoskertjének pusztulását! Siessünk a gyermek megmentésére! Elsősorban megrongált egészségét állítsuk helyre. Juttassuk őket napfényhez, jó levegőhöz, egészséges környezetbe és jó táplálékhoz.

Nincs értékesebb lóknénk, nagyobb nemzeti kincsünk, mint a gyermek. Őbenne él tovább az egész nemzet. Mentjük meg ezt a pusztuló nemzeti vagyont, mentjük meg a jobb jövőnek egyellen lehetőségét és zálogát, amíg nem késő.

Tizenegy éve annak, hogy a főváros megszervezte a gyermeknyaralattási akciót. Ez az intézkedés több mint egy évtizedes tevékenysége alatt nagy értéket mentett meg a boldogabb magyar jövő számára. Hogy nemzetmentő harcát a legmosolyosabb viszonyok között sem kényszerült feladni, azt elsősorban a hazai és gyermekszerető magyar társadalom áldozatkészségének köszönheti.

A folyó évi gyermeknyaralattási akció megszervezésekor a főváros ismét bizalommal fordul a magyar társadalom nagylelkűségéhez. Kéri a hazafias érzésű és jószívű emberek támogatását. A gazdasági válság felőlkán a főváros már nem képes löbbé erején felüli áldozatot hozni. A magyar társadalomnak kell meghallania a pusztulásra ítélt gyermekereg segélykiáltását: „Segítsetek, mert elveszünk!”

Az 1932. év nyarán csaknem lízezer gyermek részeseült az üdülés áldásaiban. Minthogy a főváros levegője nem alkalmas a gyermeküdültetésre, szükséges lenne a gyermekek vidéken való elhelyezése. Támogassák tehát a vidék tehetősei a főváros gyermekmentő munkásságát azzal, hogy akár egyedül, akár közösen összefogva, tegyék lehetővé a testi-leg leromlott szegénysorsú fővárosi gyermekek csoportos nyaralattását.

A főváros a vidék áldozatkészségét áldozatkészséggel viszonzozza. Így az 1932. év nyarán löbb vidéki város és község gyermekeit látta vendégül Budapesten, ahol őket a kies fekvésű budai hegyek kö-

zött ingyenesen üdültette. Minden oly város és község, amely fővárosi gyermekek csoportos nyaralattását ingyenesen vállalja, a nyár folyamán ugyanolyan számú gyermeket hozhat fel a fővárosba esetenként megállapítandó ideig tartó tanulmányútra, illetve üdültésre, mely alkalommal a gyermekek díjtalan szállást és élelmezést, tanulmányi programot és fővárosi tanerők személyében hozzáértő kalauzokat kapnak.

Jelenkezők a kövélkező címre küldjék szíves értesítüket: „Budapest Székesfőváros Gyermeknyaralattási Akciója, Budapest IV., Cukor-u. 6. sz.”

M. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK

Legnagyobb nyereséms szerencsés esetben

500.000 ARANY PENGŐ

Jutalom és nyeresémények:

300.000	50.000	25.000
200.000	40.000	20.000
100.000	30.000	15.000

stb. pengő, összesen közöl

8 millió arany-pengő készpénzben

84.000 sorsjegy-közül 42.000 kihuzatik, tehát minden másodík sorsjegy nyer!

A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24 P	12 P	6 P	3 P

Március 15-ének megünneplése.

Gyoma közönsége 15-én délután 2 órakor a hősi szobor előtti ünnepélyi tarti a kövélkező műsorral:

1. „Himnusz“, éneklí a dalárda.
2. „Magyar visszhang“, irta Falu Tamás, szavalja Kiss Bálint levante.
3. Ünnepi beszédel mond dr. Balázs László.
4. „Talpra magyar“ éneklí a dalárda.
5. „Nemzethez“ irta Pelófi Sándor, szavalja Papp Ilonka ovónó.

6. „Hiszek egy“, éneklí a dalárda.

Délelőlt a felekezetek templomaiban tartanak ünnepi istentiszteleteket.

Március 14-én este 7 órakor a 48-as Olvasóköriben a Köz-művelődési Egyesület ez évi záró előadását tartja, egyben március 15-iki ünnepélyét. Beszédel mond Domokos János tanító. Szerepelnek még a férfivegyeskar s azonkívl szavalnak.

Új állategészségügyi törvény.

Az 1928. évi XXIX. t. c., mely az állategészségügyről szól, április hó 1-én éleibe lép. Tudomásul vétel végelt fontosabb részeit ismerletjük:

Az új törvényszerint az állatoknak gépkocsin, autón lörtendő szállítása, ha a szállítás 50 km-nél nagyobb távolságra lörténik, ugyanolyan feltételek mellett lörténhetik, mint a vasuti szállítás. A szállító fél a szállítást a járási m. kir. állatorvosnak előre bejelenteni tartozik. Minden gépkocsit, amelyet állatszállításra használnak, birtokosa, illetőleg üzembentartója köteles az I. foku hatóságnak, a főszolgabíróságnak bejelenteni.

Minden állatlafajdonos, aki tejtermeléssel üzletszerűleg foglalkozik, vagy aki tehenének tejét tejesarnokba szállítja, köteles április hó 1-től 30-ig összesen hasított körmű állatait nyilvántartásba vétel végelt az előljárárságnak bejelenteni s ugy szintén az év közben beálló változást is. Egyes állatbetegségnél a tej fogyasztásra felhasználása korlátozva van. Tilos forgalomba hozni a tejet keleti marhavész, lépfene, vagy gyanujánál, veszettség, ragadós száj és körömfájásnál,

ha lögyön is vannak elváltozások, juhhimlónél, lögygümőkórnál, szarvasmarha himlónél, rossz indulatu vízenyónél, vérömléses vérfertőzésnél, genyvériségnél, a lögy sugárgombás megbetegedésnél, lögygyulladásoknál, átható szagu vagy méregként ható gyógyszerekkel kezelt állatok tejét, penészes vagy romlott és dohos takarmánnyal etetett állatok tejét, a borjazás előtt és után 8 napig tejet, hasmenéssel párhuzamos bélhurutos állatok tejét, méhgyulladásos állatok tejét. Csak felforralt állapotban szabad forgalomba hozni a nyilt gümökóros állatok, a ragadós száj és körömfájásban szenvedő állatok tejét, de csak az esetben, ha lögyön elváltozások nincsenek. Megsemmisítendő a tej keleti marhavész, lépfene, veszettség és bivalyvérsznél. Az új törvény szerint a nyilt gümökóros szarvasmarha állami kártalanítás mellett kiírható. Mindenki tartozik állatainak elhulását az előljárárságnak bejelenteni és a megbetegedését, ha a kövélkező 16 betegségről van szó. Keleti marhavész, lépfene, sercegőüszök, bivalyvérsznél, veszettség, takonykór, ragadós száj és körömfájás, szarvasmarhák ragadós lödö-

lobja, juhhimlő, tenyészbenárság, ivarszervi hólyagos kiülés, rühösség lovon, számaron, szarvasmarhán, juhon és kecskén, sertéspestis, sertésorbánc, nyilt gümökór, baromfi kolera és baromfi pestis. Ezen betegségek tüneteit a jövőben ismerletni fogjuk.

Megjelent az új transzferrendelet.

Csökkentették a kötvényadósságok pengőben való kamatszolgálatását is.

A mult év december végén lejárt transzferrendeletet a kormány annak idején csak egy keretrendelettel hosszabbította meg, csak annyi módosítást eszközölt érdemben, hogy a jelzálogadóssággal terhelt birtokosok kamatszolgálatát 5 százalékra mérsékelte. A most kiadott transzferrendelet ezt a kamatmérséklést kiterjeszti az államadósságokon kívl minden záloglevél és kötvényadósságra s azonkívl előírja, hogy mindennemű töketörlesztés egyelőre függőben marad. Eszerint a kötvényadósok csak 5 százalék kamatot és törlesztéses kölcsönöknél, az annuitási kezelési költségeket és jutalékokat fizetik, töketörlesztésre nem kötelezhetők. Nagy könnyítést jelent ez különösen a házakra felvett jelzálogkötvényeknél, de minden egyéb címletesített adósságnál is. Az új transzferrendelet szövege a kövélkező:

1. §. (1). A 6900—1931. M. E. számu rendelet 1. §-a alá eső és a jelen rendelet hatálybalépésekor még ki nem sorsolt fel nem mondott záloglevelek és — az államadóssági kötvények kivételével — más kötvények után járó, a jelen rendelet hatálybalépése után esedékes kamatra a kibocsátó adós a záloglevél vagy kötvény névértéke évi 5 százalékának ellenértékét, ha pedig a kikötött kamat 5 százaléknál kevesebb, az ennek megfelelő kisebb összeg ellenértékét köteles a kikötött időpontokban és részletekben a Magyar Nemzeti Banknál pengőben letenni. Ez a rendelkezés nem éri a kibocsátó adósának azt a köteleességét, hogy a jelen rendelet hatálybalépése előtt ki-sorsolt vagy felmondott záloglevelek és más kötvények névértékét és az azok után járó szelvénykamatot a 6900—1931. M. E. sz. rendelet 1. §-ában megszabott mértékben a Magyar Nemzeti Banknál pengőben letegy.

(2). Ha a kibocsátó adós a 6900—1931. M. E. sz. rendelet 1. §-a alá eső záloglevelek és más kötvények tekintetében a 6900—1931. M. E. számu

rendeletében, valamint a jelen § első bekezdésében megszabott letéti kötelezettségét teljesíti, a törlesztő tervben vagy egyébként megállapított kötelezettségei — az 1.290—1933. M. E. számú rendelet 2. §-ának 2. bekezdésében foglalt rendelkezés folytán — 1933. december 22 napjáig bezáróan nem járnak le és ennél fogva a sorsolás is ez idő alatt szünetel.

2 §. (1). Záloglevelek vagy kötvények kibocsátásának alapjául szolgáló a 6900—1931. M. E. számú rendelet 3. §-a alá eső kölcsönöknél az adós a kikötött kamaton a fennálló tőketartozás évi 5 százalékat és ezenfelül az annuitásban foglalt kezelési költségnek, jutaléknak s más e féle járulékoknak ellenértékét köteles a kikötött időpontokban és részletekben a záloglevelek vagy kötvények kibocsátójánál pengőben letenni. Annak megállapításának, hogy mit kell fennálló tőketartozásul tekinteni, figyelembe kell venni azt a tőkekövetelést is, amely a hitelezőt azon a címen illeti meg, hogy a záloglevelekben folyósított kölcsön esetében a zálogleveleket az adóstól megvette s a névérték és a vételár között mutatkozó különbözet erejéig az adósnak készpénzkölcsönt nyújtott. (U. n. névértékes kölcsönök.)

(2.) Ha az adós a 6900—1931. M. E. számú rendeletben, valamint a jelen §. 1. bekezdésében megszabott letéti kötelezettségét teljesíti, a törlesztő tervben vagy egyébként megállapított kötelezettségei — az 1.290—1933. M. E. számú rendelet 2. §-ának 2. bekezdésében foglalt rendelkezés folytán — 1933. december 22. bezáróan nem járnak le.

3. §. Ez a rendelet kihirdetésének alapján (február 28-án) lépett hatályba.

A magyar katona.

A magyar vilézség ezer éve a tárgya annak a páratlanul díszes kiállítású kétkötetes műnek, amely a Franklin Társulat kiadásában most hagyta el a sajtót. Csodálatos, hogy mind eddig hiányzott a magyar irodalomban olyan munka, amely a magyar hadvezérek, tisztek és közkatonák önfeláldozó kötelezettség teljesítését, bátorságát és hősiességét hiteles történelmi adatokkal és egykoru illusztrációkban bemutatta volna a magyar közönségnek.

Ezt a régen érzett hiányt pótolta most négy kiváló katonairó, akik a magyarság ezeréves harcainak tükrében bemutatják a magyar katona páratlan harci értékét, önfeláldozását, hűségét. Bár a nagy mű a legujabb haditörténelmi kutatás minden adatát gondosan felhasználja, mégsem válik sehol szürke adathalmazzá, meri a könyv írói: Pilch Jenő ezredes és Gyalóky Jenő ezredes, a Magyar Tudományos Akadémia tagjai, továbbá vitéz báfi Berkó István ezredes és Markó Árpád alezredes — a tollnak is mesterei, úgyhogy a mű nem szakemberek számára — akiknek elsősorban készül — a legélvezetesebb olvasmány.

A gyönyörű két kötetet mint-

egy 500 kép, vázlat és melléklet díszíti, amelyeknek nagy része itt jelenik meg először. Külső és belső értékének becsületes bizonyossága, hogy három olyan ajánlással jelent meg, amelynek mindegyikére fel fog figyelni a magyar közönség: nagybányai viléz Horihy Miklós kormányzó, viléz József kir. herceg tábornagy és jákfai viléz Gömbös Gyula miniszterelnök és honvédelmi miniszter ficsimilében közölt ajánló sorai nemcsak a magyar katona kiválóságának lelkes magasztalásai, hanem egyúttal hangos tanubizonyosságok „A magyar katona” nagy nemzetnevelő értéke mellett.

Ez a nagyszabású mű forró vallomás multunk dicső hagyományai mellett és példaadó buzdítás a jövő magyar nemzedék számára.

Gy. S. C. jelmezbálja.

Február hó 25-én szombaton tartotta a Gy. S. C. szokásos jelmezbájját. Belépéskor meglepic már a közönséget az izléses teremdíszítés és a pazar világítás. A különböző színű lámpák másodpercenként váltakozva gyullak ki. Szép közönség is gyűlt egybe. Női jelmezes 20 volt, férfi jelmezes pedig 7. Az első díjat Kiss Juliska Apród jelmezével, a II-ik díjat Varga Pöszi Trianon jelmezével, a III-ik díjat Breuer László Miss Hungária jelmezével nyerte. A férfi jelmezesek közül: Szabó Gyula jövődómondó, Papp Gábor Négerárús és Fadgyas János Glück reklám jelmezével nyert díjat.

Ölletes volt még: A vőlegény és menyasszony, Zsákha macska és Karácsony jelmezese. Bájos volt a Huszárönkényes, Háremhölgy. Atlasz. A közönség jól szórakozott s a bájos maszkákat is kézzel-kézre adták.

A napraforgó gazdasági hasznosítása.

Tóth Péter, a csongrádi járási Mezőgazdasági Bizottság elnöke, a Magyar Rónához intézett levelében a napraforgómag termeléséről a következőket írja:

„Napraforgómag-olajjal főzünk paprikáskrumplit, karikás krumplit, kőfészt, réfészt, paicsintát sütünk s így a mult évi majdnem 100 százalékos seretésvész elhulása folytán ebből élünk.

Szárára vonatkozólag kijelentem, hogy a következőkre tudjuk felhasználni: ház végét befűzni, istálónál és ólak épi-

lésnél alsókerítésre használjuk, továbbá zöldséges- és konyhakerleknek bekerítésére, fiatal szőlő karózására s ezeknek lejáratá után lüzelőanyagul használják.

A napraforgó levelét annak idején leszedve, fakarmányozásra használjuk s úgy a tehén, mint a ló a napraforgólevéltől, mint valóságos abraktakarmánytól, nemcsak, hogy javul hanem a tehének több tejet is adnak és olajos tartalmánál fogva régi lapasztalalom az, hogy a tejnek a zsírtartalma is nagyobb.”

Rendelet.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter 10.600. VII. 3. 1933. számú rendelete a hernyók stb. irtása tárgyában.

A mezőgazdaságról és mezőrendőr-ségről szóló 1894. évi XII. t.-c. 50. §-a szerint: „Minden birtokos köteles a fák rügyeinek fakadása előtt, legkésőbb azonban március hó végéig, a belsősegekben, majorokban, szőlőkben, gyümölcsösökben lévő fáit és bokrait a kártékony hernyóktól, illetőleg hernyófészkektől és lepketojásoktól megtisztítani s az összegyűjtött hernyókat, hernyófészkeket és hernyótojásokat elégetni.”

Ugyane § második bekezdése szerint a később mutatkozó kártékony hernyók is megfelelő módon pusztítandók.

Ezeknek a rendelkezéseknek sikeres végrehajtása céljából a következőket rendelem:

1. A községi előjáróság (polgármester) köteles a hernyók stb. irtására vonatkozó törvényes kötelezettséget azonnal közhírré tenni. Ahol a dobzóval való hirdetés szokásos, ezt a hirdetést rügyfakadásig többször is meg kell ismételni.

2. A hernyóirtás elvégzésére záros határidőt kell kitűzni olyképp, hogy a helyi és égálji viszonyok figyelembevételével az irtás rügyfakadás előtt okvetlenül foganatosíttassék.

3. A kihirdetés alkalmával figyelmeztetni kell az érdekelteket arra is, hogy aki az irtást elmulasztja, az 1894. évi XII. t.-c. 95. §-ának k) pontja értelmében kihágást követ el és a kiszabandó büntetésen felül a községi előjáróság (polgármester) az irtást a mulasztó költségére el fogja végeztetni.

4. Az irtás végrehajtását a községi előjáróság (polgármester) megfelelően ellenőriztetni tartozik s az ellenőrzéssel megbizottak a mező- és hegyörök kíséretével az irtás kellő foganatosításáról személyesen tartoznak meggyőződést szerezni. Tapasztalt mulasztás esetében részben a kihágási eljárás megindítása, részben az irtás hatósági foganatosítása céljából a községi előjáróságnak (polgármesternek) jelentést tenni tartoznak.

A mező- és hegyöröket utasítani kell, hogy a később mutatkozó hernyókról a községi előjáróságnak (polgármesternek) jelentést tegyenek, mikor is a községi előjáróság (polgármester) gondoskodni köteles a hernyók stb. további irtásáról.

5. A köztulajdonban lévő fákat és bokrokat a községi előjáróság (polgármester) köteles a hernyóktól stb. megtisztítani. Az utak mentén, valamint az uttesten az irtásról az utfenntartó köteles gondoskodni.

6. Ha a felügyelő hatóság a részéről

is foganatosítandó hathatós ellenőrzés során azt tapasztalná, hogy a jelen rendelet végrehajtása körül a helyi hatóságot, a mező- és hegyöröket valamely mulasztás terheli, a mulasztó közeg ellen a fegyeimi eljárás megindítása iránt haladéktalanul intézkedni köteles. Az irtást közgeimmel magam is ellenőriztetni fogom s ha tudomásomra jutna, hogy valahol az irtás kellő időben meg nem történt, a mulasztó közeg ellen részéről is megtorlást fogok alkalmazni.

Budapest, 1933. január 12.

Dr. Kállay Miklós sk.
M. kir. földm.-ügyi miniszter.

HIREK

Értesítés. A gyomai református Egyház elnöksége tisztelettel és szeretettel hozza az endrődi egyháztalagoknak szíves tudomására, hogy március hó 12-én, vasárnap délelőtt a gyomai nagy templomban urvacsoraosztás lesz s így az endrődi egyháztalagok részére Endrődön f. évi március hó 19-én lesz istentisztelet a szokotti helyen, a gyomavégi községi ovoidában.

Közigazgatási szemle. Békésvármegyei lörvényhalósága az 1932 év tavaszán az endrődmezőitri útszakaszon elvégzett földmunka és műtárgyak építésének elbírálása végett dr. Pánczél József várm. főjegyző elnöklele mellett a mult pénteken közigazgatási helyszíni szemlét tartott, melyen résztvettek dr. Pálka Pál főszolgabíró, Safáry László kir. műszaki tanácsos, a folyammérnöki hivatal vezetője, Valasek Ernő kir. mérnök, Bácsy Elek társulati igazgató és több érdekelt. Jelentősebb észrevétel nem volt. A nagylaposi uradalomnál a régi útról az új útra terelték a forgalmat és a régi utat elzárták a forgalom elől és azt az uradalom tulajdonába adták át. Hunya Elek tanyájánál egy átteresztő építését határozta el.

A Gyomai Református Ifjúsági Önképzőkör f. hó 22-én este 7 óraj kezdettel a Polgári Olvasókör (Rákóczi ut.) helyiségében népművelési előadást tart, melyre ezulon hívja meg az érdeklődőket. Belépődíj nincs. Szíves adományokat köszönettel fogad az Elnökség.

Gyümölcsösök létesítésével siettetjük a gazdasági bajok gyógyulását. Szakszerű utbagazítással és árjegyzékkel díjtalanul szolgál az állandó állami ellenőrzés alatt álló **Unghváry László** laiskola r. t. Cegléd. Budapest IV., Veress Pálné utca 8. félemelet. Telefonszám 885—31. Legnagyobb készlet: diszfák, diszcserjék, fenyőfélék, rózsák, szőlővesszők stb.-ből.

Olvasóinkhoz. Közöljük kedves olvasóinkkal, hogy a jövő számban megkezdjük folytatásos közléssel **Iovag Manz György** „Mezőgazdaságunk megszervezése“ című, később könyvalakban is megjelenő tanulmányát. Iovag Manz urnak szerkesztőnkhez írott leveléből közöljük a méhészetre vonatkozó véleményét: „Hogy a méhészeti tanfolyamot megindították, igen előnyösnek tartom én is, mert a méznek nagy jövője van, mióta az orvosi tudomány felfedezte annak gyógyhatását nemcsak a belgyógyászatban, de a sebészetben is. Egy pár év múlva olyan nagy lesz a kereslet méz után, hogy alig fogjuk győzni a szállítását“.

Ha akarja, hogy nyerjen és szerencsés legyen, sorsjegyet csakis a Bácsy-bankban vegyen.

Felhívás! A Békésmegyei Egyetemi Ifjak Köre ez évben husvétkor ünnepli fennállásának 40 éves jubileumát. Ez alkalomból Gyulán, a vármegye székhelyén és Budapesten jubileumi ünnepeket tart. Ezért felkérjük a Kör tagjait, legyenek segítségünkre abban, hogy ezek az ünnepek a Kör 40 évéhez, hagyományaihoz, valamint Kör tagjaihoz méltók legyenek. Tisztelettel felkérünk minden volt kör tagot, hogy úgy a saját, mint ismerős volt kör tagok címeit március 31-ig a Körrel Budapest, IX., Liliom u. 15. sz. a. közölni sziveskedjék. Összes volt tagjainkat szívből köszöntjük. Hazafias üdvözléssel: Az Elnökség.

Szérumgyárat akar létesíteni nálunk egy német érdekeltiség. Az új gyár kartelen kívül működne s 40 százalékkal mérsékelné a mostani árakat.

A békési keresésképtelen önálló iparosok 350 pengőit kaptak a vármegyétől segélyként.

A Ballai Legeltető Társaság folyó hó 17-én vasárnap d. u. 2 órakor a gyomai község háza nagyermeében tartja évi közgyűlését.

Árverés. Folyó hó 13-án hétfőn árverésen elfog adalni a gyoma-körösladányi lthi közut 15.5—15.0 kilométer szakasza mentén kitermelt 12 db. 30—60 cm. főátmérőjű 3—5 m. hosszú fűzfa.

Képviselőválasztói névjegyzékbe való felvételt márc. 15-ig lehet kérni.

Körösladány belvizeinek elvezetését az Ivánfenéki Árméniesítő Társulat vállalta el évi 750 pengő községi hozzájárulásért.

NINCS MÉG ITT A TAVASZ!

de a
LEGUJABB DIVATÚ NŐI KALAPOK
már beszerezhetők: **SZERETŐ MATILDNÁL**
Gyoma, Ipartestülettel szemben
KALAPALAKÍTÁSOK: Modell és Divatlap után!

Kuruzslásért három napi elzárás. Kádár Sándor gyomai lakos, fogtechnikust, a gyomai Járásbíróság kuruzslásért pénzbüntetésre át nem változtatható három napi elzárásra ítélte. Kádár fellebbezett.

Felhívjuk olvasóink figyelmét lapunk mai számában megjelenő XXX. osztálysorsjártékra. A húzást már április 7 és 10-én megtartják. Igen ajánlatos volna, ha a nagy keresletre való tekintettel az eddigi részvevők sorsjegyszámaikat megtartanák s az új vevők pedig minél előbb rendeljenek.

Meghívó. A Gyomai Sport Club évi rendes közgyűlései március 15-én d. u. 4 órakor, határozatképtelenség esetén fél 5 órakor tartja az egyesület Uri Kaszinóban levő klubhelyiségében.

Ha akarja, hogy nyerjen és szerencsés legyen, sorsjegyet csakis a Bácsy-bankban vegyen.

Aki milliómost talált... Vadász Károly újpesti iparos néhány hónappal ezelőtt egy fényképet látott Tolnai Világlapjában, amely Jeffrey Hunter amerikai milliómost, Roosevelt egyik bizalmasát ábrázolta. Vadásznak felütni, hogy Hunter nagyon hasonlít a husz évvel ezelőtt elütni bátyjához. Tolnai Világlapja segítségével kinyomozta az amerikai milliómost tartózkodási helyét, levelet írt neki, amire most jött meg a válasz. Kiderült, hogy Hunter tényleg Vadász Károly bátyja, aki addig is amíg Budapestre jön, egy nagyszögű csekkel küldött Újpestre.

Szemestengerit a Futura a legmagasabb napi áron vásárol.

Orosházán nagyszabású bika vásárt rendeznek március 18-án, melyen csak főzskönyvezett állatok vehetnek részt.

Gyopároson 42 új női kabint építettek.

Túrkevéen megszűntek az ecsegi-bérlőtársulatok.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra 1933. évi március 17-től április 2-ig érvényes ingyenes visszautazásra jogosító jegyek a Gyomai Ujság szerkesztőségében a Wagner Márton Fiai fatelepén kaphatók. Egy jegy ára 1 pengő.

A Weisz Manfréd Első Magyar Konzervgyár Rt. Olaszországból megrendelt és már felállított új gépekkel makarónit és egyéb lészianeműket szándékozik gyártani, még pedig főleg kiviteli célokra.

Vármegyei inségmunka Gyomán. Újabb inségmunkát engedélyezett dr. Márky Barna alispán a tervbe vett munkákon kívül és elrendelte a mezőerdévaványai útnak a csudaballai legelőn átvonuló szakasza újból pontosan elhatárolásának, hogy ez a tavaszi inségmunkák során feldomborítható legyen. Ez a munka egy 4 kilométernél nagyobb szakaszon lesz végrehajtva. Az elhatárolási munkákat Valasek Ernő kir. mérnök a múlt héten szombaton fejezte be.

Görögországban is forr a politika s nem lehet tudni, mi alakul ki belőle. Hírek szerint már lelövődözik egymást a különböző agitátorok.

Az orosházi vásárra felhajtottak 1700 sertést, eladtak 891-et, 1500 lovat, eladtak 315-öt, 1400 szarvasmarhát, eladtak 611-et, 80 birkát, eladtak 32-öt. Összesen felhajtottak 4580 drb-ot, ezekből eladtak 1849 darabot. A pénteki kirakodó vásár ott is gyenge volt.

Betörés Túrkevéen. A túrkevi Ref. Egyház gondnoki hivatalában meglékeltek a Wertheim szekrényt, de a szekrényben levő 1200 pengőig nem tudtak eljutni, nem futotta már az erő olyan rés kivágására, hogy ezt a pénzt elérjék. Mükedvelő betörők lehettek, kiken még a jó öreg Wertheim szekrény is kifogott. A pénz megmaradt, de a szekrényt megrongálták. A tetteseket keresik.

A régi okmány pecsétje
annak valódiságát bizonyítja.

Az **ASPIRIN-tabletták**

is magukon viselik valódiságuk jelét: a Bayer-keresztet.

Meghülés első jeleinél és fejfájásmaknál **ASPIRIN-TABLETTÁK**

Amerikában minden bank megszüntette a kifizetéseket. A zavar óriási. Európa üres zsebeibe mélyeszi kezeit, úgy figyel át az Oceanon, hátha az amerikaiak megmenlenék az arany becsületét?!

Ha akarja, hogy nyerjen és szerencsés legyen, sorsjegyet csakis a Bácsy-bankban vegyen.

Az országos mezőgazdasági kiállítás látogatóinak elszállásolása. Az ez évben március hó 23—27-én rendezendő országos mezőgazdasági kiállítás látogatóinak elszállásolását a kiállítás rendezőbizottságának felkérésére ez évben is Budapest székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala vállalta magára. Az elszállásolás elsősorban a budapesti szállodákban és penziókban történik, ahol mindenki igényeinek megfelelő árban kaphat szállást és ellátást. Vidéki tanulmányi csapatok olcsó csoportos elszállásolásáról hasonló megfelelő gondoskodás történik. Ajánlatos, hogy a kiállítás látogatói szállásigényüket már jó előre bejelentés Budapesten székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalánál (Budapest, V., Deák Ferenc u. 2.), amely azokat postafordultával elintézi és választ ad. A vidéki és külföldi vendégek fogadására, utbaigazítására és elszállásolására az Idegenforgalmi Hivatal a kiállítás tartama alatt a budapesti pályaudvarokon kirendeltséget fog fenntartani.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA gyomai raktárában.

Tengeri export Csehszlovákiába. A magyar és a cseh kormány között létrejött árucseremegállapodás keretében 60.000 q magyar tengeri exportálható, szerződéses vámtétel mellett szindikátusi illeték mentesen Csehszlovákiába. Az érdekeltek lépjenek érintkezésbe a cseh beviteli engedélyekkel rendelkező Landesregierungs Centrálével uzhurodon.

A **TIMOSA**-t mindenkinek meg kell nézni!

Hogy Ön is megnézhesse, ezen

UTALVÁNY-t

bocsátjuk rendelkezésére, melynek beszoállítására ellenében a

BETHLEN-TÉRI SZINPAD

jegypénztára kettő darab 33¹/₃ %-kal olcsóbb jegyet ad ki.

Előadások mindennap fél 6 és fél 9 órakor.

Jegyrendelés: 443—76.

Magyar nóta-est. Vasárnap rendezte Farkasinszki Imre és zenekara magyar nóta-estjét. A nagyszerűen megrendezett estélyen mindvégig magyaros hangulat, magyar levegő uralkodott. A mindnyájunk által szeretett és nagyra becsült Imre bácsi újra tanujelét adta, hogy hogyan kell ápolni nemzeti kincsünket, a magyar nótát. Száz válogatott legszebb magyar nótát fűzött csokorba és a közönségre bizta kezdősorainak eltalálását. — Ebben a nemes versenyben a ranglista a következő: 1. Bakos József 97 találattal, 2. Szántai Elek 92 találattal, 3. Kiss Juliska, Schwart Ilonka, Simonovánszky Ödön 91—91 találattal, kik közül sorsolás útján Schwart Ilonka nyerte a harmadik díjat. Díjak: I. egy üveg pezsgő, II. egy üveg likőr, III. egy üveg kölni-víz.

A „Magyar Mezőgazdasági Társaság“ elnöki tanácsa gyűlésén dr. Nagy Ferenc ny. miniszter elnöklele alatt. Sternád István ügyvezető elnök beszámolt a vidéki szervezetek eddigi működéséről, amelyből a tanács örömmel állapította meg, hogy tagjainak száma rohamosan nő. Elnöki tanács megbízta az elnökséget egy memorandum elkészítésével, amelyet a kormányelnökhöz kell juttatni és amelynek lényege, hogy a külföldi valutára szóló záloglevelek mai árfolyamon, pengőre szóló kötvényekkel cseréltesse fel, mert ennek alapján sem a külföldi hitelezőket, sem a magyar intézeteket károsodás nem éri, az adós pedig lényegesen előnyösebb helyzetbe kerül. Elnöki tanács foglalkozott még a Pénzügyminiszternek az amortizációs kölcsönökre vonatkozó legújabb rendeletével is.

Hogyan lehet feifrisíteni a régi diót? A régi diónak könnyen visszaadhatjuk eredeti friss ízét, ha beáztatjuk 48 órán át langyos tehéntejbe, majd száraz, szellős helyen kiszáritjuk. Ugyancsak jó eredményt lehet elérni akkor is, ha a diókat 4—5 napon át egy cserépfazékba zárjuk. Hogy pedig a régi diónak avas ízét megszüntessük, a következőképpen járjunk el: a diót egy kádba helyezük, majd forró sósvizet öntünk rá, majd leszűrjük és megszáritjuk. Az így feifrisített diónak teljesen az új dióra hasonló íze lesz.

SIRKÖVEK

márványból, fekete és szürke gránitból

a legjobb és legszebb kivitelben a legolcsóbb gyáriárban kaphatók:
ROSENBAUM GYULA
kőfaragóipartelepén
Békéscsabán, Andrássy u. 46. sz. a.

A színésznők férjei és lovagjai. Erről közöl rendkívül érdekes riportot a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Riportok, cikkek, színházi beszámolók, budapesti és külföldi rádióműsorok, pletykák teszik változatosabbá a 84 oldalas Délibábot, amelyben ezenkívül folytatásos regényt, egyfelvonásos szindarabot novellát és 120 képet is talál az olvasó. Egy szám ára 20 fillér.

Legnépesebb liz községünk: Pestszentlőrinc 50.611 lakossal, Békés 28.907, Törökszentmiklós 28.505, Szarvas 25.561, Orosháza 24.926, Csepel 22 ezer 901, Diósgyőr 20.858, Mezőkövesd 20.806, Kiskun-dorozsma 18.956, Kiskunmajsa 17.000 lakossal.

Területátcsatolás Tolna- és Veszprémmegyék között. Szilasbáthás község kezdeményezésére mozgalom indult meg aziránt, hogy a Siószabályozás folytán beállott új állapot alapján a község egy része célszerűségi okokból Veszprémmegyéhez csatolassék.

A házi fonóipar fellendülése. Az Alföldön több helyen, így Makón és Szentesen, kénytelen a nép háziiparral foglalkozni, mert különben nagyon lerongyolódna a mai textilárak mellett. Szentesen 200 munkanélkülinek kendermaggal bevett földet adtak, azzal a kötelezettséggel, hogy a leendő termést kötelesek lesznek háziiparilag feldolgozni. Az erre szánt területeket most osztja ki a város a jelentkezők között.

Németországban a vasárnapi választáson többséget kaptak a nemzeti pártiak. Most még a Hohenzollern császárság visszaállítása van hátra, hátha ezek után a franciák is okosabb politikát kezdenek.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Gonda Teréz, Szász Margit, Vaszkó Anna, Nádudvari Lajos, Győri Vilmos Lajos, Kozma László, K. Kocsis Endre, Józsik István, Icsa Antal. **Elhaltak:** Munkácsi Mária 35 napos, Dobó Gábor 65 éves, öz. Gál Sándorné—Csapó Zsuzsa 77 éves. **Házasságot kötöttek:** Farkas Mihály—B. Izsó Erzsébettel, Icsa Lajos—Kovács Ilonával.

UJI UJI

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Gyomán, Édesapám házában (Breuer Lipót órás és ékszerész) március hó 1-én

NŐI KALAP

KÉZIMUNKA és ELŐNYOMDA üzletet nyitottam. Állandóan nagy raktárt tartok divatkalapokból, kézimunkafonalakból és előnyomda mintákból.

Kalap alakítást vállalok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel:

BREUER LENKE Gyoma, Horthy M. u. 31. sz.

Meghívó.

A Gyomai Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszifőző Szövetkezet 1933. március hó 26-án délután 3 órakor a gróf Tisza István út 97 számú házában, a szövetkezetek nagytermében tartja az 1931—32-ik üzletéről

évi rendes közgyűlését, melyre a tagokat ezennél meghívjuk.

A tárgysorozat a zárszámadással együtt a szövetkezeti irodában van kifüggesztve.

Igazgatóság.

Meghívó.

A Gyomai Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1933. március 26-án délután 1 órakor

X-ik évi rendes közgyűlését az 1932-ik üzletéről a gróf Tisza István út 97 számú ház alatti szövetkezetek nagytermében tartja, melyre a tiszteit üzlettag urakat meghívjuk azzal, hogy a tagsági igazolványaikat hozzák magukkal. Ez a gyűlés szavazza meg a vásárlási visszatérítéseket, tehát mindenkinek érdeke, hogy eljőjön. Felkérjük a tagokat, hogy a zárszámadást mindenki vitesse el a szövetkezet üzlethelyiségéből.

Igazgatóság.

A gyümölcsös téli kezeléséről szóló utmutatónk ismételtelen megjelent s ezt minden érdeklődő 10 fillér válaszbélyeg beküldése ellenében díjtalanul megkapja a Növényvédelem szerkesztőségében. Budapest, V. Földmívelésügyi miniszterium.

PUBLIKÁCIÓ.

A gyomai Méhészkör ingyenes méhésztanfolyamot tart felnőttek számára. A hallgatóknak nem kell fizetni semmit. Akik a tanfolyamon részt akarnak venni, jelentkezzenek minél előbb Kató Lajos jegyzőnél.

Dutkon Lászlónak a Cifrakertben egy láncc földje eladó. Súlyom ut 943.

Egy szép butorozott — különbejárta — **utcai szoba** kiadó. Horthy Miklós u. 30 sz. a Német templommal szemben.

Kossuth Lajos utcában butorozott utcai szoba azonnalra kiadó. Cim a kiadóban.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél akitűnő zamatu **kadar bornak literje 40 fillér.**

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndij mellett.

Tisztelettel hozom b. tudomására, hogy március hó 1-én Gyomán, a Horthy Miklós-ut 15 sz. alatt, Kovács József kereskedő házában

CIPŐÜZLETET

nyitottam s így cipőszükségletének beszerzése végett nem kell többé Csabára, vagy Pestre utaznia, mert üzletemben bő választékban minden igénynek megfelelő,

a legjobb anyagból készült női, férfi és gyermek cipőket, valamint azok mellékcikkeit

a legolcsóbb árban szerezheti be.

Igen örvendének, ha alkalmat adna ennek bebizonyítására.

Szíves pártfogást kér:

KEREKES KÁROLYNÉ.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A magyar föld.

Nem költök virágos szávaival kívánjuk meghatározni a magyar föld jelentőségét és nagyszerűségét, hanem a józan ész tapasztalati igazságaival. Világverő őseink fegyveres vándorlásai folyamán ezt a helyet választották ki hazájuknak. Választhattak volna más helyeket is, hiszen volt vitézségük és erejük megvédeni azt a helyet, ahol leültették sátorfájukat s legelni téritették méneseiket, gulyáikat, nyájaikat. Nekik ez a föld kellett, itt a Kárpátok koszorujában a négy folyam ezüst szalagjával ösztartott sík területen. Nekik ez kellett, mert ez a föld gazdag föld volt. A föld nagy haszna miatt választották ki ezt a földet. Aztán a lelkük nemes érzéseivel is megszerették. Hazává magasztalták a sok hősi vér miatt, ami reá hullott; az ősök csontja miatt, ami benne porladt; gyermekségük próbálkozó lábnyoma miatt és a sok nyíló virág, márdárdal és délibáb miatt, ami gyönyörűség kereteibe foglalja s megeszményíti a hasznot.

A mostani magyar föld őseinknek bőséges kenyéradó kanaánja volt. Gonosz szomszédaink, álnok szövetségeseink sokszor kapták innen az éhenhalás elleni szabadulást. Ausztriával való hosszú százados kapcsolatunk alatt a mindig idegennek maradt főhatalom leszedte évről-évre a tejfelt róla, kiszedte a zsírt belőle, sokszor letapostatta és kirabolta és feldulatta és felperzseltette; ez a föld s ennek a népe még is talpra állott, meggyapjasodott, vermei újra megteltek étellel és legelői barmok sokaságával.

Távoli országok keresték fel Európa éléstárát, Magyarország, amikor háborús, vagy természeti szükségük miatt szükében voltak az élelemnek. Hűtelen szövetségeseinknek, az osztrákoknak császári hatalmuk minden erejével rajta kellett lenni, hogy ezen a gazdag földön igazi fejlődés ne induljon meg, mert akkor ez a gazdag föld lett volna az Úr.

Magyar véreink, a magyar föld népe nem ingyen kapták és nem bér nélkül bírták a világtól ezt a földet. Egy-egy nép hazájáért annyit nem küzdött, nem szenvedett, nem áldozott, mint a magyar nép. Hány gyönyörű nemzedékét vitte csaták áldozatába török ellen, német ellen vívott küzdelmeiben, ki sem lehet mondani, számítani. Mennyiszer volt szolga, mennyiszer búdosó, földönfutó, kivert kutya a maga földjén. Nem jó reagondolni sem.

De muszáj reagondolni, mikor azt látjuk, hogy mivé nyomorodott ez a nép a maga gazdag földjén, a maga áldozatainak megcsufoltatása mellett. Én kirekesztem ebből az írásomból az ország gonosz feldaraboltatását, meg-rabolatását. Kirekesztem azért, mert Trianon óta volt ám jóléte a magyar népnek a magyar földön. Irtunk 1925-öt, 1926-ot, 1927-et, amikor nem hullott hiába a magyar földmivelő verejtéke; amikor minden becsületes fáradozásából, gondos igyekezetéből maga és hazája gyarapodását látta. Nem lehet tehát mindent az átkozott Trianon rovására írni. Nem is szabad, mert akkor mindazok a tényezők, amelyek itt belől belső könnyelmű vagy vétke mulasztásaikkal, ok-

talán vagy bűnös cselekedeteikkel a magyar földre és népére rázudították a romlást, Trianonnal takarózva tovább folytatják romboló munkájukat. Ennek a rombolásnak s a nyomában járó romlásnak pedig gyorsan véget kell vetni. Végetvetni rázkódás nélkül, a törvényes államhatalom útján, mert a fékevesztett erők a szabadulás lázában, még ezt a kicsit is lerombolják, ami megmaradt.

A Gömbös-kormány jószándékában senkinek sem lehet kételkedni, aki tárgyilagosan gondolkozik. A jószándék azonban magábanvéve lehet igen tiszteletreméltó, de a javulás céljához nem elég. Találóa jegyezte meg egy nagy költő, hogy „a p o k o l t o r n á c a i s j ó s z á n d é k k a l v a n k i k ö v e z v e.“ A magyar földmivelő azt érzi, azt látja, hogy földi sorsa a pokol felé közeledik. Igen sok benne is vergődik, benne is ég már. S ebben az állapotban az a legborzasztóbb, hogy ártatlanul. A magyar földmivelő, magyar gazda követte a kormány utasításait híven. A többtermelésre a kormány felhívása folytán berendezkedett; a szinte reáerőszakolt hiteleket, kölcsönöket igénybevette több termelésre, földvásárlásra és a jólét esztendőiben szívesen járult hozzá, hogy a kormányok alkossanak, gyarapítsanak intézményeket, hivatalokat.

Az állam igenis felelős a mostani gazda nyomorúságért és ha a felelősség teljes súlyát nem is olvashatjuk reá ennek a kormánynak a fejére, mégis haza iránti kötelességének tartjuk, hogy minden elgondolható rendszabályokkal: nem zöldhitellel, ami majd pénzt alig érő új ter-

mésből levonandó új adósságot jelent, nem 6 százalékos adóhátralék kamattal, nem 5. százalék jelzálogadósság kamattal, nem 8 vagy 6 százalékos váltókamattal, hanem azzal segít, hogy a földet terhelő adósságot a föld mai árával, az adóssági kamatot a föld mai jövedelmezőségével arányosítja és az adóztatásnál egyesegyedül a teherbírás fokát tartja eligazítónak. A haldokló gazdáknak pedig legalább is az 1934-iki évi termés betakarításig feltétlen moratórium! Hadd szedjék rendbe a lezüllött gazdaságukat, a tönkretett egészségüket és a megzsibbadt, megbénult, kétségbeesett lelküket. Nem csak az okosság diktálja ezt, hanem az emberszeretet is. Talán még a hazaszeretet is, amely elvégre a pénzre is lehet talán kötelező. A moratorium érdekelt ellenczői gondoljanak csak azokra a tisztességes részvényesekre, akik már évek óta igen sok banknál nem kapnak osztalékot s fogósz-szeszorítva nézik a pénz romboló hatalmát a magas kamatokban.

A magyar föld gazdag föld. A magyar nép jó nép. Nem szabad engedni, hogy a gazdag föld pusztává váljék, idegenre szálljon. Nem szabad engedni, hogy a jó magyar nép vérevel s verejtékével áztatott földjein földönfutó bitang és a végén gonosz legyen.

A Gömbös kormányban van jószándék, hazaszeretet, népszerűség, a maga mondása szerint van erő is. Együttvéve a tényezők emez összesége elég ahhoz, hogy egy hónapon belül megnyíl-jék az ártatlan magyar földmivelő siralomházának ajtaja.

Dr. Baltazár Dezső,

Megszüntetik az állami faiskolát Gyomán.

A múlt héten megtekintette a Debreceni Erdőhivatal igazgatója az illeni állami faiskolát. Felelős szerkesztőnk is kint volt a megtekintésen Král igazgató urral s így tudtuk meg, hogy az Erdőhivatal igazgatósága meg akarja szüntetni az illeni faiskoláját, mert a gyomai és környékbeli lakosság nem pártolja azt eléggé, holott az állam azt áldozatok árán tartja fenn.

Azonnal tájékoztattuk Král igazgató urat, hogy különösen a gyomai lakosság részéről most indult meg a fásítási kedv, melyet még fokozni akarunk azzal, hogy Galambos erdőmérnök urat több fásítási előadás megtételére kérjük meg. A tervbevevett mozgósítás után azt reméljük, hogy ősszel már megindulnak a tanyai fásítások is s csak győzze akkor a faiskola az igénylések kielégítését.

Igy sikerült az Erdőhivatal igazgatóját meggyőznünk és ígéretét megnyernünk, hogy

egyelőre függőben hagyják a gyomai faiskola megszüntetését.

*

Amikor ezt közöljük olvasóinkkal, talán felesleges rámutatni, milyen nagy vesztesége lenne különösen a gyomai fásítóknak, ha ezt az iskolát megszüntetnék. Majdnem ingyen kapjuk a suhángokat, a csemetéket pedig ingyen és még csak messze sem kell érniük menni. Községi forgalmat is csinál ez az iskola, mert ha fáért jön be a környékből va-

laki, csak vesz itt egyet-mást, pénzt hagy itt, valakinek kérését csinál és több adót fizet, tehát a köznek is van haszna belőle. Ezenkívül gyomai munkások dolgoznak ebben a faiskolában, különösen a mai munkanélküliségben ez is sokkal jelent.

Minden telek- és földtulaj-

donos készítsen magának fásítási tervet, esetleg tanácsért Galambos erdőmérnök úrhoz forduljon s az őszi és tavaszi faigénylését mielőbb jelentse be, esetleg szerkesztőségünkben is. Felemlítjük, hogy Ailer Márton téglagyáros már egy hold fásításához szükséges fát igényeli őszre.

Az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R.t. XXXIX. évi rendes közgyűlése.

Az Endrőd—Gyomai Tptár r. t. f. hó 12-én vasárnap délután tartotta XXXIX. évi rendes közgyűlését Endrődön, a Nép-ház nagytermében.

Csernus Mihály apátplebános igazgatósági elnök megnyitva a közgyűlést megállapítja, hogy a közgyűlés összehívása szabályszerűen történt és hogy a részvényesek határozatképes számban vannak jelen. Kijelöli a jegyzőkönyv vezetőjét és hitelesítőit, majd elnöki megnyitójában vázolja az elmúlt üzletlét főbb eseményeit és rámutat arra, hogy az általános gazdasági helyzet leromlása s a hitelélet teljes stagnálása azt eredményezte, hogy megszűnt a pénznek rendszeres körforgása, amely a pénzügyintézeteknek a forgatott pénz kamajövedelmében legális hasznót biztosított és ennek a következménye, hogy az intézet, amely az utóbbi években előlért abban a törekvésben, hogy minden üzleti hasznórészvényesének juttasson és nyolc-kilenc és fél százalékos osztalékot fizetett, most nem mutathat ki oly számottevő nyereséget, mint az előző években.

Az intézet üzletfelei, betételei és részvényesei azonban

ezekben az időkben is a legteljesebb bizalmat tanúsították az intézet iránt. Jelentékenyebb betételvonás csak községi részről történt s ennek megindítója sem a tárgyi szükség, mint inkább a személyi és klikkérdek volt. Az a körülmény, hogy az intézet 40 esztendeje áll fenn, mint egyetlen önálló helyi pénzügyi viszonyokkal — devalvációval, bankzárlattal, moratóriummal, azt mutatja, hogy a legszilárdabb bázison épült és olyan misszióteljesít, amelyet a lakosság méltányol s amely a mai nehéz viszonyok elmúltával további fejlődését biztosítja, hogy missziója teljesítésében még sok jó szolgálattal legyen a két község népének a helyi közgazdasági életnek.

Ezután Baranyai István igazgató ismerteti az igazgatóság jelentését, a mérleg és eredmény-számlát, Timár Ede pedig a felügyelő-bizottság jelentését, amelyeket a közgyűlés Csernus Mihály elnök, Uhrin Vendel és Wagner Márton hozzászólása után egyhangulag elfogad s ehhez képest 891.65 P nyereséggel a következő üzletévre rendel átvinni, a felmentvényeket

pedig az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak megadja.

Elnök bejelenti, hogy az igazgatóság és felügyelőbizottság mandátuma lejárt s köszönetet mondott az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak azért, hogy legjobb tudásuk szerint és teljes odaadással szolgálták az intézet érdekeit, kéri a közgyűlést az igazgatósági és felügyelőbizottsági választások megújítására.

Közgyűlés az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjaival legnagyobb részben újból megválasztotta a régi tagokat, nevezetesen: Az igazgatóságba Csernus Mihályt, Kalmár Bálintot, Eiler Mártont, dr. Cselt Józsefet, Gyuricza Imrét, ifj. Hunya Mátyást, Uhrin Pétert, Kalmár Vincét, Duda Lajost, Szendrei Balázst, Timár Flóriánt, Uhrin Mátyást, Varju Józsefet, Wagner Józsefet, Fülöp Imrét és Mészáros Jánost, — a felügyelőbizottságba pedig: Timár Edét, Gyuricza Imrét, Varju Ferencet, Molnár Istvánt, Kovács Sándort, Uhrin m. Imrét, Varju Elekét és Varju Gergelet.

Ezek után Csernus Mihály újból elfoglalva az elnöki széket üdvözli az újonnan megválasztott igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokat, majd Kovács Ferenc és Dinya Vilmos fejezik ki a részvényesek köszönetét az intézet igazgatósága és felügyelőbizottsága, de különösen elnöke iránt, azért az önzellen és fáradhatatlan tevékenységért, amelyet az intézet érdekében tanúsítottak.

—f.

Szemestengerít a Futura a legmagasabb napi áron vásárol.

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

A szervezkedés céljai és eszközei. (1)

Irta: Lovag MANZ GYÖRGY.

Már a háború előtti években hirdették a mezőgazdaság megszervezésének szükségességét. Találunk itt is, ott is egy pár kisebb-nagyobb szövetkezetet, de odáig sehogy sem tudunk jutni, hogy az egész ország végre egy szövetkezetbe tömörüljön. Hogy ennek mi az oka, tudjuk mind, de azért csak nem akarunk egy lépést sem tenni, hogy a sok széthuzást, egyéni ambíciókat, gazdasági önállóságunkat és az esetleges apró kis különhasznót feláldozzuk annak a nagy célnak, amely nekünk mindnyájunknak biztosítja a megélhetést. Mindenki félti saját szabadságát. Most hát megérkezett az idő, amikor az ország összes gazdája a tönk szélére jutottak, most már nincs se külön haszon, se remény a boldogulásra. Így talán eljött az a pillanat is, amikor a magyar mezőgazdák hajlandók összefogni, egymást segíteni, csak hogy kijussanak a bajból.

Azt talán most már mindenki belátja, hogy egyedül nem tud zöldágra vergődni, hogy szervezkednie kell a többivel. Igen ám, de hogyan történjen ez a szervezkedés? Jelen cikksorozatomban be akarom mutatni mindazokat az érdekeket, amelyek a mezőgazdasági termelés és értékesítés terén számba jönnek és a szervezkedés tárgyát képezhetik és be akarom mutatni azokat az eszközöket is, amelyekkel ezt legjobban és legkönnyebben lehet megcsinálni.

A szervezkedés kiterjed a mezőgazdasági hitel megteremtésére,

a károk elleni biztosításra, a termelés egységes irányítására, jelenlegi termelésünk átszervezésére, a gazdasági tanácsadásra, a telepítésre, a gazdasági szakoktatásra, a mezőgazdasági munka megszervezésére, a falusi idegenforgalom megteremtésére, a szállítási lehetőségek kiépítésére, szövetkezeti kölcsöngepek és járművek beszerzésére, a mezőgazdasági kisipar és háziipar fejlesztésére, a gazdasági építkezésre, az állati és növényi betegségek és rovarok elleni védekezésre, az állat- és növénynevelésre, a takarmánybiztosításra, a termény- és állati termék-feldolgozásra, terményraktárak felállítására, a mezőgazdasági szükségletek és kellékek beszerzésére és a termények értékesítésére.

Ebből máris kilátszik, hogy egy olyan szövetkezet, amely csak egy bizonyos termelési ágat karol fel, nem képes az összes gazdák érdekeit szem előtt tartani és hogy az a szövetkezet, amely csak egy bizonyos birtokosztály érdekeit szolgálja, szintén nem felel meg a kitűzött célnak. Szükségünk van egy országos egyetemes mezőgazdasági szövetkezetre, amely az összes fent felsorolt szervezkedési tárgyakat magába öleli és úgy a nagybirtokok, mint a kisgazdák és mezőgazdasági munkásosztály összes érdekeit szolgálja és megteremti a teljes együttműködést az egész mezőgazdaság terén a teljes kooperáció szellemében, ahol sem az egyes termelők, sem a különböző birtokosztályok nem versenyeznek egymás ellen, hanem a munkamegosztás révén egymás mellett és egymással karöltve végzik munkájukat.

(Foly. köv.)

M. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
500.000 ARANY PENGŐ

Jutalom és nyeremények:

300.000	50.000	25.000
200.000	40.000	20.000
100.000	30.000	15.000

stb. pengő, összesen közül

8 millió arany-pengő készpénzben
84.000 sorsjegy közül 42.000 kihuzatik, tehát minden második sorsjegy nyer!

A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24 P	12 P	6 P	3 P

Az első osztály húzása 1933 április 7 és 10

Mi is az a bürokrácia?

Írta: Z. NAGY FERENC.

Van a világon arisztokrácia, demokrácia, plutokrácia és még nem tudom mennyi mindenféle rácia. De ez mind semmi a bürokráciához képest. Ha az ember nem gondolkodik egy kicsit felette, nem is veszi észre, hogy mennyi helyes gondolat, életrevaló eszme kerékkötője, sokszor megölője az a mód-szere a közhivataloknak, amit bürokrácia néven ismerünk. Maga az elnevezés is mutatja, hogy külföldről importált csodabogár ez. Bár ne ismernénk belőle ma sem a nevénél többet. Az hiszem nincsen, de nem is lehet erre helyes magyar kifejezést találni. Lényege az akta gyártás, az aktáknak hivatalos uton való hivatalos végig vándoroltatása, ahol is az illető hivataloknak módjában áll azokat bizonyos ideig hevertetni, azután formahiba miatt kiigazítás végett visszaküldeni, szakvéleményeztetni stb. Addig-addig, míg az illető egyén, testület vagy község bele un, vagy bele fárad az elkezdett dologba.

Az utóbbi években a nélkül, hogy gyűjteni akarlam volna, több kirívó esete a bürokratikus eljárásnak jutott tudomásomra. Jellemző példának érdemesnek tartom megemlíteni egyik-másik esetet.

Ezelőtt 5 esztendővel a vad-vizes dévaványai határnak egyik részén, egy vizes alkalommal vitába keveredett egymással négy szomszéd. Kölcsonösen feljelentették egymást a fősztolgabirónál. Mindegyik úgy érezte, neki van igaza. Kitűzetett a helyszíni tárgyalás, megidézett, mint szakközeg 3 mérnök. Mindenik panaszosnak igaza lett annyiban, hogy senki sem lett megbüntetve. De mivel a vízlevezetés engedélyezetlen árkokon, engedélyezetlen módon történt, az illetők felszólítottak, hogy különbeni elfőtmetés terhe mellett hata-

déktalanul „engedélyeztessék vízműveiket“. Mit volt mit tenni, neki kellett fogni. Azóta eltelt 4 esztendő. Kiszállások, tárgyalások történtek. Helyszínrájkok, jegyzőkönyvek, műszaki leírások, végzések, szakvéleményeknek olyan lömege keletkezett, hogy a legutóbbi tárgyaláson a kulturmérnökség már nem is darabszám szerint, hanem így lüktette fel: „Melléklet egy és négytized kilogram.“ Az illetőknek eddig is benne van jó néhány száz pengőben az eljárás. De még bizvást eltart egy-két évig, mire vége lesz.

A másik eset valamivel egyszerűbb. Egyik helyi körünk két esztendővel ezelőtt elhalárolta alapszabályának módosítását, mely hivatalos uton a M. kir. Belügyminiszterhez küldendő. Az elkészített alapszabály legelőbb kiigazítás végett visszaküldetett. Kiigazítva újból utnak lett indítva. Az egyik közbeeső hivatalban azonban úgy megakadt, hogy se előre, se hátra, sőt azt sem tudni, jelenleg előre van-e utban, vagy hátra.

Az utóbbi évtizedek legjelentősebb társadalmi megmozdulása volt Dévaványán a Békés megyéhez való csatlakozás. Kezdődött úgy, hogy egy több-száz aláírással ellátott kérvényt adtunk át személyesen a M. kir. Miniszterelnöknek. Megdönthetetlen érvekkel bizonyítottuk az átcsalolás szükségességét. Azután le lett küldve a képviselőtestülethez állásfoglalás végett. Annak megírlénte után felküldetett a m. kir. Belügyminiszterhez. Közben telik az idő, a közíratban el nem aludt eddig csodálatosképpen az érdeklődés, ki-ki a maga módján latolgalja az eshetőségeket.

Jönnek a kétkedők, állítják, hogy nem lesz abból semmi. Jönnek azután az u. n. jólérsülttek, akik tudják, hogy ezen meg amaz okok miatt már el is lett utasítva a kérelem. Jönnek azután a lájékozatlanok,

kiváncsian kérdezik azoktól, kikről azt hiszik, hogy tudja, mi lesz a csatlakozással? Mikor lesz? Hogy lesz? Gyomai járás? Vagy dévaványai járás? Vagy egyik sem? A legképtelenebb kósza hírek terjednek el. Pedig hát mi történik? Mindössze az, hogy hivatalos eljárásra terelődött a dolog.

A Gömbös-kormány 95 pontjának között van a jó, gyors és olcsó közigazgatás. A bürokratikus eljárásra pedig a legnagyobb jó akarattal sem lehet ráfogni, hogy olcsó, még kevésbé azt, hogy gyors. Ha pedig sem nem olcsó, sem nem gyors, miért volna jó?

Ha pedig nem jó, miért tartják fenn?

A Békés-megyéhez való csatlakozás azonban nem mult el, legfeljebb meglássudott, de ha mi akarjuk, kitarunk mellette, egész bizonyosan meg lesz.

HIREK

Istentisztelet Endrődön. Március hó 19-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor Endrődön a gyomavégi községi ovdában, a szokott helyen református istentisztelet lesz. Az istentiszteletre a gyülekezés már fél 11 órakor kezdődik. Az istentiszteleten imádkozik és predikációt tart Répás Pál gyomai elnök-lelkész. Az istentiszteletre mindenkit szeretettel hív és vár az Egyház Vezetősége.

Március 15-ikét a magyar szabadság ünnepét impozáns nagy tömeg ünnepelte meg szerda délután a Hősökszobra előtti téren. A szép tavaszi napsütés csak emelte ezen napnak a nagyságát. Mintegy két ezer ember vett részt az ünnepségen. A gyomai dalárda énekszámain kívül Kiss Bálint levante és Papp Ilonka óvónő szavallak. Az ünnepi beszédet dr. Balázs László ügyvéd mondotta, ki keresetlen szavakkal és nagy hatást kiváltott beszédével méltatta az 1848 március 15-én kivívott szabadságok nagy jelentőségét. Az ünnepély a levante egyesület, cserkészek, lüzoltók és a Honsz-nak a Hősökszobra előtti diszfelvonulásával végződött. Még csak annyit az ünnepélyhez: meglálszott, hogy a lakosság az elmúlt jobb időkben nem szerzte be a zászlókat s így azok híján külsőségleg nem adózhatalunk az ünnepélynek.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA gyomai raktárában.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra érvényes ingyenes visszautazásra jogosító jegyek

1 pengőért

Wagner Márton Fiai fatelepén kaphatók.

Az új 30. m. kir. Osztály-sorsjáték iránt óriási a kereslet, mert 84.000 sorsjegy közül 42.000 nyereményt sorsolnak ki állami ellenőrzés mellett. Tehát minden második sorsjegy nyer! Hatalmas összegek 300.000 pengő, 200.000 pengő, 100.000 pengő is nyerhető, összesen közel 8 millió pengő készpénzt sorsolnak ki. A húzás április hó 7-én kezdődik. **Dembinsky B.** főárusító, Budapest II. Zsigmond utca 8. mai lapunkhoz mellékelte egy katonlapot, melyről kérjük a rendelőlapot levágni és kitöltve még ma postára adni. **Fizetni van ideje a húzás előtt.** Minden egyes sorsjegynek egyforma a nyerési esélye! Véletlentől függ az Ön szerencséje is! Könnyen lehet, hogy az ajánlott szerencse-sorsjegy által Ön is, — mint már oly sokan, — nyer nálunk és gazdag lesz! Ne mulassza el az alkalmat! **Aki mer az nyer!**

Hétfőtől kezdve vizsgálattja a község a gyümölcsfákat. Aki nem tisztította meg a gyümölcsfáit, azt megbüntetik.

Gazdag ember! A mai világban fogalom. Próbálja ki szerencsését hátha önből is gazdag ember lesz. Vegyen részt az Osztály-sorsjáték XXX. húzásán és egész életében áldani fogja szerencsését.

Ha akarja, hogy nyerjen és szerencsés legyen, sorsjegyet csakis a Bácsy-bankban vegyen.

Pelle István Mezőturon. Mint Mezőturról velünk közlik, Pelle István kétszeres világbajnok április hó 1-én az oltani ref. gimnázium Tornakörének Tornaestélye keretében be fogja mutatni a los-angelesi világversenyen végzett gyakorlatait a nyujón, korláton, gyűrűn és lovon: továbbá műszabadgyakorlatát, amellyel egyik világbajnokságát nyerte. A tornaestély este 8 órakor kezdődik a ref. gimn. tornacsarnokában. Jegyek árai: 2 P, 1.50 P és 1 pengő. Előadás után a Központi Kaszinóban tánc, melyre a megváltott jegyek belépőt szolgálnak.

Rétgazdasági tanfolyam Békéscsabán április 2—9 között. Április 2-én reggel 9 órakor nyílják meg ünnepélyesen a Békéscsabai Kisgazdák Székházában a nyolc napra tervezett rétgazdasági tanfolyamot, melyre Gyomáról eddig Gaál Endre, Nagy Károly, Putnoki Antal, Erdős Ferenc és ifj. Wagner Márton jelentkeztek. A hallgatók teljesen ingyen kapnak ellátást és lakást, tehát csak az útiköltséget kell nekik fizetni. Az élelmezés a Kisgazdák Székházában, a lakás a Mezőgazdasági Szakiskolában lesz. Április 9-én lesz a tanfolyam záróvizsgálója, mellyel kapcsolatban tartja az Alföldi Zöldmező Szövetség első vándorgyűlését is.

Ha akarja, hogy nyerjen és szerencsés legyen, sorsjegyet csakis a Bácsy-bankban vegyen.

Nagy, előkelő kiadvállalat keres a megye székhelyén szerződő, megbízható urait, a felállítandó megyei ügynöki szervezetének az irányítására. Ajánlatok „Jövő és nagy kereseli lehetőség” jelíggel. Szegő, Budapest VII., Dohány u. 12.

Sajnálatra méltó emberek, kik rheumától szenvednek! Könnyen segíthetünk azonban rajtuk néhány Aspirin-tablettával. A tablettán látható Bayer-kereszt szavattal a valódiságról és jószágért.

A Faluszövetség gazdasági csereakciója. Alig néhány napja jelent meg a Faluszövetségnek a magyar gazda- és földmives ifiak belföldi, valamint külföldi csereakciójára vonatkozó felhívása, amelyre már eddig is igen nagy számban jelentkeztek a tanulmánygyó ifjak, hogy a mostani nehéz gazdasági viszonyok között is magukat tovább-képezhessék. A külföldre utazó magyar ifjak csoportjai április hó folyamán indulnak Budapestről a Faluszövetség tisztviselőinek személyes vezetésével Német-illetőleg Olaszországba, ahol mint családtagok hat hónapot töltenek a vendéglátó német-és olasz földmives családoknál. A belföldi csereakció résztvevői májusban gyülekeznek Budapesten, ahol, miután találkoznak csere-testvérükkel, folytatják utjukat beosztási helyükre; a Dunántúlra, az Alföldre, csonka országunk minden tájára, hogy ősszel gazdag tapasztalatokkal térjenek vissza a szülői házba. A csereakcióra vonatkozólag felvilágosítást nyújt a Faluszövetség, Budapest, Báthory utca 24.

A XXIII. országos dalosverseny. Az Országos Magyar Dalosszövetség június 24-én és 25-én tartja meg Budapesten a XXIII. országos dalosversenyt. A dalosversenyen részt vesz több mint 500 dalárda, közel 15 ezer dalossal. A vidéki városokban nem lehet már a nagy tömegek miatt megtartani a versenyeket, éppen ezért a központi válasszimány Budapestet jelölte ki a verseny helyéül. A versenyre való jelentkezés határideje március hó 26-án telik le. A dalosversenynek legkiemelkedőbb ünnepe lesz a Parlament előtti összkari hangverseny, amelyen az összes dalosok, 500 tagból álló zenekar és 1000 cigányzenész fog résztvenni. A magyar nótának ez az ünnepe az eddig tartóit ehhez hasonló ünnepségeket, éppen a tömegek részvétele miatt, messze felül fogja mulni.

A Gyomai Állattenyésztők Szövelk. f. évi rendes közgyűlése március hó 26-án d. e. 11 órakor tartja a községháza tanácstermében. Délután 10 órakor válasszimányi és felügyelőbizottsági együttes ülést tart.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Kakai Margit, Kovács Erzsébet, Kató László, Kruchió Mária. Házasságot kötöttek: Farkas Mihály—B. Izsó Erzsébettel, Icsa Lajos—Kovács Ilonával. Elhaltak: Ailer Lajos 67 éves, Ladnai Lajos 21 éves, Kovács Gáborné Megyeri Sára 61 éves, Zdusek Sándor 25 éves, Oláh Sándor 55 éves.

PUBLIKACIÓ.

Két telken épült sarokház, modern üzlethelyiségekkel szabadkézből eladó bővebbet Kossuth Lajos u. 35 sz. alatt Vataj Gábor asztalosnál.

Egy kétszobás lakás haszonbérbe kerestetik. Jelentk. lehet: lapunk Szerkesztőségében.

A gyomai Méhészkör ingyenes méhésztanfolyamot tart felnőttek számára. A hallgatóknak nem kell fizetni semmit. Akik a tanfolyamon részt akarnak venni, jelentkezzenek minél előbb Kató Lajos jegyzőnél.

Dutkan Lászlónak a Cifrakertben egy lánca földje eladó. Sólom ut 943.

Egy szép butorozott — különbejárta — utcai szoba kiadó. Horthy Miklós u. 30 sz. a Német templommal szemben.

Kossuth Lajos utcában butorozott utcai szoba azonnalra kiadó. Cim a kiadóban.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatú kádor bornak literje 40 fillér.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndij mellett.

Meghívó.

A „Keresztény Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet Endrőd” 1933 évi március hó 25-én délelőtt 11 órakor a polgári fiúiskolában tartja 1931 és 1932 évi rendes közgyűlését, melyre a tagok az alapszabályok 22. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1933 április hó 1-én fog megtartani délután 5 órakor, amely tekintet nélkül a megjelenő tagok számára határozatképes lesz.

Napirend:

1. Jegyzőkönyvvezető és hitelesítő kirendelése.
2. Felügyelőbizottság választása.
3. Az 1931 és 1932 évi zárszámadások, igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés ismertetése és felmentvény megadása.
4. 10 igazgatósági tag választása.
5. Ügyész választása.
6. Alapszabályok 8. §-ának megváltoztatása. (Üzletész értékeknek 4 pengőről 10 pengőre való felemelése.)
7. Indítványok.

A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a főüzletben ki van függesztve és mindenki által megtekinthető.

Endrőd, 1933. március hó 17-én.

Az Igazgatóság.

Meghívó.

A Gyomai Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszfőző Szövetkezet 1933. március hó 26-án délután 3 órakor a gróf Tisza István út 97 számú házban, a szövetkezetek nagytermében tartja az 1931—32-ik üzletévről

évi rendes közgyűlését, melyre a tagokat ezennel meghívjuk.

A tárgysorozat a zárszámadással együtt a szövetkezeti Irodában van kifüggesztve.

Igazgatóság.

Meghívó.

A Gyomai Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1933. március 26-án délután 1 órakor

X-ik évi rendes közgyűlését az 1932-ik üzletévről a gróf Tisza István út 97 számú ház alatti szövetkezetek nagytermében tartja, melyre a tisztelet üzlettag urakat meghívjuk azzal, hogy a tagsági igazolványait hozzák el magukkal. Ez a gyűlés szavazza meg a vásárlási visszatérítéseket, tehát mindenkinek érdeke, hogy eljöjjön. Felkérjük a tagokat, hogy a zárszámadást mindenki vitesse el a szövetkezet üzlethelyiségéből.

Igazgatóság.

Tisztelettel hozom b. tudomására, hogy március hó 1-én Gyomán, a Horthy Miklós-ut 15 sz. alatt, Kovács József kereskedő házában

CIPŐÜZLETET

nyitottam s így cipőszükségletének beszerzése végett nem kell többé Csabára, vagy Pestre utaznia, mert üzletemben bő választékban minden igénynek megfelelő, a legjobb anyagból készült női, férfi és gyermek cipőket, valamint azok mellékkeit a legolcsóbb árban szerezhetheti be. Igen örvendenék, ha alkalmat adna ennek bebizonyítására.

Szíves pártfogást kér:

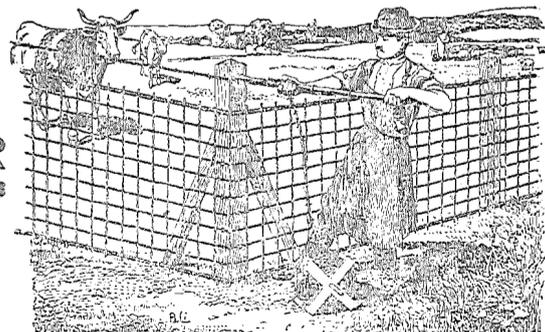
KEREKES KÁROLYNÉ.

Legjobb és legolcsóbb a

HAIDEKKER

féle

drótfonat.

Minden mennyiségben kapható:

Wagner Márton Fiai

fakereskedésében, GYOMÁN.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készítettessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

G y o m a, Kossuth Lajos utca 84.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Tenyészállat kiállítás.

A megtépzott magyar állattenyésztők óriási erőfeszítéssel az idén is megrendezték immár Európáhirű tenyészállat kiállításukat. A mennyiségben egy kis visszaesés mutatkozik, de minőségben olyan szép példányok vetélkednek egymással, hihetnők, talán már szebbet nem is tudunk kitenyészteni.

A szarvasmarhák istállóiban szorosan egymás mellett álló tájfajták szabályos csontváza felépített rostélyos kirkatok 10 mázsdig kitenyésztett súllyal. A tehének tejelési grafikonja az itthoni silány tejelési viszonyokhoz mérve szinte hihetetlennek tűnik.

Évek óta figyelem, hogy az első állatkiállításokon csak tapogatózva jelentkező egykét kigazda kiállító ma már megbecsülendő számát vonzotta a kigazda kiállítóknak a kiállításra, így az Alsódnántuli Állattenyésztők Szövetkezete, a Somogyvármegyei Szövetkezet, a mi vidékünkön az Orosháza és Vidéke Szarvasmarha Tenyésztő Egyesület és a Hódmezővásárhelyi Szarvasmarha Tenyésztő Egyesület kigazda tagjai. Ezek a kigazda kiállítók nemcsak számszerűségben, de minőségben is szép példányokat állítottak ki, bizonságul, hogy szeretik a szép állatokat.

Alföldünk külterjes takarmánytermesztésében, állandó takarmány hiányunkban látom akadályát állattenyésztésünk kifejlődésének és mégis azt mondom: ha Orosháza környékének kigazdái összefogással, egy országos viszonylatban is kiváló tájfaj-

tát tudtak kitenyészteni, illetőleg meghonosítani, jóllehet ott sem lehetnek sokkal jobbak a takarmány viszonyok, mint nállunk, fogjanak össze a mi gazdáink is, oldják meg elsőb a lehetőségeinkhez mérten a legjobb és legolcsóbb takarmánytermelést, (öntözés) azzal együtt térjenek át a szebb és nemesebb állattenyésztésre, mert addig, míg a mostani állatállományal rendelkeznek, senki sem hiszi el nekik, hogy szeretik a szép állatot.

A lókiállításnál turkevei, szarvasi, orosházi és környékbeli kiállítók is vannak, de gyomai vagy endrői kiállítót hiába kerestem.

A sertések száma most kevesebb, mint tavaly volt. A kiállított példányok nagyon szépek. Örvedetes fejlődést mutat a mangalica tenyészet. A nemes sertések között a Csetei Uradalom védi az elsőbbséget a hazai bergshiri között szép kanokkal és kocákkal. — Itt említem meg gazdáinknak, amit talán ők is megfigyelték már, hogy az ideai sertéspiacokon a legszilárdabb árat a bergshiri kanok és mangalica kocák keresztkezésének első ivadéka érte el. Mangalica kocáink vannak, a kanokért csak a szomszédba kell mennünk.

Szép anyaga van még a juhok, baromfiak, nyulak és kutyatenyésztőknek.

A méhészek most önállóan állítottak ki s reméljük, jövőre több kiállítóval.

Halak is szép számmal képviselik a 20 ezer hold terjedelmű tógazdálkodásukat.

A háziipari kiállításán fel-

tűnők a gyöngyösi szőlőmunkások játékgurái. Biztató jel, hogy a játékszereinket magunk is előállíthatjuk a jövőben, sőt ebből kivittet is csinálhatunk. Kereskedőink figyelmét is felhívjuk a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület gyöngyösi játékkészítőire.

A gazdasági szakiskolák és gépkiallitók is szép anyagot állítottak ki.

Felhívom még a látogatók

figyelmét az „alvó-horkoló ólra”, melyben csupa két mázsdán felüli hizott sertést helyeztek el.

... A nemes sertések kiállító óljában az egyik kanász kanásztársának oda kiállított: „Hé! K o l l e g a !”

Kartárs, bajtárs, atyafi, testvér — és még sok jó magyar megszólításunk van; miért használunk idegen szót, tisztítsuk meg a nyelvünket ezektől. W.

A Vörös-Kereszt Kodály estje.

Szombaton este kevés számú, de annál lelkesebb közönség előtt mutatta be a Gyomai Dalárda, a Gyomai Dalárda vegyes-kara, a gyomai áll. polg. iskola ifjúsági ének-kara és a helybeli magán szereplők tehetségüknek és szorgalmuknak credményél, mellyel egyuttal, különösen iparos társadalmunk zenei életének keresztmeiszetét is adták. Hajdu Béla, Pánczél Emil és Ruzska Sándor karvezetők munkáját a vendégként jelen volt Vigh Endre, az Országos Magyar Dalosszövetség X. kerületének (melyhez Gyoma is tartozik) elnöke, valamint Dévald József tanár, a jászapáti dalárda vezetője, a legnagyobb dicsérettel ismerték el. Különösen megdicsérték a férfikar „Kodály: Borda”, a vegyeskar „Demény: Szerenád” előadását. Dalárdáink vegyék további buzdításul e szakemberek őszinte elismerésél, ne lankassza le eddigi lelkesedésüket közönségünk nagyobb részének szinte tüntetésnek vehető következetes távolmaradása, amikor közönségünk zenekulturáját ápoló dalárdáink nyilvános szerepléséről van szó. Ebben az esetben annyival súlyosabban esik latba ez a tüntetés, mert hirdelve volt, hogy országos hírnevű szereplők is jönnek, kik, amikor ideutazási költségekkel és utazási kényelmetlenségeikkel nem törődve eljönnek hozzánk, hogy

istenadta tehetségükkel művészi élvezetet nyújtsanak nekünk, közönségünk minden társadalmi osztályából, azok, kik távol maradtak, különösen a vendégművészeinkkel szemben vétettek a magyar vendéglátás illeme ellen, dalárdáinkkal kapcsolatban közönségünk egyik kultúrtevezőjével szemben nem teljesítették köteleességüket, végezetül pedig egy jólékony intézményünket károsítottak meg anyagilag. Aki igényl tart arra, hogy kulturembernek tarisák, az legyen is valami a kulturáeri s ha a csipkedő bírálaton kívül más szellemi munkát nem tud kifejtetni, legalább a személyes megjelenésével bizonyítsa be, hogy ennyivel akarja szolgálni közönségi kulturánkat.

A gazdag műsor kiemelkedő számai Dévald Józsefné zongoraművész és Vigh Endre gordonkaművész előadása volt.

Dévald Józsefné rulinos zongorajátéka és ízléses kísérete igazi élvezetet szerzett a jelenlevőknek. Fogadja köszönetünket itt is érte.

Vigh Endre gordonkaművész — Dévald Józsefné zongoraművész kíséretével — C. Saint-Saens: A hattyú; Rubinstein: Melodie; Popper D.: Magyar rapszodiáját és magyar népdalokat játszott. Vigh Endrenek már országos híre van. A pesti zenefőiskola nagyterme már sok forró hangulatu Vigheslél áll, mikor gordonkáján

a magyar dal varázslatos szépségeit csak kevés embernek islenadoit tehetségével játszotta. Ezt a meleg hangulatot fokozta fel most is Vigh Endre. A magyar rapszódia után már olyan magasrahangolt kilőrésben nyilvánult meg a közönség elismerése, hogy csak ráadással tudott Vigh Endre a pódiumról lejutni. A műsor második felében, a hangverseny befejezése után cigánykisérettel játszott szebbnél-szebb magyar dalokkal, melyek közül kicsillantak szépségükkel a saját szerzeményű dalok. Nagy élvezet volt ezeket hallgani. Akik ott voltunk, mindannyian villünk haza szívünkben egy csokrot Vigh Endre nótáiból.

Kiss Mancsi és *Kiss Juliska* a főlük megszokott bizlonsággal és temperamentummal, *Varsánán László* a divatos, de nem szép éles „e” kiejtéssel, *Szinger Aladár* kellemes baritonján Kodály népdalgyűjteményéből énekelték *Hantzmann Ferenc* zongora kíséretével.

A műsor után táncra perdült a fiatalság s reggelig csusziák a moderneket s néha rópták a csárdást is.

Hétfőtől kezdve vizsgálhatja a község a gyümölcsfákat. Aki nem tisztította meg a gyümölcsfáit, azt megbüntetik.

A mezőgazdaság szanálása.

Az általános európai mezőgazdasági viszonyok leromlása, a régebbi, különösen a nagyipari védő kereskedelmi szerződéseink minimálisra csökkentették az értékesítési lehetőséget, lerontották a mezőgazdasági termékek árát annyira, hogy a mai termés és állat árak mellett adót, adósságainak kamatait fizetni, a súlyos termelési költségek fedezetéről sezenfelül élelmérőlműhataláról nem bír gondoskodni a birtokos osztály.

A boletta bevezetése az Alföld-buzatermelő lakosságának, a kamalláb mérséklése jelentett ugyan némi könnyebbedést, de végleges megoldást nem.

Addig pedig, míg a termelő-osztály munkája jövedelmezőségét — a jobb értékesítés lehetőségének elősegítésével nem látja biztosíthatónak s amíg hosszulejárati olcsó kölcsönrel nem konverzalhatja jelenlegi súlyos adósságait, egyetemes és állandó közigazdasági javulásról komolyan beszélni nem lehet.

A gazda adósság könnyítését kétféle módon eszközölhetjük:

1. A Nemzeti Bank és Pénzügyintézet Központ együtt vagy egy-közösen e célra alapított pénzügyintézet segítségével — vásárolja össze a gazdák külföldi adósság-kötvényeit 50—

50 százalékos árfolyamon. Az összevásárolt kötvények adóssainak terheit 50 százalékkal írják le s a fennmaradó 50 százalék adósságot 5 százalékos, 50 éves amortizációs kölcsönre változtatják át. — Vegye át — kifizetés ellenében — létesítendő intézet a III. osztályú vidéki pénzügyintézetek táblázott kölcsöneit és ezt is 50 éves hosszulejárati amortizációs kölcsönre változtatassa át.

E kétfős intézkedés — felszabadítja az egész gazdaságot a birtokos és teljes esőddel fenyegető sivar helyzetéből, de pénzhez juttatja a vidék pénzügyintézeit és ezen keresztül a vidék polgárságát is, aminek következménye a vidék kisiparának és kereskedelmének szanálása lenne.

2. Ha elégséges pénz nem állna rendelkezésre, adjon ki az állam 4 százalékos készpénz-fizető-eszközzel felhasználható kötvényeket a belföldi gazdaadósság konverziójának lebonyolítására azzal, hogy e kötvények adófizetésére is alkalmasságok lesznek. — A befolyó törlesztések elégségesek lesznek arra, hogy az állam a kötvények 2-3 százalékát évenként beválthassa.

A gazdaadósság végleges rendezésére még alkalmasabb tervet nem olvastam.

Az értékesítés elősegítésére szolgáltnak: 1. a vasúti fuvarkedvezmények, 2. a szomszéd országokkal — közszükségleti ipari nyersanyagokért termény és állat-cseréletek kötése. A behozott ipari nyersanyagokat elsősorban az egyes vármegyék iparfejlesztésének központi elosztó szerve vennie át és osztaná ki beszerzési áron — a vidék kisiparosai között. Így a kisipar olcsóbb anyaghoz jutván, olcsóbb áron adhatná termékeit, tehát az ország fogyasztó lakossága is némi anyagi előnyhöz jutna ezáltal.

A boletta elförlesztésével a buza belföldi árszabályozására és a gazda osztály pontos adófizetési készségének biztosítására szolgálna a buza adó bevezetése.

Amikor 1931 őszén illetékesek előtt ismerettem e tervemet, a kivétel nehézségével indokolták a megvalósítás akadályait.

Alább ismerteteli módjával megoldja a nehézségeket és világosan fellátja a végrehajtás könnyedségét.

Egyik leg sürögősebb intézkedése lenne a kormányzatnak az, hogy a gyöngébb falyulyu és kisebb sikertármu búzát termelő vidékeken 15—20 százalékra maximálna a búzával bevetett területek mennyiségét. E szántók termeljenek a gazdaság és családok szükségleteinek biztosítására, de zá-

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

A szervezkedés megindítása.

Irta: lovag MANZ GYÖRGY. (2)

A szervezkedés egy építő-munka, amit nem lehet erőszakolni vagy siettetni, annak meg kell legyen a természetes kiinduló pontja és folyamata. Minden mezőgazdasági szervezkedésnek kiinduló pontja a falu, amint a falu és tanya a termelés és mezőgazdasági értékesítés színhelye. Külföldön és itthon nyeri tapasztalataim szerint mindazok a gazdasági szervezetek, amelyek ezen a talajon létesültek, kezdettől a legnagyobb nehézségekkel küzdenek és többé-kevésbé életképtelenek.

Ha sikerül egy pár gazdát meggyőzni, hogy jobban járnak, ha egymással karöltve dolgoznak, a szervezkedés első feltétele megvan. Nem fontos, hogy mivel kezdik, az állattenyésztés, növénytermelés, szakoktatás, hitelszerzés, építkezés, betegségek elleni védelem, gyümölcstermesztés, baromfitenyésztés terén vagy más közös érdekek kiépítésében. A lényeg abban rejlik, hogy elhatározzák, hogy lassanként minden termelési ágban létrehozzák az együttműködést és nem nyugszanak addig, amíg munkájukba belevonják az egész községet és összes tanyáit. Így létesül egy községi szövetkezeti alakulat, amely kiépítése után arra törekszik, hogy más községekkel is megteremtse az érintkezést és lassanként a kölcsönös együttműködést is.

Az alapfeltétele minden szervezkedésnek a siker. Ha a községbeli szomszédok látják, hogy a szervezkedő gazdák haszonnal dolgoznak és hogy ennek a sikernek oka a helyes szervezkedés, hamarosan hajlandók csatlakozni és ebben a munkában résztvenni. Elhibázott dolog, ha ilyen esetben a már megszervezett gazdák elzárkoznak az új jövevények elől abban az önző elgondolásban, hogy ezek most már osztzkodni kívánnak az általuk teremtett előnyökben. Éppen ellenkezőleg, abban kell keresniök a nagyobb hasznot, hogy minél többen csatlakozzanak mozgalmukhoz, mert ezáltal válik lehetővé nagyobb arányokban a szervezkedés előnyeit kiépíteni.

És ugyanígy áll a dolog a községek közti szervezkedésnél is. Ha egyik községnek sikerült baromfitenyésztését megszervezni és fejleszteni, a másoknak pedig a gyümölcstermesztését, a harmadiknak az állati betegségek elleni védekezést, a negyediknek az idegenforgalmat, akkor már négy új alapja van meg a szervezkedésnek és ez annál jobban fog kifejlődni, ha a négy község egymásközt megteremti a körzeti szervezkedést az összes felsorolt termelési ágakban. Rendesen az ilyen csatlakozást kicsinyes irigység és becsvágy szokta megakadályozni. Mindenki elnök, igazgató, vagy legalább is titkár akar lenni a maga szervezetében. Mindenki parancsolni, dirigálni akar, szerepet játszani. Természetesen minél több és többféle a szövetkezet, annál több ilyen tisztségre van szükség, de egyszersmind elforgácsolódik a szövetkezetnek ereje, széthúzódik a termelés iránya, konkurenciát csinálnak egymásnak a községek a piacon és kevesebb hasznot nyernek keserves munkájukból. Nem is szólva arról, hogy ott, ahol a vezető emberek fizetést is huznak, a sok és sokféle szövetkezet az adminisztrációt is jelentékenyen megdrágítja.

Ugyanez az eset, ha előbb felülről kezdik kiépíteni a szövetkezeteket. Láttam én már ilyen gazdasági szervezkedést, ahol előbb megalakult az igazgatósági testület, kinevezték az elnököt, alelnököt, titkárokat, leszögezték a szövetkezet alapszabályait, megállapították a vezetőség díjait és a tagsági meg felvételi díjakat és csak azután fogtak hozzá a szervezetnek tagokat is toborozni. Egy ilyen szövetkezet nagyon sokba kerül, kivált ott, ahol a tagok száma még kevés és nincs produktív tennivalója a vezetőségnek. A vezetőség a gazdasági szervezkedésnél az utolsó mozzanat, mint az építésnél a torony teleje. Ha azt elsőnek építjük, a levegőbe építünk és meginnog az egész.

A falu és tanya a szervezkedésnek első és tulajdonképeni talaja, minden egyéb csak eszköz, mellékes kellék. Az Országos Mezőgazdasági Szövetkezet a falvak, majd a kerületek kiépítése alapján fog létrejönni, amikor már az ország falvainak zöme egymásközt teljesen be van szervezve. (Foly. köv.)

rassanak ki abból, hogy csekély minőségű buzáikkal lerontsák a magyar buza hírnevét és fő- lős kínálással letörjék a buza árakat.

Viszont a Tiszántul híres buza-termő vidékein maximál- tasanak a cukorrépa, dohány, len és más oly termények ter- mesztése, amelyek az előbbi területeken jobban tenyésznek.

Az állam megengedné, hogy a gazdaiársadalom buzában tehát természetben rója le adóját.

Minden járásban kijelölnének 1—2 „hatósági malmot”, ahol az adófizető gazda pontos, hivatalos bárcát kapna a be- szállított buza-mennyiségéről és minőségéről.

Az igazságos és megbízható eljárást — a járási gazdasági felügyelő vezetésével — 1—1 forgalmi hivatalnok és községi esküdt ellenőrizné.

A bárcát bemutató gazdának — az adóügyi hivatalok a 77 kg-os fajsúlyu búzáért 18-, a 78 kg-osért 18.25-, a 79 kg-osért 18.50-, a 80 kg-osért 18.75-, a 80-on felüli buza mázsájáért 19 pengőt szá- molna el adókönyvében.

Ismerve a magyar gazda ter- mesztelét és kötelességtudását, így feltétellel adóterheit 90 szá- zalékban pontosan leróná.

De mi történnék az így összegyűlt buza quantummal?

A 77—79-es fajsúlyu és kisebb sikértartalmu búzákat bel- földi fogyasztásra kiörlésre ke- rülnének.

A „hatósági malom” minden mázsa búzáért 50 kg. kenyér és 12 kg. főző-lisztet adna. — A föbblet és korpa szolgáltná a malom munka- és üzem költségét. E korpa mennyiséget a malmok legfeljebb 6 pengős áron a lakosságnak tartozná- nak rendelkezésre bocsátani állattenyésztés céljaira. Ezt is a gazdasági felügyelő irányít- taná és ellenőrizné.

Az állam és vármegyék — tisztviselőik fizetésének 10 szá- zalékáig lisztjegyét utalna ki, melyet a tároló „hatósági mal- mok” váltanának be. A ke- nyérlisztet 25, a főzőlisztet 30 filléres áron számíthatná tiszt- viselőinek az állam. — Olcsó lisztet júnának a tisztviselők s a 77—79-es buza 18.25 P átlag ára mellett 18.60 pengőt venne be a kéni az állam.

Az esetleges fennmaradó lisztmennyiséget közmunkák végeztetésére fordíthatnák a hatóságok.

A 80 kg-os fajsúlyu és en- nél kifünőbb búzákat külföldön értékesítené és a kisiparosság részére ipari nyersanyag és más közszükségleti cikkek cse- rtelésére fordítaná az állam.

M. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK

Legnagyobb nyereséges esetenben

500.000 ARANY PENGŐ

Jutalom és nyeremények:

300.000	50.000	25.000
200.000	40.000	20.000
100.000	30.000	15.000

stb. pengő, összesen közül

8 millió arany- pengő készpénzben

84.000 sorsjegy közül 42.000 kihúzzatik, tehát minden második sorsjegy nyer!

A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24 P	12 P	6 P	3 P

Az „adóbuza” ára befolyá- solná a buza belföldi áralaku- lását, megakadályozná jórész- ben a tőzsdei spekulációkat, megszabadítaná a gazdát ter- mése egy tekintélyes részétől és biztosítaná a gazdák adó-

jának befizetését!

Szerény tervezetemhez az illetékesek kritikáját tisztelettel kérem.

Endrőd, 1933 március 15.

CSERNUS MIHÁLY
apátplebános, v. képviselő.

A munkás-kérdés megoldása.

Az államhatalom, közületek és társadalmi egyesületek — 3—4 év óta — segély és „inség munka” címén oly hatalmas összeget fordítottak a munkás- ság nyomoruságos helyzetének enyhítésére, hogy azt a köz- utak, csalornák földmunkálatai- ra, szikes talajok megjavítására költve — igen nagy értékhez jutatlak volna a magyar köz- gazdasági életet, amelleit, hogy rendszeres munkadíj fizetés ellenében nem szoktatták volna rá a munkásság nagy tömegét munkátlanságra és túlzott kö- vetelődésre, amelyek az ál- meneli segélyezés és legtöbbször céltalan „inség munka” nyújtással előidézték.

A földmunkás-kérdés olyan megoldást igényel, amely évekre nyugalmi állapotot teremti a társadalom legsúlyosabb vi- szonyok között élő osztályá- ban és lehetőséget nyújt arra, hogy becsületes, szorgalmas munkával az élet fenntartás minimális követelményei kielé- gíthetők legyenek.

A józanabb munkástömegek rájöttek arra, hogy a téli hó- napok napszáma (október— március) — a mai nehéz gaz- gasági helyzetben — legfeljebb 6—10 kg. buza ára szintjén mozoghat.

E redukált napszám mellett — hosszú évekre biztosítani lehet alábbi tervek megvalósi- tásával — a földmunkásság szerény megélhetését.

1. Az első és legsürgősebb teendő az ármentesítő társu- latok államosítása vagy leg- alább is szigorú állami ellen- őrzése volna.

E társulatok személyzetének

tulmagas dotációja, adminisz- trációs kiadásai felemészlik a társulatok jövedelmének nagy részét, anélkül, hogy külön állami segély vagy kölcsön nélkül jelentősebb s. a munká- sok nagy tömegét foglalkoztató munkát végeztetnének.

Szigoru rendelettel kellene szabályozni, hogy a társulatok költségvetése és zárszámadása körültekintő állami ellenőrzés mellett készíttessék, hogy az álláshalmazás kizárásával a tisztviselőik fizetése — a hasonló végzettségű és szolgálati idejű állami tisztviselőik dotációjával egyenlő legyen! — Ha még az adminisztrációs kiadásokat is kellőképpen csökkentik, bizo- nyos az, hogy a mai nagy ár- téri adó mellett igen nagy szá- mu munkást tudnának foglal- koztatni vízműveiknél.

2. A munkásság kereseti le- hetőségének alapját az ország szikes területeinek termőréteg- gel való borítása képezheti.

Békésvármegye löbb helyén (Endrőd, Gyoma, Szarvas stb.) évtizedek óta eredményes ki- sérletek történtek e célból és nagy darab területeket vará- zsolnak jó minőségű szántókká azáltal, hogy a 160—240 cm. mélyből kitermelt sárgafölddel borították be — a még liba- legelőnek is alig alkalmas, csaknem értéktelen területeket. — E 10—12 cm. vastagságban borított földek a legsúlyosabb és legmagasabb sikértartalmu búzát termik, másrészt pedig e sárgaföldön a szik újra áttörni nem tud.

A talajjavítás nagy anyagi előnyhöz juttatná a tulajdonost, de szolgálná a föld érték javi-

Az arany- jegyűbe

valóság jele van bevéve.

Az ASPIRIN-tabletták

is magukon vi- selik valóság- guk jelét: az ismert Bayer- keresetét.

Meghülés első jeleinél és térdalmaknál ASPIRIN-TABLETTÁK

lásával az ország egyetemcs érdekét is.

E nagy munkálatok végzé- sére állami kölcsönre van szükség!

Az állam évenként legalább 50.000 kat. hold beborításához nyújtson kölcsönt. A birtokos- ság saját igájának, másrészt pedig a földmunkások téli, te- hát olcsóbb foglalkoztatásával — 240 P befektetéssel 10—12 cm. vastagságban lud bebori- tani 1 kat. hold földet.

Évenként tehát 12 millió P kölcsönre volna szükség. Ezt még a mai viszonyok között is elő tudja teremteni az állam- hatalom.

A kölcsönt a községek elől- járósága útján vennék igénybe a birtokosok úgy, hogy annak legalább kétharmadát a kubik- munkát végző munkások, egy- harmadát pedig az igájával dolgozó birtokos kapná kéz- hez az előjáróságtól ellenőr- zött munka végeztével.

A kölcsönt igénybevevő bir- tokosok a második évtől kez- dődőleg 6 év alatt fizelnék vissza a kamal nélküli vagy az utolsó három évben 3 százalékos kamattal adott kölcsönt.

8—10 év alatt Magyarorszá- g összes szikterületei termőkké változnának, addig a munkás segélyezés megszűnne, a bir- tokosok új jövedelmi forrás- hoz, az állam újabb bevételek- hez jutna. — 500.000 kat. hold terméstöbblete az egész or- szág munkásságának kenyereit biztosítaná.

Ha a kormány végrehajtja azt az általános kívánságot, hogy a csapadékban gazdag Dunán- tulon és kisebb fajsúlyu búzát termelő vidékeken korlátozza a buza vetését, e megjavított területek manitoba jellegű búzákat csak elősegítik a magyar buza világhírét és értékesítési lehetőségét.

Ugyanezen idő alatt az állam visszakapná az egész kölcsönt, tehát fölösleges kiadása nem volna semmi.

Annál inkább megvalósítandó ez, mert a szikes területek meg- javításával az erdősisítés is gyor-

sabb időben indulhat meg, ami szintén nagy közgazdasági érdek.

Évenként 50.000 kat. hold számló 5000 arató párnak nyújtana aratási munka alkalmat, ami szintén figyelemreméltó segítség volna a mezőgazdasági munkások nehéz sorsában.

Olaszország tudott a mocsarakból, miért ne tudna Magyarország a szikes területekből termőföldet teremteni.

Kockázat nincs, több ezer hold megjavított föld garanciája a biztos siker!

Endrőd, 1933 március 15-én.

CERNUS MIHÁLY
apátplebános, v. képviselő.

Megcsufolása Március 15-nek.

Amnyira általános lett már az egész országban a március 15-iki szabadság ünnepének olyan megünneplése, hogy a legkisebb Olvasóegyletben, kis kocsmákban is összegyűlnek, jól belaknak, nagyot isznak rá s fekete kávé helyett összevesznek s a vérmesebbjei fejbekölintják egymást. Csodáljuk, hogy ezt az elfajult „ünnepelési” eddig is lükték. Vannak rendelkezések, melyek a külső vallási szertartások zavartalan-ságát még italmérések ideiglenes szüneteltetésével is biztosítják. Miért ne lehetne a Március 15-iki ünnepnek is biztosítani az ünnepi jellegét és megállni, hogy e napon ünneplés ürügye alatt ne tartassanak olyan társas összejöveteleket, hol részegeskedve megcsufolják a Március 15-iki szabadság ünnep évfordulóját.

Különösen az vállalja ki belőlünk ezt a megbotránkozást, hogy a Kisnyitási Olvasóegylet március 15-iki verekedésének egyik hőse belehalt sérüléseibe.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Kiss István, Lehoczky Mária, Erdei Piroška, Kovács Cecília Erzsébet, Kató Lajos József, Szilágyi Erzsébet, Kató Mária és Kató Eszter. **Házasságok kötöttek:** Ailer András, Joó Juliannával, H. Kovács István Ungi Rózával. **Elhaltak:** Kovács Gáborné—Megyeri Sára 61 éves, Dzurek Sándor 28 éves, Oláh Sándor 35 éves, Köhler Ádám 74 éves, Suszter Istvánné—Izsó B. Eszter 54 éves, Márton Erzsébet 45 éves, Szalóki János 81 éves, B. Marjai László 74 éves.

Kossuth Lajos halálának 39-ik évfordulóján, hétfőn az egész országban megemlékeztek.

HIREK

Kinevezés. Méltó kitüntetés érte Csernus Mihály endrői apátplebánost, akit Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás 340/1933 számú leiratában az Actio Catolica szociális és Karitativ szakosztályának tanácsossává nevezett ki. Öszinte szívből gratulálunk.

Ezüstlakodalom. Dr. Konkoly Tihamér ügyvéd, ny. vm. főjegyző és felesége, högyéni és győri Torkos Sarolla e hó 21-én tartották családjuk és kiterjedt rokonságuk körében házasságuk megkötésének 25 évfordulóját.

Mindenki magában hordja szerencsését!

Ha osztálysorsjegyet nálunk megrendeli és az ellenértéket április 6-ig befizeti, Ön is nyerhet nálunk 500.000 P-t! A nagy főnyeremények zömét nálunk nyerték!

Élete örömteljes lesz,
Ha nálunk sorsjegyet vesz.
BELVÁROSI VÁLTÓÜZLET R.-T.
Budapest, Teréz-körút 37.

Aszályos év lesz az idén. A 25—30 évenként nálunk ismétlődő aszályos esztendő lehetősége az idei és a jövő évre volna esedékes. A száraz tél is ennek volna már az előjele. Mindenesetre résen kell lenni. A földben lévő nedvességet védjük, a takarmánnyal takarékoskodunk, vízszerezési lehetőségeinket készítsük elő.

Még részt vehet a XXX-ik Osztálysorsjátékban. Haladéktalanul vegyen Osztálysorsjegyet. A huzást már április 7 és 10-én megtartják. Sorsjegyeit a huzás előtt mindenki fizesse ki, hogy a nyereményekre való jogát még idejében biztosítsa.

Bika-vásárlás. Gyoma község Elöljárósága az orosházi bikavásáron 5 drb. tenyészbikát vásárolt 450 P árfogáron. Mint értesültünk Pánczél Emil főjegyző és a községi gazda a bpesti mezőgazdasági kiállításra is felutaztak vásárlás céljából.

A gyümölcsös tavaszi és nyári kezelését ismertető táblázat a Növényvédelem áprilisi számában jelenik meg. E táblázatban gyümölcsnemenként részletesen ismertetik a tavaszi és nyári védekezési és permetezési eljárásokat.

A Gyomai Állattenyésztők Szövetk. f. évi rendes közgyűlését f. évi március hó 26-án d. e. 11 órakor tartja a község háza tanácstermében. Délután 10 órakor választmányi és felügyelőbizottsági együttes ülést tart.

Ha akarja, hogy nyerjen és szerencsés legyen, sorsjegyet csakis a Bácsy-bankban vegyen.

Eszkimók között él egy magyar orvos. Messze Kanada északi részén, ahol már csak eszkimók vannak, él egy magyar származású orvos Dr. Urbán Ervin. 1928-ban ment ki Kanadába és azóta százezer négyzetkilométeres területen, távol minden kultúr helytől folytatja áldásos működését. Urbán dr. állandó harcban áll az eszkimó kuruzlókkal, de azért jól érzi magát és hosszú estét Tolnai Világlapja olvasásával tölti. Csak azt sajnálja, hogy sok időbe telik amíg a lap hozzájut, de ha később is, minden hazai és világeseményről tájékozódik.

Kitűnő korpá kapható a FUTURA gyomai raktárában.

A kis táncosnők kinszenvedései. A kis táncosnők életéről rendkívül érdekes cikkel közöl a Délbáb uti száma, amely valóságos lárháza az érdekes-ségeknek. Minden színházi, rádió és film-eseményről beszámolót közöl, pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat ad. Sok cikk, riport, 120 kép, folytatásos regény, egyfelvonásos színdarab, keresztrejtvény teszi változatosabbá a Délbáb uti számát. Egy szám ára 20 fillér.

Hétfőtől kezdve vizsgálattja a község a gyümölcsfákat. Aki nem tisztította meg a gyümölcsfáit, azt megbüntetik.

Április 30-án értéküket vesztik a régi százpengős bankjegyek. A Magyar Nemzeti Bank az 1926. március elsején keletkezett ellátott százpengős bankjegyeket 1933. április 30-ig a forgalomból kivonja. Ez időponlig tehát az említett kibocsátású régi százpengősök fizetésül még elfogadhatók, április 30-a után azonban a közforgalomban már nem szerepelhetnek. Ez időn túl a régi százpengősöket csak a Nemzeti Bank pénztárai cserélik be.

A gyümölcsös téli kezeléséről szóló utmutatónk ismételtan megjelent s ezt minden érdeklődő 10 fillér válaszbélyeg beküldése ellenében díjtalanul megkapja a Növényvédelem szerkesztőségében. Budapest, V. Földmívelésügyi minisztérium.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra érvényes ingyenes visszautazásra jogosító jegyek

1 pengőért Wagner Márton Fiai fatelepen kaphatók.

PUBLIKACIÓ.

Két telken épült sarokház, modern üzlethelyiségekkel szabadkézből eladó bővebbet Kossuth Lajos u. 35 sz. alatt Vataj, Gábor asztalosnál.

Egy kétszobás lakás haszonbérbe kerestetik. Jelenk. lehet: lapunk Szerkesztőségében.

A gyomai Méhészkör ingyenes méhésztanfolyamot tart felnőttek számára. A hallgatóknak nem kell fizetni semmit. Akik a tanfolyamon részt akarnak venni, jelentkezzenek minél előbb! Kató Lajos jegyzőnél.

Egy szép butorozott — különbejárható — utcai szoba kiadó. Horthy Miklós u. 30 sz. a Német templommal szemben.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly, borkereskedőnél a kitűnő zamatu kádár bornak literje 40 fillér.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József tőke-kereskedőhöz Gyomán.

Egyszáz magyar hold föld a Rókkantak földje tanyával és takarmánnyal hat évre kiadó buza haszonbér mellett, Gyomától 9 km. a körösladányi kövesút mellett. Bővebbet a gyomai „Honsz” csoport Elmökségénél.

Meghívó.

A Gyomai Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszifőző Szövetkezet 1933. március hó 26-án délután 3 órakor a gróf Tisza István út 97 számú házban, a szövetkezetek nagytermében tartja az 1931—32-ik üzletévről

évi rendes közgyűlést, melyre a tagokat ezennel meghívjuk. A tárgysorozat a zárszámadással együtt a szövetkezeti Irodában van kifüggesztve.

Igazgatóság.

Meghívó.

A Gyomai Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1933. március 26-án délután 1 órakor

X-ik évi rendes közgyűlését az 1932-ik üzletévről a gróf Tisza István út 97 számú ház alatti szövetkezetek nagytermében tartja, melyre a tisztelt üzlettag urakat meghívjuk azzal, hogy a tagsági igazolványaikat hozzák el magukkal. Ez a gyűlés szavazza meg a vásárlási visszatérítéseket, tehát mindenkinek érdeke, hogy eljőjön. Felkérjük a tagokat, hogy a zárszámadást mindenki vitesse el a szövetkezet üzlethelyiségéből.

Igazgatóság.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Szülő-otthon.

Dr. Csermák Béla, vármegyei tiszti főorvos hétfőn délután egy alkalmilag összehívott nagyobb számú érdeklődő társaság előtt bejelentette, hogy dr. Márky Barna alispán a vármegye támogatását helyezte kilátásba, ha a község egy szülő-otthont létesít.

Dr. Csermák főorvos meggyőző érvekkel mutatott rá, milyen óriási nemzeti veszteség az, hogy különösen a legszegényebb embereknél mennyire nagy a gyermek- és anya halandóság, megfelelő kezelés és ápolás, de megfelelő — a szülési folyamat idejére kívánatos hely és berendezés hiányában. Ezeket a hiányokat pótolná a szülő-otthon, szinte kiegészítve a Stefánia egyesület már is előnyösen érezhető működését. A szegény emberek ingyen vehetnék igénybe az otthont, a többiek méltányos összeg fizetésével.

Biztosra veszem, képviselőtestületünk lehetővé teszi, hogy ez a nagyon szükséges intézmény mielőbb megkezdhesse áldásos működését.

Dr. Csermák főorvos egyik kijelentése az volt: „Nem az a nemzet érdeke, hogy egy anya 8—10 gyermeket szüljön, de ezekből hozzá nem értő szülési és azutáni kezeléssel, vagy anyagiak híján csak 2—3 gyermeket tud felnevelni, hanem az az érdekünk, amennyi gyermeket hoz egy anya a világra, azt lehetőleg mind fel is tudja nevelni.“

A régi mondás ma is áll, hogy a gyermek Isten áldása! — de csak annyi gyermek, ahányat a szülője tisztességesen fel tud nevelni.

Akinek a szellemi és anyagi képességei csak egy-két gyermek felnevelésére elégségesek és mégis hat-nyolc gyermeket hoz a világra, vagy nem tudja ezeket felnevelni, vagy ha azok felnőnek, a társadalomnak vajmi kevés öröme van bennük. Ha ezt az elvet okosan tudja majd a társadalom alkalmazni és mindenkinek csak annyi gyermeke lesz, amennyit becsülettel fel tud nevelni, akkor kevesebb rendőrt, csendőrt és fegyházat kell fenntartanunk, több pénz marad népegészségi és nevelési intézményekre.

Ehhez azonban az kell, vessük le az álarcot, tegyük intézményesen lehetővé: akiket az Isten képessé tesz, hogy utódokat hozzanak a világra, ezek számszerűségét ők határozzák meg, ez ne csak a gazdagabb emberek kiváltsága legyen, akik pedig anyagilag jobban győznek, hanem a szegény emberek is segíthessenek magukon. Ezt a támogatást azonban csak a törvényes házasságban élőknek adják meg, így az nem fajtalanságra vezet, hanem igenis a fajunk megerősödésére.

W.

Megkezdik az inségmunkát.

Közigazgatási szemle.

Hétfőn reggel közigazgatási szemléi tartottak a Gyoma-mezőberényi úton dr. Pánczél József vármegyei főjegyző elnöklele alatt Bálint Imre kir. műszaki főtanácsos, a gyulai kir. állami építészeti hivatal vezetője, Valasek Ernő kir. mérnök, Safáry László kir. műszaki tanácsos, a gyulai kir. folyammérnöki hivatal vezetője, dr. Pálka Pál főszolgabíró, Pánczél Emil községi főjegyző, Uhrin István községi mérnök és Kovács Gábor községi bíró.

A bizottság 3200 méter hosszban, mintegy 12 ezer köbméter föld megmozdításával április 5-án megkezdte a munkát, itt

csupán gyomai munkásokkal.

Kedden a bizottság kint volt a mezőúr—dévaványai út Gyoma határába eső csudaballai szakaszán, hol 4200 méter hosszban mintegy 9 ezer köbméter föld megmozdításával csak akkor kezdik meg a munkát, amikor az érdekeltekkel a csereterületi kérdésben megállapodtak, mert itt az út áthelyezését vették tervbe. Ennél a munkánál csak endrődi munkásokat alkalmaznak majd.

E munkákat Valasek Ernő kir. mérnök vezeti, ki hétfőn reggel Gyomára érkezik, hogy a mezőberényi úton megkezdjék a munkát.

Az Állatbiztosító Szövetkezet közgyűlése.

Vasárnap tartotta a Gyomai Állatbiztosító Szövetkezet évi rendes közgyűlését, melyen 10 éves fennállását is ünnepelte.

Papp Zsigmond elnök visszapillantási vetetl beszédjében, hogy ezelőtt tíz évvel Oláh Sándor Széchenyi utcai lakos kezdeményezésére április 25-

án alakult meg a Szövetkezet 62 taggal és ugyanannyi üzletrésszel. Ma 359 tagja van a Szövetkezetnek s a biztosított állatok száma 350—380 között váltakozik. Sajnálattal állapította meg, hogy a gazdasági társadalom még mindig nem ismerle fel eléggé az állatbiz-

tosítás szükségét és előnyét. Amikor valamelyik gazdálkodót állatkár éri, akkor érdeklődik a biztosítás mibenléle felől, de a megfontolásnál tovább már nem jut az illető. Az elmúlt 10 év alatti káresek pedig eléggé bizonyítják, mennyi kárt tértelt meg a Szövetkezet. Biztosítva volt 10 év alatt mintegy 2500 darab szarvasmarha. Káresek 80 alkalommal fordult elő. A Szövetkezet kárért kifizetett: 194 mázsa búzát, 10.598.600 koronát és 11.200 P-öt. Gyógyszerért 4000 pengőt fizetett a Szövetkezet. Az állatorvost évenként mintegy 120 esetben vették igénybe, ezenkívül 30—40 esetben ellésnél és többszöri oltásoknál. A Szövetkezet december 31-iki vagyona volt 117.65 pengő készpénz, 401.05 pengő díjhátralék, 985.40 pengő takarékbetétli lőke és 1 drb. 50 pengő értékű üzlet-részjegy.

Örömmel állapítja meg elnök, hogy a Szövetkezet tagjai szaporodnak, sőt több endrődi tagja van már és reméli, a gyomai állattartók a saját érdekükben belépnek szintén s ha több tagja lesz a Szövetkezetnek, kevesebbe kerül a biztosítás.

Közgyűlés a jelentést és számadást elfogadta és a lejárt lisztiségekre egyhangú felkiáltással megválasztották elnöknek Papp Zsigmondot, ügyvezetőnek Molnár Istvánt, igazgatóknak Kovács Gergelyt és Kovács Gábort, pénztárnoknak Arany Lajost, felügyelőbizottsági tagoknak Baláti Antalt, H. Kovács Antalt, Gál Antalt, Kocsis Lajos, Kató Ferencet, választmányi tagoknak Arany Mihályt, Gál Endrét, Kiss Lajost, Erdei Lajost, Kruchió Lajost, Kovács G. Lajost, Nagy Károlyt, Szilágyi Istvánt, Szendrei Balázst, Vincze Endrét.

Az Állatbiztosító Szövetkezet Papp Zsigmond és Molnár István ügyes vezetésével érte el azt a szép eredményt, mely községünk gazdasági életében máris előnyösen volt segítségére az állatkáros tagjainak,

Csernus Mihály apát a munka alkalmért.

(Endrődi tudósítónktól.)

A szociális gondolkodásáról ismert endrődi apátplebános fáradságot nem kímélő utánjárással keresi az endrődi földmunkások részére a munkaalkalmat. E napokban a Körös-tisza-marosi ármentesítő társulathoz intézett kérelmet és erre a következő választ kapta:

Nagyságos és Főtisztelendő
CERNUS MIHÁLY
apátplebános urnak

Endrőd.

Az endrődi védgátak magasítása s ezzel kapcsolatban az endrődi földmunkások munkaalkalomhoz való juttatása tárgyában folyó hó 18-án kelt megkeresésére van szerencsém értesíteni Nagyságodat, hogy az endrődi védgátak erősítési és magasítási munkálataira vonatkozó tervek készen vannak s azok kivitele programba is vétett, azonban a munkálatok megindítását ezideig anyagi okok hátráltatták.

Társulatunk az általános töltés-erősítési és magasítási munkálatokat a Körösi szakaszon kezdte meg s successive halad az alsó szakaszok felé, hogy most már az endrődi szakaszra a folyó év folyamán, vagy esetleg a felveendő kölcsön kapcsán sor kerül-e, határozott választ nem adhatok, — az esetleg megindítandó munkálatoknál minden esetre figyelemmel leszünk az endrődi földmunkások helyzetére és nekik a község érdekeltségi arányának megfelelően munkaalkalmat igyekszünk nyújtani.

Szentes, 1933. évi március hó 24-én.

Tisztelettel:
PALASOVSKY
igazgató-főmérnök.

*

Közzöljük t. Olvasóinkkal, hogy Csernus Mihály apát ur a múlt számunkban közölt „A munkáskérdés“ című cikkében saját- és nem a lapunk véleményét írta meg.

Az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat endrődi munkálatai.

Ez év január 15-étől Endrőd munkanélküliségét nagyban csökkentette, hogy az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat naponta mintegy 300 embert foglalkoztatott és így március 25-ig, amikor e munkálatokat befejezték, mintegy 9000 pengőt fizetett ki. Ezt az összeget Endrőd községtől kapta a Társulat, de azt 3—4 év alatt visszafizeli a községnek.

A Társulat ez eseiben olyan

munkákat végeztetett, mely csatornamunkák sem programban nem voltak, de nem is voltak szükségesek a Társulat vizlevezetésében, azonban meghozta a Társulat ezt az áldozatot, hogy enyhítse az endrődi munkásság munkanélküliségéből eredő nyomorát.

Endrőd község is jól jár, mert a nyújtott összeget a Társulattól visszakapja.

Az országos mezőgazdasági kiállítás vásári forgalma

minden várakozást felülmúlt. A kiállítás elsőrangú minőségű és gazdag választékú tenyész anyaga iránt minden csoportban olyan nagy kereslet mutatkozott, hogy azt a kiállított anyagból nem is lehetett teljesen fedezni, úgyhogy a kiállítás kapcsán otthonról, a gazdaságból is nagyarányú eladások történtek.

Elkelt 260 bika, 662 pengős átlagár mellett. Hasonlóképpen jól értékesültek a kisebb számban felhozott tehének és üszők, amelyek közül 350 darabot adtak el 460 pengős átlagáron. Igen nagy volt a forgalom a sertésekénél is, ahol a kanoknak több mint 90 százaléka, 490 darab cserélt gazdát, 180 pengős átlagáron. Megle-

pően nagy volt az érdeklődés ebben az évben a kocaik iránt, amelyeket az előző években a kiállításon alig vásároltak. Míg a múlt évi kiállításon csak 30 darabot vettek, az idén 180 koca kelt el, 150 pengős átlagáron. A rossz gyapjuárak ellenére jó volt a vásárlási kedv a juhok csoportjában is, ahol 80 százalékos értékesítés mellett 120 darab koca adtak el, 100 pengő körüli átlagáron. Feltűnően nagy árat értek el a kiállításon a lótenyésztő gazdák, amennyiben 55 mént 1825 pengős, 8 kancát pedig 610 pengős átlagáron adtak el.

A ménck nagy részét a földmivelésügyi minisztérium vásárolta meg a köztenyésztés számára.

Emlékezés.

A március 15-i nemzeti ünnep megülnésében Kondoros-tanya hazafias közönsége is részt vett. A reggel 8 órakor megtartott Istenisztelet után a helybeli Hangya Szövetkezet nagytermében Bencze József r. k. kántortanító ünnepi beszéde után — melyben a magyar történelmet vázolta őseink bejöveteleiről napjainkig; az iskolás gyermekek szébbnél-szebb szavatai és énekszámai következtek. Egy éve már, hogy utoljára hírt adtunk arról a jóakarú népnevelő munkáról, amely itt ebben a Jóisten hátmögötti lanyavilágban folyik. Különösen mély nyomokat hagyott a lelkekben az elmúlt év május havában megtartott Anyák napja. Ez alkalomra Bencze József és neje Tihanyi Mária tanítók, megszemélyesítették a „Mégfagyott gyermek“ című drámai költeményt. Amint a kis árva ott a színpadon elhelyezett sirok között járva, kereste az édesanyja sírját... Ott szem nem maradt szárazon... Azonkívül több ízben voltak a három iskolában az említett két tanító és érdemes kartársaik, Paróczai Gergely községsori és Gábriely Irma „Pogány“ iskolai tanítók rendezésében ismeretterjesztő előadások. Ezeken szó volt a gyermekek szavatai után közérdekű dolgokról: Baromfitenyésztés, gyümölcsfaültetés, fásításról. A nyár folyamán a régi jó népszokásokat felújít-

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Kooperáció.

(3.)

Írta: Iovag MANZ GYÖRGY.

Összefogás, kölcsönös támogatás, együttműködés, ezek azok a jelszavak, amelyeket újságcikkekben és felolvasásokon állandóan hirdenek a magyar gazdáknak, de vajmi kevés eredménnyel, mert ezeknek a szép elveknek értelme még mindig homályos a falusi nép előtt. A magyar termelő, aki ezer év óta magárahagyatva csakis saját erejére számíthatott és ennél fogva bizalmatlanná vált mindenkivel szemben, a legutolsó évek eseményei által még óvatossabbá lett. Az összefogás alatt gazdasági önállóságának felhagyását, a kölcsönös támogatás alatt mások által való kizsákmányolását, az együttműködés alatt pedig idegen beavatkozást sejt magángazdaságában.

A legnehezebb feladatnak tartom az összefogás szellemét belevinni a falu lelkületébe. Mert ez nem egyéb, mint a gazdasági fegyelemnek megteremtése. Szükséges, hogy a mezőgazdasági termelés és értékesítés egy olyan programmal induljon meg, amelynek minden egyes részletét a gazdák megbírálni és ellenőrizni képesek, szükséges továbbá, hogy a kitzított célok és eszközök tisztán láthatók legyenek és hogy ezeknek megvalósítására szükséges idő pontosan meg legyen jelölve, hogy tehát a szervezkedő gazdák tudják, hogy meddig kell várniok, amíg céljukat elérik és látniok kell, hogy tényleg gondoskodva van arról, hogy addig is bajaiknak orvoslása iránt minden megtörténik, hogy a mostani nehéz időket megusszák. A fegyelem nem egyéb, mint a gazdasági céltudatosság által megteremtett bizalom a vezetőség és termelőtársak iránt.

A kölcsönös támogatásnak alapfeltétele, hogy biztosítva legyen, hogy a bajbajutottak megsegítése tényleg az összes szervezkedő gazdák aránylagos hozzájárulásával történik és hogy ez a támogatás a támogatónak is hasznára válik. Ki kell tehát dombor-

ritanunk azt a rendszert, amely a kölcsönös támogatást az érdekközösségre építi fel. Addig, amíg nem sikerül a termelést és értékesítést úgy megszerveznünk, hogy az egyes gazdák egymásnak ne konkuráljanak, hanem egymás mellett és egymással érvényesüljenek a termelésben és értékesítésben és egymásra legyenek utalva, egymást kiegészítsék, nincs semmi háttérének a támogatásnak. Mert gazdasági szempontból a felebaráti szeretet ott kezdődik, ahol ennek hasznát is látjuk. Tudnom kell, hogy ha nem segíték a másikon, akkor magam is megbukok és ha segíték, abból reális hasznom lesz akkor is, ha magam nem szorulok másoknak támogatására.

Az együttműködés elve a modern gazdálkodásban nem csak abban áll, hogy a gazdák szükség esetén nagyobb munkákban együttesen dolgozzanak, hanem legfőképpen abban, hogy meg egyeznek egész termelési rendszerüket egy egységes gazdasági terv szerint berendezni. A mai értékesítési lehetőségek ott használhatók ki legjobban, ahol nagy tömegekben tökéletesen egyforma cikket tudunk a piacra vetni. Ez azt követeli, hogy egy nagy országos termelési terv szerint minden gazdának meg legyen pontosan adva, hogy mit termeljen, mennyit és mily minőségben. Ez nem fölösleges beavatkozás a magángazdaságba, hanem egy kölcsönös megértése azoknak az előnyöknek, amelyek csakis az egységes munkában nyerhetők el. Az együttműködést tehát akkor fogjuk megteremteni, ha kezünkben egy olyan országos termelési terv van, amely minden egyes gazdának biztosítja az önálló szerepet, megadja arra az anyagi és szellemi lehetőségeket és megteremti az így termelt cikkeknek piacát is.

Bele kell vinni a falu és tanya tudatába, hogy kooperáció nélkül ma már hiába remél jobb napokat.

(Folyt. köv.)

tandó „Arató-ünnepet“ rendezünk. Ifjuságunk főbb ízben tartott műkedvelő előadásokat. A mostani március 15-i nap befejezésére este ugyancsak Benedek tanító ur és neje rendezésében, előadták a „Bácskai lányok“ című irredenta szindarabot. Közben az iskolás gyermekek szép hazafias dalokat énekelték. Befejezésül pedig az „Imádkozzanak a hazáért“ kezdetű fohászt... —

Egyszóval, aki fél a lányai élettől, vagy ami még rosszabb, lenézi azt, jöjjön ki közzénk úgy néha, nem is olyan sivár illt mindig az élet...

FÜLÖP IMRE
kiszgazda.

Digózással javítják meg a szikes földeket.

Abban a nagy gondban, amely az inséges lakosság létfenntartása kérdésében a hatóságokat terheli, nagy segítséget jelent a m. kir. földművelésügyi miniszterium váratlan, gyors és rendkívül jóindulatu elhatározása, mely lényeges mérvben járul hozzá, hogy ez a kérdés a vármegye területén megnyugtató módon megoldható legyen. A napokban a vármegye alispánja kapott meghívást a földművelésügyi miniszterhez egy értekezletre, mely értekezleten Mayer Károly államtitkár közölte a m. kir. földm. miniszter azon elhatározását, hogy különös tekintettel a vármegye földmunkásságának nehéz helyzetére, de a gazdatársadalom érdekében is, a vármegye területén munkálatokat indít. A vármegyén kívül ezen munkálatoknál még Szolnok és Hajdu vármegyék vannak érdekelve. A miniszter ugyanis, előző évek során szerzett tapasztalatok alapján azt a megállapítást tette, hogy az említett három vármegye területén sok a szikes talaj, melyek megfelelő módon megjavíthatók és a többtermelés, szolgáltatásba állíthatók lennének. A szikes talajok megjavítására két mód áll rendelkezésre. Az egyik mód a mészsizappal való kezelés, mire vonatkozólag a miniszterium már évek óta akcióit bonyolítja, melynek során a gazdák kedvező feltételek mellett kaphatnak a cukorgyárak ezen melléktermékéből.

A mészsizappal való kezelés azonban csak a vasutak közelében fekvő földek feljavításánál gazdaságos, mert ha azokat a vasutaktól messzebb fekvő területekre kell szállítani, ugy ez olyan tekintélyes löbbköltséget jelent, — amit a szikes területek tulajdonosai nehezen bírnak el. Ez a tapasztalat vezette most a földm. miniszteriumot arra, hogy a vasuti vonalaktól 5 km-nél távolabb eső szikes földek megjavítására egy másik és különösen vármegyénkben Szarvas község környékén bevált, már évtizedek óta folytatott eljárást propagálja. Az eljárás az u. n. digózás, ami abban áll, hogy a szikes talajok alatt található szénsavas mésztartalmu földréteg kiemeltetik és a szikes területen elterítetik. Ezzel az eljárással tapasztalatok szerint a szikes talajokat belátható időre sikerült megjavítani annyira, hogy azok 2—4 q. buzával az azelőtti eredményeknél többet mutatnak fel. **60.000 pengőt** kíván a földm. miniszter kísérlet képpen Békésvármegye területére digózási munkák elvégzésére az Altruista Banknak rendelkezésére bocsátani. A bank adná az összeget a jelentkező gazdáknak

20 esztendő 5 és fél százalékos amortizációs kölcsön formájában rendelkezésre. Katasztrális holdanként a digózás legfeljebb 120 pengőbe kerül, ami annyit jelent, hogy kb. 1 q. buza árából a kölcsönképpen nyújtott összeg 20 év alatt visszafizethető. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet a napokban fog megérkezni és azt a vármegye alispánja fogja végrehajtani, lehetőleg olyan módon, hogy a munkanélküliségre is tekintettel, — ezek a munkálatok lehetőleg még május hó végéig befejezhetők legyenek.

HIREK

Április elsejétől, kezdve a gyomai postahivatalnál a telefon szolgálat reggel 8 órától este 6 óráig tart.

Harsányi Pál ref. esperesi a hódmezővásárhelyi református főgimnázium érettségi elnökének nevezték ki erre az évre.

Nyugdíjazták Szentkeresztly Tivadar kir. tanfelügyelőt. Megyénk tanfőnöke egy melegsívű előjárójának kíván kellemes pihenést negyven évi szolgálata után.

Kner Izidor — betegsége miatt — névnapj váltásul harminc pengőt jutott a Vöröskereszt Egyesület helyi fiókjának.

Helyreigazítás. Március 4-iki számunkban tévesen kuruzslásnak közöltük ámbár közegészségügyi kihágásért ítélték el Kádár Sándor fogtechnikust. Egyébként a kir. Törvényszék a járásbíró ítéletét e héten leszállította és csak 60 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

A Békésháti Egyházmegye tanácsát és bíróságát, április 25-re, Szegedre hívják össze.

A fővárosban tartott mezőgazdasági kiállításon csáki Gcsizt Gyula békésmegyei birtokos nyerte el a legnagyobb díjat. Első díjat nyert Tótkomlós — békésmegyei község is.

„Gróf Rinaldó“ című Bakonyi Gábor — Szirmai operett műkedvelő előadása lesz a husvélünnep eseménye, melyről csak annyit írhatunk, hogy „jó bornak nem kell cégér“. Játszák a Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőkör műkedvelői.

A Gyomai Egyetértés Olvasóegylet április hó 1-én műkedvelő főpróbát, 2-án pedig műkedvelő előadást rendez. Utána reggelig tartó tánc lesz. A Rendezőség.

Rózsabál lesz április 1-én szombaton a Nyugali vendéglőben. Beléplidíj személyenként 60 fillér. A szépségversenyben nyertes nő értékes jutalmat kap. Zenét Dógi Elemér zenekara szolgáltatja.

A Magyar Mezőgazdasági Társaság e hó 29-én vitaülést tartott „A boletta póllása“ címmel. Előadó dr. Nagy Ferenc ny. miniszter, a Társaság elnöke volt. A Társaság legközelebbi programja: A mezőgazdasági szakoktatás reformja. A mezőgazdasági termelés ferszerü irányítása. Termelési szerződések. A mezőgazdasági helyzet a rekompenciós szerződéseknel. A mezőgazdasági cselédek gyógykezelésének országos megszervezése.

Az állatbirt. szövetk. a f. évben a védőoltási ápr. hó 5-án, 15-án és 24-én eszközli a már szokott helyeken. Belterületen: Mázsaháznál, külterületen: Gál Antal, Pfeiffer Mihály és Béres Lajos tanyájában. Kezdeté reggel 7 órakor. Biztosítás is történik.

Tavaszi gyümölcsfaülteteskör lehetőleg iszapollással telepítsünk, az az a beültetett fákat négy kanna vízzel öntsük meg, hogy a víz a földet a gyökerek közé iszapolja.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA gyomai raktárában.

Harmincnyolc állás van üresedésbe, ezen állásra jelentkezhetnek bármely hivatalu férfiak vagy nők. Egyellen kellék az intelligenciát. Az eddigi gyakorlat szerint, hosszú évekről van szó, nagy jövedelemmel. A foglalkozás egy része pénzbeszedésből áll, nyugták ellenében. Csakis olyan ajánlatokat vehetünk figyelembe, ahol az illető minden részletre kiterjedően megírja az eddigi működés, kort, családi állapotot, képzettséget. A foglalkozás mindig az illető lakhelyének a szomszéd városában történik. Leveleket Marton József címére, Budapest VII., Dohány ucca 14. Kizárólag posta útján kérünk.

Tavasszal minél korábban ültessük a fákat, azonban ne feledjük el, hogy a faiskolákból hozott oltványok mindig későbbben rügyeznek, mint a termőfák, tehát az ültetésükkel márciusban, április elején még nem késünk el.

Büvészek iskolája. A modern mágusok, a büvészek iskolájáról, rendkívül érdekes cikkel közöl a Délbáb új száma. A népszerű színházi képeslap számtalan érdekesebbnél érdekesebb cikkel, riporttal, 120 pompás képpel, nagyszerü budapesti és külföldi rádióműsorokat közöl. Beszámol minden színházi és filmeseményről, de egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és keresztrejtvényt is közöl. A Délbáb egy száma 20 fillér.

Bevezetik Budapesten a 6 filléres félszakaszjegyet.

mindig magán viseli a gyártó védjegyét.

Az **ASPIRIN**-tabletták is van valódi-sági védjegy: az ismert Bayer-kereszt.

Meghűlés első jeleinél és fájdalomknál **ASPIRIN-TABLETTÁK**

Megjöttek a gólyák és mi sem örököve az emberek marakodásával, fészket raknak, szaporodnak, rendet csinálnak a hékatársadalomban s öszszel megint itt hagynak bennünket, hogy tovább marjunk egymást.

A „Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete“ szaktanácsának és igazgatóságának ülése. Az öszszkormányzat, de különösen a Földművelésügyi Miniszterium hathatós erkölcsi támogatása mellett alakult „Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete“ f. év április 4-én d. e. 10 órakor szaktanács-ülést, ugyanaznap délután 5 órakor pedig igazgatósági ülést tart az Egyesület hivatalos helyiségeiben. (VII., Andrassy-ut 8.) A szaktanácsülésen a vidéki Fiókegyesületek által delegált szakértők, de hivatalból az öszszes főispánok és a „Gyümölcsstermelők Országos Egyesület“-nek igazgatósági tagjai is résztvesznek. A szaktanácsülés a már 18 megyében megalakult Fiókegyesületek tapasztalatait és tennivalóit terjeszti elő, míg az igazgatóság határozatot fog hozni olyan kérdésekben, amelyekben a szaktanács állást foglalt.

Ha akarja, hogy nyerjen és szerencsés legyen, sorsjegyet csakis a Bácsy-bankban vegyen.

A kukoricamoly elleni védekezés céljából tavaszig minden csutkát, karót fel kell használni. Ezt a törvény is kötelezően elő írja.

Lebontották a gyulai Gön-döcs szobrot.

Hamis egypengősök és hamis ötvenfilléresek vannak forgalomban Békéscsabán.

Békéscsaba 156 ezer pengőt fordított inségmunkákra.

Szemestengerit a Futura a legmagasabb napi áron vásárol.

A kultuszkormány terbe vette a kir. tanfelügyelőségek leépítését.

Mussolini diszebédet adott a magyar külügyminiszter lisztletére.

Ukrajnában 55 mezőgazdasági munkás ellenforradalmárt agyonlövetett a szovjet.

1,901.202 pengős pénzbüntelést szabott ki a szombathelyi jövedéki bíróság.

Szegedi ipari vásár. A szegedi ipartestület ez évben május 27—június 5 napjain rendezi több éven keresztül már közismertté vált és sikeresnek bizonyult ipari vásárait. A vásár előmunkálatai már megindultak és az eddigi jelentkezésekből ítélve az idei vásár a nehéz gazdasági viszonyok mellett is meg fogja haladni az eddigi vásárokat kereteit. A vásár sikerét kétségtelenül elő fogja mozdítani az a körülmény is, hogy a látogatók részére a kereskedelemügyi miniszter vasúti utazás kedvezményét helyezte kilátásba. A vásárra vonatkozó mindennemű felvilágosításért a szegedi ipartestületnél működő rendezőséghez lehet fordulni.

Ültetőgödör trágyázása. A tekintetben, hogy az ültetőgödörbe trágyát tegyünk-e vagy sem, a szakértők véleménye eltérő. Az amerikai (kaliforniai) gyümölcsstermesztők szerint egy gyümölcsstermesztésre alkalmas területnek annyira termékenynek kell lenni, hogy az első évben trágyázásra ne szoruljon. Az ujonnan ültetett fák az első évben olyan gyenge gyökérzetet fejlesztenek, hogy a trágyát nem az első, hanem a következő években hasznosítják. A magyar szakértők nagyrésze is arra az álláspontra helyezkedett, hogy ültetéskor a gödörbe nem szükséges trágyát rakni, hanem inkább jó felszínalajt vagy komposzföldet kell tenni. Aránylag száraz éghajlatunk mellett különösen a friss trágya a gyökereket még égetheti is. Mások igen jó eredményt értek el a gödörbetrágyázással. Mindenképpen fontos, hogy a trágya ne kerüljön mélyen a gödör fenekére, hanem körülbelül 30 cm-re a talaj szintje alá és a trágya a beültetett fa gyökereit ne érje. Általános tapasztalat, hogy a fiatal fák erőteljes fejlődésére a talaj forgatása van kedvező hatással. Tehát ne kis gödörbe, hanem 70 cm mélyen és 120 cm szélesen megásott gödörbe ültessük a fát. Nem használ semmit a trágya sem akkor, ha csak oly kis gödröt ásunk, melybe a gyökerek éppen elérnek. Amennyiben rendszeren megásott gödörbe bőven trágyázunk, úgy azzal is számolni kell, hogy a sok trágya 2—3 év alatt korhad el és akkor esik össze, vagyis az ültetés után következő évben a gödör talaja még lényegesen jobban süpped, mint a nem trágyázott gödörben. Tehát a fákat ennek megfelelően magasabbra kell ültetni. Igen jól bevált eljárás az, hogy ha az ültetett fák a következő ősszel trágyázunk meg, és pedig úgy, hogy a fák körül egyméteres körzetben a földet istállótrágyával meghordjuk és azt nyomban egy jó ásonyom mélyre aláforgatjuk. Ez esetben a trágyát a már begyökeresedett fák a következő években sokkal jobban hasznosítják.

Körmenetek alkalmával be kell zárni a kocsmákat és vendéglőket. A belügyminiszter elrendelte, hogy egyházi körmenetek alkalmával a körmenet útvonálán 50 méter körzetben belül a kocsmáknak és vendéglőknek be kell zárni üzletüket s addig zárva tartandók, amíg a körmenet utáni tisztítástól véget nem ér.

A hitelezők és adósok közötti egyezkedést közvetítő ipar módosítása. A kereskedelemügyi miniszterium most kiadott rendeletével megengedte, hogy a hitelezők és adósok közötti egyezkedést közvetítő iparosok üzletszerzés céljából névre cimezett levélben ajánlkozhatnak olyan kereskedőknél, iparosoknál, kik maguk ellen magánegyezségi, csődönkívüli kényszeregyezségi eljárás megindítását kérték, vagy akik ellen csőd nyilatott. Ezeknél a kereskedőknél vagy iparosoknál tehát a hitelezők és adósok közötti egyezkedést közvetítő iparos kizárólag nevükre címzett levélben ajánlkozhatnak. A rendelet a szóbanlévő egyezkedést közvetítő iparosok könyvvezetésére nézve is tartalmaz intézkedést.

Lehet-e értékesíteni a gyomnövényeket? Olvasóink gyakran érdeklődnek aziránt, hogy miképpen pusztítható ki a néha tömegesen előforduló fekete nadály, tövises iglic, gyalogbodza, gyermekiáncfü, tarackgyöker, zsurlófü stb., vagy pedig tanácsot kérnek a körisfákat és orgonabokrokat ellepő körisbogár pusztítását illetőleg. Bár a gyógynövények fontossága benn van a köztudatban, mégis sokan nem tudják, hogy a fentebb említett, de ezenkívül még számos más gyomnak minősített növény, továbbá a körisbogár is a bennük levő hatóanyag-tartalom miatt a gyógyászatban használatosak, tehát értékesíthetők. Bár ezek a növények és a körisbogár túl nagy értéket nem képviselnek, mégis gazdaságosabb azok gyűjtése és értékesítése, mintha a gazda tüzelőnek használná fel, vagy pedig trágyára hordaná azokat. — Mielőtt tehát a gazda e gyomnövények és a körisbogár megsemmisítésére, vagyis irtására határozná el magát, intézzen a gyűjtést, szárítást és értékesítést illetőleg kérdést a Földművelésügyi Minisztérium Növényvédelmi és Növényforgalmi Irodájához (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.). Ha a gazda ismeri a növényeket, elég-séges, ha a levélben azokat megnevezi, ellenkező esetben célszerű azokból mintát beküldeni, hogy annak alapján megállapítható legyen a növény.

Rendület a sziklalajjavítás akció folytatásáról. A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben közli, hogy az 1928 évben megindított állami sziklalajjavítási akciót, bár szűkebb keretekben, az 1933. évben is folytatni kívánja s mindazon kedvezményeket, amelyekel az annak idején kiadott rendelet a mézszegény költőt, szikes területek megjavításánál a gazdálkodó birtokosok (bérlők) részére biztosított — kivéve az úgynevezett „B” kötelezvényvel való jelentkezés lehetőségét — a birtok nagyságára való tekintet nélkül a folyó évben is minden jogos igénylőnek nyújtani kívánja. Az akció hatálya és a kedvezmények nyújtása többek

között Békésvármegyére is kiterjed. Az a gazda, aki mézszegény költőt, szikes szántóföldjét meszezéssel javítani akarja, legkésőbb 1933. május 1-ig jelentkezzék a község előjáróságánál és ott jelentse be, hogy hány kat. hold szikes szántóföldet szándékozik megjavítani. Ott tudhatják meg a részletes feltételeket és tudnivalókat is.

A filléres gyorsvonatok statisztikája. A Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi számában érdekes összeállítást közölt a filléres gyorsvonatok 1932 évi statisztikájáról. Eszerint az elmúlt évben Budapestről vidékre 111 filléres gyorsvonatot indítottak 130.050 utassal, a vidékről pedig Budapestre 45 vonatot 55.000 utassal. Ezenkívül vidéki városok között közlekedett 47 filléres vonat 56.545 utassal. Az összes filléres gyorsvonatok 75.642 vonatkilométer teljesítmény mellett 769.118,70 pengő bruttó bevételi eredményeztek. Az egyes vonatokat a tavaszi időszakban átlagosan 1106, az őszi időszakban pedig 1074 utas használta. E statisztika szerint Budapestről a vidékre kétszerrel több vonatot indítottak, mint a vidékről Budapestre és ehhez képest a vidékre utazók száma is több mint duplája volt a vidékről Budapestre utazóknak.

Az angol bankok nem akarnak kamatot fizetni a betétek után.

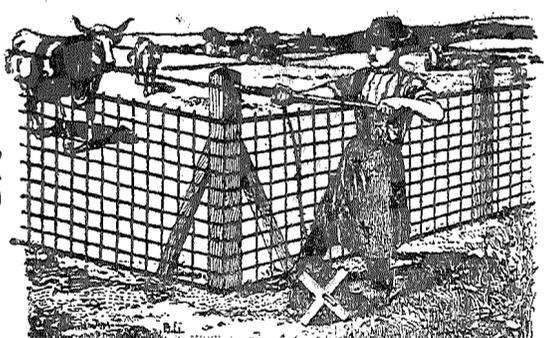
Az ujonnan életbeléptetett főrvény szerint Franciaországban két felzúszást lehet tartani.

Kaliforniában a földrengés virágzó városokat pusztított el.

HIRDESSEN

LAPUNKBAN.

Legjobb és legolcsóbb a HAIDEKKER féle drótfonat.

Minden mennyiségben kapható: Wagner Márton Fiai fakereskedésében, GYOMÁN.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelő: ifj. WAGNER MÁRTON.

ÉRTESEÍTÉS!

Örömmel értesítem nb. vendégeimet, hogy az első tavaszi hordósor szállítmányom megérkezett és f. év április 1-től

AZ ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SERFÖZDE

közkezdvelt udvari söre csapolva ismét állandóan kapható.

Szives pártfogást kér

HANTZMANN FERENC

vendéglős

Gyoma, Holler szálló.

SIRKÖVEK

márványból, fekete és szürke gránitból

a legjobb és legszebb kivitelben a legolcsóbb gyáriárban kaphatók:

ROSENBAUM GYULA

kőfaragóipartelepén

Békéscsabán, Andrassy u. 46. sz. a.

PUBLIKACIÓ.

Két telken épült sarokház, modern üzlethelyiségekkel szabadkézből eladó bővebbet Kossuth Lajos u. 35. sz. alatt Vataj Gábor asztalosnál.

Egy kétszobás lakás haszonbérbe kerestetik. Jelentk. lehet: lapunk Szerkesztőségében.

Egy szép butorozott — különbejáratu — utcai szoba kiadó. Horthy Miklós u. 30. sz. a Német templommal szemben.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar borknak** literje 40 fillér.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakereskedőhöz Gyomán.

Egyszáz magyar hold föld a Rokkantak földje tanyával és takarmánnyal hat évre kiadó buza haszonbér mellett, Gyomától 9 km. a körösladányi közvut mellett. Bővebbet a gyomai „Honsz” csoport Elnökségénél.

2 szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt egész udvarral kiadó. Ért. lehet Biró Benedek asztalosnál.

Egy sütlőlapát, 1 szénvonó és 1 tűzpiszkáló eladó Kossuth utca 37 sz.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Ne folytassák

az útépítésnek ezt a módját, hogy a bármilyen gidresgödörös, de mégis csak járható utat feltöltik, helyenként egy méteres töltéssel is s aztán átadják a forgalomnak. Aki kíváncsi rá, hogy milyen út lesz ebből, az menjen végig kocsin az endrőd—mezőturi úton.

Bizonyos, hogy tömeget foglalkoztatni az útépítés nagyon alkalmas. S most már rendszert kellett csinálni, hogy az év bizonyos szakaszaiban, legtöbbször az útépítésnek nem alkalmas évszakban kell a sok embernek kereseti alkalmat adni, „útakjavítása”, vagy „útak-építése” címmel.

Időszerűnek tartjuk ezt felhozni most, amikor a héten megindították a gyoma—mezőberényi útnak ilyen feltöltését. Ezek a munkák csak úgy lesznek közlekedési viszonylatban is valamennyire kielégítőek, ha ezeket az utakat a megépítés után karban is tartják. Elég sok munkanélküli van még, állítsanak vagy kétszáz embert a nagylaposi útra, törjék szét a rögöket, temessék be a keréknyomokat s aztán hengereljék le, mert így ezek az utak nem a mai közlekedési igényeknek valók.

Az állandóan sajtó út-probléma ezzel a kivitellel nem a megnyugvás felé vezet. Jól tudjuk, nincs annyi pénzünk, hogy állandó burkolattal építsük meg útjainkat, de annyi bizonyos, hogy nemcsak a kiépített utakat kell karban tartani, javítani, hanem a földútjainkat is gondozzuk, azokra is jusson annyi, hogy a tavaszi szállítások, közlekedések ne legyenek életveszedelmesek emberre és állatra.

A gyomai járás közegészségügyi állapota 1933 március hóban.

Az elmúlt március hónap közegészségügyileg a rossz hónapok közé tartozik. Igaz, hogy súlyosabb járvány megkímélt bennünket s az influenza is lassanként kezd kivonulni községünkől, de a helyzet súlyosságát az aránylag alacsony születési és igen magas halálozási arányszám teszi nyilvánvalóvá. Március hónapban Gyomán 16 éves születés és 22 halálozás, Endrődön 25 éves születés és 32 halálozás fordult elő. Szóval a lakosság fogyott 6, illetve 9 lélekkel! Halvaszületés Gyomán 5, Endrődön 7 történt.

Fertőzőbetegkímulatás szerint Gyomán március 11. felében 4 hasi-hagymáz, 2 difterilisz, 1 vörheny és 1 kanyaró-csel, Endrődön 6 ronsoló-toroklob megbetegedés volt halálozás nélkül. Nyilvánlartott trachomás beteg van Endrődön 267. Gyomán: —. Egy éven aluli csecsemő összesen 9 halt el, gü-

mőkórban 5 egyén. Házasságok Gyomán 5. Endrődön 2 pár kötött. A községi orvosokat Gyomán 228. Endrődön 262 igazolt szegény beleg kereste fel gyógyszerrendelés céljából.

Fel kell még hívunk lakosságunk figyelmét több egészségellenes állapot megszüntetésére, így mosó- és szennyvíz, szappanlé nem az utcára öntendő, hanem bent az udvaron téglafalu emésztlögödörbe. Dél-előtti szobalakarításnál nem szabad a portörítő-rongyot az utcára kirázní. A tavaszi trágyakihordásnál nem szabad a kocsiról a trágya felé az utestire elszórni és elhullott aprójószágot lilos az árokba kidobni. Mindezen rossz szokást igen kis fáradsággal el lehet hagyni és községünk talaját, levegőjét s vele együtt a saját magunk egészségét kiméltjük.

Dr. SZILÁGYI FERENC
járás i tisztiorvos.

Lakodalom.

Jelképes régi magyar gazda lakodalom szegény iskolás gyermekek javára.

A Gyulai Református Nőegyletnek szép elgondolása nyert megvalósulást az elmúlt vasárnap este Gyulán. Egy régi gazdálkodó család lakodalmat ujtották fel egyik kaszinó termeiben, csigalevessel, paprikással, tyuk pecsenyével, kaláccsal és minden verses rigmusokkal. Több mint 300-an vettek rajta részt. A nemes célra a gazdálkodó családok adták össze a tyukokat, kalácsokat úgy, hogy a befolyó jövedelem a nélkülözhetetlen kiadásoktól eltekintve mind a szegény gyermekeknek jusson. A násznagy i tisztet dr. Kiss László arvaszéki elnök töltötte be nagyszerű rátermettséggel, volt felkért menyasszony és vőlegény. A násznagy először asztaláldást mondott, majd a 2 vőfély verses szavalatokkal hozta az ételeket s nyomukban

a ref. leányegylet leányserege szolgált fel. Paprikás után a násznagy a vendégkoszorút, a sült után pedig az ifjupárt köszöntötte. Majd Harsányi Pál esperes az öröm szülőket, a nőegylet buzgó és áldozatkész tagjait kiemelve, hogy ezeket az ősi magyar szokásokat, milyen szép megőrizni és megmenteni az utókor számára. Azután bejött a sánta szakács a vőfély karján a nagy főzőkanállal, majd éjfélkor jött az új asszonytánca, kit kézből-kézbe adták, de le kellett róni minden táncolónak a salláriumot.

Felejtethetetlenül szép volt mind az elgondolás, mind a megvalósítás, melyet érdemes volna ily nemes célra egy kis buzgósággal másutt is megrendezni.

özv. Harsányi Sándorné

A gyermeki szeretet és hála minden szent fájdalmával, de a jó Isten örök kegyelmes akaratán imádkozó elpihenéssel jelentjük, hogy a szeretetben és élete áldozásában oly véghetetlenül gazdag édesanya, nagyanya és dédanya, ki gyermekeiben 7 pap családot nevelt fel református anyaszentegyházunknak, özv. HARSÁNYI SÁNDORNÉ szül. Szigethi Vass Margit életének 88-ik évében, 62 évi boldog házasság és 7 évi csendes özvegység után örök fényvel sugárzott lelkét 1933. április hó 6-án visszaadta Urának Istenének.

Drága halottunk porsátorát Debrecenben a Nagytemplomban április hó 8-án, délelőtt 10 órakor tartandó imádság után Turkevébe szállítjuk, hol a templomban ápr. 8-án délután 2 órakor tartandó gyászszertartás után fogjuk édes jó Atyánk mellé elhelyezni s az édes anyaföldnek átadni.

Valának pedig mind a ketten igazak Isten előtt! (Lukács I. 6.).

özv. Kecskeméti Ferencné Harsányi Gizella, Harsányi Sándor nejével Schmiéd Emmával, néhai Harsányi István özvegye Bertók Ida, özv. Révész Mihályné Harsányi Etelka, néhai Harsányi Margit férje Horváth Imre, Harsányi Pál nejével Teleki Jankával, Heteyné Harsányi Ilonka, Harsányi László nejével Nehéz Boriskával gyermekei, veje, menyei.

Harsányi Andor, Harsányi Ida, Révész Ilonka férjével Dienes Barnával, Révész Ágnes férjével Beczkoy Józseffel, Horváth Erzsébet férjével Szabó Zoltánnal, Horváth István, Harsányi Irén, Harsányi Janka férjével Nagy Sándorral, Harsányi Margit, Harsányi Katalin, Harsányi Mártha, Hetey Gyula, Harsányi Sándor, Harsányi Etelka, Harsányi Margit unokái, unokavejei.

Dienes Ruth, Tarnóczy Éva dédunokái.

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

Megkezdtek a mezőberényi út építést.

Kedden kezdtek meg a kiűzést, szerdán állott be 90 gyomai és csülörökön 64 endrői munkás. Alispáni rendelkezésre megváltoztatták azt, hogy a mezőberényi úton csak gyomai munkások dolgoznak. Az arányt 60 százalék gyomai és 40 százalék endrői foglalkoztatásban állították fel. Valószínűleg ennek a fordított arányában állítják be majd a csudaballai úton a két község munkásait.

A munkások nagyobb része szakmabeli kubikosok, a többiek iparosok és más foglalkozásúak, de eddig ezek is megelégedésre dolgoznak.

Kaptuk a következő levelet:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

A folyó évi március hó 16-án hajnalban a Nyitási Olvasókörben történt eseményekkel kapcsolatban még mindig egész sereg valótlan hír van forgalomban. Ennélfogva tiszteletteljesen kérem Szerkesztő Urat, kegyeskedjék e közleménynek nagybecsű lapjában helyet adni.

Legnagyobb nemzeti ünnepünk, március 15-e megünneplésének rendezésében a vezetőséget az az elgondolás irányította, hogy abból

— már a kaszinó helyének szempontjából is — senkit ki ne zárjon. Így történhetett meg az, hogy nagyon sokan jelentek meg olyanok, akik csak nagyon ritkán vagy sohasem voltak még a kör helyiségében. A verekedés tényleges résztvevői közül egy sem tagja az olvasókörnek.

Az események másik része, amely minden igaz magyar embert oly mélyen elszomorító következményekkel járt, a köri helység tulajdonosának Katona Sándornak magánlakásában történt, ahol az azóta elhunyt Torma Imre aludt. A kör vezetőségének és tagjainak ehhez csupán annyi közük van, hogy azonnal intézkedtek a nagyon súlyosan sebesült orvosi ellátását s az akkor még ismeretlen tettes kinyomozását illetően, mely utóbbi a nyomozást vezető csendőr-járőr kitűnő teljesítőképességének eredményeként két nap alatt sikerült is.

Az ünneprontó verekedő legények, valamint az alvótársát orvul holtra verőnek ügye bíróságunk előtt, tehát jó kezekben van, de hol a kéz, mely a hiénakacagó kárörvendők undok csapata közt karikással üssön szét?!

Fogadja igen tisztelt Szerkesztő úr megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését, maradtam

Gyomán, 1933 ápr. 5.

mély tisztelettel
KULIK ISTVÁN
elnök.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN.**

A Noszti fiú esete Tóth Marival.

Kockázatos vállalkozásba kezdett az Egyetértés Olvasókör Vezetősége, amikor elhatározta, hogy közvelen a husvéli ünnepek előtt f. hó 1-én és 2-án műkedvelő előadást rendez. De a vigalmi bizottság életrevalósága, a már megszokott, közkedvelt műkedvelői fogalmat meghaiadó szereplők, valamint a belépődíjak legmesszebbmenő leszállításának gondolata, a darab helyes megválasztása, az egész vezetőségnek páratlanul kedves támogatása és a nagy közönség hálás szerelete mégis meghozta a teljes anyagi és erkölcsi sikert, váratlan fényes sikert.

Az előadott darab Mikszáth-Harsányinak a Noszty fiú esete Tóth Marival című 4 felvonásos vígjátéka volt, elsőrangú szereposztással.

Az eddigi játékukat is felülmulva játszottak: Tokai Esztiike mint Tóth Mari, Nagy Terike mint Tóthné, T. Domokos Pirike mint Vilma. — Alakításuk maga az élethűség, nagyon sok tapsot kaptak és sok virágot. A derűltséggel állandóan fokozta a Tandí Imre játéka, aki a minden lében kanál Bubenik szerepét töltötte be kifogástalanul. Méltó partnere volt Kovács Aranka mint Kati. — A férfiak közül Biró István mint Noszty főhadnagy.

Bagi Sándor mint báró Koperreczky, Csontó István mint Noszty képviselő nyújtották a tudásuk legjavát és értek el nagyon szép sikert. Ugyancsak sok tapsot kaptak és eredeti alakok voltak Nagy Bözsike mint süket Kulcsárné, B. Stefanovics Terike mint Ági néni. De éppen úgy kivette a részét a sikerből Kéri Piroška is mint Rozálka és kedves játékaért virággal ajándékozta őt is a hálás közönség. Mindamellelt mégse lett volna teljes a siker, ha nem járultak volna hozzá legjobb tudásukkal — nagy elfoglaltsága miatt — Stromm ezredes rövid szerepében Nagy Lajos, az intelligens, kedves megjelenésű Imre Ferenc mint Malinka főispáni titkár, Lukács László mint Kozséhuba bankigazgató, Nemes István mint az Amerikát járt Tóth Mihály, Petneházi Sándor mint Velkovics polgármester, B. Stefanovics T. mint Velkovicsné, Juhász László mint főpincér, Kéri Lajos mint primás, ki külön elismerést érdemel a zenéért is és végül Domokos Elek mint Mihály megyei hajdu állta meg jól a helyét. A sugársért minden elismerés Kiss Dánielt illeti. Az ügyes maszkirozás a Molnár Gyula színművész érdeme. A régi piszkos szinfalakból Csontó István, Biró István és Kiss Dániel varázsoltak új főúri szobát.

Az előadási 30 terítékes va-

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Egy országos mezőgazdasági szövetkezet váza. (4.)

Irtta: lovag MANZ GYÖRGY.

Amint már hangsúlyoztam, a mezőgazdasági termelésnek, értékesítésnek és evvel együtt a szervezkedésnek tulajdonképeni talaja a község és annak tanyavilága. A mezőgazdasági szervezkedés csakis a teljes decentralizálás elvén építhető ki. Minden effektív tevékenység a termelés színhelyén lesz lebonyolítva, egy felsőbb vezetőségnek feladata ebben a nagy egység-tömegben mint szabályozó és irányító szerv működni, hogy minden egységnek megszabja az értékesítés által diktált munkakörét. Alapelv, hogy a vezetőség nem parancsol, hanem csak tanácsol, utbaigazításokat ad és előkészíti, egyengeti a szükséges munkának lehetőségeit. Nem kívánhatjuk minden egyes gazdától, hogy áttekintse a piac igényeit és országos viszonylatban megszabhassa magának a ráeső termelés méreteit és anyagát. Erre van hivatva a központi vezetőség, akinek az összes községekről megvannak a termelés lehetőségeinek pontos adatai és aki illetően ki tudja dolgozni a mindenkori termelés tervét és ki tudja osztani minden termelőnek a maga feladatát.

Minden község hozzátartozó tanyáival egy fiókot képez. Hason termelési viszonyok szerint ezek a községek kerületekbe csoportosulnak és az összes kerületek együtt képezik az országos szövetkezetet.

Az országos mezőgazdasági szövetkezetnek azok lehetnek tagjai, akik a mezőgazdasági termeléssel hivatásszerűen foglalkoznak vagy a mezőgazdasági termelés és értékesítésben mint hivatásos segédmunkások szerepelnek. A tagok mint egyének számítanak, nem pedig gazdaságuk nagysága szerint. A tagokat a

községi fiók veszi fel, mivel a községben domborodik ki a kooperáció, az állandó érintkezés és együttműködés.

A szakszerű munkálatokra, tehát a hitelügyek lebonyolítására, az irányítására, a szükséges munkálatok előkészítésére stb. egy adminisztratív szerve van szükségünk, amely szakemberekből áll. Ez az adminisztráció teljesen külön választandó a tagságtól. A szövetkezetnek adminisztratív alkalmazottai nem lehetnek a szövetkezet tagjai.

A központi vezetőség a megválasztott tagokból áll. Minden fiók megválaszt egy testületet, amely a fiók működését és a tagok által vállalt köteleességek betartását ellenőrzi. Ebből a testületből minden fiók kiküld két tagot a kerületi gyűlésbe a közös ügyek elintézésére. Kerületenként két tag lesz beválasztva a központi gyűlésbe. Ez a gyűlés a szövetkezetnek tulajdonképeni vezetősége, amelynek az adminisztratív közegek felterjesztik javaslataikat, munkálatokat és beszámolóikat. A központi vezetőség dönt minden szabály, intézkedés és újítás fölött, megcsinálja a szövetkezet költségvetését, kinevezi az adminisztratív testületet és ratifikálja az évi gazdasági tervet.

A kerület adminisztratív szerve a kerületi titkár, aki a kerületben szükséges munkálatokat készíti elő a központi adminisztráció segítségével és gondoskodik a kerületi intézmények és berendezések felállításáról és fenntartásáról.

A fióknak adminisztratív közege a fiók-vezető, akinek a fiók pénztárosa van alárendelve. A szükséges munkát a fiók üzlet-helyiségében és műhelyeiben a szervezett mezőgazdasági munkások végzik szerződés szerinti díjazás mellett.

(Folyt. köv.)

csora követte, melyen a szereplők és a vezetőség, hozzátartozóikkal és barátikkal vettek részt. A vacsorán Szabó József alelnök mondott felköszöntőt a szereplőkre, majd a szereplők köszönték meg a Vezetőségnek a kedves támogatását, őszinte szeretetét, amiért őket vacsorával, borral, süleménnyel a saját jószánduk-

ból olyan szépen megvendégtették.

A vacsorát kivilágos-virradatig tartó tánc követte. A lányok kézzel-kézre jártak. Örökre sajnálhatja, aki nem volt ott.

És mindez 60 és 80 filléres belépődíjért. Más egyesületek is tanulmányozták az Egyetértéstől. — A viszonylításra, nem sokára. —
—ó—n.

A gabona értékesítésének érdekében elnökségünk a Kormány tagjainak az alanti beadványt nyújtotta át:

„Társaságunk f. év március 29-én tartott ülésében tárgyalás alá vette azt a kérdést, hogy a boletta megszüntetése után mily elvek alapján történjék a termés értékesítése, illetve a termelők részére a világparitás felett álló gabonaár biztosítása s erre vonatkozó javaslatunkat az alábbiakban bátorodunk Nagyméltóságod elé terjeszteni, hangsúlyozván, hogy mint mindig, most is kizárólag az ország nagy érdekeinek kívánunk szolgálatot tenni:

1. A boletta megszüntével ismét a gabonaárak emelése került előtérbe, mert a világpiaci eladási árak nálunk a termelési költségeket sem fedezik. A gazdák kívánságainak jogosságát elvitatni nem is lehet, Társaságunk mindazonáltal köteletséget vél teljesíteni, amikor rámutat arra, hogy az ország legelsőrendű érdeke mégis csak az volna, hogy a drágaságnak és a drágításnak az a rendszere, mely rendkívül súlyos helyzetünkben egyes kormányzati intézkedések (vámemelés, ipari védovámok, kartell tulkapások, monopoli-umok) kihasználása folytán stb. kialakult, fokozatosan lebontásra kerüljön, hogy a tömegek megélhetése könnyebb és emberségesebb, a nemzeti társadalom erősebb, ellentállóbb legyen.

Nem kellene a buza árakat mesterségesen emelni, ha p. o. az iparcikkek és más közhasználati cikkek árai is alkalmazkodnának a világparitáshoz, ha p. o. a hitel itt sem volna drágább, mint azon államokban, melyek irányítják tömegexportjukkal a buza világpiaci árát. A buzaárak mesterséges emelése nagyon egyoldalú és igazságtalan előnyt jelent a mezőgazdaságban is, mert p. o. a kiscgazdák abból alig látnak valami hasznot, mert nincs, vagy alig van eladó buzájuk; az a közép- és főleg a nagybirtoknak kedvez. Sokkal többet érne a mezőgazdaságnak is, ha a Kormány megindítaná a drágaság leépítését, ha nem avatkoznék a gabonaárak mikénti alakulásába, de diktatórikus inlézkedéssel 30 százalékos árcsökkenést rendelne el iparban, kereskedelemben, főleg a szén, vas, cement, téglá, textilárak, stb. árukban, ha továbbá le szállítaná egyidejűleg a Nemzeti Bank kamatlábat s ha a kamat maximum 6 százalék lenne s a vasúti tarifa 30 százalékkal mérsékeltenék.

Nagyméltóságod előtt nem szükséges bővebben ismertetnünk, hogy a gazdasági élet minden ágában — a külföldtől függetlenül — lábra kapott spekulációs árdragítások mennyire megrontják a megélhetési viszonyokat, nyomorba döntik a tömeget, minden foglalkozási és kereseti ágat tönkre tesznek s magának az államnak is létfenntartását mindjobban megnehezítik. Végeredményben egy ördögien szövevényes hálózatot borítanak a társadalomra, mely alatt megszűnik minden mozgás, kimaradnak az élet jelenségek, lassan sorvad el minden élet... Az ipari ál-

lamokban sokkal drágább ugyan a buza, de sokkal olcsóbb az iparcikk, egyéb közszükségleti cikk, mint villany, gáz, szén, stb., magasabb a tisztviselői fizetés, nagyobb a munkabér, számottevő a munkanélküli segély, stb. Minálunk sokkal olcsóbb volna a buza, de a legprofesszebb ellentmondásul alig olcsóbb a liszt, a kenyér, mert hiába kap a gazda 15—16 pengőt a buzáért, mégis 44 fillér a félbarna kenyér kilója, stb., sokkal drágább az iparcikk és minden közszükségleti cikk, ellenben kevesebb a fizetés, a nyugdíj, a munkabér, a napszám, tehát szükségképpen rosszabb és nehezebb a tömegek élete, ijeszítő mérvben csökken a fogyasztás, pedig minden gazdasági ágának és így a mezőgazdaságának is legfőbb érdeke a belső fogyasztás megnövekedése volna. Hovatovább a belső piac lesz a legfontosabb, mert a külső egyre jobban elzárul tőlünk független okokból. Az árak leszállítása ezt a belső piacot erősíti és ennek igazságát egy gazdag jó termés esetén fogjuk tapasztalni... Az erősödő mezőgazdaság meg fogja erősíteni az ipari termelést, levegőhöz juttatja a kereskedelmet és megkezdődhet nyomorult megköiözöttségünk kibontakozása.

Ugy éreztük, kötelességünk ezt elmondani, látva azt a nemes idealizmust, mely Nagyméltóságod minden kormányzati tevékenységét áthatja, személye és hívatottsága iránti bizalommal kérjük, méltóztassék ezeket nagybecsű figyelmére méltatni és az elhatározó lépéseket a drágaság letörésére mielőbb megtenni, hogy a nemzetre kiáradó szerencsétlenség árva a mult medrébe visszatérhessen.

2. Átmenetileg a boletta pótlására legalkalmasabbnak tartjuk a gabona kiviteli monopóliumot, mely állami monopólium lenne, de annak gyakorlása egy közérdekű részvénytársaságra ruháztatnák. Már a mult év március 1-én Nagyméltóságod hivatali elődjéhez intézett felterjesztésünkben is ezt javasoltuk.

A közérdekű R.-t. részvényeinek többségét az állam jegyeznék, a többit az érdekelt exportkereskedelem, gazdák, pénzügyesek, stb. A vezetést egyik legkiválóbb gyakorlati kereskedő szakemberre kellene bízni, a gyakorlati tapasztalatoknak kellene érvényesülni az egész vezetésben, az önzetlenségnek és becsületességnek.

A gabona export a sajnálatos és tőlünk független körülmények miatt ma sem szabad kereskedelem tárgya, voltaképpen néhány nagy cég szokott arra megbízást kapni, vagyis ma lényegében a protekciós rendszer áll fenn. A R.-t-on keresztül lényegében minden exportőr dolgozhatna és összeköttetését hasznosíthatná, viszont kint állandóan csak egy kéz kínálta a gabonát, ami csak előnyösen hatna.

Sok panasza volt az utóbbi időben a

magyar buza minősége miatt is és hátterbe szorult a mi buzánk az amerikai és utóbb az orosz buza mellett. Az egységes kivitel lehetővé tenné az export buza minőségi megválogatását, hogy csak a legszebb, a sikértartalom és fajsúly alapján elsőrendű buza kerüljön kivitelre, amelynek mindig könnyebben akad vevője és mindig világparitáson felelő árakat fizettek érte. Könnyen meglehet, hogy így még ma is tudnánk piacot szerezni buzánknak.

A boletta pótlása a R.-t-on keresztül akként történnék, hogy vásárlásait mindenkor világpiaci ár figyelembevételével a Kormány által megszabott többlet (3—6 pengő) hozzáadásával kezdené meg és folytatná, ezáltal autonómikus árszabályozó hatást fejtene ki a belföldi piacon. A többlet megállapításánál nagyon óvatosan kellene eljárni, nem lehet figyelmen kívül hagyni a termés eredményt és gazdag termés esetén semmiképe érdekből sem szabad pár pengőnél magasabb ártöbbletet engedélyezni, mert ha kevés az exportlehetőség, a lecsökkenő belföldi fogyasztás mellett igen nagy eladatlanság gyűlhetne össze, vagy pedig megáll a felvásárlás és ezáltal az eladási lehetőség. (E kérdések tagolásánál ugyanis nem szabad megfeledkezni arról, hogy az utóbbi három, de főleg két év indásos év volt és legalább 3—4 millióval kevesebb buza termelt.)

Hogy a közérdekű R.-t. által fizetett árak szükség esetén minimális árként jelentessenek ki, vagy hogy az ár hirtelen bizonyos százalékkal emelkedőleg állapítható meg, stb., számos ilyen részletkérdés merülhet fel, mely mind konkrét elbírálás tárgya lehet.

A lényeg az, hogy komplikált, merev s levegőben lógó költséges rendszerek helyett a Kormány egy szakszerű, elsőrendű, mozgékony szervvel rendelkezék, mellyel mindig könnyebb volna a változó helyzetekhez alkalmazkodni s bár ma már a közvélemény előtt a rengeteg visszaélés miatt minden ilyen kezdeményezés kompromittálva van, mégis lehetetlen, hogy az ország küzdelmes helyzetében annyi haszaszeretet és önzetlenség ne találkozzék, amennyi egy ilyen vállalkozás becsületos és lelkiismeretes működtetéséhez szükséges.

Az export ráfizetések, 4 millió q-át véve alapul, — melynél többre alig számíthatunk, — 16 milliót tenne ki, mely legnagyobb részt a megtakarítható export pramiumban találna fedezetet, részben minőségi buzák jobb értékesítésében s többletfezetéssel a földadó bevételt lehetne felhasználni. A legtermészetesebb fedezetül kínálkoznék ezzel az összeggel az importot megterhelni, de azt itt ezért nem javasoljuk, mert az export-import ügyek ma annyira kuszáztak, hogy azok közérdekű rendezése, összpontosítása ugysem halasztható sokáig s akkor az import belföldi árkérdéseivel kapcsolatban lehetne ezt is elrendezni.

A R.-t.-nak az üzleti lebonyolításához mintegy 50—60 millió pengőre lenne szüksége, melyet állami garancia mellett, mivel reális áruhitelről van szó, bizonyára szívesen nyújtanának nagy pénzügyesek, mert itt nem lehetne szó a kihelyezés bizonytalanságáról.

Fenti beadványunkkal az ország, de különösen a mezőgazdaság szomorú helyzetét véljük javítani, mert úgy ez, mint javaslataink mindégyle a nemzetépítő munkaprogramm egy-egy pontját képezi. A kormány elé juttatott javaslataink, mint:

1. telepítés parcellázás,
2. baromfitenyésztés helyes irányítása,
3. terményértékesítés,
4. Külkereskedelmi Tanács felállítása,
5. földteherrendezés

megszívvelése és keresztülvitele módot

nyújt arra, hogy rövidebb-hosszabb idő alatt országunk fizetőképessége helyreálljon és a magángazdaságok rentabilitássá váljanak.

Közérdeket képviselőnk akkor, amikor fáradságot nem ismerve foglalkozunk fenti témákkal; közgazdasági kiválóságaink meghallgatása után határozati javaslatot juttatunk a kormány tagjaihoz. Társaságunk ezentul is, mint eddig, minden olyan javaslatot tárgyalás alá vesz, amelyet tagjai juttatnak hozzá. Eppen ezért ezton is felkérjük Tagjainkat, hogy elgondolásaikat közöljék Elnökségünkkel.

Hazafias üdvözléssel:
Magyar Mezőgazdasági Társaság.

HIREK

Husvét vasárnapján a vidéki drogériák és illatszerüzletek reggel 7-től déli 1 óráig nyitva lehetnek.

100 pengős novella-pályázat. A „Magyar Szépmíves Céh” kiadásában megjelent „Szi-vár-vány” irodalmi és kritikai folyóirat áprilisi számában közli 100 pengős novella-pályázatának feltételeit. A harmadik évfolyamát lapozó folyóirat ezzel ismét tanújelét adja, hogy célját a fiatalok szóhozjuttatásánál, nem lévészli szem elöl. A „Szi-vár-vány” előfizetési ára 1 évre 4 pengő, fél évre 2 pengő. Megrendelhető a „Magyar Szépmíves Céh”-nél Ujpesti, gf. Apponyi u. 20. Mutatványszám 40 fillér bélyegellenében.

Felhívás. A szegedi ipar-testület május 27—június 5 között rendez meg az ötödik szegedi ipari vásárt. Ezen a vásáron részt vehelnek a helybeli iparosok is, akik részvételi szándékukat április 15-ig közölhetik a szegedi ipar-testülettel. A szegedi ipari vásár ideje alatt kedvezményes áron lehet Szegedre utazni. Felvilágosításokat a szegedi ipar-testület vásár irodája ad. Cim: Szeged, Horváth Mihály utca 5.

Vakmerő nőrablás, izgalmos, forró szerelem, bájos kaland zürzavara és boldog befejezés teszi élvezetessé az iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre husvétii műkedvelő előadását,

Közismert az Aspirin-Tabletták fájdalomcsillapító hatása minden meghűléses megbetegedésnél. De nem mindenki tudja, hogy hamisítványok is vannak forgalomban és gyakran pólszereket is kínálnak megvételre. Hogy magunkat káros úőhatásoktól megóvjuk, ügyeliünk Aspirin-tabletták vásárlásánál mindig az eredeti „Bayer“ csomagolásra (a zöld szalaggal), mert csak ebben kerülnek forgalomba az eredeti tabletták.

Akinek ezer baja van. Ezer bajom van — írta valaki — de ezek közül csak a következőket sorolom fel: gyermekem csalánkiütéses, kitesznek a lakásomból, fiam házasodni akar, megsértettem a sógoromat, leányom tanítónő akar lenni, felöltömet megette a moly, a konyhakerlben elpusztultak a retek, a feleségem haja hullik... Mit tegyek?... Adjanak tanácsot! És mindezekre e kérdésekre kiünő felvilágosítást adott a Tolnai Világlapja szerkesztősege, mert a népszerű képeslap minden olvasóját ellátja hasznos tanáccsal.

Tövig lenyírják a pestmegyei kőborcigányok és vándorlegények haját.

Ha akarja, hogy nyerjen és szerencsés legyen, sorsjegyet csakis a Bácsy-bankban vegyen.

Amerika készül a sörivásra és a gazdasági válság miatt bezárt hatezer mozit söröcsarnokká alakítják át.

A békacomb propagálására asztaltársaság alakult Szentesen.

Prágában megszavazták a munkakölcsönről és szelvényadóról szóló javaslatot. Prágai jelentés szerint a szenátus a munkakölcsön és szelvényadóról szóló javaslatokat megszavazta. A szónokok közül Jancsák András szlovák néppárti szenátor felszólalása említésre méltó. Jancsák kijelentette, hogy a régi Magyarország azért építette Szlovénzskón az ipart, hogy az osztrák ipartól magát függetleníse. Csehszlovákia megalakulása után azonban a viszonyok megváltoztak és a csehek Szlovénzskóval szemben nagyon igazságtalanul jártak el, különösen az által, hogy a szlovénzskói ipart, ahol csak lehetett elnyomták. Ez a politika idézte elő a mai feszült viszonyt Szlovénzskó és a törénelmi Csehország között.

A mezőgazdasági kiállítás eredménye. Az osztrákok különösen a tolnai pirostarka, a jugoszlávok pedig a magyarpodóliai bikák és mangalica kanok iránt érdeklődtek. A románok és csehszlovákok is vásároltak kisebb tételeket.

A „Magyar Mezőgazdasági Társaság“ figyelemmel a kereseti viszonyokra, aggodalommal látja az áremeléseket és legelsőben is arra hívja fel a Kormány figyelmét, hogy a mezőgazdaságnak az alacsony áráért az ipari anyagok és iparcikkek árainak 30 százalékos leszállításában és a kamat további mérséklésében nyújtson ellenszolgáltatást. Ez a gazdasági politika elősegítené minden vonalon a belső fogyasztás erősödését, amelyre nem csak szociális szempontból van szükség, de azért is, mert kérdéses, hogy a gabona export az általános elzárkózás következtében a f. évben lényegesen fokozható és egy gazdag termés esetén a belfogyasztás már lecsökken mértéke értékesítési katasztrófát okozna. Bolettaszertü, mesterkélnt kísérletezések helyett, alkalmasabbnak tartanánk a gabona exportot egy közérdekű oly szervezetre bízni, melyben a gazda és kereskedő érdekeltég helyet foglalna, mely a szakkereskedelem útján s elsőrendű szakértői vezetése alatt bürokrácia nélkül, de az országos érdekek szemelőtt tartásával bonyolítaná le a gabona kivitelét a kormány felügyelete mellett s alkalmazkodna a változó piaci helyzethez. Ennek a szervnek vásárlásai irányítanak a belföldi árakat és sokkal egyszerűbben lehetne elérni a belföldi gabonának kibírható és közérdekű emelését, mint p. o. a bolettával. Mivel az export előreláthatólag aligha fogja meghaladni a 4 millió q-t, ha a belföldi ár p. o. 6.— pengővel állana a világparitás felett, ez 24 millió pengő ráfizetést jelentene, mely a földadóban fedezetet találna, esetleg az import feltétlenül bekövetkezendő egyseges szabályozásával kapcsolatban lehet majd fedezetet találni. Az egyseges kivitel lehetővé tenné a legjobb buza-fajok megválasztását, ezáltal kedvezőbb ár elérését s a magyar buza régi jó hírnevének visszaállítását. Társaságunk nem újabb kartellszerű alakulatra, hanem a gazdasági erők összefogására gondol. Távol áll tőle minden kereskedelem ellenes tendencia.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Kató Mária és Eszter, Baranya József, Tari Imre, Zöld Mária, Csakoczki Veronika, Bak Teréz, R. Szücs Mária, Varsandán László, Ádám József, Kun Etelka, Julius Ilona, Braun Erzsébet, Csuvár Erzsébet, Szilágyi János. **Elhaltak:** Krausz Sámuel 71 éves, Fekete Lajosné Erdei Eszter 48 éves, Kruchió Mária 10 napos, Zöld Gergely Elemér 5 éves, Fekete Bálint 76 éves, Biró Lászlóné Viznyai Ágnes 58 éves, Putnoki József 41 éves, Porcsalmi László 64 éves, Lukács Imre 81 éves, Biró Lászlóné Szilágyi Zsuzsa 82 éves. **Házasságot kötöttek:** K. Kovács István—Ungi Rózával, Wolf Mihály—Rósz Máriával, Czákó Mihály—Csapó Vil-mával, Faragó István—Susztik Erzsébettel.

A rádió kuruzsló. Ez a legfurcsább amerikai foglalkozás, de vannak rádió-jósok, akik fantasztikus szélhámosságok elkövetésére használják fel a rádiót. Ezekről az alakokról és trükkjeiről szól a „My. Gril“ című bűnügyi szerelmi regény, amelynek közzését most kezdte meg a Délbáb. A Népszerű képeslap 84 oldalon 120 képet, pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, rengeleg színházi cikket és filmriportot közöl. Egy szám ára 20 fillér.

PUBLIKACIÓ.

Két telken épült sarokház, modern üzlethelyiségekkel szabadkézből eladó bővebbet Kossuth Lajos u. 35. sz. alatt Vataj Gábor asztalosnál.

Egy kétszobás lakás haszonbérbe kerestetik. Jelentk. lehet: lapunk Szerkesztőségében.

Egy szép butorozott — különbejáratu — utcai szoba kiadó. Horthy Miklós u. 30. sz. a Német templommal szemben.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitünő zamatu kedar bornak literje 40 fillér.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakeskedőhöz Gyomán.

Egyszáz magyar hold föld a Rokkantak földje tanyával és takarmánnyal hat évre kiadó buza haszonbér mellett, Gyomától 9 klm. a körösladányi kövesút mellett. Bővebbet a gyomai „Honsz“ csoport Elnökségénél.

Egy sütőlapát, 1 szénvono és 1 tűzpiszkáló eladó Kossuth utca 37. sz. **Lakodalmakra, előadásokra,** mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndij mellett.

Bakulya Pálnak takarmány répája eladó, ért. VI. 78. sz. a. Tari Albert kovácsnál.

Béres Endrének 1 hasas tehene eladó, ért. Deák Ferenc u. 5. sz. a.

Fekete Endrének 1 fattyasi tehénjárása és 2 sertésjárása nyári használatra kiadó, ért. Körösi Cs. S. u. 2. sz.

A gyomai kir. járásbiróság, mint tkv hatóságtól.
897/1933. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Kállai Ferencné Laczikó Sára végrehajtónak Kállai Ferenc végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság az újabb árverést 750 P tőkekövetelés s jár. behajtása végett a gyomai kir. jbiróság területén levő Gyoma községben fekvő s a gyomai 58. sz. betétben A + 1—4. sorsz. 4072. hrsz. a. foglalt s Kállai Ferenc nevéen álló Csepüskertben fekvő 2 hold 630 öl területű szántó fele részére 1302 P. a 4079/3. hrsz. a. 261 négyszögöl szántó fele részére 88 P 50 f. a 4079/5. hrsz. a. 241 öl szántó fele részére 82 P. a 4080. hrsz. a. 625 öl szántó fele részére 190 P 50 f. kikiáltási árban, továbbá a 739. sz. betétben A + 1—2. sor. 4079/2. hrsz. a. Csepüskertben fekvő 850 öl szántó fele részére 289 P., a 4079/4. hrsz. a. 241 öl szántó fele részére 82 P kikiáltási árban és a

2118. sz. betétben A + 1. sorsz. 4079/1. hrsz. 600 öl területű ingatlan fele részére 204 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1933 évi május hó 12 napján d. e. 9 órakor a tkvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlán a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott arfo-lyammal számított óvadékképes érték-papírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi március hó 21 n.

Dr. Ladomérszky s. k. kir. járásbiró.

A kiadmány hitelül:
PULUGOR
tkvi. kiadó.

Legjobb és legolcsóbb a
HAIDEKKER
féle
drótfonat.

Minden mennyiségben kapható:
Wagner Márton Fiai
fakeskedésében, GYOMÁN.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
iff. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1'30 P, Fél évre 2'60 P, Egész évre 5'20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felélős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

HUSVÉT.

Írta: Dr. BALTAZÁR DEZSŐ.

Milyen szép lenne, ha átadhatnánk lelkünket teljesen annak a boldog lelkiségnek, amit a husvét jelent. Milyen felemelő lenne lerázva minden földiséget a feltámadás hitének, valóságának szárnyain felemelkedni oda a fényes magasságba, ahol már kimarad a boldogtalan föld a szem távolából és csak az Isten dicsőségének minden homály és setétség felett diadalmaskodó győztes világsága látszik. De nem lehet. Husvétkor is a földön járunk s a föld eszünkbe juttat minden gondot, bánatot, bajt. Husvétkor sem tűnnek el sebhelyeink, amelyekben egy nehéz, küzdelmes, szenvedéses élet fájó nyomai látszanak. Ezzel az érzésünkkel és megállapításunkkal nem letünk hűtlenek a történelmi husvét jelentményeihez.

Ime a megholt és feltámadott Jézus, a halál felett diadalmaskodó egyetlen Király sem szállt a sírból egyenesen a mennyek országába. A sírtól a Táborhegyéig vezető útra Jézus is szánt negyven napot. Ha megtörtént is a husvét története anyagot, testet, földet lenyügöző, felülmuló, legyőző hatalma szerint, Jézus mégis visszalépett a földre. Beleadta magát újra a kételyek bántó, a földi élet fárasztó zavarodottságaiba. Utánament vérző aggodalommal azoknak, akiket szeretett: a vakon maradt szemek felnyitásának szomorúan dicső munkáját végeztette az emmausi úton: a félelmek mögött bezárt ajtókon átaltörte magát: Tamást a világ millió meg

millió kétkedőivel egybe sértett lelke önérzetével, nyílt sebeinek bizonyágaival térdre kényszerítette: végignézte a nagy sivárságot, amely halála nyomán átalsepert a hitet valló lelkek világán is. Szóval a történelmi husvétnak is voltak bőséggel árnyai.

Micsoda mértőföldesekké nőttek meg a mostani husvét árnyai! Legörnyed a lélek, ha számbaveszi a nyomorúságnak azt az ártatlan setétségét, amely a husvét örömének derűjével szemben felsorakozik. Inkább nagypéntek, mint husvét felé hajlik el a világ állapotának jelző iránytűje. Nem lenne végleges baj ez sem, ha a nagypéntek felemelő, megdicsőítő áldozatától, Jézus példájától tanulnának azok jóságot, szeretetet, akik mint a világ s az országok vénei, főpapjai, irástudói ott állanak, ülnek, hivalkodnak és pompáznak a hatalom széken. Fájdalom, hogy sem nagypéntek, önfeláldozó példája, sem husvét dicsőségszerző utmutatása nem fog rajtok. Ezek ma is a Barabásokat bocsátgatják szabadon s ha nem is harsogják, némán mégis cselekszik a „feszítsd meg”-et mindennel, ami a Jézus szent szerelméhez tartozik. Ezek ma is nyomják bibort és bársonyt, fényt és drágaságokat tartó vállaik minden erejével a sírszájánál levő sziklakövet, hogy valamiképen el ne indulhasson feltámadásra az igazság és kikeletre ne zsendülhessen a népboldogság elfemetett reménye.

Nekünk magyaroknak aztán a husvét bánatából, nyomorúságából, setétségéből legbőségesebben kijutott. Mi is messze állunk ugyan a

szenvedő Jézus példájától bűneink miatt, de mégis közelebb más nemzeteknél ártatlan szenvedéseink, szenvedő ártatlanságaink érdemével. Nekünk sokszoros hosszúsággal és vastagsággal mérték ki a keresztet: nekünk élesebb és tüzeesebb szeget adott minden másoknál a világ igazságtalansága. Az igazságtalan szenvedtetők nem csak a kerítésen kívül vannak. „Közöttünk jár a Judás lelke”. A közöttünk levő judási lélek nem dobta el, nem szórta széjjel a magyar nép java elárulásának vérdíjas pénzeit, sőt ezzel a pénzzel hosszabbítja és rosszabbítja magyar Golgotánk kinjait.

Ez a judás-pérez gyűlt össze hatalommá. Ez keményedett kösziklává. Ez gördült az elfemetett boldogságunk sírja szájához. Ez a halál. Ez az átok rajtunk.

Nagypéntektől nem fogadjuk el, hogy meghaltunk volna. A magyar nép él. A magyar nép lát, érez, gondolkodik, emlékezik és elsorvadat kezeivel is jegyez. Jegyzi a napokat, amelyeket az ő rovására vesztegetnek el; amelyeknek hosszúságát az ő kárára nyújtják. Jegyzi a beszédek és szenvedése keresztjén összeméri a cselekedetekkel. Az erejét pedig a sírban is gyűjti, mert még sirjaul is édesnek és hatalomnak, vigasztalónak és feltámasztónak tartja a magyar földet. És hiszi, hogy ebből a földből, ezen a földön lesz még feltámadás! A maga erejének összefogásával először abból a sírből tör ki, amelyet itthon ástak neki, aztán ezzel a felébredt erővel a Trianon sírjából is „kifőr és eget kér”.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Gyoma község képviselőtestülete április hó 11-én rendes közgyűlést tartott, melyről az alábbiakban számolunk be. Csudaballa közigazgatási szükségletének biztosítása ügyében egyelőre akként intézkedtek, hogy hetenként egyszer egy tisztviselő ki fog oda szállni.

A normálstátussal elrendelt tisztviselői állásokat (végrehajtó helyettes és pénzügyi ellenőr) beszüntelték és az elrendelt 4 díjnoki állás megszervezését kimondotta. Balogh Imre, Szabó József és Beinschróth M. a javaslat ellen szavaztak.

Nagyobb vitát váltott ki a II. sz. Vadászársaság haszonbér mérséklés iránti kérelme. Az Elöljáróság a kérvényben felsoroltakat méltányolva 40 százalékos haszonbér leszállítást javasolt, a községi főjegyző pedig annak elutasítását javasolta. Harlstein Ignác, Répás Pál a leszállítás mellett, dr. Christián Kálmán, Kató Lajos jzö pedig a leszállítás ellen szólltak fel. A képviselőtestület 19 szavazattal 6 ellen akként határozott, hogy a haszonbért 40 százalékkal leszállítja.

Papp József szeszfőzdei üzemvezető kérelmére, hogy hivatalos órán túli munkálkodásáért a líszta jövedelem 15 százaléka adassék részére, az előjáróság javaslata értelmében részére 10. százalék szavaztatott meg.

Főjegyző kérelmére a képviselőtestület a fizelési osztály szerinti járó költözködési segélyt egyhangulag megszavazta.

Csonli István községi kötelekbe való felvételét kimondotta s Beinschróth Márton felszólalására a lakosítási díjat 5 pengőre mérsékelte.

Grimm Lajosné illetőségét, tekintve, hogy 40 év óta itt adót nem fizetett s Veszprémben bérlete volt — megtagadta. Bucci István illetőségét szintén megtagadta.

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

Engedélyezte a szükséges kiadások fedezetére függőkölcsön felvételét.

Janecsek Irén kérelmét teljesítette s a község kötelekébe való felvételét kilátásba helyezte.

Napirenden volt újból a község betétkövetelésének biztosítása. Ez ügyben a község mindenről határozott — határidő szabott meg, 15 napot, az érdekelt Takarékpénztár javaslata ellenére, — bekebelezési okirat s egyéb biztosítékok adásáról határozott — csak arról nem határozott, hogy a Takaréknak a kibontakozásra irányuló javaslatát elfogadja-e, vagy nem? Így szerintünk az ügy végleges megoldást most sem nyert s nyugó pontra nem jutott.

Kisebb segélyezési ügyek tárgyalása után az összes iskolák zárszámadásait tárgyalta le s azokat elfogadta. A gyűlés délben ért véget.

A Békésmegyei Egyetemi Ifjak Köre

husvét vasárnap este tartja 40 éves jubileumi műsoros esztét a Békésmegyei Kaszinóban Békésgyulán. Ezuton is tisztelttel meghívjuk mindazokat, akik a Körnek tagjai voltak vagy a Kör és a jubileum iránt érdeklődést tanúsítanak, mert mindenkinek a címét nem tudtuk megszerezni.

A Kör 40 éves mulijához

méltó jubileumi műsor után tánc lesz reggelig.

Meghívók igényelhetők: A Kör címén. Budapest, IX. ker. Liliom utca 15. és dr. Blahó

Dezsó urnát, Békésgyula, Nagyvárad ut 10. sz. alatt.

Mindenkit szívből köszönünk és szeretettel várunk. Elnökség.

Alföldi Zöldmező Szövetség.

Ezzel a szép névvel alakították meg lelkes emberek azt a Szövetséget, mely a Duna-Tisza-közén már értékes eredménnyel vezette rá az ottani gazdákat legelőik és réteik szakszerű gondozására s ezzel lehetővé tették a nagyobb számú állattenyésztést, ennek velejárójaként a több trágyatermelést s végeredményében elérik a föld nagyobb termőképességét. Nem áll meg a Zöldmező Szövetség a Duna-Tisza-közén, hanem áldásos működését kiterjesztette az egész országra és a földmivelésügyi minisztérium támogatásával tanfolyamokat rendez, melyeken megajánlják a gazdákat a legelők kezelésére s az állattenyésztéssel kapcsolatos hasznos tudnivalókra. Ilyen tanfolyamot rendeztek április 2—9 között Békéscsabán is, melyen Gyomáról részt vettek: Nagy Károly, Putnoki Antal és Erdős Ferenc. Békéscsaba legelő gazdái közül 13-an, Békéscsaba 2, Köröstarcsáról 2, Csorvásról 1, Körösladányból 1, Öcsödről 1, Gyuláról 3-an vettek részt, így a négy gyomaival együtt 27-en kaptak a vármegyénkből bizonyítványt arról, hogy a tan-

folyamot hallgatták. A tanfolyam tananyaga volt: Réti és legelőgazdaság 10 elméleti és 6 gyakorlati óra; állategészségügy 2 óra; állattenyésztés 6 elméleti és 2 gyakorlati óra; növénytermelés 4 elméleti és 2 gyakorlati óra; törvényismeret és gazdaszervezkedés 1-1 óra.

Előadók voltak: Hnilitshka Antal m. kir. gazdasági felügyelő, dr. Piukovich József főszolgabíró, az Alföldi Zöldmező Szövetség alelnöke, Benedek Pál földműves iskolai igazgató, v. Végh Gyula földműves iskolai tanár.

Az előadók mind kiválóak voltak. Az öreg diákok és előadók az elbúcsúzáskor meleg barátsággal váltak el egymástól.

Az első napokban különösen Hnilitshka Antal gazdasági felügyelő volt állandóan a csabai öreggazdák kérdéses-pergőfüze alatt, de ő a gazdasági anyag elméleti és gyakorlati felkészültségével még a hitellenkedő gazdák előtt is nagy tekintélyt ért el. A záróvizsga nagyszerű eredménye is nagyrészt az övé volt. Világos, következetes és állandóan derűs

előadása egy percig sem volt unalmas vagy fárasztó.

Dr. Piukovich József főszolgabíró a gazdasági, de különösen a réti és legelőkre vonatkozó törvények ismeretével és a gazdaszervezkedés erkölcsi és anyagi előnyeinek feltárással világította meg a gazdák érdekeit megvédéséhez vezető egyetlen lehetőséget, a gazdaszervezkedést.

Benedek Pál igazgató és vitéz Végh Gyula tanár szintén hasznos útravalóval látták el a hallgatókat.

Vármegyénk nyolc községből vettek részt a tanfolyamon. Az alapos előkészítés után hihetjük, hogy e nyolc községben a közlegelők kezelése a jövőben helyesebb irányba kerül. Nem gondolunk kivihetetlen, költséges kezelésre, hanem csak annyira, amennyit a mai körülmények között elbírnak a közbirtokosság. Hogy csak egy most időszerű dolgot is említsünk: Községi vezetőségünknek nem kis gondot okozott, a Horthy Miklós és Hősök Emlék útján az útpadkákról összegyűlt kaparékkal mit csináljanak? Eddig mintegy 115 kocsi ilyen kaparékot, kocsinként 50 fillérért, utcák feltöltésére fordították. Akik a tanfolyamon részt vettek tudják, hogy ezt a kaparékot, mely az évközben felgyülemlett állati trágyából, elhullott szalmából, falevelekből és föld keverékből áll, keveréktrágyaként kell feldolgozni és úgy értékesíteni. Feltöltésre

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Írta: Lovag MANZ GYÖRGY.

A szövetkezet jövedelemforrásai. (5)

Minden gazdasági szervezetnek első gyermekbetegsége a pénzhány. Ennek oka rendszeresen abban található, hogy alakulása alkalmával máris túlméretezi adminisztratív apparátusát és hamarabb alakul meg, mint biztosította volna a megfelelő tagok számát. A pénzhányon úgy szoktak legalább átmenetileg segíteni, hogy ugynevezett részesedési jegyeket bocsátanak ki, amelyeknek száma képezi később a tagok méreteinek indexét, ugyszintén az esetleges hasznosztaléknak kvótáját is. Ennek következménye az, hogy ha a szövetkezet üzeme emelkedik, nem az élvezi ennek hasznát, aki a nagyobb forgalmat teremtette, hanem az, aki kezdetben megfelelő tőkével rendelkezett és elegendő részesedési jegyet biztosított magának. A szövetkezet ügymenete pedig teljesen egy pár tőkeerős tagnak kezébe kerül.

A legmodernebb szövetkezetek teljesen különválasztják a beruházási tőkét a tagságtól, azt mint kölcsönt vagy dologi hitelt kezelik és megfelelő hosszulejratu törlesztés mellett kamatot fizetnek érte, a haszonból származó osztalékokat pedig kizárólag a forgalom szerint utalják ki az effektív termelőknek és munkásoknak az általuk létesített forgalom százalékarányában.

Egy gazdasági szövetkezetnek első jövedelemforrásai a tagok által fizetendő belépési díj és az évi tagsági díj. Az előbbi elvileg az adminisztrációnak első felszerelésére és berendezésére, az utóbbi pedig az adminisztratív személyzet és az adminisztráció állandó

dologi kiadásainak fedezésére szolgál. Itt tehát máris megvan a szoros nexus a csatlakozó tagok száma és a beállítandó adminisztratív apparátus méretei közt. Nincs az a szövetkezet, amely megengedhetné magának azt a luxust, hogy kezdettől fogva egy költséges igazgatósági testületet, nagy személyzetet és fényűző felszerelést tartson és személyzetét tetszés szerint javadalmazza. Hazánk mai viszonyai szerint még egy országos mezőgazdasági szövetkezetnek egész apparátusa igen szerény keretek közé lesz szorítandó és éppen ezért mindent meg kell tennünk, hogy a szervezetek sokasága és sokfélesége helyett csak egy szövetkezetet létesítsünk, a már létezőket ebbe beolvasszuk vagy megszüntessük és evvel az adminisztratív költségeket egy minimumra csökkentjük.

De egy mezőgazdasági szövetkezetnek, amely a konstruktív, produktív és merkantil irányt magában egyesíti, bizonyos finansiális elaszticitással is kell bírnia. Szükséges tehát, hogy egy olyan jövedelemforrást tárjunk fel számára, amely lehetővé teszi a szükséges közhasznú felszerelések és berendezések beszerzését is. Erre szolgál a forgalmi százalék. A szövetkezet ugyanis a tagok részére eszközölt minden tranzakcióért levon a kiutalandó összegből egy a vezető közgyűlés által megállapítandó százalékot, amely mint szövetkezeti tartalék szerepel és amelynek hováfordítását szintén a vezetőség határozza meg minden évre előre. Az év végén fennmaradó összeg a szövetkezet által teremtett haszonnal együtt osztalékképpen kerül vissza a tagok számlájára.

A belépési díjak, évi tagsági díjak és a forgalmi százalék képezik az évi költségvetésnek alapját.

(Folyt. köv.)

ez a keverék nem is megfelelő, mert sok szerves anyag van benne, de legelőtrágyázására nagyon jó. Lépéseket kellünk már, hogy a további útkaparek egy létesítendő keveréktrágya-telepre kerüljön.

Megemlíthjük dr. Plukovich József főszolgabíró előadásából, hogy a Duna—Tiszaközén előfordult, mikor a rét- és legelőtanfolyamról hazakerült emberek a tanfolyamon tanultakat otthon gyakorlataiba akarták vinni, leszavazták, kigunyolták őket: míg hatósági támogatással mégis keresztül tudták vinni a köz javára a változtatásokat s amikor a lakosság évek múlva belátta, hogy a tanfolyamok végzett emberek tanácsa szerint a legelők megjavultak, a gáncsoskodóktól elfordult és a tanultabbak mellé állott.

A békéscsabai kisgazdák pénteken kocsiikkal kivitték a tanfolyam hallgatóit a városi öntözőrét és a közbirtokosság legelőinek megtekintésére. Hogy ott mit láttak, majd mesélik el otthon is Nagy Károly, Pulnoki Antal és Erdős Ferenc.

A tanfolyam záróvizsgáján a földművelésügyi miniszter megbízásából dr. Lenck Jenő miniszteri tanácsos elnökölt. Résztettek még: gróf Teleki Mihály, az „Alföldi Zöldmező Szövetség” elnöke, bariczai Beliczey Miklós, a Békésmegyei Gazdasági Egyesület rét- és legelőjavító szakosztályának elnöke, Korossy György főispán, dr. Márky Barna alispán, dr. Tüköri József nagybirtokos, Lehoczky Károly gazdasági felügyelő és még sokan.

A Szövetség vándorgyűlése.

A tanfolyam hallgatók vizsgája után az Alföldi Zöldmező Szövetség első vándorgyűlését tartotta, melyen Beliczey Miklós elnök megnyitó beszédjében többek között ezeket mondta:

— Új eszmékkel, új irányzatokkal, új emberekkel szemben bizalmatlanok vagyunk és ehhez minden jogunk megvan, mert hiszen a háborút követő években, egészen napjainkig, a magyar gazda éppen eleget csalódhatott olyan irányzatokban és mindenféle akciókban, amelyek a befektetett tőkével együtt sokszor még a gazdát is elvitték. De ma, a mezőgazdasági válság mélypontján, alaptermészetünkől függetlenül, a józan ész is a legmesszebbmenő óvatosságot és bizalmatlanságot tanácsolja a gazdának. Őszintén megmondom, hogy függetlenül attól a nagyrabecsléstől, tisztelettől és elismeréstől, amellyel a Zöldmező Szövetség vezetősége iránt viseltetem, — én magam is némi bizalmatlansággal tekintetem a Szövetség működésének tényleges, gyakorlati lehetőségei elé, — azon egyszerű oknál fogva, merthiszen pénzre senkinek, sehol, semmire nincsen. Ma azonban a tanfolyam néhány előadását

hallgathattam és bepillanthattam a lehetőségeknek abba a tárházába, ahol a teendőknek számtalanja vár és csupa olyan teendők, amelyekhez egy fillér sem kell. Olyan teendőkről hallottunk a többek között, amelyekhez nem kell más beruházás, mint egy-két ócska kazáncső, vagy máshol meg egy-két rossz dobsin. Hát ez igazán minden faluban akad és én mentem arra gondoltam, hogy ezen az akción, így azután igazán nem fognak kevesni a bankok, meg a kartellek! Mondom, ezeket hallva, a bizalmatlanságom reménnyé és bizalommal változott. Legyen szabad azt mondanom, hogy itt most tulajdonképpen nem a tanfolyam hallgatói vizsgáztak le, hanem maga a Zöldmező Szövetség és pedig avval a ténnyel, hogy miután egyrészt rámutatott a hiányosságokra, másrészt felszólított minket azokra a megnevezett és felsorolt teendőkre, amelyeket még a mai viszonyok mellett is megvalósíthatunk, minden befektetendő pénz nélkül, — munkával, kitartással és akarással! Megmondták, hogy mi kell és mi az, amit tenni lehet. Ehez pedig én a magam részéről csak azt teszem hozzá, hogy amit lehet, azt viszont meg is kell csinálni! Mert akkor, amikor anyagi

erői a gazdaközönségnek teljesen ki merülöben vannak, amikor hiányzik a tőke, akkor kétszeres erővel kell megragadni a termelésnek másik tényezőjét, a munkát.

Gróf Teleki Mihály beszédjében többek között ezeket mondta:

Rablógazdálkodást folytatunk. Learatjuk a termést, de a talajerő pótlásáról nem gondoskodunk. Ezért az állattenyésztést kell a gazdálkodás alapjává tennünk. A mi szövetségünk célja az állattenyésztés fellendítéséhez sok olcsó takarmány termesztése. Ehhez elég a szorgalom, a munka és a tudás. Sok apró-cseprő dologgal lehet a rét hasznát és a széna minőségét javítani. A legelő is mostohagyermek. Itt elsősorban a páztorokat kell kioktatni, a szakaszos legeltetésre, stb. Ahol pedig tenyészállatokat nevelnek, be kell vezetni a szántóföldi takarmánytermesztést.

Gyűlés után bankett volt, melyen több értékes felszólalás hangzott el.

A pesti vendégek a délutáni gyorsal utaztak vissza Budapestre.

OLCSÓ ÁRAK ÉS GAZDAG PROGRAMM VÁRJA A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR LÁTOGATÓIT.

1200 kiállító, 20 külön csoport, utazási kedvezmények, zenei, színházi és sport-események a vásár és Budapest május havi programjában.

A napokban megjelentek községünkben az utca falán, kirakatokban és a legkülönbözőbb irodákban május hó 6-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár ezidei plakátjai. A háttérben füstölgő gyárkémény, de előtte fehér galamb száll merkurbotlaltal a csőrében. A gazdasági közeledés, a békés kereskedelmi együttműködés szimbóluma ez, mintegy jelzője annak az utnak, amelyen haladva jobb gazdasági viszonyok közé kerülhetünk. Már a régi francia közmondás is azt tartja: „Le commerce c'est la paix” s ebből indulnak ki a magyar közgazdasági élet vezetői is, amikor a Budapesti Nemzetközi Vásár rendezésével utat kívánnak nyitni Magyarországra és a szomszéd állam között való gazdasági forgalomnak.

A nehézségek gazdasági viszonyok ellenére a magyar gyárpar, a kisipar és a mezőgazdaság újból mindent elkövettek arra, hogy a nemzetközi kereskedelem nagy ünnepét és propaganda-akcióját, a Budapesti Nemzetközi Vásárt méltó keretekben kialakítsák. A vásáron ez évben is, több mint 1200 kiállító vesz részt. Felvonul benne az egész magyar termelés, kiegészítve számos külföldi céggel oly módon, hogy ez a vásár ma szinte minden termelt árunak hiánytalan piaca.

Az általános ipari és mezőgazdasági bemutatót közel 20 külön csoport egészíti ki, amelyek közül megemlíthjük az **állandó divatrevüt, a szépség és egészség kozmetikai kiállítását, a közüzemek csoportját, a repülőgépek kiállítását, a borcsoportot**, amellyel kapcsolatban borkóstoló versenyeket is tartanak, a **bélyegkiállítást** és a vásár legterjedelmesebb csoportját, az **építőipari kiállítást**.

Nagy jelentőségű az érdeklődők szempontjából az a számos kedvezmény, amely a **vásárigazolvány** alapján minden látogató rendelkezésére áll. Az utazóközönség újból vizum nélkül utazhat Magyarországra és a vizumot utólag válthatja meg, ezáltal csak 250 pengőért a vásár területén. Az utazásra 25—50 százaléki kedvezmény áll rendelkezésre, nemcsak a vasutakon, hanem a Duna-hajózási vállalatoknál is. Kedvezményt nyújtanak a légiforgalmi vállalatok. Az utazás kedvezménye május 1-től—20-ig érvényes.

A vásárlátogatóit Budapesten gazdag program várja. A vásár hetében tartják a nemzetközi Liszt Ferenc hangversenyeket. A vásár alatt zajlik le számtalan gazdasági kongresszus, a sport-élet minden terére kiterjedő sport-esemény. A budapesti színházak és mulatók diszlocadásokat rendeznek. Felkészülve várja az érkezőket Budapest számtalan egyéb látványossága is. S mindez kedvezményes áron áll a vásárigazolvánnyal érkező közönség rendelkezésére.

Budapest egyébként ma Középeurópa legolcsóbb fővárosa. Hat nyolc pengőért már a legjobb penziók teljes napi ellátást és szállást nyújtanak. A szállodák is elsőrangúak és olcsók. A menu ebéd 1.—pengő és 1.60 pengő között kapható. 2.40 pengőért már a dunaparti szállodák terracán étkeztetik a közönséget. Egyszerűen Budapest felkészülve, olcsó árakkal várja a május 6-án megnyíló Nemzetközi Vásár nagy nemzetközi közönségét.

Olasz küldöttség érkezett Budapestre, hogy meglátogassa a magyar delegációval a Magyarország és Olaszország közötti árucserre forgalom élénkítését.

Szterényi báró végleg visszavonul a közzserepléstől. Lemondott az országos ipartanács elnökségéről is.

400 ezer hordó sörrel ültöttek csapra Newyorkban.

Állami ellenőrzés alá kerülnek a faiskolák.

A Gyümöcstermelők Országos Egyesülete, mely a földművelésügyi miniszter elkötelezett támogatása mellett működik, szaktanácsi alakuló ülést tartott.

Az ülésen Gyömöre György alelnök főispán ismerlette az egyesület eddig kifejtett tevékenységét és eredményes működését. Majd arról beszélt, hogy milyen szabályrendeleteket sürget a gyümöcstermelő társadalom a védekezés és a védecszerek tekintetében. Hangoztatta, hogy a legsürgősebb tennivaló a földművelésügyi közigazgatás átszervezése, kertészeti felügyelők kiképzése, hogy a gyümölcs termelés hazánkban megfelelő nivóra emelkedjen.

Sürgős teendők közé tartozik szaktanfolyamok létesítése, amelynél figyelemmel kell lenni a gyümöcstermelés új átszervezésére. Szükséges az is, a gyümöcstermelés érdekében, hogy az összes faiskolákat állami ellenőrzés alá vegyék. Az ülés javaslatára elhatározta, hogy az egyesület kebelében négy szakosztályt létesítsen: 1. Gyümöcstermelési és faiskola ügyeinek szakosztályát. 2. Növényvédelmi szakosztályt. 3. Gyümölcsértékesítési szakosztályt, végül 4. Propaganda és lapszerkesztési szakosztályt. Az elnöki előterjesztéseket a több, mint negyven kiküldött egyhanguan elfogadta.

Vérvizsgálat alapján találtak meg a szolnoki bábaképzőben egy elcserélt gyermeket.

Kerlész Gyula vízvezeték-szerelő segédjének, Orvos Jánosnak felesége áldott állapotban a bábaképzőbe került, hol meg is született a gyermeke.

Az intézetben a gyermekeket — amint az másuttal is szokás — együtt fürdetik, együtt vizik orvosi vizitre, mind egyiken van azonban valami külső jelzés, amelyről az anya is, az ápolónő is felismeri őket.

Mégis meglőrlént a ritka eset: Orvos János kis gyermeke összecserélődött egy másik csecsemővel és anyai érzés ide, Salamon bölcsesség oda: sem az egyik, sem a másik anya nem tudta kiválasztani az elcserélt gyermekek közül a magáét.

Nagy volt a rémület, persze a betegek ijedten kérdezték, hogy lesz most, mint lesz

most: kiderül-e az igazság, vagy örök marad a rejtély.

És ekkor ütött mellére a tudomány.

— Most jövök én, — mondotta egyszerűen és határozottan.

Kihívták gyorsan Orvos Jánost a bábaképzőbe és vért vettek tőle. Megszúrták egy kicsit a csecsemőket is: egy-egy vércseppet nekik is megéri, hogy megtudják az igazságot.

Pár percnyi vizsgálat után az orvos rámutatott az egyik síró apróságra.

Orvos Jánosné boldogan ölelte meg a gyermekét.

HIREK

Református Istentiszteletek:

Husvét első napján délelőtti prédikál: Tiba András lelkész, urvacsorai beszédet mond: Répás Pál lelkész. — Délután prédikál: Nagy Balázs Dezső legátus. — Husvét másodnapján délelőtti prédikál: Nagy Balázs Dezső legátus. — **Endrődön** husvét másodnapján délelőtti 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Tiba András lelkész.

Kinevezés. Korossy György főispán dr. ifj. Daimel Sándor vármegyei aljegyzőt, lb. II-od főjegyzőt, tiszteletbeli vármegyei főjegyzővé nevezte ki.

Jutalmazás. Ifj. Mónus Miklósnak a Belügyminiszter Ur — Tokai Lajosnak a Körös folyóból törvényt kimentéséért — 20 pengő jutalmat utalt ki.

Szücs Antal községi fővegrehajtó hétfőn délután a hivatalban rosszul lett, úgy hogy azonnal bekeltetett szállítani a gyulai közpórházba.

Uj gazdasági minisztérium. A gazdasági minisztériumok átszervezéséről a napi lapok ismétellen írják. Ezen tervről most annyit sikerült megtudni, hogy amennyiben az új gazdasági minisztériumot felállítanák, úgy a földmivelésügyi és kereskedelemügyi minisztérium megszűnik és az új minisztérium három önálló osztályból és egy csoportból állana. A három főosztály a földmivelési, a kereskedelmi és ipari lenne, amelyek mellett a közlekedési csoport működne. Mindegyik osztály élén egy-egy politikai államtitkár működne. Állítólag tervbe van véve a külkereskedelmi hivatal kibővítése és függetlenítése, ha ez bekövetkeznék, élére politikai vezető kerülne.

Furcsa kérdések. Egy pesti társaságban nemrégiben a következőket mondotta egy fiatalember:

„Ki tudja megmondani, hogy van-e az állatoknak vakbele. Ki az a nő, aki a legtöbbet csokoládzott? Miért irnak a norvég orvosok olvasható recepteket?

A kérdésekre a társaság másik tagja azonnal megtudott felelni. — Az állatok közül csak a medvének van vakbele... A legtöbbet a volt görög királyné csokoládzott, mert az udvari ettikett szerint, minden nőt köteles volt megcsokolni, akif bemutatnak neki... — És végül a norvég orvosok azért írják olvasható irással a recepteket, mert Norvégiában három hónapi fogházra ítélik azt az orvost, aki olvashatatlant receptet ír... És most én kérdezek valamit: mit gondoltok honnan tudom én mindezt?

„Biztosan Tolnai Világlapja olvasója vagy!” volt az egybehangzó válasz.

Vakmerő nőrablás, izgalmas, forró szerelem, bájos kaland zürzavara és boldog befejezés teszi élvezetessé az Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköré husvéli műkedvelő előadását. A „Gróf Rinaldó” az 1910-es évek egyik legsikerültebb operettje volt. Szerencsés elgondolás az Önképzőkör illetékes vezetőségétől, hogy ezt a bájos operettet ujijta fel. Biztosra vesszük, hogy azok, akik megnézik, sokáig szívesen gondolkodnak vissza élményes és kellemes husvéli szórakozásukra. Reméljük, hogy az Önképzőkör műkedvelői most is kiérdemlik az elismerést!

A „Gyümölcsstermelők Országos Egyesületé”-nek elnöksége fiókegyesületei bevonásával elhatározta a Magyar Gyümölcsstermelők Országos Szövetkezete megalakítását és az alakuló közgyűlést az Egyesület hivatalos helyiségébe (VI., Andrassy-ut 8.) f. hó 20-án délután 5 órára hívta egybe. A csemegeszőlő és gyümölcsstermelők megtalálták ugyan a Kormány és közgazdasági hatóságok erkölcsi támogatásával megalakult Egyesületben társadalmi tömörülésüket, azonban szükségét érzik egy olyan üzleti szervnek, amely a termelők érdekeinek szem előtt tartásával elsősorban a termés értékesítésével foglalkozik és olyan szakemberek vezetése alatt áll, akik már meglévő bel- és külföldi szervezetek megfelelő kibővítésével, a termelők összességét képviselő szövetkezetenek az azt megillető elsőhelyet biztosítani tudják.

Rádiószerelés helyett a halálba. Egy szép német színésznő tragikus haláláról rendkívül érdekes cikkel közöl a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, nagyszerű színházi beszámolókat, filmrportokat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, keresztrejtvényt, rengeleg plétykát, hírt és 120 szebbnél-szebb képet közöl a Délibáb. A 84 oldalas képeslap egy száma 20 fillér.

20 ezer halottja van az angliai náihaláziárványnak.

NE KÜLDJÜK LEÁNYAINKAT KÜLFÖLDRE!

A külföldi iskoláknál többet nyújt a budapesti

BAÁR—MADAS

református leánynevelőintézet. Alapos nyelvi kiképzés. Internátus. Liceum. Továbbképző. Gyors- és gépiró, főző, varrótanfolyam. Buda legszebb és leg-egészségesebb helyén.

II., Lórántfy Zsuzsanna ut 3.

Teljesen modern berendezés.

Mérsékelt árak.

Kívánatra értesítőt küld az Igazgatóság.

~~~~~

Szemestengerit a Futura a legmagasabb napi áron vásárol.

Csemege tengeri magját áprilisban vetjük. Ezt is érdemes kétheti időközben vetni, mert különben a termés hirtelen megérik és a zöldben való fogyasztásra kevés idő marad. Étkezésre csakis csemege tengeri magot vessünk, dacára, hogy ennek csöve sokkal kisebb, mint a takarmánytengerié, azonban izre össze sem hasonlíthatók egymással. Még a budapesti piac, illetve a nagyközönség sincsen keilően hozzászokva a nemes csemege tengeri fogyasztásához, különben nem lehetne a pesti piacon annyi takarmánytengerit csemege tengeri néven árusítani. Élelmes közeli gazdák a korai termés egy részét behozzák a piacra zöld értékesítésre. A csemege tengeri csöve kisebb, a szára is gyengébb növést, de gyorsabb fejlődésű és hamarabb érlelik be. Gyenge növésténél fogva kis házikertekbe is akadály nélkül vethető. Ültetési távolsága 60x60 cm, 3—4 szemnél többet egy fészekbe ne vessünk. A kikelt palántákat egyeljük, gyakran kapáljuk, majd ha erősebb, feltöltjük. Ha a cső bajusza megszáradt, úgy a héját felnyitjuk és az érettség fokát megállapítjuk. Vannak, akik egész fiatal, mások a fejlettebb, keményebb szemű csöveket szeretik. A színes fajták csöve is, míg a szem fiatal, egészen fehér, körülbelül mikor már kissé színesedik, főzésre akkor legjobb.

Ha akarja, hogy nyerjen és szerencsés legyen, sorsjegyet csakis a Bácsy-bankban vegyen.

Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét a budapesti Baár—Madas ref. leánynevelőintézet lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA gyomai raktárában.

Székesfehérvár végóhidat, műjéggyárat és hűtőházat épít.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Csuvár Erzsébet, Szilágyi János, Bolos Károly, Domokos Erzsébet, Kövér Magdolna. **Házasságot kötöttek:** Faragó István—Suslik Erzsébettel. **Elhaltak:** F. Kiss Bálint 11 hónapos, Pál János 63 éves, Págyi Etelka 2-hónapos.

Ügyeljünk a Bayer-keresztre, mely minden tablettán látható.

Rendelet.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 10.600. VII. 3. 1933. számú rendelete a hernyók stb. irtása tárgyában.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-c. 50. §-a szerint: „Minden birtokos köteles a fák rügyeinek fakadása előtt, legkésőbb azonban március hó végéig, a beisőségeknél, majorokban, szőlőkben, gyümölcsösökben lévő fáit és bokrait a kártékony hernyóktól, illetőleg hernyófészkektől és lepketojásoktól megtisztítani s az összegyűjtött hernyókat, hernyófészkeket és hernyótojásokat elégetni”.

Ugyane § második bekezdése szerint a később mutatózó kártékony hernyók is megfelelő módon pusztítandók.

Ezeknek a rendelkezéseknek sikeres végrehajtása céljából a következőket rendeltem:

1. A községi előjáróság (polgármester) köteles a hernyók stb. irtására vonatkozó törvényes kötelezettséget azonnal közhírré tenni. Ahol a dobsszóval való hirdetés szokásos, ezt a hirdetést rügyfakadásig többször is meg kell ismételni.

2. A hernyóirtás elvégzésére záros határidőt kell kitűzni olyképp, hogy a helyi és égálji viszonyok figyelembevételével az irtás rügyfakadás előtt okvetlenül foganatosítható.

3. A kihirdetés alkalmával figyelmeztetni kell az érdekelteket arra is, hogy aki az irtást elmulasztja, az 1894. évi XII. t.-c. 95. §-ának k) pontja értelmében kihágást követ el és a kiszabandó büntetésen felül a községi előjáróság (polgármester) az irtást a mulasztó költségére el fogja végeztetni.

4. Az irtás végrehajtását a községi előjáróság (polgármester) megfelelően ellenőriztetni tartozik s az ellenőrzéssel megbízottak a mező- és hegyörök kíséretével az irtás kellő foganatosításáról személyesen tartoznak meggyőződést szerezni. Tapasztalt mulasztás esetében részben a kihágási eljárás megindítása, részben az irtás hatósági foganatosítása céljából a községi előjáróságnak (polgármesternek) jelentést tenni tartoznak.

A mező- és hegyöröket utasítani kell, hogy a később mutatózó hernyókról a községi előjáróságnak (polgármesternek) jelentést tegyenek, mikor is a községi előjáróság (polgármester) gondoskodni köteles a hernyók stb. további irtásáról.

5. A köztulajdonban lévő fákat és bokrokat a községi előjáróság (polgármester) köteles a hernyóktól stb. megtisztítani. Az utak mentén, valamilyen az uttesten az irtásról az utfenntartó köteles gondoskodni.

6. Ha a felügyelő hatóság a részéről is foganatosítandó hathatós ellenőrzés során azt tapasztalná, hogy a jelen rendelet végrehajtása körül a helyi hatóságot, a mező- és hegyöröket valamely mulasztás terheli, a mulasztó közeg ellen a fegyelmi eljárás megindítása iránt haladéktalanul intézkedni köteles. Az irtást közgeimmel köteles is ellenőriztetni fogom s ha tudomásomra jutna, hogy valahol az irtás kellő időben meg nem történt, a mulasztó közeg ellen részemről is megtorlást fogok alkalmazni.

Budapest, 1933 január 12.

Dr. Kállay Miklós sk.

M. kir. földm.-ügyi miniszter,

Győzelem.

A feltört sziklakoporsó felett aranynál fénylőbb belükkal egyetlen szó sugározódott, — a fehér ruhás angyalok lelkéből egyetlen mennyei üzenet áradott szerte a világba s ez a szó, ez az üzenet ennyi volt csupán: győzelem!

Am e győzelemben felszáradtak a nagypénteki könnyek, begyógyultak a vérző sebek, megépültek az összetört szívek, — a Golgota minden tragédiája, gyásza káprázatos lényözönne változott, mert Husvétnak ünnepén az örök jó, az örök szép, az örök szeretet ült győzedelmei a bűn felett, — az élet vett diadalt a halál felett!

Az ingadozó, félénk tanítványok egy egész világgal szemben bátrakká és hőökké lettek. — a kesergő és könnyeket hullajtó Máriák és Márhák szíve repdesett a boldogságtól, — ezerek és ezerek lelke leljesedett meg földet betöltő, égis szárnyaló, sírok felett zendülő hosánnával és hallelujával mondván: mi pedig a győzelemnek nemzetsége vagyunk!

Mi pedig a győzelemnek nemzetsége vagyunk; — ezzel a köszöntéssel köszöntöm én Husvétnak ünnepén minden magyar testvéreim! Nekünk azt kell tudni, átérzeni és átélni még meglepétségünkben, még megszaggaloltságunkban, még trianoni nagypéntekünk idején is, hogy az örök jónak és örök szépnek, az örök igazságnak, a magyar géniusznak győzni és diadalmaskodni kell a világ minden bűne felett, s Kárpátok felett kell sugárzódni aranyból fényesebb belükkal, a békesség és igazság fehér ruhás angyalainak lelkéből kell áradni Kolozsvár—Kassa—Pozsony—Temesvár felett szerte a világba az örök igazság Istene husvéti üzenetének: győzelem!

Ideig-óráig való Nagypéntek volt nemzetünk ezer éves történetében a Mohi-pusztá, nagy létünk nagy temetője Mohács, az aradi Golgota járás, — ideig-óráig való tragédia trianon gyásza, szenvedése is, mert a magyarságnak születése isteni elrendelés, a magyarságnak sorsa krisztusi sors s a magyarságnak Nagypéntekjére Husvél következett el mindig és fog elkövetkezni a jövőben is!

Az ezred éves magyarság kelet Európa kapujában a becstület, tisztesség, dicsőség homály és folt nélkül való sugárzó fénye, — az ezred éves ma-

gyarság kelet Európa kapujában a békesség mérlegének kiegyensúlyozó ereje és egyedül való értéke. — az ezred éves magyarság kelet Európa kapujában a kultúra és gazdasági élet vére liktelésének pótolhatatlan szíve, — az ezred éves magyarság elvérezhetik, gyűlölet és gonoszság által keresztre

feszíthetnek, ideig-óráig sirba lélethetnek, de Kárpátok bérceire oda ül a fehér ruhás angyal, hogy egész világnak hirdesse a husvéti üzenetét: győzelem, a magyarság feltámadott!

Gyula, 1933. Husvét.

HARSÁNYI PÁL
esperes.

A XXIII. országos dalosverseny Budapesten.

A közeljövő hatalmas, nagy és nehéz próbák elé állítja a magyar dalosoknak az Országos Dalosszövetségbe tömörült tábort. Minden reményünk megvan arra nézve, hogy hatalmas eredmények szülőjévé is válik azonban az a nemes verseny, amely az ország fővárosába gyűjti össze június hó 24 és 25 napjaira a magyar dalosok lelkes tábort.

Az Országos Magyar Dalosszövetség a XXIII. országos versenynek Budapesten, 1933 évi június hó 24 és 25-én leendő megtartását elhatározta.

Dr. Sipőcz Jenő elnök és Fröhwiß Mátyás ügyvezető elnök ezen országos dalosverseny sikere érdekében kiáltványt intéztek a magyar dalosokhoz, amelyből e helyen az alábbi részt közöljük:

„Az idén a magyar fővárosban, hazánk szívében, a szépséges Budapesten fogjuk megtartani a XXIII. Országos Dalosversenyt. Igaz, hogy a nemzeteknek legnehezebb korszakában, az anyagi és szociális küzdelmek kellős közepén állunk, azonban a magyar dalnak nem szabad elhalni ajkainkon, bármilyen nehéz helyzetbe is kerüljön nemzetünk. Egy új világért énekelünk, egy új Magyarországot szálunk sikra imádságunkkal, a magyar dallal“.

Nagyszerű tüntetése lesz ezen verseny a magyar élni-akarásnak, a magyar erő és kitartó szorgalomnak. Nemcsak a dalkultúra gon-

dozása, ápolása, fejlesztése és előbbre vitelének jelentős eseménye, hanem a hazafiság szent oltárán való áldozás is egy-egy ilyen időnként tartani szokott országos dalosverseny. Lelkesítés, buzdítás és tüzelés a haza önzellen szolgálására.

A „Gyomai Dalárda“ részt óhajt venni e nemes versenyen, hogy ezen uton is bizonyosságát adja komoly törekvésének és célkitűzésének. Művészi irányítás, egészséges kritika, oktató és nevelő hatású tapasztalat az, ami mind előre viheti a dalárda fejlődését.

Ezen szempontok vezették Dalárdánk érdemes és fáradhatatlan szorgalmu vezetőségét elhatározásában, midőn bejelentette a versenyre a Dalárdánkat.

A versenycsoportok száma 9. A Gyomai Dalárda a könnyű műdal csoportban versenyez és 52 működő taggal jelentkezett.

A versenykar, melyet énekel: Jakó Dezső: Szomjas ember tünődése... (Irtta: Petőfi Sándor.)

Június hó 24-én szombaton érkeznek különböző irányból a fővárosba a dalosokat szállító vonatok. Délután 5 órára futnak be a megállapított menetrend szerint ezen dalosvonatok, melyeket a Szövetség küldöttei és a budapesti dalosegyesületek tagjai fogadnak.

A verseny június 25-én, vasárnap reggel 9 órakor kezdődik.

Vasárnap este 6 órakor a Parlament előtti Kossuth-

téren fog lefolyni a magyar dal ünnepe. Itt a 10.000 daloson kívül 500 tagból álló zenekar is szerepel, mely részint önálló, részint pedig a dalosokkal együtt is, a magyar dal és zeneszek legszebb kincseit fogja feltárni a nagyközönség előtt. Ezenfelül 1000 cigány is részt vesz a magyar dal ünnepén.

E napon, este 8 órakor a hivatalos közgyűléssel fejeződik be a dalosverseny, ahol az eredményt kihirdetik. Ezután indulnak vissza a dalosvonatok,

Nemzeti szellemünk fejlesztése terén igen sokat tehetünk a karéneklés megkedveltetése, a dalművészet művészi emelése által. Hatalmas tényezője tud lenni a dalosegyesület nemzeti öntudatunk ébrentartásának, ennél fogva hazafias és kulturális kötelesség megfelelő támogatásban részesítenünk és fennállását, erősödését minden lehető módon elősegítenünk.

Községünk nemzeti, kulturális és társadalmi szempontjait véve figyelembe, igyekezzünk Dalárdánkat munkájában, törekvésében, nemes igyekezetében figyelemmel kísérni, jóakarattal elősegíteni annak anyagi és erkölcsi megerősödését; a magyar dal lelket nemesítő szépségeit nemes versenyek által fokozni igyekező dalosainkat céljaikban támogatni.

Szebb, dicsőbb, fényesebb magyar jövőnkért száll a fohász, az ének ajkainkról Istenünkhöz!

Nekünk ma is énekelni, dalolni kell törhetetlen hittel és bizalommal!

SZÓKE FERENC
ref. ig. tanító.

A Budapesti Nemzetközi Vásárra 1933 évi május 1-től—május 20-ig érvényes ingyenes visszautazásra jogosító jegyek a GYOMAI UJSÁG szerkesztőségében a Wagner Márton Fial fotelepén kaphatók. Egy jegy ára 2.80 pengő, mely igazolvány a vásár háromszori látogatására is érvényes.

Kiegyezés.

Mennyiszer hallottuk és olvastuk ezt a szót a múlt század utolsó és a jelen század első évtizedeiben! És szinte tudtuk, éreztük, hogy ez a történelmi esemény milyen nagyfontosságú volt egész nemzeti életünkre és egész közgazdaságunkra.

Az ezt követő időszak, 1867—1914 volt Magyarországnak és Ausztria legboldogabb korszaka. Sajnos, ezt az időt is megbélyegezte az oszmagyar átok, a szét húzás, a pártoskodás, a sokszor csaknem késhegyig menő politikai harc. Így vagyunk mi magyarok. Csak akkor látjuk be már, hogy helytelenül cselekedtünk, amikor már nem tehetünk róla. A történelemnek pedig épp abban van a jelentősége, hogy elénk tárva azt, ami a múltban rossz és helytelen volt, jobb és helyesebb belátásra és tettekre buzdítson bennünket. Ezzel szemben azonban mit tapasztalunk a mai életben? Ugyanaz a szét húzás, ugyanaz a pártoskodás, egymás lekicsinylése, érdemes és tiszteletet érdemlő emberek kigunyolása, sokszor megrágalmazása napi renden vannak, úgy a magasabb politikai körökben, mint a községi politikában és a magán életben is.

A Gyomai Ujság egyik régi számában egy cikk volt. Ebben a cikkben szó volt egy községről, amelynek a vezető társadalmi dacára annak, hogy mind jó magyar emberek, mégsem akarják és tudják egymást megérteni... Szó volt arról, hogy a múltban a nagy nemzeti szerencsétlenségeknek Mohinál, Mohácsnál szintén az akkor élők széthúzása, pártoskodása volt az egyik legfőbb oka... És szó volt arról, hogyha a jövőben sorsunk jobbra fordulását akarjuk elősegíteni, csak egymás megbecsülésével érhetjük el azt... Azóta már eltelt két

Az én életem.

Egy vitorlás a tengeren...
az én életem.
Körülöttem nincs senki,
nincs már senki velem.

De messze-messze, ott a part felett
valaki esdve nézi a felleget.
Valamire kéri talán?
Az én szívem azt súgja,
az az édesanyám.

Pesti diák.

és fél esztendő, de a viszonyok abban a községben alig-alig változtak valamit... E sorok íróját senki és semmi más nem ösztönözte és ösztönzi ama régebbi és eme jelen sorok megírására, mint a szülőfaluja és a magyar hazá önzellen igaz szeretete... Nem hiszem, hogy az elerítetek nagyobbak legyenek ama község tekintélyes polgárai között, mint volt az osztrák uralom és a vértanu magyarság között — hiszen amazok vagyont, vért, életet sem kíméltek céljaik elérésében — és még is eljött a kiegyezés, el kellett jönnie: mert a józan belátás mégis csak legyőzte az ellentéteket. Ne mondja senki, hogy itt nem lehet kiegyezni. Tegye csak szintén a szívére a kezét, úgy egy csendes órában és nézzen egész őszintén a saját lelki világába mind-egyik, aki ennek az áldatlan állapotnak felidézésében ok vagy okozat volt... Én bizonyos vagyok benne, hogy mindegyik fog találni olyan dolgot, amit szeretne megnemtörténetnek tekinteni...

Egy mód biztosan van a kibontakozásra: Fátvolt a multra, a feledés fátyolát és ha másként nem, hát 50 százalékban egész biztosan ki lehet egyezni. Nem tehetek róla, de e sorok írása közben két kép jut az eszembe. Az egyik: Erzsébet királyné Deák Ferenc ravatalánál, a másik: Két nagy kőkereszt az egyik öreg temetőben... Az előbbi sokszor néztem mély tisztelettel, a másik előtti sokszor álltam már

kicsi gyerekkorom óta megilletődve... Az elsőnél a jól végzett hazafias munka elismerését és megbecsülését látom; a másikonál a régi világ jó öreg magyarjai jutnak az eszembe. Szinte önkénytelenül az a gondolatom támad, ha ezek a jó öregek, akik csaknem két évszázadon át elődeikkel együtt békében munkálkodtak a község fejlődésén, most feltámadnának, megütközve látnák a békétlen állapotokat és talán szívesen mennének vissza a sirba...

Azért ha már másért nem, dicső nagynevű elődeinkre tekintve, hagyjunk fel az eddigi ellenséges községi politikával. Legyünk méltó utódai a mi szép emlékü magyarjainknak, akiknek földi maradványai az emlitett kőkereszt és a többi keresztiek, fejfák alatt nyugosznak...

Ha talán valaki szerénytelenséggel vádolna azért, amiért ezeket itt megírtam, a már elmondottakon kívül csak azt hozom fel mentességemre, hogy szívesen leszek bárki gunyolódásának tárgya, csak már egyszer békét, egyetértést láthatnék szülőhazám vezető polgárai között. Itt van a Nagypéntek, az örök szeretet, a megváltás, a megbocsátás megfoghatatlan szimbóluma. Ezen a napon ne legyen egyetlen magyarnak a szívében sem keserűség, ellenszenv egymás iránt. A Nagypénteket pedig kövesse a béke diadala, a dicsőséges feltámadás!

FÜLÖP IMRE
kiegáza.

Egy „eset hőse“.

A B...-ben állomásozó harmadik századnál kétségkívül Eső Gyurka volt a legnagyobb „hős“. Legalább is, a „hősi esetek“ elbeszélésénél mindig ő kapta a pálmát. Mindig tudott valami félelmetes esetet mesélni. Nagyon komoly arccal, rettenetessé színezve mondta el ezeket és csak természetesen, hogy a hős mindig ő volt. Öreg fiú volt már bakáéknál, de még nem volt vitorlájára a galléron. De azért az ujoncok előtt nagyon megtudta a tekintélyt őrizni.

A kaszárnyaéletben jelentős esemény az, mikor az ujoncok először kerülnek őrségre. No hiszen... Eső Gyurka erről is tudott valami retteneteset mondani. Egy ilyen eseményt megelőző este hozzá is fogott egész tehetségével a rémitgetéshez.

— Hát bizony öcskösöki! Valami ám az... Mikor az ujoncot odaállítják két hosszú órára a helyére, valami havas-éső-zivataros, csillag-holdvilágtalan, sötét éjjelen 11—1-ig. Egy félóra alatt bőrig ázik az ember. A zivatar pedig annyira süvölt, hogyha hat körülös öt lépésnyire fújna föletek a riadó, annyit sem hallanátok belőle, mint mikor valamelyik őrmester a torkát élesíti. Az oszt a valami, hogy ebben a helyzetben százszorosan kell a katonának őrködni a szemével és ézerszeresen a fülével, hogy megne közelítse valaki, aki idegen, vagy még inkább a vizsgálat. Mert az osztán millió haj. De tudjátok-e, egyszer hogy jártam?

Gyurka fellelte a kérdést, azután elhallgatott. Komor tekintettel nézett körül, hogy van-e hallgatósága. Az bizony, mint rendesen, most is volt. Az ujoncok fágas félkört álltak körülötte és hallgatták. A leg-többnek ragyogott a szeme a kíváncsiságtól azíránt, amit mondani fog. De olyat is látott, akinek az itéletidős éjszaka említésétől még most is ott rezgett a belső remegés a szája szögletében. De azért mindannyian kórusban feleltek a Gyurka kérdésére: Nem tudjuk... — Azt elhiszem, meg tudom is, — mondta Gyurka önérzetesen, — mert még én magam sem merem volna gondolni, míg meg nem esett velem. Hát tudjátok... egyszer, ujonc koromban egy borzasztó éjszakán kerültem először őrségre. Az állomáson, az ágyurakodó mellett állt egy vagon, amiben „valami“ volt, amellel álltam mini őrszem 11—1-ig.

Pokoli idő volt. Már az első negyedórán nagyon sokszor emlegettem Pilátust, de még másokat is. Már akkor úgy felszett, mintha egy éve állanék ott. A közelben nem volt egy teremtet lélek sem és semmi más nem hallatszott, csak a szél sivilása a fák ágai közt, meg az esőcseppek csapódása a vagon oldalához. Az ám...! Egyszer, a fák felé, mintha megmozdult volna a vaksötétben valami. Kezdtém odanézegetni és csakugyan... egy kis idő múlva láttam, hogy egy szürke tömeg, olyan csomó mint egy borjú, mozog lassan, előre, felém...

Gyurka itt megint szünetet tartott és körülnézeti hallgatóira. Azoknak a szemekben pedig már nem is kíváncsiság, hanem áhítat világlott.

— Hamar felébred egy órszemben a káröröm, — folytatta Gyurka — és azt gondoltam, hogy ennek odafüstpölk, csak közelebb jöjjön. Jött is szépen, lassan.

Már markoltam a puská nyakát, hogy „kész“-be vágom, mikor a másik oldal felől is mozgás támadt. Ez volt a valami. Egyszerre két felől... Dehát gyorsan kellett határozni. A szürke tömeg lassan haladt, de az utóbbi mozgás már közel volt, de arról meg kiderült, hogy a „váltás“-jön. Na! — gondoltam — legalább jó munkában találjanak és „kész“-be vágva a puskát, ráordítottam a szürke tömegre, hogy: Állj!!! Ki az???. még hozzá, közelebb is léptem eggyel.

Ebben a pillanatban a föld, vagyis a rakodó elveszett a bakkancsom alúl és zuhantam lefelé...

Gyurka megint elhallgatott. Hallgatói pedig, hogy hangja megszűnt hallatszani, megrezzenve ocsúdtak fel a nagyhallgatásból. Jól nevelő ujoncok voltak azonban, bár a kíváncsiság mindnek döngelte a torkát belülről, csak egyből tört ki:

— Mi lett oszt' azután?

— Mi lett? — vette fel Gyurka a szót újra, magasra emelve a fejét, amiből megint az látszott ki előre, hogy megint az „eset hőse“ lesz, — az lett, hogy a sötétben nem láttam a rakodó szélét és mikor előreléptem, — pedig hátra kellett volna, — mellé léptem a rakodónak és zsupsz... lehasaltam mellé hosszában.

Ez persze dübbenéssel és fegyverzörgéssel jár és a „váltás“ hozzám rohan. Gyorsan fejfelé akartam lenni, hogy újra a szürke tömeg felé forduljak, mikor óriási hahota, harsány nevetés ült meg a

dobhártyámat. Szörnyű harag rohant meg a „váltás“ iránt, de ez elmúlt egy pillanat alatt, mert hirtelen egész világos lett, körülöttem pedig sok szélesre kinyílt szájat láttam. Nevelett az egész szakasz... felébredtem...

— Hogy? hát semmi sem volt igaz ebből? — kérdezte

egy jóvendőbeli hős, nagyon csalódottan. — Dehogynem... — felelt Gyurka kárörömtől csillogó szemekkel. — A zuhanás és a zai meg volt, csak hogy nem fegyverzaj, hanem ágyzaj... szabadságra küldték velem az ágyat.

POLÁNYI LAJOS
napszámos.

A személyvonat harmadik osztályán.

Írta: MÁNYINÉ PRIGL OLGA.

Mióta a létrési díjat kitalálják, egyre kevesebb „igényjogosult“ váltja ki a vasuti féljegyét. Minden estendőben körülbelül harminc pengőt kellene a Mávnak előre lefizetni, pedig hát ki tudja, felélvezi-e azt az illető irigyelt nyugdíjas, akinek maholnap arra a leg-hosszabb útra kell a bilétát megváltania, — ami pedig nincs messzebb a falu végénél... A temetési segély egy hónapi lesonkított járulék s mivel az efajta földi vándornak „hátán háza, kebelén a kenyere“ — jó lesz takarékoskodni a fillérekkel. Ne legyen a végliszlessége is panaszos.

És most hát elmesélem, hogy nem is olyan borzasztó valami a személyvonat harmadik osztálya, mint azt egyesek elképzelik.

Indulás Gyomáról reggel 6 óra 4 perc.

Kényelmesen szállingózunk a „nem dohányzó“ termes kocsiába. Két diák száll fel velem. Vörös a szemük a végig nem aludt éjszakától, de azért jó kedvűek. Nem kis feladat, nap mint nap megtenni ezt az egyforma utat a lúri gimnáziumba.

— Úgy szerettem volna még aludni, — mondja az egyik, de édesanyám rágt a fülemet már négy óraker. Szegény anyák... Megkértek, hogy átszellőztethetik-e a kocsit. Sok vásáros szállt ki belőle. A diák már hall valamit a jó levegőről.

Ömlik a nyitott ablakon a derengő világosság. A gyerekek a felkésző napban gyönyörködnek. A padok liszták, szemét nincs elszórva.

Túron kezdett megtelni a kocsi. Kereskedelmi ügynök, néhány vasuti kalauz, bekötött fejű asszonyok, — jönnek illedelmes jó reggelt kívánnak. Két nagy fülu sovány, szintén diáktípusú is kászolódik s utójára három fiatal leány. A leányoknak nagy újság lehetett az utazás. Izgatottak voltak s nem győzték eleget búcsúzkodni. Lengteték a kis kendőjüket.

Pár pillanat múlva a „Csugarparti lányák“-on zökkenlünk meg. Oda mindig egy

sereg ősmagyar lovast képzelek, száguldva a pusztaságon, olyan szép hangzásu neve van.

Elhagyjuk azt is. A társaság ismerkedni kezd. Az ügynök egy fiatal gazdálkodóval keresztrejvényt fejt, a szolgálattevő kalauz is melléjük telepszik és segít a fejlődésben. A három csinos leány egy fiatal férfival diskurál. Egyre a feleségét emlegetik neki. Úgy látszik nemrég nősült.

Hirtelen mindahárom leány a zsebkendőjébe bújjik, hogy ki ne törjön belőlük a kacagás.

A két ágrólszakadi diákforma zsidógyereknek bizonyult, mert el kezdtek imádkozni. Vézna félkarjukról lehántolták a béletlen avult kabátujjat s kezdtek az imaszíjat rácsavargatni. Olyan szorosan ráhunkolták, hogy a különben is lilaszinben járó fagyos kezük sötétkékre szinesedett. A kis bőr-dobozt az ereklyével a sapkájuk ernyője alá a homlokukra illesztették s kelet felé fordulva, dudoló motyogásba kezdtek. Jó negyedóráig zümmögtek, hajlongtak, kezükkel homlokuk felé csókokat dobálva. A kisebbik szorosan behunyta a szemét, talán, hogy ne lássa az elfojtott derűtséget, jöllehel minden vallási szimbólum neveltséges annak, aki nem érti. Ép így sokan kinevetik a katolikus vallás sok költői szépséget tartalmazó szertartásait is. Pedig még az ősember Istent kereső groteszk megnyilatkozásaiban is van megható.

Én majdnem megkönnyeztem a „választott nép“ eme két sánya sarjadékát, amint visszaránítva a folt hátán foli szelős kabátot, árván ültek tovább. El is aludtak az Úrban. A kalauz noszogtatta ki őket barátágosan Szolnokon.

Itt a lányok sorba kezelt fogtak az udvarias ismerőssel s tódultak az ablakokhoz, a szolnoki állomás látinivalóit élvezni. Alakjuk fűző-prés nélkül is természetes vonalú bájos testet mutatott, ondolálatlan hajuk minden mesterkétség nélkül repkedte körül arcukat.

Szolnokon túl megéheztek! Finoman csipegették a kalácsot a térdükre terített hófehér szalvétáról.

Én is szundikáltam egy sort. Elhagytuk Nagykátát. A három leány úgy egymás közt épen társasjátékot játszott. Sorba kerültek megboldogult ifju korom mulattatói: a „Repül a madár“, a „Hogy tetszik“ a „Zálogos“-di — amikkel valamikor mi is, úgy eltöltöttük a délutánokat. Már már az egész közönség velük derült, cseppel sem törődve azzal, hogy mit csinál Hitler vagy mit művelnek a japánok. A sok ártatlan bohóság úgy kacagott az a három leány, hogy kipirult belé az arcuk s bizony nem kellett nekik minduntalan a tükörhöz és a skatulyához folyamodni.

Már közel Pesthez egy fekete ruhás szép barna leány szállt fel, kezében kottafüzettel. Zeneakadémiát végzett s a fővárosból jár ki tanítani jobb családokhoz.

Finom arca gyűrött volt, szem körül sok apró ránc. Az apja tönkrement, az anyja beteges, most ő a családfentartó. Örülni nem ér rá, minden percc beosztva. A nagyváros rohanó élete nevelte, amely mindig siet, mindig előre dolgozik, minden tudási odakinál még gyermekcipőkben tipegőknek, hogy az így neveltek később blazirtsággal és cinizmussal fizessenek meg érle.

— Irigylem a naivságukat, — mondogta a pesti lány.

És talán igazat is mondott.

Keményítőgyártás.

Az Alföldön talán nincs is keményítő-gyár. Pedig bizonyos, hogy volna talaja, mert a szép, krisiályos, fehér keményítő itt, az Alföldön termelt búzának a lisztjéből készül egyszerű, de speciális eljárással.

A liszt először a „gyuróba“ kerül. Ez egy üstformájú nagyedény, melybe egymásba forgó karok vannak szerelve. Ezek a karok lisztia viz hozzáadásával lágy tészta gyurnak a lisztből. A tészta a „mosóba“ megy. A mosó olajos hordó formájú, de jóval nagyobb, hosszabb tengelyen forog egy vízzel teli tartályban. Sorban lyukak vannak rajta, belsejében pedig hegygel befele álló tépők vannak.

A folytonos mosódás, lépés folytán elemeire bomlik a tészta, lává gyurt liszt. A mosó belsejében a szilárdabb „siker“ marad, könnyű, nyúlós tésztaalakban. A likacsokon át pedig

a könnyebb fehérje kimosódik a víz közé. Ebből lesz a keményítő. A mosó tartályából, a fehérjétől sűrű, masszává válik, vizet nagyobb tartályokba szivattyúzzák és összegyűjtik. Innen a lizitálóba jut, melyet „centrifugá”-nak neveznek. Ez egy befelé hajló szélű üsthöz hasonló és függőleges tengelyen nagyon gyorsan forog. A gyors forgástól, a nehézkedéstől törvény alapján a massa körül az oldalakra rakódik és megszilárdul. Salakos része szépen leliszáltható. Két-háromszori centrifugázás után kész van a szép fehér keményítő, csak szárítani kell és csomagolni. A szárítás gőzzel fűtött szárítókamrákban történik.

A siker sem megy lönkre. Sőt... A mosóból kiszedve, kádakba gyűjtik az „erjesztőben”, ahol bizonyos fokú, egyenletes meleg mellett meg-erjed és szintén masszává válik. Jó egy heti erjedés, törés passzirozás után ez a massa is kész. Gondosan olajozott bádogramákra simítják szét és szintén gőzfűtéses szárítókamrákban szárítják meg 6—7 óra alatt. Leszedve a rámaokról, készen van a kitűnő két és három nullás „Aranycsiriz” a Gold-keber.

De felhasznátodik még a centrifugában a keményítő-masszáról letisztított salak is. Ebből ragasztókeményítő, ugynevezett „ordinári” lesz. Ez is még mindig pénzt ér. Egy jól felszerelt és kellőleg gondozott üzem a megmunkálásba be vett lisztet elemekre bontva is 97—99 százalékgig visszadaja és most is elég szép haszonra tud dolgozni, mert a keményítő bolli ára kilogrammonként felül van 1 pengőn. Az aranycsiriz bolli ára pedig 5—8 pengő kilogrammonként.

III, nálunk Gyomán is jó helye volna egy kis keményítő-gyárnak, mert itt olcsóbb a liszt, van jó vasút a szállításhoz, az egész környék piac, védő. Nemege a munkaerő is olcsóbb, mint Budapesten, ahol egy keményítőgyári munkás hetibére 35—38 pengő. Itt felényiért is lehetne jó munkaerőt kapni.

POLÁNYI LAJOS.
napszámos.

SIRKÖVEK

márványból, fekete és szürke gránitból
a legjobb és legszebb kivitelben
a legolcsóbb gyáriárban kaphatók:
ROSENBAUM GYULA
kőfaragó ipartelepén
Békéscsabán, Andrassy u. 46. sz. a.

HUMOR.

A jó ötlet kibékítette.
III-ik. Gusztáv svéd királynak udvari poétája Bellmann Károly Mihály volt.

Uralkodó és költő sokszor összekapáltak.

Egy alkalommal Gusztáv anynyira megharagudott Belmannra, hogy kitiltotta udvarából.

Néhány nap múlva a király ellovagolt Belmann lakása előtt és bámulva látta, hogy létra nyulik fel a költő ablakáig, melyből a költő kidugta beszappanozott arcát, a létrán pedig a borbély állt s javában borotválta Belmann.

A király megállította a lovát és felkiáltott:

— Mit csinál Belmann?!

— Borbélyom kegyvesztessé lett, felség — szölt a költő. — Megtiltottam neki, hogy átlépje küszöbömöt, de hát nem tudok megélni a fickó nélkül.

A sikerült tréfának meglelt a kellő eredménye: Belmann viszsanyerte a király kegyét.

Hol van „ezen üzlet?”
Budapesten, a Petőfi Sándor utcában, nem messze a Szervita-tértől van egy kézímunka üzlet. Néhány nappal ezelőtt ez az üzlet átköltözött, de ugyancsak egy Petőfi Sándor-utcai helyiségbe, amely éppen szemben van a régi-vel. Az elhagyott helyiség nagy feketén ásitó kirakatában pedig megjelent egy jókora hirdetés — „útbaigazításul.” „Ezen üzlet szemben van.”

A bál.

Egy ötletes ember ezeket mondta a bálról:

— A leány amikor bálba megy: látra szóló váltó, — az anya: a kibocsájtó, — a táncos: a forgató, — a táncosnő: a forgatmány. — Ha nincs hozománya: üres a forgatmány. — Az a táncos, aki a szupé csárdás második felét átengedi: engedélyező. — A mama figyelmeztetése, hogy elég a táncból: óvás.

Hogy ették meg Kókán kétszer a lencsét?

Endrőd község lelképásztor. volt az 1830-as években Lábos János, vele történt meg, a szóhadomány szerint, az alábbi eset.

Valamelyik útjában Kókán ment keresztül kocsin. A fatu szélén egy asszonnyal találkozott. Azt kérdezte tőle: „Hogy hívják ezt a fatu, néni?” — Kóka! — feleli az asszony. „Itt ették meg kétszer a lencsét?” „Itt bizony! Egye meg az ur harmadszor!” — A kocsis pirongatni kezdte az asszonyt, de a jólékű öregur leintette, mondván: Csitt, csitt! Magunk kerestük magunknak! — (A kik nem tudnak, hogy ették meg Kókán kétszer a lencsét, azoknak elmondom máskor?...)

Ingatlan forgalom.

Iván Zsigmond és neje Nagy Julianna gyomai lakosok vettek 1 hold 767 négyszögöl és 524 négyszögöl zöldlapi szántókat Tuba Sándor gyomai lakostól 1000 P-ért.

kk. Herter Imre gyomai lakos vett 1 hold 207 négyszögöl kölesfenéki szántót Szabó Lajosné Kovács Zsuzsanna gyomai lakostól 800 P-ért.

Wiegert György és neje Lengyel Anna gyomai lakosok vettek 449 négyszögöl kölesfenéki szántót özv. Kovács Józsefné Török Eszter, Kovács László (nős R. Szűcs Máriaival) T. Kovács Mihályné Kovács Eszter, Laki Istvánné Kovács Róza, B. Szabó Lajosné Kovács Zsuzsanna és kk. Kovács Ilona gyomai lakosoktól 220 P-ért.

Izsó Ambrus (nős H. Kovács Emiliával) szegedi lakos vett 1 hold 694 négyszögöl félhalmi szántót, 1/575-öd, rész, valamint 6/12108-ad rész legelő illetőségeket Csalah János (nős Cselei Erzsébettel) gyomai lakostól 1340 P-ért.

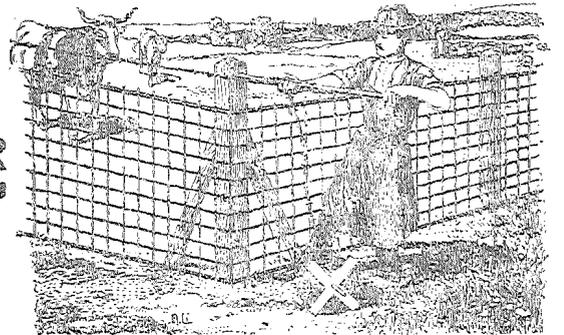
A Gyomán 1932 dec. 23-án megtartott bírói árverésen a Bácsi és társai bankház vett a beltelken fekvő 510 négyszögöl udvart Ozsváth György, Ozsváth Mária, Ozsváth Piroska dr. Látkóczky Imrené és kk. Látkóczky Lászlótól 4800 P-ért.

Papp Vazul és neje Kiss Róza gyomai lakosok vettek 366 négyszögöl kert és 575 négyszögöl szőlő pocosi ingatlant Baráth Imre és neje Zöld Julianna gyomai lakosoktól 900 P-ért.

Vaskor Károlyné Nádudvari Mária gyomai lakos vett egy beltelkes lakóháznak 1/4-ed részét özv. Bodon Lászlóné Putnoki Mária haszonélvezeti jogával terheltén Bodon László gyomai lakostól 780 P 42 fill.-ért.

Liszcai János (nős Varga Zsófiával) gyomai lakos vett 7 hold 587 négyszögöl tanyai szántót Froyó István (nős Timár Borbálával) endrői lakostól 6800 P-ért.

Legjobb és
legolcsóbb a
HAIDEKKER
féle
drótfonat.

Minden mennyiségben kapható:
Wagner Márton Fiai
fakereskedésében, GYOMÁN.

VASUTI MENETREND 1932. október hó 2-től.

gyors		gyors		gyors		gyors								
6-15	9:00	13-32	17-00	20-50	i	Bpest k. p.	é	5:00	10-45	11-45	19-10	19-53		
11-06	11-57	18-07	19-59	2-10	é	Gyoma	i	0-32	6-02	8-52	14-28	17-00		
6-38	11-14	12-02	18-15	20-04	2-35	i	Gyoma	é	0-17	5-52	8-51	14-20	16-59	19-04
7-31	12-09	12-40	19-10	20-41	3-38	é	Békéscsaba	i	2-15	5-00	8-14	13-26	16-22	18-12
3-53	12-40	17-30	20-05	i	Gyoma	é	7-24	11-47	16-41	21-56				
4-21	13-08	17-58	20-33	é	Déaványa	i	6-53	11-16	16-10	21-25				
4-26	13-13	18-03	20-38	i	Déaványa	é	6-48	11-11	16-05	21-20				
4-57	13-44	18-34	21-10	é	Szeghalom	i	6-15	10-38	15-32	20-42				
4-58	13-45	18-45	21-11	i	Szeghalom	é	6-13	10-37	15-31	20-37				
5-17	14-04	19-04	21-30	é	Véztő	i	5-53	10-17	15-11	20-17				
7-27	16-10	20-58			é	Békéscsaba	i	4-05	8-20	13-24	18-24			

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Dalárda ünnepély.

Ünnep másodnapján este 152-en vettek részt a gyomai dalárda vacsoráján, az Uri Kaszinóban. Vidékről Vigh Endre csellóművész, a X-ik daloskerület elnöke volt jelen, kinek jobbján Nyisztor Péterné, balján dr. Tardos Gáspárné úr-asszonyok ültek. Ott láttuk még a dalárda tagjain kívül Pánczél Emil főjegyzőt, Pétermann József ny. főjegyzőt, brassói Greissing József telekkönyvvezetőt, dr. Tardos Gáspár és dr. Messinger Albert ügyvédek, Kiss Géza vasúti főlisztel, Bencsik László irodalíztel és Kovács Gábor községi bíró vezetése alatt az előjárói tagokat. — Szóvá tesszük és megdicsérik előjárósági tagjainkat, hogy leülelték vettek részt a dalárda ünnepélyen, példát adva, hogy a dalárdánkat első sorban magunknak illik megbecsülni, mely megbecsülésnek láthatóan is kell megnyilvánulnia.

Vacsora után a dalárda legszébb darabjait adta elő. A hallgatók tomboló lelkesedéssel tapsoltak meg minden számmal.

Általános figyelem mellett kezdte Vigh Endre elnök felszólalását. Közvetlen őszinteséggel vallotta be, hogy a mullokori illéte alatt annyira megszerelte a dalárdát, annak vezetőségét és még egy pár embert Gyomán, hogy a dalárda e mai ünnepélyére örömmel vette a meghívást és el is jött. Ő maga akarta a dalosfestivérei méltóan kiérdemelt kitüntetését átadni. Elhalmozó elismeréssel adta át Hajdu Béla karvezetőnek a kerületi nagy ezüstérmét, Pánczél Emil vegyeskarvezetőnek ugyancsak a kerületi nagy ezüstérmét és Faragó Károly társ-karvezetőnek a kerületi kis ezüstérmét. Szőke Ferenc igazgató-tanítónak lelkes dalosműködéséért a kerületi kis aranyérmét adta. Az átadáskor a dalárda tagok és a jelen voltak is percekig ünnepelték Szőke Ferencet.

Diszoklevéllel kiüntették még a kerület részéről

5 éves dalos működésért:

Szántai Lajos, Lukács Mihály, Sütő Imre, Szilágyi István, Kiss Lajos, Szilágyi Péter, Izsó János, Kruchió Mihály, Köhler Ádám, Németh Lajos, Szalmári Lajos.

10 éves dalos működésért,

kik egyben a kerületi bronzérmét is megkapták: Balogh Lajos, Perei Lajos, Szabó Ferenc, Beinschróth Gábor, Dancsó Árpád, Kovács József, Igrécz Ede, Varsandán László, Balári István, Kocsis Imre, Köhler Mihály, Podani Mihály.

20 éves dalos működésért,

egyben az Országos Magyar Dalosszövetség bronzérmét is megkapta: Faragó Károly.

30 éves dalos működésért,

kik egyben az Országos Magyar Dalosszövetség ezüstérmét is megkapták: Fekete Gábor és Igréc György.

Végül a kerületi kis aranyérmét adta át Vigh Endre Nyisztor Péter dalegyesületi elnöknek, lelkes működéséért, melyet a gyomai dalárda érdekében fáradhatatlan buzgalommal fejt ki már évek óta. A jelen voltak is hosszasan ünnepelték Nyisztor Pétert, ki meghatott szavakban köszönte meg az óvációt, egyben Vigh

Endre dalkerületi elnöknek megköszönte úgy a maga, mint a kitüntetett dalosfestivérei nevében azt a kiüntető elismerést, szeretetet, mellyel elhalmozta már eddig is a gyomai dalárdát, kéri, hogy ezt a becsülést tarltsa meg a jövőre is. — Nyisztor Péter felszólalása után sokáig ünnepelték Vigh Endre kerületi elnököt. — A dalárda ismételt éneklése után Szőke Ferenc szintén megköszönte Vigh Endre kerületi elnöknek az alyai szeretetét és fogadalmat felt a dalárda löbbi tagjai nevében is, hogy ez a szeretet további szorgalomra serkeni őket, hogy a nyári dalosversenyen méltóan szerepelhessenek s továbbra is kiérdemeljék a nagybecsűll kerületi elnökük szeretetét.

Az estén magánszámokkal szerepeltek még: Szilágyi Eszlike zongora játékaival, Kiss Juliska ének, Schwarcz Jolánka és Kiss Juliska tánc, Szinger Aladár énekkel. Minden számmal hálásan megtapsolt a közönség.

A közönség nagy része reggelig maradt ott és nagyon jó hangulatban töltötte el az időt. A közönség jó hangulatát elősegítette Schwarcz Károly kaszinói bérlőnek figyelmes kiszolgálása és a vacsora izletes elkészítése.

Körös—Tisza—Maros Ármontesítő Társulat munkálatai a gyomai határban.

Husvét hetében kezdték meg a Bábaszigeti őrzárásban a gát-erősítési és magasítási munkálataikat. Összesen 455 ember dolgozik, kik közül 395 kubikos, 22 kordés és 18 hányó. A munkások békésiek, szent-andrásiak, mezőberényiek és gyomaiak.

Értesülésünk szerint most hétfőn megkezdik a vasúti híd-tól Endrőd felé terjedő szakaszon is a munkát, hol remélhetőleg a még munkanélküli gyomai és endrői munkások munkához jutnak.

Albánia mezőgazdasági megszervezőjének ünneplése.

Ormándlaky Waisbecker Antal okl. gazda, ny. huszár őrnagy, az Albán királyság gazdasági megszervezője és szakírója, 1924—30-ig, tehát 7 éven át, — Kőszeg szab. kir. város muzeumát gazdagította Albániából hozott emléktárgyaival és képekkel, 6 (hat) nyelven megjeleni műveivel, ottani sikeres működéséről bizonysgot tevő okmányokkal, személyi adataival és életrajzával. Nevezett jelenleg Kőszegen, a honvéd tiszti üdülőben tölt két hetet.

A „Kőszegi Polgári Kör” elnöksége felhasználta a kedvező alkalmat és felkérte őt, hogy ápr. 21-én velitellköpes előadás keretében tájékoztassa szülővárosának közönségét és intelligenciáját a kevéssé ismert Albániáról és királyáról, I. Zogról.

A személyes tapasztalatokon alapuló, mindvégig érdekes-szülő előadás nagyon értékesnek és tanulságosnak bizonyult, mit legjobban igazol a hallgatóság lelkesedése és véget nem érő tapsa s azok az elismerő és meleg átérzéssel elhangzó

Kedvezőtlen időjárás.

A márciusi meleg időjárás megindította a növényzetben a nedvkeringést. A természet felénkült s már azt hittük, itt a tavasz. De jött a március 21-iki fergeteg: havazás, fagyok. Két heti tél után ismét enyhébb lett az idő, de nem tudott egészen felmelegedni. A rügyek már szemlálomást fejtődtek a fákon, de a téli kabátok még mindig nem kerültek a szekrénybe. A növényzet azonban megállott fejlődésében. Az őszivetések lassan veszítettek élénk zöldsínükből, sárgás foltok jelezték, hogy az időjárás nem jó. De talán a legnagyobb kárt mégis a keddre virradó éjjeli fagy okozta. A barackfa virágok egy része le-

fagyott. A lucerna csüggedten lehervadt, jelezvén, hogy legalább egy kaszálását elvitte a fagy az amugy is takarmányszegény gazdának. A tavaszi vetésekben még kiszámíthatatlan, mennyi kár van már eddig.

S hogy a veteményesekben mennyi kárt tett az időjárás eddig, különösen azzal, hogy a palántákat nem tudták kiültetni, azt már mindannyian érezzük.

A vigasztalan gazdasági leromlottságunk javulását a jó időjárás nyomán remélt bő terméshozta jobbrafordulástól váránk. Első reménységünk máris megtépázva befagyott. Hogy mi jön még utána, szorongó szívvel, de további reménységgel várjuk.

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

szavák, melyekkel a „Polgári Kör” elnöke az előadást megköszönte. Kiemelve azt, hogy Előadó működésével a külföldön, — Országsszervezői minőségben, mint egy új államalakulat fundamentumának leteleményese, — becsületet szerzett a „Magyar” névnek.

Köszeg, szab. kir. város mellán büszke Ormándlaky Waisbecker Antal organisatorra s teljesítményeire, — melyeket elismeri (annak idején) két királyság miniszteriuma, Amerika és tíz európai ország sajtója, — meri nevezetben e város, szülőföldjét üdvözölheti.

Iparos ifjak műkedvelő előadása

Az Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre által a husvétli ünnepeken előadott „Gróf Rinaldó” című 3 felvonásos operett szereplői kiérdemelték az elismerést és dicsőreletet. A főszereplők: Szántai Elek a címszerepben szereplő társával Bódi Bözsikével — Helén szerepében nehéz énekszámajkkal és kifogástalan játékkal szinte tetszést arattak. Vatai Mariska—Rózsika, Gyebnár Ferenc—dr. Balázs és Benke Márton—gróf Keresztély, hatóságos tanácsaikkal a közönség taps-

vihara számtalanszor megújította. Márton Bálint—Kapronczay főispán és Herler Juliska—Zsófi, — nem különben kisebb szerepeikben Csapó Bözsike, Tótká Teruska, Kéri Ilonka, Pfeiffer Magdus, Kovács Mariska és Lechnitzki Ilonka illetve Balogh Lajos, Romhányi János, Vatai Imre, Ladnai Gyula, Takács Pál, Biró Lajos, Fadgyas János, Bódi József és Haibach Árpád egyaránt részesei a sikernek. —

Hantzmann Ferenc mesteri zongorajátéka és műkedvelő szeretele dicsőrelet érdemel. — Farkasinszki János és Gyula nagyszerűen egészítették ki a zene hármast.

A rendezést és belenitást a Molnár házaspár lelkiismeretes hozzáértő munkával végezte. Kertész Gizike sugó és Domokos Albert műszerész fáradoztatlansága hasonlóképpen dicsőreletre érdemes.

Az előadást reggelig tartó hangulatos táncvigalom követte.

Karóhoz kötözött fákat vizsgáljuk át, mert az ujonnan ültetett fák a gödör süppedése folytán esetleg a karóra kötözve fennakadnak, másrészt a hibásan kötözött fák a karótól megsérülhetnek, vagy a kötés a fákat bevághatja.

Szabályrendelet

a vasuti átjárók és közuti kanyarok közelében a szabad kilátás biztosítására.

1. §.

A kiépített műutakat keresztező vasuti vonalak átjáróinál és a műutak kanyarolataiban kötelesek a földtulajdonosok a szabad kilátás biztosítása céljából a földjeiken felnőtt fasorokat és élősvényeket az alábbiak szerint kiritkítani, felgallyazni, illetve lenyírni.

2. §.

Kötelesek a vasuti vonalak átjáróinál a műut mindkét oldalán a vasuti átjárótól az út tengelyében mért 100—100 méter távolságban a magas növésű fákat kiritkítani és 2.50 méter magasságban felgallyazni, élősvényeket pedig 1.00 m. magasságban lenyírni.

3. §.

Vasuti vonalak átjáróinál a földtulajdonosok a műut mindkét oldalán a vasuti átjárótól az út tengelyében mért 100—100 méter távolságban csak a m. kir. államépítészeti hivatal bevonásával megtartott helyszíni vizsgálat után kiadott építési engedély alapján építhetnek.

4. §.

Községek belterületén a műutak utca elágazásainál ott, ahol épület a kilátást még nem akadályozza és az utcatorok hajlásszöge a 100°-ot nem éri el, a telek tulajdonosa átlátszó sodronykerítést tartozik létesíteni. Ilyen helyeken az építkezés esetleg csak a telek sarkának megfelelő levágásával engedhető meg s ez esetben a telek tulajdonosa az uttulajdonos által egység vagy kisajátítás útján kártalanítandó és a járda megfelelő módon beépítendő.

5. §.

A műutak külső szakaszain a szabad kilátás a magas növésű fák kiritkításával és 2.50 méter magasságban való felgallyazásával biztosítandó és az élősvények pedig 1.00 méter magasságban lenyírandók. A kiritkítás és nyírás a kanyarok közepétől számított 50 méter hosszban eszközözlendő.

6. §.

A községek belterületén az előirt rendszabályok szigorú betartására a községi előljáróságok, a műut külső szakaszain pedig a vm. utbiztosok kötelesek felügyelni.

7. §.

Amennyiben a telek vagy földtulajdonosok a községi előljáróság, vagy utbiztos felhívása dacára ezen szabályrendeletben előirt rendszabályokat be nem tartanak, cselekményeikkel utrendőri kihágást követnek el s az illetékes hatósághoz feljelentendők.

8. §.

A főszolgabíró, mint elsőfoku rendőri büntető bíró köteles a feljelentettek ellen 8 nap alatt a kihágási eljárást megindítani s a kihágást, — amennyiben az súlyosabb beszámítás alá nem esik, 1 pengőtől 100 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetni. (1928. évi X. t.-c. 5. §-a)

9. §.

A főszolgabíró a jogerős ítélet alapján 15 napi határidővel köteles a telek, vagy földtulajdonosokat a szabályrendeletben foglaltak betartására utasítani, s amennyiben azok azt ismételt elmulasztanak, a községi előljáróság, illetve utbiztos felügyelete alatt hatósági uton terükre és költségekre végrehajtja s a levágott fák átvételére tulajdonosokat felhívja.

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Irta: lovag MANZ GYÖRGY.

A szövetkezet hitelforrásai.

(6)

Mezőgazdaságunk megszervezésére és termelésünk átszervezésére egy hatalmas tőkére van szükségünk, amely ma sem a hazai pénzintézetek, sem pedig külföldi bankok segítségével nem kapható. Pedig egészen határozottan ki lehet mondani, hogy szervezkedés és átszervezés nélkül nem csak a mostani szomorú gazdasági helyzetben, de egyáltalában a távoli jövőben sem remélhetünk semminemű javulást mezőgazdaságunk számára.

De lássuk csak, mire is van mezőgazdaságunknak az átszervezésnél szüksége? Földre vagy földhasználatra, gépekre, tenyésztés és termelő-állatokra, vetőmagra, takarmányra, építőanyagokra, járművekre és munkaerőre. Ha termelésünknek átszervezését haldanként csak 100 pengőre számítjuk nagy átlagban, ma egész mezőgazdaságunknak egy 1.600.000.000 pengős hitelre vagy kölcsönre lenne szüksége. Ezek már csillagászati számok! Ha azonban körülnézünk az egész országban, azt látjuk, hogy ma minden eladó, föld, épület, tenyészállat, haszonállat, vetőmag, takarmány, gép, jármű és rengeteg sok parlagon heverő munkaerő. Csak nincs vevő ezekre a javakra.

Ezeket a szükséges értékeket azonban forgalomba lehet hozni és az átszervezésre produktíve hasznosítani, ha megteremtünk egy olyan szervet, amely országos viszonylatban az értékcsereit lebonyolítja. Két gazda vagy egy gazda és egy munkás közt magánúton és közvetlenül egy ilyen értékcsere lehetetlen, mert ritkán akad két fél, akinek éppen arra volna szüksége, amit a másik kínál. Ha azonban összevesszük az egész ország szükségleteit és kínálatát, kiderül, hogy például a termelés átszervezéséhez az összes szükségletek ebből a kínálatból fedezhetők.

Ma az egész világon az államok közti értékgazdálkodásban alkalmazták már a clearing-rendszert. Az értékeket eladó termelő

átadja követelését a clearing-banknak, amely vele szemben mint adós szerepel. A vásárló cég a clearing-banknak fizeti be a beszerzett értékek összegét, illetve szintén elszámolás alatt áll a bankkal. Az utóbbi kiegyenlíti a sok vevő és vásárló közt a számlákat és csak a különbözeteket fizeti ki a hitelezőknek. Ha ezt meg lehet tenni nemzetközi viszonylatban, miért ne lehetne ezt az országon belül a mezőgazdaság keretében egy országos mezőgazdasági szövetkezet külön pénzintézetének segítségével is megtenni?

A szövetkezet közvetíti a gazdák és munkások közt az értékcsereit és pedig hosszulejáratu hitel formájában. Csak hogy itt egyáltalában nem vesz és ad pénzt, hanem dologi értékeket hitelbe, tehát földet, földhasználatot, gépeket, állatokat, terményeket és munkát. A hitelezett értékért mint beruházási tőke, a szövetkezet a hitelkeresőtől felveszi az évi kamatot és levonja az értékesítésre beszolgáltató terményeinek árából a törlesztési kvótát és kifizeti ezeket a hitelezőnek.

A mai pangó üzleti helyzetben egy ilyen új hitelforrás feltárása hatalmas lendületet adna a termelésnek. A németek az ipar terén terveznek egy ilyen mozgalmat, nálunk legszükségesebb volna a mezőgazdaságnál. Nem kell erre más, mint egy első lökés, vagy ahogyan a németek mondják: „Ankurbelunk” (begyújtás az autónál).

A fenti szövetkezeti clearing-letézet egyszersmind a rendes értékgazdálkodást is kezébe venné és ezáltal nemcsak az első beruházási hitelek terén szolgálna mint közvetítő a mai szűkes pénzviszonyokban, hanem a mindennapi értékesítés terén is. A dologi hitelrendszer a mezőgazdaságban még avval az előnnyel is járna, hogy a teljesen nincstelen falusi munkás és napszámos is szert tehet a tőke-képzésre, mivel a szövetkezetnek hitelbe adott munkája őt épügy hitelképesé és tőkeerőssé teszi, mint a földesgazdát. Ez természetesen csak ott lehetséges, ahol minden értékgazdálkodás a szövetkezet kezén történik és így a szövetkezet ráteheti kezét az összes adósok jövedelmére.

(Folyt. köv.)

Május 1-én megnyílik a ligeti vendéglő!

HIREK

Április hó 23-án avatják fel ünnepélyes keretek között a gyulai országzászlót. Az ünnepi beszédet Harsányi Pál esperes mondja.

Villanybizottsági gyűlés. A községi villanybizottság április 20-án délután gyűlést tartott. A tárgyaláson a villanytelep megbízottja kijelentette, hogy engedményt nem adhatnak, mert arra tárgyi ok nincsen. A bizottsági gyűlésen az a vélemény alakult ki, hogy egyes szakértőktől biz meg a község és a telep — a költséges 5-ös bizottság helyett — és a két szakértő által létesített megállapodást fogadnák el.

Gyulán május 14-én leplezik le hajdani kiváló Göndöcs lelkészük szobrát. A leplezési ünnepélyt rádióan akarják közvetíteni.

A gazdaadósságok rendezése. A gazdaadósságok rendezéséről szóló tervezet elkészült. A tervezet a pénzügy- és földművelésügyi miniszteriumok közös munkája. Hír szerint a leglényegesebb pontja, hogy a gazdaadósságok kamatát 5 százalékon stabilizálja és egy úgynevezett „Gazdaadósságok kártérítési alap” létesítéséről gondoskodik.

Ahol megölik a színházi közönséget. Erről az országról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely érdekesebbnél érdekesebb cikkeket közöl. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, filmriportokat, színházi beszámolókat, pletykákat, folytatásos regényt, egy felvonásos szindarabot, keresztrejtvényt és 120 képet talál az olvasó a 84 oldalas Délibábnak. Egy szám ára 20 fillér.

Tavaszi szeles időjárásban, különösen eső után a fiatal fák könnyen megdőlnék, ezért ezeket nyomban helyre kell igazítani, még mielőtt a föld megszárad és megkeményedik.

Békésvármegye lörvényhatósága a Békéscsabán felállítandó Hadirokkantak házára 1000 pengőt szavazott meg.

Bécsben és Prágában argentinai búzát vesznek, melyet Brailán át a Dunán visznek Bécsbe. Az argentin búza mázsája 1 dollár 65 cent (9.50 P) Brailában.

Az osztrák lapok Gömbös miniszterelnök Husvétii szózatáról. Ugyszólván minden számoilevő nagy osztrák lap hosszabban foglalkozik Gömbös miniszterelnök Husvétii szózatával. A lapok különösen azt emelik ki, hogy Magyarországon Gömbös kormányralépése óta gazdasági tekintetben is javulás állapítható meg, amit az új regime gondos és céltudatos politikájának kell a javára írni. A Journal „Gazdasági javulás Magyarországon. Gömbös miniszterelnök sikeres kormányzása”. című cikkében hosszasan foglalkozik a magyar viszonyok látható javulásával. Hasonló értelemben ír a Prágai Magyar Hírlap és a Pozsonyi Híradó. „A magyar államháztartás egyensúlyban van, Magyarország a jogrend és nyugalom mintaképe”. és „Magyarország világpolitikai helyzete jelentősen javult.” cím alatt megjelent cikkekben.

Fiatal fák visszametszett koronájából a felesleges hajtásokat május hónapban zöld állapotban is kitordelehetjük. Ez esetben a meghagyott hajtások annál erősebbre fognak fejlődni.

Április 23-án vasárnap nyitják meg a békéscsabai vegy-kísérleti állomást.

Május hó 22-én ül össze a Népszövetség.

Ausztriából kiutasítják a kommunistákat.

Kegyelmet kér Tisza István gróf gyilkosa. Stanykovszky Tibor, a Tisza-gyilkosság bűnpörében élelfogytiglani fegyházra ítélték, védői útján kegyelmi kérvényt nyújtott be a Kormányzó kabinetirodájához. A védők azt kérik, hogy tekintettel Stanykovszky súlyos lüdtőbajára, engedjék el hátralévő büntetését.

Utazás a világ körül két óra alatt. Verne Gyula hőse nyolcvan nap alatt utazott a világ körül, a Zeppelin utasai ugyanezt az utat tíz nap alatt tették meg. Post és Gatty pilótlak nem egész egy hét alatt repültek körül a világot, de minden rekordot legyőz Tolnai Világlapja, amely 2 óra alatt vezeti a világ körül minden olvasóját. Aki állapozza ezt a népszerű képeslapot, 2 óra alatt a világ minden érdekes eseményéről tájékozódik, de amellet egy egész hétre való érdekesebbnél érdekesebb olvasnivalót kap.

Szikora Gyula, a feleség- gyilkos gyöngyösi pékmester meghalt a kórházban.

A Dalárda estélyén egy kézlógomb találtatott. Tulajdonosa szerkesztőségünkben átveheti.

A magyar hitelrögzítő egyezményt berni jelentés szerint a svájci bankok bizottsága is elfogadta.

A Felsődnántuli Mezőgazdasági Kamara folyó évi április hó 8-án tartotta dr. Khuen-Héderváry Károly elnök elnöklété alatt igazgatóválasztmányi ülését, külkereskedelmünk Ausztriával való kimélyítése tárgyában. A kivitel fejlesztése céljából export-import társaság alakult, amelybe a kamara is belépett. Dr. Ormány János igazgató ismertette javaslatát, amelyet a gazdák jövedelmi adójára vonatkozólag készített. Tárgyalást folytat a hadseregnek közvetlenül a gazdák útján mezőgazdasági terményekkel való ellátásáról. Ismertette még a földteherrendezésre vonatkozó javaslatát. — Holitscher Károly alelnök Csetény: Kamatmérséklésre vonatkozó tervezetét ismertette, mely szerint a kataszteri tiszta jövedelem 15-szörösével eladósodott gazdák kamatterhe 2 1/2 százalékkal mérsékelteknék, amely célra 12—14 millió kamattérítésre volna szükség. — Indítványozza, hogy az adóhátralékot a gazdák buzában fizethessék. — Dr. Pataky Béla Budapest: a gazdák megsegítésére a deviza-gazdálkodás helyett az importjegy-gazdálkodás behozatalára vonatkozó javaslatát ismerteti. Elgondolása, hogy a kivitt mezőgazdasági termények helyett importjegyet kapnának az exportőrök, amelyet azután a tőzsdén értékesíthetnének, vagy maguk hoznának be a külföldről iparcikkeket. A tervezet szerint csak olyan államokból importálnánk, amelyek tőlünk mezőgazdasági terményeket vásárolnak. A javaslatkészítő véleménye szerint ez az intézkedés alkalmas volna a mezőgazdasági termények árának emelésére. — A javaslatot az igazgatóválasztmány gróf Khuen-Héderváry Károly elnök és Holitscher Károly alelnök hozzászólása után oly értelemben fogadta el, hogy azt az Országos Kamarához küldik el, további tárgyalás végett.

Zöldhasználatra bokor- és károsbobot április közepétől június elejéig kethetenként vethetjük. Száraz babet április közepétől május elejéig vetjük.

„Váló-okok” címén, népies ismeretlésben a nagyközönséget tájékoztató érdekes könyv jelent meg dr. Gyarmati Lajos fővárosi ügyvéd tollából. A könyvből minden házasulandó és házas okulást nyerhet egy esetleges válóper megelőzésére, a válófélben levőknek pedig minden kérdésben (gyermekelhelyezés, gyerek- és nőtartás, közszerzemény, hozomány stb.) alapos tájékozódási ad. A könyvet P 2.80 boltiár előzetes beküldése ellenében Erdős József hirdetőirodája (Budapest, VI. Teréz-körút 35.) bérmentve küldi meg.

Az orosházi bércsépők táviratban kérték a minisztert, hogy a kazánvizsgálási díjat mérsékelje.

Olaszországi tanulmányút. A MEFHOSZ Utazási és Idegenforgalmi Irodája május 1-én rendezti tavaszi kedvezményes 12 napos tanulmányutját Olaszországba (Velence—Firenze—Róma tartózkodással). A tanulmányút részvételi díja 245 pengő. Jelenkezni és érdeklődni lehet a MEFHOSZ Utazási Irodájában (IX. Ferenc körút 58. fsz. 2. Telefon: 872-74.) levélben is. Kívánatra az összes nyári tanulmányutakról szóló prospektust készséggel küld az Iroda.

Ha a csontmagvu fák az ültetés évében, vagy az alma- és körtefák az ültetést követő évben nyesve, gyenge, satnya vesszőket hoztak, tovább koronaalakításban nem részesíthetők.

Faraktarak telepengedélye. Az 51.991/1895. sz. K. M. rendelet értelmében a fa minőségre való tekintet nélkül iparhatósági telepengedélyezési eljárás alá esik minden olyan fafalep, amelyen nagyobb mennyiségű fát eladás céljából raktároznak. Felmerült kétség eloszlatása céljából ezt a rendelkezést a kereskedelemügyi miniszter most megjelent 10. 445/1935. sz. rendeletével oly módon egészítette ki, hogy a fa minőségére való tekintet nélkül iparhatósági telepengedélyezési eljárás alá azok a fafalepek vonandók, amelyekben 200 métermázsánál nagyobb mennyiségű fát raktároznak eladás céljából. Azoknak a fafalepeknek raktározása, melyeket az iparos saját maga részére ipari feldolgozás céljából készletben tart, nem tartoznak telepengedélyezési eljárás alá.

A tiszabezdédi ref. egyháznak Fenyő Miksa képviselő egy orgonaharmóniumot ajándékozott.

Gyula város nem tudja tisztviselőinek a fizetését csak részben kifizetni. Kölcsoni akart a város felvenni, de nem kap.

NYILT-TÉR*. NYILATKOZAT.

A Budapesten megjelenő „Függetlenség” című napilap folyó évi április hó 14-én megjelent 48-ik számának 3. oldalán „Pálkás Ferenc békéscsabai birtokos tragikus halála” főcímmel, nagybetűkkel és feltűnést keltő szedéssel, egy szenzációsnak szánt közlemény látott napvilágot, amely azt állítja, hogy a város tekintélyes birtokosa, Pálkás Ferenc, tüdőgyulladás tünete között megbetegedett és hogy én, dr. Fischmann Mihály, mint a beteg kezelőorvosa, a betegen teinjekciós oltást végeztem, az injekciós-tű azonban 7 milliméter mélyen beleért a beteg testébe, aminek következtében a beteget operálás végett a békéscsabai kórházba szállították, mire azonban a műtéthez hozzá akartak fogni: a beteg meghalt.

Ezzel a hirdetéssel szemben, orvosi reputációm érdekében, ki kell jelentenem, hogy a szóbanforgó eset nem velem történt meg, nekem Pálkás Ferenc nevű páciensem soha nem volt, ilyen nevű embert nem kezeltem és nem is ismertem.

A „Függetlenség” című lap ellen, amely a nevemmel kapcsolatban valótlán és lelkiismeretlen fenntartásával nekem, mint gyakorló orvosnak, erkölcsileg egyaránt szinte jóvátehetetlen kárt okozott: a megfelelő törvényes eljárást ügyvédem útján folyamatba tettem.

Békéscsabán, 1933. április hó 17.

Dr. FISCHMANN MIHÁLY
orvos, röntgenspecialista.

*E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Szemestengerit a Futura a legmagasabb napi áron vásárol.

A szerbtövis irtás. A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy az 1894. évi XII. t. c. 51. §-a értelmében minden földbirtokos köteles birtoka egész területén a szerbtövis virágzása előtt irtani. Az 52. §. szerint pedig az utak mentén található szerbtövis és egyéb gyomot az útfenntartó köteles kiirtani. Minthogy ennek a köteleességnek egyes földbirtokosok és útfenntartók nem tesznek eleget, a földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy a községi előjárások ezt a szerbtövis irtására vonatkozó törvényes kötelezettséget tegyék a szokásos módon közhírré, különösen hangsúlyozva azt, hogy az irtásnak a szerbtövis virágzása előtt kell megtörténnie, a további fertőzés veszélyének megelőzése céljából. Éppen ezért a lekaszált szerbtövist gondosan össze kell gyűjteni és vagy el kell égetni, vagy mélyen el kell ásni. Az irtás csak úgy lehet eredményes, ha minden egyes gazda lelkiismeretesen végrehajtja a kaszálást, amit a községi előjárások szigorúan ellenőrizni tartoznak.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA gyomai raktárában.

Jugoszlávia 1932 évi szőlő- és gyümölcskivitele. A kereskedelmi minisztérium jelentése szerint Jugoszlávia az elmúlt évben Ausztriába 1889, Lengyelországba 260, Csehországba 780, Németországba 520, Svájcba 100 tonna szőlőt, Ausztriába 5780, Magyarországra 260, Németországba 25.220, Görögországba 200, Olaszországba 940, Csehországba 8220 tonna almát és körtét, Magyarországra 20, Ausztriába 15.580, Németországba 6130, Csehszlovákiába 7550 tonna friss szilvát, Magyarországra 260, Németországba 6580, Olaszországba 1000, Lengyelországba 1510, Csehszlovákiába 6050 tonna aszalt szilvát vitt ki. — Magyarország tehát ezen cikkek mindegyikénél mint vevő állam szerepel. — Vajjon nem volna-e lehetséges, hogy Magyarország legalább ilyen cikkek behozatalától mentesüljön?

**Gyula város az idén 7200
facsemetét ültetett el.**

Szaktanácsok alkalmazása az építő iparokban. A kereskedelmi minisztérium rendeletben hívta fel az iparhatóságokat az építő iparosok figyelmeztetésére, hogy azok a szaktanácsok elvégzésére a jövőben kizárólag szaktanácsokat alkalmazzanak. Igaz ugyan, hogy az építőmester, kőművesmester, általában az építő iparosok teljes felelősséggel tartoznak az általuk végzett építkezésekért, mégis közbiztonsági szempontból is megnyugtatóbb, ha az egyszerű napszámos-munka-nívóját meghaladó munkákat szaktanácsok látják el. A miniszter ezen rendelkezésével a munka nélkül lévő szaktanácsok könnyebb munkalehetőségét is biztosítani kívánta.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Debreczeni Károly, Szücs Juliánna, Izsó Juliánna, Kiss Mihály, Dóczi Ilona, Kurilla Juliánna, Csapó Krisztina Ilona, K. Szabó Teréz. **Házasságok kötöttek:** Pelyva Péter Pál—Valah Terézzel, Maász András—Pintér Angyallal, Tóth Lajos—Szerető Piroskával, S. Kovács Gábor—Tóth Terezzel, Szász Imre—Zilahi Máriaival és Kun Imre—E. Kiss Juliánával. **Elhaltak:** Baráth Albert 63 éves, özv. Erdei Gáborné G. Szabó Zsófia 80 éves, V. Szabó István 5 hónapos.

SIRKÖVEK

márványból, fekete és szürke gránitból
a legjobb és legszebb kivitelben
a legolcsóbb gyáriárban kaphatók:
ROSENBAUM GYULA
kőfaragó ipartelepén
Békéscsabán, Andrassy u. 46. sz. a.

Ingatlan forgalom.

Gál Lajos és neje Vincze Róza gyomai lakosok vettek 5 hold 801 n.-öl félhalmi szántónak 1/4-ed részét özv. Dabis Antalné Zöld Zsuzsanna csorvási lakostól 850 P-ért.

Roósz Adám (nős Bene Máriaival) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóháznak 2/6-od részét Megyeri Istvánné Bene Róza és Bene Teréz Perei Dánielné gyomai lakosoktól 200 P-ért.

Hertter Dániel és neje Rau Erzsébet gyomai lakosok vettek 391 n.-öl, 213 n.-öl, 339 n.-öl, 3 hold 997 n.-öl és 655 n.-öl pusári szántókat Virágos István (nős Rajki Juliánával) orosházi és özv. Virágos Istvánné Harmati Eszter gyomai lakosoktól 1900 P-ért.

ifj. Oláh Lajosné Béres Ilona gyomai lakos vett 144 n.-öl, 114 n.-öl és 1393 n.-öl pocosi ingatlant egészben, továbbá 1091 n.-öl, 807 n.-öl és 5 hold 405 n.-öl pocosi ingatlan felerészét Béres Mihály (nős Kiss Rózával) gyomai lakostól 2000 P-ért.

Schulek Béláné szül. kozmai Kun Ilona gyomai lakos vett 275 n.-öl, 197 n.-öl és 1 hold 949 n.-öl félhalmi ingatlanokat Kató Elekné Zöld Mária gyomai lakostól 2000 P-ért.

Kéri Sándor (nős Bárdos Erzsébettel) gyomai lakos vett 3 hold tanyai szántót Bakulya János (nős Maradék Máriaival) kondorosi lakostól 2500 P-ért.

B. Kiss János gyomai lakos vett 2 hold 635 n.-öl pusári szántót Szabó János gyomai lakostól 1200 P-ért.

Kató Dániel gyomai lakos vett egy beltelkes lakóháznak 1/6-od részét Kovács Lajosné Biró Zsuzsanna gyomai lakostól 240 P-ért.

K. Csapó Imre (nős Vigh Rozáliával) endrői lakos vett egy beltelkes lakóháznak 2/4-ed részét Kenéz Sándor és neje K. Csapó Róza gyomai lakosoktól 500 P-ért.

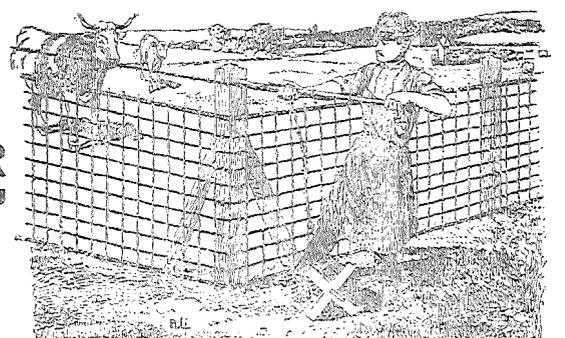
Kruchió Lajos (nős Kiss D. Rózával) gyomai lakos vett 3 hold 260 n.-öl görbékutiaposi szántónak 1/4-ed részét V. Szücs Józsefné Kiss D. Mária komádi lakostól 400 P-ért.

Legjobb és
legolcsóbb a

HAIDEKKER

féle

drótfonat.

Minden mennyiségben kapható:

Wagner Márton Fiai

fakereskedésében, GYOMÁN.

Nyomatványokat lapunk
nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felülső szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés

20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél

15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és

félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Mezőgazdasági Vegykísérleti Állomás Békéscsabán.

A háboru óta megszokták gazdáink, hogy a búzájukat fajsúly vagy siker szerint fizetik. E két búza tulajdonságnak a megméréséhez szükséges szerszámokkal nem rendelkeznek a gazdák, csak a terménykereskedők s így állandó a gazdák részéről a fajsúly és siker megállapítása iránti bizalmatlanság. A termelők nagy része a fajsúlyt és sikért „úri huncutságnak” tartja s nem hisz benne.

Ez a jövőben megszűnik. Cséplés után addig szóba sem áll a gondos gazda a vevővel, sem el nem veti a búzát, míg a békéscsabai vegykísérleti állomáson meg nem vizsgálattja a búzája fajsúlyát és sikértartalmát, miről hiteles bizonylatot is kap. És ez az egész művelet csekély két pengőbe kerül.

Lesznek még továbbra is, akik vakarják majd a fejüket a fajsúly vagy siker miatt: ezek azok lesznek, akik nem vegyelemezlették meg a földjüket, ugyancsak a csabai vegyvizsgáló állomáson s nem onnan kaptak tanácsot, hogy az istállótrágyán kívül még milyen műtrágyát is alkalmazzanak, hogy a talajukból hiányzó és a beléje vetett növényzet fejlődéséhez szükséges tápanyagok ne hiányozzanak.

Gazdáink nagyobb része nem tud hinni a mezőgazdaság tudományos kísérleteinek eredményében. Hiába bontja a vegyész elemeire a talajt s kimutatja abból, hogy búza vagy más növény megterméséhez milyen tápanyagokra és mennyire van szükség és hiába bontja elemeire magát a növényt is, gazduram meghallgatja, de nem hisz benne. Hiába állítja az ember a dán vagy német gazdát oda példának, kik a gyakorlati munkájuk eredményét nagyszerűen tudják fokozni a tudományos kísérletek igénybevételével; a mi gazdáink ezt sem hiszi el. Sőt, magabizakodottságában azt tartja, jönne csak ide az a német vagy dán gazda, hogy felsülne a nagyretartott tudományával, mert itt, az Alföldön csak úgy lehet eredményesen gazdálkodni, ahogyan már a dédapáink is gazdálkodtak.

Pedig...

A Dunán Pesten át Pozsonyba és Bécsbe amerikai búzát szállítanak már hetek óta. Azt tudták a nyugati és északi szomszédainkkal elhívetni, hogy az amerikai búzának nagyobb a sikerje, mint a mi búzáknak. Az is egy másik előnye az amerikai búzának, hogy olcsóbban tudják termelni.

A gazdasági válság a magyar gazdákat rákényszeríti, hogy az időjárástól eltekintve, mert azt még nem tudja az ember irányítani, de ettől eltekintve, a többi kellekeket mind vegye igénybe, melyeket a kísérleti és gyakorlati tudomány a minőség és mennyiség

termelésének fokozására eddig elért.

Földmivelésügyi kormányzatunk hivatása magaslátán megteszi a magáét. A békéscsabai vegykísérleti állomás berendezésére mintegy 55 ezer pengőt áldozott. Békéscsaba városa átalakított épülettel és haszonbér elengedéssel mintegy 25 ezer pengőt adott. Az állam a legkiválóbb vegyész-mérnöki kart állította az intézmény szolgálatába. Ennyi nagy anyagi befektetés várja, hogy a környékbeli gazdálkodók kapcsolatot keressenek ezzel az „ő intézményükkel”.

Elsősorban a békésmegyei gazdákra volna lemoshatatlan szűgyen, ha a vegyvizsgáló intézet drága gépei igénybevétel hiányában beröszdösödnek.

Kiburkolják a nagylaposi utat.

Talán már májusban megkezdik az endrőd—nagylaposi út kiépítését a nagylaposi állomásig és a vasutól kezdődően a Hunya Dénes tanyája előtti 800 méter hosszban. Ugyancsak kiépíti a vármegye Hunyatelep főutcáját egy kilométer hosszban s a még rendelkezésre álló pénzből a Sós-halomtól kezdődően Kondoros felé, ameddig a rendelkezésre álló pénz futja. A tervezet szerinti ezeket az útvonalakat 3 méter széles vízes makadám burkolattal építik ki.

Dr. Márky Barna alispán urtól kaptuk ezt a különösen Endrőd lakosságára nagy jelentőségű hírt. Nem hallgadjuk el e hír közlésekor, hogy alispánunk e nagyrészt főle függően Endrődnek juttatott ajándékot nagy melegséggel, őszinte örömmel hozza az endrődiek tudomására; szinte kiérzett minden szavából, ő örül annak legjobban, hogy vármegyéje egyik legértékesebb nagyközsége munkásnépének munkaalkalmat nyújthat, gazdálkodó, iparos és kereskedő lakosainak pedig egy kiépített úttal forgalmi lehetőséget nyújt. Dr. Márky Barna alispánunk eddigi működésében egyformán támogatja vármegyénk közületeit; nem nyújt előnyöket egyiknek

a másik rovására. Amikor most a nagyon szűkre szabott lehetőségekkel mégis Endrődnek juttatott ennyit, ez nem a löbbiek rovására történik, bár a lálszal emellett mulat, hanem az Oros-háza—Kondoros—Endrőd—Mezőtur közötti nagyon fontos útvonal kiépítésének olyan irányu kezdeli kiépítése, mellyel párhuzamosan valószínűleg megkezdik Szolnok megye is Mezőlurról a kiépítést az endrődi határig.

Őszinte köszönetet mondunk Alispánunknak jóindulatu gondosságáért, melyért Endrőd lakossága hálás lesz neki.

A makadám rendszerű kiépítéssel azonban nem vagyunk kibékülve. Az államépítészei hivatal költségvetése szerint egy kilométer 3 méter szélességben kiépített makadám út 21 ezer pengővel van előírányozva. Tessék elképzelni, hogyan néz majd ki egy év múlva ez a három méter széles makadám út, a nagylaposi sárral behordva? Ezt az utat állandóan javítani kellene s mégis mindig rossz lenne. Nekünk Békés megyében szakítani kellene már a makadámútak építésével, mert vannak már jól bevált betonútjaink, melyek a megépítéskor is alig kevéssel drágábbak, mint a makadám

útak, de mert nincs fennlátási költségük, pár év múlva már árban ügyis utóléri a makadám út ezek költségét.

A mulikori gyomai piacléri versenylárgyalásnál a kélrétegi betonút négyzelmérel 9 pengő egységáron ajánlották. Ennyiért a nagylaposi úton is készítenék négyzelmérelét. A betonút két és fél méter szélességben megépítve, 9 pengős egységáron kilométerenként csak 1500 pengővel volna drágább, mint a makadám út. Ez a csekély összeg különbség arra készlet bennünket, megkérjük az Alispán urat, fontolja meg a felhozott érveinket és akadályozza meg, hogy ezt az utat makadám rendszerű burkolattal építsék ki.

Országos Magyar Dalosverseny.

Az Országos Magyar Dalos szövetség az idén Budapesten június hó 24-én és 25-én rendezi meg XXIII. országos versenyét, melyre eddig 162 egyesület nevezett be, közel 10.000 dalossal. A legjobb dalárdák fognak versenyezni az országos versenyen és odaitélésre kerül a király és kormányzódij is. Az országos versennyel kapcsolatban megtartják a dalos szervezetek a magyar dal ünnepét is, melyen nemcsak a versenyen résztvevő dalárdák, hanem a Budapest környékén lévő dalárdák is teljes számmal részt fognak venni, úgyhogy a nagy dalünnepen közel 20.000 dalos fogja az összkarokat énekelni.

A magyar dal ünnepén, mely a Parlament előtti Kossuth Lajos téren fog lefolyni, a dalosok mellett 1000 cigányzenész és 500 tagból álló zenekar fog a legszebb magyar dalokkal és nótákkal szerepelni.

Az Országos Magyar Dalos szövetség verseny és ünnep-rendezőbizottsága az utolsó szervezési munkálatokat végzi, melyből megállapítható, hogy az eddigi versenyeket messze felül fogja mulni a XXIII. országos dalosverseny.

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

Megáradt a Körös.

A szokásos zöld-ár az idén sem maradt el. A Körös kilépett medréből és a gátakat mossa.

A Körös—Tisza—Maros Társulat megkezdett munkáit megakadályozta a víz, azokat abbahagyták és már a most hétfőre tervezett Endrőd felőli szakaszon sem fogtak a gát-erősítési munkához.

Reméljük, a víz hamarosan leszalad és derék kubikosaink a kényszerült pihenés után mielőbb munkába állhatnak, hogy keresetbe jussanak.

Levente mulatság.

A gyomai Levente zenekar f. évi április hó 30-án Vasárnap d. u. fél 3 órától kezdve az Erzsébet-ligetben hangversenyt tart, melyen bemutatja azokat a darabokat, melyeket a május 7-iki hangversenyre befanult.

Május 7-én vasárnap d. u. szabad színpadon kabaré, mókák, hangverseny. Este fél 9 órakor műkedvelő előadás, utána tánc lesz. Belépődíj d. u. felszítés szerint, este 1 P és 80 fillér.

Muzsikál: Farkasinszki Imre és a Levente zenekar. Bővebbet a falragaszok.

A Tiszántul tűzifaellátásának ügye.

Az április elsején megkötött román—magyar kereskedelmi megállapodás értelmében a magyar kormány megfelelő ipari kivétel ellenében 20.000 vagon román tűzifa átvételére vállalt kötelezettséget. Hogy ennek a famennyiségnek az átvétele biztosítható legyen, a kormány úgy intézkedett, hogy más vidékről a Tiszántulnak a szolnok—nyíregyházi vonaltól délre eső részére — Szegedet is hozzáértve, — csak az kaphat szállítási engedélyt, aki minden vagon más eredetű tűzifa után két vagon román tűzifa átvételére kötelezi magát.

A belföldi forgalomnak ezen megkötésével szemben az érdekképviseletek az Omke-ban

tartakozó gyűlést tartottak és a rendelkezésnek módosítását kívánják a kormánytól. Az erre vonatkozó tárgyalások még folyamatban vannak. E tárgyalásoktól függetlenül a földművelésügyi miniszterium a belföldi szállítások lebonyolítása céljából felhívást intézett az eladókhoz, akik április 18-ig a megjelölt területekre magyar tűzifa szállítására köteleseket eszközöltek, hogy erre vonatkozó eredeti körleveleiket a miniszterium erdészeti főosztájánál május elsejéig mutassák be.

Felhívta a földművelésügyi miniszterium az érdekelteket az eddig történeti szállítások bejelentésére is.

Zászlószentelés.

A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetségének gyomai csoportja folyó évi május hó 25-én zászlót szentel.

Az ünnepély a „Hősök-Emléknapjával” együtt lesz megtartva, melyre az ünnepély fényének emelése céljából az ünnepélyre felkért védnökök részére a meghívók már szétküldtek.

Ez az ünnepség nem közönséges ünnepély, mindnyájunkat emlékeztet a nagy világhéjre, a hősi halott bajlarsakra — s közelebb hoz bennünket egymáshoz, a megértéshez, szeretetbe.

Felkérjük községünk lakosságát, hogy a zászlószentelésen minél többen jelenjenek meg, hogy megjelenésünkkel külsőleg is tanujelét adjuk

rokkantjaink, hadiözvegyeink és hadiárváink iránti érzett együttérzésünknek, szeretetünknek és hálánknak.

Sajnos, a társadalom is, az állam is mai helyzetében a hálán kívül, elesett és élő hőseink hozzátartozói részére mást adni nem igen tud. Már pedig becsületbeli kötelessége úgy az államnak, mint a társadalomnak, hogy ezeknek emberi és gond nélküli megélhetéséről minden körülmények között gondoskodjon és amit adni, ne szük marékkal adjon. Hisszük és reméljük, hogy a kormányhatalom ennek a becsületbeli tartozásának és kötelességének elegendet is fog tenni, ... elegendet is kell, hogy legyen!

*Mert jönni kell s jönni fog
egy jobb kor, mely után
buzgó imádság epedez
százezrek ajakán.*

A Budapesti Nemzetközi Vásárra 1933 évi

május 1-től — május 20-ig
érvényes ingyenes visszautazásra
jogosító jegyek

a **GYOMAI UJSÁG**
szerkesztőségében

a **Wagner Márton Fiai**
fatelepeken kaphatók.

Egy jegy ára **2.80 pengő**,
mely igazolvány a vásár
háromszori látogatására
is jogosít.

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

A termelés átszervezése és irányítása. (7)

Irta: lovag MANZ GYÖRGY.

Nem hiszem, hogy létezne még olyan gazda, aki nem lenne meggyőződve arról, hogy mezőgazdasági termelésünk úgy, ahogyan eddig történt, tovább nem mehet. És minden oldalról hirdetik, hogy át kell szerveznünk a termelést és céltudatos irányítást kell teremtenünk. Hát igen, ez mind nagyon helyes, de most már az a kérdés merül fel: hogyan szervezzük át, mit termeljünk, mennyit és milyen minőséget? És pedig természetesen az egyes gazdákat nem az érdekli, hogy az egész országban együttesen mit termeljenek a gazdák, hanem az, hogy ő személyesen mire rendezkedjék be. És ha aztán végre megtudja pontosan, honnan kapja az erre szükséges felszerelést? Végre pedig azt is jó tudni, hogy ki irányítsa tovább ezt a termelést?

Magától értetődik, hogy az átszervezés és irányítás csakis egy olyan szövetkezet keretén belül lehetséges, amely az összes termelési ágakat felöleli és az egész országra terjed ki. De a szövetkezet, mint a termelők tömege, a legkiválóbb vezetés alatt sem képes meghatározni, hogy mi a legelőnyösebb termelési irány, mert hiányzik ennek megítéléséhez a szükséges kereskedelmi tájékozottság, rátermettség és szervezethez. Csakis a kereskedő tudja nekünk pontosan megmondani, hogy minek van a világ összes piacain a legnagyobb kelendősége, hogy mennyit lehet az egyes piacokon elhelyezni, mikor és mily mennyiségben. Ha tehát a termelés átszervezéséről komolyan akarunk beszélni, előbb meg kell hallgatnunk a kereskedőt és pedig nem csak az exportort, hanem a belföldi áruforgalmat lebonyolító érdekeltségeket is. Ezen kívül tudnunk kell, hogy mit kíván a hazai gyárilpar a nyersanyagok terén. És ha erről alaposan tájékozottak leszünk, foghatunk hozzá az átszervezési terv kidolgozásához. Ennek anyaga felkarolja: 1.) a mezőgazdaság belső szükségleteit, 2.) a belföldi fogyasztók közön-

ség teljes ellátását, 3.) a kilátásba helyezett külföldi piacokon elhelyezhető termények tömegét, 4.) a belföldi gyárilpar nyersanyag-ellátását. Ennek az egész hatalmas adatgyűjtésnek beszerzése a szövetkezet feladata.

Ha ez megtörtént, meg kell állapítani a szaktudomány embereivel, hogy mit, mennyit és mily minőségben tudunk mi ebből tényleg itthon előnyvel és haszonnal előállítani és pedig ezen megállapítás már nem terjeszkedik tisztán országos viszonylatokra, hanem részletesen minden vidékre, sőt községekre is. Ezen megállapítás képezi a termelés átszervezésének alaptervét, az ugynevezett országos termelési programot. Ezen belül a szövetkezet megint szétosztja minden községnek külön-külön a szerepét a megfelelő arányokban és pedig a termelés természete szerint a nagybirtokokra, külön-külön a belterjes gazdálkodás szellemében. A szövetkezeti fiók feladata, hogy ennek alapján pontosan megmondja minden egyes gazdának, hogy mit, mennyit és hogyan termeljen.

A termelés átszervezése és az egész termelési program azonban csak akkor végrehajtható, ha a szövetkezet egyszersmind minden egyes gazdának az erre szükséges hitelt is nyújtani képes (a dologi hitel segítségével) és arról is gondoskodik, hogy ebben az átszervezésben neki egy szakképzett szerv segítségére legyen mindaddig, amíg az új termelési üzemet egyedül is folytatni képes. Ezt a fontos segítséget foglalja magában a modern gazdasági tanácsadás, amelyről egy további cikkben szó lesz.

A termelés további irányítását szintén a szövetkezet vállalja a kereskedelem és gyárilpar bevonásával. Ez nálunk talán még szokatlan gondolat, hogy oly érdekeltségek avatkozzanak be a termelés ügyeibe, akik nem termelők, de a gazdálkodásnak egyetlen célja a piac és ezt csak a kereskedelem és ipar tudja nekünk biztosítani. Minden más terv csak ötletszerű kísérlet.

(Folyt. köv.)

Vasárnap megnyílik a ligeti vendéglő!

A 33-as bizottság ülése.

A 33-as bizottság hétfőn délelőtt ülést tartott.

Az élesztő megadóztatásáról és az új élesztőgyárak felállításáról szóló rendeletterv ügyében úgy határoztak, hogy az élesztő gyári, nagykereskedelmi és fogyasztási árat a jövőben a pénzügyminiszter állapítja meg.

Ezúttal a gazdatiszítások utáni kamatsegély ügyével foglalkoztak. A rendelet egy év tartamára két és félszázalékos kamatsegélyben részesít egyes eladósodott gazdákat. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy végleges intézkedésre csak akkor kerülhet sor, ha a kormányzat fizetési képe lesz az eladósodás mértékéről.

A bizottság elé került harmadik rendelettervezet a részvénytársaságok, szövetkezetek, korlátolt felelősségű társaságok, közüzemek, közérdekű testületek, egyesületek működésének gazdaságosabbá tételéről szóló. A rendelet módosít ad arra, hogy az állami támogatással működő, de egyéb magánvállalatok is csökkenthetik igazgatóság, felügyelő bizottságaik és tisztviselőik fizetését és létszámát, még az esetekben is, ha szerződésileg vannak alkalmazva. A tervezet a vállalatokat kötelezi, hogy három hónap alatt szállítsák le a járandóságokat és nyugdíjakat gazdasági helyzetük színvonalához képest.

Imrédi Béla pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kormány ragaszkodik a rendelethez.

Milyen adóbevételekre számít az állami költségvetés?

Az elmúlt napokban osztották ki az új költségvetés pénzügyminiszteriumi füzetét. Ennek a tárcának a kiadásai 15,685.000 pengővel csökkennek.

A bevételek csökkenés 49,457.000 pengő. Az egyenes adónál a következő bevételeket remélik: földadóból, 30,200.000, házadóból 86,000.000, társulati adóból 15,000.000, jövedelmi és vagyonadóból 53,500.000, alkalmazottak külön adójából 23,400.000, nyilvános betegápolási adóból 16 millió, rokkantellátási adóból 15,500.000, gépjárművek közúti adójából 5 millió, vegyes bevételek címén pedig 2,610.000 pengő. A forgalmi adók és illetékek: általános forgalmi adóból 83 millió 500 ezer, vagyonátruházási illetékekből 36 millió, okirati illetékekből 45 millió 500 ezer, törvénykezési illetékekből 5,500.000, közigazgatási illetékekből és díjakból 6,500.000, fuvarozási illetékekből 8

millió. A fogyasztási adók: szeszdó 9,459.000, söradó 2,016.000, cukoradó 42,500.000, ásványolajadó 17 millió 890 ezer, gyújtószeradó 3 millió 800 ezer, szivarkahüvely- és papíradó 3,700.000, villamos fényforrások és elektroncsövek adója 2 millió. Vámbevételek címén 32 millió 960 ezer pengőt irányzott elő. A dohányjövődék bevétele 104 millió 500 ezer pengő. Sójóvedelemből 24 millió 310 ezer pengő.

Hogyan szoktatjuk le a tyukokat a tojásevésről?

A tyukok között sokszor elharapózik az a rossz szokás, hogy saját vagy más tyukok tojásait megeszik. A tyukok rendszeren úgy tanulják meg ezt a rossz szokást, hogy a fészekbe csalogató tojásnak (polozsna) rendes tyuktojást raknak. Ez aztán eltörik és a tyuk unalmában is belekóstol, csipegeti. Erre meg van velve alapja a későbbi rossz szokásnak. Csalogató tojásnak legjobb porcellán tojást rakni. Az is rávezeli a tyukokat erre a rossz szokásra, ha a megírt tojások héját eléjük vetik, hogy egyék meg. Ez egyébként helyes dolog volna, mert a mézstárfalmu tojáshéj nagyon egészséges eledel. Nem szabad azonban a tojáshéjakat nagy darabokban a tyukok elé dobni, hanem megdarálva, vagy összezúzva a keverékbe kell elegyíteni. Így nem szokják meg azt, hogy a tojást megegyék.

Erről a rossz szokásról a tyukokat úgy szoktatjuk le, hogyha takarmányukba kellő mennyiségű meszelt vegyítünk. A krétapor vagy szénasav-mész alkalmasak erre a célra. Nagyon jól bevált néhány esetben az is, ha üres tojáshéjakat keserű, csipős, de nem mérges anyagokkal, például muszárral föltünk meg és az így előkészített tojáshéjakat adjuk a rossz szokású tyukoknak. A tojásban levő kellemeilen izü anyagtól megundorodnak a tyukok és az ép tojásához sem mernek nyulni. Ha semmiképpen sem tudjuk a tyukokat erről a rossz szokásról megszoktatni, legokosabb eladás vagy levágás útján értékesíteni az állatokat.

SIRKÖVEK

márványból, fekete és szürke gránitból

a legjobb és legszebb kivitelben a legolcsóbb gyáriárban kaphatók:

ROSENBAUM GYULA

kőfaragó ipartelepén

Békéscsabán, Andrássy u. 46. sz. a.

100.000 pengős selyemharisnya.

A szerencse szeszélye.

A szerencse szeszélyének lett áldozata Ribár József budapesti fényképész. Ribár fényképész annyi gondai-bajjal küzdő polgártársa példájára sorsjegyvásárlással akarta füllöncsípni a szerencsét.

Több mint nyolc éven keresztül minden osztálysorsjátékon részt vett és mindig ugyanazzal a számu sorsjeggyel játszott. Soha nem nyert egyetlen egy fillért sem, de azért rendületlenül bizott abban, hogy a szerencse mégis csak rámosolyog.

A sorsjegyekért járó pénzt többnyire a feleségének adta oda. Ribárné vásárolta meg a sorsjegyet. A fényképész feleségének sokszor rosszul esett a sorsjegyért járó néhány pengő kifejtése.

A legutóbbi osztálysorsjáték alkalmával a fényképész újra odaadta feleségének a sorsjegy árát. Ribárné átvette a pénzt, azután elkezdett gondolkodni. Addig gondolkodott, amíg elhatározta, hogy leghelyesebb lesz a sorsjegy árért ezuttal valami hasznosabb dolgot vásárolni. Vásárolt is, néhány pengőért egy pár selyemharisnyát. A férjének természetesen nem mert említést tenni a vásárlásról. Azt gondolta ugysem huzzák ki a sorsjegyet, hiszen nyolc éven át is ez történt. A harisnya pedig mégis csak hasznos dolog.

Így gondolta a fényképész felesége, a szerencse azonban, amelynek szeszélyességéről már annyian meggyőződhetek a maguk kárán, másképp akarta. Elkövetkezett az osztálysorsjáték utolsó húzása, amikor a nagy nyereményeket sorsolják ki.

A húzás napján Ribár József izgatottan megvásárolta az első déli lapot és a legelső, ami a szemébe tűnt, a sorsjegyének száma volt. Az ő sorsjegye nyerte meg az egyik százezerpengős nyereményt. A fényképész hazarohant. Utközben százszor is összehasonlította a nála feljeljegyzett sorsjegyszámot a nyereménylista élén díszelő számmal. Akárhogy is nézte, előlről vagy hátulról, a két szám egyezett. Tuláradó boldogsággal sietett be a lakásba.

— Százezer pengőt nyert a sorsjegyük! — kiáltotta az eléje siető feleségének.

Ribárné megdöbbenve meredt az urára. A fényképész kétszer is elismételte az örömhírt és semmiképpen sem tudta megérteni, miért torzul nevetés helyett sírásra feleségének arca.

Végül is az asszony keserves könnyhullás közepette árulta el, hogy nem fizette be a sorsjegy árát, hanem a pénzen selyemharisnyát vásárolt.

Ribár József kétségbeesetten hallgatta felesége vallomását, azután megsemmisülten rogyott le a székre. A biztosnak hitt óriási vagyon kicsuszott a kezéből. Egyszer mosolygott volna rá a szerencse, amelyet oly kitartóan üldözött, most újra elmenekült előle. Es mindezt egy pár selyemharisnya okozta. Selyemharisnya, amely százezer pengőbe került...

HIRDESSZEN

LAPUNKBAN.

HIREK

Az első számu vadásztársaság siskamajori területén Fischer Nándor egy szépen fejlett 6-os őzbakot lölt.

Öngyilkosság. Kruchió János 82 éves, Deák Ferenc utca 21 szám alatti lakos április 26-án délután 3 és 4 óra között az istállóban ruhaszáritó kötéllel felakasztotta magát. Levelet nem hagyott hátra. A hatósági vizsgálatot dr. Vincze Endre orvos tartotta meg. Tettének oka gyógyíthatatlan betegségből keletkezett éleluntség.

A 100 pengős bankjegyek, amelyeket 1926 március 21-én bocsátottak ki, csak e hó végéig maradnak forgalomban. Május hó 1-étől elfogadni fizetési eszközül senki sem köteles, azokat csak a Nemzeti Bank vállalja be további időpontban.

Gaál Gaszton szobrát fölavallák Balatonbogláron.

Csontos Gyula súlyos beteg.

Közös emléket akarnak állítani Békéscsabán a volt százegyes és volt négyes honvéd hősöknek.

Zöldhasználatra bokor- és károsbobot április közepétől június elejéig kéthetenként vehetjük. Száraz babet április közepétől május elejéig vetjük.

Szemestengerit a Futura a legmagasabb napi áron vásárol.

Apaállatvizsgálat lesz április 29-én d. e. 9 órakor a bikaakolnál, d. u. 2 órakor pedig Csudaballán.

A földmivelésügyi miniszter felhívta az ország lakosságát, hogy a kenyérszüléshez legalább felerészben rozslisztet használjon.

Százezer adag ingyen ebédet osztott ki Békéscsaba város az inségakció során.

Lukács György orsz. gyűl. képviselő elnököl az Interparlamentális unió politikai bizottság ülésén Genfben.

Május második felében lesz a vármegyei lavaszi megyegyűlés.

A belügyminiszter szigorú rendeletet adott ki a hírsz el- leni védekezéséről.

110 község ellen indít pert az OKH, mert a tenyészállatbeszerzésre felvett kölcsönt nem fizették vissza.

A lecsuszott divatkirály. A világ legnagyobb divatszakerőjének bukásáról rendkívül érdekes cikkel közöl a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, érdekes színházi beszámolókat, filmriportokat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, gazdag rejtvényrovatot és 120 képet talál az olvasó a kitűnő képeslapban. Egy szám ára 20 fillér.

A kultuszminiszter újra szabályozta az iskolák nyári szünetét. A tanév június 25-én ér véget és szeptember 10-én kezdődik.

Csökkentik a földadót és a liszt adóját.

19.879 külföldi járt Budapesten az év első három hónapjában.

Világhírű ritkaságok a Budapesti Nemzetközi Vásár bélyegkiállításán. A „IV. Magyar Propaganda Bélyegkiállítás”-t ezidén a május 6-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár keretében tartják meg külön e célra épített hatalmas pavillonban. A kiállításon közel 100 hírneves magyar és külföldi bélyeggyűjtő, valamint bélyegkereskedő vesz részt. A kiállításnak különleges szenzációi lesznek. Így bemutatnak az 1850-es évből való osztrák Merkurfejű bélyegtömböt, — ezenkívül a magyar bélyeggyűjtők legfőbb büszkeségét, 1877-ből való egy pennys Viktoria-fejű angol bélyeget, amelyből ma már csak két példány létezik Amerikában. Ott találjuk Endresz Oceanrepülése és római útja alkalmából kiadott sorozatot, Zeppelin bélyegeket. A vásár ideje alatt indítják első posta szállító útjára a „HUNGÁRIA” nevű egyetlen magyar léggömböt. Leveleket erre az útra csak a vásár területén lehet feladni.

Jó-e a füstölt kutyafül a tüdőgyulladásra? A polinéziai szigeteken élő benszülőttek furcsa módon gyógyítják magukat. Ha megbetegednek, tengeri fürdőt vesznek, ha a fejük fáj, füstölt egeret rágnak, de még furcsább, hogy ha tüdőgyuladást kapnak, akkor füstölt kutyafület esznek. A macska gerinc viszont torokfájásra jó... Ezeket a furcsaságokat Tolnai Világlapja egyik olvasója írja Ausztráliából, mert a népszerű magyar képeslapnak hetenként százan és százan írják meg a világ minden tájáról a legérdekesebb eseményeket és szokásokat.

A horváth nép többsége el akar szakadni Szerbiától.

A magyar konyha propagandája a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Magyarország idegenforgalmi értékei között fontos helyet tölt be a magyar konyhaművészetnek remekei. Különösen nevezetesek a magyar vidék különlegességei, amelyeknek megízlése kedvéért már nem egy idegen érkezett Magyarországra. Jól tudja ezt a Budapesti Nemzetközi Vásár vezetősége is. Számol a magyar ember és a külföldi inyenc hajlamával. A május 6-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár területén ezért az idén két hatalmas étterem épült. Az egyik díszes lehetne bármely nagyváros körútjának. Komoly előkelő nagy étterem, fedett terrasszal, kerttel, külön szobákkal. Itt francia konyhát főznek — persze magyar változatban. A másik étterem céljára magyar csárdát építettek. Olyan igazi, olyan élhető ez a csárda, mintha csak a nagy magyar rónáról telepítették volna át Budapestre. A vásár csárdájában tiszta magyar konyhát főznek. A közönség szemelátára, a nagy tornác alatt sütik rostont a húst, a halakat, főzik bográcsban a gulyást, a halászlét s ebben a csárdában lesznek majd kaphatók azok a különleges magyar ételek, amelyeknek javarészt a magyar városok nagyközönsége sem ismeri. A vásár igen nagy gondot fordított arra, hogy a magyar konyhának ez a két irányu propagandája teljes sikerrel járjon. Ép ezért Budapest egyik legelőkelőbb éttermének bértőjét, Korányi Zoltánt kérte fel azok vezetésére. A közönségének tehát a budapesti Royal-szálloda szakácsai fognak főzni, akiknek gárdája kiegészül még néhány Szeged, Debrecen, a Balaton és egyéb magyar vidékek különlegességeinek specialistájával.

Egész Pestmegeye megmozdult a drága villanyáramdíjak ellen.

Álhir egy vonatszerencsétlenségről. Szombaton különvonaton többszázan utaztak Budapestről Párizsba. Vasárnap az a hír terjedt el, hogy a vonat Tirolban szerencsétlenül járt. Az utasok hozzájártozói a rendőrségre telefonáltak, mire a rendőrség a budapest—párizsi vonal összes állomásain érdeklődött a vonat után. Mindenünnen megnyugtató választ kaptak és a magyar vonat szerencsésen meg is érkezett vasárnap délután Párizsba. A rémhírterjesztők ellen vizsgálat indult.

Eltiltották a politikai pártjelvényvel ellátott karszalagok viselését. Most jelent meg a magyar kir. belügyminiszter 140.400/933. VIII. a. B. M. sz. rendelete, amely a polgári pártiszervezetek egyenruha viselésének tilalma tárgyában kelt korábbi rendeletének kiegészítéseképpen oly irányu rendeletet tartalmaz, hogy a pártjelvényvel ellátott karszalagoknak polgári pártok tagjai által való viselése kihágást képez, mely a fent hivatkozott rendelet büntető rendelkezése alá esik.

A newyorki sörivás első hete. Az amerikai lapok most közlik az első „sörhét” eredményeit. A nedves-rendszer első hetében newyorkban 600.000 hektoliter sör fogyott. Minthogy Newyorknak körülbelül 7 millió lakosa van, egy lakosra egy hét alatt 6 liter sör fogyasztása jutott. Persze ez nem azt jelenti, hogy minden newyorki 6 liter sört ivott. Ezzel szemben erősen csökkent ezen a héten a botrányos részegségek száma, miután az új sör alkoholtartalma sokkal kisebb, mint a csempészett söré.

Tudományos kísérletei a halálba vitték a boroszlói magyar tanársegédet. Bakács György doktor, a fiatal magyar orvosnemzedek egyik legkiválóbb tagját a németországi Boroszló egyetemére nevezték ki tanársegédnek. A fiatal orvos tudományos kísérletezés közben egy év előtt megfertőzte a kezét. A fertőzés terjedését sem Bakács dr., sem orvostársai nem tudták megakadályozni és a fiatal tudós vasárnap a mérgezéstől beállott tüdőbaj következtében meghalt.

Tizezernél több jelentkező van a főváros 100 gyakornoki állására.

Az élesztőadót és gazdádósságokat tárgyalta hélfőn a 33 bizottság.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Bagi Margit, Szilágyi Etelka, Papp Erzsébet, Csapó Krisztina Ilona, Kondor Irén, K. Szabó Teréz. **Házasságot kötöttek:** Szász Imre—Zilahy Máriaival, Kun Imre—Kiss Juliánával, Such György—Mitnyán Máriaival, Szilágyi Lajos—Soltos Teréziával, F. Kiss Kálmán—Variu Máriaival. **Elhaltak:** T. Kiss Gábor 70 éves, Ádám Pirocska 5 hónapos, Láda Lajosné Bátori Róza 46 éves, Bódi István 85 éves, Kruchió János 82 éves.

PUBLIKACIÓ.

Két telken épült sarokház, modern üzlethelyiségekkel szabadkézből eladó. Bővebbet Kossuth Lajos u. 35 sz. alatt Vataj Gábor asztalosnál.

Egy kétszobás lakás haszonbérbe kerestetik. Jelentk. lehet: lapunk Szerkesztőségében.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak literje 40 fillér.**

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József faterkedőhöz Gyomán.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavillonban 5 fillér kölcsöndíj mellett.

2 szobás utcai lakás május 1-ére kiadó T. Kocsis Mihálynál Petőfi u. 9. sz. alatt.

1.60 és 1.80 m. hosszú egészséges, szép hasított akácszölőkaró jutányosan beszerezhető Wagner Márton Fiai fatelepén.

Kruchió Gábornak egy kassza törekje van eladó. Ért. I. Garzó Gyula u. 1 sz.

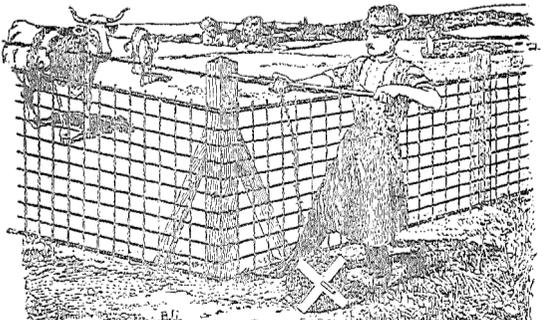
Egy különbejáratu butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben **2 butorozott szoba** és egy nagy szoba butor nélkül is, Egyletnek különösen alkalmas, kiadó. Ért. lehet ugyanott.

Legjobb és legolcsóbb a

HAIDEKKER

féle

drótfonat.

Minden mennyiségben kapható:

Wagner Márton Fiai
faterkedésében, GYOMÁN.

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Ünnepi beszéd,

melyet elmondott Gyulán, 1933 évi április hó 30-án, az Országzászló felavatásakor: Harsányi Pál esperes.

Ósi dicsőségnek, hősi vitézségnek legendás népe, én magyar népem, köszön-telek Téged.

Történelmi multu, duló viharokat látott s napsugárban fénylett Gyula város népe, itt ezen a helyen, mindnyájunk közös nemzeti oltáránál, az Országzászló előtt köszöntelek Téged!

Nem mint félelemnek és remegésnek, nem mint megalázottságnak és összetört-ségnek, nem mint gyáva siránkozásnak követe és küldötte állok meg itt az Országzászló előtt, — ellenkezőleg úgy állok meg, mint aki hozom az ezredéves magyar föld és a csillagtáboros magyar ég üzenetét, mint aki kivirágoztatni igyekszem homlokunkon a töviskoronát, mint aki hozom a ma gyászfátyolos, de menyasszonyi ruhába öltözni akaró magyar Génuszunk, a magyarok Urának, Istenének üzenetét. Kif őseink nagy Hadurnak, mi pedig örök igazság Istenének nevezünk s e követségben boldog bizonyossággal hirdetem a magyar feltámadást!

Jövök, hogy átsugarazzam a hulló könnyeket a reménység és bizodalom gyöngyharmatává, — jövök, hogy a haza- és testvérszeretetet szent csókolásával gyógyítsam életünknek és nemzeti létünknek ezernyi vérző sebet, — jövök, hogy tüzet gyujtsak a lelkünkben, vért pezsdítsek az ereinkben, az egék magasságáig lán-

goltassam fel imádságos gondolatainkat, — jövök, hogy lépünk erővel s a hova lépünk, ott megrendüljön a föld, reszkessen a bün, onnan menekedve fusson a raboló armány, — jövök, hogy ahol mi élünk, az egész ezredéves szent határok között, magyar dicsőség himnusza zengjen s magyar dicsőség káprázata sugározódjék!

Miért teszem mindezt s hogyan merem tenni mindezt ma a csonka magyar föld véghatárainál? Azért, mert van kétszer kettő négyje az igazságnak, az erkölcsnek és a történelemnek és az igazságnak, az erkölcsnek és a történelemnek kétszer kettő négyje nem Trianon, hanem az ezredéves határok között megépülő magyar dicsőség! Ezt az igazságot és tanulságot állítom én elibétek három rövid, igézetes történelmi képben.

Onnan indulok ki, hogy a magyarságnak születése a földnek és az égnek nagyszerű történelmi násza. Ezredév előtt az életerős és élni akaró ifjuságnak virágzó menyasszonyi díszében pompázott itt e föld, a magyarság földje. Meg volt áldva mindennel, ami csak ígérete, reménysége és szépsége a jövődő nagyszerűségének. Az élet kenyere kebelén termett, a szépséges virága orcáján virágzott mezők vadvirágában, csiki havasok alján fehér gyöngyvirágban, homlokát övedzte Kárpátok sul-

tozó fenyőerdőinek koszoruja. Felette nap, hold csillagok sugároztanak. S mégis itt alant csak megtépték gepidák, gótok, pannonok, dákok, szlávok, — Ő pedig csak várt, várta az igézetes királyfit, a hatalmas, erős, boldog vőlegényt, ki történelmi nagy nászra hívja el. A Hadur látta ezt az idők teljességében, örök rendeleseiből küldötte a dicsőség, tisztesség, hősi vitézség, minden hazafiu, emberi érnnyek hordozóját, mint boldog vőlegényt. S mikor Árpád apánk és népe e helyre lépett, megmozdult és virágbaborult e menyasszonyi föld, tüzes csókkal csókolta a napsugár, boldogságtól reszkette fénylettek az égnek csillagai, himnuszt zengett a föld, hozsánnát az anyali karok! Nem Trianon, nem rablás, nem ragadozmány, nem bün, nem gyalázat, hanem a földnek és az égnek ilyen nagyszerű történelmi násza a Te születésed, óh én magyar népem!

A második kép még felségesebb! Mint királyi sas emelkedik a magyar feljebb és feljebb, míg egyszer csak a szentség glóriás piedesztáljához érkezik. Voltak népek, hatalmasok, nagyok, voltak népek lángoló és dicsők, de nép, amelyik szive alatt hordja egész Európa civilizációjának és kulturájának reménységét az édes anya imádságos és áldozatos szolgálatával, — de nép, amely tatár és törökülés századaiban a maga vére el — kifolyásával, a maga könnyeinek záporával, a maga jaj-ának felsikongó fájalmával szül-

je, teremtsse meg Európa nyugalmát és előrehaladását, — de nép, amelyik a kultura és civilizáció történelmi édes anyai hivatásának mennyei glóriás piedesztáljára emelkedett légyen, csak egyetlen egy volt ezen a világon és ez az én népem és ez a mi népünk: a Magyar! Itt látszik meg a maga szörnyüseség vétkeiben Trianon, mikor az ezredéven át magyar kenyeret evett és magyar virágillatban fürdött népek szentségtelen kezekkel támadtak az édes, anya ellen, mikor az édes anyáról tépték le a ruhát raboló fiak, mikor az édesanyának dicsőségét taposták meg vétkekben tobzódo gyermekek. Ezt az Uristen nem nézheti megtorlatlanul s itt van az erkölcsi bizonyossága a magyar feltámadásnak!

A harmadik kép egyenesen mennyei káprázatu, a jövődő képe. Együtt tesszik meg benne husvétnak fehér ruhás angyala s pünköstnek sebesen zugó szele, kettős tüzes lángnyelve. Egy nagyszerű világtörténelmi béke. a sok békétlen békesség után, amelyek rombadöntötték az egész világot, — egy felséges mennyei reveláció azután a töméntelen hazugság után, amely Kassát Koscicévé, Kolozsvárt Cluj-zsá, Szabadkát Suboticévé tette. Kép, jövődő, ígélet, reménység, de amelynek boldog bizonyosságát im látom és látjuk mindnyájan, hogy jön a sebesen zugó szélnek zendülése, mely elteli az egész magyarságot csonka és rablott földön egyaránt, jönnek a kettős tüzes láng-

nyelvek mindnyájunknak a homlokára és mi nem törődünk többé mással, mint-hogy viharként menjünk Kárpátok bérceire, világnak hirdetni azt a magyarságot, amely keresztire feszített, sirba tétetett, de onnan is feltámadott, — jön egy hatalmas és nagyszerű föld-indulás, zugás, morajlás, csontoknak egybemenése, megelevenedése, bűnnek futamodása, rablásnak porba omlása, magyar dicsőségnek égig sugárzása, jön ma vagy holnap, de jön bizonyosabban, mint ahogy a nap keleten kél fel, ez az Országzászló avatásának mennyei üzenete!

És most szállj angyali szárnyakon gyöngéd női kezek alkotta, nekünk drága és szent zászló egyelőre félárbcra, — onnan szökjenj fel minél hamarabb a magasságba magyar dicsőségre, — Te pedig Gyula város népe tisztelegj előtte!

Májusi eső.

Ha igaza volt a hajdani magyarnak, kinek megmutogatták Bécs nagyszerű, drága épületeit és más, ember alkotta kincseit s azután azt kérdezték tőle, mit gondol, mennyit érhet mind ez s ő nyugodtan azt válaszolta: „Többet ér egy jó májusi eső!” — mi is csak így

vélekedünk. Többet ér ez a pár esős nap, mintha a világkonferencia minden nyomorúságunkra megtalálja a gyógyító nyúlhat. Nekünk, így megcsonkítva, csak egy életünk van és ez drága földünknek a hozama, termése. Ezt a termést látjuk az elmúlt hetekben senyvedni, sárgulni, megállani.

Most teli étellel zöldül a

vetés. Az Istenadta sárban az élet aranyát érezzük lábunkon. A májusi eső magyar-mámora fölt el bennünket. Ha az emberi ténykedésekben valóhatóságó fájdalomak születnek is, most minden igaz magyar ember, minden nyomorúságát felejtve, hátatelt szívvel köszöni Istennek, hogy a májusi eső áldásával bizossá tette a kenyér megtermését.

Főispáni látogatás Endrődön.

Dr. Korossy György főispán, dr. Heinrich főispáni titkárral és Mézes János főszámvető tanácsos, számvetőségi főnökkel csütörtökön a másfél órát késett reggeli gyorsal Gyomára érkezett, hol dr. Pálka Pál főszolgabíró várta őket és együtt átmentek Endrődre,

ott a község pénz-, vagyoni- és ügykezelését vizsgálták meg késő estig és mindent rendben találtak.

Főispán úr az esti gyorsal visszautazott Gyulára, míg Mézes főtanácsos úr pénteken is folytatta Endrődön az ellenőrző vizsgálatot.

A gyomai járás közegészségügyi állapota április hóban.

Április hónap közegészségügyi szempontból valamivel jobbindulatabb volt, mint március. Az influenza most már teljesen elvonult tőlünk más vidékek felé, de egyéb fertőzőbetegségek még nem szűntek meg teljesen, ami különösen a roncsoló toroklob újabb fellobbanásában mutatkozik. Épen itt az ideje, hogy közönségünk belátva e rágalgy fontosságát, tömegesen hozza gyerekeit az ellene való védő-oltásokra, amelyek a himlő-oltásokkal egyidejűleg megkezdődnek!

Élveszületés a hónap folyamán: 51 (márciusban: 39) volt, a halálozás még mindig magas: 45 (márciusban 54). Házasságot 19 pár kötött (7). Szegényalakra a járásban 353 esetben történt rendelés (490). Egy éven alul 13 cse-

csemő! (igen sok) halt el. Tüdőbajban: 1 egyén. Márciusban: 9, ill: 1 egyén.

Fertőzőbeteg áprilisban 24 volt, 3 halálozással. Hasi hagymáz 4, roncsoló toroklob 11, kanyaró 4, vörheny 3, számarhurut 1, malária 1 eset volt bejelentve. Trachomás Endrődön most is 267 van. Gyomán egy sincs!

Egyidejűleg fel kell hívnom közönségünk figyelmét a most esedékes diftériaelleni védőoltásokra. Az előjáróság közhírré is fogja tenni, hogy minden 2, 3, 4 és 5 éves gyermeket oltás végett a község házához be kell hozni, ahol az oltóorvosok ingyen oltó-anyaggal háromszor be fogják oltani és ennek az lesz az eredménye, hogy később, az iskolás korban vagy egyáltalában nem betegszik meg a gyerek, vagy csak

könnyű formájában kapja meg ezt a különben igen veszedelmes betegséget. Tehát minden gyereket 2 évestől 5 éves korig tartoznak a szülők oltás végett az orvosoknak bemutatni! Bármely magán-, vagy pénztári orvos is beolthatja a gyereket!

Gyoma, 1933. május 4-én.

Dr. SZILÁGYI FERENC
járás titkárja.

(A zárójelben levő számok az előző hónap adatait mutatják.)

Munkában a községi útgyalu.

Mindazoknak, kik a határbeli földesutak járhatatlanságáért, kényszerűl utazásaik alkalmával, kacskaringós kivánságokkal illették az illetékeseket, tudomására hozzuk, hogy a községi útjavítógép immáron az orosházi úton, a fűzfáknélküli Fűzfásgáton javította az utat, miközben az évek óta rátapadt rozsdától megtisztult joggal várhatja a legtöbbször állal sokra hivatott útgyalu, hogy rossz földutak miatt ne izgassuk igénybevevő idegeinket hiába, mert olyan felvágott, göröngyös út többé nem lesz a határban, melyet az útjavító gépünk egyenesre nem gyalulna. Nem lesz többé kerékagyig érő bevágás. A veséket ezután nem kell külön vállába csomagolni, ha a tanyába akarunk kocsizni. A szomszédasszony is elmesélheti útközben az elmúlt héten történeteket a nyelvharapás veszélye nélkül.

Ugye! — mennyi sok minden-nel függ össze az utak jókarban tartása?

Nagyon helyes, hogy az útgyalul rendelkezésének megfele-

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

A gazdasági tanácsadás. (8)

Irta: lovag MANZ GYÖRGY.

A magyar gazda még nem szokott hozzá másoktól tanácsot kérni. Legtöbbször attól tart, hogy ezáltal gazdasági önállóságát veszélyeztetni. De különben is ez a tanácsadás csak akkor bír értékkel, ha a tanácsadó arról is gondoskodik, hogy az illető anyagiilag is képes legyen a tanácsot követni és megkapja az erkölcsi támogatást is ennek keresztülvitelére. A szövetkezeti tanácsadás tehát nem egyszerűen abból áll, hogy megmondjuk minden egyes gazdának, hogy mit, hogyan és mennyit termeljen — ez a termelés irányításának feladata — hanem hogy megteremtjük erre a szükséges felszerelést és megadjuk a pontos utasításokat is.

A tanácsadás eszerint szorosan összefügg a szövetkezeti dologi hitelnnyújtással és gazdasági szakoktatással. A szövetkezet a termelési program alapján adja minden egyes gazdának a megfelelő utbaigazítást, egyidejűleg az erre szükséges első berendezkedésre megadja a dologi hitelt, vagyis hitelbe adja neki az átszervezésre szükséges felszerelést, a szövetkezeti szakiskolát pedig utasítja, hogy az új üzemet a gazdának felállítsa, berendezze és üzembe hozza és a gazdát ebben addig támogassa, amíg az üzemenek technikáját annyira elsajátította, hogy önállóan tudja tovább vezetni.

Az üzembehelyezést egy szakképzett mezőgazdasági segédmunkásra bizza, akinek a szakiskola megfelelő számú tanulóit, illetve tanoncot bocsát rendelkezésére, akik az összes munkálato-

kat végzik. Ezáltal a szövetkezet megteremti a lehetőségét, hogy minden külön költség nélkül az iskola tanulói minden új üzemet saját gyakorlati tevékenységükből megismerjék. Evvel megtakarítjuk az eddig nélkülözhetetlennek tartott mintagazdaságokat az iskola gyakorlati taneszközeként. Az ilyen munkálatoknál egy munkavezető alatt nem csak a község szakiskolájának tanulói és tanoncai, hanem az összes gazdák is résztvehetnek, a munkáért azonban csakis a munkavezető kapja a meghatározott munkabért, a többi mint tanuló díjtalanul végzi a teendőket.

Azt hiszem, hogy az ilyen tanácsadás ellen a gazdának nem igen lesz kifogása, mert hiszen eddig az volt a baj, hogy sokszor olyan tanácsot kapott, amelyet nem volt képes keresztülvinni, mer vagy hiányzott hozzá a pénz, vagy pedig nem igen értett a dologhoz! Az országban szétszórtan létesített külön szaktanfolyamok látogatására nincs mindenkinek ideje, alkalma és pénze, de ha minden községben megvan arra egy szakképzett munkavezető, aki a helyi termelési ágakat alaposan ismeri és arra van szerződötve, hogy ezekben mindenkit, aki a fentjezett alkalmakkor közreműködésre jelentkezik, kiképez és kioktat, sokkalta többen fognak a termelés átszervezésére felbuzdulni, mint ha erre idegen helyre kell menniök, hogy a szakmát megtanulják.

A mezőgazdasági szakoktatásról és mezőgazdasági segédmunkás-organizációról későbbi cikkekben fogok beszámolni. Itt csak azt akarom még leszögezni, hogy ilyen oktatás és segédmunka nélkül az egész szervezkedés és irányítás céltalan kísérletezés.

(Folyt. köv.)

Vasárnap délután **nagy levante népünnepély** az Erzsébetligetben!

Este előadás és tánc!

lően foglalkoztatják. Nincs is az rendjén, hogy a földesútsakat — tavasszal legalább — nem gondozzák és nem török össze a rögöket és nem temetik be a vágásokat. Akár a megyére, akár a községekre hárul ez a karbantartási költség, ezt elő kell teremni, mert általános mezőgazdasági szempontból is van ez annyira fontos, mint a kőutaknak a karbantartása.

Községünk vezetőségét megdicsérik, hogy módját tudja ejteni az újjavitásnak és nem vár arra, hogy a vármegye tegye elfogadhatóan járhatókká a földesútsakat.

Feltételezzük, hogy az újjavitó géppel történő újjavitásról pontos feljegyzéseket készítenek naponta: mennyi értékű üzemanyaggal és munkabérrel, milyen szélességben, hány folyómétert tud a gépünk óránként, illetőleg naponként készíteni? Reméljük, ezeket a pontos feljegyzéseket később megismerhetjük olvasóinkkal. — Vajon nem teszi a napi munkát feleslegesen költségesebbé, hogy a gépet esténként bejáratják a község házához? Hiszen valamelyik tanyában meglenne az éjjel. Az üzemanyagot is olcsóbb volna állati szállítással kivinni. Esetleg ezt is érdemes volna kiszámítani és az olcsóbbat választani.

Nem értjük azonban a munka-beosztást, hogy miért hagyják ki a Hartenstein téglagyártól a vasútig terjedő gát részt, hiszen ez a gát jellegével még veszélyesebb, mint a vasúton túli rész?! Ezzel kapcsolatban felhívjuk előjáróink figyelmét, hogy ezt a szakaszt a körgát emelése után korláttal kellett volna ellátni. Kár, hogy ezt a vármegyénél nem szorgalmazta ki a község. Most már késő, a vármegyétől ezt a szakaszt is átvettük a város útsakkal. Ha a vármegyének szerencséje volt és nem történt ott szerencsétlenség, a község ne lútrizon ezzel, hanem ha akármilyen egyszerű korláttal is, de vegye elejét egy esetleges szerencsétlenségnek, ezzel egy esetleges kártérítéstől önmagát is megmenjí. A Tiszamalmi vasút teknőszerű mélyebben fekvése csak elősegíti a közlekedés veszélyességét.

Az újjavitógép üzembehelyezését örömmel látjuk.

Rozsdásodik még a község háza udvarán egy másik közszükségleti alkalmaság is: az úlcsozó. Reméljük, ha a szükség kívánja, azt is munkában látjuk majd.

101-es, 4-es honvéd bajtársak!

Tíz évvel ezelőtt 1923 augusztus 2-án a 101-esek egyik bajtársuk áldozatkészsége folytán Békéscsabán emlékművet emeltek az ezred emlékére. Ez volt az országban a legelső hősiemlék, hiszen akkor még a pezsgő gazdasági élet más irányba terelte az emberek figyelmét, nem volt idejük a múlt hagyományait oly mértékben ápolni, mint ma, amikor a dicsőséges múlt talán az egyedüli erőforrás, amely buzdít és kitarásra serkent egy jobb és boldogabb jövő reményében.

Az elmúlt tíz év alatt a befejezetlen emlékművet megtépte az idők vasfoga, új öltözetre szorul. Amikor ennek szükségességét felvetettük, ama nemes és megszülelendő eszme merült fel, hogy az átalakítandó emlékművet egyesítsük a testvér 4-es honvéd ezred és alakulatainak emlékével, vagyis az átalakítás után az már a két ezred és alakulatainak emlékművét reprezentálja.

A háború előtt Nagyváradon egy garnizonban teljesítette a két ezred magyar becsülettel nemes hivatását. A háborúban pedig emlékezzünk csak, 1914-ben Chyrownál váll és váll mellett küzdött a két ezred az ötszörös, jobban felszerelt és tapasztaltabb ellenséggel s itt nyerték el közös vérontások után az „agyagember” elnevezést. Doberdón, a Wippach völgyében stb. számos dicsőségteljes csatában összefolyt a két testvér ezred kiomlott hősi vére, egybefolyva öntözte Galicia rónáit és a Karszt

köröngtetéit. Ezer és ezer obsitos 101-es bajtársunk került a 4-es honvéd és népfölkelő alakulatokhoz. Ha tehát a hősiesség küzdelmekben, véres tusákban testvéreké, kenyeres pajtasokká lettünk, hirdesse hősi emlékünket is egy szobormű.

Az előkészítőbizottság tervét és szándékát május hó 21-én, vasárnap Békéscsabán a városháza nagytermében d. e. 10 órakor egybehívott nagygyűlésen fogja közölni és kérünk minden békéscsabai és vidéki bajtársat, hogy azon részt venni szíveskedjen. Mindenki támogatására, tanácsára szükségünk van. Kratochwill altábornagyur, Rainer János ezredes ur és sok budapesti és vidéki bajtársunk megígérte részvételét. Hiszszük, hogy a 101-es és 4-es honvéd bajtársak tömeges megjelenésükkel újra tanubizonyosságát adják az összetartás fontosságának.

Teljes tudatában vagyunk mindannyian, hogy nehéz feladat előtt állunk, de elhullott bajtársaink megdicsőült szelleme megköveteli, hogy a lehetetlent is megkíséreljük. És akkor, amikor dübörgött alattunk a föld, amikor ólomzapor hullott esztendőkön át reánk, amikor tiszteres volt az ellen, vizsgáltuk-e akkor, hogy nehéz a feladat?

101-es és 4-es Bajtársak!

Mindnyájatokat régi hűségben szeretettel hív és vár a

101-es és 4-es honvéd emlékmű előkészítő bizottsága.

A munka dalosai.

Tarka emberfőmeg lepte el az állomás csonkavágány felőli részét. A lányok, aszszonyok riktó ruhaszincinél csak a fiatalok arcszine volt élénkebb. Kétszázhetvenen bucsuztak el hozzátartozóiktól, arra a pár hétre, míg a Dunántulon répamunkát kaptak.

A hosszas beköltözködés a hét vasútkocsiba; a körülszorgoskodás, hogy minden meg legyen a bográcsból a dohányzacskóig. Csupa lázasan mozgó ember. S mikor már mindenki megtalálta a helyét: családok, rokonok, ba-

rátok kerültek össze egy-egy vagonba.

Jóval a személyvonat megérkezte előtt már mindenki a vagonjában van. Egyszerre felcsendül az egyik kocsiban a nóta. A másik kocsiban a fiatalok is rágyújt a magáéra s amikor már a hid felé halad a vonat az utána kapcsolt hét új kocsi, a nóták foszlányait még mindig hallani, amikor 270 lakostársunk elég messze megy a szülő községtől, hogy nehéz munkával megkereshesse betevő falatját.

A mezőberény—vészői

főrvényhatósági út Kettőskőrös melletti földmunkálatainál, egy méter mélységben, régi emberi csontvázakat találunk. A csontvázak mellett agyagedények is voltak, de ezeket a munkások összelőriék, hátha pénzt talál-

nak bennük. A mezőberényi határban, nem régen, találtak már szántásközben olyan edényre, mely teli volt ezüstpénzzel, ezért sejtettek itt is pénzt az edényekben.

Nem szabad az így talált

ASPIRIN
TÁBLÉTKON
is megvan a valódiság jele: a Bayer-kereszte!

Meghülés első jeleinél és fájdalmaknál Aspirin-Tabletták

edényeket vagy más tárgyakat összetörni. Ha pénzt vagy más régi értéktárgyat talál valaki, annak egy részét ugyanis megkapja, míg ha elulajdonítja, a saját földjén talált régiséget is, megbüntetik érte.

Leghelyesebb, ha valaki földjében bármilyen régiséget talál, lehetőleg óvja azt meg és jelentse be a község házában vagy szerkesztőségünkben.

Ünnep.

Ismételten felhívjuk kedves olvasóink figyelmét a Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárva Országos Nemzeti Szövetsége gyomai csoportjának zászlószentelésére.

A zászlószentelés május 25-én lesz.

Kérjük községünk lakosságát, legyen ott minden épkész ember. Lássák elhalt hőseink hozzátartozói együttérzésüket, ragaszkodó szeretetüket és megbecsülésüket. Megvagyunk győződve róla, hogy ez a külsőleg is megnyilatkozó megbecsülés és szeretet jól fog esni mindnyájuknak. Ha nem tudunk is mást adni, adjuk oda szívünk egész szeretetét és melegét. Vigyük el ünnepélyükre ezt és ünnepeljünk velük együtt!

HIREK

Személyi hír. Kner Izidor nyomdatulajdonos 3 heti tüdőgyulladás után 4 hétre Abházsiába utazott. Gyógyulást kívánunk.

Áthelyezés. Korossy György főispán Ormós Zsigmond dr. tb. főszolgabírói vármegyei aljegyzői minőségben Szeghalomról Gyulára, a vármegyei árvaszékhez, Lázár Géza dr. vármegyei aljegyzői pedig szolgabírói minőségben Gyuláról a szeghalmi főszolgabírói hivatalhoz helyezte át.

Özgyilkosok. Április végén Iványi István, május hó 2-án Nyisztor Péter az I-ső számú vadásztársaság területén egy-egy szép hatos őzbakot lőttek.

Alkohol mérgezés. Borbély Gábor békési útkaparó alig várta a május 1-ét, hogy megkapja a fizetését. Mikor ez megvolt, 3 napig nem látták sehol, elünt. Végre előkerült a csapszékéből, — de akkor alkoholemérgezéssel a kórházba szállították. Most jön a kijózanodás és — a fegyelmi.

Vigyázatlan hajítás. A szerdai piac alkalmával a piacra menők láthatták, hogy mit idézhet elő a vigyázatlan hajítás. Vágtatva hajlott ki a község háza udvaráról fél 9 óra tájban egy kocsi és egyenesen derékba kapta rudjával a hidról befelé igyekvő lassan hajtó egyik kocsit és felborította. A felborult kocsin párnák között egy beteg öregasszonyt szállítottak az orvoshoz. A felborulás alapos ütődéssel járt. Majd pórul járt a vágtató kocsi kocsisa is, mert a szemtanúk majd eldöngötték. A szenvedélyes kifakadások között észbe kapott és gyorsan elhajlott. Nyomoznak kiléte után.

Minden vasárnap

friss csapolás
a ligetben!
Kis zóna 16 fillér!

Makacs öngyilkos. Makacs öngyilkos volt Arany László 72 éves gyomai születésű gyulai lakos. Vasárnap biciskával szurkálta meg magát. Hétfőn egy kis enyhítő körülményt és bátorságot szedett magába és kedden Nagyálláson a dévaványai 5 órás motoros elé vetette magát. Ez aztán sikerült, olyan alaposan, hogy koponya repedést, kapott és meghalt. Beszállították a hullaházba és eltemették.

Egy szenvedélyes kiránduló. Baksi Ferenc 94 éves köröstarcsai szegényházi ápoló husvétkor megszökött a k.-tarcsai szegényházból és elindult totyogva Gyomára, kéregetni. Ott 2 hét óta már keresik. Bekísérték a község házára. Az öregnek ez már nem az első esete s úgy látszik, nem azért teszi ezt, mert nem izlik neki a koszt, hanem mert tudja, hogy Köröstarcsa kocsit küld érte. Gondolja magában, jó egy kis kirándulás Gyomára gyalog, vissza pedig hintón — mint egy úr.

A képviselőház nyolcórás éjjeli ülésen megkezdte a költségvetés tárgyalását.

Festetich Tasziló herceg meghalt.

A „Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete”-nek elnöksége fiókegyesületei bevonásával elhatározta a „Magyar Gyümölcsstermelők Országos Szövetkezete” megalakítását és az alakuló ülést f. év május hó 4-én, csütörtökön d. u. 5 órára hívta egybe. Az alakuló ülés az Országos Mezőgazdasági Kamara (V., Szabadság-tér 10) üléstermében lett megtartva. A Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete országos nagygyűlését május 13-án délelőtt 11 órakor tartja az OMGE (Köztelek-utca 8) nagytermében.

Helyi képviselőt keres jól bevezetett paprikaexport cég. Ajánlatok: Szeged, Postafiók 175.

Baleset. Szomorú emlékekkel távozott el Gyomáról Bocsán Sándor vándorcirkusz tulajdonos. A napokban ütötte fel sátrát a Köröspart alatt, hova 1 kocsival érkezett meg. Hétfőn éjjel kis fia, ifj. Bocsán Sándor, ki 35 napos volt, az ágyban megfordult és belefutott a párnába. Temetése hétfőn volt. A temetés után a cirkusz szomorúan tovább vándorolt Gyomáról.

A Házinyultenyésztők Országos Egyesülete újra megkezdte országos házinyultenyésztési akcióját. Hus és szörmenyulakat ad ki tagjainak díjtalanul azzal, hogy egy év múlva a hozamból a kapott tenyészanyag kétszeresét adják vissza. Az egyesület újjászervezése megindult. Felkérjük ezúton is a társeseményeket a közös együttműködésre. Az egyesület volt tagjait a további támogatásra. A tenyésztőket pedig arra, hogy az egyesület önállóságának kiküzdésére minél többen jöjjenek közénk tagul. Az évi tagdíj 8 pengő, melyért két-hetenként az egyesület hivatalos lapja is jár. Meg kell szervezni a nyulhus fogyasztást és a kiváló nyulprém használatát. Felkérjük a magyar nyultenyésztőket, hogy f. év május 7-én d. e. 11 órakor megtartandó országos értekezletre Budapest, Rákóczi ut 55 sz. (vendéglő) minél többen jelenjenek meg. Az egyesület címe Budapest, IX. ker. Csarnok tér 5 sz. II. emelet 11. Az érdeklődők válaszbélyegét kérjük.

„Tanintézetek—Internátusok Tájékoztató Címtára 1933—34. tanévre” címmel II. bővített kiadásban most megjelent munka részletesen ismerteti a neveléssel és oktatással kapcsolatos összes tudnivalókat. A szülők tízezrei teljesen tájékozatlanok, hogy gyermeküket melyik intézetbe, melyik internátusba, milyen pályára adják? Ez a Tájékoztató Címtár nélkülözhetetlen és hasznos szolgálókat tesz a szülőknek. A rendkívül ügyesen és áttekinthetően összeállított címtár-tájékoztatót 20 filléres bélyeg portómentesítés ellenében bárkinek ingyen és bérmentve küldi meg a kiadó: Erdős József hirdetés irodája, Budapest, VI., Teréz-körút 35.

Május 6-án, szombaton nyílik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár. Az ünnepélyes megnyitáson Gömbös Gyula miniszterelnökkel az élén megjelenik az egész kormány, a parlament és felsőház tagjai. Budapest már napok óta megtelt küldről érkezett látogatókkal. A vásáriigazolvány nemcsak féláru utazásra jogosít. A vásár kapunál információs iroda működik. Külön szakmai napokat rendeznek. A stúdióból mindenki rádióüzenetet adhat le. Találkozást közvetítő hangszóró működik a vásár területén stb. A vásár leírására hiányzik a hely s még hozzávetőleges képét sem tudjuk adni. Ezt látni kell.

Utazzék a Paradicsomba! Ezt az utasítást kapta legutóbb egy fiatal magyar tudós, aki engedett is a felszólításnak és elutazott Mezopotámia egyik déli kis községébe. A bibliai Paradicsom az Eufrátes és a Tigris összefolyásánál volt és itt német és amerikai archeológusok egészen csodálatos dolgokat találtak. A fiatal magyar tudós Tolnai Világlapja szerkesztőségétől kapta azt a megbízást, hogy utazzék a Paradicsomba és érdekes tapasztalatairól a népszerű képeslap hasábjain fog beszámolni.

Május 27-én lesz a szegedi tanakongresszus.

Folyik a mozgósítás Szovjetországban.

A munkások ott vállalhatnak munkát, ahol kapnak.

A szerelem a múltban és ma. Erről a kérdéstről közöl rendkívül érdekes cikket a Délibáb új száma, amelyben ezenkívül érdekesebbnél érdekesebb színházi és filmbeszámolókat, pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, pletykákat, híreket és tréfákat talál az olvasó. A népszerű képeslap gazdag tartalmát 120 kép, egyfelvonásos szindarab, folytatásos regény és rejtvényrovattal egészíti ki. A Délibáb új száma 20 fillér.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Papp Erzsébet, Kondor Irén, Kiss P. Mihály, Putnoki Imre Győző, Herter Erzsébet. **Házasságot kötöttek:** R. Kiss Kálmán—Varju Máriaival, Dávid István—Hornok Veronikával. **Elhaltak:** Lada Lajosné Bátorfi Róza 46 éves, Bódi István 85 éves, Kruchió János 82 éves, özv. Halvani Sándorné P. Kovács Erzsébet 78 éves, özv. Haibach Györgyné Vingert Magdolna 83 éves, Bocsán Sándor 35 napos, Megyeri Mihályné B. Kiss Lidia 63 éves, Oláh Jánosné Csikós Pirooska 21 éves, Debreczeni Károly 24 napos.

Ingtalan forgalom.

özv. Gál Ferencné B. Molnár Eszter gyomai lakos vett 612 n.-öl és 504 n.-öl cifrakerti szántót Bekő Jánosné Eke Eszter gyomai lakostól 700 P-ért.

Roosz Ádám (nős Bene Máriaival) gyomai lakos vett 991 n.-öl cifrakerti szántót R. Szücs Sándor gyomai lakostól 470 P-ért.

Kakati Gergely és neje Lukács Erzsébet gyomai lakosok vettek egy beltelkes lahóházat ifj. Finta Mihály és neje B. Kiss Erzsébet gyomai lakosoktól 550 P-ért.

ifj. Finta Mihály és neje B. Kiss Erzsébet gyomai lakosok vettek egy beltelkes lahóházat 10/12-ed részét Dutkon György gyomai lakostól 500 P-ért.

Wéger János és neje Gubuznai Franciska endrődi lakosok vettek 1 hold 421 n.-öl nádasszigeti szántót Véger Anna Dinya Istvánné endrődi lakostól 550 P-ért.

Papp Gábor és neje Marjai Teréz gyomai lakosok vettek 556 n.-öl cifrakerti szántót Papp Jánosné Juhász Eszter gyomai lakostól 350 P-ért.

B. Marjai Julianna gyomai lakos vett 1227 n.-öl csepűskerti szántót Juhász Lajos gyomai lakostól 750 P-ért.

Pintér István és neje Mészáros Emma gyomai lakosok vettek 72 n.-öl, 77 n.-öl és 813 n.-öl pocosi ingatlan Juhász Lajos gyomai lakostól 1200 P-ért.

Oláh Andrásné Oláh Zsuzsanna gyomai lakos vett 1/2 rész beltelkes lahóház ingatlan Oláh András gyomai lakostól 1000 P-ért.

Szatmári Lajosné Martinák Katalin gyomai lakos vett 4 hold 836 n.-öl ingatlan Oláh András gyomai lakostól 3400 P-ért.

PUBLIKACIÓ.

Két telken épült sarokház, modern üzemhelyiségekkel szabadkézből, hasznélvezettel eladó, esetle földért elcserélhető. Bővebbet Kossuth Lajos u. 35. sz. alatt, Vataj Gábor asztalosnál.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak literje 40 fillér.**

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndij mellett.

Egy kétszobás lakás haszonbérbe kerestetik. Jelenk. lehet: lapunk Szerkesztőségében.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamatteltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakeskedőhöz Gyomán.

2 szobás utcai lakás május 1-ére kiadó T. Kocsis Mihálynál Petőfi u. 9. sz. alatt.

1.60 és 1.80 m. hosszú egészséges, szép hasított akácszölőkaró jutányosan beszerezhető Wagner Márton Fiai fatelepén.

Kruchió Gábornak egy kazal förekje van eladó. Ért. I. Garzó Gyula u. 1 sz.

Egy különbejáratu butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben 2 butorozott szoba és egy nagy szoba butor nélkül is, Egyletnek különösen alkalmas, kiadó. Ért. lehet ugyanott.

Nagy Gyulának 3 járás tengeri földje negyedébe kiadó.

3 sertés-járas eladó, jelenk. lehet a községi iktatóban.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzártá c.sütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Újabb reménység.

Mikor Gömbös Gyula átvette a miniszterelnökséget, rádiószózatával, egy pár beszédével, a 95 ponttal egyszerre felrázta a már reményvesztett országot.

Napok, hetek múlva sütőtógásokkal híresztelték: Gömbös sem csinálhat semmit, ő is csak beszél; marad minden a bankok és kartelek szájaíze szerint. Megindult a rosszabbnál-rosszabb Gömbös viccek áradata. Aki Pesten járt és nem hozta haza a legújabb Gömbös-viccet, azt lesajnálták az itthon türelmetlenkedők. Ezekre is ráunt a gyorsvonati türelmetlenkedők hada...

Elmult fejünk felett a leg-sötétebbnek indult tél. A közülettek megfeszített igyekezettel juttattak soványkérésű munkaalkalmakat, melyekkel kihúztuk a legnehezebb telet.

Másfél hónap választ el az aratástól. Ettől várja a magyar munkás, gazda, iparos, kereskedő, tisztviselő, minden aggódó magyar azt a hozamot, mely a kenyereinket és minden szűkös igényünket meghozza.

A májusi időjárás nyomán fakadt újraéledő reménységünk zsilipjei megnyíltak. Reméljük, hogy drága magyar földünk megtermi a magáét. Gömbös miniszterelnökünknek az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nagygyűlésén tett férfias ígérete szerint abban is bizakodhatunk, hogy a sok verejtékkel szerzett termésünk nem hozzá nem értő alkalmi foglalkozásuk kezén értéktelenedik el, hanem a hivatásos kereskedelemre biz-

zák, hogy a magyar termékek a világpiacon újra a megbecsült helyre kerüljenek és értük a legjobb árat érjük el.

Adja Isten, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök a kereskedők előtt bejelentett esz-

meit mielőbb megvalósíthassa. Tisztítsa meg hivatalos életünket a felesleges rendeletektől. Szüntesse meg a felesleges állásokat. Torolja meg a kilengéseket. Tegye szabaddá a kereskedelmet.

Elutaztak Németországba a magyar gazdaiifjak.

A Faluszövetség gazdaiifjusi csereakciójának első csoportja, Tölgyes István dr., a Szövetség igazgatójának vezetésével május hó 3-án, szerdán reggel 7 órakor utazott el Budapestről Németországba, ahol az ifjak félévig német gazdacsaládoknál nyerne elhelyezést.

Az utazást megelőző napon, május hó 2-án, kedden délután fél 6 órakor, a Faluszövetség ünnepélyes keretek között elbucsuztatta a gazdaiifjakat. Az ünnepségen a Faluszövetség részéről megjelent: Schandl Károly dr. ny. államtitkár, helyettes elnök, Szabó Sándor, ny. főispán, alelnök, Paikert Alajos ny. államtitkár, választmányi tag és Tölgyes István dr. igazgató, a csereakció szervezője. Résztvettek továbbá a földművelésügyi miniszter képviselőjében Suhajda Tibor gazdasági tanár, a gazdatársadalmi intézmények részéről: Rege Károly dr. (OMGE), Körmendy Elemér (Alsó- és Felsődnántuli M. Kamara), Borsody Gyula és Wanke Gusztáv (OKH), Barabás Gábor dr. (Hangya), Malcomes Gyula báró (Gazdaszövetség). Az országgyűlési képviselők közül: Csizmadia András, Erődi-Harrach Tihámér, Kálmán István, Szabó Jenő és Temesváry Imre jelentek meg az ünnepségen. A gazdaiifjak közül és hozzátartozói közül is többen résztvettek a bucsuztatón.

Schandl dr. megnyitva az ünnepséget, rámutatott a csereakciós mozgalom eddigi nagy eredményeire, a magyar és német mezőgazdaság egybekapcsolódásának fontosságára és annak a jelentőségére, hogy a magyar gazdaiifjak Németországban a német gazdatársadalom rendkívüli, nem lankadó erőfeszítéseit fogják tapasztalni, a válság ellen. — Csizmadia András országgyűlési képviselő, akinek fia ugyancsak Németországba ment, néhány meleg és közvetlen bucsuzót mondott a fiatalokhoz, Szabó Sándor dr. pedig értékes, gyakorlati utbaigazitásokkal látta el őket. A földművelésügyi miniszter nevében Suhajda Tibor jókívánásait tolmácsolta; végül Tölgyes István dr., a csereakciós mozgalom kitéző vezetője, hangsúlyozta, hogy a külföldre induló magyar gazdaiifjak a nemzet képviselői és éppen ezért fokozott kötelesség vár rájuk abban a tekintetben, hogy a magyarságról alkotott tévhitet, ami még ma is felbukkan, eloszlassák. Reméli, hogy most kiutazó ifjak ugyan-egy megbecsülést fognak szerezni a magyar névnek külföldön, mint a volt csereiifjak félezernyi serege.

A szép és bensőséges ünnep ezzel véget ért. Tölgyes István dr. május 10-én megérkezik Budapestre a Németországból hozzánk jövő gazdaiifjakkal.

A vésztői Tói-híd felülvizsgálata.

Május hó 10-én tartották meg Vésztőn az ősszel épített Tói-híd felülvizsgálatát. A kereskedelmi miniszterium hidosztálya részéről Láng-Miticzky Tibor mérnök, az államépítészeti hivatal részéről Mekis János mérnök, ki a munkát vezette, Teván Dezső és ifj. Wagner Márton vállalkozók, Máthé György kövezőmester a hídfeljárók és híd köburkolatának készítője vettek részt.

A híd vasbeton kivitelben, keretes szerkezettel, 10 méteres nyílással épült. Ilyen rendszerű híd még

nincs a megyében.

Az új híd 132 centiméterrel magasabb, mint a régi fahíd volt, tehát a 8 év előtti árvíz vízmagasságához hasonló esetben a hídon át még mindig lehetne közlekedni.

A híd építési költsége a több mint ezer köbméteres földmunkával, hídfeljárók burkolásával, ideiglenes híd építésével együtt 22,000 pengőbe került.

Vésztő község ezzel a híddal egy fontos, hasznos és szép műtárgyat kapott a vármegyétől ajándékba.

Tüzoltói szemle.

Vasárnap délután szemlét tartott Démusz Lajos várm. tűzrend. felügyelő a gyomai tűzoltó testületnél.

A ruhaszemle után kikérdezte vármegyei felügyelő a télen tartott tanfolyamon elvégzett anyagot és meggyőződött, hogy azzal még az ujoncok is teljesen tisztában vannak. Befejezésül mozdonyfecskendő szerelést mutattak be, melyért dícséreltet kaptak a tűzoltók.

Közben szemlét tartott a helybeli parancsnoksággal, hol volna megfelelő vizszerzési lehetőség a Holtkörösből. Az a vélemény alakult ki, hogy a Holler vendéglő felőli lejáró rendbehozásával és lent mintegy 50 m³ föld megmozdításával kellene a vizszerzést megoldani.

Visszalérve, Démusz felügyelő további munkára buzdította a tűzoltókat és elbucsuzott.

Kocsival átmentek: Démusz Lajos vármegyei, Wagner Márton járási felügyelők és Biró Gyula alparancsnok Endrődre.

Ott is először elméleti vizsgát tartott Démusz Lajos, aztán iskola- és gyorsszerelést végeztetett.

Az endrődi tűzoltók is dícséreltet kaptak.

A két község parancsnoksága elhatározta, hogy esetleg már júniusban járási tűzoltóversenyt tartanak Endrődön.

Démusz Lajos vármegyei felügyelő az esti vonattal utazott el Gyulára.

Ismét megáradt a Körös.

A májusi esőzések ismét áradást okoztak. Egészen 610 centiméterig emelkedett megint a vízállás, gáttól-gálig elborítva a hullámleret.

A réttulajdonosok, valamint a szénaigénylők is aggódnak, mire a víz lepad a kaszálóról, az esőzésnek is vége lesz s ha azután nem lesz már eső, iszapos lesz a széna.

Eddig a májusi időjárás nagyon jó. Május 1-től május 11-ig Gyoma környékén átlagosan 55 milliméter csapadék volt.

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

Levente mulatság.

Nagyszabású és jó sikerült népünnepélyt, műkedvelő előadást, hangversenyt és táncmulatságot rendezett a Levente Egyesület május hó 7-én, az Erzsébet-ligeti pavillonban. Már délután 2 órakor megkezdte a zenekar a hangversenyt. Nagy tetszést arattak a délutáni szabad színpad szereplői. Szinger Aladár kuplékat adott elő, Kiss Juliska ének számokkal szerepelt, Molnár Gyula, Szabó Lajos és Bácsi Lajos egy kacagató burleszket adtak elő. Sok tapsot kaptak érte. Öt óra tájban egy kis esőt is kapott a publikum.

Este fél 9 órai kezdettel „Náni” énekes színműt adták elő.

A főszerepben Kiss Juliska—Náni, özv. Molnárné szerepében Kőszegi Teréz és Róza szerepében Sánta Irén elsőrangúak voltak és a sok-sok tapsot és virágot megérdemelték. Sok derűs percet szereztek a közönségnek Szinger Aladár a gazdag sváb és Szabó Lajos Szepe szerepében.

Ladnai Gyula—Józi szerepében, Nagy Bertalan—Szilárd földbirtokos, Bácsi Lajos—Lupi bácsi és Laki Sándor a jogász szerepében, szintén a tőlük már megszokott helyes színpadi érzéssel és temperamentummal játszották meg kifűnően szerepeiket. Jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy a Levente Egyesület műkedvelő

gárdája derekasan megállja a helyét s a közönség szeretettel keresi fel előadásait.

Előadás után reggelig tartó tánc következett a Levente zenekar és Farkasinszki vállalt muzsikája mellett, amikor levente ifjaink alaposan megforgatták a leányokat és az

asszonyokat.

Általános elismerést váltott ki a ligeti bérlő jó borával és szolid áraival.

Mint értesülünk, a műkedvelő gárda már most megtette az előkészületeket a Pünkösd másodnapján rendezendő nagy népünnepélyre.

Filléres gyors indul Budapestre.

Vasárnap filléres gyors indul Budapestre. Az utazás díja igazolvánnyal együtt 6 pengő. Jegyek az állomás főnökségnél kaphatók.

Csapadék naptár májusról.

Az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat csapadék feljegyzései szerint az elmúlt esztendő január 1-től május 9-ig terjedő időben 151 milliméter csapadék volt, míg az idén, ugyancsak január 1-től május 9-ig 157 milliméter volt.

Az Ármentesítő Társulat hat helyen méri a csapadékot és pedig a Hősök Emléktűjén lévő

székháznál, a Körösladányi Órháznál (Dávid gátör), a Folyáséri Szivattyutelepnél, a Peresi Szivattyutelepnél, a Kéthalmi Órháznál és Udvarnokon (Roik csatornaör).

A jövőben hetenként lekölzöljük a Társulat csapadékméréseit, melyekből a közösgünkben és a Körösön tuli esőmennyiséget pontosan megtudhatják olvasóink.

Csapadék naptár.

Május hónap	3	4	5	7	9	10	11	Össz.
Társulati székház	8.5	12.—	3.7	4.5	16.6	5.—	—.—	50.3
Körösladányi órház	18.1	7.2	3.—	8.2	23.—	2.5	—.—	62.—
Folyáséri sz.-telep	14.3	9.—	3.—	6.2	10.7	9.1	—.—	52.3
Peresi szivattyutelep	19.5	9.5	3.5	2.—	16.—	15.—	8.—	73.5
Kéthalmi órház	31.9	11.2	1.—	3.4	19.5	1.5	—.—	68.3
Udvarnok (Roik cs.-ör)	10.3	10.—	5.—	—.—	9.—	9.—	—.—	43.3

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

A szövetkezeti biztosítás.

(9)

Irta: lovag MANZ GYÖRGY.

A legújabb tervek közt ma arra is törekszenek, hogy a gazdasági biztosításban is modernebb utakra térjünk. A vezérgondolat az, hogy ne legyen az egyes gazdákra bizva, hogy biztosítani akarják magukat vagy sem, hanem, hogy valamiképen automatica bekapcsoljunk minden gazdát egy szövetkezeti biztosító szervezetbe, amely őt minden kár ellen biztosítja. A legegyszerűbb megoldásnak tartom, hogy a szövetkezet a biztosítást a hitelnyújtással egybekapcsolja. Ahol egy egész országnak gazdaközönsége egy közös hitelrendszer keretébe tartozik és így az egyes gazdaságok fizetőképessége nem csak a gazda magánügye, de egyszersmind közérdekké válik, életbe kell léptetnünk a dologi kölcsönös vagyon- és keresetbiztosítást is. A biztosítás évenkénti díjszabása a gazdaság értékéhez igazodik. A lényege az, hogy a károsult gazda nem készpénzben kapja a kártalanítást, hanem dologi értékekben, állatot állatért, épületet épületért, terményt terményért stb. A kártalanítás nem mint prémium lesz szolgáltatva, hanem mint egy kártalanítási hitel, amelynek törlesztése a befizetett biztosítási összegben felül hosszú lejáratu kölcsönként történt, tehát kizárja azt a lehetőséget, hogy az egyik gazda évekig fizesse a biztosítást minden ellenszolgáltatás nélkül, a másik pedig egy baleset folytán egyszerre olyan összegre szert tehessen, amelyet esetleg nem arra fordít, hogy szenvedett kárát pótolja, hanem egészen másra.

És kizárja ez a biztosítási rendszer a rosszhiszeműséget is, mert a gazda tudja, hogy leégett házáért nem kap egy olyan ösz-

szegét, amelyért jobb házat vásárolhat, vagy földet szerezhet, hanem csakis egy olyan házat, mint ami leégett. És leégett buza-kazláért megint csak szalmát és buzát kap ugyanazon minőségben és mennyiségben, amilyen volt, nem pedig pénzt. És ezenkívül azt a biztosítási összeget, amit még nem fizetett be egészen, lassanként le kell hogy törlessze, tehát kárából semmiféle haszna nincs.

Nyilvánvaló, hogy az ilyen biztosítást csakis a szövetkezet vállalhatja, mert rendelkezésére állanak az összes adatok az egyes gazdaságoknak értékéről és termelési lehetőségeiről és kezében van a tartozások behajtásának eszköze is, hiszen a szövetkezet tagja nem értékesíthet semmit a szövetkezet tudta nélkül és nem terhelheti meg birtokát annak beleegyezése nélkül. Hogy milyen időtartamra terjesztendő ki a biztosítási rátáknak fizetése, a gazdaság összértékének hányadáig terjedjen és mily terminusokat szabjon a szövetkezet a kártalanítások törlesztésére, már részletkérdések és talán a különböző termelési ágazatok szerint is fog módosulni. Hogy a szövetkezet még a legjutányosabb feltételek mellett sem fog ráfizetni, azt az bizonyítja, hogy ma a világon sok ezer biztosító társaság hatalmas összegeket keresnek, nagy tantiemeket fizetnek részvényeseiknek és kitűnően működnek. A gazdák szintén jobban járnak, ha eleve gondoskodva lesz arról, hogy minden kár ellen biztosítva legyenek és nem kell külön-külön tűz-, jég- és egyéb károk ellen rátákat fizetni, hanem ezek automatica a terményeik árából lesznek levonva azoknak beszolgáltatása alkalmával, a kártalanítást is a szövetkezetnek terményekben, állatokban, munkában törleszthetik.

(Folyt. köv.)

Szaporodnak a házinyúlak.

Évtizedekkel ezelőtt alig volt tanya, melynek udvarán házinyúlát ne lehetett volna látni. Lassan kivesztek ezek a házinyúlak.

A háboru óta hatalmas lendületet vett az országban a prémnyúlak tenyésztése. Ez a tenyésztés azonban nem tudott még eléggé elterjedni a mi gazdáinknál, inkább csak bent, a községben foglalkozik egyik két lelkes nyúlbarát vele. Kár pedig, mert anyagi oldalát illetően is jóvedelmet hoz a nyúltenyésztés. Hát még ha többen foglalkoznának ezzel és megállapodnának egyik legértékesebb fajtának a tenyésztésében. Ha nagyobb tömegű gereznát kínálnának eladásra, biztosan többet kapnának, mint ahogyan így egyenként adják el azokat.

Időszerűnek tartjuk szakértő tenyésztőinket felszólítani, hogy a gyomai nyúltenyésztők egyesületét mielőbb alakítsák meg, hogy a prémnyúlak tömeges tenyésztésével egy új keresleti lehetőséget nyissanak meg lakosságunknak.

Nád árusítás.

A Körösök szabályozása előlli rengeteg nádasoknak hírmondója sincs már. Egy-két régi Körösmederben még terem valamennyi nád, de ezekben a medrekben is pusztulják azt.

Persze ennek arányában fogynak már a nádtelek is.

A hetipiácainkra náddal karcúra megrakott szekerekkel jönnek Nádudvarról. Hát ha akadna vevő?

Piac után csalódott reménységgel szerszámozzák fel nádtermő gazdáink messzeútról fáradt lovaikat s szerencsét próbálnak valamelyik szomszéd községben.

A MEFHOSZ Utazási Irodája július 7-én rendezti 17 napos kedvezményes Földközi tengeri tanulmányutját az Oceánia luxushajóval, Trieszt—Velence—Bari—Taormina—Messina—Palermo—Girgenti—Malta—Tripolisz—Athén—Corfu—Cattaro—Ragusa—Abbazia—Portorose meglátogatásával. Részvételi díj: (utazás és ellátás) turista szállással 262 P. Jelentkezési határidő: május 20. — Érdeklődőknek részletes felvilágításokat ad (levélben is) a MEFHOSZ Utazási Irodája (Budapest, IX. Ferenc körút 38. fsz, 2. Telefon 872—74.)

HIREK

Református istentisztelet Endrődön. F. évi, május hó 14-én, vasárnap délelőtt fél tízenegy órakor Endrődön a gyoma végi községi ovoda helyiségében, a szokott helyen, református istentisztelet lesz, melyre mindenkit szeretettel hív az Egyház vezetősége. Az istentiszteletre a gyülekezés vasárnap délelőtt tíz órakor kezdődik, az istentisztelet pedig pontosan fél tízenegy órakor lesz. Az istentiszteleten imádkozik és prédikációt tart: Répás Pál gyomai elnök-lelkész.

Előléptetés és áthelyezés. Simonovánszky Ödön őrnagyot, aki három éve jött Gyomára és itt mindenki szeretetét és becsülését megnyerte, alezredessé léptették elő, de egyben augusztus 15-iki hatállyal áthelyezték Sopronba. Az előléptetéshez gratulálunk, az áthelyezést sajnálattal vettük.

Himnlóoltás. A himnlóoltás f. év május 22-én a község házában, 23-án a Központi elemi iskolában, 24-én a csudaballai, halmagyi és nyilasi iskolában lesz megtarva. A bemutatás fenti helyeken május 29-én lesz megtarva.

Pálya javítás az állomáson. Hetek óta nagy munka folyik az állomás területén. Felszedték az első sínpart, kiemelték mintegy 150 centiméteren a földet, az egyik oldalon lent alagsóvek elhelyezésével szivárgókat készítettek s a kiemelt föld helyett zuzott követ ágyazták a szekrénybe. Másik változás, hogy az állomás és rakfárépületek közötti csonkavágányt megszüntetik, itt egy váltót iktattak be. A régi sínek helyett Góliát síneket helyeztek el. Dacára ennek a nehéz, lassu munkának, gondos előrelátással és tapintattal minden zökkenő nélkül bonyolítják le a személy forgalmat.

Óceánrepülő világrekord. Most egy lengyel óceánrepülő, *Skarzynski* lengyel pilóta, ki alighanem azonos a két évvel ezelőtti *T. Kocsis Mihály* tanyájánál kényszerleszállást végzett századossal, ki akkor társával innen Afrikába repült — most sportrepülőgépen Dél-Afrikából Dél-Amerikába repült 17.5 óra alatt. A 3540 kilométert 200 kilométeres átlagsebességgel tette meg.

Az Ipartestület vezetősége pályázatot hirdet a megüresedett italmérői és szolgálai állásra. Pályázati határidő május 19. Feltételek megtudhatók a gondnoknál.

Értesítés. A községi Előljáróság értesíti mindazokat, akik a folyó évben a gyümölcsfa-ápolási tanfolyamon részt vettek, hogy a tanfolyam vezető szaktanár f. évi május 19-én és 20-án ismét Gyomán lesz s e napon tanfolyamot tart. Jelenkezés aznap reggel 8 órakor a község házában.

Utazási kedvezmény a Szegedi Ipari Vásárra. A kereskedelemügyi miniszter május 24-től június 6-ig utazási kedvezményt engedélyezett a május 27-én megnyíló ötödik Szegedi Ipari Vásár vidéki látogatói számára. A 53 százalékos kedvezménnyel május 24-től június 5-ig lehet Szegedre utazni és a kedvezmény május 27-től június 7-ig érvényes a visszautazásra. Az igazolványok ára darabonként 2 pengő és vásárbelépő jegyül is szolgálnak. Az igazolványok a menetjegyirodáknak kaphatók.

Minden vasárnap
friss csapolás
a ligetben!
Kis zóna 16 fillér!

Hol van a világ vége? A tudósok eddig azt állították, hogy a világegyetem végtelen: nincs vége. Egy kiváló fiatal magyar tudós, most a legújabb csillagászati kutatások alapján megállapította, hogy a világnak mégis van vége, csak hogy ez nagyon messze van tőlünk. A világegyetem tilkairól éppen úgy mint minden tudományos kérdésről kiváló tudósok és írók írnak cikkeket Tolnai Világlapjába, a legnépszerűbb magyar képeslapba.

Az osztrákok a Fertő tavat részben ki akarják száritani. A trianoni békeszerződés Magyarország második legnagyobb tavát a Fertőt tudvalevően legnagyobb részét az osztrákoknak juttatta. Az osztrák kormány a tónak osztrák kézen levő részének kiszáritására most tervet dolgoztatott ki, amely szerint a tavat egy keresztágazattal kettészakítják. A gátnak a hossza 7-8 km. magassága 5 m. lesz, ezáltal 80 millió négyzetméter földművelésre alkalmas területet nyernek. A terület állandó víztelenítése céljából a magyar határ mentén egy több km. hosszú csatornát építenek. A munkálatokat 5 év alatt 5.2 millió schilling költséggel fogják befejezni. A munkálatokat a kiszáritott területre letelepülő telepések fogják elvégezni, akik bérük egyrésze ellenértékeképpen földet fognak kapni.

Aki egy óra alatt tönkreteszi a cipőjét. A balettáncosnók életéről és cipőpusztításáról rendkívül érdekes cikket közöl a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás színházi beszámolók, részletes budapesti és külföldi rádióműsorok, érdekes filmriportok, valamint folytatásos regény, egyfelvonásos szindarab, rejtvényrovat és 120 kép van a Délibáb új számában. Ára 20 fillér.

Dr. WALTER SZEMINÁRIUM legolcsóbban és biztos sikerrel készít elő középiskolai összevont **magánvizsgákra és érettségire.** Vidékieknek levelező oktatás. Kimerítő prospektus. (Válaszbélyeg) Budapest, József körút 2. (Rákóczi-ut sarok.)

A szódavizgyártó üzemek engedélyt kaptak, hogy május 7-től—szept. 17-ig bezárólag vasárnapokon és Szt. István napján a szódaviz gyártása és házhoz szállítása egész nap végezhető legyen.

A budapesti gázgyár 25.000 tonna szenet vásárolt Törökországban. Hír szerint a gázgyár vezetősége a kozuli és kandili-i bányáktól, amelyeknek szene koksizálásra igen alkalmas, egyelőre 25.000 tonna szenet rendelt meg. A szén szállítása olcsó, mert Brailáig, vagy Galatzig hajón, majd onnan dunai uszályokon szállítható a szén, ami a vasuton való szállítással szemben aránylag tekintélyes fuvarköltéség megtakarítást jelent. A gázgyár a szén árát nem készpénzben, hanem hazai iparcikkokkal fogja fizetni. Ezzel remélhetőleg a Törökországgal való kereskedelmi forgalmunk jelentékenyen emelkedni fog, mert ha Törökország a vásárolt szenet fennakadás nélkül leszállítja, a gázgyár egész koksizáló szükségletét onnan fogja fedezni.

Az Egyesült-Államok bankválsága alkalmával kitudódott, hogy a bankbetéteknek valószínűsége aranyfedezete csak 5.6 százalék volt.

Országosan mérsékelni fogják a vásári helypénz díjakát. A községeknek ki kell mutatni, hogy 1930, 1931 és 1932 évben e címen milyen bevételük volt és vásártartási kiadások fedezésére mit fizettek ki?

Uj ültetésű gyümölcsfákat április végén, májusban és júniusban öntözzük meg esténként 2-3 kanna vízzel. A gyökerek ez időben fejlődnek. Későbbi öntözés a növekedésre már nincs hatással.

Éhinség Kinában. Sanghai jelentés szerint a város körüli csatornában és parlagon heverő földeken 10.000 többnyire leánygyermek holttestét szedik össze, akiknek kb. 55 százaléka éhenhalt — furcsa kontrasztja a mai életnek — az egyik oldalon millió és millió gabonát pusztítanak el mesterségesen, a másik oldalon emberek fizezrei pusztulnak éhen.

Délamerikában új háború készül. Két délamerikai állam Paraguay és Bolivia hadat üzent egymásnak. A világháború befejezése óta ez az első „hivatalos hadüzenet”. Paraguay és Bolivia között egyébként már egy éve folyik a guerillaharc. Boliviában nagy riadalmat keltett a hadüzenet hire.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Imre János Elek, Rácz János, Molnár Zsuzsanna, Seprenyi Lajos Sándor, Eke Ilona, Jánosik Erzsike, Gaál Imre, Farkas Julianna. **Házasságot kötöttek:** Vatai János—Kiss Sárával, K. Csapó Albert—Kiss Annával, Á. Tóth Imre—Timár Ilona Margittal. **Elhaltak:** Suhanyeczki Ferenc 1 éves, Kurilla Julianna 1 hónapos, Baráth Sándor 74 éves, R. Szücs Sándor 66 éves.

HUMOR.

A színész fogai.

Nagyon fájt egy itt időző színésznek a foga, tehát elment a fogorvoshoz s valami zsibbasztó csöppeket kért.

— A fog rossz, odvas, — mondotta az orvos, — nincs más tennivaló, mint kihuzni.

— Hagyjuk még kedves doktor ur két hétig. — Innen Endrődre megyünk. Akkor kihuzhatja összes fogaimat, mert ott ugysem lesz mit rágni velük.

Megnyugtatósul.

Beteg: Doktor ur, már egészen jobban érzem magamat. Engedje meg, hogy egy pohár bort igyam.

Orvos: Semmiesetre sem engedhetem meg. Még várnia kell egy hétig.

Beteg: Hát akkor legalább mutasson — egy dugóhuzót.

HIRDESEN LAPUNKBAN.

Ingatlan forgalom.

A Gyomán 1933 jan. 28-án megtartott bírói árverésen a Kisbirtokosok Országos Földhitelezete megvett 13 hold 1200 n.öl póhalmi ingatlant Halmi Péter és neje Madarász Eszter gyomai lakosoktól 8000 P-ért.

A Gyomán 1933 jan. 31-én megtartott bírói árverésen az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár vett egy ház ingatlant Wolf Mihály és neje Vincze Erzsébet gyomai lakosoktól 600 P-ért.

Magyari Lajosné Sándor Mária gyomai lakos vett 1123 n.-öl és 1 hold 618 n.-öl félhalmi szántót Kun Julianna és társaitól 1300 P-ért.

Szilágyi Eszter gyomai lakos vett egy beltelkes lakóháznak felerészét Bíró István és Bíró Ernő gyomai lakosoktól 1500 P-ért.

Keszlek Antal és neje Éwald Ida gyomai lakosok vettek 4 hold 274 n.-öl zöldlaposi szántót Fekete Endre (nős Kovács Erzsébettel) gyomai lakosoktól 2200 P-ért.

Bodon Dániel (nős Láda Máriával) gyomai lakos vett pocozug és holtkőrösi szántót Makai Mária Benke Ferencné köröstarcsai lakostól 400 P-ért.

Kun Gergely és neje Gyarakai Mária gyomai lakosok vettek 854 n.-öl, 98 n.-öl és 3 hold 7 n.-öl félhalmi szántót Makai Mária Benke Ferencné köröstarcsai lakostól 1500 P-ért.

Lukács Mihály és neje Bárdos Róza gyomai lakosok vettek 160 n.-öl németzugi kertet Pintér István és neje Mészáros Emma gyomai lakosoktól 230 P-ért.

Farkas Györgyné Czeglédi Mária gyomai lakos vett 147 n.-öl németzugi szántót a Békés-m. Ált. Tak.-ptártól 70 P-ért.

V. Kovács Zsigmond és neje Braun Zsuzsanna gyomai lakosok vettek 1 hold 610 n.-öl félhalmi szántót Somogyi Sándorné V. Kovács Teréz gyomai lakostól 900 P-ért.

Schulek Béláné született kozmai Kun Ilona gyomai lakos vett 1 hold 839 n.-öl 339 n.-öl és 452 n.-öl félhalmi szántó és mocsár ingatlant Szilágyi Ferenc gyomai lakostól 1900 P-ért.

Hertter Gyula gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Schramm József és neje Uhrin Teréz gyomai lakostól 1600 P-ért.

Varga László (nős Kovács Rózával) gyomai lakos vett 834 n.-öl ingatlant Bíró István (nős Molnár Piroskával) gyomai lakostól 500 P-ért.

Tokai Elek és neje Macskás Erzsébet szolnoki lakosok vettek 1 hold 814 n.-öl csergettyülaposi szántót Paróczai Jánosné Uhrin Mária és társaitól 700 P-ért.

Mulicz István (nős Fazekas Máriával) gyomai lakos vett 1 hold 142 n.-öl pusári szántót Dobó Gábor budapesti lakostól 500 P-ért.

Varga Gábor (nős Cs. Varga Teréz-zel) békéscsabai lakos vett egy matakerti ház ingatlant Horváth Gáborné Debreczeni Julianna és társaitól 1500 P-ért.

Kiss Dániel (nős Czebe Eszterrel) gyomai lakos vett 2 hold 20 n.-öl pusári szántót Fekete Dániel és neje Kovács Róza gyomai lakosoktól 500 P-ért.

özv. Gál Ferencné B. Molnár Eszter gyomai lakos vett egy németzugi ház ingatlant Pápai Teréz gyomai lakostól 600 P-ért.

Payer Mihály (nős Beinschróth Zsuzsannával) gyomai lakos vett 735 n.-öl cfrakerti ingatlant özv. Pécs Józsefné Hainfarth Magdolna gyomai lakostól 430 P-ért.

Dr. Kató Gergely (nős Kertész Máriával) debreceni lakos vett 2 hold 746 n.-öl tanyai szántót Maléth Mártonné Schärer Julianna gyomai lakostól 2300 P-ért.

Varga Istvánné és neje Dinya Etel gyomai lakosok vettek kölesfenéki ingatlant Pataki Lajos (nős Bögre Eszterrel) gyomai lakostól 320 P-ért.

Maléth Mártonné Schärer Julianna gyomai lakos vett 2 hold előhalmi szántót özv. Schärer Mártonné Wagner Zsuzsanna gyomai lakostól 800 P-ért.

Veres Lajos és neje Bíró Róza gyomai lakosok vettek 1 hold 634 n.-öl félhalmi szántónak 8/36-od részét Kovács János és neje Münnich Mária gyomai lakosoktól 126 P-ért.

Tóth Mihályné Márton Róza gyomai lakos vett egy németzugi ház ingatlant B. Kiss Lajosné Juhász Erzsébet gyomai lakostól 550 P-ért.

Braun Gyula és neje Münnich Ilona, Münnich József és Münnich Gyula mezőberényi lakosok vettek egy beltelkes lakóház 1/2-ed részét Kovács János és neje Münnich Mária gyomai lakostól 300 P-ért.

B. Kiss Lajosné Juhász Erzsébet gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat ifj. Dobó Gábor budapesti lakostól 750 P-ért.

SIRKÖVEK

márványból, fekete és szürke gránitból

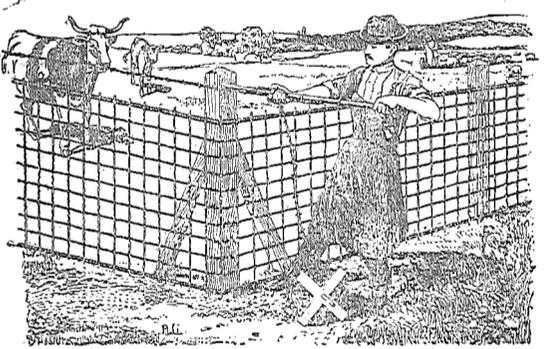
a legjobb és legszebb kivitelben a legolcsóbb gyáriárban kaphatók:

ROSENBAUM GYULA

kőfaragó ipartelepén

Békéscsabán, Andrassy u. 46. sz. a.

Legjobb és legolcsóbb a
HAIDEKKER
féle
drótfonat.

Minden mennyiségben kapható:

Wagner Márton Fiai
fakereskedésében, GYOMÁN.

VASUTI MENETREND 1932. október hó 2-től.

gyors	gyors	gyors	gyors	
6:15	9:00	13:32	17:00	
i Bpest k. p. é				
5:00	10:45	11:45	19:10	
19:53				
11:06	11:57	18:07	19:59	
2:10	é Gyoma			
0:32	6:02	8:52	14:28	
17:00	é			
6:38	11:14	12:02	18:15	
2:35	é Gyoma			
0:17	5:52	8:51	14:20	
16:59	19:04			
7:31	12:09	12:40	19:10	
20:41	é Békéscsaba			
23:15	5:00	8:14	13:26	
16:22	18:12			
3:53	12:40	17:30	20:05	
i Gyoma				
7:24	11:47	16:41	21:56	
4:21	13:08	17:58	20:33	
é Dévaványa				
6:53	11:16	16:10	21:25	
4:26	13:13	18:03	20:38	
é				
6:48	11:11	16:05	21:20	
4:57	13:44	18:34	21:10	
é Szeghalom				
6:15	10:38	15:32	20:42	
4:58	13:45	18:45	21:11	
é				
6:13	10:37	15:31	20:37	
5:17	14:04	19:04	21:30	
é Vésztő				
5:53	10:17	15:11	20:17	
7:27	16:10	20:58	é Békéscsaba	
4:05	8:20	13:24	18:24	

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombatn reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Bizonyítvány.

Aki évről-évre megnézte a „Nemzetközi Árumintavásárt“ és közben más nemzetek ilyen kiállításait is látta, az ideki kiállítás megrendezését, a kiállított cikkek minőségét is összehasonlítva, amennyire minden évben büszkék vagyunk a tenyészállat kiállításunkra, mely gazdáink munkáját dicséri, olyan büszkék lehetnek gyárosaink, kereskedőink és iparosaink a nemzetközi viszonylatban is értékes Árumintavásárra. Bizonyos, ez a nemes igyekezet, mellyel a kiállítók anyagi áldozatok árán részt vettek, több anyagi eredményt érdekeltek volna, de hát ma nem lehet másként.

A kiállítás megrendezésében feltűnő volt, hogy a külső keretek vonalvezetésében szakértelemmel, csinnal építették meg a kiállító helyiségeket, nagyszerűen dekorálva a városligeti élőfákkal.

Újítás volt a baromfi és házinyul kiállítás. A látogatók állandó itt tartózkodó tömege azt a régi állításunkat igazolja, ha a tenyészállatkiállítást egy időben rendeznénk meg az árumintavásárral, nemcsak belföldi, hanem külföldi látogatók is megnéznék mindkét kiállítást. Vagyis: a gazdák az árumintavásárt is, a kereskedők, iparosok a tenyészállatokat is megnéznék. Az az egy nap többlet, mellyel tovább tartózkodnának Pesten, megérné, hogy egy másik kiállítást is megnézhetnének.

Tudom, a két kiállítást rendező érdekeltségeket az együttes megtartásra nehéz volna összehangolni. Ha ez szép szerével nem menne, egy

kis nyomással lehetne segíteni és ha csak egyszer tartanók meg a két kiállítást egyszerre, bizonyosan olyan eredménye lenne, a többieket is e szerint rendeznék.

A filléres gyorsok számát szaporítani lehetne ilyen alkalmakkor, de talán azzal a

változtatással, hogy vissza 10—11 órakor induljanak a vonatok.

Az árumintavásár ipari- és kereskedelmi fejlettségünknek beszédes bizonyítéka, mely tevékenységért derék iparosainkat és kereskedőinket dícséret illeti.

Gömbös Gyulát diszpolgárává választotta Gyula város.

Gyula város kedden délelőtt diszközgyűlésen diszpolgárává választotta Gömbös Gyula miniszterelnököt. A diszközgyűlésen jelen volt Schád Jánosné, a miniszterelnök lesvére, mint vendég. Az indítványt, melyet 64 képviselőtestületi tag írt alá, Heilinger József főjegyző is-

mertette. Az indítvány mellett dr. Tarján Béla közigazgató, Góg András gazda, Schneider Mátyás építész és Harsányi Pál esperes szólaltak fel s azt egyhangúlag elfogadták. A megválasztásról Gömbös Gyula miniszterelnököt táviratilag értesítették.

Hadirokkantak zászlószentelése.

A hadirokkantak gyomai csoportja zászlószentelési ünnepélyt, mint azt lapunkban írtuk, május 25-én (áldozócsütörtökön) d. e. fél 11 órai kezdettel a hősök emlékünnepevel együttesen tartja, melyre a meghívók már kibocsátottak.

Az ünnepély sorrendje:

1. Május 25-én reggel 6 órakor zenés ébresztőt ad a Levente-zenekar.

2. Délelőtt fél 9 órától az összes felekezeti templomokban a Hősök emlékeztető ünnepi istentisztelet s ennek keretében a zászló megszentelése.

A Hősök Emléksobránál tartandó ünnepély sorrendje:

1. Hiszekegy. Énekli: a Gyomai Dalárda.

2. Szaval: Egri József cserkész.

3. Ünnepi beszéd. Tartja: Répás Pál ref. lelkész.

4. Ima. Énekli: a Gyomai Dalárda.

5. Szaval: Márton Imre levente.

6. Nem, nem, soha. Énekli: a Gyomai Dalárda.

7. Zászlóavató beszéd.

Tartja: dr. Forray Lajos ügyvéd, a HONSZ országos tb. társelnöke.

8. Zászlóanya a zászlót megkoszoruzza.

9. A zászlót átveszi Erdei Lajos csoportelnök.

10. Zászlószeg beverése.

11. Himnusz. Énekli a közönség.

12. Vitézek, leventék, cserkészek, tűzoltók elvonulása a felavított zászló előtt.

Délután 3 órakor a békésvármegyei csoport a község háza disztermében rendes évi közgyűlést tart és ez alkalmával folytatódik az elmaradt zászlószeg beverése.

Minthogy az egyesület működése bajlársi és felebaráti szeretet ápolásából, az özvegyek és árvák segélyezéséből, tehát jótékony munkából áll, hogy ezen nemes céljainak az Egyesület megfelelhessen, a község lakosságának pártfogására és támogatására van szükség.

Tüntessünk mi is a rokkantaknak ez ünnepélyén, legyünk ott testtel, lélekkel, ne marad-

janak otthon csak a betegek s tegyük fényessé és feledhetlenné a rokkantaknak ezt az egy ünnepséget, — feledtessük el velük csak egy napra legalább, hogy gyászolnak, öveikért, hogy mi is gyászolunk nemzetünk hőseiért, az ő férjeikért, apjukért s imádott hazánkért, — varázsoljunk mosolyt az arcukra, szeretettel a szívükbe... s érezni fogjuk mindnyájan szívünkben fellobogni a szeretettel, az egyenlőséget a lesvériséget... és legalább erre az egy napra boldog lesz megcsontított és kirabolott hazánk ünneplő községének apraja-nagyja. L.

Befejezték a gyomai inségmunkákat.

A vármegye által megindított gyoma—mezőberényi úti és a csudaballai dévaványa—mező-turi úti inségmunkákat befejezték. E munkákért 361 ember 3025 napszámért 8500 pengőt keresett.

A májusi esőzések hátrállalták a munkát, de mire elérkezett a tengerikapálás és szénakaszálás ideje, készen lettek. Ha a víz lepad, a gátmunkák is megindulnak és így az aratásig majd csak lesz munkájuk derék munkásainknak.

Elég volna már az esőből.

A bő csapadék nagyon kellett. A hűvös időből már sok is volt. Egy kis meleg után vágyik nemcsak a növényzet, hanem a fázósabb emberek is, kik esténként a fűtött kályha mellett vacognak egy kis nap-sütésért.

Az áprilisi száraz hidegtől sárgára sanyargatott búza utólérte magát, csak félős, az aratás egy-két héttel eikéselt és megint a rozsdaveszélye kíséri.

A tengeri szépen kibúj, már több helyen kapálják. A héten igencsak mindenütt kapa alá kerül mind.

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

A tavasziak is erősek. A lucernára ritkán van ilyen jó időjárás.

A gulyát kiverlék, ott is elkelne a meleg. A csorda is kijár, de a felázott, lágy földű legelőn többet tapos le, mint amennyit leleget.

Az időjelentő intézet melegét jósló jelentését nehezen várjuk.

Megalakul a Nyúltenyésztők Egyesülete.

Örömmel közöljük a hírt, a multkori felszólításunk, hogy a helybeli nyúltenyésztők tömörüljenek és alakítsanak egyesületet, meghallgatásra talált. Vitéz Szabó Béla vette kézbe az egyesület megalakítását és a beérkezett hírek szerint az első összejövetel a közeli napokban lesz meg.

Ezuttal is felszólítunk minden, a nyúltenyésztés iránt érdeklődőt, lépjen be a Gyomai Nyúltenyésztők Egyesületébe és foglalkozzon az Egyesület irányelvei szerint a nyúltenyésztéssel, melyből nemcsak kellemes elfoglaltsága, hanem anyagi haszna is lesz.

Figyelmeztetés.

A hadikölcsönkötvény tulajdonosok figyelmét felhívják illetékes helyről arra, hogy ügynökök járnak az országot, kik a hadikölcsön segélyeknek kieszközlését ígérik és előfizetésekre akarják reábirni az

igényjogosultakat.

Ezek a vállalkozások nyereszkesedésre alakult magánvállalkozások és a megbízásnak eleget tenni nem tudnak.

„... Ugy érzem, hogy történelmi pillanatok előestéjén állunk. Ebben a pillanatban az a fontos, hogy a nemzet teljes harmóniája megóvassék. Aki sáfárja a nemzet életfeltételeinek, óvakodnia kell attól, hogy bármilyen kérdésben in-

„Törekvésünk oda irányul, hogy azokat a terheket, amelyek ránknehezedenek, lehetőleg könnyítsük és helyzetünk ószintte feltárással meggyőzzük a külföldet arról, hogy ezeket a terheket mai terjedelmükben viselni nem tudjuk, hogy köny-

„... Miután pedig a világ békéjét az egész leszerelési eljárás alatt biztosítani kell, egy negyedik lépést javasolok az előző hárommal, s azok feltételeinek és a hatályos szerződéseknek pontos betartása mellett: hogy a világ összes népei ünnepélyes és határozott megnemtámadási szerződést kössenek s ünnepélyes módon meg-

„Mindaz azonban, amit most mondtam, nem jeleníti azt, hogy nem volnék nagy barátságban a kormány tagjaival. Barátságban vagyok velük, mert minálunk politikai ellentétek nem hozzák magukkal a társadalmi

Akinek ily cimen igénye van, az az arra egyedül illetékes Belügyminisztériumhoz forduljon, ahol kérelmét a legrövidebb idő alatt elintézik.

dulatok vezessék. A hideg ész politikáját kell folytatni, mert sötét az éjszaka és azok a fáklyák, amelyek meggyulladtak, még nem elégségesek ahhoz, hogy világságot teremtsenek“.

nyitésekre van szükség. Szükségünk van rá, hogy a mi aláírásunkat nemzetközileg komolyan vegyék“.

„Ami bolettakérdés néven ismerünk, nem egyéb mint a nemzeti jövedelem megosztásának korrekturája“.

valósítsák eddig vállalt haderőkorlátozási és haderőcsökkentési kötelezettségeiket s egyénenként kötelezzék magukat arra, hogy — feltéve, hogy az összes szerződő felek pontosan betartják e határozmányokat — semmiféle fegyveres erőt nem küldenek határaikon túl“.

veszekedést. Mi abban a véleményben vagyunk, hogy nagy dolog a politika, de ez az életnek mégis csak kisebbik része, mi pedig nem akarjuk saját életünket megromítani azáltal, hogy civakodjunk egy-

mással csak azért, mert a politikában nem értünk együtt“.

„Ma már azt lehet mondani, hogy nincs egy ember sem az én hazámban, aki ne érezné és ne mondaná azt, hogy a békeszerződést jobb viszonyok között revízió alá kell venni.

Ennek a felfogásnak még szélesebb körben kell elterjednie. Annál is inkább, mert erős a hitünk, hogy az összes országok problémái tulajdonképpen közösek, mert a háború és az azt követő idő szomorú tapasztalatainak hatása alatt az egész világnak olyan egységessé kellene lennie, mint amilyen eddig sohasem volt. Magyarország problémája tehát egyszersmind a világ problémája is“.

Levél.

Budapest, május 13.

Reggelre kelve még ugyan csak hullott az áldott eső, — a szél is mondta a magáét. A hatalmas, hosszú Hortby Miklósú sűrű-soros virágbaborult gesztenyefáiról szinte záporozott a sok szírom a ruhánkra, a nyakunk közé.

Tíz óra körül már megindult a vándorlás.

A Szeni Imre herceg szobrán túl egy utcával feljebb levő tér házai fel vannak lobogóva, az ablakokból szőnyegek omlanak alá, a térre szögellő Hadik kávéház terrasszán, mint páholyokban ül a közönség.

Gárdonyi Géza szobrának leleplezésére várnak.

Keménykalapos, kikefélékábátos öreg pedagógusok ün-

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

A szövetkezeti gondnokság. (10)

Írta: Iovag MANZ GYÖRGY.

A termelés irányításával, szövetkezeti hitelnyújtással gazdasági tanácsadással és károk elleni biztosítással a gazdák és mezőgazdasági munkások további megélhetése még nincs teljes mértékben biztosítva. Még egy intézményre van szükségünk, amely módját nyújtja a szövetkezeti gondoskodásnak olyan esetekben is, ahol a dologi kártalanítás lehetetlen. Ez a szövetkezeti gondnokság feladata.

Megtörténik ugyanis, hogy egy gazda megbetegedik, baleset éri, meghal, de az is megeshetik, hogy ügyetlen gazdálkodása folytán tönkremegy. Ezenkívül olyan eset sincs kizárva, hogy börtönbe jut, kivándorol vagy jobb megélhetés reményében hosszabb időre eltávozik. Ilyen esetekben a gazdaság megáll, hiányzik a felügyelet, a munkás kéz, az esetleges adósságok törlesztése megszűnik, a családtagok — ha nem képesek saját erejükből a gazdaságot folytatni (aggok, kiskorúak stb.) koldusbotra jutnak. A kivándorló potomáron adja el ingatlanait és elégeti maga mögött a visszatérés hidját. A kiskorúaknak vagyona zárgondnokság alá kerül, elértéktelenedik, vagy áruba bocsáttatik. Egy országos szövetkezet keretében minden egyes ilyen eset a köznek megkárosításával jár, azonkívül az érdekelteket is anyagilag tönkreteszti.

Ha a szövetkezet vállalja a gondnokságot, módjában áll egy szakképzett embert a gazdaság továbbvezetésével megbízni mindaddig, amíg a beteg gazda felépül, vagy annak jogutódjai nagykorúak lesznek, illetve amíg a távollévő visszatér. A szövetkezeti gondnokság nem új intézmény, már évtizedek óta áll fenn egy iratlan törvény alakjában Texas államban, ahol minden szomszédnak kötelessége a bajbajutott társának segítségére lenni. Ezt intézményesen is meg lehet szervezni, ha az állam a mezőgazdasági szövetkezetet a gondnoksággal bizza meg avval a kötelezettséggel, hogy a kompetens hatóságoknak ténykedéséről beszámoljon. A szövetkezetnek módjában áll, olyan megbízható embereket a gazdaság vezetésére kirendelni, akik a feladatnak nem csak megfelelnek, hanem az üzemeltetést kiváló képzettségük folytán fel is tudják virágoztatni. Ezért a kinevezett gondnok természetesen a megszabott díjazást kapja s a szövetkezet ellenőrzi tevékenységét.

A zárgondnokság eladósodás esetén szintén ez alá a rovat alá esne és lehetővé tenné, olyan gazdákon segíteni, akik önhibájukon vagy saját hibájukból is fizetéképtelenné váltak. A tönkremenés oka itt nem bir jelentőséggel, a lényeg az, hogy a hitelezők ne szenvedjenek kárt és egyszersmind a tönkrement család további anyagi javulása lehetővé váljon.

A szövetkezeti gondnokság különben az első lépés a földteherrendezés gyakorlati kivitelére. Erről a következő cikkben fogok beszámolni.

(Folyt. köv.)

napéyes arccal jönnek megadni a „kollegá”-nak a hódolatos tiszteletet, majd egymás után vonulnak fel az iskolák küldöttségei. Cserkészek, leventék. Fiúk, lányok, magyaros ünneplőben, köztük az egri küldöttség válogatott, szép legénykei, kik festői tartásban a talpazat körül festőként szerepelnek.

Gárdonyi Géza szobrának leleplezésére várunk.

Az eső csak esik vigasztalanul. Bár elküldhetnék ezt is haza, a kis tanyák közé, áldott reménységnek...

Féltizenegy. Rendőrök fontoskodnak. Lovasrendőrök palástszerű viaszkos egyenruhájáról vékony csikokban szalad le a víz. Emberek a „Megafon”-t szerelik.

Közben hordják a koszorukat. Megremeg a pálmalevél, reszket az orgona, a gyöngyvirág, ahogy elhelyezik őket hevenyében a kerítés pázsitos gepszélére. Végtelen sorban hozzák őket. Égő piros tulipánból, fehér violából, nárcisból.

Egyre élénkebb a kép. Sokan a kormányzót várják. Már jönnek is a notabilitások. Városok küldöttségei. Gárdonyi, Eger... Jön Herceg Ferenc, Pekár Gyula. Felvonul a Postások fuvós zenekara.

Minden póz nélkül eléjük áll civil karmesterük drapp esőköpenyben, szemüvegesen. Mutatóujjával néhány energikus taktust csinál, míg lendületbe jönnek.

Az emelvényen Simon Lajos polg. isk. igazgató mondja az emlékbeszédet, a hajdani Ziegler Gézáról, a gárdonyi kis néplanitőről... A villamosok, az autók meglisszifják menésüket, a város zaja tompítva vonul el.

Beszélnék még: Rákos István, Herceg Ferenc, Pekár Gyula. Végül Liber Endre alpolgármester a főváros nevében hűséges gondozását igéri a nagy szellem ércalakjának.

Megkezdődik a koszoruk elhelyezése. Az ország ugyyszólván valamennyi tanító-egyesülete (de mintha a békésmegyeit nem hallottam volna!) és tanítóképzője elhozta a maga koszoruját. Halommá nőtt a virág Gárdonyi körül, a mint ott áll talpazatán házias ponyvokabáljában, kissé gyűrötten, kissé fáradtan, meghajlott fővel, figyelő, markáns arccal, melyre a művész találóan véste a szenvedések nyomát. Lábánál bekötött fejű, öreg paraszt-asszony ül, aki az oldal heverő pásztor-gyereknek könyvből olvas. Megható a gyöngyűl szemétől távol tartott könyv s az ihlet, mely a kicszerzett, becsü-

teles öreg arcot megszépíti. A pajkos gyerek is egyszerre a bűvölet hatalma alatt áll... A méretek nem nagyok, de szegény világban ez is áldozat.

Mint a hogy leginkább a szegények jöttek el Hozzá jó Gárdonyi Géza! A szomszások, akik írásaidból gyönyörűséget és vigasztalást írtak... Ott állottak mellettem azok az egyszerű asszonyok — kispolgár, középosztály asszonyok, valahonnan a mellékutcaiból, — kik közben párszor hazaszaladtak megnézni: nem fut-e ki a levesük.

Pedig volt, aki egyebet se

olvasott tőle, mint az „Egri csillagok”-at, de mint mondta, azt már háromszor is elolvasta. Mert olyanok a Gárdonyi művei, mint egy-egy szép költemény, mit már csak akkor élvezünk igazán, ha könyv nélkül tudjuk. Irni nehéz, de olvasni tudni sem mindenkinek adatik.

Te pedig szent remetének, Gárdonyi Géza, ki elbujtál egy gyalulatlan fakereszt alá az egri sáncokon, — bocsásd meg nekünk, hogy a mai napon felzavartunk csöndes síri álmodból!

mpo.

Leleplezték Gyulán Göndöcs Benedek szobrát.

Göndöcs Benedek apának. Gyula város volt országgyűlési követének mellésobrát vasárnap délelőtt leplezték le fényes ünnepély keretében.

Az ünnepi beszédet Lindenberger János dr. apostoli kormányzó mondta, aki az apának a gyulai parókián hosszú éveken át utódja volt. Közvetlen szavakban ismertette Göndöcs pályafutását és munkás-

ságát, melyet pásztori működésén kívül a kultúra fejlesztése, a méhészet, gyümölcs- és dohánytermelés propagálása terén is kifejtett. A beszéd után a megkoszorúzás következett. A szoborra a gróf Wenckheim, gróf Almássy család, Gyula város, a Vármegye, a Kath. Egyház, az Országos Méhész Egyesület stb. helyeztek szép koszorút.

Gyümölcstermelők Orsz. Egyesületének nagygyűlése.

Mult szombaton tartotta a Gyümölcstermelők Országos Egyesülete első nagygyűlését, melyen Kállay Miklós földművelésügyi miniszter is részt vett.

Gyömörey György főispán, elnök beszámolójában rámutatott, hogy az Egyesület az elmúlt egy év alatt milyen propagandát fejtett ki és milyen további célkitűzései vannak. Utána Kállay Miklós miniszter nagy beszédben ismertette a kormány ténykedéseit a gyümölcstermeléssel kapcsolatban. Az ország három vidékén (sajnos, Békésmegye nincs e vidékek között) anyagi támogatással mintegy 2000 hold gyü-

mölcstelepítést végeznek, előre meghatározott gyümölcsfajtákkal, egyben már most megszervezik a gyümölcs értékesítését, kivitelét. A gyümölcsvédő szerek gyártására és eladására olyan befolyást érvényesít a kormány, ha a szerek árát nem mérséklék, vámmentességet adnak e szerekre, sőt állami gyár felállításától sem idegenkedik.

Kállay miniszter beszédét nagy lelkesedéssel tapsolták meg a jelen voltak.

A Gyümölcstermelők Országos Egyesülete tervbe vette, hogy a bevált háziszerek kiterjesztésével is segítségére lesz tagjainak és a hazai gyümölcstermelésnek.

Szép tavaszi időt jósol Sziriusz mester.

Sziriusz mester most adta ki nyári jóslatát, mely szó szerint a következőképen hangzik:

— Májusban az időjárás igen változónak ígérkezik. Több napokban lesznek átvonuló esők, itt-ott zivatarokkal fog járni. 16-ig kevés szép napok lesznek, 17-től meleg napokra számíthatunk. A 21., 22. kivételével májusban még jönnek meleg napok, amikor 26—28 C. fok melegre számíthatunk. Juniusban több szép meleg na-

pok ígérkezik. 26, 28, 30 C. fokra van kilátás. Utána a nagy zivatarok és erős lehülés ígérkezik. Egy pár csapadékos napot állapítok meg: 3, 6, 7, 10, 14, 15, 16, 21, 22 és 27. Juliusban több szép meleg időjárásban lesz részünk, 26, 28, 30, 33 C. fok meleg is lesz. Helyenként eső, itt-ott zivatarokkal fog járni. Változik az idő 5, 6, 7, 12, 13, 14 és 24. Augusztusban az időjárás igen változónak mondható. 3-tól 7-

ig zivataros, viharos idő jön, némi lehüléssel 8-tól több szép meleg napok jönnek. Helyenként átvonuló zivataros eső. 11, 12, 13, 20 és 25-én. Augusztusban is lesznek még nagy hősek, amikor 30—35 C. fokra lehet számítani.

HIREK

Ünnepi istentisztelet. F. évi május hó 25-én, áldozócsütörtök ünnepén a gyomai református templomban tartandó ünnepi istentiszteletre az első harangozás reggel nyolc órakor kezdődik, a második harangozás pedig egynegyed kilenc-től—fél kilenc óráig tart. Így az istentisztelet pontosan fél kilenc órakor kezdődik. Ez alkalommal lesz a „HONSZ” gyomai csoportjának zászlószentelése is, melyre a gyülekezet összes tagjait s községyünk minden lakosát tisztelettel és szeretettel meghívja az Egyház Elnöksége.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Fischer Nándor békéscsabai és Gludovác Ferenc gyomai kir. járásbíró-sági végrehajtókat saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte.

Az Omke gyomai kerülete táviratban üdvözölte Gömbös Gyula miniszterelnököt.

A nemzetközi Liszt-hangversenyen az I-ső díjat Fischer Anny nyerte, kinek művészi játékában dr. Tardos Gáspár vendégszerelő házában többször volt alkalmunk gyönyörködni. Őszintén gratulálunk Fischer Annynak gyomai tisztelői és a magunk nevében.

A Békésmegyei Egyetemi Ifjak Köre és a Márta Mater Diákotthon 1933 május 21-én vasárnap d. e. 11 órakor Budapesten a Társadalmi Egyesületek Szövetségének székházában 40 éves körü és 10 éves Diákotthoni Jubileumi ünnepséget rendez.

Nyolcszáz vagon narancsot hoztunk be az idén Olaszországból.

Nem lehet elég nyomatékosan utalni arra, hogy a valódi Aspirin-Tabletták helyett ne fogadjunk el pótszereket vagy más egyebet. A hamisított tabletták rendszerint minden egészségügyi ellenőrzés nélkül készülnek. Ezeknél igen gyakran káros utóhatások is észlelhetők, például a szivre, míg az eredeti tabletták ártalmatlanok. Ügyeljen tehát a vásárlásnál az eredeti „Bayer“-csomagolásra a zöld szalaggal.

Meghalt az orosházi születésű Jászay-Horváth Elemér költő.

Szolgálati idejüket kitöltött tisztviselők nyugdíjazása. A nyugdíjazásról szóló kormányrendelet végrehajtása értelmében mindazokat a tisztviselőket, akik 35—40 évi szolgálati idejüket betöltötték, ez év június hó végéig nyugdíjazni kell.

Május 21-én vasárnap délután 4 órától a Dalárda sétahangversenyt rendez a ligetben. Szünetekben a Levente zenekar és cigányzenekar muzsikál.

Díjtalan a gépek és járművek vasúti áljárókon való átkelésének engedélyezése.

A minisztertanács a főispáni állások megszüntetéséről tárgyal.

Egy angol cégnek sikerült törhetetlen rádiólampát előállítani.

A közforgalmat jelentő Dr. Walter szemináriumra hívjuk fel olvasóink figyelmét. Ez az intézet egyénekenkénti levelező oktatással, legteljesebb eredménnyel vizsgálta a vidéki növendékeit.

Laskay Dénes meghalt. A Szent László kórházban vasárnap délután meghalt Laskay Dénes, akinek neve a svájci borházaknál folyt üzelmekkel vált ismertté.

Levél egy csoda-papagályról. A következő levelet kapjuk: „Furcsa eset történt velem. Néhány nappal ezelőtt egy papagályt kaptam ajándékba, de a diszes állat nem akart lakásban beszélni. Órák hosszat ültem az álmos papagály előtt és folyton mondogattam: „Halló, Lóri!... Halló, Lóri!...“ Végül a papagály kinyitotta a szemét és így szólt: „Mással beszél!... Erre újra álomba merült, de másnap végképen felébredt és azóta folyton ezt hajtogatja: „Tolnai... Tolnai... Tolnai... Nem tudják megmondani nekem, hogy milyen Tolnait emleget a Lóri folyton? Talán Tolnai Világlapját?...“

A rejtélyes hindu hercegnő. Exotikus és rejtélyes vendége volt Budapestnek: egy előkelő hindu hercegnő, aki többek között azzal keltett feltűnést, hogy vérbe mártott tollal imádkozott. Erről a hercegnőről érdekes cikket közöl a Délbáb, melynek szerkesztőségét felkereste és hosszasan elbeszélgetett Indiáról. — A Délbáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg, pompás rádióműsorokat, filmrovatot és rejtélyeket, valamint egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és 120 képet közöl. Egy szám ára 20 fillér.

Dr. WALTER SZEMINÁRIUM legolcsóbban és biztos sikerrel készítelő középiskolai összevont magánvizsgákra és érettségire. Vidékieknek levelező oktatás. Kimerítő prospektus. (Válaszbélyeg) Budapest, József körút 2. (Rákóczi-ut sarok.)

A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara munkásügyi szakosztályának ülése. A felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara munkásügyi szakosztálya f. évi május hó 14-én délelőtt tartotta gyűlését Mészáros István felsőháztag, szakoszt. elnök elnöklete alatt. Az elnök megnyitójában vázolta a mezőgazdasági munkásság mai szomorú helyzetét és a már-már elviselhetetlen munkanélküliséget. Köz munkákat sürget, amelynél elsősorban családos munkások alkalmazandók és a hatóságilag megállapított munkabér minden körülmények között megadandó. Az inségakció céljaira kiszolgáltató gubona és liszt boletta-mentességét sürgeti. Dr. Ormándy János m. kir. gazd. főtanácsos, igazgató a mezőgazdasági munkások tulajdonát képező házak adómentességére vonatkozólag szolgál felvilágosítással. Német Boldizsár arra kéri a kamara vezetőségét, csináljon propagandát, hogy a gazdák minél előbb kapásnövényt termeljenek és azt részes művelésre adják ki a mezőgazdasági munkásoknak, hogy a munkanélküliség ezáltal is enyhüljön. Zséfár István a mezőgazd. munkaközvetítőnek a kamarához való utalására tesz előterjesztést. Somogyi Ferenc osztályvezető az uzsortörvényt ismerteti és előadja, hogy a m. kir. Földm. Miniszter utmutatást készített, miképpen lehet az uzsora ellen védekezni; ezt az utmutatást a szakoszt. tagjai kinyomatva kapják.

Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter az idén és a jövőben a cserebogárlást gyökeresebben akarja folytatni s szükség esetén az iskolás gyermekeket is bevonja az irtásba.

Elmultak a fagyoszenetek minden veszély nélkül.

Ragadós állatbetegségek: Lép-fene: Békéscsaba, Békés. — Veszétség: Szarvas. — Lőrükhör: Békés, Békésszentandrás, Gádoros, Gerendás, Gyoma, Pusztaföldvár, Szentetornya. — Sertéspestis: Békéscsaba, Békés, Békéssámon, Csorvás, Füzesgyarmat, Gádoros, Gyoma, Kondoros, Mezőberény, Nagyszénás, Orosháza, Pusztaföldvár, Szentetornya, Tótkomlós, Ujkigyós.

Csapadék naptár.

Május hónap	12	13	14	15	16	17	18	Össz.
Társulati székház				4.5	1.5			6.—
Körösladányi órház				5.—	1.2			6.2
Folyáséri sz.-telep		6.2		8.—				14.2
Peresi szivattyutelep				5.—				5.—
Kéthalmi órház		2.8		2.6				5.4
Udvarnok (Roik cs.-őr)				3.—				3.—

A gyümölcsöskert aktuális teendőit ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a muskátliról, a kajsziarackfák gutaütéséről, a diófa nyeséséről, a bő gyümölcsstermés feltételeiről, a szőlőmoly irtásáról, a mák férgesedéséről, a veretek irtásáról stb. A dusan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Földmívelésügyi Minisztérium) egy alkalommal díjtalanul küld mutalványszámmal.

Háromszékvármegye Torja községben 40 hold erdő leégett.

Budapest fővárosnál 46 üres állásra 3000-en pályáztak.

Mezőtur szeptemberre tervezi hősi emléksobrának felállítását.

A földmívelésügyi miniszter rendeletben meg akarja tiltani a tojásnak darabszámra való árusítását. Csak sulyra szabad majd árusítani.

November 20-án lesz 40 éves a Szarvas—Mezőhegyes közöfői vasút. Mezőtur és Szarvas között 52 éve készült el a vasút.

Mérsékelték Gyulán a mázsadíjakat. Gyula városa leszállította a mázsálási díjakat. Az új díjszabás 1934 január 1-én lép életbe. Ugyancsak leszállították a helypénzeket is és elhalálozták, hogy a rokkant hivatásos árusokat mentesítik a helypénzfizetés kötelezettsége alól.

Gyula város határát telekkönyvi célra az idén mérik fel.

Leleplezték nagyfaládi Szabó István arcképét Békésen.

Az inségjárulék 1 százalék Orosházán.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Farkas Juliánna, T. Kocsis Sándor, Kiss Lajos, Kovács Eszter Anna, Kovács János, Béres József, Czeglédi Terézia. **Házasságot kötöttek:** Tóth Imre—Timár Ilona Margittal, Kardos Ferenc—Gecsei Idával. **Elhaltak:** R. Szücs Sándor 66 éves, Kató Dániel 63 éves, H. Kovács Zsigmond 37 éves (hősi halott).

Meghívó.

A „Hadirokkantak Orsz. Nemzeti Szövetsége“ Békésvármegyei Csoportja f. évi május hó 25-én d. u. 3 órai kezdettel Gyomán a község háza nagytermében a HON Sz. gyomai csoportjának zászló szentelésével kapcsolatban az alanti tárgysorozattal

közgyűlést

tart, melyre t. Címét tisztelettel meghívja és pontos megjelenését kéri:

Békéscsaba, 1933. május hó 16.

Róna Károly sk. Dr. Forray Lajos sk. vm. ügyv. ig. vm. elnök.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ügy. igazgató jelentése
3. Pénztárnok jelentése.
4. Ellenőrök jelentése.
5. Felmentvény megadása.
6. Folyó ügyek tárgyalása.
7. Indítványok.

Az indítványokat kérjük 3 nappal előbb a várm. csoport címére beküldeni.

1190/1933.

Vásári Hirdetmény.

Gyoma községben a legközelebbi országos vásár 1933 évi május hó 26 27 és 28-án fog megtartatni és pedig: május hó 26-án pénteken hasított körmű állat felhajttással, május hó 27-én szombaton lóvásár, május hó 28-án vasárnap kirakodó vásár.

Az állatvásárra szabályszerűen kiállított marhalevéllel minden fajú állat felhajtható, — eladásra nem szánt, szekérbe fogott állatok szintén csak szabályszerűen kiállított marhalevéllel bocsáthatnak a vásártérre. — Minden sertésről, juhról külön-külön marhalevél állítandó ki.

Iparosok, kereskedők iparigazolványukat felmutatni tartoznak.

Gyoma, 1933. május hó 14.

Pánczél Emil Kovács Gábor főjegyző. bíró.

PUBLIKACIÓ.

Két szobás és mellékeihez illeszkedő lakás kerestetik. Címeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Két telken épült sarokház, modern üzlethelyiségekkel szabadkézből, haszonélvezettel eladó, esetleg földért elcserélhető. Bővebbet Kossuth Lajos u. 35. sz. alatt, Vataj Gábor asztalosnál.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatú **kadar bornak** literje 40 fillér.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakeskedőhöz Gyomán.

Egy különbejárta butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben **2 butorozott szoba** és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyletnek különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Idegenforgalom.

Milyen jól esik hallanunk, amikor más község- vagy városbeli ember jár Gyomán, ha az illető az itt látottakat összegezi és jó véleménnyel van utcáink egyenességéről és a főutcák fásításáról, jó járdáinkról, rendes épületeinkről, általában községünk külső köntöséről. Ha az idegenek e külső benyomását fokozni akarjuk, akkor büszkén szoktuk még, mint különlegességet, felemlíteni a Kner nyomdát, (melyet a gyomaiak nagyobb része még belülről nem látott,) a hatalmas méretű református templomot, a művészi kiállítású katolikus templomot, az Árvaházat és végül a ligetet. Ha még marad egy kevés idő, az Úri kaszinóval is büszkélkedünk, sőt a pártagnak útban álló hangversenyongorára is büszkék vagyunk ilyenkor. A nyári látogatóknak még a strandot is megmutatjuk.

A Gyomához hasonló alföldi községek nagyrészt egyforma méretűek és kinézésűek s nyáron egyformán porosak. Mégis azt látjuk, egy kiváló iparvállalattal, szép építménnyel vagy telepítéssel találunk mit megmutatni az idejövő szomszédoknak.

A múlt idő nemcsak velünk szemben volt olyan mostoha, hogy történelmi mutogatni valónk nincs, hanem a környékünkbeli községekben sincsenek ilyen emlékek. De mert a környékbeli iskolák tanulmányi kirándulásaik közben hozzánk is eljönnek, kutassuk fel a népies eredetiségeinket s ezeket is mutassuk meg. A Papp Zsigmond fafaragásait és más műveit is bátran megmutathatjuk. Valamikor

a gyomai állomáson átutazók a tojásosperecekről emlegettek meg bennünket. Derék pékjeink most talán még jobb pereceket sütnék.

Közművelődési Egyesületünk megalakíthatná a helybeli tanítószágot bevonásával az

„Idegenforgalmi Osztályt“, mely lelkes társaság meghívna és itt kalauzolná, a községbeliekkel megismerttené az idegeneket és így közös erővel szerezne községünknek ismerősöket, barátokat.

Zászlószentelés.

A hadirokkantak zászlószentelési ünnepélye napján, május 25-én kiderült az égbolt s a természet is örült velünk együtt ennek az egyszerű, de szép ünnepségnek.

Reggel korán derék leventéink zenekara zeneszóval ébresztette a közönséget, s fél 9 órakor gyülekezett már az összes templomokban a közönség, honnan a Hősök szobra elé vonultak. A szoborral szemben felállított emelvényen foglaltak helyet községünk vezetői: a zászlóanya dr. Zeőke Antalné, dr. Pálka Pál főszolgabíró, viléz dr. Haviár Gyula közigazgató, Simonovánszky Ödön altanácsnok, Tápay Károlyné, Pétermann Józsefné, Bakos József íb. főszolgabíró, Nyisztor Péter vezető főoktató, dr. Zeőke Antal, Pánczél Emil főjegyző, dr. Forray Lajos ügyvéd, a Honsz orsz. íb. társelnöke, viléz Székely Sándor íb.

Az ünnepséget a gyomai Dalárda nyitotta meg a Hiszek egy-gyel s utána Egri József cserkész szavalt.

Az ünnepi beszédet Répás Pál ref. lelkész tartotta. A lendülettel előadott, hazafiságtól izzó beszéd nagy hatást váltott ki a jelenvollakból és megtapsolták. Egyik értékes száma volt az ünnepélynek Marton Imre hazafias szavai, mely szintén nagy tetszést aratott és dr. Forray Lajos a Honsz orsz. íb. társelnöke zászlóavatási beszéde, melyben a rokkantak iránti közönytől beszélt.

A zászló megkoszorúzása után Erdei Lajos helyi elnök átvette a zászlót rövid beszéd kíséretében. Ezután a zászlószegeket verték be talpra esett jelmondatok közepébe. A Himnusz eléneklése után az Egyesületek tisztelgő elvonulása következett a zászló előtt s ezzel az ünnepély véget ért.

Felhívás

Békésvármegye gazdaközönségéhez!

Békésvármegye törvényhatósága a búzaminőségi termelés előmozdítására minőségi versennyel egybekötött búzakiállítás megrendezését határozta el. A kiállítás Békéscsabán a Kisgazda Egyesület székházának dísztermében lesz.

Békésvármegye gazdáinak nem kell részletesebben magyarázni a kiállítás jelentőségét. Elég, ha rámutatunk arra, hogy már vannak olyan minőségi búzafajtáink, amelyek világszerte elismertek és versenyképesek. A feladat most az, hogy ezen fajták közül kiválogassuk azokat, amelyek a vármegye területén a legkedvezőbb eredménnyel termelhetők, hogy Békés vármegyének egységes, jó minőségű, a hazai fogyasztás, de különösen a világszerte igényelt megfelelő búzája legyen, mely versenyképességénél fogva, mint márkázott

tiszavidéki búza legyen a világszerte is értékesíthető.

Ez az ut, amelyen haladva a tiszavidék búzájának az egykor híres világmárkának a hírnevét vissza tudjuk szerezni. És ez a munka nem lesz meddő, mert a termelőknek az értékesítési lehetőség biztos jövedelmet, a munkásosztálynak pedig kereseti lehetőségét fog biztosítani.

A kiállítás nyújtotta nemes verseny meg fogja mutatni, hogy gazdáink milyen eredményt értek el eddig és egyben tanulságos is lesz és utat fog mutatni a követendő gazdálkodásra a helyi viszonyokban bevált minőségi búzafajták termelésében.

A búzakiállításban a legjobb minőségű-búzával versenyzők értékes díjakban fognak részesülni.

A vármegyei búzakiállításban a termelők a törvényhatóság területeiről saját termelésű búzáikkal díjtalanul vehetnek részt.

A kiállítás minőségi vizsgálatait a békéscsabai m. kir. mezőgazdasági vegyisérleti állomás fogja végezni és ezen vizsgálati adatok alapján fogjuk a versenyben résztvevő búzaminőségű mintákat minőségileg osztályozni. A vegyisérleti állomás a kiállítás tanulságait a gazdaközönséggel a kiállítás bezárása alkalmával előadás keretében ismertetni fogja.

A búzakiállításban való díjtalan részvétel feltételei az alábbiak:

1. Aki a búzaminőségi versenyben részt kíván venni, ezen szándékát június hó 10-ig tartozik bejelenteni, továbbá azt is, hogy hány mintát fog beküldeni. A jelentkezés a termelőre kötelezettséget nem ró. Célja, hogy a kiállítás kereteiről előzetes tájékoztatást nyújtson.

2. A kiállításra csak hiteles mintákat lehet beküldeni. A minták vétele a Kisgazda Egyesületek, illetve a vármegyei gazdasági egyesület megbízottai mint szakértők közreműködésével közigazgatásilag fog történni.

3. A búzaminőségű egyidejűleg azon talajból is küldendő be minta, amelyen a beküldött versenybúza termett. A talaj vizsgálatáért díjat nem kell fizetni.

4. Ugy a búzaminőségű, mint a földmintához külön kérdőíveket küldünk, amelyekben a feladott kérdésekre lelkiismeretesen pontosan és határozottan kell válaszolni. A szabálytalanul, illetve hiányosan kitöltött kérdőívek esetén a termelő a versenyből kizárható, mivel mintáinak vizsgálati adatai nem lennének feldolgozhatók és hasznosíthatók.

5. A 2, 3 és 4 pontokban foglalt feltételek szerint előkészített búza és talajmintákat egyidejűleg Békéscsabára az ottani Kisgazda Egyesületnek címére legkésőbb folyó év július hó 25-ig kell beküldeni.

6. A búzaversenyben csak oly mintával lehet résztvenni, amelynek hl. sulya legalább 76 kg.

A mintavétel lefolytatásának módjáról, a kiállítás időpontjáról annak idején a termelőket tájékoztatni fogjuk.

Felhívjuk a termelőket, hogy a vármegyei búzakiállításban, amelyet első sorban és főképpen az ő érdekükben rendezünk, minél nagyobb számban vegyenek részt. Mutassák meg, hogy acélos akaratukat nem lankasztja el még a mai nehéz gazdasági válság sem. Céltudatos munkával is azt kell igazolnunk, hogy van még szava a magyaroknak is a Dunamedencében.

Békéscsaba. 1933 május hó 14.

A békésvármegyei búzakiállítás rendezőbizottsága.

Békésvármegye Törvényhatósága május hó 31-én rendes közgyűlést tart.

A Szegedi Ipari Vásár, az Ibusz, a békéscsabai filléres gyors.

A Szegedi Iparkamara hetek óta nagy arányú propagandát fejt ki, hogy az ötödik Szegedi Ipari Vásárra minél többen elmenjenek. Gyomáról és Endrődől is többen akartak vásárra a Békéscsabaról induló filléres gyorsal Szegedre menni. Az érdeklődőknek a gyomai állomásfőnökség nem tudott közlekedni mondani, mert az Ibusz békéscsabai kirendeltsége kedden is úgy nyilatkozott, csak ha üres hely marad, akkor jöhetnek számításba. Végre szerdán délután megtudtuk, hogy az Ibusz a filléres gyorson gyomai és endrődi utasokra nem tart igényt, sőt a reggeli vonatunk beérkezése előtt 1 perccel a fillérest már el is indítják.

Rá kell mutatnunk az Ibusz helytelen üzleti felfogására, amikor egy ilyen ritka alkalommal is, mint ez a mostani, nem tud a kényelem és profiton túllátni és mérlegelni, ha Békéscsaba környékét megfelelő időben és megfelelően megszervezték volna erre a Szegedi Ipari Vásárra, önmaguknak, a MÁV-nak és a kulturának is használtak volna, ha a környékbelieknek is lehetővé tették volna a beutazást.

Csak hogy a filléreseket igénybevevő közönséggel — ennyi filléres haszon után — mégis

csak illenek már kapcsolatot keresni az Ibusznak és előre tájékozódni, mennyien utaznának. Abból a sokat firtatott hasznából egy pár fillért csak áldozhatna egy helyi megbízott tartására, kitől a szükséges felvilágosításokat megkaphatnánk.

Ugy lehet, a vásárra menni

szándékozott gyomaiak és endrődiek közül senki sem megy el, mert a filléresgyorsra számítva nem igényelték a 33 százalékos utazási kedvezményre jogosító igazolványokat és amikor megkérdeztük, hogy a filléresről lecsusztatták őket, már nem volt idő az igazolványok megszerzésére.

szik, amennyire moniliások az idén a meggyfák, jövőre még nagyobb mérvű lesz a pusztulás. — Elhatároztuk, hogy gyümölcsérésre ismét meglátogatjuk a Máday gyümölcsösöt, hogy a zacskóban termelt almákat is meglássuk.

Szombaton délelőtti előadás közben G. Nagy László gazda, Máday Aladár gyógyszerész és a tanfolyam hallgatói elbeszélgettek és abban mind egy véleményen voltak, hogy gazdasági, népegészségi és munkaalkalmi szempontból is érdemes és kell is a gyümölcsstermeléssel foglalkozni. Mokros István kertészeti főintéző példával is megerősítette ezt. Ha egy kat. holdon 400 drb. szilvafáról évente 200 mázsa szilvát kapunk és mázsáját 4 pengőért értékesíthetjük, egy holdról 800 pengő bevételünk van. Ezek a számok beszélnek, itt nem kell bizonyítani.

Junius 2—3-án ismét tart előadásokat Mokros István kertészeti főintéző. Felhívjuk figyelmét nemcsak a birtokosoknak erre a két napra, hanem az iparosok, kereskedők, tisztviselők is szakítsanak annyi időt, hacsak egy fél napon is tudják hallgatni az előadásokat és gyakorlati bemutatókat, menjenek el, tanulják meg a gyümölcsstermelést.

A szőlőben a szőlő ilonca által összefont levelekben tanyázó hernyókat a levelek összenyomásával öljük meg.

A rothadó salátát idejében távolítsuk el az egészségesek közül.

Révlaposi gyümölcsösök.

Ha a kishirtokosaink, iparosaink és kereskedőink érdeklődése és akarása arányban volna a kormányzat áldozatkészségével, mellyel tanfolyamok tartásával lehetővé akarják lenni, hogy mindenki ingyen megtanulhassa a gyümölcsfák kezelését, pár év alatt a mindenféle betegségekkel és férgekkel fertőzött korcs-gyümölcsfáink kikerülnének a kerlekből, udvarokról és egy céltudatos gyümölcsfa telepítés és gyümölcsstermelés indulna meg, melyből a termelőnek is és a fogyasztónak is csak haszna lenne.

De mi a helyzet?

A télen tartott tanfolyamon, a most pénteken és szombaton tartott két napon is, dacára Mokros István kertészeti főintéző kiváló szakelőadásainak, ha az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat irodistái, gát- és csatornaőrei, valamint a társulati fásításoknál dolgozó munkások nem lettek volna ott, alig egy páran hallgatták volna az igazán tanulságos előadásokat. Hiszen ilyen „ingyentanulási” alkalmakkor

tolongani kellene még azoknak is, kiknek csak egy kopasz udvaruk van, hogy megtanulhassák a gyümölcsfák telepítését, kezelését.

Persze a tulokosok azt tartják, őket ne tanítsa senki.

... Szombaton délután megnezték a tanfolyamon résztvevők a révlaposi gyümölcsösöket. Mokros István kertészeti főintéző bő anyagot talált ott a vértetű, lisztharmat, monília és más fertőző betegségek és kártevő rovarok szemléltetésére, valamint a rendszertelen, sűrű gyümölcsfaültetésére és a magról kelt silány minőségű fák nagy mennyiségére.

Üdítő volt a társaságra, mikor Máday Aladár gyógyszerész nagy szakértelemmel és nagy kedvvel kezelt gyümölcsösében gyönyörködhetett a látott sok nyomorék és fertőzött gyümölcsfák után. Ott azt is láthattuk, hogy a moniliával fertőzött meggyfának a legjobb orvossága, ha az összes gallyakat levágjuk. Vajon hány meggyfa tulajdonos meri erre rászánni magát? Pedig, ha ezt nem le-

mathátralékok teljes törlesztésével, a további kamatoknak pedig a ma gazdasági jóvedelmezőségi kulcs szerinti megállapításával, vagyis maximálisan 4 százalékkal. A törlesztés egy új hosszulejáratu (legalább 20 évi) terminusra volna prolongálandó. A szövetkezetnek jogában állana egy országos hitelművelet keretében az eladósodott ingatlanoknak egy részét telepítési célokra is felhasználni és így a tartozásokat új ingatlanulajdonosokra átruházni.

Evvel a mezőgazdák abba a helyzetbe jutnának, hogy ingatlanuk egy részének feláldozásával magukat teljesen tehermentesítik és a földjeikért méltányosabb árakat kapjanak, mint az árverésnél. Mivel egy ilyen szövetkezet egyszersmind az országos mezőgazdasági értékesítést is bonyolítana le, lehetővé válna, hogy az adós gazdák tartozásaikat (törlesztést és kamatot) terményekben fizessék le a szövetkezetnek, amely a maga részéről az értékesítésből bevett készpénzzel fizetné ki a hitelezőket. A hitelezők mindegyiként jobban járnak evvel, mintha árverés útján hajthatják be követeléseiket, mert 25 százalék helyett 50 százalékot kapnak és biztos garanciát nyernek, hogy ezek az összegek legalább kamatot hoznak és meg is térülnek. Azonkívül sok esetben meg szabadulnak attól a gondtól, hogy az árverés alkalmával nyakukbaszakadt ingatlanokkal mit kezdjenek. A telepítési akció amugy is aktuális vált és sok javaslat lett kidolgozva abban az irányban, hogy az eladósodott birtokokat használják fel erre a célra. Ha ezt az akciót megint csak a bankok financirozzák, a telepesek alig juthatnak jutányosan földhöz és az eladósodott gazdákon evvel vajmi kevés lesz segítve, mert nem remélhető, hogy a hitelezők előzetes kiegyezés és erős gazdasági garancia nélkül lemondanak teljes követeléseikről. Csakis egy országos gazdasági szövetkezet, amely a hitel mellett az értékesítés momentumát is kezében egyesíti, nyújthatja ezt a garanciát.

(Folyt. köv.)

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Földteherrendezés.

(11)

Irta: Iovag MANZ GYÖRGY.

Mezőgazdaságunk egészséges fejlődését addig nem várhatjuk, amíg az elmúlt évtized legvitálisabb bajait nem orvosoljuk. A fennálló bajok közül a legmélyebben ható a mezőgazdák általános és nagyfokú eladósodottsága. Erre nézve már sok oldalról történtek javaslatok egy országos földteherrendezés keretében.

Az eladósodásnak legfőbb okai a terményárak rohamos csökkenése mellett az utolsó évtizedben produktív célokra felvett kölcsönök, a legtöbbször túlméretezett gazdasági gépek beszerzése a többtermelés égisze alatt és az adók emelése. A magyar mezőgazdák tehát majdnem 90 százalékgig adósok az államnak, bankoknak, külföldi pénzcsoportoknak. A törlesztési részletek és kamathátralékok tömege ezt az adósságot évről-évre fokozzák és hiábavaló minden halasztás, a tönkremenés ilyen eszközökkel fel nem tartoztatható.

Itt csak egy csodaszer segíthet, amelyhez eddig csak az élelmes kereskedő folyamodott, hitelezőivel való kiegyezéshez. És ennek a kiegyezésnek kulcsa ma már meglehetősen tisztán látható. A hitelezők maguk mondják, hogy a lefolytatott árveréseken követeléseiknek alig 25 százalékát kapták meg, ha sikerült egyáltalában vevőt előteremteni. A hátralékos kamatokról szó sem lehet. Tehát vegyük ezt a megállapítást alapul. A földbirtok ára legalább 50 százalékkal esett, a terményárak ezen is alul állanak, amióta az adósságot kontrahálták. Így ma teljesen hiányzik a tartozások fedezete ingatlanokban és terményekben respektive állatokban.

Egy országos szövetkezetnek módjában állana a mezőgazdák összes hitelezőivel egy egyezséget kötni, amelyben a szövetkezet vállalná az 50 százalékra csökkentett adósságok behajtását, a ka-

Ki kíváncsi

a földje összetételére és az idejű búzája sikértartalmára

és mindezeket **ingyen** akarja megszerezni?

Az jöjjön ki a szerkesztőségünkbe legkésőbb **június 5-ig**, bejelentjük az illetőt a békéscsabai búzaversenyre.

Aki csak egy kicsit is élelmes, hacsak egy hold búza vetése is van, iratkozzék be, ez nem jár fáradsággal, ezzel szemben ingyen vizsgálják meg a földjét és búzáját.

ANYÁKI

Hogyan védjük meg csecsemőinket a nyári hasmenésektől!

1. Sohase válasszátok el nyáron csecsemőiteket.
2. A nem szoptatott csecsemők élékének elkészítésére mindig megbízható tejet vegyetek.
3. A friss tejet tiszta, sűrű szűrőn szűrjétek át és hideg helyen tartásotok.
4. A csecsemők táplálékát gondosan úgy készítsétek el, ahogy azt az orvos elrendelte.
5. A táplálékot mindig pontos időben és az orvos által előírt mennyiségben adjátok.
6. Mielőtt a csecsemővel megelelnétek, kóstoljátok meg. Összement, savanyu, sárga vagy bűzös tejet ne adjátok neki.
7. Óvjátok csecsemőiteket a tűző napsugártól.
8. Nappal inkább hűvös szobában vagy árnyékos helyen tartásotok s este felé, ha már kicsit lehűlt a levegő, vigyétek őt a szabadba.
9. Minél melegebb az idő, annál lengébben öltöztessétek a csecsemőt.
10. Óvjátok úgy őt, mint láplálékát a legyektől.

Kamathozzájárulás engedélyezése, fennálló gazdaságok után.

A m. kir. miniszteriumnak 4300/1953. M. E. sz. rendelete szabályozza a gazdatiszások utáni kamathozzájárulás lehetőségeit. A hozzájárulást a rendelet értelmében

a) azon mező-, erdő-, szőlő-, vagy kertgazdasági ingatlan tulajdonosai kaphalnak, akiknek jövedelme nagyobb részben abból az ingatlanból ered és terheiknek együttes összege az ingatlan koronában kifejezett kataszteri tiszta jövedel-

mének 15-szörösét meghaladja.

b) házas beltelkek tulajdonosai a jövedelmük nagyobb részben mezőgazdasági munkabérből, illetve mezőgazdasági munkajövedelemből származik és terhüknek összege az ingatlan házadó alapjának több, mint 4 és fél-szerese.

A kamathozzájárulás mértéke,

ha kölcsön után járó kamat a kölcsönnek 7 és fél százalékát eléri, vagy meghaladja, a kölcsöntökének évi 2 és fél százalékánál kisebb az esetben, annyival kevesebb kamathozzájárulás jár, amennyivel a kamat az évi 7 és fél százalékánál kisebb. Évi 5 százalékot meg nem haladó kamat esetén kamathozzájárulás nem jár.

A Gyomai Nyúltenyésztők Egyesületének megalakulása.

Ugy látszik, a nyúltenyésztők bátrabbak a baromfitenyésztőknél és gyümölcstermelőknél, mert nem kétségkednek sokáig, hanem május 31-én már az alakuló gyűlés idejének megállapítására összejönnek.

Felhívjuk figyelmét mindazoknak, kik nyúltenyésztéssel foglalkoznak, vagy azzal foglalkozni akarnak, vagy csak érdeklődnek a nyúltenyésztés iránt, jöjjenek el május 31-én este 6 órakor

szerkesztőségünkbe, itt tartjuk az első összejövetelünket. Ez alkalommal ismertetjük a tisztavérű tenyészállatok beszerzési módokat, mely tenyészállatokért nem pénzt kell majd fizetni, hanem a saját tenyésztésből természetben kell azokat visszaadni.

Tehát:

május 31-én este 6 órakor a szerkesztőségünkben találkozunk.

Madarak és fák napja.

A mezővárosi Teleky Blanka leányliceum tanárikara 220 leány növendékkel május 24-én szerdán a déli vonattal átrándult Gyomára s itt a helybeli polgári iskolával együttesen tartották meg a madarak és fák napját az Erzsébet-ligetben.

Gyönyörű látvány volt az a bájos, kedves leánysereg, amint ellepte a ligetet és letelepedtek az asztalokhoz, előszedve a táskából az elemózsiait. Meglátszik rajtuk a jólneveltség, a virágokat és fákat nem bántotta egy sem. Egyik tanárnő nagyon kedvesen s szívhez szólva beszél a növendékekhez. Paál Sámuel polg. isk.

igazgatónk üdvözölte a vendégeket, a tanulóifjúságot és a megjelent szülőket, talpraesett beszédében megemlékezve az elszakított területekről. A gyermekek szavakat és ének-számokat adtak elő. Közben egy kis zene is került és a leánysereg rögtön táncra perdült — persze csak egymással — táncos nem volt. Megnézték Gyomán a Kner-nyomdát, a ref. és róm. kath. templomokat, a vendéglátó polg. iskolát és megkoszorúzták a Hősök szobrát, ahol beszéd és ének hangzott el.

Este 7 órakor utaztak el egy kedves kirándulás emlékével.

Kerületi tornaverseny.

Csütörtökön volt a kerületi tornaverseny Gyulán, melyen polgári iskolánk is részt vett. Szépen szerepeltek leányaink s ritmikus tornagyakorlataik és magyartánc bemutatásuk feltűnést keltettek. A fiúk is jól állták helyüket s a síkfutásban és az előfutamban, 2 első, 2 második és 2 harmadik helyezést értek el. Szépen szerepeltek még az athletikában, azonban a csekély létszám miatt a versenyt nem vehették fel, de az elért

eredmény erejük és a körülményekhez képest szép volt. Jelen volt megfigyelőnk jól eső érzéssel állapította meg, hogy a kir. főigazgató iskoláinkat feltűnő figyelemre méltatta és megbiztatta, ő azon lesz minden erejével, hogy a fiú és leány iskola külön választassék. A vezető tanár — igen helyesen — a gyermekeket nem akarva az éjszakázásnak kitélni, fél 5 órakor levonult a versenytérről.

Teljesen üzemképes 1 és fél tonnás
FORD TEHERAUTÓ
eladó.
Ára 600 pengő.
Bővebbet: „Mezőföld”
politikai lap kiadóhivatala
E ny i n g, Veszprémmegye.

Minden vasárnap
friss csapolás
a ligetben!
Kis zóna 16 fillér!

A világpiac búzaárának alakulása és a magyar búzaárak.

Az év első 3 hónapjában az amerikai piacokon a buza ára lassan, de biztosan emelkedik, ezzel szemben a magyar buza ugyanezen időben csökken.

Február végén a búzát a budapesti tőzsdén 15 pengő 20 fillérrel jegyezték, május közepére az ára 13 pengő 30 fillérre esett, három hónap alatt tehát 2 pengőt veszített februári árából. Ezzel szemben Liverpoolban 9 pengő 90 fillérről 10 pengő 85 fillérre, Csikágóban 10 pengőről 13 pengő 40 fillérre, Winnipegben pedig 8 pengő 40 fillérről 10 pengő 04 fillérre emelkedett.

Ha ennek az ellentétes irányzatnak okát keressük, mást nem állapíthatunk meg, mint hogy az áresés alapját a buzaspekulánsok manipulációjában kell keresni. Jó lenne, ha a kormány figyelemmel kísérené a búzaárak alakulását, annál is inkább, mert a terhek alatt roskadozó gazdák képtelenek a spekulációnak folyton újabb és újabb ajándékokat adni, ők maguk pedig ezalatt lassan, de biztosan lönkre mennek.

Dr. WALTER SZEMINÁRIUM
legolcsóbban és biztos sikerrel készít elő középiskolai összevont magánvizsgákra és érettségire. Vidékieknek levelező oktatás. Kimerítő prospektus. (Válaszbélyeg) Budapest, József körút 2. (Rákóczi-ut sarok.)

Forgalmiadót drágítanak.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés évek óta harcol a forgalmiadó egyszerre és pedig a termelőnél lörtlendő lerovásáért. Ez eddig részben sikerült is. Most az építési anyagok léglá, cserép, mész cement, szigetelőlemezek s. b. forgalmiadója kerülne ilyenképpen lerovásra, de olyan igazságtalanul, hogy pont a dupláját akarják bevenni a termelőnél, mint amennyit ezekért eddig fizettünk. Ezek az anyagok részben a gyárosztól egyenesen a fogyasztóhoz, vagy csak egy kereskedő útján kerülnek a fogyasztóhoz.

Az Omke május 29-én gyűlésen foglalkozik ezzel a tervezettel s reméljük, amennyire az Omke már más — a fogyasztókra hátrányos — tervezetet megghusított, ezt az adóegyszerűsítési drágítást is megghusítja.

Kína és Japán fegyverszünetet kötöttek.

HIREK

Kinevezés. Korossy György főispán *Farkas László* fűzesgyarmali lakost a gyomai járás ul-biztosává nevezte ki június 1-től kezdődően.

Halálozás. Fekete Elek, köz-ségünk közismerterék iparos, május 24-én 64 éves korában, házasságának 38-ik évében, hosszas szenvedés után elhalt. Temetése 26-án d. u. 4 órakor nagy részvét mellett mentvégre.

Halálozás. Makcsali Panni Kádár Sándor neje élete vi-rágjában, 19 éves korában, boldog házasságának harmadik évében hirtelen elhalt Gyulán. Temetése általános részvét mel-llett május 26-án délelőt ment végbe.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Kulcsár Mihály, Oláh Cecília, Rémai Mária, Csalah József. **Házasságot kötöttek:** F. Kiss Endre—Dorkó Erzsébettel, Put-noki József—Eke Rózával, T. Kiss Imre—Schwalm Katalinnal. **Elhaltak:** D. Kovács Lajos 30 éves, Fekete Elek 64 éves, Gál István 92 éves.

Tanoncok Társadalombiztosítói bejelentése. A tanoncok természet-beni ellátásának egyenértékét, amikor a tanonc teljes ellátást, tehát ételme-zést és lakást is kapott, korábban havi 22 pengő pénzbeli egyenértékben álla-pították meg. Ez a megállapítás azt jelentette, hogy az ily tanonc után a második napibér osztálynak megfelelő járulékot kellett a munkaadónak fizet-nie. A belügyminiszternek most kiadott rendelete, amely az alkalmazottnak nyújtott természetbeni járandóságok pénzbeli egyenértékének megállapítását újból szabályozta, akként intézkedik, hogy a tanoncoknál a teljes ellátás pénzbeli egyenértékét 20 pengőben kell megállapítani. Ily módon ezek a tanon-cok ezentúl az első napibér osztályba kerülnek. Az átvezetést azonban az OTI hivatalból nem eszközli, hanem az **érdekelte iparosoknak minden esetben változás-bejelentő lapot kell kitölteni és a pénztárnál be-adni.** Az átjelentést elmulasztó munka-adók tanoncaik után továbbra is a második napibér osztálynak megfelelő járulékot fognak fizetni.

Párbajozó színészek. Erről közöl rendkívül érdekes cikket a Délibáb új száma, amely nemsokára közölni kezdi Sacy von Blondel regényét, amely mindenütt feltűnést fog kelteni. A Délibáb minden számában pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, érdekesebbnél érdekesebb színházi beszámolókat, híreket, pletykákat, külön filmriportokat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és gazdag rejtvényrovatot közöl. 84 oldal terjedelemben ára 20 fillér.

Meggyesegyháza Békésvár-vármegyéhez akar csatlakozni.

Kémeink jelentik, hogy a Rév-lapson, a Liget felőli oldalon, nagy arányú illatszergyár van alakulóban. Kémeink azt még nem tudták kinyomozni, hogy yorkshiri, bergshiri, vagy man-galica védjegyű lesz a kikerülő parfüm. — A szomszédos telek-tulajdonosok telkeik árát már 20 százalékkal felcsapták és így az egyidőben alakítani szándékozott „gázálcgyár“ egyelőre nem vesz telket. — Az Idegenforgalmi Osztály Gyoma nevezetességei közé felvette a legújabb gyárüzemet.

Sertéshizlaló telepengedély ügy. Értesítettek az érdekelte szomszédok, hogy a Pikó Béla által a révlaposi veteményföldre kérelmezett sertéshizlaló telep-engedélyezése ügyében folyó év május hó 29-ére kifűzött helyszini tárgyalás elmarad, miután kérvényező beadványát visszavonta.

A Vezuv fűzhányó napok óta működik.

Artista szerencse. A világ összes lapjai tele vannak azzal az artistával, aki Párizsban az utcán produkálta magát. A produkció után a gyűlésnél egy előkelő külsejű nő a kalapiába csuszaltta a névjegyet egy ezer frankossal. Erről az artistáról kitűnt, hogy magyar és ma már az említett hölgygel együtt járja a világot miní nászutas. Erről közöl rendkívül érdekes cikket Tolnai Világlapja leg-újabb száma.

Vasvármegye törvényhaló-sága a magasfogyasztási adók mérséklését kéri a pénzügy-minisztertől s csatlakozásra hívta a löbbi vármegyék bizott-ságait is.

Báthory István lengyel király és erdélyi fejedelem születése négyszázadik évfordulóját most ünneplik Krakkóban.

100 pengős novella és 50 pengős vers-pályázatának fel-tételeit közli a „Magyar Szép-mives Céh“ kiadásában meg-jelenő „Szivárvány“ irodalmi és kritikai folyóirat legújabb, gazdag tartalma számában. A folyóirat előfizetési ára egy évre 4 pengő, mely fél- és negyedévi részletekben is fizet-hető. Megrendelhető a „Magyar Szépmives Céh“-nél Ujpest, gróf Apponyi u. 20. Mutatvány-szám 20 fill. bélyeg ellenében.

A fagyapotról, vagy 6—8 rét összehajtott újságpapírosból ké-szűlt hornyofogó köteleket június közepén kössük fel a fára. Julius első napjaiban ezeket már leszed-hetjük és elégethetjük, azonban helyettük nyomban újabbakat kell kikötni.

Csapadék naptár.

Május hónap	19	20	21	22	23	24	25	Össz.
Társulati székház				1.5				
Körösladányi őrház				2.—				
Folyáséri sz.-telep				1.5				
Peresi szivattyutelep				1.5				
Kéthalmi őrház				1.6				
Udvarnok (Roik cs.-őr)				0.5				

AZ EST MEGINT UJAT ALKO-TOTT! A legnagyobb magyar lap má-jus 20-án, szombaton délután megjelent száma **páratlan meglepetéssel szol-gált az egész országnak.** Megújított formában jelent meg **Az Est,** amelynek negyedszázados története csupa újítás, csupa iránymutatás volt a magyar lap-csinálás terén. Most egy csapásra **megteremtette az új, korszerű, modern magyar lap tipust,** amely a változott időknek és a közönség mai igényeinek **legtökéletesebben** meg-felel. A gazdasági viszonyok enyhülé-sét jelenti, hogy sikerült lerázni a papirkorlátozás kényszerű béklyóit és **újra teljes nagyságban, 16 oldalon jelenik meg naponta. A 16 oldalból 4 oldalt minden nap teljesen ké-pek töltenek meg.** A világ és Ma-gyarország minden eseményének képe megjelenik ezeken a gazdag, változatos illusztrációs oldalakon. Repülőgép és rádió is szállítja öt világrészről a ha-talmas fotóriportersereg friss izgalmas felvételeit. **A lap 12 oldalas szöveg-része csupa ötlet, érdekesség, friss információ.** Ezenkívül bejelen-tette **Az Est, hogy megindít egy klasszikus regénysorozatot,** a világ-irodalom remekeiből válogatott **400—500 oldalas gyönyörű kiállítású könyvek kiadását kezdi meg ki-zárólag olvasói részére.** Az Est minden olvasója ugyszólván fillérekért megszerzi magának a 24 kötetes diszes vászonkötésű könyvtárt.

Kiskunhalas város három bikáját az országút melletti iszapos ingoványból, melyben lassan süllyedtek, a fűzőlők mentelték ki.

A hangyák irtásának alapfelté-tele a fészek felkutatása. Ha a fészek megvan, ki kell bontani s az egész társaságot petróleummal vagy terpentinnel leönteni. Ha a lakásban fel-fedezik, hogy honnan bujnak elő, akkor egy kicsit bontsák ki ott a falat, fecs-kendezzenek több izben petroleumot vagy terpentint a résekbe, repedésekbe s azután jól tömjék el gipszszel vagy cementtel ezeket. Irtóznak a hangyák a kámfortól, naftalintól is s elkábitja őket a friss rovarpor (piretrum) is. Ha az élelmiszermunkáiban az állványok nem érnek a falhoz, akkor úgy is lehet védeni az élelmiszereket, hogy a földön az állvány lába körül finom fahamut rakunk jócskán, ezen keresztül azután nem juthat a hangya az élelmiszerekhez.

Repülőgép szállítja a bolgár epret. A bolgár epret az idén repülőgépen fogják exportálni. Dél-Bulgáriából egy német re-pülővállalat fog gyümölcsöt és más élelmiszereket szállítani s a kora hajnalban szedett bol-gár eper már este megérkezik a német nagyvárosokba. A repülőgépforgalom első kísér-lete május végéig fog tartani.

A méhek munkája. Wilson Sándor kémikus kiszámította, hogy a méheknek több mint hélmillió virágot kell meglátó-galniok, hogy egy kiló mézük legyen. Egy kiló mézhez 2 kiló virágnedv kell és a méhek mézgyomrának a funkciójára vár, hogy a virágnedv invertált cukoranyaggá változzon át. Csak ebben az állapotban van a méznek élvezeli, táp- és gyógyértéke. A mézben 79 százalék cukor van és pedig 42 százalék szőlőcukor, 35 százalék gyümölcs- és csak 2 százalék nádcukor. A méz-nek az a fölénye a nádcukor-ral szemben, hogy nem kíván erősebb gyomormunkát a cukor invertálásához.

Nyilt-tér*

Tekintetés

Tóth József tanító urnak

Endrőd.

Folyó év március hó 16-án illu-minált állapotban megsértettem, a tekintetes Tanító urat, amiért ez-uton bocsánatot kérem.

Endrőd, 1933 május 17.

Tisztelettel:

Kurilla Vince
nyug. vasutas.

*E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

PUBLIKACIÓ.

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Két telken épült sarokház, modern üzlethelyiségekkel szabadkézből, haszonélvezettel eladó, esetleg földért el-cserélhető. Bővebbet Kossuth Lajos u. 35. sz. alatt, Vataj Gábor asztalosnál.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak literje 40 fillér.**

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő kész-pénzzel, oicsón, előnyös fizetési és ka-mat feltételek mellett eladó. Érdeklő-dők forduljanak Wagner József fake-reskedőhöz Gyomán.

Egy különbejáratu butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben **2 butorozott szoba** és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyletnek különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős-szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

PÜNKÖSD

Ha valaha, úgy most áhítozná az emberiség igazában, hogy a Szentlélek szállja meg, hassa át a nemzetek sorsát kézben tartó vezetőit, kik emigyen megvilágosodott, a felebaráti szeretettel áthatott értelemmel olyan megállapodásokat létesítenének, melyek minden dolgozni akaró embernek munkát és keresetet nyújtanának. A kereső ember átlagos igényeit ha kielégítette, emberibb aggyal gondolkodik és közelebb jut a megelégedettség templomához. Elégedett ember jobb hazafi és vallásosabb tud lenni s az elégedett ember csodavárása is más, mint a csalódotté.

Már a csodákban sem hisz a mai meggyötört ember. Pár nappal a pünkösdi csoda ünneplését megelőzően, mikor szorongó szívvel reméltük, hogy a hosszú évek alatt az emberi igazság érzetere alapozott Revíziókat az európai nemzetek hivatalosan is magukévá teszik, nem történt meg a csoda, a Szentlélek nem szállta meg a hatalmasokat, nem csináltak nekünk magyar pünkösdot, hanem diadalra juttatták az alattomos armányt, mely millió és millió magyar könnyben mossa naponta derűsre álnok arcát, melynek hazug mosolyával megtéveszti a hatalmasokat.

Ismét eggyel több a gyászos pünkösdi évfordulónk. Törtetlen erővel folytatjuk a harcot továbbra is igazunkért s azt kérjük a Magyarok Istenétől, szállja meg szentlelkével a nemzetek vezetőit, hogy minél hamarabb diadalra jusson a Magyar Igazság.

Az otthon és a család.

(Anyák-napjára.)

Az élet nagy pusztaságán nehéz gondok, bajok, küzdelmek közül vándorol az ember. Szünet nélküli nyomja vállainkat az élet terhe: annak vihara és vészai fárasztó és sokszor elbirhatatlan sullyal nyomnak le bennünket az igen sok tekintheiben járhatatlannak nevezhető, sivár, kiellen pusztaságán földi életünknek.

Mégis törlet, igyekszik előre az ember, a mindennapi gond embere és keresi a boldogságot, amely lelkébe olthatatlan hittel van beollva.

És az élet nagy sivalagán vándorló emberek számára egy kis, kedves pihenő tanya, egy kis nyugodalmas adó üdülőhely csakugyan van is és ez nem más, mint a családikör, az otthon, a szülői ház.

A családikör biztosít tiszta, igazi boldogságot az embernek. Az olyan családi otthon, ahol nem a civakodás, a harag, a gyűlölködés mérgezi naponként a családtagok életét, ahol nem lesznek pokollá egymás és önmaguk boldogságát a házasfelek, a gyermekek, a családtagok.

Az olyan családikörben, szülői házban nincsen bánal, hamar szívárvány lesz ott a fájdalom könnyéből is, ahol az asszony, az édesanya, tudatában van szent hivatásának és nemcsak testi értelemben végez isteni hivatást mint a testi élet forrása, hanem belső, lelki szempontból is.

Csodálatosan mély értelmű ez a szó: *édesanyám!* Jelenti ez a legteljesebb önfeláldozási, a jóság, szeretet és hűség erényeinek beteljesülését. Magában foglalja ez a szó az örökké megbocsátó odaadást, a gondosságot, önzellenséget és a legteljesebb lemondást. Az édesanya megteszi gyermekéért azt, amit meg nem tenne senkiérl e világon. A jövő élet szolgáltatója, a gyermekbimbó ápolója, az élet áldozatos sokszorozója az édesanya. Ő a gyermekében újra él, a jövő-

dől szemléli abban, feláldozza magát annak, benne gyönyörködik és büszkékedik.

Mikor a jó édesanya azt mondja: *gyermekem*, akkor arra gondol, hogy ő teremő, akinek Isten megmutatta magát, aki által embert teremtett e világra; embert, aki egy rész Ő belőle. Könnyeit, verejtékét áldozta érte; látta növekedni térdei között, oldala mellett ezt az örök csodát. Az édesanya szíve szinte összeforr a magzatának szívével és az idő ezen viszonyt még csak fokozza, erősíti, szilárdítja.

Az anya, ki vérével életet adott gyermeke testének, annak lelki életére is a legnagyobb halással van. Ő a nevelés első mestere is, a legjobb nyelv-mester, akitől a beszéd művészetét legkönnyebben megtanulja a gyermeke. Az első ismereteket édesanyjának ölében és az apa térdein nyeri a gyermek. Az okos szülők örömmel tesznek eleget ezen magas szűk kötelességüknek és szülői hivalásuknak. Hiszen az Isten a gyermek lelkének gondozását azokra bízta, kiknek ölében őt elhelyezte.

A kérdezősködő gyermek kérdéseit türelemmel kell fogadni a szülőknek és azokra lehetőleg kimerítő magyarázattal, felvilágosítást kell nyújtani mindenkor. Az értelmi nevelés ezt korán megkívánja a szülőktől, a gyermek környezetétől.

Jó példát adni, tanácsot és útbaigazítást nyújtani minden szülőnek kötelessége gyermekeivel szemben. A vallásos erények ébresztése és ápolása pedig különösen az édesanyának a legelső legszebb feladata. Gyermeke szemében a láthatatlan Istennek látható képviselője a szerető, gondos édesanya.

Az imádkozó anyát Istennel társalogni látja a gyermek és kövegni fogja a szép példát. A gyermekre nézve az ima az első Isteni szolgálata. Az édesanyának imádsága, amidőn áldást esedezik gyermeke éle-

lére, a legszentebb imának nevezhető.

Ennek a világnak ma talán legnagyobb szüksége van az édesanyák erejére, kiknek Isten jelölte ki munkakörüket, midőn a gyermeknevelést tűzte ki azok céljául. Az anyasággal olyan keresztet vettek vállukra az édesanyák, melyet jó és balsorsukban egyaránt hordaniok kell, mert az édesanya mindent pótol, de az édesanyát nem pótolhatja senki sem. Az anyai hűség mélyebb a tenger-nél és magasabb a mennynél. Ez lankadallan és kiapadhatatlan szeretet.

Az édesanya a családikör ragyogó napja, az ő mosolya adja meg a ház nyugalmát, melegségét, békéjét. Tisztelet és megbecsülés jár a jó édesanyának mindenkor, mert az emberiség sorsa az ő kezébe van bízva. Olyan fiai lesznek a hazának, aminőket az anyák nevelnek.

Hogy ünnepélyesen is megemlékezzünk az édesanyai szív önfeláldozó, önmagátáldozó szeretetéről, az év 365 napja közül egy napra van tehát szükségünk. Egy napra, amely emelkedjék ki a többi szürke, hétköznapi sorából, hogy ezen a napon édesanya és gyermeke észrevegyék, miszerint az Ők egymás iránti kölcsönös szeretetök a legszentebb, legerősebb kapcsolat, amely összeköti, összetartja a családot.

Védni, ápolni kell a szülői ház, az otthon nyugalmát, egyetértő, megértő csendjét, békességét. Engedelmesség, szülők iránti tisztelet, szeretet és háladalosság töltse be a gyermekek lelkét.

Vesse minden gyermek szívébe, hogy a jó édesanya az isteni gondviselés földi képe, akinek soha sem tudjuk visszafizetni, meghálálni azt a sok gondot, szeretetet, jóságot, szenvedést és fáradozást, melyet értünk telt és viselt, hordozott élete végéig.

Legyen minden magyar család otthona a béke, egyetértés és szeretet hajléka!

SZŐKE FERENC
ref. ig. tanító.

Községi Gazdasági Népiskola vizsgája.

Junius 1-én tartotta a Községi Gazdasági Népiskola évzáró vizsgáit Répás Pál iskolaszéki elnök és több iskolaszéki tag és sok szülő jelenlétében. A vizsga eredménye minden tárgyból kielégítő volt, a kiállított kézimunka tárgyak izléesek és szépek voltak.

Lakosságunk nagyobb része nem is tudja, milyen nehéz munkái végzett vitéz Pajor Gyula igazgató három osztályban 107 fiúval és Biró Terézia szakitanitónő szintén három osztályban 121 leánnyal. A téli hónapok alatt hetenként 10—10 elméleti órán át foglalkoztak egy-egy osztállyal, a nyári hónapok alatt hetenként 6 elméleti és 4 gyakorló óra alatt mezőgazdasági, gyümölcs- és konyhakerti, szőlőbeli munkákat végeztek a tanulók, részint az okszerűség, részint a munka megkedvelése céljából. Ilyen munkák az egyes növények szaporítása, azoknak gondozása, ápolása, gyümölcsfák és szőlő nemesítése, időszaki munkák végzése, állatok gondozása, takarmányozása. Vitéz Pajor Gyula igazgató kijelentése szerint: „Papíron számolunk s ha jövedelmet látunk, azt az üzemágot fenntartjuk.“ — amint ebből látjuk, számitással dolgoznak.

A téli félévben háziipari foglalkozásban a fiúk cirok seprőt, gyökérkefét kötnek, fűzvesző és gyékény kasokat fonnak. A lányok szőnek, viselles házi ruhákat javítanak s hasznos női kézimunkákat állítanak elő.

Hogy milyen nagy anyagot kell ennek az iskolának a rendelkezésre álló heti 10 óra alatt feldolgozni, ismeretjük a tantárgyakat. Fiuknál: olvasás, szépírás, fogalmazás, számitan, vallásian — ezek a leányoknál is megvannak. Gazdasági tárgyak: általános és részletes növénytermelés, üzemtan, számvitel, építészet, általános és részletes állattenyésztés, kibővítvé az apró háziállatok (baromfi, selyemhernyó és méh) tenyésztésével. Gyümölcsfa ültetés, kezelés, szőlő művelés és borkezelés. — Leányok: konyhakertészet, virágkertészet; baromfitenyésztés, lejkezelés, háztartástan s női kézimunka.

S ezt az anyagot mind átvették és megtanulták, de tulajdonképpen tempóban, mert ennyi anyagnak kevés a heti 10 óra.

A tanulók egészségi állapota az egész évben kitűnő volt. Mulasztás sem sok volt. Hittant minden felekezelő növendékei külön tanultak.

Az általános ünnepélyeket évközben mind megtartották, azokon kívül az iskola növendékei előképzettségükhöz mérten magas színvonalu előadásokkal egész estét betöltő iskolaünnepélyt rendeztek, melyről nagy dicsőréttel számoltunk be annak idején olvasóinknak.

A magyar katona apotheosise.

Ünnepi beszéd, melyet elmondott Gyulán 1933 május 28-án, a hősök emlékűnnepén: Harsányi Pál esperes.

A soha el nem muló tiszteletnek, háldának és kegyeletnek a szívűnkön nőtt drága virágaival szórom tele észak, kelet, dél és napenyészet annyi sok ezernyi sírját, — ércnél maradandóbb, aranynál drágább, napsugárnál fénylőbb emléket állítok hős fiainknak — a halhatatlanság és örök dicsőség égi káprázatának fényzőnében szemlélem a magyarságnak hős katonáit, midőn Gyula város nemes közönségének nevében is kegyelettel adózom emlékezetűknek.

Nem gyászt, hanem életet hirdetek ma ezen a helyen, — nem a szárnyaszegett magyarságnak bús követe, hanem az égből is tüzet aláhozó Illyése akarok lenni az én minden dicsőségemre elválasztott magyar népemnek, — májusi esővé szentelem a könnyet, mely szeműnkben felrezeget, napsugár fényévé a gyászt, mely életűnket beárnyékolja, mert az nem lehet, hogy annyi szív hiába ontá vért és hogy annyi hű kebel hasztalan szakadt meg a honért!

Mi volt a magyar katona a világháborúban?

Nézem a magyar katonát úgy, ahogy elindult 1914-ben virágbokréttás kalappal, ajakán szebbnél szebb magyar nótával, dallal, orcáján a szűldő, hitvestársi, gyermeki szent csókkal, lelkében a dicsőség lobogó lángjával és azt mondom: az Isten is csak nagy jókedvében teremtett ilyet, mert az emberiség disze és kiváltságos értéke a magyar katona!

Azután nézem ott a csatáknak pergő tüzeiben, ahol ropognak a puskák, kattognak a gépfegyverek, dörögnek az ágyuk, megremeg a föld és reszket a levegő ég, ahol nem osztják a halált ingyen és látom, amint szemében föllobog a dicsőség tüze s megy, fut, rohan, vágat mindig előre és azt mondom: imé a hős, kit homlokán csókoltt a hazaszeretet géniusza, ezért lett a magyar katona a világ első katonája.

És nézem a magyar katonát dúló csaták után, ott a Doberdó fű nem nőtte szikláján, Szerbiu sarában, a Mazuri tavak mocsaras vidékén, messze nyugaton Verdűnnek táján, ahonnan álmodozó lelke visszazsáll imádság szárnyain

Amikor részletesen beszámoltunk a Gazdasági Népiskola vizsgájáról és ismerlettük annak tananyagát, ezzel is fel akartuk hívni lakosságunk figyelmét arra az értékes tanítómunkára, melyet vitéz Pajor Gyula igazgató és Biró Terézia tanítónő végeznek.

Fény és árny.

Ez a két ünnevény a természetben mindig együtt jár, el sem lehet őket egymás nélkül képzeini. És ez így van az élet minden cselekvő állapotában, különösen a mai időben. Akik megnézték a május hó első felében megtartott Árumintavásárt Budapesten és ezzel kapcsolatban egy kicsit mást is megnézték, azt hiszem mindnyájan észrevették ezt. Engem különösen két dolog ragadott meg. Láttam az állami gépgyár csaknem egészen kihalt műhelyeit, amelyeknek ablakai szinte halványozott mértékben mutatják az elcsendesült kis műhelyek képét... És láttam a zsúfolásig megtelt kézmunka raklárát, ahol a szebbnél szebb, jobbnál jobb, kisebb nagyobb kitűnő cséplőgépek, motorok, gőzgépek állnak hosszú sorokban és várják a vevőt, de hiába... Megnéztem a Nemzeti Múzeum ásványlárát is. Ha az ember látja ott azokat a csodálatos összeléteit, sokszor szinte fantasztikus formákat mutató és szinte megbecsülhetetlen értékű sok ásványt és észébe jut, hogy ezeknek legnagyobb része a régi történelmi Magyarországról származik és ma idegeneké, akkor szinte egymás mellett látjuk a címszót: fény és árny...

Megnéztem a parlamenti Múzeumot is. Itt a magyarság politikai küzdelmei szinte megrázó erővel tárulnak elénk. Napoleon kiáltványa (1808) I. Ferenc József, Windischgrätz, Klapka kiáltványai, Lamberg gróf „fogadlaltása“ a lánchidon (1848—49) és a többi. Mindezeket mindegy beletűzi az „obstrukció“ idejéből (1904) maradt parlamenti rombolás főbb butordarabja és az ónodi országgyűlés képe Rákóczi idejéből. (1707 jun. 6) amely sajnos nem valami kedvező színben tünteti fel a magyar tanácskozási módot. Turóc megye egyik követe, Rakovszky alispán, már holtan fekszik, Okolicsányi pedig súlyos fejszével menekül, hogy pár nap múlva (1707 jun. 9-én) a hóhér bárdja üsse le fejét... Ismét a kiálló ellentét: fény és árny.

Láttam — és azt hiszem mások is — a sok szobrot, amelyek Pesten az utóbbi években úgy szaporodnak, mint talán a régi Görögországban Perikles kormánya alatt. Szép is az, ha a művész valami fenköli gondolatot, eszmét tud vele kifejezni. Van azonban a Szabadság téren egy szobor, valami hiányjeles nevű francia „művész“ munkája és ajándéka,

szűldőfalujának fehérfa kis házába s anyagi csókkal csókolja öreg szűleit, jó hitvesét, drága gyermekeit, ahogy elremegve visszazsáll a lelke a napsugaras, pacirtadalos, aranykalászos magyar rónára, — azután nézem, ahogy táplálja oldal, szerb, olasz ellenségnek gyermekeit, gyámoltítja aggasztányjait és azt mondom: imé ez a magyar katona, akiben nincs durvaság és kegyetlenség, ilyet csak egyetlen népet teremtett az Isten és ez a magyar.

Azután nézem a magyar katonát, azt, amelyik kiomló piros vérével pecsételte meg honszerelmét, azt, amelyik a hazaszeretet szent oltárán áldozta drága életét és látom, ahogy az elröppenő, felszárnaló lélek előtt megnyílnak a levegőnek nagy oszlopai, kitérűlnak az eget dicsőségének alabástrom kapujai s az Árpádok, Hunyadiak, Kinizsyek, Rákócziak, Kossuthok sorfala között szárnyal e lélek elvenni az örök dicsőségnek koronáját és azt mondom: még az Úristen legszebb udvartartását is a magyar katonák alkotják.

Nem gyásznak, de dicsőségnek népe vagy Te, óh én magyar népem, — nem Trianonnak, de ezredéves magyar örökségnek jövő reménysége vagy Te, ó én magyar népem, — ne félj, higgy, remélj, szeress, szórd tele háldás kegyeletnek virágaival a hősöknek sírját, azután pedig menj célegyeneset előre, a Kárpátok bércein kell nekűnk megállanunk, hogy hol sírjaink domborulnak, unokáink leborulnak és áldó imádság mellett, mondják el szent neveinket.

Tisztelet és kegyelet a hősöknek, — azután pedig fel a fejjel, magyar feltámadásra, előre!

Anyakönyvi hírek. Születtek: Varga Róza, Kovács Róza Eszter, Tóth Margit, Arany Ilona, Márton Elvira. **Házasságot kötöttek:** Beinschróth Mihály—Herler Magdolna, Keresztes János—Derkovics Ilona. **Elhaltak:** Hinfahrt József 85 éves, özv. K. Imre Lászlóné—Marjai Eszter 55 éves, Tari István—Vas Zsuzsanna 56 éves.

amellyel úgy járlok, mint az egyszeri székely ember, aki virágokat festett a kapujára, de mivel nem igen lehetett őket felismerni, hát mindegyik alá odairta, hogy „ez tulipán, ez rózsza“, stb. Az alá a bizonyos szobor alá is oda írták, hogy az egy gyermekei elvesztésél sirató anyát ábrázol és Magyarország fájdalmát, veszteségét akarja jelképezni... És ezt a gondolatot a francia „művész“ egy teljesen ruhátlan nő alakkal akarja kifejezni! Ez nem az anyai fájdalom kifejezése, hanem a női szemérem és az anyai méltóság arculesapása! És csak arra szolgál, hogy a pesti aszfaltbelyárok durva szeméremcsúrt megjegyzésekkel legyenek a szoborra vagy a felirásait olvasó egy-két idegenre. A jobbérzésű ember nem értheti meg, miért kellett ezt a szobrot elfogadni, ha ajándékba adták is! Ez nem csak fényt és aranyat vet valakinek, vagy valakiknek a lelki világára, hanem sötét erkölcsi éjszakának a kifejezője!

Ha a vallásos életet nézi az idegen a pesti templomokban, sok épületes dolgot lát. A legtöbb templom egész nap nyitva van és sohasem üres. Mindig látni olyanokat, akik betérnek egy negyedóra, hogy imádkozzanak. A templomból kijövet azután elvegyülnek a munka, a kenyér, vagy a szórakozás után sietők között, mert bizony ott, a pesti utcán együtt látható a fényűzés és a nélkülözés, a szegénység és a gazdagság, a bűn és az erény, — a fény és az árny...

FÜLÖP IMRE
kiszgazda.

Zászlószentelés a szarvasi gazdasági tanintézetben.

A szarvasi m. kir. Tessedik Sámuel közép-foku gazdasági tanintézet ifjúsági lobogóját a tanintézet évzáró ünnepségével kapcsolatban, június hóban szentelik fel lélekemelő formában. A zászló a Tessedik ősi gazdasági szakiskolájának újbóli életre keltéséért oly nagy áldozatot hozó Szarvas nagyközség adományából készül s annak történetét a zászló rudjára így vésik rá:

„A román megszállás szomorú idejében — 1919 április 28-tól 1920 március 2-ig — a románok Szarvason nagymennyiségű gabonát requiráltak. Ennek kis része Budapesti élelmezésére jutott. A megsarcolt gazdák nevével a zavaros időkben nem jegyezték fel, úgy, hogy amikor Budapest némi térítést adott, nem lehetett azt

szélesztani. Szarvas község ezt a pénzt a gazdasági tanintézetnek ajándékozta azzal az óhajlással, hogy abból a város felszabadulásának emlékére ifjúsági zászló készüljön.

Hirdesse e zászló ennek örömét s legyen mielőbb tanuja Nagy Magyarország boldog felszabadulásának!”

A zászlórudba szeget vernek mindazok, akiknek a tanintézet újraélesztésében érdemük van, hogy nevük, áldozatuk és munkájuk az utókor számára maradványként megörökíthessék.

Szép jelképe e zászló annak az igazi szeretetnek és megértésnek és benső együttműködésnek, mely Szarvas község vezetői, gazdaközönsége és a tanintézet vezetősége, ifjúsága között fennáll.

Nyúltenyésztők összejövele.

Szerdán este 6 órakor a következők jöttek össze szerkesztőségünkben, kik már nyúltenyésztéssel foglalkoznak, vagy ezután akarnak azzal foglalkozni: vitéz Nagy Szabó Béla, Bernát Gyula, Hajdu Sándor, F. Nagy Sándor, F. Nagy István, Tüttő János, Balog István Endröd, Friss Ferenc, Pfeiffer József, Papp Gábor, Leimdörfer Zoltán, Csuvárszky András, Karsay Lajos.

Vitéz Nagy Szabó Béla ismertette egybegyűltekekkel a Házinyúltenyésztők Országos Egyesületé-

nek átiratát, melyben buzdítják a helybeli tenyésztőket, hogy alakítsák meg itt is a nyúltenyésztők egyesületét.

Egybegyűltek egyhangulag abban állapodtak meg, hogy az egyöntetű tenyésztést és értékesítést elvben máris megkezdik. Fajta kiválasztásban a cincillát és bécsikéket választották és pedig úgy, hogy minden tenyésztő e két fajta közül csak egyiket tenyészt.

Hosszabb megbeszélés után abban állapodtak meg, indíttassék olyan irányu szervezés,

hogy esetleg „Tenyésztők és Termelők Egyesülete“ címmel olyan keretű egyesületet alakítsunk a más szakmában tevékenykedőkkel, melyben a nyúl-, galamb-, baromfitenyésztéssel, vagy bármilyen más tenyésztéssel, vagy gyümölcs-, virág-, vagy más termeléssel foglalkozóknak az egyesületben lehetővé tennénk, külön csoport alakulásával, a szakmüködést. A cél az volna, hogy egy erős egyesületben tömörüljenek a különféle termeléssel és tenyésztéssel foglalkozók. Ebben az irányban keresik meg a már alapszabályszerűen megalakult Méhészegyesületet, lehetséges volna-e, hogy a Méhészegyesület alapszabályait módosítva, ebben az egyesületben találjon otthonra ez az eszme, vagy pedig egy új egyesületet alakítsunk és ebben a méhészek is külön csoportként működne.

Nagyon kívánatos volna, hogy a gazdasági irányu egyesületekkel ne kerüljünk tultengésbe, amint azt a társadalmi egyesületeknél látjuk, hanem tömörüljünk egy egyesületbe és ezt tegyük erőssé.

Elhatározták még, hogy ezután minden hónap 1-én és 15-ikén este 6 órakor összejöveleit tartanak szerkesztőségünkben, míg alkalmasabb helyet nem szereznek. Ezekre az összejövelekre minden érdeklődőt meghívják és szívesen látnak a szervezkedők.

Legközelebbi összejöveletünkre bejelentették eljövételüket Tiba András lelkész és Farkas László útbiztos.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN.**

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Adóreform.

(12)

Írta: lovag MANZ GYÖRGY.

Sok gondot okoz ma a gazdának az adófizetés. Már magában az adó magassága aggasztó, de azonkívül annak sokasága és sokfélesége is kellemetlen. Az adóbevalláskor az ember sohasem tudja, mivel hárit magára valami új adófélét még a legbecsületebb ösztinteség mellett is. És ez a baj, hogy azt pontosan és készpénzben kell fizetni, pénze pedig ma senkinek sincs. És ha véletlenül eimulasztja a gazda az esedékes részletet, azonnal rázúdul az adóhátralék egész áradata. Ha körülnézünk falvainkban, a mezőgazdák 90 százaléka ilyen hátralékokon szenved és az árverés fenyegető árnyéka ott lebeg feje fölött minden nap.

Az a program, amely az adórendszer egyszerűsítését, az adófizetés megkönnyítését, az adóhivatalok apparátusának szabályozását és az adónemek egységesítését igéri, igaz jótéteményt tervez a falusiak számára. De lássuk csak, hogyan is lehetne ezt a programot a falu viszonyaihoz legjobban megfelelő módon megvalósítani? Szögezzük le, hogy a gazdának nem fontos, hogy miféle adót fizet, őt nem érdekli, hogy mennyi megy belőle az államnak, az egyháznak, megyének és községnek. Vele szemben tehát az adónemek megkülönböztetése teljesen fölösleges. De fontos számára az, hogy akkor fizessen, amikor pénze van és akkor ne fizessen, ha nincs keresete. Tehát a legnépszerűbb adónem a jövedelmi adó. Ha sikerül az országot mezőgazdaságilag megszervezni, meg van annak lehetősége, hogy a gazdának minden jövedelemforrását ellenőrizzük és meg is adóztassuk. Egy országos mezőgazdasági szövetséget, amely a termelést és értékesítést teljesen egy kézben egyesíti, pontosan meg tudja állapítani, mikor és mennyit jövedelmez a gazdaság minden egyes gazdánál, sőt rá is te-

heti a kezét minden pillanatban arra a jövedelemre, mivel az értékesítést magában egyesíti. Az államnak így csak a szövetséget kellene megbiznia az adóbehajtással. Megállapítja a jövedelem adókulcsát és a szövetséget minden értékesítés esetében az adókvótát automaticamente levonja a gazdának követeléséből és kifizeti az államnak. Itt nem létezik hátralék vagy késedelem, nincs eltitkolás és kifogás. Az adóbehajtás úgy történik, mint az állami alkalmazotknál vagy a Nemzeti Bank hivatalnokainál.

De ennek a rendszernek még egy előnye van. A gazda az adót készpénzben kénytelen az államnak fizetni, míg a szövetségetnek terményeket szolgáltat be. A szövetséget aztán ezeknek a terményeknek értékesítése után levonja az árból az adót készpénzben. Olvastam olyan javaslatot, amely az adók terménybeni fizetését indítványozza, de azt is, hogy az állam alkalmazottait szintén terményekben fizesse. Azt hiszem, hogy ez ellen minden állami hivatalnok a legélesebben tiltakozna, nem is beszélve arról, hogy ez a rendszer máris elég szomorú tapasztalatokat értelt a falusi tanítók egy részének konvenciójával. Sokkalta egyszerűbb és célszerűbbnek látszik, ha egy olyan szerv veszi át a terményt, amely egyszersmind az adót is kezeli, azt automaticamente az adókvóta szerint kiveti és be is hajta. Az állam evvel nagyon jól járna, mert megtakarítaná a sok adóhivatalt, mivel az országos mezőgazdasági szövetséget közvetlenül a pénzügyigazgatóságokkal számolna le, de a gazdák sem károsulnának, mivel csak akkor fizetnének, amikor van jövedelem és avval, ami van, tehát terménnyel, nem pedig az örökké hiányzó készpénzzel. Az adókvóta abban az esetben, ha az általános jövedelem csökken, a következő évben megfelelő százzal emelkedne, ha jövedelemtöbblet mutatkoznék, megfelelően csökkenne.

(Folyt. köv.)

Tele van a határ

akácfa virággal, akácfa virágnak édes illatával...

Most van aratása a magyar méhecséknek. Most gyűjt a sok millió magyar méhecske a világhíres magyar akácmézet. Az a sok millió méhecske, melynek társadalmában nincs „leszerelési konferencia“, „világgazdasági konferencia“, „fel-emelt vám“, „gazdasági válság“, „Gandhi koplalás“, „panamák“ — ott csak egy, a kivétel nélküli kötelességteljesítés folyik.

Mennyivel szervezettebb a li társadalmi életek kicsi méhecskéi!!!

A 330 évvel ezelőtti Észak-Amerikából, először Párizsba került akácfa nekünk, magyaroknak nemzeti fánk lett, mely fának első példányát Magyarországra a kiváló szarvasi lutheránus pap-gazda, Tessedik Sámuel ültette el ezelőtti 160 évvel.

Alföldünk legelterjedtebb fája ma a fehér akácfa. Annyira megszokták egymást: a fa a talajunkat, a fát a magyar gazda, hogy a fát érhető legnagyobb tisztességet az akáccal szemben gyakorolja a magyar gazda, amikor a legvastagabb akáciörzsből faragtatja magának a „fejfát“.

Olaszország szarvasmarha bevitelének 52 %-át fedezte Magyarországról.

Ausztria buzabevitelének 18.4 százalékát fedezte magyar buzából 1932. év utolsó 6 hónapjában, míg 1931. és hasonló hónapjaiban Magyarország fedezte Ausztria buzaimportszükségletének 65.5 százalékát. Ausztria buzaellátásában erősen előre tört Jugoszlávia, az előző évi 2.8 százalékkal szemben. 1932-ben szállítása a buzaimport 25.3 százalékát fedezte.

Csehszlovákia buzaellátásában Magyarország 5.9 százalékkal részesedett (1931-ben ugyanezen idő alatt 0.1 százalékkal).

Ausztria zsirbevitelének 1931 utolsó 6 hónapjának 23.9 százalékát Magyarország szállította. 1932 év utolsó 6 hónapjában Magyarország egyáltalában nem szállított Ausztriába zsirt. Ausztria zsirellátásában előrelörték az Amerikai Egyesült Államok, 1932-ben a zsirbevitel 89.6 százalékát fedezték. (Előző évben ugyanebben az időben részesedésük 67.6 százalék volt).

Csehszlovákia zsirellátásában Magyarország 1932 utolsó 6 hónapjában 23.8 százalékkal

részesedett (előző évben zsirkivitel nem volt).

Németország zsirellátásában Magyarország mindössze 0.1 százalékkal volt érdekelve.

Ausztria borjubevitelének 74.1 százalékát, a növendékmarhabevitel 28.6 százalékát, a félig hizott és hizott marhabevitel 30.9 százalékát fedezték, Csehszlovákia borjuimportjából 85.7 százalékkal, növendékmarhaimportjából 100 százalékot, hizott és félighizott marhaimport-

jából 18.7 százalékot fedeztünk.

Olaszország szarvasmarhabevitelének 52.8 százalékát fedezte Magyarországból, a svájci hizottmarhaimportnak 59.1 százaléka származik Magyarországból.

Ausztria baromfibeveviteléből Magyarország az élő baromfinál 87.1 százalékkal, a leölt baromfiból 44.7 százalékkal részesedett. Németország leölt baromfiimportjából 30.1 százaléket szállítottunk.

A Levente Egyesület pünkösdi nagy ünnepélye.

A Gyomai Levente Egyesület és az 557. sz. Botond Cserkészcsapat június 5-én, hétfőn pünkösöd másodnapján délután tartja szokásos nagy népünnepélyét az Erzsébet-ligetben.

Délután 2-től—4 óráig a Levente zenekar és ifj. Dógi Jani ujonnan szervezett zenekarra hangversenyt tart.

Délután 4 órai kezdettel szabad színpad. Humoros magán-számok. A két Auguszt kacagató új tréfákkal. Jóska boszorkány: Molnár Gyula színművésznünk paraszíkomédiája.

Este fél 9 órai kezdettel új rendezésben és új szereposztásban Molnár Gyula színművésznünk 3 felvonásos vidámjátéka a „Bohémhercegnő“.

Tuba Ilonka, Molnárné Vaida Adél, Tóka Teréz és Kéri Ilonka szereplőkkel és a Levente Egyesület kiváló műkedvelő gárdájával.

Előadás után tánc reggelig. Az esti előadásra és táncra 80 filléres leszállított belépődíjjal.

Délutáni beléplődíj tetszés szerinti.

Ismerve a Levente Egyesület vezetőinek agilitását és a műkedvelőgárda lelkesedését bizonyon remélik, hogy az előző évekhez hasonlóan ez a pünkösdi ünnepély is fényesen fog sikerülni, úgy erkölcsileg, mint anyagilag.

Az előadáson már a Gyomai Dalárda új diszletei lesznek felállítva.

Munka = kenyérkereset.

Minden józan gondolkodásu embernek a fölörékvése. A mai társadalomnak épp az a legnagyobb betegsége, vagy bűne — nevezük akárminek, — hogy sokszor olyanok sem tudnak munkát kapni, ahelyezkedni, akik igazán és becsületesen akarnak dolgozni. Minden foglalkozási ágban megvan ez a munkahiány, de leginkább a földmives-munkásoknál. Itt azok számára, akik éves gazdasági vagy földmives alkalmazottak nem tudnak, vagy nem akarnak lenni, egyedüli munka az aratás és a cséplés. A mi vidékünkön régebbi időben is ez volt. Még jól emlékezünk az urasági ökrös szekerekre, amelyek tömegesen vitték kifelé az aratókat és hozták haza a munkásoknak az „életet“, a verejlékkel öntözött szép, tiszta piros búzát. Ma valahogy egész másképp van. Az uraságok nem alkalmaznak annyi aratót — legalább Gyomáról és Endrőd-ről nem — és így a kisbirtokosságra hárul az a feladat, hogy munkáját és kenyerét megossza a jóra való becsületes munkás testvérrel. Sajnos, azonban sokszor olyan ellen-

tétes érzelmek alakulnak ki ezen két munkás társadalmi réteg között, amelyek homlok-egyenest ellenkeznek egymással. Ott van például a részes cséplés a géppel, Mikor a részes munkások első éveiben általánosan alkalmazva lettek, minden cséplető élmezte is őket, ameddig nála csépelltek.

Az utóbbi években pedig már általánossá vált az a felfogás, hogy „kosztot“ senki sem akar adni. Hogy ez így van, annak nem csupán a munkaadók, az okai hanem maguk a munkások is — fizetlet a kivételnek — mert bizony sokszor az illendőség legelemibb szabályait sem igen tartották meg némelyek a más asztalánál. De tekintve ezektől a dolgoktól, én nem tudom azt a híres magyar vendégszeretettel összeegyeztetni, hogy a magyar, az alföldi kiskgazda, aki a vendége elé minden jó falatját odateszi, az elludja tünni azt, hogy a munkás, aki nála dolgozik, élmezést ne kapjon? Tudom, hogy sokan lesznek, akik ezért a kifejezésért készek volnának talán még egy kicsit meg is „barackolni“, de én azt mon-

dom, ne beszéljünk akkor szocializmusról, testvérségről, egymás megsegítéséről, ha az emberiségnek ezt a legelemibb követelését, hogy akinek dolgoit adok, annak enni is adok — nem akarjuk teljesíteni. Ugy tudom, a felsőbb hatóság megállapította a vidékenkénti fizetendő legalacsonyabb munkabért. Nagyon helyes lenne, ha a cséplésnél fizetendő munkabéreket és a munkások élmezését is rendezné, mert az elfoglaltság és a tisztességtelen verseny ezt a fontos közérdekű foglalkozási ágat tönkreteszi.

FÜLÖP IMRE
kiskgazda.

Polgári iskolai kirándulás.

Május 27-én reggel fél hétkor a gyomai polgári iskola növendékei közül 140 tanuló *Padl Samu* igazgató, a tanárikar és néhány szülő kíséretében Békéscsabára ment, tanulmányi kirándulásra és este a hét órai vonattal már vissza is jöttek. Megtekintették a nagyobb ipari-üzemeket és a muzeumot. Közben meg is áztak, mert aznap kétszer is olyan kiadós eső volt Csabán, hogy a délutáni eső után egyes utcák sík vízben álltak.

A tanulók jó hangulában töltötték az egész napot és este frissen, nőtázva jöttek hazáig.

Csak minél több tanulmányi kirándulásra keressen alkalmat és lehetőséget az igazgatóság, mert ezekkel a kirándulásokkal, a közben látottakkal értékes tapasztalatokat szereznek a tanulók.

Vásári beszámoló.

A gyomai vásár május hó 26—27 és 28-án tartatott meg.

Felhajtott:	eladatott:	
lő	787 drb.	352 drb.
sértés	607 drb.	551 drb.
szarvasmarha	516 drb.	464 drb.
juh	1262 drb.	391 drb.
kecske	13 drb.	5 drb.
Összesen:	3185 drb.	1763 drb.

Az árak következőleg alakultak:
Csikó: 90—150 P. Ló: 150—300 P.
Tehén: 110—250 P. Borju: 50—70 fillér kg.-ja. Bika: 6—7.50 P. Malac választási: 32—40 P. Sértés, hizott: 60—70 fill. Magkoca: 80—100 P. Kecse: 16—20 P.

A kirakodó vásár nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, sok volt az árus is — a néző is, de kevés a vásárló és még kevesebb a pénz.

Teljesen üzenképes 1 és fél tonnás
FORD TEHERAUTÓ
eladó.
Ára 600 pengő.
Bővebbet: „Mezőföld“
politikai lap kiadóhivatala
Enying, Veszprémmegye.

Pünkösdi hétfőjén **Levente népünnepély** a Ligetben!

Szabad színpad!

Előadás!

Tánc!

id. Csernus Gáspár.

Özv. Csernus Gáspárné szül. Varga Karolina, gyermekei és a rokonok nevében is nagy fájdalommal, de a Mindenható bölcs végzésében megnyugodva jelenti, hogy hűséges férje, a leggondosabb családapa, nagyatyja, rokon

id. Csernus Gáspár

hentes-mészáros-mester, vendéglős, munkás és áldásos életének 73-ik, boldog házasságának 47-ik évében, a haldoklók szentségével megerősítve, béketűréssel viselt súlyos betegsége után Jézus Mennybenmenetelének ünnepén egy boldogabb hazába költözött.

A megboldogult lelkiüdvéért a ssanádapácai rk. templomban május hó 27-én reggel 7 órakor mutattunk be engesztelő szentmise-áldozatot, hült tetemeit pedig ugyanezen napon délután 4 órakor az apácai temetőben helyeztük nyugalomra a boldog feltámadás reményében.

Az Ur Jézus, kinek nevével ajkán elhunyt, legyen irgalmas Bírja és örök jutalma.

Varga Karolina neje. Csernus Mihály, Csernus Anna, Csernus Gáspár, Csernus Károly, Csernus János gyermekei. Nádhera László veje, Kálmánchelyi Erzsébet menyee, Nádhera Ilona férj. Stefn Béláné, Nádhera Anna, Csernus Gazsi, Böske és Pista és az összes rokonság.

Nyári jégellátás. Kísérletet próbál Fried Géza, hogy a ligeti jégveremben tárolt jégből kilogrammonként 3 fillérért házhoz is szállítja a jéget — ha megfelelő mennyiségben igényelnek jéget. Ezideig még 100 kg napi igénylés sincs s ennnyivel nem találná meg a számítást, azonban mégis megkísérli, abban a reményben, hogy az igénylők megszáporodnak és legalább annyi jéget adhat ki naponla, hogy a készlekedésai megtérüljenek. Felhívjuk figyelmét azoknak, kik csallakozni akarnak még, Fried Gézának ezt jelentsék.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen drága jó férjem, illetve édesapánk

FEKETE ELEK

temetésén résztvettek és vigasztaló szavakkal mérhetetlen gyászunkat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

özv. Fekete Eleké és gyermekei.

HIREK

Istentisztelet Endrődön. F. évi, június hó 5-én, pünkösdi ünnep hétfőjén, délelőtt 10 órakor Endrődön, a gyomavégi községi ovodában, a szokott helyen, református istentisztelet lesz. A gyülekezés délelőtt fél liz órakor kezdődik, az istentisztelet pedig pontosan 10 órakor. Ez ünnepi istentisztelet alkalmával az uri szent vacsora is ki lesz szolgáltatva, akik azért ez alkalommal az uri szent vacsorával élni kívánnak, készítsék magukat elő méltóképen, hogy méltó vendégek lehessenek a szent asztalnál. A gyülekezeti Vezetősége szeretettel kér mindeneket, hogy minél többen jelenjenek meg ezen ünnepi istentiszteleten. Az istentiszteleten prédikációt tart és irvacsorát oszt: Répás Pál gyomai elnök-lelkész.

A gyorsvonatokon is lehet táviratfeladni. A „vonattávirat” legfeljebb 14 szóból állhat és ezért fizetendő: belföldre 2.60 P., Ausztriába 3.— P., Csehszlovákiába, Romániába és Jugoszláviába 4.— P.

Hatvanhat százalékos utazási kedvezmény lesz Budapestre július 1-én és 2-án az országos dalosversenyre.

A Gyomai Levente Egyesület és a Gyomai Polgári Lövész Egyesület f. évi június hó 11-én nagyszabású allelikai- és löversenyt rendez. Részletes programot jövő számunkban közöljük.

Az endrőd-kondorostanyai Dalárda május utolsó vasárnapján áldozott a Hősök emlékének. Előtte való vasárnapon pedig az Anyák napját ünnepelték az iskolás gyermekek és nagyszámú közönség. Utána az ifjúság részére műsoros tarka est volt, az endrői cserkészek részvételével. A rendezés és vezetés B. József k. tanító munkája.

Ami illik és ami nem illik. Ami nálunk illik, az másutt nem illik, de mi az, ami mégis illő és nem illelten? Erről közöl rendkívül érdekes cikket a Délbáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, érdekesebbnél érdekesebb színházi beszámolókat, pletykákkal filmriportokat, 120 képet, egyfelvonásos szindarabot és folytatásos regényt talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délbáb új száma Magyarországon 20 fillér, Romániában 10 lei, Csehszlovákiában 2 ck., Jugoszláviában 4 dinár.

Kubikosból — kisfarmerek. Csergő Károly csongrádi alispán, aki az Alsó-Tisza agrárszociális és termelési életének egyik alapos ismerője, a mostani telepítési akció során nézeteit és javaslatait a következőkben fejtette ki: — A telepítést össze kellene kapcsolni a Duna—Tisza csatorna megépítésével s e csatorna mentén egy-két holdas kerteszeteket kellene létesíteni. Ezen a módon 1000—1200 földmunkás családot lehetne elhelyezni a telepítési célokra kihatandó területeken. A gazdálkodást öntözéssel összekötve kellene megvalósítani és a szükséges vizet a Duna—Tisza csatorna adná. A csatorna egyik kamara-zsilipjének turbinája úgy volna megvalósítandó, hogy energiát termeljen és szolgáltatassa az öntöző viz kiemeléséhez szükséges villamos áramot.

A szegénység gyógyítható. A szegénység elsősorban nem gazdasági, hanem lelki jelenség — mondják a tudósok — és ennél fogva a szegénység épen úgy gyógyítható, mint más lelki baj. Hogy ebben mennyi az igazság, azt most bebizonyította egy fiatal magyar ludós, aki Berlinben szorgalmasan gyógyítgálja a szegénységet, mégpedig sikerrel. Módszere az, hogy a rossz fellépésű, zavart mozgású embereket arra kényszeríti, hogy optimista mintaképet válasszanak maguknak. Ez a ludós évekig a Tolnai Világlapja munkatársa volt, ma pedig külföldről küldi be cikkeiket a népszerű képeslapnak.

A házinyulak betegségeiről ír Kukuljeviics József. Az állatok legegyszerűbb ered, hogy sokak hite szerint a házinyúl tartásához és takarmányozásához nem sok gondozás kell. Sokan az istállóban tartják a házinyulát, ahol azonban nincs megfelelő tisztaság és világosság, pedig ez nagyon kell a házinyulának. A házinyulak egyik főbetegsége úgy támad, ha közelükben kolerás baromfitelep van. Ez megbetegíti és elpusztítja a nyulakat is. A szennyes és fertőzött víz ivása, vagy rothadó takarmány fogyasztása az u. n. ev-vérüségét okozza. Az erős hasmenés 16—20 óra alatt elpusztítja a házinyulát. A ragály az ürülék folytán az egész állományra áterjedhet. Minthogy egy házinyulanya évente átlag 50 utódot hoz a világra és egy hizlatt nyúl hét kilóra fejleszhető (nagytestű, nemes nyulat kell tenyészteni), a nyúltenyésztés megfelelő haszonnal is járhat.

MIÉRT KÖLT ÖN 8—10 PENGŐT egy liter rovarirtóra, amikor **1/2 deci „Express” rovarirtó esszencia 3 P.** Egy liter petrolummal keverve ugyanolyan összetételű és hatású légyirtót ad. Ha szagtalan légyirtót kíván azt a „Vizes Express”-ből — egy tubus 3 pengő — vízben való oldás útján készítheti. Kapható mindenütt és a főraktárnál: PANTODROG R.-T.-nál Budapest, V., Visegrádi-u. 7.

Helybeli bizományost keresünk!

A tojásprodukciónak fokozása csak okszerű takarmányozással érhető el. Fokozható a termelés halliszi etetésével is, de viszont az ilyen tojások csiraképessége sokkal gyengébb és a kikelt állatok nem életerősek. A hallisztól továbbá kellemetlen rossz izt kap a tojás, úgyhogy azt élkezésre felhasználni lehetetlen. Viszont a termelt tojást izletessé teszi, ha a baromfitakarmányt sóval, lucernaliszittel, csirázott zabbal, zöldtakarmánnyal (például kel és saláta) vegyítik. Az ilyen jobbízű tojásokért hamarabb akad vevő és 1—2 fillérrel jobb árat lehet kapni. (Nedelkő János).

Mennyi kenyert esznek Európában az emberek? A külföldi államok kenyérfogyasztása az 1922/27-es évek átlagában fejenként, kilogrammokban, a következőképpen alakult: Franciaország 195 (224), Kanada 188 (312), Olaszország 183 (167), Belgium 181 (228), Ausztrália 178 (179), Anglia 158 (163), Spanyolország 158 (163), Argentína 151 (178), Amerikai Egyesült Államok 133 (146), Svájc 131 (142), Dánia 118 (112), Hollandia 117 (118), Svédország 82 (70), Portugália 66 (55), Németország 65 (92), Finnország 45 (55). A zárójelben levő számok a békebeli adatokat tüntetik fel.

Csapadék naptár.

Május hónap	26	27	28	29	30	31	1	Össz.
Társulati székház		8.5						
Körösladányi őrház		3.—						
Folyáséri sz.-telep		29.6						
Peresi szivattyutelep		9.5						
Kéthalmi őrház		32.1						
Udvarnok (Roik cs.-őr)		8.1						

Árverési hirdetmény.

A Horthy Miklós ut 3 szám alatt a volt Szilágyi István-féle üzletben június 9-én d. e. 10 órakor birói árverésen üzleti berendezések, vas és fűszerárak eladatnak.

Szovjetországban bevezették a petróleumjegyet és a gabonaadókat. Az orosz kommunista paradicsom urai moszkvai jelentés szerint — petróleumhiány miatt — bevezették a petróleumjegyet, ami azt jelenti, hogy ezentúl Oroszországban, a petróleum hazájában, ezt a fontos cikket a szabadforgalomból teljesen kivonják. Ugyancsak moszkvai jelentés szerint a komintern egyik legújabb rendelkezésével megszüntette a gabonabeszolgáltatási kényszert és e helyett a gazdáknak igen magas gabona adót vetnek ki. Az új adót azzal okolják meg, hogy a gazdák termelésük nagy részét eltitkolták, mert gabonafeleslegüket ingyen kellett az állami raktárakba beszállítani. Hozzá tartozik a Szovjet-vízviszonyok megvilágításához azon jelentés is, amely szerint a Szovjet a napokban Kanadában óriási mennyiségű gabonakészleteket vásárolt fel, amelyekből két hajórakományt már utnak is indítottak Oroszország felé. Elképzelhetetlen lehet a nyomor, amely a szovjetet arra kényszerítette, hogy a külföldről importáltján gabonát.

A francia-magyar kereskedelmi forgalom újabb javulása. A francia-magyar kereskedelmi szerződést a folyó évben a két állam pótegyezményével egészítette ki, amely e hó 10 napján életbe is lépett. Ezen pótegyezmény szerint a Magyarországnak engedélyezett kedvezményes vámtételű buza kiviteli kontingens helyett 400.000 mázsa tengerit vihetünk ki szarvasmarha és baromfi lakarmányozásra Franciaországba, a minimális vámtarifából megadott 40 százalékos vámkedvezmény mellett. A megengedett 400.000 métermázsza tengeriből f. év június 30-ig 250.000 métermázsát, szept. 15-ig pedig 150.000 métermázsát vihetünk ki a francia földművelésügyi miniszter engedélye alapján.

Mekkora a cseh állatállomány? A cseh állatszámolás eredménye 1933 január 1-re nézve a következő volt: ló 709.652 drb., szarvasmarha 4.342.406 drb. (ebből 2.474.540 drb. a tehén), sertés 2.621.676 drb. (ebből tenyész-koca 440.680 drb.), juh 465.278 darab. Csehszlovákia nagy erőt fejt ki abban az irányban, hogy husszükséglétét belső földi termeléssel fedezze. Ennek a törekvésnek az eredményeül tudható be, hogy 1929. évvel szemben a huszbevitel 401 ezer tonnáról 11 ezer tonnára, a zsirbevitel 22 ezer tonnáról 8 ezer tonnára esett vissza 1932-ben. A bevitel csökkenéséhez mindenesetre hozzájárul az is, hogy a lakosság vásárlóképességének csökkenése folytán a fejenkénti évi huszfogyasztás az utolsó évben 28,7 kg-ról 27,2 kg-ra esett vissza.

ÚJ ÜZLET eket köthet leszállított olcsó ÚJ ÁRAK. on DOMOKOS ALBERT ÜZLETÉBEN.

Ha nem hisz ezen hirdetésemnek higgyen a fülének és a szemének.
Tekintse meg dúsan felszerelt kerékpár, alkatrész és gumiarú raktáramat vétel kötelezettség nélkül.
Raktáron: úti és ballongummis új és használt kerékpárok,
a legjobb minőségű bel- és külföldi úti és ballongummik.
KERÉKPÁR, VARRÓGÉP, PORSZIVÓGÉP kölcsönzés és javítás.
Rádió akkumulátorok töltése és javítása.

809/1933. sz.

HIRDET MÉNY.

Értesítjük a t. fuvaroztató közönséget, hogy a Máv. igazgatósága Gyoma állomásunkra érkező darabárúknak házhöz fuvarozását rendszeresítette a vasúti üzletszabályzat 90. §. 1. pontja alapján s e szolgálat ellátásával Kiss Géza Máv. főtiszt urat bízta meg.

Azokat a fuvaroztató feleket, akik a részükre érkező darabárúknak házhöz fuvarozását nem kívánják, felkérjük, hogy erre vonatkozó nyilatkozatukat írásban szíveskedjenek Gyoma állomás főnökénél benyújtani.

Házhöz fuvarozási díj a pályaudvarról Gyoma községbe 10 kg-ként 5 fillér, Endrőd községbe 10 kg-ként 8 fillér. Legcsekélyebb súly 50 kg.

Bővebb felvilágosítást kérjük Gyoma állomás árúpénztárához fordulni.

Állomásfőnökség.

A gyomai kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóságtól.
1477/1933. tkvi szám.

**Árverési
hirdetmény-kivonat.**

Dr. Tardos Gáspár végrehajthatónak Habzda Mátyás (nős Szemkő Máriaival) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság az újabb árverést 421 P 80 f. tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. bíróság területén levő Endrőd községben fekvő s az endrődi 1605. sz. betétben A 1-2. sorsz. 3450/5.3451/4. hrsz. foglalt végrehajtást szenvedő néven álló összesen 1 hold 939 négysz.-öl területű Kontra dűlőben fekvő szántó és udvarra 2056 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1933 évi június hó 19 napján d. e. fél 11 órakor Endrőd községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott ártólammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147. 150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi május hó 5 n.

Záhonyi sk. kir. íb. elnök.

A kiadvány hitelül:
vitéz Szabó.

PUBLIKÁCIÓ.

Több műraj kaptárral, lépéskészlettel kedvezően eladó. Cim a kiadóban.

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk kiadójához fordítsa kérek.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu kador bornak literje 40 fillér.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakereskedőhöz Gyomán.

Egy különbejáratu butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben 2 butorozott szoba és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyletnek különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

Keresünk egy üres lakóházat bérbe. Ajánlatok Wagner fakereskedésbe adandók.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndíj mellett.

özv. Fekete Elek né tisztelttel értesíti a ruhavasárló közönséget, hogy néhai Fekete Elek szabó 41 év óta fent álló szabó üzletét és ruharaktárát továbbra is fenntartja és az ezután is kapható, mérték után készít férfi és gyermek ruhát. Hitelképes egyének részére vagy hitelbe is vásárolhatnak.

MEGHÍVÓ.

A Gyomai Önkéntes Tűzoltó Testület f. évi június hó 11-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartja a községháza kistanács-teremben

tisztújító közgyűlést, melyre az igen tisztelt tagokat tisztelettel meghívjuk.

Gyoma, 1933 évi június hó 1-én.

Köszegi Mihály Madarass Gyula jegyző. elnök.

Tárgysorozat:

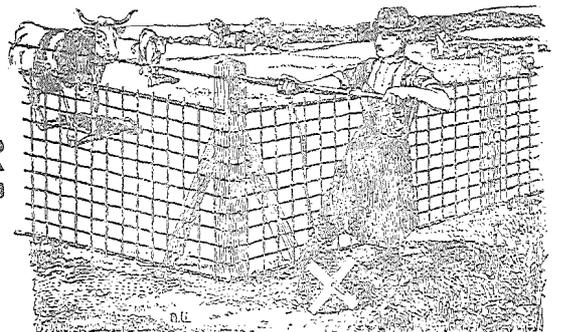
1. Jegyzőkönyv hitelesítése.
2. Jelentések az 1932 évről.
3. Fölmentvények megadása.
4. Az 1933 évi költségelirányzat elfogadása.
5. Tisztújítás.
6. Indítványok.

Legjobb és
legolcsóbb a

HAIDEKKER

féle

drótfonat.

Minden mennyiségben kapható:

Wagner Márton Flai
fakereskedésében, GYOMÁN.

VASUTI MENETREND 1932. október hó 2-től.

gyors			gyors			gyors			gyors					
6:15	9:00	13:32	17:00	20:50	i	Bpest k. p.	é	5:00	10:45	11:45	19:10	19:53		
11:06	11:57	18:07	19:59	2:10	é	Gyoma	i	0:32	6:02	8:52	14:28	17:00		
6:38	11:14	12:02	18:15	20:04	2:35	i	Gyoma	é	0:17	5:52	8:51	14:20	16:59	19:04
7:31	12:09	12:40	19:10	20:41	3:38	é	Békéscsaba	i	23:15	5:00	8:14	13:26	16:22	18:12
3:53	12:40	17:30	20:05	i	Gyoma	é	7:24	11:47	16:41	21:56				
4:21	13:08	17:58	20:33	é	Déaványa	i	6:53	11:16	16:10	21:25				
4:26	13:13	18:03	20:38	i	Déaványa	é	6:48	11:11	16:05	21:20				
4:57	13:44	18:34	21:10	é	Szeghalom	i	6:15	10:38	15:32	20:42				
4:58	13:45	18:45	21:11	i	Szeghalom	é	6:13	10:37	15:31	20:37				
5:17	14:04	19:04	21:30	é	Vésztő	i	5:53	10:17	15:11	20:17				
7:27	16:10	20:58	é	Békéscsaba	i	4:05	8:20	13:24	18:24					

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
íj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Megkondítom a vészharangot!

Nálunk is megtaláltuk már a kaliforniai paizstetűt. Az amugy is gondozatlan gyümölcsfáink, gyümölcstermelésünk bekoronázására csak ez kellett még.

Hiszen ha közösakarattal védekeznénk ez ellen a veszedelmes tetű ellen, kipusztíthatnánk, mert talán még nem nagyon terjedt el. Azonban az összefogás elleni isszony ezeréves betegségünk s most is félős, a bajt nem tudjuk csirájában megfojtani. De nincs idő a töprengésre, cselekedni kell.

Most, június 9—10—11 körül van az az idő, amikor a paizstetű megindul, ekkor lehet leghatásosabban pusztítani.

A községi kertésznél eredeti csomagolású nyers nikotin kapható, a legkisebb adag 5 deka, ennek az ára 79 fillér. Husz liter vízben oldjunk fel 20 deka házi-szappant, ebbe öntsük bele az 5 deka nyersnikotint, s ezzel a lével kenjük be a fiatal fák ágait. Most a feléledt öreg paizstetűket pusztítjuk el, mielőtt szaporítanának.

Akiket gondolkodóba ejt az, hogy a legkevesebb keverék is 20 liter, ez pedig túl sok egypár fához, azok vagy osszák meg a szomszédokkal a permetlét, legalább ott is elpusztítják a tetűket, vagy használják fel vízzel hígítva vértetű és levéltetvek irtására.

Akik még nem ismerik a kaliforniai paizstetűt és nem tudják fáikat megnézetni olyanokkal, akik ismerik azt, mégis megtehetik a védeke-

zést: a leírt nikotinos lével kenjük be a fiatalabb fák gallyait, ha van rajta paizstetű azt elpusztítja, ha nincs rajta, a bekenés nem árt a fának.

Ugyis kevés a gyümölcs-

fánk, legalább ezt a keveset védjük és menisük meg. Ha a felnőttek nagyobb része nem is tudja értékelni a gyümölcsöt, de gyermekeinket nem tudjuk gyümölcs nélkül helyesen táplálni.

Nemzeti Egység Pártja gyomai kerületének zászlóbontása.

A Nemzeti Egység Pártja országos szervezkedésében a gyomai választókerületben is megkezdte szervezkedését. Június 15-én (Úrnapján) Endrődön és Kondoroson, 18-án Gyomán tartják az alakuló gyűlésüket.

Gömbös Gyula miniszterelnök nemzeti összefogást hirdető politikája le-

hetővé akarja tenni, hogy a Nemzeti Egység Pártjában minden rendű és rangú magyar ember egy pártkeretben követhesse őt nemzeti célkitűzésében.

A kerületi elnök és a községi csoport-elnökök személyében már megállapodtak, ezeket az alakuló gyűléseken már meg is választják.

Az új boletta rendelet.

A rendelet lényege az, hogy a boletta alap változatlanul megmarad, csak az alap dotációja fog különböző helyekről történni. A boletta ára 3 pengő lesz és ez teljes egészében a gazdáé.

A 3 pengőn kívül a gazdák megsegítésére szolgálnak majd az adóvisszatérítések, a búzánál és lisztnél bevezetendő olyan tarifa mérséklések, hogy a fővárostól

távol lakó gazda ne érezhesse túlzottan azt a hátrányt, ami ma a vidéki eladási hely és a budapesti paritás között van.

A búzához még külön 4 P 50 fillér forgalmi adó váltság járul, úgy, hogy tulajdonképpen az eddigi 12 P 50 fillérről 7 P 50 fillérré száll le a boletta ára, a rozsnál pedig 3 pengőt fog kitenni a forgalmiadó váltság.

Szénaszüret.

A környékbeli községek gazdái, amikor állataikat a legelőre kiverik, a helyi szokások szerint kisebb-nagyobb murizással teszik ezt. Nálunk a „kiverés“ csendben történik, csak a ballai szénaosztásnál van egy kis élénkség.

Reggel 8 óra körül minlegy 100 kocsí gyűlt össze a „kistanyá“-nál. A kocsiderékhoz költött lovak, a csoportokban álldogáló emberek messziről kisebb vásár képét mutatják.

Megy az évelődés. leginkább a hidegről és a kiosztásnál hagyományos esőről. Mire

megkezdik a már előre kimért 1800 és 2200 négyszögöles járásokra a sorshuzást, már csapkod is az eső s mire megindulnak a társaságok a kiosztásra, a fű már vizes. Az eső lassan csepereg is délutánig.

Összetalálkoznak a gyomai, endrődi, mezőturi, turkevei és mezőberényi résztvényesek, vagy bérlődik, no meg az éltelmesebb részes-kaszálók, kik a felvállalt bérkaszálast azonnal meg is kezdik. Most egy járásért levágva és boglyába rakva (1800 négyszögöl) 5 pengőt kapnak.

A legelőbb „szakérő“ egy-egy járásról egy szekér szénát jósol. Ha ezeknek igazuk van, akkor egy mázsa széna „lábon“ 2.50 pengő körül van. (Ugyanekkor lucernaszénát iekaszálva, megszáritva, házhoz szállítva 3 pengőért lehet kapni.) Egy számos állal egy járásnak, tehát 1 szekér szénának, fejében legelhet egész nyáron át.

Lesznek, kiknek járásonként több szénájuk is lehet, de olyanok is, kiknek kevesebb lesz. Más, jobb szénatermő években bő aratás van, de az idén a széna is gyengén kezd.

A kocsitábor is gyérül. A pokrócok lekerülnek a lovakról. A kocsí derekát némelyik előrelátó vendég csak „egy-két“ villa friss szénával terheli meg. Több szó esik erről a „polya szénáról“ és arról a száz kilós gazdáról, ki a telejésre hányt derékban olyan gyorscsárdást táncolt, a friss zsombolyázást sem tapossák le jobban.

Kovács Lajos pusztlagazda hangja csendült fel hol itt, hol ott. Ő mindenütt ott van és intézkedik. Régi gazda, de érli is a dolgát.

A póhalmi úton menet és a kevi úton jövet mintegy 32 kilométer mentén látva a vetéseket, a pipacs, szarkalább, vadborsó, búzavirág szép, buja színváltozatot nyújt, de ha az ember az aratásra gondol, előre elszorul a szive. Sok helyen ocsut arat a gazda.

Járási verseny.

A gyomai járás Levente Egyesületei, Csekészcsapatai és Polgári Lövész Egyesületei június 11-én vasárnap tartják meg a gyomai sport és lőtérien járási versenyüket.

Programm a következő:

Délelőlt 8—12 óráig lövészversenyek és atletikai előmérkőzések.

Délután 2—fél 3-ig szabadgyakorlatok. Fél 3-tól—fél 4-ig atletikai döntőmérkőzések. Fél 4-től 4-ig box- és birkozó bemutató gyakorlatok.

4 órakor dijkiosztás.

Utána barátságos fu-
balközvetés a GySC és GyLE
futballcsapatai között.

Délután folyamán a levente
zenekar játszik.

Adományok köszönettel fo-
gadtnak.

Munkában az útgyalu.

A májusi esők után felvágott
földutakat szorgalmasan gyalulja,
egyengeti a községi útgyalu. Ez
kell a kőszilárdra száradt szurkos
rögöknek! Szinte fénylik az út,
ahol már leborotválta a gyalu a
hegyláncokat.

Helyeseljük előljáróink igyeke-
zetét és belátását, hogy nem hagy-
ják földútjainkat gondozatlanul,
hanem azokat járható állapotba
hozzák.

Vetés jelentés.

Az idén talán még többféle mi-
nőségű búzánk lesz, mint tavaly
volt. A szikesföldeken a trágyás
és jólművelt talajon megjárja a
búza. Az őszi árpa nagyon szép.

Sok helyen siralmas a kalászo-
sok állása. A folytonos hideg
annyira megcsigázta a gyenge
keléseket, a gaz sűrű növekedés-
sel úgy elnyomta sok helyen a
tavasziakat, ott csak gáz arat-
nak.

A tengeri sem tud fejlődni a
hidegben és állandó szélben.

A kerti veteményekre sincs jó
idő.

A talaj felsőrétege annyira re-
pedezett már, máskor augusztus-
ban repedezik így meg. Nem

csoda, ha ebben a talajban nem
tud fejlődni semmi sem.

Borus hangulatban várja a
gazda az időjavulását, hátha még
segítene.

A pesti lapokban még a múlt
héten is nagyszerű vetésjelentések
jöttek, pedig már akkor általános
volt a növényzet nagy arányú
visszaesése.

A nyúltenyésztő csoport kirándulása.

Pünkösöd második napján reggel
9 órakor a megalakulóban levő
Nyúltenyésztők Csoportjából né-
gyen kerékpáron Szarvasra mentek
a Tessedik Sámuel közép-foku me-
zőgazdasági iskola megtekintésére.

Az Intézetben összetalálkoztak a
Békésszentandrás Gazdakör és a
Szarvasi Gazdakör kiránduló tag-
jaival, kikkel együtt Csabai Kál-
mán igazgató és a tanárikar ve-
zetése mellett megnézték az iskola
gazdaságait. Kirándulókat az In-
tézet kertgazdasága, a vad-szíken
létesített mezőgazdasági kísérleti
telepe, szántóművelése, gazdasági
épületeinek építése, egészségügyi
és célszerű berendezése, tehené-
szete, tejfeldolgozó üzeme, állat-
tenyésztete, — általában a gazdál-

kodás magas foka annyira meg-
lepte, hogy nem tudtak betelni a
látottakkal. Hozzájárult még a
tantestület szívélyes, magyaros
vendéglátása, mellyel nemcsak a
gazdasági érdeklődést elégítették
ki, hanem remekbe főzött birka-
paprikással is megvendégelték a
körülbelül 100 tagot kitevő látó-
gatókat.

A gyomai látogatókat a nyúl-
állomány érdekelte leginkább.

Az Intézet most szervezi meg
nyúlfarmját. Pazar berendezésű
tenyészházban csincsilla és csinrex
nyulakat tartanak és ezek keresz-
tezését.

A nyúlállományról, a nyúlárak-
ról a június 15-iki összejövetelen
(szerkesztőségünkben) számolnak
be a kirándulók.

Levente-bál.

Leventéink kifogták a jó időt
Pünkösöd hétfőjén. Már kora
délután nagy tömeg hömpöly-
gött az Erzsébet-ligetben. A
levente zenekar és ifj. Dógi
Jani zenekara felváltva játszo-
ták 4 óráig a szebbnél-szebb
nótákat. Közben humoros szá-
mokat adott elő a műkedvelő
gárda nagy derűség között.
Molnár Gyula, Kéri Ilonka,
Vatai Imre, Szinger Aladár és
Szabó Lajos megérdemelték a

sok tapsot, amit kaptak és a
közönség jól mulatott. A liget-
ben a vendégek számára ke-
vésnek bizonyult a 300 darab
szék, mert a későn érkezők
már alig-alig tudtak ülőhelyhez
jutni.

Este új rendezésben és új
szereposztásban adták elő a
„Bohémercegnő“ vidám játé-
kot, amit Molnár Gyula szín-
művésznök írt. A levente egye-
sület új primadonnája: Tuba

Ilonka kellemes hangjával és
ügyes mozgásával, naivája
Tóka Teréz bájas megjelené-
sével és átértett előadásával,
Kéri Ilonka, mint az egyszerű
paraszi korcsmárosné, termé-
szetes játékaival és hízelgő
hangjával, Molnárné Vajda Adél
humoros játékaival egy csapás-
ra meghódították a közönséget.
sok tapsot és nagyon sok
virágot kaptak, de ők is vitték
sikerre a darabot.

Gurgulyka, a csapos szere-
repében Molnár Gyula állandó
derűségben tartotta a közön-
séget.

Schnur szárnysegéd—Hlatky
Béla, Ben Abu Dzsamir herceg—
Szabó Lajos, Zenó herceg—
Szinger Aladár, Kürthy—Laki
Sándor, Gyurka primás—Vatai
Imre, mind elsőrangúak voltak
s meglátszott rajtuk, hogy
minden tudásukat beadták a
játékba. Uhu! — Respekt urat —
a főkomornyikot, Bácsi Lajost
szándékosan hagyjuk utoljára,
pedig először kellett volna
említeni. Ő már régi műked-
velő, tőle már megszoktuk a
jó játékot, az ő és Molnár
Gyula megjelenése a szinpa-
don biztosíték arra nézve,
hogy a közönség elsőrangú
élvezetben részesül. De jó
kedvvel is játszottak, mert da-
cára, hogy egyidőben két mu-
latság is volt a községben, felt
ház volt.

Az előadáson ott láttuk köz-
ségünk vezetőinek színe-javát:
vitéz dr. Haviár Gyula levente
egyesületi elnököt, Tüköryné
Öméltóságát családjával, Péter-

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Telepítés.

(13.)

Írta: lovag MANZ GYÖRGY.

A telepítés problémáját nem szabad szociális szempontból
megoldani, hanem kizárólag gazdasági irányban kell keresztülvinni.
A termelés irányításának lehetősége attól függ, hogy az eddigi ter-
melési ágak részint más ágakkal cserélődjenek fel, hogy ezáltal a
mezőgazdasági szükségletek, piacaink ellátása és gyáraink nyers-
anyagokkal való ellátása tekintetében termelésünk egyensúlyát biz-
tosítsuk. Ha tehát telepítünk, arra kell törekednünk, hogy a telepítés
által létesített kisebb birtokkegységek oly számban és arányban ka-
rolják fel az új termelési ágakat, hogy így ez az egyensúly létrejöhön.
Mivel ezek az új ágak éppen kis birtokkegységeken legjobban üz-
hetők, sulyt kell helyezni a megfelelő számú ilyen telepek léte-
sítésére. Egy általános tömegtelepítés a fenti célkitűzés nélkül
éppen oly katasztrófális hatással lenne, mint első földreformunk.

A mai értékesítési konjunktúra szerint első sorban a gyü-
mölcsstermesztés, veteménykertészet (primörök) és a kisüzemi ba-
romfitenyésztés hustermelésre kínálkoznak az átszervezés anyagául.
Eszerint a létesítendő telepek méretei nem haladnák meg a törpe-
gazdaságokét, vagyis kb. 2—5 hold körül mozognának. Egy ilyen
törpegazdaság kellő specializált üzemmellel elegendő arra, hogy egy
családnak egész éven át állandó foglalkozást adjon és megélheté-
sét biztosítsa minden külön bérmunkavállalás nélkül is. Ezenkívül
kiterjedne a telepítés modern kisbirtokok létesítésére a nagybirtokok
termelésének intenzívebbítése érdekében (25—25 holdas birtok-
parcellák) és a mezőgazdasági munkások háztelkekhez való juttatás-
ára (1 holdas telkek).

A telepítendő egyének tekintetében ma négyfelé oszlik az
általános mozgalom. Vannak, akik kizárólag a falusi földnélküli
munkásokat telepíteni óhajtják, mások a diplomás ifjúságra gon-

dolnak, egyesek az állami nyugdíjasokat kívánják földhöz juttatni
és végül legujabban arról is van szó, hogy az Amerikából haza-
vagyó, tőkével rendelkező gyári munkásokat vélük első sorban pár-
tolandóknak. Nézetem szerint mind a négyet egyszerre kellene
bekapcsolni a telepítés mozgalmába és pedig a falusi munkáscsa-
ládoknak egy megfelelő részét törpegazdaságok által önnállósítani,
egy részét pedig házhelyek kiutalása mellett megfelelő mezőgaz-
dasági munkaalalmak létesítésével biztosítani. A diplomás ifjúsá-
ságot, mivel köztük legtöbbször olyanok lesznek, akik még nin-
csenek a falusi élethez és mezőgazdasági termeléshez asszimilálva,
kisbirtokokon kellene elhelyezni, ahol a birtokos vállalja a gazda-
ságok vezetését (részesedési birtokrendszer, amelyről egy későbbi
cikkemben szó lesz). A diplomás ifjúság így megtalálja a lehetősé-
ségeket a tőkegyűjtésre és későbbi önállósításra és sokoldalú tanult-
ságával óriási hasznára válik a mezőgazdaságnak, mivel tanult
szakmáját mint mellékkeresetet üzheti falun. Az állami nyugdíjasok
elhelyezése csakis specializált törpegazdaságokon lehetséges, meg-
felelő előzetes szakoktatás után, vagy szakképzett vezetés alatt.
Ami végül az amerikai hazavándorlókat illeti, azokat tőkeerejük
szerint lehet telepíteni szabadkézalatti ingatlanvásárlás útján. Két-
ségen kívül áll, hogy ennek az elemnek beolvadása hazai mező-
gazdaságunkba egy igen értékes gyarapodást jelentene a haladás
és vállalkozás terén. Kivált a szervezkedés ügyét fogják előbbre
vinni.

Azok a javaslatok, hogy azon kiscsászák, akik eddig 15—
20 holdon nem tudtak boldogulni, további földeket juttassunk a
telepítés keretében, nem tartom célszerűnek, mert a mezőgazdaság
megfelelő megszervezése által minden egyes gazdának birtokának
terjedelme szerint meg lesz adva a lehetőség, hogy gazdaságát
olyan termelési ágakra rendezze be, amelyek neki a megélhetést
biztosítják. Itt is inkább a specializálás hiányzik, mint a holdszám,
(Folyt. köv.)

mann József ny. főjegyzőt, dr. Messinger Albert, dr. Tardos Gáspár ügyvédek, dr. Singer István, dr. Neményi Honfi fogorvosokat, a Wagner családot, Iványi Istvánt stb.

Az előadás után reggelig tartó tánc volt, melyen ugyancsak alaposan kitének leventeink magukért s megforgatták a leányokat, kik azzal távoztak, hogy érdemes eljönni a levente mulatságra.

A rendezés nehéz és nagy munkájáért elismerést érdemelnek: vitéz Molnár Pál, Bodendorfer András levente főoktatók és Molnár Gyula.

Remeljük, hogy az egyes levente műkedvelő gárdával többször fogunk találkozni a színpadon, a szép erkölcsi és anyagi sikerhez gratulálunk. Amelyik Egyesületnek ilyen agilis és fáradhatatlan vezetői, tagjai vannak, az megérdemli, hogy ebben a nehéz időben is támogassák és pártolják őket. —n.

Levél.

Budapest, június 6.

Útirány: barangolás. Felszerelés: jól kitaposott, kényelmes cipő...

Szépen felhősödik. Ernyő mindazonáltal fölösleges. Eszhetőségekre tárt „ajlókkal“ vár egy mindig kéznél levő villamos. Időpont: délután három óra.

A Daróczi út mentén levő barakk-házak felé indulok, egy nagy réten keresztül.

Ezek a kátránypapírral fedett ültött-kopott háztoldalékok nyáron nem is mondhatók csunyának és célszerűtlenségnek. A vadszőlő szinte festőien dekorálja őket s elől a deszkaládákból hasogatott kis léckerítés mögül virágok kandikálnak. Sok-sok színes árvácska.

A ház eleje fel van sepregetve, alacsony székeken aszszonyok foltoznak, míg a férfiak — bizonyára egyéb foglalkozás híján, — divatja mult babakocsikat húzgálnak, mert gyerek, az van itt bőven. Tiszláknak, jól tápláltnak látszanak, a székes-főváros nagy becsben tartja a gyermek anyagot. A mi kis falusi gyermekeink már pöftöm korukban vizet hordanak, libát őriznek, kisebb testvérüket peszrálják, — itt minden tényérnyi tisztáson a sport dühöng. (Ki tudja, hány professzionista embrió rugja itt a kőből gyúrt labdát!) A hangulat általában megelégedettnek látszik. A lapos kátránytetőből egyenesen égnek meredő kályhacső kémények

vékonyan hár, de barátságosan kitorognak. Itt-ott még most főzik az ebédet.

Köröskörül festői a táj. A Sashegy lejtőjén harsogó zöld a cserje, a fenyő, a réteken nagy tarka virágfoltok lilaszínből.

Árnyékos helyen, a házak mentén „kisasszonyok“ tenniszeznek. Galuska szaggató lapockákkal verik a szintén házilag készült labdát.

Minden játék-mozgás üdit s elvonja a lelket a töprengéstől, mások irigylésétől.

Szabad veréb-élet...

Átvágok néhány mellékútcán, — itt már a Gellért oldala kezdődik, csodásabbnál csodásabb villákkal.

Az utcák elnevezése a régi kort tükrözi, husz évvel ezelőtt Buda e része ugyszólván szőlővel volt beültetve. (A parcel-lázás jobban kifizette magát.) Van itt Kökörcsin útca, Dinnye útca, Szüret útca, — ezek mind várják türelemmel, hogy megérjen az a közéleti szereplő, akinek a nevével cserélhetnek.

Hegynek fel haladok tovább, általam soha nem taposott, szűz helyeken. Az árnyékos oldalon már mindenütt öntöznek, magas ívben repül a víz-sugár...

Egy hosszú sor csupa rózsaszínkötős apróság tipeg előtttem sorjába. Fehérkabátos magas nő rendezi őket. Repked a szó a levegőben: Gizi néni! Hozzájuk csatlakoztam és talán a gyerekek is megéreztek a céhbelt — egyre — másra ölelgettek. A barakkbeli apróságok voltak, kiket az egyik fővárosi óvónő sétálni vitt a nagy jálszótérre. Ők a napközi otthon növendékei. Délutól a „kedves nővérek“ gondozzák őket, — ahol ebédet is kapnak, délután sétálni mennek. Az egyforma rózsaszínű kötényl is ott adják rájuk, hogy a kipelet-kopott „hazai“-t takarják. Itt a szép környezetben valóban kellett, hogy ők is szépet mutassanak, — hazamenet a „diszi“ otthagyják az intézetben.

Ezután sorra látogatom a fővárosi ovodákat...

Sietek, mert már vetődnek az árnyak. Csak épen érintem a Szent Imre herceg utcáját, jön a Budaörsi út, oldalt a Hegyalja út, mely a Tabán szívébe vezet, — innen egy ugrás a tabáni temető.

A ki nagyon elbizakodottan hordja a fejét, jöjjön ide, — groteszkül szép és rút, amit itt lát. A temető széle már a Győri útba torkollik, egy darabon kerítés sincs, két szorosan egymás mellett levő, földbe süllyedő kis kőkereszt kitar kar-

jait szinte surolja a villamos a keskeny fordulónál. Valami különös érzést vált ki az emberben ez a dülöngő obeliszks — erdő. Némelyik olyan, mintha be volna rugva, a másik, mintha előre hajolva kacagna, van olyan kereszt, mely ferdén áll, mintha féloldalra rántaná a vállát, cinikusan, — legtöbbször azonban már végignyult a földön. Kripták kőlapja alatt beomlott üregek tátonganak, apró kápolnák pókhálós vas-rácsa mögött poros-penészes szobrok szomorkodnak, másutt a borostyán és iszalag három-négy sírt is egymásba ölel, az egyforma sors testvéri szeretetével. És valamennyiről szinte kiabál a szó: „unvergesslich!“ — „feledhetetlen“...

Am a mi temetőnk otthon sokkal elhagyatottabb, mert ott igen ritkán találkozunk az ember élőkkel. Ide kijár az egész környék, mint valami üdülőhelyre. A sok elvadult ciprus, thuja és sok lombos gesztenyefa hús árnyékok ad, a begyöpösödött sirhantok kényelmes pihenőt. (Ki tudja, melyik ósnagy-mama ringatja ott látatlanul az unokáját.) Gyerekkocsik tarkálnak, kézimunkázó színes nyári ruhák mosolyognak ki a sűrű zöld lombok közül, — sőt helyt-helyt elemózsiás kosarak is kandikálnak egy-egy bemohosodott kőkerítés közepéből. Gyerekek a még lábbon álló három-négy méter magas tornyos sírkövek mögött bujósckát játszanak, heverőszéken „üdül“ egy fiatal leány s nem látja, hogy vele szemközt hajdani tizenkilenc éves sors-testvéreinek neve néz rá me-reven... A hangulat mindazonáltal diszkrét, láрма nincs, a tulnan húzódo Csörsz útca hatalmas „Örök“-lakásaiból verődik le néha valami érzelmes keringő hangfoszlánya... A temető innenső oldalán a „Csend“ utca, (a régieknek milyen szép, költői elnevezése) — halkan ihlet és inf...

Megtaláltam, mit kerestem: Virág Benedek sírját. Négy sarkára ültetett, lombos ós-vadgesztenyefa sátorozza be a rövid, keskeny kőlapot, mely erős, fekete vaskerítéssel van körülfogva. A három méter magas vörös-márvány kővön csak a név és évszám. Elmúlt száz esztendeje, hogy hallgatja csendben ez a vergődő lélek a feketerigók dalát, melyek most is ott kergetődztek a a sírja felett... És egy alig hervadt kis lila orgonacsokor mesél neki a halhatatlanságról... mpo.

Ügyeljünk a BAYER keresztre, mely minden tablettán látható.

HIREK

Zolnay Erzsébetet eljegyezte Nagy Géza középiskolai tanár, a szolnoki áll. iparositanonciskola igazgatója.

Medárd napja eső nélkül telt el nálunk, tehát a hagyományos 40 napos esőtől elesünk.

„Filléres gyors indul június hó 18-án Békéscsabáról Budapestre. A Máv. Hiv. Menetjegyiroda békéscsabai fiókja közli velünk, hogy mint a multban, ez alkalommal is bekapcsolja a június 18-iki budapesti filléres gyorsba a környékbeli lakosságot. Tekintve, hogy csak annyi jegy lesz kiadva, ahány férőhely a vonaton van, ajánlatos a jegyeket mielőbb biztosítani. Előjegyzések a Máv. állomásfőnökségénél eszközölhetők.

Fagyalt estély. A pünkösdi hélfőjén a Holler vendéglőben tartott fagyalt estről a beszámoló lapzárta után kaptuk, így arról csak jövő számunkban referálhatunk.

Hat perc alatt a világ körül. A híres angol Reuter távirati ügynökség, mely a világ minden nagy lapját ellátja hirtanyaggal, legutóbb kipróbálta hirszolgálatának gyorsaságát. Feladtak egy néhányszavas táviratot, amely hat perc alatt került meg a földet. A modern sajtó a technika minden vívmányát igénybe veszi, így például Tolnai Világlapja expresszvonaton, repülőgépen és képtávíron kapja a világ eseményéről készült fényképeket. A gyorsaság, a gyors tempó fontos szerepet játszik ennek a híres képeslapnak az életében.

Haláleset. Perei Dániel 67 éves gyomai lakos felakasztotta magát. Teltének oka gyógyíthatatlan betegség.

Április hónapban 24.7 millió pengő volt az államháztartás hiánya.

Mezőberényben gyermekbénulás lépett fel.

Özv. Szabolcska Mihályné a nagy magyar költő özvegye 56 éves korában Budapesen elhalt.

HIRDETMÉNY.

Értesítetnek az adózók, hogy akik hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva, Károly csapatkeresztetek és vitézségi érmesek, a föld, ház és ált. kereseti adó és járuléka nézve adókedvezményben részesülnek és pedig:

1. Amely 100 százalékos hadirokkant föld, ház és általános kereseti adójának együttes összege az 50 P-t nem haladja túl, 30 százalékos kedvezményt kap.

2. Amely 100 százalékos hadirokkant föld, ház és általános kereseti adójának együttes összege az 50 és 100 P között van, továbbá azok a 75 százalékos hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva, akiknek a föld, ház és ált. kereseti adójának összege az 50 P-t nem haladja túl, 20 százalékos kedvezményt kapnak.

3. Ha a 75 százalékos hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva föld, ház és ált. kereseti adójának együttes összege 50 és 100 P között van, valamint ha a 50 és 25 százalékos hadirokkantak, a vitézségi éremtulajdonosok és Károly csapatkeresztetek föld, ház és általános kereseti adója az 50 P-t nem haladja túl, nevezettek 10 százalékos kedvezményt kapnak.

A kedvezmény a föld, ház és ált. kereseti adóra, valamint az ezek után járó állami, megyei és községi pótdadókra terjed ki.

Akiknek a hadirokkantságra, hadiözvegyesre és hadiárvaságra vagy a Károly csapatkeresztre vonatkozó igazolvány a községi adóhivatalhoz már be van mutatva, azoknak újabb igazolványt nem kell beszerezniök, legfeljebb meggyőződhetnek róla, hogy az igazolványuk tényleg be van-e mutatva.

Azok azonban, akik a Károly csapatkereszt igazolványt legkésőbb 1932 évi december hó 25-ig nem mutatták be, nem részesülnek a fenti kedvezményben, azonban ha pótlólag bemutatják Károly csapatkereszt igazolványukat, a jövőben az eddigi rokkantellátási adó kedvezményben részesülnek.

Azok a Károly csapatkeresztetek, akik a Károly csapatkereszt igazolványt nem mutatták be 1932 december 25-ig és így a 10 százalékos adókedvezmény egyébként nem illetné meg őket, ebben akkor részesülnek, ha folyó évi június hó végéig bemutatják a vitézségi éremigazolványukat.

Ha valakinek nincs meg a vitézségi érem igazolványa, azt kérheti a Vitézi Rend Főszéktartóságától, Budapest, Vár, de az igazolványt ebben az esetben is legkésőbb f. évi június hó végéig be kell mutatni.

Azon hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva, akik igazolványukat folyó évi június hó végéig pótlólag benyújtják, a folyó évi kedvezményben már szintén részesülnek, míg egyébként csak az 1934 évtől kezdve.

Akiknek Károly csapatkereszt igazolványuk nincsen, de két tanuval igazolják, hogy 12 hétig harcra való szolgálatot teljesítettek, vagy fogságba jutottak, a Károly csapatkereszt igazolványt szintén megkaphatják.

Bővebb felvilágosítást a községi adóhivatalban lehet nyerni.

Gyomán, 1933. évi június hó 8.

Dr. SZÁSZ LAJOS
jegyző.

ÚJ ÜZLET eket köthet leszállított olcsó ÚJ ÁRAK on

DOMOKOS ALBERT ÜZLETÉBEN.

Ha nem hisz ezen hirdetésemnek higgyen a fülének és a szemének.

Tekintse meg dúsan felszerelt kerékpár, alkatrész és gummiáru raktáramat **vétel kötelezettség nélkül.**

Raktáron: úti és ballongummis új és használt kerékpárok, a legjobb minőségű bel- és külföldi úti és ballongummik.

KERÉKPÁR, VARRÓGÉP, PORSZIVÓGÉP kölcsönzés és javítás.

Rádió akkumulátorok töltése és javítása.

Matuskát még ebben a hónapban Budapesre hozzák.

A Kormányzó díszleltudományozott a vívó Európa-bajnokságra.

Az osztrák hadseregből ki- zárják a nemzeti szocialistákat.

A Nemzeti Egység Pártja párlhatározatban mondotta ki, hogy a királykérdés nem idő-szerű.

„Filléres gyors a Balatonra. A Máv. Hiv. Menetjegyiroda békéscsabai fiókja meg akarja ismeretni Békéscsaba és a környékbeli községek közön-ségével a Balaton szépségeit és ezért július 2-re, kora reggeli indulással egy napos balatoni kirándulást tervez. A vonat csak az esetben indítható, ha legalább 500 utas lesz. Elő-jegyzések f. hó 13-ig eszkö-zölhetők a Menetjegyiroda békéscsabai fiókjánál és szerkesztőségünkben, ahol a jelentkezés-kor P 4.— előleg fizetendő. — Tekintve, hogy a Menetjegyi-roda csak a f. hó 14-ig tör-ténő előjegyzések alapján — tehát csak akkor, ha ez idő-pontig legalább 500-an jelent-keznek — kéri a Máv.-tól a vonat indításának engedélyezé-sét, ajánljuk mindenkinek, hogy minél többen jelentkezzenek eme igen kellemesnek ígérkező kiránduláson való részvételre, mert nem mindennapi alkalom, hogy mi, alföldiek néhány pen-gőért láthassuk a magyar ten-gert.“

Anyakönyvi hírek. Születtek: Bódi Mihály, Kató Sándor, F. Kiss Gabriella. **Elhaltak:** Tari Istvánné Vass Zsuzsanna 56 éves, Bárdos Lajosné H. Kovács Eszter 53 éves, Izsó József 87 éves, Kató Sándor 5

napos, Bogár Eszter 15 na-pos, özv. Bíró Sándorné Pető Julianna 72 éves, özv. Veres Ist-vánné Fekete Rozália 76 éves, Perei Dániel 67 éves. **Házasa-got kötöttek:** Keresztési Já-nos—Derkovics Ilonával, Török György—Kiss Margittal.

PUBLIKACIÓ.

Keresek megbízható, ügyes főző-mindenest. Jelentkezni lehet Wagner Mártonnál.

A Gyomai Hangya értesíti a lakos-ságot, hogy megérkeztek a befőttes és uborkás üvegek. Mielőtt a tagok szük-ségletüket beszereznék, tekintsek meg a Hangya üvegraktárát, hol az olcsó árakról is meggyőződhetnek. Körösi jég a Hangyában átvéve 2 fillér, ház-hoz szállítva 3 fillér kg.-ként.

Özv. Fekete Elek né tisztelttel ér-tesíti a ruhavásárló közönséget, hogy néhai Fekete Elek szabó 41 év óta fent álló szabó üzletét és ruharaktárát továbbra is fenntartja és az ezután is kap-ható, mérték után készít férfi és gyer-mek ruhát. Hitelképes egyének rész-letre vagy hitelbe is vásárolhatnak.

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstan-folyamot elvégezte, a mindenkori nap-számért elvállalja gyümölcsfák elültet-tését és kezelését.

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak literje 44 fillér.**

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő kész-pénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kam-at feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakes-kereskedőhöz Gyomán.

Egy különbejáratu butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben 2 butorozott szoba és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyletnek különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

Keresünk egy üres lakóházat bérbe. Ajánlatok Wagner fakeskereskedésbe adan-dók.

Lakodalmakra, előadásokra, mu-latságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavil-lonban 5 fillér kölcsöndíj mellett.

Meghívó.

A „Hangya“ Termelő-Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezet, a Magyar Gazdaszövetség Szövetkezeti Központja köteleikébe tartozó Gyomai Hangya Fo-gyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1933 év június hó 18-án d. u. 2 órakor a Hangya szöv. helyiségében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozat képtelen lenne, ugy a közgyűlés 1933 évi június hó 25-én fog megtartatni, mely — tekin-tet nélkül a tagok számára — határo-zatképes lesz.

N a p i r e n d :

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendel-kezés.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. Felügyelőbizottság választása.
7. Alapszabály módosítása.
8. Netaláni indítványok.

1932 évi december 31-én a tagok száma 169, üzletrészeiknek száma pe-dig 528 volt; az év folyamán belépett 35 tag 42 üzletrésszel; kilépett 776 tag 2305 üzletrésszel.

A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüg-gesztetett és mindenki által megtekin-tető.

Kelt Gyoma, 1933 VI. 7-én.

Az Igazgatóság.

MEGHÍVÓ.

A Gyomai Önkéntes Tűzoltó Testület f. évi június hó 11-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartja a község-háza kistanács-teremben

tisztújító közgyűlését, melyre az igen tisztelt tagokat tiszte-lettel meghívjuk.

Gyoma, 1933 évi június hó 1-én.

Közégi Mihály Madarass Gyula
jegyző. elnök.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítése.
2. Jelentések az 1932 évről.
3. Fölmentvények megadása.
4. Az 1933 évi költségelőirányzat el-fogadása.
5. Tisztújítás.
6. Indítványok.

Szerkesztésért és kiadásért felelős :
ifj. WAGNER MÁRTON.

Csapadék naptár.

Május—Június	27	3	4	5	6	7	8	Össz.
Társulati székház	8.5					2.5		
Körösladányi őrház	3.—					6.—		
Folyáséri sz.-telep	29.6					4.6		
Peresi szivattyutelep	9.5					1.—		
Kéthalmi őrház	32.1					5.—		
Udvarnok (Roik cs.-ór)	8.6					2.5		

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Nemzeti Egység Pártja.

Arról lehet vitatkozni, mi lett volna előnyösebb Gömbös Gyula miniszterelnök politikájára, ha azonnal választatott volna, vagy mostanáig várt pártja megalakítására? Arról is lehet vitatkozni, hogy most töltsük-e be a királyi trónt, vagy várjunk vele?

Különösen a trón betöltése kérdésében azt kell látnunk, az uralkodóknak sincs meg az a csodaszerű, mellyel népeik nyomorúságát meg tudnák szüntetni. Pedig minden népeért, országáért aggodó vezetőknek most minden más eszme alárendelt jelentőségű, a gazdasági válságot kell megszüntetni előbb csak azután kerülhet sor a többiekre.

Gömbös Gyula miniszterelnök nemcsak a gazdasági nyomorúságunk által fokozott, de a magyar politizálás természetéből fakadó széthuzást, a társadalmi osztályok széttagoltságát, a külön célok, csak a saját érdekek után való történet akarja megszüntetni s amikor ezen az alapon akarja egy táborba hozni a tőkést, a munkást, a gyárost, az iparost, a tisztviselőt, a gazdagot, a szegényt — rend, rang és vallás különbség nélkül, akkor még a politikában kevésbé tájékozott embernek is könnyű megtalálni azt a pártkeretet, melyben mindenki kiveheti részét a nemzeti talpraállás nehéz munkájában.

Gömbös Gyula miniszterelnök keddi képviselőházi beszédében többek között ezeket mondta:

„Nyíltan megmondom, nekem olyan politikai hívek nem kellene, akik konjunkturából csatlakoznak hozzámm, vagy akik hatósági presszió nyomása alatt jönnek, mert szent meggyőződésem, hogy a politika, amelyet hirdetek, úgyszólván diadalra fog jutni“.

Ennek a politikának zász-

lóját bontották most ki az egész országban. A hirdetett ige a magyar élet levegője, kenyere. Aki ezt az ígért hirdeti becsületes magyar hazafi. A többség támogatásától függ az, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök miniszterteráival a hirdetett programjából mit és mennyit tud megvalósítani.

A megyei búzaverseny.

Sokszor lehet tapasztalni, hogy a magyar kisgazda nem törődik eléggé a maga dolgával. Nem érdeklődik olyan dolgok iránt, melyekből tanulhatna, vagy haszna volna belőle.

Erre a rossz tulajdonságra fényesen rávilágít a Békéscsabai Kisgazda Egylet által tervezett vármegyei minőségi versennyel egybekötött búzakiállítás.

Az első jelentkezési határidő június 10-ike volt s eddig az ideig Gyomán összesen 8-an (Nyolcan) jelentkeztek a versenyre. Pedig eléggé publikálva volt, hogy a résztvevőknek a búzáját és talaját ingyen vizsgálja meg a Békéscsabai m. kir.

Mezőgazdasági Vegyikísérleti Állomás, tehát meglesz a versenyzőnek az a haszna, hogy az idei búzájának sikértartalmát ingyen vizsgálják meg, sőt még azt is megtudhatja, ismét csak ingyen, hogy a talaja milyen összetételű.

Gazduraim! Nem gondolják, hogy ez a nemtörődömség már nem is egészen magánügy, hanem mindannyiunk ügye is, hogy a magyar föld a legjobb búzát és ne csak teremjen! Jöjünk van elítélni és könnyelműséggel vádolni mindazokat a gazdákat, akik lusták tanulni és jobbat termelni.

Köröshajózás és öntözés.

A Békés című Gyulán megjelenő lapjárunk június 15-iki számából vesszük a hírt, hogy Márky Barna dr. alispán kezdeményezésére az ármentesítő társulatok bevonásával egy olyan társaság alakítatnék, mely a kormánytámogatásával zsilip duzzasztók létesítésével

a hajózást és öntözést tenné lehetővé a Körösökön.

Örömmel üdvözljük alispánunk kezdeményezését, mert tudjuk, ha a hajózást talán nem is, de az öntözést végig a Körösök folyásán meg lehet oldani.

Facsemeték és suhángok igénylése.

Az államerdészeti csemete keretből igényelhető fák idejét a földművelésügyi miniszter úgy állapította meg, hogy az 1933 évi őszi erdőültetésekhez szükséges facsemetéket és suhángokat legkésőbb 1933 évi július hó végéig és az 1934 évi tavaszi ültetésekhez szükséges facsemetéket és suhángokat legkésőbb 1933 évi október hó végéig kell vagy a

békéscsabai m. kir. erdőhivatalnál, vagy a községi elöljáróságnál bejelenteni.

A csemeték és suhángok ára, illetőleg kiszedési ára olyan csekély összegben lett megállapítva, ez a fásítási szándékát senkinek sem hátráltathatja.

Részletes felvilágosítást a község-házánál adnak.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Gyoma község képviselőtestülete ma, június hó 17-én délelőtt 9 órakor, a község-háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. Mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.

2. Jövőhagyott határozatok bemutatása.

3. Villanyáramdíjak leszállítása.

4. Gróf Tisza István uti ár-tézikut ügye.

5. A község takarékbetűjeire vonatkozó előjárósági jelentés.

6. Községi iskolaszék a gazdasági iskolában padok készíttetését kéri.

7. Ugyanannak kérelme a II. sz. ovodához játékszin felépítése iránt.

8. Zölmezőgazdasági Tanfolyamnak Gyoma községben való megtartása.

9. Piacféri ut kikövezése.

10. A nem csoportosultaknak az előjáróság által történi képviseltetése.

11. Községi iskolák 1934 évi költségelőirányzata.

12. Községi ovodák 1934 évi költségelőirányzata.

13. Községi gazd. iskola 1934 évi költségelőirányzata.

14. Községi Iparostanonciskola 1934 évi költségelőirányzata.

15. Kéményseprői külterületi körzetek megállapítása és a munkakerület szaporítása.

16. Gyámpénztári tartalék alap le nem kötött jövedelmének az elhagyott nem nyilvánított gyermekek alapja javára leendő odafordítása.

17. Kaló Ferenc és társai kérelme, a IV. ker. tanyai első mezei közdülő utnak, községi közdülő utta való minősítése és rendbehozatala iránt.

18. Batári István és társai kérelme a Pósa Lajos ut gyalogjárdájának kijavítása iránt.

19. Csáki Etus és társai a Tánccsis Mihály utcára betonjárdát kérnek.

20. A Magyar Külügyi Társaság anyagi támogatását kéri.

21. Kéri Péter vágóhídi szolgáló végkielégítést kéri.

22. Községélyezés iránti kérelmek.

Idézetek

Mac Donald angol miniszterelnök a londoni világerőkezleten tartott beszédéből:

„A világ olyan állapot felé sodródik, amelyből újból előállhat az a helyzet, amelynél az élet fellázad a szenvedés ellen és a kétségbeesés erői elsöprik a multak nyereségét“.

„Ha győz a politikai elszigetelődés, akkor mi megbuktunk s a világ, amelynek szemei ma rajtunk függenek, ki kell, hogy igya utolsó csöppig a csalódás keserű kelyhét. Ha ellenben a nemzetközi együttműködés gondolata győz, akkor mi is győztünk s a világ reményei jogosnak bizonyulnak.“

Imrédi Béla pénzügyminiszter londoni világerőkezleten tartott beszédéből:

„A magyar válság okai:

1. A háború előtti gazdasági egység szétdarabolása az ország gazdasági strukturájának kényszerű megváltoztatásával járt és ellenálló képességét nagy mértékben csökkentette.

2. Minthogy a mezőgazdaság gyümölcsöző képessége Magyarország gazdasági életére döntő befolyást gyakorol, a mezőgazdasági termékek árának nagyarányú esése Magyarországot különösen súlyosan érintette. A mezőgazdasági termelés mennyisége 1932-ben 3 százalékkal nagyobb volt, mint 1928-ban. Ennek ellenére 1932-ig a mezőgazdasági termelés összértéke 50 százalékkal csökkent.

3. Azokban az országokban, amelyek Magyarországot mezőgaz-

dasági termékeinek természetes piacai, a válság kezdete óta az úgynevezett agrárprotekciónizmus lényegesen fokozódott.

4. Magyarország mai szétdarabolása folytán még szegényebb lett tőkében és a háború után erősebb mértékben rászorult a külföldi tőke támogatására. E tőkemozgalom következtében Magyarország külföldi eladósodása jelentősen emelkedett, úgy hogy 1931. végén külföldi tartozásai 4309 millió

pengőt tett ki, amely összegből 1838 millió pengő esett rövidlejáratu tartozásokra. Ezek a számok, ha azokat az ország mostani erőforrásaival szembeállítjuk, rendkívül súlyos eladósodást mutatnak.

5. Az említett tőkebeáramlás 1929-ben hirtelen lecsökkent, majd 1931-ben teljesen megszűnt.

Főleg a felsorolt okoknak tulajdonítható, hogy a magyar fizetési mérleg egyensúlya felborult.

Tűzoltó Egyesületi közgyűlés.

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a Tűzoltó Egyesület rendes évi közgyűlését, melyen Madarass Gyula elnököl. A Tűzoltó Testületi tagokon kívül ott voltak Pánczél Emil főjegyző, Wagner Márton főrendészeti felügyelő, Iványi István, Kató Ferenc, Gaál Endre stb. A választmányi gyűlés által már letárgyalt múlt évi zárszámadási közgyűlés is elfogadta.

A tisztikar megbízalása lejár, így közgyűlés 3 évre a következőket választotta meg: diszelnöknek Kner Izidort, elnöknek Madarass Gyulát, ki egyfolytában már 9 éve elnöke

az Egyesületnek s most az egyesületi tagoknak csak nagy kérésére vállalta el újabb 3 évre az elnökséget. Titkár Kőszegi Mihály, pénztáros ifj. Kovács G. Lajos, ellenőr Á. Kovács János, ügyész dr. Messinger Albert ügyvéd, számvizsgálók: Nyisztor Péter, Schwalm József, Wagner Péter, választmány: Iványi István, Hartenstein Ignác, Kató Ferenc, Ailer Márton, Kató Lajos jegyző, Grósz Zoltán, id. Kovács G. Lajos. Bácsi Elek, Gaál Antal, póllagok: G. Nagy László, Junker Artur, Máday Aladár, orvos: dr. Vincze Endre.

Nyúltenyésztők összejövetele.

Csüförtökön este 6 órakor szerkesztőségünkben imél összejöttek 14-en a Nyúltenyésztők Csoportjából. Most Endrőről már négyen voltak itt. Vitéz Nagy Szabó Béla be-

számolt a szarvasi kirándulásról és békéscsabai útjáról. Junius 25-én délután megtekintik a tagok vitéz Nagy Szabó Béla és F. Nagy nyúltenyésztéit. Kimondták, a Csoportnak nem

lehet tagja, ki veremben akar nyulat tenyészteni. Előkészítésben egy nagyszabású házinyúl-hús és galamb vacsora.

Legközelebbi összejövetel július 1-én.

Körösgát emelés.

A gyomai vasuti híd és az endrői közúti híd között nagyban folyik a gátmagasítási munka, melyet a Körös-Tisza-Maros Ármentesítő Társulat végezlet, részben talicskás, részben kordés munkásokkal.

Ezzel a munkával a Gyoma felőli szakaszon a magasítási munkálatokat be is fejezik.

Sündisznó szaporulat.

Klein Sándor a temető mellett egy jól fejlett sündisznót fogott el és azt hazavitte, éjjelre a Hartenstein irodába tették. Reggelre négy kis sünnel találják a foglyot.

Szokás nálunk, ha egy sündisznót találnak, azt agyonülik, vagy másként pusztítják el. Pedig ha tudnák, hogy a sündisznó csupa kártékony rovarokkal él és csak egeret pusztít el, talán nem ütnék agyon a jámbor sündisznókat, hanem kimélnék azokat.

Ugyanígy áll a helyzet a baglyokkal is. A fiatal baglyokat játszásra fogják a gyermekek s azok mind éhenvesznek. Pedig a bagoly is egyik legszorgalmasabb egérpusztító, tehát azt is kimélnék meg, nehogy a gyermekek kiszedjék a fiókákat.

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Tagosítás.

(14)

Irta: lovag MANZ GYÖRGY.

Ha egy pillantást vetünk a telekkönyvek térképére, vagy végig sétálunk bármely községnek határában, egy és ugyanaz a kép ragadja meg figyelmünket. Kivéve az uradalmak, nagybirtokok és középbirtokok földjeit, az egész terület keskeny, végtelen hosszú sávokra van felszeletelve, hogy egy hazai kulturmérnökünknek szavaival éljek, „nadrágszíjakra hasítva“. És ezeket a csíkokat számtalan dűlöt köti össze a közutakkal. Ha aztán firtatjuk, hogy hol laknak ezen sávok tulajdonosai, kiderül, hogy néha bizony jó pár kilométer távol vannak azoknak lakóházaik és belsőségeik. Ahol a tagosítást már végrehajtották, ezek a sávok legalább összefüggően egy darabban vannak, ahol azonban még nem történt meg a tagosítás, ott ahány föld, annyiféle a határban.

És most gondoljunk arra, hogy telepíteni készülünk. A telepítésnek alap gondolata pedig az, hogy ezer meg ezer apró törpegazdaságokat, házhelyeket létesítsünk, ahol a termelés a legintenzívebb módon kell hogy meginduljon, ahol tehát a gazda egész nap nemcsak a belsőségen, de az egész területen minden nap százszor is változtatja munkájának színhelyét, állandóan kénytelen földjeit figyelni, őrizni és bejárni. Már magában a hosszú csík erre nem alkalmas, sőt az elkerítés esetén sokkalta több költséggel is jár, mint egy tömör földkomplexumnál. De szükséges, hogy éppen ezért minden belterjes gazdaságban a lakóház és gazdasági épület a földek közepén álljanak. Ez egy keskeny sávon ki van zárva.

Feltétlenül szükséges tehát, hogy a földteherrendezés és telepítés alkalmával egész országunkban tagosítás és pedig a legmodernebb alapon történjen. Erre a legalkalmasabbnak bizonyult a zónaszerű földrendezés.

Az egyes zónák úgy lesznek elrendezve, hogy a legkisebb birtokegységek a falu közvetlen közelében egy körben vagy ivben

találnak elhelyezést, ezeken túl következnek a nagyobb egységek zónája és végül a határon a nagybirtok és uradalom területe. Az első zóna volna a törpegazdaságoké, a második a kisgazdaságoké, a harmadik a nagyobb birtokoké. Arra kell törekednünk, hogy minden egyes birtok minél tömörebb alakban legyen kiszabva, azonkívül, hogy azok a birtokok, amelyek hason termelési ágak felkarolására vannak utalva, lehetőleg zárt csoportokban egymás mellett sorakozzanak fel. Ez lehetővé teszi a legelőnyösebb kooperációt és az ilyen hasontermelésre szolgáló földeknek egyidejű és legkevesebb gépeket és munkát igénylő megművelését.

A mezőgazdasági szövetkezetnek feladata, hogy ezen tagosítás keretében megfelelő hitelnyújtással a gazdáknak házhelyeik és gazdasági épületeik felállításánál segítségükre legyen. Ilyetén sok eddig használt belsőség felszabadul és kiürül és így a házhelyszerzésnél kihasználható, legyen az azonnali megvétel, hitelezés vagy bérlet útján.

Volt alkalmam erről szakemberekkel beszélni és állításaim szerint már magában az ilyen zónaszerű csoportosításban hatalmas, eddig dűlőutakra fordított területek szabadulnának fel, amely megtakarítás szintén a telepítésnek, főleg a házhelyek létesítésének szolgálhatna.

Ugyanezt javasolják a felhagyandó közlegelő területével is. Be van bizonyítva ugyanis, hogy a közlegelő a modern állathygiénának és az állattenyésztés szakszerű keresztülvitelének ellentmond. Számtalan járvány itt terjed, a törzskönyvelés nyilvános legelők mellett lehetetlen és az állatok táplálása ezeken a kopár területeken nem felel meg a modern követelményeknek. A szövetkezet által szervezendő takarmánytermelés és takarmánybiztosítás van hivatva arra, hogy a közlegelőkérdést véglegesen megoldja. Erről egy későbbi cikkemben még szó esik.

(Folyt. köv.)

Megnyilt a gyomai strandfürdő!

Bérletjegyek a pénztárnál válthatók.

Vasút mentén.

Június hó 14-én elindultam vonalon Gyomáról-Szajolon át Debrecenig, vissza Püspökladány-Szeghalmon át érkeztem haza.

Gyoma—Mezőtúr között sok a pipacs, gyengék a tavasziak, gyenge a tengeri is. Mezőtúrtól feljebb fokozatosan javulnak a terméskilátások.

Szajolltól—Debrecenig jók a vetések. A tengeri is üde, ott több eső járt, mint nálunk.

Kisújszállásra zuhogó esőben futott be a vonat. Püspökladány előtt is esett, de mikor Debrecenbe beértünk, valósággal ömlött.

Visszajövet Püspökladányig a legtöbb kukoricaföldön állott a víz.

Debrecenhez közeledve sok fiatal gyümölcsös telepítést látni. Egy helyen a 2 éves gyümölcsfák köze búzával, a másik fele tengerivel van bevetve.

Hajduszoboszlón olyan nagy mennyiségű különböző belmértetű vascó fekszik az állomás mellett, bizonyosan elég lenne egy másik mélyfuráshoz. Két kerek-kazán is ott rozsdásodik.

A csőtömegben túl nagyobb legelő terület, szín náddal épített birkahodállyal, sőt még a juhász kunyhója is nádból van. A kunyhó mellett magasra rakva hirdeli a trágya lelkéből négyzetre laposított „alföldi-koksz” az alföldi mezőgazdálkodás fölös trágya termelését, mely fölösleget a földeken már nem tudjuk felhasználni, tehát eltüzeljük s nem tudunk ráésmélni, hogy ennek a tüzelőnek parazsával a számitani nem tudó szegénységünket tápláljuk.

Püspökladánytól-Szeghalmon át Dévaványáig sok uradalmi területen haladtunk át, hol mindenütt elég jól állnak a vetések. Annál siralmasabb azonban Dévaványa és Gyoma között. Pipacs, vadborsó és szarvakaláb termésünk bőven lesz, de búza vajmi kevés. Mégis csak kell valami előnyének lenni az uradalmi talajművelésnek és vetőmag minőségnek a lörpebirtokoséval szemben, mert, hiszen az időjárás egyenlően szolgál egyiknek is másiknak is, mégis milyen más, mennyivel mutatósabb az uradalmi vetés.

Mire hazaértünk, ilthonra is megjött a várvavárt eső.

Aralásig még sokat javulhat minden. A tengeriről még korai síránkozni, csak eső és meleg legyen, a löbbit elvégzi a természet.

Lő- és atletikai verseny.

A gyomai járás levente és cserkész csapatai június hó 11-én tartották meg járási atlétikai versenyüket.

Eredmények:

100 m. síkfutás. 1. Kalita József levente. 2. Kovács Kálmán levente. 3. Kruchió József levente.

Magasugrás. 1. Mester Ferenc levente cserkész 155 cm. 2. Pulugor László cserkész 155 cm. 3. Kovács Kálmán levente 155 cm. — Versenyen kívül ugrott Jakó László a békéscsabai felső kereskedelmi iskola II. évf. tanulója 160 cm.

Távolugrás. 1. Sebők Lajos levente cserkész 549 cm. 2. Kalita József levente 545 cm. 3. Tóth Antal levente 532 cm.

300 m. síkfutás. 1. Uhrin Vendel levente, 2. Szrnkányi János levente cserkész, 3. Szilágyi István levente cserkész.

Súlylökés. (7 1/4 kg.) 1. Kató István levente cserkész 997 cm. 2. Csikós László levente 968 cm. 3. Uhrin Vendel levente 964 cm.

Gerelyvetés. 1. Sebők Lajos levente cserkész 40.00 m. 2. Bartik Mihály levente 38.63 m. 3. Kató János levente cserkész 36.98 m.

Diszkoszvetés. 1. Uhrin Vendel levente 35.70 m. 2. Bartik Mihály levente 29.40 m. 3. Szrnkányi János levente cserkész 27.60 m.

4x100 m. stafétafutás. 1. A gyomai levente egyesület csapata: Kalita József, Kruchió József, Jzso József, Kovács Kálmán.

Buzogány távoldobás. 1. Ágoston Lajos levente 52.90 m. 2. Bene Imre levente 52.62 m. 3. Forgács Pál levente 46.54 m.

Boxoló verseny. Győztek: Izsó József, G. Kiss Lajos, Bolehovszki Gusztáv, Cs. Nagy Mihály, Molnár Gyula.

Buzogány céldobás. 1. A gyomai levente egyesület csapata. 2. Az 557 sz. Botond cserkész csapat.

Céllövészet. Csapat és egyéni verseny. 1. Polgári Lövészek csapata. 1. Fekete Lajos 123 egység. 2. Megyeri Ödön 122 egység. 3. Arany Gusztáv 109 egység. 4. Fehérváry Ferenc 109 egység. 5. Kovács László 108 egység. Összesen: 571 egység.

Leventék. 1. Szántai László 108 egység. 2. Cs. Nagy Mihály 100 egység. 3. Kovács Kálmán 97 egység. 4. Uhrin Ernő 94 egység. 5. Bartik Mihály 93 egység. Összesen: 492 egység.

Cserkészek. 1. Illyés István 100 egység. 2. Piltz András 95 egység. 3. Szilágyi István 95 egység. 4. Lukács László 89 egység. 5. Biró Lajos 67 egység. Összesen: 446 egység.

A győztesek szép érmeiket és okleveleket kaptak. A versenyt Nyisztor Péter és Ruzska Sándor ügyesen és szépen bonyolították le.

HIREK

Zászlóbontás. A Gömbös Gyula miniszterelnök vezetése alatt álló Nemzeti Egység párja vasárnap f. hó 18-án publikáció után tartja zászló bontó gyűlést a község háza nagyertermében, amelyre mindenkit hazafias szeretettel hív az Elnökség.

A Szarvasi Öregdiákok a szarvasi főgimnáziummal kapcsolataiban múlt szombaton tartották szokásos tavaszi mulatóságukat. Gyomáról is ott voltak többen a volt szarvasi diákok közül.

Az Országos Dalosversenyre a kísérőkként felutazók 66 százalékos utazási kedvezményt kapnak. Már eddig szép számmal jelentkeztek s most ismétellen felhívja a dalárda elnöksége a felmenni szándékozókat, hogy június 20-ig jelentsék ezt be, mert a kedvezményt csak az addig jelentkezők kapják. A dalárda a versenyszámokat már megtanulta, a próbákra szorgalmasan eljárnak a lagok és így lelkiismeretes készültséggel indulnak a versenyre.

A polgári iskola most vasárnap d. e. 10 órától zászlóavatót és tornaünnepélyt tart.

Iskolás majális. Hétfőn gyermekörömlől, játéktól, dallól, kurjanlástól volt hangos a Ligei máskor háboríthatatlan csendje. Elemi iskolásaink tartották majálisukat. Sok szülő élvezte a gyermekhad örömeit és a nagyobbacsok táncát. Az idő is kedvezett, nem esett s így az egész napol átviháncolt fáradtsággal kerültek az ágyba kis nebulóink.

25 éves jubileum. Dr. Kiss László volt főszolgabírónk, most orosházi főszolgabíró május 15-én töltötte be közszolgálati működésének 25-ik évfordulóját. E napon sokan keresték fel személyesen és levélben dr. Kiss Lászlót jó kívánásokkal. Dr. Márky Barna alispán és dr. Páncél József főjegyző személyesen üdvözölték a jubilánst.

Békésvármegyé Beliczey Géza indítványára a földbirtokosok vagyondó-alapjának helyesbitése ügyében felir a kormányhoz.

Gyula a városi gazdaságban termelt 40 q. gyapjút mászánként 120 pengőért adta el a budapesti gyapjárverésen.

Hirdetés. A helybeli községi gazdasági népiskolában az 1933—34. tanévre a rendes beiratások f. év június hó 24. 25-én (szombat, vasárnap) délelőtt 8—12-ig lesznek megtartva az iskola tanonciskolai tantermében. Beiratandó minden fiu-, és leány-gyermek, aki f. év szeptember hó 1-ig a 12 évet betölti s a 15. életével el nem éri, amennyiben középiskolába nem szándékozik járni.

Olaszországban kedvezményes jegyet kapnak a nász-utaspárok.

Barberan és Collar spanyol repülők 36 óra alatt 7000 kilométeres szélességben átrepültek az oceánt.

Pakots József író és országgyűlési képviselő hirtelen meghalt.

Bécsben halálharcot vív a mostani hatalom a németországról irányított ausztriai Hitler-mozgalommal. Bombamerényletek, letartóztatások vannak napirenden.

Sok éves kísérletezés és fardhatatlan tudományos kutafásokra volt szükség, hogy egy gyártmányt teremtsenek, mely ma már az egész világon el van terjedve s kbl. 33 év óta minden ország népei körében osztatlan kedveltségnek örvend. Az Aspirin tabletták jóságát számtalan orvosi szakvélemény és a közönség széles köreinek önkéntes dicsérete elismerie. Minthogy tudvalevőleg csak jó és általánosan kedvelt gyártmányokat utánoznak, természetes, hogy gyakran megkísérlik éppen az Aspirin-tabletták utánzását. Ezek az ugynevezett „pótszerek” azonban hatástalanok, sokszor még hozzá károsak is, amíg az eredeti tabletták a szívnek nem ártanak.

Ragadós állatbetegségek: Lépfene: Kétegyháza. Lőrühkór: Békés, Gádoros, Gerendás, Gyoma, Pusztaföldvár, Szentetornya. Sertéspestis: Békéscsaba, Békéssámson, Csorvás, Füzesgyarmat, Gerendás, Gádoros, Gyoma, Kondoros, Mezőberény, Nagyszénás, Ujkigyós, Orosháza, Pusztaföldvár, Szentetornya, Tótkomlós,

XXIII. országos dalosverseny. Az Országos Magyar Dalosszövetség több mint 200 dalárdája július hó 1-én és 2-án országos dalosversenyt tart, melyen eddig közel 15 ezer dalos fog résztvenni. Az országos versenynek az ad különösen nagy súlyt, hogy a királydíjért és a kormányzódíjért folyik a versenyzés. A MÁV. igazgatósága minden fővonalon különvonatot indít július hó 1-én, szombaton a dalosok Budapestre való szállítására. Az országos dalosversenyen résztvesznek bécsi, svájci, bolgár és német dalárdák is. A dalosverseny kiemelkedő eseménye lesz július hó 2-án, vasárnap este 8 órakor a Parlament előtt tartandó dalosünnep.

Felvételi tájékoztató. A békéscsabai m. kir. mezőgazdasági szakiskola igazgatósága folyó évi október hó 1-én kezdődő 2 éves tanfolyamára pályázatot hirdet. Az iskolába 17 évet betöltött és legalább 4 elemi végzettségű ifjak vétetnek fel. Katonaviselt vagy magasabb képzettségű ifjak a felvételnél előnyben részesülnek. A szakiskola célja földbirtokkal vagy bérlettel rendelkező gazdák fiainak a gazdaság minden ágazatában alapos kiképzése, ugyszintén uradalmak részére gazdasági altisztek nevelése és szakképzése. Az iskola elvégzése kisebb tejipari üzemek vezetésére is képesít. Évi teljes ellátás butorhasználati díjjal 260 pengő. Szegénysorsu, vagyontalan vagy sokgyermekes szülők gyermekei fél-, negyeddíjas vagy ingyenes helyre is pályázhatnak. A felvételre június hónaptól kezdve lehet jelentkezni, azonban a kérvények legkésőbb augusztus hó 1-ig beadhatók. Az iskolába való felvételre részletesebb felvilágosítást ad a békéscsabai mezőgazdasági szakiskola igazgatósága.

Felhőkarcoló papírból. A francia fővárosban csodálatos kiállítású tornyot akarnak építeni. A torony 700 méteres magasságával a világ legmagasabb épülete lenne és autóval lehetne feljutni a tetejére. Ezt a készülő új magassági világrekordot azonban máris túlszárnyalta egy csodálatos felhőkarcoló papírosból. A felhőkarcoló 35 eszlendő alatt 300 kilométer magasra épült, mert a népszerű magyar képeslap, Tolnai Világlapja fennállása óta eddig megjelent számai egymásra rakva ilyen magasságot érnének el. A kultúra felhőkarcolója ez a gigantikus papírépítmény olyan világrekord, melyre a híres képeslap méltán büszke lehet.

„A Balatonra menő filléres gyors utasainak hajókirándulása. A MÁV. Menetjegyirodától értesüllünk, hogy a Balatoni Hajózási Rt. július 2-án luxus gőzösön, nagyon olcsón, 1 pengős személyenkénti áron fogja a filléres gyors utasait Siófokról Balatonfüredre, illetve Tihanyba átvinni. E szerint mindenkinek, aki részt vesz a kiránduláson, módjában lesz hajóról is élvezni a magyar tenger gyönyörű, párfját ritkító szépségeit. Értesülésünk sze-

ÚJ ÜZLET eket köthet leszállított olcsó ÚJ ÁRAK on

DOMOKOS ALBERT ÜZLETÉBEN.

Ha nem hisz ezen hirdetésemnek higgyen a füleinek és a szemének.

Tekintse meg dúsan felszerelt kerékpár, alkatrész és gummiáru raktáramat vétel kötelezettség nélkül.

Raktáron: úti és ballongummi új és használt kerékpárok, a legjobb minőségű bel- és külföldi úti és ballongummik.

KERÉKPÁR, VARRÓGÉP, PORSZIVÓGÉP kölcsönzés és javítás.

Rádió akkumulátorok töltése és javítása.

rint a balatoni filléres gyors iránt igen nagy az érdeklődés. Ajánlatos, ha a vasúti jegy előjegyztetésével egyidejűleg mindenki hajójegyről is gondoskodik és azt ugyancsak előjegyzteteli a Menetjegyirodánál.

Öngyilkosság. Moinár Jánosné zsófiamaajori béres 33 éves felesége kedden reggel a Körösbe ölte magát. A víz levitte Endrődig, ott kifogták és csüörtörökön eltemették.

A világ varázslói. A világ összes híres bűvészeiről közöl rendkívül érdekes pompás képekkel illusztrált cikket a Délibáb új száma, mely gazdag tartalommal jelent meg. A szórakoztató cikkek egész légióját, pompás rádióműsorokat, színházi beszámolókat, híreket, pletykákat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, filmriportokat, gazdag rejtvényrovalet és még számtalan érdekességet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A 84 oldalas Délibáb 120 képet közöl és ára csak 20 fillér. Romániában 10 lei, Csehszlovákiában 2 ck., Jugoszláviában 4 dinár.

Békéscsabán az országos vásárt június 20-án és 21-én tartják meg.

Köszönetnyilvánítás.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköré mélyen megrendülve jelenti, hogy közszereget vezető tagja, műkedvelő gárdájának büszkesége

SZÁNTAI ELEK

életének 24 évében, 1933 június 10-én, tragikus hirtelenséggel elhunyt.

A megboldogult hervadhatatlan érdemeket szerzett Önképzőkörünk körül és emlékét mindnyájan őszinte kegyelettel fogjuk megőrizni.

Gyopárosra filléres gyors megy Budapestről, mely alkalommal Orosháza a vendégeknek ingyen cipókat és kulcsos kalácsot süttet.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Csapó Sándor. **Házasságot nem kötöttek.** Elhaltak: özv. Tuba Mihályné Kruchió Erzsébet 80 éves, Szántai Elek 23 éves.

STEINER EMIL

gyöngyösi bortermelő

Ajánlja kitűnő minőségű

HEGYI FAJBORAIT

az alábbi olcsó áron, 50 litertől feljebb, kölcsönhordókban utánvét mellett.

Árai literenként, fillérekben:

Visontai rizling vagy siller	28
Leányka peccenyebor	40
Mézédes csemege vörös v. fehér	70
Vörös ürmös és muskutatály aszu	70

PUBLIKACIÓ.

Keresek megbízható, ügyes főző-mindenest. Jelentkezni lehet Wagner Mártonnénál.

A Gyomai Hangya értesíti a lakoságot, hogy megérkeztek a befőttes és uborkás üvegek. Mielőtt a tagok szükségletüket beszereznék, tekintsek meg a Hangya üvegraktárát, hol az olcsó ákról is meggyőződhetnek. Körösi jég a Hangyában átvéve 2 fillér, hához szállítva 3 fillér kg.-ként.

Özv. Fekete Eleké tisztelettel értesíti a ruhavásárló közönséget, hogy néhai Fekete Elek szabó 41 év óta fent álló szabó üzletét és ruharaktárát továbbra is fenntartja és azután is kapható, mérték után készít férfi és gyermek ruhát. Hitelképes egyének részletre vagy hitelbe is vásárolhatnak.

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstanfolyamot elvégezte, a mindenkori napszámért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Meghívó.

A „Hangya” Termelő-Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezet, a Magyar Gazdaszövetség Szövetkezeti Központja kötelékébe tartozó Gyomai Hangya Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1933 év június hó 18-án d. u. 2 órakor a Hangya szöv. helyiségében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozat képtelen lenne, úgy a közgyűlés 1933 évi június hó 25-én fog megtartatni, mely — tekintet nélkül a tagok számára — határozatképes lesz.

N a p i r e n d :

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. Felügyelőbizottság választása.
7. Alapszabály módosítása.
8. Netaláni indítványok.

1932 évi december 31-én a tagok száma 169, üzletrészeiknek száma pedig 528 volt; az év folyamán belépett 35 tag 42 üzletrésszel; kilépett 776 tag 2305 üzletrésszel.

A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Gyoma, 1933 VI. 7-én.

Az Igazgatóság.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

Csapadék naptár.

Junius hónap	9	10	11	12	13	14	15	Össz.
Társulati székház				2.5		12.5		15.—
Körösladányi órház						20.—		20.—
Folyáséri sz.-telep				3.2		11.4		14.6
Peresi szivattyutelep				1.5	6.5		3.2	11.2
Kéthalmi órház		1.—				8.5		9.5
Udvarnok (Roik cs.-ór)				2.—		22.—		24.—

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felélős szerkesztő: **UJ. WAGNER MÁRTON**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Munkára!

A megszervezés jó volt. Az egész országban működésbe hozták a nagyméretű politikai gépezetet s annak minden kereke egymásba kapcsolva mozgásba hozta a Gömbös Gyula miniszterelnök pártját, mellyel nehéz nemzetépítő munkáját megkezdí.

Nálunk is szokatlan méretekben nyilvánult meg az érdeklődés, de még mindig kevesen voltak ahhoz, hogy bizonyosságot tettek volna polgártársaink annak a politikának támogatási szándékáról, mely politikáról Gömbös Gyula miniszterelnök szó szerint ezeket mondotta: „Egész politikai elgondolásom a falun épül fel, mert azt vallom, hogy a falu az a kifogyhatatlan forrása a magyar erőnek, amelyet kibányásznia kell mindenkinek, aki az ország vezetésére hívatottnak érzi magát.

A falu elhanyagolt területe a multnak, amelyről megfélekedtek, talán éppen azért, mert tulságosan magyar volt. Ezért tartom első kötelességemnek a falut járni és örömmel fogadni a baráti kezét, akár kérges tenyérrel van szó, akár az előkelő mágnás finom kezéről.

A Nemzeti Egység Pártja működésében, hatalmas szervezésében útát keres a legtávolabbi tanyán élő polgárokhoz is és hitet önt az elcsüggedt szívekbe s összefogásra hív minden magyart.

A gyomai választókerület polgárai is megértik a hívó szót, részt vesznek a nagy munkában. Ők is vallják Gömbös Gyula miniszterelnökkel:

„... ne terpeszkedjék itt

állandóan a politikai gyűlölködés légköre, hanem béke legyen, mert csak békében

lehet dolgozni, termelni, építeni és az emberiség nagy gondolatát szolgálni“.

Államháztartás és gazdasági élet.

Irta: **Dr. Temesváry Imre min. tan., orsz. gyűl. képviselő.**

A mai világkrízis az évtizedek alatt kialakult gazdasági lörvényszerűséget annyira felborította, hogy a gazdasági és pénzügyi dogmák hivatalos ismerői és kutatói is, a legtöbbször, szinte tanácstalanul állanak, az egyik pillanatról a másikra bekövetkező események előtt és így az ország közvéleménye csak az állami költségvetés alapján alkothat magának kellő képet gazdasági és pénzügyi jövőnk alakulásáról és ezekből az adatokból láthatjuk azokat a terveket, amelyeket a kormány — a meghozott áldozatok ellenértékéül — gazdasági életünk megjavítása érdekében meg akar valósítani.

Ha visszatekinünk az elmúlt év állami költségvetésére, meg kell állapítanunk, hogy egyfelől a képviselőházban most letárgyalt költségvetés az, amely, viszonylag, a legnagyobb erőfeszítésnek teszi ki az ország polgárságát, másfelől, amely viszont levonja mindazokat a konzekvenciákat, amelyeket a gazdasági és a pénzügyi helyzet világszerte bekövetkezett rosszabbodása, elől a kicsiny, megcsontított országtól megkövetel. A kormány igyekezett az 1933—34. évi költségvetés összeállításánál megszabadulni mindazoktól a ballasztoktól, amelyek az előző költségvetésből eredőleg, az új költségvetésre való átlépést megnehezítették volna. Ezt a céll szolgálja az államkölesönről a közelmúltban megalkotott lörvényünk, amelynek alapján felvett belső kölesön a folyó költségvetésünkben előrelátható deficit kiegyenlítésével, az állami háztartási egyensúlyt biztosíthatja.

Egész világon az elzárkózás és autarchia politikája

domborodik ki napról-napra nagyobb mértékben. Magunkra vagyunk utalva és minden belső erőnket úgy kell koncentrálnunk, hogy egyfelől az államháztartás kiegyensúlyozása, pénzünk értékállandósága, másfelől pedig a gazdasági élet folytonossága minden körülmények között biztosítható legyen. Ennek az utnak követését látjuk ebben a költségvetésünkben is, amidőn a kormány pénzünk stabilitásának legfontosabb előfeltételét az államháztartás kiegyensúlyozását kívánja elérni. Államháztartásunk egyensúlyozását csak a lehető legnagyobb erőfeszítésekkel, a kiadások igen jelentékeny mértékű lefaragásával, a legmesszebbmenő önmegtartóztatással közelíthetjük meg annyira, hogy ezután az ebben a költségvetési előírásaiban még jelenkező deficit eliminálása nagyobb gondot már ne okozhasson.

Véglegesnek mondható nyugalmi állapotot csak akkor remélhetünk, ha külföldi hitelezőinkkel olyan megállapodási létesíthetünk, amellyel egy méltányos konverzió révén biztosíthatjuk a termelő munkának folytonosságát olyan mértékben, hogy ezzel a gazdasági életünk megerősíthessük. Igen jelentős haladást látunk, különösen a termelő munka megindulása tekintetében azáltal, hogy sikerült a kormánynak a belső tőkecirkulációt, a transzfer alapon elhelyezett pénzek egy részének igénybevételevel, valamint az ugynevezett ipari munkatermelő szövetkezet létesítésével megindítani. A mozdulatlan tőkének a mozgó életbe való átömlesztése a gazdasági élet felrészítését és megindítását szolgálja és az ilymódon fokozódó egészséges munka

révén meginduló fogyasztási és vásárlóképesség az egyedüli biztosítéka a nyugodt, a normális társadalmi rendnek is.

De a gazdasági élet ilyen rendkívül súlyos helyzetében az összes gazdasági tényezőknek elengedhetetlen kötelességük, hogy szervesen együttműködve igyekezzenek az egymás közötti gazdasági ág közötti jelenkező aránytalanságot kiküszöbölni. E tekintetben nálunk, ahol a mezőgazdaságnak jutott a domináló szerep, — amely gazdasági ágat a legnagyobb mértékben súlytotta a mai világválság — még mindig, igen csekély mértékben látjuk a többi gazdasági ág részéről azt a megértő közeledést, amellyel a mezőgazdaság prosperitását előmozdítanák.

Pedig, ha az ipari termelésnek az az igazán szűk köre, amely a mezőgazdaság nélkülözhetetlen szükségleteit szolgáltatja, igyekeznek ármérséklésével a mezőgazdaság megsegítésére sietni, akkor a mezőgazdaság prosperitását segítené elő és fokozná annak vásárló- és fogyasztóképességét is.

A Nemzeti Egység Pártja megalakulása a gyomai választókerületben.

Az országos lelkesedéshez méltóan alakult meg a gyomai választókerületben is a Nemzeti Egység Pártja. Endrődön és Kondoroson június 15-én, Gyomán pedig június 18-án volt a megalakulás.

A kerületi és helyi tisztségeket a következőleg töltötték be: Kerületi elnök: Tápai Károly, titkár Hoczman István.

Gyomai elnök: Cs. Nagy Dániel, titkár Domokos János.

Endrődi elnök: dr. Kovács Péter, titkár Szabó József.

Kondorosi elnök: Jeszenszky Sándor, titkár Kupcsék Tibor.

A vasárnap reggeli gyorsal Gyomára érkezett dr. Márky Barna alispán is, ki a déli gyorsal átutazó dr. Sztranyavszky Sándor országos pártelnökhöz csatlakozott Tükör József nagylaposi birtokossal és együtt mentek Gyomára.

Kedves gazdatársam.

Lassan-lassan eljön az ideje az őszi fa ültetésnek. A neki való 80/50 cm.-es gödröket megáshatod az első eső után. A fát ültetheted szeptember elejétől az első fagyig.

Ültetésnél állítsd a fát a lecsipett végű gyökerekkel a gödör puha apró földjébe, úgy, mintha Te állnál kezéd ujjain s oly mélyen, hogy a gyökér nyaka a gödör szélével legyen egy vonalban. A gödörből kiemelt apró föld 10-15 cm.-el magasabb lesz az ültetésnél. A gyökér közét jól töltsd ki apró földdel s tányérszerűre csináld az ültetett fa földjét s önts minden egyes ültetett fára legkevesebb 10-15 liter vizet, hogy a föld jól kitöltse a gyökérközöket. Trágyát a gyökérre ne tégy, mert az gyökér rothadást idéz elő. A magasra nevelt fát karóhoz kösd, hogy a szél le ne törje. Minden gyümölcsöst jól körül kell keríteni erős, száraz tüskékkel, de ennél sokkal jobb a dróthálóból való kerítés, a tetején 2-3 sor szegesdróthuzalal, mert e nélkül a gyenge fát kifürdi a tyúk, a marha meg lelegeli, a gyermek pedig ostornyelet csinál belőle.

Gazdálkodj ésszel, add meg mindennek a nekivalót, akkor a gyümölcsfa is megtermi a Neked való hasznót.

Jó aratást, gazdag termést s jó árakat kívánok az őszi viszontlátásig (e lap hasábjain és személyesen. Szerk.).

Ormándlaky WAISBECKER ANTAL.

Géppel való aratás.

Ugy a napi lapokban, mint a Köztelek hasábjain igen sok szó esett már arról, hogy miként lehetne az üzem költséget a gazdaságokban redukálni? Igen sok esetben azonban ez csak gép munkák bevezetésével lehetséges, ami azonban a munkanélküliséget növeli. Ennek folytán jelent meg a hatóságok részéről egy felhívás a gazda társadalomhoz, vagy jobban mondva az uradalmakhoz, hogy aratógépet ne használjanak, hogy több ember jusson munkához.

Én a vezetésem alatt álló gazdaságban állandóan foglalkoztatok aratógépeket, anélkül azonban, hogy a rendes arató létszámot egy emberrel is csökkenteném.

A cséplőgépek munkájáról igen sok szó esett már a Köztelek hasábjain, hogy miként lehetne a szem veszteséget kiküszöbölni? Nem beszélve az ócska és régi rendszerű cséplőgépekről.

Arról azonban, hogy az aratásnál milyen óriási vagyton megy veszendőbe, még nem sokat hallottam és olvastam. Merem azonban állítani, hogy a cséplőgépek okozta szemvesztés ehhez képest említésre sem méltó!

Harmincöt évet meghaladó gazdai múltam alatt azt láttam, hogy minden nagyobb gazdaság kénytelen egy pár aratónak 8-10 m. hold őszi gabonát és 2-4 m. hold tavaszi gabonát adni aratásra, mert a munkások kevesebb területet nem igen vállalnak. Indokoják ők ezt újabbán azzal is, hogy a marokverők ma nagyobb igényeket támasztanak velük szemben, mint

a múltban. Ez igaz is, mert még pár év előtt egy marokverő kapott 100-120 kiló búzát, ma pedig 150-200 kilót és 10 pengő készpénzt kap. A gazda tehát kénytelen abba belemenni, hogy 10 m. holdon jóval felüli aratást adjon egy pár aratónak. Sokan talán szívesen bele is mennek, mert akik élelmet is adnak az aratónak, kevesebb pár fogadása esetén az lényegesen csökken. Mi következik most már ebből? Az, hogy aki ennyi területet ad aratásra egy pár aratónak, az csak legfeljebb 50 százalékát aratja le idejében a terményének, a másik 50 százaléknál — pláne ha termett a búza — előáll egy óriási elhullás és minőségi romlás. A tavasziak sorsáról nem is beszélek.

A szem veszteség sok esetben nem ellenőrizhető teljesen, az aratásnál nem látja az ember jól az elhullást, a föld erősen repedezett s a mag jó része oda hull. A tarlót járják az állatok s aztán rendszerint következik egy tarlóhánás s havi véletlenül hamarosan jön egy jó eső, akkor a keletésnél látja az ember, hogy nem is egy, de két vetőmag hullott el, ami holdankint cirka 150 kiló búzának felel meg.

Az a gazdaság tehát, amelyik 1000 m hold búzát arat, 500 holdnál tapasztalja ezt, ami jó néhány vagon búza veszteséget jelent számára.

Én szintén kénytelen vagyok 10 m. hold őszi- és 2-3 m. hold tavaszi termény aratást adni az aratóimnak, de foglalkoztatok aratógépeket is és pedig annyit, hogy

a gépek ugyanannyi területet váganak naponként, mint az aratók, így elkerülöm a szemvesztéséget és a minőségi romlást is.

Az aratógépekkel aratott területek után az aratók éppen úgy kapják munkabéruket, mint az általuk aratott területek után, holt az azt csak körül vágják és keresztbe rakják. Ha gyenge termés van, mint a múlt évben is volt — akkor kevesebb aratógép dolgozik. Még egy másik előny az is, hogy a szalmás termények hamarabb kerülnek asztagba. Ha dült a gabona, akkor sem esem kétségbe, mert meg van minden aratóm.

Az aratógépek mikénti foglalkoztatása teljesen az én jogom. A gazdaságban rendszerint több csapat arató dolgozik s a gépekért természetesen versengés folyik, amelyeket azonban az arató csapatok létszámához és a holdak számához mérten az érés sorrendjében kapnak meg a csapatok. Így nem hogy ellenszenves volna nekik, de féltve őrzik, hogy azoknak valami bajuk ne legyen.

Tudom, hogy ez sok gazdatársamnak nem új dolog, de viszont lehetnek olyanok is, akik e felett gondolkozóba esnek? Így talán hasznára lehetek ezen sorok megírásával úgy a gazdatársaknak, mint a munkásságnak?

Fenti soraim megírására az Országos Mezőgazdasági Kamara szíves felhívása készített, miután ezen tapasztalatom a mezőgazdasági munkásokra vonatkozó kérdőívén közöltem.

Kérem a gazdatársak szíves hozzászólását:

Kiváló tisztelettel:
CSERMÁK KÁLMÁN
uradalmi tisztartó.

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Bérletek.

(15).

írta: lovag MANZ GYÖRGY.

Ma a nagybirtokok, sőt uradalmak is alig bírják a termelés költségeit és nem képesek földjeiket a kívánatos belterjes rendszeren kezelni, mivel a ráfordított munkabér elnyeli a hasznót. Avval, hogy ilyen birtokok mint nagybirtokok kezelteknek, sem a birtokosnak sem pedig a nagybérletnek nincs segítve, mert éppen ellenkezőleg a költség megmarad, az esetleges haszon pedig kettéoszlik. A tapasztalatok mutatják, hogy sokkalta jobban jár egy bérbeadó, mint a bérlő, ha a bérlet kisebb részekre oszlik. Mert itt minden egyes bérlő saját családjával végzi az összes munkákat és így megtakarítja a magas munkabérekét, vagyis magának takarítja meg a rezszi legnagyobb tételét mint jövedelemforrást.

Amerikában rájöttek aztán, hogy a bérlői termelésbe még egy morális momentumot lehet belevinni, a birtokos és bérlő érdekeinek teljes egyesítését. Ez úgy lehetséges, hogy a birtokos magára vállalja a bérlet felszerelését, a gazdaság vezetését, a bérlő pedig a munkát. Az ugynevezett részesedési bérletrendszer tehát kikapcsolja egyrészt a munka költségeit, másrészt pedig az első berendezkedés sok esetben elviselhetetlen kiadásait a bérlő részéről. A kisbirtokokra való parcellázás, vagyis a gazdasági területek effektív feldarabolása ez esetben nem is szükséges, a birtokos 20-25 hold szerint egy-egy bérlőt szerződte, a gazdaságát azonban mint egy birtokot kezeli és a munkát a bérlőkkel együttesen, vagyis kooperatív végezteti. Hogy ezt a munkaerőt mindig irányíthassa, egy kis telepítési műveletet is végez. A földeken kiszakít minden bérlőnek egy kis házhelyet (1/2 hold) és rendelkezésre

bocsátja a bérlőknek az építésre szükséges anyagot, a bérlők pedig kooperatív felépítik az összes lakóházakat. Minden ilyen bérlő-otthonhoz egy kis kert tartozik, hogy a bérlő ott a családjának ételmezésére szükséges házi termelést is üzhesse.

Ilyen részesedési bérletekben a birtokos és bérlő a gazdálkodásnak hasznát egyenlő részekben osztják meg, 50-50 százalék esik a birtokosra, ugyanannyi a bérlőkre. Az eddigi tapasztalatok mutatják, hogy a közös érdek hamarosan fellendíti az üzemet, mert itt nem csak a birtokosnak érdeke a gazdaság jövedelmezősége, hanem a bérlőé is. Óriási jelentőséggel bír ez a rendszer azért főleg, hogy ilyen módon a teljesen vagyontalan néprétegek is hozzájárulhatnak egy bérlőhöz és földhasználathoz anélkül, hogy ezáltal a nagybirtokokat földjeiktől megfossszunk vagy bárminemű módon sérelem esne a tulajdonjogon. A bérlőnek meg adatik a lehetőség, hogy szorgalommal és takarékossgal magának nem csak a megélhetését biztosítsa, de az évek folyamán egy kis tőkét is gyűjtsön és így magát később teljesen önművelésére állítsa.

Első sorban a falura telepítendő diplomás ifjúságra gondolok ezen bérletek létesítésénél, mivel ők az első pár év alatt a mezőgazdasághoz való teljes asszimilálódásig legjobban járnak, ha a földszerezéssel járó költsönöket mellőzhetik és egyszersmind begyakorolhatják magukat a teendőikbe. Másodszorban a falusi munkásoknak és földnélkülieknek ilyen bérletekhez való juttatása vendő szemügyre. A diplomás ifjúságnak a főiskolákon szerzett különböző szak tudás alkalmat nyújt arra, hogy más téren is megkeressék megélhetésüket és így fokozatosan el fognak helyezkedni a szövetkezetben és egyéb vállalatokban és helyükbe a bérletekbe szintén munkáscsaládok fognak beilleszkedni.

(Folyt. köv.)

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI TŰZIFA SZÜKSÉGLETÉT

KIVÁLÓ MINŐSÉGBEN ÉS IGEN OLCSÓ ÁRBAN BESZEREZHETI:

Wagner Márton Fiai fakeskedőknél.

TELEFON: GYOMA 22.

TELEFON: GYOMA 22.

A polgári iskola tornavizsgálója

a közönség legnagyobb sajnálatára alighogy megkezdődött, az eső miatt félben is maradt.

Az egybegyűlt szép számú érdeklődők az iskola falai között találtak menedéket a hosszantartó eső alatt, ahol a növendékek kézimunka és rajzkiállításában gyönyörködhettek.

Az ízléssel összeállított rajzok és munkák figyelmes átnézése sokat beszél a megértő szemlélőnek. Szakértő és gondos vezetésről, szorgos és sok helyen meglepően ügyes gyermeki kezekről. Mindenekfelett pedig a polgári iskola valóban életre nevelő gyakorlati szelleméről, magyaros ízlésre való szoktatásáról.

Az elmosott tornabemutatót meg kellene tartani.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Gyoma község képviselőtestülete 1933 évi június hó 17-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő közérdekű határozatokat hozták.

A vajudó villanyáramdíjak leszállítása ügyében Pánczél Emil főjegyző és Bácsi Elek társulali igazgató képviselőtestületi tagokat kiküldte közgyűlés, hogy tanulmányozzák át az abonyi villanyügyet, melyben döntés történt. Eljárásokról tegeyenek jelentést.

A gróf Tisza István úli arlézi-kút fúratására nézve pólszerződés költséget határozta el 26.000 pengő költséggel.

Eiőljáráság bejelentette, hogy az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár a felhívásnak elegendő lett és a felmondott összeget befizette.

Elhatározták gazdasági iskolában új padok készítését és a 11-ik óvoda játékszínjének felépítését. A költségeket a jövő évi költségvetésbe veszik fel.

Elhatározták, hogy Zöldmezőtanfolyam Gyomán való megtartását kéri a képviselőtestület.

A piactéri út kiépítését elhatározták, a költségekre a községi alapból kölcsön felvétele határozatolt el.

Vízi társulatoknál nem csoportosulnak képviselőre köz-

ségi bíró, törvénybíró és főjegyző kiküldettek.

Községi iskolák, óvoda és gazdasági iskola 1934 évi költségvetésirányzatát megállapította.

Kaló Ferenc kérelmét, hogy mezei közös dűlő út községi közúllá nyilvánítottassék, elutasította.

Járda építési kérelmek folytán elhalasztotta, hogy annak fedezetéről a jövő évi költségvetésben gondoskodik.

Kéri Péter volt vágóhídi szolga részére 100 pengő végkielégítést szavazott meg.

A külterületei a képviselőtestület nem osztotta kéményseprői körzetekre. A községet szintén meghagyta egy körzetnek, azzal az indokolással, hogy a befolyó jövedelem 2 kéményseprőmester létfenntartásához nem elegendő.

Világmarkás autós és motor kerékpár

PNEU

autóalkatrészek

amerikai kocsikhoz, Citroen összes típusaihoz, felszerelési cikkek

legolcsóbb beszerzési forrása!

Saját érdekében kérjen árajánlatot.

NAGY JÓZSEF

automobil szaküzlete,

Budapest, VI., Andrássy út 31.

Tel. Aut. 221—97, 285—63.

HIREK

A helybeli postahivatal közli, hogy a kereskedelmi miniszter rendelete értelmében az eddig vasárnapon szedett pótdíj a távira feladásnál és távolsági telefonbeszélgetésnél a jövőben megszűnik.

A nagylaposi úlépítéshez hétfőn hozzáfognak és azt a nyáron megépítik.

Vizbefulladás. Csütörtökön este 7 órakor a vasúti híd közelében fürdés közben a Körösbe fulladt Beregszászi Imre mezővárosi születésű 24 éves szücssegéd. E hír megírásakor még nem találták meg a hullát.

Körösvölgyi Vizhasznosító Társaság címmel megalakult dr. Márky Barna alispán kezdeményezésére a Körösök hajózhatóvá tételét és a Körösök vizének öntözésre való felhasználását megvalósító társaság, Gyula székhellyel. A Társaság elnökévé dr. Márky Barna alispánt választották meg.

Darabos Lajos hódmezővásárhelyi ref. kántort elragadták lova, leeseit a kocsirol, koponyaalapi törést szenvedett és meghalt.

A gazdaadósságok rendezését még ebben az évben letöltő alá akarja hozni a kormány.

Az arany jegyűbe
valóság jele van bevéve.
Az **ASPIRIN**-tabletták
is magukon viselik valóságuk jelét: az ismert Bayer-keresztet.
Meghülés első jeleinél és fődalmaknál **ASPIRIN-TABLETTÁK**

A Békéscsabáról—Siófokra tervezett filléres gyors július 2-án indul. Aki részt akar venni, június 27-ig jelentse ezt a vasúti pénztárnál, ahol 5 pengőt kell befizetni. A vasúti jegy, a hajójegy és étkezési jegy cca 10 pengőbe kerül. Az utazás kényelmesebb lesz, mert nem 50, hanem 70 üléses (amelyeknek a gyorsvonallal járnak) vagonokból állítják össze a szerelvényt. Eddig jelentkeztek: Szarvasról 200, Orosháza 180, Gyula 120, Békéscsabáról 150.

A SZARVASI M. KIR. GAZDASÁGI TANINTÉZET

a földmívelésügyi miniszterium egyetlen középfokú gazdasági szakiskolája itt gazdák, birtokosok, bérlők, négy középiskolát végzett fiait önálló gazdálkodásra tanítják. Modern tanintézet, kitűnő, olcsó konviktus. Elméleti és gyakorlati oktatás. 500 holdas tangazdaság. Testnevelés sport. **Katonaságnál karpaszományos kedvezmény.**
Részletes tájékoztatót küld az igazgatóság.

Nem lehet lávól az az idő, amikor Magyarországnak visszaadják az elszakított magyar területeket — mondta Sir Robert Goover angol képviselő.

Az Előljáráság felhívja mindazokat, kik a kiosztott házszám táblák árát még nem fizették be, azt haladéktalanul fizessék be, mert végrehajlnak.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Forgács Mária Margit, Diós Ferenc, Herdi Ferenc Pál Imre, Földesi László, Bácsi Róza. **Házasságot kötöttek:** Molnár Endre—Vince Eszterrel, Aranyos Ferenc—Sáfrí Lidiával. **Elhaltak:** Vince Lajos 81 éves, Schal Andor 5 és fél hónapos, Lakatos Sándor János 25 éves.

A békéscsabai kommunista szervezkedés irányítóját Budapestien elfogták.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

MEGNYILT!

Értesítjük a tisztelt közönséget, hogy Gyomán, Horthy Miklós út 21 házszám alatt (dr. Singer ház)

villanszerelő és műszerész üzletet és műhelyt nyitottunk.

Foglalkozunk minden e szakmába vágó új és javítási munkákkal. Fővárosi és más nagyvárosi tapasztalataink alapján módunkban áll a tisztelt közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni. Törekvésünk, hogy a tisztelt közönség ezirányú kényelmét biztosítsuk és haladva a korrall, a technika minden vívmányát e téren azonnal bevezessük.

Gyárakkal és nagykereskedőkkel sikerült olyan megállapodásra jutni, hogy mindenben a fővárosi árakat tudjuk tartani.

Raktáron tartunk minden e szakmába vágó árukat. Törekvésünk, hogy munkánkkal és áruinkkal a közönség bizalmát megnyerjük.

Kérjük a tisztelt közönség pártfogását

LACH és KUN

villanszerelő és műszerész.

Szolid árak! Preciz munka! Pontos kiszolgálás!

Helyreigazítás. A múlt heti számunkban, a Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre által közzétett, Szániai Elek gyászjelentése elé, sajnálatos szedési hiba folyán került a „köszönetnyilvánítás” szó. Ezen tévedésünket ezennel helyesbítjük és elnézést kérünk az Önképzőkörötől. — Szerkesztőség.

A fényképezés világrekordja. Afrikában szombafon rábukantak a világ legnagyobb kékgyémánijára, Los Angelesben vasárnap óriási földrengés pusztított, Kisásztiában saskörmű fiút szült pénteken egy török asszony, — s az események képeit kedden már hozzák a világ legnagyobb illusztrált lapjai, köztük természetesen a Tolnai Világlapja is. Hogyan lehetséges ez? Ugy, hogy Tolnai Világlapja szerkesztőségébe a világ minden részéből 8000 aktuális kép érkezik képtávirón, repülőgépen és vonalon hetenként és ezekből választja ki a legérdekesebbeket és legaktuálisabakat ez a nagy képeslap, mely így a világ legérdekesebb képeivel tud szolgálni olvasóinak.

Megalakul a gazdahitel védőszerv. Hír szerint a gazdasági életünkben egy új szerv vonul be, a mezőgazdasági O. H. E., amely a mezőgazdasági magánegyezségi eljárások lebonyolítására lesz hivatott. Miután a gazdavédelmi rendeletek f. évi október 1-én lejárnak, remélhetőleg az új O. H. E.-t még a nyáron felállítják, hogy a vidéki hálózatát október 1-ig kiépíthesse. Azt hisszük, hogy az új szerv úgy a gazdálarsadalomnak, mint a hitelezőknek jó szolgálatokat fog tenni.

Bucsatelep önálló községgé akart alakulni, de a miniszter nem járult hozzá, mert az önállóság tetemes teherlőbbletet jelentett volna Bucsatelepnek.

Orosházán a múlt évben az iskolai tejakció alatt 21,629 liter tejet osztottak ki, melyért 3964 pengőt fizetett ki a község. A jövő évre 4000 pengőt vett fel erre a célra a község.

A vidéki pénzügyintézetek összes kihelyezéseinek több mint 60 százaléka a mezőgazdaságra esik.

12 millió darab salátát (2 millió kg. = 404 vagon) szállítottak el az idén Nagykőrösről.

Kovács Lajos vésztői legény Rafael Erzsébet 24 éves cigányleánynak borotvával többől levágta az orrát.

Megnyilt többek kérelmének eleget téve Megnyilt

BUDAPESTI MINTÁRA BERENDEZVE

DOMOKOS ALBERT MŰSZAKI ÜZLETÉBEN

A NYILVÁNOS TELEFON ÁLLOMÁS HIVÓSZÁMA 9.

Ne zavarjon, molesztáljon senkit telefonálási kérelmével a lakásán vagy irodájában. Udvariasságból mindenki azt mondja, hogy szívesen megengedi és közben másra gondol. Telefon beszélgetéseit intézze el üzletemben berendezett nyilvános telefon állomáson.

Diszkréten beszélhet. Titoktartás biztosítva.

Zsidótemplom avatás Hévizfürdőn. Az 1930—1933 években közadakozásból felépített templomát július 2-án nagy ünnepséggel avatja fel a Hévizfürdői Izr. Templomegyesület.

Akik a halállal játszanak. A világ legvakmerőbb akrobatáiról közöl pompás képekkel illusztrált cikket a Délbáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Érdekesnél érdekesebb cikkeket, pompás rádióműsorokat, színházi beszámolókat, híreket, pietykákat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, filmrportokat, gazdag rejtvényrovatót és más számtalan szórakoztató írást talál az olvasó a népszerű képeslapban. A 84 oldalas Délbáb 120 képet közöl és ára csak 20 fillér.

A káliszappan és rézkénpor házi készítését ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a takarékos szőlőpermetezésről, a kaliforniai paizstetű nyári irtásáról, a gyümölcs ritkításáról, szedéséről és csomagolásáról, a kiültetett szőlőtőlványok kezeléséről, a lótejtű irtásáról, a rózsa összes fontosabb betegségeiről, a sárgadinnye nyéséséről, az esős időben való permetezéséről stb. A dusan illusztrált két lapból egy alkalommal e lapra való hivatkozással a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, Földmívelésügyi Minisztérium) díjtalanul küld mutatványszámot.

Erdőőri és vadőri szakvizsgák megszerzése ügyében felvilágosításért forduljanak az érdeklődők a békéscsabai m. kir. erdőhivatalhoz.

A gyulai kir. Törvényszék Kozma Mihály gyulai lakosú kuruzslásért és csalásért másfélévi börtönre, feleségét 7 hónapi börtönre ítélte.

A görög dohánybehozatali árukivitteléi fizetjük.

A gyomai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.
1039/1933. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Weisz Mór és társa gyulai gyáros cég végrehajthatónak Szabó Józsefné Miklovicz Mária végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 254 P. tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. járásbíró, területén levő Gyoma községben fekvő s a gyomai 5500. sz. betétben A + 1 sorsz. s 3632. hrsz. a. foglalt s végrehajtást szenvedő nevén álló 179 öli területű lakóház és udvarra a Matakertben 2100 P kikiáltási árban elreedeelte.

Az árverést 1933 évi július hó 13 napján d. e. 9 órakor a tkvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlan és pedig Weisz Mór és társa cég végrehajtható érdekében a kikiáltási ár felénél, Magyar Borértékesítő Részvénytársaság csatlakozottnak kimondott végrehajtható érdekében 1368 P.-nél, Wolf Andor csatlakozottnak kimondott végrehajtható érdekében 2260 P.-nél, Szobi Járás Központi Szeszfőzde, Steiner Bernát csatlakozottnak kimondott végrehajtható érdekében 2336 P.-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147. 150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. 1908: LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi április hó 3 n.

Záhonyi sk. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelűl:
vitéz Szabó.

STEINER EMIL
gyöngyösi bortermelő
Ajánlja kitűnő minőségű
HEGYI FAJBORAIT
az alábbi olcsó áron,
50 litertől feljebb, kölcsön-
hordókban utánvét mellett.

Árai literenként, fillérekben:

Visontai rizling vagy siller	28
Leányka pecsenyebor	40
Mézédes csemege vörös v. fehér	70
Vörös úrmös és muskutály aszu	70

PUBLIKACIÓ.

A Gyomai Hangya értesíti a lakosokat, hogy megérkeztek a befőttes és uborkás üvegek. Mielőtt a tagok szükségletüket beszereznék, tekintsek meg a Hangya üvegraktárát, hol az olcsó árakról is meggyőződhetnek. Körösi Jég a Hangyában átvéve 2 fillér, házhoz szállítva 3 fillér kg.-ként.

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstanfolyamot elvégezte, a mindenkor nap számért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **Kadar bork** literje 44 fillér.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József faterkedőhöz Gyomán.

Egy különbejáratu butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben 2 butorozott szoba és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyetnek különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndíj mellett.

Tompa utca 23 szám alatt kettő szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt augusztus 1-ére kiadó.

Kiadó egy lakóház július 1-ére a gróf Tisza István ut 27 szám alatt.

Öz. Fekete Lászlóné keres egy magános asszonyt esetleg családtalan házaspárnak ingyenes lakást ad. Hősök Emlék utja 21 szám.

Különbözeti, javító, vagy magánvizsgák előkészítését némi díjazásért vállalom. Ért. Berzsenyi Dániel u. 7 sz., vagy a községi iktatóirodában.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

Csapadék naptár.

Junius hónap	16	17	18	19	20	21	22	Össz.
Társulati székház		1.—	8.—					9.—
Körösladányi órház		7.6	6.—					13.6
Folyáséri sz.-telep		2.3	9.—					11.3
Peresi szivattyutelep	7.5	1.—	13.—					21.5
Kéthalmi órház	1.—	4.5	6.2					11.7
Udvarnok (Roik cs.-ór)	2.—		12.5					14.5

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

ARATÁS

Az őszi esőzések után kikelt vetések zöld növényzete hó nélküli télben és áprilisba nyuló erős fagyokban tette próbára vergődő nemzetünket, hogy nap-nap után reszkessünk: nem-e megy tönkre az egyetlen életreménységünk, a vetésünk?!

Ha az ember májusban a határt járja, a természet fenéges termékenyülésének érzete ragadja meg. A talajban kicsirázott magvak növényzete zöldtakaróval vonja be a földet, mely takaró alatt a millió egyedekből álló állatvilág termékenyülésének, szaporodásának rendszeres, hajszálnyira pontos folyamata történik.

A levegő, a föld, a növényzet bódító illata, a madarak csicsérgése, az állatok hangja tölti be az ember tavaszi érzületét. Élettel, életkedvvel lesz tele ifjú és öreg.

Milyen csodálatos, milyen szép is az élet!

... Szép Alföldünkön hét-főn megpendül a kasza. Isten áldását, a magyar gazda féltett reménységét, a mindennapi kenyeret, a búzát aratjuk. Magyar férfiak, magyar nők szent verejtéke hull a sok millió búzakévére.

A kicsépett milliárd apró búzaszem megindul termékenyítő útjára. Az arató munkásnak bére lesz belőle. A gazdának fizető eszköze lesz. A kereskedőnél árúcikk lesz, a nemzet gazdálkodásában rekompenciós cikk.

A rekkenő hőségben bűgő cséplőkből elindul ez a kis búzaszem, keresetét adva az útjába esőknek s végső állapotában emberi életet fenntartó kenyér lesz belőle a

legmesszebb fekvő kis tanya lakójánál, az iparos, a kereskedő, a tisztviselő, a szegény, a gazdag, a pór, a király asztalán.

Kérjük a magyarok Istenét, engedje betakarítanunk drága termésünket, hogy a világ legdúsabb sikerű búzaszemcskéi itthon táplálékot, életet adjanak nekünk; a

külföldre kikerült magyar búzából, magyar lisztből sült kenyér minden egyes falatjából ellenségeink, megcsontóink ráeszméljenek igazságtalan eljárásukra velünk szemben s a magyar kenyérből táplált értelmükkel szálljanak magukba, adják vissza nekünk, amit igazságtalanul elraboltak tőlünk. W.

A tiszavidéki búza méltó megkülönböztetéseért szállt síkra Beliczey Géza a Felsőházban.

A felsőház hétfő esti ülésén felszólalt Beliczey Géza és beszédében többek között a következőket mondta:

— Minthogy azok a tagtársaim, akik előttem szóltak és mezőgazdasági kérdésekkel foglalkoztak, hű képét festették annak a szomorú állapotnak, amelyben ma van a mezőgazdaság és mivel az én véleményem az ő fejtegetéseikkel találkozik, ismételtekbe nem bocsátkozom, de az a határozott meggyőződéseim, hogy a mezőgazdaság sorsa csak akkor fog javulni, ha annak a főléis terménymennyiségnek, amely Magyarországon megierem, megtalálhatik a piaca.

A miniszterelnök ur majdnem minden beszédében, de különösen az idei árumintavásár megnyitásokor azt mondta, hogy a piacok felkulatása a kereskedelem feladata és örömmel látjuk, hogy a kormány igazán nagy munkával és odaadással megállapodásokat, szerződéseket köt idegen államokkal, hogy a magyar termények helyet találhassanak külföldön.

A piac keresésében önként adódik az a szimpátia és barátság, mellyel az osztrákok viseltetnek velünk szemben.

Azt hiszem, hogy a kormánynak az volna a feladata, hogy ezt a szimpátiát és barátságot annyira kimélyítse gazdaságilag, hogy azok a választófalak, a

melyek vám alakjában Ausztria és Magyarország között vannak, ellunjenek. A mezőgazdasági termények értékesítése szempontjából az osztrák piac nagy előnyére volna a magyar gazdatársadalomnak.

Olyan árút kell előállítani, amely velekszik a külföldivel. A tiszavidéki búza elismeri kiválósága versenyképes minden tekintetben. Ezelőtt két esztendővel megindult egy igen helyes búzakultusz a Bethlen kormány idejében. Ezt némiképpen megakadályozta Károlyi Gyula miniszterelnök, aki székesfehérvári beszédében azt mondta, hogy a búza nem az a termény, amelynél a gazdatársadalom általánosságban segíyezni lehet. Ekkor arra gondoltak, hogy a bolettát el fogják törölni és helyette más módon fogják alátámasztani a gazdatársadalom. Ugyanezt tette meg Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter is, aki a boletta mellett szociális intézkedésekkel akar a gazdatársadalmon segíteni. Sokszor halljuk, hogy az államnak is bele kellene avatkoznia a termelésbe, ilyen irányítás volna például a tiszavidéki búzatermő területnek zárt területté nyilvánítása. Ha ez megtörténik, akkor Ruffy Kálmán őméltóságának az az óhaja is be fog következni, hogy egyforma búzát termeljünk. Két évvel ezelőtt Békés-, Jásznagykun- és Csongrád vármegyék

feliratban kérték a kormánytól, hogy a tiszavidéki búzát nyilvánítsa zárt területté. Kaplunk is ígéretet, de közben a Bethlen-kormány eltávozott helyéről. Nem elegendő azonban egyedül a zárt területté nyilvánítás, hanem szükséges volna gabonafelházakat építeni az Alföld egyes nagyobb gócpontjain és azután szövetkezésre kell birtani a gazdatársadalmat és ezeket a szövetkezeteket anyagilag is támogatni kellene. Ez által egészen másképpen alakulna a gabonaértékesítés kérdése, különösen a kisgazdatársadalomra nézve. Azt hiszem, hogy semmi különös nehézségbe nem ütköznek a Tiszavidék zárt területté nyilvánítása.

Ezután Beliczey Géza az öntözésről beszélt. Az öntözés kérdéséhez erélyesebb kézzel kell hozzányulni. Nem kellene önkormányzatot adni olyan legeltetőtársulatnak és közlegetőknek, melyek folyó mentén fekszenek és nem öntözik legelőjüket. Kijelentette még, hogy a modern mezőgazdaságnak minden átszervezési kísérlete ellenére is a búza marad a főterménye.

Beliczey Géza beszédét nagy tapsal fogadta a felsőház.

Egységes búzatermelés Gyulán.

Gyula város mezőgazdái, a városi vezetőséggel a mozgalom élén, József főherceg bányai uradalmával megállapodtak a budapesti főzsdei középár ellenében a Bányakról hozott 1201 számú vetőbúzára vonatkozólag.

A bányai búzát Gyulára viszik és ott a Reisner malomban cserélik ki megfelelő mennyiségű idei termésű búzával. Az ősszel már Gyulán a határ legnagyobb részében ezt a bányai búzát vetik el s jövőre már egységes gyulai búzával szerepelnek a piacon s jobb árat is remélnek elérni.

A kezdeményezés nagyon időszerű és életre való. Nálunk is meg kellene kezdeni az egységes vetőmag akciót. Gyulán a város vezetősége a Reisner malommal kezdte az akciót. Kezdek meg nálunk a község vezetősége, a malmok és gabonakereskedők.

Tenniszverseny Szeghalmon.

Június 22—25 között Szeghalmon tenniszverseny volt, melyen Gyoma, Szolnok, Békéscsaba, Debrecen és a többi környéki tenniszegyesületek játékosai vettek részt.

Dacára az esős időnek, az ügyes megrendezéssel lebonyolított verseny eredményei kielégítőek.

Női egyesben: 1-ső díjat nyert Sass Márta, 2-ik díjat Tüköry Józsefné.

Férfi egyesben: 1. Mocsáry (Szolnok), 2. Mezey (Mezőtúr).

Vegyes páros: Sass Márta—Mocsáry Dénes.

Férfi páros: Mocsáry—Seer.

Autószerencsétlenség a közúti híd közelében.

Szombaton este 7 órakor Körösladányból egyedül jött Tüköry József nagylaposi földbirtokos 6 személyes Lancia autóján Szapolay soffőr. Amint az autó a híd előtti feljárón feljött, a mezőtúri út betorkolásánál előzte a község felé haladó szekereket s eközben két szekér közül át akart szaladni, közvetlenül az autó előtt, Vajda János 50 év körüli Dobó útcái lakos. Hiába fékezett le a soffőr, a sárhányó elkapta Vajdát s a befékezett jobb első kerék elé esett, míg a vállán volt kapa elförte a jobb lámpa

üveget és a szélvédő üveget és megsértette a motorházat a hűtő mellett.

A szemtanúk vallomása szerint maga Vajda okozta a szerencsétlenséget vigyázatlanságával.

A csendőrség nagyrészt befejezte a nyomozást.

Szapolay soffőr a sérült Vajdát behozta az autón Gyomára és itt dr. Nagy Pál orvos részlegesítette első segélyben.

Az aratás időpontjának befolyása a szemtermés mennyiségére és minőségére.

Wallner István m. kir. gazd. akad. gyakornok kísérletei szerint.

1. A táplálóanyagok bevándorlása a gabona-szembe, egyenletes gyors folyamat, mely a viaszérés stádiumában befejeződött (búza július 5-én, rozs július 2-án.) A mag szárazanyagtartama, ekkor kb. 50 százalék körül mozog. (A vizsgálatnál búza 53.93, rozs 50.25 százalék). Ezen a ponton túl a magban **anyagfelhalmozódás**, már nincs, csupán a belső átalakulások éz vízvesztés folyik.

2. Ha e folyamatokat valamely körülmény meggyorsítja, a szem megszorul. Ha azonban a termést a hirtelen beálló **hőség előtt**, de már viaszérésen túl arathatom, a megszorulás elkerülhető.

3. A **korai aratású búzák magas és erős, jóminőségű sikér-tartalommal bírtak.** A száron **túlérett gabona** sikérje **kevés, gyengés, elfolyó.** A kiörlés a viaszérés körül aratott gabonában legkönnyebb, a szorult szemű búza kiörlése nehezebb.

4. A törés általában a minőséggel együtt halad, de az üveges törés és minőség között számszerű összefüggés nincs.

5. A csiráztatási kísérletek eredményeként megállapítható, hogy a búza- és rozsmagvaknak már a

teljes érés előtt is van csirázóképességük, amely csirázóképesség csak hosszabb nyugalmi idő után juthat kifejezésre. Különösen a búza hever igen soká el friss állapotban is, míg csirázni képes.

6. Míg a felvándorló táplálóanyagok oldatban vannak, de a tápanyagkoncentráció már bizonyos fokot elért, a magba jutó táplálóanyagok egyenesen a csirába továbbítanak, ezért ebben az időszakban a csirázás intenzívebb. Mikor a táplálóanyagvándorlás megszűnt (viaszérés után), kezdetét veszi az anyagok belső átalakulása, fehérjeanyagok nehezebben oldódó alakban való átmenetele, ilyenkor a csirázási energia ismét csökken.

Az aratás után egy hónappal az átalakulás teljesen végbe megy és ilyenkor a mag csirázási erélyének a gyakorlat által ismert fokára lép.

7. Ha ezek az utóérési folyamatok befejeződtek, a teljes érés előtt aratott mag is csirázik, ennek azonban csirázóképessége alacsonyabb, de energiája megközelítőleg ugyanaz, mint a viaszérésben aratott magé.

8. Bár a túl korán aratott mag is csirázik, a belőle fejlődő nö-

vény igen gyenge, legtöbb esetben szabad-földben még csiránövénny korában elpusztul.

9. Vetőmagtermésre nem célszerű a **késői aratás**, mert a száron való túlérés a csirázóképesség rovására megy. Ennek valószínű az a magyarázata, hogy a vízvesztés és hő belső érés folyamatait rendellenes irányba terelve, a fehérjék igen nehezen oldható, vagy oldhatatlan állapotba mennek át.

10. A **termés mennyisége csak a viaszérésig növekedik**, mert ezután már táplálóanyagbevándorlás nincs.

11. A pergési veszteség csak a **teljes érés után** lesz számottevő, de erős harmat, vagy gyenge eső után aratva a minimumra redukálható.

A vizsgálat adatai beigazolják, hogy az **évszázados gyakorlat az aratás idejének megválasztásánál** — amikor viaszérésben arat — **leghelyesebben jár el.**

Agyomai és endrődi polgári iskolák statisztikai adatai az elmúlt évről.

Gyoma. Beiratkozott 173, kimaradt 6, évvégén volt 167 tanuló, kik mindannyian magyar anyanyelvűek.

Magánvizsgát tett 8 tanuló.

Endrőd. Beiratkozott 160, kimaradt 19, évvégén volt 141 tanuló, kik mindannyian magyar anyanyelvűek.

Magánvizsgát tett 3 tanuló.

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

A szakképzett vezetés alatti gazdálkodás. (16)

Irta: lovag MANZ GYÖRGY.

A mezőgazdasági termelés átszervezésének első idejében igen sokan lesznek, akik az új termelési ágak technikájában még teljesen járatlanok. A szakoktatás csak fokozatosan haladhat előre és szükségessé válik az átmenetre egy olyan intézményt létesíteni, amely a gazdák felkészültségét pótolja. Amerikában erre nézve egy kitűnően bevált rendszert találtak ki. Tíz—tizenöt farmer összeáll egy kooperatív szervezetbe, megegyezik a termés irányára nézve és elhatározzák, hogy ezentúl földjeiket közös erővel fogják megművelni. Evvel azt az előnyt érik el, hogy a felszerelés sokkalta kevesebbe kerül és a munkamegosztás révén a termelési költségek jelentékenyen csökkennek. A vezetést ebben a kooperatív gazdaságban egy szakképzett emberre bízzák, akit mint alkalmazottat fizetnek.

Itt tehát éppen a a megfordított viszony áll fenn, mint a részesedési bérletnél. A gazdák maguk állítják elő a felszerelést, földet stb., azonkívül vállalják a fizikai munkát is, a szellemi munkát, irányítást és vezetést pedig egy fizetett alkalmazottra bízzák. Nálunk ez az eszme ma még nem nagy rokonszenvre talál, mert minden magyar gazda furcsának találja, hogy ő dolgozzék és az alkalmazottja parancsoljon. Pedig a dolog nem is olyan képtelen. A világnak egész élete ezen az elven épül ki, hiszen ha megfizetem az ügyvédemet, hogy peremet vezesse, az orvost, hogy egészségemet gondozza, az állami hivatalnokot, hogy összes adminisztratív ügyeimet kezelje, szintén alárendelem magam annak szaktudásának. És a legmodernebb gazdasági alkalmazott, a mezőgazdasági szövetkezet is irányít, dirigál és előírja minden teendőt a vele kötött szerződés alapján, nem mint gazdám, hanem mint szakképzett segédkezgem.

Elhíhetjük, hogy az amerikai farmer még sokkalta függetlenebb szellemű, mint a magyar gazda, de üzleti érve hamarosan megtalálta annak módját, hogy egy szakképzett embernek szolgálatait hogyan lehet legolcsóbban kihasználni. A uradalmak és nagybirtokok külön-külön tartanak maguknak jószágigazgatókat, intézőket, számtartókat stb., azokra bízzák az összes teendőket és tőlük kérik számon a gazdaság eredményét. Egy 20—30 holdas gazdaság nem bír el egyedül ilyen költséges személyzetet, mert a szakképzett alkalmazottnak fizetése felemésztené nemcsak a hasznot, de az egész birtokot is. Ha azonban sokan összeállnak és közösen szerződtenek egy ilyen vezetőt, azt meg tudják igen olcsón fizetni, mert egyre csak kevés esik, de azért mégis egész szaktudását használják. Ma Amerikában évről-évre több és több vidéken folyamodnak a farmerek ehhez a szakképzett vezetéshez (farming under management) mert rájöttek, hogy evvel több hasznot tudnak elérni, mint a szétforgácsolt gazdálkodással.

Nálunk ma sok száz, talán ezer is azoknak a száma, akik a mezőgazdasági szakiskolát vagy közgazdasági egyetem mezőgazdasági fakultását végezték, diplomát szereztek és most állástalanul vesztegetik idejüket. Nem hiszem, hogy nem szívesen vállalnák a falvakban, ahol az átszervezés megindul, a szakszerű vezetést az erre vállalkozó gazdacsoportok szolgálatában. Az eredmény hamarosan mutatkozna, mert a kooperáció szelleme a mai gazdasági helyzetben az egyetlen, amivel még fellendíthetjük a termelést és értékesítést. Az alkalmazott vezetőnek feladata különben nem merül ki az irányításban, hanem kiterjed a terményeknek szakszerű osztályozására és márkázására, a könyveknek vezetésére, a gazdasági tervek kidolgozására és az értékesítésnek keresztülvitelére, piacoknak felkeresésére stb.

(Folyt. köv.)

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI TŰZIFA SZÜKSÉGLÉT

KIVÁLÓ MINŐSÉGBEN ÉS IGEN OLCSÓ ÁRBAN BESZEREZHETI:

Wagner Márton Fiai fakereskedőknél.

TELEFON: GYOMA 22. TELEFON: GYOMA 22.

Telek uradalom 1933. június 22.

Tűrhető napsütéses melegben gördülünk a Csermák Kálmán lisztartó, házigazdánk hajlotta kocsin. A gyenge szélben hullámzó kalásztengerben haladó kocsin úgy érzem magam, mintha szeliden ringó tengeren haladnék tova, egy parányi csónakon.

Az első táblánál megállunk, felhozunk egy pár kalászt és megállapítjuk: a búza teljes érésben van, alól hiányzik pár szem és a középső szemek végig hiányzanak, a szár erős, egészséges. Nincs is dült búza. Ugyanezeket észleltük a többi tábláknál is.

Mennyiségre már nem lehet teljes termés. Minőségre ezideig a legszebb kilátások kecsegtetnek.

Házigazdánk megismertetett még bennünket azzal a gazdálkodási móddal, hogyan lehet a búzatermésnél is két bőrt lehuzni a földről. Pannon-bükkönnyel vetik a búzát s aminél láttuk, a búza is szépen megnőtt, a bükköny is jól kifejlődött. Egy magyar holdba 70 liter búzát és 30 liter pannon-bükkönnyt veteittek. A bükkönyből, szerényen számolva, 3 mázsát remélnék holdanként s mert a bükköny ára mintegy kétszerese a búzának, tehát csak a bükköny hozama 6 mázsa búzatermésnek felel meg. Faggatásunk közben azt is elárulta még a házigazdánk, hogy a bükkönyöt kívül 10 mázsa búzát is remél holdanként.

Tudni kell még azt is, hogy a bükköny, mint pillangós virágu növény, nitrogényűjtő, tehát javítja a talajt.

Jó termés várható a 25 hold lenből, valamint a 20 hold mustárból.

Szíkjavítási kísérleteket végez a Talajtani és Agro Kémiai Állomás Szegedről egy olyan műtrágyával, (Acifer) melyből a mészhez viszonyítva sokkal kevesebb (csak egy pár mázsa holdanként) kell a szík megjavításához. A kísérlet eredményéről cséplés után számolunk be.

A lelki szánlónak 40 százaléka szódás szík, a többi fekete kötött talaj. A termőréteg mintegy 40 cm vastag, mely

GYOMA.

*Rettentő hely ez a Gyoma
Bár ne láttam volna soha
Mindenfelé nyakig sáros
S úgy csufolják: mezőváros.*

*Utcája pár, nem is görbe
Szennyvizet gyűjt a gödörbe
Este sápadt villanylámpa
Ásítzik unalmába'.*

*Van kis templom, kopott torony,
Kocsmákban zajgás olykoron
Fiskálisok, csekély perek
Vásott, rongyos, sok a gyerek.*

*Kaszinóban kártyacsata
Körülötte örök vita,
Izzadt ingre-vetkezetten
Harsány kugli kint a kertben.*

*Falu szélén mocsár-Körös
Aki nézi libabőrös
Minden szemét benne vagyon
Hogy ütnek a tettest agyon.*

*Parkban romló tennispálya
Rossz fák árnyékolnak rája
Temetőszag dől belőle,
Halott falu szemfedője.*

*Hármas—Körös — kőhajítás
Ott tanyázik gulyás, kondás
Rozzant vashíd hajlik, inog
Döngetik rút barna habok.*

*Körösparton füzesféle
Rosszabb mint a világ vége
Sáros, piszkos, tele léggel
Tücskök, békák szerte-széjjel.*

*Gyománál már rosszabb nincsen
Elkerülte a jó Isten
Örökre itt? — Szörnyű lenne!...*

*S oly egyedül vagyok benne...
Gyoma, 1933. május.*

*Ha itt volnál, de más lenne
Ez a hely be' csodás lenne
Utja sara felszikkadna
Ugy járna kis cipőd rajta.*

*Árokparton virág nőne
Ráborulna a gödörre
Esti lámpák alatt ketten
Járnánk boldog önfeledten.*

*De szép templom, dicsértessék, —
Vigadásban is békesség,
Az ügyvédek: örök kedély
Gyermekben Isten lelke él.*

*Kaszinóban megvigasztal
Külön szoba — ujság asztal,
Megdörrenő tekepálya:
Lágy gordonka brummogása.*

*Holt-Körösön lúduzlató
Nádasában nádi rigó
Poétikus, mint egy festmény,
Zöld szőnyeget hord a testén.*

*Lombos liget mohos fája
Kifehérlő tennispálya
Egymás bájos ellentéte
Szerelmesek menedéke.*

*Zugó Körös arany medre
Fehér tinók állnak benne
Merész hídja égbe szárnyal
Olyan szép, mint a madárdal.*

*Parti erdő, tenger virág
Romantikus mesevilág
Napfény, illat, tücsökzene
Megszakad a szívünk bele.*

*Gyoma, te vagy a menyország
Isten arca mosolyog rád,
Örökre itt? ... De jó lenne...*

*De Te velem s a szívembe'...!
Dr. PÁVÓ PÁL
szegedi tvszi joggyak.*

alatt barnás agyag van, melyen a fa gyökere sem tud áthaladni. Ezen a földön a látott szép eredményt csakis a becsületes műveléssel, a mély szánlással és trágyázással lehet elérni.

Gyomnövényt nem látni, ezeket az aszatóló bottal járó pászlorok kipusztították, no meg maga a gazda.

A gulyában legelő szarvasmarha jó erőben van.

A birkák is jól teleltek s jó húsból vannak.

A léli maiaggyárból kikerült 450 malac szépen kifejlődött. Most vannak szimultánözva. Az egészből egy darabb hullott el a szimultánözástól. Az a tapasztalat, hogy a szimultánözöll falkákból kikerülő kocák továbbra is védettségben maradnak a sertéspestis ellen.

A majorban a 400 méter

mély ártézikút a gazdálkodás főútjára. Az állatoknál italásra, fűrésztésre vannak megépítve a bevezetések. Szépen kialakuló bolgárkertészeti és gyümölcs-termeléshez is felhasználják a jó ártézikút.

Sok gyakorlati gazdaérzékkel birkozik Csermák Kálmán lisztartó a szódásszikkal és sokszor mostoha időjárással. S hogy nemcsak az eszével, hanem a szívével is gazdálkodik, azt a nála alkalmazásban lévő munkások és a múlt számban „Géppel való aratás” című cikkben írottakból is láthatjuk.

Még egy praktikusságra — amit itt láttam — hívom fel az állattartók figyelmét: az elhasznált dobsínnel felszerelt marha és sertés dörgölődzökre.

A gyomai és endrődi dalárdák

a kísérekkel együtt Gyomáról július 1-én délután 2:30 órakor indulnak és 16.51 órakor érkeznek a keleti pályaudvarhoz. Vissza ugyancsak a keleti pályaudvarról vasárnap éjjel 23:25 órakor indul a vonat és hétfőn hajnalban 2:50 órakor érkezik Gyomára. — Mindkét dalárda tagjai Érsek utca 4 szám alatt vannak elszállásolva.

A Gyomai Dalárda a „Könnyű műdalcsoporthoz” vasárnap reggel 9 órakor a Nagymező utcái Radius Film-Színházban, mint első versenyző kezd meg a versenyt.

Az Endrődi Iparos Dalkör a „Könnyű népdalcsoporthoz”, mint 10-ik versenyző szerepel a Paulay Ede utca 35 szám alatti Kamara-Színházban.

Dalárdáinknak sikert kívánunk a versenyen, a versenyen kívüli időben kellemesen szórakozzanak.

Felemelő ünnepség keretében avatták fel a szarvasi gazdasági tanintézet zászlaját.

Az ünnepségen nagyszámu
közönség vett részt.

A Tiszántul egyik legjelentősebb iskolavárosának, a Körös szindus és lenyugozó pompájába beékelte Szarvasnak megszervezte vidéken híressé vált középfokú gazdasági tanintézetét, amely nevét az egykori nagynevű luheránus paptól, Teszedik Sámueltól kapta, most szombaton avatta fel felemelő keretek között ifjusági zászlaját. Az ünnepség előtt reggel a katolikus, majd az evangélikus és református lelkészek adták a zászlóra áldásukat, majd a tanintézet dísztermében folyt le az ünnepség, amin ott láttuk a földmivélsügyi miniszterium képviselőjében dr. Czvetkovits Ferenc miniszteri tanácsost és Tar Gyula gazdasági iskolai főigazgatót. Megjelent az ünnepségen Beliczey Géza, az OMGE elnöke is és ott láttuk a mezőgazdasági kamarák, Szarvas és a szarvasi járás minden vezető tagját, a város társadalmát és az utóbbi

időben az inlézet iránt oly nagy érdeklődést mutató környékbeli kiscgazdákat is. A tanintézet jól betanult dalárdájának énekszámai között Csabai Kálmán, a gazdasági tanintézet kitűnő igazgatója mondott lendületes magyar érzésű izzó avató beszédet a hallgatóság lelkes tetszésnyilvánításától kísérve. Utána a zászlószegek beverése következett. A zászlóanya báró Benz Ottóné, Csáki Ilona grófnő kedves beszéde után, amelynek kapcsán („Akié a föld, azé a haza” feliratu) szalagot helyezett a lobogóra, vette át az ifjúság, lelkes fogadalmat téve a művészi kivitelű lobogót. A megkapó ünnepség a Himnusz áhitatos akkordjaival ért véget. Délután a végzett gazdászok sárgulási balladája folyt le a város utcáin, este pedig az Erzsébet-ligeti kioszkban műkedvelő-előadással egybekötött búcsúeseti rendezett az ifjúság, amin nagyon sokan vettek részt a város intelligenciájából.

Pásztornap Pusztá-Ecsegen.

Dévaványa határában, Pusztá-Ecsegen, folyó év aug. hó 17-én vasárnap, napfeljöttől naplementéig, a környékbeli pásztorokból megalakult rendezőség „Pásztornap”-ot tart az alapítványi közös legelő területén. Az ősvilágban pásztorok voltak az első emberek, istenfélemlük ma sem csekélyebb a régénél. A pásztorfölvonulás után az Ur szabad ege alatti tábori pásztormiséi tartanak és fohással fordulnak a pásztorok az egy örök Istenhez, hogy az áldott magyar föld, amelyhez olthatatlan szeretettel ragaszkodnak s amely nekik megadta a mindennapi megélhetést a mai igen súlyos és gondterhes időkben is, maradjon meg továbbra is az ő fenntartó, oltalmazó létalapja fennmaradásuknak.

Az ecsegi ősi pusztán kigyulnak a pásztorlüzek, hogy a hatalmas bográcsokban főll búranytokány, nagykunsági hízólt birkapörkölt és pirított lebecs párolgó illata csábítsa a közönséget a finom jó ebédhez. A rohanó világ löszomszédságában a pásztorélet megmarad a maga őseredeliségében. Itt mindenki tetszése szerint, pásztorosan, szönyeg helyett a szép pászil gyepre lép, fotel helyett pásztorszékekben ringatja magát. Ebédjélükörfényes kis bográcsban fogyasztalja el. Termelőktől beszerzett bor és frissen csapolt sör

kiszolgálásáról gondoskodva van.

Ebéd után megkezdődnek a pásztorjátékok. Lesz csikós verseny, lesz számárverseny díjkiosztásokkal. Szabadtéri színpadról előadások, zene, dalárda és tánc mulattalja a közönséget.

Meghívjuk és szívesen látjuk e pásztornapra kedves vendégeinket. Aki vándorbotot vesz kezébe, hogy elzarándokoljon

a pásztoroknak ez ünnepélyére, meg fogja látni a pásztor-embernek kint a sikon való mennyországát.

A pásztornap tiszta bevételéből szegény gyermekek lesznek felruházva. Az érkező és induló vonatokon kívül állandó autóbussz járatok állanak a közönség rendelkezésére.

FAZEKAS GÁBOR
juhász.

A lucernabogár a lucernatermés legnagyobb ellensége.

Minden lucernatermelő, de különösen az alföldi gazdák saját kárunkon tapasztalhatják azt, hogy az első kaszálás után a lucerna nem akar megindulni, kihajtani. Ennek a késlekedésnek az az oka, hogy a lucernabogár lárvája a kibujni akaró lucernahajtást azonnal lerágja. Ezért késik a lucerna fejlődésében, mégpedig elég teletemesen, mert az első kaszálás után így 12—15 napot is elveszít fejlődésében. Ugyanez történik a második kaszálás után is, tehát a két kaszálás után már egy hónappal van a lucerna fejlődésében visszavetve, vagyis egy egész kaszálást elveszítünk.

Most a megyében a lucernákat vizsgálva szomorúan tapasztalom ezt. Naponta több gazdaságban megfordultam, mindenütt ezt a sívár képet, a kopasz lucerna tarlókat találtam.

Az utóbbi napokban a lucernabogár lárváit már nem találtam a szokott helyükön: a lucerna töve körüli földrétegben sekélyen pihenve, hanem mélyebbre kellett leásni, hogy megtaláljam őket. Meg is találtam 6—7 centi mélységben, de már nem mint lárvát, hanem mint bábokat, vagyis a fejlődésükben már egy fokkal előbbre jutott állapotban. Ez a báb állapot azt jelenti, hogy kártételükben kis szűnet áll be, mert a bábok nem táplálkoznak, a lucerna tehát erőre kaphat és megindulhat a lucernatáblák kiszáradásáig. Ez nem azt jelenti, hogy a lucernabogár most már erre az évre befejezte pusztító munkáját, sőt csak pihen, hogy új erővel fogjon azután hozzá a lakmározáshoz.

A bábokból néhány nap, esetleg egy hét múlva kibuvó piros alapon fekete pettyes bogarak éhesen előbujnak és a lucernán csilapítják éhségüket. Mire a lucerna második kaszálása elkövetkezik, a bogarak is megerősödnek és hoz-

záfognak a peterakáshoz. A petékből apró kis feketés szürke lárvák jönnek elő. Ezek még kicsinyek, nem tudnak olyan nagy mértékben pusztítani a lucerna nagyobb lombjában, hogy azt hamarosan észrelehetne venni, csak az éles megfigyelő látja meg azt, hogy a lárvák már megint itt vannak. Mire eljön a második kaszálás ideje, addigra a lárvák is nőnek, kártételük is szembetűnőbb lesz. A második kaszálás után a lucerna csak nem akar kihajtani ismét, vagyis ott vagyunk, ahol az első kaszálás után voltunk.

Hogy ennek a veszedelemnek elejét vegyük, kísérjük figyelemmel a lucernatáblákat és ha azt vesszük észre, hogy sok a lucernabogárhoz hasonló pirosszínű fekete pettyes lucernabogár, akkor a második kaszálás után azonnal permezük meg lucernánkat arzén méreggel, hogy a mérgezett lucernából evő lárvák elpusztuljanak. A permező anyag lehet Arsola, vagy Darsin pép, de semmi esetre sem por, mert a pép sokkal jobban tapad a lucerna leveleihez és így biztosabban pusztulnak el a lucernabogár lárvái.

Egy hektóliter vízhez fél kgr. arzén pépet kell venni. Az arzénpépet jól keverjük el a vízben, hogy annak eloszlása egyenletesen történjen. A permezőgépet megfőtésekor mindig előbb fel kell keverni a permetlevet, hogy az esetleg leülepedett arzén is fel legyen keverve. A permezéshez lehetőleg jól záró gépet vegyünk, mert akkor dolgozik a géptökéletesen, ha a permetlevet ködszerűen, szinte „füstölve” veri ki és a lucerna lombján is így lesz a mérge eloszlása a legegyszerűsebb. Sohasem szabad arzén méreggel úgy permezni, hogy a permetlécsurogjon a lucerna lombjáról, mert akkor a mérge is lecsurog és hiábavaló munkát végeztünk. Ha az eső a per-

metlevel három napon belül lemossa, akkor a permezést meg kell ismételni.

Különösen fontos ez a védekezés az alföldi száraz éghajlat alatt, mert itt a lucerna a szárazság miatt úgy sem tud rendesen kihajtani. Ha tehát ehhez a bajhoz hozzájárul még a lucernabogár lárváinak a kártétele is, akkor a lucerna széna termésben igen érzékeny veszteségek érik a gazdát.

Megjegyzem még, hogy egy m. h. bepermezésére két Hl. permellé kell, amelybe 1 kg. arsént keverünk bele, ebből minden gazda ki tudja számítani arzén szükségletét, amely szükséges lucernájának megvédésére.

GYÖRFFY JENŐ
főadjunktus.

Március 15-ikének megcsúfolói

kerültek június 23-án a bíróság elé. A bíróság csak halált okozó testisértés miatt ítélkezett a garázda kisnyilasi verekedők felett és nem büntették meg külön őket azért, hogy a nemzeti szabadságünnepeket egy gyilkos verekedéssel szentségtelenítették meg.

Milyen elvetemültsége a garázdas természetnek a 27 éves Jakus János, ki már egyszer könnyű- és egyszer súlyos testisértés miatt volt büntetve és most Torma Imre halálát okozó testisértés miatt 4 évi fegyházat kapott.

Az egész verekedő társaság vallomásaiból elsomorító képet kapunk, hogy milyen kivettközött, haszontalan verekedőbanda alakult ki a kisnyilasi tanyák legényeinek egy részéből.

Reméljük, csendőrségünk megtalálja azt a szert, mellyel ezeket a legényeket leszoktatja a további verekedésről, míg Jakus János a fegyházban szoktatik le a garázdalkodásról.

Megnyilt a gyomai strandfürdő!

Bérletjegyek a pénztárnál válthatók.

HIREK

Előléptetés. *Unghy Vince* földinkel, a békéscsabai vasúti posta főnökét, a Kormányzó ur királyi postafelügyelővé léptette elő. Örömmel gratulálunk földinknek szép előhaladásához.

Dr. Kanyó Tivador közszerepeltben álló MÁV. állomásfőnökünket főintézőnek léptették elő. Gratulálunk.

A vízbefuult Beregszászi Imre holttestét 25-én kifogták a Körösből és 26-án nagy részvét mellett eltemették a református temetőbe.

A gyomai járás főszolgabirójánál őrizetben levő elkobzott és gazdátlan jószágok árverése 1933 évi július hó 8-án délelőli 9 órakor fog hivatalomban megtartatni. Árverésre kerülnek: vadászfegyverek, pisztolyok, mérlegek, súlyok stb. Lőfegyverekre csak az árve-rezhet akinek fegyverforgalmi engedélye van. Gyoma, 1933 év június hó 27. Dr. Pálka Pál s. k. főszolgabíró.

Hogyan lehet a dohányzásról leszokni? Gyenge vagyok, nincs élvágyam, gyakran szédülök, gyomrom émelyeg, fülzugásom van, köhögök. Tudom, hogy mindennek az az oka, hogy nem tudok a dohányzás szenvedélyéről lemondani, ma is 40 cigarettát szívok el naponta. Milyen furfanggal próbálkozzak meg? Nincs olyan nap, hogy ilyen, vagy ehhez hasonló kérdést ne inléznének Tolnai Világlapja szerkesztőségéhez s a szerkesztőség orvosai munkálarsainak ügyes és ötletes tanácsai révén sok embernek sikerült már a dohányzás káros szenvedélyéről leszoknia. Bizonyíték: A hajdan megrögzött dohányosok hálálkodó leveleinek valóságos özönél hozza a posta Tolnai Világlapjának.

A gyümölcsexport is gyöngülni kezdett. Olyan fünetek léptek fel, hogy már-már valóságosnak látszott a helyzet. A betegellátás terén oly egyszerű eredményeket elért J. G. Farbenindustrie, az „Aspirin“, „Panflavin“ és sok egyéb nélkülözhetetlen gyógyszer gyártója, kompenzációs alapon részvesz a gyümölcsexportunk javításán.

Felhőszakadás és jégeső volt csütörtökön délután Túrkeve irányában.

Bajor Gizi tervei. Erről közöl roppant érdekes interjút a Délibáb új száma, mely gazdag tartalommal jelent meg. A legfrissebb párisi pletykákon kívül érdekesnél érdekesebb cikkeket, pompás rádióműsört, színházi beszámolókat, bizalmas híreket a kulisszák közül, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, filmriportokat, gazdag rejtvényrovatót és még számtalan szórakoztató apróságot talál az olvasó a népszerű képeslapban. A 84 oldalas Délibáb 120 képet tartalmaz és ára csak 20 fillér.

Kecskeméti Áll. Engedélyezett FIÚINTERNÁTUS Berzeviczky F. u. 12.

Felvez: felsőkeresk. reálgimnázium, reál, polgári, elemi iskolai tanulókat és jogakadémiai hallgatókat.

Az egyes iskolák tanárainak ellenőrzése folytán kiváló tanulmányi eredmény.

Kifogástalan ellátás!

Ellátási díj havi 62.— pengő!

Részletes tájékoztatót küld!

Párisi és olaszországi tanulmányut. A MEFHOSZ Utazási és Idegforgalmi Irodája július 15-én rendezi 14 napos, ez évben első nyári olaszországi tanulmányutját Velence-Firenze-Róma-Nápoly meglátogatásával. Részvételi díj 310 pengő. Július 17-én 15 napos párisi tanulmányutját, melynek részvételi díja diákoknak 260 pengő, kísérőknek 300 pengő. Érdeklődni és jelentkezni lehet a MEFHOSZ Utazási Irodájában (levélben is) Budapest, IX., Ferencz-körút 38. fsz. 2. Telefon 872—74. Érdeklődőknek részletes programot küld az Utazási Iroda.

Nagy áremelkedés a csikági búzapiacra. A hét elején a csikági piacon a búza ára valósággal óránként emelkedik, úgyhogy a jegyzések szinte példátlan nagyarányu nyereséggel zárultak. Az átlagos emelkedés métermázsánként kb. 1 pengő 30 fillérre tehető. A búza ára júliusi szállításra elérte a 90 centet. Ha figyelembe vesszük a múlt évi 42 centes legalacsonyabb árat, az emelkedés 120 százalékosra nőtt ki. Nagyobb az áremelkedés a tengeri, rozs és zabnál is. A nagy áremelkedés ugylátszik a dollár gyengülésével hozható elsősorban összefüggésbe.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

MEGNYILT!

Értesítjük a tisztelt közönséget, hogy Gyomán, Horthy Miklós út 21 házszám alatt (dr. Singer ház)

villanszerelő és műszerész üzletet és műhelyt nyitottunk.

Foglalkozunk minden e szakmába vágó új és javítási munkákkal. Fővárosi és más nagyvárosi tapasztalataink alapján módunkban áll a tisztelt közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni. Törekvésünk, hogy a tisztelt közönség ezirányú kényelmét biztosítsuk és haladva a korrallal, a technika minden vívmányát e téren azonnal bevezessük.

Gyárakkal és nagykereskedőkkel sikerült olyan megállapodásra jutni, hogy mindenben a fővárosi árakat tudjuk tartani.

Raktáron tartunk minden e szakmába vágó árukat. Törekvésünk, hogy munkánkkal és árúinkkal a közönség bizalmát megnyerjük.

Kérjük a tisztelt közönség pártfogását

LACH és KUN

villanszerelő és műszerész.

Szolid árak! Preciz munka! Pontos kiszolgálás!

Egymillióhatszázézer gazdaság van az országban. A birtokreform igen nagy mértékben emelte a birtokosok számát, a törpebirtokosok rétegének kiterjesztése után. Egészen pontos adatokat még nem kaptunk erre nézve, de dr. Szöllőssy Zoltán a Magyar Statisztikai Szemle új számában közli a gazdaságok számát, amely a bérletben lévő birtokrészekkel együtt összesen 1.6 millióra rug. Ebből száz holdnál nagyobb 14.250 gazdaság 7.4 millió kat. holdnyi területtel, 50—100 hold között van 15.130 gazdaság 1.0 millió hold területtel, 20-50 hold között van 68.570 gazdaság, amelyeknek összes területe 2.1 millió kat. holdra rug. A száz holdnál kisebb gazdaságokra az ország területének 53.6 százaléka, az ország szántóföldjeinek pedig 67.3 százaléka esik. A traktorok száma 1925-ben 1183 volt, ez 1928-ig mintegy négyezer darabra emelkedett, azóta azonban újra igen nagy mértékben csökkent. 1928-ban az országban még majdnem 2 millió q műtrágyát használtak fel, 1931-ben 276.000 q-t. A gyümölcsfák száma 1929-ben már felül volt a húszmillión s a gyümölcsstermelés egyre fejlődik. Az állatlétszám a szarvasmarha kivételével általában csökken.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Gonda Lajos Gyula, Sipos Eleka, R. Kiss István, Rabi Sándor, Putnoki Gizella, Aranyos Mátyás, Izsó Erzsébet, Rafael Ferenc, Gecsei Imre, Kiss Margit. **Házasságot nem kötöttek. Elhaltak:** Kiss István, 25 éves, özv. Vékony Józsefné Putnoki Sára 87 éves, Beregszászi Imre 23 éves, Radványi Erzsébet 3 hónapos, Domokos Mária 9 éves.

Külföldi dalárdák az országos dalosnapon. A XXIII. országos dalosverseny előkészületei már befejezést nyertek és a jelentésekből látszik, hogy közel 15 ezer dalos fog résztvenni a XXIII. országos dalosverseny különböző ünnepélyein és versenyein. Külföldről a szofiai Gussla európai énekkara, továbbá svezi dalosok egyesített dalárdája és a bécsi Wiener Männergesangverein válogatott dalosársasága fog szerepelni és énekelni a magyar közönségnek. Tizenhét különvonal fogja vinni a dalosokat a fővárosba. A 15 ezer dalos nagy kísézőközönséggel is vonz magával, úgy, hogy a fővárosban ebből az alkalomból a vidékről 20—30 ezer embert várnak. A főváros közönsége nagy érdeklődéssel kíséri a magyar dalosok XXIII. országos dalosversenyét. Szombaton indulnak a vonatok a fővárosba 66 százalékos vasúti kedvezményrel és vasárnap éjszaka, illetve hétfőn reggel indulnak vissza a dalosok.

Gyorsasági világrekord. A Deutsche Lufthansa egyik utasszállító repülőgépe pénteken újabb gyorsasági világrekordot állított fel az utasszállító repülőgépek kategóriájában. A berlin-koppenhágai utazást 1 óra 12 perc alatt repülte be. A gép óránkénti sebessége 269 klm.

ZONGORA és PIANINÓ
készítő, hangoló
Budapestről-Gyomára érkezik.
Elsőrangú szakember, hango-
lást, javítást, bőrizést, olcsón,
a legteljesebb felelősséggel
vállal.

Előzetes és szíves megkeresést kér:
H L A T K Y B É L A úr címére
Gyoma, Attila utca 5.

A gyomai kir. járásbíró, mint telek-
könyvi hatóság.
1419/933. tkvi. szám.

Árverési-hirdetmény kivonat.

Békésmegyei Általános Takarékpénz-
tár Rt. végrehajthatónak Papp Márton
végrehajtást szenvedő ellen indított
végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a
végrehajtási árverést 1040 P tőkeköve-
telés és jár. behajtása végett a gyomai
kir. jbiróság területén levő Endrőd
községben fekvő s az endrődi 68. sz.
betétben A + 1. sorsz. s 1488. hrsz. a.
foglalt s Papp Márton néven álló 233
öl területű beltelkes ház és udvarra
1050 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1933 évi július hó 27
napján d. e. 9 órakor Endrőd köz-
ségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a
kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron
nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek
bánapénzzel a kikiáltási ár 10 százalé-
kát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c.
42. §-ában meghatározott árfolyammal
számított óvadékképes értékpapírosban
a kiküldöttnél letenni, vagy a bánap-
pénznek előleges bírói letétbe helyezé-
séről kiállított letéti elismervényt a ki-
küldöttnek átadni és az árverési felté-
teleket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150.,
170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási
árnál magasabb ígéretet tett, ha többet
igérni senki sem akar, köteles nyomban
a kikiáltási ár százaléka szerint megál-
lapított bánapénzt az általa ígért ár
ugyanannyi százalékaig kiegészíteni
(1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1933 évi április hó 29 n.

Záhonyi sk. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:
vitéz Szabó.
kezelő.

SIRKÖVEK

márványból, fekete és szürke
gránitból

a legjobb és legszebb kivitelben
a legolcsóbb gyáriárban kaphatók:
ROSENBAUM GYULA
kőfaragó ipartelepén
Békéscsabán, Andrassy u. 46. sz. a.

Csapadék naptár.

Junius hónap	23	24	25	26	27	28	29	Össz.
Társulati székház	3.5	1.1		8.3				12.9
Körösladányi őrház	4.—			13.6			6.—	23.6
Folyáséri sz.-telep	4.5			20.9				25.4
Peresi szivattyutelep	4.—			15.5		2.—	4.—	25.5
Kéthalmi őrház	3.5			9.4			4.3	17.2
Udvarnok (Roik cs.-őr)	3.—			13.—			1.—	17.—

Nyomtatta a „HUNGÁRIA” könyvnyomdai vállalata Gyomán, Felelős cégtulajdonos: TEKET SÁNDOR.

Megnyilt többek kérelmének eleget téve Megnyilt

BUDAPESTI MINTÁRA BERENDEZVE

DOMOKOS ALBERT MŰSZAKI ÜZLETÉBEN

A NYILVÁNOS TELEFON ÁLLOMÁS HIVÓSZÁMA 9.

Ne zavarjon, molesztáljon senkit telefonálási kérelmével a lakásán vagy irodájában.
Udváriasságból mindenki azt mondja, hogy szívesen megengedi és közben mászt gondol.
Telefon beszélgetéseit intézze el üzletében berendezett nyilvános telefon állomáson.

Diszkréten beszélhet. Titoktartás biztosítva.

A gyomai kir. járásbíró, mint tkvi
hatóság.
878/1933. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Magyar Olasz Bank Rt. végrehajta-
tónak Lamper Pál és neje Rajki Tóth
Rozália végrehajtást szenvedők ellen
indított végrehajtási ügyében a tkvi
hatóság a végrehajtási árverést: 2400
dollár tőkekövetelés és jár. behajtása
végett a gyomai kir. járásbíró területén
levő Gyoma községben fekvő s
gyomai 2297. sz. betétben A II. 1—2.
sor. 2962. 2963. hrsz. a. felvett s vég-
rehajtást szenvedők nevében álló össze-
sen 1574. öl területű Németzugban
fekvő szántó, lakház, udvar és gőzma-
lomra: 1722. P kikiáltási árban elren-
delte.

Az árverést: 1933 évi július hó
28 napján d. e. 9 órakor a tkvi ha-
tóság hivatalos helyiségében fogják
megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a ki-
kiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb
áron el nem adható.

Az árverelni szándékozók kötelesek
bánapénzzel a kikiáltási ár 10 százalé-
kát készpénzben, vagy az 1881: LX.
t.-c. 42. §-ában meghatározott árfoly-
ammal számított óvadékképes értékpapírosban
a kiküldöttnél letenni, vagy a bánap-
pénznek előleges bírói letétbe helyezé-
séről kiállított letéti elismervényt a ki-
küldöttnek átadni és az árverési felté-
teleket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147.
150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási
árnál magasabb ígéretet tett, ha többet
igérni senki sem akar, köteles nyomban
a kikiáltási ár százaléka szerint megál-
lapított bánapénzt az általa ígért ár
ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.
1908: LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi március hó 19 n.

Dr. Ladomérszky s. k. kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:
PULUGOR
tkvi. kiadó.

HIRDESSZEN

LAPUNKBAN.

Ingatlan forgalom.

Mitnyám Pál és neje Diószegi Mária
gyomai lakosok vettek egy beltelkes
lakóházat Deák Sándor és neje Csáki
Vilma gyomai lakosoktól 800 P-ért.

Szilágyi Lajos és neje Perei Róza
gyomai lakosok vettek egy beltelkes
lakóházat Heinfarth József és neje
Kurcz Katalin gyomai lakosoktól 1500
P-ért.

Kovács Gábor közs. bíró és Pánczél
Emil községi főjegyző által képviselt
Gyoma község vett 510 n.-öl beltelken
fekvő ingatlant Bácsy és Társai Bank-
háza gyomai cégtől 5160 P-ért.

A Gyomán 1933 febr. 5-én megtartott
bírói árverésen a Gyoma—Endrőd Hí-
telszövetkezet vett egy beltelkes lakó-
házat Sugár István gyomai lakostól
402 P-ért.

A Gyomán 1933 márc. 21-én meg-
tartott bírói árverésen özv. Lőrincz
Jánosné Kádár Eszter gyomai lakos
vett 6 hold 1284 n.-öl vidólaposi ingat-
lant özv. Szerető Jánosné Kovács G.
Eszter gyomai lakostól 6505 P-ért.

Tandi Sándorné Danka Julianna gy-
omai lakos vette 457 n.-öl kölesfenéki
szántónak fele részét Pápai Sándor
(nős volt Putnoki Rozáliával) gyomai
lakostól 50 P-ért.

Palotás István és neje gyomai lako-
sok vettek egy beltelkes lakóházat Bük
Miklós szarvasi lakostól 5400 P-ért.

Eiler Mihály (nős Braun Máriaival)
gyomai lakos vett 2/300-ad rész legelő
illetőséget Eiler József (nős Roósz Mag-
dolnával) gyomai lakostól 600 P-ért.

Honfi Antal és neje Herter Julianna
gyomai lakosok vettek egy beltelkes
lakóháznak 1/7-ed részét Herter Lajos
(nős Arany Lidiával) gyomai lakostól
600 P-ért.

Maléth Mártonné Scherer Julianna
gyomai lakos vett egy beltelkes lakó-
házat Vincze József és neje Csapó
Etelka gyomai lakostól 1700 P-ért.

Földesi István gyomai lakos vett
120 n.-öl németzugi kertét Polányi Ist-
vanné Vinkovics Teréz és társai gy-
omai lakosoktól 200 P-ért.

Cs. Nagy Imréné Barta Klára gyomai
lakos vett 531 n.-öl, 566 n.-öl, 900 n.-öl
és 547 n.-öl cfrakerti szántókat Bodon
Sándor és társaitól 1600 P-ért.

kk. Kruchió Erzsébet, László és
Róza gyomai lakosok vettek 600 n.-öl
cfrakerti szőlőt és 576 n.-öl cfrakerti
szántót Dobó Klára Csáki Lajosné és
társaitól 800 P-ért.

Csapó Imréné Rákóczi Mária gyomai
lakos vett egy beltelkes lakóház fele-
részét Czeglédi Gergelyné Csapó Má-
riától 350 P-ért.

Sárhegyi Károly és neje Ujházi Mária
gyomai lakosok vettek 7 hold 368 n.-öl
zsófiai szántót dr. Christian Kálmán
és neje Czetz Margit gyomai lakostól
4800 P-ért.

K. Timár Imre (nős Száfián Rozáliá-
val) gyomai lakos vett 1 hold 250 n.-öl
kölesfenéki szántót Csapó Bálintné
Kiss Lidia gyomai lakostól 500 P-ért.

Icsa Sándorné Ó. Kovács Róza gy-
omai lakos vette 1 hold 633 n.-öl, 1
hold 648 n.-öl és 1 hold 566 n.-öl elő-
halmi szántónak 1/6-od részét Domo-
kos Benedek gyomai lakostól 500 P-ért.

Heinfarth József és neje Kurcz Ka-
talin gyomai lakosok vettek 1343 n.-öl
cfrakerti ingatlan 9/10-ed részének
3/4-ed részét Gál Regina Pálkás Mi-
hálné és társaitól 624 P-ért.

Dr. Kató Gergely (nős Kertész Má-
riával) debreceni lakos vett 600 n.-öl
és 2 hold 686 n.-öl tanyai szántót kk.
Scherer Magdolna és társaitól 2300 P-ért.

Köteles István és neje Végh Julianna
turkevei lakosok vettek 7 hold 800 n.-öl
csudaballai ingatlant özv. Juhász Já-
nosné Tóth Teréz újpesti lakostól
4000 P-ért.

Heinfarth József és neje Kurcz Ka-
talin gyomai lakosok vettek 742 n.-öl
cfrakerti szántót Török Sándorné
Megyeri Eszter szeghalmi lakostól
400 P-ért.

PUBLIKÁCIÓ.

Ugy a gyomai Szövetkezetnél,
mint a gyomai Hangyánál a bornak
literje máttól kezdve 40 fillér. Az arató
pálinkának literje 160 fillér.

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86
szám alatti lakos) ki a gyümölcsstan-
folyamot elvégezte, a mindenkor nap-
számért elvállalja gyümölcsfák elülte-
tését és kezelését.

Két szobás és mellék helyiségből
álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk
kiadóhivatalába kérek.

Kerekes Károly borkereskedőnél a
kitűnő zamatu kádor bornak literje
44 fillér.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle
Bocskay utcai ház 2000 pengő kész-
pénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kam-
t feltételek mellett eladó. Érdeklő-
dők forduljanak Wagner József fake-
reskedőhöz Gyomán.

Egy különbejáratu butorozott
szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az
Erzsébet-ligetben 2 butorozott szoba
és egy nagy szoba butor nélkül is
kiadó. Egyletnek különösen alkalmas.
Ért. lehet ugyanott.

Tompa utca 23 szám alatt kettő
szobás lakás mellék helyiségekkel együtt
augusztus 1-ére kiadó.

Özv. Fekete Lászlóné keres egy
magános asszonyt esetleg családtalan
házaspárnak ingyenes lakást ad. Hősök
Emlék utja 21 szám.

Különbözeti, javító, vagy magán-
vizsgák előkészítését némi díjazásért
vállalom. Ért. Berzsenyi Dániel u. 7 sz.,
vagy a községi iktatóirodában.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.30 P, Fél évre 2.60 P, Egész évre 5.20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Nyári politika.

A Nemzeti Egység Pártja országos zászlóbontása óta eltelt idő az országos politikában nem hozott változást. A nyári szünet előszele a vérmesebb ellenzéki honatyákat is lecsillapította. A tevékenység szintere a vidékre tolódik.

A jó terméskilátások egy kis bizakodást hoztak gazdáinknak. Sokkal jobban érdeklő őket a politikánál, mikor lehet a kaszát beleakasztani az érett gazba, mielőtt még lehengerelné a vihar, vagy egy nem kívánt jégeső. Most ugyan hiába jön akárki a megváltó politikával, az háttérbe szorul. Most a munka az első. Nem mondom, egyikét felvetett gondolatról lehet tárgyalni menetközben, míg a rend végéről visszajönnek az elejére, de mire a kasza egypárat suhint, a munka ösztöne kiveti a politikát, kaszás és gyűjő nemes igyekezettel siet, hogy minél hamarabb keresztbe kerüljön a búza.

Milyen kár, hogy a magyar ember a meddő és szétválasztó politizálásba mélyedt jobban, mint a tanulásba. Mi volna itt, ha az elmúlt évtizedek alatt a politizálásra elpocsékolta időt, pénzt mezőgazdasági tanulásra és kísérletekre fordította volna a magyar földműves és munkás?

S ha látjuk, hogy tudás, jólét helyett politikai gyűlölet, osztályellentét, áskálódás, éhezés és szegénység gyötri az emberek nagyobb részét, elfacsart szívvel fordulunk el a politizálás olyan értelmezésétől, mely szerint eddig éltünk.

A Nemzeti Egységben tömörülő többségnek az a célkitűzése, hogy szakítsunk a régi szétválasztó politizálással. A közös munkára képesítő politikát tanuljuk meg,

melyben, ha van is terület, ahol nem vagyunk egy véleményen, ezért még ne legyünk egymásnak halálos ellenségei.

W

Országos dalosverseny.

A Gyomai Dalárda és az Endrődi Iparos Dalárda szereplése.

A fővárosi lapok szerint szombaton 15 ezer magyar dalos érkezett Budapestre a XXIII. Országos Dalosünnepélyre.

A gyomai és endrődi dalárdák a kísérekkel Gyomáról szombaton 14.50 órakor a különvonattal mentek Pestre, hol zeneszóval ünnepélyesen fogadták a békésmegyei dalosokat.

A Gyomai Dalárda 50 taggal és 10 kísérvél utazott fel. A könnyű műdal csoportban résztvevő 42 dalárda közül a 15-ik lett. A vármegyénkből ebben a csoportban szerepelt Békéscsabai Iparos Dalárda, Békéscsabai MÁV dalárda, Szarvasi Dalárda és Gyulai Erkel Dalárdákat megelőzte dalárdánk, ezek között első lett. Az ebben a csoportban megállapított 8 első, 8 második és 8 harmadik díjjal jutalmazott osztályozás szerint a második díjasok között értékes ezüstserleget börtökkel kapott a dalárda.

A Gyomai Dalárda részéről az Országos Dalosversenyen résztvevő tisztiségeket betöltötték, dalosok és kísérek névsora:

Védnökök: Dr. Tüköry Józsefné és Bakos Józsefné.

Zászlóanya: Nyisztor Péterné.

Koszorúslányok: Kiss Mária és Sztepanek Mária, Budapestről. Kiss Mária betegség miatt nem jelenhetett meg, míg Sztepanek Mária téves utasítás folytán a dalárda szereplése alkalmával nem jött el, csak a Millenáris-pályán, az összkari versenyen vett részt, mely alkalommal zászlónkat megkoszorúzta.

Karnagy: Hajdu Béla.

Dalosok:

Tenor I.: Balogh Lajos, Debreceni Lajos, Faragó Károly, Igrócz György, Kun Zsigmond, Lach Mihály, Lukács Mihály, G. Nagy László, Nyisztor Péter, Perei Lajos, Szabó Ferenc, Szabó Imre, Szántai Lajos, Szinger Aladár, Wagner Márton.

Tenor II.: Beinschrodt Gábor, Csapó Gergely, Dancsó Árpád, Fekete Gábor,

Igrócz Ede, Kiss Lajos, Kovács József, Sütő Imre, Szilágyi István, Paraizs László.

Bassus I.: Csonti István, Izsó János, Izsó László, Kiss Ákos, Kruchió Mihály, Nagy Lajos, Radecky Ádám, Roosz György, Szilágyi István, Varsandán László, Vataj László, Zöld Imre.

Bassus II.: Bakos József, Batári István, Gellért János, Kocsis Imre, Köhler Ádám, Lévy Mihály, Négyesi Gyula, Németh Lajos, Pánczél Emil, Podani János, Podani Mihály, Szatmáry Lajos, Szőke Ferenc.

Zászlótartó: Bolehovszky Jenő.

Kisérek: Pétermann József, brassói Greising József tb. elnökök, Kner Endre, Madaras Gyula, Dr. Neményi Honfi, Németh Géza, Nagy Lajosné, Dr. Tüköry József, Vatai Lászlóné.

A Gyomai Dalárda figyelemre méltó versenyeredményéről tudomást kell venni lakosságunknak, még azoknak is, akik egy focilimérközésen, kugliversenyen, vagy csapnivaló közönyösségükön nem tudnak felülemelkedni. Ez a dalárda megérdemli a támogatást még ezek részéről is.

A dalárda tagjain felül külön dicsérik meg Hajdu Béla karvezetőt és Nyisztor Péter elnököt. Az ő fanatikus lelkesedésük, tevékenységük hívta elő a tagokból az elért eredményt. Az ő utánjárásukkal szerezték meg az anyagiakat, melyekkel a szegényebb tagok költségeit fedezték.

A dalárda lelkes és hozzáértő vezetősége meg van. A tagok hanganyaga és szorgalma szintén megvan. Csak egy kell még, lakosságunk megértő érdeklődése és támogatása, hogy a Gyomai Dalárda az ország legjobb dalárdái közé emelkedjék.

Az Endrődi Dalárda szerepléséről jövő számunkban számolunk be.

Bánya-szerencsétlenség.

Az elmúlt héten minden országos és világeseményt háttérbe szorított nálunk a selymári bányaszerencsétlenség, melynek végeredményében két halálos áldozata lett, míg 9 bányászti bányásztaik 86 órai megfeszített munkával megmentettek.

Nekünk, alföldi embereknek, vajmi kevés ismeretünk van a bányamunkások munkahelyéről, munkaéletéről. Ezzel a szerencsétlenséggel kapcsolatban annyi színes leírását kaptuk a nehéz bányamunkának, talán még olyanok is akadnak közöttünk, kik az aratási és cséplési nehéz paraszti munkánál ezután még nehezebbnek tartják a bányamunkát. A paraszti munkában is lehetnek életveszélyes helyzetek, de ezek bokájáig sem érnek annak az óriás csontvázkaszásnak, ki állandóan lesben vadászik szegény bányásztestvéreinkre.

Még nem tudjuk a szerencsétlenség okát, hibáját. Azt sem tudjuk, ki felelős a szerencsétlenségért s terhel-e valakit mulasztás.

Ebben a szerencsétlenségben két magasztos emberi tulajdonságot láttunk: az eltemetett bajtársak kimentéséért folytatott emberfeletti erőfeszítést és az eltemetett kilenc ember fegyelmet viselkedését a halál torakában.

Ezeknek és hasonló nemes emberi tulajdonságoknak szemléltetésével, megismertetésével foglalkozzanak többet az újságok, ne a Matuska féle szörnyeknek kiszinezésével piszkítsák tele hasábjukat, s serkentsék hasonló bűnözésre a hajlamos eltévelyedőket.

A Siófoki Filléres Gyors

Gyomáról indul vasárnap reggel 4.34 órakor, Siófokra érkezik 10.32 órakor, Siófokról vissza indul 22.40

órákor, Gyomára érkezik hét-
főn reggel 4:20 órákor.

A vasúti jegy ára 6 pengő.
A szelvényt indulás előtt a
személypénztárnál lehet be-
váltani.

Az utazás 55 ülés III.
osztályu kocsikban lesz.

Gyoma-Endrődről mintegy
50-en utaznak a Balatonra.

IDÉZET

VITÉZ MARTON BÉLA képviselőházi beszédéből: „Egy nemzet, ha állampolgárai vallási szempontból több felekezethez tartoznak is, csak együttesen dolgozva haladhat előre. Jelszavak, amelyek a felekezeti békét megzavarják, mindörökké kitörtendők a magyar közéletből, mert veszélyeztetik a nemzet egységét. Egységes nemzet erős államot jelent, amely őre a keresztény erkölcsöknek és az egyházaknak. Az, aki felekezeti jelszavakkal ellentétet szít, az a mi lelkünkől idegen és az ártalmas a nemzetre.“

Védőszántás.

Az ország nehéz gazdasági helyzete miatt nagyon fontos a mezőgazdasági terményeknek a tűzvészől való megóvása. Éppen ezért kormányrendelet is látott napvilágot, amelynek pontos és szigorú végrehajtása érdekében vármegyénk alispánja rendeletet adott ki. A rendelet főbb pontjait az alábbiakban közöljük: A vasúti birtokosok, illetőleg földbérletiek a termények learatását, a termény egyenlő beérése után a vasút felőli részen kell, hogy megkezdjék. A learatott termények a síneltől legalább 100 méterre helyezendők el s nyomban az aratás után a tartó 100 méter szélességben feltisztítandó, felgereblyézendő. Az első keresztvonalon 10 méter távolságban a vasúti töltés felől

3 méter szélességben védőbarázdát kell szántani. Az egyes birtokrészek védőszántásainak egyvonalba kell esniük, mert a lépcsőzetesen, össze nem függő szántás védőbarázda a fulótűz ellen nem nyújt védelmet. A fennálló rendelkezés szerint, ha a learatott termény az előírt távolságra a terület keskenységénél fogva nem helyez-

hető el, akkor a terményt a legrövidebb idő alatt el kell hordani, de védőszántást ez esetben is köteles szántani a gazda vagy a bérlő. Az előírt rendelkezések végrehajtását a vasút közvegyeivel szintén ellenőriztetni s a mulasztókat feljelentni, miért is az előírt rendelkezések végrehajtását a gazdaközönség figyelmébe ajánljuk.

dot. Egy-egy család kap 15 kat. hold földet.

Ha azok önállóan gazdálkodnak, akkor kell e 200 családnak 200 fogat (200 pár ló vagy ökör), ehhez 200 drb. szekér kell, 200 pár hosszúoldal hordáshoz, 200 nyomórúd és 200 rudazókötel, 200 lánc, 200 villa szénához, 200 trágyához s. b. -hez.

Ha közösen gazdálkodnak, akkor nem kell, csak 114 fogat (114 pár ló vagy ökör), 114 szekér, oldal, rudazókötel, lánc, villa, s. b. Miért? Azért, mert központi vezetés mellett való összedolgozásnál 1 pár lóval nem 15 holdat, hanem 30—35 holdat lehet megmunkálni.

Addig, míg az egyenként való gazdálkodásnál mind a 200 telepes ökörrel vagy lóval szánt és dolgozik, addig közösen vezetett gazdálkodásnál a 200 telepesből 114 dolgozik fogattal, 86 pedig gyalog. Ebből a 86-ból kerül 1 irodás és póstás, 1 kocsisnak a gazdálkodást vezető tanult gazda mellé, nevezhetjük ezt gazdafiúkárnak, vagy intéző urnak; kerül 1 kovácsnak, 1 bogárnak, 10 kerjésznek, 10 gyümölcsfakertésznek, 4 aki elárusítja a termelt szamócát, zöldbabot, virágot, babot, borsót, tojást, csirkét, gyümölcsöt, akad, ki a többi ekéjét, szekereit rendbentartja, ki a többi 114 lovait megpakolja, a közös magtárban elvégzi a forgatást és akad, ki a cséplőgépnél gépész lesz, aki, ha van traktor, azzal szánt, motort javít, villanyvilágítást csinál, sőt vásár- és ünnepnapokon mozikepeket vetít egy pajtában, hogy legyen ingyen szórakozása az asszony és gyermeknépnek.

Az asszonyok közül 8-at az állam ingyen kiképeztet bábának és betegápolónak, 4 férfit pedig borju, csikó és sertés-herélésre. Nem kell a 200 telepes gazdának az ilyesmiért pénzt kiadni.

Tekintetes Szerkesztő Úr! Igen tisztelt, kedves Barátom!

Budapest, 1933. július 2.

Végigjártam itt Budapesten sok gazdasági ankétot, azokon hallottam sok szép beszédet, elméletet, de vajmi keveset a gyakorlati életből. Ha pedig magam beszéltem gyakorlati tapasztalataimról, melyek beváltak és melyek elismerése fejében engem egy ország népe nevez „A mezőgazdák alyjának“, akkor azt felelték, hogy a mi magyarjaink inkább főnkre mennek és koldusbotot fognak, semhogy a mezőgazdálkodásban vezetői fogadjanak el s ezzel elismerjék, hogy az többet tud és jobban érti a mezőgazdálkodást, mint ők, a rögnön nőtt kispazdák.“

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!
Kedves Barátom!

Örömmel olvasom a modern, a mai kornak megfelelő szakfajlagos lapokat, a Gyomai Ujságban. Abból tanulhat minden gazda és saját hasznát fogja látni az, aki az abban olvasottakat megvalósítja, ha észhez tér, még mielőtt megjelenik a végrehajtó, csak azért, mert paraszti öggyel, ostoba fejjel élt s azt mondta, hogy: „Eh! Jobban értem én a gazdálkodást, mint az urak, az iskolázott gazdák!“

A Gyomai Ujság július 1-i számában olvasom lovag Manz György közleményének, tanítá-

sának 16. folytatását. Élvezettel olvastam azt. Jól esik nekem ebből meggyőződni arról, hogy mégis akad nálunk Magyarországon olyan ember, olyan gazda, aki össze tudja egyeztetni az elméletet a gyakorlati követelményekkel, az idő szavával s tanít olyant, ami sok gazdatársam létét van hivatva megadni, jövőjét biztosítani, gazdálkodását hasznosítóvá tenni. Azt írja, „hogy 10—15 gazda összeáll, hogy földjeiket műveljék közösen. Ezzel azt az előnyt érik el, hogy a felszerelés sokkalta kevesebbe kerül és a munkamegosztás révén a termelési költségek jelentékenyen csökkennek. A vezetést ebben a kooperatív gazdaságban egy szakképzett emberre bízzák, akit mint alkalmazottat fizetnek. Nálunk ezt az eszmét nagyon furcsának találják. Nem tudják elhinni, hogy az is lehetséges, hogy a tulajdonos dolgozzon és az alkalmazottjuk parancsoljon.“

Kedves Gazdatársaim!

Engedjék meg, hogy a fent leírtakat egy számításal tegyem áttekinthetővé és könnyen érthetővé azon célból, hogy ezzel segítsek és sokakat megmentsek a végrehajtó dobjától, a koldusbotra jutástól.

Példa:

Mondjuk, hogy letelepítünk 3000 kat. holdra 200 nincstelen család-

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAREFORMOK.

Írta: lovag MANZ GYÖRGY.

Falun is a munkanélküliség napról-napra nő. Emellett azonban meg kell állapítanunk, hogy a belterjes gazdálkodás azért nem honosulhat meg, mert hiányzik erre a megszervezett segédmunkás osztály. A belterjes gazdálkodás ugyanis munkaalkalmat teremt, de ez a munka legtöbbször oly természetű, hogy ahhoz külön szaktudás és gyakorlat feltétlenül szükséges. Egy országos mezőgazdasági szövetkezeteknek legfőbb feladata tehát, hogy ezt a munkát kiképezze és megszervezze.

A munkaalkalmak szaporítása az első lépés. A szövetkezet külön gyakorlati tanfolyamokat létesít, amelyekben a községnek összes munkásai a községben előirányított termelési ágakhoz szükséges segédmunkákban alapos kiképzést nyernek. Minden egyes munkás arra kell, hogy törekedjen, hogy lehetőleg az összes felmerülő munkákban kellő szakképzettséggel bírjon, hogy minden kínálgató munkát vállalhasson. Ezeknek a munkáknak természete magával hozza, hogy a munkamegosztás és munkatömörítés elvén egész munkáscsoportokra lesznek bizva, akik azokat a községnek

hasontermelésű összes gazdaságaiban egyszerre végzik, például a rovarirtást a gyümölcsösökben, a juhnyírást az összes juhsgazdáknál, stb. Hogy ezek a munkák egyöntetűen és idejekorán történjenek, szükséges, hogy a szövetkezet irányítsa azokat és így nem a földesgazdák külön-külön foglalkoztatják a munkásokat, hanem a szövetkezet szerepel a gazdával szemben mint munkavállaló, a munkásokkal szemben mint munkaadó. Így lehetővé válik, hogy minden gazda pontos időben megkapja a szükséges munkaerőt a szövetkezettől, és minden munkás megkapja a szövetkezettől a lehető legtöbb munkaalkalmat. A szövetkezet irányítja a munkát az egész ország területén. Ahol munkaerő fölösleg van, a szövetkezeti fiók azokat a kerületnek, illetve a szövetkezeti központnak rendelkezésére bocsátja, ahol hiány van, a fiók megigényli a pótlást a kerülettől, illetve a központtól.

Ezáltal azonban megváltozik nemcsak a munkaviszony, de egyszersmind a munka díjazásának módja is. Ahol egy és ugyanazon munkás talán tíz—húsz gazdaságban egy és ugyanazon napon végzi ugyanazt a munkát, órabérről vagy napszámról szó sem lehet. A szövetkezet a munkásokkal és a földes gazdákkal egyetemben megállapítja az egyes teljesítményeknek gazdasági értékét és

Mennyi az adó 1 pár fogat után? Ugy tudom, van hely, hol közmunkára fizet 1 ló vagy egy ökör évi 12 pengőt. Ez 200 pár után évi 4800 P. 114 pár után csak 2736 P. vagyis 2064 P-vel kevesebb. Ez már tiszta haszon a közös gazdálkodás javára. Azt hiszem, mindenki inkább tart haszonállatot, mint felesleges igásijószágot, mely nem hoz hasznot. A haszonállat nemcsak hasznot, de trágyát is többet ad, a főbbirágától pedig erősödik a föld, annak termése, s végeredményben a gazdálkodás haszna.

A közös gazdálkodás, mint látjátok, olcsóbb, mert minden fogat és minden munkaerő teljesen ki van használva. Ebből következik, hogy a haszon is több.

A magyar gazda, általában véve, nagyszerű állatokat tud nevelni, szép gabonát tud termelni, de nem tudja eladni. A magyar jó gazda, de rossz kereskedő. A falut vezető intézőnek kötelessége meg tudni, mit lehet haszonnal eladni s azt fogja termelnie. Pl. babot, olajos magvakat (repcét, napraforgót, tökö), diót, mogyorót, szilvát, cseresznyét, barackot, almát, stb., meg heremagvakat. Ő számadást fog vezetni s ez fogja megmutatni, mi hoz több hasznot, szóval a vaktában való gazdálkodás, mint rossz, megszűnik s lép helyébe a tanult, az ésszel való gazdálkodás. Ilyen központilag vezetett gazdálkodás mellett, ma is lehet haszonnal gazdálkodni, mert az előbb említett 86 gyakorlatmunkás telepeseből telik munkaerő vízelárasztásos öntözésre is, hogy a termés biztos legyen száraz esztendőben is és hogy a gyümölcsfákról a szárazságtól ne hulljon le az egész termés idő előtt.

A gazdák fizette Intéző, elláthat 3000 holdát is megfelelő segéderőkkel, kiket a telepe-

sekből választ ki, tehát azok nem kerülnek külön kiadásba és pénzbe. Kell minden 50 vagy 100 családra 1—1 telepes, mint intézőhelyettes, s kell 1 mint küldönc, 1 mint kocsis. Fizetni csak az Intéző Urat kell. Ha ez lakás és fűtésen kívül havi 500 pengőt kap (gyermekait a városban kell iskoláztatnia és utánuk kosztipénzt, tandíjat és könyveket fizetni), akkor az kitesz évi 6000 pengőt 3000 kat. holdra. Esik 1—1 kat. holdra évi 2 pengő.

Ezek a számítások mutatják, mennyire jobb és hasznosabb a tanult, az elméleti és gyakorlati tudással vezetett gazdálkodás.

Kedves Gazdafiarsaim! Szíveleljétek meg e szót, szíveleljétek meg lovag Manz György ur tanításait, mert ennek Ti magatok és gyermekeitek veszik hasznát.

Lovag Manz György urat nincs szerencsém ismerni, de írásaiból látom, hogy tud, hogy van esze s hogy amit tud, azt el is tudja mondani úgy, hogy abból minden értelmes gazda tanulhat. Látom, hogy jó ember, mert amit tud, azt a Gyomai Ujság útján ingyen adja azoknak, akik nem tanultak, nem láttak és tapasztaltak annyit, mint ő. A tanulás pedig sok fejtörésbe, időbe és pénzbe kerül. Kell, hogy a tudást megbecsüljük és ha a magatok hasznára Parancsolót, vezető Intézőt fogadjatok magatok fölé, akkor ne sajnáljátok azt a 2 pengőt tőle, amivel megterheli az ő fizetése az egyes holdakat, mert ha nem is az első évben, de 5—6 év mulatával azt sokszorosan bekeresi ő a rátermeltségével, élelmességével és tudásával.

Egyet, csak egyet mondom még. Nem elég iskolákat véggezni, gyakorlati tudás is kell, de kell az adott és változó gazdasági és kereskedelmi viszo-

máltányos díját. A munka kizárólag teljesítmény szerint lesz díjazva. A gazda megigényli a munkaerőt, a szövetkezet elvállalja a munkát és átadja egy munkáscsoportnak. A munkának elvégzése után a gazda igazolja a munka befejezését, ezért befizeti a szövetkezetnél a szabályszerű díjat. A szövetkezet pedig elszámol a munkásokkal, illetve kifizeti őket az általuk teljesített munka szerint. Így a munkásnak érdeke, hogy a munka minél gyorsabban és jobban legyen végezve, mivel így ideje marad új munkára és új keresetre.

A munkaképzést a munkások a szövetkezettől ingyen nyernek, evvel szemben a kiképzés alatt végzett munkáért járó díjazás a szövetkezetet illetné. Minden évben a szövetkezet egy munkásversenyt rendez, amelyen az összes szervezett munkások résztvenni kötelesek. Az egyes szakmákban nyertesek munkásvezetővé lesznek minősítve. Ezek lesznek hivatva arra, hogy a mezőgazdasági szakiskolát látogató tanulókat és tanoncokat gyakorlatilag kioktassák és kiképezzék, amiért a munkavezetőnek egy külön díjazás jár. Így serkentőleg fog hatni a verseny és kifejleszti a legnagyobb és legjobb teljesítmény utáni törekvést. Az előmunkás vagy munkavezetői minősítés csak egy évig érvényes.

Csapadék naptár.

Junius—július	30	1	2	3	4	5	6	Össz.
Társulati székház				11.7	1.6			13.3
Körösladányi őrház		8.—		2.6	4.5			15.1
Folyáséri sz.-telep				8.9	2.8			11.7
Peresi szivattyutelep		3.—			4.—			7.—
Kéthalmi őrház				6.6	4.1			10.7
Udvarnok (Roik cs.-őr)				6.—	1.—			7.—

nyokhoz való alkalmazkodni tudás is. Ez pedig nem adódik meg minden embernek, de még minden oklevelesnek sem. Válasszátok meg Intéző Uratokat e szerint, s nem a sógorság és rokonság szerint, s akkor jól jártok vele.

Sok szeretettel a nép és a gazdák iránt, sok szeretettel és tisztelettel érdekteket szolgáló minden ember iránt, de elsősorban a Gyomai Ujság és az abban okosan és hasznosan írók iránt, —bucszom. Utazom Erdélybe, — véreinkhez. — A jó Ég áldása legyen Raitatok!
Ormándlaky Waisbecker Antal.

Világgazdasági kudarc.

Minden ország elküldte megbízottait Londonba, hogy ennyi okos ember találja meg végre a válságból kivezető utat. Ezt a konferenciát csütörtökön elnapolták, magyarul mondvá: nem tudtak megegyezni. Ez az arany pillanatnyi győzelme. De ezzel szemben azt olvassuk:

Amerika a gazdasági gyógyulás útján van. Az árak emelkednek, a munkanélküliség csökken, a bérék és bankbetétek emelkednek, valamint a gáz- és villanyfogyasztás és a teherforgalom.

Pedig Amerika letért az aranyalapról. Háttha még neki lesz igaza!

HIREK

Kinevezések és előléptetések. A pénzügyi tárcánál: *Dr. Csizik Béla*, kitől már többször nagyon értékes pénzügyi cikkeket közöltünk s ki mostani nyári szabadságából is több hetet körünkben tölt, miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki a kormányzó.

A vármegyénkben beosztott pénzügyi karnál: *Elek Lajos* gyulai pénzügyigazgatót pénzügyi főtanácsossá; *Dr. Nagy Dezső* pénzügyigazgató helyettesét pénzügyi tanácsossá nevezték ki.

Fáry István iparfelügyelő főfelügyelő lett.

Dr. Miklós Ferenc gyulai törvényszéki joggyakornok törvényszéki jegyző lett.

Felhívának azon inségesek, akik a téli inségmunkára felváltak véve, hogy amennyiben sertéseiket pestis ellen be akarják oltani, még e héten jelentkezzenek a községi előjáróságnál. A sertések oltása teljesen díjlanul történik, tehát sem az oltóanyagért, sem az állatorvosnak munkadíjban nem kell semmit fizetni.

A gyűjtőszervevény világrekordja. Pár nappal ezelőtti halt meg az angliai Sissex grófságban fekvő kastélyában Sir Adnard Gregerson, az ismert angol arisztokrata, aki már életében híres volt gyűjtőszervevényéről. A végrendelet felbontása után felvett leltár azonban még Sir Eduard jóismerőseinek is nagy meglepetést hozott. Kiderült, hogy az elhalt arisztokrata szervevényes gyűjtője volt a szivaroknak és a képeslapoknak. A hagyatékában nem kevesebb, mint 72000 különböző fajta szivart találtak. 143000 képeslap maradt a kupolatermes könyvtárban, s a legértékesebb kínai újságok s a világ legelőkelőbb lapjai mellett Tolnai Világlapjának több évfolyamát is.

Különös táncjáték Párisban.

Erről az érdekes eseményről pompás képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Érdekesebbnél érdekesebb cikkeket, műsorokat, színházi beszámolókat, híreket, pietykákat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, filmriportokat, gazdag rejtélyrovatot és még számtalan nagyszerű cikket talál az olvasó a népszerű képeslapban. A 84 oldalas Délibáb 120 képet tartalmaz és ára Magyarországon 20 fillér, Romániában 120 lei, Csehszlovákiában K. c. 25, Jugoszláviában 52 dinár.

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Rafael Ferenc, Gecsei Imre, Kis Margit, Varga Klára, Zs. Timár Károly.

Elhaltak:

Radányi Erzsébet 3 hónapos, Domokos Mária 9 éves, özv. M. Kis Dánielné Marjai Eszter, Nagy A Juliánna 52 éves.

Házasságot kötöttek:

Somló Sándor—Kerényi Olga, Szatmári Károly—Varga Irma.

Az **ASPIRIN** mindig magán viseli a gyártó védjegyét.

is van valódi-sági védjegy: az ismert Bayer-kereszt.

Magkülés első jeleinél és fájó feleknél **ASPIRIN-TABLETTÁK**

PUBLIKACIÓ.

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstan-folyamot elvégezte, a mindenkori nap-számért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Címeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu kádor bornak literje 44 fillér.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakeskedőhöz Gyomán.

Egy különbejáratu butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben 2 butorozott szoba és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyletnek különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

Reiszmán Márton ZONGORA és PIANINÓ készítő, hangoló Budapestről-Gyomára érkezik. Elsőrangú szakember, hangolást, javítást, bőrizést, olcsón, a legteljesebb felelősséggel vállal.

Előzetes és szíves megkeresést kér: H L A T K Y B É L A úr címére Gyoma, Attila utca 5.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN.

Legfinomabb pergefelt

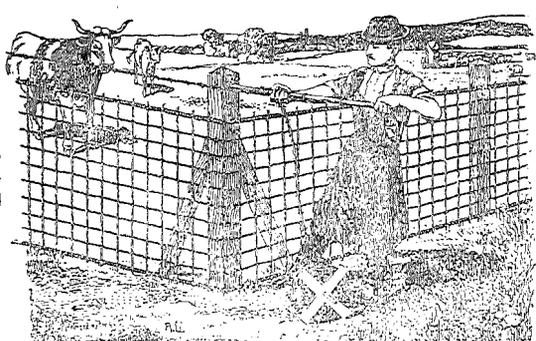
MÉZ

Schuszték Sándor
méhészete
— GYOMÁN. —

Megnyilt többek kérelmének eleget téve **Megnyilt**
BUDAPESTI MINTÁRA BERENDEZVE
DOMOKOS ALBERT MŰSZAKI ÜZLETÉBEN
A NYILVÁNOS TELEFON ÁLLOMÁS HIVÓSZÁMA 9.
Ne zavarjon, molesztáljon senkit telefonálási kérelmével a lakásán vagy irodájában.
Udvariasságból mindenki azt mondja, hogy szívesen megengedi és közben mást gondol.
Telefon beszélgetéseit intézze el üzletében berendezett nyilvános telefon állomáson.
Diszkréten beszélhet. Titoktartás biztosítva.

Legjobb és legolcsóbb a
HAIDEKKER
féle
drótfonat.

Minden mennyiségben kapható:
Wagner Márton Fiai
fakeskedésében, GYOMÁN.

Nyomatványait
a Hungária nyomdában rendelje!

FIGYELEM! FIGYELEM!
MEGNYILT!
Értesítjük a tisztelt közönséget, hogy Gyomán, Horthy Miklós ú 21 házszám alatt (dr. Singer ház)
villanszerelő és műszerész
üzletet és műhelyt nyitottunk.
Foglalkozunk minden e szakmába vágó új és javítási munkákkal. Fővárosi és más nagyvárosi tapasztalataink alapján módunkban áll a tisztelt közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni. Törekvésünk, hogy a tisztelt közönség ez irányú kényelmét biztosítsuk és haladva a korrall, a technika minden vívmányát e téren azonnal bevezessük.
Gyárakkal és nagykereskedőkkel sikerült olyan megállapodásra jutni, hogy mindenben a fővárosi árakat tudjuk tartani.
Raktáron tartunk minden e szakmába vágó árukat. Törekvésünk, hogy munkánkkal és áruinkkal a közönség bizalmát megnyerjük.
Kérjük a tisztelt közönség pártfogását
LACH és KUN
villanszerelő és műszerész.
Szolid árak! Preciz munka! Pontos kiszolgálás!

Világmarkás autós motor kerékpár **PNEU**
autóalkatrészek
amerikai kocsikhoz,
Citroen összes típusaihoz,
felszerelési cikkek
legolcsóbb beszerzési forrása!
Saját érdekében kérjen árajánlatot.
NAGY JÓZSEF
automobil szaküzlete,
Budapest, VI., Andrássy ut 31.
Tel. Aut. 221-97, 285-68.

Kecskeméti Áll. Engedélyezett
FIÜINTERNÁTUS
Berzeviczky F. u. 12.
Felvesz: felsőkeresk. reálgimnázium, reál, polgári, elemi iskolai tanulókat és jogakadémiai hallgatókat.
Az egyes iskolák tanárainak ellenőrzése folytán kiváló tanulmányi eredmény.
Kifogástalan ellátás!
Ellátási díj havi 62.— pengő!
Részletes tájékoztatót küld!

Molnár-est
július 9-én a pavillon színháztermében

- I. Sikolt a feleségem
  - II. Bizottság előtt
  - III. Ki viseli a nadrágot?
  - IV. Pesti konyha
- Filléres helyárák

A Lamper féle
MALOM
igen előnyös áron eladó.

Érdeklődni lehet a Magyar Olasz Bank R. T. csabai fiókjánál, vagy dr. Forray Lajos békéscsabai ügyvédnél.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI **TÜZIFA** SZÜKSÉGLÉTÉT
KIVÁLÓ MINŐSÉGBEN ÉS IGEN OLCSÓ ÁRBAN BESZEREZHETI:
Wagner Márton Fiai fakeskedőknél.
TELEFON: GYOMA 22. TELEFON: GYOMA 22.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐPIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P., Fél évre 2:60 P., Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

G y o m a, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Legyen-e háború?

Kopott orosz egyenruhában, két rossz csizmában, 14—19 év kivetettségével, az édes anyanyelv beszédfolyékonyságából kizökkenve tá-molyognak haza messze ke-letről, az átkos oroszfogság-ból, itthon már régen elsi-ratott, elveszettnek hitt vé-reink.

Micsoda kegyetlen tobzó-dása a sorsnak!

A sajtó fájdalmakat az idő lassan-lassan begyógyí-totta. Az anya a fiú emlékét az anyai szív szentélyébe zárta... Az itthon hagyott gyermekek árvaságban nőt-tek fel, sokja eltűnt apját sohasem látta, nem ismerte... A bánatos hitves könnyázott éjszakákon át várt, remélt, míg hivatalos pecséttel tép-ték szét utolsó reménységét s holttá nyilvánították férjét...

Az eltűnt, a holtnak nyil-vánított férj helyét másik férfival kellett betölteni a családban, legyen, ki a kis családnak támasza, teje, fenntartója lesz...

Leccsapó bomba robbanó hatásaként tépi fel a beheg-gedt sebeket a napokban hazakerült és a magyar nyelvet csak akadozva be-szélő, lerongyolódott, lerom-lott, megöregedett, oroszfog-ságban volt testvéreink ha-zaérkezése, kik a japánok által felszabadított Mand-zsuriából 2500-as turnusok-ban hazaszállított fantaszti-kus számban jelzik a haza-érkezéket.

... Az anyák újra re-ménykednek... s ha netalán nem kerül haza a végleg eltűnt gyermekük, mennyi új

fájdalmukba kerül, hogy ezeket a sebeket ismételtén felszakította a sors!...

Mennyi gyászosan meg-rendítő eset támad ott, hol a hazakerült régi férj meg-tudja, hogy az itthon ha-gyott feleség más férfivel él boldog életet?..

Aki egy ilyen hazakerült férfi könnyeit látja,... aki egy fiát hazaváró csalódott anyának a fájdalmát meg tudja mérni,... aki egy férj-

hezment asszony lélekmar-dosását el tudja képzelni,... az legyen továbbra is hábo-rús párti és higgye továbbra is, hogyha már minden okos érv kifogyott és nem tudják a nemzetek egymást megér-teni, meggyőzni, a háború tesz majd igazságot!

A népek magasabbrendű élete akkor kezdődik majd, ha nemzeti életükből örökre száműzni tudják a háborút.

W.

A Gyomai Dalárda serlegavató ünnepe.

Frűwirth Mátyás orsz. gy. képv., az Országos Dalosszövetség ügyv. elnöke és Vigh Endre ker. elnök is itt lesznek.

A Gyomai Dalárda az Országos Dalosversenyen nyert serlegét ma este avatja fel a Ligetben tar-tandó közvacsora kereté-ben. A vacsora ívet mint-egy 150-en írták alá.

Nagy kitüntetésnek veszi a Dalárda és Gyoma nagy-község dalbarátai, hogy Frűwirth Mátyás ország-gyűlési képviselő, az Or-szágos Dalosszövetség fá-radhatatlan ügyvezető el-nöke és Vigh Endre a mi Daloskerületünk körülra-

jongott elnöke is eljönnek az esti gyorssal és ünne-pünket bensőbbé teszik.

Lakosságunk számsze-rűségben is jelentőségtel-jesen vesz részt dalosaink ünnepén, ezzel is bebizo-nyítandó, hogy a dalárda tagjainak működését meg-becsüli és értékeli.

A vacsorán Farkasinszky Imre zenekara muzsikál, a Dalárda pedig énekszám-mokkal szórakoztatja a va-csorán résztvevőket és a kívülről hallgatókat.

Filléres gyorssal a Balatonhoz.

Vasárnap reggel 4:34 órakor 52 utas szállt fel a siófoki fil-léresre Gyomán. A 13 kocsi-ból álló szerelvényen 634 sze-mély utazott el. A mezőtűri utasokkal a híres Badár bácsi is felszállt, bőrkucsmával a fe-ién.

Budapestig egyhangú volt az út. Ételmes orosházi alkalmi árusok balatoni képeslapot árusítottak. Később, 6 óra után egy alkalmi színész került a

kocsiba, ki a „Repülj madár, repülj“ dallal nyitotta ki az erszényeket. Szolnokon a pék kosara egy-keltőre kiürült. Innen Pestig kialakult a lársas utazás. Az endrődiek kártyáz-tak, a gyomaiak diskuráltak.

Ahogy a Dunán átértünk, nagy hecse lett az ablakok-nak. Mindenki gyönyörködött a szép, élénk színű villákban és gyümölcsösökben. Különö-sen Érd és vidékén, hosszan a

vonat mentén, a búza- és ten-geri táblákon, közte a búzá-nak és tengerinek, szabályos ültetéssel nagy mennyisége a közép törzszű gyümölcsfáknak. Sem a búzában, sem a tenge-riben nem látszott a fa árnyé-kának hátrányos hatása. Itthon is beválna ez a telepítés és ki is fizetődne.

Lepsény után, mikor először pillantottuk meg a Balatont, innentől kezdve mindenki a vonat jobb oldalán tartózkodott és áhítattal mélyedti a ma-gyar tenger csodálatába és a part mentén húzódó szebbnél szebb villák élvezetébe.

Siófok pazar mólója a kö-réje kiépített szállodákkal, vil-lákkal, strandokkal, hol éppen százával fürödtek, nagyon im-ponáló. Ebbe a bámulatba ka-cagató figurákként surakodtak csendes szemlélődésünkbe, ná-lunk már a divából régen ki-ment, valamikor férfiak hordotta „szukagatyá“ néven ismert nyári öltözékben korzózó für-döző nők. Vince bácsi sem tudta megállani, hogy erről a tobzó dívaírók meg ne mondja a véleményét. Egy-egy ilyen korosabb vízitündér el-libbenése (értsd: kacsázása) viharos derűt keltett a filléres közönségnél.

Délután 3 órakor 500-an két gőzhajón, a Helka és Ke-lén nevű hajókon először Ba-latonfüredre (75 perc.) onnan Tihanyra (60 perc.) mentünk.

Füred hatalmas fasoraival, régi módi építményeivel Siófok jelenével szemben a multat képviseli. Hajdan a dunántúli lányok itt fogták meg vőlegé-nyüket, most pihenő, gyógyul-ni akarók látogatják.

Tihanyban csak egy órát töltöttünk. A vállalkozóbbak felsiettek a híres apásági templomot megnézni, a már el-némult viszhangot meghallgat-ni. Egy kisebb társaság meg-nézte a sokat emlegetett „Hal-biologiai Intézetet,“ de csak kívülről, az ablakokon beku-kucskálva, mert egy lélek sem volt, ki a nagy épülettömegben megmutatta volna belülről is a látványokat.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám: 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Újév.

Az 1932-ik évet lezárva, arról mérleget kellene készítenünk, mellyel önmagunkat ellenőriznénk, hogy az esetleges hibákat kiküszöböljük a jövő év munkáiból.

Az év lapjait visszamenőleg lapozva, egész esztendőn át tartó lelki- és anyagiromlás vonul el előttünk. Ebben eltűnődve arra is gondolunk, hogy már egy év előtt azzal a reménnyel zártuk az 1931-es évet, hogy az 1932-es év már nem lehet olyan rossz. És mégis, mennyivel rosszabb

Nyitott szemmel róttuk a napokat és csipegettük a reménység sovány csücskét, hogy a végnélküli lemondásban, az állandó erőfeszítésben erősek maradjunk és ne térjünk le az egyenes útról.

Egy új esztendő első napját kezdjük. Gazdag tapasztalatokkal indulunk a bizonytalan évnél. Különösen anyagi téren tapasztaltunk sokat. Nincs már „érték“ biztonság. Egyik nap „font“, másik nap

„dollár“-öfelsege veszítheti el egyensúlyát és egy hajszálnyival kilengéssel ezer és millió embert dönt nyomorba. S ebben a zűrzavarban gyáva félelemmel búvik el a „tőke“ s megfosztja az emberiséget a gazdasági élet vérkeringéséhez szükséges pénztől.

A régi rendszer sziklaszilárdnak hitt épülete recseg, ropog, inog. Ha ez a düledező épület összeomlana,

nem lehet, hogy az emberiséget maga alá temesse.

Azt várjuk az új esztendődtől, hogy a gazdasági kibontakozás megtörténjen és pedig úgy, hogy a sok millió munkanélküli munkát kapjon, a gépek meginduljanak, a termelők keressenek, az éheseknek ennivalójuk legyen és az emberek nagy tömege újra boldog legyen.

W.

Dévaványa község képviselőtestületi közgyűlése az átcsatolásról.

A képviselőtestületi tagok gyűlekezése már a kora reggeli órákban megkezdődött a község háza tanácstermében. Dévaványa község képviselőinek érdeklődése a község adminisztratív, gazdasági és kulturális életére oly döntő fontosságú és történelmi nevezetességű ülése zsúfolt padokban elhelyezkedett községi képviselők érdeklődéséről kísérve ünnepies keretekben folyt le.

Dékány Sándor községi bíró reggel 9 óra 30 perckor nyitotta meg a közgyűlést, majd

Hatzlhoffer Ferenc főjegyző veszi át a tárgysorozati szerinti az ügyek referálásait. A tárgysorozat 1. száma az 1932. év november havi pénztárvizsgálati jegyzőkönyv előterjesztése gyorsan leperog s utána jön Dévaványa község képviselőtestületének állásfoglalása a községnek Békésvármegyéhez való átcsatolása tárgyában. Az előadó főjegyző ismerteti az e tárgyban 32 képviselőtestületi tag által aláírt kérvény tartalmát, ugyancsak ismerteti a m. kir. belügyminiszter leirátát, a-

melyben az van, hogy Dévaványa község képviselőtestülete az átcsatolás tárgyában foglaljon állást.

Első ízben Szilágyi László képviselőtestületi tag kér szót, hogy a kérdésben álláspontját kifejtse. Hangsúlyozza a köves új jelentőségét, amely bár gyakran meg lett ígérve, de a község lakosságának súlyos adózása dacára mind a mai napig nem teljesített. Indítványozza az átcsatolást. (Éljenzés.)

Pápai Lajos esperes-plebános vette át a szót: „Félve szólamlak meg a sorsdöntő pillanatban“ — kezdte beszédét. — „a mai súlyos időkben azonban minden alkalmat meg kell ragadni, ha a köz javáról van szó. Hat esztendeje vagyok a község lakója s ez idő alatt fájó szívvel kellett tapasztalnom, hogy e községben ez a jóra való, becsületes nép minő elhagyatottságban éli az életét. Úgy anyagi, mint kulturális téren mostoha gyermekként kezelte a felsőbb hatóság ezt a jobb sorsra érdemes lakosságot Dévaványa községnek. S ami számukra jutott, az csak alamizna volt. Sáros, járhatatlan úttól körülvéve a közlekedés igen nagy nehézségekbe ütközik“. Megemlíti szóló a járás közponiját, amely

BÉKÉSVÁRMEGYE HAJDANA.

Irta: HAAN LAJOS 1870.

Ványa.

Másképp Déva-Ványa, népes többnyire reformált vallású tiszta magyar község Békésvármegye sárréti járásában. Hol Heveshez, hol Békéshez tartozott.

A ványaiak azt tartják, hogy községük már a XIII. században fennállott. Keletkezését a szájról szájra terjedt hagyomány így adja elő: az 1241 eszt. nagy tatárjárás idejében, midőn a tatárság Sajónál a magyar sereget tönkre tette, a király futásban keresett menedéket s a tatárnak most már szabad keze lévén, a falukat és városokat egészen elpusztította, a lakosságot vagy lemészárolta, vagy az ennél keservesebb rabságra hurcolta, a békési és hevesi lakosság, az önfentartási ösztöntől vezeltetve ezen, akkor még egészen lakatlan tájra, a mocsárok közé szorított hátaikra és apró szigetekre menekült. A mint

a tatár, miután az országot mindenből kifosztotta volna, eltakarodott s Béla király is Dalmátiából visszaérkezett, a menekültek egy része visszament elébbeni lakhelyére, más része azonban látván, hogy itt barmainak elegendő legelője, magának elegendő szántóföldje van s hogy azon esetre is, ha a tatárság újra betörne, a beláthatatlan vizek, mocsárok, nádasok meglehetősen megvédik, állandóul itt telepedett le. A ki hol valami szárazabb helyet talált, a szigeteken, az erek partjain építette fel lakóházát, minden sor és rend nélkül. Innen van az, hogy Ványa utcái még most is görbék, tekervényesek, a házak pedig egyik beljebb, másik kijebb vannak építve.

Hogy mennyi igaz lehet ebben, a mit így a szájról szájra maradt hagyomány mond Déva-Ványa keletkezéséről, azt teljes bizonyossággal megmondani nem lehet. Annyi áll, hogy igen régi község. Már 1334 eszt. a pápai tizedbeszedési jegyzékben úgy említ-

etik, mint egyház. András nevű papja fizetett a pápa számára 3 garas adót. Nem különben egy más okmány, mely Ványát mint községet említi, az 1476 eszt. tatárjárás. Ez okmánytárunkban olvasható. Hogy nagy község volt e akkor Ványa? ki birta? meddig terjedt a határa? azt az okmány nem említi. Csak annyi áll benne, hogy a határok közte és Ecseg közt, mely akkor a budai Pálosoké volt, megújítottak.

Határozottabban szól Ványáról Szerémi Györgynek, Venczel Gusztáv által kiadott emlékirata. Ez ismét úgy tünteti elő Ványát, mint virágzó egyházat. E szerint a XVI. század elején Ambrus nevű volt papja, a ki valószínűleg nem más, mint ugyanazon Ambrus, kiről a krakkói egyetemi anyakönyv azt mondja, hogy tanulmányait a krakkói egyetemen végezte. Itt tudományos képzettségével kitűnően. baccalaureussá lett. Ezen Ambrus eleven eszű ember volt. Midőn Dózsa György erre vezette rakoncátlan se-

két napi járőföldre fekszik. Megemlékezik ezen kívül a Dévaványa—Kisujszállás helyi-érdekű vasútról, amely a repülés és autó századában 31 km. útját másfél óra alatt teszi meg. Híveiben meggyökeresedett véleménynek ad kifejezést, amidőn az átszatolás mellett foglal állást, hogy községének anyagi és kulturális fejlődését biztosítva láthassa. (Éljenzés.)

Dr. Ikfalvi Farkas Béla ref. lelkész kifejti, hogy mindenkinek meg van az élethez való joga, közelességét leljesíti az, aki évtizedes mulasztások után egy község lakosságának élethez való jogát biztosítani akarja. A helybeli református egyház nagy serege nevében epedő és sóvárgó vágyának ad kifejezést, hogy mielőbb kedvező változás történjen. Ez a reménysége, hogy úgy gazdasági, mint kulturális téren kedvező változás fog történni az átszatolás által, ezért arra kéri képviselőtestületet, hogy ébredjen teljes méltóságának tudatára ez ünnepélyes órában és egyhangu határozattal foglaljon állást Békésvármegyéhez való csatlakozás kérdésében. (Éljenzés.)

Dr. Schweiger László jószágigazgató felszólalásában hangsúlyozza, hogy a sorsdöntő órában, amidőn egy község a szülő vármegye kötelékéből kiválni készül, szorgosan kell mérlegelni az okokat, hogy fizika lelkiismerettel foglalhasson állást a képviselőtestület az átszatolás kérdésében. Szóló visszapillant négy évtized óta történt előzményekre. A körösladányi és gyomai kövesút alapját még 1888. évben vetették meg. A képviselőtestület többször foglalkozott ezzel a kérdéssel, majd a háború és forradalmak után csak amidőn a

konstruktív munka újra kezdetét vette, foglalkozott a közvélemény az utak kérdésével. Csak 1926. évben hozta a képviselőtestület a körösladányi kövesút tárgyában fontosabb határozatát, amelyet az 1927. évben a 40. számú határozat követett. Ez időben történt ugyanis, hogy az útrövidítés érdekében területet szerzett a község a Cselei Herceg uradalomból, amely fél km-nyivel rövidítvén meg az útvonalat, 10—15.000 pengő megtakarítást jelent az útépités költségvetésében. Az 1928. évben a 57. számú képviselőtestületi határozat mondotta ki a község képviselőtestülete határozatában, hogy a gyomai és körösladányi kövesút kiépítésének költségeihez 1/3 részben hazzájárul. Ugyan ez évben voltak a választások s volt ígéretben bőven részünk, de beváltva és megvalósítva nem lett belőlük semmi sem. Egy küldöttég ment föl Hermann Miksa kereskedelmi miniszterhez, hogy a közseg által viselendő 1/3 rész arányában a község részére hosszú lejáratú állami kölcsön folyósíttassék. A kölcsön meg is lett ígérve, azonban mind a mai napig nem lett folyósítva. Pedig a képviselőtestület, amidőn a kijutás kiállításba helyezéséről értesült, 1928/81. számú határozatában a kölcsönt s az ezzel kapcsolatos útépitéssel járó megterhelést örömmel elfogadta, hogy azt igénybe is veszi, ez idő óta azonban sem az út nem lett megépítve, sem ez ügyben nem történt semmi. A pénzt nem kaptuk meg. 1929-ben újabb határozatban sürgelés, majd küldöttég az alispánhoz, 1931-ben küldöttég Almássy főispánhoz. Végül az új főispánhoz a község részéről me-

morandum lelt fölterjesztve, amelyben nyomatékosan van hangsúlyozva az elhanyagolt közigazgatás miatt a község lakosságának elégedetlensége. E memorandumra azonban mind a mai napig válasz nem érkezett. S így a további érintkezés útja el van vágva arra nézve, hogy a kövesútak kiépítése tárgyában bár mit is lehetnénk. Mindezek előterjesztése után egy pillanatig sem habozhatunk arra nézve, hogy vajjon az átszatolás fontos kérdésében a képviselőtestület minő álláspontot foglaljon el. Dévaványával elvégre, amelynek 16.000 lakosa van s 56.000 kat. hold területű határa, tehát a legnagyobb területű község az országban, mégsem lehet úgy elbánni, mint egy afrikai gyarmattal. Dévaványa község évenként összesen 60.000 P-összegű adót fizet be a vármegye pénztárába, 10 év alatt tehát 600.000 P-t, amely összeg a vármegye úthálózatának kiépítésére fordítandó. Ebből mi utat nem kaptunk. A körösladányi út kiépítése 150.000 P-be kerülne, Dévaványa ennek 1/3 részét viselvé, a vármegyére 100.000 P jutna, amely a község által fizetett 600.000 P-nak pusztán 1/6 részét teszi. Azt azonban csak az államépítészeti hivatal főnöke tudja megmondani, hogy ez összegből minő utak lettek építve. Még csak azt sem lehet mondani, hogy Dévaványa fekvése geográfiailag szerencséslen volna. Pusztán le kell vonni a fekvésből azon helyes konsequenciát, hogy hová tartozzon. Dévaványa egy felszigelet alkott Békésvármegye területén, arra van tehát rendeltetve, hogy oda is tartozzék. Bármily fájdalmas is reánk nézve a kiválás, akik ragasz-

kodunk a régiékhöz, — csak akkor halározhatjuk el a csatlakozást, hogy nyerjünk ezáltal s hogy biztosítsuk azt, hogy helyzetünk javuljon és a mainál jobb lesz. Érintkezésbe kell lépni az illetékes faktorokkal, hogy az átszatolás a legkedvezőbbben és a legrövidebb idő alatt megtörténhessen. Nem elég azonban a szó és a kézfogás, hanem garanciák kellenek arra nézve, hogy a községnek régi jogos igényei biztosítva és mielőbb megvalósítva legyenek. Hogy minő előnyök származnak ez átszatolásból, ez majd a tárgyalások során fog majd kifejeződni. Hogy az interregnum ideje mennyél rövidebb ideig tartson, javasolja szóló, hogy a képviselőtestület egy bizottságot küldjön ki, amelynek működését a képviselőtestület határozattal legillimálja, amely bizottság tárgyalásokat folytathasson, időnként a szükséghez képest üléseket tarthasson. (Általános helyesítés.) javasolja szóló, hogy a képviselőtestület Békésvármegyéhez való átszatolás tárgyában egyhangulag hozzon határozatot, azt a kérdést azonban, hogy melyik községgel együtt alkosson írást, hagyja nyitva a további tárgyalások érdekében. (Éljenzés.)

Kolbay Rudolf gyógyszerész csatlakozik azon javaslatához, hogy bizottság küldessék ki s hogy pusztán Békés vármegyéhez való csatlakozásban foglaljon állást a képviselőtestület egyhangulag.

Dr. Kenéz Béla ügyvéd az elhangzott felszólalások után arra szeritkozik, hogy röviden regisztrálja a csatlakozás kérdésében a közelmúltban történt eljárásokat. Még folyó év november hó 21-én egy kiscsárdából álló küldöttég

regét, Ambrus a ványai népnek nagy részével hozzá szegődött. Csakhamar annyira megnyerte Dózsának kegyét, hogy az első titkárává tette. Ő volt ugylátszik, Dózsának mintegy tábori főpapja. Ő adott abszolutiót mindazoknak, kik a nép közül az urak ellen fegyvert fogtak. Ő szerkesztette Dózsa nevében a néphez szóló proclamációkat, felhívásokat, hogy a keresztesekhez szegődjék. Mi lett belőle, midőn Dózsa elfogatott és iszonyu kínzások után kivégeztetett? sikerült-e megszöknie? vagy pedig elfogatott és halálra ítéltetett-e? arról Szerémi nem szól. Elég az hozzá, hogy ebből is meglátszik, hogy Ványának, mely baccalaureust, külföldi egyetemen kiképzett férfit bírt papul, kétségtelenül virágzó egyháznak kellett lenni.

Midőn Luther Márton és Zwingli Ulrik az egyházat reformálták, Ványa mindjárt e vallásos mozgalmak kezdetén, elfogadta a reformációt. 1560 eszt. papja volt Belvári Mihály, kit a Vasárnapi Ujság 1862 eszt. fo-

lyamának 12. száma hibásan nevez Belvárynak. Ez jeles férfiú volt. Részt vett az 1596 eszt. N.-Váradon tartott zsinaton s egyike volt azoknak, kik az akkor már lábrakapott szentháromságtagadók ellen erélyesen felszóltak s téves tanait a szentírásból megczáfolni igyekeztek. Az ő idejében épült azon tágas pincze, mely most is a lelkész használatában van.

1446 eszt. Szilágyi Mihály volt Ványának papja és egyszersmind a kunsági egyházaknak esperese. Jelen volt az ugyanazon évben Szathmárnémeti városában tartott zsinaton.

Midőn a török Eger és Gyula várának eleste után, magát az Alföldön befészkelte, Ványa is az ő hatalmába került. Az a szokás uralkodott a töröknél, hogy a hol letelepedett, a földeket vagy az egyes tiszteknek (szipahiknak) hűbérül osztotta ki, vagy a császári kincstár számára tartotta fenn. Ezen utolsó természetű földek khászoknak neveztettek

s a császári kincstár részére adóztak. Jobb állapotjuk volt az oly községeknek, melyek a khászhoz tartoztak, mint azoknak, melyek hűbéresek voltak. Mert a khászban mégis annyira mennyire felhagyatott a tulajdoni jog és épen azért a lakosok nem voltak oly sok zaklatásnak kitéve, mint ott, a hol a föld hűbéres volt és így valamely török tisztnek földesuri hatósága alatt állván, ennek önkényétől függött. Ilyen khász volt többek között Ványa is. Lakosai e szerént a császári kincstár számára adóztak. Már a szomszéd Póhalma nem volt khász. Ez kitetszik onnan, hogy a ványaiak 1659 eszt. az illető szipahitól 45 talléron haszonbérbe vették, de miután a tatárok folytonos berontásai miatt nem igen használhatták, csakis egy évre fizették a haszonbért.

De mindamellott, hogy Ványa a khászhoz tartozott, mégis sokat kellett a török világ alatt szenvednie. Hol a császáriakat kellett segíteniök a török ellen, hol a törököt

járt fent Pesten Z. Nagy Ferenc vezetése alatt a Nemzeti Egységpártjának helyiségében az átszólás kérdésében a küldöttség vezetője személyesen eszmecsereit folytatott Gömbös Gyula miniszterelnök Önagyméltóságával, aki kegyesen fogadta a kiszáradt kérelmét és azt magáévé téve, megígérte támogatását. Ezzel a kiszáradtörökben megindult csatlakozási mozgalommal kapcsolatban Békés vármegyében és pedig Gyoma nagyközségben a vezető társadalmi körökben élénk viszhangot keltett a mozgalom. A gyomai központi Kaszinó megbízásából Pétermann József ny. főjegyző meghívására 15 dévaványai, 15 endrődi és 40 gyomai egyesületi kiküldött értekezletet tartott Gyomán, amely alkalommal egy hat tagú intézőbizottság küldetett ki s határozati javaslat lett elfogadva, amelynek értelmében a bizottság Békés vármegye törvényhatóságához egy memorandumot terjeszt fel. Ehhez a memorandumhoz a mai képviselőtestületi közgyűlés határozata is mellékelve lesz. Ez okból indítványozza szót, hogy a határozatnak kellő erkölcsi szívalban foglaljon állást a képviselőtestület az átszólás kérdésében. (Éljenzés.)

Dr. Paczek Géza volt nemzetgyűlési képviselő, az átszólásnak a községre nézve igen fontos jelentőségére való tekintettel javasolja, hogy ne csak egyhangúlag, hanem egyhangú lelkesedéssel fejezze ki kívánságát határozatában a képviselőtestület. Miután egy bizottság már kiküldetett, mellőzhetőnek tartja egy másik bizottság kiküldését, mert ez az erőket elforgácsolja. Helyesebb volna a már kiküldött

bizottságot kiegészíteni dr. Kenéz Béla elnöklése alatt. E kérdésben egyébként az ügy érdekében csakis egyhangú megállapodást javasol. (Éljenzés.)

Dr. Kenéz Béla csatlakozik dr. Schweiger László azon indítványához, hogy egy hivatalos jelleggel fölruházott bizottság küldessék ki. A már kiküldött bizottság ugyanis társadalmi jellegű lévén, az egyesületek kiküldöttei által lett megválasztva s így annak kiegészítése is csak ezen fórum által történelhetik.

Dr. Schweiger László föl szólalása után a képviselőtestületi hétfagú bizottságot küld ki a következő tagokkal: Pápay Lajos, dr. ikafalvi Farkas Béla, dr. Schweiger László,

Szilágyi László, dr. Kenéz Béla, Csaláry János és Csermák Lajos. Ezután a közgyűlést vezető Hatzlhoffer Ferenc főjegyző felteszi a kérdést a határozat hozatalra. A közgyűlés **egyhangú lelkesedéssel** ki mondotta határozatilag Békés vármegyéhez való csatlakozását. (Élénk taps.)

Dévaványa képviselőtestületének egyhangú lelkesedéssel meghozott átszólási határozatát Gyoma és Endrőd minden polgára a legnagyobb örömmel veszi tudomásul. Dévaványának ez az első hivatalos lépése, mely az önerő öntudatával és bátorságával történt, minden eddigi reményünket alátámasztja és most már fokozottabban bizunk az átszólásban.

Az ajándékozás dicsősége.

Az ajándékozás jóságát és dicsőségét hirdetni szándékozom e sorokban és szeretettel köszönteni községünk nemesen gondolkodó és érző közönségét, akik a mai rendkívül nehéz idejű karácsonyt *a jó tettek karácsonyává* igyekeztek tenni.

Az éhezők, fázók, betegek és megszorodott helyzetben és nyomorban szenvedők táborai részketve folyamodnak mindenütt az irgalomért, az ember szeretettel melegeért a társadalomhoz.

Meleg szív, részvevő könny, adakozó kéz kell most, hogy az arra rászorultaknak segítséget nyujt-

hassunk idejében, mert a segítség, amit nyújtunk, jelenli a mi nyugalomunkat és fennmaradásunkat is!

Megértették sokan községünk érző lélekkel megáldott közönségéből a legsúlyosabb időkben a kére szót és becsülettel törekedtek teljesíteni felebaráti kötelességüket. Lehetővé tették, hogy felszárítsuk azoknak könnyét, akik a sors mostohaságából a legsötétebb nélkülözések napjait élék.

Kézzelfogható bizonyítékaikat nyújtották az adakozó lelkek jószívűségüknek, midőn letörve darabka kenyérük felét, megosztották az éhezőkkel; midőn odaadták nélkülözhető ruha-

darabjaikat a didergő iskolás gyermekeknek; akik naponta szelnek kenyerükből és asztalt teritnek az éhezők számára, akik ajándék-fillérekkel, ajándékpengőkkel lehetővé tették a régen elnyűtt cipőknek ujakkal való kicserélését és ekként az iskola további szorgalmas látogatását a szegény iskolások részéről.

Isten megáldja azt, aki gondos kézzel letörli a nyomorgók könnyeit, aki felöltözteti a ruhátlant, aki megosztja kenyerét a még szegényekkel.

Nem csupán szavaknak zengő ércében, hanem a szeretet cselekvő tényeiben igyekeztek az adakozók embertársaikon segíteni a dományaikkal. Nagy öröm pedig az, midőn magyar könnyeket törölhetünk le nemes gondolkodásunk és cselekedetünk által.

Ismételten köszönetet mondok e helyen is a megajándékozott és jótélményben részesített szegény gyermekek nevében községünk jólelkű és szép cselekedetű jótévedőinek az eddigi jóságukért!

Szép dolog az, midőn segíteni igyekszik az, aki segíteni tud!

Lelki megelégedést és nyugalmat szerez az nekünk!

SZÓKE FERENC
ref. ig. tanító.

a császáriak ellen, a szerént, a mint vagy az egyik vagy a másik lett a vidéken hatalmasabb. Erről elegendő tanubizonyosságot tesznek a község levéltárában lévő ezen korbeli levelek, melyeknek száma többre megy hatvannál. Érdekes ezek közt különösen egy 1664 esztendőből való magyar nyelven írt levél, mely így hangzik: „*Ti ványaiak! ha a császár emberei bemennek közitekbe, ha birtok velek, verjétek félre a harangot, adjatok hírt nekünk, mert különben készen a karó, karóban száradtok meg!*“

A ványaiak természetesen inkább szították a mieinkhez, mint fajrokonaihoz. Ennélfogva a hol csak lehetett, ezeket segítették. Ennek következtében a török a községet megrohanta s a templom kivételével az egész községet elpusztította. A templom mecsetté átalakított s mellé fűrdő építtetett, a Belvári idejéből felmaradt pincze pedig jégvermül szolgált. A kibujdosottak később

visszatértek, de ott termettek a törökök is. A mieink a templomkerítésbe vonultak, onnan védendők magukat, de látván a tulnyomó erőt, szétfutottak. Az öregek és a többi futásra erőtlének a nevezett pinczébe rejtöztek, de ki nem állhatván a hideget, tüzet raktak. Ennek füstje elárulta őket. Kiűzetvén onnan, valamennyien kardra hányattak.

A mint a török a XVII. század végén innen eltakarodott, a ványaiak is visszajöttek falujukba s elpusztult lakóházaikat fölépítették. De ekkor újra harcra szólította őket a tábori kürt. Rákóczi Ferencz hazája szabadsága mellett fogván fegyvert, a ványaiak is tömegesen siettek táborába. A ki csak tehette, kardot kötött és a kuruczokhoz állott. Csak az maradt otthon, a ki a föld művelésére és a nők s gyermekek ellátására okvetlen szükséges volt.

De míg a fegyverforgató férfiak Rákóczi táborában védték a hazát, azalatt uj

veszedelem érte a községet. A Bécsből Rákóczy ellen felbujtogatott rácság megrohanta és mindenéből kifosztotta azt. A lakosság az Órhalomszeg nevű sárréti félszigetre vonult s ott sánczolta körül magát. A sánczok most is kivehetők s kurucz sánczoknak neveztetnek máig. A mint ennek híre futott a táborba, Rákóczy 1710 eszt. haza bocsátotta a ványaiakat, hogy feldult házaikat felépíthessék.

Nem sokára azután bekövetkezvén a szathmári fegyverletétel, Ványa is békessegebb napokat ért. Valami nagyobb csapás nem érte a községet egész mostanáig, sőt még az országszerte pusztított cholera sem látogatta meg.

Ványa lakosainak száma kilencezer, kik valamennyien tiszta magyarok. Ezek között kétezer rkatholikus, a többi reformált vallású.

Új esztendő.

Új rejtelmek, új fájdalmak jönnek? Ki tudja? Rejtélyes a jövő, mert az ember belekényszerült nagy önámítással vadul rohan a bizonytalan végzet felé. Az irigy hecsvály, nagyobb vágyás, olyan kegyetlen helyzeteletemet, ahonnan az út a végromlásba vezet, ha nem jön egy új gondolat! Gondolat van sok! De a gondolat mögött ott vigyorog az önzés ravasz óriása, mely prédára lesve üzi értéktelen, kicsinyes, de az emberiségre igen veszélyes játékát. Önzetlen, tisztá gondolatnak kell jönni és úrrá lenni mindennek felett, hogy az elmúlt esztendőben a sok csalódás miatt az arcokra me-revedett reménytelenség barázdái megenyhüljenek. A fájdalmat váltsa fel az öröm, mely után millió és millió ember epedve vágyik! A valóság iszonyát az **Ó-esztendővel** egvütt feledni kell! Még egyszer, csak még egyszer legyen remény, bátran hívés! Akarni, remélni kell egy szebb jövőt!

Gyoma, 1932 december hó 28-án.
BÁCSI LAJOS.

Érdekes adatok a Statisztikai Évkönyvből.

A Statisztikai évkönyv most megjeleni évfolyama igen érdekes adatokat közöl. Az évkönyvből a következő közérdeklődésre számot tartó adatokat közöljük:

A rádióknak összesen 325.032 előfizelője hallgatta detektoros készülékkel a leadásokat.

Tűzkárt szenvedett minden második magyar község (szám szerint 1702), a tűzesetek száma 5839. Az épületekben és ingóságokban okozott kár meghaladja a 17 millió pengőt. A tűzvédek alkalmával két emberélet pusztult el.

Tavaly 76 354 házasságok kötöttek, az összes születések száma 212.902, míg a halálzások száma 144.968 volt. A természetes végszaporodás 61.957. A legtöbb házasságot novemberben, májusban és ja-

nuárban kötöttek. Három 60 éven felüli vőlegény veit feleségül 17 éves menyasszonyokkal. A születések száma januárban, márciusban és májusban kulminált. A születések között szerepel 15 eset, ahol hármas ikrek születtek.

Az erőszakos halálok között 2370 haláleset, kerekén 5000 öngyilkosság, 446 gyilkosság és 6 kivégzés szerepel.

Vakbélroham 439 embert ölt meg. A kivándorlók száma 1739 volt. Pasteur-Intézetben

3680 betegkezelés, haláleset nem fordult elő. 932 községben fordult elő trachoma 26.702 esetben.

A balatonparti fürdőhelyeket 97.000 fürdővendég látogatta, ezek közül 4426 volt külföldi.

A vasúti üzemi balesetek között 15 összeütközés, 144 kisiklás és 564 egyéb kisebb baleset szerepel. A balesetek folytán meghalt 14 utas, 25 vasúti alkalmazott és 208 idegen személy.

Forgalmiadókedvezményt kapnak a segédet alkalmazó iparosok.

Hivatalból történik a rendelet végrehajtása.

A segéd nélkül dolgozó kézműiparosoknak forgalmiadó alól való mentesítése még 1930-ban megtörtént. A rendelet az adómentességet ahhoz köti, hogy az illető iparosoknak legfeljebb két tanonca legyen. A kitanult inas tehát, mint segéd nem maradhatott meg tovább mesterénél, de másutt sem igen tudott emelkedni és ezáltal a munkanélküliek számát szaporította. Ennek elhárítására a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a felszabadult segéd továbbra is mesterénél marad, úgy a forgalmiadó szempontjából a felszabadítás napjától még egy évig tanoncnak számít.

A segéd nélkül legfeljebb

két tanonccal dolgozó iparos akkor sem veszíti el a forgalmiadómentességet, ha legalább egy ötvésszázalékos hadirokkant segédet alkalmaz.

Az esetben is mentes a forgalmiadó alól, ha nem hadirokkantot alkalmaz, de ennek feltétele, hogy még a folyó évben kell alkalmazni a segédet és a forgalmiadó mentesség is csak 1953 június végéig illeti meg. A forgalmiadót általában fizető iparosoknak nem emelhető fel a forgalmi adó az esetben, ha még ez évben új segédeket vesz fel. A rendelet végrehajtása hivatalból történik, így hát ezzel kapcsolatban semmiféle bejelentésre nem kötelesek az iparosok.

A GySC karácsonyi műkedvelő előadása.

Mintha a közönség ellen-szenvvel viseltetne a GySC-vel szemben, olyan kevesen voltak a máskülönbén nagyon jól sikerült előadáson. Nem tudjuk ennek az okát megérteni, mert ez már többször megisméltődött. Erről a kérdéstről a jövőben még írunk.

Egy felvonásos darabokat hozott színre a GySC műkedvelő gárdája. Ezekkel olyan derűltségre hangolta a közönséget, hogy sokszor percekre meg kellett állni a szereplőknek. A szereplők kivétel nélkül tudásuk legjavát nyújtották. Kiss Julia, ki először lépett a GySC színpadára, beillesztette ebbe a környezetbe, hangján határozott

javulás érezhető.

K. Makcsali Panni jobb volt, mint leánykorában, bár akkor is jól játszott. Lach Mihálynak ez volt eddigi szerepei közt a legjobb alakítása. Először lépett színpadra Marton Imre, az első lámpalázon hamar keresztül esett, azután löböt nyújtott mint, amennyit ígért. Ailer László szintén kezdő műkedvelő: nehéz, hálátlán szerepében elég jól mozgott. Bíró János majdnem tökéletesen játszotta szerepét. Kádár és Izsó most is jól játszottak. Imre Lajosnak a monológja és a műsor bekonferálása érthetetlen okok miatt elmaradt.

M.

Közművelődés.

Dr. Szathmári Sebestyén előadása. A gyomai Közművelődési Egyesület 1953 évi megnyitó előadását január hó 4-én tartja a 48-as Olvasó nagyertermében. Előadók: Herdy Béla mérnök és dr. Szathmári Sebestyén a gyulai Egészségvédő Intézet vezető főorvosa. Ezen előadás kivételesen este 6 órakor kezdődik és csak 18 éven felüliek hallgathatják meg.

*

A további soronkövetkező szerdai estéken 7 órai kezdettel előadásokat tartanak: dr. sarkadi Nagy Dániel az Egyetériés Olvasóban. Madaras Gyula jan. 18-án a 48-as Olvasóban. Nyisztor Péter jan. 25-én az Ipartestületben.

*

Molnár Gyula Bohémhercegnő című vidám játékát január hó 14-15-én mutatja be a Holler szálló színháztermében **filléres helyárrakkal**, melyre üszlelettel kéri a közönség szíves párlfogását. A terem fűtve lesz. Számozott helyek előjegyezhetők.

A bevált selyemgubók kezelése. Az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség az idei gubóbeváltást 84 beváltóállomáson bonyolította le, ahonnan a nyers gubót naponta a gubóraktárakban küldték. Ez időszereint három állami gubóraktárunk van és a beváltott 611.660 kg. gubóból 1-1 raktárra átlag 200.000 kg. gubó lefojtása és az elraktározása jutott. A fojtási üzem alatt naponta átlag 100 munkási és munkásnői foglalkoztattak. A gubók kereskedelmi válogatása Békéscsabán, Győrben, Szekszárdon és Tolnán történik. A gubótömegek raktári fojtása, tárolása és válogatása a legnagyobb gonddal történik, mert ez a gubók minőségére és értékére jelentékeny befolyással van.

Boldog új évet kíván kedves pátienseinek, barátainak és ismerőseinek
Dr. NEMÉNYI HONFI fog- és szájbetegségek szakorvosa.

HIREK

Előfizetőinek, olvasóinak és hirdetőinek boldog új évet kíván a „GYOMAI UJSÁG” szerkesztősége.

Huszonnégy mű került ki-sorsolásra az Alföldi Műbarátok Köre kiállításán. Többször közöltük, hogy az Alföldi Műbarátok Köre sorsolással egybekötött kiállítást rendezett Budapesten. A kiállításon, amely a napokban zárult, a fentebb felsorolt mű helyett huszonnégy művet sorsoltak ki. A nyertes számok a következők: 3140, 4227, 1186, 1818, 1511, 873, 1706, 1730, 4166, 1126, 2631, 5732, 4578, 1485, 3108, 5589, 74, 208, 5529, 1117, 3579, 295, 1729, 2795. A nyertes tárgyak átvétele végett bővebb felvilágosítás a következő cím alatt kapható: Alföldi Műbarátok Köre, Budapest, I. ker. Lenke-lér 7.

Felhívjuk olvasóink figyelmét régi Ványa történetére, melyet Haan Lajos 1870-ben megjelent Békésvármegye Hajdana című könyvéből vettünk át. Akkoriban még Dévaványa Békésvármegyéhez tartozott.

Szilveszteri záróra meghosszabbítása. A belügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint december 31. napján az ország egész területén minden nyilvános ékező és szórakozó helyiség nyitvatartását, továbbá hangversenyek, előadások és táncmulatságok tartását kivételesen reggel 6 óráig engedélyezi. Megjegyzendő azonban, hogy ezen nyitvatartási idő alatt a szokásos zenélés kivételével bármily műtárgyhoz vagy előadáshoz a 64575/1901. B. M. számú rendelet értelmében külön rendőrhatalósági engedély szükséges.

Már a községi mázsák is csökkönyösködnek. Egyik közeli mérlegelésnél pár kiló különbség volt a vásártéri és a vágóhídi mérleg között. Ellenőrizhetetlen száguldásában ez a pár kiló különbség borít, rombol. Ezt a száguldást csak úgy lehet megállítani, ha hivatalos mérlegelésekre használt mérlegek állandóan csakis pontos mérlegelésre alkalmasak és azokon nem kiló, hanem deka különbségek sem fordulnak elő.

Életkörök.

(Újév napjára.)

Zuzmarás ágak,
elért, el nem ért célok,
meghalt remények,
fehér jégvirágok,
csendes pihenések,
fáradt szívverések,
egy végtelen fehér kendővel
letakart tálcán mind-mind hogy elférnek...

Minden alszik. Senki sincs ébren;
a fájdalom, az öröm, az ember, csak Isten...
Fagyos zúzlombját lassan hullatja fája,
amint keletről bíborszínben a Napisten kél...
Lassan leveti fehér köntösét. Elmúlnak az álmok,
elmulik a tél...

Örül, virul, kacag az élet!...
Hangos szívverések, kacagó emberek,
csicsorgó madár hangja cseng, nevet,
a vén, az öreg bolondos, táncos,
tarka ruhája virágtól illatos...
forr, buzog a vére. Belső tüzből fakad az élet...
és lesznek tarka, müllőszínű virágok, lombok, pázsitok Imrék, meg
[Eszterek...

s a vén, az öreg, a föld megreteg.
Távol vidéken aranykalászkok lengnek, nevetnek.
S gyűlnek hatalmas kaszás emberek...
Búcsúzó hall
Szót, búcsúszót senki se let.
Suhog a kasza. Hull a levél.
Csendes búcsúzások... aludni térünk...
Az alvókra hull-hull
vastag rétegben az őszi levél...
Aztán újra kietlen, tarolt, sivár minden...
Csend... béke... álom... emlék pihen az életen...

Pesti diák.

SYBILL. Az Iparos és Kereskedő Ifjak Karácsony napján előadták a „Sybill” operettet, melyet közkívánatra most újévkor megismételnek. Jövő számunkban részletesen beszámolunk az előadásokról.

A Dalárda vezetőségétől értesültünk, hogy a vegyeskarba még szükség lesne vagy tíz leányra. Ezúton hívjuk fel a jó hangú leányokat, vétessék fel magukat a vegyeskarba.

A Budapesti Árumintavásárt 1933. évben május 6—15. között rendezik meg. A vásárra való jelentkezés első határideje január 15. Az ezen időpontig jelentkező kiállítók 10 százalékos kedvezményben részesülnek.

Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

A Faksz építési kölesönök törlesztési idejét továbbra is 40 félévben állapították meg a kért 80 félév helyett.

Hirdetmény. A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 87508/1932 VII. 5. számú rendelete értelmében gyümölcs és fajszelektai termelvényeket Svájcba csakis egészségügyi felülvizsgálat és cianos kezelés után lehet szállítani. Ezért minden élő növény szállítmányt kötelező előzőleg a m. kir. rovarügyi állomással megvizsgáltatni, illetve a kiszállítás iránt a rovarügyi állomást megkeresni.

A settenkedő halál. Az arisztavilág veszélyeiről rendkívül érdekes cikket közöl a Délbáb új száma, amely minden rádiószínházi és filmeseménnyel kiemelt beszámolót közöl. Illusztrált rádióműsorok, pompás riportok, folytatásos regény, rejtély és érzékfeszítő novella teszi változatossá a népszerű képeslap új számát. A délibáb ára 20 fillér.

Az Országos Kézművestület szigorubb rendelkezésekkel kívánja a kontárkérdés rendezését.

Ha fáj a feje és szédül, ha felettséget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszurást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a **Ferenc József** víz remek természetalkotta hashajtó. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A **bolgár** kormány lemondott, **Békésvármegye** 115 ezer pengőt kapott a miniszteriumtól útépitési szükségmunkára, mellyel a Medgyesegyháza és Kétegyháza közötti 3 és fél km. hosszú szakaszt építi ki.

Huszonkét állás van üresedésben, ezen állásokra jelentkezhetnek bármely hivatású férfiak, vagy nők. Egyetlen kellék az intelligencia. Az eddigi gyakorlat szerint, hosszú évekről van szó fix és mellékjövedelemmel. A foglalkozás egy része pénzbeszedésből áll, nyugtáknak ellenében. Csakis olyan ajánlatokat vehetünk figyelembe, ahol az illető minden részletre kiterjedően megírja az eddigi működését, korát, családi állapotát, képzettségét. A foglalkozás mindig az illető lakóhelyének a szomszéd városában történik. Leveleket Marton József címére Budapest, VII., Dohány u. 14. Kizárólag posta útján kérünk.

Délamerikában Columbia és Peru államok háborút kezdtek egymással.

Nem kell többé a vasárnap feladott táviratok után postadíjat fizetni. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a vasárnap feladott táviratok után eddig szedett negyven filléres pótdíjat törölte. Ezek szerint ezután vasárnap is annyi díjat szednek a táviratok után, mint a rendes hétköznapiokon szokásos.

Gyomai anyakönyvi hírek:
Születtek: Sándor Margit, Oláh Erzsébet, Csaba István, Oláh Piroška, Jónás Eszter.
Elhaltak: Kovács Imréné Kis Lidia 56 éves, Icsa János 7 és fél éves, Baráth Róza 7 éves, özv. Szilágyi Mihályné G. Nagy Jullia 68 éves, Kovács Imre 2 hónapos, Csáki Balázs 37 éves.

Franciaország múlt évi államháztartási hiánya 11 milliárd.

Akkumulátorok töltése szabadipari foglalkozás, de ehhez iparigazolványt kell váltani.

Ha olcsó és jó butort akar, keresse fel BERENCsik VILMOS

uj butor üzletét és asztalos áru ipartelepét. Raktáron: polituros tele hálók, keményfa betéles szobák és különféle hajlított székek.

Üzlet és üzem: Gyoma, Kossuth Lajos utca 35 sz. (Volt Vatay Gábor-féle üzem.)

HIRDESSZEN

LAPUNKBAN.

Exportvaluta nyilatkozatok és fuvarlevelek kiadása. A Magyar Nemzeti Bank legújabb rendelkezése értelmében az összes mezőgazdasági áruk kiszállításához szükséges kötelező exportvaluta nyilatkozatok kiadását december 20-tól kezdődőleg a Magyar Nemzeti Bank főintézeje, fiókinézeje és a kötelező nyilatkozatok kiadására felhatalmazott vidéki pénzügyintézetek eszközlik. Az érdekelteknek tehát a jövőben közvetlenül ezekhez az intézetekhez kell fordulni. A Magyar Mezőgazdasági Kiviteli Intézet által eddig kiadott kötelező exportvaluta nyilatkozatok december 31-én érvényüket veszítik és ezen a határnapon túl ezekkel szállítmányokat feladni nem lehet. Az intézet által a kötelező nyilatkozatokkal együtt kiadott fuvarlevél garnitúrái változatlanul érvényesek és azok a Magyar Nemzeti Bank fiókja által kiadott nyilatkozatokkal együtt felhasználhatók. Az egyes mezőgazdasági cikkek szállításához szükséges fuvarlevél garnitúrákat, valamint a bejelentő lapokat és vámkezelési igazolványokat továbbra is a Magyar Mezőgazdasági Kiviteli Intézet fuvarirodája (Budapest, V. Rudolf rakpart 6.) adja ki. Ezek december 31. után is az intézetlől igényelendők.

A belügyminiszter kijelentése szerint a közigazgatás racionalizálása létszámcsökkentéssel is jár.

Törvényt készítenek a kereskedelem képesítéshez kötéséről.

Hernyóirtó régi szer. A Pesti Napló írja: Unos-untalan olvasható a lapokban a drága féregirtó szerek ajánlása. Régen is volt hernyó a fán. Leszedték a hernyófészkeket a háziszerrrel irtották. Régi, kipróbált szerünk a hernyóirtáshoz a szódás szappanlé volt. Ez a szer alig kerül pénzbe. Minden háznál mosnak. Az elhasznált piszkos szappanos levelet gyűjtse össze a gyümölcsös gazda, vagy kertész,

tarisa hordóban, vagy kádiban. (A szennyes szappanlé mosás után nem büdösödik meg.) Adjunk hozzá 2-3 százalék petroleumot, egy seprővel jól verjük fel és keverjük össze s akkor kész a permező lé. A hernyók kissé rángatóznak elől a permező léből, ottmaradnak a helyükön, de ha másnap megnézzük őket, ott találjuk valameennyit megszáradva. A virágzás utáni permezést ugyanezeket a használt szappanlével csináljuk de adjunk akkor hozzá schweinfurti zöldet.

Kicsinyek, nagyok!

Lehet korcsolyázni!

A NŐEGYLETI JÉGPÁLYA MEGNYILT.

Olcsó bérlet!

Gyermek és kísérő jár. Járatok minél többen, a bevétel a szegényeké.

Pk. 1544. sz. 1932.

Árverési hirdetés.

Dr. Morvai Béla ügyvéd által képviselt Hofherr Schrantz-Clayton-Schutt-leworth stb. javára 1500 P tőke és több követelés járuléka erejéig a bpesti közp. kir. járásbíróóság 1930 évi 459964. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőktől 1931 évi június hó 15-én lefoglalt 2300 P becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíróóság fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a fent megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is az árverés megtartását elrendelem de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs végre. szenv. lakásán Endröd, Selyem u. 47 házzs. alatt leendő megtartására határidőül 1933 évi január hó 5 napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt kazán, cséplőszekrény s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőn felül van, az 5.610/931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészt bántapénzzel leteszik.

Gyoma, 1932. évi dec. hó 5 én.

GLUDOVÁcz FERENC
kir. bir. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

PUBLIKÁCIÓ.

Ha azt akarja Ön, hogy évek hosszú során át emlékezzenek Önre, akkor ünnepi, néynapi vagy nászajándékul szép fali képet, vagy tükröt adjon, amelyet mélyen leszállított árban beszerezhet **Bari Pál üvegesnél Endrődön** az Ipartestület mellett. Szakszerűen és olcsón vállalkozunk a képek készítését, ovál, kör és szegletes keretbe. Ugyanott nagy kétkirakatos üzlethelyiség lakással és berendezéssel együtt kiadó.

Olcsóbb a bor! Kerkes Károly borkereskedőnél a külön zamtu **kadar bornak literje 40 fillér.**

Lakodalmakra, eladásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban **5 fillér** köcsöndij mellett.

A felsőrézsi Olvasókör italmérői állásra hirdet pályázatot újévre, feltételek az Elnöknél tudhatók meg.

A Révész ruhanagyruház több 100 megmaradt női és férfi télikabátot, bundát és bőrkabátot a jan. 4-iki mezőtúri orsz. vásáron fogja olcsó áron árusítani.

Bácsi Lajos szabómesternél valódi liszta magyar gyapju szövét métere **8 pengő 25 fillérért** rendelhető. Hiteles képes egyéneknek 3 havi részletfizetésre is.

Folyton égő alig használt kályha eladó. Cim a kiadóhivatalban.

A **gyomai Hangya** vezetősége felkéri minden kedves vevőjét, hogy a Hangyában kapott kasszablököket naptár átvétele és a visszatérítés átadása végett jan. 1-2-én okvetlenül hozzák be.

Értesítés! Cégünk megállapodott a Békésmegyei Általános Takarékpénztárral, mint a Futura Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársaság főbizományosával, hogy **Gyomán és Endrődön gabonát vásárol** a Futurának. Vásárlásainkban a Békésmegyei Általános Takarékpénztár gyomai fiókja is részt vesz, így akinck eladó gabonája van, az ott is felajánlhatja azt. Felkérjük termelőinket, kérjenek tőlünk is ajánlatot, mielőtt eladnák gabonájukat. **Wagner Márton Fiai.**

Fegyverneki utca 7. sz. ház eladó.

JÓ MELEO OZODÁJA LEOL,
ha az 5100 kalóriájú, minden rendszerű kályha és takaréktűzhely fűtésére alkalmas

UNIVER

tojás brikkettel fűt,
mely mázsánsként 4.40 pengőért kapható
WAGNER MÁRTON FIAI
fakereskedésében.

Ugyanott mindenféle tüzelő anyag, belföldi és külföldi hasábos tűzifa, dorongfa, pécsi tojás szén, baglyasaljai darabos és ózdi szén olcsón kapható.

VASUTI MENETREND 1932. október hó 2-től.

gyors	gyors	gyors	gyors
6:15	9:00	13:32	17:00
11:06	11:57	18:07	19:59
6:38	11:14	12:02	18:15
7:31	12:09	12:40	19:10
3:53	12:40	17:30	20:05
4:21	13:08	17:58	20:33
4:26	13:13	18:03	20:38
4:57	13:44	18:34	21:10
4:58	13:45	18:45	21:11
5:17	14:04	19:04	21:30
7:27	16:10	20:58	
5:00	10:45	11:45	19:10
0:32	6:02	8:52	14:28
0:17	5:52	8:51	14:20
23:15	5:00	8:14	13:26
7:24	11:47	16:41	21:56
6:53	11:16	16:10	21:25
6:48	11:11	16:05	21:20
6:15	10:38	15:32	20:42
6:13	10:37	15:31	20:37
5:53	10:17	15:11	20:17
4:05	8:20	13:24	18:24

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **ifj. WAGNER MÁRTON.**

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felolós szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

G y o m a, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Le ne késsünk

a nagy gyümölcsstermelési versenyről. A múlt esztendőben három millió gyümölcsfát ültettek el csonka Magyarországon. Mennyi esik ebből Gyoma, Endrődre?

A tanyák közt járva, jól esik látni, hogy az elmúlt évben több helyen ültettek kint is gyümölcsfát. Örül is a gazda, ha az ember megdicséri a gyümölcsfaültetésért, a többi meg pironkodik, akiktől számon kértem, hogy miért nem ültetnek gyümölcsfát?

Tehát idáig eljutottunk, hogy a mi népünk is ültet gyümölcsfát. De van-e ebben az ültetésben tervszerűség, rendszer? Nehogy a satnya fajta szaporításával kintódjunk s az első hozam után elveszítjük ezt a kis kedvünket is.

Egy-két gyümölcsfával csak a házi szükségletet elégíthetjük ki, de többről már eladásra is marad. Eladni azonban mindig a jobbat lehet könnyebben és drágábban. Azt is számításba kell vennünk, hogy a helyi szükséglet kielégítése után maradt

mennyiséget vidékre kell eladnunk. Mennyivel könnyebb lesz jól értékesítenünk azt a gyümölcsünket, melyből a jó fajtája mellett nagyobb mennyiséget, esetleg vagontétele tudunk összeszedni. Ez azonban csak úgy lesz lehetséges, ha már előre eldöntjük, mely gyümölcsfajtának megfelelő a talajunk és éghajlatunk s a döntés után mindenki ehhez is tartja magát.

Egyöntetű gyümölcsstermelés keresztül vitelére mielőbb meg kellene alakítani a gyümölcsstermelők egyesületét. Van Gyomán két olyan kiváló gyakorlati gyümölcsster-

melőnk, Kner Izidor és Mádai Aladár, ha ők kézbe veszik községünk gyümölcsstermelésének irányítását, ahogyan országos viszonylatban a gyomai zöldpaprika a legzamatosabb, tíz év múlva így lehetünk a gyümölcsünkkel is.

Alakítsuk meg ezt az egyesületet, állítsuk össze a községi gyümölcsfa katasztert, készítsünk tervezetet a további gyümölcsfa ültetésről, hogy le ne maradjunk a versenyről, mely versenyre ezidő szerint Szeged és környéke készül legerősebben.

W

Megkapta Gyoma község a kövezetvámszedési jogot 10 évre.

Már a múltkoriban jeleztük, hogy Gyoma megkapja a kövezetvámszedési jogot. Az erre vonatkozó engedélykiral is leérkezett már és így 1933 január 1-től 1942 december 31-ig a vámszedési jogot a község gyakorolhatja. Ezzel szemben tartozik a község a belterületi utakat karban tartani, esetleg újra burkolni.

A vasuton érkezett áruk után szedett vámot igazságtalannak,

idejélmultnak tartjuk. A vasút is sok hátrányát szenvedti ennek, mert akárhányszor csak azért szállítatnak autón árukat, mert a kövezetvám miatt olcsóbb az autószállítás, pedig úgy lehet, hogy az autó az ilyen kövezetvám nélküli szállításhoz nem egy, hanem tíz, húsz, vagy még ennél is több kilométeren koptatja az utat. Azt hisszük, maga a vasút forszirozza majd legjobban, hogy

ez a rája hátrányos, a közre pedig igazságtalan adó megszüntetik. Nem is reméljük, hogy a jog gyakorlásának tíz évi időtartamáig fennmaradjon a kövezetvám. De addig is, míg azt szedhetjük, okosan használjuk azt fel. A belterületi utakat ezután a községnek kell tisztán tartani. Karbantartásra nem sok kell. Az ezeken felül megmaradt összeggel törleszszük a Hősök Emlék utárá felvett adósságot.

Már most szövé tesszük: a Kossuth Lajos utcát vagy lo-csoljuk nyáron, vagy terejük el arról a kocsis és autóforgalmat, vagy kényszerítsük a járműveket a lépésben hajtásra.

Leközöljük az alispáni átiratot és az engedélykiralot.

*

Békésvármegye alispánjától.

Gyoma község kövezetvámszedési engedélykiralata.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter által 176.979/1932. l.—a. sz. a. kiadott engedélykiralot, az 1890. évi l. t. c. 86. §-a értelmében, az alábbiakban közlöm tudomásul vétel, nyilvántartás, illetőleg az l. fokú hatóságok részére azzal a felhívással, hogy a kereskedelemügyi miniszter rendelete szerint a vámdíjszabás l. IV. és V. pontjai alatt foglalt felsorolást a II. és III. pontoktól eltérően nem excecplativ, hanem

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

Irta: HAAN LAJOS 1870.

Gyoma.

Vármegyénknek ezen mezővárosa fekszik a tiszai vasút mentén, az egyesült fehér, fekete és sebes Körös mellett.

Helynevek és pedig:

Útczák: városház, pocos, nap, újvilág, zöldfa, matakert, kistrét, motrogály, mirhóhát, (Mirhónak nevezi az alföldi magyar a lapályos, vízenyős helyeket), csárda, nagypincze, görbe, sinagóga, üveges, német, magyarvég, fegyverneki, holtkörösi, újvárosi, kistemplom, edényes, akasztfás, vásártéri, salétromi, hantos, halász és füzes utczák.

Szöllők: Hantokert, állítólag még az itt lakott csehek ültették. Régi épületek nyomait mutatja. Nagykert, Cifrakert, onnan

vette nevét, hogy már nem kötéllel, de láncz-czal mérték, tehát czifrában mint hajdan. Matakert. Bánomkert, sok hibás földje lévén, a lakosok megbánták, hogy szőlőkertnek hasított ki. Csepűskert, ezelőtt itt voltak a kenderföldek. Poczoskert, a Körösparton lévén, a pocz (patkány) igen rontja.

Hátak: tövises, sóskás, varsányhát, a régi okmányokban sokszor előfordul, mint hajdani falu.

Zugok: nádas, szoros, dancs, kecségés, halmagy, holtkörös, egei zug, másképp sirató zug. Mikor Ege falut a rácz elpusztította, az egeiek ide vonták magokat s innen siratták falujok romlását. Tengeris, poczos, bodvai, nagykerti, németzug, német katonák menvén Endrődre, a nagy ködben itt eltévedtek. Fűzfás templomzug, itt hajdan egy puszta templom állott.

Laposok: görbekut, vidó, révlapos, hajdan itt állott a révhajó. Juhosrév, zöldlapos, korai fűtermő hely. Hölgyere.

Határrészek: magtárkörnyéke. Itt van most az urad. magtár. Fattyos, Félhalom, hajdan falu. Ivánfenék. Kis és nagy juhos, koplaló, varsány, kerekítő, poros, nagyposár, bikafenék, vizes hely lévén, sok vízi bika, madár lakta, kölesér.

Halmok: keselyűs, oláh, csapó, bodvai, pólus, lippai, egei halom, Bédorhalom, Ege hajdani falu közelében, sok csont ásatik ki benne, mert itt volt az egeiek temetője. Előhalom, Póhalom, hajdan falu. Lepényhalom, lapos alakjáról kapta e nevet. Ózed. Kettőshalom. Külsőszék. Rédeahalom, csudaballai birtokos Rédey családtól vette nevét. Almásdomb, Istállódomb.

(Folyt. köv.)

faxatív. Az ezen I., IV. és V. pontokhoz tartozó vámdíjak tehát más, mint az ott felsorolt árukra nem alkalmazhatók.

A II. és III. pontokhoz tartozó vámdíjakat ellenben természetesen alkalmazni kell az ott fel nem említett, de minőségükkel fogva oda tartozó minden egyéb áruira is.

Gyula, 1952. dec. hó 25.

alispán h.

Dr. PÁNCZÉL vm. főjegyző.

M. kir. Kereskedelemügyi Miniszter.

176.979/1. a. sz. 1932.

ENGEDÉLYOKIRAT.

A közutakról és vámokról szóló 1890. évi I. t. c. 81. és 86. §-ai alapján Gyoma község közönsége részére az idefűzött helyszínrajzban feltüntetett s a műszaki leírásban részletesen körülírt utak és utcák, illetve a rajtuk levő műtárgyak építése fenntartása és kezelése fejében a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg köveztvámszedési jogot engedélyezek az ottani vasúti állomáson fel- és leadott és a vámtárgyak igénybevételeivel szállított áruk (szállítmányok) után és annak gyakorlását a következő feltételekhez kötöm:

1. A vámszedési jog csak a jelen Engedélyokiratban foglalt határozmányokban, illetve a közutakról és vámokról szóló törvényben, valamint az ennek alapján kiadott rendeletekben megszabott módon érvényesíthető.

2. A vámszedési jog érvénye tíz évre terjed, vagyis a vámszedés a jelen engedély alapján az 1942. évi december hó 31-ig gyakorolható.

3. a szedhető vámdíjak a következők:

I. Tömegárúk, úgymint: anyag, föld, homokkő, kavics, ásványok és érciek után, továbbá: nyers-fémek, nyersvas, ócska-vas, hulladékok, rongyok, szén, brükell, koks, lőzég, lüzifa, bányafa, cement, mész, légla, felőcserép, szalma, lenkóró, kenderkóró, burgonya, cukorrépa, répaszelet, borseprő, trágya és mindennemű műtárgyak után métermázsánként 5 fillért.

II. Nyersanyagok, félgyártmányok, nyers, illetve feldolgozatlan élelmicikkek, valamint természetes és mesterséges takarmányok (mint: gyapju, toll, szőr, nyersbőr, csont, szarv, selyemgubó, pamut, filótt, vagy gerebenezett len és kender, juta, nád, deszka, épüleifa, barkedelt vagy hasított fa, fakéreg és más cserzőanyagok, faszén, levágott állatok, leölt vadak és halak, nyershus, tej, tejföl, tejszín, tojás, méz, buza, rozs és

más gabonafélék, köles, rizs, bab, borsó, lencse, búkköny, tatárka, olajos és más magvak, mák, nyersgyümölcs, dohány, maláta, élesztő, melasz, olajpogácsa, konyhasó, marhasó stb. ugyancsak bor és must után métermázsánként 6 fillér.

III. Készgyártmányok valamint feldolgozott élelmi cikkek és fogyasztási cikkek után (mint ipari és kereskedelmi cikkek, ruhaneműek, kőolaj, benzín, étolaj, cukor, zsír, liszt, keményítő, feldolgozott húsfélék, konzervek, fűszerek, gyarmalárúk, déligyümölcsök, csokoládé, szappan, szóda, ásványvíz, sör, pálinka, likőr és egyéb szeszitalok, finomított szesz stb. métermázsánként 8 fillér.

IV. Gépek, butorok, koporsók, hintók, személy- és tehergépkocsik, kerékpárok és egyéb járművek, valamint élőállatok után métermázsánként 14 fillér.

V. Műtárgyak arany-, ezüst- és platina áruk, díszműáruk, illatszerek és pipercikkek után métermázsánként 28 fillér.

Jegyzet. Minden megkezdett métermázsára egésznek számítandó a megvámolásnál.

B.)

Az 1890. évi I. t. c. 99. §-a illetőleg az ennek alapján kiadott rendeletek értelmében a vámdíjak fizetése alól mentesek:

1. az államfőnek, a kir. uralkodóház minden tagjának és udvartartásaiknak szállítmányai;

2. Az idegen hatalmasságok követeinek, képviselőinek szállítmányai;

3. a fegyveres erő szükségleteire, valamint hadi és honvédelmi célokra szolgáló összes szállítmányok. Ha a szállítmányok katonai minősége, illetőleg vámmentes jellege különleg felismerhető nem lenne, megfelelő hatósági igazolvánnyal kell bírniok; ha azonban a szállítmányok a fegyveres erő tagjainak házi szükségleteire szolgáló cikkekkel tartalmaznak, ezen cikkek után a díj jegyzékben foglalt vámdíj megfizetendő;

4. az állami iavak általában;

5. a m. kir. posta táviratátvbeszélő összes szállítmányai;

6. az államvasutak, valamint az állami és törvényhatósági kezelésben levő, illetve községi közutak és azokon levő műtárgyak építésére és fenntartására, továbbá az árvédelem biztosítására nemkülönben az állami vagy középületek építésére, helyreállítására szükséges anyagok és szállítmányok, még ha a szállítás valamilyen uton történik is;

7. a templom, iskola és paplak építésére helyreállítására szükséges anyagok és szállítmányok;

8. közveszély (hőfűtés, árvíz, tűz, stb.) esetében az előjáróság által az 1886. évi XXII. t. c. 136. §-a alapján kirendelt közérő szállítmányai; tűzvész, árvíz, vagy háboru idején a tűzoltók, menők, menekülők szállítmányai;

9. a vámszedést ellátó vasutak saját szükségleteire szolgáló szállítmányok;

10. az átvételi szállítmányok, vagyis azok, amelyek a címzettek által a vaspályán anélkül, hogy az állomást elhagynák, — a vámtárgy igénybevétele nélkül továbbítatnak;

11. azon lovak és hordálatok, melyek katonai célra kirendeltetvén, az átvételi helyre vagy onnan visszaszállítatnak; továbbá a fegyveres erő élelmezése céljából beszerzett marhák, melyekre nézve a hajtóknak a katonai hatóság által kiállított igazolványt kell felmutatniok;

12. állategészségügyi szempontból általános vizsgálatra behozott tenyészállatok, valamint állategészségügyi szempontból vagy egyéb közérdekből elrendelt vizsgálatra hatósági mezekezes tárgyú szállított állatok, ugyancsak az állatkiállításra felszállított állatok;

13. mindazon áruk és szállítmányok, amelyek valamely telepre közvetlenül vasuton (iparvágányon) futnak be, vagy ugyanígy a telepről szállítatnak el anélkül, hogy előzetesen vagy utóbb a vámtárgy képező utvonalaikat igénybe vennék;

14. az állami közvelitással beszerzett vagy kiosztott és kizárólag közcélra szolgáló vetőmagvak, gépek, tenyész és haszonállatok, növényi betegségek ellen való védekezés szempontjából nagyobb lételekben szállított ipari termények, réz- és vasgálic, mész stb. szállítmányok;

15. a vámtulajdonos által önként vámmenteseknek elfogadott szállítmányok, ideértve mindazon vámmenteségeket is, melyek magánjogi szerződéseken vagy egyezségeken alapulnak.

Mindazon szállítmányok, melyek a fentebbi pontok szerint vámmentesek, amennyiben azoknak vámmentes jellege különben megállapítható nem volna, megfelelő hatósági igazolvánnyal kell bírniok, mellyel a vámmentességi igény be igazolhatóik.

C.

A vámengedélyesnek a vám-

szedési jog gyakorolhatásával járó felelősségét, köteleességét és feladatát a következőkben állapítom meg:

1. vámengedélyes tartozik a fentebb megállapított vámdíj-szabályzat rendelkezéseit szigorúan betartani és nevezetesen senkitől semmiféle szolgáltatást nem követelhet más címen, mint amely a vámdíj-szabályzatban fel van sorolva, a vámmentességeket pedig köteles minden előforduló esetben szigorúan szem előtt tartani;

2. minthogy a vámszedési jog a közforgalom érdekében engedélyeztetik, vámengedélyes ezen érdek szolgáltatásban köteles:

a.) a közforgalom akadálytalan gyakorolhatása céljából a vámtárgyat mindenkor kifogástalan karban tartani és ez szükség esetén újra építeni;

b.) a közbiztonság szempontjából szükséges intézkedéseket megtenni;

c.) a vámszedésből eredő bevételeiről, valamint a vámtárgy kezelése és fenntartásával kapcsolatban felmerült kiadásairól rendszeres számadást vezetni és azt a kormányhatóság felhívására megvizsgálás végett bármikor bemutatni.

D.

I. t. c. 87. §-a értelmében minden kártérítés nélkül leszállítható, ha a jövedelem több, mint az 1890. évi I. t. c. 85. §-a értelmében a vámtárgyak építése és fenntartása címén számbevehető szükséglet.

Budapest, 1952. december 10.

A miniszter rendeletéből:
VÉCSEY s. k.
miniszteri tanácsos.

Gyoma község anyakönyvi statisztikája az 1932. évről.

Gyoma község anyakönyvei szerint az 1932. évben 279 születés és 235 halálozás történt, tehát a szaporodás 44. Fiú született 161, leány 118. Fiú elhalt 117, nő 118. Vallás szerint született reform. fiú 97, leány 75, rkath. fiú 51, leány 22, ág. ev. fiú 16, leány 11, izr. fiú 3, leány —, bapt. fiú 1, leány —. Vallás szerint elhalt ref. fi. 91, nő 99, rkath. fi. 16, nő 13, ág. ev. fi. 6, nő 5, izr. fi. 2, nő —, gkath. fi. 1, nő —, felekezeten kívül fi. 1, nő 1. Házasságot kötött 101 pár, Ebből reform. 56, rkath. 12, evang. 4. Vegyes házasságot kötött 29 pár.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA Gyomai raktárában.

Dévaványa átcsatolása.

Január 6-án este értekezlet volt a Közponli Kaszinóban, melyen Dévaványáról dr. Kenéz Béla, az értekezlet elnöke és dr. Paczek Géza, Gyomáról a bizottság tagjai és a törvényhatósági bizottsági tagok vettek részt.

Dr. Kenéz Béla elnök beszámolt az utolsó értekezlet óra történetéről.

Január 2-án a dévaványai bizottság dr. Márky Barna alispánál volt, bejelentette a dévaványai képviselőtestület lelkes egyhangú határozatát az átcsatolásban. Az előtérben álló Gyoma—dévaványai út kiépítésének ígérete nagy lelkesedést váltott ki.

Értekezlet tudomásul vette az elnöki beszámolót, azután elfogadta a Pétermann József által szerkesztett és Kner Izidor által ingyen kinyomatott memorandumot, melyet illetékes egyénekhez juttatnak el.

Értekezlet fontosnak találta, hogy Gyoma és Endrőd képviselőtestületei mielőbb foglaljanak állást az átcsatolás érdekében, hogy ezt még a februári törvényhatósági gyűlés tárgysorozatába fel lehessen venni.

A hangulat mindvégig lelkes volt.

„SYBILL”

Iparos és Kereskedő Ifjak előadása.

Bár elismertük mindig az Iparos és Kereskedő Ifjak önképzőkörre műkedvelőinek képességét, de mikor meghallottuk, hogy Jakobi örökbecsű operettjét, a „Sybill”-t választották karácsonyi műsorszámú, felébredt bennünk egy csekély kétség a tökéletes előadás sikerével szemben, tekintve a darab sokoldalúságát és a változatos nehézséget. Merészségnek, sőt hogy őszinték legyünk, kissé vakmerőségnek tartottuk a vállalkozást. De beismerjük, hogy előnyösen csalódtunk, mert a legjohiszemből is felülmúlta a siker, a meglepően tökéletes előadás.

A szereplőket külön-külön megdicsérni lehetetlen, a címszerepben Bódi Rózsika, a

nagyhercegnő szerepében Szilágyi Ilonka és Sarah szerepében Valai Mariska oly kitűnőek voltak, hogy lúba volna játékkukat bírálni. A nagyherceg Pfeiffer Márton, Petrov István Szántai Elek, Poire Impreszárió Gyebnár Ferenc, a kormányzó Benke Márton szerepüket teljes tökéletességgel elevenítették meg.

A mellékszereplők Borcsakov Balogh Lajos, futár: Benzce Miklós, Hajadonok vezetője: Márton Bálint, Boy: Takács Pali, valamint a tiszteltek: Bíró Lajos, Balogh József, Jenci Bálint, Haihach Árpád, valamint a hajadonok kara: Herter Juliska, Csapó Böske, Tuba Ilonka, Kéri Ilonka, Kéri Piroska, Pápai Böske, Gyuricza Manci, Bartha Rózsika, Tótkai Teri és Vincze Gizike együttes egyenlő részesek a műkedvelői fogalmakat felülmúló sikernek.

A közművelődés jellegével bíró főpróba iránt érdeklődők tömegének egy hatalmas városi színház épület is szűknek bizonyult volna. A táncvigalommal kapcsolatos előadás is láblás ház mellett zajlott le. A vendégserg hangulatán visszatükröződött az évek óta nem tapasztalható lelszészámor. Külön elismeréssel gratulálunk a rendező Molnár házaspárnak és Igrócz Edének az elsőrangú zenekíséretért. A vigalmi bizottság munkája elismerést érdemel és hasonló sikereket kívánunk munkájához az újesztendőben.

—d.

Allami gépjárművezetőképző (sofför) tanfolyam nyílik meg leszállított tandijakkal a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet keretében január 25-án este fél 7 órakor, az intézet Budapest, VIII., József-körút 6 szám alatti helyiségében. Beírás naponta d. e. 9—1, kedden és pénteken d. u. 5—7 óra között az igazgatósági irodában, ahol a felvételhez szükséges irlapok a hivatalos órák alatt előzetesen beszerezhetők. Igazgatóság.

Román diákok összetörlék és bemocskolták a máriaradnai kegyhely szobrai.

Óváry Ferenc felsőházi tagot elütötte egy autó az Apponyi téren. Súlyos állapotban vitték a Rókusba.

HIREK

Református Istentisztelet Endrődön. F. évi, január hó 8-án vasárnap délelőtt tizenegy órakor Endrődön a Gyoma-végi községi ovodában, a szokott helyen református istentisztelet lesz. Ezen istentiszteletre a gyülekezés már fél tizenegy órakor kezdődik. Az istentiszteleten imádkozik és prédikációt tart: Répás Pál gyomai elnök-lelkész. Szeretettel hív mindenkit ez istentiszteletre leendő megjelenésre az Egyház Vezetősége.

Közgyűlés. A Gyomai Nőegylet f. év január 14-én szombaton d. u. 2 órakor, halározathozatalképtelenség esetén d. u. 3 órakor rendes évi közgyűlést tartja az Uri Kaszinóban. A tagok teljes számban való megjelenését kéri az Elnökség.

Kinevezés. Dr. Nagy Dezső pénzügyi tanácsost a gyulai pénzügyigazgató helyettesi leendő ideiglenes ellátásával bízta meg a pénzügyminiszter. Dr. Nagy Dezső a forgalmi adó ügyosztály vezetését vette át, melynek dr. Elek Lajos volt a vezetője.

Mezőgazdasági kiállítás. Március 23—27-én lesz a budapesti tenyészállatvásár. A kiállítás látogatói félárú jeggyel utazhatnak. A tenyészállatok vasúti szállítása is 50 százalékos fuvardíj mérsékléssel történik.

Jótekonyság. A Gyomai „Iparos és Kereskedő Ifjúsági Egyesülete” a karácsony napján rendezett mulatság tiszta jövedelmét jótekonyság célra fordítja, amennyiben a ref. iskolából 20 tanulónak, a róm. kath. és az ág. ev. iskolából 10—10, összesen 40 tanulónak, e hó 8-án vasárnap délután a „Holler” szállodában meleg alsóruhát oszt ki, az iskolák tanítói által kijelölt szegénysorsú tanulók között. A nemes cselekedet önmagát dicséri.

Bohémhercegnő

MOLNÁR GYULA 3 felvonásos vidám játéka.

Január 14—15-én.

A gödöllői cserkész-világösszejövetelel előkészítő munkái erősen folynak. A Jamborec-város hatalmas területén egy célra épült személy és anyagszállító „kisvasút” fog épülni. Egy lábori mozi is készül 2200 személy befogadására. Az osztrák cserkészeknek 1000 helyet ajánlottunk fel, de ők ennél is többet kérnek. Ausztráliából eddig 80 cserkész jelentkezett. Kétszáz dán cserkész biciklin fog jönni. A leány-cserkészek a pesti iskolákban lesznek elszállásolva.

Százmillió értékű ékszerek egy színházi premieren. Erről közöl érdekes cikket a Délibáb új száma, amely minden színházi, film és rádió-személyről beszámol. Pompás illusztrált rádióműsorok, cikkek, riportok, képek, egyfelvonásos szindarab, folytatásos regény és keresztrejtvény teszi változatosabbá a népszerű képeslapot. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Életbiztosítási kötvényt kapnak Tolnai Világlapja előfizetői. Tolnai Világlapja, amely három és fél évtizede sok százezer embernek nyújtott nemes szórakozást, most páratlan kedvezményben részesíti előfizetőit. Mindazok, akik havi 1 pengő 28 fillérrel előfizetnek a lapra, egy életbiztosítási kötvényt kapnak teljesen díjtalanul. Ebben a kedvezményben mindenki részesülhet, aki még nem töltötte be 55 ik életévét. Részletes tájékoztatót a kiadóhivatal Budapest, VII., Dohány u. 12. küld.

Nyulfarm a gazdasági tanintézetben. A szarvasi Tessedik Sámuel gazdasági tanintézet nagyobb mennyiségű házinyulát vásárolt és gazdaságában nyulfarmot létesített, hogy ezáltal Szarvason egy fajtát tenyészessen ki, amely a helyi viszonyoknak legmegfelelőbb.

Az állami közigazgatás deficitje 7, a közüzemeké 9 és félmillió.

A rögzített adókat január 31-ig lehet felmondani.

Ha olcsó és jó butort akar, keresse fel BERENCsik VILMOS

uj butor üzletét és asztalos áru ipartelepét. Raktáron: polituros tele hálók, keményfa betétes szobák és különféle hajlított székek.

Üzlet és üzem: Gyoma, Kossuth Lajos utca 35 sz. (Volt Vataj Gábor-féle üzem.)

A Társadalombiztosító Intézet az eddig használatban volt „Munkaadói igazolvány” úrlapok kiszolgáltatását f. év december 31. ével beszüntette az új rendszerű nyomtatvány az érdekelteknek kellő számban rendelkezésre áll. E nyomtatványok a pénzügyi megbízott-nál vásárolhatók darabonként 20 fillérért. A nyomtatványt a segélyezést igénylők — tehát a tagok — kötelesek a fenti díjért beszerezni és a munkaviszony igazolása céljából a munkaadók rendelkezésére bocsátani. Régi mintájú munkaadói igazolvány ellenében senki segélyezést nem igényelhet. Az ipari munkavállalóknak, illetőleg családtagjainak az „Ipari munkavállalók munkaadói igazolványa” felírásu, a háztartási alkalmazottak és azok igényjogosult családtagjai részére „Háztartási alkalmazottak munkaadói igazolványa” felírásu nyomtatvány — áll rendelkezésükre.

Párisi tanulmányut. A Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének Idegenforgalmi és Utazási Irodája január hó 25-én rendezti gazdag programjáról közismert 15 napos párisi tanulmányutját. Részvételi díj: 320.—, diákoknak 260 pengő. Jelentkezni lehet az Utazási Irodában minden nap d. u. 4—7-ig (IX. Ferenc körut 38 fsz. 2. Telefon 872—74) levélben is. Érdeklődőknek prospektust és programot díjtalanul küld az Utazási Iroda.

Dévaványa községben a legközelebbi országos vásár 1933 január 13-án lesz.

Elégett egy autóbusz a Lánchíd közepén.

Kézigránátot dobtak be a zemplénmegyei Monok községben Karácsony másodnapján este az ablakon keresztül a községi bíróság lakásába. A gránát felrobbant, de emberéletben nem okozott kárt.

Ismét agyonlaposta ujszülöttjét a budapesti állatkert elefántja.

Januárban is 350 vasuti alkalmazottat nyugdíjaznak.

Ujjászervezik az iskolai és fűsági könyvtárakat.

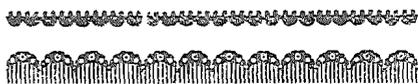
PK. 3227. sz. 1930.

Árverési hirdetemény.

Zsiga Lajos ügyvéd által képviselt Patkós Sándor (csatl.: Bácskai István 50 q buza) javára 31 q 29 kg. buza tőke és járulékaiból az 1930. jun. 8. mezővárosi piaci árt véve alapul, még hátralékos 550.20 pengő tőkének továbbá a tőke után 1932. II. 9. számlázható 5 százalékos valamint a felmerülő költségek erejéig a szolnoki kir. lörvényszék 1924. évi P. 4966—60 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1930. évi nov. 18-án lefoglalt 1930 P. becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírósa fenti számú végzésével az árverés elrendelteként, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a fent megnevezett s a foglaltási jegyzőkönyvből ki nem tűnt más foglaltatott javára is az árverés megrendelését elrendelem de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs végre szenv. lakásán, Endrődön, Udvarnok u. 34—35 házz. alatt leendő megtartására határidőül 1933. január hó 9. napjának délelőtti 11 órája tűztetik ki, amikor a bíróság lefoglalt buza s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek közpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőn felül van, az 5.610/931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészét bánatpénzül leteszik.

Gyoma, 1932. évi dec. hó 5. én.

GLUDOVÁcz FERENC
kir. bír. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

Meghívó.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőkörre folyó hó 15-én délután 1 órakor tartja

évi rendes közgyűlését,
melyre azzal a kéréssel hívja meg a tagokat, hogy azon feltétlen és pontosan jelenjenek meg.

AZ ELNÖKSÉG.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentések.
2. Ellenőr, számvizsgálók és választmányi-tagok választása.
3. Indítványok.

Határozatképtelenség esetén a közgyűlés folyó hó 15-én délután 2 órakor tartatik meg, mely tekintet nélkül a megjelentek számára határozatképes.

Indítványok legkésőbb folyó hó 13-ig nyújtandók be írásban: később beérkező indítványok nem tárgyalhatók.

Haibach Árpád s. k. Kiss István s. k.
jegyző. elnök.

Nyomtatta a „HUNGÁRIA” könyvnyomdai vállalat Gyomán. Felelős cégtulajdonos: TEKET SÁNDOR.

PUBLIKÁCIÓ.

Kitűnő korpá kapható a Futura gyomai raktárában.

Ha azt akarja Ön, hogy évek hosszú során át emlékezzenek Önre, akkor ünnepi, névnapi vagy nászajándékul szép fali képet, vagy tükröt adjon, amelyet mélyen leszállított árban beszerezhet Bari Pál ügyesnéi Endrődön az Ipartestület mellett. Szakszerűen és olcsón vállal képkészítést, ovál, kör és szegletes keretbe. Ugyanott nagy kétkirakatos üzlethelyiség lakással és berendezéssel együtt kiadó.

A Hangya Szövetkezet értesíti a lakosságot, hogy a jó korpát raktáránál 6 pengőért adja. Aki a vasutnál hajlandó átvenni az 5.50 pengőért kapja. Jelentkezni lehet a Hangya üzletben.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamtu kádor bornak literje 40 fillér.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér költséddel mellett.

Bácsi Lajos szabómesternél vatódi liszta magyar gyapju szövet métere 3 pengő 26 fillérért rendelhető. Hitelekpes egyéneknek 3 havi részletfizetésre is.

Folyton égő alig használt kályha eladó. Cím a kiadóhívatalban.

Értésítés! Cégünk megállapodott a Békésmegyei Általános Takarékpénztárral, mint a Futura Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársaság főbizományosaival, hogy Gyomán és Endrődön gabonát vásárol a Futurának. Vásárlásainkban a Békésmegyei Általános Takarékpénztár gyomai fiókja is részt vesz, így akinek eladó gabonája van, az ott is felajánlhatja azt. Felkérjük termelőinket, kérjenek tőlünk is ajánlatot, mielőtt eladnák gabonájukat. Wagner Márton Fiai.

Fegyverneki utca 7. sz. ház eladó.

HIRDESSZEN

LAPUNKBAN.

JÓ MELECO OZODÁUM LLOZ,
ha az 5100 kaloriájú, minden rendszerű
kályha és takaréktűzhely fűtésére alkalmas

UNIVER

tojás brikkettel fűt,
mely mázsánként 4.40 pengőért kapható
WAGNER MÁRTON FIAI
fakereskedésében.

Ugyanott mindenféle tüzelő anyag, belföldi
és külföldi hasábos tűzifa, dorongfa, pécsi
tojás szén, baglyasaljai darabos és ózdi szén
olcsón kapható.

VASUTI MENETREND 1932. október hó 2-től.

gyors	gyors	gyors	gyors
6:15	9:00	13:32	17:00
11:06	11:57	18:07	19:59
6:38	11:14	12:02	18:15
7:31	12:09	12:40	19:10
3:53	12:40	17:30	20:05
4:21	13:08	17:58	20:33
4:26	13:13	18:03	20:38
4:57	13:44	18:34	21:10
4:58	13:45	18:45	21:11
5:17	14:04	19:04	21:30
7:27	16:10	20:58	
	5:00	10:45	11:45
	0:32	6:02	8:52
	0:17	5:52	8:51
	7:24	11:47	16:41
	6:53	11:16	16:10
	6:48	11:11	16:05
	6:15	10:38	15:32
	6:13	10:37	15:31
	5:53	10:17	15:11
	4:05	8:20	13:24

Nyomatványokat lapunk
nyomdájában készítettessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

G y o m a, Kossuth Lajos utca 84.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Háztartási forradalom.

Az 1900-as évek körül a középosztály háziasszonyai ráeszméltek, hogyha közös konyhákról étkeznek, sokkal kevesebbe kerül maga az étkezés, de sokkal kevesebb dolga is van a háziasszonynak a háztartás körül. Megindult a nagy szervezési munka, de a kivitelre már nem sok helyen került sor, a magyar természet még a középosztálynál sem volt alkalmas a szövetkezésre.

Mindez esszembe jut most, mikor az áruházak feltűnőnek találják, hogy mennyi ételhordó készletet vesznek az emberek az utóbbi időben. Ez annak a jele, hogy vendéglőkből, kifőzésekkel hordatják haza az ennivalót, mert így bizonyára kevesebbe kerül, mintha otthon főznének. S valószínűleg olcsóbb háztartási alkalmazottal tudják így a házi munkákat elvégezni, ha a főzést kikapcsolják. A bejáró alkalmazott után nem kell a Társadalombiztosító intézeti havi 3 pengőt sem fizetni s

ma ez is valami. Az otthoni főzés esetén egy kis zsir, fűszer és másból valamennyi készletet mégis csak kell tartani, ez a mai pénztelen világban szintén hozzájárulhat, hogy az emberek könnyebben fizetik ki a napi étkezés szerény vendéglői vagy kifőzési összegét, mintha otthon főznének.

Amit az 1900-as években szövetkezéssel nem lehetett megvalósítani, az most a gazdasági helyzetünkből magától kínálkozik.

Vaknak kell lenni annak, aki nem akarja belátni, hogy

a XX-ik század háziasszonyának milyen rabságot jelent a háziasszonyi teendők napi robotja, melynek leggyötrőbb idejét a kánikulai főzőcskézésben tudjuk megrajzolni. Minden lépést örömmel kellene üdvözlőnk, mely a háziasszonyok ezirányú felszabadítására történik. Ezért keveslem az áruházak által soknak mondott ételhordók eladását; még többet, nagyon sokkal többet adjanak el, mert háztartásunk forradalmában ezek az egyszerű ételhordók lesznek a diadalmi jelvények. W.

Közművelődés.

Folyó hó 4-én zsufolásig megtelt a 48-as Olvasó nagyterme dr. Szathmáry Sebestyén egyetemi tanár és dr. Gaál Gábor főorvosnak a gyomai Közművelődési Egyesület keretében hirdetett rendkívüli előadására. A vendég előadókat a gyomai állomásnál dr. Szilágyi Ferenc járási orvos, majd a 48-as Olvasóban dr. Pálka Pál főszolgabíró és Pánczél Emil főjegyző fogadták és üdvözlölk. A két neves főorvos keresetlen szavakkal, nyílt őszinteséggel, megdöbbentő adatok-

ban tárta fel a nemi betegségek pusztító hatását. Előadásuk befejezésével Szóke Ferenc ig. tanító mondott hálás köszönetet nekik, áldásos nemzetmentő munkálkodásukért. Értékes közgazdasági előadást tartott még ez estén Herdy Béla mérnök is. Folyó hó 11-én az Egyetértési Olvasóban dr. Sarkadi Nagy Pál tartott szép és közhasznú egészségügyi előadást, nagyszámu hallgalóság előtt.

A soronkövetkező 3 előadás iránt szintén nagy érdeklődés

mulatkozik: Január 18-án a 48-as Olvasóban Madarass Gyula Buza poloska, poloskás buza címen, 25-én az Ipartérsülletben Nyisztor Péter Gázvédelem címen és február hó 1-én a Németvárosrészi Olvasóban dr. Legéza Tibor A paragrafus és az élet joga címen tartanak előadást, melyekre különösen felhívjuk a közönség figyelmét.

Az előadások este 7 órakor kezdődnek, és a kísérő műsorban új szórakoztató számok lesznek.

A gyomai Jótékony Nőegylet

e hó 7-én sikerült leaestélyt tartott, amelynek jövedelméből továbbra is meg lehet érkeihez mérten a tél inségesein. A jó tél melegítő érzését és köszönetünket vegyék valamennyien, akik hozzásegítették a szegényeket megint valami jóhoz, amiben oly ritkán van részük.

A tea estére a Kaszinó nagytermében a legjobb lársaság gyűlt össze és a hajnali órákig különö hangulatban együtt voltak.

Az adományokat és felülfizetéseket ill nyugtázzuk.

Felülfizettek: dr. Vincze Endre 5 P, Kner Izidorné 2.40 P, Kovács Lajos főp. m. 2 P, Simonovánszky Ödön 2 P, Iványi István 1.40 P, Klein

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

Irta: HAAN LAJOS 1870.

Gyoma.

Folytatás.

(2)

Telkek: egei telek, Itt állott hajdan Ege falu. Póhalmi telek. Itt állott Póhalm falu.

Állások: perjés, sok perjét terem. Jakab, Polgár, Görbe, Nagyalás. Itt állott hajdan Nyárszeg falu. Most itt van az urad. major, ser és szeszgyár.

Erek: borbély, boronás, feketegyörgy, házi, kisjuhos, konyhaközi, köles és hölgyere.

Szigetek: faragosi, házi. bába, halász, hosszú, bácsi, bogárzó, csapósziget.

Fokok: Iván, zöld, isii, barna, nagy, csergettyűfok.

Örvények: Hasztalan, azért nevezték

igy, mert kevés hal van benne; Karafa, az itt tanyázni szokott sok karakatoná madártól vette nevét. Kecsegés, halmány, disznós, közép, holtkörös, széles, torzsás, lukos, szilvás, nagy, határörvény az endrői határnál.

Gyoma valószínűleg hasonló nevű birtokosától vette nevét. E név, mint személynév sokszor előfordul a régi okmányokban, péld. a váradi regestrum 123, 242, 2849.

Annyi bizonyos, hogy Gyomának határa hajdan sokkal kisebb volt, mint most, mert a mostani gyomai határterületen hajdan több falu létezett. Okmányaink öt ilyennek, melyeknek helyét még most is tudjuk, tartották fel emlékezetét. Ezek: Ege, Pó, Nyárszeg, Félhalom és Varsány.

Gyoma már a XIV. század elején falu volt s plébániával birt. Az 1330 eszt. pápai segély szedési lajstrom Dienest említi mint

gyomai papot. 1421 eszt. Zsigmond kir. Gyomát és más békés és zárandvárm. birtokokat Neczpáli Györgynek és iktári Bethlen Miklósnak és Györgynek adományozza, a huszita háborúban szerzett érdemeikért. Bethlen Domokosnak leánya volt Borbála, Dóczy György neje. E jogon a XV. században a Dóczyak lettek Gyoma birtokos uraivá. Ezek közül János (Dóczy János, Dömjennek fia, 1515 eszt. fakamaramester, azután Zápolya híve. Mint ilyen Zápolya részéről Grittivel Konstantinápolyban követségben járt. Később Grittthez adván magát, főszekőze volt annak, hogy Cibak Imre megöletett, a miért is a fellázadt erdélyiek által 1534 eszt. Medgyesen Grittivel lekoncoltatott. Lásd Nagy Iván Magyarors. családai és Szerémi Gy. emlékirata.) a maga részét 1515 eszt. elzalogosítja 700 arany forintban gyulai Gál

Sándor 80 f., Becher Rezső 80 f., dr. Tardos Gáspár 80 f., Vogel Károly 80 f., Bakos József 40 f., Kiss Géza 40 f., Klein Jenő 40 f., Kner Bandi 40 f., Németh Géza 40 f. — Természeiben adományok: Kelemen Sándorné 1 tányér tészta, Greising Józsefné 2 féle tészta, Madarass Katinka, Lehoczky Károlyné, Weimann Károlyné, Kauczli Borbála, Palotás Istváné 1—1 tál tészta, Kiss Erzsike 1 tálca krémes-béles, dr. Messinger Albertné 1 tál szendvics, dr. vitéz Haviár Gyuláné 1 tál szendvics, Fischer Nándorné 1 tál húsféle és 1 tál tészta, Feiler Ernőné 1 tál húsféle és 1 tál tészta, Záhonyi Aladárné 1 tál kossonya és 1 tál tészta, dr. Nagy Pálné 1 tál húsféle és 1 tál tészta, Cs. Szabó Imréné 1 tál húsféle és 1 tál tészta, dr. Vogel Károlyné 2 drb. kalács, Becher Rezsőné 1 tál krém, Grosz Zoltánné 1 tál minyon, dr. Singer Istvánné 1 tál húsféle, Wagner Mártonné 1 tál szendvics, Glück Árminné 2 kgr. narancs, Németh Gézánné 2 tál tészta, Pétermann Józsefné 1 tál minyon, Grosz Sándorné (Endrőd) 1 tál sütemény, dr. Szilágyi Ferencné, dr. Balázs Lászlóné, Balogh Gyuláné, Weil Sándorné, Hartenstein Ignácné, dr. Tardos Gáspárné, özv. Zolnai Béláné 1—1 tortát adományoztak. N. N. 2 P.

A Nőegylet Vezetősége.

Elmebeteg. Hétfőn egy ismeretlen elmebeteg nő került a rendőrségre, aki semmiféle felvilágosítást nem tud adni arról, hogy hova való. Nevét **Kovács Teréznek** írta, egyébre azonban nem emlékszik. Kiszállították a szegényházba s most keresi a rendőrség állandó tartózkodási helyét és hozzátartozóit.

Pro Patria.

Kaptuk a következő gyászjelentést:

Debreceni Endre és felesége Szerető Ilona mint szülők, Dénes és Tibor mint testvérek, valamint az összes rokonság nevében az elvesztés keserű fájdalommal jelentjük, hogy forrón szeretett, sokat szenvedett, áldott jó gyermekünk illetve testvérünk **Debreczeni Imre** életének 29 ik, földi szenvedésének 14-ik esztendejében 1933 január hó 9-én elhunyt. 1919 július hó 27-én, a magas kulturájú nyugati nagy nemzetek megbizásából ránk tört balkáni katonák a negyedik gimnázista kis diákok puskatűzzel borzalmasan összeverték, mert neki is az a nagy bűne volt mint néhai Elemér és Endre testvéreinek, hogy „magyarnak” született. Ő vele harmadik fiunk, illetve testvérünk esett áldozatul ellenségeink alacsony bosszuvágyának.

Most már testvéreiddel hárman vagytok fenn Csaba vilégei között, hívjátok őket: jöjjetek, oh jöjjetek — „Magyar igaz-

ságot” — tenni.

Drága halottunk összetört testét Gyomán a gyászháznál folyó hó 11-én délután fél 3 órakor fogjuk az ev. ref. egyház szertartása szerint gyászbeszéd, illetve ima után a régi temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. Igaz ügyért haltál, az igazság örökké élni fog.

Gyoma, 1933 január hó 9 én, Dr. Debreczeni Lajos és dr. Debreczeni Iván nagybátyjai, a Debreczeni—Dörgő—Dobó—Doránszky és Szerető családok.

Nem régen temette el a család **Endrét**, aki olyan sokat szenvedett a cseh fogság alatt s most jött utána **Imre**, aki az oláh katonák brutalitásának lett ártatlan áldozata!

A megboldogult temetése az egész község részvétele mellett szerdán délután ment végbe.

Az érzékenyen süjtött, összetört szívű szülőknek nagy bánalukban megnyugvást a megboldogultnak nyugodt pihenést.

A gyomai Sakk Kör

első házi bajnoki versenyt a közeljövőben megrendezi. A versenyen a kör összes alapító, rendes és pártoló tagjai indulhatnak.

A verseny 2 csoportban kerül lebonyolításra, az első csoportban 12 játékos vesz részt, a múlt évi verseny és az azután lejátszott osztályozó mérkőzésekben elért rangsor alapján, a többi jelentkező létszáma való tekintet nélkül a 2-ik csoportban versenyez.

A verseny eredménye egyben az új rangsor megállapítását is jelenti s ezért az első csoport utolsó helyezette helyét cserél

a második csoport első helyezettjével.

Az első helyezett a „Gyomai Sakk Kör 1933 évi bajnoka” címet, ezen bajnokság 3 szori megszakítás nélküli megszerzője a „Gyomai Sakk Kör örökös bajnoka” címet nyeri.

Nevezési határidő f. hó 15. déli 12 óra, nevezési díj nincs. Nevezni a kör titkárával levő ív személyes aláírásával lehet.

A verseny f. hó 16-án este kezdődik.

Az elnökség ezúton is felkéri a kör tagjait, hogy a versenyen lehetőleg teljes számmal vegyenek részt.

Duhajkodás.

A mai sanyaru világban, amikor a megélhetés és a mindennapi kenyér megszerzése gondot okoz mindenkinek, nem igen látni mulató embert, ha csak valami jó vásárt nem csapott az illető, amire igazán muszáj meginni az áldomást.

Ritkaság számba is megy, ha valakinek ma jó kedve van s ennek a jó kedvének akár dalolás, akár cigánymuzsikával való hazakisértelés mellett különleg is kifejezést mer adni. Ilyen ritkaságot láttak a Horthy Miklós utcán lakók hétfőn a kora hajnali órákban, amikor egy vidám társaság vegyeskara énekszóval vonult hazafelé. Az énekszó közzé hirtelen azonban nagylárma és üvegcsörömpölés zaja is vegyült, mert a társaság nem bírva jó kedvével és nem tudva okosabbat és feltünőbbet csinálni, bevágta Kovács József kereskedőnek az utcára nyíló nagy kirakati tábláját.

Ezt felnőt emberek csinálták. Lehet, hogy az üveges számára munkaalkalmat akartak szerezni. Nem akariuk az illetőket nyilvánosan megszegényíteni és így nem is iriuk ki a nevüket. Csak egy nár kérdést onaiunk szeretnén a közérdekében megkockáztatni.

1. Olyan jó és sok fizetése van ennek a jókedvű társaságnak, hogy másra már — hasznosabbra nem tudja elköltetni?

2. Nem gondolják, hogy ebből a 100—150 pengő kiievő összegből hány olyan nyomorgó szegény embernek a könynyét lehetett volna letörölni — akinek nem jut mulatozásra pénze — és hány darab kenveret lehetett volna kiosztani szegény éhező gyermeknek?

De nem folytatjuk...

Sapientia sat. —ó.

ispánnak. Később ez a zálogbirtok a Dóczyak által kiváltatott, mert már 1561 eszt. János kisunokájának Miklósnak kezén találjuk. Kiben a Dóczyak ezen ága kihalt.

A XVI. században Gyoma vármegyének legnépesebb falui közé tartozott, nevezetesen az 1561 eszt. özveirás szerint 101 kapuból állott. Birtokos urai voltak: Dóczy Miklós, Móré Mátyás (Móré Mátyás, Gyula várának a török általi elfoglalása után Hontvármegyébe tette át lakását, hol ottani birtokáról Kis kéreinek kezdte magát írni. Tőle származik az ipolykéri Kéry család, Nagy Iván szerint.) Varjassy Boldizsár, Glezsán László özvegye. Bene János, Kemény Bálint, Deres István, Kagyóczy Kelemen özvegye, Sáró Mihály, Kerítés Albert, Székely Miklós, Erdődi Mátyás özvegye, Bagdi Ferenc és Keresztel János. A falu reformált vallású volt, nevezete-

sen 1634 eszt. a szathmári zsinaton Diószegi András rendeltetett ide papnak, utána Pathy Miklós lett pappá, kiről Vésztő történetében szólnak néhány szót. (Vésztő történetéből: Nevezetes papja volt még Vésztőnek Pathy Miklós. Ez eleinte Szentesen hivataloskodott. Midőn 1686 eszt. a Veterani által szorongatott török Szentest fölégette, többek közt rablásba került Pathy is szép feleségével Turbucz Katalinnal és kis fiacskájával. A foglyok Törökországba hurcoltattak. Pathyt megvette egy előkelő török, feleségét, gyermekét egy más. Később Körös városa kiváltotta Pathyt, ki azonban a békák nyomása következtében sántává lett s közönségesen csak sánta papnak nevezetett. Itthon eladván mindenét, sietett nejét kiváltani, a mi sikerült is; de a fiút nem adták ki, minthogy már akkor körül volt metélve. Pathy azután elő-

szőr szentesi, azután gyomai, végre pedig vésztői pappá lett, itt halt meg s a régi templom kerítésébe temettetett, oda hol most a prédikátor tanuló háza van. A fiúból később kaja azaz török titkár lett s minthogy anyjától tudta, hogy ő magyar s Körösön laknak rokonai, midőn egyszer Körösön keresztiül utazott, maga elébe hívatta azokat és megis ajándékozta.)

Fennállott a község egész a XVIII. század elejéig. 1705 eszt. a rácok egészen elpusztították s lakosai szétfutottak. Így hevert dűledékeiben Gyoma 15 évig. 1719 eszt. végre részint az előbbeni lakosok visszaszállingóztak, részint mások is hozzájok csatlakoztak. 1719 eszt. a k. kamarai praefectus még csak 27 reformált vallású családot talált itt, de ezek is csak földalatti putrikban laktak s minden pillanatban készen

**Kitűnő korpa
kapható a**

FUTURA

**GYOMAI
raktárában.**

Ügyforgalom a főszolgabírósnál és a községnél.

Az elmúlt 1932. évben a gyomai jár. főszolgabírósnál 2544 darab érkezett be. Kihágási ügy pedig 1556 darab. Ha ehhez hozzávesszük a be nem iktatott, hanem ad. számhoz kapcsolt aktákat, mely körülbelül az iktatott ügyiratok ötszörösét teszi, úgy tiszta fogalmunk lehet a járás ügyforgalmáról.

Gyoma községéhez 7562 ügydarab érkezett be, itt is külön vannak a sorkönyves darabok.

A községi bíróságnál 385 per folyt le, mezőrendőri kihágás volt 40.

Cselédkönyv kiadott 56 drb. munkásigazolvány kiadott 172 drb. mezőgazdasági cselédkönyv 47 drb. Bünyügyi nyomozat volt 34 drb. Himlő el- leni oltás és újraoltás volt 780.

Bejelentettek a községnél

76 Folyamatban van a kocsi és nyereg összeírás.

Ki akarják emelni Valdemár Atterdag dán király elsüllyedt flottáját. Egy svéd társaság engedélyt kért a stockholmi hatóságtól, hogy kiemelhesse Valdemár Atterdag dán király flottáját. Valdemár király hat évszázaddal ezelőtt süllyedt el hajóiraival együtt Golland szigete közelében, miután kifosztotta Visby gazdag városát.

Megalakult a magyar tejtermék kiviteli szövetkezet.

Vendégek jöttek.

*Apácák jöttek látogatóba.
Az osztály előtt egy-egy széken
helyet foglaltak csendesén.*

*Fiúlelkünkben föl-fölvetődött:
fekete-fehér ruhájuk
vajjon mi adta redjüket?...*

*Ők ülnek szótlan, csendesén.
Szemükben különös fény ragyog,
mint ragyognak a csillagok.*

*Az arcuk piros és mosolygó,
mint a rengeteg erdő pici vadrózsája,
melyet nem illethet, csak a szellő csókja.*

*Az arcuk piros és mosolygó...
és e mosolyt, pirt sosem vehetik meg
az éhes vágó emberek...*

*A vágó emberek virágot vehetnek, téphetnek...
csak hogy Isten tudja, melyik igaz virág?... melyik igaz lélek?...
Mert kertészük, az élet befestette őket...*

*Itt jártak csendben erdők vadvirágoi.
Rózsaszírom énjük az Isten virágja.
Ezt meg ember soha le nem szakíthatja...*

*Itt jártak csendben. Szellőlány léptekkel.
Ruhájuk suhogott.*

*A lelkünkben hagytak erdei illatot vadvirág illatot
Pesti drák.*

Mérsékelték a műkedvelő előadások után fizetendő díjakat.

A kultuszminiszter kedden kiadott rendelete szerint az iskolák, levante egyesületek, kimondottan vallási céllal működő előadások, kongregációk, hazafias és jótékonysági testületek, bármely 1 felvonásos szindarab szerzői jogdíja fejében a helyiség lélekszámára tekintet nélkül 5 pengőt tartoznak fi-

zetni, három felvonásos szindarab után pedig 12 pengőt. Egyéb műkedvelői alakulatok és társadalmi egyesületek részére az engedély díj magasabb lehet, de semmi esetre sem lépheti túl egy felvonásos műveknél a 7 pengőt, három felvonásos daraboknál pedig a 16 pengőt.

HIREK

Kitüntetés. Kuba Ferenc nyilvántartó főmester 20 éves szolgálati jelt kapott, melyet ünnepélyes keretek között adott át a testnevelési iroda főnöke nevezettnek a hivatali személyzet előtt. — Gratulálunk.

Jutalmazás. Rendelet érkezett a községhez, mely szerint nemcsak azokat a gazdasági munkásokat kell összeírni, akik huzamosabb idő óta szolgálnak egy helyen — hanem azokat a munkaadókat is, kiknek már kilüntelett cselédje van. Ezek is jutalmazva lesznek.

Sikos gyalogjárdák. A sikos gyalogjárdák behintéséről elrendelte a jár. főszolgabíró azzal, hogy aki ezt elmulasztja, az ellen megindítja a kihágási eljárást. Itt hívjuk fel olvasóközönségünk figyelmét arra, hogy a háztulajdonos a háza előtt történt eséséből származó mindennemű balesetért — ha őt mulasztás terheli — anyagilag felelős.

Köszönetnyilvánítás. A gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Egyesülete január hó 8-án, vasárnap délután 3 órakor, 34 ref. elemi népiskolai növendéket részesített ruhasegélyben. Ezen emberbaráti szép tettéért az Egyesületnek e helyen is köszönetét fejezi ki: az Igazgalóság.

Kényszervágások után a vágóhídi és husszemle díjak elengedése iránti kérvény érkezett be a községhez.

Fél százalékkal csökken a bankkamailáb.

állottak az elszökésre, ha vagy az ellenség jönne, vagy vallásuk szabad gyakorlatában háborgattatnának. Midőn Harruckern vette át a megyét, a gyomaiakkal is szerződést kötött, melyben vallásuk szabad gyakorlatát is biztosította. Ennek következtében a község mindinkább feivirágzott. Eleinte csupa reformált vallásuakból állott. 1830 eszt. telepítette akkori urad. felügyelő Csepsányi Tamás Berényből a német ágostai hitvallásukat. Lassanként katolikusok is gyülekeztek, kiknek számára 1836 eszt. Bely Ferencz tisztartó ajándékozott egy zseliérházat s azon iskolát s templomot kezdett építeni, de elhalván, a nváradai püspök és báró Wodiáner Sámuel költségen épült fel mindkettő.

1719 eszt. épült az első reform. templom oszlopokra nádból.

1725 eszt. új templom készült sövényből.

1735. ismét új vályogból.

1775. ismét új vályogból.
1791. építettett a mostani torony.
1795. építettett az első híd.
1807. építettett a mostani ref. templom.
1816. az alföldön dult fergeteg a reform. templom tornyát jan. 29. levetette. Tavasszal a következő évben nagy árvíz borította a határt.
1830. Gyoma mezővárossá lett.
1836. rendkívüli terméketlenség.
1840. megalakult az ágost. hitv. anyagyház.

1848. április 8. nagy tűz, mely 23 házat sok melléképülettel elhamvasztott. Eléget a gyógyszerház, nagy vendégfogadó, városháza, reform. templom tornyostul. A kár 50 ezer frtra ment.

1862. a rkath. plebánia jött létre.

1863. felszenteltetett az evang. templom.

Lakosainak száma az utolsó őszeirás szerint:

	1870	1930		
Helvét hitvallásu	7807	(8148)*	341	= 3.3 %
Ágostai	466	(1141)*	675	= 145.— %
Rkatholikus	185	(2706)*	2521	= 1363.— %
Görög nem egyesült	15	(15)*	—	—
Zsidó	141	(189)*	48	= 34.— %
Gör. kath.	(15)*	15	—	—
Baptista	(8)*	8	—	—
Unitárius	(5)*	5	—	—
Mohamedán	(2)*	2	—	—
Felekezet nélküli	(2)*	2	—	—
Összesen:	8634	12231	* 3597	—

*Leközöltük az 1930-as népszámlálás adatait is, feltüntetve a 60 évi szaporulatot, mely adatok újabb 60 év beállításában, kell, hogy az illetékeseket cselekvésre készítse, mert ott, ahol 60 év alatt csak 3-3 százalék gyarapodás van, ott már nagy bajok vannak a népszaporulat körül.

(Folyt. köv.)

Ha olcsó és jó butort akar, keresse fel BERENCSEK VILMOS

új butor üzletét és asztalos áru ipartelepét. Raktáron: polturos tele hálók, keményfa betétes szobák és különféle hajlitott székek.

Üzlet és üzem: Gyoma, Kossuth Lajos utca 35 sz. (Volt Vatay Gábor-féle üzem.)

Szabászati tanfolyam. Uiból megkezdődött január 11-én a szabászati tanfolyam. Jelentkezéseket még felvesz Pánczél Emil főjegyző.

Fékhiba miatt kisiklott és pozdorjává tört egy villamos a zugligeti lejtős kanyarulatban.

Tovább csökkentik az állami költségvetést.

Filléres helyárrakkal

Kerül színe Molnár Gyula 5 felvonásos vidám játéka a

Bohémhercegnő

január 14—15-én, szombalon és vasárnap este fél 9 órai kezdettel a Moller Szállóban, hogy

Mindenkinek

alkalma legyen megüzeni a magyar földesur és az osztrák hercegisasszony hangulatos regényét válogatott, jó műkedvelő szereplők szíves közreműködésével.

Csupa derű

kacagás, helyzetkomikum, halás ez a kedves szindarab, amelyből megkapóan csendül ki a szülő és termőföld szerelete!

Molnár Gyula

mint a magyarugariházi Fodoros csárda csaposa, Molnárné mint hercegnő mama, harsogó kacagás!

Okvetlen nézze meg!

A dagasztóteknőtől a világhirig. Gigli, a világhírű operatársékes regényes pályafutásáról rendkívül érdekes riportban számol be a Délibáb új száma, amely gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorok, filmcikkek, színházi beszámolók, folytatásos regény, novella és rengeleg apró érdekesség és rézkarszerű illusztráció teszi változatosná a népszerű színházi képeslapot. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Páratlan kedvezmény. Pár héttel ezelőtt Tolnai Világlapja bejelentette, hogy mindazok, akik havi 1 pengő 28 fillérrel előfizetnek a lapra, egy járadék-temetkezési- és balesetbiztosítási kötvényt kapnak. Ennek a páratlan kedvezménynek a bejelentése váratlan eredménnyel járt. Naponként százán és százán fizetnek elő Tolnai Világlapjára, hogy a biztosítási kötvényi megkapják. Mindazok, akik 55-ik életévüket nem töltötték be és semmiféle szervi bajban nem szenvednek, igénybevehetik ezt a kedvezményt. Tájékoztatól Tolnai Világlapja kiadóhivatala (Budapest, VII. Dohány u. 12.) szívesen küld.

Progresszivitást és adómentes minimumot követel a kereskedelem az általános kereseti adónál is. Köztudomásu, hogy a magyar adózási rendszer ugy jövedelem-, mint a vagyonadónál, sőt az alkalmazotti kereseti adónál, is bevezette a progresszivitást, azaz a kisebb adóalap mellett a kulcs is alacsonyabb, nagyobb adóalap mellett a kulcs is magasabb. Ez minden szempontból helyes és szociális elv, a kereskedelem azonban most azt követeli, hogy ezt az elvet terjesszék ki az általános kereseti adóra is. Ezzel kapcsolatban követelik a kereskedelmi érdekképviselők azt is, hogy amint az egészen csekély jövedelmeket, vagyontokat és alkalmazotti kereseteket mentesíti a törvény, azaz megállapít egy bizonyos adómentes minimumot az általános kereseti adó szempontjából is. Az érdekképviselők ebben az ügyben együttes előterjesztést tesznek a pénzügyi kormányhoz.

Oláh inségesek éhségmenele indul Máramaros megyéből Bukarestbe.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Kiss Pál, Csapó Gábor Péter, Biró Ilona Magdolna, Vörös Ferenc, Fekete Lajos. **Házasságot kötöttek:** Szilágyi Bálint—Csapó Terézszel, Kiszely Medárd—óvári Timár Ilonával. **Elhaltak:** Várkonyi Matild 57 éves, Uhrin Ilona 4 hónapos, Weigert József 79 éves, Debreczeni Imre 29 éves, Jónás Mária 70 éves.

Békés községben nem tudják az iparosok és kereskedők az inségjárulékot fizetni.

A vasfázist is árdrágításra használja fel a vaskartell.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Dr. Sényi Pál Budapest. „Mikor alakul meg a „Gyomai Vidéki Gyümölcs-termelők Szövetsége”? A vezércikk szép volt, okos volt, de a legszebb akkor lesz, ha az ige tetet ilt. — Bp. 1933. jan. Ötel Páti”.

Nyilvánosságra hozom hozzámt irt levelezőlapod tartalmát, hátha ezzel is elősegítjük a Szövetséget megalakulását.

Ormándlak W. A. Budapest. A jövő számban hozzuk az egészet.

PUBLIKACIÓ.

Koncsek Gy. Józsefnek a tiszavidéki malom szomszedságában levő új háza, mely duplaépület stukaturos 2 szoba, előszoba padozott és kertjében 40 drb. termő fiatal gyümölcsfa van, elköltözés végett eladó. Érdeklődni lehet nála a Mikszáth Kálmán ut könyvszekrény, asztal és könyvek meg butorok is vannak eladók. Háza 1933 évi augusztus hó 27-ig adómentes.

Ha azt akarja Ön, hogy évek hosszu során át emlékezzenek Önre, akkor ünnepi, névnapi vagy nászajándékul szép fali képet, vagy tükröt adjon, amelyet mélyen leszállított árban beszerezhet **Bari Pál Üvegesnél** **Endrődön** az Ipartestület mellett. Szakszerűen és olcsón vállal képkeretezést, ovál, kör és szegletes keretbe. Ugyanott nagy kétkirakatos üzlethelyiség lakással és berendezéssel együtt kiadó.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamtu **Kadar bornak** literje 40 fillér.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndij mellett.

Folyton egő alig használt kályha eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Fegyverneki utca 7. sz. ház eladó.

VASUTI MENETREND 1932. október hó 2-től.

[gyors]	[gyors]	[gyors]	[gyors]
6:15	9:00	13:32	17:00
11:06	11:57	18:07	19:59
6:38	11:14	12:02	18:15
7:31	12:09	12:40	19:10
3:53	12:40	17:30	20:05
4:21	13:08	17:58	20:33
4:26	13:13	18:03	20:38
4:57	13:44	18:34	21:10
4:58	13:45	18:45	21:11
5:17	14:04	19:04	21:30
7:27	16:10	20:58	
5:00	10:45	11:45	19:10
0:32	6:02	8:52	14:28
0:17	5:52	8:51	14:20
23:15	5:00	8:14	13:26
7:24	11:47	16:41	21:56
6:53	11:16	16:10	21:25
6:48	11:11	16:05	21:20
6:15	10:38	15:32	20:42
6:13	10:37	15:31	20:37
5:53	10:17	15:11	20:17
4:05	8:20	13:24	18:24

Nyomtatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Vöröskereszt gyomai fiókegylete folyó évi január hó 16-án, határozatképtelenség esetén folyó hó 25-én délután 3 órakor a Község-háza kis tanácstermében

évi rendes közgyűlést tart, melyre t. Tagjait ezennel tisztelettel meghívja az

ELNÖKSÉG.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető és 2 jegyzőkönyvhiitelesítő kirendelése, a határozatképtelenség megállapítása.
  2. Elnöki jelentés a fiókegylet múlt évi működéséről.
  3. Az 1932. évi számadás előterjesztése. Vagyonkimutatás.
  4. A számvizsgálóbizottság jelentése. A felmentvény megadása.
  5. A választmány és tisztikar megválasztása 3 évre.
  6. Számvizsgálóbizottság kirendelése.
  7. Az 1933. évi munkaterv megállapítása.
  8. Két delegáló tagnak megválasztása a megyei választmányba.
  9. Esetleges indítványok.
- Kelt Gyomán, 1933. évi jan. hó 11-én.
Nónay Ferenc Nyzistor Péter

MEGHÍVÓ.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre folyó hó 15-én délután 1 órakor tartja

évi rendes közgyűlést, melyre azzal a kéressel hívja meg a tagokat, hogy azon feltétlen és pontosan jelenjenek meg.

AZ ELNÖKSÉG.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentések.
  2. Elnör, számvizsgálók és választmányi-tagok választása.
  3. Indítványok.
- Határozatképtelenség esetén a közgyűlés folyó hó 15-én délután 2 órakor tartatik meg, mely tekintet nélkül a megjelentek számára határozatképes.
- Indítványok legkésőbb folyó hó 13-ig nyújtandók be írásban: később beérkező indítványok nem tárgyalhatók.
- Haibach Árpád s. k. Kiss István s. k. jegyző. elnök.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévi 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.
Belfizetések postacsekken:
„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladó szerkesztő: III. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 84.

Telefon: 22.

Hirdetések díjazásai:

Egyhasábos (35 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötször hirdetésnél 10 százalékos, tízszeresnél 15 százalékos, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalékos és félévi hirdetés esetén 25 százalékos kedvezmény adunk.

Szérum.

Ezt a latin szót ma már a legeldegottabb tanyán is ismerik. E szó hallatára először egy masebeli összegre gondol a rója szoruló és csak másodsorban gondolunk arra, hogy ezzel a kevés folyadékkal vagy betegségek gyógyítanak, vagy azt megelőzik.

Egész nyáron a pestiszérummal kapcsolatokban szidták a gazdák — nem az orvostudományt, hogy ezt a zseniális gyógyítást felaláta, hanem a szérumot előállító gyárakat.

Most ismét sűrűn halljuk a szérum-szót. Gyoma nagy arányú a difteria-járvány községünkben, csak győzzék a patikák a szérumot kiadni.

Egy elhasznált difteria adag tubusa fekszik előttem, a tartalmát tegnap adták be a kisfiának. A tubuson szóról-szóra ez áll: „Állami szérumtermelő intézet Wien. Diphtheria gyógyászati 10.000 A. E. Felhasználható 1937 február. Term. sz. K 5589, 10 cm³. Forgalmában

hozza: Dr. Pápay-féle oltóintézet és szérumtermelő R. T. Budapest.”

Ennyi áll a tubuson. Magánérdeklődésből megtudtam még, hogy egy ló véreből mintegy 500 ilyen adagot állítanak elő. Egy adagnak a gyógyszerári ára 15 pengő, tehát egy difteriával beoltott lóból mintegy 7500 pengőt lehet forgalmazni.

Csak azon tépelődöm még: Magyar lovat visznek-e ki az „Állami Szérumtermelő Intézet Wien” című szérumtermelő gyárba, vagy osztrák ló vérsavóidért fizetünk gébenként 7500 pengőt?

Míg jól ment a dolgunk, nem firtattunk minden kapott pengőt, hogy hova fizetjük.

Most azonban, mikor az ipari és kereskedelmi munkák munkabéreinek 10 százalékát fordítjuk az Országos Társadalmi Intézetben át népegészség fenntartására, amikor egy a mostanihoz hasonló difteria járvány alatt adagonként 15 pengőt fizetünk szérumra és a nyárihoz hasonló sertéspestis alkalmával ismét ezreket fizetünk a „Wienben” készített szérumokra, csodálkozva kérdezem: Milyen érdekek parancsolják ezt a lehetetlen helyzetet, hogy még mindig nincs meg az állami szérumgyár, amely nem részvénytársasági haszonra, hanem az ország javára dolgozik.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Gyoma község képviselőtestülete 1933 január hó 21-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek fontosabb tárgyai:

Déaványa községnek Békésmegyéhez való átcsatolása.

Az O-váhi féle felül. felajánlása megvételre.

A lókepénzek elhelyezésére vonatkozó határozat magvaltoztatása.

Gálos Sándor által a község ellen megnyert per befejezése.

Karsay Lajos haszonbér le szállítási ügye.

Református Egyház segély iránti kérelme.

Lászákiútról jelentés.

Ártézikut ügyben kérelem.

A hozott határozatról jövő számunkban referálunk.

Egyesületi tisztujtások.

Üri-Ka-zinóban. Elnök: Záhonyi Aladár, elnök: Madarass Gyula, háznagy: Kner Endre, ügyész: dr. Balázs László, könyvtáros: Biró Gyula, pénztáros: Schwalm József, ellenőr: Kiss Géza, számvizsgáló bizottsági tagok: Iványi Aladár, Varga Pál, Némethi Géza, választmányi tagok: dr. Vincze Endre, Bakos József, Szőke Ferenc, Tiba András, Pétermann József, Maday Aladár, Wagnér József, Hartenstein Ignác, Bacsí Elek, Kató Lajos, Nyisztor Péter, Wagnér Péter, pótagok: Kovács Gergely, dr. Tardos Gáspár, Lehoczky Karoly, G. Nagy László, Csermák Kálmán, dr. Messinger Albert.

Rokkantak és Hadilövőegyesülete. Fővednöknek: Purgly Emili, vednöknek: dr. Pálka Pál, dr. Szilágyi Ferencet és dr. Zeőke Antalt, díszelőköknek: Kner Izidort, gróf Beihlen Ödönt és Pánczél Emilt, tiszteletbeli díszelőköknek: Bakos József, Nyisztor Péter és Simonovánszky Ödönt, tiszteletbeli alelnököknek: Bácsy Elek, Iványi Aladár és Gál Istvánt, ügyvezető elnöknek: Erdő Lajos és alelnököknek: Biró Endrét választ-

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

Irta: HAAN LAJOS 1870.

Ege.

Gyoma határához tartozó puszta. A XIII. században tekintélyes falu lehetett. Nevezetesen egyike volt azon községeknek, melyekben a váradi szentszék ügyvivője vagy püspöksége lakott.

Egét a legrégebb időktől fogva bírta az Egey család, nevezetesen az 1435 eszt. határjárás oklevél szerinti birtokos urai voltak Egey Jánosnak fiai, László, Miklós, István, Anurás, János, Imre, Márton. Ezek közül a családot terjesztették Miklós és János. Ugyanis az 1496 határjárás okmányban említetnek Egey Jánosnak fiai, László, Antal, András és Imre, s Miklósnak fiai Gergely és Antal. Ezek vagy fiatal korukban haltak el, vagy talán nem nősültek, s így maradékok nem

hagytak, mert már 1518 eszt. az egész egei birtokot a fentnevezett Antalnak. Miklós fiának kezén találjuk. Antal szintén magtalanul halt el s így benne a család elenyészett. Nehogy azonban birtoka halála után idegen kezekre jusson, az orodí képtalan előtt 1518 eszt. máj. 25. készített végrendelete nyomán birtokát részint az egei templomban lévő szűz Mária oltárának, részint a Komlóssy, Keményi, Miskei, Eördögh, hozzá rokon családoknak hagyományozta.

Ezen családokról örökösödés után a Glezsán családokra szállott Ege. Erről a mezőmegyeri Székelyekre, kik közül 1549 eszt. mezőmegyeri Székely Miklós, András és Bernát bírták azt. 1564 eszt. új adományt nyert Egére mezőmegyeri Székely Ferencz, Benedeknek fia és neje Glezsán Anna, Lászlónak leánya Miksa királytól. Azonban a Simayoknak is volt némi kis birtokuk Egén, mert Simay Ferencz 1650 eszt. egy Egén

lévő jobbágytelkét elzálogosítja Tóth Gergelynek és testvéreinek.

Fennállott Ege mint falu, egész a XVIII. század elejéig. Ekkor 1705 év táján a Rákóczy ellen Bécsből felbujtatott ráczság a falut megrohanta, felpredálta, felgyújtotta. A védtelen lakosság az ugynevezett egei zugba menekült, melyet azóta Sírátózugnak is neveznek, minthogy innen síratják az egeiek falujok végképeni pusztulását. Ege azután többé föl nem épült. A mindenétől kifosztott lakosság ki ide, ki amoda vándorolt. Csak maga az egei templom állott még egy ideig dísztelenül. Ennek tégláit is szétbordították azután a gyomaiak s midőn a vármegyei küldöttség 1733 eszt. erre járt, már alig látszottak meg fundamentumai. Feküdt a falu az ugynevezett Bodorhalom közelében, hol még most is látszanak nyomai az egeiek hajdani temetőjének.

(Folyt. köv.)

lollák. A közgyűlés elhatározta, hogy márc. 15-én az istentiszteleten testületileg megjelennek. A Hymnus elénekülésével a közgyűlésvége ért.

A gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköré f. hó 15-én megtartott évi rendes közgyűlésén a következők választották meg: ellenőr: Balogh I. Lajos, számvizsgálók: Izsó József, Szántai Elek és Arany Endre, választmányi tagok: Gyebnár Ferenc, Benke Márton, Kőszegi László, Jenei Bálint, Pfeiffer Márton, Gábor András, Balogh II. Lajos, Biró Lajos, Megyeri István, Balogh József, Németh Géza és Sült Imre, választmányi póltagok: Szerető Elemér, Varga Károly, Szendrei Ferenc és Páltnkás Gyula.

Kisréti Olvasókör. Elnök: Vincze Endre, alelnök: Fekete M. János, pénztáros: Aranyi László, jegyző: Aranyi Mihály, gondnok: Erdei Mihály, ellenőr: Imre Sándor.

Halmagyi Olvasókör. Elnök: Susztér János, alelnök: Horváth Sándor, jegyző: Gircz Imre, gondnok: Sallai Antal, pénztáros: Imre András, ellenőr: Erdei Mihály, könyvtáros: Szász István.

A Gyomai Egyetértés Olvasóegylet 1933. évi január hó 15-én tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett egyhangúlag: Kruchió László, alelnök: Szabó József, jegyző: Ifj. Bagi Sándor, ellenőr: Oláh Sándor, pénztárnok: Domokos Mihály, gondnok: Domokos László, választmányi tagok: Kruchió István, Tandí Imre, Nagy Lajos, Nádudvari Lajos, Szendrei Balázs, Szabó István, Pataki Bálint, Baráth Lajos, brassói Greisinger József, B. Szabó János, Juhász Imre, Megyeri Lajos, póltagok: Szabó Bálint, Kéri András, Gecsei Gábor, Kruchió János, Kiss Lajos, számvizsgáló bizottsági tagok: Mészáros Imre, K. Molnár Antal, Csapó István és Imre János.

MÁV statisztika.

A MÁV 1931/32-ik számadási éve végén, június hónapban a következő személyzeti létszámmal dolgozott:

Igazgatóságnál és üzletvezetőségeknél 2892, külső szolgálatnál 25 540, összesen 28 432, az előző évi 29 573-al szemben.

Bevételi tételek:
Személyszállításokból 68.019.456.— P
Podgyász szállításból 877.107.— P
Áru szállításból 130.112.016.— P
Különböző bevételek 15.261.767.— P

Összesen: 214.270.346.— P
az előző évi 247.082.459 pengővel szemben.

A rendes üzleti kiadások 251.064.438 pengőt tettek ki az előző évi 276.366.232 pengővel szemben.

Tehát az 1931/32 számadási évben az államvasutak vesztesége 36.793.997 pengő. Az 1930/31-ik évben 29.283.773 pengő veszteség volt.

A MÁV Betegségi Biztosító intézet fenntartásához az államvasutak az 1931-ik évben 2.100.000 pengővel, az 1932-ik évben kb. 2.900.000 pengővel járult hozzá, vagyis az Államvasutak üsszkiadásának 1.1 százalékával.

A csírkepiac búrkolása.

Gyoma község előjárósága pályázatot hirdetett február 11-iki határnappal a köutől a csendőrség előtt kanyarodva a Hősök utjáig, 280 folyóméter hosszúságban és 5 méter szélességben. E munkával egy régóta vajudó ügy kerül nyugvópontra és ezután talán nem fenyegetik meg

az autóval idejáró baromfi-kereskedők a baromfitegyesztőket, hogy nem járnak a gyomai piacra. Ha készen lesz a burkolat, arról is kellene gondoskodni, hogy kartelenkívüli kereskedők is jöjjenek a piacunkra, egy kis verseny itt sem ártana.

Kedves Gazdatársam!

A karácsonyi számban találkoztunk utoljára. Azóta letelt az Ó év és beköszöntött az Újesztendő. Azóta a Pesti Hírlap cserevonatával megjárta Jugosláviát, Olaszországot, az olasz és francia riviérát, voltam Montekarlóban és a francia földön levő Nizzában.

Mit jelent ez nekünk gazdatársak? Azt láttam, havas, hegyes, karsztos, erdős vidéket s látam a sík és termékeny Lombardiát, a Pó völgyét, látam olajerdőket, 6—8 méter magas és még ennél is jóval magasabb pálma sorokat, palma erdőcskéket, virágzó muskállit a sziklafalon, azon 100 és ennél is idősebb agavekat és fává erősödött kaktusokat. Montekarlóban, a Havas ügynökség palotája előtt láttunk két olyan kaktusfát, melynek törzse oly vastag, hogy azt a legnagyobb ember sem képes körülérni, magassága pedig vetekszik a legmagasabb diófáival. A Silveszteri San Rémoban fölöttem. Itt láttam a rulett asztalon 30.000 pengős tételeket. Láttam sok narancs citromfát, úgy kertekben, mint az utcai fasorban. Nálunk akácfát ültetnek a gyalogjárók szélén, ott pálmát, narancsfát és más fákat. A narancs éppen érett, hát szakasztottunk a fákról s azon mód ettük a narancsfa árnyékában.

Mit lát a gazda szemé a Riviérán, más szóval a tengerparton és mit lát a Lombardiában, a sík Pó völgyében?

A tengerparton azt, hogy föld nincs, csak szikla és megint szikla. S ha van egy darabka, akkora, mint egy házhely, azt kézzel kell megkapálni és a kiszedett nagy kődarabokkal

úgy körül építeni, hogy a zápor le ne moshassa. Elgondoltam az ottani nyári melegt, a tűző nap szokatlan erejét s most ebben a felkapaszkodást az említett kis darabka termőföldhöz, mely rendszerint szőlővel van beültetve. Alföldi ember semmennyiért sem kapaszkodna fel azon a sziklás, éles talajon, melyen a nap féltelen cipővel jár, mert nem bírja se rendes talppal, se mezítél a járását. Hogyan bírja oda felvinni a trágyát? Állatot mást nem látam, csak fiákeres lovakat. Még birkalegelő sincs. Ami kis föld van a tengerparton, — ha van, — azok terraszokra vannak osztva, helyesebben kőfallal terraszokba építve s ezeken termelnek zöldséget, vagy virágokat. Egy helyen egy város vidéke csupa virágzó szegfű volt, éjjelre — méter magasságban, — letakarva gyékénnyel, a dér ellen, reggel uiból felgöngyölgetve, hogy a nap érhesse a szegfűket és más virágokat.

A tengerparti földhiány homlokegyenest ellenkezője a sík, a kis és nagy vízlevezető és öntöző árkokkal sűrűn behálózott Lombardia teménytelen első osztályú földdel, igen sok lecsapott földdel és mocsárból rizsvidékké varázsolt vidéknek.

Itt vannak nagy és igen nagy gazdaságok, mező- tej- rizs- virág és ipargazdaságok. 1927-ben — mint a múlt nyári sorozatosan megjelent leírásaimból olvashatták; Róma— Firenze—Milánó és Bologna szögében foglalja Lombardiát, = Pó völgyet, hivatalosan bejárta az akkori Földmívelési-, Közgazdasági és Kereskedelmi albániai Miniszterrel. Egyrészt

vasúton, de a legnagyobb részét autóval. Persze, — Miniszteremet mindenütt hivatalosan fogadják, vezetik és kalauzollják. Minden városban fogadta Őt a Prefektus = (főispán), a polgármester, a rendőrpáncsnok s a gazdasági és kereskedelmi kamarák elnöke; Firenzében pl. a gazdasági akadémia, illetve egyetem rektora, tanárikara élén. Ezek kíséretében fél és egésznapos tanulmányutakat tettünk az egyes városok vidékére. Elgondolható, hogy a dolgos és Mussolini nagy akaraterejével feltöltött nép óriási végzet — keveset beszélt, de annál többet cselekedett s amit cselekedett, annak nem az egyes, nem kizárólag egy párt, vagy egyesület, hanem a dolgozók tízezrei és az ország, a haza veszi hasznát. Befektetésük érett meggondoláson, számításra alapszik, tehát megfontolt és tudatos. Nekik a végrehajtáshoz a kedvet, a vállalkozáshoz, a részvények jegyzéséhez a bátorságot az a bizodalom adta meg, mely nagy vezetőjük személyétől indult ki és tette az országot mások vezetésétől szabaddá, a kommunizmustól mentessé, a biztos talajt maguk alatt érző, kormányát és hazáját imádó, öntudatos, paraszti Mussolini bemarsolt Rómába, magához ragadta a hatalmat és ezzel egy csapásra megszabadította hazáját az acsarokó kommunizmustól, a vezetésre nem képes elemek uralmától. A lecsuszóban levő valutának értéket adott s megteremtette a szétzüllött, a vonatokat és utasokat fosztogató olaszország helyén a celtudatosan cselekvő és élő ÚJ Itáliát, teljes belső renddel, becsületesen dolgozó néppel és munkát, megélhetést találó lakossággal, — nemzettel.

Láttam azon gépeket, melyek segítségével vármegye és ennél is nagyobb területeket csapoltak le az olasz nagyföldön, a Pó völgyén. Tették ezt az ő alaposságukkal, mert az összegyűlemlő vizet turbinákba vezették, melyek villanyt gyártottak, hogy annak erejét felhasználják a további munkálatok olcsó elvégzésére és egész vidékek világítására, ipari árammal való ellátására. Abból a területből, mely kizárólag embert ölő maláriát termelt, paradicsomba illő, humuszdus, ideálisan jó, eke alá való, acélos búzát, kenyérnek kiünő kukoricát és 5 m. kenderi termő vidékké lett, melyen a 10—13 kilós takarmányrépa nem ritka. Van is itt tej bőviben.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA GYOMAI raktárában.

Van itt sajtgyár, 3 igazgatóval, a pincében 300 vagon érésben levő kemény sajtjal. Van gyár, melyben a töménytelen mennyiségben összegyűlt tejfeldolgozzák tejszörpé, kázeinné, joghurtá stbivé. Gyönyörűség látni azt, hogy mily gyönyörű és értékes tárgyakat gyártanak a tejből. Pl. Kázeinből készült lokot díszesen, iróasztalokra helyezell órák részére; díszes fogantyút sétatokokra, márványszerű éretekkel bíró láblákat, díszes fogadótermek, nagy paloták folyosóinak díszítésére, falba erősítésére, olyan formán elhelyezve, mint minálunk a csempét szokás konyhák és fürdőszobák falain.

Láttam itt olyan nagy szarvu fehér ökröket, mint amilyen minálunk uradalmakban van. Nálunk magyar ökröknek nevezik s hozzák őket egy éves korban Erdélyből. Minálunk ezt a fajt lassufejlődésűnek és kevés tejet adónak ismerik. Ott általános az, hogy a 2 éves ökröknél 175—180 cm. magas pesten, az Általvásáron is láttam ilyen, egyel-kettőtől, de ezek nálunk ritkaságszámba mennek, nevelésük pedig nálunk oly költséges, hogy azt csak egy igen gazdag ember engedheti meg magának, ki azt mondja: „Bánom is én mennyibe kerül az a ló, de azt akarom, hogy a vásáron első díjat kapjak és hogy nekem legyen olyan lóm, amilyen senkinek sincs“.

Láttam dombvidéken vízelző építkezést, hogy a hólét és esőt abban 10 és több méter vastagra duzzasztott, vízrétegben legyen el a száraz hónapokra, a termést biztossá és gazdaggá levő öntözésre. Milliókat építettek bele egy ilyen vízelárasztóba. A tervező és építőmérnök Amerikából hozatott mérnök volt, ki ilyen építkezésekre specialista és hírneve világraszóló. Ebből is láthatjuk, hogy a nemzeti öntudatot és büszkeséget félre teszik akkor, mikor pénzről, nemzeti befektetésről, egész vidéket holdoggá levő befektetésről van szó s arról, hogy pénzüket biztosan meg hozza azt az eredményt, melyet kívánnak; biztosan elérjék azt a hasznot, melyet okszerű és célszerű gazdálkodásnak neveznek. Mi úgy tudjuk, hogy víz, hid, alagút és beton munkában a világon az első az olasz.

Sok milliót igénylő s az ország hírnevét is emelő ilyen munkálathoz mégők is idegenből hoznak ebben a szakban világhírré szert tett specialistát. Ez mutatja azt, hogy ésszel élnek, hogy nem merülnek ki feleségben, azt, hogy tudják értékelni a tudást, a gyakorlati eredményeket felmutatni tudó szakembert és hogy biztosra helyezik pénzüket, munkájukat, vejeitükkel biztos eredményt hozó vállalkozásba. Olaszország nincs még 100 éves. Mi, kik verjük a mellünket, hogy 1000 évesek vagyunk, még hozzá mezőgazdasági ország (agrárország), nálunk van-e a fentéhez hasonló védekezés a szárazság ellen, a termés bizonytalansága ellen? Van-e védekezés ily művekkel, az adókat biztosan fizetni tudás és a végrehajtót messzelátóval tartás érdekében, minálunk, ezeréves agrár hazánkban? Ott sok embert telepítettek le az öntözhetővé tett Sahara sivatagnak Tripoliszi részén. Ott gondolkodnak elme az, hogy a telepés képes legyen kamatot és törlesztést fizetni s kap annyi földet, hogy abból ő maga meg is tudjon élni.

Mit látunk e téren minálunk, az 1000 éveseknél? Nálunk a muliban nagy darab földből csináltak kis darabokat, 1—1 ilyen darabra építettek egy kis házat, odaadták egy szegény

embernek s azt mondták „Ezzel légy, amit akarsz“. A lapok írta sok szép és jót a hatalmon levőkről, de arról nem, hogy a kapott föld terméketlen anyag, messze a piactól és messze a telepen kívüli kereseti lehetőségétől, messze az iskolától és hogy 2—4 év múlva a telepés megszökött a telepről, mert nem tudott belőle megélni, vagy kidobták belőle s tették földönfutóvá.

Ma a telepítés alatt, ha szigorúan vesszük, parcellázást értenek s senki sem gondol arra, hogy a telepés képes-e azon megélni, képes-e azt letörleszteni, képes-e a kapott telepet megtartani. Ma is arról beszélnek, hogy olcsó sziket, olcsó homokot adni a munkanélkülieknek, az intellektueleknek, a nyugdíjasoknak nyugdíj helyett és senki se kérde, ért-e a telepés a gazdálkodáshoz? senki se kérde, meg tud-e majd azon élni? senki, hogy megvan-e adva a telepítés sikeréhez szükséges adottság? senki, hogy lehetséges-e és biztosan lehetséges-e elérni e telepítéssel magunk elé tűzött célt? I. i. egy megelégedett, egy biztos megélhetést nyújtó telepésosztálynak életre hívását, mely imádja jóllevő kormányát, biztos és emberi megélhetést adó hazáját. Azt, hogy a milliókba kerülő telepítési akció tartós és üdvös eredményű lesz-e? Ormándiaky WAISBECKER ANTAL.

Éjszakai tűz.

Kedden reggelre éjfélkor élénk tűzjelzés ébresztette fel a tornyok szomszédságában lakókat. Az egész községet bevilágító fény a Gál István féle vendéglőhöz vezette a tűzhöz szelőköt, hol az utca felőli melléképület nádas teteje állt lángokban. A tornyőr a tűzörséget telefonon értesítette s a szolgálatos a kocsisokat azonnal fel is ébresztette, ezeknek a befogása azonban olyan késedelmes volt, hogy a két lajiban készenlében tartott vízzel mikor a tűzhöz érkeztek, ott már nem tudtak megmenteni semmit, a tető teljesen leégett. Tűzoltók sem voltak ott csak hárman. A becsukott ablakokon át nem hallik be a harangjelzés.

Szerencse, hogy a különálló épület a téli időszakban égett le anélkül, hogy a körülötte levő házakat veszélyeztette volna.

A kárt 150 pengőre becsülik, mely nem térül meg, mert az épület nem volt biztosítva. Az a gyanu, hogy gyújtogatás történt.

A csendőrség a gyújtogatónak már a nyomában van.

HIREK

A postaigazgatóság felhívja a közönség figyelmét, hogy Szent Erzsébet emlékpostabélyegek a postai küldemények bérmentesítése f. évi január hó 1-től kezdve már nem használhatók fel s ezen bélyegekkel bérmentesített küldeményeket a postahivatalok bérmentelleneknek tekintik és megporították. A Szent Erzsébet emlékpostabélyegekkel folyó évi január hó 31-ig (bezáróan) bármelyik postahivatal díjmentesen kicseréli más forgalomba levő bélyegre.

Vitézi Bál. A Vitézi Rendszer évbén február 4-én (szombaton) este 10 órai kezdettel tartja meg hagyományos bálját a pesti Vigadóban. — Meghívók igényelhetők a „Vitézi Bál rendezőségénél“; Budapest, IV. ker. Váci uca 62. fsz. 7. Telefon: 835—77.

Temesváry Imre a szeghalmi kerület országgyűl. képviselője Köröstarcsán beszámolót tartott.

Gazdaadósok figyelmébe.

A m. kir. kormány kívánságára a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületében egyesült pénzügyintézetek kedvezményeket bocsátanak a rövidlejáratú (váltó) tartozással bíró gazdátársadalom rendelkezésére oly célból, hogy a záros határidőn belül kamathátralékokat, vagy tőkehátralékokat törlesztik, rendkívüli kedvezményben részesülnek.

Annak a gazdának, aki a kamathátralékát törleszt a következő kedvezmény jár: A pénzügyintézetek a mezőgazdák ellen fennálló követeléseik után járó, a készpénzzel, váltóval vagy kötelezvényvel nem rendezett hátralékos kamatok kiegyenlítése esetén azoknak 1933 július 1-ig járó részéből 25 %-ot engednek akkor, ha az 1932 július 1-e óta járó kamatokat, továbbá a 75 %-o különbözetet s a behajtási költségeknek az alábbiak szerint mérséklendő részét az adós m. év decemberében megfizette. Ha a rendezés a folyó hónapban történik, az engedmény 20 %, ha 1933 februárban ugy 15 %, márciusban 10, 1933 áprilisában pedig 5 %. Későbbi rendezés esetén engedmény nem jár.

Azok a mezőgazdák, akiknek birtoka 50 kat. holdnál kisebb, de legalább 10 hold, a 25 %-o helyett 30 %, 10 kat.

holdtól 5 kat. holdig 40 %-o engedményben részesülnek, mely havonként ugyancsak 5—5 %-o-al csökken.

A rendezés alkalmával az óvási és behajtási költségek is kifizetendőek, de az utóbbiaknak a készletadást meghaladó részéből az intézetek a jelzett határidőn belül történő fizetés esetén 50 %-o engedményt nyújtanak. Az engedményre csak az a mezőgazda tarthat igényt, aki azért nem fizette meg az esedékes kamatot, mert arra anyagi helyzete nem képesítette. Ha az intézet és az adós nem tudnak megegyezni abban a tekintetben, hogy az engedményre van-e igénye vagy sem, zsűri dönt, amelynek elnöke a per esetére illetékes járásbírósg kiküldöttje, egyik tagja az illetékes Kamara, másik tagja pedig a TEBE kiküldöttje. A hátralékos kamatok kiszámításánál az 5610—1931 sz. rendelet 5—6 §-a, illetve az Országos Hitelügyi Tanács által megfellelő időszakokra megállapított mindenkori kamattal veendő alapul. Ha az adós a tőkéből negyedévenként legalább 3 %-o-t törleszt, a rendelet hatályának tartama alatt ugy az Országos Hitelügyi Tanács által megállapított kamattól 2 %-o-al alacsonyabb kamatot számíthatnak.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszori hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gyomai zöldpaprika.

A gyomai és endrődi talajnak a különlegességéből termelik már évek óta az ország legzamatosabb és legtovább elálló zöldpaprikáját. Ezt a kijelentést az a kereskedő tette, aki ismeri az egész ország paprikatermelését, kinek naponta mintegy 15 vagon zöldpaprika megy át a kezén. — Vigyük bele Gyoma és vidéke köztudatába ezt a szakvéleményt,

mely a bolgárkertészettel foglalkozó szorgalmas polgártársaink munkájának és a talajunk kivételes termőképességének elismerése.

„Gyomai zöldpaprika” — ezt fogjuk tavasztól kezdve Pesten át az egész országban, esetleg még külföldön is úgy és annyiszor hangoztatni, hogy az ország köztudatába is átmenjen és mindenki megtudja, hogy a gyomai zöldpaprika a legjobb.

A szakember már megállapította, hogy van egy márkás termelvényünk, magunknak kell tovább gondoskodnunk, hogy a termelvényünk minőségben még javuljon, mennyiségben pedig annyit

termeljünk, hogy az ország, de különösen Budapest fogyasztásában olyan mennyiséggel szerepeljen a márkás gyomai zöldpaprika, hogy a fogyasztók nagy tömege is megismerje ennek kiválóságát és állandó vevője legyen.

Bolgárkertészeink is tudatában vannak már a paprikájuk kiválóságának és már

az idén olyan mennyiséget akarnak termelni, hogy augusztustól kezdve napi egy vagon tudjanak szállítani. Az idei nyár sikerétől függ majd, hogy a rendelkezésre álló terület és vízmennyiségnek megfelelő tömegtermelés alakuljon ki a márkás gyomai zöldpaprikából.

W.

Országos politika.

A csodavárók duruzsoló méltatlankodása ellenére Gömbös Gyula miniszterelnök munkatársaival céludatos úton végzik az ország dolgát s közben időt vesz magának a vezér, hogy közvetlen ismeretséget kössön az egész ország vidéki lakosságával is. Most vasárnap Debrecen és környéke van soron. Reméljük, mifelénk is ellátogat még a miniszterelnök úr, hogy a mi népünk is megismerkedjék vele szemtől-szembe.

Kedden este a párikerben többek között ezt

mondta Gömbös Gyula miniszterelnök:

„Minden körülmények között, de legelőször is, hogy Magyarország hitele csorbitatlanul maradjon meg és olyan reális józan intézkedések történjenek, amelyek segítségével meg-
rázkódítás nélkül tudjuk elérni a gazdasági életben a fölfelé tendálásnak azt az idejét, amely — hivatott szakértők véleménye szerint — már nincsen messze. Nem fogok a lemondás álláspontjára helyezkedni sem kifelé, sem befelé, mert az a nemzet, amely kibírja

a mai nehéz időket, rohamosan fog emelkedni, ha az általános gazdasági helyzet előnyösen megváltozik, amiben bízni lehet”.

Rágják a nyulak a facsemetéket.

Hó sem volti még, de már a csupaszón álló fiatal fákat ki-kezdtek a nyulak, lerágták a kérget ameddig felérték.

Szerencsére nem sok fában tudnak már a nyulak kárt tenni, mert a gondos gazda mégis csak vesz magának annyi fáfaradságot, ha már elfűltte a fát, meg is védi és ha más nem, három szál tengerezár, meg két kis darab drót csak akad még, azzal körülfogja a csemetét és már meg is mentette.

Egyik uradalmi bejáró út fiatal akáciáit is megrágták már a nyulak. Amennyire ennek láttán sajnálkozik az ember, nem kevésbé fáj, hogy a gallyazást ballával végezték, de olyan vigyázatlanul, hogy a csonkok csupaszón kimerednek és a kéreg szűkségtelenül van megsérülve. Ez is bizonyítéka annak, hogy nagyon sok emberünk nem szereti az élőfát, mert ha szeretné, nem nyúzná meg elevenen.

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

Irtá: HAAN LAJOS 1870.

Póhalom.

Azon öt faluknak egyike, melyek hajdan a mostani gyomai határterületen léteztek s melyeket 1705 év táján a ráczság elpusztított. A falu helye még most is meglátszik.

Ősi birtoka volt a körösladányi Nadányiaknak. 1479 eszt. birtokos ura volt Nadányi Mihály, Márknak fia s akkor még kiskorú Lászlónak atyja, testvére pedig Miklósnak, kinek leánya Ilona kismariai Kis Lukácshoz ment férjhez s ezzel három, egy időben élt Lukács nevű fiaat szült. A legöregebbnek egyik leánya Agota Tordai Andrásához, másik leánya Ilona Artandy Baláshoz ment férjhez, minélfogva Nadányi

Mihály 1479 eszt. nádori meghagyás folytán kénytelen volt a Kismariai családbelieket a hozományra és a jegyajándékokra nézve Nadány, két Gyarmat, Gyéres, Kovácsi, Póhalom, Méhes, Síveltő, Bucsa, Barsa és Boldogasszony teleke nevű birtokból kielégíteni.

Kovachich, formulae solennes styli 230 l. szokása szerint, a vezetéknevet kihagyva, egy okmányt közöl, mely szerint Sofia nevű özvegyasszony a maga, továbbá Mihály és István fiainak, nem különben Krisztina és Margit leányainak nevében 1479 eszt. valamely káptalan előtt tiltakozik a Budán, sz. Lőrincz klastromában lakó Paulinusok ellen, mint a kik a határjárás alkalmával póhalmi birtokán törvényesellenes foglalást tettek. A fennebbiekből úgy látszik, hogy ez a Sofia valamely Nadányinak volt özvegye, jölehet a Nadányiaknak Nagy Iván által közölt le-

származási tábláján a XV. századbeli Nadányiak közt Mihály és István testvéreket nem találni.

Az 1560 eszt. özveirást szerint birták Póhalmát Nadányi Gyárfás özvegye, Nadányi János, Nadányi Ferencz és Nadányi István. Állott pedig ekkor Póhalma 39 nádori kapuból.

A Nadányiak, idő jártával, a török háborúk alatt Békésből elköltözvén, kiestek Póhalma birtokából, de a falu, mint feljebb mondtam, 1705 évig fennállott, míg végre a ráczok elpusztították. A még fennmaradt templomnak anyagját a turciak hordták el s templomuk építésénél fölhasználták. Midőn 1733 eszt. a vármegyei bizottság Póhalmát szemügyre vette, élt még olyan, a ki azt vallotta, hogy ő is egyike volt azoknak, kik a póhalmi templom anyagját Turra szállítani segítették.

(Folyt. köv.)

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.
Töltési nap: kedd és péntek.

Üzemen vannak a szánkok.

Már-már felős volt, elmulik a tél hó nélkül. A ráriótelentések már dunántúli hó miatt forgalmi akadályokról szólnak, mikor még nálunk csúszás volt a föld. Sőt, Mezőberényen túl Békéscsaba felé már szintén volt hó, csak nálunk nem.

Most már egyenletes hótakaró vonja be a határt. Még ha több nem lesz, ha ez ma-ra ma meg legalább február hó végéig, ez is sokat jelentene az őszivetés kifejlődésében.

A földútak annyira fel vannak vágva, a közlekedés embernek, állatnak egyaránt gyötrelm.

Közművelődés

A legutóbbi két szerdai estén Madarass Gyula és Nyisztor Péter igazgatók voltak a gyomai Közművelődési Egyesület előadói. Madarass Gyula a 48-as Olvasóban a húza poloskára és poloskás búzára hívta fel az érdeklődők figyelmét. Az ellene való védekezésre hasznos tanácsokkal látta el az egybegyűlt gazdaközönséget. Értékes előadásáért úgy a közönség, mint a Közművelődési Egyesület nevében Szóke Ferenc ig. tanító, az egyesület alelnöke mondott hálás köszönetet, csakúgy mint Nyisztor Péternek, ki az Ipartestületben a „Gázvédelmet“ választotta előadásá tárgyául. A téma felvetése nagyon jó gondolati volt. Ezzel a kérdéssel, saines foglalkozni kell. A jövő háborúja, mint egy kísértő rém állandóan leskelődik az emberiségre, amelyben nagy szerepe lesz az életpusztító, gyilkos gázoknak. A védekezésre készen kell lennünk. Nagyobb külföldi államokban már régen oktatáshoz részesül a közönség ezirányban. Nyisztor Péter rendkívül érdekes előadását február hó 15-én az „Apolló“ mozgóban — ugyancsak a Közművelődési egyesület keretében — megismétli, hogy saját érdekében mindenkinek alkalma legyen meghallgatni, eselleges mihez-tartás végett.

Február havában előadásokat tartanak még: dr. Legeza Tibor 1-én a Némethvárosrészi Olvasóban, dr. Balázs László 8-án a Kisréti Olvasóban, Kner Imre 22-én az Egyetértési Olvasóban.

Az előadások pontosan este 7 órakor kezdődnek.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Január hó 21-én szombaton tartotta a községi képviselőtestület rendkívüli közgyűlését, melyen a községi képviselőtestületi tagok szinte meglepő számban vettek részt — valószínűleg a tárgysorozaton szereplő fontos tárgyakra való tekintettel.

Déaványa községnek az átsatolás kérdésében hozott határozata ismeretése után a képviselőtestület kimondja, hogy a határozatot egyhangulag magáévá teszi és az átsatolást kéri.

Bácsy és Iársainak az Os-váih féle telek megvétele tárgyában tett ajánlatára a képviselőtestület elfogadva az Előljáróság javaslatát elben elhatározza a megvételt és az ügy letárgyalására február hó 23-án tűzi ki.

Az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár kérelme a tőkepénzek gyümölcsöző elhelyezésére vonatkozó határozat megváltoztatása érdekében, továbbá Oláh Lajos és Iársai gyomai lakosok hasonló kérelme ügyében, az előljáróság javaslata, hogy korábbi határozatát nem változtatja meg.

A javaslat mellett 20-an szavaztak, ellene pedig 10-en, 4-en nem szavaztak.

A kövezetvétségügyi jog engedélyezését és az ezzel kapcsolatban tett intézkedéseket a képviselőtestület tudomásul vette.

Ezután Kató Lajos jegyző bejelentette, hogy dr. Debreczeni Iván Gálos Sándor képviselőtében beperelte a községet és a község a pert elvesztette. Az ítéletet nem felbontották meg.

Beinschróth képviselő rosszaságát fejezte ki az Előljáróság eljárása felett, mert itt nem jár el azzal a gondossággal amivel kellett volna. Sokan akkor is a békés kiegyezés mellett voltak, mert ez az ügy árnyékát előre vetette s azt javasolta, hogy ne térjenek felette napirendre.

Dr. Christján Kálmán védelmére kell az Előljáróságnak, kijelentvén, hogy ő vállalja az ügyet a község részéről és a jegyzőben is teljes jóhiszeműség volt, a pert azért veszítették el, mert volt egy pont, amit a jegyző előre nem látott.

Tudomásul vétetett.

Csudaballa közigazgatási ügyeinek legmesszebbmenő ki-

elégítését határozta el a képviselőtestület.

Karsay Lajos hasznobér lezárási ügyében a tanács nem javasolja a kérelem teljesítését, azonban az egy szobának az átengedését megszüntetni javasolja.

A gazdasági bizottság ezzel szemben 10 százalék hasznobér elengedését is javasolja. A képviselőtestület az utóbbi javaslatot fogadta el.

Főjegyző előterjesztette a Ref. Egyház kérelmét, amely szerint 1933 január 1-től kezdve az iskolák segélyezésére 5000 pengőt kér.

Előadó a kérelem elutasítását javasolja, mert ilyen kérelem teljesítése nem alkothat precedenst s nem lehet olyan helyzetben, hogy arra a segélyre szükség legyen.

Csernay Géza kifejti, hogy mint más Egyház Elnöke, más felekezettel ellen nem is szólhat fel azt javasolja, hogy csak úgy egyszerűen ne térjenek a kérelem feletti napirendre. *Dandó László és Iársai ismerteti*, amely szerint a község igenis köteles segíteni az iskolákat és ha a hitfelekezettel nem tudja fenntartani akkor erre a község köteles.

A képviselőtestület a kérelmet elutasítja.

Főjegyző jeleníti az inségakció eredményét s hogy a község 98 mm. búzáját segélyként kiadja.

Ezzel szemben Szabó József említést tesz egy szerencsétlen iparos családról, akinek enni valója nincsen s felmutat egy darab kenyert, amely mindennek nevezhető, csak kenyérnek nem. Kéri, hogy legalább 2 beteg gyermekök részére 1 liter tejet utaljon ki a község. A község helyett a községi gazda ígérte meg a tejnek kiadását.

A Házépítő Szövetkezet felbontására a betonjárda építési költség többlet kiutalására a közgyűlés feloldotta és méltányosnak találta, hogy a község legalább 50 százalék vállalkozónak megtérítsen.

A képviselőtestület ily értelemben határozta.

Több kisebb hasznobér mérésügyi ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

~~~~~

Csökkentették a dohánybe-
váltási árakat.

Bohém hercegnő

Az ismert operett recepti szerint készült 3 felvonásos vidám játék még az operettnél megszokott zene nélkül is pompásan összeállított munkája Molnár Gyulának, aki ilyen formán kettős sikert ért el darabja előadásával. A zamatos magyar íznek idegen környezetben való beillesztése valami nem mindennapi különlegességet adott a darabnak. A mű alápeszméje igen szép. A magyar föld, a magyar rög hatalmas vonzóereje jut benne méltó kifejezésre. A darab technikai megoldása jó. A szereplő személyek száma aránylag kevés, a drámai cselekmény megoldása azonban minden zökkenés nélkül sikerült.

Az előadás még a mi szerény körülményeink között is ügyes és tetszetős munka volt.

A legpompásabb alakítást maga a szerző mutatta be, aki magyaros temperamentumával, a különleges környezetben való könnyed beilleszkedésével egyformán kitűnő volt. Beszéde, játéka, mimikája és mozgása ion. Forró sikere volt. De az előadás többi szereplői is méltán csoportosultak köréje: M. Vaida Adel kedves humorával, Haibach hercege méltóságával, Vatai Mariska bájos megjelenésével és játékának finom árnyékolásával, Herter Juliska jellegzetes Annájával, Csapó Gergely Kúrtijje férfias volt, azonban több hévvel, több lélekkel, több érzéssel nagyobb sikert ért volna el. A harmadik felvonásbeli nagy jelenetben, az egymásra találás szent pillanatában mind a két szerep több színt, érzést és erőt követelt. Egy-egy jóvü epizód szerepben: Szilágyi Ilonka, Bacsó Lajos, Nagy Lajos, Márton Imre, Kränmer György, Kéri Lajos, Marion Bálint segítettek a sikerben és arattak a fenti szereplőkkel együttesen megérdemelt tapsokat.

Ugyancsak igen eredeti volt a „Jósk a boszorkány“ című parasztkomédia előadása, amelyben különösen Bodj Erzsébet tünt ki élethű és türelmi tant magyarság menvecskével, Nagy Lajos és Biró János derűs parasztfigurája mellett.

A közönség mindkét este jól mulatott és zajosan ünnepelte a szerzőt és a szereplőket.

Külön kell megemlékeznünk a rendezésről, amely egyszerűségében is pompás színpadot varázsolt elő az előadás számára.

Cs—1.

Szemestengerit a FUTURA a legmagasabb napi áron vásárol.

Adó felmondás.

Az általános kereseti, jövedelem és vagyonadó elleni felmondások folyó hó végéig adhatók be a községi adóhivatalnál.

Akinek banki, vagy egyéb tartozása van, az a jövedelem- és vagyonadó bevalláshoz való csatolás céljából, a kölcsöntadó intézettől, vagy magánféltől kérjen egy igazolványt, hogy 1932 december 31-ig mennyi tartozása állott fent és erre az 1932 évben mennyit kamatot fizetett.

Mindazok, akik az 1932 évben kezdték meg általános kereseti adó alá eső foglalkozásukat, vagy az 1932 évben csonka évre, vagyis visszamenőleg is meg voltak adózva, február hó végéig, általános kereseti adóbevallásukat a községi adóhivatalnál benyújtani kötelesek.

Figyelmeztetnek az adózók, hogy ha valaki az 1932 évi általános kereseti, jövedelem és vagyonadó kivételét sérelmesnek, vagy 1932 évi jövedelméhez képest magasnak gégig kérheti ezen adóinak újbóli kivételét, vagyis csak folyó hónapban mondhatja fel ezen adókat, ami úgy történik, hogy január hó végéig a községi adóhivatalnál benyújtja ált. kereseti, jövedelem és vagyonadó bevallását és a bevallások jegyzet rovatában bejegyezi, hogy az előző évi adóját felmondja, kifejti a felmondás indokait és új kivételt kér.

A bevallásokhoz lehetőleg megfelelő okmányokat kell csatolni, amelyek a bevallás adatait alátámasztják.

Bevallás nyomtatványok a községi adóhivatalnál kaphatók, ahol a kellő felvilágosítást is megadják, sőt ha kell, a bevallást is kiállítják.

A nyomtatványok ára darabonként 10 fillér.

Mit csinál az öt világrész minden asszonya egyetlen napon? Erről közöl rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket a *Déliabab* új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorok, érdekes színházi beszámolók, nagyszerű filmriportok, új folytatásos regény, egyfelvonásos színdarab, keresztrejtvény film-rejtvény pályázat teszi változatosabbá a *Déliabab* új számát. Ár 20 fillér.

HIREK

Dr. Legeza Tibor ügyvéd jelenti, hogy ügyvédi irodáját megnyitotta és ügyvédi gyakorlatát Gyomán III. Szabadság tér 4. sz. alatt (Csendőrség melletti Iványi házban) megkezdte.

Körvadászat. A gyomai I-ső számú vadásztársaság vasárnap körvadászatot tartott a mezőtúri út és dévaványai út közötti területen, melyen 118 darab nyulat löttek.

Február 1-től—25-ig fellárcipő árulást rendezek. Dívatos jóminőségű cipők, értékükön alul P. 3.—, 4.—, 6.50, 7.80 és 9.20-ért kaphatók. Jöjjen mielőtt nincs kiválogatva. Ezen árak csak a fenti időkre érvényesek. **ADLER LAJOS** cipőáruház Békéscsaba.

Olasz nyelvtanfolyam a cserkészotthonban. Simonovánszky Ödön, a járási testnevelési hivatal vezetője a jamboreere való tekintettel úgy a cserkészek, mint az olasz nyelvet tanulni akaró cserkészbarátok részére *három órát kétszer (kedden és pénteken d. u. 4 óra)* a cserkész otthonban olasz órákat tart. Cserkészeink komoly munkát végeznek, hogy biztosítsák a jamboreere való részvételüket.

A Gyomai I-ső sz. Vadásztársaság ezúton is a lakosság tudomására hozza, hogy vadászati területén a duvadnak sztrichnin méreggel való irítását f. hó 30-án megkezdte és azt a vármegyei szabályrendeletben előírt óvintézkedések szemelőtt tartásával eszközli. A kihelyezett mérgezett hus eltávolítása tilos. Akik ezt cselekednek, kihágást követnek el és szigorúan büntetettnek.

Fajnyulat, tenyésztőjást ingyen kaphat minden részvevő és vizitáció nélkül bárki, aki tenyésztéssel foglalkozni kíván. A nyulból 2 darabot, 1 bak, 1 nőtényt, a tenyésztőjásból 15 darab, leghorn, rhode island, nemesített magyar kendermagos, vagy fehér parlagit, 6—8 pengő értékben. Az érdeklődőknek válaszbélyeg ellenében készséggel adunk felvilágosítást. *Kistenyésztők Lapja.* Budapest, IX., Csarnok-tér 5.

Ragadós állatbetegségek a megyében: Lépfene: Kétegyháza. Veszély: Gyula, Békés, Füzesgyarmat, Mezőberény, Nagyszénás, Szeghalom, Uki-gyós. Lőrükhór: Békés. Sérióspeszi: Békéscsaba, Uki-gyós.

Új gyógyszerárak engedélyezése iránti kérelmek. A magyar királyi B. M. 230300—932. szám alatt körrrendelettel intézett valamennyi törvényhatóság első lisztviselőjéhez. Ezek szerint a Belügyminiszter megengedi, hogy kellően megokolt esetekben a szükséges kellékekkel felszerelt és a törvényhatóság első lisztviselőjéhez benyújtandó, de hozzá címezendő kérvények új gyógyszerár engedélyezése tárgyában ismét beadhatók. Ezen rendelet egyúttal hatályon kívül helyezi a gyógyszerári jogositványok engedélyezésének ideiglenes felfüggesztése tárgyában kiadott 39000—930. N. M. M. számú körrrendeletet.

Álarcos bál. Az Egyetértés Olvasóegylet 1933 február 5-én saját helyiségében álarcos bált rendez. Belépti díj 1 pengő. Három női jelmez és két férfi jelmez értékes jutalomban részesül. A legszebb női jelmez egy ruhának való kelmét kap. Fülöp Pista zenekara muzsikál.

A gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre 1933 február hó 12-én a Holler szállóban zárkórú jelmezes bált rendez. Belépti díj személyenként 1 P 20 fillér. Családjegy 3 pengő. Három női és két férfi jelmezes jutalmazva lesz. Farkasinszky Imre zenekara muzsikál.

Hogy védi Gyula város husiparosainak érdekeit. Gyula város husiparosai évek hosszú munkájával igen jó hírnévre tettek szert a különböző hentesárak előállítására terén és a gyulai árunak a városon kívül is valósággal márkaszerű megkülönböztetést biztosítottak. Ez a körülmény egyes fővárosi husiparosokat arra indított, hogy a saját áruikat „gyulai” jelzéssel hozzák forgalomba a nagyobb kelendőség biztosítása céljából. Ezzel az eljárással szemben a gyulai husiparosok érdekeik megvédésére a szegedi kereskedelmi és iparkamara útján a tisztességtelen versenyről szóló törvény intézkedései alapján a megfelelő lépéseket megtették. A továbbiakban azonban a gyulai polgármesteri hivatal szintén a kereskedelmi és iparkamarával történt megállapodás alapján elhatározta, hogy a gyulai hentes iparosokat abban a külön védelmében részesíti, hogy az ott előállított hentesárakat az áru eredetének igazolására hatósági jeggyel látja el. A hatósági jegy a város kibebített pecsétjének címkére alkalmazott eredeti lenyomata, amely mindegyik darabra külön ütetik rá. A címke alsó részén van az egyes iparosok betűjelzése, amelyből a gyulai származáson kívül meg lehet állapítani azt is, hogy az áru mely iparosnak a műhelyéből került ki.

A Budapestre utazók figyelmét felhívjuk a Nemzeti színházzal szemben levő Technológiai Iskolában megnyílt lakás kiállításra.

Felhívás. Rádió összehívó lapokat kézbesít a posta és kéri a rádióelőfizetőket, hogy azt pontosan töltsék ki és a kézbesítőnek begyűjtéskor adják át.

Előadás. Örömmel értesülünk, hogy a gyomai református leány egyesület f. évi. február hó 5-én, a jövő vasárnap este a központi Uri Kaszinó helyiségeiben nagy előadást tart. A műsor nagyon gazdag, mert színmű, vígjáték, ének, szülő lánc leszik változatossá. Teljes részletes műsori jövő számunkban adjuk közre. Most elegendő, ha csak annyit említiünk meg, hogy 26 szép kislány és 4 fiú vesz részt szereplésével az estély biztosításán s Molnár Gyula vezetése alatt vonul fel ez a lelkes és buzgó gárda, hogy egy szép és feledhetetlen est gazdag emlékével tegyen biztosságot közönségünk az Ó értékes munkájukról. Ez estély iránti már most is igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. Sok hely már le van foglalva. Akik ez előadáson részt óhajtanak venni s maguknak jegyet biztosítani, a lelkeszi hivatalban az elnök-lelkész úrnál jelentkezzenek e hét folyamán.

Előzetes jelentés. Február 19-én az Endrődi Iparos Dalkör rendezésében elsőrangú szereposztásban színpadra kerül Kulinyi Vince 3 felvonásos operettje, a **Hamburgi menyasszony**, az Ipartestület nagyszíni termében. A szereplők az eddigi nagy sikert arattak közül lettek választva. Okvetlenül nézze meg mindenki ezt a hazafias tárgyú, szép dallamú darabot.

A Magyar Nemzeti Bank 1932 dec. 31-iki jelentése szerint a forgalomban levő 352 millió 700 ezer pengő bankjegyek 29.3 százalék ércfedezete van. A banktörvényben előírt ércfedezet 24 százalék.

Európa 1932 évi búzatermése 405 millió métermázsra volt az előző évi 390 millióval szemben.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület március 23—27 napján rendezti meg a mezőgazdasági kiállítást és vásárt, mely egyrészt a mezőgazdasági kultúra propagálása útján a gazdálátogatók oktatására törekszik, másrészt az országban található legkiválóbb minőségű tenyészállatoknak megfelelő értékesítő lehetőségét, ezek beszerzésére pedig kedvező alkalmat teremt.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.
 Befizetések postacsekken:
 „Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.
 Lapzárta csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Feljáró szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 „HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél
 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
 félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Földútjaink.

Hoz Gyoma és Endrőd határában mintegy kétezer tanyát veszünk, melyek közpártávolságban öt kilométerre vannak a községektől és mindenik tanyából októbertől március végéig kocsival havi csakis egyszer mennek a községbe és vissza a tanyára — vagy fordítva, akkor körülbelül 120 ezer kilométert tesznek meg. A hold távolsága tőlünk 385.080 km, tehát ennek egy harmadát, vagy a földünk átmérőjének tízszeresét teszi ki ez a 120 ezer kilométer.

Őszi, téli, tavaszi időszakról van szó. Az őszi eső a földút felső rétegét a fellezített keréknyomokon át 30-35 centiméterre átáztatja, tapadós lekvárra puhítja, mely a kerékküllök közé tapadva bizonyos távolságok után a saját súlya alatt leválk a kerékről. Ilyen embertörzsnyi nagyságú sárdarabok borítják az utat mire beköszönt a fagy. Nagy-Magyarország hegy- és víz-

rajzi térképét nagyszerűen lehetne szemléltetni egy ilyen földúton. A vízzel elárasztott kerékvágások a folyókat, a sárkupacok a hegyeket szemléltetik.

A téli hó kitölti a mélyedéseket, így a tavaszi olvadáskor nemcsoda, ha a földút felső rétege átázik. Ezt az átázást kellene megakadályoznunk, ezzel a földútak használhatóságát ősztől tavaszig is biztosítanánk. Ha földútjainkat a nagyon jól bevált útgyalukkal kétoldalt lejtőssé tennénk, esők utáni hengerléssel a felső földré-

szet könnyen lehetne átvizsgálni, volna az út tele vizgyűjtő kátyukkal.

Egy négy méter széles útpálya megépítése köből kilométerenként 40 ezer pengőbe kerül. Belátható ideig nem tudunk új utat építeni. Útgyalunk van, tavasztól kezdve végezzünk kísérletet földútjaink karbáhozásával, egészen őszig s a tapasztalatok és rendelkezésre álló további összeg alapján oldjuk meg a földútjaink használhatóságát a téli időre is. Nem autóútra, hanem a téli időben szekérral való közlekedés lehetőségére gondolok.

Országos politika.

A keddi pénzügyminiszeri expozé (előterjesztés) szembemutató arányai az első feljaidulás után most már a rideg számszerűséggel bontakoznak ki. Dr. Imrédy Béla pénzügyminiszter szakított a múlttal és nem ámitott bennünket, hanem férfias nyíltsággal tárta fel

a helyzetet és adta elő a kormány pénzügyi tervét. Azoknak a bírálóknak, kik nem tudnak jobb pénzügyi megoldást. Dr. Imrédy Bélának a következő kijelentését ajánljuk megszívlelni: „Nem ismerem példát a történelemben, amikor a bevételek kulcsának leszál-

lításával tudták volna a deficitet fedezni“.

Az államháztartási deficit fedezésére három módot tervez a kormány: a bevételek fokozása, a kiadások apasztása, kölcsönművelés.

A bevételeket új adókból és adóemelésekből tervezik. Óriási erőfeszítésre lesz szükség, hogy az ország pénzügyi egyensúlya fennmaradjon. Gyoma és Endrőd eddig becsületesen állja a helyét és bízunk benne, a jövőben is teljesíteni tudjuk kötelességünket.

Vége a vadászatnak.

Az elmúlt vadászidény csalogányos volt a vadászoknak. Kevés volt a nyúl, alacsony volt a nyúl ára. Az idény elején a nyúl legmagasabb ára 5 P volt. s most a végén már csak 2 pengő 50 fillér. A fácán állomány is erősen megcsappant. Fogoly szép számmal volt és maradt is.

Másik panasza a vadászoknak, hogy a főtények ára túl magas. Ez a szerény vadászpanasz sem fog a főténygyárak kartelszívében belátást fakasztani.

Adja az Isten, hogy a vadászfegyverek pihenjenek őszig s akkor egy jobb idő kezdetét jelzően szólaljanak meg újra.

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

írta: HAAN LAJOS 1970.

Félhalom.

Gyoma határában fekvő pusztá. Hajdan falu volt s másképp Ujfalunak vagy Fabianváranak nevezetett. Ősi birtoka volt ez a vármegyénk területén valaha nagybirtoku Simai családnak.

Egy a XV. századból felmaradt határjárás okmány szerint Félhalmot birták Simai Péter és Benedek, ki másképp Lengyelnek is nevezetett, testvérek; azután Simai Imre Jánosnak fia, Miklós és Imre, Sebestyénnek fiai, Benedek egy más Jánosnak fia. Ezen határjárásból, mely guti Ország Mihály nádor rendelkezése a csanádi káptalan által eszközöltetett, kitétszik, hogy Félhalom 1466 eszt. falu volt s igen alkalmas helyen feküdt, a mennyiben Félhalmon keresztül vonultak a Gyomáról Békésre és a Turról Váradra vezető országutak. Az okmányban

előforduló Keselyűhalom, Ivánfoka még most is e nevet bírják; ellenben az ugyanott előforduló Asatthalom, Péterhalma, stb. ma már e néven nem ismertetnek.

A következő században Félhalom tisztán Simai birtok lenni megszűnt. Ugyanis az 1560 és 1561 eszt. összeírások szerint Félhalmot a következő családok birták: Porkoláb Péter, Veress György, Szalai Albert, Móré Máté, Lantos Máté, Bekffy Miklós, özvegy Padgocsényiné és özvegy Viczmándyné, kik vagy vétel vagy a Simai családból való beházasodás útján jutottak Félhalom egy részének birtokába, mert más része, a mint látni fogjuk, folyvást Simai jószág maradt.

A XVII. században Félhalomnak egy részét már a szathmári Keczely család kezén találjuk. 1640 eszt. szathmári Keczely Miklós özvegye szül. Pálffy Judit és fia Sámuel két félhalmi jobbágytelkőket 300 tallérért örökáron eladják Nyilas Albert jobbágyoknak s ötöt és maradékait egyszersmind a jobbágy-

ság alul fölmentik. Még ugyanazon évben felmaradt félhalmi birtokukat 100 tallérért elzálogosítják Kiss Istvánnak.

Hasonló sors érte a Simai részt. Ezt viszonyt 1665 eszt. Simai Miklós adta el örökáron Végh Mihálynak 200 ezüst talléron.

Volt még Félhalmon egy részirtok a kir. fiskus kezén. Ezt Wesselényi Miklós nádor és kir. helytartó 1656 eszt. Gergellaky Jánosnak, Török Bálintnak és Bekffy Bálintnak adományozta hű szolgálataikért s ezek a birtokba ellenmondás nélkül bevezetettek az egri káptalan által Ónodon, 1656 mart. 21.

Félhalom hajdan reformált vallás falu volt. 1634 eszt. a szathmári zsinaton Belényessy Mihály rendeltetett ide papnak. Fennállott a falu egész a XVIII. század elejéig. Ekkor 1703—1705 közt a ráctság által elpusztított s többé föl sem éledt. Ma már a gyomai határban csupán csak egy határ-rész mutatja a helyet, hogy körülbeül állott. (Folyt. köv.)

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.
Töltési nap: kedd és péntek.

Néhány szó a fákról.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A Gy. U. f. é. január 28-iki számában „Rágiák a nyulak a facsemetéket” című közlemény utolsó bekezdésében olvasom, hogy az egyik uradalom bejáró útján a fák gallyazása nagyon vigyázatlanul van végezve és egyes kis fát valószínűleg megnyuzták a munkások.

Igaza van Szerkesztő ur, ez a munka csak szégyenére lehet annak a munkásnak, aki ilyen tudatlanul végezte a gallyazást. Igaza van abban is Szerkesztő urnak, hogy nagyon sok emberünk nem szereti az élő fát.

Mikor első napon a részes munkára kiadott gallyazást megláttam, erősen gondolkodóba esem azon, hogy vajon az alföldi népből miért hiányzik ilyen kiáltó mértékben a fák iránti szeretet? Miért van az, hogy a gyoma-vidéki kiscgazda birtokáról majdnem teljesen hiányzik a fa? Vajon hol lehet itt a hiba? Mert ha nem is megyünk el a szikkal erősen túltáplált baltal részre, csak a közvetlen Gyoma alatti kisbirtokosokat nézzük, kevés kivétellel azt tapasztaljuk, hogy mindenütt fátlansággal kérkedik úgy a tanyák környéke, mint a kisbirtokosok utszéi mesgyéje is. Aki látta már csonka Házáink egyéb vidékeit is, tudja, hogy másult a gazda szorgalmasan fásít, amit elültetett, azt gondozza is és a végén a hasznát is ő látja.

Itt a fa ritka valami, de ha van is, megbecsülésben nem részesül, pedig magyar fajtánk szeret tanulni, szereti a szépet és azt hiszem szeretné azt is, ha hóféhrre meszelt falu, piros cserepes kis tanyája nyáron hűs, árnyékos lenne. Szerény véleményem szerint a hiba ott van, hogy hiányzik a fák szeretete és gondozása iránti nevelés. Látok 2—3 év óta sűrűn, talán 1—2 méter távolságra egymástól ültetett gyümölcsfákat, amelyeket egy-egy gazda a piacon veti olcsón és nagyon szép, görbe törzsekkel. El is ültette azokat, amint említettem, jó sűrűn, tavasszal azonban nem nyeste vissza a szükséges mérvben és még ma is úgy vannak azok a fák, mint 3 év előtt, az elültetés idején — gondozatlanul. Mert nem éri a fák kezelést, nem volt, aki azt neki ott a helyszínen megmutassa, megmagyarázza. Lehet, hogy évekkal ezelőtt akadémiai

ültetett, de mert az elültetés után nem gondozta azokat, természetesen elsenyedtek, kipusztultak és akkor a különben jóakaratu gazduram belenyugodott abba az uton-utfélen itt hallható és megdönthetetlennek hitt törvénybe, hogy ez a föld nem alkalmas a fáültetésre. Tényleg nagyon nagy utánjárás és gondozás szükséges, amíg egy fáról elmondhatjuk, hogy az megeredt, illetve megmaradt. Évente néhányszor meg kell kapálni és megöntözni a forró nyáron át, hogy a nagykeservesen a földbe kapaszkodó, de gyöngye gyökerei megerősödjenek, megvessék lábukat az altalajba, ahonnan később már elegendő nedvességgel tudják ellátni a törzset és a koronát.

Ahhoz azonban, hogy csak némi eredményt is el tudjunk érni, nagy szükség van arra, hogy az erre hivatott vezetők többet foglalkozhassanak az Alföld fásításának elegendően szükséges és nagyszerű eszméjével és azt gyakorlatilag mielőbb meg is valósítsák. A fáültetés propagálása, tanítása, elsősorban már gyermekkorában a fákhoz való hozzá szoktatása, annak kezelésére való kioktatása lenne az első teendő.

Községünk új Főjegyzője megválasztásának már az első évében felismerte azt, hogy késlekedni nem lehet és azonnal hozzá látott az ültetéshez. Hallottam erre nézve igen sok észrevételt és különféle megjegyzést. Már, amint ilyenkor

nálunk, magyaroknál az szokásban van. Az első a bírálót, talán némi kis gunnyal, talán egy kis irigységgel, no meg egy igen kis rosszakarattal, de elismeréssel — soha, az uttoróval szemben. Ismétlem, magyarak vagyunk. Hány meg hány életrevaló eszme akad el már az első lépésnél a guny és leszólás miatt és így maradtunk szegényebbek és talán e miatt maradt fa nélkül Gyoma és környéke is. Mindig csak a kiscgazdákról beszélek, mert községünk területének nagy része — és talán értékesebb része — van az ő kezükön, amely területek nagyon alkalmasak lennének arra, hogy a fásítást minden eszközzel keresztül vigyék. Nagyon szép eredményeket lehetne elérni néhány év alatt, mert hiszen gazdáink tulajdonképpen csak azt várják, hogy valaki ez irányban megmozgassa őket. Olyan szeretettel kell gazdátársainkkal e téren bánni, akárcsak a ma ültetett fával. Jó szóval megtanítani a gyereket arra, hogy a fa nemcsak arra való, hogy szőlőszőlőben legyen róla. Kedvet kell adni a fáültetéshez és a további gondozáshoz, kezeléshez, akkor majd a fa is jobban megszereti a gyomai földet és kedve lesz ahhoz, hogy gazdájának hasznát is hozzon. Akkor lehet csak elérni azt, hogy nem látunk úgy felnyesve fákat, mintha meg lennének azok nyuzva, mert az még a nyulragásnál is rosszabb és károsabb. Sz.

„HONSZ”.

Az endrődi „Honsz” fiók f. évi február hó 12-én d. u. 2 órakor a község háza tanács-termében tartja évi rendes közgyűlését, impozánsnak ígérkező keretek között. Ugyanis a gyűlésre meghívták a „Honsz” országos elnökét a békésmegyei „Honsz” csoportok és fiókok felkértek, hogy kiadottságilag képviseltessek magukat a gyűlésen. Meghívták ezenkívül a helyi és járási hatóságokat is és Endrőd község valamint a gyomai járás közönségét ez uton is meghívja az endrődi „Honsz” fiók.

Érdemes az ismertetése ennek az agilis életérőnek ígérkező egyesületnek a története, megalakulásának körülményei és előzményei.

Az endrődi Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák 14

évi, gyöngye, sokszor szélsőségek felé hajló, életképtelen kísérletezések után végre 1932 április 24-én megalakították egyesületüket, mint a „Honsz” országos szövetség endrődi fiókját, 23 taggal. Jellemző az egyesület életképességére és a vezetés szellemének reális voltára, hogy a megalakulási év 1932 dec. 31-én, tehát alig nyolc havi működés után már 243 tagot számlál az egyesület.

Az egyesület tagjainak érdekében is szép eredményeket ért már el, tekintve alig 1 évi fennállását és a nehéz viszonyokat.

Először is a megalakuláskor meglévő egy-két embert alig befogadó kamrácskából egy megfelelőbb, tágasabb helyiségbe költözött, azt az ezen célra rendezett mulatság tisztja

jövedelméből kellően be is buforozta, ahol naponta elég szép számmal jönnek össze tagok, miután az egyesület néhány lapot is járát.

Másodszor a megalakulás után rövid idő alatt megszerezte az egyesület az endrődi piac és vásárbérletet, azonkívül szorgalmazta az Endrőd község által az endrődi Hadiözvegyek és Árvák javára tett alapítvány kamatainak kiosztását az érdekeltek között. Segítségére volt Endrőd község előljáróságának abban, hogy a kamatok lehetőség szerinti méltányosan osztassanak szét. Lehetőség szerinti segítségére volt illetményi, kedvezményes gyógykezelési, vagy elhelyezkedési ügyeiben 183 esetben.

Az egyesület vezetősége volt az első Endrődön, mely a szokásos analfabéta és továbbképző tanfolyamot Orbók József igazgató tanító és Klinghammer László tanító urnak felhívására — kik ezen tagadhatatlanul szép és hasznos akció első és lelkes harcosai Endrődön — propagálta tagjai között. Ezen tanfolyamokon 57-en jelentkeztek az egyesület tagjai közül, úgy hogy az lette lehetővé a tanfolyam megkezdését, (mely tudvalevően bizonyos minimális jelentkezési létszámhoz van kötve,) miután már az egyesület tagjaiból többen jelentkeztek, mint az előlri minimális létszám.

Az egyesület ezen eredményes működéséért elismerés illeti elsősorban Szurovecz András elnököt, ki közelességén túl is ritka egyéni buzgalommal és önzetlenséggel jár el úgy az egyesület általános, mint a tagok egyéni ügyeiben.

Elismerés illeti Szabó Gyula egyesületi jegyzőt, ki sokszor áldozatok árán is végezte az egyesület adminisztratív ügyeit, ki a tagoknak egyénileg is mindenkor rendelkezésére áll mindennemű kérvények és beadványok szerkesztésénél.

Elismerés illeti továbbá Parkasinszki Vince alelnököt, Fadyas István pénztárnokot, Szabó Bálint, Tóth István, Dinya György ellenőrököt, Harnos Dávid, Timár István, Paróczai János, Szalai Ignác, Laposnyik Lajos, özv. Kopcsák Máttyásné, özv. Szakálas Mihályné és özv. Harnos Vincéné választmányi tagokat, kik együttműködésükkel segítségére voltak a vezetőségnek a felsorolt és felnem sorolt eredmények elérésében.

A fent felzett, vagyis f. hó

Kitűnő korpa kapható a FUTURA Gyomai raktárában.

12-én d. u. 2 órakor a községi háza tanácstermében tartandó gyűlés iránt érdeklődőkkel tudaljuk meg, hogy a gyűlés után az egyesület saját helyiségeiben 5-7-ig ismerkedési estét, 7 órakor pedig bankettel rendez a Központi Vendéglőben.

Református Leány Egyesület estélye.

Lapunk legutóbb megjelent számában hírt adtunk arról, hogy a gyomai református leány egyesület nagy előadásra készül. Az egyesületi életnek és buzgóságnak gyönyörű szép példáját mutatja az a 26 leány, akik 4 fű lársaságában, illetve közreműködésével a holnap esti szép előadásra készülnek. Akik a tegnapi főpróbán részt vettek, szinte elragadtatással beszélnek egy a jó darabokról, mint a kiváló szép előadásról. Egyes jelenetek feledhetetlen emléket hagynak a lélekben, mert a darabok úgy vannak összeválogatva, hogy mind építő, vallásos és hazafias érzésekről bizonyosságot levők. A szereplőkről előre is megállapíthatjuk, hogy mindnyájan derekas munkát végeztek ezen rövid idő alatt s az alakításban és előadásban kiválóak. De nem mondunk mindent el az előadás előtt, hanem közönségünk nagybecsű szives figyelmébe ajánljuk ezt a kedves leány gárdát s felhívjuk lakosságunk figyelmét arra, hogy nagy mulasztást követ el saját magával szemben az, a ki holnap, vasárnap, február hó 5-én este nyolc órakor a Központi Uri Kaszinóban meg nem jelenne a református leány egyesület előadásán.

Jegyek az elnök-lelkész urnál előre válthatók. Számozott helyek lesznek, kívánatos, hogy minél előbb mindenki gondoskodik a jegy megváltásáról.

Előadásra kerül:

Fénykép. Előadják: Ágoston Piri, Domokos Panni, Szilágyi Zsuzsika, Ágoston Vilma, Bárdos Irma, Tuba Ilonka, Matyi Teréz, Pető Piroska.

Hamupipőke. Előadják: Eller Babus, Harmathi Gizike, Ágoston Piri, Cs. Nagy Juliska, Csapó Gergely, Biró János, Tuba Ilonka.

Magyar szülő tánc. Előadja: Varga Pöszi.

Nemesi levél. Előadják: Gecei Iduska, Csökönyi Eszike,

Harmathi Gizike, Vizsnyai Margit, Tuba Ilonka, V. Balogh Bözsike, Makcsali Juliska, Pető Piroska, Vaskor Lenke, Vaskor Oci.

Késik a vonat. Előadják:

Varga Pöszi, Cs. Nagy Juliska, Makcsali Juliska, Biró János, Kovács Ferenc, Makcsali Márton.

Mindenki ott legyen ezen előadáson!

Kedves Szerkesztő Úr, Igen tisztelt barátom!

Még nincs egy éve, hogy megismertük egymást s mégis úgy érzem, évtizedek óta érzünk együtt. Alig ismerkedtünk meg, 1-2 órai eszmecsere után barátok lettünk. Ritka, nagyon ritka eset ez egy emberi életben, különösen java kora emberek között, kik nem egy község, de még csak nem is egy vármegye szülőitei. Ritka olyan emberek között, kik más-más szakot végeztek és más-más országokban és más-más királyságokban működtek és távol egymástól ették meg kenyerük javát anélkül, hogy egymás létezéséről tudták volna.

Jóleső, szép gratulációs soraid — a karácsony és az újév alkalmából, — nálam igen nagy megelégedéssel és máltánulással találtam. Azok a sorok papírra vetett szavakkal adják magyarázatát fenti barátságunk alapjának, egymást megértésének okát, mely azonos érzés- és gondolatvilágon nyugszik, mely körülöleli mindazt, a mi értékes és kedves egy önzellen embernek, ki tudását, szeretetét papírra vetve és cselekedetekre osztva juttatja azokhoz, akiket szeret, úgyszint mint embertárs, úgyszint mint honfitárs, úgyszint mint „földi”, úgyszint mint szakitárs, — „Gazdatárs”.

Te is, igen tisztelt kedves Barátom, csak akkor érzed jól magad, ha tudsz olvasóid hasznára lenni, úgy lapod révén, mint előszóval közölt véleményed, eszméd, terveid és cselekedeteid révén, melyek végeredményben érzékeny lelkületedre, Gyoma és vidékének, valamint olvasóid tábora iránti szeretetedre és segíteni akarásodra vezetendők vissza. Ezen a ponton találtuk meg egymást, ez a közös szándék tett minket barátokká, egymást megértő és felbecsülő férfiakká.

A fenti szándékot ki lehet érezni a „Gyomai Ujság” szelleméből, annak minden számából és minden hasábjából. Emberi gyengeség az a tapasztalati tény, hogy a jószándék és önzetlenség nem lesz kellőképpen értékelve s ha igen, akkor rendszerint azok által, kik kívül vannak azok táborán, akiknek tudásunkkal, tapasztalatainkkal és tanácsainkkal jól

tenni, akkiken segíteni akarunk. Lehetetlen, hogy egyszer-mászor ezt ne tapasztaltad volna; lehetetlen, hogy ilyen keserűség, fájdalom és elkedvetlenedés ne ért volna. Örömmel tapasztalom lapod szorgalmas olvasása révén, hogy önzetlenséged és a köz iránti szereteted a benned mélyen eresztett gyökereivel erősen tartja magát, minden lelki viharok eilent áll s ujult erővel folytatod segítő és lelkiértelemben vett építő munkádat.

Tudom, nem vársz elismerést ezért, de azt is tudom, hogy a legnagyobb elégtételt megkapod akkor, mikor a benső hang azt mondja, „Istentől kapott talentumaidat jól sáfárkodtál, azon a helyen, a melyet a Mindenható számodra kijelölt”.

Nincs ennél szebb, nincs ennél nagyobb, nincs ennél megnyugtatóbb jutalom. Engedd meg, hogy mint országot járt, sok embert és sok Lapszerkesztőt ismert honfitársad, fenti elismerő szavakat hozzád juttassam azon kéréssel, ne csüggedj, légy ezután is cél-tudatos munkása a köznek, mert ezzel szolgálod embertársaid, Gyoma és hazád javát. Engedd meg, hogy néha-néha én is tolhassam székeredet az én tudásommal, gyakorlati tapasztalatommal, de legfőképpen azon szeretettel, mely réveden Olvasóid táborához, pályám első szárnyprópalgatásainak helyéhez, Békés megyéhez jut.

Köszönöm, hogy alkalmat adottál — szakkikkeim leközlésével — azon lelki szükségletnek kielégítésére, mely abból áll, hogy minden tehetséggel és keservesen szerzett tapasztalati tudásommal támogatója legyek annak, aki azt magáévá akarja tenni, — nem az én, — hanem a maga hasznára.

Igaz tisztelettel és nagyra becsüléssel, baráti szeretettel

Ormándiázy WAISBECKER ANTAL.

Hitler Adolf lett a német kancellár. Azt jósolják, hogy Vilmos császár hamarosan visszatér Németországba.

A tornai kerületben gróf Hadik Jánost választották meg képviselőnek.

A Zsófia Gyermekszanatóriumok működése.

Gazdag illusztrációkkal most jelent meg a Zsófia Gyermekszanatóriumok 1932. évi jelentése dr. Fodor Oszkár igazgató-főorvos szerkesztésében. Ismerteti a jelentés három Zsófia Szanatórium nagyfotosszerű gyermekvédelmi munkáját, melynek ma vezérő szelleme dr. Rott Nándor „a gyermekek püspöke”.

Tartalmazza a jelentés dr. Rott Nándor püspök gyönyörű szövegeit, Józán Miklós püspök, Pakots József orsz. képviselő, Sándor László v. főkapitány, Lőrinczy György író, dr. Linchtenberg Kornél egyetemi tanár, ügyvivőelnök, dr. Strausz István titkos tanácsos, orsz. képviselő, Sula Antal író, Bánó Dezső f. bizottsági tag lelkesítő előadásait a társadalomhoz, melyekkel propagálták a Gyermekszanatóriumok áldásos munkáját, amely csupa reálitás, csupa tett.

Hálával emlékezik a jelentés Lord Rothermere a Gyermekszanatóriumok fővédnökének nagyértékű támogatásáról, aki minden alkalmat felhasznál arra, hogy segítsen hazánkon.

Közi a jelentés a Honvédelmi Miniszternek, Almágy László képviselőházi elnök, Ujpest Polgármesterének, a Julián Egyesületnek, a Berliini Magyar Egyesületnek, továbbá számos nyaraltató fórumnak kitüntető elismerését a gyermekek elsőrendű ellátásáról. Berlin városa és a Wiener Krankenkassa, amelyek első ízben nyaraltatták gyermekeiket a Balatonon, a sikeres eredményért elismerésüket nyilvánítják.

A Balatonszabadi, Balatonalmádi és Hűvösvölgyi Heinrich Gyermekszanatóriumokban tavaly 1456 ágyon 3235 gyermeket gondoztak a Salvator Tanító Rendház irgalmas nővérei és a beosztott tanerők, 98.073 ápolási napon.

A három Gyermekszanatórium idei üzeme 337.815.— pengőt igényel, amelyet kizárólag társadalmi úton kell ez évben is fedeznie a Zsófia Gyermekszanatórium Egyesületnek, amely az állami és a fővárosi költségvetésnek minden megterhelése nélkül kell hogy fenntartsa nagy ágylétszámu intézeteit.

Hogyan lehet milliókat keresni? Nemrégiben egy tudományos folyóirat azzal a kérdéssel fordult az amerikai dollármilliomosokhoz, közöttük Rockefellerhez, Morgainhoz és Fordhoz, mondják meg, hogy miért tudtak nagy vagyonhoz jutni. A milliomosok legnagyobb része azt válaszolta, hogy azért, mert mindig kezük ügyében volt egy lexikon, amelyben életük fontos pillanataiban utbaigazítást találtak. Tolnai Világlexikona a legjobb tanácsadó és ma már könnyen megszerezhető, mert havi két pengő részletre is kapható. Megrendelőlapot Tolnai Világlapja kiadóhivatala: Budapest, VII., Dohány u. 12.

HIREK

Dr. Legeza Tibor ügyvéd jelenti, hogy ügyvédi irodáját megnyitotta és ügyvédi gyakorlatát Gyomán III. Szabadságtér 4 sz. alatt (Csendőrség melletti Iványi házban) megkezdte.

Korossy György főispán néhány heti betegsége után felgyógyult és újra ellátja a főispáni teendőket.

A tavasz első hírnöke. A Mauthner Ödön részvénytársaság diszes, képes magárjegyzéke megjelent, amelyet minden érdeklődő díjtalanul kap meg. A cég áldozatkészségére jellemző, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok dacára, meglevő **Kossuth Lajos utca 4 szám** alatti fióközlete mellett a vevőközönség kényelmére **Vilmos császár ut 59 szám** alatt a Nyugati pályaudvar közelében új fióközletet nyitott.

Dr. Debreczeni Lajost tavaly vadászaton meglőtte Michnay László biztosítási ügyök, kit emiatt 300 pengőre íltek.

Halálozás. Bálint Imre kir. műszaki főtanácsos, a gyulai államépítészeti hivatal vezetőjének felesége Budapesten meghalt. A gyászoló család iránt az egész megyében nagy részvétet vannak.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a földművelésügyi minisztérium Növényvédelmi Irodájának hivatalos lapjára a „Növényvédelem”-re, mely dr. Kerekes Lajos szerkesztésében jelenik meg havonta és egész évre 8 pengő az előfizetése, mely összegért minden hónapban a *Kertészet* című szaklapot is küldik.

Közgyűlés a gyomai Alsórézsi Olvasókörben. A gyomai Alsórézsi Olvasókör január hó 22-én tartotta évi rendes közgyűlését, melyen a tagok igen nagy számban vettek részt. Az évi jelentést és zárszámadást Vincze Andor várm. számv. tanácsos, kaszinó elnök terjesztette elő, melyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. Ezután elnök megköszönte a vezetőség iránti bizalmat, felkérte a közgyűlést az új tisztikar megválasztására. A kaszinói tagok nagy lelkesedéssel egyhangulag ismét Vincze Andor várm. számv. tanácsost választották meg elnöknek, ki az iránta ismételtlen megnyilvánult bizalomért meleg szavakkal mondott köszönetet. A vezetőség többi tagjait a közgyűlés titkos szavazással választotta meg, melynek eredménye a következő: Elnök: Kruchió Lajos, jegyző: Seprenyi Lajos, aljegyző: Oláh Sándor, pénztárnok: Kruchió Sándor, könyvtárnok: Veres Károly, gondnok: Arany Lajos, választmányi tagok: Baráth Albert, Gálos Benedek, Györi László, T. Kocsis Mihály, Kiss Lajos, Nagy Endre, Putnoki Mihály, Szilágyi Ferenc, póttagok: Kocsis Lajos, Kató Ferenc, Szilágyi Gyula, számvizsgáló bizottsági tagok: Papp Zsigmond, Kruchió Lajos, Kató Ferenc, Nagy József.

Február 1-től—25-ig lefáradó árufutást rendezek. Divatos jóminőségű cipők, értékükön alul **3.—, 4.—, 6.50, 7.80 és 9.20-ért** kaphatók. Jöjjen mielőtt nincs kiválogatva. Ezen árak csak a fenní időkre érvényesek. **ADLER LAJOS cipőáruház Békéscsaba.**

Tisztujtás: A Némethvárosrészi Olvasókör vasárnap tartotta tisztujtását. Elnök: Izsó Ferenc, alelnök: Kurcz Mihály, pénztárnok: Wagner Ádám, gondnok: Kovács Sándor, ellenőr: Béinschróth Márton, Urbancsek Ádám, jegyző: Podoni János, számvizsgálók: Paraisz Imre, Bere Imre, Hegedüs József, választmányi tagok: Herter József, Börner András, Weidmann Mihály, Bartótf György, Molnár Antal, Wolf Mihály, Schwarcz Ferenc, könyvtárnok: ifj. Kurcz Mihály, vizalmi bizottsági elnök: Bartótf Mihály.

A Magyar Mezőgazdasági Társaság január 26-án népes vitagyűlést tartott a szőlőoktázásról. Glaser Géza előadó országos hírnevéhez mért tartalmas előadása széles skalájú vitát eredményezett. Akik ott voltak széles perspektívát szereztek a gyakorlati szőlőszellől a legbonyolultabb szeszgyári kartelek működéséig.

Cigánybál. Dógi Elemér és zenekara február 11-én a Nyugati vendéglőben cigánybált tart. Belépő díj teljes szerint. Éjszakai csépegyűlés. A legfőbb szavazatot nyert hölgy értékes ajándékot kap.

Megsugjuk magának a legújabb színhazi film es rádiópletykákai. Elmondjuk, hogy milyen az izléses és izléstelen farsangi jeimez, pompás budapesti és külföldi rádióműsört, valamint egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, rengeteg tréfát és viccet adunk a Délibáb minden számában. A 80 oldalas Délibáb minden heten, színes címlappal jelenik meg és ára mindössze 20 filler.

Mekkora termésre számíthatunk gyümölcsösünkben? Ezt a kérdést tárgyalja a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a csemegezőllő homoki természetéről, a törpe gyümölcsfák nevelésének hibáiról, a műtrágyák alkalmazásáról, a paizstetű irtásáról, a melegágyak készítéséről, a gyümölcsös téli tisztogatásáról stb. A dusan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Földművelésügyi Minisztérium) díjtalanul küld műfajlévényszámot.

Ragadós állatbetegségek. Veszélyesség: Gyula, Békés, Füzesgyarmat, Mezőberény, Nagyszénás, Szeghalom, Ujkigyós. Lőrükhör: Békés, Köröstarcsa, Sertéspesztis: Békéscsaba, Békés, Kondoros, Ujkigyós.

Tanulságos lesz a mezőgazdasági kiállítás tudományos csoportja. A földművelésügyi miniszter fennhatósága alatt álló kísérletügyi intézmények ez évi kollektív tudományos kiállításának feladata lesz a legfontosabb hazai takarmánynövényekre, valamint az okoszerű rét- és legelőgazdálkodásra vonatkozó tudnivalók kimerítő és szakszerű bemutatása. Ebben a kiállításban részt vesznek a földművelésügyi minisztérium rét- és legelőgazdasági szakosztályának hathatós támogatásával a budapesti m. kir. vetőmagvizsgáló állomás, a magyaróvári m. kir. növénytermelési kísérleti állomás és az országos növénynevelési intézet, a rovarfajta és növénykórtani állomások, az állattartási és takarmányozási kísérleti állomás, a m. kir. meteorológiai és a földtani intézetek. Ezek az oktató jellegű csoportokon kívül előreláthatóan gazdag anyag lesz kiállítva a tejtermék-, borászati, háziipari, halászati, dohány-, mezőgazdasági, ipari és élelmiszeripari, termény- és vetőmag-, valamint a mezőgazdasági gép- és eszközkiállítási csoportokban. A múlt évi siker alapján ez évben is a kiállítás keretében kapcsoltatva, kutyavetési talói es rendőrkutyaversenyt rendeznek, továbbá remélhetően sikerülni fog a tervezett vadászati kiállítást megtartani. Ezúton is felhívja a rendezőség a vadászélet kedvelőit, hogy amennyiben érdekes, vagy értékes vadásztrófeákkal, vagy bármilyen más, a vadászatra vonatkozó anyaggal rendelkeznek, szíveskedjenek azt a bemutatóra eljuttatni. A magyar vasutak a kiállítás időtartamára mezdadják a feláru utazás kedvezményét.

A „Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete” felévi munkája. A február hóban megtartandó országos nagygyűlést megelőzően a „Gy. O. E.” elnöksége Gyömbrey György zalavármegyei főispán elnökle alatt értekezletet tartott. A Belügyminiszter és a Földművelésügyi Miniszter képviselői, a közigazgatási hatóságok fejeivel karöltve alapították meg az özkormányzat erkölcsi támogatása mellett m. é. július 8-án a „Gy. O. E.”-t azzal a céllal, hogy mindazok a feladatok, amelyek a gyümölcsstermeléssel kapcsolatban a földművelésügyi tárcán belül meg nem oldhatók, társadalmi uton nyerjenek megoldást. **Sternád István** a „Gy. O. E.” ügyvezető alelnöke terjesztette elő a szervezkedés eddigi eredményét, amennyiben jelentette, hogy 14 vármegyében fiókegyesület alakult a megyei jelleg kidomborításával, a többi megyében a fiókegyesületek most vannak alakulás alatt. Továbbá, hogy az eddigi átlagos 1 millió csemete ültetés helyett, amely hazánk 16 millió holdat kitevő területén 16 millió cse-

metének csak kiveszett részét pótolta, az idén összel 3 millió csemete ültetett. Az Egyesület már eddig is a védőszereknek olcsóbb beszerzését tudta keresztülvinni és a tavaly megalkult Fiókegyesületek tagjai gyümölcsstermesének értékesítésében a gazdák érdekeit képviselve vett már részt. A február közepén megtartandó nagygyűlésen az Egyesület országos vonatkozású eredményeiről és munkájáról fogja a nagyközönséget kimerítően informálni, egyben azokat a terveket kívánja ismertetni, amelyeket a gyümölcsstermelés révén a magángazdaságok racionalizálás és az államháztartás bevételeinek szaporítására tűzött maga elé.

A baromfi-, galamb, és házi nyulkiállítás csülörtökön nyílt meg Békéscsabán és febr. 5-ig tart.

A Bethlen Gábor Szövetség Gyulán és Békéscsabán jól sikerült kultúrestet tartott.

A vidéki bankok befagyott mezőgazdasági kölcsönsei. A vidéki pénzüintézetek Budapesten tartott legutóbbi összejövetelén elfogadtak egy határozati javaslatot, mely szükségesnek tartja egy szövetségnek a megállapítását, azzal a céllal, hogy ez a szövetség vegye át a vidéki pénzüintézetektől szükségből megvásárolt és a jövőben még megvásárolandó ingatlanokat. Az új szervezet átszervezéséig a vidéki intézeteket az immobilitás veszedelmén és új hitelek céljaira alkalmas friss tőkéhez juttathatná őket. Nem is kellene hozzá nagyobb alaptőke, mert a „Pénzüintézetek Mezőgazdasági Hitelszövetkezte” változával tiszte az átvett ingatlanokért, bithatná a reeszkompáló intézethez, vagy a P. K-hoz, vagy a Nemzeti Bankba. Az alapító pénzüintézetek csupán azt kérnék a pénzügyminisztériumtól, hogy biztosítsa a szövetséget részére az ingatlanátruházások illetékmentességét. Ha a kormány ehhez hozzájárul, úgy rövidesen megalakul az új szövetség, melytől a vidéki intézetek sok jót várnak.

PUBLIKÁCIÓ.

Akiknek kedvezményes rézgálicra van szükségük, azok jelentkezzenek febr. hó 20-ig a főjegyzői irodában.

A gyomai Ipartestület 1933 évi február hó 12-én d. u. 2 órakor tartja rendes évi közgyűlést, amelyre mélyen tisztelt tagjait tisztelettel meghívja a Vezetőség.

Ha azt akarja Ön, hogy évek hosszú során át emlékezzenek Önre, akkor ünnepi, névnap vagy nászajándékul szép falú képet, vagy tükröt adjon, amelyet mélyen leszállított árban beszerezhet **Barl Pál Üvegesnél Endrődön** az Ipartestület mellett. Szakszerűen és olcsón vállal képkerepezést, ovál, kör és szegletes keretbe. Ugyanott nagy kétkirakatos tűzlethelyiség lakással és berendezéssel együtt kiadó.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamtu **Kadar kornak** literje 40 filler.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 filler kölcsöndíj mellett.

Fegyverneki utca 7. sz. ház eladó.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Apponyi Albert gróf

A háború utáni kor legnagyobb magyarját, Európa egyik legnagyobb fiát temeti a magyar nemzet a jövő kedden.

A magyar sors sajnó fájdalomának csordult poharát ürítjük ki ismét... Hányszor még?

A világ forrongása, a régi rend élethalál harca egy új renddel, ma sorompóba állt minden férfit és színvallásra készíti... Mennyi téves elmélet, mennyi káros hitvallás!... és e zűrzavarban nyolcvanhat éves korával, egy emberi szorgalommal megalapozott tudás bölcsességével osztogatta Apponyi Albert a tanácsait, nemcsak megcsontított nemzetének, hanem a népek szövetségének is. Mennyi csodálattal honorálták különleges tehetségéből fakadt munkálkodását ott, Genfben, hol, ha az Ő útmutatása szerint intézkedtek volna, bizonyára más volna a népek helyzete is.

Apponyi Albert a magyar nemzet legnagyobbjai között kerül a történelembe. Akik Őt életében ismertük, áldani fogjuk emlékét.

Életrajza:

Apponyi Albert 1846 május 29-én Bécsben született. 26 éves korában már képviselő lett. 1901-ben a képviselőház elnöke s belső titkos tanácsos lett. 1906-ban propaganda körutja alkalmával Gyomán és Endrődön is tartott beszédeket. A koalíciós miniszteriumnak közoktatásügyi tárcáját vezette. Ekkor iktatták törvénybe az ingyenes népoktatást. Népoktatási törvényéért sokat támadták külföldön is, pedig ha azt akkor kiméletlenül hajtották volna végre, talán más volna ma a helyzetünk. A kommunizmus után Jászberény, a régi kerülete újból megválasztotta képviselőjének. A magyar politika történetében egyedül álló, hogy több mint 50 éven át képviselte Jászberényt a parlamentben.

Mint a békebizottság el-

nöke, ő vette át 1920 február 15-én Neullyben a békeokmányt s másnap mondta el a legfőbb tanács előtt híres békeexposéját. Amikor meggyőződött, hogy a legfőbb tanács határozatát megváltoztatni nem tudja, tisztességéről lemondott s ezzel kitért a békeszerződés aláírása elől.

... Pénteken Genfben európai részvét mellett tartották meg a gyászszertartást, melyen a népszövetség delegátusai is résztvettek. Délután 2 óra után vonatra tették Apponyi hármaskoporsóban nyugvó bebalzsamozott holttestét, melynek menetrendszerűen ma reggel kell megérkezni Budapestre.

A művelt nemzetek sajtója kivétel nélkül a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg Apponyi kiváló egyéniségéről és a Népszövetségben kifejtett értékes munkálkodásáról.

Az egész ország méltó temetéssel akar elbúcsúzni a keddi temetésen nagy fiától, kit a budai Mátyás templom kriptáiban helyeznek örök nyugalomra.

Dévaványa község átcsatolása.

Hélfőn délután a főjegyzői irodában megbeszélésre jöttek össze Pánczél Emil főjegyző meghívására dr. Zeőke Antal orsz. gyül. képviselő, dr. Christlián Kálmán, Pétermann József és ifj. Wagner Márton.

Egybegyültek tájékoztatták Zeőke képviselőt a Dévaványa átcsatolása érdekében addig végzettekéről, egyben közölték vele a három község társadalmi egyesületei által kiküldött bizottság határozatát, megkérve őt, szervezze meg az országgyűlési képviselők között az átcsatolás melletti hangulatot, hogy mire ez az ügy a törvényhozás elé kerül, többsége legyen ott az átcsatolásnak.

Zeőke Antal örömmel vállalta a megszervezést, melyet ő már amúgy is megindított, hiszen ő is egyike azoknak, kik az átcsatolást felvetették.

Egybegyültek örömmel vették a hírt, hogy a dévaványaiak mozgalmat indítottak, hogy függetlenül az átcsatolástól, a gyomai járásbírószághoz kérik Dévaványát beosztani, egyben azt is kérik, hogy ezt a beosztást minél előbb ejtsék meg, így ezzel is közelebb lesznek már Békésmegyéhez.

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

Irta: HAAN LAJOS 1870.

Nyárszeg.

Egyike azon faluknak, melyek valaha a mostani gyomai határterületen léteztek. Azon helyen állott, hol most az ugynevezett Nagyállás lévén, az urad. szesz- és serfőző gyár áll.

Az 1560 eszt. összeírás említi mint falut. Somogyi Mátyás özvegye bírt benne egy portát. 1601 eszt. pedig Vámosi Bálintné született Cserepy Anna bírt itt részbirtokot s azt az egri káptalan előtt végrendeletileg férjére és Ferencz fiára ruházta. A családnak ezen ága kihalván, Nyárszeg Vámosy Bálint testvére, Istvánra szállott, ki elébb Csongrád, azután Heves, végre Pest várm. volt alispánja s magtalanul elhalt, minélfogva Nyárszeg rokonára, Hamvay Ferenczre szállott, ki azt viszont, 1661 eszt. végrendeletileg nejének, Mocsáry Juditnak adományozta.

A falut a ráczok pusztították el 1705 eszt. táján.

Csudaballa.

Déva Ványa mellett fekvő terjedelmes pusztja, melyet több mint egy század óta a dévaványaiak bírnak hasznosbérben s nádas rétül és legelőül használják.

A mi Csudaballának nevét illeti, erre nézve tudnunk kell, hogy a mostani Török Szent Miklós felől Csudaballa felé kanyaruló folyócska az előtt Ballának nevezetett s ezen folyócskáról Török Szent Miklósnak is hajdan Balla Szent Miklós volt a neve. Az ér még most is látható s keresztül megy két helyen a pusztán és Csudaballa volt községét szigetként körülkeríti. Még 1864 eszt. oly viz volt benne a volt falu helyén, hogy a ló meguszta. Ettől a Balla folyótól vette Csudaballa az egyik nevét, másikat ti. „Csuda“ nevét Csuda nevű birtokosától öröklötte, a mint alább látandjuk.

Előző Csudaballa mint falu már 1211, 1214 és 1216 években a váradi regestrumban Choda, Chuda és Soda nevek alatt.

1326 eszt. Csudaballát Csuda fiai Lád és Csuda bírták. (A Csuda család egyike volt hazánk legrégebbi adományos családjainak Nagy Iván II. 242. szerint később, Nógrádmegyei Bodon nevű birtokától a Bodonyi nevet vette fel). Ezeknek kérelmére Róbert Károly király meghagyta a budai káptalannak, birtokukon a határokat újítsa meg. Ezen határjárás szerint Csudaballának határai következők voltak: egy részről Sima, más részről délfelé Tur vize, azután Halemföld és Himesevgyház nevű falu. Az ecsegtő és ságtó nevű vizek a birtokon belül estek. Sima és Ecseg nevek még most is léteznek, valamint az ecsegi tó is, ellenben a Ságtónak ma Sártó a neve. Tur vize Berettyónak hivatik, de hogy hajdan Turnak nevezetett, kitetszik onnan, hogy a mellette lévő községek még most is Tur melléknévvel bírnak péld.: Mező Tur, Turkeve, Tur Sz.-Márton. Még az 1763 eszt. megyei jegyzőkönyvben is Berettyó másképp Turvizének nevezetik.

(Folyt. köv.)

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.

„Gyomai zöldpaprika“.

A multikori cikkünkre illetékes helyen is felfigyeltek és a Pesti Napló február 5-iki számának 41-ik oldalán így ír:

„Gyomai zöldpaprika“. Új különlegesség fog megjelenni tavasztól kezdve a magyar idénycikkek piacán. A gyomai talaj speciális összetétele folytán a legzamatosabb és legtovább elálló zöldpaprikát termeli. Ezt az árut most „gyomai“ név alatt akarják a piacon a kereskedők bevezetni és ismertté tenni.

Eddig a hír. Ez is legyen biztatás a termelőinknek, hogy a Pesti Napló mezőgazdasági rovatában támogatásra talált már is az ország legjobb zöldpaprikája. Köszönet érte.

Élőnyúl fogás.

A póhalmi uradalom az idén is kért és kapott engedélyt élőnyúlak befogására. A meghosszabbított engedéllyel a vadászati idény befejezése után fogták a nyúlakat. Az eredmény a mostani viszonyoknak megfelelően gyenge volt. Az ivar arány jobb volt, mint tavaly.

A gyenge állomány miatt nem nagyon fizetődött ki a nagy apparátussal való lekölözés. A sok költség elviszi így a hasznot.

Ezek az üzleteken biztos haszonra csak a „szimatolók“ mennek, kik kiszimatolják az országban, hol lehetne élő vadat befogni, ott megveszik a befogás jogát és az így idejében szerzett jogokkal elindulnak házalni és mindig találnak külföldi cégeket, kik jó haszonnal megveszik a befogás jogát.

A magyar vadtenyésztők, tehát uradalmak és vadászársaságok élehetlensége, hogy élő vad eladásukat nem közvetlenül bonyolítják le, hanem egykét beugrott szemfülesnek adják le a hasznukat.

Eddig nagyon jól ment a vadtenyésztőinknek, nem voltak rászorulva a vadhaszonra, de ezután talán ők is elveszik a ceruzát és az utánjárását.

Elégett endrődi autó.

Alapy Andor endrődi gyógyszerész személy bérautójával Lipták János az endrődi öregszőlőkbe akart menni. A Venczák malom előtt Lipták észreveitte, hogy a motorházból füst, utána azonnal láng csapott ki. Mindez olyan hirtelenében történt, mire az autót és motort leállította és kiugrott az autóból, már az annyira lángban volt, hogy abból semmit meg-

menteni nem lehetett, teljesen elégett. Szerencsére az autóban Liptákon kívül más nem volt, így emberéletben kár nem történt. Az elégett autó kára megtérül, biztosítva volt.

Endrőd lakossága hiányát fogja érezni az egyedüli bérautójának, de reméljük, Alapy Andor hamarosan pótolja elégett autóját.

Telek-uradalom „malacgyára“.

Kilencvennégy kocának 656 malaca van, ezek mind 3—4 helesek. A híres telki mangalica tenyészet büszkesége, hogy a kocák kivétel nélkül megtették a magukét. Csermák Kálmán tisztartó egy jollányit sem akar elismerni abból a megjegyzésünkből, hogy a szakszerű ellátás és kezelés is hozzájárult ehhez a szép eredményhez.

A szobaliszta folyosó két oldali kutricában élénk nyüzsgés jelzi a bő számaalomban, hol bujkálnak a félénk malacok. A kocák épen kint voltak. Legjobb kutricában egymás telejében meghuzódva egy lapuló csomóban volt a malac társadalom, csak élénk fekete szemükkel villogtak félénken.

Csak hallgatjuk, mikor a csürhés löbbször emlegeti a „foxi-malacokat“. És lényeg. Bebújt az egyik kutricába és felmutatott egy fekete foltokkal tarkázott gyönyörű foxi-kínézű malacot. Csermák Kálmán tisztartótól azonnal megkaptuk

a magyarázatot: Ujabbban keresik, sőt külön árat is jegyzik a mangalica és yorkshiri vagy bergshiri keresztezésű sertéseknek. Telek uradalomba is vettek a kélhalmi uradalomból egy pár bergshiri kánt, ezeknek a keresztezéséből produkálják a „foxi-malacot“, a „rókát“ és más, a mangalica tenyészetben eddig elő nem fordult tarka színű malacokat. De szembejűtő is, hogy a keresztezett malacok ugyan abban a korban mennyivel erősebbek, mint a mangalicák.

Amikor végig jártuk a két hatalmas istállót, az ott érzett kellemes, tiszta, meleg hőmérséklet, a megfelelő világosság önkéntelenül eszembe juttatott egy pár piszokkal telelt, ablak nélküli ólat.

Azt olvastam, a dán kispárdának a sertésórájában vízvezeték van és villany ég benne. Mi egyelőre ablakkal is beérjük, hogy nappal legyen egy kicsit világos az óla.

Kéregetők és koldusok.

Az utóbbi időkben nagy mértékben szaporodtak meg a kéregetők. Nemesak a hivatalos koldusok és cigányok keresik meg már a házakat, szólítják meg az embereket az utcán, hanem piaci napokon az utcasarkon béna karjukat mutogató koldusok tartják levett kalapjukat elébed, és ipari kereskedelmi és mezőgazdasági állítólagos munkanélküliek is felkeresik napról-napra a házakat. Néha 10—15—20-an. Ehhez járulnak még a különféle társadalmi Egyesületek és könyvvel ellátott könyöradomány gyűjtők tömege, akiknek siet ugyan segítségére a lakosság anyagi erején felül is ebben a szükség és inségadóval tel-

lett időben, — de sajnos, a fizetéslevonások, adóemelések és bevételek csökkenése idején nem mindenkinek van meg erre a célra a napi 40—50 fillérje — s a kinek meg van, annak is nagyon hamar elfogy. A segítségre szorulóok száma pedig folyton szaporodik — a segítségre szánt összeg pedig fogy! Vajjon meddig bírjuk?

Ó.

Sztrájkra készül az erdélyi vasutasság.

Hitler lemondott a kancellári fizetéséről.

Nagyjelentőségű tervezet készült arról, hogy hadikölcsönkötvénnyel is lehessen adót fizetni.

Képkiallítás.

Az „Alföldi Műbarátok Köre“ most zárult békéscsabai kiállításán nagy fellűnést keltettek Csabai—Wagner festőművész legújabb pastelljei. — Ragyogó tiszta színei bravúros kompozícióval és abszolút egyéni technikával párosulva adják meg képei megkapó hatását és nyújtanak maradéktalanul műélvezetet.

Képei megkapó voltát legjobban bizonyítja, hogy nem csak erkölcsi, de anyagi sikert is hoztak, — dacára a mai nehéz viszonyoknak — és a vásárlók között Békéscsaba városa és a békéscsabai Múzeum is szerepel.

E kiállítás keretében tartotta meg az „AMK“ szokásos évi sorsolását, melyen Gyoma község is nyert egy Cs. Wagner képet.

Közművelődés.

A gyomai Közművelődési Egyesület rendezésében február 25-én (vasárnap) délelőtt 3/4 11 órakor a 48-as Olvasóegyletben Galambos József m. kir. erdőmérnök a békéscsabai m. kir. erdőhivatal vezetője előadást fog tartani: az Alföld fásiásáról és az ingyen csemete kiutalásáról.

Kíváncsi, hogy az előadás közönségünk mentől nagyobb számban vegyen részt.

Méhész Egyesületünk figyelmébe.

Méhész egyesületi cím alatt olvastuk egyik vármegyei lapban, hogy Békéscsabán február 5-én a Luther utcai evang. iskolában a Méhész Egyesület ingyenes oktató előadást tart kezdő méhészek számára. Előadó Lehotzky Sándor ev. tanító.

Mint hogy tudomásunk szerint Gyomán is megalakult és létezik (?) egy Méhész Egyesület és tudomásunk szerint Gyomán igen külön méhészeink is vannak, akik bizonyára szívesen meghoznák a köz érdekében azt az áldozatot, hogy a kezdő méhészeket kioktassák a legszükségesebbekre. Felvetjük a kérdést, nem volna-e helyes és célszerű, ha a helybeli Méhész Egyesület is rendezne Gyomán a méhészettel foglalkozni óhajtó kezdők részére egy ilyen tanfolyamot?

Kultur est az „Apolló” mozgóban.

Gázvédelem címen tarti nagy érdekes előadást Nyisztor Péter igazgató 1933 február hó 15-én az „Apolló” mozgóban este fél 8 órai kezdettel a gyomai Közművelődési Egyesület sorozatos kultur- és ismeretterjesztő előadásainak keretében. Az előadás iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik, melyre ismételten felhívjuk közönségünk figyelmét.

A kísérő műsorban színre kerül: „Mit susog a fenyő erdő” című 1 felvonásos szibériai történet. Ezen egyfelvonásosnak írója Csonli István, minél közveiben szemtanu és bajtárs veit részt a történelemben az Oroszországhoz tartozó kelet Mandzsuriában a Bajkáltón túl a Csita Pestschankai II. fogoly táborban 1916-ban.

A szindarab 25 szereplőt foglalkoztat.

Kedvezményes utazás az Országos Mezőgazdasági Kiállításra.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár rendezőbizottsága az idei kiállítás időpontját március 25—27 napjában állapította meg. A kiállítás látogatói részére a m. kir. államvasutak igazgatósága a löbbi közlekedési vállalatokkal együtt féláru utazásra jogosító igazolványokat engedélyezett. Az igazolványok március 17 napjától április 2-ig érvényesek.

A lókiállítás ez évben újabb attrakciókkal fog szolgálni, az állami méntelepek közül *Bábolna* hatos fogattal, *Mezőhegyes* 4—négyes fogattal fog szerepelni, míg a kisbéri ménesből 8 fiatal kancát fognak nyereg alatt előlovagolva bemutatni. A lovas látványosságok számát előreláthatóan növelni fogja a hadiárva lovász fiúk zenekara, melynek tagjai lóháton fognak zeneszámaikkal szerepelni.

A szarvasmarhák, serlések, juhok kiállításában elsőrangú anyag fog szerepelni. A rendezőség azonkívül minden elkölvel az értékesítés előmozdítására.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Farkas István, Vékony István, Págyi Etelka, Gácsi György, Munkácsi Lajos, Munkácsi Eszter, Schöbel Lajos. **Házasságot kötöttek:** Varga Bálint—Izsó Rozáliával. **Elhaltak:** Szabó Mária 9 éves, Izsó Lajos 82 éves, Molnár Erzsébet 63 éves, özv. Zöld Gergelyné K. Juhász Mária 80 éves, Hajdu Lajos 74 éves, Munkácsi Lajos 3 éves.

Vonatok.

Rongyos a ruhája. Karján nagy-nagy kanna. Szomorú az arca. A vonatot várja.

A vonat jött. Köhögve megállt. Útjára bocsájtá sok-sok utasát.

Mindenki indul valamerre; ki erre, ki arra; de ki az életbe.

A vízárús gyerek friss vizét kiáltja. Már indul a vonat... még tele a kanna...

A vonat jött. A vonat elment. A vízárús gyerek búsan hazament.

Otthon édesanyja várja betegen. Életük tengetik a nehéz kevesen.

Igy megy ez náluk nap-nap után. ... vonatok mennek vonat után...

Mikor csendes minden, este imádkoznak. ... a robogó vonatokon mások vígan vannak...

Elfáradt lelkükből könnyet is hullatnak. ... a robogó vonatokon mások vígan vannak...

Vonatok jönnek, vonatok mennek... marad a szenvedés, maradnak a könnyek...

Ezeknek vonatja oly nehezen jön el... Két fekete lóval, fekete hintóval...

Vonatok jönnek, vonatok mennek... vonat érkezését várja egy kis gyermek...

Rongyos a ruhája. Karján nagy-nagy kanna. Meztelen a lába. Szomorú az arca.

Vonatok jönnek, vonatok mennek... Marad a szenvedés, maradnak a könnyek...

Vonatok Atyja, hatalmas Isten vagy... Ura vagy a földnek... a szegények, árvák szenvedését mégis hogy tűrheted!...

Pesti diák.

Mennyi lesz a kutyaadó?

A házörz és pásztorkutyák adója legfeljebb 2 pengő lehet, az egyéb kutyáké pedig legalább 5 pengő.

A földművelésügyi miniszter most kiadott rendeletével életbeléptette az állategészségügyről szóló 1928:XIX. törvényt.

Behozza a törvény az általános ebadókötelezettséget. Minden kutya után adót kell fizetni.

Az ebadó a házörz és a pásztorkutyák után egy pengőnél alacsonyabb és két pengőnél magasabb, egyéb kutyák után pedig öt pengőnél alacsonyabb nem lehet. Az ebadóból befolyó jövedelem a törvényhatóságot illeti, de azt csak állategészségügyi, vagy állattenyésztési dologi kiadások fedezésére szabad fordítani. Átmeneiileg 1923 december 31-ig az ebadó jövedelem felerésze közegészségügyi célokra is felhasználható.

Országos vásár Szarvason
Hivatalos értesítés szerint a legközelebbi országos vásár Szarvas nagyközségben február 17-én, 18-án és 19-én tartják meg, amelyre vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

HIREK

Dr. Legeza Tibor ügyvéd jelenti, hogy ügyvédi irodáját megnyitotta és ügyvédi gyakorlatát Gyomán III. Szabadság tér 4 sz. alatt (Csendőrség melletti Iványi házban) megkezdte.

Áthelyezés. Dr. Kanyó Tivadar Tiszaföldvárról Gyomára helyezték állomásfőnöki minőségben.

A tavasz első hírnöke. A Mauthner Ödön részvénytársaság díszes, képes magárjegyzéke megjelent, amelyet minden érdeklődő díjtalanul kap meg. A cég áldozatkészségére jellemző, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok dacára, meglevő **Kossuth Lajos utca 4 szám** alatti fióközlete mellett a vevőközönség kényelmére **Vilmos császár ut 59 szám** alatti a Nyugati pályaudvar közelében **új fióközletet** nyitott.

Az endrődi református istentisztelet f. hó 12-én, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor tartatik a szokott helyen: a gyomavégi ovodában.

Gumibotot kaptak a budapesti rendőrök.

A spanyolnátha

és általában mindenfajta meghűléses megbetegedés legbiztosabban leküzdhető az ezerszeresen bevált

Aspirin-

tabletták

használata által.

Vásárlásnál kifejezetten Aspirint kérjen és ügyeljen az eredeti „Bayer”-csomagolásra, a zöld szalaggal. Kérdezze meg orvosát.

Minden gyógyszeriarban kapható.

Elhalasztották a miniszterelnök békésmegyei látogatását.

Békésvármegye törvényhatósági bizottsága február 25-én közgyűlést tart.

Kitűnő korpa kapható a FUTURA gyomai raktárában.

Iskolai ünnepély. A helybeli községi gazdasági népiskola növendékei f. hó 11-én (szombaton délután 7 órai kezdettel) műsoros iskolai ünnepélyt rendeznek, melyre Gyoma község érdeklődő közönségét szeretettel meghívjuk. A háziipari kiállítás költségeinek fedezésére személyenként 50 fillér önkéntes adományt elfogadunk. Az adakozók közül ezidén is a gyermekek által készített háziipari tárgyakat sorsolunk ki. Kiosztásra kerül: 1 drb. szőnyeg, 2 drb. törülköző, 4 drb. gyümölcsfa oltvány, 2 drb. rózsaoiltvány, 3 drb. cirokseprő, 2 drb. gyökérkefe és 1 drb. gyékény lábtörő. Igazgatóság.

Szemestengerit a Futura a legmagasabb napi áron vásárol.

Felhívás. Mindazok a szülők, akiknek 5—10 éves korban levő sikeknéma gyermekük van, összeírás végett jelenkezzenek a főjegyzői irodában március 15-éig.

Hetenkint háromszor fog ülésezni a ház: kedden, szerdán és csütörtökön.

Rendelettel tiltják el a henteseket a meleg sülték készítésétől.

Nem szabad politikai népgyűléseket és felvonulásokat tartani.

Majd a legközelebbi kiránduláskor talán.

Este 8 óra után értünk vissza Siófokra. Az egész hajóútféle csak egy egész pengőt fizeltünk. Tizenegy óra előtt indultunk vissza s egy fáradtan áfutazott éjszaka után, reggel 4-20 órakor érkeztünk vissza Gyomára.

A Balaton egész terjedelmében magántulajdon. A Balaton Európa középső részének legnagyobb tava. Területe 690 km², hossza majdnem 82 km, legnagyobb szélessége 15 km., legszűkebb része (Tihany-Szántódpuszta) másfél km. Ezen a részen van a legmélyebb rész, 11 méter mélység. A tó átlag mélysége 4-4,5 méter. Ha a Balaton vize eltűnne, tökéletes róna területé a helyén.

A Balatonnal kapcsolatban sok monda maradt ránk.

A kirándulókat Siófokról Balatonfüredre, Tihanyba és vissza a „Helka” és „Kelén” gözhajók vitték.

Azt mesélik, egy öreg főúr lakott Tihany várában, kinek két leánya volt: Horka és Helka. Horka nagyon haragudott Helkára, amiért ez egy szegény pásztorlegényhez, Kelénhez, akart férjhez menni. Együtt őrizték az öreg herceg aranygyapjas kecskenyáját, mely nagy kincset ért. De elvette tőlük Horka és az ura, Thuz, alvidéki herceg. El is akarták pusztítani a szegény jó Helkát urával, Kelénnel, együtt. De a Balaton jószívű tündére, Sió, megmentette őket. Nagy vihart támasztott, mely az aranygyapjas kecskenyáját behajította a tóba. Erre megszakadt a kapzsi Horkának a szíve. Ott fekszik Tihany egyik sziklája alatt és kénytelen felelni minden idegennek, aki megszóltja. Ez a tihanyi viszhang. A kecskekörmöket a Balaton vize még ma is egyre kiveti a partra.

A békéscsabai MAV Menetjegyiroda részéről Bielik és März urak ügyesen, szakszerűen rendezték meg a kirándulást.

Csak annyit még: A siófokon ránk köszöntött kis melegben a „forróbbvérűek” minden áron lubickolni akartak a többi

strandolókkal, de — a rossz nyelvek szerint — az egyik izzadó úrnak a pénztárnál diszkrétan megsúgták, csak ha előbb megmosakszik lehet szót a fürdésről, mert nem hagyhatják bepiszkítani a vizet. Ugy tudjuk, az illető úr nem für-

dött meg s meg sem pukkadt sem a melegtől, sem a méregtől.

A vasúti költség 6 pengő, a hajóút 1 pengő volt

Megérte, máskor is elmegyünk.

Dalárdáink hivatása.

A magyar dalosügy életének legjelentősebb eseményei mindenkor az országos dalosversenyek voltak. Az ország közvéleménye ilyenkor figyel fel igazán a magyar dalnak mind jobban fejlődő művészi fejlődése, magasha lövő lendülésére. Ilyenkor lép ki a közöny homályából dalosügyünk a megismerés és méltányoló elismerés ragyogó napvilágába.

A XXIII. országos dalosverseny is hatalmas megnyilatkozása volt a magyar kultúra erejének és a magyar élniakarásnak. *Nemzeti erők a mi dalunk!* Ennek hatalmas erejével küzdenek a magyar dalosok megalkuvást nem ismerő elszántsággal, lelkes kitartással és reménységgel féltve őrzött álmunk mielőbbi megvalósulásáért: boldog *Nagymagyarországot!*

Mindnyájunk drága kincse, az édes magyar dal minél nagyobb fejlődése érdekében legyen szabad ez alkalommal röviden arra mutatnunk e sorokban, hogy a Dalárdák a népdalkultúra és népművelés szolgálatában minő hasznos, áldásos működést végezhetnek.

A társadalmi béke, kulturális és nemzeti szempontoknak egyaránt küzdő harcosai a dalosok ezrei. A szépnek, a művészinak, a vallásosságnak, a hazaszeretnek, a kegyeletnek tesznek szolgálatot működésükkel ezen énekesek.

A karéneklés művészetét ál-

talánosságban értékelni, az egyesületi daléneklést megkedveltetni népünkkel volna az a feladat, melyre minden társadalmi alakulatnak legelső feladata volna hatásosan közreműkölni.

A magyar dal okszerű irányítása és terjesztésével minden községben helyes mederbe és irányba kellene terelni a zene és a nótá iránti érzékkel, jó hallással bíró egyének táborát. A felnőttek körében a népdalok megkedveltetése dalárdák szervezése által érhető el és fokozható eredményesen. Igen, mert a dalárdákban a népdalok hangfestése, színezésével előadott dalok nemcsak a dalárda tagjaira, hanem a hallgatóság lelkére, szépérzékére is mély benyomást gyakorol. A nótás ifjúság utánozni iparkodik a szép éneklést, ami által lelkét nemesíti, a szépérzékét finomítja.

A népművelés ügyének tesz, a dalárda szolgálatot, midőn minden megfelelő alkalommal szerepelni igyekszik, mert a nagy közönségre csak akkor lesz nevelői hatással éneklése, nótája, ha azt gyakran hallja.

Igen fontos, hogy szép egyházi énekeket adjon elő a templomban a dalárda, mivel a olt az áhitatot, az ünnep fényét emeli és a vallásos nép jóindulatát is megnyeri.

Sokan nem tudják azt, hogy micsoda értéke, kincse nemzeti életünknek a népdal. Azért

bevallták a *meghűlés első jeleinél és fejfájásnál!*

tehát műveljük, tanítsuk és kedveltessük meg már a népiskolában, a népművelés terén és végül a dalárdai éneklésben emeljük művészi nívóra, magasságra a magyar népdalt.

Különösen a mai kor nemzetközi szelleme az, mely ellen hatalmas erővel kell küzdenünk a zene és dal kulturális fegyvereivel, ha a magyar népet megakarjuk menteni.

Népünk körében ma az idegen zene és dal szeretete annyira terjed és oly sok hívőre talál, hogy attól lehet félnünk, miszerint a népdalt kiszorítja és valóságos nemzeti veszedelemmé válik népünk hazafias gondolkozása, érzelmeire nézve.

Szervezzük, erősítsük tehát a magyar dalos köröket az egész vonalon! Állítsuk fel a földműves dalárdákat, vegyeskarokat, gyermekkarokat minden községben, melyekben a résztvevők örömmel maradnak meg és működnek a magyar dalművelés szolgálatában!

A magyar nótáinkban a nemzet élő lelkiismerete él és soha el nem csügged a virrasztásban, a vigyázásban, a feltámasztás hitének, reményének ébren tartásában!

SZÓKE FERENC
ref. igazg. tanító.

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Idegenforgalom falun.

(18)

Irta: lovag MANZ GYÖRGY.

Az idegenforgalom megszervezése falun nálunk attól függ, hogy képesek vagyunk-e valami olyan specialitással egybekapcsolni, amely nemcsak a magyar városok lakóit, de később a külföldieket is a nálunk való nyaralásra csábítaná. Mert itt nem olyan helyekről van szó, ahol bizonyos természetes táji szépségek, gyógyforrások vagy kitűnő sportalkalmak képeznék az idegenforgalom fejlesztésének alapját, hanem kizárólag az átlag-faluról, ahogyan azt az Alföldön és Dunántul találjuk.

Egy nagy természetbeli előnyünk van, amely a mai nyaralóközönségnél sokat számít, a száraz, napfényes nyár. Ha most ehhez hozzávesszük a modern világban mind nagyobb teret hódító gyermekkultuszt és azt a tagadhatatlan tényét, hogy a szülőknek nyaraláskor szintén kell egy kis pihenő, akkor már meg is van a specialitás: a kifejezett gyermeknyaraló. Nyaralóhelyeinket úgy kell berendeznünk, hogy ott a lakással, étellemezzel és kiszolgálással együttjárjon a gyermekgondozás, foglalkoztatás, felügyelet, szórakoztatás és ápolás. És az étellemeznél különösen olyan tápanyagokról való gondoskodás, amelyek a gyenge városi gyermek fizikai megerősödését veszi célul. Gyermeknyaralás, gyermekegészség és e mellett a felnőtteknek is teljes üdülés minden

gond nélkül, ez az, ami ma az egész világon a legkeresettebb nyári program. A szülő magával hozza kisdedeit falura, de amint megérkezik, a lakásadó átveszi az összes gyermekeket saját gondozásába, reggeli felöltöztetéstől lefektetésig. És hozzá olyan étellemezésben részesíti, amely a gyermek testi fejlődését garantálja. Mész, jó házi kenyér és bőségesen tej, még pedig kecsketej. Kórházak, szanatóriumok kapva kapnak minden alkalmon, hogy kecsketejet kaphassanak, kivált gyermekek számára és nagy attrakcióként hirdetik, hogy kecsketej kapható. Ha falvaink ezt tudják hirdetni, hamarosan fel fog lendülni idegenforgalmuk a nyaralás idejénél alatt. Hiszen ez a legnagyobb nehézség a rendes nyaralóhelyeken, hogy a penziók a gyermekek számára — bár olcsóbb áron személyenként — ugyanazt a kosztot adják, mint a felnőtteknek. És a nagy nyaralóhelyeken a gyermeknek szabad mozgása ezer meg ezer tilalakkal van korlátozva, gyepre nem szabad lépni, virágot nem szabad letépni, gyümölcsfáról nem szabad gyümölcsöt leszedni stb. stb. csupa tilalom, amely helyenként odáig terjed, hogy csak bizonyos külön megjelölt helyeken szabad a gyermeknek játszani.

Hát ez az, amivel felvehetjük a versenyt a világ minden dísznyaralójával, ha éppen a gyermeknek teremtünk egy külön paradicsomot, ahol ő a főszemély, érte lesz minden elkövetve, hogy jól érezze magát, egészséges legyen és jól szórakozzon.

Az idegenforgalom ilyen módon való kiépítésére szükséges lesz,

**Ha sorsjegyet vesz Bácsynál
Biztos főnyereményt csinál!**

A f. hó 13-án megtartott húzason **P 30.000** főnyereményt a 68373 számú sorsjeggyel egy szerencsés gyomai vevőnk nyerte. Ezen kívül szerencsés vevőink nyertek egy P 3.000 és több kisebb nyereményt.

Az ötödik osztály húzásai f. évi augusztus 17-én kezdődnek, melyre néhány nyerőszám még kapható a

Mindenki siessen szerencsését megragadni! Az ötödik osztály főnyereményei: P 300.000, 200.000, 100.000.

Bácsy és Társai Bankházánál

Marokkói sáska Póhalmon.

A póhalmi lucernaföldön hétfőn megjelent a marokkói sáska. Még nem fejlődött ki teljesen, csak foltokban jelentkezik. Vitéz Székely Sándor intéző gondoskodott róla, hogy a sáska had ne csináljon korábbi aratást, mint ahogyan ő tervezi, s már hétfőn kérlelhetetlen eréllyel megkezdte az égetést.

Emlékeztetjük baromfitartóinkat, hogy a sáskát zsákba szedve, forró vízzel leöntjük, megszártjuk, nagyon jó téli eleséget adhatunk belőle a baromfiaknak s többet is tojnak ettől az abraktól.

Jönnek a színészek.

Ez tartja most izgalomban községünk apraját-nagyját. És méltán. Az előzetes színházi jelentés már ki van ragasztva és ebből látjuk, hogy Károlyi József színigazgató elsőrangú társulatával érkezik községünkbe és július 20-án megkezdik előadásait az Erzsébetligeti nyári színházban.

A társulat tagjai közt viszont látjuk jól ismert művészeinket: a kedves megjelenésű Lászlóffy Ily primadonnát, Vértes Károlyt és Hidvégi Ernőt, ki igen olcsó árakon megkezdte már a bérletek gyűjtését. Reméljük, községünk dacára a nehéz helyzetnek, támogatja derék színészeinket.

hogymindenek előtt falusi népünket ebben a neki még egészen idegen szakmában kioktassuk, külön tanfolyamokat rendezünk és minden községben egy hivatásos idegenforgalmi rendezőt kinevezünk, aki a gyermeknyaraláson kívül a felnőttek elhelyezéséről, élelmezéséről, szórakoztatásáról és kiszolgálásáról is intézményesen gondoskodik. Az idegenforgalom megteremtésére legalkalmasabbnak tartom a mezőgazdasági munkásosztály bevonását. A szövetségi hitel segítségével lehetővé tehető, hogy a munkások kis telkükön már eleve olyan kis lakóházakat építsenek, ahol egy nyaralásra kiadható szoba külön be legyen rendezve. A többi felszerelés, konyha, butorzat, edények stb. legjobban a mezőgazdasági kisipar kiépítésével állítható elő. Az idegenforgalmi szolgálat megszervezése abban áll, hogy a nyaraltatásra vállalkozó családok felváltva kötelezik magukat a nyaralók beszállítására, a vasút állomástól a faluba, a podgyásznak elszállítására, az idegenek kalauzolására, szórakoztatására különböző sportlehetőségek előállításával és legfőképpen a gyermekek felügyeletére, gondozására és foglalkoztatására.

Nagyon nagy súly helyezendő arra, hogy a már említett közhygiénai berendezkedések (légyirtás, szúnyogirtás, kútak és árnyékszék rendezése) szintén megtörténjenek.

(Folytatása következik.)

A „GYOMAI UJSÁG” hirdetései legolcsóbbak!

Megnyilt többek kérelmének eleget téve Megnyilt

BUDAPESTI MINTÁRA BERENDEZVE

DOMOKOS ALBERT MŰSZAKI ÜZLETÉBEN

A NYILVÁNOS TELEFON ÁLLOMÁS HIVÓSZÁMA 9.

Ne zavarjon, molesztáljon senkit telefonálási kérelmével a lakásán vagy irodájában. Udvariasságból mindenki azt mondja, hogy szívesen megengedi és közben mást gondol. Telefon beszélgetéseit intézze el üzletemben berendezett nyilvános telefon állomáson.

Diszkréten beszélhet. Titoktartás biztosítva.

Szenzációs labdarugó mér- kőzés.

A patinás Gy. S. C. kebelében alakult „Körös” csoport sokat ígérő mérkőzést tart vasárnap (16-án) délután fél 5 órakor az Erzsébet-ligeti pályán a Békéscsabai M. T. F. ELŐRE kiváló csapatával. Belépődíj: ülőhely 50 fillér, hölgyeknek 30 f., állóhely 30 f., levente- és diákjegy 20 f., gyermekjegy 40 fill.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Gábor Ilona, Gellai Erzsébet. M. Szabó István, Haibach Imre. **Elhaltak:** Szabó Sándor 71 éves, özv. Pfeifer Ádámné Schwalm Zsuzsanna 82 éves.

HIREK

ifj. IVÁNYI ALADÁR

Akik megrendült szívvel kísértük utolsó útjára, mind annak a nehéz kérdőjelnek súlya alatt álltunk lehajtott fejjel: Miért kellett ennek így történni? Miért???

A tragikusan sújtott szülők, testvérek mérhetetlen bánatában osztozik az egész község lakossága. Az ő nagy szenvedésük érzete szinte letompítja azokat az egyéni érzéseket, melyek mindenki szívében nyilaló fájdalmat okoznak egy húsz éves férfi elvesztésén.

... A 86 éves aggastyán kegyeletül földből kiemelt virágtőt visz a koporsóra: „Ültessék el Ali sírjára!” ... Hát nem szívbe markoló, mikor az „ösz” temeti a „tavaszt” és közben fájó könnyeket ejt?!

Így volt megírva a sors könyvében.

Kedden délután impozáns részvét mellett temették el ifj. Iványi Aladárt, ki tragikus hirtelenséggel, súlyos operáció után szombaton este Budapesten meghalt.

Osztatlan részvételt van mindenki a rövid idő alatt második gyermekük elvesztésével sújtott Iványi Aladár és családja iránt.

Purgly Emil, volt földművelésügyi minisztert, zsófiamajori birtokost, beválasztották a 33-as bizottságba.

József főherceg egy halványkék karátos briliánsát egy millió pengőért adta el egy indiai maharadzának.

A békéscsabai új vasúli állomás felavatására a földművelésügyi és kereskedelemügyi minisztereket is várják a csabaiak.

Báró Perényi Zsigmondot és gróf Teleky Tibort koronaörökké választották.

A solymári bányakatasztrófa megmenekültjeiért. A somlymári bányakatasztrófa kilenc megmenekültjét még ma is igen sokan keresik fel részvétükkel. Tolnai Világlapja volt az első, amely a sokat szenvedett bányászok segítségére sietett és kétszáz pengőt, valamint kilenc tiszta gyapjuk Tropical Fresco öltönyt küldött nekik. A képeslap ezzel együttérzését fejezte ki azokkal az emberekkel, akik négy napi irtózatos küzdelem után valóban a halál torkából kerültek vissza családjukhoz.

Beszélő kezek. Jósolni lehet a kezekből, írásból, koponya alakjából, sőt a mozdulatokból is. A beszélő kezeiről és a jóslásról rendkívül érdekes cikket közöl a Délibáb. új száma, amely gazdag tartalommal 84 oldal terjedelemben 120 képpel jelent meg. Budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágereket, egyfelvonásos szindarabot, novellát, folytatáhos regényt és nagyszern filmriportokat talál az olvasó a Délibábnak. Egy szám ára 20 fillér.

Csapadék naptár.

Julius hónap	7	8	9	10	11	12	13	Össz.
Társulati székház		3.6	2.2					5.8
Körös-ladányi őrház			12.—					12.—
Folyáséri sz.-telep		3.6	2.7					6.3
Peresi szivattyutelep		4.—	5.—					9.—
Kéthalmi őrház		3.8	5.6					9.4
Udvarnok (Roik cs.-őr)		3.—	2.—					5.—

Szerencse. Azt tartja a közmondás, vannak olyan szerencsés emberek, kik a többi pechesekekkel szemben, kik hiába erőlködnek a leghosszabb pávatollal is, nem jutnak az orruk hegyénél tovább a csiklandozással, de ők, a szerencsések, ugyanennyi fáradtsággal az orrhegyre irányított csiklandozással minden különösebb fáradtság nélkül, egész a hátuk befejezéséig levonatkoztatják azt a gyönyörködhető érzést, mit hétköznapiasan „szerencsé”-nek nevez a lutrinál lecsúszott halandó. Ők azok a szerencsések, kiknek a kezükben tartott sár is anannyá válik.

Az Endrődi Iparos Dalárda Országos Dalosversenyi szerepléséről a későn beérkezett beszámolót csak a jövő számunkban közölhetjük.

Öt világrész visszhangzik a dicsérettől, mellyel az Aspirin-tablettáknak adóznak. A 33 év óta mindig ismétlődő eredmények igazolják, hogy az Aspirin-tabletták a leghatásosabb szer mindennemű hűlés, járvány, reuma, csusz, zsába, azonkívül fej- és fogfájások ellen, anélkül, hogy a szívre káros hatással volnának. Könnyen elképzelhető, hogy ilyen kitűnő szer állandó utánzásnak van kitéve. Ügyeljen azért az eredeti csomagolásra a „Bayerkeresztrel”, mert hamisítványok gyakran hatástalanok, sőt sokszor károsak.

Felvétel a Békésmegyei Márta Diákotthonba. A budapesti IX. ker. Liliom-u. 13. sz. alatt levő Márta Mátér Diákotthonban megüresedett helyekre 1933/34 tanévre szóló felvételi kérvények augusztus 25-ig beadhatók. Pályázhatnak oly szegénysorsú, példás viseletű és jó előmenetelű egyetemi és főiskolai hallgatók, kik tanulmányaikkal Budapesten végzik. A szobák 2-6 személyesek. A város közepén, az egyetemekhez közel fekvő szép kertés otthonban, hol külön tanuló, társalgó és fogadó szoba van, fürdő, zuhanyozó, fűtés és gázrezsó használat szolgálják a hallgatók kényelmét, a bentlakás díjtalan. — Bővebb felvilágosítást készséggel postán is (válaszbélyeg mellékelendő) az Otthon háznagya.

Jégesők voltak az ország több részén, sok helyen kárt is tettek. Minket eddig — szerencsénk — elkerült a jégeső.

A kisántant és Szovjet Oroszország megnemfámadási szerződését aláírják.

A képviselőházat július 13-tól október 24-ig elnapollák.

Vérző szívünk fájdalommal sikoltjuk el, hogy az Úr sujtó keze ismét ránk nehezedett és Máriánk után elvette tőlünk egyetlen édes jó fiunkat, drága testvérünket, szeplőtlen lelkű és testű

ALINKAT

Viruló életének huszadik évében, Budapesten pár napi gyötrelmes szenvedés után folyó hó 8-án fél 10 órakor, a halotti szentségek felvétele után, visszatért nemes lelke Istenhez.

Kis Alinkat folyó hó 11-én délután 3 órakor kísérjük utolsó útjára a gyomai római katolikus temetőbe.

Az engesztelő szentmise áldozat bemutatása 12-én reggel fél 8 órakor lesz.

Gyoma, 1933. évi július hó 8-án.

DRÁGA SZIVÜNK, MINDENSÉGÜNK,
ÖLELKEZZETEK FENN EGYÜTT!

Iványi Aladár
és neje
Lajosy Mária
szülei

Margit,
Gizella,
Blanka
nővérei

Dr. Diczig József
Dr. Legeza Tibor
sógorai

Diczig Péterke és Palika, Legeza Tibike
kis öcsikéi

Velünk siratja Pista bácsi, az Iványi, Tiszó, Bárdos,
Toroczky, Diczig család és a számos rokon.

Az Iványi Aladár és István cég tisztviselő kara és munkásai mély szomorúsággal jelentik

ifj. IVÁNYI ALADÁR úrnak

folyó hó 8-án történt elhunytát.

Elvesztettük irántunk testvéri jóindulattal viseltető, szeretett ifjú főnökünket, akinek nemes gondolkodására, határt nem ismerő jóságára soha el nem múló hálával gondolunk és emlékét mindenkor tiszteletteljes kegyelettel fogjuk megőrizni.

Gyoma, 1933. július 11-én.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

MEGNYILT!

Értesítjük a tisztelt közönséget, hogy Gyomán, Horthy Miklós út 21 házszám alatt (dr. Singer ház)

villanyszerelő és műszerész üzletet és műhelyt nyitottunk.

Foglalkozunk minden e szakmába vágó új és javítási munkákkal. Fővárosi és más nagyvárosi tapasztalataink alapján módunkban áll a tisztelt közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni. Törekvésünk, hogy a tisztelt közönség ezirányú kényelmét biztosítsuk és haladva a korrallal, a technika minden vívmányát e téren azonnal bevezessük.

Gyárakkal és nagykereskedőkkel sikerült olyan megállapodásra jutni, hogy mindenben a fővárosi árakat tudjuk tartani.

Raktáron tartunk minden e szakmába vágó árukat. Törekvésünk, hogy munkánkkal és árunkkal a közönség bizalmát megnyerjük.

Kérjük a tisztelt közönség pártfogását

LACH és KUN

villanyszerelő és műszerész.

Szilid árak! Preciz munka! Pontos kiszolgálás!

Nyomtatványait

a Hungária nyomdában rendelje!

A Lamper féle

MALOM igen előnyös áron eladó.

Érdeklődni lehet a Magyar Olasz Bank R. T. csabai fiókjánál, vagy dr. Forray Lajos békéscsabai ügyvédnél.

PUBLIKACIÓ.

Barát Imre (Hősök Emlék-útja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstanfolyamot elvégezte, a mindenkori napszámért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu kador bornak literje 44 fillér.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József faterkedőhöz Gyomán.

Egy különbejáratu butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben 2 butorozott szoba és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyetlen különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

Zeőke telepen Andrassy út 14 sz. ház eladó, feltételek ugyanott megtudhatók.

A Gyomai Szeszfőzde értesíti a lakosságot, hogy az eperfőzés már megkezdődött. Eper pálinkát, saját főzésűt már lehet kapni. — Ugy az eper, mint minden érett gyümölcsöt a pálinka főzésre vásárol. — Akinek főzni valója van, az jelentkezzen Kovács Jánosnál, vagy Gácsi Elek üzletvezetőnél.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndíj mellett.

**Reizmann Márton
ZONGORA és PIANINÓ
készítő, hangoló**
Budapestről-Gyomára érkezik. Elsőrangú szakember, hangolást, javítást, bőrozést, olcsón, a legteljesebb felelősséggel vállal.

Előzetes és szives megkeresést kér: H L A T K Y B É L A úr címére Gyoma, Attila utca 5.

Csépléshez mázsálási blokkönyvek kaphatók a HUNGÁRIA könyvnyomdában, Gyomán

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Dévaványa átcsatolása Békésvármegyéhez.

Gömbös Gyula miniszterelnök a nagyatádi Szabó István szoborleplezésén Z. Nagy Ferenc és dévaványai társainak az átcsatolásra vonatkozóan azt mondotta, adják be minél hamarabb az átcsatolás iránti kérelmüket, bizonyosra veszi, hogy nem maradhat fenn továbbra is Dévaványa lehetetlen közigazgatási helyzete és hozzájárulnak az átcsatoláshoz.

Dévaványa képviselőtestülete egyhangú határozattal mondotta ki átcsatolási szándékát.

Dévaványa társadalmi egyesületeinek összes kiküldöttjei szintén egyhangú lelkesedéssel foglaltak állást az átcsatolás mellett.

Békésvármegye törvényhatósága, Gyoma és Endrőd nagyközségek képviselőtestületei örömmel vették tudomásul Dévaványa nagyközség átcsatolási szándékát.

Mióta ezek az események történtek, a Körösök, a Tisza már kétszer is megáradtak; a dollár már nem pénzkirály többé; a Revízió fogalom lett, — és így sok minden megváltozott azóta, csak Gömbös Gyula miniszterelnök becsületes szándéka még mindig a régi. S ha annak idején ő is szükségesnek tartotta országos gondjai között a dévaványai átcsatolást jogosnak, igazságosnak, szükségesnek tartani, micsoda ismeretlen erők porosítják valamelyik asztalfiókban Dévaványa képviselőtestületének egyhangú átcsatolási határozatát, hogy az még Szolnokmegye törvényhatóságának tárgyalá-

ságig sem jutott el? Nem mintha nagy jelentősége lenne Szolnok megye határozatának, hiszen előre tudjuk, nem lesz annyira tárgyilagos, hogy a 60 ezer holdas Dévaványa helyzetén segítve, annak átcsatolási szándékát jóváhagyja. Határozatát már eleve ismerjük és tudjuk, hogy az elutasító lesz. Dehát csak lássuk már egyszer azt a határozatot, mely fölött elfogulatlan helyen hadd mondanák már ki a végszót, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök éles látása, egészséges érzékelése helyesen látta-e Dévaványa tartóhatatlan helyzetét a jelenlegi közigazgatási lehetetlenségében és félretéve minden

megyei anyagi érdeket — hiszen másról nem is lehet szó — legnagyobb határú községünk közigazgatási, kulturális, anyagi és közlekedési helyzetén segítenek és átcsatolják ahhoz a Békésvármegyéhez, mely vármegyében vannak már amúgy is Dévaványa külső házai.

Gömbös Gyula miniszterelnök lelkes biztatásával szemben máris jelentkeznek olyan vélemények, melyeket ő nem érdemel, mert az ő felfogása ma is bizonyára a régi s már maga ez a tény is parancsolja, hogy Dévaványa átcsatolási határozata mielőbb tárgyalassék le Szolnok megye törvényhatósága előtt.

kal, másodsorban a dalárdák tagjait illeti.

Szép beszédeket mondtak: Nyisztor Péter, Vigh Endre, Bakos József és Szóke Ferenc.

Ott voltak előljáróink és községünk számottevő tagjai, kiket névszerint nem sorolhatunk fel mind, kevés a helyünk.

A fiatalság tánccraperdült s reggelig nagyon kedélyes hangulat volt, a legkisebb nézeteltérés nélkül.

Milyen póttadóval dolgoznak a békésmegyei községek?

A miniszterközi bizottság a kivetendő póttadók kulcsát községenként a következőkben alapította meg: Békés 54, Békéssámson 68, Békésszentandrás 63, Csabacsüd 59, Csorvás 68, Doboz 46, Füzesgyarmat 67, Gádoros 50, Gyulavári 60, Kétegyháza 68, Kondoros 56, Körösladány 65, Köröstarcsa 68, Mezőmgyer 65, Nagyszénás 65, Öcsöd 58, Szarvas 68, Szeghalom 58, Tótkomlós 65, Újkígyós 57, Vésztó 65, Mezőberény 58, Gyoma 50, Endrőd 45, Orosháza 46, Gerendás 52, Pusztaföldvár 48, Szentotonya 51 százalék.

Gömbös Gyula miniszterelnök gyásza.

A miniszterelnök felesége hétfőn hajnalban szívbénulásban hirtelen meghalt. Temetése szerdán délután volt óriási részvét mellett. A temetésen a kormányzó és hitvese is megjelentek.

Gömbös miniszterelnök külföldről és belföldről is ezrével kapta a részvétlíviratokat, melyek bizonyosságát teszik, mennyien osztoznak vele mélységes gyászában.

A Gyomai Dalárda serlegavató ünnepe.

Szombaton este nagy ünnepe volt a Gyomai Dalárdának: felavatták a két literes ezüsterlegel, melyet az Országos Dalosversenyen nyert a dalárda.

Kettős ünnep volt ez, mert végre sikerült közönségünk eddigi közönyét a dalárdával szemben leküzdeni. A vacsorán részvett 180 egyén olyan tiszteletre méltó sokaság, szerelnők azt hinni, szomballól kezdve a Gyomai Dalárdát Gyoma közönsége magáénak vallja.

Frühwirth Mátyás országos elnök táviratilag mentette ki

elmaradását, de Vigh Endre kerületi elnök eljött és nemcsak sok szereleltől áthatott beszédeivel ért el nagy sikert, hanem reggel felé a Vigh Endre féle csellózással vállolt ki tomboló hatást hallgatóságából.

A Gyomai Dalárda Hajdú Béla karnaggal, a Vegyeskar Pánczél Emil karnaggal olyat produkált, hogy a belső és külső hallgatóság nagyobb része csodálkozással álmélkodott, nem is tudták, hogy a két dalárda ilyen tudással rendelkezik. Ez a legszebb elismerés és ez elsősorban Hajdú Béla és Pánczél Emil karnagy-

Az OMGE gyümölcsstelepitési kölcsönt kér kisgazdák részére.

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter gyümölcsstelepitési akciót indított, amely szerint a 20—50 holdas gazdák 5—5 holdas gyümölcsös telepítésére 2000 pengő, későbbi időben visszafizetendő telepítési kölcsönben részesíthetők. A cél az, hogy a kisebb gazdák, akik a gyümölcsstermelésre elsősorban hivatottak, új gyümölcsösöket állíthassanak fel. Ezt a célt azonban a fentemlített lehetőség csak részben szolgálja, mert a kedvezményes kölcsönt a törpebirtokosok nem vehetik igénybe. Ezért az OMGE felterjesztésben kérte a földmivelésügyi kormányt, hogy a kisgazdák már 1—1 holdas gyü-

mölcstelepítés esetén is részesülhessenek a gyümölcstelepítési kölcsönben, továbbá, hogy a kölcsön összege ne első helyen való bekebelezéssel biztosíttassék, hanem a kölcsön összegét a gazda adókönyvébe írják elő és mint adó tartozást a visszafizetések időpontjában részletekben hajtsák be.

Az 557. „Botond” cserkész csapat tábortüze

július 16-án, kedvező időben, szép számú közönség előtt hű képet nyújtott a csapat munkájáról, életéről. Központi helyet a jamboree foglalta el. Leikiismeretes, komoly munka eredménye volt minden szám, amellyel mosolyt próbáltak varázsolni a fáradt emberi arcokra. Ha minden magyar csapat így készül a gödöllői világtáborozásra, akkor sikerül felébreszteni a még alvók lelkiismeretét is, hogy a magyar nép jobb sorsot érdemel. A jövő az ifjúság kezében van. Ha sikerül a külföld fiainak szeretetét megnyernünk, hiába próbálják azt otthon erőszakkal is ellenünk fordítani, nem lehet. A jamboree-en a jövőt nyerjük meg. Ez a célunk, amikor olyan lelkiismeretes, céltudatos munkát végeznek cserkészeink. (Cs.)

Budapest árvaszéke több mint 12 millió árvavagyoni kezel.

Az Endrődi Iparos Dalkör sikere az Orsz. Dalosversenyen.

A Dalkör 36 működő taggal, 2 helybeli koszorúslánnyal és 3 kísérővel utazott a dalosversenyre. A könnyű népdal csoportban 19 versenyző és 7 versenyen kívüli dalárda között 26 ponttal III-ik díjat, márványlapon művészi koszorút nyert.

A versenyen résztvettek: Koszorús lányok: Tüköry Jessy és Finta Jolci úrleányok, kiknek fáradozásáért és áldozatkészségeért ezúton is hálás köszönetükkel fejezik ki a dalosok.

Karnagy: Palotai Ferenc.

Tenor I.: Kurilla Vince, Éliás József, Jakus Lajos, Timár János, Kurilla Péter, Liziczai János, Kohn Károly, Timár László.

Tenor II.: Duda Lajos, Tóth András, Kovács Ferenc, Véha Vendel, Szanyik Károly, Pelyva Gergely, Csuvár Elek, Gyuricza Imre.

Bassus I.: Hoffman Ferenc, Kulik István Dinya Illés, Pusztás Lajos, Szujó Lajos, Juhász Elek, Gyetvai András, Szébeny István, Búza István, Fekécs Gergely.

Bassus II.: Knapp Endre, Tim Máttyás, Timár Imre I., Hornok István, Csuvár József, Hegedűs Miklós, Timár Imre II., Szurovecz Miklós, Kurilla János, Gyuricza Imre I.

A legnagyobb részt a kereset nélküli iparos dalárdatagok budapesti utazási és ellátási költségeinek fedezésére adományozták:

Endrőd község 100 P, Ipartestület 40 P, Csernus Mihály, a dalkör díszelnöke 20 P, Endrődi Első Hengermalom 10 P, Endrőd Gyomai Takarékpénztár 5 P, Kereskelmi R.-T. 5 P, Varju Fülöp 1 P-t.

Az Endrődi Iparos Dalkör sikeres szereplésére fel kell figyelni Endrőd lakosságának. A dalárda adminisztrálásához szükséges anyagi támogatással és erkölcsi jutalmazással lelkesítsék a dalárda tagjait, hogy szorgalmas tanulással a legközelebbi versenyen még sikeresebb eredményt érjenek el.

Az Endrődi Iparos Dalkör sikeres szereplésére fel kell figyelni Endrőd lakosságának. A dalárda adminisztrálásához szükséges anyagi támogatással és erkölcsi jutalmazással lelkesítsék a dalárda tagjait, hogy szorgalmas tanulással a legközelebbi versenyen még sikeresebb eredményt érjenek el.

Mezőgazdasági téli tanfolyam Gyomán.

Mezőgazdasági tanintézetünk iskolájukon kívüli vándortanfolyamok tartásával nehéz kulturmunkát végeznek, amikor minden külön tandíj fizetése nélkül mezőgazdasági irányú szakoktatással megtanítják gazdáinkat és gazdálfiainkat a helyes gazdálkodásra.

Benedek Pál békéscsabai mezőgazdasági szakiskolai igazgató úrral folytatott beszélgetés alkalmával azt a biztató ígéretet kaptuk, ha valami közbe nem jön, a télen egy há-

rom hónapos tanfolyamot tartanak majd Gyomán, minden esütőtökön és vasárnap délután tartandó előadásokkal. A tanfolyamon a békéscsabai mezőgazdasági szakiskola tanárai lennének az előadók. A tanfolyamon résztvevők bizonyítványt is kapnak.

Hogy a mezőgazdasági szakiskolákban mit lehet tanulni, azt kérdezzék meg gazdálfiaink G. Nagy László gazdától, de egyben nézzék is meg az ő gazdálkodását s ha amit hallottak és amit láttak G. Nagy László gazduramnál s az felszók nekik, iratkozzanak be a békéscsabai mezőgazdasági szakiskolába, akiknek erre nem telik, azok a télen tartandó tanfolyamra iratkozzanak be.

Mindenkinek kell tanulni, de ma a gazdának kell legelőbbet ha boldogulni akar.

Vármegyei búza-verseny.

A ritka kedvező idő olyan búzaminőséggel áldott meg bennünket, hogy a vármegyei búzaversenyétől szenzációs eredményt várhatunk.

Most folynak a minta gyűjtések úgy a búzából, mind a talajból. Vasárnap a község-házánál **Dr. Pálka Pál** főszolgabíró elnökele alatt tartott értekezlet a búza és talaj minták vételére egy bizottságot választott, melynek tagjai: **Lehoczky Károly** gazd. felügyelő, **vitéz Paier Gyula**, **dr. Tüköry**

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Útépítés, vasútreform és kölcsöngépek. (19)
Irtta: lovag MANZ GYÖRGY.

Bulgária megmutatta, hogy kooperatív úton is lehet útépítési programokat megvalósítani. A belterjes gazdálkodás és értékesítés jó utak nélkül lehetetlen. Egy országos mezőgazdasági szövetkezetnek feladata lesz nálunk is, hogy egy nagyszabású útépítési programot a legkisebb költségen keresztülvigyen. Ennek mintáját a taxasi ugynevezett Drag-Road rendszerből meríthetjük. Az úttestet a termőföldön szabják ki, aztán elegyengetik és az első eső után egy erre külön konstruált primitív simító-géppel simára kenik oly módon, hogy a két árok felé lejtjen. Ha az úttestet időnként kellően olajozzuk, tapasztalatok szerint napi 5000 tonna megterhelésig minden időjárásban használható. Ahol pedig a forgalom emelkedik, az állam vehetné át ennek az útnak további kiépítését és gondozását. Így útépítési programunk az effektív forgalom arányában fejlődne ki.

Vasútaink további kiépítése ma súlyos pénzügyi nehézségekbe ütközik, a keskenyvágányú vonalak építése nem praktikus, mert a sok átrakással a terményforgalom csak komplikálódik és a veszteségek fokozódnak. Könnyen romlandó termények, mint amilyeneket a belterjes gazdálkodás előállít, a sok rakodást nem bírják, azonkívül vasútaink mobilitása is ezen rakodások által szenved. Az amerikai Pennsylvania vasúttársaság példájára meg kell teremteni nálunk is az ugynevezett Box-Car rendszert. A vasúti társaság erre a célra ugynevezett Boz-okat (félvagonos szállítási tartányokat) épít, amelyek a Lowry-ról egyenesen egy teherautóra átválthatók. Új tehervagonok helyett a vasút beállít egy megfelelő teherautó-parkot, amellyel ezeket a boxokat az országuton járattja a legközelebbi vasúti állomástól a jó utakkal ellátott községekbe, illetve a termelés színhelyére, ott lerakja megrakás végéig, aztán a legközelebbi járattal a vasúti állomásra szállítja vissza. Ezáltal

megtakarítja a termelő a fuvarozást, átrakást, a vasút pedig időt nyer, vagonparkjának akcióképessége a háromszorosára emelkedik és egyszersmind bekapcsolja hatáskörébe azokat a községeket és vidékeket is, amelyek messze félreesnek a vonalától. Ma arra törekszenek mérvadó helyen, hogy a vasutat a teherautók konkurrenciája ellen megvédjék, 30 kilométeres zárhatókat létesítsenek és ezáltal a terményforgalmat bénítják. A box car rendszerrel éppen ellenkezőleg a forgalmat óriási módon lehet fejleszteni anélkül, hogy a vasút költségei növekednének. Két box, ami egy teljes vagon szállítóképeségét képviseli, sokkalta olcsóbb, mint egy egész vagon kerekkel, fékkel stb. A vagonpark szaporítása a box által fölöslegessé válik, a vasútvonalak továbbépítését is meg lehet takarítani.

Végül említenem kell itt a technikai felszerelés egyszerűsítését, az olcsóbbátételét. Egy nagy szövetkezet keretében a kooperatív géphasználat a modern agrárállamokban évről-évre emelkedik. A szövetkezet megvásárolja azon gazdáknak mezőgazdasági gépeit, amelyeket a gazdák nem képesek teljes mértékben kihasználni. Ma nálunk igen sok ilyen túlméretezett gép hever parlagon a falvakban. Ezeket a gépeket mint kölcsöngépeket bocsátja a szövetkezet a gazdák rendelkezésére. A mezőgazdasági szakképzett munkások szerepelnek mint gépészek a szövetkezeti szolgálatában. A gépek használat után a szövetkezeti műhelyekben lesznek tatarozva és elraktározva. Az eziránti tapasztalatok bizonyítják, hogy így a gazdák és a szövetkezet is jól járnak, a felszerelési beruházások, kivált új telepeknél sokkalta kisebbek, a gépek kihasználása gazdaságosabb, és a kockázat is kisebb. A munkareform szellemében a szövetkezet ugyanilyen kölcsönrendszeren létesít szerszám-raktárakat is, amelyekből a munkások és gazdák a különböző idényi vagy alkalmi munkákra igénybe vehetik a szükséges szerszámokat és ezzel megtakarítják azoknak sokszor igen költséges beszerzését.

(Folytatása következik.)

Ha sorsjegyet vesz Bácsynál Biztos főnyereményt csinál!

A f. hó 13-án megtartott húzáson **P 30.000** főnyereményt a **68373** számú sorsjeggyel egy szerencsés gyomai vevőnk nyerte. Ezen kívül szerencsés vevőink nyertek egy P 3.000 és több kisebb nyereményt.

Az ötödik osztály húzásai f. évi augusztus 17-én kezdődnek, melyre néhány nyerőszám még kapható a

Mindenki siessen szerencsésjét megragadni! Az ötödik osztály főnyereményei: P 300.000, 200.000, 100.000.

Bácsy és Társai Bankházánál

József, Csermák Kálmán, vitéz Székely Sándor és ifj. Wagner Márton.

Gyomáról a következők versenyeznek:

1. Beinschróth Mihály Bocskay u. 50.
2. Kádár Elek Arany János u. 32.
3. Kruchió István Damjanich tér 1.
4. Kocsis Ferenc Gábor Deák F. u. 1.
5. V. Kovács Lajos Hősök Emlék útja 30.
6. Kovács Gábor Deák F. u. 2.
7. Gazdasági Népiskola.
8. Csik Imre Kölesfenék 8.
9. G. Nagy László Hősök Emlék útja.
10. Papp Zsigmond Rákóczi u. 16.
11. Szabó Lajos Tanya 27L.
12. Wagner Márton Fiai.
13. Kocsis Imre Kossuth L. u. 40.
14. Garai Imre Kossuth L. u. 52.
15. Szűcs József Keselyös.
16. Kovács János Gróf Tisza I. út.
17. Nagy Károly Kossuth L. utca 58.
18. Gróf Bethlen Ödön Telekpuszta.
19. Tükör József Nagylapos.

Minden reményünk megvan, hogy a versenyzők nagyobb része olyan búzát kapott az időn, hogy a vármegyei versenyen az elsők között lesz a gyomai búza siker és fajsúly elbírálásában.

A búza kiállításra a Gyomai járás elnöke dr. Pálka Pál főszolgabíró, helyi bizottsági tagjai Gyomán: Pánczél Emil, vitéz Pajor Gyula, G. Nagy László, Papp Zsigmond és Szabó Sándor.

Endrődön: Finta Albert, Kalmár Imre, Kovács István, Hanycz Vince, Uhrin Sándor, Uhrin Vendel.

Fürdés közben vízbefult.

A múlt vasárnapi nagy hőség különösen a fiatalokat csábította fürdésre. Ilyen fiatalokból álló társaság lubickolt a strandfürdő melletti vízben is, mikor Csapó Gergely Kovács segéd négy társával bement a Körösbe s azonnal úszni kezdtek. Alig tettek egy pár tempót, Csapónak egyik társa észrevette, hogy Csapó a víz alá merült, közben megkapta az illetőnek lábát, de ő azt kiszabadította s a partra úszott, s nagy ijedten odament Szeidl Józsefhez sápadtan elhebegte, azt hiszi Csapó barátja a vízbefulladt, mert alámerült és nem jött fel. Józsi bácsi azonnal odasietett a megjelent helyre, többször a víz alá bukott, de nem találta meg Csapót.

A halászok hálójával keresték késő estig a vízbefulltat. Egyszer bele is került a hálóba, de felhúzás közben kicsúszott, visszaesett a vízbe.

Kedden, 40 óra múlva vetette fel a víz a hullát és azt Józsi bácsi kifogta a vízből.

Szerdán temették el Csapó Gergelyt nagy részvét mellett.

Ilyen az élet...

A „Holler“ előtti kis bekerített részen koccannak a poharak. Imre bácsi bánatosan húz valami szomorú nótát. A piactér fiatal fái a napi hőségtől fáradtan, tikkadtan bólogatnak, hajlongnak a lágy szellő előtt. Az emberek a fák között szomorúan sétálnak. Ezek csak kintről hallgathatják, lépteikkel koccanhatnak a bánatos hangokra. Valami különös, nyomott, fáradt hangulat ereszkedett a piactérre.

Most egy valami különös teremtmény érkezett. Mintha nem is ebbe a világba való lenne. A fején fehér, bográcsszerű, kalapnak nevezett valami. (Afrikában használnak ilyen gutaités ellen. Milyen jó lenne nekünk is ilyen, amelyik az élet melege, a válság forrása ellen védene a gutaitéstől! Mi a napot bírjuk.) Kissé kövérebb a modern embernél. Jobb kezében bot, bal kezében keztyű. De milyen keztyű!... Csodálatos... Mint az elefánt ormánya, úgy tekeredik rá a keze... De nagy csomó egy keztyűnek!... Biztosan ez is afrikai... De hosszú ujj van!... A kalap, a has, a bot, a keztyű most megállnak a virágok előtt. Arra rakom, fáradtan ejtegetem csüggő lépéseimet... Most bementek egy virághagyta kis nyíláson. A székretett keztyű megmozdul... A hosszú ujj felkunkorodik... Egy kutya...

— Istenem, milyen jó dolga van! Bánatosan, családottan, szomjasan és éhesen kullogok minél messzebbre... Felnezek az égre.

— Istenem, miért nem teremtettél engemet kutyának!...

Szomorúan húzza a cigány... Az elcsendesedő, az eltávolodó zaj, az éhes sétálók zaja mintha egy ének lenne; bánatos, szomorú, szemrehányó.

— Miért nem teremtettél bennünket kutyának!...

Szomorúan húzza a cigány...
Mikroszkóp.

HIREK

Autók és traktorok ez év szeptember 30-ig Gyulára vizsgára viendők. Gépkocsieri 6 P., oldalkocsis kerékpárért 6 P., oldalkocsis nélküli kerékpárért 5 P., pólkocsier 2 P. fizelendő.

Az OTI új vezérigazgatója, Weis István dr nagy személyi változtatásokat is hajl végre az OTI-nél.

Végzetes tévedés. Béres Jánosné baromfikereskedő Szilágyi László részére rucákat vásárolt az elmúlt piacon és azt Kovács Kálmán 31 éves fiatalemberrel küldték haza. A szállítás után Kovács Kálmán egy kis szilvóriummal kinállak még Szilágyiék. Tévedésből azonban karbolt adlak neki. Utána rögtön rosszul lett, orvoshoz vitték, de már segíteni nem lehetett rajta, annyira összeégette belső részei. Állapota reménytelen.

Színház. Hétfőn, f. hó 24-én kezd meg Károlyi János zenekaros társulata előadásait a ligeti nyári színpadon. A közönség körében igen nagy az érdeklődés a társulat iránt, annyival is inkább, mivel ilyen kiváló társulat alig járt még községünkben. Igen élénk az érdeklődés az olcsó és előnyös szelvénybérletek iránt is, amelyeknek elhelyezésén **Hidvégi Ernő** főtitkár buzgólkodik sikerrel. Felhívjuk a közönséget a kiváló társulat párfogására s örülünk, hogy végre minden tekintetben művészi előadásokban lesz részünk.

Csendliga működik Budapesten, mely összegyűjti a felesleges és elkerülhető zaj háborításokat. Nálunk megalakíthatnák a Porligát.

A nedves időjárással kapcsolatban fellépett gyümölcsfa betegségekről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a levéltetvek, hangyák irtásáról, a gyümölcslevek készítéséről, a csemegezőlő kezeléséről és osztályozásáról, a díszfák szaporításáról, a ribiszke betegségeiről, a rózsa rothadásáról, a meztelen csiga pusztításáról stb. A dúsan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, Kossuth Lajos-tér 11.) egy alkalommal díjtalanul küld mulatványszámot.

A Tejszövetkezeti Központ 1932-ben 56 millió liter tejet forgalmazott és 21 millió pengő értékű vaját exportált és pedig: Németországba 839.000 kg., Oroszországba 10.300 kg., Svájcba 127.625 kg., összesen 983.025 kg.

Az augusztusi gödöllői jamboree-ra 50 százalékos menetdíj kedvezményre jogosító igazolványok kaphatók 1.60 P-ért a Bácsy és Társai Bankban és a Gyomai Ujság szerkesztőségében. Az igazolvánnyal Gödöllőre, a tábor színhelyére júl. 28-tól augusztus 15-én 24 óráig; vissza pedig aug. 1-től aug. 25-án 24 óráig lehet utazni.

Az olasz repülőflotta Amerikából visszajövet a Balatonon is leszáll.

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Putnoki Lajos, Sütő Erzsébet, Megyeri János, Toldi Sándor, Vizsnay István, Kis Lidia, Farkas Mária, Diószegi Ferenc, Veres Terézia.

Elhalt:

Csapó Gergely 17 éves (vízbefulladás).

A Gyomai „Márky“ Sakkör elnöksége értesíti tagjait, hogy a szokásos sakk-estéket a jövő héttől kezdődően minden szerdán az Uri kaszinói sakkhelyiségében megkezdik. Elnökség felkéri tagjait, járjanak el szorgalmasan ezekre az összejövővelekre.

Szerelem az életben és a színpadon. Erről az érdekes témáról pompás cikket közöl a Délibáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Száz kitűnő képet, budapesti és külföldi rádióműsorokat, sláger-szövegeket, érdekesebbnél érdekesebb cikkeket, filmrportokat, rejtélypályázatot, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és számtalan más közleményt talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér. Romániában 10 lei, Csehslovákiában 2 ck., Jugoszláviában 4 dinár.

50 százalékos kedvezmény nyel lehet utazni Budapestre a máriazelli zárandoklat résztvevőinek, A Bibörnök Hercegsprimás Ur 1698/1933. számú engedélyével augusztus hó 10-én Országos Szentévi Zárandoklat indul Máriazellbe. Visszaérkezés augusztus 18-én. Valuta és utlevél megszerzéséről a vezetőség gondoskodik. Lelki vezető: Gampel Béla majsajakabszállási lelkész. Visszajövet 1 napi tartózkodás Bécsben. A zárandoklat külön gyorsvonattal utazik. Részvételi díj II. osztályon 52 pengő III. osztályon 36 pengő, Budapesttől-Budapestig. Szabadjegyek érvényesek. Érdeklődni lehet Borsy István technikai vezetőnél, Budapest IX. Üllői út 115. sz., aki válaszbélyeg beküldése esetén részletes programot és az utazási kedvezményhez szükséges igazolványt 1.60 P ellenében megküldi.

A tiszántuli iparos nagygyűlést valószínűleg Orosháza tartják meg.

Eddig 105 angol képviselő támogatja a magyar revízió javaslatot.

A pesti gabonatőzsdén nagy nyugtalanságot keltettek politikai háttérű hírekkel, az eredmény az amugy is alacsony búza árcsökkenés.

A solymári bányászok köszönete. A solymári szerencsétlenség kilenc megmentett bányásznak — mint ismeretes — Tolnai Világlapja kilenc „Tropical Fresko” lizlagyapju öltönyt és kétszáz pengőt küldött. A bányászok, akik már kiheverték a kilencvenegyórás élet-halál küzdelem súlyos következményeit, hálás szívvél fogadták az ismert képeslap adományát és egymásután mondtak köszönetet Tolnai Világlapjának.

A legtöbb szülő, aki iskolába, internátusba készül adni gyermekét, tájékozatlan, hogy milyen iskolalípust válasszon, hol helyezze el legjobban gyermekét? A most megjelent „Tanintézetek, Internátusok Tájékoztató Című” könnyűt a szülők gondján, amikor eligazítja őket a kérdések, nevek, címek utvesztőjében. A rendkívül ügyesen összeállított könyvecskét eddig 19.000 szülő kérte és a kiadó: ERDŐS JÓZSEF közismert hirdetői irodája (Budapest, Teréz-körút 35) bárkinek ingyen küldi meg 20 fillér portókölség megtérítése ellenében.

SPORT

Gy. S. C.—Előre 4:2 (1:1).

Nagy szerencsével mutatkozott be a Gy. S. C. A mérkőzésen a szebb játékot az Előre játszotta, viszont a Gy. S. C. oldalán a szerencse a sok hibás támadás és akció mellett is a játék hű képét ki nem fejező győzelmet hozott. A Gy. S. C.-ben a védelem volt a legjobb. Sok veszélyes támadást akasztott meg Fekete G. még mindig fiatalos játéka. Jakó bizonytalan volt. Tehetséges, de most még lassú. A csapat leggyengébb része a csalársor volt. Tehetetlen, céltalan kapkodást láttunk. A csapat tengelyébe olyan embert kell tenni, aki tud gyorsan halározni, tud irányítani és bírja az iramot. Ezzel ellentétben a mérkőzésen a center volt a leggyengébb embere a csapatnak.

Az Előre fiatal gárdája szépen játszott, de szerencséje nem volt.

Sajnálatos eseménye volt a mérkőzésnek néhány fékevesztett gyomai fiatal és még hozzá Gy. S. C. tag viselkedése. A pénzéért annak drukkolhat mindenki, akinek akar, de a becsület azt kívánja, hogyha a helyi csapatot már nem is biztatják, illetlen és meggondolatlan megjegyzéseikkel játékosait ne zavarják. Sajnálatos, hogy ilyenül kell írni egy útnakinduló egyesület első mérkőzésének nevelőn közönségéről. (Cs.)

Kozmetika.

Rovatvezető: Tranger Jenő. Kozmetikus. Budapest Ferenciek tere 4. 1. 4.

IZZADÁS.

A leggyakoribb és legkellemetlenebb szépséghibák egyike bizonyos testrészek (kéz, lábfej, hónalj, combhajlat, hajás fejbőr stb. tulságos verejtékkiválasztása, ami nemcsak esztétikai szempontból előnytelen, hanem miután többnyire kellemetlen szag kíséretében jelentkezik, a benne szenvedőknek csaknem lehetetlenné teszi a társadalmi érintkezést is. Az izzadó ember már messziről felismerhető, kézfogás előtt idegesen gyűrögeti, nyomkodja zsebkezdőjét, míg az izzadó kezű férfiak többnyire nadrágjukat, vagy a kabátjuk szárát használják zsebkezdőnek kézfogás előtt, még kellemetlenebbé teszi ezt az egyébként is kellemetlen betegséget az, hogy az izzadás foka pszichikus uton egyre inkább erősödik; az izzadókezdőknek pl. gyakran elég arra gondolniok, hogy kezett kell fogni valakivel, a tenyerüket a képzelet hatására pillanatok alatt bőséges verejtékréteg fedi be.

Különösen a nőknél figyelhető meg, hogy könnyebb, drága kelmékből, készült ruháikat a hónalj táján két háromszori hordás után átizzadják. A jobb eset ilyenkor az, hogy önagysága ugynevezett izlapot varrat ruhái hónalj kivágásába, s ezzel 10 mt-ről felhívja a figyelmet verejtékmirigyjeinek tulságos működésére.

A tulságos verejték kiválasztás esetében talán a legkellemetlenebb a láb izzadás. A láb izzadásánál a legbőségesebb verejtékkiválasztás a talp megvastagodott bőrtájékain és az ujjak között szokott jelentkezni s az esetek legtöbbszörében kínos viszketést, de gyakran fájdalmas felrepedéseket, esetleg komoly fertőzést is okoz.

Az izzadás, ami nem ritkán öröklött szépséghiba, gyakran anyagcsere zavarokra vezethető vissza, de még a legmakacsabb öröklődéses esetben is gyógyítható. Háziismeret izzadás ellen többnyire a formalint használják. Az izzadás házi kezelése csak az egészen könnyű esetekben ajánlatos. A teendő a mindennapi meleg fürdő, erős, szappanos lemosásokkal esetleg fürdő után a test egész felszínének alapos masszázsa. A kezelés mentholos vagy kámporos spiritussal való megérintés és jól megválasztott fertőzésmentes hintópor felviteléből áll.

Ha a házi kezelés nem használna, forduljunk szakképzett kozmetikushoz; aki rövid kezeléssel a legmakacsabb izzadást is megszünteti.

Csépléshez mázsálási blokkönyvek kaphatók a HUNGÁRIA könyvnyomdában, Gyomán

Nem mindig a fillérek számítanak, a lelkiismeretes munka sok pengő megtakarítását jelenti

A villamossági és rádió munkálatoknak szakszerűeknek és lelkiismereteseknek kell lenni. Én nem szerelek Önnek közönséges vasdrótból villany és villanycsengővezetékeket, vasdrót és padláson átvezetett tűzveszélyes antenna vezetékeket. Két évtizedes szakmai képzettségem, évtizedes önálló működésem, valamint kül- és belföldön ezen idő alatt szerzett tapasztalataim garancia erre. A nagyérdemű közönség szíves megbízásait és vásárlásait kérem. — Teljes tisztelettel: DOMOKOS ALBERT.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik életünk minden reménységének, egyetlen jószágos lelkű fiunknak, rajongásig szeretett drága öcsénknek

ifj. Iványi Aladár

II. éves joghallgatónak tragikus elhunytá alkalmából szobán, írásban és a temetésen személyes jelenlétükkel velünk együttérző részvételüknek adtak kifejezést, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Gyoma, 1933. július hó.

Iványi Aladár és neje gyermekeikkel.

PUBLIKACIÓ.

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstanfolyamot elvégezte, a mindenkori napszámért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József faterkedőhöz Gyomán.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndíj mellett.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak** literje 44 fillér.

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Egy különbejáratu butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben **2 butorozott szoba** és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyletnek különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

A Gyomai Szeszfőzde értesíti a lakosságot, hogy az eperfőzés már megkezdődött. Eper pálinkát, saját főzést már lehet kapni. — Ugy az epert, mint minden érett gyümölcsöt a pálinka főzésre vásárol. — Akinek főzni valója van, az jelentkezzen Kovács Jánosnál, vagy Gácsi Elek üzletvezetőnél.

Eladni akar

valamit, vegye igénybe a „GYOMAI UJSÁG” filléres hirdetéseit. Egy hasábos 5 cm. magas hirdetés 50 fillér, háromszori közlés 120 P. PUBLIKACIÓ 3 sorig 10 fillér. Hirdetéseket felvesz a „HUNGÁRIA” nyomda Kossuth L. u. 64.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

MEGNYILT!

Értesítjük a tisztelt közönséget, hogy Gyomán, Horthy Miklós út 21 házszám alatt (dr. Singer ház)

villanszerelő és műszerész üzletet és műhelyt nyitottunk.

Foglalkozunk minden e szakmába vágó új és javítási munkákkal. Fővárosi és más nagyvárosi tapasztalataink alapján módunkban áll a tisztelt közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni. Törekvésünk, hogy a tisztelt közönség ezirányú kényelmét biztosítsuk és haladva a korrall, a technika minden vívmányát e téren azonnal bevezessük.

Gyárakkal és nagykereskedőkkel sikerült olyan megállapodásra jutni, hogy mindenben a fővárosi árakat tudjuk tartani.

Raktáron tartunk minden e szakmába vágó árukat. Törekvésünk, hogy munkánkkal és árunkkal a közönség bizalmát megnyerjük.

Kérjük a tisztelt közönség pártfogását

LACH és KUN

villanszerelő és műszerész.

Szolid árak! Precíz munka! Pontos kiszolgálás!

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Zöldmező-tanfolyam Gyomán.

A hetekig tartott szárazság az idén is leperzselte közlegelőinkről a kevés tüvet. Teheneink éhen jönnek haza estéknél. A kivert növények állatok nem fejlődnek, nincs elég táplálékuk.

Rossz gazda az, ki évről-évre visszatérő panaszkozással nézi állatállományának vergődését és nem igyekszik úgy intézni a dolgot, hogy amennyire emberi tudással elősegíthetjük legelőink karbantartását, szárazság elleni védelmét, ezeket minden áron meg ne tegye. Egyszer már tul kell tenni magunkat azon a beletörődésen: az időjárás nincs ránk bízva (talán jobb is), legelőink hozama pedig csak az időjárástól függ, tehát ha esős idő van, akkor szénánk is van, ha pedig nincs eső, akkor legelőnk sincs.

A zöldmező-tanfolyamon megtanítják gazdáinkat a legelők, rétek fásítására.

A fa tavasszal szélétől védi a zsenge fűszálat, nyáron a perzselő nap ellen is nyújt védelmet.

Ezen a tanfolyamon megtanulhatják a szakaszos legeltetést. Így kevesebb tüvet tapos le a jószág s a pihe-nés alatt lévő szakaszokon kinőhet a lelegelt fű.

A gulya fektetésével más-más helyen trágyázzuk legelőnket. Hiszen a legelő trágyázása is új dolog még gazdáink előtt. Ezt is megtanulhatjuk ezen a tanfolyamon.

S végül még azt is megérhetjük, ha megfogadjuk a jó tanácsot, hogy a fattyasi legelőnket száraz időjárás

mellett öntözzük a torzsási holt mederből. S majd az akkori fiatalság mesének tartja, ha mondják neki, hogy volt idő, amikor nyáron át a fattyasi legelőről üres tögyű tehenek cammogtak haza estéknél s Gyomán a mintegy 2000 tehén tejéből csak 100

liter felesleg maradt a Tejszövetkezet részére.

A Zöldmező Szövetség öszszel tanfolyamot tart Gyomán. Ezen a tanfolyamon tapasztalt, lelkes előadóktól sokat tanulhatnak gazdáink. Tehát már most vegyék figyelembe őszi munkálataik beosztásánál, hogy a valószínűleg október végén egy hétig tartó tanfolyamon részt vehessenek.

Megeredt az eső.

Helyenként kisebb felhőszakadás volt.

A hosszantartó szárazság, az állandó szelek a föld felsőrétegében tárolt nedvességet elpárologtatták. A földön széles nyílású, mély repedések tátongtak. A növényzet, sőt a mélyebben gyökerező fák is fonnyadt levelekkel megálltak a fejlődésben és már-már félős volt, hogy nem lesz tengeri, nem lesz gyümölcs.

Vasárnap hirtelen borulás után elszórtan volt egy kis eső a határban, míg hétfőn délután fél kettőkor sötét fellegek tornyosultak nyugatról s a községből úgy látszott, a gyorsan közeledő nehéz fellegek nem tudnak átjönni a Körösön s csak tulnan lesz eső. Azonban a Csergeilyűfok irányában, északi irányból hatalmas légáramlat fordított egyet a fellegek irányán és valósággal átsodorta a mélyen csüngő felhőket a község fölé s lett is ebből a felhőkavargásból olyan vízáradat, hogy az utcák sík víz alatt álltak. Az udvarok lejtésében valósággal hömpölygött a felhalmazott portól szennyes áradat és bizony helyel-hellyel kárt is okozott. Így a Balogh palika mélyebb ajtajú pincéjébe mintegy 80 cm, magas víz tödült be, melyet a tűzoltóság szivattyuzott ki motorfecskendőjével. Ugyancsak apróbb károkat okozott a padlásokra becsurgott víz, mely helyenként a padlást is leszakította.

Az utcákon összegyűlt víz helyenként kerékagyig ért. Sok

helyen még most is annyi víz áll az árkokban, hogy a gyerekek teknőt visznek ki és ott csónakáznak, fürdenek.

Szokailan látvány, ha az ember Mezőberény felé halad és most, a máskor nyugatról megdőnlött tengeriszárat északi irányból megdőnlve látja. Szerencsére ez a megdőnlés nem káros.

Az utolsó óra utolsó percében jött ez a kiadós eső. A határban a növényzet újra feléledt. Frissen zöldül a sok tengeritábla.

Hálatelt szívvel folytatják gazdáink a félben hagyott cséplést. Most már lesz tengeri is a ritka szép búzáink mellé.

Ez eső nyomán a már elszontyolodott méhészeink arca is felderült: lesz tarlóvirág, lesz tarló-méz.

Csak a tavalyi tengerivel spekulálók arca lett egyszerre borús. Utolsó reménységük foszlott szerte s nincs senki, ki nagy bánatukat méltányolná.

Táncvizsga.

Ma egy hete tartotta T. Mészáros Aranka táncitanító kis növendékeinek tanfolyamzáró táncvizsgáját. A kaszinó helyiségei sajnos kevésszer látnak ilyen édes, apró vendégeket. Igazi báli hangulat. A közönség rózsákkal és cukros dobokkal felfegyverkezve gyülekezik, Lázas öllőzés a szín-

falak mögött. Izgatott mamák csinosítják csemetéiket a „világot jelentő“ deszkák számára. Végre felgördül a függöny a nagytermet betöltő szép közönség előtt.

Vogel Marika intelligensen elmondott prológja vezeti be a kis műsort. Ő lejt az első táncot is nagy ambícióval. Persze Vogel Panninak is azonnal jönni kell a kis Nyisztor Petivel. A két pirinyó magyart alig akarják elengedni a színpadról, a magyar tánc után. Marciék azonban már várnak a színpal mőgött. A két kicsi tehát sok taps és virág és cukorral elvonul csokoládét enni. Wagner Marci és Palotás Gyöngyi otthonosan és vidáman táncolták a tiroli táncot. Nincs elég hely, hogy elmeséljem a műsor csinos táncait azoknak, akik ott nem voltak. A bájos, izléses menüettel (rokókó dáma: Nyisztor Évi, úr: Palotás B.), a nehéz és sikerült bajadér táncot Simonovánszki Gy., az elegáns angol triót Práf Gy., Glück V., Práf Pista, a hollandi duettet, amit a tehetséges Kovács Judit Molnár Gyuszival kedvüinkre ügyeskedtek. Végül palotás zárta be a műsort. Ezután még Aranka néni mutatott be néhány modern táncot. A francia négyest már a papák és mamák együtt járták széles jókedvvel a gyerekekkel és záróráig igen jól mulattak.

Külön még kell köszönni az Uri Kaszinó figyelmes vezetőségének, hogy a tanuló apróságoknak a nagytermet gyakran átengedte. Minden szülő és gyermek hálás a több levegőért, mit így kaptak.

Közgyűlés.

Gyoma község képviselőtestülete 1933 július hó 31-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek főbb tárgyai a következők:

Ligeti vendéglő haszonbérleti ügye.

Villanyáramdíj leszállítása érdekében határozat hozatal.

Tűzoltótanfolyamra kiküldendő tisztviselő tanfolyam költsége.

Községi szeszfőzde részére szeszfinomító beszerzése.

Kereseti adó kivetési kulcsának megállapítása.

Csendőrségi laktanya bérleti szerződésének módosítása.

A határozatokról jövő számban számolunk be.

Ilyen az élet...

Érdekes, hogy mióta Imre bácsi húzza a „Holler“ előtt, sokkal több vendég van az asztalok mellett...

Igénytelen, csendes kis hirdetés szerényen húzódott meg az ujság egyik sarkában a fekete betüerdőben:

„Minden nap cigányzene a ligetben.“

A tulaj, aki a cigányt a jövedelemből kívánta részesíteni, nagy előkészületeket tett a vendégek fogadására. Négy pincért fogadott fel; az abroszokat kimosatta; hatalmas égőket helyezett el az asztalok felett, és ami a legfontosabb, a bejárat előtt; no meg, hogy magáról se feledkezzen meg, a leendő jövedelemből vett egy vadonat-új szivart is magának. Az egész pavillonra, sőt a ligetre is egy végtelen feszült várakozás nehezedett. A fák, a madarak, az emberek lélekzetviasszafojtva várták a várost.

A zene fél hatkor kezdődött, hogy a vendégek megéhezessenek és némi kis jövedelemhez juttathassák a tulajt.

A cigányok izgalomtól kipirult arcukból meredre tágult szemmel bámultak az utakra. Nem bírtam az izgalmat; otthagytam a ligetet...

Fél hat körül valóságos népvándorlás hömpölygött a liget felé. Emberek, asszonyok, lányok haladtak hármast, négyest csoportokban. Ünnepi ruhában voltak és valami kis csomagot szorongatott némelyikük a hóna alatt, vagy a kezében.

A városháza melletti hídról bánatosan bámultam a vízbe. A szellő kacagó nótát, víg hangokat hozott a ligeti fák közül felém.

Sötétedett. Visszafordultam és elindultam a pavillon felé. Bátrabban lépkedtem, mert hiszen a sötétben minden ember egyforma: akinek pénze van, akinek nincs. A pavillon vakító fényben úszott. Közlebb mentem; hátha az ismerősök közül ott ülne valaki... és ki tudja?...

Fehér asztalok. Van vagy negyven. Mellettük öt, hat szék. Az asztalokon virág; üres hamutartók. A föld püspökvaró-tisztára-sepert...

A legvilágosabb helyen az egyik asztalnál ül a tulaj, mint valami fejedelem. Hátradül a széken. Lábat szétveti. Az orrán szemüveg pihen. Orra alatt az új szivar. Még nem füstöl. Kopasz fejére pajkosan borul rá a nyári este... Körül alkalmazottai. Négy pincér. Soványak... Ketten, hárman lehetnek olyan sulyosak, mint a „nagy főnök“... Arcukon, szemükben valami különös kiszolgálási vágy idegeskedik... Szemük a bejárat-

ton pihen. Egész énjük minden pillanatban kész a köszöntésre... Az egész csoport egy feszült várakozás, egy mindenfelé nézni-tudó, kutató szem...

— Hová lehetett az a nagy sokaság? — kérdem magamtól és mostmár még félénkebben húzodom vissza.

Nyolc óra. Még mindig vígan húzza a cigány. Körülnézek. Távolabb, a fák közti padokon emberek ülnek... és zeneszó mellett, villanyfény mellett a kis csomagokból előkerülnek a jó, bortkiváló falatok...

A cigány szembehunyva húz egy bánatos nótát...

A „nagy főnök“ és alattvalói bánatos kérdőjellel szomorodva állnak...

A kis csapatok most eltűntek... Hová tűnhettek?... Egyszer csak egy száját törülő embert látok a pavillon mögött előgurulni. Arra lépegetek a fák között. Egy vén kút fájdalmasan nyikorog... Körülötte egymást taposó emberek szívják a vérét... Pár perc és újra csendes minden a pavillon mögött.

... A párok újra sétálnak és egy öreg, fának támasztva hátát, kezét nagy hasa előtt összekulcsolva, újra dúdolja a nótákat és akkurátosan mozgatja rá ujjait...

Egy ember; különös, ismeretlen, mindenre elszánt, elkeseredett sovány jött most a lámpák alá... Minden szem reá tapad... A cigány önfeledten húzza a legvidámabb nótákat... Amint lábát beteszi a küszöbön, a „nagy főnök“ egy minden szigort kifejező kézmozdulattal intett az alattvalóinak. Azok, mint négy kilótt nyíl, felé repülnek és vezetik beljebb... Egy a legközelebbi széket porolja, másik a földig hajolva várja parancsait... A vendég szeméből valami különös megütközés könyökölt ki az éjszakába... Nem tudja hová lépjen... Nem jut szóhoz... A „nagy főnök“ szivarra gyújt... Végre ő is sokalja az alattvalók ügyetlenségét, lassúságát és maga megy hozzá; idejövetele célját, igényeit kérdi...

— Szabókat keresem, kérem... — buggyan elő az ismeretlen szájából minden e pár szóban, ami elkeseredés az arcára pihent sok sikertelen keresés után.

— A másik oldalon tessék... A hadsereg visszahúzódik... A pincérek elfoglalják hadállásaikat, ahonnan oly ritkán űzik ki őket. A „nagy főnök“ kioltja szivarját és bánatosan, ernyedten nehezedik nyikorgó székére... A cigány fájdalmasan húzza:

— Elmegyek, elmegyek én meszsire...

A hold szomorúan néz a kis államra a fák lombja között... Késő este van. Lankadtan otlogatják a lámpákat... leszedik az abroszokat... a cigány abba hagyja a szomorú nótákat... a közönség lassan hazasétál... és a nyári

éjszaka minden szomorú szépségével bánatosan nehezedik a szomorú ligeti lélekzökre...

Az egyik kis paviloni ablak világos már csak. Benézek. Kis gyertya a maga 3 cm-es kis testével táplálja a gyér világot... Körülé négy pincér sápadtan bámul bele a sercegő lángba... Számolják heti bevételüket... Végtelen csend pihen a szobában... Szinte a gyertya sercegését is lehetett hallani...

Egy bagoly tévedt az ablakfeletti ágra. Fájdalmasan sirja nótáját:

— Kuvik... Kuvik...

A pincérek sápadtan bámulnak egymásra. Szemükben félelmetesen lobog a lángtükör.

— Vajjon ki hal meg közülünk?...

A szomorú csendbe bánatosan sír bele a felelet a legsoványabb pincér felől:

— Koór!... Koór!... Koór!...

Mikroszkóp.

HIREK

Mezőgazdaságunk megszervezése című közleményünkkel jövőheli számunkban folytatjuk.

Párisi és földközi tengeri tanulmányut. A MEFHOSZ Utazási és Idegenforgalmi Osztálya a nyár folyamán még rendkívül kedvezményes 15 napos tanulmányutat indít Párisba augusztus 2-án, 17-én és szeptember 1-én. Részvételi díj 300 P., diákoknak 260 P. Jelentkezési határidő 10 nappal az indulások előtt. Augusztus 20-án induló Görög-Törökország-Rhodos és Albániai földközi tengeri tanulmányut részvételi díja turista szállással a lukszus hajón, 268 pengő, négyágyas kabinszállással 367 pengő. Jelentkezési határidő július 30. Érdeklődőknek felvilágosítással és részletes programmal készséggel szolgál a MEFHOSZ Utazási Irodája (Budapest, IX. Ferenc krt. 38. fsz. 2. Telefon 872-74.)

A német rádióban bevezetik a távolbalátást.

Külkereskedelmi mérlegünk júniusban 37 millió pluszal zárult. Az elmúlt félévben 154 millió pengő kiviteli többletünk volt. Mégis csak van anyagi eredménye is a kivitel fokozására irányuló kormányzati intézkedéseknek is.

A gabona árának biztosításáról tárgyalnak a földművelésügyi miniszteriumban,

Londonban további három hónapra meghosszabbították Magyarország huszmillió dolláros kölcsönét.

Megszűnik a békéscsabai fővármivatal.

Közel 5 millió mázsával több búzánk lesz az idén, mint tavaly volt.

Névmagyarosítás. Sok ezren vannak, akik meg akarják magyarosítani a nevüket, csak nem tudják, hogy ebben az ügyben miként kell eljárniuk. Tolnai Világlapja minden előfizetőinek tájékoztatót küld erről, ha levélhez válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel. Megjegyezzük, hogy illetékes helyen czen a téren könnyítéseket léptetnek életbe, így a hatósági díj az eddigi husz pengő helyett csak négy pengő. Hangsúlyozzuk, hogy Tolnai Világlapja a kérvény megszerkesztését vagy iratok beszerzését nem vállalja, hanem csak az említett tájékoztatót küldi el előfizetőinek.

Hogyan érvényesülhetnek a fiatalok a szinpadon. Erről közöl érdekes cikket a Délibáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, színházi beszámolókat, slágerszövegeket, érdekesebbnél érdekesebb filmcikkeket, közel száz képet, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és még sok más talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér, Romániában 10 lej, Csehszlovákiában 2 ek., Jugoszláviában 4 dinár.

SPORT

Villám torna. A mezőberényi Textil Sport Club az elmúlt vasárnap 2-szer 15 perces félidőkkel villám tornát rendezett, melyen a rendező csapaton és az M. T. K.-n kívül a Gy. S. C. is részt vett. A gyomai csapat első mérkőzése a Textil ellen volt, melyet a Gy. S. C. 2:0, míg második mérkőzését az M. T. K. ellen 5:0 arányban elvesztette. Így a villám tornán a Gy. S. C. az utolsó helyen végzett.

A „Körös“ csapat Dévaványára rándult át, ahol záporosóban 3:3 döntetlen eredményt ért el az ottani csapat ellen.

Világmarkás autós motor kerékpár

PNEU

autóalkatrészek

amerikai kocsikhoz,

Citroen összes típusaihoz,

felszerelési cikkek

legelőcsőbb beszerzési forrása

Saját érdekében kérjen árajánlatot.

NAGY JÓZSEF

automobil szaküzlete,

Budapest, VI., Andrássy ut 31.

Tel. Aut. 221-97, 285-63.

Rendelet az uzsora elleni védekezésről.

Nagy horderejű utasítást küldött a földművelésügyi miniszter az összes közhatalosokhoz, amelyben felhívja a hatóságok vezetőit, hogy a gazdasági életet az uzsora elleni törvényekről oktassák ki, hogy az uzsorásokkal szemben védekezni tudjanak. Információnk szerint a földművelésügyi miniszter ezt a rendeletet azért adta ki, mert tudomására jutott, hogy a gazdasági élet körében, úgy a pénz, mint az áruhitellel igen sokan uzsoráskodnak, a mezőgazdasági munkásoknak pedig a kikölcönzött gabonával üzött uzsora által az uzsorások igen nagy károkat okoznak. A miniszter a rendeletben részletes tájékoztatást közöl az uzsoráról szóló törvény rendelkezéseiről. Ezeket a rendelkezéseket a hatóságok a gazdasági élet előtt kihirdetni kötelesek, egyúttal kötelesek mindenkinek megfelelő felvilágosítást is adni, hogy a szorongatott áldozatok meg tudják az uzsorások ellen a hatóságos törvényes lépéseket tenni.

A rendelet különben jogi magyarázatokkal ellátva ismerteti az uzsora-törvényt. Kiuzsorázás miatt panaszt emelhet pl. az az egyén, akinek helyzetét kihatározták, ez esetben mindazt visszakövetelheti, amit az uzsorásnak, vagy helyette másnak adott. Kamatot és kárának megtérítését is követelheti a kiuzsorázott. Akit szorult helyzetben valaki kizsákmányol, az egy éven belül pert indíthat jogügylet megsemmisítésére. Ha valamely hitelező 8 százaléknál magasabb kamatot követel, azt az adós feljelentheti. Késztelen tény, ha a hatóságok a miniszter rendeletét úgy fogják közhírré tenni, hogy az a köztudatba is átmegy, úgy annak jó hatását a gazdasági élet rövidesen érezni fogja.

Jamboree.

Kedvezményes gyermekvonat indul a jamboree megtekintésére. Az állami polg. isk. közli, hogy augusztus hó 11-én reggel 5 órakor az iskola tanári karának vezetésével Gyoma község minden iskolájának növendékei, ezenkívül a cserkészek és leventék 9—17 éves korig fél harmadik oszt. kedvezményes jeggyel utazhatnak oda és vissza a gödöllői cserkész tábor megtekintésére. Akik ezen kiránduláson részt óhajtanak venni, f. hó 30. és 31-én jelentkezzenek a polg. iskolában reggel 8 órától kezdve. A fizetendő díj: az utazás kb. 4 P, a belépőjegy 50 fillér, tehát összesen 4:50 P, mely összeg a jelentkezés alkalmával befizetendő. Amennyiben bármely

oknál fogva az utazás elmaradna, a befizetett díjakat teljes egészében visszafizetjük. Ezen vonattal felnőttek egyáltalában nem utazhatnak. A résztvevők egy teljes napi kosztot visznek magukkal. A vonat aznap éjfélre vagy hajnali 1—2 órakor érkezik vissza, amikor is a hozzátartozók a gyermekeket a vasútnál átveszik. A visszaérkezés pontos idejét az indulás napján fogjuk a szülőkkel közölni. Az igazgatóság,

Cserkészeink szombaton reggel 2 teherkocsiban indultak el Gödöllőre. Olvasóink részére a jamboree tábortábori levelekben fogjuk tájékoztatni.

A hivatalos megnyitást aug. 2-án végzi Baden Powell a világ főcserkésze a Kormányzó jelenlétében. A megnyitást a rádió is közvetli.

Színház.

Július 25-én, kedden kezdte meg előadásait Károlyi János színigazgató kitűnő társulata „Érik a búzakaralász” operettel fél ház mellett.

A zenekar Pados Rezső karnagy vezetésével elsőrangú volt.

Hidvégi Ernő mondott talpraesett megnyitói beszédet a főle megszokott közvonnassággal. A társulat tagjai pedig egy csapásra meghódították a közönséget.

A Beleznyayak szerepében — Károlyi János igazgató vezetésével (aki nemcsak igazgató, hanem elsőrangú művész is) Benkő Ilona, Komáromi Piri, Kurucz Ernő remekeltek.

Betty szerepében — László Ily nagyon bájos volt.

Wittenberg — Szabó Sándor, az intéző — Garamszeghy sok derűs percet szereztek a közönségnek.

Vértes Károly művészi játékában már volt alkalma gyönyörködni a közönségnek.

Arany Kató, Fejes Endre szintén nagyon jók voltak.

Szerdán a „Héivégi szerelem”-ben —

Csütörtökön „Amikor a kis leányból nagy leány lesz” operettben a fentiek tüntették ki magukat.

Pénteken: Angyal vettem feleségül.

Szombaton: Zsákba macska.

Vasárnap: Nyitott ablak és kadétszerzem. jön.

A társulat elsőrangú erőkből hivatása magaslatán áll. Nem emlékszünk rá, hogy a Radó társulaton kívül még lett volna községünkben ilyen társulat, akik igazán megérdemlik a közönség támogatását.

Bár sikerülne nekik községünk közönségét felrázni közönségéből.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN.

Nyilt-tér*

Sürgős elköltözésem miatt ez úton búcsúzom kedves barátaitól és ismerőseimtől.

Simonovánszky Ödön
altanácsnok.

*E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Iskolás fiú vagy leány úri családnál jó ellátást kaphat. Dobos Mátyás, Mezőtúr, Rákóczi-út 39.

Bánkúti vetőmagbúza

A Növénytermelési Hivatal ellenőrzésével Gróf Bethlen Ödönné Telek-gazdasága (Ózed állomástól 3,5 km-re) 1201-es első utántermésű bánkúti búzát ajánl vetőmag célra. **Csere útján** 100 kg-ért 115 kg. egészséges, kőüszögmentes és kellőleg tisztított, legalább 78—80 kg. fajsúlyú búzát kell adni az uradalom magtárába beszállítva. **Pénzfizetés esetén** az előző héten Budapesten jegyzelt 80 kg.-os búza bözépára, plusz boletta fizetendő. Aki ebből a búzából vesz vagy cserél, a Növénytermelési Hivatal útján q-ként 1 P térítést kap. A vetőmagnak felajánlott búza cca 84—85 kg fajsúlyú. Igénylés vagy a **Magyar kir. Növénytermelési Hivatal Budapest útján**, vagy **Gróf Bethlen Ödönné Gyoma** címen történhetik.

Ha eladni akar

valamit, úgy vegye igénybe

a „Gyomai Ujság” filléres hirdetéseit

Egy hasábos, 5 cm. magas hirdetés díja egyszeri közlésnél 50 fillér, háromszori közlés 1 pengő 20 fillér

Publikáció 3 sorig 10 fillér

Hirdetéseket felvesz a

Hungária nyomda
Gyoma, Kossuth Lajos útca 64. sz.

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI **TÜZIFA** SZÜKSÉGLÉTÉT

KIVÁLÓ MINŐSÉGBEN ÉS IGEN OLCSÓ ÁRBAN BESZEREZHETI:

Wagner Márton Fiai fakeskedőknél.

TELEFON: GYOMA 22.

TELEFON: GYOMA 22.

Csapadék naptár.

Julius hónap	21	22	23	24	25	26	27	Össz.
Társulati székház				46.5				46.5
Körösladányi őrház			12.—	7.6				19.6
Folyáséri sz.-telep			1.4	9.4				10.8
Peresi szivattyutelep				63.—				63.—
Kéthalmi őrház			7.5	17.2				24.7
Udvarnok (Roik cs.-őr)				6.5				6.5

FIGYELEM!

FIGYELEM!

MEGNYILT!

Értesítjük a tisztelt közönséget, hogy Gyomán, Horthy Miklós út 21 házszám alatt (dr. Singer ház)

villanszerelő és műszerész üzletet és műhelyt nyitottunk.

Foglalkozunk minden e szakmába vágó új és javítási munkákkal. Fővárosi és más nagyvárosi tapasztalataink alapján módunkban áll a tisztelt közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni. Törekvésünk, hogy a tisztelt közönség ezirányú kényelmét biztosítsuk és haladva a korrallal, a technika minden vívmányát e téren azonnal bevezessük.

Gyárakkal és nagykereskedőkkel sikerült olyan megállapodásra jutni, hogy mindenben a fővárosi árakat tudjuk tartani.

Raktáron tartunk minden e szakmába vágó árukat. Törekvésünk, hogy munkáinkkal és áruinkkal a közönség bizalmát megnyerjük.

Kérjük a tisztelt közönség pártfogását

LACH és KUN

villanszerelő és műszerész.

Szolid árak! Precíz munka! Pontos kiszolgálás!

PUBLIKÁCIÓ.

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstanfolyamot elvégezte, a mindenkori napszámért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Böcskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fatereskedőhöz Gyomán.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndíj mellett.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak** literje 44 fillér.

Egy különbejárta butorozott szoba Horthy M. út 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben **2 butorozott szoba** és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyletnek különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

A Gyomai Szeszfőzde értesíti a lakosságot, hogy az eperfőzés már megkezdődött. Eper pálinkát, saját főzésűt már lehet kapni. — Ugy az epert, mint minden érett gyümölcsöt a pálinka főzésre vásárol. — Akinek főzni valója van, az jelentkezzen Kovács Jánosnál, vagy Gácsi Elek üzletvezetőnél.

Cserépkályhák, kandallók és vaskályhák szakszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Vácz Lajos cserépkályhámester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivitelben vállalja **SZEMENKÁR MÁTYÁS** könyvkötészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlattal készséggel szolgál a „HUNGÁRIA“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

Nem
mindig

a fillérek számítanak, a lelkiismeretes munka sok pengő megtakarítását jelenti

A villamossági és rádió munkálatoknak szakszerűeknek és lelkiismereteseknek kell lenni. Én nem szerelek Önnek közönséges vasdrótból villany és villanycsengővezetékeket, vasdrót és padláson átvezetett tűzveszélyes antenna vezetékeket. Két évtizedes szakmai képzettségem, évtizedes önálló működésem, valamint kül- és belföldön ezen idő alatt szerzett tapasztalataim garancia erre. A nagyérdemű közönség szíves megbízásait és vásárlásait kérem. — Teljes tisztelettel: **DOMOKOS ALBERT.**

A gyomai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

1612/1933. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület végrehajtónak H. Kovács Gábor (nős volt Vince Zsófiával) végrehajtást szenvedett ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 2300 P tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő Gyoma községben fekvő s gyomai 2547. sz. betétben A + I. sorsz. s 87 hrsz. a. foglalt s 244 öl területű, végrehajtást szenvedett nevében álló beltelkes házra 840 P, a gyomai 5457. sz. betétben A + I. sorsz. s 4082 hrsz. 781 öl területű, végrehajtást szenvedett nevében álló Csepüskertben levő szántóra 476 P, ugyanezen betétben A + 2. sorsz. s 4083/2 hrsz. 226 öl területű, végrehajtást szenvedett nevében álló Csepüskertben levő szántóra 169 P 50 f., a gyomai 5455 sz. betétben A + 1. sorsz. s 9723 hrsz. 1 hold 807 öl területű Csergettyőiaposi szántónak végrehajtást szenvedett nevében álló felerészére 376 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést: **1933. évi szept. hó 5. napján d. e. 9 órakor** a tkvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan és pedig a gyomai 2557. sz. betétben foglalt 87. hrsz. ingatlant a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület végrehajtó érdekében a kikiáltási ár felénél, Fekete Elek csatlakozottnak kimondott végrehajtó érdekében a 3070 P-nél, Hartenstein Hermann és Fia csatlakozottnak kimondott végrehajtó érdekében 3195 P-nél, — a gyomai 5456. sz. betétben A + 1—2 sorsz. 4082 és 4083/2 hrsz. ingatlanokat Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület végrehajtó érdekében a kikiáltási ár kétharmadánál, Fekete Elek csatlakozottnak kimondott végrehajtó érdekében egyenként 3285 P-nél, Hartenstein Hermann és Fia csatlakozottnak kimondott végrehajtó érdekében egyenként 3410 P-nél, a gyomai 5455. sz. betétben 9723. hrsz. ingatlant pedig a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet. (5610/1931. M. E. sz. r.)

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott arfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezésétől kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147. 150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi május hó 16. napján. — Záhonyi s. k. kir. j. b. elnök.

A kiadmány hitelül:
PULUGOR

A gyomai kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság.

818/933. sz.

Árverési-hirdetmény kivonat.

Özv. Csik Mihályné Hornok Mária végrehajtónak özv. Hollósi Bálintné Vad Eszter és Hollósi Eszter, valamint kiskorú Hollósi Bálint, Erzsébet és Margit végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság az újabb árverést 876 P tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő Endrőd községben fekvő s az endrődi 3767. sz. betétben A I. 1—2. sorsz. 9519., 9520. hrsz. a. foglalt s B. 5—8. szerint Hollósi Eszter, kiskorú Hollósi Bálint, Erzsébet és Margit néven álló újsejt dűlőben levő 9 hold 05 négyszögöl területű ház, udvar és szántónak fele részére 1497 P 75 f. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést **1933. évi aug. hó 22. napján d. e. 9 órakor** Endrőd község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott arfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi március hó 15. n. Dr. Ladomérszky sk. kir. j. bír.

A kiadmány hitelül:
Pulugor
kiadó.

Csepléshez mázsálási blokkönyvek kaphatók a HUNGÁRIA könyvnyomdában, Gyomán

Eladni akar

valamit, vegye igénybe a „GYOMAI UJSÁG“ filléres hirdetéseit. Egy hasábos 5 cm. magas hirdetés 50 fillér, háromszori közlés 1-20 P. PUBLIKÁCIÓ 3 sorig 10 fillér. Hirdetéseket felvesz a „HUNGÁRIA“ nyomda Kossuth L. u. 64.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
iff. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Nemzeti Egység.

Kalászosaink jól fizetnek. A tengerire is jó időjárás van. Ha tengerink lesz, meglesz a zsírozónk is s enni-valóval majd csak megleszünk.

S mégsem derül fel a gazda arca! Nyolc pengőt és a három pengős bolettát kapja egy mázsa búzáért. Az sem segít már legtöbbször, ha későbbre jobb árat jósolnak. Most van a sok fizetni valója, nem lehet tovább várni, úgy kell adni, ahogyan megveszik.

Ezekkel a gondokkal hallgatta kedden este nemcsak a sok gazda, hanem az egész ország Gömbös Gyula miniszterelnök rádiószózatát, melyben kormányzásának elmúlt 10 hónapjáról számolt be és meglegedetten jelentette ki, hogy a nemzet túl van a bizalmi krízisen és...

„Tovább építjük külkereskedelmi kapcsolatainkat, az áldozatokra is hajlandók vagyunk, hogy mezőgazdasági terményeinknek piacokat szerezzünk.“

Ez nemcsak kijelentés volt a Vezér ajkáról, hanem egyúttal gazdasági beszámoló is az olasz, német és osztrák gazdasági tárgyalásokról.

Shózatában ismételtén rámutatott a magyar testvériségen alapuló nemzeti egység megteremtésének nagy fontosságára és szükségére. Csak egységes összefogással valósíthatók meg a további nagy feladatok, melyeknek homlokterében hatalmas lendülettel tört elő a trianoni parancs revíziójának szüksége.

Különösen a Revízió gondolatában érezhetjük, mert ebből nem csináltunk pártkérdést, hanem egyetemes nemzeti kérdést és így ennek

a nemzeti összefogásnak ereje nem forgácsolódott szét kicsinyes pártérdekeken, hanem a külföld által megbecsült egységes magyar mozgalomként napról-napra értékes külföldi híveket szerez a nem-

zet egyetemének.

A nemzeti egység megteremtésének hatásai nemcsak külpolitikai, de belpolitikai kérdésekben is csak a Nemzet előnyét szolgálják.

W.

Cserkész tábora.

A művelt nemzetek mind elküldték cserkészeik képviselőit Gödöllőre. A nagy tábora zavartalan. Külső kifejezésben szemléltető példája ez a nemzetközi tábora annak, hogyha 500 hold területen több ezer ifju ember — ha csak két hélig is — felemelő egyetértésben, vidáman, boldogan tud egymással meglenni, egymást megbecsülve tartja tiszteltben a különböző nemzetiségek nemzeti szokásait, sajátosságait, miért nem tudnak a családok, egyházak, községek, megyék, országok és földrészek népei is hasonló egyetértésben, nemes versengésben, aránylag sokkal nagyobb területen meglenni egymással?

A nagy tábora kell, hogy

a magyar cserkészet, különösen a vidéki cserkészet fejlődésére nagy lendületet jelent. Ezzel a reménnyel arra gondolunk, hogy végre népiszkoláink is bevezetik a cserkészet immár nagyszerűen bevált intézményét, hogy népiszkolás gyermekeink is cserkész szeltemben legyenek vezetve, kiképezve.

A gödöllői tábora egyes megszervezése sok új ismerőt, barátot szerzett a magyar nemzetnek. Nemzeti hálát érdemelnek mindazok, kik ebben a nagy munkában tevékenykedtek.

Ha cserkészeink hazajönnek, élményeikről beszámolnak olvasóinknak.

Iskolán kívüli népművelés.

A Békésvármegyei Törvényhatósági Iskolán kívüli Népművelési Bizottság a napokban tartotta meg dr. Márky Barna alispán elnöke alatt Gyulán a Vármegyházán évi rendes közgyűlését a szép számmal érdeklődő bizottsági tagok jelenlétében. Az alispán meleg szavakkal üdvözölte az új ügyv. elnököt Hercsuth Kálmán kir. tanfelügyelőt, kérve támogatását a vármegye népművelési munkához. Majd Tantó József vármegyei népművelési titkár nagy gonddal összeállított, beszámoló jelentésében részletesen ismertette a bizottság 1932/33. évi népművelési tevékenységét. A helyszüke miatt csak számszerű adatokat közölhetünk az értékes jelentésből, de ebből is

megállapítható az a mindenre kiterjedő munka, melyet a bizottság évről-évre végez.

E szerint az elmúlt év folyamán 2 m. városban, 28 községben, 153 tanyakörzelen, összesen: 264 egységben 4.206 népművelési és közműveltségi előadást tartottak. Az előadásokat kísérő szavatok száma 3.008, énekdarabok száma 1.529, zenedarabok száma 259. Szabályszerű vizsgálattal befejeztek 8 analfabéta tanfolyamot, vizsgált tett 125, tényleg megtartott órák száma 633. Alapismeretterjesztő tanfolyam volt 5, a tanfolyamot végig látogatta 136 egyén, tényleg megtartott órák száma 264. Népművelési és közműveltségi tanfolyam volt 8, a tanfolyamot végig látogatta 190 egyén, tényleg

leg megtartott órák száma 440 Művészeti és kedélyképző tanfolyam volt 4, végig látogatta a tanfolyamot 138 egyén, tényleg megtartott órák száma 248. Gyakorlati és ügyességi tanfolyam volt 21, a tanfolyamot végig látogatta 583 egyén, tényleg megtartott órák száma 1416. Nőnevelési tanfolyam volt 20, a tanfolyamot végig látogatta 676 egyén, tényleg megtartott órák száma 1268. Műkedvelői előadást tartottak a vármegye területén 205-öt. Műsoros délután és este volt 173. Rádió Szabadegyetemi előadás volt 230. Alkalmi ünnepség volt 207. Mesedélután volt 428. Népművelési hangverseny volt 4. Az előadók összes száma 986. Forgalomban volt 122 közkönyvtár, kikölcsonzött 15.846 egyén 43.356 könyvet. A népművelés ügyét szolgálta ezenkívül 45 közrádió, 4 gramofon, 20, illetve 46 velítógép, 26 mozigép, 15 népház, 2 múzeum. Működött 32 daloskör 1.130 taggal. Tevékenység összes száma (egysége) 9.643.

A vármegyei népművelési bizottság az 1932/33-ik évi beszámoló jelentést nagy meglegedéssel, örömmel vette tudomásul. Megállapítja, hogy e céltudatos munka elsősorban dr. Márky Barna elnöknek, a vármegye kiváló alispánjának köszönhető, aki végtelen megértéssel, komoly kulturpolitikai érzéssel, a munka jelentőségének tiszta teljes megértéséből fakadó energiával biztosította a szükséges költségeket. Leszögezi azt, hogy a nagy munkából az oroszánrész Tantó József vm. népművelési titkár illeli, ki mindenkor törhetetlen buzgalommal, példás kitartással, komoly pedagógiai tudásával végezte a vállára nehezedő felelősségteljes munkát. Így a bizottság bizalmát és legteljesebb elismerését érdemli ki. Elismeréssel adózott a bizottság Szentkereszty Tivadar ny. kir. tanfelügyelő, ügyvezető elnöknek is, aki 11 éven át áldozta fáradhatatlan munkáerejét, kitartásának egész teljességét a legnehezebb időkben a bizottság munkájának, ezért tagjai sorába meghívta.

Majd az indítványok során tárgyalja a bizottság a tanyán működő tanítók rádió készülékének népművelési célokra való felhasználását s 50 százalékos előfizelési kedvezmény élvezhetőségét. Kimondotta a bizottság a népművelési munka megörökítésére a II. évkönyv kiadását. Ugy szintén a vármegyei népművelési ügyet szolgáló tanügyi folyóirat támogatását. Az állástalan tanítók, tanároknak a népművelési tevékenységénél való alkalmazását.

A pontosság.

Az emberi társadalom a munkamegosztás elvének alapján van megszervezve, közösségi életet él és nem külön, elzárt magánosságban. Kölcsonösen egymásra vagyunk utalva foglalkozásunk, kötelességünk teljesítése, munkánk elvégzése közben is.

Egyik ember élete összeshívódik a másikéval, az egész társadaloméval. Ezen közös életnek hasznát, előnyeit élvezzük mindnyájan. A fejlett társadalmi életben nem élhet tehát senki tisztán önmagának, nem lehet terhére emberfársainak, hanem ereje, tehetsége szerint viszontszolgálattal kell azokkal szemben való kötelességünket leróni, teljesíteni.

Ki tud ezen emberi kötelességének rendesen, hűségesen, becsületesen megfelelni?

Csak az olyan ember, akiben a kötelességérzet a pontossággal, rendszeretettel együtt él és uralkodik.

Aki pontos minden dolgában, rendet tart életében és megbízható, hűséges a reá bízottak elvégzésében, az ilyen elmondhatja nyugodtan, hogy mindazt megtette, amivel tartozik Istennek, emberfársainak és önmagának.

A valódi műveltség fokmérőjének szokták tartani a pontosságot.

A pontatlan, késedelmes ember érkezők miatt nem kezdhető meg sok esetben valamely gyűlés vagy társasvacsora. Nem élvezhető nyugodtan a színdarab előadása, mert a későn jövők zaját, lármát és zavart okoznak. Az iskolába későn érkező növendék a figyelmet elvonja a többiektől és kezdhető előlőről a magyarázat.

Csodálatosan sok a pontatlan, késedelmeskedő ember, akik egész kedélyesen, nyugodtan veszik a dolgot, nem csinálnak kérdést elkészükből. Az ilyenek még a templomból is elkésznek rendszerint.

A példabeszéd pedig azt mondja: Rend a lelke mindennek!

Nemcsak magának tartozik az ember azzal, hogy pontos legyen, hanem többi emberfársainak is.

A pontatlan, rendet nem szerető emberek mások idejét rabolják el, amivel pedig nincs joguk rendelkezni.

Az üzleti életben nagy ereje van a pontosságnak. A rendet, pontosságot szerető iparos a meghatározott anyagból a rendelt munkát pontosan elkészíti a kitűzött időre. Szavának ura lett, a bizalomnak megfelelt és teljesítette tisztességesen kötelességét.

Közbecsülést csak a megbízható és pontosságot ismerő, rendet tartó ember szokott elérni a társadalmi életben.

Önmagunk iránti vétek és ostobaság az időt elpocsékolni pontatlanságunkkal, a másét

pedig ezen eljárásunkkal elrabolni: bűn.

Az igazi jellem nem lúri a pontatlanságot, rendelleniséget. Az adott szó becsület kérdése.

A pontos, rendszerető emberrel öröm együtt munkálkodni vagy érintkezni. Feltétlenül bízunk az ilyenekben és tudjuk, hogy amit mondanak, azt elfogadhatjuk liszta igazságnak, a hazudozás lehetetlen náluk.

A pontosságból ne engedjen, ne ingadozzon tehát az, aki a becsületes emberek elismerésére sokat ad.

Az okosság komolyságával, a becsületes, határozott akarat erejével, jó szándékával legyünk tehát mindenkor és mindenben pontosságra törekvők!

SZŐKE FERENC
ref. igazg.-tanító

pokon 10 óra 50, 11 óra 40, 12 óra 30 és 13 óra 30 perckor, ünnepnap pedig 11 óra 40, 12 óra 30, és 13 óra 30 perckor.

A Máv mellett a másik főközlekedési eszköze a dsemborinak a Bhév, mely a szükséghez képest 10 percenként indít vonatot.

A vonatok a keleti pályaudvar érkezési csarnok kijáratával szemben futó Bszkrt vágányról indulnak.

Színház.

A múlt héten félig üres házak mellett ment,

Péniteken: Angyalit vettem feleségül.

Szombaton: Zsákba macska. Vasárnap d. u.: Nyílt ablak, operett. (Gyermekelőadás?)

Vasárnap este: Kadetszeretem. Telt ház mellett. A közönség jól érezte magát. Sok megérdemelt tapsot kapott Károlyi János igazgató — mint főherceg — és Planicka Károly — főhadnagy — Vértes Károly. Szabó Samu táncos komikus a közönség kedvence lett. Nagyon jók és kedvesek voltak: László Ily, Benkő Ilona és Komáromi Piri.

Hétfőn júl. 31-én a Rothschildok ment nem nagy érdeklődés mellett.

Aug. 1-én az Ezerjő és 2-án Laurisín Lajos az operaház művésznének fellépésével „Három a kislány” operett. Az előadáson az egész társulat kiüntette magát. Táblás ház volt. Az összjáték elismerésre méltó. Laurisín Lajos gyönyörű hangjával és kellemes játékkal, talpraesett műsoron kívüli beszédével mindenkinek a lelkébe hizelegte magát. — Sajnálhatják azok, akik távolmaradtak.

A társulat még 4 napig időzik községünkben s — mint értesültünk — az igazgatóság anyagi áldozatoktól sem riadva vissza, augusztus 7-én hétfőn ismét egy feledhetetlen estét óhajtott szerezni a közönségnek, lehozva vendégszereplésre Kiss Ferenc fővárosi művészt, ki az „Elcsereült ember”-ben lép fel.

Jegyek elővételben a színházi pénztárnál kaphatók.

A Nyúltenyésztő Egyesület tagjai augusztus 15-én vacsorát rendeznek, melyen most csak az Egyesület tagjai vesznek részt. Egy későbbben tartandó vacsora menüjének próbavacsorája lesz ez a mostani, mert az Egyesület tagjai nagy súlyt helyeznek rá, hogy Gyoma és Endrőd lakosságával megízlellessék és megszeretessék a házinyúl húsát

Képviseelőtestületi gyűlés.

Július 31-én, délelőtt tartotta meg Gyoma község képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést. A közgyűlés 15 percig tartott s a következő határozatokat hozták:

A ligeti vendéglő hasznosbérét 600 pengőben állapították meg s a felmondást hatálytalanították.

A községi szeszfordót modernül berendezik és új szesz-

finomítóval szerelik fel.

A villanyáramdíjak leszállítása ügyében a község szakértőként Pfeifer Sándor budapesti gépészmérnököt kérte fel, aki a villanytelep szakértőjével lesz hivatva megállapítani, hogy lehet-e csökkentést eszközölni.

Egy pár kevésbbé fontos ügy lejártyalása után a közgyűlés ezzel véget is ért.

Az Alföldi Zöldmező Szövetség,

mely folyó évi április hó 2—9-e között réti és legelőgazdasági tanfolyamot rendezett Békéscsabán, meg óhajta indítani a békéscsaba legelők megjavítását, augusztus 9—14-e között kiküldi igazgatóját, Rigler József okl. gazda, gazdasági botanikust, hogy az alábbi községek legelőin szemlét tartson.

Köröstarcsán 9-én, Békéscsabán 10-én, Gyulán 11-én, Békésen és Körösladányban 12-én, Csorváson 13-án, Öcsödön 14-én, Gyomán 15-én lesz legelőszemle, valamennyi községben értekezlettel összekötve, melyre meghívást kaptak az illető községekben levő végzett legeltetőgazdák.

Hogyan lehet eljutni Budapestről a gödöllői táborba.

Budapest keleti pályaudvarról indul: 12 óra, 13 óra, 14 óra 15 perc, 15 óra, 15 óra 36 perc, 16 óra, 16 óra 10 perc, 17 óra 10 perc, 18 óra 05 perc és 18 óra 30 perckor. Vasárnap és ünnepnap ezeken felül még 7 óra 35 perckor és 9 óra 30 perckor.

Budapest nyugali pályaudvarról naponként indul: 12 óra 10 perc, 13 óra, 14 óra 25 perc, 15 óra 20 perc, 16 óra 20 perc, 16 óra 50 perc és 17 óra 40

perckor. Ezeken felül vasárnapként 7 óra 45 perckor és 10 órakor, ünnepnap 10 órakor.

Vissza Gödöllőről Budapest keleti, illetve Budapest nyugali pályaudvarra indul naponta: 14 óra 5 perc, 14 óra 15 perc, 15 óra 10 perc, 15 óra 20 perc, 16 óra, 17 óra, 17 óra 50 perc, 18 óra 20 perc, 19 óra 10 perc, 19 óra 40 perc, 20 óra, 20 óra 30 perc, 21 óra, 21 óra 20 perc, 22 óra, 22 óra 20 perc és 23 órakor. Ezeken felül vasárna-

HIREK

Megnyílt a cserkész-világtábor. A kormányzó szerdán fehér lovon ellovagolt az eddig megérkezett 22.000 cserkész arcéle előtt, azután ünnepélyes keretek között megnyitotta a cserkész-világtábort. Pesti híradások szerint a megnyitáson mintegy 30.000 látogató volt jelen.

Megjelent a Községfejlesztés ezidei Zsebkönyve. A vezető cikket dr. Fabinyi Tihamér m. kir. kereskedelmi miniszter írta. Számtalan értékes szakcikk, amelyek mindegyike feltétlenül érdekli a vármegyék, városok és községek haladni vágyó vezetőit. Teljes és legfrissebb közigazgatási Címtár. A 360 oldalas vászonkötéses zsebkönyvet minden előfizető ingyen és bérmentve megkapja.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület „Rét- és Legelőjavító Szakosztálya” 1933. évi augusztus hó 9-én, szerdán délelőtt 9 órakor Békéscsabán az egyesület székházában gyűlést tart. Tárgysorozata: 1. Elnöki bejelentések. 2. Beszámoló a békéscsabai rét- és legelőgazdasági tanfolyamról. 3. Gyoma község képviselőtestületi határozatának tárgyalása, melyben a f. évben egy Gyomán megtartandó rét- és legelőjavító tanfolyamot kér az Alföldi Zöldmező Szövetségnél kieszközölni. 4. Folyó ügyek. 5. Esetleges indítványok.

Felvétel a Békésmegyei Márta Diákothonba. A budapesti IX. ker. Liliom-u. 13 sz. alatt levő Márta Máter Diákothonban megüresedett helyekre, az 1933/34. tanévre szóló felvételi kérvények augusztus 25-ig beadhatók. Pályázhatnak oly szegénysorsú, példás viseletű és jó előmenetelű egyetemi és főiskolai hallgatók, kik tanulmányaikat Budapesten végzik. A szobák 2—6 személyesek. A város közepén, az egyetemekhez közel fekvő szép kertes otthonban, hol külön tanuló, társalgó és fogadószoba, fürdő, zuhanyozó, fűtés és gázrezsó használat szolgálják a hallgatók kényelmét, a bentlakás díjtalan. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt postán is (válaszbélyeg mellékelendő) az Otthon háznagya.

Iskolás fiú vagy leány úri családnál jó ellátást kaphat. Dobos Mátyás, Mezőtúr, Rákóczi-út 39.

Harangzúgás az élet.

Írta: Csáki Imre.

Valahol messze-egyszer réges-régen
Valaki megkondította az élet harangját
s azóta mindig húzza-húzza.
A vén harang meg zúgja-búgja
az évezredek vén melódiát:
bim-bam! Bim-bam! Bim-bam!

Minden kondulás új bimbó, új szirom, új virág!
Hóvirág, kökörtin, ibolya, árvácska,
jácint, mandula, forsitia, meg orgona!...
Két virág, tíz virág, száz virág, ezer virág!...
De zúg a nóta, búg a nóta tovább, tovább, tovább!...
Bim-bam! Bim-bam! Bim-bam!
Millió, milliárdszínű milliárd szirom, millió virág!...
De zúg a nóta, búg a nóta tovább, tovább, tovább!...
Bim-bam! Bim-bam! Bim-bam!

Minden kondulás új élet!
Milliószínű, milliárdhangú gazdag, csodás élet!...
Évezredek álom, amely valóvá lett!...
De zúg a nóta, búg a nóta tovább, tovább, tovább!...
Bim-bam! Bim-bam! Bim-bam!
Csodákat lát millió szem!
Csodákat él, csodákat mesél millió ajak!
Az ember, a madár, a virág, a szirom, a gyermek, a fűszál!
Csodákat csacsog, csodákat csobog, csodákat cseveg a csepp, a ki-
Ujjong az élet, a csodavilág! [csinyke patak!]
Dudolja, dalolja, a vén haranggal zúgja-búgja
az évezredek vén melódiát tovább, tovább, tovább!...
Bim-bam! Bim-bam! Bim-bam!

Eljön az alkony. Hervad a szirom, a virág...
És zúg a nóta, búg a nóta tovább, tovább, tovább...
Bim-bam! Bim-bam! Bim-bam!
Minden kondulásra millió falevél pereg a földre,
millió élet pihen le örökre...
És zúg a nóta, búg a nóta tovább, tovább, tovább...
Bim-bam! Bim-bam! Bim-bam!

És ez így zúg, búg tíz, száz, ezer, millió év óta!...
Valaki egyszer réges-régen megkondította az élet harangját
s azóta mindig húzza-húzza... születésért, temetésért...
A vén harang meg zúgja-búgja napkeltéért, naplementéért
az évezredek vén melódiát:
Bim-bam! Bim-bam! Bim-bam!

Harangzúgás az élet...
A harangozó az Isten...

Hányszor mennek férjhez a színésznők? Erről közöl rendkívül érdekes cikket a Délbáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszöveget, filmriportokat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt stb. talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. Ára 20 fillér, Romániában 10 lei, Csehszlovákiában 2 ck., Jugoszláviában 4 dinár.

Rádióhullámokkal konzervált élelmiszerek. Egy londoni laboratóriumban fontos kísérletek folynak, amelyek célja az élelmiszereknek rádióhullámokkal való konzerválása. A rádióhullámok megakadályozzák az élelmiszerek romlását. A fontos kísérleteket egy fiatal magyar tudós dr. Szathmáry Zsigmond vezeti, aki évekkor előtti Tolnai Világlapja munkatársa volt.

Csatornatisztítás közben fuladt meg két cigánylegény. A múlt hó 28-án délelőtt az endrődi vágóhíd szennyvízgyűjtő medencéjét két cigány gyepmester-legény tisztította. Munka közben egyikőjüknek a kulcsa beleesett a kb. 70—80 cm.-es szennyvízbe. Az, aki leejtette a kulcsot, aláugrott, hogy kulcsát kihalássza a medence fenekéről, mikor azonban leért, hirtelen szédülni kezdett és megtántorodott. A másik legény, láva társa válságos helyzetét, azonnal utána ugrott, hogy segítségére legyen, azonban ő is ugyanugy járt, megszédült és belebukott a szennyvízbe. Mind a ketten ott veszttek. A két fiatal cigánylegény halálát minden valószínűség szerint az okozta, hogy a szennyvízből keletkezett bomlási gázok felgyűltek a medencében, a mérges gáztól a legények elkábultak és

Az **ASPIRIN**-tablettákon is van valódi-sági védjegy: az ismeri Bayer-kereszt.

Meghűtés első jeleinél és fájdalomknál **ASPIRIN-TABLETTÁK**

belezuhantak a mindösse 70 cm.-es szennyvízbe, amelyben tehetetlenségükben megfulladtak.

Párisi és nápolyi tanulmányút. A MEFHOSz Utazási Irodája augusztus 17-én és szeptember 1-én indítja két utolsó nyári 15 napos kedvezményes tanulmányújt Párisba. Részvételi díj 300 P, diákoknak 260 P. Augusztus 12-én induló Vence—Firenze—Róma—nápolyi tanulmányút jelenkezési határideje aug. 4 és részvételi díja 310 P. Érdeklődőknek részletes felvilágosítást ad és prospektust küld a MEFHOSz Utazási Irodája, Budapest Ferenc-körút 38, fsz. 2. Telefon 872-74.

SPORT

GySC—Mezőtúri MÁV
3:1 (1:1)

Gyomán ritkán látott szép volt a mérkőzés. Láttunk szép, tervszerű támadásokat, amit a multban nem igen vezetett a helyi csapat. Láttuk, hogy van egy tengelye a csapatnak, aki irányított, küzdött, mindenütt ott volt, segített a védelemnek, a halvesornak, amely része a csapatnak bizony sokszor segítségre szorult. A halvesor volt a leggyengébb része a csapatnak. Jó centerhalf csak magas, erős, gyors játékos lehet. Ezt nem találtuk meg. A halvesor bizony nem tudta a csapatot előredobni. A csapat többi része és tagja lelkesen játszott, csak szokatlan volt számukra, hogy a center ésszel is dolgozott és igen sokszor nem voltak elkészülve a gyors támadásra, amit a center ésszerűen megindított. Az összekötőkön különösen meglátszott, hogy ők nincsenek ilyen gyorsasághoz szokva. Ezen a meccsen sokat tanulhattunk. Megtanultuk azt, hogy mit is kell az edzéseken csinálni — nem „vakulásig” a labdát rugni, hanem a gyorsaságot, a kifartást, a hajlékonyságot, a ruganyosságot, a gyors

Csapadék naptár.

Julius-augusztus	28	29	30	31	1	2	3	Össz.
Társulati székház				2.5			31.5	34.0
Körösladányi őrház				6.5			20.7	27.2
Folyáséri sz.-telep				4.5			33.5	38.0
Peresi szivattyutelep				3.5			20.5	24.0
Kéthalmi őrház				5.4			39.1	44.5
Udvarnok (Roik cs.-őr)		2.1	3.—				12.2	17.3

ÚJ!

ÉRTESETÉS.

ÚJ!

Tisztelettel értesítem igen tisztelt vevőmet, hogy Vatay asztalos házából üzletemet

áthelyeztem a Horthy Miklós út 29. sz. alá
a volt „Aranykalász“ illatszertár helyiségébe, ahol
régi üzletágam

mellett az összes illatszerek és piperecikkek a legolcsóbb napi árban nagy választékban kaphatók.

Szíves pártfogásukat továbbra is kérve, vagyok tisztelettel

Ica kalapszalon

kézimunka és illatszerkereskedés.

határozni-ludást elősegítő gyakorlatokat is kell végezni. Ennek egy lehetősége van csak; az, hogy engedelmessé kell az e tekintetben okosabbnak; látjuk e játék ideje alatt a célt, hogy milyen embereket kell nevelnünk — mert nincs — aki egymaga lelket tud adni a csapatba, aki a maga okos játékával eredményessé teszi a csapat játékát.

A mérkőzés szép volt. És dícséretes munkát végzett a csapat, mert lélekkel küzdött.

* * * (Cs.)

Vasárnap délután kettős mérkőzés lesz a helyi pályán. — Délután 4 órai kezdettel a Levente Egyesület a Dévaványai Sport Club I. csapatával; fél 6 órai kezdettel pedig a GySC „Körös“ az öcsödi „Kinizsi“ I. csapatával játszik barátságos mérkőzést.

Vásári hirdetés.

Gyoma községben a legközelebbi országos vásár 1933. évi augusztus hó 11., 12. és 13-án fog megtartani és pedig: augusztus hó 11-én pénteken hasított kormű állat felhajtással, augusztus hó 12-én szombaton lóvásár,

augusztus hó 13-án vasárnap kirakodó vásár.

Az állatvásárra szabályszerűen kiállított marhalevéllel minden fajú állat felhajtható, — eladásra nem szánt, székérbe fogott állatok szintén csak szabályszerűen kiállított marhalevéllel bocsáthatnak a vásártérre. Minden sertésről, juhról külön-külön marhalevél állítandó ki.

Iparosok, kereskedők iparigazolványaikat felmutatni tartoznak.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivételben vállalja **SZEMENKÁR MÁTYÁS** könyvkötészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlattal készséggel szolgál a „HUNGÁRIA“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

PUBLIKACIÓ.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak** literje 44 fillér.

Barát Imre (Hősök Emlék-útja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstanfolyamot elvégezte, a mindenkor napszámért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakereskedőhöz Gyomán.

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Nem mindig

a fillérek számítanak, a lelkiismeretes munka

sok pengő megtakarítását jelenti

A villamossági és rádió munkálatoknak szakszerűeknek és lelkiismereteseknek kell lenni. Én nem szerelek Önnek közönséges vasdrótból villany és villanycsengővezetékeket, vasdrót és padláson átvezetett tűzveszélyes antenna vezetékeket. Két évtizedes szakmai képzettségem, évtizedes önálló működésem, valamint kül- és belföldön ezen idő alatt szerzett tapasztalataim garancia erre. A nagyérdemű közönség szíves megbízásait és vásárlásait kérem. — Teljes tisztelettel: **DOMOKOS ALBERT.**

FIGYELEM!

FIGYELEM!

MEGNYILT!

Értesítjük a tisztelt közönséget, hogy Gyomán, Horthy Miklós út 21 házszám alatt (dr. Singer ház)

villanyszerelő és műszerész
üzletet és műhelyt nyitottunk.

Foglalkozunk minden e szakmába vágó új és javítási munkákkal. Fővárosi és más nagyvárosi tapasztalataink alapján módunkban áll a tisztelt közönség legkényesebb igényeit is kielégíteni. Törekvésünk, hogy a tisztelt közönség ezirányú kényelmét biztosítsuk és haladva a korrallal, a technika minden vívmányát e téren azonnal bevezessük.

Gyárakkal és nagykereskedőkkel sikerült olyan megállapodásra jutni, hogy mindenben a fővárosi árakat tudjuk tartani.

Raktáron tartunk minden e szakmába vágó árukat. Törekvésünk, hogy munkánkkal és áruinkkal a közönség bizalmát megnyerjük.

Kérjük a tisztelt közönség pártfogását

LACH és KUN

villanyszerelő és műszerész.

Szolid árak! Precíz munka! Pontos kiszolgálás!

Bánkúti vetőmagbúza

A Növénytermelési Hivatal ellenőrzésével Gróf Bethlen Ödönne Telek-gazdasága (Ózéd állomástól 55 km-re) 1201-es első utántermésű bánkúti búzát ajánl vetőmag célra. **Csere útján** 100 kg-ért 115 kg. egészséges, kölesmentes és kellőleg tisztított, legalább 78—80 kg. fajsúlyú búzát kell adni az uradalom magtárába beszállítva. **Pénzfizetés esetén** az előző héten Budapesten jegyzett 80 kg.-os búza középára, plusz boletta fizetendő. Aki ebből a búzából vesz vagy cserél, a Növénytermelési Hivatal útján q-ként 1 P térítést kap. A vetőmagnak felajánlott búza cca 84—85 kg fajsúlyú. Igénylés vagy a **Magyar kir. Növénytermelési Hivatal Budapest** útján, vagy **Gróf Bethlen Ödönne Gyoma** címen történhetik.

Cserépkályhák, kandallók és vas-kályhák szakszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczi Lajos cserépkályhás-mester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndíj mellett.

Egy különbejáratu butorozott szoba Horthy M. út 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben **2 butorozott szoba** és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyletnek különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. **WAGNER MÁRTON.**

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Csépelünk.

Hajnaltól késő estig búgnak a cséplőgépek. Lázás igyekezetű versengés folyik, hogy a még hátralevő csépeletlent ki kapja meg, melyik gép, mert aki nem élelmes, kimarad a bokorból s sovány keresetével indulhat haza...

Sokan öntötték már ércebe a magyar földmivelő alakját, kidomborítva abban az aratás alatt az emberi munkabírást határáig megfeszített robotját.

E tiszteletreméltó ércalak fölé állítom a „részescséplő“ cséplési munkáját.

Összeáll 15—16 férfi (ebből kettő a gépetető) és 6 nő: ez egy „részes-banda“.

Hajnali két órakor, fél három órakor már megkezdik a cséplést és gyúrnak este 8—9—10 óráig. Kezdekor még hűvös az idő, de már 10 óra felé kibírhatalan hőség préseli ki szegény „részesből“ a verejték millió gyöngyét a napbarnult bőrre, melyen a csépléssel járó állandó por vastag rétegben rakódik le s nyugtalanító viszketéssel idegekig ható kellemetlen érzést kelt.

Az asztagosok, szalmások nehéz testi teljesítménye mellett a törek mellett foglalatostkodó „nő-részesek“ rettenetes porban folyó munkája a munkásemberek munkamegbecsülésének fejezetében külön emelvényt érdemel. A rendszerint még fiatal korban lévő törekeseeknek kevés a 4 órás alvás s így állandó álmoságban, fullasztó porban, örült hőségben a por ellen arcukat is eltakarják kendőfélékkel. Persze a sze-

mek napok alatt gyulladásba jönnek. A tüdőbe került porszemek kellemetlen köhögésre ingerelnek. Az izzadás okozta folyadékvesztéséget folytonos vízvással kívánja pótolni a szervezet s nem csoda, ha a felhevült gyomorba került kúthideg víztől a gyomor is hurutos lesz.

Ilyen testi állapotban végzi a cséplőrészes négy-öt hétig a nehéz cséplési munkát s

boldog, ha ezalatt a férfireszes 5—6 métermázsza búzát, a nőrészes pedig 3 mázsát keres...

Mikor a mindennapi kenyérünkért hálát adunk Istenünknek, gondoljunk elismeréssel azokra a munkástestvéreinkre is, kik nehéz, robotos munkájukkal teszik lehetővé, hogy a termésből kenyér lehessen. W.

Mi lesz a búza árával?

Az egész gazdatársadalmon végig sajog a búzának 7 pengős ára. De nemcsak a gazdák töprengenek az oknélküli alacsony áron, hanem mindenki kétségbeesetten kérdezi: Hova vezet ez? Mi lesz, ha gazdáink nem tudnak fizetni?

Az is baj, ha nem terem! Az is baj ha terem, de nincs ára!

Kétségbeesetten vonaglik gazdasági életünk s várjuk felülről a segítséget, hogy a termésünket ne kelljen elkótyavetyélni.

Megvadult lovak.

Elszaggatták a villanyhuzalokat.

Vasárnap délelőtt Lada Mihály kocsijával a Dr. Kató József utcából jövet, a köves úton hajtott hízott serlésektől megijedtek lovai, elragadták a kocsit és a Szegényház sarkán álló kettős villanyoszlop közé rohantak a kocsival. A kocsit megakadt az oszlopokban, a lószerszámok elszakadtak, a villanyhuzalok leszakadtak. — Más baj az ijedtségen kívül nem történt.

A baleset után az odagyűlt emberek a leszakadt huzalo-

kat elrakosgatták a járdáról és egyik sem gondolt arra, hogy ha áram volna ilyenkor a hálózatban, aki a csupasz huzalokhoz hozzányúl, az menthetlenül a halál fia. Szerencsére vasárnap délelőtt volt, ilyenkor nincs áram. De ha hétköznap lett volna, bizonyosan halálesetről is kellene beszámolnunk.

Tanulság: ha valahol leszakad a villanyhuzal, ahhoz nem szabad hozzányulni.

Nemesített vetőmag.

A m. kir. földmívelésügyi Miniszter Úr, a m. kir. növénytermelési hivatal úján, az egyseges búzatermelés érdekében a f. év őszén nemesített búza vetőmaghoz akarja juttatni a gazdaközönseget oly módon,

hogy a gazdáknak nemesített búza vetőmagot ad cserébe.

A csere oly módon történne, hogy a kis- és nagygazda közönsege nemesített vetőmagbúza igénylését a községi előjáróságnál folyó hó végéig beje-

lenli, a községi előjáróság a bejelentésről és a bejelentett mennyiségről kimutatást készít s azt a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséghez betéjeszti.

A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség ezen kimutatás alapján a búza vetőmagot a községhez legközelebb eső búza vetőmag szaporító telepről kiutalja. A csere tárgyát képezi a Székács-féle 1055 és a Bánkúti 1201 számú nemesített búza utántermése.

Minden 100 kgr. nemesített búzáért az igénylő gazdaközönsege 115 kgr. szokvány minőségű búzát tartozik adni a vetőmagot szaporító telepnek, illetve gazdaságnak.

Országos ünnep Szegeden.

Ötven esztendeje, hogy az árvíz hullámaiból feltámadt Szeged rekonstrukciója megkezdődött. Ezt a nagy dátumot az országos közvélemény előtt is ritka művészi esemény gyanánt ható szabadtéri játékokon kívül egy egész hét kivételesen gazdag kulturális és gazdasági programjával ünnepli meg az ország második városa.

Baranyi Tibor főispán elnöklété mellett száztagú rendezőgárda dolgozik a Szegedi Hét programján és augusztus 26-tól szeptember 3-ig a békebeli idők élettéljes forgalma és zavartalan derűje költözik a város falai közé, ahová filléres és különvonatok szállítják napnap után az ország minden részéből az érdeklődők ezreit.

A végleges program még nem készült el, de szenzáció erejével fog hatni. Első helyen áll Az ember tragédiájának szabadtéri előadása a szegedi Dóm-téren. Szabadtéri hangversenyek Dohnányi és Kodály szereplésével.

Látványosság lesz a Szegedi Alföldkutató Bizottság tanyakiállítás, a földmívelésügyi

Mindenféle gabonát legmagasabb napi áron vásárol a FUTURA gyomai telepe WAGNER FAKERESKEDÉS.

Hallgassa meg legújabb rendszerű dinamikus hangszóróinkat vételkényszer nélkül

LACH és KUN-nál

minisztérium kísérletügyi és szakoktatási kiállítása, a Szegedi Gazdasági Egyesület mezőgazdasági kiállítása, a Délvidéki Kertészeti Egyesület kiállítása, valamint az ipartestület lakberendezési kiállítása.

Szemléltető módon fogják előtárni Szeged ötvenéves fejlődését.

Augusztus 26.—szeptember 3.-a között gazdag programmal várja Szeged az ünnepi hétre érkezőket, akik pihenést, üdülést és szórakozást találnak az Alföld fővárosában.

Minden kérdésre készséggel ad tájékoztatást a Szegedi Hét és a Szabadléri Játékok központi irodája Szeged, Kass szálló 25. sz. szoba (telefon 14—15).

Arató ünnep.

Mióta Nagylapason az új birtokos gazdálkodik, egészen szűk körben minden aratás befejeztével arató ünnepet tartanak.

Az idei nagylaposi aratóünnep hatalmas méreteivel, bensőséges hangulatával túlhaladta a szűk családi keretet és a nyilvánosság elé kívánkozik.

Múlt szombaton a Körös hullámerében fekvő 25 holdas „Baltásban” dr. Tüköry József családjával, dr. Geiszt Gyula kormányfőtanácsos családjával, Schilling báróné, Farkasné Marton Gitta, Csernus Mihály apátplebános, Záhonyi Aladár járásbírói elnök feleségével, dr. Pálka Pál, Bakos József főszolgabírók feleségeikkel, Nyisztor Péter, Wagner Márton, Wagner József feleségeikkel, Purgly János földbirtokos, Zsilinszky István ny. huszárőrnagy, földbirtokos, Pánczél Emil főjegyző, dr. Szász Lajos jegyző, Kovács Gábor és Kocsis Lajos gyomai bírók, Kalmár Imre és Vaszkó Pál endrődi bírók, Timár I. Gergely gazda, a gyomai és endrődi dalárdák elnökeikkel, az Endrődi Leventeegyesület és a többi, itt névszerint fel nem sorolt vendéggel mintegy 450-en vettek részt az arató ünnepen. A hölgyek magyar ruhában voltak.

A hold telivilágánál és a hevenyészett villanyvilágítás mellett Szalay István uradalmi intéző vezetésével lampionokkal, nótaszóval, kaszákkal, villákkal, ünneplősen vonult fel a 170 tagú aratócsoport a szo-

kásos búzakaralászos kosárral és a Kurilla István aratómunkas által ugyancsak búzaszálakból fonott kicsinyített kastéllyal.

Szalay István, utána Gácsi Gergely aratógazda köszöntötték fel földesurukat és családját, mely köszöntésekre Tüköry József közvetlen szavakkal fejezte ki örömét, hogy az idei aratás szépen sikerült. Beszédében kitért még a Gyomai Dalárda „Szeressük egymást gyerekek...” ismétlésű — előzően elénekelt — bájos dalnak szövegére, hogy „... az élet úgyis tova száll, a sir magába zár; szeressük egymást gyerekek, hisz minden percért kár!” — és amikor kedves vendégeit meghívja vacsorára, azt kívánja, hogy egymás szeretetében, megbecsülésében érezze jól magát mindenki.

Vacsora közben Csernus Mihály apátplebános meleg szavakkal köszöntötte fel a házi-

gazdát és családját.

Vacsora végeztével Tüköry József felköszöntötte vendégeit és felkérte őket, vegyenek részt a táncban is, melyet Tüköryné Örméltósága Gácsi Gergely aratógazdával kezdett meg.

Vacsora előtt és közben az endrődi és gyomai dalárdák legszebb darabjait adták elő nagy siker mellett.

Az Endrődi Dalárda erre az alkalomra készített gyönyörű agyagvázában hatalmas csokorral köszöntötte meg Tüköry Jessynek, hogy az Országos Dalosversenyen koszorúslánya volt a dalárdának.

Késő reggelig nagyon kedélyes hangulatban volt együtt a vendégek nagy része.

Megbecsülendő érdeme Tüköry József földbirtokosnak, hogy az évenként tartott arató ünnepekkel aratóinak nemcsak egy kellemes napot szerez, hanem külsőleg is kimutatja, hogy megbecsüli őket.

Iparosok szegénységi bizonyítványa.

A mai súlyos gazdasági viszonyok közepette igen gyakran fordul elő, hogy a munkátlanul álló elszegényedett iparosok megbetegedés esetén, nem tudnak orvosi kezelést, gyógyszert vagy kórházi ellátást igénybe venni, viszont mint önálló iparúzó szegénységi bizonyítványt nem kaphatnak, amelynek alapján ingyen gyógyellátást nyerhetnének. Ezen sajnálatos állapotok közepette az ipari és kereskedelmi érdekképviseletek azzal az előterjesztéssel éltek a minisztériumhoz, hogy a jövedelem és vagyonadót nem fizető, valamint a forgalmi adó alól is mentesített, tehát kétségkívül vagyontalan, szegény önálló iparosoknak is adassék a jö-

vőben szegénységi bizonyítvány. A minisztérium most a kamarához intézett leiratában megállapította, hogy a szegénységi jogon való betegellátás igényjogosultságának megállapításánál, adatok szolgáltatására kötelezett községeknek, városoknak módjuk van arra, hogy a fennálló jogszabályok alapján is méltányosságot gyakoroljanak adott esetben jövedelem és vagyonadót nem fizető, forgalmi adó alól mentesített iparosoknak és családtagjaiknak igényjogosultságát megállapítsa. Erre azonban az illető önkormányzati közületeket a minisztérium nem utasíthatja, mert ezek határozatai ellen fokozatos felelősség van helye.

Tenniszverseny.

A gyomai tennisz társaságok folyó hó 18—20-án együttesen rendezik meg az évente szokásos vándordíjas versenyüket, melynek keretében a szomszédos községek legjobb versenyzői mérik össze egymással erejüket.

A verseny iránt a meghívott tenniszezők körében mindenütt

a legnagyobb érdeklődés mutatkozik s minden jel arra mutat, hogy az idei verseny ugy a résztvevők száma, mint a játék színvonala tekintetében felülmúlja az eddigi jóhírű és jólsikerült gyomai versenyeket.

A rendezőség a versennyel hárhuzamosan egy kisebb körmérkőzés lebonyolítását is ter-

vezi, országos viszonylatban is kiváló játékerőt képviselő 4 meghívott versenyző részvételével, akik a fennsík iránt érdeklődő közönségnek a magasabb tennisziáték szépségeit mutatják be.

A nagyszámú nevezésre való tekintettel a versenyek győztesei és helyezettei között 35 drb. művészi kivitelű plakett és érem kerül kiosztásra.

A tennisz sport iránt érdeklődő közönséget ezúton szeretettel meghívja a rendezőség.

Áthelyezés

A Kereskedelemügyi Miniszter Valasek Ernő kir. mérnököt Gyuláról a nyíregyházi államépítészeti hivatalhoz helyezte át.

Valasek Ernő kir. mérnök 9 évig működött vármegyénkben, mely idő alatt járásunkban a következő munkákat vezette: Gyomán: a Deák Ferenc utca és Vásártérszéki út kiskő és betonburkolatú munkálatait és a körösladányi út melletti kétlós útkaparóházat. Endrődön: a szarvasi átkelési szakasz (kiskő), Sóshalomig a kondorosi út (terméskő), és tavaly a kondorosi—endrőd—mezőlári út földmunkálatait a Hunyatelepi bekötő úttal, mely útnak makadámrendszerű kiépítése most van folyamatban 11 kilométeren.

Valasek Ernő kir. mérnök vezetése mellett vármegyénkben épült 3 rácsos vashíd, 1 vasbetonhíd, 27 km. makadám út, 10 km. beton- és más nemes útburkolat, 1 adóhivatal, 18 iskola.

Valasek Ernőt a kereskedelemügyi miniszter két esetben dícsérettel tüntette ki.

Valasek Ernő az itt töltött 9 év alatt előnyösen kapcsolódott bele a vármegyénkben honos fennkölt szellembe, hogy az építető munkásaival teljes megértésben végezteti munkálatait. Ez a szellem volt egyik legnagyobb erőssége eddig is vármegyénknek, ezért nem voltak nálunk Békésben munkászavargások, bár itt is súlyos volt a helyzet.

Ez a szellemet reprezentálta sok megértéssel, jóindulattal Valasek Ernő s így eltávozását nemcsak ismerősei, hanem volt alárendeltjei és volt sok-sok munkása is őszintén sajnálják.

Németországba 500.000 métermázsa búzát vihetünk ki.

Németország megbízottjaival folytatott tárgyalások eredményeképpen 500.000 métermázsa búzát fognak a németek Magyarországtól átvenni. A németek a magyar búzát Brailán át Rotterdamba fogják szállítani és ott eladni. Az üzlet lebonyolításával a Futurát bízzák meg. A vásárlásba azonban a gabonakereskedők is bekapcsolódnak s a feltételek megállapítása céljából a Külkereskedelmi Hivatal a Gabonakereskedők Országos Szövetségével érintkezésbe is lépett. A tárgyalások főként azt vannak hivatva megállapítani, hogy az egyes gabonakereskedő cégek milyen arányban részesüljenek a kivitelben. Azok a cégek, amelyek a kontingensben részesülni fognak, a Futurával külön szerződéses megállapodásokat is kötnek.

Törvénytervezet a hirdetési illeték bevezetéséről.

A kereskedelmi minisztériumban törvénytervezet készül, amely rendezni kívánja a hirdetések közzétételét. A tervezet 18 szakaszból áll. Megállapítja a hirdetések közzétételének formáit, a városoknak és községeknek jogot ad arra, hogy hirdetési ipart gyakoroljanak, akár saját maguk, akár

bérlők útján. A hirdetések keresetszerű közzétételére szolgáló berendezések ugy a közterületeken, mint a magánterületeken csak a városok vagy a községek építési hatóságának engedélyével állíthatók fel. Minden hirdetést az illeték kivételése végéig be kell mutatni. A fizetendő illetéket a városokban a polgármester, kis- és nagyközségekben a községi előljárásságok állapítják meg a belügy- és kereskedelemügyi miniszter által jóváhagyott szabályrendelet alapján.

A törvénytervezet valószínűleg még az ősszel a parlament elé fog kerülni.

Színház.

Hélfőn fejezte be Károlyi János igazgató társulata 2 hétre hirdetett előadásait Gyomán és már hélfőn éjjel a társulat Túrkevére utazott.

Hélfőn Kiss Ferenc fővárosi művész játékában volt alkalma gyönyörködni Gyoma község műpárloló közönségének. Sokan ismerik a darabot, mégis feltáz volt Kiss Ferenc kedvéért. Akik elmentek, nem bánják meg, mert élvezhették nagy művészi zseniális alakítását, a társulat legjobb erőinek összjátékát — és bizony sokan megkönnyezték az előadást. Ennél nagyobb elismerést nem is kaphatott Kiss Ferenc.

Felvonás közben sok kedves fiatal — autogram kérő —

leány kereste fel a művészt az öltözőben, ki kedves közvetlenséggel teljesítette a kérést, de ezért, nem tudjuk, oihon nem-e fog kikapni fiatal feleségétől a művész?

HIREK

Pánczél Emil, községünk főjegyzője egy heli szabadságon van. — Szabadsága tartamára helyettese Kató Lajos jegyző.

Gusztáv Adolf svéd herceg és felesége Magyarországot utazzák be. Kedden Debrecenben voltak.

A sertéspestis ismét terjed Gyomán.

Kettős haláleset. Csapó Lajos 61 éves gyomai lakos — kinek felnőtt iparos fia 2 héttel ezelőtt a Körösbe fullt — fia elvesztése feletti bánatában, melyhez betegsége is hozzájárult, felakasztotta magát. A vizsgálat megindult.

Hazaérkezett a Balbo-flotta. Az olasz repülőflotta az Oceánon át visszatért Olaszországba, hol nemzeti ünnepséget rendeztek tiszteletükre. Az oceáni starinál történt szerencsétlenség egyik áldozata behalt sérüléseibe.

Békéscsaba vértelű irtó fekete darazsakat kap. Nálunk is elkélne ezekből a hasznos darazsakból.

A románok ismét a Körösbe dobálják a sertéshullákat.

Országos gyümölcskiállítás. A gyümölcsstermelők Országos Egyesülete szept. 25 és okt. 10-e között Budapesten országos gyümölcskiállítást rendez. Az Egyesület tagjainak térdíjat nem kell fizetni. A kiállításon a termelők 2—5 kg.-os csomagokban el is adhatnak. *Jelentkezni augusztus 20-ig kell.*

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Botos Mária, Udvari Lajos, Udvari László Mihály, Csontos István, Parais Zsigmond, Bottlik Piroška, Paróczai György, Adamik Gyula István, Faragó Mária, Lukács László, Gecsei Árpád Géza, Kovács Zsuzsanna, B. Szabó Endre.

Házasságot kötöttek:

Bencze Zsigmond Miklós — Rau Etelkával.

Elhaltak:

Özv. Csikós Sándorné Nyitrai Eszter 77 éves, P. Kovács Lajos 68 éves, Kéri Péter 70 éves, Csontos István 5 napos, Csapó Lajos 61 éves.

Ingatlan forgalom.

Erdei Mihály (nős Kiss Juliannával) és Erdei Mihály (nős Fekete Eszterrel) gyomai lakosok vettek 456 öl és 5 hold 827 öl vidólaposi ingatlant Biró László, Dániel, Gergely és Antallól 3600 P-ért.

Az 1933. márc. 31-én meg-

Szíves elnézését kérjük olvasóinknak, hogy Mezőgazdaságunk megszervezése című folytatásos közlésünket előző két számban nem hozhattuk.

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Írta: lovag MANZ GYÖRGY.

A mezőgazdasági szakoktatás reformja. (20)

Abban, hogy a mezőgazdasági szakoktatás kiterjesztése feltétlenül szükséges, már összes szakembereink egyetértének. Az általános mezőgazdasági szakoktatás rendszeresítése ma már tisztán pénzügyi kérdés. Sajnos, nálunk ezt az oktatást még mindig nem tudják másképpen elképzelni, mint valami költséges berendezések, tudományos felszerelések és okleveles tanerők keretében. Erre pedig nincs pénz. De lehet ezt az oktatást oly módon is előteremteni, hogy az államnak semmibe se kerüljön, a gazdákat se terhelje meg és a szövetkezetnek még jövedelmet is hozzon.

A szövetkezet tagjai kötelezik magukat, hogy gyermekeiket az elemi népiskolának befejezte után még 16 éves életkorukig a szövetkezeti mezőgazdasági szakiskolába járatták. A szövetkezet a falusi tanítóval szerződést köt, hogy a szakiskola vezetését vállalja, az erre szükséges tanerőket kiképzzi és az elméleti oktatásban közreműködik. Ezért egy megfelelő tiszteletdíjat kap a szövetkezettől, amely a termelési és átszervezési programmal párhuzamosan kidolgoz minden község számára egy külön szakoktatási programot és tantervet. A szakiskolába járó tanítványok a községben végzendő összes munkákban gyakorlatilag résztvesznek, ugyancsak a szövetkezeti fióknál történő adminisztratív és technikai munkákban. Azonkívül be lesznek osztva azon munkavezetőkhez, akik a már említett mezőgazdasági tanácsadás végrehajtására egy-egy gazdaság termelési rendszerének átszervezésére ki lesznek rendelve. Ezáltal a tanulók minden konstruktív és produktív műveletben aktív részt vesznek, a tananyagot a legnagyobb bőséggel kapják a termelés színhelyén és így mesterségüket a legalaposab-

ban megtanulják. Az átszervezésnél alkalmazott tanulóknak munkabére a szövetkezetet illeti, amely ebből a munkavezetőnek bérét pótolja és a többletből a tanító tiszteletdíját és egyéb oktatási célok kiadásait fedezi.

Igy bekapcsolhatjuk az iskolát a mezőgazdasági életnek minden termelési ágába és a szövetkezet üzemébe. A szükséges tankönyvekről szintén a szövetkezet gondoskodik és ezekkel a tanítót látja el. A tanulóknak külön tankönyvekre nincs szüksége.

A továbbképzés érdekében hasonló tanfolyamokat létesít a szövetkezet felnőttek számára is, amelyen a tagok esténként résztvehetnek. Kívánatos volna, hogy e fatusi tanítók kiképzésére szolgáló tanítóképző valamely mezőgazdasági főiskolához csatoltassék, hogy ezáltal a szükséges szakismeretek is terjesztessenek a tanítói karban. Nagy súlyt kell végül arra fektetnünk, hogy a mezőgazdasági szakirodalom megszerveztessék és egységes szaklapok létesüljenek, amelyek a mezőgazdaságnak minden ágát egyformán karolják fel.

Az oktatás alátámasztására és egyszersmind a belterjes gazdálkodás meghonosítására rendszeresíteniünk kell az ugynevezett mintatelepeknek kiépítését. Ezek nem azonosok az eddig dívó mintagazdaságokkal. A kiállítások és versenyek programjába ugyanis felveendő a mezőgazdaságok szemléltetése és bírálása minden községi kiállításakor. Azok a gazdaságok, amelyek ez alkalommal a különböző termelési ágak szerint díjat nyernek, mintatelepek minősítendőek és ezeken az iskola végeznék egy évig ingyen a szükséges munkákat. Ennek ellenében a díjazott gazdaság ezen év tartamára a szakoktatás céljaira nyitva áll ugy a tanulóknak, mint a tanfolyamot hallgató felnőtteknek. A kiállítási rendszerünk oly módon módosítandó, hogy évenként minden községben egy kiállítás és egy verseny-hét rendezendő, azok a tárgyak, illetve kiállítási számok, amelyek itt díjazva lettek, kiállíthatók a kerületi kiállításon és az utóbbin szintén díjazott számok kerülhetnek csak az országos kiállításra. Így biztosítjuk, hogy az országos kiállításokon csakis a legkitűnőbb anyag kerüljön bemutatásra és egyszersmind a kiállítás egy hű képét szolgálja a tényleges állapotoknak és gazdasági viszonyoknak.

ártott bírói árverésen a Kis-birtokosok Országos Földhivatalintézte budapesti bej. cég vett 6 hold 1400 öl póhalmi szántól Ali Pál és neje Binges Erzsébet gyomai lakosoktól 3600 P-ért.

Márton Sándor és neje Eke Zsuzsanna gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Kiss Lajos (nős Bogár Eszterrel) gyomai lakostól 850 P-ért.

Iván Zsigmond és neje Nagy Juliánna gyomai lakosok vettek 3 hold 665 öl zöldlaposi szántót özv. Fekete Mihályné Nagy Á. Róza gyomai lakostól 1800 P-ért.

Özv. Farkas Béláné Sebessi Rozália budapesti lakos vett 30 hold 1440 öl nagyállási ingatlant Kovács Gábor és neje Erdős Szabó Mária gyomai lakosoktól 24.000 P-ért.

Tóth László (nős Nagy Máriával) gyomai lakos vett 1 hold 1500 öl zöldlaposi ingatlant Kéri Sándor (nős Baráth Juliával) gyomai lakostól 1000 P-ért.

T. Kiss Imre (nős Schwalm Katalinnal) gyomai lakos vett 674 öl cifrakeri ingatlant Boldog Andrásné Gábor Mária és társaitól 600 P-ért.

PUBLIKÁCIÓ.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kaðar bornak** literje **44 fillér.**

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstanfolyamot elvégezte, a mindenkor napszámért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József faterkedőhöz Gyomán.

Két szobás és mellékhelyiségből álló lakás kerestetik. Cimeket lapunk kiadóhivatalába kérek.

Szombaton éjjel a központi református iskola előtt elveszett egy hegedű tokkal együtt. Becsületes megtaláló juttassa el a rendőrségre. Ugy a megtaláló, mint a nyomravezető illő jutalomban részesül.

Konkolyozó trieurók, melyek a vadborsót is kiválasztják, napi bérért Iványi Aladár és István magtáránál kaphatók.

Iványi Aladár és István cégnél a vetőmag tisztítása megkezdődött. Csak csíraerős vetőmagból várhatunk jó termést.

Iványi Aladár és István malmaikban lehéf csereörlést is végezni. A közönség a legjobb kiszolgálásban részesül.

Iványi Aladár és István cég a gabonát mindig a legmagasabb napiáron veszi.

Három lámpásos Philips rádió (alig használt) hangszóróval eladó. Bővebbet a Hungária könyvnyomdában.

Cserépkályhák, kandallók és vas-kályhák szakszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczi Lajos cserépkályhás-mester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban **5 fillér** kölcsöndíj mellett.

Egy különbejárati butorozott szoba Horthy M. ut 30 sz. alatt és az Erzsébet-ligetben **2 butorozott szoba** és egy nagy szoba butor nélkül is kiadó. Egyletnek különösen alkalmas. Ért. lehet ugyanott.

Kecskeméti Áll. Engedélyezett FIÚINTERNÁTUS Berzeviczky F. u. 12.

Felvez: felsőkeresk. reálgimnázium, reál, polgári, elemi iskolai tanulókat és jogakadémiai hallgatókat.

Az egyes iskolák tanárainak ellenőrzése folytán kiváló tanulmányi eredmény.

Kifogástalan ellátás!

Ellátási díj havi 62.— pengő!

Részletes tájékoztatót küld!

Eladni akar

valamit, vegye igénybe a „GYOMAI UJSÁG“ filléres hirdetéseit. Egy hasábos 5 cm. magas hirdetés 50 fillér, háromszori közlés 1-20 P. PUBLIKÁCIÓ 3 sorig 10 fillér. Hirdetéseket felvesz a „HUNGÁRIA“ nyomda Kossuth L. u. 64.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivételben vállalja **SZEMENKÁR MÁTYÁS** könyvkötészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill.

Árajánlással készsággel szolgál a „HUNGÁRIA“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

Nem mindig a fillérek számítanak, a lelkiismeretes munkások pengő megtakarítását jelenti

A villamossági és rádió munkálatoknak szakszerűeknek és lelkiismereteseknek kell lenni. Én nem szerelek Önnek közönséges vasdrótból villany és villanycsengővezetékeket, vasdrót és padláson átvezetett tűzveszélyes antenna vezetékeket. Két évtizedes szakmai képzettségem, évtizedes önálló működésem, valamint kül- és belföldön ezen idő alatt szerzett tapasztalataim garancia erre. A nagyérdemű közönség szíves megbízásait és vásárlásait kérem. — Teljes tisztelettel: **DOMOKOS ALBERT.**

Csapadék naptár.

Augusztus	4	5	6	7	8	9	10	Össz.
Társulati székház								
Körösladányi őrház								
Folyáséri sz.-telep					0.8			0.8
Peresi szivattyutelep					3.5			3.5
Kéthalmi őrház								
Udvarnok (Roik cs.-őr)								

ÚJ!

ÉRTESETÉS.

ÚJ!

Tisztelettel értesítem igen tisztelt vevőimet, hogy Vatay asztalos házából üzletemet

áthelyeztem a Horthy Miklós út 29. sz. alá a volt „Aranykalász“ illatszertár helyiségébe, ahol régi üzletágam

mellett az összes illatszerek és piperecikkek a legolcsóbb napi árban nagy választékban kaphatók.

Szíves pártfogásukat továbbra is kérve, vagyok tisztelettel

Ica kalapszalonn

kézimunka és illatszerkereskedés.

Bánkuti vetőmagbúza

A Növénytermelési Hivatal ellenőrzésével. Gróf Bethlen Ödönné Telek-gazdasága (Ózed állomástól 5-5 km-re) 1201-es első utántermésű bánkuti búzát ajánl vetőmag célra. **Csere útján** 100 kg-ért 115 kg. egészséges, kőszögmentes és kellőleg tisztított, legalább 78—80 kg. fajsúlyú búzát kell adni az uradalom magtárába beszállítva.

Pénzfizetés esetén az előző héten Budapesten jegyzett 80 kg.-os búza középára, plusz boletta fizetendő. Aki ebből a búzából vesz vagy cserél, a Növénytermelési Hivatal útján q-ként 1 P térítést kap. A vetőmagnak felajánlott búza cca 84—85 kg fajsúlyú.

Igénylés vagy a **Magyar kir. Növénytermelési Hivatal Budapest** útján, vagy **Gróf Bethlen Ödönné Gyoma** címen történhetik.

Hírdessen lapunkban!

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI **TÜZIFA** SZÜKSÉGLÉTÉT

KIVÁLÓ MINŐSÉGBEN ÉS IGEN OLCSÓ ÁRBAN BESZEREZHETI:

Wagner Márton Fiai fatereskedőknél.

TELEFON: GYOMA 22.

TELEFON: GYOMA 22.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

G y o m a, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Rét és legelőszemle.

Az Alföldi Zöldmező Szövetség igazgatója, Rigler József okl. gazda, gazdasági botanikus aug. 9—16 között szemlét tartott azon községek legelőin, ahol rét- és legelőgazdasági tanfolyamot végzett legelőgazdák élnek; a legelőszemlén megállapította a legelő növényzetét s ennek alapján a lehetséges javítási módokat, a szükséges berendezéseket, stb. e munkájával kapcsolatosan felállította a Szövetség kerületi titkárságait is Békésmegyében; ezek a kerületi titkárságok képezik az összekötő kapcsot a Szövetség pesti központja és a vidéki gazdák között.

Békéscsabán a város öntözött rélijének megtekintése után az Alsóvégi Legelőtési Társulat legelőjén volt szemle nagyszámú gazda részvételével; örömmel lehetett megállapítani, hogy ezen a legelőn rendszeres gyomirtás folyik, sőt legelőtész közben a pásztorok is irtják a gyomokat acatolóval; a legelő vízellátása bővizű ártézi kút által van biztosítva s az itatás modern vaslemez vályúkból történik. Helytelen azonban, hogy a legelőtési társulat vezetősége elnézi, hogy a bikapásztor a trágyából u. n. „magyar lőzég“-et készít s azzal fűt. A Felsővégi Legelőtési Társulat legelőjén szemlét a rendszeres fásítás; a két 4 éves akácliget igen szép, s a tanfolyam hatása alatt elhatározta a vezetőség, hogy további szélfogó pásztákat telepít. A kútnál itt is vaslemez-vályú van, s az abból kifolyó vizet alagcsőszerű árkon át elvezetik, úgy, hogy az állat nem jár sárban. A vályút évente rendszeresen miniumozzák. A rendszeres gyomirtás itt is folyik, most éppen fűkaszálogéppel vágják a gyomokat, s megszáradás után elégetik. Békéscsabán kerületi titkár lett: **Medovarszki Mihály** leg. társulati pénztárnok, segédtitkár pedig **Bagyinka György** gazdatitkár.

Gyulán a fővényesi legelőn rendszeres fásítás folyik és pedig burgonya, tengeri és napraforgó köztes művelésével. Egyes gazdák is szorgalmasan fásítanak tanyájuk körül és saját legelőiken. A várostól távolos szentbenedeki legelő szemlétjéi idő hiányában el kellett halasztani. Kerületi titkár lett **Haász Márton** városi intéző, segédtitkár **Baranyik Gyula**.

Békésen a hidasháti legelőn fűrot, bővizű kút biztosítja a jószág vízellátását; szép fásítás folyik itt is köztes műveléssel, a hágatás — igen helyesen — kézből történik, azonban a delelőhelyeken a trágyát szedik fűtési célokra. Dicsőretre méltó **Óri István** községi segédbíró munkája, aki szabad idejében kapával irtja a gyomokat. Kerületi titkár lett **Varga János**, segédtitkár **Fesető Sándor**.

Csorváson kicsiny, 50 kisholdas, gyommentes legelő van; a legelőbér igen drága, máhánként 30 P. A csorvási értekezleten Fehér Dezső végzett legelőtész gazda vezetésével 12 gazda jelent meg, akik a Szövetség közbenjárásánál kérik a legelő megnagyobbítására és a legelőbér mérséklése ügyében.

Öcsödön Révész Lajos végzett leg. gazda, községi másodbíró valószínűleg meg a tanfolyamon tanultakat; az idén vezették be a szakaszos legelőtést, rendszeres fektetést, a legelő félreeső részeinek fásítását, stb., sőt hordozható, kerek pásztorbódé is áll már a legelőn. Kút híján a Körösből itatnak, de kút is akarnak csináltatni. A Körülfásított legelőből miniszteri engedéllyel 6 holdat kihasítottak sport- és lövőtérnek, ezt körülfásították köris-, akác és gyümölcsfával. A célszerű és példás legelőgazdálkodás nem csak a 62 éves Révész Lajos, hanem **Molnár Béla** főjegyző munkásságát is dicséri. A Petőseméki legelőn segéllyel per-

cenként 105 l-es ártézi kútat furattak, a vizét két helyre el is vezették; az itatás modern vasvályúkból történik. A gyomokat rendszeresen irtják, s tervük az, hogy szélvédőpásztákat és a szakaszok határán fasorokat létesítenek. Kerületi titkár lett **Révész Lajos** másodbíró.

Gyomán először a község alatti osztatlan közös legelőn volt szemle; a 575 holdas legelőn egy kút van, ezért a jószág gyakran a holt Körösön iszik. A kút modern vasvályúját a pásztor nem irtja tisztán, s ha lisztogatja is, vassal vakarja. A legelőn elhullott trágyalepény szedését nem akadályozzák meg, ezáltal a legelő egyre jobban romlik; mindenféle gyomtenger. A gyomirtásról szó sincs, legfeljebb a nagy kőröket vágják ki. A legelőn keresztül-kasul kocsi és gyalogutak vezetnek. Kerületi titkár lett: **Wagner Márton**, segédtitkár **Nagy Károly**.

A legelőszemlét megelőző rövid értekezleten részt vet **Járdunk főszozolgabírója** is, kinek érdeklődéseért a Szövetség igazgatója külön köszönetét mondta, s megkérte, hogy az ősszel Gyomán rendezendő legelőgazdasági tanfolyamot támogassa.

Köröstarcsán a külön fekvésű és jó, zárt gyeplős ösvényhegyi legelőn volt először szemle, ahol azt állapították meg, hogy annak jó gyepezete fektetéssel még jobbá tehető, szükség van a szakaszhatárok fásítására, szélvédő pászták létesítésére. A kútnál sajnálattal kellett megállapítani azt, hogy csak egynél van vasvályú, a többinél korhadó favályúból itatnak. A legelő gyommentessége, a vályúk tisztasága **Szabó Károly** pásztor szorgalmát és lelkiismeretességét bizonyítja. Fellépő volt a csordában **Bernáth Gusztáv** kitűnően ápoli tehene, melyet naponta megvakarnak és lemosnak. A bikák Köröstarcsán rosszak, külemileg sem megfelelőek, s mivel takarmányozásuk sem megfelelő,

rosszul ugranak. Kerületi titkár lett: **Kis Móric**, segédtitkár **Ifj. Szalai Lajos**.

* * *

Rigler József igazgató úrnak vármegyei beszámolóját azzal közöljük le, hogy az abban foglalt kifogásokat igyekezzék minden község megszűntetni: hogy vármegyénk minden tekintetben rászolgáljon az igazgató úr által tett kijelentésre: „Eddig tartott tanfolyamaink között Békésmegyében tapasztaltuk a legnagyobb lelkesedést és igyekezetet a közös legelő helyes kezelésére és megjavítására vonatkozólag.“

Reméljük, az október végén, vagy november elején Gyomán tartandó zöldmezőtanfolyamra vármegyénk minden községe elküldi több gazdáját, hogy ők is megtanulhassák a legelőgazdálkodást.

A gyomai egész napos, több legelő megtekintésének lehetősége úgy volt keresztülvihető, hogy **Csermák Kálmán** tisztartó úr autójával volt szíves bennünket mintegy 50 km-es úton röptetni és még hozzá a tőle megszokott pazar ebéddel ellátni, melyekért nemcsak a magunk, hanem a köz nevében is hálás köszönetet mondunk.

Útonállás.

Két dobozi fiatalember Gödöllőről jött haza biciklin. Nagylapos alatt megtámadták őket az eszi sötétségben és elvették az egyik biciklit, de előzően megverték őket. A véletlenül arra haladó Szapolay soffortól megijedtek az útonállók, a biciklit az úton hagyták és elmenekültek.

A dobozi fiatalembereket Szapolay bekalauzolta az endrői csendőrsre s az azonnal kiment járőr a szembejött cséplőemberektől mindjárt meg is tudta az útonállók nevét, kik azóta már csendőri biztonságban elmélkedhetnek meg gondolatlan tettük felett.

Mindenféle gabonát legmagasabb napi áron vásárol a FUTURA gyomai telepe WAGNER FAKERESKEDÉS.

Hallgassa meg legújabb rendszerű **dinamikus** hangszóróinkat **vételkény szerelőkü**

LACH és KUN-nál

Előkészületek a Szegedi Hétre.

Bámulatos erőfeszítéssel készül Szeged az augusztus 26-án kezdődő és szeptember 3-ig tartó Szegedi Hétre. A rendezőbizottság, amelynek élén vitéz Shvoy Kálmán dr. altábornagy, vegyesdandár parancsnok, Baranyi Tibor főispán és Kogulowicz Károly dr. egyetemi tanár állanak, a legöltelesebb programokkal töltötték ki a nyolc napig tartó ünnepeket. Kilenc különböző kiállítás (művészeti, ipari és kereskedelmi, gazdasági és mezőgazdasági kiállítások.) szabadtéri játékok, kongresszusok, hangversenyek, sport- és bridge-versenyek, néprajzi céhfelvonulások, népszokások bemutatása, történelmi előképek, cserkészbemutató, strandünnepek, kirándulások a tanyavilágba és Pusztaszerre, gardenpartyk, irodalmi esték váltakoznak a nyolc napos programon. Az ünnepi hetet szeptember 3-án egy nagyarányu, Magyarországon még soha nem látott víziünnepély zárja be. A víziünnepély címe: Vencei éj a Tiszán, és részt vesz benne kb. 3000 csónak lampionokkal feldíszítve, amelyek pompás keretet alkotnak az uszósínpadnak, amelyen zene és énekművészek közreműködésével olasz hangversenyt rendeznek.

A Szegedi Héti alatt az ország minden részéből filléres rendkívül kedvezményes vonatok szállítják az érdeklődőket Szegedre.

Minden a Szegedi Hétre vonatkozó ügyben készséggel az érdeklődők rendelkezésére a Szegedi Héti központi irodája, Szeged, Kass szálló 25. (Telefon 14—15.)

Vége a cserkésztáborozásnak.

A gödöllői világtáborozásnak vége. A föld minden tájára elviszik az itt volt cserkészek nálunk átélt élményeiket.

Ennyire és annyi ember egyszerre soha az életben nem foglalkozott velünk, magyarokkal, mint amennyire a táborozás ideje alatt. És amikor most elutazás után hazaérkeznek, itteni élményeiket elmesélve, eleven propagandát csinálnak a magyar népnek, a magyar földnek, hol mindannyiok bemondása szerint nagyon jól érezték magukat.

Amikor mérleget csinálunk a világtáborozásról, az erkölcsi eredményt tartjuk legértékesebbnek az egészből. S különösen most, amikor minden magyar embernek leghőbb vágya, hogy a Revízió útján visszakapjuk régi területeinket, ehhez a revízióhoz nagyon szükségünk volt, hogy megismerje az egész világ, ha ifjúsága által is, kormányzóinkat vezető embereinket, fővárosunkat, vendéglátásunkat, népün-

naikozó ügyben készséggel az érdeklődők rendelkezésére a Szegedi Héti központi irodája, Szeged, Kass szálló 25. (Telefon 14—15.)

ket, nemzeti viseletünket, szokásainkat s az itteni táborozás alatt a nagy táborban minden este ugyanabban a mélabús tárogató dallamban kicsendülő magyar fájdalmat, mely a „Krasznahorka büszke vára...” dallamában és szövegében sírta el a gödöllői nyugovóra térő 30,000 cserkésznek, hogy ennek a jobb sorsra érdemes árva népnek valami nagyon nagy fájdalma van.

A nagytáborozás szervezési és műszaki lebonyolítása erős próbára állította mindazon szerveinket, melyekkel helyet közeleink magunknak a művelt népek sorában.

Vasúljaink, postáink, a tábor étellemezése, a naponkénti előadások megszervezése és lebonyolítása s a többi legapróbb szükségletek, igények sorozatos kielégítéséből adódtak az elismerések, melyek nemzeti értékünkkel előnyösen emelték és emelik a jövőben is.

Nemzeti hálát érdemelnek cserkészeink vezetői, a sok

közreműködő cserkész, halóság, le az ismeretlen vállalkozásig, mert mindenik becsülettel végezte a rábízott munkát, mellyel nemzeti szolgálatot is tett.

Apró szűnyogcsipések mitsem ronthatnak ezen a nagy teljesítményen, mit emlékeinkben a jól sikerült gödöllői világtáborozásként örzünk meg

Hazajöttek cserkészeink Gödöllőről.

A gödöllői világtáborozáson a gyomai cserkészek is résztvettek. Az alföldi csapatokkal együtt kellemes, nyugodt helyen ültök sátor.

Látogatásunk alkalmával jó hangulatban voltak a fiúk. Dícsérték az étellemet, jól érezték magukat. Sok külföldi barátot is szereztek cserkészeink s reméljük, Gyomáról is megindulnak s jönnek azok a kis levelek, melyek fiainknak külföldi barátságát ápolják.

A sok külföldi és belföldi barátunk csak akkor lesz igazi értéke, ha magunk között ápoljuk elsősorban az egyetértést, barátságot.

Mit gondolhat az a külföldi barátunk, ki azt láthatta, hogy kis cserkészcsaládunkban ellentétek vannak?!

Reméljük, az ellentéteket el-

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Irta: lovag MANZ GYÖRGY.

A takarmánybiztosítás megszervezése.

Minden ősszel megismétlődik nálunk az a panasz, hogy nincs takarmány. Falusi népünk egy évezred óta nem változtatta meg ősi szokásait, rakaszkodik a közlegelőhöz. Főlegesen itt említenem, hogy a közlegelő nem egyéb, mint egy állategészségügyileg veszélyes, de különben takarmányozás szempontjából teljesen elavult institúció, de hogy mivel tartsa, azt nem igen hirdetik.

Külföldön minden gazda saját földjeinek egy részét a takarmánytermelésnek szenteli és pedig úgy, hogy ennek egy része mint ápolt és gondozott legelő, másik része mint téli takarmány lesz kezelve. A legelőn az állatok egyszerre csak egy-egy szűk kis területre bocsáttatnak, a vándorkerítés ezt lehetővé teszi. Igen ám, de nálunk a száraz nyarak nem sok eredménnyel kecsegtetnek bennünket akkor sem, ha beosztjuk a legelőt, mert hamarosan kiaszák a fű és tápértéke lecsökken. Így tehát más eszközökhöz kell folyamodnunk. A magyar szakkönyvekben megtaláljuk az ugynevezett zombolyázást, ami azonban nem felel meg a mi viszonyainknak, mert nem hánálja ki teljesen a nedvdus takarmányféléknek tápértékét. Olyan országokban, ahol a nyarak szárazok, a silo az egyetlen helyes raktározási mód.

A silo egy takarmánytorony, amelybe a takarmányt teljes nedvtartalmában rakják el (legalább 65 százalék víz tartalom.) És egész nyáron át kora tavasztól kezdve folytonosan lehet benne takarmányt gyűjteni, így csalamádét, fűvet, borsó- és babszárát, falombot, sárgarépa-, répa-, káposzta- és kalarábé-levelet, egy szóval mindent, aminek tápértéke van és ami nedvdus. Az ember

nem is hinné, mily nagy mennyiségű állateledel gyűl össze egy ilyen toronyban, ha egyszer hozzászoktunk mindent elraktározni, ami pillanatnyilag nem fogyasztható el.

Egy rendes silónak építése azonban meglehetősen nagy befektetés, amelyre a mai viszonyok közt a magyar gazdáknak alig egy pár százalékuk lesz képes. Mérnöki számítások szerint egy kiskisméretű 10 méter magas és 5 méter átmérőjű silo alig kerül kevesebbe, mint ennek kétszerese, ami pedig kapacitásának négyszeresét jelenti. A legcélszerűbb lesz tehát, ha a szövetkezeti fiókoknál létesítenek ilyen toronyokat, amelyekbe a szövetkezeti tagok és a munkások az általuk termelt mindenféle takarmányt beszállítják a fióknál. A fiók átveszi a takarmányt, átvizsgálja, osztályozza és effektív értéke szerint a beszállító számláján jóváírja, aztán a közös siloba beraktároztatja. A gazdák ezeket a takarmánykészleteket saját céljaikra használhatják fel, vagy eladhatják aszerint, ahogyan ez nekik legjobbnak látszik. A kertészeti üzemek, amelyek csak igen kevés állatot tartanak, evvel szemben igen sok kertészeti hulladékkal rendelkeznek, amely nálunk mint humusanyag lenne felhalmozva, ha pedig beszállítják a siloba; ezért sokkalta többet kapnak és legalább is évi trágyaszükségletüket fedezhetik a hulladékból, ami igen nagy tétel egy modern kertészetnél.

A silohasználat bevezetésével teljesen megváltozik a takarmányprobléma, a közlegelő fölöslegessé válik, mert azok a gazdák, akiknek nem áll megfelelő terület rendelkezésükre, hogy állataiknak jó legelőt biztosítsanak, átmennek egyszerűen vagy az állandó, vagy idényszerű istállóterítésre.

Egy jól megszervezett mezőgazdaság keretében takarmányhiány nem létezik.

simítják és továbbra is igazi cserkész szellemben működik cserkészcsapatunk.

A vezetőség legyen körültekintő nemcsak a lényegben, de a látszatban is. Kis dolgokra is fektessen súlyt a vezetőség és mindig általános szempontoktól és ne személyes érdekektől vezettesse magát.

Mulasztás volt a vezetőségtől, hogy lapunknak nem küldött a táborozás ideje alatt hírt.

A Gyomai Ujság és olvasóinak tábora a cserkészlet intézményét a jövőben is támogatja, még akkor is, ha annak mostani vezetősége nem elég tapasztalatos, hogy az intézménynek barátaival szemben előzőlegyen legyen.

Időszerűnek tartjuk, hogy elemi iskoláinkban is megszervezzék a cserkészletet. Derék tanítóink bizonyára örömmel kezdik meg a „jó munkát“, ha iskolafenntartóink és a szülők is támogatják őket.

Házinyúltenyésztők vacsorája.

Kitartó, lelkes, kicsiny gárda a házinyúltenyésztők csoportja. Még nem csatlakozott hozzájuk minden gyomai és endrődi nyúltenyésztő, de amint eddigi kitarításukból is kiérzik, célkitűzésük olyan világos és egyénileg is hasznosnak ígérkezik, reményük lehet, hogy nemcsak a most tenyésztéssel foglalkozók csatlakoznak hozzájuk, hanem új tenyésztőkre is számíthatnak.

Kedden este próbavacsorát rendezett a Nyulás-csoport a Pocosban. A házigazdái tisztet Szabó Gyula, a szakácsnői tisztet F. Nagy Sándor, a házikisasszonyi tisztet „Boli“-hácsi főltötték be.

A vacsorát rántott „nyúlmájjal“ kezdték. A liba- és rucamájimádók ha ebből csak egy falatot is ettek volna, egy ábránddal szegényebbek, de egy tapasztalattal gazdagabbak lennének és ezután az ingyenceledetek trónjára a házinyúl májaj tennék.

A rántottnyúl és a paprikás nyúl túlesznek akár a csirkén, akár a halon. Képzeltető is, hogy a 10—12 hetes, csak növényi eledellel táplált nyúl húsa olyan finom rostú, szinte omlik az ember szájában, mint a halmat.

Kár, az emberek nagy része előítéllettel borzadzik a házinyúl evéséről, pedig úgy ízre, mint a házinyúl állati tisztaságára nagyon-nagyon fölülte áll úgy a csirke, mint a sertés tisztaságának.

Hasznos szolgálatot tesz a Nyúlasok csoportja, ha népszerűsíteni tudja a házinyúl fokozottabb fogyasztását.

Szeptemberben ismét rendez vacsorát a csoport, erre már vendégeket is hívnak.

Vásári beszámoló.

Az augusztus 10 és 11-én tartott állatvásár eredménye:

Felhajtottak 845 szarvasmarhát, eladtak 671 drb-ot, 1092 lovat, eladtak 409 drb-ot, 775 sertést, eladtak 539 drb-ot, 333 birkát, eladtak 74 drb-ot, 10 kecskét, eladtak 1 darabot.

Az eladók panaszkodtak az alacsony árak miatt és kénytelenségből adtak el.

A kirakodó vásáron volt egy kis forgalom, csak kár, hogy az ott kiadott pénzt nem a helybeli iparosok és kereskedőknek adták lakosaink.

Három napos 66 százalékos kedvezményű kőlvonat indul Békéscsabáról a Balatonra.

A Balatoni Bor- és Szőlőhét alkalmával Békéscsabáról is indul kulturvonat a Balatonra és pedig olyképen, hogy a szerelvény Szabadbattyánál ketté ágazik és egyik részének végállomása Balatonfüred, a másik rész végállomása pedig Balatonföldvár lesz. Szabadbattyántól a közbeeső állomásokon való leszállás meg van engedve.

A vonat Békéscsabáról f. hó 27-én a reggeli órákban indul s Balatonfüred, ill. Balatonföldvárról vissza f. hó 29-én este indul.

A menetdíj oda-vissza P 9.40.

Az elszállásolás és az ellátás kérdését szintén a békéscsabai Menetjegyiroda szervezi és az igen kedvezményes lesz. Ugyancsak biztosítva van a kedvezményes hajókirándulás lehetősége is, amennyiben a vasúli jegyet felmutató utasok 50 százalékos kedvezményrel, vagyis egy jeggyel utazhatnak oda-vissza.

Jelentkezési határidő aug. 22. — Jelentkezéseket elfogad szerkesztőségünk.

Tenniszverseny.

A 18, 19 és 20-án folyó tenniszversenyre szép számmal neveztek be. Férfi egyes 40, női egyes 22, férfi páros 21, női páros 10, vegyes páros.

A péntek reggeli zápor feláztatta a gondosan előkészített pályát, így a kezdéssel kértek.

A versenyről jövő számunkban számolunk be.

Mikor halasztható el az árverés?

A hivatalos lap keddi száma hozta az újabb gazdavédelmi rendeletet az ingatlanárverésekről. E szerint a nem pénzintézetű, hanem egyéb gazdátartozások miatti árverések elhalasztását is lehet kérni abban az esetben, ha legalább 20 százalékos törlesztés már történt, vagy törlénik és a folyó kamatok rendezve vannak. A gazda október 31-éig kérheti halasztást.

A Szegedi Ünnepi Hét

és a Szegedi Ünnepi Játékok alkalmából 66 százalékos kedvezményű kulturvonat indul f. hó 29-én Békéscsabáról 13:20 órákor, Szegedre érkezik 15:47 órákor. Szegedről indul 23:14 órákor, Békéscsabára érkezik 1:17 órákor. Az odautazáshoz vagy a 11:14 órai személyvonattal, vagy a déli gyorsal lehet Gyomáról Csabára utazni. Visszajövet a Csabán 5 órákor induló és Gyomára 5:52 órákor érkező vonathoz van a legközelebbi csatlakozás. A menetdíj oda-vissza cca P 3.30. Jelenkezés ugyancsak szerkesztőségünkben eszközölhető.

Minimális utaslétszám mindkét vonatra 500.

HIREK

Esküvő. Paróczai Gergely Kalmár Katicával augusztus hó 20-án délután 6 órákor tartják esküvőjüket az endrődi róm. kath. templomban.

Szabadtéri hangverseny. Az Endrődi Iparos Dalárda a Gyomai Dalárda és a Mezőluri ref. énekhar közreműködésével f. hó 20-án (most vasárnap) délután 3 órától éjfélig szabadtéri hangversenyt rendez az endrődi ligetben. — Belépődíj nincs.

Halálozás. Molnár Albert volt fogyasztási pénztárnok felesége Fekete Erzsébet 54 éves gyomai lakos hétfőn kikiáltotta az urát a tanyába, közben érzékenyen elbúcsúzott tőle, s míg férje távol volt, felakasztotta magát. A szomszédok vették észre s értesítették férjét. Tettél súlyos idegbaja miatt követte el. Levelet nem hagyott hátra.

A vármegye ezentul nem adhat segélyeket.

Pénzügyi jelentés szerint a vármegye esedékes adóhátraléka 7,124.486 Pengő.

A jó szőlő és gyümölcseltartó helyiségek készítését ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még az ideai peronoszporajárványról a ribizli termesztéséről, a forró napsütés okozta károkról, a szőlő-olmányok gyökereztetéséről, az aszalt szilváról, a téli saláta termesztéséről stb. A dúsan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatószámot.

Állami gépjárművezetőképző (soffőr) tantolyam nyílik meg leszállított tandíjakkal a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet keretében szeptember 4-én este fél 7 órákor, az intézet Budapest, VIII., József-körút 6. szám alatti helyiségében. Beírás naponta d. e. 9—1 óra között az igazgatósági irodában, ahol a felvételhez szükséges űrlapok a hivatalos órák alatt előzetesen beszerezhetők.

Aranyat csinált aranyhalakból. Legújabb párizsi divat az aranyhal. Nem is elegáns az a párizsi lakás, ahol csinos medencében egy-két tucat aranyhal nem uszkálna. Az állatkereskedők nem győzik szállítani az aranyhalakat és nagy vagyonokat keresnek. Egy Párizsban élő magyar Szalmáry József, a legnagyobb szállító és eddig több mint 300.000 francot keresett az aranyhalakon. Szalmáry évek óta Tolnai Világlapja előfizetője és a lapból tanulta meg, hogy miképpen kell az aranyhalakat kezelni. Tehát vagyonát tulajdonképpen Tolnai Világlapjának köszönheti.

A sertéspestis újra fellépett. Nem csoda, hiszen tavalyról fertőzve van az egész határ.

Mezőberényben 20 pengős részvényekkel ártézi-strandfürdő építésének eszméjét vetették fel.

Öcsödön még az idén kikövezik a piacteret.

BAYER P. 1.80

ASPIRIN tabletták

20 eredeti tablettát a 0,5g

bevéltak a **meghűlés első jelei-**
nél és lejtőjásnál

Képviselőtestületi közgyűlés lesz hétfőn, augusztus 21-én. A közgyűlés fontosabb tárgyai: A központi alapok költségvetése és egyéb költségvetési dolgok. Az I-ső számú vadász-társaság haszonbér mérséklés iránti kérelme. Bak János kérelme kút ásására iránt. A Ref. Egyház segély iránti kérelme. A hozott határozatokról részletesen jövő számunkban referálunk.

Gabonával való fizetés. Ma jelenik meg az új rendelet, mely szerint adóhátralékokat gabonával is lehet fizetni, illetve gabonajeggyel.

Átvonuló katonaság. Augusztus 25-én pénteken délben érkezik Gyomára a Bethlen Gábor 10. honv. gyalogezred 2. zászlóalja. Egy napi pihenés után vonulnak tovább.

Felnőttek játszanak!... A felnőttek játékaikról pompás képekkel illusztrált cikket közöl a Délbáb új száma amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Külön budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, valamint egyfelvonásos színdarabot és folytatásos regényt talál az olvasó a népszerű lapban. Egy szám ára 20 fillér. Romániában 10 lei. Csehszlovákiában 2 ck. Jugoszláviában 4 dinár.

Duna-Tisza-csatorna ügyében még augusztusban nagyobb szabású tanulmányutát terveznek hajón.

Országos parasztyűlést akar tartani a „Magyar Falu” című hetilap, most Szent Istvánkor.

Ecseg pusztán augusztus 27-én a nagykunsági pásztorok nagyszabású pásztornapot rendeznek, melyre a környékről sok látogatót várnak. Akinek ideje megengedi, menjen el, kellemesen és tanulságosan tölti vasárnapját.

Türkevében most 20-án nagyszabású tűzoltónapot tartanak.

Románia nem enged be cseh árú.

A Békéscsabai Kisgazdák Egylete nyílt levelet intézett Gömbös Gyula miniszterelnökhöz, hogy a búza árát 20 pengőben állapítsák meg.

Párisi tanulmányut. — A MEFHOSZ Utazási és Idegenforgalmi Irodája szeptember 1-én rendezik nyári rendkívül kedvezményes 15 napos tanulmányutját Parisba. A tanulmányut részvételi díja 300 pengő, diákoknak 260 pengő. Jelentkezési határidő augusztus 22. Érdeklődőknek felvilágosítást és részletes programot készséggel ad (levélben is) a MEFHOSZ Utazási és Idegenforgalmi Irodája, Budapest, IX. Ferencz körút 38. fsz. 2 Telefon: 872—74.

Világhírre csak igazán jó gyártmányok, tehetnek szert. Aspirin-tabletták az eredeti „Bayer” csomagolásban immár 33 év óta a gyógyszerkincshez tartoznak és — amint számtalan szakvélemény igazolja — a világ összes országában általános kedveltségnek örvendenek. Biztos és ártalmatlan szer, az oly gyakran fellépő hüléses betegségek az azokkal együtt járó kellemetlen mellékhatások és sokszor súlyos következményei ellen való védekezésre.

A Békési Általános Népkör augusztus 20-án nagy aratási ünnepet rendez.

A dinnye is elkészült az idén, de most már nagyon jó görög- és sárgadinnyét lehet kapni.

A Békésvármegyei Kertészeti Egyesület október 14—15-én Gyulán gyümölcskiállítást rendez.

3335 gyártelep működik az országban.

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Gecsei Árpád Géza, Kovács Zsuzsanna, B. Szabó Endre, Smiri József, Erdei István, Szántó Erzsébet, Makra Emma, Hegedűs Margit, Cselei Mihály Endre.

Házasságot kötöttek:

Silló Pál — Huibert Magdolna Lenkével.

Elhaltak:

Herter Ádámné Ailer Katalin 38 éves, Molnár Alberiné Fekete Erzsébet 54 éves, özv. Raduska Mátyásné Nándori Erzsébet 85 éves.

A gyomai árvaház endrői fűzfászugi 50 magyar hold földingatlanára hó 27-én (vasárnap) délután 3 órakor az endrői községhezán szóbeli árlejtés útján három évre haszonbérbe fog adni. Az árlejtési feltételek az endrői főjegyzői irodában megtudhatók.

Nem mindig **a fillérek számítanak,** a lelkiismeretes munka **sok pengő megtakarítását jelenti**

A villamossági és rádió munkálatoknak szakszerűeknek és lelkiismereteseknek kell lenni. Én nem szerelek Önnek közönséges vasdrótból villany és villanycsengővezetékeket, vasdrót és padlason átvezetett tűzveszélyes antenna vezetékeket. Két évtizedes szakmai képzettségem, évtizedes önálló működésem, valamint kül- és belföldön ezen idő alatt szerzett tapasztalataim garancia erre. A nagyérdemű közönség szíves megbízásait és vásárlásait kérem. — Teljes tisztelettel: **DOMOKOS ALBERT.**

SPORT

Mezőberényi football eredmények augusztus 13-án: MTK I.—MTK II. 5:3. Békési T. E.—Törekvés 3:0. Sarkadon a Cukorgyárral játszott a Textil S. C., ahol 3:1-re kikapott.

Sportpályaavatás Mezőberényben. Folyó hó 20-án Szent István napján tartja a mezőberényi Levente Egyesület sportpályaavató ünnepélyét, melynek programja: a három mezőberényi football csapat között villámtorna, céllövészet, női kézilabda mérkőzés, athletikai versenyek. A műsor az egész napra kiterjed, utána táncmulatság. A versenyek győztesei érmekben részesülnek.

Világmarkás autós motor kerékpár **PNEU**

autóalkatrészek

amerikai kocsihoz,

Citroen összes típusaihoz,

felszerelési cikkek

legolcsóbb beszerzési forrása

Saját érdekében kérjen árajánlatot.

NAGY JÓZSEF

automobil szaküzlete,

Budapest, VI., Andrásy ut 31.

Tel. Aut. 221—97, 285—63.

Csapadék naptár.

Augusztus	11	12	13	14	15	16	17	Össz.
Társulati székház		7—						7—
Körösladányi őrház		21—						21—
Folyáséri sz.-telep		4.6						4.6
Peresi szivattyutelep		2—						2—
Kéthalmi őrház		17.2						17.2
Udvarnok (Roik cs.-ór)								

ÚJ!

ÉRTESÍTÉS.

ÚJ!

Tisztelettel értesítem igen tisztelt vevőimet, hogy Vatay asztalos házából üzletemet

áthelyeztem a Horthy Miklós út 29. sz. alá a volt „Aranykalász” illatszertár helyiségébe, ahol **régi üzletágam**

mellett az összes illatszerek és piperecikkek a legolcsóbb napi árban nagy választékban kaphatók.

Szíves pártfogásukat továbbra is kérve, vagyok tisztelettel

Ica kalapszalon

kézimunka és illatszerekkereskedés.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gazdasági iskoláink propagálása.

Évek óta tapasztalom, hogy a gazdasági szakoktatású iskolák tanulók szerzésére propagandát fejtenek ki. És mégis hallunk panaszokat, hogy ezeknek az iskoláknak tanuló létszáma évről-évre csökken. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy a középiskolákban a rostáló rendszert vezetik be.

Kormányzatunk nagy erőfeszítést végez, hogy mezőgazdasági termelésünkben minőségi és mennyiségi eredmények elérésében kifizetővé tegye a gazdálkodást, tökéreossé váljanak gazdálkodóink, hogy a mezőgazdasági világpiacon alul ne maradjanak. Ezeknek a kormányzati erőfeszítéseknek egyike a mezőgazdasági szakiskolák létesítése, fenntartása.

Miért van az, hogy a polgári iskolákat, gimnáziumokat nem kell propagálni és azokba mégis túlon túl igyekszik a fiatalság, míg a gazdasági szakiskolákban évről-évre több üres hely marad?

Olyan gazdapanaszt is hallottam már, hogy a polgáriba vagy más középiskolába járó fiúk nem akarnak szüleik gazdaságában munkálkodni s bizony több szülő emiatt — helytelenül — az iskolát okolja.

Különösen ezeknek a szülőknek hívom fel figyelmét a gazdasági iskolákra, mely iskolák tanulóikat nemcsak elméleti oktatásban részesítik, hanem gyakorlati munkára is fogják, tehát még ha nem tudna is, ott megtanítják dolgozni.

Gazdálkodó osztályunknak osztályérdeket is kell csinálni belőle, hogy a mezőgazdálkodás fejlődését szolgáló iskolák ne sorvadjanak el, hanem hatalmas tanulólétszámmal virágozzanak és hir-

dessék, hogy a magyar kisgazdák nemcsak termelésben, hanem általános műveltségben is fölötte állanak a szomszéd országok gazdálkodóinak. W.

Nagy tűz a nagylaposi uradalomban.

Leégett 50 holdon termett manitoba búza és egy cséplőszekrény.

Csütörtökön délből kigyulladt a nagylaposi uradalomban cséplés közben a cséplőnél levő törek. A tűz olyan rohamosan terjedt, hogy a gép körül dolgozók nem tudták eloltani. Mire az endrői tűzoltóság kivonult két mozdonyfecskeendővel, a hatalmas búzaasztag, melyben 50 kat. holdon termelt manitoba-búza termése volt, lángokban állott a melleite álló cséplővel együtt. Az is a tűz gyors terjedésének a jele, hogy a cséplőt nem tudták elhúzni az asztag mellől.

A kivonult tűzoltóság minden igyekezetével és a rendelkezésre álló vízzel a

tűz körül lévő takarmány védelmére szorítkozott és ezeket meg is védték.

Mikor az égő asztag lángtengere elmult, körülszántották az asztagot és leföldelték a paraszt. Délután 4 órára már teljesen elfojtották a tüzet.

A tűz a szalmatüzelésű kazánból kipattant szikrától támadt.

A megejtett tűzvizsgálat megállapította, hogy a cséplés körül minden előírást betartottak. A kazánon két szikrafogó is volt.

A kár mintegy 14500 P, ebből búzakár 4500 P.

A kár biztosítás útján megtérül.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Hétfőn tartotta Gyoma község képviselőtestülete rendkívüli közgyűlését, melyen az alábbi határozatokat hozta:

Az I. számú vadászfarsaság haszonbérét 40 százalékkal csökkentették.

A kertész kútfurás iránti kérelmét levette napirendről. Az

előjáróság saját haláskörében fog intézkedni ez ügyben.

Csudaballai járlatkezelő részére havi 15 pengő díjazást állapított meg.

Elhatározta, hogy a II. ártézi kútnál földbe épített beton vízgyjűjtő medencét építet a jövő évi költségvetés terhére.

Ugyancsak 8 drb. szénfűtéses kályhának beszerzését és a bikaólnál a tanyaépület javítását határozta el.

Elvben elhatározta a Lampel-féle malom megvételét.

A ref. egyház segély iránti kérelmének elutasítását javasolta az előjáróság; a képviselőtestület akként határozott többek hozzászólása után, hogy az előjáróság kísérelje meg, nem lehetne-e egységet létesíteni ez ügyben?

A közgyűlés ezzel be is fejeződött.

A gödöllői világtáborozás képekben.

Befejeződött a gödöllői világtáborozás, minden cserkész legszebb álma véget ért. A jamboree vezetésének, liszlikarának gyűlésén megállapították, hogy a világtábor tapasztalatai, élményei gazdag kincseskamrái lesznek éveken át a világ minden cserkész-szövetségének.

A nagyszerű megmozdulás képei vonulnak fel most is lelki szemeim előtt... Villámgyors rohanással repülnek a napok. Még most volt a tábornyitás impozáns és felejthetetlen ünnepe. Már búcsúzik a cserkészlet ősz alapítója, prófétája, Baden Povell. Augusztus 15-ike. Megesendülnek a gödöllői erdők a zenekarok hangjaitól. Tömör oszlopokban indulnak az altáborok a sporttéri protestáns islentiszletre. Búcsúznak a cserkészek! Ragyogóan sült a nap, derült az ég, a fiúk lelkébe mégis belopakodik a szomorúság, a búcsúzás bánata. A zászlótartók felsorakoznak a tribün elé. A sporttér bejárójánál felharsan a cserkészkiáltás díszele. Jön a Kormányzó Úr! Fekete autója berobog az oszlopok elé, kiszáll a Kormányzó. Földig hajolnak a nemzetek cserkészzászlói.

Mindenféle gabonát legmagasabb napi áron vásárol a FUTURA gyomai telepe WAGNER FAKERESKEDÉS.

Hallgassa meg legújabb rendszerű hangszóróinkat vételkény- szer nélkül

LACH és KUN-nál

Megszólal a zenekar. Felhangzik a nemzeti imánk. Belenyilal minden magyar lélekbe a könyörgő dallam sóvárgón, fájón: Isten áldd meg a magyart... Magyarország kormányzója jószágos mosollyal hordozza körül tekintetét a jövő reménységein. Büszkeség sugárzik szeméből, mikor a magyar cserkészekre pillant.

Megszólal a kezdő ének: „Urnak szolgálai mindnyájan, Áldjátok a Urat vigan...” Sok nyelven szárnyal buzgó lélekből az ének a Mindenhatóhoz. Ő megérti valamennyit.

Ravasz László dr. ref. püspök prédikál. A cserkészlet világmegváltó küldetéséről, a jók győzedelméről beszél szívbe-markoló frappáns hasonlatokkal. Azután megáldja a cserkészeket, a világbéke katonáit. Lélekből szárnyal a záró ének: Erős vár a mi Istenünk... Mindenki érzi, hogy itt kezdődik a világbéke, az Úr a mi oltalmunk! Áhitattal telik meg minden lélek. A kormányzó távozik, indulnak táborhelyeikre a csapatok is. Érezzük, hogy meghallgatásra fog találni sokat szenvedett hazánk igazságos ügye a Mindenhatónál. S.

A következő levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Lapjuk aug. 19-iki számában megjelent cikkekre a következőkben óhajtok válaszolni:

Mulasztás a vezetésről részéről nem történt, mert a 2 helyi lap részére szóló hírszolgáltatásra a táborban intézkedés volt. Hogy a hírek nem érkeztek be, arról a parancsnokság is csak most értesült. Előzékenység vagy tapintatlanság hiányáról tehát szó sem lehet, amivel a cikk megvádolta a vezetőséget.

Soraim szíves közlését kérve, vagyok

cserkészüdvözlettel:

Parancsnok.

* * *

Múlt számunkban szóva feltűnik, hogy a gödöllői táborozás alatt „... kis cserkészcsaládkban ellentétek voltak.”

Cserkészparancsnokságunktól megtudtuk, hogy a táborozás alatt két cserkészleányunk fegyelmi vétséget követett el, ebből kifolyólag ezt a két tisztet és az azokkal magukat azonosító másik két tisztet a parancsnokság cserkészeink sorából kirekesztette.

A táborozás alatti hírszolgáltatásra vonatkozólag tudomásul vesszük a parancsnok intézkedését, hogy mindkét helyi lap kapjon híreket, azonban tudomására hozzuk a parancsnokságnak, hogy ezek még nem érkeztek be szerkesztőségünkbe, tehát a parancs

teljesítése körül valaminek lenni kell.

A magunk részéről lezárjuk ezt az ügyet. A cserkészlet nem intézményével összhangban kívánunk dolgozni s ezért teltesszük magunkat az esetleges személyi vonatkozásokon.

Szerkesztőség.

Rablási kísérlet.

Csüförtök délután 2 rablási kísérlet is történt Gyomán, azonban egyik sem sikerült. Délelőtt Gábor Antal henteshez ment be egy fiatalember és senki sem lévén az üzletben, egyenesen a kasszához ment, kismarkolt 400 P pénzt. Mikor Gábor Antal felesége

bejött és reákiáltott a tolvajra, ez ijedtében eldobta a pénzt és elszaladt.

A másik délután Kállay Ferencné kis tőzsdésnél történt. Itt már két fiatalember ment be és akarta elvinni a kasszát, de a vásárlók megzavarták.

Mindkettőt letartóztatták.

Sportpályaavatás Mezőberényben.

Augusztus 20-án a mezőberényi Levente Egyesület pályáavatási ünnepe a legteljesebb siker keretében zajlott le. Már délután 1 órakor kezdődött a közönség felvonulása a gyönyörű szép sportpályára. Délután fél 3 órakor vette kezdetét a tulajdonképpeni pályáavatás. A levente zenekar vezetésével felvonult egy szakasz levente, atléta, 2 hölgyecsapat, valamint 3 football csapat. Az avató beszédet Magdó István polg. iskolai igazgató tartotta. Utána dr. Szegő István a Törekvés S. E. elnöke a három helyi sporkör nevében fejezte ki köszönetét a Levente Tanácsnak, valamint a községi előljárásnak, majd lelkesítő szavakkal buzdította a fiatalságot a sportok hathatósabb művelésére. A beszédek után következtek az atletikai számok vegyítve a három helyi footballcsapat közötti villámtornával. A villámtornát valamint az atletika versenyét az MTK csapata nyerte.

Részletes eredmények:

100 m.-es síkfutás: Bujdosó György I. MTK, 800 m.-es: Lintner Pál I. MTK, 400 m.-es: (Kovács Békéscsaba, versenyen kívül) Lintner Pál IV. győztes MTK.

Magasugrás: (Kovács, Bcsaba, versenyen kívül), Pangert Mihály MTK I.

Sulydobás: (Ancsin, Bcsaba, versenyen kívül), Zalay Géza MTK I.

Távolugrás: Bujdosó György MTK I.

Diszkoszvetés: (Skalicki, Békéscsaba, versenyen kívül), Kozák Lajos MTK I., Zalay Géza MTK II.

Céllövészet: haladók: Nagy Kálmán MTK I., kezdők: Baltha János MTK I. hölgyek: dr. Klein Ferencné I.

Villámtorna: MTK—Törekvés 4:0 (2:0), Törekvés—Textil 0:0, MTK—Textil 0:0. Pontarány számítás alapján a tornát az MTK csapata nyerte szép változatos és iskola játékkal.

W. P.

Átvonuló katonaság.

Pénteken délután 2 órakor vidám katonanótákkal vonult be az endrődi úton egy 250 főből álló gyalogzászlóalj a községbe. A zászlóalj Mezőtúrról jött s egy éjjeli itt időzés után szombaton reggel Mezőberény felé elvonult.

Egyhangú életünkben egy derűs napot jelentett katonáink és tisztjeik itt időzése. A zászlóaljparancsnok a volt 101-eseknek egyik háborús büszkesége, ki volt 101-es bajtársaival és tisztjeivel egy kellemes estét töltött.

Pusztá-Ecsegi pásztornap.

Nemzetközi szerepléseink közben szükségszerűen rákényszerültünk, hogy nemzeti népszokásainkat, népviseletünket szembeállítsuk más nemzetekével.

A községi, városi életben már-már kiveszett a szép magyar népviselet. A nők a legutolsó divatot utánozzák, a férfiak bricseszenben, pantallóban járnak. Még nyáron sem látni már „lengemagyarban” járó, árvalányhajias kalaphan feszegő legényeket.

Valami összetakolt viseletet honosított meg gazdatársadalmunk ifjusága. Talán egyeseknek tetszik is ez, de én csak azt mondom: ha ennyi pénzt és igyekezetet fordítottak volna a régi magyar népviselet csinosítására, talán ma az angol frónörökös is magyaros szabású ruhában járna és a francia szalonokban magyar szabású ruhák nyernék el a nemzetközi divat első díját. Ez annál is könnyebben menne, mert mutassa még ki egy másik nemzet azt az egyszerű ruházatkodási lehetőséget, mit a magyar női ruha nyújt, melyben a női báj, kecsesség annyira érvényesülne.

A magyar ruhaviselet nemzetközi megismertetésében utólagos lehetetlen szolgálatot tettek már eddig is cserkészeink. Ennek tudatában könnyű ledorongolnunk a minden nemzeti jellegünket lebíró és a cserkészletet a nemzetköziség felé lendítő szervezkedésnek nyilvánítókat.

S mikor a nemzetköziség velünk szembeni ámulatában megismertjük nemzeti szokásainkat, népviseletünket, ki kellett mennünk a tanyákra, pusztákra, hogy a hamisítatlan „magyarost” megtaláljuk.

Ehhez hasonló eredetiséget nyújt most, vasárnap a Pusztá-Ecsegen megrendezett pásztornap.

Aki lelkét egy napra az ősmagyar szépségek tengerében akarja megfürösztelni, menjen el Ecsegre a pásztornapra.

—r—n.

Zártkörű táncmulatságot rendez szeptember 3-án, vasárnap este 7 órai kezdettel a gyomai Némelvárosrészi Olvasókör saját helyiségében.

Vízbefulás

A szeszélyes Körös folyó ismét megkövetelte a maga áldozatát. Vasárnap délután 3 óra tájban Kalona József 58 éves tekintélyes dévaványai gazdálkodó fivérével együtt fürdeni ment a szabad Körösbe — a tilosba. El is kapta az ár hamarosan. Segélykiáltásai dacára senki sem mert a fuldokló segítségére sietni, s így megtörtént, hogy a vergődő ember testvérbátyja, s vagy 40—50 néző szemelátára egy negyed-óraig tartó kínlás után belefult a vízbe. Szerencsétlenségére a nézők között egyetlen ember sem volt, aki úszni tudott volna, vagy akinek egy mentő ötlet jutott volna eszébe. Hiába, hamar elveszti az ember a fejét, ha baj van.

Holttestét még a délután folyamán kifogták.

Öntöző bemutató Békéscsabán.

Csütörtökön délután a csabai Veszei-hídnál Kienitz Vilmos, az Alsó-Fehérkörös Ármontesítő társulat igazgatófőmérnöke a saját összeállítású, autómotorral hajtott szivattyúval öntöző bemutatót tartott. Ott voltak Korossy György főispán, Beliczay Géza felsőházi tag, dr. Geiszt Gyula kormány-

főtanácsos, Jánossy Gyula és dr. Varga Gyula polgármesterek, a Biharvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmányi tagjai, Tüköry József nagylaposi birtokos és több érdeklődő.

Az öntözéssel percenként 800 liter vizet porlasztott szél 56 méter távolságra a motor. Három órai ilyen öntözéssel egy kat. holdon 20 mm-es csapadékot tudnak elérni.

Kienitz igazgatófőmérnök a berendezést csukatlüzelésű szivógázmotorral való meghajtásra akarja átalakítani, így az üzemeltetés kész kiadása csak az olaj és öntöző személyzet kiadása lesz. Számítása szerint egy kat. hold öntözése egy nyáron át mintegy 55 pengőbe kerül így. Elgondolása szerint a csatornák mentén 50—50 méteres sávban lehetne öntözést folytatni.

Báró Weiss Jenő derekegyházi uradalmában ilyen öntözéssel 1932-ben a következő eredményeket kapták:

Kat. holdanként lucerna 51 q (öntözellen területen 25 q), rózsa burgonya 62.4 q (25.2), sárga burgonya 83.2 q (47), csalamádé 450 q (220), tengeri 27 q (21.5).

Országunkban eddig 15,086 holdon folytatnak már öntözést. Ebből Dunántul 125 helyen 10,710 k. holdon, Duna-Tisza közén 481 holdon, Tiszántúl 2983 holdon és a Tisza jobbpartján 1212 holdon.

Békésmegyében 107 helyen 728 holdon öntöznek. Szolnokmegyében 10 helyen 122 holdon, Biharvármegyében 7 helyen 122 holdon, Csongrádmegyében 60 helyen 1306 holdon, Csanád-Arad-Torontálmegyében 6 helyen 90 holdon és Hajdumegyében 4 helyen 108 holdon öntöznek.

A permetező öntözésnek új irányát jelenlik az eddigi eredmények. Ki tudja, egy pár év múlva milyen nagy változást jelenthet a permetező öntözés a folyók és csatornák menti mezőgazdaságban?

Beiratás az áll. polgári fiú- és leányiskolába.

A vallás és közoktatásügyi miniszter úr rendelete értelmében a nagy szünidő szeptember 16-ig tart. Szeptember hó 12-én tartjuk a javító és különbözeleti vizsgákat, 13—14-én d. e. 8-tól 12-ig iratkozhatnak be az elmaradottak; a tanév ünnepélyes megnyitását szeptember hó 15-én reggel a rendes istentisztelettel kezdjük; 16-án reggel fél nyolc órakor kezdődik a rendes tanítás.

A beiratkozás alkalmával 4 P. 20 fillért kell fizetni, a tandíj egész évre 48 P, ezt nyolc részletben kell fizetni október hónaptól kezdve. Az igazolt hadiárva, hadigondozottak, hadirokkantak gyermekei ha bizonyítványuk elemiben kiünő

vagy jeles, polgáriban jeles vagy jó, semmiféle díjat nem fizetnek. A szegény, de jeles és jó tanulók szintén részesülhetnek tandíjmentességben, az elengedhető tandíj a szegénységhez és a tanuló bizonyítványához mérten lehet 48, 40, 32, 24, 16, 8 pengő.

Folyamodványt senki se írjon, mert azt az iskola által kiadandó úrlapon kell kérvényezni. Minden iskolai dologban felvilágosítást nyújt az igazgató hetenként szerdán és szombaton 10—12 óra között.

Igazgatóság.

Tenniszverseny.

A három napos (18—19—20) tenniszversenyt nagyon szépen bonyolították le. Nem volt semmi fennakadás sem a játékokban, sem az elszállásolásban. Az elszállásolásra vonatkozóan ezúton mond köszönetet a tenniszvezetőség minden családnak, kik az elszállásolásban segítségül voltak.

Nívós játék, szép küzdelmek, sok meglepetés jellemezte a versenyt.

A gyomaiak fejlődése, szép helyezések mindannyiunk nagy öröme.

A versenyen 23 nő és 40 férfi küzdött.

A verseny eredménye:

Férfi egyes: Mezey (Mezőtúr) Ruzicska (Szarvas) ellen nagy küzdelem után nyert.

MEZŐGAZDASÁGUNK MEGSZERVEZÉSE.

Irta: lovag MANZ GYÖRGY.

22

A beszerzés és értékesítés megszervezése.

Igen sok helyen azt a vádat emelik a meglévő szövetkezeteink ellen, hogy kereskedelemellenesek. Ez alatt azt értik, hogy arra törekszenek, hogy a hivatásos kereskedőt kikapcsolják a mezőgazdasági termények értékgorgalmából és közvetlenül közvetítsék a termelő és fogyasztó közötti érintkezést. Nem tagadható tény, hogy a fennálló kartelrendszer arra kényszeríti a termelőket, hogy ugynevezett beszerzési és értékesítési szervezetekbe tömörüljenek, de ennek oka főleg abban keresendő, hogy mezőgazdaságunk nincs egyáltalában megszervezve, vagyis hogy a mai szövetkezeteink a szervezkedés három főtényezőjét és alapelemét, a konstruktív, produktív és merkantil irányt egymástól teljesen különválasztják. Hogy ilyen körülmények közt éppen az értékesítés mozzanata nem mindig jár sikerrel, nem csoda. Hiszen a termelést még semmiféle intézmény nem irányítja, a termelő nincs tisztában avval, hogy mi is kell a piacnak, nem törődik a piacok igényeivel, hanem azt termel, amit évezredek óta termelt és így az értékesítő szövetkezetek, mint a hivatásos kereskedelemnek versenyző ellenfelei lépnek fel a piacokon. A kereskedő megkapja a terményeit azokban a községekben, ahol a szervezés még nem történt meg és kitűnő szervezettsége, jobb tájékozottsága és üzleti szimatja folytán könnyebben tudja áruját elhelyezni és olcsóbban tudja adni, mint a drága rezsiköltséggel dolgozó szövetkezetek. És az így kialakult éles konkurrencia árrombolóan hat a piacokra.

A legmodernebb szövetkezetek ma már karöltve dolgoznak a kereskedővel, azt bekapcsolják saját érdekkörükbe, a minőségtermelés alapján biztosítják a kereskedőnek az egyes piacokon kívánt cikkeket úgy mennyiségben, minőségben és terminusokban is, magukra vállalják az értékesítés előkészítésének összes mozzanatait (terménygyűjtés, vizsgálás, osztályozás, márkázás, csomagolás és raktározás), tehermentesítik ezáltal a kereskedőt az ezekkel járó

kockázattól, evvel szemben megállapítják a termelői áraknak méltányos százalékát a mindenkor piaci árak szerint. Egy nagy országos mezőgazdasági szövetkezet mint eladó sohasem lehet kiszolgáltató a kereskedelemnek, mert intézményesen gondoskodik arról, hogy az értékesítést kedvezőtlen áralakulások esetén vagy egészben, vagy bizonyos terményekre nézve teljesen monopolizálja (pooling). Ha a kereskedelemnek megadjuk azt a szerepet, hogy a termelés irányításában az első alapvető tényezővé váljon és nekünk diktálja a termelés mennyiségét, minőségét és ütemét, akkor meg is követelhetjük tőle, hogy az összes előkészítő műveletektől mentesítve a lehető legmagasabb termelői árat fizesse. Nagy vonásokban ez a termelői ár ma 70 százaléka a piaci detailárnak. A szövetkezet a távoli piacok és export értékesítés lebonyolítását a kereskedelemre bizza, a szomszédos terményforgalmat pedig egy külön megszervezendő magánértékesítés formájában a termelő hatáskörébe utalja (városi detail-ellátás nyílt piacokon és vásárcsarnokokban).

A beszerzés terén kizárólag a mezőgazdasági szükségletekkel való ellátást monopolizálja magának a szövetkezet és ezen a téren a nagybani közvetlen forrásoknál való vásárlással lehetővé teszi az ugynevezett agrárrolló teljes megszorítását. Egy országos mezőgazdasági szövetkezetnek egészen más a helyzete a kereskedővel és gyárparral szemben, mint az egyes gazdáknak. Az előirányzott fogyasztás pontos megállapítása által a kereskedőt és gyárost abba a kedvező helyzetbe hozza, hogy üzemét, illetve készletét a szükséglethez képest előre berendezze. Így a biztos forgalom mellett olcsóbban is adhatja cikkét. A szövetkezetnek pedig meg van a lehetősége, hogy nagybani megrendeléseinek a legolcsóbban és legjobban szállító cégek közt válogasson, esetleges kartell-törékvések ellen pedig szintén az önellátás által védekezzen. Ilyen feltételek mellett úgy a kereskedő, mint a gyáripár készségesen vállalja a szövetkezettel való együttműködést, mert különben teljesen elveszti hazai piacát. Az ugynevezett fogyasztási szövetkezetek fennállása ma már nem indokolt és semmiképpen nem egyeztethető össze a mezőgazdasági szervezkedéssel.

Férfi páros: Dr. Szemerey—Mezey (Mezőlúr) Ruzicska—Medvegy (Szarvas).

Női egyes: Péczely Terka (Gyoma) Bencze Józsefné (Szeghalom) ellen nagy küzdelem árán.

Női páros: vitéz Gaskóné—Török Ica (Körösladány) Faragó Molnár (Mezőlúr) ellen.

Vegyes páros: lejátszásra nem volt már idő, Mezőlúr és Gyoma kölcsönösen feladták.

A vándordíjat egyenlő pontszám mellett zsűridöntés szerint 14.5 ponttal Mezőlúr nyerte.

Vasárnap este jól sikerült bankett volt reggelig tartó táncgal.

Leégett csirkeól.

Czikkely Mihály besen-zegi lakos a csirkeóljából füstöléssel akarta a baromfitetűt kipusztítani. A füstölést olyan ügyesen végezte, hogy az ól száraz anyaga tüzet fogott és szerencsésen le is égett. Azért szerencsésen, mert más épületrész nem gyulladt meg.

Remélhetőleg most már a tetvek is elpusztultak.

Legalább ennyi haszon legyen belőle.

Tanulság: baromfitetű ki-füstöléséhez több füstre és kevesebb tűzre van szükség.

A dinnye eltevése.

Télire csakis beérett, egészséges görögdinnyét rakhatunk el. Tiszta, szagmentes hordó fenekére 10—12 cm. vastag kimosott homokot szítalunk, majd félcentis réteg porsót és a kiválogatott, kívül száraz görög-dinnyéket úgy tesszük, hogy egymást ne érintsék. Egy sor dinnyét előbb besítalunk homokkal és sóval és ha ellepte, 10—12 cm. vastagon, a takaróhomokba újra egy sor dinnyét rakunk bele, mint előbb. A homokrétteg állandóan 10—12 cm. és a por sőrétég félcentiméter legyen. A só azért szükséges, hogy a homokot ne engedje kiszáradni teljesen, vagyis a só magához vonja borult időben a levegő páráját, nedves lesz és a homokot is állandóan nyirkosan tartja. De ezenkívül a só fertőtleníti és távol tartja a dinnye megromlását.

A Nőegylet a korcsolya és ródlipályát már rendbehozatta. Ha úgy megy, a jövő héten a melegedő házba is befűtenek.

Csapadék naptár.

Augusztus	18	19	20	21	22	23	24	Össz.
Társulati székház	4.2				26.—			30.2
Körösladányi órház	3.5				22.5			26.—
Folyáséri sz.-telep	1.5				22.—			23.5
Peresi szivattyutelep	6.5				17.—			23.5
Kéthalmi órház	2.5				23.2	2.—		27.7
Udvarnok (Roik cs.-ór)	1.5				22.—			23.5

Három lámpásos rádió hangszóróval (alig használt) eladó. Cim a kiadóban

Nyomtatvány
rendelés előtt kérjen ajánlatot

HUNGARIA
KÖNYVNYOMDÁTÓL
GYOMA, KOSSUTH LAJOS ÚTCA 64 SZÁM

**Télire
tűzifát
szenet
és kokszot**

most szerezzén be

Wagner M. Fiai fatelepén

HIREK

Dr. Jung Miklós az új vár megyei segédtanfelügyelő. A kultuszminiszter dr. Jung Miklós kir. segédtanfelügyelői Szekszárdról a békésvármegyei tanfelügyelőséghez helyezte át.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr Paál Sámuel áll. polg. isk. igazgatót saját kérésére a szarvasi áll. polg. leányiskolához helyezte át igazgatói minőségben, a gyomai polg. fiú- és leányiskolához Gondos József áll. polg. isk. tanárt osztotta be a szolnoki polg. fiúiskolától igazgatói minőségben.

Esküvő. Ifj. Laász János vértesskethelyi levita tanító f. hó 24-én vezette ollárhoz Pönlör Irénke vértesskethelyi úrleányt a mezőberényi I. ker. ev. templomban. Sok szerencsét az ifjú párnak.

A MÁV menetjegyiroda közli, hogy sem a balatoni, sem a szegedi filléres gyors nem közlekedik, mert számottevő jelenikezés egyikre sem volt.

Értesítés! A kőkúti m. kir. állami erdőhivatalnál (pósta Sirok, Heves vm.) 3 éves különböző fajú elsőrendű alma, körte, szilva, cseresznye, barack fák kaphatók darabonként 50 fillérért.

Lázasan készülődik a Levente Egyesület kitűnő műkedvelő gárdája a szokásos szüreti mulatságra, mely értesülésünk szerint szeptember 17-én, vasárnap lesz megtartva az Erzsébet ligetben. Délután szőllőpás, szabad színpad, este műkedvelő előadás a legjobb szereplőkkel, katonazene, cigányzene, zamatos jó paprikás és utána láncmulatság lesz reggelig, olcsó belépti díjak mellett. Reméljük, hogy a fáradozás nem hiába lesz és a Levente Egyesület vezetősége ismét egy sikerült estét könyvelhet el.

Tűzoltó szövetségi közgyűlés és verseny. Békés vármegye tűzoltó szövetsége, továbbá a vármegyei tűzoltó szövetség segélyező pénztára évi rendes közgyűlését szeptember 10-én tartja meg Gyulán. E napon lesz megtartva a két évenként tartani szokott vármegyei tűzoltó verseny is, amelyen a járási versenyen első és második díjat nyert tűzoltó csapatok vesznek részt. A meghívók már elkészültek és szétküldtek. Ezen a napon tartja a gyulai önkéntes tűzoltó testület ünnepélyes székház avatását is. Ugyanis a tűzoltó laktanya átépített és kibővített.

Itt járt egy ember...

Írta: Csáki Imre.

Itt járt egy ember.

Pepita kabátja volt.

Rongyos, fekete nadrágján folt hátán folt.

Megállt előttem megroggyanó térdrel.

Fejét előre ejtette, könnyekre fakadt.

Kezét összekulcsolta, a vézna, fáradtakat.

— Testvér! ...

Erdélyből szöktem, önkéntes voltam

már tíz hónapja.

Egyedül, árván, elhagyottan

Istenem, tovább nem, nem bírhattam ...

Elszöktem ...

Testvér! ... hazaszöktem ...

Itt állt előttem ...

Pepita kabátja volt ...

Rongyos, fekete nadrágján folt hátán folt ...

— Azt hittem, kellek ... azt hittem, szeretnek ...

a testvérek, akik régen hazajöttek ...

Nincs állásom, falat kenyerem;

a csillagos ég koporsó fedelem ...

Rongyos vagyok, testvér! ... Elkerülnek! ...

Pedig ember, becsületes vagyok és én is szeretek ...

Testvér, hazajöttem ...

Bocsáss meg, hogy sírok ...

testvér! ... de én haza jöttem ...

Ott állt előttem, azután elment,

elkőszönt; ki tudja, hova, merre ment? ...

Itt járt egy ember ...

Pepita kabátja volt ...

Rongyos, fekete nadrágján folt hátán folt ...

A kormányzó Gróf Teleki Pál főcserkésznek a nemzet elismerését fejezte ki a dombori sikeres megrendezéséért.

A Felvidéken is érik a Revizió. Szegény Benes külügyminiszter! Mi lesz vele, ha csak a kicsiny kis Csehországot tudja majd külügyigazgatni.

Két új gyógyforrást nyitottak meg szombaton a Rudasfürdő mellett. Ujabb értékes gyógyforrásokkal gazdagodott a főváros. A Rudasfürdő mellett egy kénés és egy rádiumos tartalmú forrást tártak fel, melyeket egyelőre ivókúrák céljára fognak igénybevenni. A források foglalása már elkészült s így azokat szombaton d. e. 10 órakor ünnepélyes külsőségek között át is adták a nagyközönség használatára. A kénés forrást Attila, a rádiumos forrást pedig Juvenlus forrásnak nevezték el. A nagyközönség szombaton és vasárnap ingyen veheti igénybe a két forrás vizét, melyet poharanként fognak kimérni.

Óriási vihar óriási károkat csinált a héten Európában és Amerikában.

A béke felé való törtetésben Anglia és Japán sürgősen növelik tengeri haderejüket.

A londoni búzaárlekezelési tanácskozik, tanácskozik, tanácskozik, ... kozik.

Már Franciaországban is terjed a nemzeti szocializmus. Most ő van soron.

Az Arad-békési ev. Egyházmegye Dr. Vangyel Endre gyulai főszolgabíróát másodfelügyelőnek vállasztotta meg.

Felvétel a Márta Diákotthonba. A budapesti IX. ker. Liliom-u. 13 sz. alatt levő Márta Máter Diákotthonban megüresedett helyekre, az 1935/34. tanévre szóló felvételi kérvények augusztus 25-ig beadhatók. Pályázhatnak oly szegénysorsú, példás viseletű és jó előmenetelű egyetemi és főiskolai hallgatók, kik tanulmányaikat Budapesten végzik. A szobák 2—6 személyesek. A város közepén, az egyetemekhez közel fekvő szép kertes otthonban, hol külön tanuló, társalgó és fogadószoba, fürdő, zuhanyozó, fűtés és gázrezsó használat szolgálják a hallgatók kényelmét, **a bentlakás díj-talan.** Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt postán is (válaszbélyeg mellékelendő) az Otthon háznagya.

Csendes részvét.

A menyasszony megkérdezi a vőlegénytől:

— Mit mondott a barátod, amikor megmutattad neki a fényképet?

— Semmit, csak némán megszorította a kezemet.

Szegedi Lakberendezési Vásár. A szegedi ipartestület ez évben rendezti meg első lakberendezési vásárát az ipartestületi székházában, Ezen a vásáron tanubizonyosságot tesznek a szegedi lakberendező kézműiparosok a magyar ipar kiválóságáról és művészi felkészültségéről. A lakberendezési vásár a Szegedi Hét keretében augusztus 26-tól szeptember 3-ig tart.

Körzeti verseny. A békés-sámsoni önkéntes tűzoltó testület augusztus hó 27-én délelőtti ünnepi fennállásának 10 éves évfordulóját, amikor is díszközgyűlést s utána pedig a vármegyei tűzoltó szövetség körzeti versenyt tart, amelyen részt vesznek az orosházi járásbeli és a Csanád megyei községek tűzoltó csapatai. Értesülésünk szerint a körzeti verseny iránt igen nagy az érdeklődés.

Az Ibusz című államilag támogatott vállalatnál támadt Treffina féle botrányban hamarosan rendet teremti a miniszterelnök.

Az iskolák nyári szünetét szeptember 16-ig hosszabbították meg.

Hogyan nyomoznak a Guinea benszüllött detektívek? Uj-Guinea benszüllöttéi érdekes és eredeti módon nyomoznak a gyilkosok után. Ha valamelyik benszüllött nem természetes halállal hal meg, akkor a „detektívek” megbotozzák a halottat. Közben neveket sorolnak fel. A benszüllöttek azt tartják, hogy a halott feltétlenül megmozdul, ha annak a nevének említik, aki megölte őt. Az uj-guineaiak furcsa szokásairól rendkívül érdekes történeteket mesélt Tolnai Világlapja egyik olvasója, aki ötévi távollét után most érkezett vissza Magyarországra.

Gömbös miniszterelnök a Független Kisgazdapárt elnökével és 11 képviselőjével a búza áráról tárgyal.

Páros nap lévén, Gandhí szabadon bocsátották, mielőtt abbahagyta a halálra tartó böjtföltést.

Színésznők nagy szerelmei. A magyar színésznők nagy szerelmeiről és házasságairól rendkívül érdekes cikkel közöl a Délibáb új száma, mely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, közel száz képet, nagyszerű filmrovatot, folytatásos regényt, egyfelvonásos szindarabot és még sok más érdekességet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Egy szám ára 20 fillér, Romániában 10 lei, Csehszlovákiában 2 ck., Jugoszláviában 4 dinár.

SPORT

GySC—Szarvasi Bocskai
3:3 (1:1)

Gyoma, 1933. aug. 20.

Lélektelen kergelődés volt a mérkőzés. Néha-néha nem is a labdát, hanem a játékosát kergelték az ellenfele ökölbeszűrő toli kézzel, mindenre elszántan. Ha így haladunk, legközelebb koporsót kell kihozni a mérkőzésre. (Kurcz.) Ennek talán egyik oka a bíró is volt. Bizonytalanságát kihasználta a játékosok. No meg nem is látott jól. A szarvasi faullól egy gyomai. Semmi hang a bíró felől. Erre a mi derék gyomaink visszaadja. Kiállítja a bíró. Az ellenfél sokkal durvább volt. Mindkettőt pihenni kellett volna küldenie.

Még mindig vannak a közönség között olyanok, akik kihívóan hangosan az ellenfélnek drukkolnak. Kíváncsi vagyok, hogy a háborúban is azért imádkozták-e, hogy az ellenfele győzzön? ... Az ilyen embert Szarvasra, vagy mindig oda kellene küldeni ahonnan az ellenfél jön, akkor mindig a gyomai csapatnak drukkolna; nem azért mert jobb, hanem mert idegen. Az idegen mindig jobb, mint az ismert, a falubeli, a magyar az én jó magyarom magatartásából ítéelve. Ennek az úrnak legalább csehnek kellene lennie, hogy ezek szerint jó magyar lehessen ...

A közönség nagy része a teniszversenyen volt. A mérkőzésen-maradtak egy részének kellett volna inkább elmenni. Ha nem is a teniszversenyre, talán inkább haza. A pár fillérjükért többet rontottak a csapaton, mint amennyit használtak.

Az után még egyet: gyomaiból és jobb kapusa nincs a GySC-nek? ... Már kezd sok lenni a sok, csak egy mérkőzésre felbukkanó idegen arcból. Ki fog majd játszani a bajnoki mérközéseken? ... (Cs.)

ETK—CsAK (kombinált)
3:2 (2:1)

Endrőd, 1933. aug. 20.

A mérkőzés az első félidőben kezdett durva lenni, ami Hrabovszky bíró gyengeségének tudható be. A második félidőben Matyska bíraskodása mellett fair játék volt; a CsAK szép játékot mutatott. A szép eredmény az endrői csapat erős javulását bizonyítja.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

Publikáció.

Gyomai

magán-publikációk:

Konkolyozó trieurök, melyek a vad-borsót is kiválasztják, napibérért Iványi Aladár és István magtáránál kaphatók.

Iványi Aladár és István cégnél a vetőmag tisztítása megkezdődött. Csak csíraerős vetőmagból várhatunk jó termést.

Iványi Aladár és István malmaikban lehet csereőrlést is végezni. A közönség a legjobb kiszolgálásban részesül.

Iványi Aladár és István cég a gabonát mindig a legmagasabb napiáron veszi.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kintő zamatu **kadar bornak** literje **44 fillér.**

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstanfolyamot elvégezte, a mindenkori napszámért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakereskedőhöz Gyomán.

Cserépkályhák, kandallók és vas-kályhák szakszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczi Lajos cserépkályhás-mester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Három lámpásos Philips rádió (alig használt) hangszóróval eladó. Bővebbet a Hungaria könyvnyomdában.

Mezőberényi
magán-publikációk:

Boros-hordók és kisebb-nagyobb kádak vannak eladók. Értekezni lehet Mezőberényben, Széchenyi ucca 10 sz. alatt.

Haszonbérbe kiadó a mezőberényi református temető mellett 12 kishold és négy fertály fekete ugari föld. Értekezni lehet Mezőberényben a református lelkészi hivatalban.

A Mezőberényi Gyümölcsipari és Központi Szeszfőző Szövetkezet közhírré teszi, hogy a gyümölcs átvett szeszfőzés céljából már megkezdte. Átvétel minden héten szerdán és szombaton van. A Gyümölcsöt a mindenkori napiáron vesszük át a gyümölcs-termelő gazdáktól, azonban felkérjük a n. é. gyümölcsstermelő gazdaközönséget, hogy a gyümölcsöt csak külön-külön fajonkénti szortírozással vesszük át. Az Igazgatóság.

A Mezőberény község tulajdonát képező Körösön-tuli hullámtéri sarju fűtermés f. hó 28-án d. e. 8 órakor készpénz fizetés mellett el lesz árverezve.

Kurtág F. Vilmos mezőberényi kereskedőnél 4 drb. jőkarban levő spalétás ablak van eladó. Ugyan ott egy tanuló fiú felvétetik.

Ács Ilona, mezőberényi lakos Thököly ucca 27 számú félháza (utcai-rész) eladó. Értekezni lehet özv. Ács Sándornénál Gróf Tisza-István utca 70 sz. szám alatt, vagy a Mezőberényi Gazdasági Takarékpénztárban.

Mezőberényi
hivatalos-publikációk:

A 122.000/1933. P. M. sz. rendelet szerint a mezőgazdák, iparosok és kereskedők az 1932. év végén fennállott együttes adóhátralékukat búzával és rozssal is kifizethetik. Csak folyó évi

termésű, egészséges, legalább 79-es fajszámú, 2 százaléknál több idegen magvat nem tartalmazó búza, vagy rozs használható fel adófizetésre. Az adófizetésre szánt terményt a hátralékos tartozik a Futura által-közölt időben és a községben megjelölt helyre elszállítani beszállítását végett, a termény piaci áron vétetik át. Az az adóhátralékos aki 1933. évre előírt együttes adója összegének megfelelő összeget adótorozásra az év végéig készpénzben befizet és adóhátralékát részben; vagy egészben, terményben, vagy részben terményben és részben készpénzben kiegyenlíti térítésben részesül, a terményben befizetett összeg után. A térítés összege ha a hátralék 50 százaléka egyenlített ki 10 százaléka, ha 75 százaléka egyenlített ki 15 százaléka, ha pedig a teljes hátralék lesz kiegyenlítve 20 százalékot tesz ki a terményben befizetett összeg után. Aki hátralékát, vagy annak egy részét terménnyel kívánja fizetni, köteles ebbeli szándékát legkésőbb f. évi szeptember hó 5-ig a végrehajtói irodában bejelenteni. A termények elszállításának helye és ideje a bejelentőkkel név szerint lesz közölve. Az adóhátralékosok által fel nem ajánlott és be nem szolgáltatott lefoglalt termény, rendelet szerint össze lesz írva és a Futura által közlendő időpontban és kijelölt helyre a hátralékosok költségén lesz elszállítva beszállítását végett. Az Előjáróság.

A gyomai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
1652/933. sz.

Árverési-hirdetmény
kivonat.

Nemzeti Hitelintézet Rt. végrehajtónak Perei Lajos (nős: Nádudvari Ilonával) Szaniszlai Istvánné Sz. Csapó Etel, és kiskoru Csapó Mihály végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 2000 P és 2190 P tökekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén levő Gyoma községben fekvő s a gyomai 5729. sz. betétben. A I. 1-2. sorsz. s 214.215. hrsz. a. 211-ől és 100-ól területű, 1/2 részben Perei Lajos (nős: Nádudvari Ilonával) a másik 1/2 részben Szaniszlai Istvánné Csapó Etel és kiskoru Csapó Mihály nevében álló beltelkes ház és kertre 1092 P., a gyomai 742. sz. betétben. A † 1. sorsz. 8076. hrsz. 307-ől területű Zöldlajos dűlőben levő Szaniszlai Istvánné sz. Csapó Etel, és kiskoru Csapó Mihály nevében álló rétre 23 P., ugyanezen betétben

ugyanazek nevében álló. A † 11. sorsz. s 11.243/2. hrsz. 4 h. 260-ól területű Görögállás dűlőben lévő szántóra 930 P. kikiáltási árban elrendelte. Az árverést:

1933. évi szeptember hó 14 napján d. e. 9 órakor a tkvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlanokat és pedig a gyomai 5729. sz. betétben. A I. 1-2. sorsz. 214. 215. hrsz. ingatlant végrehajtató érdekében a kikiáltási ár felénél, Perei János csatlakozottnak kimondott végrehajtató érdekében 3110 P-nél, a gyomai 742. sz. betétben foglalt ingatlanok végrehajtató érdekében a kikiáltási ár 2/3-ánál míg Perei János csatlakozottnak kimondott végrehajtató érdekében 2544 P-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bányapénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bányapénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX.: t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megálapított bányapénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1933 évi május hó 19. n. Záhonyi sk. kir. bíró elnök.

A kiadmány hitelül:
Pulugor
kezelő.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivételben vállalja SZEMENKÁR MÁTYÁS könyvkötészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill.

Árajánlással készséggel szolgál a „HUNGÁRIA“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

FIGYELEM!

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Gyomán,

Petőfi út épület- és műbutor
44 sz. a. asztalos
műhelyt

nyitottam. — Készítek megrendelésre mindenféle épület-, bútor- és műbutor asztalos munkát u. m.: háló, ebédlő, úriszoba, stb. berendezéseket. — A n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

ifj. Jenei Bálint
épület- és műbutor asztalos

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Hogyan lehetne emelni mezőgazdasági cikkeink árát?

Ezzel a nehéz kérdéssel már régebben foglalkozom s már a Magyar Szövetkezés 1932. augusztusi számában részletesen rámutattam arra, hogy még a legnagyobb kedvezménnyel végrehajtott földfeherrendezés sem segít a gazdákon mindaddig, amíg a mezőgazdaság terményeinek illő árát nem tudunk biztosítani.

A mezőgazdasági cikkek árának katasztrófális esése első sorban is annak a nagy szervezatlenségnek a következménye, amely a termelésben és az értékesítésben egyaránt fennáll.

A szervezatlenség felé az első lépés az volna, hogy minden községben Értékesítő Szövetkezetet kellene felállítani, amelynek központja Budapesten székelne s minden gazda köteles volna abba belépni, amire törvény kényszerítené az embereket, mert ilyen nagy gazdasági válság idején nem engedhető meg, hogy egyesek kényekedvőtől függjön a magyar mezőgazda boldogulása.

A budapesti Értékesítő Központ első sorban is kikutatná, hogy melyek azok a külföldről behozott cikkek, amelyeket a magyar mezőgazda is kellő sikerrel tudna termelni s ezután szakközvegeivel pontosan megállapíttatja a termelésre alkalmas vidéket s ha mindez meg van, akkor parancsolólag előírja az illető vidéknek a jelzett termények olyan mennyiségű termelését, amely feltétlenül elhelyezhető.

Másodszorban kutatni kellene a Központnak, hogy melyek azok a cikkek, amelyeket illő áron lehetne külföldön elhelyezni s ha ez sikerült, akkor az előbbi bekezdés szerint járna el s csak harmadszor foglalkozom a belföldi piaccal, ami természetesen is, mert a külföldi eladások folytán a túlzott belföldi kínálat

meg lenne akadályozva, annál is inkább, mert tervezetem szerint minden gabona a Központ kezén volna. Ez vigyázná arra, hogy a piacra kerülő gabona ne verhesse le annak árát és ne történhessen meg az a szomorú eset, amely pár éve Bécsben lejátszódott, ahol a magyar gabonakereskedők exportőrei gabonát óhajtván eladni, egymásra licitálva, a magyar gabona árát leverték önkéntelenül is.

Ha az Értékesítő Szövetkezetek kötelező felállítását a törvény elrendelné, a boletta is megszűnhetne, mert sokkal helyesebb volna a földadónak egyidőre való elengedése.

A boletta megszűnésével ugyanis a kenyér ára felére eshetne s ennek folyamánként a kenyérnek erősebb fogyasztására lehetne számítani, ami természetes is, mert a 14 filléres kenyérből több fogyna, mint a 28 filléresből. A nagy munkásiömegek fő tápláléka a kenyér. A kenyér drágasága folytán azonban a statisztika kimutalása szerint a kenyérfogyasztás erősen visszaesett, ezért célszerű volna itt, belföldön is megkísérletelni, vajjon az olcsó búzából nem lehetne-e olcsó kenyérral operálni? Mert ha a kenyérfogyasztás jelentősen emelkedne, akkor ezen körülmény is nagyban hozzájárulna a belföldi piac tehermentesítéséhez; tehát elő kellene segíteni itt belföldön is a kenyérnek minél nagyobb mértékben leendő fogyasztását.

A katasztrófális áresésnek második főoka a nagy pénztelenség, amely országszerte fennáll, s hiába hitelképes valaki, kölcsönt nem igen lehet kapnia, tehát poltom áron is eladják az emberek eladni valójukat, csak hogy pénzt lássanak s ennek következtében hitelellen gabonatömegeket dobznak az emberek a piacra, nem

törődve azzal, hogy a gabona árát ezzel napról-napra lejjebb szállítjuk.

Ennek a nagy túlkínálatnak a megakadályozására szükség volna, hogy minden gazdálkodónak gabonafeleslegére kölcsön adassék. Biztosításképpen nemcsak hogy lekötne a gazda gabonáját, hanem a kölcsönt nyújtó egyenesen törvényes zálogjogot nyerne az eladni szándékoló gabonára.

Hasonlóképpen kölcsönt kellene nyújtani annak a részére is, aki sovány jószágait hízlatni óhajja, de a hízlatáshoz szükséges takarmánnyal nem rendelkezik s végül kölcsönt kellene nyújtani a szalámi- és konzervgyáraknak, hogy a piacra kerülő hízott jószágokat megvásárolhassák.

Ezen kölcsönök lebonyolítása céljából szükséges volna, hogy az O. K. H. részére a Nemzeti Bank 100 millió hitelekerelet nyisson. A kihelyezett pénznek nemcsak a fedezete, de a pontos visszafizetése is biztosítva volna azáltal, hogy az ilyen kölcsönrel terhelt eladások csakis az O. K. H. megbízottja jelenlétében történhetnének meg, ő veszi fel a pénzt s a tartozás levonása után a felesleget nyomban kiadja a gazdának.

Amint fentebb említettem, a kenyérfogyasztás csökkent, amde ugyanakkor csökkent a húsfogyasztás is s itt szintén áll az a szabály, hogy csökkenő fogyasztással csakis csökkenő árakkal lehet a küzdelmet felvenni eredményesen, ezért minden Szövetkezetnek meg kellene engedni, hogy hentes és mészáros üzemet állíthasson fel ahol a tagok arra való jószágait, esetleg feldolgozva is, ki-mérhessék. Ma ugyanis a termelő azért sír, mert a vágó állatjáért alig kapott valamit, míg a fogyasztó a kibíthatatlan húsárakat panaszolja állandóan. Tehát kapcsoljuk ki a közvetítőket s engedjük meg, hogy a termelő közvetlenül érintkezék a fogyasztóval. Ha ez si-

kerülne, akkor a nagyobb fogyasztás azonnal megszűnne a belföldi túlkínálatot a hízott jószágokban is.

Tervezelem kétségtelenül alkalmas volna nemcsak arra, hogy az árak esését megakadályozza, hanem arra is, hogy az árakat emelje némileg s akkor a boletta elförlése után ismét helye lehetne a földadó teljes visszaállításának.

Hiába várunk összetelt kezekkel, rajtunk senki nem segíthet más, csak Önmagunk.
Dr. Valentinyi Károly.

Sétahangverseny.

A Gyomai Dalárda most vasárnap sétahangversenyt rendez a Ligetben, melyen részt vesznek a Szolnoki MÁV Fűtőházi „Összetartás” Dalkör és az Endrődi Iparos Dalkör.

A szolnoki „Összetartás” Dalkör a mostani Országos Dalosversenyen a nehéz műdalos csoportban jó helyezést ért el.

A hangverseny első rendű műélvezetet ígér, ezért felhívjuk olvasóink figyelmét erre a ritka alkalomra.

Este a Gyomai Dalárda vacsorát ad a Szolnokiak tisztelőire. Meghívót nem adtak ki e vacsorára, így akik azon részt akarnak venni, jelentsek ezt Nyisztor Péter elnöknel, Lach Fülöpnél vagy Szabó Ferenc lílkárnál. Egy teríték ára 1 pengő.

Endrődi dalosnap.

Szent István király napján délután szép közönség előtt tartott együttes hangversenyt Endrődön az ottani Iparos Dalárda Palotai Ferenc karnagy vezetésével, a Gyomai Dalárda Hajdu Béla karnagy vezetésével és a Mezőtúri Ref. Énekkar Darabán Sándor karnagy vezetésével.

A három szomszédos dalárda már több alkalommal szerepelt ugy szabadtéri hangver-

Mindenféle gabonát legmagasabb napi áron vásárol a FUTURA gyomai telepe WAGNER FAKERESKEDÉS.

senyen a nyilvánosság előtt, mint az Országos versenyeken műbiráló bizottság előtt is. Nyilván fülükbe cseng Kisfaludynak ez a mondása: „Hol nincs versengés, nincs küzd-helye bátor erőnek.“

Az endrődi közönség minden rétegéből megjelentek egy kis — nem mindennapi — ligeti szórakozásra. Összkarban és a dalárdánként előadott énekekért minden alkalommal sokat tapsolt a közönség, melynek nagy többsége az aránylag kevés ülőhely miatt állva volt kénytelen a dalosok szobránál-szebb énekét végighallgatni. Ebből az alkalomból a rendezőség villanyvilágítással is kedveskedett az érdeklődő közönségnek, ami azután a társaságot a késő esti órákban is együtt tartotta és egy hangulatos estének az emlékeit szereztek meg maguknak.

66 százalékos kedvezményű kulturvonat indul a szeptember 8-i honvédünnepségek alkalmával Békéscsabáról Budapestre.

A volt I. honvéd és I. népfőlkelő ezredék f. évi szeptember 8-án a honvéd szobor alap javára országos jellegű ünnepséget rendeznek. Ebből az alkalomból a Máv igazgatósága eddigi közleményeinktől eltérően 66 százalékos menetdíj-kedvezményt csak a kulturvonattal utazók részére engedélyezett. A menetrendszerű vonatokon utazók részére csak a III. kocsiosztályra érvényes 50 százalékos menetdíjkedvezményt engedélyezte.

Igy tehát a kulturvonaton utazók százalékkal nagyobb menetdíjkedvezmény élveznek, mint a menetrendszerű vonatok utasai.

Ilyen kulturvonat indul Békéscsabáról is, ha arra szeptember 4-ig legalább 500-an jelentkeznek. A menetdíj e kulturvonaton oda-vissza igazolvánnyal és ünnepség színhelyre, az Angol Park-ba szóló belépőjeggyel együtt P 7.40. Műsor külön 20 fillér.

Előnye e különvonatnak, hogy a távolabbi községekből csatlakozó kulturvonati utasok Békéscsabáig és vissza a kiinduló állomásig szintén 66 százalékos kedvezményt élveznek. Az utközben felszálló utasok nem a Békéscsabától számított menetdíjat kötelesek megfizetni, hanem csak a saját felszálló állomásuktól számított kedvezményes menetdíjat.

Jelentkezések a Máv. helyi állomásfőnökségénél.

Az orosházi állatkiállítás rendkívül nagysikerűnek bizonyul.

Békésvármegye törvényhatósága ez év tavaszán elhatározta egy békésmegyei ló-, szarvasmarha-, sertés- és juh kiállításnak Orosházán való megrendezését.

A választás bizonyára nemcsak azért esett Orosházára, mert ott és annak környékén az állattenyésztés fejlett, hanem azért is, mert Orosházán 3 évvel ezelőtt olyan nagyarányú, rendkívül jól sikerült kiállítást rendeztek, amilyen még aligha volt vidéken. Remélhető volt tehát, hogy a békésvármegyei állatkiállítás is sikerülni fog.

Örömmel közölhetjük, hogy a jelentkezések a legszebb eredményeket is felülmúlták, ugyanis 300 nagyállatot, 200 sertést és juhot jelentettek be. Rendkívül nagy szám ez, még jó gazdasági viszonyok között is; különösen pedig, ha figyelembe vesszük, hogy a tavaszi orosházi bikavásár, továbbá az or-

szágos tenyészállatvásár alkalmával és azt követően, ez évben csupán Orosházáról és környékéről kb. 150 tenyészállat került már eladásra. Az állatok elhelyezésére kb. 500 m. hosszú, impozáns istállósort építettek.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása szeptember 2-án, szombaton délben 12 órakor lesz és az nyílvá marad vasárnap este 6 óráig.

A békésvármegyei uradalmak és kisgazdák kiállításra kerülő, kiváló tenyészállatai érdekesek a meglekintésre. A tanulságos és szép kiállítást bizonyára nagyon sokan megnézik vidékiek is, akik kellemes kirándulást tehetnek az Orosházáról félóránként induló, 10 perces menetidejű vonattal, a szép és jóhírnévnek örvendő Gyopáros gyógyfürdőre. A menetdíj oda és vissza 40 fillér.

Baleset a Körös-hídon.

Lezuhant egy szekér.

Vasárnap délután 4 óra tájban nagy csoportosulás és kiabálás volt a községháza melletti holt Körös hídján.

Kató Antal gyomai lakos másodmagával kocsin kifelé igyekezett a tanyára, miközben felérve a hidra, utána jött a telki uradalom emberekkel megtelt kocsija, mely előzni akart, mikor váratlanul szembe érkezett velök egy motorkerékpáros nagy zajjal, úgy hogy a telki uradalom lovai megijedtek és nekiszaládiak Kató kocsijának. Az összeütközés oly vehemes volt, hogy Kató kocsija áttörte a hidon levő betonkorlátot és emberestől, lovastól zuhant és kalimpázott a meredek lejtőn lefele.

A zuhanás még szerencsés volt annyiban, hogy emberéletben kár nem esett. A kocsi gazdája a maga lábán jött fel,

a kocsit lovakat azonban kötéllal kellett felhuzatni.

Milyen borzalmas szerencsétlenség történt volna ha a mukásokkal megrakott szekeret kapja oldalba egy másik kocsi!...

Ez alkalommal időszerűnek látjuk felvetni azt a régen vajudó tervet — hogy ez a kis hid nem lévén alkalmas a nagy kocsi és személy-forgalom lebonyolítására, mert ott még valami súlyos szerencsétlenség fog történni, vagy a kis hidat kell kiszélesíteni, vagy pedig a gyalogforgalom lebonyolítására egy kis fahidat kell a holt medren átvezetni.

Ebben a kanyarban ugyanis a közlekedő kocsik és autoktól az arra sétáló gyermekek és felnőttek testi épsége állandóan veszélyeztetve van.

113 éves korában meghalt Rózsa Sándor utolsó betyárja.

Az újpesti szeretetiházban szerdán meghalt Bakó Ferenc volt Rózsa Sándor utolsó betyárja. 1820-ban született s 25 éves volt, amikor egy verekedés miatt összeütközött a törvénnel és elbujdosott. Rövid hányattatás után Szeged határában, a Tisza melletti nádasban összetalálkozott Rózsa

Sándorral és a betyárvezér bevette a bandába. „Nagyon jó ember volt a mi Sándor gazdánk — beszélte Bakó — pontosan kiadta mindenkinek a részét, a szegény embert soha nem bántotta, sőt megsegítette.“ Rózsa Sándor ostoros csapatban vett részt a szabadságharcban, — utána 5 évet ült,

majd elszegődött csordásnak. Megöszült, fia, unokája lett s öreg korára az újpesti szeretetiház vette gondjaiba. Itt eldegélt csendben, békében az egykor rettegelt banda utolsó betyárja.

HIREK

Athelyezés. Az apostoli Kormányzó úr *Ancsin György* endrődi s. lelkész Kondorosra helyezte át. A szimpatikus, kedves, vigkedélyű kispapot barátai és tisztelői 28-án búcsúztatták egy vidám est keretében. Helyébe és a már előbb Szeghalomra helyezett *Pflaum József* helyett két új-misést — *Székely Imrét* és *Kiss Lászlót* — helyezte az apostoli Kormányzó úr Endrődre.

Halálra gázolta a búzásszeker özv. Szakalos Györgyné endrődi lakost, aki f. hó 30-án vejevel, ifj. Hegedűs Jánossal búzát vitt Mezőúrra eladni. Valószínűleg elaludt a kocsin és leesett. A hátsó kerek keresztül ment rajta és súlyos bordatörést szenvedett. Mire veje a nagylaposi majorhoz ért, hogy Endrődre hozza orvoshoz, az asszony kiszenvedett.

Lemondott a mezőberényi községi gazda: Szűcs István és helyébe a képviselőtestület aug. 30-án Székely Sándort választotta meg.

„A Reggel“ *Lázár Miklós* népszerű hetilapja szept. 4-től arát 20 fillérről 10 fillérré szállította le. A 10 filléres „A Reggel“ hangjában, irányában, tartalmában és terjedelmében ugyanaz marad, mint a 20 filléres „A Reggel“ volt. „A Reggel“ megalkuvást nem ismerő politikája, a magyar igazság áhítatos szolgálata, a köztisztesség védelme, a korrupció és protekció irtása és a polgárság politikai és gazdasági jobbagyságából való felszabadítása. Közgazdasági rovata a nagy dolgozó tömegek életérdekeiért küzd. Rovatait a társadalom legkiválóbb emberei (írók, költők, világhíres magyar sportemberek) írják, úgyhogy a 10 filléres „A Reggel“ az egész magyar olvasóközönségnek még a mai sívár viszonyok között is örömtelies derűs hétfőket fog szerezni.

Endrődön a Korona Kávéházban szept. 10-én bál lesz olcsó belépődíjjal és jó zenével.

A Békésszentandrás ref. egyház az alispáni hivatalból 1933. augusztus hó 25-től, 3 hónapra terjedő időre, Békésvármegye területére érvényes adománygyűjtési engedélyt nyert.

Hírdetés. A gyomai községi gazdasági népiskolában a pótbekérásokat f. évi szeptember hó 9-én és 10-én tartjuk meg, mindkét nap délelőtt 8 órától 12 óráig. A tanítás szeptember 16-án (szombaton) reggel 8 órakor kezdődik a III. osztállyal. Fiúk a tanonciskola, leányok a szeretetház tantermében gyülekeznek. Az I. osztály hétfőn; a II. kedden és a III. szerdán fog iskolába járni. Igazgató.

A robbanó cukor. Külföldön nagy fellünnést kellett egy fiatal tudós kísérlete. Olyan autót akar szerkeszteni, amit benzin helyett cukor hajt. A cukorpor ugyanis éppen úgy robban, mint a benzin és emellett hamu nélkül ég el. A fiatal tudós — aki alkohol és cukorpor keverékkel kísérletezik és ezzel az „édes pálinkával“ meglepő eredményeket ér el — magyar. Mielőtt külföldre került volna, Tolnai Világlapja munkatársa volt.

A volt 101. Gy. E. tiszték asztaltársasága Budapesten, az Esplanade-szállóban (III. Zsigmond-utca 38—40) tartja szeptember 4-én este 9 órakor összejövetelét.

Vidám pletykák. Száz és száz vidám és érdekes színházi pletykát közöl a Délibáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben, gazdag tartalommal és pompás címlappal jelent meg. Különös budapesti és külföldi rádióműsorokat, filmcikket, slágerszöveget, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, rejtélyrovatot, közel száz szebbnél szebb képet és még számtalan érdekességet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Ragadós állapotbetegségek Békés megyében. Lépfene: Füzesgyarmat, Gyoma, Kondoros, Köröstarcsa, Öcsöd. Veszettség: Füzesgyarmat. Rühösség: Gerendás. Sertéspestis: Békéscsaba, Gyula. Békés, Békéssámson, Békésszentandrás, Csabacsüd, Endrőd, Gyoma, Kondoros, Mezőberény, Nagyszénás, Orosháza, Öcsöd, Pusztaföldvár, Szarvas, Szentelornya, Tótkomlós, Ujkigyós.

SPORT

Törekvés—MTK 2:1.

Mezőberény, aug. 27.

Az MTK a le nem jött Endrődi T. K. helyett a helybeli Törekvéssel mérkőzött. Eredmény 2:1 a Törekvés javára. Osztatlan megütközést kellett az endrődi csapat indokolatlan elmaradása.

GySC Körös—Öcsödi Kinizsi 4:2. — Biró: Lach.

Öcsöd, aug. 27.

A Gyomai Sport Club „Körös,” csapata az elmúlt vasárnap Öcsödre rándult át, ahol a következő felállítással szép és változatos játék után győzelmet aratott a honi együttes felett:

Jakó—Fekete, Breuer—Oláh, Matlak, Márta — Ehrmann, Jenéi, Pfeifer, Pulugor, Mácz.

A csapatot óriási tombolás közepette fogadta a 300—400 főnyi közönség, majd a honi együttes vezetősége üdvözölte a befutó játékosokat, a fuvós zenekar pedig indulókat játszott.

A bíró sipjára a pálya közepén gyülekeztek a játékosok, ahol Molnár főjegyző, a Kinizsi Sport Club elnöke tartotta üdvözlő beszédét, majd a csapatok kölcsönös virágcsokor átadása következett.

A gyomai Körös csapat Öcsödön ismét bebizonyította életképességét, mert gyönyörű akciót és életet vitt a játékba, melyet az öcsödi publikum lelkes tapsorkánál és elismeréssel honorált.

A változatos és gyorsiramu játékban a gyomai tizenegy kivétel nélkül kifogástalanul szerepelt és állta meg helyét. A gólokat Pulugor (2), Mácz (1) és Matlak (1) lőtte.

A játék végezte után a csapat az Ipartestületbe vonult, ahol a gyomaiak tisztelésére 200 terítékes vacsorát rendeztek, melyen dr. Molnár az öcsödi tükör méltatta a Körös csapat vendégszerzetét, melyet elhalmozta Gyomán a Kinizsi. A vacsorát a Kinizsi színeibe öltözött urleányok szolgálták fel. A Körös fájó szívvel, a zene búcsú-akkordjai mellett hagyta el Öcsödöt. (—dki.)

GySC—Bocskai 2:1.

Szarvas, aug. 27.

A GySC vasárnap Szarvason játszott a Bocskaival, ahol szép játék után 2:1 arányú megérdemelt győzelmet aratott.

II. o. bajnoki. A GySC választmányja aug. 30-án tartott gyűlésén hozott határozata értelmében a kezdődő őszi bajnoki fordulóban a GySC és a Körös csapatával kombinált legjobb 11 játékosal vesz részt.

Tennisz. A gyomai tenniszvezők f. hó 9-én Dévaványán városközi tenniszversenyen vesznek részt.

Vasárnapi mérkőzések. Gyomán, szept. 3-án d. u. 3 órai kezdettel Mezőberényi T. K.—Gyomai Levente, 5 órai kezdettel Mezőberényi Textil—Gyomai „Körös” S. C. I. csapatai mérkőznek.

MOZI

Korona Mozgó, Endrőd.

Szept. 3-án (vasárnap) egy nagyszabású film kerül bemutatásra. — Címe: „Fekete nász.” Mary Philbin és Lyonel Barrymore-val a főszerepben. A múlt században történt az esemény. Két férfi: egy csunya, de hatalmas és a szép, daliás, de szegény unokaöccse, valamint a szép hercegkisasszony körül forog az esemény. Kiegészítő műsorként: „Nősül az agglegény” c. kacagtató vígjáték és Magyar Világhíradó kerül a vászonra.

Szept. 8-án egy világszerte nagy sikert aratott detektív dráma kerül előadásra „Mindenkigyanús” (a kínai detektív) címen. Kiegészítő műsor: „Kis rikkáncs”, Fox és Magyar világhíradó.

Nyílt-tér*

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Néplap” f. hó 20-iki számának tárca rovatában aláírás nélkül egy közlemény jelent meg, melyben a „történelmi hűség” rögzítése kedvéért valaki azt írja, hogy egy cserkész a szigorúan előírt tábortörvény megsértése miatt a tábortól haza kellett küldeni s azoknak helyét arra méltó cserkészekkel töltötnék be. Majd a „Gyomai Ujság” f. hó 27-iki számában jelent meg egy másik cikk „Parancsnokság” aláírással, melyben az áll, hogy úgy a tábortól ellátvolított, mint az azokkal magukat azonosító másik két cserkészleányt a parancsnokság a csapat kötelekéből kirekesztette.

Mivel ezek a közlemények engem is illetnek, azokat sem mint úri ember, sem mint cserkész szó nélkül nem hagyhatom, miért is tiszteletteljesen kérem a Szerkesztő urat, szíveskedjek b. lapjában ugyancsak a „történelmi hűség” rögzítése kedvéért leközölni a következőket.

Mint olyannak, aki a gyomai cserkészcsapatnak a megalkulás első napjától a legszébb cserkészkiünnepeléssel dekorált tagja voltam, a lelkembe vésődött az a cserkészfőrend, hogy: „a cserkész fel-

*E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

tellenül igazat mond.” Ehből kiindulva meg kell állapítanom azt, hogy táborozásom ideje alatt — ha egyáltalán szó lehet tábortörvény megsértéséről, avagy kötelezettség nem teljesítéséről — egyiket sem követtem el különben, mint a csapat bármely tagja, beleértve természetesen úgy a tisztet, mint a parancsnokot is. Ennélfogva tehát ha engemet ilyen vétségért el kellett távolítani, akkor az egész csapatot szörűstül-bőrűstül el lehetett, el kellett volna távolítani.

Nem tudom, hogy én reám melyik vétséget gondolta ki a közlemények írója, de valószínűleg ő maga sem tudja.

Nem óhajtom a való tény, ami ott történt most itt feszegetni, mert egy másik cserkész törvény azt mondja, hogy: „a cserkész magával szemben szigorú, másokkal szemben pedig gyöngéd.” Ha azonban mégis szükségessé válna, azt is megteszem. Most csak annyit, hogy nem én rajtam botrányozott meg ott számos szemtanu, hanem a parancsnok nem odavaló eljárása felett.

Megköszönve a Szerkesztő úr szívességét, maradok

Gyomán, 1933. évi augusztus hó 29. napján

alázatos híve:

PULUGOR LÁSZLÓ.

LÁZÁR MIKLÓS
híres hétfői lapja

A REGGEL

szeptember 4-től
20 fillér helyett

10 fillér

Hangja, iránya, tartalma és terjedelme

változatlan marad

A REGGEL előfizetési ára egy évre P 5.—, félévre P 2.50.—

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. ker. Teréz körút 52.

Eladni akar

valamit, vegye igénybe a „GYOMAI UJSÁG” filléres hirdetéseit. Egy hasábas 5 cm. magas hirdetés 50 fillér, háromszori közlés 1.20 P. PUBLIKÁCIÓ 3 sorig 10 fillér. Hirdetéseket felvesz a „HUNGÁRIA” nyomda Kossuth L. u. 64.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
III. WAGNER MÁRTON.

Publikáció.

Gyomai magán-publikációk:

4 iskolás gyermekem szerényebb helyre adnám. Mindent természetben adnék. Bővebbet Karsay vendéglősnél.

Szép rózsaburgonya nagyobb mennyiségben is eladó. Megtekinthető a Halmagyi gátórháznál Tóth István gátórnél. 1-x.

Felkötetnek az állatbirt. szöv. tagok a tagdíjak pontos befizetésére, hogy a függőben levő kártalanítások kifizethetők legyenek. 1-3.

Konkolyozó trierök, melyek a vad-borsót is kiválasztják, napibérért Iványi Aladár és István magtáránál kaphatók.

Iványi Aladár és István cégnél a vetőmag tisztítása megkezdődött. Csak csiraerős vetőmagból várhatunk jó termést.

Iványi Aladár és István malmaikban lehet csereőrlést is végezni. A közönség a legjobb kiszolgálásban részesül.

Iványi Aladár és István cég a gabonát mindig a legmagasabb napiáron veszi.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak** literje **44 fillér.**

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstan-folyamot elvégezte, a mindenkori nap-számért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakeskedőhöz Gyomán.

Cserépkályhák, kandallók és vas-kályhák szakszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Vácsi Lajos cserépkályhásmeister Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Három lámpásos Philips rádió (alig használt) hangszóróval eladó. Bővebbet a Hungária könyvnyomdában.

Mezőberényi magán-publikációk:

Két szoba, konyha, kamrából álló ház és fél hold ökeri föld az iskola mellett eladó. Dombi Gábor V. 80. sz.

Szugiyczi Mihály Kérhalom u. 14 sz. háza eladó.

Varga Pálnak egy fert. laposi szőlőskertje eladó, haszonbérbe kiadó 4 hold föld és egy lakás. Nagymester u. 17.

Özv. Varró Sándorné háza eladó.

Czinkóczky Pálné fél fert. félhalmi földje haszonbérbe kiadó. Vésztői-u. 17.

Bartyik István Hatház-u. 14. sz. háza eladó vagy haszonbérbe kiadó. Ért. Szarvasi-ut 72.

Balogh János 5 hold templomzugi és 2 hold csordanyomási földje eladó. VI. ker. 148.

1-5. Mátyás király ut 31. számú ház eladó. Ért. Rákóczy Sugár-ut 3. sz. a. Kornis Ferencnél.

Balogh Károlynak fél fertály ugari földje a fekete ugarkan és egy fertály laposi kertje eladó. Ért. Kórház u. 40, vagy a közgyámi irodában.

1-2. Plavec Jánosnál Madarász u. 55 sz. házában kender lehet dörszölni.

Lédig Mártonnak Turul u. 10 szám alatt buza- és zabpelyva, valamint trágya van eladó.

Parai Mihály Kereki u. 22 számú házában 4 család méh van eladó.

Özv. Kokavec Pálné 5 és fél fert. nyilasi földje feles munkára kiadó. Jókai-utca 48.

A mezőberényi Egyesületi Szeszfőzde (III. ker. Madarász u. 55.) közhírré teszi, hogy a pálinka főzést szept. hó folyamán az alábbi főzési díjak mellett megkezdí: 1 liter 50 vonalas pálinkáért tagok és nem tagok egyaránt 1 P 20 fillért fizetnek. Minden további vonalért a tagok 2 fillért, nem tagok 3 fillért fizetnek. Világításra literenként 1 fillér fizetendő. Ezen összegben a fogyasztási adó nem foglaltatik benne, az külön fizetendő. Főzetők Plavec János üzletvezetőnél jelentkezzenek.

Néh. Borgula Pál után maradt ingóságok szept. 3-án d. u. 2 órakor önkéntes árverésen Vésztői-ut 33 sz. a. eladatnak.

1-2. Agárdy Lajos Bocskay-utca 7 sz. háza eladó.

Pázsit György Bocskay-u. 9 sz. félháza eladó.

Sziráczi Andrásnak egy fert. laposi szőlőskertje és Tarcsai-ut 6 sz. háza eladó.

Polyák Jánosnak egy zsellérföldje legelővel és egy fél háza eladó. Tarcsai ut 22.

Három és fél fert. ugar és egy drb. Ökeri föld tanyával felesbe kiadó özv. Dombi Sándornénál, Sáros-u. 10.

1-2. Herter Máriának 6 hold kerek földje haszonbérbe kiadó. Rákóczi Sugár-ut 3.

Özv. Mojszis Andrásnének egy ugari és egy laposi fertály földje eladó. Ért. Hunyadi u. 7.

A Mezőberényi Földmives Olvasókör saját felszerelése javára szept. 3-án, rossz idő esetén 10-én, vasárnap d. u. 3 órától reggel 4 óráig Szabó József vendéglősnél, padozott sátorban táncmulatságot rendez. Belépődíj 80 fillér. Mindenkit szívesen látunk.

Szél utca 7 sz. alatt egy szoba, konyha és kamrából álló lakás szeptember 1-re kiadó.

1-3. Jókai u. 28 sz. és 43. sz. házak és 4 hold félhalmi föld, a tótraktárban 60 keresztűl törekpelyva eladó. Zuba Pál Tessedik-tér 6.

1-2. Kk. Schmidt Mártonnak 4 hold földje a tarcsai határban, a Széles-ut mellett, a Boros-féle földdel szemben, eladó. Zrinyi Sugár-ut 42.

1-2. Hidvégi Imrénének a IX. kerületben a berényi oldalon, a második egyenes dűllőben, Bondár István mellett 12 hold földje eladó. Békés, Rákóczi-u. 38.

Ifj. Balázs Györgynél Zrinyi Sugár ut 78 sz. a. búza-, árpa- és zabszalma, törek, csutka, a 40-es őrház mellett 1 fert. és háromnegyed fertály laposi kert eladó.

Vigh Mihály Bocskay-u. 31 sz. háza eladó vagy kiadó. Ért. Vértes Jánosnál Ambrus u. 24, vagy a községházán.

1-2. Az ökerben a Koczka-ház mellett, a Bartótféle 760 öl föld eladó. Kórház-utca 12.

1-2. Szekeres János Bocskay-u. 57 sz. háza kiadó.

Litavec Jánosnak 37 hold kérhalmi földje haszonbérbe kiadó. 10 drb. 5 hónapos mangalica süldője eladó. Tarcsai-ut 18.

Litavec Pál 6 hold kérhalmi földje tanyával eladó vagy haszonbérbe kiadó.

1-3. G. Hoffmann Ádám 2 fert. nagyzugi földje eladó. Ért. Árpád-u. 28 sz., vagy a községi bírónál.

Braun Mártonnak 2 fert. nyilasi földje eladó. Turul-utca 39.

Kovács Jánosnak futlakon 28 hold földje tanyával haszonbérbe kiadó. Ért. Széchenyi-u. 2.

5 és fél hold föld a gyomai országot mellett haszonbérbe kiadó vagy eladó. Bővebbet Schéffer Andránál, Jókai-u. 53 sz. alatti üzletben.

Bobály Mihálynak a tótraktár mellett 30 keresztnek pelyvéja eladó. Ért. Madarász u. 70.

1-3. Weigert Imrénének 7 hold kerek földje eladó. V. ker. 18.

1-2. Filléres klasszikus regényre előjegyzéseket felvesz és Az Est, Pesti Napló klasszikus regény szelvényei szeptember 1-től 90 fillérért beszerezhetők vitéz Lánczy János trafikjában. Az összes fővárosi lapok kaphatók és előfizethetők. Egy újságkihordó felvétetik.

Boros-hordók és kisebb-nagyobb kádák vannak eladók. Értekezni lehet, Mezőberényben, Széchenyi ucca 10 sz. alatt.

Haszonbérbe kiadó a mezőberényi református temető mellett 12 kishold és négy fertály fekete ugari föld. Értekezni lehet Mezőberényben a református lelkészi hivatalban.

A Mezőberényi Gyümölcsipari és Központi Szeszfőző Szövetkezet közhírré teszi, hogy a gyümölcs átvett szeszfőzés céljából már megkezdte. Átvétel minden héten szerdán és szombaton van. A Gyümölcsöt a mindenkori napiáron vesszük át a gyümölcs-termelő gazdáktól, azonban felkérjük a n. é. gyümölcs-termelő gazdaközönséget, hogy a gyümölcsöt csak külön-külön fajonkénti szortírozással vesszük át. Az Igazgatóság.

Kurtág F. Vilmos mezőberényi kereskedőnél 4 drb. jókarban levő spalétás ablak van eladó. Ugyan ott egy tanuló fiú felvétetik.

Ács Ilona, mezőberényi lakos Thököly ucca 27 számú félháza (utcai-rész) eladó. Értekezni lehet özv. Ács Sándornénál Gróf Tisza István utca 70 sz. szám alatt, vagy a Mezőberényi Gazdasági Takarékpénztárban.

Mezőberényi hivatalos-publikációk:

A 122.000/1933. P. M. sz. rendelet szerint a mezőgazdák, iparosok és kereskedők az 1932. év végén fennállott együttes adóhátralékukat búzával és rozssal is kilizethetik. Csak folyó évi termésű, egészséges, legalább 79-es fajszűlű, 2 százaléknál több idegen magvat nem tartalmazó búza, vagy rozsz használható fel adófizetésre. Az adófizetésre szánt terményt a hátralékos tartozik a Futura által közölt időben és a községben megjelölt helyre elszállítani beszolgáltatás végett, a termény piaci áron vétetik át. Az az adóhátralékos aki 1933. évre előírt együttes adója összegének megfelelő összeget adótarozásra az év végéig készpénzben befizet és adóhátralékát részben, vagy egészben, terményben, vagy részben terményben és részben készpénzben kiegyenlíti térítésben részesül, a terményben befizetett összeg után. A térítés összege ha a hát-

tralék 50 százaléka egyenlített ki 10 százaléka, ha 75 százaléka egyenlített ki 15 százaléka, ha pedig a teljes hátralék lesz kiegyenlítve 20 százalékot tesz ki a terményben befizetett összeg után. Aki hátralékát, vagy annak egy részét terménnyel kívánja fizetni, köteles ebbeli szándékát legkésőbb f. évi szeptember hó 5-ig a végrehajtói irodában bejelenteni. A termények elszállításának helye és ideje a bejelentőkkel név szerint lesz közölve. Az adóhátralékosok által fel nem ajánlott és be nem szolgáltatott lefoglalt termény, rendelet szerint össze lesz írva és a Futura által közlendő időpontban és kijelölt helyre a hátralékosok költségén lesz elszállítva beszolgáltatás végett. Az Előljáróság.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivételben vállalja **SZEMENKÁR MÁTYÁS** könyvkötészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill.

Árajánlattal készséggel szolgál a „**HUNGÁRIA**“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvétetnek.

Szuperfoszfát

műtrágya

szeptember hó 15-ig előjegyezhető

WAGNER MÁRTON FIAI fakeskedőknél Gyoma

Hírdetést

lapunk részére felvesz: **Hungária nyomda Gyoma, Szemenkár Mátyás könyvkereskedő Mezőberény, Korcsok János könyvkereskedő Endrőd**

FIGYELEM!

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Gyomán,

Petőfi út épület- és műbutor 44 sz. a. asztalos műhelyt

nyitottam. — Készítek megrendelésre mindenféle épület-, bútor- és műbutor asztalos munkát u. m.: háló, ebédlő, úriszoba, stb. berendezéseket. — A n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

ifj. Jenei Bálint
épület- és műbutor asztalos

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1'30 P, Fél évre 2'60 P, Egész évre 5'20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gyomai Körös-kikötő.

A Tisza hajózásával a Körös hajózhatása is előtérbe került. S ha már földrajzi adottságunk kínálja, hogy Gyomán kikötő legyen, időszerű, hogy az erre vonatkozó tervet elkészítsük.

A kikötőnek a vasúti hid mellett kell lenni.

A régi vasúti hidra vezető vasúti töltés már a mostani terjedelmében is alkalmas vasúti rakodó kiképzésére. Ezt azonban nagyobbítani kellene és ehhez, valamint a gátátjárók kibővítéséhez szükséges földet ott, helyben lehetne kitermelni.

Bekötő útnak az endrődi törvényhatósági útba kapcsolódva a kis vásártér melletti szakaszt 1 kilométer hosszúságban kellene megépíteni.

A MÁV a kikötő tözomszédságában lévő szivattyútelep gőzgépeit motorerőre akarja kicserélni. Az átépítést már úgy kellene méretezni, hogy ezzel a hajtóerővel a sodronypályán, vagy más megoldással, hajóból vasútra, vagy vasútról hajóba történjék a rakodás. Akár villanyerő megoldást is vehetnénk számításba, hiszen a villanyvezeték csak mintegy 200 méterre van ettől a helytől.

Az itt rendelkezésre álló községi terület tág lehetőséget nyújt, hogy itt gyárüzemeket vagy tároló raktárakat létesítsenek.

Nem sok helyen adódik, hogy a vasútállomástól csak 2 kilométerre lehessen ilyen ideális átrakodó helyet építeni, ahol vagy a szivattyútelep gépeit, vagy a községi villanyerőt lehetne felhasználni.

Gyoma község lépjen érintkezésbe a MÁV-val, tárgyalják meg a kikötő és rakodó dolgát s készítsék el a terveket, hogy már eleve is

biztosítani tudjuk magunknak, ha a Köröst hajózhatóvá tesszük, Gyoma jogos érdekének megfelelő kikötőt és vasúti átrakodót kapjon.

W.

Járdaépítési hozzájárulás.

Közzemlén a kivetés.

Az új járdaszabályrendelet szerint a községnek joga van a már kiépített betonjárdaik tényleges építési költségének fele részét a telektulajdonosokkal megfizetni és pedig úgy, hogy a járdás oldalon lévő telektulajdonos az építési költség 30 százalékát, a járdánélküli oldalon lévő 20 százalékát fizeti. A kocsibejáró járdaköltségén felül teljes összegét kell a telektulajdonosnak fizetni.

A 150 cm. széles járdáért a Kossuth Lajos utcában folyóméterenként 2.70 pengőt fizetnek a járdás oldalon és az egész kocsibejáróért 18.60 pengőt, míg a járdánélküli oldalon folyóméterenként 1.80 pengőt fizetnek a telkek hosszúsága szerint. Egy 31.40 méter hosszú telekért a járdás oldalon a Kossuth Lajos utcában 84.78 pengő a hozzájárulás, de ebben az összegben nincsen kocsibejáró. Ugyanilyen hosszú telekért a járdátlan oldalon 56.52 pengőt kell fizetni.

Legyen a járdátlan oldalasoknak megnyugvása, hogy a

járdások az aránylag csekély különbözeten felül tartoznak a telkük előtt lévő járdát tisztán tartani, sőt télen nemcsak a havat lesepenni, hanem ha jeges a járdá, azt csúszás ellen még be is kell nekik hinteni.

Talán rosszabbkor nem jöhetett volna a község ezzel a hozzájárulással, mint most, amikor mindenki szűkében van a pénznek, s még akkor az egész hozzájárulási összeget egy hónapon belül követeli kifizetni. Nem szabad a községnek ilyen rövid terminust kitűzni ennek a hozzájárulásnak a kifizetésére, hanem legalább 3 évre elosztva kell a kifizetés lehetőségén könnyíteni.

Bármennyire is kívánatosnak tartjuk, hogy az így befolyt pénzből nehezen váró utcák új járdát kapjanak, s bármennyire tartjuk kívánatosnak, hogy munkaalkalmakat létesítsen a község, amellyel kell érvelnünk, hogy a hozzájárulás kifizetését legkevesebb 3 évi egyenlő részletbeni kifizetésre tegye a telektulajdonosoknak lehetővé.

A Szolnoki MÁV Fűtőházi Összetartás Dalegylet Gyomán.

Az a szabadtéri sétatangverseny, mely szeptember 3-án a Gyomai Dalárda rendezésében ment végbe, igazán felejthetetlen nyomokat hagyott mindazon jelenvoltak lelkében, akik a dalnak barátai és az előadott énekszámok figyelmes hallgatói voltak.

A Gyomai Dalárda meghívására készséggel és önzellen dalostestvéri szeretettel jöttek

Gyomára úgy a Szolnoki MÁV fűtőházi Összetartás, mint az Endrődi Iparos Dalkör tagjai, hogy a dalos összetartásról bizonyosságot szolgáltsanak és a magyar dal szépségeiben, a karéneklés művészetében lelki örömet, élvezetet nyújtsanak a megértő gondolkozással és lelkesedéssel viseltető közönség szívében.

A Gyomai Dalárda és a ke-

belében alakult Vegyeskari Csoport szereplései létek még változatosabbá a déluláni ligeti hangversenyt, melyen a Levente Egyesület zenekara is szíveskedett közreműködni.

* * *

A sétatangverseny műsorából kiemelkedett a Szolnoki Fűtőházi Összetartás Dalegylet szereplése, illetve éneke, melyet Petrányi Elemér karnagy vezényelt.

Minden egyes számnak eléneklése után szünni nem akaró lapossal adott kifejezést a közönség a szolnokiak rendkívül nagy tudásról és felkészültségről tanuskodó kórusa után. Tökéletes előadásban, ritmikai biztossággal és nagyszerű színezéssel ragadták magukkal a haligatóságot.

Országos hírv karnagyuknak, Petrányi Elemérnek karmesteri tudása, művészi ambíciója, erős fegyelmetartása határozottan vezeti és viszi előre a Szolnoki MÁV Összetartás Dalegyletet a fejlődés útján.

Munkában, eredményben és sikerben egybeforrottaknak látuk és ismertük meg karnagyukkal a szolnoki Összetartás tagjait.

Művészi színvonalon álló előadásai, énekszámok alkalmasak és méltók a legnagyobb figyelemre és arra is, hogy a szolnoki daloskerület legelső dalkarját üdvözöljük benne.

* * *

A magyar dal szeretetét ápolni, a karéneklés szépségeit sikeresen bemutatni, a szépért lelkesedők kicsiny taborát növelni, példát mutatni a dalostestvéri igaz és önzellen szeretetből máskor is jöjjetek Gyomára kedves szolnoki testvéreink!

A nemzeti összetartás szimbolusmákként kell ma látnunk a magyar dalosegyesületeket, amelyek egyetlen nagy, közös cél, a magyar dalkultúra minél nagyobb, diadalmasabb fejlődése érdekében szent, nemes és törhellen akarattal dolgoznak és fáradoznak.

Köszönjük Nektek, hogy kiváló és a dalosélet felvirágoztatására is oly áldásosan kiható működéseitekkel feledhe-

tellen napot szereztetek községünk közönségének és Dalárdánk tagjainak.

* * *

Jóleső örömmel üdvözöljük e helyen is a szolnoki daloskerület agilis, művész lelkű, fáradhatatlan és áldozatos lelkű elnökét, Vigh Endrét. Közismert lelkessége, a magyar dal és zene szolgálatában vezérré tette őt közöttünk. A magyar dalosügy dicsőséges jövődjére érdekében kifejtett áldásos munkálkodását koronázza szép siker! Köszönjük az Endrődi Iparos Dalkör szíveskedését, közreműködését és Palotai Ferenc karnagy fáradozását.

A Szolnoki Fűtőházi Összetartás Dalegyesület Nyisztor Péternek, Dalárdánk elnökének és Pánczél Emil, községünk főjegyzője, a Gyomai Vegyeskar karnagyának szerenádját is adott. Ez alkalommal Vigh Endre kerületi elnök üdvözölte Dalárdánk elnökét és családját, szép virágcsokrot nyújtva át elnökünk kedves nejeinek.

Dalárdánk este a Szolnoki Összetartás lísztelelésére társasvacsorát rendezett.

Közös, lelkes munkánkból a még szebb siker és virágzás korszaka fakadjon közreműködő dalosegyesületeink életében!

Szóke Ferenc
ref. ig. tanító.

Mire taníttassuk leányainkat?

A megnehezült életkörülmények és az élet megváltozott igényei új feladatok elé állítanak bennünket leánygyermekneink nevelése és tanítása terén. Az általános ismereteket nyújtó iskolák mellett egyre fontosabb hivatást öltöttek be azok az intézetek, amelyek praktikus, az életben azonnal hasznosítható tudnivalókat nyújtanak és egyben rövid tanítási idejükkal megkímélik a szülőket a hosszabb iskolázatás költségeitől s az iskola elvégzése után növendékeiknek azonnal kenyérkereseti lehetőségeket nyújtanak.

Teljesen e célok szolgálatában áll a békéscsabai felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos női kereskedelmi szaktanfolyam, ahol a növendékek már egy év alatt elsajátítják a legszükségesebb kereskedelmi és irodai alapismereteket és ügyességeket, úgyhogy nemcsak mint gyors- és gépirónók, hanem mint levelezők, könyvelők, pénztárnokok és általában irodai munkások alkalmazhatók, vagy ezekben a munkálatokban szüleiknek és

leendő férjeiknek hathatós segítségére lehetnek, illetőleg mint saját üzletük vezetői e munkálatokat önállóan kellő szakértelemmel elvégezhetik. Hogy pedig a végzett növendékeknek az elhelyezkedés ál-

lami vagy községi hivatalokban is lehetővé téessék, a tanulóknak a szaktanfolyam módot nyújt arra, hogy a tanév végén az iskolában a gyors- és gépirásból államvizsgálatot tehessenek.

Országos Református Szeretetszövetség.

A szeretetszövetség f. évi július 20-án Debrecenben Téglássy Andor elnöklete alatt tartotta ig. választmányi gyűlését, a melyen Kiss Ferenc egyetemi tanár, ügyvezető igazgató beszámolt a múlt év eredményeiről s előterjesztette a következő év programját. Beszámolásának anyaga a következő:

A Szövetség propaganda célból értesítőt adott ki 140.000 példányban, a melyet a lelkészi hivatalok újján osztott szét a diakónusok munkájának bevezetése és megkönnyítése céljából. Huszonöt egyházmegyébe huszonnégy taggyűjtő diakónus ment ki, akik 50.000 tagot és 26.214 pengőt gyűjtöttek. Két egyházmegyében női kiküldöttek a református szeretetszövetség női osztályát igyekeztek elég szép eredménnyel megszervezni. Ugyancsak propaganda célból a Szövetség 73 helyen rendezett szeretetszövetségi napot istenlíszteletek és estélyek tartásával. Szintén ezt a célt szolgálta a Lelkészegyesület Diakónia című rovata. A Szövetség munkájának ismertetésére most van nyomás alatt a 60.000 példányban megjelenő szövetségi naptár 10 íven 50 képpel, amelyen 40 filléres árban a lelkészek irányítása mellett fognak árusítani.

A szövetség működő intézményei *Hejőpapiban az Erzsébet árvaház* 12 gyermekkel, a Julia által vezetett árvaház 2 árvával. A Szövetség Hejőpapiban 11.000 pengő költséggel új árvaházat építtet s a bérelt árvaházat új helyiséggel látta el. Az özv. Viszonyiné-féle telken gyümölcsöst létesített, az összes udvarokat fásította s faiskolát szervezett. Ugyanitt özv. Kádár Józsefné házas beltelkét s másfél hold földjét árvaház céljaira a Szövetségnek adományozta. *Szikszón* Csonlos Margit árvaanyasága mellett 4 árvával szintén szeretetintézményt tart fenn a Szövetség. Most pedig Szikszón egy nagyobb lakást bérelt ki a bővítendő árvaház céljaira. A *fehérgyarmati kórház* épületadományozását a Belügyminiszter jóváhagyta s az ingatlan átvétele

meglőrléni. A felszerelés érdekében Kézy Ignác helybeli lelkész és felesége, Sipos József esperes, Szabó János kocsordi lelkész és felesége indítottak nagyszabású, már eddig is szép eredményt mutató gyűjtést. *Földesen* özv. Karacs Elek né ölszobás lakóházát ajándékozta a református Szeretetszövetségnek. — *Berettyóújfalu* község két tisztviselői lakást adott át használatra ugyanerre a célra. *Derecske* község ma is működő szegényházát ajánlotta fei kezelésre a kibővítés esetén tulajdonjoggal. A *kiskunhalasi egyház* a Topán Gergelyné féle árvaház alapítványt kész átengedni használatra árvaház céljaira. A *kisújszállási* Nőegylettel szintén tárgyalás folyik a most szünetelő árvaház átvétele és működésbe helyezése iránt.

A Belügyminiszter a Szeretetszövetség céljaira 6000 pengőt adományozott s ígéretet tett arról, hogy elhagyottakká nyilvánított gyermekeket bizonyos tartási díj fizetése mellett hajlandó a Szövetség árvaházaihoz beutalni. A kereskedelmi miniszter a Szeretetszövetség diakónusai számára ingyen utazásra jogosító igazolványt nem adott ugyan, de havonként öt féljegyet engedélyezett. A földmívelési Miniszter a fehérgyarmati rokkant menház telkének befásításához 120 drb. oltványt adományozott. A honvédelmi Miniszter ugyanezen menház részére ideiglenes használatra 40 drb. vaságyat, szalmazsákokat és lepedőt utalt ki. A Konvent a missziói alaptól 500 pengő segélyt folyósított.

Ügyvezető igazgató a debreceni diakonisszaképző intézettel megállapodást létesített, mely szerint az intézet folyó év őszétől kezdve két, s azután évről évre újabb két-két testvért bocsát a Szövetség szolgálatára. Testvéri egyetértés létesült a szociális missziós testvérképző-intézettel is, a melytől a Szövetség már két testvért vett át s ezt a viszonyt a jövőben mélyíteni kívánja.

A Szeretetszövetség 47-ei segélyezett az anyáknál maradt árvák közül 206 pengő havi

ellátmánnyal, ezenkívül a Kálvineum nagyon súlyos helyzetére való tekintettel a Kálvineum részére is 5000 pengő segélyt folyósított. Ügyvezető beszámolt az 1932—35. év számadásairól is, a mely szerint a bevétel és kiadás 86.936 P 25 fillér volt, maradvány készpénzben és betétben 31.896 P 77 fillér.

A jövő évi munkaprogramra vonatkozó igazgatói jelentést a választmány teljes egészében elfogadta, a mely szerint *Hejőpapiban* az Erzsébet árvaház marad a mai 12 ós létszámmal, az ujonnan épült árvaház szeptemberben 22, a Julia-féle kibővített árvaház 24, az özv. Kádárné-féle hajlék 10 s a központi épület 5, összesen 73 árvával megnyitják, akiket a központi konyháról egységesen fognak élelmezni. A *szikszói* árvaház 26 árvával fog működni. *Földesen* 30 árva helyeztetik el, *Berettyóújfalu*ban a két épületben 50 árva vétetik fel. A fehérgyarmati rokkant aggménház felszereltetik s a menházi rész 30, a vele kapcsolatos szülő otthon 10 személlyel megkezdni működését. Az átveendő derecskei aggménházban 21 munkaképtelen agg gondoztatik, ha azonban a község a tulajdonjogot is átadja, a Szeretetszövetség még 29 férőhellyel bővíti ki az épületet. A kiskunhalasi árvaházat jövő év május 1-én 20—25 árvával megnyitja s a kisújszállási árvaház átvétele esetén újabb 20 árvát vesz gondozás alá.

A Kerkápoly—Bodor alapítvány újjávkor megnyitó kamaiból 15.000 pengőt a Hejőpapiban létesítendő árvaház és ovoda céljaira szavaz meg. 20.000 pengőt pedig a gyógyíthatatlan fertőző lüdbeteggek számára létesítendő otthon szerzésére kíván fordítani. A további fejlesztés sorrendjére nézve megállapítja, hogy az említett két intézet után első sorban a gyengeelméjűek, másodsorban az epileptikusok számára létesít menhelyet, a melyeknek felállítását az 1934—35. év programját képezi egy, az alsóbb néposztály számára a debreceni hőforrás mellett létesítendő népház építésével együtt.

Programba vette a választmány a gyermektelepítési akció átvételét s annak megszervezésével és vezetésével Szabó Miklós Rákospalotai lelkészt megbízta.

Jövő nyáron a fővárosi gyenge, vérszegény gyermekek számára gyermeknyaraltatási akciót indít Koncz Aurélné vezetésével.

Az ügyvezetői teendőket fel-

Hallgassa meg legújabb rendszerű dinamikus hangszóróinkat vételkény- szer nélkül

LACH és KUN-nál

szaporodására tekintettel és hogy emiatt a szükséges utazások el ne maradjanak, ki-mondotta a választmány egy utazó titkári állás megszervezését, akinek feladata lesz a propaganda munka személyes irányítása, műsoros esték rendezése, az eszme propagálása, az intézetek látogatása, az évenként négy számban megjelenő Értesítő és Naptár szerkesztése.

A taggyűlést és a tagdíj beszedését illetően a választmány az eddigi rendszeri kívánja fenntartani s éppen ezért felkéri a lelkészeket, hogy míg a helyi fiókokat életképesekké nem tudják tenni s a kétfilés akciót teljes erejűvé ki nem fejlesztik, hozzák meg azt az áldozatot, hogy a diakonust fogadják és lássák el. A mutakozó termés áldásra tekintettel a választmány az 1933-34. évi tagdíj beszédését azokon a helyeken is, ahol az 1932-33. évi tagdíjat a folyó évben szedték be, már szeptemberben elinduló diakonusokkal kívánja beszélni, abban a meggyőződésben élve, hogy a jövő évre programba vett munkák megvalósítása külön rendkívüli gyűlést is indokol. Kimondia a választmány azt is, hogy a belügyminiszterileg megerősített alapszabályok nyújtotta jog alapján s az összes egyházkerületi, konventi és zsinati határozatok birtokában nem veszi figyelembe egyes egyházak, egyházmegyék elhárító magaviseletét, hanem a diakonust minden gyülekezetbe elküldi, éppen ezért azokat a nagyobb egyházakat, amelyek a fiók megalakítása és a diakonus elfogadása elől eddig elzárkóztak, felhívja, hogy az egyetemes nagy érdekre tekintettel a Szeretetszövetség céljai iránt nagyobb megértést tanúsítsanak.

Megállapítja a választmány a jövő évi költségvetést és pedig az építkezési pénzlárnál 43.200 P szükséglettel, 44.900 P fedezettel, 1.700 P maradvánnyal, — a folyó pénzlárnál 51.830 P szükséglettel, 52.074 P 18 fillér fedezettel, 244 P 18 fillér maradvánnyal, mint amely fedezet már ma rendelkezésre áll.

Végül Sipos József esperes számol be arról a szinte szenzációs eredményről, a melyet Szalmár megye kis községei produkáltak a fehérgyarmati kórház érdekében, ugyanilyenokról referálhatott az ügyve-

zető igazgató a meglévő és újonnan megnyitandó árvaházak községeiről, egyházairól és egyéneiről.

Az ülés valósággal templomi hangulatban folyt le s Isten iránti mély hálával zárult.

A midőn mind ezeket a lakosság szíves tudomására hozzuk, szeretettel kérünk mindenkit, hogy akik a vallásos estéken az elmúlt években a közönlünk megjelent Dóka Etelka líszleletes festvérünk felhívására szíves adományait e nemes célra eljuttatták, ezen részletes ismertetésből megtudhatják, hogy a mi adományunk is ezen árvaházak, illetve

árvák megsegítésére használatot fel. Isten áldása legyen az adakozókon és segítse az árvákat!

Akik e célra szíves adományait most is el akarják juttatni, azok Répás Pál református lelkésznel jelentkezhetnek.

Még arra hívjuk fel a lakosság szíves figyelmét, hogy szeptember 9-én, szombaton délután 5 órakor tartja a Stúdióban Kiss Ferenc dr. ügyvezető igazgató, debreceni egyetemi tanár az Országos Református Szeretetszövetség második előadását: „Üzenet a nőkhöz” címmel. A rádión mindenki hallgassa meg ezen értékes előadást.

Az Egységes Párt kerületi gyűlése.

Pénteken este 6 órakor tartotta az Egységes Párt kerületi gyűlést nagy érdeklődés mellett Gyomán a városháza dísztermében, melynek kezdetén magyar ruhás leánykák rózsacsokrokkal kedveskedtek a Főispán úr Öméltóságának, vitéz Marton Béla országgyűlési képviselőnek.

A gyűlést Tápay Károly elnök nyitotta meg. Utána vitéz Marton Béla, a párt orsz. szervező főtitkára megújuló lelkesedés közepette ismertette a párt programját s hangoztatta a nemzeti egység gondolatának szükségességét. Kiemelte azoknak a gazdasági jellegű külföldi tárgyalásoknak fontosságát, melyeket Gömbös Gyula miniszterelnök folytat a ma-

gyar gabona elhelyezése érdekében. Hangsúlyozta beszédében, hogy a mellőngető hazafiaskodás ideje lejárt, átfogó munkára van szükség és ebben minden derék magyar kéz közreműködése szükséges, mert Magyarország csak így támadhat fel újra.

Azután Köllő Gábor várm. titkár mutatkozott be s hazafiságtól izzó lelkes beszédében szívét, lelkét ajánlotta fel a kerület közönségének s cserébe mindenkitől csak munkája támogatását kérte. A két kiváló szónok beszéde nagy hatást tett a jelenvoltakra s percekig ünnepelték őket.

A gyűlésről táviratilag üdvözlötték Gömbös Gyula miniszterelnököt.

H I R E K

Aranylakodalm. Kovács Lajos m. kir. főpostamester és felesége Weidinger Ella f. hó 8-án ünnepelték szűk családi körben házasságuk 50-ik évfordulóját. A jubiláló házaspárt Harsányi Pál ref. esperes áldotta meg, kiket nemcsak a helybeliek, hanem vidékről is igen sokan halmoztak el szerencsekívánataikkal. Kívánjuk, hogy e ritka évfordulót ünneplő házaspárt a jó Isten még sokáig tartsa meg jó egészségben és boldog megelégedésben.

Halálozás. Özv. szalacsi dr. Kovács Albertné revisnyei Reviczky Margit élete 75. évében augusztus 31-én Debrecenben elhalt. Temetése szept. 2-án történt meg nagy részvét melletti. Az elhunytban Kovács Albert és Kovács Gábor édesanyjukat gyászolják. Nyugodjék békében.

Endrőd község képviselőtestületének f. hó 4-iki gyűléséről jövőheli számunkban számolunk be.

Táncmulatság. Endrődön a Koronában szept. 10-én bál lesz, ahol Farkasinszki Imre fog muzsikálni.

Csapadék naptár.

Szeptember	1	2	3	4	5	6	7	Össz.
Társulati székház				4.5	4.7			9.2
Körösladányi őrház				2.6	—			2.6
Folyáséri sz.-telep				—	5.2		3.—	8.2
Peresi szivattyutelep				5.5	11.5			17.0
Kéthalmi őrház				1.4	5.6			7.—
Udvarnok (Roik cs.-őr)								

Az **ASPIRIN**-tablettákon is van valódi-sági védjegy: az ismert Bayer-kereszt.

Meghülés első jeleinél és fájdalomknál **ASPIRIN-TABLETTÁK**

Elektromosipari előkészítő tanfolyamra — mely 3 hónapig tart — szeptember 17-ig lehet jelentkezni az állami fa- és fémipari szakiskolánál Szolnokon.

Betörés. Dr. Bartha Gusztáv gyomai községi orvosnál az iszállóban beörök jártak és elvitték a lószerszámot. A nyomozás megindult s olyan fordulatot vett, hogy a tettesek pár napon belül hurokra kerülnek.

Vendéglősök és italmérők gyomai szakosztálya kedden este gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy testületileg belépnek a vármegyei szövetségbe. A legtöbben sérelmezték, hogy az illegitim uton behozott borok nem kerülnek kellő ellenőrzés alá, s a meglévő ellenőrzés is lanyha. Mint-hogy pedig a jelenlegi egy fogyasztási ellenőr, ki a piaci helypénzeket kezeli, délelőttönként a hivatalban a bejelentéseket veszi fel, s azonkívül a gyulai központi forgalmi adóhivatalnak a forgalmi adó beszedésénél is segédkezik, nem képes arra, hogy a beérkező borokat ellenőrizze a község különböző helyein, elhatározták, hogy újból kérik, hogy a borok csak egy helyen legyenek kímérhetők és e célra ingyen helyet ajánlanak fel a községnek. Vita tárgyát képezte még a korcsmai joggal bíró egyetemek által állandósított vacsorák, záróra kihágások és pincérleányok tartása, mely miatt az iparésztől úján orvoslást kér a közigazgatási hatóságtól.

ELSŐ ÚTJA LEGYEN BUDAPESTEN

megtekinteni a most megnyílt

MERKUR

CIPÓNAGYÁRÚHÁZAT

— Rákóczi-út 67. —

hol szeptember végéig még a szembeötöltő megnyitási áron szerezheti be cipőszükségletét. Minden pár saját gyárunkban, személyes felügyeletünk mellett készül. Selejtés árú nem tartunk!

Telefon: 425-46.

A békéscsabai felső kereskedelmi iskolában a javítóvizsgálatok szept. 11-én reggel 8 órakor, a beírások 12—14-én 8—1-ig lesznek.

A békéscsabai női kereskedelmi szakfolyamba a beírások szept. 12—14. napjain délelőtt 8—1 óráig lesznek a felső kereskedelmi iskolában.

Megkezdődnek az iskolák a héten. Megjárnak tanulóink, ha most lesz majd jó idő, meri bizony a hosszú vakációjuk alatt alig volt valamire való idő.

Endrődön református istentisztelet lesz szeptember 10-én a gyomavégi községi óvodában fél 11 órai kezdettel. Prédikál Tiba András ref. lelkész.

Vasárnapra virradó éjszaka Endrődön ismeretlen tettesek betörték az üresen álló Kesselmann féle ház ablakait.

Huszonöt ezer szerelmes ember. Képzeliünk el huszonöt ezer szerelmes embert egy tömegben, akik mind boldogságra áhítoznak és akik mind azt kérdezik, hogy vajon szerencsésen választottak-e. De képzeliünk el nyolcezer csalódott nőt és férfit!... Harminchéromezer ember kéri lelki tanácsot a legutóbbi időben Tolnai Világlapjától, de sokkal több azoknak a száma, akik különféle kérdésekkel bizalommal fordultak az ismeri laphoz. A tanácsotlanok nagy serege mind tanácsot, úbaigazítást kap Tolnai Világlapjától, amely 35 év óta minden magyar családnak hűséges barátja.

Az ecsegi pásztornap sikeres rendezésén felbuzdulva, jövőre a Fattyason akarja a pásztorünnepet látott két polgártársunk „*Hogyan nem kell pásztornapot rendezni*” jellegével megtartani. Két Ecsegét jár bográcsuk már van hozzá.

Szüreti bálat rendez 17-én a gyomai Levente Egyesület az Erzsébet ligetben. Este műkedvelői előadás és reggeli tánc.

Az ezermester színész. Van emberek, akik valóságos ezermesterek. Ezek közül a legsokoldalúbb egy pesti színész, akiről rendkívül érdekes cikket közöl a Délibáb új száma. A népszerű képeslapban ezenkívül számtalan cikket, közel száz pompás képét, egyfelvonásos színdarabot, folytatásos regényt, kiváló budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, filmrovatot, rejtvenyképeket és még sok érdekességet talál az olvasó. Egy szám ára 20 fillér.

Beírások a gyomai ref. iskolában szept. 13. és 14-én tartanak. Évnyitó istentisztelet 15-én, pénteken reggel 7 órakor lesz a templomban, mely után a tanítás kezdetét veszi.

Nyilt-tér*

A cserkész másokkal szemben gyöngéd, avagy a modern hála.

A Gyomai Ujság f. hó 2-iki számában két cserkész törvény sikoltott fel. Az ujság hivatalos úton hozzám is eljutott. Sielve kerestem fel az 557. sz. cserkészcsapat parancsnokságát, mert burkolt célzások is rejtőztek a parancsnokság gyöngédtelessége és szavahihetősége ellen a nyilt-téri levélben.

A parancsnokot éppen a cserkészotthonban találtam. A beszélgetés során előkerült a csapat pénzlárkönyve, a leltárak, a lábori parancsok és a lábori napló jegyzetei. A lábori parancsok lerögzítették a táborozás eseményeit, amikről én már tudtam. Fellúnó volt, hogy a Pulugor név többször szerepel a pénztári kiadások során. A vonatkozó okmányok arról számolnak be, hogy a Pulugor cserkészeket több ízben részécsitette a parancsnokság tandíj, táborozási és egyéb segélyekben, sőt a parancsnokság és maga a tanári testület a Pulugor családot is segélyezte. Ez rendben van, mert a parancsnok joga a segélyek utalványozása akár ruhára, felszerelésre, akár jólékonycélra. — Hacsak abban nincsen valami gyöngédtelesség, hogy a parancsnok még a történelem dacára is húzódozott attól, hogy ezt nyilvánosságra hozzam. A havijárulékok bevételezésénél is elszólt a gyöngédtelességre irányuló gyanum, amikor a parancsnok kijelentette, hogy Pulugorék a havijárulékok fizetése alól évek óta fel voltak mentve. Ebben a tényben valószínűleg megint nem gyöngédtelesség nyilvánult meg a parancsnokság részéről.

A segédlisti úr lelkébe vesződött cserkész törvény nem tiltakozott-e az ellen, hogy a csapat táborozási készségének, rendjének megítélésénél önmagából indul ki? Nyugodjon meg a segédlisti úr, voltak ott az altáborparancsnokságnál kevésbé dekorált cserkészek, akik hivatottabbak a gyomai raj táboroszerű életének elbírálására.

Nem tudja melyik vétséget gondolta ki a közlemények írója? Válaszol rá a lábori parancs. Hát mind a kettőt elkövette. Nemde, valamilyen dekorálást, vagy dicséretet érdemelt volna azért, hogy mint szolgálatos őrsvezető otthagyt a szolgálati helyét és másnap

*E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

azonosította magát a lábori rend megsértőjével?

Egyet csodálok a segédlisti úr gyöngédességében! Vajon a segédlisti úr úri józtlése és szépen dekoráltsága nem lázadott-e az ellen, hogy volt parancsnokról per „parancsnok” beszél, annak dacára, hogy sok gyöngédtelességet lapasztalt annak részéről? A megbolránkózást pedig nyugodtan rábízhatja az illetékesekre.

Mint olyan régi cserkész, nem gondol a segédlisti úr arra, hogy ha sérelem érte, annak orvoslása más utat kövelet? A nyilt-téri levélből mindenestre a másokkal szemben való gyöngédességben köveleendő cserkészideál domborodott ki. Ilyennek képzelte azt el Baden Povel is!

A parancsnokság a hivatalos eljárást ebben az ügyben megindította. Valahol mégis gyöngédtelességnek kell lenni! Hogy hol van? Ezt állapítsa meg a közvélemény.

Cs.

kerületi ellenőrző-tiszt.

Publikáció.

Egy korcsmai berendezés (u. m. biliárdasztal, borpuld, székek, asztalok, kisebb nagyobb poharak, stb.) jutányos áron eladó, Bővebb felvilágosítás Mezőberény, Szarvasi-út 7. sz. a. Kolozsi Mihálynál. 1-3.

Keresethez juthat agilis, ügyes fizetésember. Bővebbet a Békésmegyei Általános Takarékpénztár gyomai fiókjánál.

Kovács János, mint a gyulai kir. Törvényszék Pk. II. 3595/1933-35. sz. végzésével kirendelt zárgondnok özv. Szerető Jánosné 36 kat. hold tanya-földi szántóját 1933/34. gazdasági évre anyagi garanciával rendelkező legmagasabb ajánlattevőnek haszonbérbe adja. Érdeklődők a zárgondnokot a gyomai „Hangya” Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet helyiségében f. hó 20-ig keressék fel.

Egy nagy ebédlőkredenc és asztal eladó. Megtekinthető dr. Debreczeni Áván házában.

Szép rózsaburgonya nagyobb mennyiségben is eladó. Megtekinthető a Halmagyi gátörháznál Tóth István gátörnél. 1-x.

Felkérletnek az állatbizt. szöv. tagok a tagójuk pontos befizetésére, hogy a függőben levő kártalanítások kifizethetők legyenek. 1-3.

Meghívó.

A gyomai „Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköré” f. hó 17-én vasárnap d. u. 2 órakor (határozatképtelenség esetén 3 órakor) a Holler szállodában levő egyesületi helyiségében

rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok szíves megjelenését kérjük.

Tárgy:

A sportszakosztály felállítása. Gyoma, 1935. szeptember 8-án.

Haibach Árpád Kiss István jegyző. elnök.

Világmarkás autó és motor kerékpár **PNEU** autóalkatrészek amerikai kocsihoz, Citroen összes típusaihoz, felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása Saját érdekében kérjen árajánlatot. **NAGY JÓZSEF** automobil szaküzlete, Budapest, VI., Andrássy ut 34. Tel. Aut. 221-97, 285-63.

Szíves tudomására hozom, hogy a legújabb divatú

női cipők

megérkeztek. Nagy raktárt tartok iskolai-, torna- és duplatalpú férfi és vadászcipőkben.

Szíves látogatását kéri teljes tisztelettel:

KEREKES KÁROLYNÉ

Szuperfoszfát

műtrágya

szeptember hó 15-ig előjegyeztethető

WAGNER MÁRTON FIAI fakereskedőknél Gyoma

FIGYELEM!

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Gyomán,

Petőfi út épület- és műbútor 44 sz. a. asztalos műhelyt

nyitottam. — Készítek megrendelésre mindenféle épület-, bútor- és műbútor asztalos munkát u. m.: háló, ebédlő, úriszoba, stb. berendezéseket. — A n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

ifj. Jenei Bálint

épület- és műbútor asztalos

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Nemzeti érzés felülkerekedése.

Az olaszok, törökök, németek után az osztrákok is nemzeti irányba fordították politikájukat.

Még tünödni sem kell a dolgon: amikor a szocialista uralom ezekben az országokban már-már a kommunizmus hajszaávonáig jutott el, akkor csavarták ki a nemzeti szocialisták kezükből a hatalmat, s nemzeti felbuzdulással akadályozták meg, hogy a Moszkvában epedett marxi-csók elcsattanjon.

Igy van ez jól! S még az sem ront a hatáson, amikor a germán népek nemzeti érzésükben önmagukra találtak, a még rövid ideig uralmon lévő francia szocialisták tüntetve barátkoznak az orosz kommunistákkal. Ezzel a bratyizással a mai kialakulásban nem sok vizet zavarnak, legfeljebb siettetik, hogy a francia nép is találjon önmagára s rázza le magáról a tehetségtelen nemzetközi politika és nemzetközi bankokrácia uralmát.

Mi magyarok ebben a hullámzó tengerben nyitott szemmel figyeljük a fejleményeket. Mi már átvészeltünk. Nálunk már nem lesz kommunizmus. A mi nemzeti politikánk tengelyét a békés revízió képezi. Ebben minden magyar egyetért. Ebben a törekvésben kifelé egy véleményen van a magyar nemzet. Ebben nincs politikai vagy felekezeti válaszfa. A békés revíziót minden magyar kívánja, követeli.

Befelé azonban még sok kívánni való van. A nagy politikai ellentéteket le kell tompítani. Végeredményében nincs is olyan nagy ellentét

a jelentősebb politikai pártok között. Ezek az ellentétek inkább személyi természetűek, ezért nincs jogosultságuk ott, ahol az országról van szó.

A Nemzeti Egység keretében tömörüljön össze minden becsületes magyar ember s ott, bent a párt programjában szerezzen eredményt annak a felfogásnak,

mely esetleg hiányzik a Nemzeti Egység célkitűzéséből. Mégis csak könnyebb lesz egy pártpontra elfogadtatni, mint kívülről egy egész pártot megbuktatni s különösen azt a pártot, melynek a hatalom is a kezében van s a célkitűzése is mindenben fedik a nemzet időszerű szükségleteit.

Járdaépítési hozzájárulás.

Általános véleménye a lakoságnak, hogy az 1925—26—27-iki és azután években épített járdákért a képviselőtestület 1931. évi június hó 10-én tartott gyűlésén elfogadott járdaépítési szabályrendelet 5—6. §-aiban megjelölt 30 és 20 százalékos hozzájárulást olyan időben kívánja a község befizettetni, amikor ezer nehézséggel vonaglik minden rendű és rangú adófizető polgára.

Megnyugtatóan szöszörintleközzöljük a szabályrendelet 7—8 §-ait.

7. §.

A járdaépítési költséghez való hozzájárulás címén kivetett összegeket minden egyes ház, telektulajdonos — esetleg haszonélvező a fizetési felhívás vételétől számított 30 nap alatt köteles a községi közpénztárba befizetni; a 30 napon túlterjedő időre a község követelése után a Nemzeti Bank mindenkori váltókamatlábát 10%-al meghaladó késedelmi kamattal fizetendő. Ha a telektulajdonos a kivetett hozzájárulást 30 napon belül befizeti, 10% kedvezményben részesül, így a járulékot 10% levonással fizetheti be.

8. §.

A községi képviselőtestület jogosítva van az érdekelt felek kérelmére és a fennforgó körülményekre való tekintettel engedélyezni, hogy a hozzájárulási összeg kamataival együtt féléves részletekben törlesztessék. A törlesztési idő azonban nem lehet több 20 félévnél. Abban az esetben, ha a község a járdaépítés költségeinek fedezéséről hosszabb lejáratú kölcsön útján gondoskodik, a képviselőtestület esetenként határoz a hozzájárulási összegnek megfelelően hosszabb idő alatt teljesíthető törlesztése tárgyában.

Aki tehát a fizetési megha-

gyás kézhezvételétől számított 30 napon belül kifizeti a kivetett hozzájárulást, 10 százalék engedményt kap. Aki pedig fizetési haladékot kap, az a kivetett összeg után most 6 százalék kamatot fizet. Tehát az, aki kifizeti most a reá kivetett összeget, az 16 százalékkal fizet kevesebbet, mint az, aki haladékot kér és kamatot fizet.

Sok rossz járda van a községben, ezek helyett új járdaépítés lehetősége csak akkor lesz meg, ha minél többen befizetik a kivetett hozzájárulást.

Lehetővé kell tenni, ha valamelyik utca lakosai, eliekintve a kiépítés sorrendjétől, a hozzájárulást már a megépítéskor biztosítják, ezekben az utcákban még akkor is ki kell építeni a járdát, ha a község valamelyik alapjából volna kénytelen kölcsönt felvenni.

A mostani hozzájárulás kiszámítási kulcsa a következő:

150 cm. széles járdánál egy folyóméterért fizetendő:

járdás oldalon . . . . . 2-70 P
járdanélküli oldalon . . . 1-80 P
kocsibejáróért . . . . . 18-60 P

100 cm. széles járdánál egy folyóméterért fizetendő:

járdás oldalon . . . . . 1-80 P
járdanélküli oldalon . . . 1-20 P
kocsibejáróért . . . . . 15-60 P

Reméljük, vezetőségünk közmegegyezésre intézi el ezt a nem várt terhet és elejét veszi, hogy nem kívánt szenvedélyek vegyüljenek békés községi életünkbe.

Elcsépeletünk.

A régi jobb világban micsoda megnyugvás volt az, mikor ezt a szót kimondtuk. Az ember, aki elcsépelet, szépen kiszámította, mennyi kell vetésnek, cselédnek, kenyérnek. A fennmaradó mennyiség pedig igazi, félíve őrzött érték maradt, amelyet mindenkor físzlösséges áron lehetett eladni. Nem kellett akkor az adóért minden községi írnot vagy napidíjast végrehajtóvá „meglépletni“, mert minden főrekvő munkás embernek megvolt a lehetősége a terményárak és iparcikkek egybevágó méltányos árai következtében az adófizetésre. És ez így volt akkor is, ha a termés gyengébb volt, mert akkor a kevesebbet jobb áron lehetett eladni és így mégis csak előkerült valahogy az adóra való. Ha meg jó termés volt, akkor azt megérezte foglalkozásra való tekintet nélkül mindenki és örült, örült az életnek . . . Az idén búzában elég jó termésünk van. — De? . . . Majdnem az az érzés szorongatja mindnyájunk torkát, amelyet a dunántúli magyar ügy fejezett ki, amikor a jégeső elverte mindenét: „Adtál Uram esőt, de nincs köszönet benne.“ Távol legyen, hogy az Úristen áldását ezzel lekicsinyelni akarnám, — sőt nem adhatunk elég hálát érte — a baj valahol másutt van. Mi egyszerű kisemberek nem végeztünk községi egyetemeket, de azt mindnyájan tudjuk, hogy minden ország, minden állam arra a főterményére építheti az alapját, amelyből neki a legtöbb van. A tengerparton lakó népeknek a tengerből kell élniük, nekünk magyaroknak a mi istenáldotta földünk kell élnünk elsősorban. Éppen ezért elhibázott dolog, hogy az ország főjövendelmét szolgáló termelő osztálynak a jövedelme, a gabona túlalacsony ára miatt oly mélyre sülyed. Szerelnénk azoknak a nagyembereknek a füllébe kiáltani, akik ebben a dologban tehelnek valamit, tegyék meg, mert ha a termelő gazdák, kisgazdák önkremennek, velük együtt

tönkremegy mind neki. Nem mondjuk mi azt, hogy a jó szándék hiányzik minden egyes vezető emberből, csak talán félnek odanyúlni, ahol a bajnak a gyökere van. Pedig higgyék el, a gazdaságsadalom mindenkör az ország összes népének a jobblétének volt alapja és az lesz a jövőben is, ha az erre való lehetőségeket ki nem húzzák alóla. Aki minálunk ezt nem akarja megérteni s ahelyett, hogy segítene, talán épp ellenünk van, az veszedelmesen hasonlít a mesebeli cigányhoz, aki maga alatt vágja a fát. . . .

Fülöp Imre kisgazda.

Külkereskedelmi forgalmunk júliusban.

A Statisztikai Hivatal most tette közzé július havi külkereskedelmi forgalmunk adatait. E szerint júliusban a behozott árúk értéke 25.3 millió pengő volt, a múlt évi júliusi 23.7 millió pengővel szemben. A kivitt árúk értéke pedig 30.3 millió pengőt tett ki a múlt évi 22.9 millió pengővel szemben. E szerint a július havi mérlegünk 5 millió pengő aktívummal zárult a múlt évi 0.8 millió pengős passzívummal szemben.

Az év első hét hónapjának behozatala 169.5 millió pengőt tett ki, ugyanezen idő alatt 189.7 millió pengő értékű árút vittünk ki. E szerint az év első 7 hónapjának a mérlege 20.2 millió pengő kiviteli többlettel zárult. Az 1932. év ugyanezen időszakában kereskedelmi mérlegünk 18.4 millió pengővel passzív volt.

A famonopólium 50 pengővel drágítja vagónként a tűzifát.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara a napokban fellejtést adott be a kormányelnökhöz és a földmivelésügyi miniszterhez, amelyben bejelentette, hogy információja szerint a tűzifamonopólium birtokosai a tűzifa vagónjál 50 pengővel drágítják meg.

Ebből az 50 pengőből az Országos Erdészeti Egyesületnek 3 P-t, az Alföld fásítására 10 P-t, a tő-árak emelésére 15 P-t adnak, míg a maguk közvetítési hasznára 20 P-t fordítanak.

A kamara szerint e felesleges szerv ellen a leghatározottabban állást foglal és kijelenti, hogy annak felállítására sem a termelőnek, sem a fogyasztónak szüksége nincsen, mert ez a központ csak a tűzifa nagymérvű drágulását vonná maga után.

A búza ára a kormány hivatalos megállapítása alapján 21 pengő.

Vége! — kiállasz fel kedves gazdálársam, mégis csak történt intézkedés a kormány részéről, hogy az istenáldotta magyar búzát, amelyből ez évben sok és jó is termelt, nem kell potom áron elkótyavetyélni és a gyöngyöző homlokkal, arcodnak verejtékével megmunkált földed mégis csak hasznot hozott. Lesz miből az adót kifizetni, a háztetőt és kerítést kijavítani, a rogyadozó, nyirkorgó szekér helyett újat venni, a szakadozó lószerszámot mással kicserélni, a gazdasági eszközöket jobb karba helyezni és talán telik valami még lábballire és ruházatra is, hogy a lerongyolt család veled egygyütt elmehessen vasárnap az Isten házába, hálát adni a Mindenhatónak az ő jóságáért és gazdag áldásáért.

Veled örül, kedves gazdálársam, az aratómunkás, a részes, a cséplőgéptulajdonos, a béres és jut abból mindenféle iparosnak és kereskedőnek is, mert ha van miből pénzt költeni, mindenütt marad belőle kisebb nagyobb összeg. A jobb gazdasági viszonyokat sóvárogva váró vőlegény és menyasszony egybekelnek; jut a rőfösnek, bútort készítő asztalosnak és talán egy kis hajlékot is építenek a fiatal pár részére, hogy családot alapítva gyermekeket neveljenek, mert elpusztul az a nemzet, melynek népessége nem szaporodik.

A megakadt, befagyott pénz körforgása megindul és miként a csendes, meleg eső megtermékenyíti és táplálja a földet, úgy a megindult pénzforgalom megélhetési lehetőséget nyújtva, keresőképesse és megelégedetté tesz sok-sok munkálkodni akaró, de munkaalkalmat nem találó dolgos férfikezet.

21 pengő a hivatalosan megállapított búzaár. De nem minden búza ér ennyit. A te búzád, kedves gazdálársam, nem ér 21 pengőt, mert neked olyan búzád nincs. Ilyen búzája csupán csak egy embernek van az országban és ez a magyar tanító.

Ha azt kérded, milyen lehet hát ez a búza, amelyik 21 pengőt ér, arra nagyon egyszerű a válasz. Tudod nagyon jól, hogy a tanító egyházától fizetés címén búzát, rozst, árpát, fát és más természetbeni járandóságot szokott kapni. Azt is tudod, hogy az ilyen párbér és egyházi adó címén befolyó búza mindig csak a kiválogatott, megtisztított, és kirostált, vagyis a kenyérmagnak a lelke szokott

lenni és valószínűleg azért mondta ki a hivatalos rendelet, hogy a tanítónak kiszolgáltattott minden egyes métermázsa búza értéke pontosan 21 pengő.

Ez annyit jelent, hogy egy újonnan választott tanítónak a havi fizetése 126 pengő 50 fillér. Ebből az egyházi hozzájárulás havonként 5 mázsa búza, melynek értéke hivatalosan megállapított 21 pengővel számítva 105 P, állami fizeteskiegészítés 21.50 P, összesen 126 P 50 f. — A valódi helyzet pedig a következő: 5 mázsa búza piaci ára á 9.30 P — 46 P 50 f., állami fizeteskiegészítés 21 P 50 f., összesen 68 P. Ebből a havi 68 pengőből kell egy fiatal tanítónak megélni. De adót nem a lényeges 68 pengős keresete után fizet, hanem a búzát 21 pengővel számítva 126 P 50 f. után. Ilyen számítás mellett minden hónapban 58 pengővel kevesebbet kap, mint amennyit a készpénzfizetéses tanító lényegesen felvesz. Tehát kétszeresen lesz megrövidítve a terményfizetést élvező tanító. Először nem kapja meg azt a fizetést, ami neki jár, másodsor olyan fizetés után kell kereseti adót fizetnie, amit nem is kap meg.

Ezzel szemben a téglagyárban dolgozó ügyes cserepeslány, akinek egy segítője van, hetenként keres 44 P-t, ami havi 176 pengőnek felel meg.

Nem lehet erre rogni, hogy ennek a visszás helyzetnek az az oka, hogy megcsontították az országot. Jól tudjuk, hogy megcsontított országban vagyunk és mindenkinek le kellett szállítania az igényeit. A lisztviselők fizetését is leszállították, többször egymás után, közlik a tanítók fizetését is. De a többszörösen leszállított és mindig kisebb összegben megállapított fizetést az egész országban minden egyes lisztviselő megkapja, csak a tanító nem, mert annak a búzája 21 pengőt ér.

Azt hiszem, hogy a magyar tanító szívesen kifizetné adóját búzával több esztendőre előre is, ha az általa felajánlott búzát ott is 21 pengőre értékelnék. De csodálatos dolog, hogy ott már nem ér annyit a búzája, mert a rendelet szerint csak a helyi forgalmi árban, egy kis felpénzzel lehet a búzát értékesíteni. Vagyis kétféle mértékkel lesz mérve a magyar tanító búzája.

Nem lehet itt Trianonra hivatkozni, mert az országot ha-

lalos ellenségeink csonkították meg, ellenben a magyar tanító fizetését a magyar kormány csonkította meg akkor, amikor búzáját oly magasra értékelte.

Avagy ellensége-e a magyar kormány a magyar tanítónak?

Gömbös Gyula miniszterelnöktől ez legkevésbé tehető fel, mivel ő maga is magyar tanítónak a gyermeke és a tanítói sorssal kapcsolatos nélkülözéseket oltthon, a tanítói családi körben alkalma volt megismerni.

Ki tehát az ellensége, aki nem akar egyforma mértékkel mérni és igazságot szolgáltatni a magyar tanítónak?

Annak a magyar tanítónak, akitől elvárja, hogy nemcsak az iskolában tanítson, hanem az iskolán kívül is nevelje az ifjúságot, oktassa a felnőtteket, tartson népmivelési előadásokat, szórakoztassa a közönséget, énekeljen mint kántor a templomban és ha kell, mint színész a színpadon, legyen karnagy, leventeoktató, tanfolyamvezető, népszámláló. A tanyai iskoláknál legyen marhalevelkezelő, jegyző, tartson istentiszteletet mint pap és mint első segélynyújtó legyen egyúttal orvos is.

Mind ezekből azt látod kedves gazdálársam, hogy a tanító az, akinek mindent kell tudni, aki ott él veled és ott áll melletted. Ő az, aki végig kíséri és támogat egész életeden át, útbaitgáz, tanácsot ad és ha ütött az utolsó órád, végül kíséri utolsó utadra is. És ennek a magyar tanítónak szűkre szabott kenyerét lette még kevesebbé a magyar kormány igazságtalan rendelete. Amikor igazságot követelünk az egész világtól hazánk megcsontítása miatt, ugyanakkor nem szolgáltatunk igazságot magyar testvérünknek, bennünket a bölcsőtől a sírig kísérő magyar tanítónak.

Mikor a német-francia háború idején a németek a franciákat a döntő csatában megverték, a németek egyik vezető embere azt mondta: „Ezt a háborút a német iskolamesterek nyerték meg.”

A magyar tanítóra ennél sokkal fontosabb hivatás vár, neki új honfoglalásra kell az ifjú magyar nemzedéket lelkiileg és testileg előkészíteni, hogy ők visszaszerezzék ősünk örökét, amit mi megtartani nem tudtunk és oly könnyelműen elvesztettünk.

A legdrágább kenyeret eszi az ország legrosszabbul fizetett tisztviselője, a terményjárandóságban részesülő magyar tanító.

Más országokban ez nem így van, hanem éppen ellenkező-

Hallgassa meg legújabb rendszerű dinamikus hangszóróinkat vételkényszer nélkül

LACH és KUN-nál

leg. Itt mindjárt rámutathatunk a baráti olasz nemzetre.

Köztudomású, hogy az olasz légügyi hivatalban Balbó olasz tábornagy és légügyi miniszter egy hatalmas, teljesen üvegből készült palotában dolgozik munkatársaival. Ennek a hatalmas épületnek földszíneljén vannak az ebédlő helyiségek. Az ebédre hívó harangjelzés után mindenki lesiet a földszinten lévő étterembe és ott fogyasztja el a jó ebédet a miniszter, államtitkár, fogalmazó, irodaszolga, pilóta, szerelő, mérnök, vas- és famunkás, valamint a napszámos. A mindenki részére teljesen egyformán készített ebédért azonban a legtöbb fizetést élvező miniszter fizeti a legtöbbet, a legkevesebbet kereső munkás a legkevesebbet, vagyis az ebéd ára mindenkinek a lényeges keresete és jövedelme arányában lesz a fizetéséből levonva.

Tegye ezt meg a magyar kormány a búzával, állapítsa meg ennek legalacsonyabb árát 21 pengőben, de a fizetések, valamint a jövedelmek alapján fizettesse meg a búzát akár fejadagonkénti gabonajegy, akár lisztjegy kiadásával, mely bárhol lenne beváltható, arányosan és igazságosan magasabb árban azokkal, akiknek nagyobb a jövedelmük és ezáltal az így elfogyasztásra szánt fejadag búzát megfizetni képesek.

Ezt az illetékesek könnyen meg is tudják fizetni, hiszen a kenyérből esznek legkevesebbet, mert a legnagyobb kenyérfogyasztó a sokgyermekes szegény ember.

Ez nem is oly nehéz feladat, hiszen az adókönyv alapján rendelkezésre áll mindenkinek a kereseti viszonya és jövedelme, megvan községenként a lélekszám és rendelkezésre állanak az országos népszámlálás adatai. Csak egy kis számlálás, összehasonlítás kell végezni és azután lelkiismeretes munkával az elfogadható tervet gyorsan végrehajtani, amíg a verejtékes munkával előteremtett különös minőségű magyar búzán olyanok nem nyereszkeskednek, akiknek a búza előteremtéséhez semmi közük nem volt.

Mindezen gondolatok azért velődnek fel mostan, kedves gazdatársam, mivel a búzaértékesítési lehetőségek most vannak napirenden, a tanítók búzája pedig most azért idő-

szerű, mivel e héten nyílnak meg újból az iskolák kapui.

Midőn bizakodó lélekkel viszed gyermekedet az első napon az iskolába, hogy annak lelki gondozását a tanítóra bízad, aki saját lelkének minden tudását, kincsét széjjelosztja a gyermekek között, mint égő gyertyaszál önmagát fogyasztva, tekints a gondoktól barázdált ráncos homlokára és gondolj arra, hogy ez az ember eszi az ország legdrágább, de legkeserűbb kenyereit.

Nagy Imre kisgazda.

Háziipari tanfolyamok kérelmezése.

A kereskedelmi miniszter által az 1935/34. évben rendezendő háziipari tanfolyamokat a m. kir. kereskedelmi miniszterhez címzett bélyegtelen kérvényben szept. 30-ig lehet kérelmezni.

A tanfolyamok munka-anyaga kosárfonás fűzfavesszőből, gyékényfonás, seprűkötés, szövés, szalmafonás, tengericsuhéfonás, fafaragás, női kézimunka, vászonszövés, felsőruha szabás és varrás.

Képviselőtestületi közgyűlés Endrődön.

Endrőd község képviselőtestülete szeptember 4-én rendes közgyűlést tartott, melyen a következő határozatokat hozták:

Az endrődi r. kath. egyház segély iránti kérelmét teljesítették.

Javaslatot tettek a Stefánia Szövetség elhelyezése céljából házvételre, melyet elfogadtak.

Németh Imre adópénztárnok liszteltdíj iránti kérelmét elutasították.

Községi rendőrök és hajdúk földhasználat iránti kérelmét, Pintér István kártérítés iránti kérelmét, Pap István volt rendőrtizedes járadék iránti, Jakus János földhasználat, Kresznerics Ferenc és társai vízelvezetés, Felföldi Béla s. lelkész közs. köztérbe való felvétel, a Körösön túli körök előfogatok ingyenes kiszolgáltatása, vízelvezetés, közs. orvosi rendelőnap-kilüszése iránti kérelmeket teljesítette.

Végül kimondta a túlfizetett gazd, ism. isk. tanerők liszteltdíjának visszatérítését.

Újabb záróra.

A gyomai és endrődi kereskedők a záróra újabb megállapítását kérték. Ennek alapján a régi rendeletét a közigazgatási hatóság a következőleg módosította:

Vasárnap és Szt. István napján d. e. 10 óráig lehet nyitva tartani, karácsony, húsvét, pünkösöd első napján szünet, másodnapján déli 12 óráig.

Hétköznap március 1-től szept. 30-ig reggel 6 órától este 7 óráig, okt. 1-től febr. 28-ig reggel 7 órától este 7 óráig tarthatók nyitva az üzletek.

A záróra betartását a hatóság szigorúan ellenőrizteti s a záróra megtörőket szigorúan bünteti.

HIREK

Szilágyi Lajos bihari főispáni csütörtökön iktatták be ünnepélyesen.

Kitüntetés. Papp Imre — br. Huszár Lászlóné gazdasági cselédjét — a földmiv. miniszter 100 P jutalommal és oklevéllel tüntette ki hosszú hűséges szolgálata jutalmául. Az ünnepélyes átadás napja még nincs kilüszve.

Lekvárfőzés — tűzveszély. Nagyszerű szilvatermésünk beérétt. Lekvárfőzés illatával van tele a község. A rézüstök kapósak. Az eperfa árnyékában álló kátfan körül bő alkalom nyílik a szomszédasszonnyal szapulni az ott nem lévő barátnőket. A kellő elővigyázatlanság híján majdnem eszlenkéntként támad egy kis lekvárfőzésből eredő tűz, melynek könnyen elejét lehetne venni, ha egy kis körültekintéssel volna a háziasszony. — Régi igazság: a lekvárfőzés csak úgy kifizető, ha főzés közben nem gyűjtjük fel a melléképületet.

Mérgezés. Slezák Gézáné szül. Halász Margit mezőberényi lakos az elmúlt napokban Gyomán megmérgezte magát. Reggelfelé egy árokban fekve találták a rendőrök. Orvosi rendelkezésre szállították a legközelebbi vonattal a békéscsabai kórházba.

Tűzoltóverseny volt vasárnap Gyulán, melyen a Gyomai Tűzoltó Testület csapata is résztvevett és értékes díjat nyert.

Úgy a községnél, mint az egyházaknál szorgalmasan fizetik az adókat.

Vadászat. Szeptember 1-től szorulnak a nyulak is a foglyokkal. Vadászaink örömeire több nyúl igérkezik, mint tavaly. A tavalyi vadászfájdalomból még mindig fennmaradt a lőtények drága ára s így dacára a leszállított haszonbérnek, az idén is a vadászok eszik majd a legdrágább nyulakat.

Megkezdődött a tengeritörés. Az összes iskolákban megkezdtek a tanítást.

Baromfikolera pusztít a községben s máris felekes menyiségű baromfi hullott el.

A méhészek kivitték a méheket egy kis vigasztaló tarlóvirág utókurára.

Elköltöztek a gólyák s a fecskék is verik a készülőlt.

Tűz Endrődön. Szombalról vasárnapra virradó éjjel ismeretlen okból kigyulladt Endrődön Farkas István tulajdonát képező Selyem-utcai lakóházánál, melyet Kiszely Rozália bérel, egy nádfedeles melléképület. A tűzoltóság erélyes közbelépése a tűz továbbterjedését megakadályozta, de a melléképületet már nem lehetett megmenteni, az a tűz martaléka lett.

Sokan nem tudják, hogy négyszáz évvel ezelőti őseink azzal vélték megakadályozni a fogak romlását, hogy havonta egy egeret ettek és hagyma-mag füstjével fertőtlenítették a szájukat. Azt is kevesen tudják, hogy az afrikai benszüllötték közül még ma is sokan azt hiszik, hogy a fehér emberek az elhalt feketék lelkei... Vagy meg tudja valaki magyarul azt, hogy Spandling angol kapitány miképpen tud forró, olvasztott olmot önteni a nyelvére anélkül, hogy megégetné? Hol talál az ember feleletet ezer és ezer érdekes kérdésre? Tolnai Világlapja hetenként megjelenő számaiban.

Ballettáncosnőből milliomosnő. Egy pesti ballettáncosnőből Argentinában milliomos földbirtokosnő lett. Érdekes pályafutásáról pompás cikkben számol be a Délbáb új száma, amely gazdag tartalommal és 84 oldal terjedelemben jelenl meg. Nagyszerű Budapesti és külföldi rádióműsorokat, rengeteg cikket, közel 100 képet és még sok érdekességet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. Ára 20 fillér.

A Gyomai Nőegylet óvadékos korszolypálya kezelőt akar alkalmazni. Pályázók Záhonyi Aladárné elnöknel jelentkezzenek.

SPORT

Békésszentandrás

T. E.—Gy. S. C. 3:0. Barátságos.

Biztos győzelem. A gyomai csapat fásultán játszott. Nem tudta az ügyes, okos támadásokat megakadályozni. Nem volt komoly mérkőzés: Macska — egér harc. Gy. S. C., több önzetlenséget és összetartást!... Sikeres egyéni akcióhoz több ügyesség kell!...

Gy. S. C.—M.berényi Törekvés 2:0 (1:0) Bajnoki.

Góllövők: Gecsei szép beadásából Zöld L., Pulgor 11-esből.

Szépszámú és ami Gyomán ritka, lelkes közönség előtt megérdemelt győzelmet aratott a Gy. S. C. A 2:0 nem fejezi ki hüen a játék képét. Kis szerencsével 4—5 gólos győzelmet szerezhetett volna csapatunk. Lelkesen küzdött a csapat minden tagja. Szívvel lélekkel mindenki a tőle telhetőt nyújtotta. Nem egymást dirigálták, hanem mindenki engedelmeskedett a győzelem követelte összetartásnak. (Fiatalok!...) Győztek is. Nem véletlen, szerencsével, hanem gyönyörű, a támadásokat befejező szép góllal. A 11-es csak a gól idejének kérdése volt. Ha nem 11-es lett volna, akkor gól.

Sokáig nem fogjuk elfelejteni Fekete Géza szép, okos és mindig biztos játékát. Inteligens és eredményes játéka élménye lett a ritkaság közönségnek. (Még tapsolt és biztatott is a nézősereg!...) A csapat többi tagja is lelkesen küzdött. Azt hiszem, annál nagyobb jutalmat nem is kaphattak volna, minthogy a közönség multját megtagadva, önfeledten, helyéről felugrálva tapsolt és biztatott!

Szép mérkőzés volt. A gyomai csapat fölénységét talán hűbben kifejezi a sarokrugások aránya. 9:3 volt a Gy. S. C. javára.

A Törekvést megbabonázta a lelkes játék. Nem tudott ellene védekezni. (Lelkes küzdelemmel lehetett volna!) Szerencsájuknek köszönhetik, hogy a nagyobbarányú vereséget elkerülték.

Most még csak annyit: azt hiszem, ezzel a játékkal és ezzel a megnyilvánult pártfogással bátran indulhat utnak a mi „öreg“ tizenegyünk, mert ha a lelket megtartják és az egyetértés továbbra is meglesz, egészséges fejlődés fog bekövetkezni és hisszük, hogy akkor a közönség is örömmel jelenik meg minden gyomai mérkőzésen; sőt!... (Cs.)

II. o. bajnoki mérkőzések szeptember 17-én:

BISE—GySC, Textil—OFC, KTE—Békési Törekvés, Bocskay—Turul.

Publikáció.

Gyomai magán-publikációk:

Kovács János, mint a gyulai kir. Törvényszék Pkf. II. 3595/1933-35. sz. végzésével kirendelt zárgondnok özv. Szerető Jánosné 36 kat. hold tanya-földi szántóját 1933/34. gazdasági évre anyagi garanciával rendelkező legmagasabb ajánlattevőnek haszonbérbe adja. Érdeklődők a zárgondnokot a gyomai „Hangya“ Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet helyiségében f. hó 20-ig keressék fel.

Egy nagy ebédliőkredenc és asztal eladó. Megtekinthető dr. Debreczeni Iván házában.

Szép rózsaburgonya nagyobb mennyiségben is eladó. Megtekinthető a Halmagyi gátörháznál Tóth István gátörnél. 1-x.

Felkérletnek az állatbirt. szöv. tagok a tagdíjak pontos befizetésére, hogy a függőben levő kártalanítások kifizethetők legyenek. 1-3.

Konkolyozó trieurók, melyek a vadborsót is kiválasztják, napibérért Iványi Aladár és István magtáránál kaphatók.

Iványi Aladár és István cégnél a vetőmag tisztítása megkezdődött. Csak csíraerős vetőmagból várhatunk jó termést.

Iványi Aladár és István malmaikban lehet csereörlést is végezni. A közönség a legjobb kiszolgálásban részesül.

Iványi Aladár és István cég a gabonát mindig a legmagasabb napiáron veszi.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak** literje 44 fillér.

Barát Imre (Hősök Emlék-utja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstanfolyamot elvégezte, a mindenkor nap számért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József faterkedőhöz Gyomán.

Cserépkályhák, kandallók és vaskályhák szakszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczi Lajos cserépkályhás mester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Három lámpásos Philips rádió (alig használt) hangszóróval eladó. Bővebbet a Hungária könyvnyomdában.

Mezőberényi magán-publikációk:

Egy korcsmai berendezés (u. m. biliárdasztal, borpuld, székek, asztalok, kisebb nagyobb poharak, stb.) jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosítás Mezőberény, Szarvasi-út 7. sz. a. Kolozsi Mihálynál. 1-3.

1—3. Jókai u. 28 sz. és 43. sz. házak és 4 hold félhalmi föld, a tótraktárban 60 keresztől törekpelyva eladó. Zuba Pál Tessedik-tér 6.

1-2. Kk. Schmidt Mártonnak 4 hold földje a tarcsai határban, a Széles-ut mellett, a Boros-féle földdel szemben eladó. Zrinyi Sugár-ut 42.

1-2. Hidvégi Imrénének a IX. kerületben a berényi oldalon, a második egyenes dűllőben, Bondár István mellett 12 hold földje eladó. Békés, Rákóczi-u. 38.

1-2. Az ókertben a Koczka-ház mellett, a Bartolf-féle 760 öl föld eladó. Kórház-utca 12.

1-2. Szekeres János Bocskay-u. 57 sz. háza kiadó.

1-3. G. Hoffmann Ádám 2 fert. nagy-zugi földje eladó. Ért. Árpád-u. 28 sz., vagy a községi bírónál.

1-3. Weigert Imrénének 7 hold kerek földje eladó. V. ker. 18.

1—2. Filléres klasszikus regényre előjegyzéseket felvesz és Az Est, Pesti Napló klasszikus regény szelvényei szeptember 1-től 90 fillérért beszerezhetők vitéz Lánczy János trafikjában. Az összes fővárosi lapok kaphatók és előfizethetők. Egy újságkihordó felvétetik.

1-5. Mátyás király ut 31. számú ház eladó. Ért. Rákóczy Sugár-ut 3. sz. a. Kornis Ferencnél.

Szives tudomására hozom, hogy a legújabb divatú

női cipők

megérkeztek. Nagy raktárt tartok iskolai-, torna- és duplatalpú férfi és vadászcipőkben.

Szives látogatását kéri teljes tisztelettel:

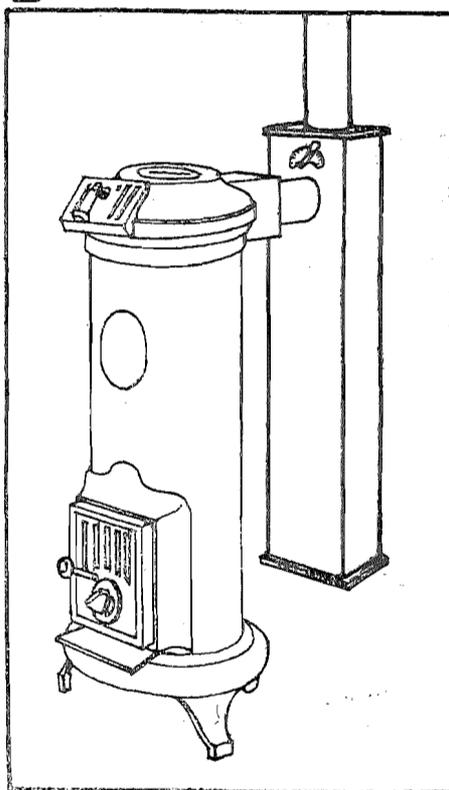
KEREKES KÁROLYNÉ

Hirdessen lapunkban!

Csapadék naptár.

Szeptember	8	9	10	11	12	13	14	Össz.
Társulati székház							13.2	13.2
Körösladányi órház							16.6	16.6
Folyáséri sz.-telep							9.8	9.8
Peresi szivattyutelep							11.5	11.5
Kéthalmi órház							10.6	10.6
Udvarnok (Roik cs.-ór)							18.0	18.0

Hogyan lehet sok pénzt megtakarítani a fűtésnél?

Ha rossz állapotban levő kályháját kijavíttatja, a megrongálódott samottbélést rendbehozattja, régi kályháját átalakíttatja, kályháához **Neokalor-fűtőtestet** alkalmaz, mert ezáltal a fűtőanyag melegét [a szobában] hasznosítja, kevesebb tüzelőanyaggal nagyobb meleget ér el. A befektetési költségek pár hónap alatt visszatérülnek.

Számos elismerőlevél!

Szabadalomra bejelentve!

Fenti munkákat elvégzi, minden kályhához alkalmas fűtőtestet készít:

HERDY FERENC
GYOMA
Kossuth Lajos útca 36

FIGYELEM!

FIGYELEM!

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Gyomán,

Petőfi út épület- és műbútor
44 sz. a. asztalos
műhelyt

nyitottam. — Készíték megrendelésre mindenféle épület-, bútor- és műbútor asztalos munkát u. m.: háló, ebédlő, úriszoba, stb. berendezéseket. — A n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

ifj. Jenei Bálint
épület- és műbútor asztalos

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1'30 P, Fél évre 2'60 P, Egész évre 5'20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

HERCZEG FERENC EMLÉKEZÉSEIBŐL*

Első emlékem, amellyel öntudatos életem kezdődik: a verés, amit édesapámtól kaptam. Téli reggel volt, a nagy vas-kályha olyan buzgón dohogott, mint a gözmozdony, amely a következő pillanatban már világgá fog rohanni. Zsuzsi néni gyertyafény mellett mozdulatot, én a nagy táiban álltam és bőszerűen visítottam.

— Ne ríjjon, úrfi, mert kijön a tekintélyes úr és megveri!

Ő minden gyereket magázott, a fiúkat úrfinak, a nővéremet kisasszonykának címezte.

Én azonban még dühösebben fújtam a harsonát. Közben édesapám ajtaja felé sandítottam, hogy nyílik-e már. Csábított és szédített a tudat, hogy az ajtó mögött az álomszerű veszedelem lanyázik, amelyet én ki tudok onnan csalni. Rettenetesen félttem tőle, de a sárkányidéző arcállásom későbbi éveimben is csiklandozott és nem egyszer tudatosan zúdítottam magamra olyan veszedelmeit, amelyről biztos volt, hogy nem bírok vele.

Azon a téli reggelen tehát addig bömböltem, míg csak ugyan fölpartant az ajtó és mivel Zsuzsi néni, a dadák gyön-

gye, magához ölelt és megakart védeni: az ő két karja is piros lett az eltévedt ütésektől.

Én akkor két éves voltam.

Ha szokatlan is, mégis igaz, hogy emlékeim mécsese belevilágít életem első hónapjaiba. El tudnám mondani, milyen sorrendben jelentek meg bármész szemeim előtt a külvilág első képei. Egy ökölnyi Kolumbusz felfedez magának egy új világot.

Emlékszem, mikor a verseci pályaudvaron először láttam induló vonatot. A kocsiblakokon kinéző embereket festett mellképeknek néztem, amilyenek otthon lógtak a falon és igen csodálkoztam, mikor búcsúzóul a keszkenőiket lenggették. Takarítás folyik, gondoltam, a lörlőrongyokat rázák.

Arra is emlékszem, hogy gyakorlatlan szemmel arasznyi játékszernek néztem a verseci hegytetőn álló templomot. Zsuzsi néni ideigértte nekem: ha jó lesz az úrfi, fölme gyünk érte és lehozzuk a piaci szatyorbán. Én azontúl jogot formáltam a templomra és nagy volt a kiábrándulásom, mikor később meggyőződtem, hogy ez a játékszer már nem fér bele a szatyorba.

Mily tudatlanok a felnőttek a gyermekek dolgában! Egyikük sem gyanította, hogy a kisbaba figyel és gondolkodik.

— Itt a kenőasszony, — így hívták a masszírozót, — mindenki menjen ki, de a csöppség itt maradhat.

A csöppség én voltam. Ott ültem egy kis lábzsámolyon és azóta egy életem keresztül magammal viszem Toncsi néni megmasszíroztatásának részleteit. Toncsi néni a nagyanyám nővére volt. Jobban szereinném, ha akkor kiváltak volna többivel együtt.

Egy kép, száz közül egy. A szüleimmel künn voltunk Guszli bácsi pusztáján, a kaszálón, az eperfaerdő szélén, pokrócot terítettek a gyöpre és a társaság odatelepedett. Később a felnőttek és a nagyobb gyerekek az erdőbe mentek, engem egy időre egyedül hagytak a pokrócon. Egyszerre lefelészó nagy madarak csapátja közeledett. Az én akkori mértékemmel mérve: akkorák voltak, mint ma egy zsiráfcsorda. Tempósan körülültek, szűrős szemmel nézegettek, közben hangosan büffögő hangokat adtak, én pedig vacogtam a félelemtől. Mire a társaság visszajött, a fűzokcsapat elrúgta maga alól a gyöpöt és felrepült.

Gyakorlati tanfolyam a gyomai községi gazdasági népiskola rendezésében.

Közelednek a hosszú, unalmas téli esték. Elvégezzük a kukoricatörést, őszi vetéseket, fakarmányrépa betakarítását, az őszi faültetést, s vége a mezőgazdasági külső munkáknak. A fennmaradó őszi mélyszántást a rövid őszi és téli napalokon is kényelmesen befejezhetjük. A házkörüli jószág napi ellátása nem vesz el tőlünk annyi időt, hogy naponként, vagy legalább hetenként egyszer-kétszer ne jutna időnk — ha csak az esti órákban is — szórakozásra, olvasgatásra, közös eszmecserékre, egyszóval önművelésre. Szórakozásról

ma a földműves embernek majdnem teljesen le kell mondania az anyagiak hiánya miatt. Az olvasgatás olcsó és kellemes szórakozás, csak az a hiba, hogy a szakkönyvek olvasása a legtöbb embernek nagyon unalmas szokott lenni. Inkább lemondunk azoknak olvasásáról s szépirodalmi könyveket lapozgatunk, amelyek jobban a kedélyt, mint az értelemet foglalkoztatják. Ez érthető is, mert a szakdolgozók papírra vetve nagyon szárazak. Élőszóval előadva jobban lekötik a hallgató figyelmét, mert fűszerezni lehet egy-két találó közbeszúrással.

Az olvasókörökben egész télen át folytatott közös eszmecserék is unalmassá válhatnak, ha nincsennek tarkítva egy-egy kártyapartival, vagy itóka közbeszúrással, ami nem minden ember természetével egyezik. Ezt a téli szórakozást (mely anyagi áldozatot egyáltalán nem kíván) és önművelődést szándékozunk tarkítani egy három hónapig tartó gazdasági irányú tanfolyam rendezésével. A három hónaptól nem kell megijedni, mert hetenként 2 este mindössze 2—2 (négy) órát tartanánk. Hogy a hétnek mely napjain lenne az esti órákban (6—8 óráig, esetleg később) a 2—2 óra megtartva, azt a hallgatókkal közösen beszélünk meg első összejövetelünkön. A tanfolyam anyaga lenne: állattan és gazdasági vegytan, előadná Tóth István járási főállatorvos úr; növények élete (velített képekkel) és talajismeret vitéz Pajor Gyula gazd. isk. igazgató előadásában. Előadásokat a községi iparostanonc iskolában, a gazdasági népiskola részére átengedett tanteremben tartanánk. Amennyiben 15 rendes hallgató jelenik meg, a tanfolyamot november első hetében megkezdjük és 1934 január végén fejezzük be. A jelentkezéseket vitéz Pajor Gyula gazd. isk. igazgató veszi fel. Különösen kérem iskolánknak volt növendékeit, hogy amennyiben idejük és módjuk engedi, jelentkezzenek a tanfolyamra, hogy az iskolában annak idején hallottakat felelevenítsék és kibővítsék, legyenek pár hélig újra növendékei az iskolának. Idézzék fel régi diákkori jó emlékeiket!

Vitéz Pajor.

Bodán Margit Gyomán. Bodán Margit a rádió csalóánya f. hó 30-án szombaton este fél 9 órakor az Apolló Mozgóban magyar nótahangversenyt tart. Közreműködik a Gyomai Dalárda, Kodály: Bordal és a kerületi versenyen díjat nyert versenyzőivel és a Vegyeskar. Közreműködik még Kubányi György előadó művész is. Helyárak 1 P 20 fillértől lefelé. Jegyek elővételben Végh Bélánál válthatók.

* Herczeg Ferenc hetvenedik születésnapja ünnepe a magyar olvasókörzönségnek is, mert ma jelent meg Herczeg Ferenc Emlékezései-nek első kötete. Amiről eddig sohasem beszélt: életének regényét mondja el ebben a, minden regényénél fordulatosabb, színesebb és mélyebb könyvében a költő. Gyermekkorában még postakocsin járt, a 67 éves Herczeg Ferenc viszont már repülőgépen utazott Londonba. Az emberiség történetének legmozgalmasabb, legérdekesebb korszaka az elmúlt 70 év, amelynek Herczeg Ferenc nemcsak legkülönb élő magyar elbeszélője, hanem élesszemű megfigyelője is, aki nagy szerepet játszott és játszik nemcsak irodalmi és művészeti életünkben, hanem a magyar társadalmi és politikai életben is. Úgyszólván mindenkét ismert e kor kimagasló egyéniségei közül, álarc nélkül látta a közélet főszereplőit és nemcsak az irodalmi és színházi kulisszák mögött volt és van otthon, hanem a politika boszorkánykönyvéjében is. Őt kötetre tervezett emlékezéseinek első kötete „A Várhegy“ címmel ma jelent meg. Egy részletét itt mutatjuk be a Gyomai Ujság olvasóinak.

Frontharcosok vasúti kedvezménye.

Az Országos Frontharcos Szövetség mint minden esztendőben, úgy az idén is október első vasárnapján megrendezi a világháború életben maradt volt harcosainak találkozóját és ezzel kapcsolatosan az elesett frontharcosok tiszteletére az autósok csillagturáját.

Az idei országos találkozó október 1-én Budapesten zajlik le, amelyre a Kereskedelmi Miniszterium a MÁV összes vonalaira 50 százalékos vasúti kedvezményt engedélyezett. A vonatkozó személyre szóló igazolványok 50 fillér kiállítási és kezelési díj előzetes beküldése mellett (bélyegben is) az Országos Frontharcos Szövetség központjánál (Budapest VI. Podmanický út 45.) igényelhetők. A MÁV azokról a helyekről, ahol legalább 400 jelentkező lesz, 66 százalékos menetdíj kedvezménnyel kulturvontokat indít a frontharcosok október 1-i országos ünnepségére.

A budapesti Helyiérdekű vasutak pénztárai az ünnepség napján a Frontharcos Szövetség tagsági igazolványának felmutatása

ellenében szintén félárú vasúti jegyeket szolgáltatnak ki.

Az idej, azaz V-ik Frontharcos Találkozón több külföldi állam frontharcosai is részt vesznek. Az eddigi jelentések szerint nagyobb küldöttséggel fogják magukat képviseltetni a német (Stalhelm), osztrák és olasz frontharcos szervezetek. A bolgár és török frontharcosok részvétele is valószínű.

A találkozóval kapcsolatosan kerül lefutásra a Szövetség autó- és motorsportosztálya rendezésében a Hősök II. Csillagturája, amelyen tavaly több mint 250 külföldi és hazai autós és motorkerékpáros vett részt.

Az előjelek szerint a frontharcosok idei országos ünnepsége messze túl fogja haladni az elmúlt esztendők legnagyobb budapesti tömegmozgalmi ünnepélyeit is. Részletes felvilágosításért a Országos Frontharcos Szövetségnek helyi Elnökségéhez, vagy az Országos Elnökséghez (Budapest VI., Podmanický út 45. Telefon 18-5-18) kell fordulni.

Vármegyei tűzoltó-verseny Gyulán

Szépszámú közönség jelenlétében nagy felkészültségről tettek tanubizonyoságot a versenyzők.

A gyomai csapat a mozdonyfecskendő 5-ös gyorszerelésben szép helyezést ért el. A mozdonyfecskendő 9-es gyorszerelésben III. díjat nyertek tűzoltóink.

A pontversenyben Békéscsaba vándordíját a gyulai,

a vármegye vándordíját a békésszentandrásai csapat nyerte.

A tűzoltó szövetség közgyűlésén lelkesen ünnepelték dr. Márky Barna alispánt és dr. Uhrin László Szövetségi elnököt.

A közgyűlés legközelebbi székhelye (1934-ben) Orosháza lesz.

Az orvos.

Szeretettel az életküzdőbe befáradt emberi szívnek.

*Elromlott az óráim; a szívem.
Tizennyolc éves voltam. Negyvenet mutatott.
Az orvoshoz vittem.
Porokat rendelt. Beszedtem.
Csak fájt a szívem.*

*Anyámhoz mentem.
Fejem ölébe hajtottam.
Amint megcsókolt, elaludtam.
És álmodtam, hogy nem fáj a szívem...
Az életben újra felébredtem.
Újra fájt a szívem.*

*A bibliát lapozgattam.
Valaki jött csendben, halkán.
Fehér ruhája. Haja vállára omlott.
A szeme kék volt és mosolygott.
Hozzám jött. Magához ölelt, homlokon csókolt.
A szívem többé nem fájt... A Krisztus volt.*

Csáki Imre.

HIREK

Az Országos Magyar Dalos-zövetség X-ik kerülete f. hó 17-én Szolnokon rendes évi tisztújító közgyűlést tartott, melyen egyhangú lelkesedéssel kerületi elnöknek ismét Végh Endre eddigi kerületi elnököt választották meg. Az al-elnöki tisztségbe pedig a gyomai dalárda elnökét Nyisztor Pétert választották meg. A Gyomai Dalkör részéről a közgyűlésen Hajdu Béla karnagy vett részt.

Molnár Gyula színművész f. hó 24-én Endrődön az Ipartestületben nagyszabású kabaréestet rendez. Molnár Gyula nemcsak Gyomán, hanem Endrődön is ismeretes mint rendező és komikus színész. Akik a Bohém hercegnőt látták, azoknak nem kell hangsúlyozni, hogy milyen kellemes, vidám estre van kilátás. A gyomai műkedvelők között egy endrődi is fog szerepelni.

Békésvármegye törvényhatósága szeptember 29-én rendes közgyűlést tart, melynek főbb tárgya a vármegyei költségvetés. Járásunkat érdeklő tárgyak: dr. Kovács Péter endrődi községi orvos nyugdíjazása; néhai Kéri Péter volt gyomai községi rendőrbiztos özvegyének kérelme kegydíjban való részesítés iránt; a gyomai báró Wodiáner Árvaház endrődi ingatlana kisajátítása ügyében a Körös-Tisza-Marosi Ármentesítő Társulat egyezségkötése.

Az endrődi „Női Liga“ a szegény gyermekek felruházása céljára november 5-én, Szent Imre napján nagyszabású műkedvelő előadást rendez bállal egybekötve. Előadásra kerül a „Dolovai nábob leánya“ című Herczeg darab.

A Korona Mozgó, Endrődön vasárnap (24-én) egy világfilmet mutat be, címe „A kék angyal“. Ehhez a darabhoz kommentárt nem kell fűzni, mert ez önmagát dicséri. Kiegészítő műsorként egy kacagialó bohózat lesz bemutalva.

NYEREMÉNYEK

az új
m. kir. osztálysorsjátékban
Elérhető legnagyobb nyeremény
Arany- 500.000 Arany-
pengő pengő
Jutalom és nyeremények:

300.000

200.000

100.000

50.000

40.000

30.000

25.000

20.000

stb., stb., összesen közel

8 millió pengő készpénzben.

84.000 sorsjegy közül 42.000 biztosan nyer,

tehát a sorsjegyek fele nyer!

Első húzás okt. 14-én kezdődik!

Sorsjegyek hivatalos áron:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24P	12P	6P	4P

az összes főarúsítóknál kaphatók!

Mindenféle gabonát legmagasabb napi áron vásárol a FUTURA
gyomai telepe WAGNER FAKERESKEDÉS.

Hallgassa meg legújabb rendszerű dinamikus hangszóróinkat vételkényszer nélkül

LACH és KUN-nál

A 31. M. Kir. Osztálysorsjáték október 14-én kezdődik. Az összes sorsjegyeknek a felét kisorsolják, tehát minden második sorsjegy nyer! A nyerevények összege közel 8 millió pengő, melyet azonnal készpénzben fizetnek ki. Már egy sorsjeggyel szerencsés esetben 500.000 P nyerhető. A jutalom 300.000 P; a főnyeremény 200.000 P, — ezenkívül 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 stb. pengő. Nyeresi esélyek tekintetében az összes sorsjátékok élén áll. Ezen körülményben és a feltétlen megbízhatóságban leli magyarizációját ezen állami intézmény napról napra fokozódó közkeveltsége. A sorsjegyek hivatalos ára: egész 24, fél 12, negyed 6, nyolcad 3 pengő az összes főárusítóknál.

Fordított világ. Japán lelket az európai ember még évlizedek alatt sem tudja megérteni, mert ebben az országban majdnem mindent fordítva csinálnak. A japán ács húzza és nem tolja különös alakú gyaluját, a kulcsokat ellenkező oldalra kell fordítani, hogy kinyissuk a zárat, a japán leány nem a cernát fűzi a tű fokába, hanem a tű fokát csuszaltja rá a cernaszálra. A világnak millió és millió ilyen furcsasága és rejtélye van. Ezekről immár 35 esztendeje ír Tolnai Világlapja és egy egész generációnak nyújtott tudást és szórakozást.

Mizter Archibald. Ez a címe annak a rendkívül érdekes és izgalmas regénynek, amelynek közlését a Délibáb e heti számában kezdi meg. A népszerű színházi képeslap pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, színházi beszámolókat, pletykákat, slágerszövegeket, rejtvényeket, egyfelvonásos színdarabot, filmriportokat és száz képet közöl. A 84 oldalas Délibáb 20 fillér.

Árdrágítás.

— Húsz pengő egy foghúzásért? Hiszen más fogorvos öt pengőt számít.

— Rendszerint én is annyit számítok, de maga annyira ordított, hogy közben négy páciensem megszökött a várószobából.

Szíves tudomására hozom, hogy legújabb divatú

női cipők

megérkeztek. — Nagy raktártartók iskolai-, torna- és duplatalpú férfi- és vadászcipőkben

Szíves látogatását kéri teljes tisztelettel:

Kerekes Károlyné

Mezőberényi magán-publikációk:

Egy korcsmai berendezés (u. m. billiárdasztal, borpuld, székek, asztalok, kisebb nagyobb poharak, stb.) jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosítás Mezőberény, Szarvasi-út 7. sz. a. Kolozsi Mihálynál. 1-3.

1-3. Jókai u. 28 sz. és 43. sz. házak és 4 hold félhalmi föld, a tótraktárban 60 kersztről törekpelyva eladó. Zuba Pál Tessedik-tér 6.

1-2. Kk. Schmidt Mártonnak 4 hold földje a tarcsai határban, a Széles-ut mellett, a Boros-féle földdel szemben eladó. Zrinyi Sugár-út 42.

1-5. Mátyás király ut 31. számú ház eladó. Ért. Rákóczy Sugár-ut 3. sz. a. Kornis Ferencnél.

1-2. Az ókertben a Koczka-ház mellett, a Bartolf-féle 760 öi föld eladó. Kórház-utca 12.

1-2. Szekeres János Bocskay-u. 57 sz. háza kiadó.

1-2. Hídvégi Imrének a IX. kerületben a berényi oldalon, a második egyenes dűllőben, Bondár István mellett 12 hold földje eladó. Békés, Rákóczi-u. 38.

1-3. Weigert Imrének 7 hold kereki földje eladó. V. ker. 18.

1-2. Filléres klasszikus regényre előjegyzéseket felvesz és Az Est, Pesti Napló klasszikus regény szelvényei szeptember 1-től 90 fillérért beszerezhetők vitéz Láczy János trafikjában. Az összes fővárosi lapok kaphatók és előfizethetők. Egy újsághordó felvétetik.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivitelben vállalja SZEMENKÁR MÁTYÁS könyvkötészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlattal készséggel szolgál a „HUNGÁRIA“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

Ha eladni akar

valamit, úgy vegye igénybe a „Gyomai Ujság“ filléres hirdetéseit

Egy hasábos, 5 cm. magas hirdetés díja egyszeri közlésnél 50 fillér, háromszori közlés 1 pengő 20 fillér

Publikáció 3 sorig 10 fillér

Hirdetéseket felvesz a Hungária nyomda Gyoma, Kossuth Lajos útca 64. sz.

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI **TÜZIFA** SZÜKSÉGLÉTÉT

KIVÁLÓ MINŐSÉGBEN ÉS IGEN OLCSÓ ÁRBAN BESZEREZHETI:

Wagner Márton Fiai fakeskedőknél.

SPORT

BISE—GySC 5:0 (2:0)
Bajnoki.

*

Békésig, meg vissza; avagy Békés, 1933. szeptember 17; avagy Csodák a XX. században.

Papiron a megérkezés, a fogadtatás, a mérkőzés hű képét nem tudom olvasóink elé varázsolni, mert az valami csodálatos volt. Apró, kis színpotokat próbálok csak előhozni; próbálják összerakni abból azt a délutánt, amilyen csak Békésen borulhatott rá a maga fekete, hideg testével, ijesztő valóságával a vendégekre...

*

Békés. Tarka, komor házak között irány a levante-pálya. Útközben kb. 100 m-re, balra nagy csoportosulás. (Eltévesztettük az utat, gondoltam. Azok ott várnak és mi itt jövünk.) Fehérruhás lányok gurulnak ide-oda.

— Menjünk oda! — vetődik fel. A kocsivezető kérlelhetetlen. Beletapos a pedálba. Kis autónk sírva gördül a pálya felé.

*

Autónk fáradtan pöffent egy utolsó és megáll a kapu előtt. (A pályára hatósági rendeletre autó nem mehet be.) Ledobáljuk magunkat és a bejárat felé igyekszünk. A kapuból kiszól egy mindenre elszánt emberi száj, (megborzongtam arra, amit láttam és hallottam) hogy csak az intéző mehet be. A száj, a has és a négy végtag elállta a kerítés egyetlen részét, a kaput... (Mintha azt mondta volna: csak testemen keresztül.) Kijött az intéző. Piros cédulák. Ezek ingyen-jegyek. Tizenhárom játékos volt. Maradt a kézben még két jegy. Tizenheten voltunk még kint. A két újságíró bemenünk és a többi 30 f-es jegyet váltott. (Uram, bocsá!... 30 f. egy hely!... a legolcsóbb!... Megszólt egy belső hang: fiam, ez csak a vendégek számára; és hallgass!... Hallgattam.) Belül lépek a küszöbön. Elveszi a jegyemet egy ifjú és a többi pirosra borítja. Gyanútlanul lépegetek tovább. Egyszer csak elémgurul egy hangszóró és a jegyemet kéri. Mivel nem tudtam megmutatni, ki akar küldeni. Hogy hogy nem zavart ki, arra már nem emlékszem... (Talán mert vendég voltam... vagy mert igazolta a másik jegyszedő becsületes voltomat... Csudálkozott a hangszóró...) Elszaladtam és leültem, mintha legalábbis egy

órája ülnék helyemen. Nem merem visszanezni; hátha jön egy harmadik!...

Még majdnem egy óra van hátra és már a jegyszedő barrikádokon álljoltunk!... (Uram, bocsá!...)

Ez volt az első csoda.

*

Már a mieink játszanak. Gurul a bőr. Szaladnak a fiúk. Csaltannak a bokák. A bíró hosszú nadrágban áll. Nyugodt. Őt nem izgalja semmi. Őt már nem lehet a meccsől elküldeni. (Kár volt beengedni. Igaz, őt sem akarták. De hát a Sors!...)

Rellenetesen durva a játék. A nézők közül „dícsérik“ a bírót. Felugrik a békési „intéző vagy ki“ és ki akarja vezetni. Vérszemet kap a többi békési is és jönnek hozzánk; és érdekes, mindnek az a vágya, hogy hagyjuk el a pályát. (Jó, hogy a játékosokat nem küldték ki!) A bíró figyel a játékot. Közöttünk is elcsendesedik minden. A bíró háta mögött csúnya cirkusz van. Van ott boxmeccstől kezdve minden. Távköpesztet stb. Cél: a bármelyik gyomai arc. Sok találat van. — A bíró szigorúan ügyel a rendre. A békési bekk felad. — Éktelen láрма a bíró mögött. „Isten“, „anyád“ és egyébeprek repkednek a levegőben. — A bíró sipol. No, végre!... — Odamegy a kapuhoz. Az öfösön van a labda. Ez a fontos. Rendszerben van minden. A „játék“ mehet tovább... és a bíró újra szigorúan ügyel a szabályok helyes megtartására — az öfös vonalra...

*

Lassú döccenéssel áll meg egy gyászkeszi a kapu előtt. Üresen jött... Üresen, szomorkodva újra tovább ment...

Ez is egy csoda volt... Békési csoda...

*

Vége a meccsnek. Mindenki hazafelé indul. A bíró bemegy az öföző mellett deszkaólbába. Ott van a békési hangszóró-intéző is. Benézek. Ketten vannak. Csend. A bíró öltözik. Kint harcias sietés, sürgés-forgás... Parázs hangulat... Bent csend. Gerelyek a falnak támasztva. Milyen közel vannak a bíróhoz!... Mozdulatlanok. (Nem látják a meccset!...)

A békési játékosok már mosakodtak. A gyomaiak is szeretnének legalább arcot mosni. Vízét kérnek.

— Ahun ni! — hangzik a felelet a vendégszeretet édes csengésével.

— Bácsi, de hisz abból az előbb húzta ki a lábát egy békési!

Rámnéz csudálkozó szemekkel.

— Oszlán baj a?

Magam elé néztem. Kojánul konyult volt a fű a dézsa körül. Érdekes, ez nálunk nem így szokás...

Autóba ülünk és elindult a motor. Kis gyerkőc az út mellett. Meglóbálja a kezét és kopp... Az egyik drukker az autóban fejéhez kap... Kis gyerek. 5—6 éves lehet... Milyen jó, hogy nem hallgatott ránk a soffőr, amikor idejöttünk!... És ott még kavicsos is volt az út!... (Uram, bocsá!... mi lett volna!...)

Lehuztam a fejem a kocsifeneké felé és csak Gyomán néztem körül félve... Megtapogattam magamat. Minden csontom ép és a helyén van... Csodálatos!...

Ez volt az utolsó csoda. A legnagyobb és leghasznosabb...

*

Erre a délutánra pedig a XX. században borult rá a szomorú alkony... A XX. században!... (Uram bocsá!...)

Ez volt a XX. század legnagyobb csodája... (Cs.)

Az Endrődi T. K. benevezett a II. oszt. bajnokságba. Az első bajnoki mérkőzés okt. 2-án lesz Endrődön. Sok szerencsét kívánunk a csapatnak.

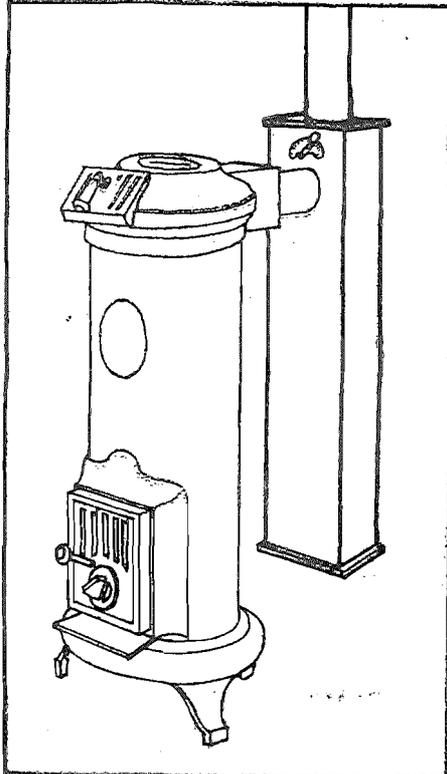
Felhívjuk az ETK tagjait, hogy vasárnap (24-én) d. u. 3 órakor az Ipariestületben tartandó rendkívüli tisztújító közgyűlésen minél számosabban jelenjenek meg.

Hírdetést

lapunk részére felvesz:
Hungária nyomda Gyoma, Szemenkár Mátyás könyvkereskedő Mezőberény, Korcsok János könyvkereskedő Endrőd

Hogyan lehet

sok pénzt megtakarítani a fűtésnél?

Publikáció.

Kovács János, mint a gyulai kir. Törvényszék Pkf. II. 3595/1933-35. sz. végzésével kirendelt zárgondnok özv. Szerető Jánosné 36 kat. hold tanya-földi szántóját 1933/34. gazdasági évre anyagi garanciával rendelkező legmagasabb ajánlattevőnek haszonbérbe adja. Érdeklődők a zárgondnokot a gyomai „Hangya“ Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet helyiségében f. hó 20-ig keressék fel.

Egy nagy ebédlőkredenc és asztal eladó. Megtekinthető dr. Debreczeni Iván házában.

Szép [rózsaburgonya nagyobb mennyiségben is eladó. Megtekinthető a Halmagyi gátóházánál Tóth István gátőrnél. 1-x.

Konkolyozó trieurók, melyek a vadborsót is kiválasztják, napibérért Iványi Aladár és István magtáránál kaphatók.

Iványi Aladár és István cégnél a vetőmag tisztítása megkezdődött. Csak csíraerős vetőmagból várhatunk jó termést.

Iványi Aladár és István malmaikban lehet cserérlést is végezni. A közönség a legjobb kiszolgálásban részesül.

Iványi Aladár és István cég a gabonát mindig a legmagasabb napiáron veszi.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kítűnő zamatu **kadar bornak** literje **44 fillér.**

Kötelessége Önnek is, hogy gondoskodjék Önmagáról és családjáról. Iratkozok be, míg nem késő, az „Országos temetkezési segélyakcióba“ a Magyar Francia Biztosító védnöksége alatt, hol igen előnyös feltételek mellett már havi 1 pengő díjért köthető családi biztosítás. Bővebb felvilágosítást ad a helyi megbízott Biró Benedek temetkezési vállalkozó és kiküldött tisztviselőnk, aki mindenkihez elmegy.

A „Hangyába“ kiszolgáló leányok felvételnek. Jelentkezni lehet Kovács János ügyvezető igazgatónál.

Cserépkályhák, kandallók és vaskályhák szakszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczi Lajos cserépkályhás-mester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Ha rossz állapotban levő kályháját kijavíttatja, a megrongálódott samottbélést rendbehozattja, régi kályháját átalakíttatja, **kályhájához Neokalor-fűtőtestet** alkalmaz, mert ezáltal a fűtőanyag melegét a szobában hasznosítja, kevesebb tüzelőanyaggal nagyobb meleget ér el. A befektetési költségek pár hónap alatt visszatérülnek.

Számos elismerőlevél!

Szabadalomra bejelentve!

Fenti munkákat elvégzi, minden kályhához alkalmas fűtőtestet készít:

HERDY FERENC
GYOMA
Kossuth Lajos utca 36

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Társadalmi egyesületek túltengése.

Gyomán 30, Endrődön 25 egyesületet tartanak nyilván. Ezek legnagyobb része olvasóköri meghatározással italmérési jog gyakorlásával egy-egy korcsma szerepét tölti be. Itt a hangsúly az italmérésen van, mert az italmérés jövedelméből tartják fenn magukat ezek az olvasókörök. S ebben nem képez kivételt a gazda, az iparos, az intelligens osztály olvasóköre sem.

De nem is ez a legnagyobb baj, hanem az, hogy ez a sok egyesület az amúgy is széthúzásra hajlamos társadalmi életünket még széthúzóbbá teszi.

Emlékezzünk csak vissza, ha bármilyen községi vagy egyházi tisztségekre kellett volna a legodaválóbbat megválasztani, nem a tudás, a rátermettség szerint választottunk, hanem nekirugaszkodott a kaszinók versengése, mert az volt a fontos, hogy mindenik kaszinó a maga embereit vigye be.

Hogy az ilyen választásokból mennyi haszna van a köznek, könnyű kitalálni.

Ennek az egyesületi szétagoltságnak nagy kárát látjuk kiskgazdáinknál.

Nemcsak országunknak, de a mi járásunknak is legtöbb tagot számláló osztálya a kiskgazdaosztály. Ez az osztály amúgy is hajlamos a szétagolásra. A 10 holdas különbnek tartja magát az 5 holdasnál... és így tovább.

Első sorban az anyagi javak alkalmasak az önkényes tagolásra, de ha ilyen nincs, előkerül vagy a felekezeti, vagy a karkülönbség, nálunk

Gyomán még a nemzetiségi különbség is, sőt végső esetben az is alkalmas a széthúzásra, hogy más-más kaszinó tagjai az illetők...

Minden társadalmi osztály tömörüljön a maga szakügyeinek előnyösebb elrendezésére. Ebből annak az osztálynak is, a köznek is csak haszna lehet.

Az egyesületekbe, körökbe tömörült emberek magasabb célkitűzéssel éljék ki tömörülésüket, mint sem egy falusi korcsma jellegében morzsolják le az egyesületben eltöltött időt játszásban, pityizálásban s meddő politikálásban.

Az egyesületeknek nemesebb hivatása van. Szakdolgoznak, közügyeknek magasabb nézőpontból történő megvitatása, előkészítése. A családi és társadalmi erkölcs érezhető erő kifejezői, az egyes társadalmi osztályok szakműveltségének szemléltetői legyenek az egyesületek.

Aki Békéscsabára megy, nézze meg a Luther utcában az emeletes „Kisgazdák Székháza“ palotát. Az a hatalmas épület már maga is külső kifejezője a békéscsabai kiskgazdák összefogásának, tekintélyes erejének.

Sértés ne essék: a mi járásunk sok apró olvasóköre a széthúzás kifejezői. W.

Elmarad Bodán Margit magyar nótáestje. Bodán Margit szeptember hó 30-ra. hirdetett magyar nótáestje a közbe jött akadályok miatt ellett halasztva s előre láthatólag november hónapban lesz megtartva. Mozgósínház szombaton este kezd meg a „Paprika kisaszony“ hangos film bemutatását.

Kanada elismeri a magyar búza elsőbbségét*

Sikértartalomban is verjük a világ legelső gabonáit. — A versenyen kívül bemutatott óhazai kenyérmagnak nincs párja a földkerekségen. — Tudományos érveink előtt meghajolt a nemzetközi gabona-értekezlet.

Éppen tíz hónappal ezelőtt, a múlt év novemberében történt, hogy Kvasz János nevű, Kanadába kivándorolt békéscsabai honfitársunk levelet küldött Kovács Mihály gőzmalomtulajdonoshoz, a békéscsabai ipartestület örökös díszelnökéhez, akinek figyelmét arra hívta fel, hogy elgondolása szerint igen kívánatos volna, ha a magyar gazdaközönség is részt venne kiváló minőségű búzájával a kanadai búza-világkiállításán. Kovács Mihály a Körösvidékhez, mint a messzi környék legolvasóitabb agrár ujságjához juttatta el a levelét, amelyről s az abban felvetett értékes eszméről mi annakidején több cikket írtunk. Azóta lezajlott a nagy kanadai búza-világkiállítás és jeles honfitársunknak, a derék békéscsabai Kvasz Jánosnak álma valóra vált:

a magyar búza legyőzte a világhírű kanadai és minden más fajta búzákat, mégpedig ott, a híres „Manitoba“ búza termőhelyén, Kanadában.

Kvasz János földink és barátunk bizonyára őszinte megelégedéssel szemlélte a világkiállítás magyar pavillonját s a kiállított anyag világraszóló sikerét. Most is elküldte nekünk azokat a kanadai ujságokat, amelyek erről a sikerről számoltak be s amelyek a mi olvasóinknak is nagy örömet okozhatnak. Az alábbi sorokat a „Kanadai Magyar Újság“-ból közöljük.

„Részletesen beszámoltunk már arról a sikerről, amit a reginai világkiállítással kapcsolatban rendezett magyar bemutatásunk egyet, nemkülönben pedig a többszörös búza-

champion Herman Trelle levelet, melyben teljes elismeréssel

taló aratott Reginában, a világ legnagyobb gabonatermő területének, Saskatchewan tartománynek székvárosában. Jeleztük azt is, hogy a kiállítással kapcsolatos nemzetközi gabona-értekezlet is, mennyire a magyar búza kiválóságának hatása alatt állott, ami főleg a Hankóczy-féle Farinográf megdönlhetetlen adatainak volt köszönhető és Schebeck J. István winnipegi konzul szakszerű előadásainak.

Ezuttal ismét vissza kell térnünk a kiállítás magyar sikerére, annyira is inkább, mert hiszen az angol sajtóban azóta megjelent közlemények nem csupán a legmagasabb elismerés hangján, hanem egyenesen megdöbbenve méltatják a magyar búza versenyen kívülálló kiválóságát. Annak ellenére ugyanis, hogy a bemutatott magyar búza nem volt elegendő mennyiségű ahhoz, hogy a díjazáson résztvehessen, a tudományos adatok világánál kiderült, hogy fölényesen veri még sikértartalomban is a kanadai legjobb termést.

* A Körösvidék szeptember 24-iki számából vettük át e cikket.

adózik ennek a különösen kivándoroltjaink nagy számára való tekintettel örvendetes magyar sikernek.

A reginai „Leader-Post“ első oldalán, vezető helyen mutatja be a Scheffbeck konzul által Bessborough főkörmányzónak átadott, művészi kivitelű, magyaros albumot s löbök között kiemeli azt is, hogy a magyar csarnok nagyszerűen kiállított tudományos, iparművészeti és idegenforgalmi anyaga tartotta legtovább lebilincselve a főkörmányzó érdeklődését, sőt a főkörmányzóné, aki tudvalevőleg francia származású, külön megköszönte a magyarok udvariasságát, ami francia felirású képek elhelyezésében is megnyilvánult.

Magyarország, mint a modern malomipar uttörő állama szempontjából döntő fontosságú, hogy a Hankóczy-féle adatok úgy a kiállítás, mint a nemzetközi búzaértekezlet során mindvégig lebilincseltek a világ minden tájáról összereglett őrlési és gabonaszakértők figyelmét. Ennek legfényesebb tanúbizonysága az a terjedelmes cikk, mely a „Regina Daily Star“ első oldalán látott napvilágot. Már a hatalmas címbetűk sejtetik a kiállítás sikerét, amennyiben megállapítják, hogy „Malomipari képviselők tolonganak a magyar kiállítás felé,“ nem is szólva arról, hogy a kiállítás 225.000 főnyi közönsége ugyszólván kivétel nélkül megcsodálta a magyar csarnokot.

A kiállítások sorában Magyarország jó hosszal vezet — írja többek között a „Regina Daily Star“ — és nagyszerűen szemlélteti azt a megfizethetetlen szolgálatot, amivel Magyarország gazdái, iparosai és tudósai a gabonatermelés, malom és sütő-ipar terén megajándékozták a világot. A magyar nép széppérvét és műveltségi fokát világosan mutatja a szinompás kézimunkakiállítás, nemkülönben pedig a magyar főváros épületeit bemutató képsorozat, mely állandóan vonzotta az érdeklődők tömegeit.

A kiállított magyar búza bő alkalmat nyújt a tanulmányozásra. A magyar búzafajtáknak a kanadai Marquis-sal való keveréséből olyan változatot sikerült kitermelni, mely nemcsak csodálatosan bőtermőnek bizonyult, hanem egyúttal még magasabb sikértartalommal dicsekedhetik, mint a világhírű kanadai búza. A gabonaszakértők által kiállított táblázatok, valamint a malomiparban ma már mindenütt elterjedt Hankóczy-féle Farinográf pedig tudományos úton is bebizo-

nyítja a magyar búza verhetetlen voltát.

De nemcsak a gazdát érdeklő szakfelszerelés, hanem a Nagy-magyarország megbonthatatlan természeti és közgazdasági egységét bizonyító térképek is rengeleg látogatót csábítottak a magyar kiállítás felé s tar-

tották lenyűgözve. Joggal elmondhatjuk, hogy a magyar csarnok megérdemelt érdeklődésnek örvendett a nemzetközi világkiállítás tartama alatt s nem hiába kereste azt fel minden rendű rangú látogató apraja, nagyja — fejezi be elismerő cikkét a „Regina Daily Star.“

Népművelési tevékenység az 1933-34. iskolai évben.

Az 1933-34 évi népművelési tevékenység megkezdésének ideje elérkezett. Vármegyénk Népművelési Bizottságától lelkes hangú felhívás érkezett a helyi bizottságokhoz, hogy az iskola év kezdetével újból kezdjék meg a népünk műveltségének, hazánk boldogulásának, a magyarság ujjaszületésének előmozdítására célzó és törekvő munkálkodásukat.

Gyoma községében a helyi Közművelődési Egyesület végzi már hosszú évek óta ezen magasztos, hazafias, nemzetmentő munkát és a nyári szünetelés után újból a legnagyobb készséggel, lelkesedéssel és szeretettel siet felkarolni, teljesíteni a népművelés nemes célkitűzéseit.

A magyar kultúra, a magyar nemzet érdekében folytatott önzetlen lélekkel teljesített áldozatos népművelői tevékenységünkre a mai időben különösen nagy szükség van.

A rendkívül nehéz anyagi helyzet, a nyomasztó gondok, a munkanélküliség, a nagy pénzhiány miatti elkeseredettség sőtél gondolatokat termelnek az emberi lelkekben és rossz tanácsadók.

A népművelés munkásainak feladata a magára hagyott nép erkölcsi és lelki világába a művelődés fáklyájával bevilágítani és az izgatásnak, elégedetlenség szításának újjáállani. Alkalmait kell keresni a szükséges felvilágosítás megadására, a megnyugtató felelet nyújtására előadásaink keretében. Sok esetben már néhány szó is elég tájékoztatást és megnyugvást eredményez.

Társadalmi békét, nemzeti összefogást, egységet hirdet ma mindenki és sajnosan kell tapasztalunk, hogy nagyon távol vagyunk mindezekről napjainkban.

Szükséges tehát, hogy a nép életviszonyainak megjavítását, gazdasági, anyagi helyzetének lehetőségeit feltáró módokat és utakat mutassunk előadásaink alkalmával népünknek, mert az által a bizalom és szeretet legjobban biztosítva lesz a hallgatóság részéről előadók iránt.

A gazdasági és szociális kérdések állanak ma előtérbe, a közhangulat formálása ezen keresztül érhető el és irányítható a legbiztosabban. Erre igen alkalmasak a népművelési előadások, hiszen ma oly erős a falusi és tanyai nép tanulni vágyása, mint soha ezelőtti időkben.

Mindenki a nehéz gazdasági helyzet jobbra fordulása után áhítozik, azért ma szívesen tanul és érdeklődik minden olyan dolog és kérdés iránt, amelytől életviszonyainak némi javulását reméli.

Életünknek a létkérdés lett ma legégetőbb és legnehezebben megoldható problémája,

Meg kellene segíteni a bajba jutott földmivéseket, iparosokat és emberi fizetést adni a tisztviselőknek, emberi életet biztosítani a munkásoknak.

Az inségkonyha asztala körül ülő szomorú, hallgatag állásnélküli diplomás emberek nyomorúságos helyzetén segíteni kellene idejében, meg kellene oldani a munkanélküliség rettenetes nehéz kérdését a szellemi és fizikai munka területein egyaránt.

* * *

Községünkben az iskolán kívüli népművelési Közművelődési Egyesületünk az október hó 6-án tartandó emlékünneppel kezdi meg a folyó iskolai évben, melyet, az Aradi Tizenhárom vértanunk örökké élő szent emlékére rendezünk az Apolló mozgószínház helyiségében.

Gondol fordítunk arra az ismeretterjesztő előadásaink rendezésénél, hogy kellő tervszerűséggel választassanak ki az előadandó tárgyak és új, hasznos, nemes gondolatokat, vágyakat, elhatározásokat, törekvéseket, plántáljunk a hallgatóság lelkébe,

Tisztelettel kérjük községünk lakosságát, hogy önzellen fáradozásunkban, a közművelődés előbbrevitelében, társadalmi megértést és összefogást, magyar testvéri szeretetet fejlesztő nehéz munkálkodásunkban támogatni sziveskedjék bennünket.

Mindazon társadalmi egye-

sületek, olvasóköri, melyek helyiségeiket ezen népművelési célokra eddig is mindenkor szívesen átengedték, e helyen is fogadják köszönetét Egyesületünknek, hogy becsületes törekvésünkben segíteni, támogatni igyekeztek és igyekeznek most is minket.

Hálás köszönetét fejezi ki a Közművelődési Egyesület vezetősége az előadók, akik a népművelés munkásai és a nemzeti kultúra emelésének fáradozásait, kitartó harcosai.

Legyen munkánkban Istennek áldása!

Szöke Ferenc
ref. ig. tanító, ügyv. elnök.

Csejti leventék szüreti mulatsága.

Folyó hó 24-én kedves ünnepség színhelye volt a Csejtpusztai Olvasókör. A leventék szüreti mulatságot rendeztek, Lesniczky István felügyelete alatt.

Verőfényes őszi időben magyar ruhában, lóháton egy szakasz levente, kerékpáros raj kíséretében várták az állomáson Bakos József fősztolgabíró, ki Bencsik László kíséretében megérkezett. A jelentés beadása után fényes kísérettel vonult be Csejtre, hol a felvirágozott hófehér Olvasókör épülete előtt már ünneplőbe öltözött sokaság várta.

Az ünnepélyt megilsztette jelenlétével a környék közszeregetben álló földes ura, Tüköry József és családja, ki az endrődi levente egyesület elnöke.

Úgy Tüköry József, mint Bakos József fősztolgabíró az Olvasóköri tagok élén Iványi István körelnök szép beszéddel üdvözölte és fogadta.

Bakos fősztolgabíró közvetlen, szívből jövő meleg szavakkal válaszolt s biztosította a népet megértéséről és szeretetéről.

A leventék a vendégek előtt díszmenetben elvonultak s a Himnusz eléneklése után Lesniczky István közs. tanító, ki a kör díszelnöke, köszöntötte megható beszéddel a vendégeket.

Magyar lányok sora között vonultak be az Olvasókör helyiségébe, hol a magyar ösmulatság, a szüreti bál „Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország“ hallgatóval vette kezdetét. Mindenki megihletődve hallgatta: fiatal leventék, öreg vitézek. Mindenki átérezte az összefogás e nagyszerű percét, hol Tüköry Józsefné Óméltóság, a többezer holdas magnás asszony együtt táncolt a kergeskezü magyar gazdával; a megértő igazi urral, Tüköry Józseffel, ki tanáccsal és szere-

Ön pazarol? Világítson jól és olcsón? Hogyan? Megmondja Lach és Kun

tettel beszélt a nép minden rétegével és Bakos József főszolgabíróval, ki igazi megértő vezető embere a népnek, kit állandóan nagy érdeklődő kör vett körül. Mire a nap sugarai búcsút intettek a Nagyalföldnek, együtt érző lelkek imája szállt a Hadurhöz: add, hogy eggyek legyünk Uram és egyet akarjunk, csak egyet: Nagymagyarországot.

Képviselőtestületi gyűlés

Gyoma község képviselőtestülete 1933 évi október hó 2-án délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek főbb tárgyai a következők:

Lampel féle malom megvétele. Kató Lajos jegyző szabadsága. Polgári iskolai igazgató kérelme lakás átengedése iránt. Járdaeépítési szabályrendelet módosítása Polgári iskolai igazgató kérelme az intézet részére tornaterem biztosítás iránt. Ref. Egyház segélyezése iránti kérelme. Halmagyi községi iskolához padok beszerzése.

A hozott határozatokról jövő számunkban referálunk.

HIREK

A közoktatásügyi miniszter a mostani 50 perces tanórák helyett 40 perces tanórák bevezetését tervezi.

A megbokrosodott lovak félholtra gázoltak egy gyomai bérest. Sulyos szerencsétlenség történt a közelmúlt napok egyikén a gyomai országúton. G. Megyeri Balázs 28 éves gyomai béres kocsin haladt a község felé. Utközben leszállt a kocsiról és gyalogosan ment a lovak mellett. Egyszer csak a lovak valamitől megijedtek és vad vágatásba kezdtek. G. Megyeri megakartá kapni a zablájukat, de a lovak ellöktek és keresztülgázoltak rajta. Véresen, eszméletlenül találtak rá. Beszállították a gyulai kórházba. Állapota súlyos, életveszélyes.

Tűz Endrődön. 24-én d. u. 5 óra után a Hunyadi utcában leégett Habzda Mihály háza. A tüzet lekvárfűzésből eredő vigyázatlanság okozta.

Molnár Gyula vidám estje endrődi viszonyaiban szép számú közönség előtt folyt le. Akik ott voltak, bizonyosan elfelejtették a nyomasztó gazdasági helyzetet arra a 2 órára. Minden számát végig kacagta a közönség, mely sok lapssal honorálta az ügyes műkedvelők s Molnár szereplését.

Gyomai anyakönyvi hírek. Születtek; Erdei Lajos, Mészáros Margit Magdolna, Kuriz Mihály, Rátz András, Szabó László, T. Kocsis Ilona Juliánna, Kató Endre, Zöld Katalin, Farkas József, Csapó Gyula.

Magánmének vizsgálata. A közienyészítésre szánt magánmének vizsgálati idejét Gyomán november 7.-én 9 órakor állapították meg. Az 1934-ik évi fedeztetési idényre Gyoma 3 és Endrőd 2 ménlova kapnak.

Hódmezővásárhely leányegyesületei „Tündérsereget” alakítottak, melynek tagjai fogadalmat tettek, hogy addig nem nyugszanak meg, amíg Hódmezővásárhely kolduskérdését meg nem oldják.

A szentesi gimnázium pénztárát megfúriák és 2024 pengőt elvittek.

Október 14—15-én Gyulán kertészeti kiállítás lesz.

A cserkészbélyegek csak szeptember 30-ig érvényesek.

Berejtóujfaluban Molnár Imrét egységspárti képviselővé választották.

A Dráva mentén nagyarányú árvíz van.

Mákból eddig 14 ezer métermázsát vittünk külföldre, melyből 5500 métermázsát Amerikába szállítottak.

Nincsenek amazonok. Megint szegényebbek lettünk egy illuzióval. A nagy délamerikai folyamat a portugál hódítók azért nevezték el Amazonnak, mert lándzsát velő női harcosokat láttak. Egy fiatal magyar utazó, Gömör Öskár délamerikai kutató útján összebarátkozott a jivaro nevű skalpvadász indiánokkal, akik nagyon nőies benyomást keltenek és hosszú haját viselnek, tehát a portugálok a nőies indiánokat nézték amazonoknak. Gömör Öskár Tolnai Világlapjában számolt be érdekes tapasztalatairól.

Az

osztálysorsjátékon

résztevők nagy része sohasem volt olyan helyzetben, mint amilyenbe az utóbbi időben jutottak. A kereseti lehetőségek minden társadalmi osztályban csökkentek, napról napra több a munka és keresetnélküli ember. De ilyen nehéz időkben is 10 vagy 20 fillér terhet elbir naponta, aki előre látó, céltudatos, okos és hoz egy kis áldozatot, vesz egy osztálysorsjegyet, miáltal megszerzi a **reménységet**, mely buzdít, serkent egy jobb jövő és boldogulás felé. **Hinni, bizni, remélni**, az a fő! Mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye. Nincs különbség a sorsjegyek között,

egyik olyan mint a másik. Ne legyen tehát ingadozó és kételkedő, hanem bizakodó és reményteljes! Bizzék a jövőben, a szerencse forgandóságában és vegyen saját érdekében osztálysorsjegyet. Mindenkit érhet szerencse! Miért ne Önt is! Nem csak nálunk hanem egész Európában alig van ember, akinek ne volna sorsjegye! A sorsjegyek ára: nyolcad 3 P. negyed 6 P. fél 12 P. egész 24 P. az összes főárútitóknál. A húzások már **október hó 14-én** kezdődnek. Rendeljen még ma fizetni van még ideje legkésőbb a húzás előtt.

Színházi jóslások. Schermann Rafael, a világhírű grafológus színházi jóslatairól érdekes cikkben számol be a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal és 84 oldal terjedelemben jelent meg. Pompás színházi beszámolókat, riportokat, pletykákat nagyszerű filmcikkekkel, kitűnő budapesti és külföldi rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és rejtvényrovatot talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. Egy szám ára 20 fillér.

Bizalmi válság van az egész világon, mely megdermeszti az élelet és a szociális és politikai helyzetet is erősen befolyásolja. Ezen bajok leküzdésére össze kell fogni, fel kell lendíteni mindent. Észszerű célokat kell kitűzni és el kell indulni azokon az utakon, melyek a bizalomhoz vezetnek, reménységet fakasztanak. Nem csüggedni, hanem alkalmat, szerencsét kell keresni minden egyes embernek. Viszonyaihoz képest kipróbálhatja a szerencsét mindenki a m. kir. Osztálysorsjátékon. 3, 6, 12, 24 pengőért okos és célszerű sorsjegyet venni, lehetséges, hogy ezáltal egyszerre gazdag és gondtalan lesz. Nem biztos, — de megvan az előfeltétel és a jóleső reménység.

Lokomobil és stabil kazánfűtők tanfolyamát kezdi meg okt. 9-én a szolnoki M. kir. áll. Fa és Fémipari Szakiskola. A tanfolyam 8 hélig tart. Előadások hétköznap este 5—6 óráig. Szombaton d. u. és vasárnap d. e. tanulmányi kirándulás. Tandij: 18 P. 30 fill. A tanfolyam hallgatója minden 18 évet betöltött egyén lehet, aki kazánfűtői vizsgát óhajt tenni.

Építőipari téli tanfolyam kőműves kőfaragó és ácsmesterek képzése Szolnokon.

A szolnoki m. kir. áll. fa és fémipari szakiskola ezidei építő ipari téli tanfolyamát f. év november hó 3-án kezdi meg. A tanfolyam szervezete és nyert képzés azonos a budapesti felső építő ipariskolán állandósított és hasonló cím alatt tartott tanfolyamával. A tanfolyam november hó-tól március hó végéig tart. A tanfolyam négy évfolyamának elvégzése a kőműves, kőfaragó és az ácsmesteri képzést adja — három éves gyakorlat felmutatása mellett. A tanfolyamon résztvehetnek kőműves, kőfaragó és ácsipari segédek és tanulók. Jelentkezni lehet levél útján és az intézet igazgatóságánál október hó végéig. A tanfolyam vidéki hallgatói az intézet internátusában nyerhetnek elhelyezést. Az idei tanfolyamon az első évfolyam nyílik meg. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Hirdessen lapunkban!

Csapadék naptár.

Szeptember	21	22	23	24	25	26	27	Össz.
Társulati székház	11.5							
Körösladányi őrház	11.-							
Folyáséri sz.-telep	12.2							
Peresi szivattyutelep	11.3							
Kéthalmi őrház	11.3							
Udvarnok (Roik cs.-őr)	12.-							

Szeptember 14—20-ig nem volt csapadék.

SPORT

Turul—GySC 2:1 (0:1).
Bajnoki.

Szarvas, 1933. szept. 24.
A mérkőzést nem a gyomai csapat vesztette el, hanem a bíró nyerte meg. Szerencsétlen csapat a GySC, mert mindig a leggyengébb bírót halássza ki.

Az első félidőben nincs szerencséje a Turulnak. Állandó fölényben van. A félidő utolsó perceiben egy gyomai lefutás gólt eredményez. Gól után a Turul egészen megzavarodik. Ott tévesztették el a gyomaiak, amikor a második félidőben mind védelembe vonultak vissza és a Turulnak szabad teret engedtek a kombinációkra. A megzavarodott Turul 2, 3 góllal megverhette volna a GySC.

A II. félidőben még a bíró is segítségükre volt a szarvasiaknak. (Nem tudom, mit csinálhattak vele félidőben?..)

A gyomai csapat legjobb emberei Pulugor, Fekete, Csapó voltak. Lelkesen küzdött a csapat. A vereségről nem sokat tehet. Ezzel a küzdeni tudással vasárnap 3 gólos győzelmet várunk.

Textil—GyTK 8:1 (3:1).
Barátságos.

Gyoma, 1933. szept. 24.
Szalmaláng küzdött a kitartás ellen. Az első félidőben (15 percig) jól tartja magát az „új” csapat. Azután összeroppan. Az állóképességet fokozni kell még. (Próbáljanak labdanélküli tréninget tartani. Gyakoroljanak!..)

Dévaványai SC—GySC II. 3:0.

Dévaványa, 1933. szept. 24.
Gyenge bíró vezetése mellett az „előzményeknek” megfelelő veszély. Jobban kell vigyázni, hogy honnan mennek a pályára!... (Ej, ej, te sportszerű élet és viselkedés!..)
(Cs.)

Vasárnap a következő bajnoki mérkőzések lesznek: GySC—Békési Törekvés, ETK—MTK, BISE—Turul, Bocskay—Textil.

MOZI

Hangos film
bemutató előadás
Gyomán.

„Paprika kisasszony”
Gaál Franciska első hangos filmje az Apolló Mozgóban.

Végre teljesült a gyomai mozi látogató közönség régi kívánsága. Az Apolló Mozgósínház új vezetője fotócellás hangosgépet szereltetett fel és megkezdte hangos film előadásait.

Első előadását Gaál Franciska nagyszerű filmjével a „Paprika kisasszony”-al tartja meg. A filmet nem kell közönségünk előtt külön ismertetnünk. Hosszú hónapokon keresztül szerepelt a Royal Apolló műsorán. Úgy Gaál Franciska, mint partnere, az ugyancsak magyar származású Hörbiger Pál oly kiváló alakítást nyújtanak, hogy az Univerzal filmgyár azonnal leszerződtette őket egy újabb — még nagyobb sikerű (Csokolj Veronika) — film főszereplőinek.

Tekintettel arra, hogy Bodán Margit hangverseny estje elmarad, a mozgósínház már szombaton megkezdte hangos film bemutatását. Az előadás szombaton fél 9 órakor, vasárnap 5, 7 és 9 órakor kezdődik.

Az előadások pontosan kezdődnek és a későn jövőket csak egyes felvonások végén fogják a nézőtérre beengedni, nehogy az ajtónyitogatással zavarják a hangos film előadását.

Úgy a szombati, mint a vasárnapi előadásokra jegyek Végh Béla könyvkereskedésében kaphatók 70, 50, 30 és 20 filléres árban. Ugyanott bérletjegyek is előjegyezhetők.

Korona Mozgó, Endrőd.

Október hó 1-én egy történelmi drámát mutat be, címe „A Király parancsol. A főszerepet két világhírű színész játssza. Kiegészítő műsorként 2 bohózat és Világhírű lesz. Előadás alatt jó zene.

A gyomai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.
2315/1933. tkvi szám.

Árverési
hirdetmény-kivonat.

Gyoma-Endrődi Hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja gyomai bej. cég végrehajthatónak Fiben Béla és neje Pelyva Anna végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 1570 P tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő Endrőd községben fekvő s az endrődi 505. sz. betétben A I. 1—2 sor 1223, 1224 hrsz. a. foglalt s 167 öi és 238 öi területű, végrehajtást szenvedettek nevében álló beltelkes ház és kert 3261 P 50 fillér kiküldési árban elrendelte.

Az árverést: 1933. évi október hó 25. napján d. e. 9 órakor Endrőd községhezánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a Gyoma-Endrődi Hitelszövetkezet végrehajtható érdekében a kiküldési ár felénél, míg a csatlakozott kimonodott végrehajthatók érdekében 5000 P-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kiküldési ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147. 150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kiküldési

árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi június hó 7. napján.
Záhonyi s. k. kir. j. b. elnök.

A kiadmány hitelül:
PULUGOR
kiadó.

A gyomai kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság.

2317/1933. sz.

Árverési-hirdetmény
kivonat.

Gyoma-Endrődi Hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja gyomai bej. cég végrehajthatónak Gubucz Vincéné Timár Verona végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 1700 P. tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő Gyoma községben fekvő s a gyomai 3672. sz. betétben A I. 1-2. sorsz. s 8950. és 8951. hrsz. a. foglalt 778 öi és 1 hold 318 öi területű, végrehajtást szenvedett nevében álló pusári szántóra 589 P 50 f. kiküldési árban, ugyanezen betétben A II. 1—2 sor. 8952., 8953. hrsz. a. foglalt s 1 hold 1025 öi és 1 hold 1206 öi területű, végrehajtást szenvedett nevében álló pusári szántóra 1188 P kiküldési árban.

Az árverést 1933. évi október 27. napján d. e. 9 órakor a tkvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kiküldési ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kiküldési áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi július hó 7. napján.
Záhonyi sk. kir. j. bíró elnök.

A kiadmány hitelül:
Pulugor
kiadó.

Publikáció.

Két darab gerébtokos, kétszárnyú szimpla ablak új állapotban, egy nagy virágállvány és egy diákasztal eladó. Megtekinthető Radetzky Ádám asztalosműhelyében a Kossuth Lajos utcában.

Az Alsórézsi 48-as Olvasókör helyiségében egy üzlethelyiség november 1-re kiadó. Érdeklődők forduljanak az egyet gondnokához.

A „Hangyába” kiszolgáló leányok felvételnek. Jelentkezni lehet Kovács János ügyvezető igazgatónál.

Cserépkályhák, kandallók és vas-kályhák szakszerű javítását, átrakását, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Vácsi Lajos cserépkályhámester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Szép rózsaburgonya nagyobb mennyiségben is eladó. Megtekinthető a Halmagyi gátörháznál Tóth István gátörnél. 1-x.

Konkolyozó trierörök, melyek a vad-borsót is kiválasztják, napibéért Iványi Aladár és István magtáránál kaphatók.

Iványi Aladár és István cégnél a vetőmag tisztítása megkezdődött. Csak csiraerős vetőmagból várhatunk jó termést.

Iványi Aladár és István malmaikban lehet csereőrleést is végezni. A közönség a legjobb kiszolgálásban részesül.

Iványi Aladár és István cég a gabonát mindig a legmagasabb napiáron veszi.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu kádor bornak literje 44 fillér.

Egy korcsmai berendezés (u. m. billiárdasztal, borpuld, székek, asztalok, kisebb nagyobb poharak, stb.) jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosítás Mezőberény, Szarvasi-út 7. sz. a. Kolozsi Mihálynál. 1-3.

Hírdetést

lapunk részére felvesz:
Hungária nyomda Gyoma,
Szemenkár Mátyás
könyvkereskedő Mezőberény,
Korcok János
könyvkereskedő Endrőd

A méhtenyésztés

alapismeretei, tanítóképzők, intézetek, gazdasági irányú iskolák, méhészeti tanfolyamok, magánosok részére írta:

LAKNER VIDOR

m. kir. méhészeti felügyelő. A műlegutóbb jelent meg a könyvpiaccon 160 oldal terjedelemben, s tanulságos ábrái alapján mindenki rövid idő alatt elsajátíthatja a méhészkedést. A könyv ára füzve 4 P, postadíj 30 fillér. Ezek az összegek lapunk kiadóhivatalának előre beküldendők.

Világmarkás autós motor kerékpár

PNEU

autóalkatrészek

amerikai kocsikhoz,

Citroen összes típusaihoz,

felszerelési cikkek

legolcsóbb beszerzési forrása

Saját érdekében kérjen árajánlatot.

NAGY JÓZSEF

autómobil szaküzlete,

Budapest, VI., Andrássy ut 34.

Tel. Aut. 221—97, 285—63.

Eladni akar

valamit, vegye igénybe a „GYOMAI UJSÁG” filléres hirdetéseit. Egy hasábos 5 cm. magas hirdetés 50 fillér, háromszori közlés 120 P. PUBLIKÁCIÓ 3 sorig 10 fillér. Hirdetéseket felvesz a „HUNGÁRIA” nyomda Kossuth L. u. 64.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1'30 P, Fél évre 2'60 P, Egész évre 5'20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzártá csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés

20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél

15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és

félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Egy miniszterelnöki év.

Gömbös Gyula miniszterelnöki évfordulóját érte el október másodikán. Nehéz, küzdelmes évről van szó, mely nemzetünk életében nem az egymásra következő szürke évek jelentőségével bír, hanem az összes államok létükért folytatott erőfeszítésében sorsdöntő számításba jöhet.

A nemzetek életét egy háborgó tengerhez hasonlíthatjuk. Ezen a tomboló tengeren hánykodik mindenik nemzet hajója. Azok a hajók vannak közelebb a biztonság révéhez, mely nemzetek világos agyú, erős kezű embert tudtak a kormánykerékhez állítani.

A magyar nép csüggedt reménységgel összetartott hajója egy év előtt még reccsegett, ropogott s már elmerüléssel fenyegetett.

A kormányos erős kézzel fogta meg a magyar nemzet hánykolódó hajójának kormányát s határozott célkitűzéssel viszi azt a magyar reménység, a magyar feltámadás révébe.

Gömbös Gyula nemzeti magabizását át tudta vinni reményvesztett nemzetére s gyors intézkedésekkel, a tavalyi rossz termésű év dacára, ha nyomorúságosan is, de kihúztuk az új termésig.

Magyar szokás szerint sok méltatlan bírálat érte Gömbös Gyulát és miniszter társait ez alatt az év alatt. S ha az elmúlt év összegezésében sok érdeme van Gömbös Gyulának, ismét csak magyar szokás szerint, mégis úton-útfélen nekikeseredett, nekiszilajodott, nekirugasz-

kodott lebecsüléseket hallani.

Mind igaz, hogy nincs arány a terményárak és az ipari és kereskedelmi cikkek ára között. Az is igaz, hogy a mai gazdasági élet nem bír el 8 százalék kamatot. A közterhek is súlyosak.

Ebből a sok-sok bajunkból csak úgy tudunk kikecmeregni, ha összefogunk és vállvetett erővel haladunk a felülről megadott irány felé. Hiszen mindannyian egyet akarunk: a magunk és a nemzet helyzetének megjavítását.

Hiába akarja, pedig erősen akarja, Gömbös Gyula az országot a régi határok visszaszerzése felé, a pártoskodás megszüntetése felé vezetni és kiragadni a magyar munkásságot a nélkülözésből, az elhagyatottságból s az elkeseredett magyar mun-

kás nemzetközi „Miatyánk-ját“, mely szerint ott van a hazája, ahol kenyeret kereshet, „Magyar miatyánkka“ változtatni, mely szerint a magyar munkás érdeke is, hogy magyar kenyeret ehessen, mert az idegenben termett kalács a magyar munkás szájában keserűvé válik, míg a közös erővel kitermelt magyar kenyér itthon a boldogság mindennapi kenyérévé válik.

Gömbös Gyula egy évi miniszterelnöksége már biztosíték, hogy rábizzuk továbbra is az országot. Mi pedig álljunk mögéje, mert minél többen támogatjuk, annál hamarabb küzdjük le vele együtt az utunkban álló nehézségeket.

Ez az egyakarató összefogásunk képezi majdan a „Nemzeti Egységet.“ w.

Teherautó is szállíthat vásárosokat.

A minisztérium újból szabályozta a teherautókon való személyszállítást. Erre az új rendelkezésre főleg azért volt szükség, mert a vásárra járó kereskedők és iparosok sérelmeztek, hogy nem szabad teherautókon menniük a vásárra. Most, hogy a teherautóforgalom a MÁV kezébe került, a könnyülések a vásárosok érdekében történtek. A fontosabb intézkedések: a teherautókon személyeket szállítani tilos. Legfeljebb két árukísérő foglalhat helyet. A pótkocsikon egyáltalán nem lehet árukísérő sem. A rendelkezés alól kivétel a vásárra menő, vagy onnan jövő kereskedő és iparos. Vásárra menő teherkocsin kísérőként csak a vásárosok, azok hozzátartozói és személyzete tartózkodhatnak. Ezek részére a teherautó belsejében kell ülőhelyről gondoskodni. Ez a rendelet épen ideje, hogy életbelépett, mert a bizonytalanság miatt sok kellemetlenségük volt a vásárosoknak.

Fizessen előlapunkra

A posta a levéltitok szentségéért.

A kereskedelemügyi miniszter 1928. évi rendelet értelmében eskü és fogadalom letételére kötelezte azokat az alkalmazottakat, akik a posta szolgálatába lépnek. Ebben a rendeletben a felfogadott hírlapkézbesítők, a kincstári és postamesteri hivatalok által alkalmazott faluzó levélhordók, külterületi kézbesítők, továbbá a postahivatalok ellenőrzése alá beosztott tanyai gyűjtő és kézbesítő állomások kezelői fogadalom letételének kötelezettségéről nem történt intézkedés. A kereskedelemügyi miniszter most elrendelte, hogy a fogadalmat ezektől is vegyék ki, mert a hivatali titok és a levéltitok megőrzése érdekében szükségesnek tartja, hogy alkalmazásuk előtt ezek a postai alkalmazottak is fogadalmat tegyenek.

Zöldmező tanfolyam Gyomán.

November 19—26 között lesz a tanfolyam.

Az Alföldi Zöldmező Szövetség a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület Rét- és Legelőjavító Szakosztályával karöltve Gyomán november 19—26 között tanfolyamot rendez, melyre legkevesebb 25 és legtöbb 50—60 hallgató vehető fel.

A tanfolyamon részt vehet mindenki, aki a rét- és legelőgazdálkodás iránt érdeklődik.

A nem helybeli hallgatók a tanfolyam tartama alatt a Szövetség részéről ingyen ebéd és vacsora ellátásban

részesülnek és a helybeli gazdaközönség önként jelentkező tagjainál szállásra lesznek elhelyezve.

Gyoma gazdaközönségének érdeke, hogy gyomaiak is minél többen iratkozzanak be a tanfolyamra és minél többen ajánljanak fel egy-egy vidéki gazdátársunknak lakást. Az ilyen alkalmak sokszor egy életre szóló barátságot hozhatnak.

A tanfolyamra folyó évi október 31-ig lehet jelentkezni.

Nyomtatvány rendelése előtt kérjen ajánlatot a Hungária nyomdától

Szentes mint gabonagyűjtő állomás.

A víziutak kihasználásában Szentesre tervezték egy érlekezlet egy gabonakivitel állomás megépítését, azzal a tervvel hogy az Alföldi Első Gazdasági Vasúthálózatát Békéscsábától Szentesig építenék ki, Szentesen megépítenék a Tiszarakodót, tárházat építenék s ezzel Békésvármegye gabonáját Szentesen át szállítanák.

Ismét egy terv, hogy az olcsóbb viziszállítással viuessük gabonánkat a versenyre. Csak aztán ez a szállítási különbözet a termelők zsebébe, ne másokéba kerüljön.

Csak tisztított magvakat vessünk!

Az utóbbi években sem a vetési célokra használt, sem pedig az egyéb célra forgalomba hozott gabonának megtisztítására nem fordított a gazdaközönség megfelelő gondot.

Ezért sajnós, igen sok helyen észlelhető a szántóföldek nagymérvű elgyomosodása, mely körülménnyel együtt jár a terméseredmények nagymérvű csökkenése is. Bebizonyított tény, hogy a gyommagvak nagymérvű elszaporodásával előállott magán és közgazdasági kár évente több millió pengőt tesz ki, ami kellő eljárással pedig elkerülhető lenne.

A vetőmagvak gondos tisztítása, karöltve a különféle gyomok irtásával, azért is nagy fontosságú, mert ezzel a gazda a mindjobban tért hódító állati kártevők elszaporodását is megakadályozhatja.

Szükséges tehát úgy nemzeti, mint magánérdekből, hogy a földművelő lakosság csak kellően tisztított vetőmagot vessen el, eladásra szánt szemes terményeit pedig kellően megtisztítva hozza forgalomba.

Termés-jelentés.

A földművelésügyi minisztérium termésjelentése szerint, búzából ezidén 24.5 millió mm. rozsból 9.5 millió mm. árpából 7.6 millió mm. burgonyából 21 millió mm. cukorrépából 8.9 millió mm. zabból 3.1 millió mm. termelt. Ezen kimutatás szerint a tengeri kivételével, amelyből 6.1 millió mm.-val kevesebb termelt, valamennyi termény a tavalyinál nagyobb termést adott.

Személyi hír. Pánczél Emil községi főjegyző 2 hti szabadságát f. év október 7.-én megkezdte. Helyettese: Kaió Lajos jegyző.

A gazdaadósságok rendezését, az agrárértékesítés megszervezését, terményárak emelését várják a gazdák

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara folyó hó 1-én vasárnap délután G. Nagy László mezőgazdasági bizottsági elnökele alatti a község háza tanástermében tartotta meg a gyomai első gazdaérdekképviseleti gyűlését.

Varga László mezőgazdasági kamarai titkár tartalmas beszédben ismertette a mezőgazdasági törvényes érdekképviseleti rendszert, a mezőgazdasági bizottságok és mezőgazdasági kamarák feladatát, jog és kötelesség körét s az érdekképviseleti szervek mögé tömörülésre hívta fel a gazdátársadalmat.

Majd ismertette a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarának a földteher és gazdaadósságok rendezése tárgyában a Kormányhoz intézett előterjesztéseit. Kérte a kamara rövidlejárata gazdaadósságoknak hosszulejárata törlesztéses kölcsönökre átalakítását, a kamat, illetve annuitás hátralékoknak az adósságrendezéskor a tőkéhez csatolását, a hátralékos közterhek, adók és illetékek után felszámított kamatok törlesztését s a tőkehátralékoknak 10 évre elosztottan behajtását, az illetékhátralékok egyidejű revíziójával.

Rámutatott a kamara ezen előterjesztésben arra is, hogy a hitelélet és kamatpolitika ezidő szerint sem alkalmazkodik az ország súlyos gazdasági helyzetéhez s olyan intézkedéseket sürget, melyeknek eredményeként az adósoktól szedhető kamat legfeljebb 5 százalék legyen.

Ezután a mezőgazdasági értékesítés kérdéseivel foglalkozott a kamara titkára és részletesen ismertette a debreceni kamarának a Kormány elé terjesztett idevágó javaslatát.

Kérte a kamara a Kormányt, hogy minden erejével törekedjék arra, hogy a magyar agrártermékek külföldre elhelyezése és eladása továbbra is a világpiaci árak feletti áron váljék lehetővé. Törekedjék erre politikai érdekek érvényesítésével, a külföldi hitelezők érdekeinek bekapcsolásával, agrárérdekkü vámpolitikával s a dunai agrárexport államokkal együttműködéssel.

Kérte a kamara a kormányt az agrárcikkek termelői áránál erélyes beavatkozásra. A mezőgazdasági főterményekre a gazdaközönség ellenőrzésének és irányításának intézményes biztosítása mellett: egyedárú-

ságoknak bevezetését, a szövetkezeti értékesítés megszervezésének támogatását, valuta és deviza gazdálkodásunk olyként átfelállítását, hogy a termelők a külföldi eladási ár teljes értékéhez hozzájuthassanak.

Kérte a kamara a Kormányt, hogy a mezőgazdasági termények állatok és termékek belső fogyasztói árának szabályozásával, illetve minimalizálásával és termelői áraknak a fogyasztói árakhoz közelítésével, másfelől a mezőgazdaság terheinek minden vonalon csökkentésével a legsürgősebben segítse elő az agrárról szűkítését.

Kérte végül a kamara, hogy tegye lehetővé a Kormány a közterheknek gabonában fizetését a folyó évi kivételekre nézve is s az adógabona átvételi árát a termelési költség felett állapítsa meg.

A gazdagyűlés egyértelmű helyesléssel vette tudomásul a kamara ismertett javaslatait s elhatározta, hogy táviratilag kéri vitéz Gömbös Gyula miniszterelnököt ezen javaslatok elfogadására s a tiszántúli gazdaközönség sűrűs teljesítésére.

G. Nagy László elnök a közönség gazdaközönsége nevében köszönetét fejezte ki a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarának és kiküldött titkárának a gyomai gazdaközönséggel rendszeres és folyamatos érintkezés felvételéért s egyben felkérte a gyűlésen megjelent gazdákat, hogy a nyolc hét múlva megtartásra kerülő második gazdaérdekképviseleti gyűlésen minél nagyobb számmal vegyenek részt a jobb gazdajövő építésének érdekében.

Békésvármegye népoktatásának története.

Szenikereszty Tivadar Békésvármegye ny. kir. tanfelügyelőjének „Békésvármegye Népoktatásának Története” c. műve a napokban jelent meg (18 képpel, 192 oldal terjedelemben, ára 5 P.) Az illusztris író nem kell külön bemutatni, mert az ifj. 11 évi vezető tanfelügyelői küldetése példás munkássága a sorsosan nehéz időkben atyai meleg szíve, a legfélreesebb tanyakörzetben is ismeretessé tették őt. Egy évtizedet meghaladó szorgalmas munkájának gyönyörű termése

ez a megjelent mű, mely az ilyen tárgyú és feldolgozású könyvek között a legelső a vármegyében, sőt országos viszonylatban is tudomásunk szerint. Megbízható kulfók nyomán, tömör elevenséggel, színesen élvezetes stílusban részletesen ismerteti a vármegye, valamint külön-külön minden egyes község népoktatásának történetét, a legrégebb időktől napjainkig, számot ad a népművelés ügyéről. Így nemcsak a hivatalos pedagógusok, hanem a művelti nagy közönség is gyönyörűséget és sok értékes tanúságot talál könyvében. Kétséget kizáróan megállapítható, hogy könyvének minden sorát a magyar tanügy és a honszeretet lángja hevít, tollát és minden csepp tintáját, melylyel könyvét megírta a magyar fajtánk és a békésvármegyei föld szeretetével itatta át. Becsüljük meg fáradságos munkáját azzal, hogy a kiválóan értékes és hasznos munkát minél számosabban rendeljék meg, ne hiányozzon egy magyar család asztaláról sem, melynek izlész kiállítására a békéscsabai Körösvidék R. t. Jóhírnevét dícséri.

Állatállományunk csökkenése.

Az ország-állatállomány tavaszi összeírásának eredménye szerint állatállományunk számszerűleg bizonyos mértékű visszaesést mutat, nemcsak a háború előtti, hanem a háború utáni évek kimutatásával szemben is. Az idei összeírás szerint a loállomány 819 871 darab, a sertésállomány 1 899 479 darab, a juhállomány 1 056 218 darab és a szarvasmarhaállomány 1 696 615 darab. E szerint az 1932. évi összeírással szemben a loállományunk 3, sertésállományunk 19.6 juhállományunk 12.7 és szarvasmarhaállományunk 6.7 százalékkal csökkent.

Állatállományunk számának állandó csökkenése minden bizonnyal rendkívül szembeötlő és sajnálatos körülmény, de még sajnálatosabb szegényedésünk, ha állatállományunkat az utolsó háború előtti összeírás adataival szembeállítjuk. Az 1911-es még utolsó békebeli állatszámolás a csonka ország területén 896 489 lovat, 3 522 407 sertést, 2 409 000 juhot és 2 149 756 szarvasmarhát mutat ki. A csökkenés a békével szemben szerint lovaknál 8.5, sertésekénél 42.8, juhoknál 56.1 és szarvasmarhánál 21.1 százalékos. A kimutatás az ország állományát csak darabszám

Ön pazarol? Világítson jól és olcsón? Hogyan? Megmondja Lach és Kun

szerint mutatja ki, minőség szerint azonban természetesen semmiféle lámpától nem nyújt. Nagyon féltő, hogy különösen a szarvasmarhaállományunk nem csak szám szerint csökkent, hanem az utolsó esztendőök nagy exportjának hatásaként minőségre is szenvedett.

Kisipari és kiskereskedői hitelakció.

A kisiparosok hitelügyeit eddig az Iparosok Országos Központi Szövetkezete bonyolította le, a kiskereskedők hitel-szükségletének ellátásával pedig kamarai kerületenkint egyes pénzügyintézetek voltak megbízva. Minthogy e hitelnyújtásnál az igénylőknek bankszerű fedezetről kellett gondoskodni, sokan, akiknek kisebb összegű kölcsönre lett volna szükségük, anyagbeszerzés, vagy egyes munkálatok elvállalása céljából, ilyen hitelben nem részesülhettek. A kereskedelemügyi és belügyminisztérium között most a kamarák előterjesztése alapján létrejött a megállapodás egy újabb hiteltípus megteremtésére, amelyből kiskereskedők és kisiparosok három hónapra, legfeljebb kétfőszáz pengőig terjedő kölcsönöket kaphatnak egyszerű váltófedezet ellenében. A kölcsönök nyújtásába a kormány a városokat is be kívánja kapcsolni, oly módon, hogy azon városok kiskereskedői és kisiparosai részesedhetnek ilyen kölcsönökben, amely városok maguk is a tőkeösszeghez a kormány által megállapított kulcs szerint hozzájárulnak. Az erre vonatkozó belügyminiszteri, illetőleg kereskedelemügyi miniszteri rendelet valószínűleg a jövő hét folyamán jelenik meg.

Képviselőtestületi gyűlés

Gyoma község képviselőtestülete 1933 október hó 2-án délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő közérdekű határozatokat hozták.

A Lampel féle malom megvétele ügyében mint-hogy a képviselőtestületi tagok a törvényben előírt számban nem voltak jelen, érdemleges határozatot nem hoztak, azt egy újabb közgyűlés napirendjére tűzték.

Polgári iskola igazgatójának lakás céljára a polgári iskolában 1 szobát átengedtek évi 120 pengő bérért.

A járdaépítési szabályrendelet módosítására Répás Pál közgyűlési tag indítványt nyújtott be. A közgyűlés az indítványt nem fogadta el, hanem utasította az előjáróságot hogy részletes javaslatot terjesszen elő.

A polgári iskola igazgatója az intézet részére tornaterem biztosítása iránt kérelmet terjesztett elő.

Ezek szerint a polg. iskola udvarán levő alsó helyiség volna átalakítandó torna teremmé. Ez azonban oly költséges, hogy a képviselőtestület akként határozott, hogy az ügy csak a számadási év letelte után kerülhet szőnyegre.

A ref. Egyház segélyránti kérelme ügyében a képviselőtestület vegyes bizottság kiküldését kéri, melyben a vármegye, törvényhatóság, község és Egyház képviselői vegyének részt és a vm. szakközegnek bevonásával állapíttassák meg az egyház vagyoni helyzetét s ennek megállapítása után határoz a segély kérés ügyében.

Egypár közmunka hátralék törlése után a közgyűlés véget ért.

Az E. T. K. vasárnap játsza első bajnoki meccsét, 1-én a gyomai T.K.-val játszott barátságos mérkőzést. A játék egy tréningnek felelt meg. A gyomaiak szebben játszottak, mégis az E.T.K. nyerte meg a mérkőzést 2-1 arányban. (féldő 0-0)

Megér annyit a vágy és a remény, hogy 3, 6, 12 vagy 24 pengőt befektessen havonta a m. kir. osztálysorsjátékba?

Sokezer ember: nő, férfi, fiatal, öreg, szegény, gazdag azt állítja, hogy igen és célszerű, mert hol nyerhet ma egyszerre oly óriási összeget, mint az osztálysorsjátékon!

Ennélfogva rendeljen vagy vegyen Ön is még ma egy sorsjegyet bármelyik főárusítónál.

Mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyeresési esélye!

A húzás már f. hó 14-én kezdődik!

Új sorsjáték... új reménység!

Felhívás gazdáihoz!

Kedves Gazdáihoz! Azt hiszem ti is érzitek ezt a mostani nagy gazdasági válságot, de bizonyára lájátok azt is, hogy az a gazda aki tanultabb, jobban ismeri a helyzetet, jobban tud alkalmazkodni, az mégis csak jobban állja a helyét és ha vagyont szerezni nem is tud, de kis gazdaságait megludja legalább őrizni. Hogy a mostani rossz világban és a jövőben is megludja a gazda állni a helyét, ahhoz tanulni kell.

Szeretettel hívom fel a figyelmeket a Téli Gazdasági Iskolákra, melyekbe a tanítás most november 1-én nyílik meg. De csak a téli hónapokat kell az iskolában tölteni, míg máskor mindenki otthon dolgozhat. Felvételnek minden 17 évüket betöltött, írni olvasni tudó ifjak.

Kérem a kedves szülőket ne tarisák vissza tanulni vágyó fiaikat, hanem küldjék őket ezen hasznos iskolába mely kizárólag az ók érdekeit szolgálja.

Nekem módomban van löbb tanulót ingyen elhelyezni az egyik legjobb hírnevű iskolánál, ahol csupán az élelmezésért kell napi 70 fillért fizetni. De ebbe a csekély 70 fillérbe benne van lakás, fűtés, világítás, bútorhasználat, evőeszköz és a koszt napi négyszeri bőséges étkezéssel.

Szeretettel kérem tehát mindazokat akik ezen iskolánál ingyen elhelyezkedni óhajtának, levélben vagy személyesen jelentkezzenek nálam legkésőbb október hó 15-ig.

Bővebb felvilágosítással levélben is szívesen szolgállok.

Fülöp Menyhért
Kondorostanya, up. Kondoros.

Új iskola Endrődön. Hosszú vajudás után 9-én megnyílik a tanító földön lévő iskola. Vasárnap lesz az iskola megál-dása, melyet Csernus Mihály apátplébános végez.

OKTÓBER 6.

A gyászos emlékü kivégzés évfordulója újra felszakítja a nemzet sebeit. A volt osztrák császári felfogás, mely az aradi 13 vértanú kivégzésétől sem riadt vissza, hogy a magyar nép szabadság-vágyát vérbefojtsa, a magyar nemzet történelmében gyászos emléket állított magának a 13 hős meggyilkolásával. Ha akkor okosabbak lettek volna Bécsben, ki tudja, nem-e állnánk ma más-ként?

Igy a magyar nép örökös törrel a szívében kéri számon a volt császári háztól elvesztett 13 vértanúját.

HIREK

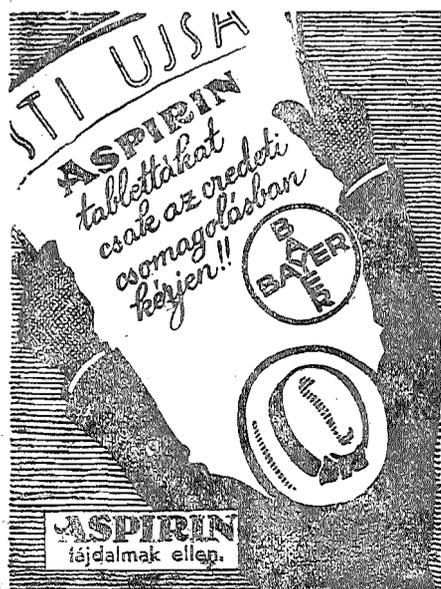
Kitüntetés. A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi Miniszter Ur, Pap Imre gyomai lakos, póhalmi gazdasági cselédel hosszú és hűséges szolgálata elismeréséül oklevéllel és 100 pengő jutalommal tüntette ki. Nevezett részére ezen kitüntető oklevél és jutalom átadása 1933 évi október hó 8-án délelőtt 11 órakor, a község háza nagytermében fog átadni járási főszolgabíró ur által.

Mezőtur hősi emlékművét most vasárnap leplezik le. Az ünnepélyen részt vesz Lázár Miklós igazságügyminiszter is.

A volt 101-es gyalogezredet 50 évvel ezelőtt állították fel és azt Békéscsabára helyezték. Ekkor kapott Békéscsaba először katonaságot. November 5-én lesz az 50 éves évforduló ünnepély Békéscsabán.

Kondoros evangélikus egyháza pályázatol hirdetett jelkészi állása betöltésére.

A bolgár, a szerb és oláh király összejöttek október 3-án és elhatározták, hogy október 10-15 között ismét összejönnek. Már ők is kezdik.

Tildy Zoltán szeghalmi ref. lelkész, a független kisgazdapárt alelnöke, a pénteki megyegyűlésen kijelentette, hogy világnézetileg eggyek a kormánnyal s tulajdonképpen célkitűzéseik is azonosak, csak a megvalósítás módjában van lényeges eltérés a két párt elgondolása között. Kérdezzük: nem lehetne ezt az ellérést összeegyeztetni?

Dollfuss osztrák kancellár ellen merénylőket követelt el egy leszerelt katona, de csak könnyebben sebesült meg jobb karján.

„A királyné rózsája“ Farkas Imre 3 felvonásos daljátéka a Hollerban. Előadják a Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre műkedvelői okt. 14 és 15-én.

Elfogták azt a betörőbandát mely hónapok óta követeli el sorozatos betöréseit Szegéd és környékén. A banda vezére, Homai László, alsóruhában, sebesülten szökött meg.

A teljes vasárnapi munkaszünet ellen tiltakoznak a vendéglősök.

Az angol alsóparlament több tagja nyílt levélben követeli a Népszövetségtől a trianoni békeszerződés módosítását.

A Körös—Tisza—Marosi Ármentesítő Társulat most tartott gyűlésén 27 százalékkal csökkentette az ármentesítő járulékot. Gálerősítési munkákra 590.000 pengőt kér a Társulat a kormánytól.

Megalakult a Tiszavidéki Mezőgazdák Termelő és Értékesítő Szövetkezetének békésmegyei csoportja.

A csehek elvakult dühükben Pozsonyban és Kassán meghamasított népszámlálási adatok alapján a magyar nyelvet, mint hivatalos nyelvet megszüntették. Akik a háború alatt a régi Csehországban jártak emlékezhetnek, az osztrák uralom alatt elnyomott csehnyelvet nem felejtették el a csehek. Milyen rövidlátóak a csehek, ha azt hiszik, hogy a még hátralévő egypár hónap alatt amíg ők a Felvidéken uralkodnak a magyar emberekből kiölhetik a magyar nyelvet.

Röntgen szemü leány. Hilda Attlee 26 éves angol leány különös képessége foglalkoztatja ma a világ tudósait. Ez a leány úgy lát, mint a Röntgen-gépek. Egyszer egy kisbabát fürdetett és egyszerre úgy érezte, hogy átlát a csecsemő testén, hogy látja a csontjait. Később kipróbálta azt a furcsa látóképeségét és kezébe vett egy macskát. Egész csontrendszerét látta. A világ minden tudományos eseményéről 35 év óta hűségesen beszámol Tolnai Világlapja.

Elismerés a tűzoltó testületeknek. Lapunkban annak idején részletesen megemlékezünk a Gyulán lezajlott vármegyei tűzoltó versenyről. A vármegye alispánja, mint a tűzrendészeti hatóság feje azoknak a csapatoknak, amelyek a vármegyei tűzoltó versenyen részt vettek s ott kiváló felkészültséget mutattak fel, elismerésül fejezte ki. Az önzetlen és a vagyonvédelmi szolgálat szempontjából fontos és értékes munkásságért kifejezett alispáni elismerést a csapatok vezénylőinek és a versenyen részt vett tűzoltóknak napiparancsban fogja az illetékes tűzoltó parancsnokság tudomására hozni. Járásunkban a gyomai önkéntes tűzoltó testület részéről alispáni elismerésben.

Szerezze meg Ön is a lehetőségét annak, hogy ne legyen kedvetlen, kilátástalan az élete, hanem reményesége legyen egy szebb élet és boldogabb jövő iránt! Vegyen egy osztálysorsjegyet, önmagának és családjának tesz vele szolgálatot, mert mihelyt sorsjegye van, már meg is szerezte a jóleső reményt, hogy 10, 20, 25, 30, 40, 50, 100, 200, 300 EZER pengőt nyerhessen. 42.000 sorsjegyet sorsolnak ki az új sorsjátékban közel 8 millió pengő készpénzben, tehát szerenése fel! Mindenkinek és mindenegyes sorsjegynek egyforma a nyerési esélye! A húzások október 14-én kezdődnek. A sorsjegyek hivatalos árai: egész 24, fél 12, negyed 6, nyolcad 3 pengő az összes főarúsítóknál.

Anyakönyvi hírek. Elhaltak: özv. Maáczy Györgyné Vajda Eszter 72 éves. Házasságot kötöttek: Mészáros Elek—Gonda Bemadett. Lukács József—Putnoki Piroská. Szilágyi Albert—Wolf Margit. F. Nagy Sándor—Braun Magdolna. Bukovinszki József—Bagi Róza. Születtek: Wolf Mihály, Gruber Lajos, Szilágyi Bálint, T. Kovács László, Gál Ilona, Pardi Róza.

Intimitások a világ legnagyobb démonáról. Marlene Dietrich magánéletéről rengeteg intimitást közöl a Délibáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, színházi beszámolókat, pletykákat, slágerszövegeket, filmriportokat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a kiünő színházi képeslapban. Ára 20 fillér.

Mezőberény villamossági részvénytársasága a Kiss féle malmot szándékozik megvenni.

Kik árulhatnak vidéken is iskolaszereket. A kereskedelmiügyi miniszter a vallás és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg úgy döntött, hogy azokban a községekben, ahol papírkereskedő nincsen, ott a fűszerkereskedő minden külön iparigazolvány nélkül árusíthat iskolai írószereket. Az olyan községekben, ahol papírkereskedő van, csakis iparigazolvány megszerzése esetén foglalkozhatik iskolaiszerek árusításával.

MOZI

Apolló Hangos Mozgó Gyomán.

A mozgósínház szombaton este is tart előadást, melyen a hirdett „Szegény leányt nem lehet elvenni“ vígjátékot kívül újból leadásra kerül szombaton és vasárnap is a „Szívek szimfóniája.“ — Vasárnap csak 2 előadás fél 6 és fél 9 órakor.

Korona Mozgó, Endröd.

Vasárnap az Arany pók című érdekfeszítő bűnügyi drámát mutatja be. Két nagy film lesz műsoron. A másik New-York életét varázsolja elénk egy 24 óráig.

Publikáció.

Farkas József másodprimás még augusztusban elvesztette hegedűjét tokkal együtt a központi református iskola előtt. Kéri a becsületes megtalálót, hogy a neki nélkülözhetetlen kenyérkereső eszközt juttassa vissza hozzá. Ugy a megtalálónak, mint a nyomonvezetőnek 20 pengő jutalmat ad.

Egészen új kaukázusi dió ebédli eladó Horthy Miklós ut 25. sz. alatt. Egy kifogástalan **cserépkályha** és egy vaskályha eladó. Bővebbet dr. Vogel Károly orvosnál. Ugyanott egy fali tükör megvételre kerestetik.

A budapesti Hangya Központ állatbizományi osztálya a gyomai állatszállítását megkezdte. Aki tehát hizott sertést, marhát vagy szopos borjut akar budapesti árfolyamon eladni, az jelentse Áiler Márton téglagyáros, telepkezelőnél. Ugyanott alkuszok felvételnek.

Egy szoba, konyhás lakás vagy egy butorozott szoba kiadó. Horthy Miklós ut 30 szám alatt.

Az Alsórézsi 48-as Olvasókör helyiségében egy üzlethelyiség november 1-re kiadó. Érdeklődők forduljanak az egyet gondnokához.

A „Hangyába“ kiszolgáló leányok felvételnek. Jelentkezni lehet Kovács János ügyvezető igazgatónál.

Cserépkályhák, kandallók és vaskályhák szakszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczi Lajos cserépkályhás-mester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15).

Szép rózsaburgonya nagyobb mennyiségben is eladó. Megtekinthető a Halmagyai gátórháznál Tóth István gátórnél. 1-x.

Iványi Aladár és István cégnél a vetőmag tisztítása megkezdődött. Csak csiraerős vetőmagból várhatunk jó termést.

Egy korcsmai berendezés (u. m. billiárdasztal, borpuld., székek, asztalok, kisebb nagyobb poharak, stb.) jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosítás Mezőberény, Szarvasi-út 7. sz. a. Kolozsi Mihálynál. 1-3.

Konkolyozó trieurók, melyek a vad-borsót is kiválasztják, napibérért Iványi Aladár és István magtáránál kaphatók.

Iványi Aladár és István malmaikban lehet csereőrlést is végezni. A közönség a legjobb kiszolgálásban részesül.

Iványi Aladár és István cég a gabonát mindig a legmagasabb napiáron veszi.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitünő zamatu **kadar bornak** literje 44 fillér.

A gyomai kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság.

2316/1933. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Gyoma-Endrödi Hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja gyomai bej. cég végrehajtónak Cs. Nagy Mihályné P. Kovács Mária végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 1650 P tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. bíróság területén levő Gyoma községben fekvő s a gyomai 865. sz. betétben A. I. 1—2 sor, 1877. és 1878. hrsz. 133 öi és 247 öi területű beltelkes kert és háznak végrehajtást szenvedett nevén álló 1/2 részére 780 P kikiáltási árban, a gyomai 2996. sz. betétben A + 2 sorsz. 9130 hrsz. a. 3 hold 1145 öi területű, végrehajtást szenvedett nevén álló Pusáron levő egész ingatlanra 2229 P 50 fillér kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést: **1933. évi október hó 26. napján d. e. 9 órakor** a tkvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a Gyoma-Endrödi Hitelszövetkezet végrehajtató érdekében a gyomai 865. sz. betétben foglalt 1877. 1878. hrsz. ingatlant a kikiáltási ár felénél, a gyomai 2996. sz. betétben foglalt 9130. hrsz. ingatlant a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban eladni, míg a csatlakozóknak kimondott Bácsy és Társai Bankháza érdekében az árverés alá kerülő ingatlanokat egyenként 2639 P-nél, a fedezeti elv alapján alacsonyabban áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfo-lyammal számított óvadékképes érték-papírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147. 150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.) Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. 1908: LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi június hó 7. napján. Záhonyi s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:
PULUGOR
kiadó.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Turáni vonat.

Mezőtur város a háborúban elesett fiainak emlékére állított emlékmű leleplezésén abban a ritka kitüntetésben részesült, hogy Kormányzónk is részt vett az ünnepélyen.

Október 8-án délelőtt 10 órakor futott be Mezőtur vasúti állomására a magyar nemzet lelkében az államfő egyéniségével összeforrt „Turáni vonat.“

A „Turáni vonat“ időnkénti megjelenése országunk különböző vidékein nem az Államfőnk egy-egy magán-ténykedését, hanem Kormányzónk fontos állami szolgálatát jelenti.

A mezőturi kegyeletos ünnepély kiemelkedő és állami jelentőségű eseménye Kormányzónk beszédének a következő része volt:

„Nemzetünk is csak úgy állhatja meg a népek versenyében a helyét, ha teljes nemzeti egységre törekszünk és kikapcsolunk — különösen politikai életünkből — minden olyan, ma megoldhatatlan kérdést, amelynek taglalása áldatlan, nemzeti erőinket emésztő, az öncélú nemzetre káros pártharcokba sodorja népünket. Ma minden magyar egyetértő, nagy célokat szolgáló erő kifejtésére van szükség.“

Nemzeti életünkben talán sohasem volt annyira szükség az összefogásra, a pártoskodás mellőzésére, mint most, amikor az egyes politikai pártok küzdelme egymással nem egy szürke pártgyőzelem, vagy pártbukás, hanem az ország bukását is jelentheti.

Még egy darabig, csak addig, míg a világhelyzet ki nem alakul, ne csináljunk

pártpolitikát, hanem a politikálásunkban az ország érdekét tekintjük. Mert nem valamelyik párt fogja az országot megvédeni az elmerülés-

tól, hanem mindannyiunk összefogása. De ha pártoskodunk, elérhetjük, hogy a pártok miatt veszíthetjük el a megnyomorított országot is.

W.

Betörők jártak a Békésmegyei Általános Takarékpénztárban

Megfúrták a nagy páncélszekrényt.

Keddre virradó éjszaka betörők jártak a békésmegyei általános takarékpénztárban. A mozihelyiség udvarfelőli ajtaján hatoltak be a mozihelyiség várótermébe és ott kivágták a takarékbba vezető vasrolló zárját, ahonnan bejutottak a bank helyiségébe. Itt hozzáfogtak a nagy páncélszekrény megfúráshoz, de azon csak egyetlen egy

lyukat tudtak fúrni, mert munkájukban megzavarhatták őket. Sem pénzt, sem egyéb értéktárgyat nem tudtak elvinni. A nyomozás megindult a kasszafúrás ügyében s nem árulunk el titkot, ha közöljük olvasóinkkal, hogy az már némi eredményre is vezetett s a közeli napok alatt hurokra kerül a tettes.

Nagy érdeklődés a gyomai zöldmező tanfolyam iránt

A környékbeli községek és a vármegye gazdái élénk érdeklődéssel tekintenek a november hóban tartandó zöldmező tanfolyam elé.

A Zöldmező Szövetség vezetősége mindent elkövet, hogy a tanfolyamon első sorban a legelőtársulatok vezetői, az előljáróságok tagjai, sőt még a pásztorok is vegyenek részt.

Nagy érdeklődéssel kíséri még a tanfolyamot vármegyénk fő- és alispánja is, kik mindketten tanui voltak az áprilisban Békéscsabán tartott első vármegyei zöldmező tanfolyam záróünnepélyén a tanfo-

lyam óriási jelentőségének.

Nem kisebb érdeklődést mutat dr. Pálka Pál főszolgabírónk és Lehoczky Károly gazdasági felügyelő, kik a tanfolyam megszervezése körül máris értékes tevékenységet fejtettek ki.

A gyomai gazdák megértően vették azt a tervet, hogy a tanfolyamon résztvevő vidéki gazdák magánházaknál legyenek elszállásolva. S máris osztálykérdést csinálnak legtöbben belőle, nehogy a gazdák szégyene legyen, ha az elszállásolás körül valami nem sikerülne.

Most kellene a kaszinók

versengését igénybe venni. A tanfolyam külsőségei biztosítására a kaszinók 2—2 tagu kiküldöttéből egy alkalmi bizottságot kellene alakítani s ez a bizottság szervezné meg az elszállásolást, a tanfolyam alatti kirándulásokat a legelőkre és a záróünnepély megtartását.

A gyomai gazdák érdeke lesz, ha a tanfolyam sikerül.

Papp Imre kitüntetése.

Vasárnap, nagy érdeklődés mellett adta át Bakos József főszolgabíró Papp Imre póhalmi gazdasági cselédnek hosszú és hűséges szolgálata érdeméül a Földművelésügyi Miniszter oklevelét és 100 pengő jutalmat. Bakos főszolgabíró a már megszokott közvelelenséggel üdvözölte Papp Imrét.

A Békésmegyei Gazdasági Egyesület részéről Boltizár Miklós titkár köszöntötte Papp Imrét s többi között ezeket mondotta: „A háború utáni évek felső helyről érkezett kitüntetéseinek, elismeréseinek sokkal nagyobb jelentősége, súlya van, mint az azelőttieknek. És pedig azért, mert a felsőbb hatóságok a háború után állt nehéz megpróbáltatások idejét is számonkérlik. Vizsgálják és számonkérlik: nem esett-e csorba a köteles jó tulajdonságokon kívül a legszentebb érzésünkön, a nemzethűségen. Számonkérlik ezt válogatás nélkül minden rendű és rangú honpolgártól. Így kérte számon Papp Imrétől is, ki mindenkor, a legváltásosabb időkben is össze tudta egyeztetni a munkakésztséget, a földesúr iránti ragaszkodást és nemzethűséget.“

Boltizár Miklós nagyhatású beszéde után elénekelték a Hymnuszt s ezzel befejezték a szép ünnepélyt.

Fizessen előlapunkra

Alispáni jelentés

Az október 9-én tartott vármegyei közigazgatási bizottsági ülésen dr. Márky Barna alispáni jelentésében foglalkozott a tervezés alatt lévő új közúti törvénytervezettel, mely szerint, ha az törvény lesz, dacára, hogy az adózók magasabb póladóval lesznek sújtvva, a vármegye utainak fenntartására kevesebb összeget kapunk, mint amennyit eddig a vármegye utaink karbantartására és új utak építésére fordított.

Tehát az alispáni jelentéshez azt fűzhetjük: több utadót fizetünk majd, de az utjainkra kevesebb pénz jut majd mint most.

Az alispán véleménye szerint a Körösvölgy vizeinek hasznosítása kérdésében megindult mozgalomban a vármegye lakossága nem vett úgy részt, amint azt várni lehetett volna. A vármegye minden társadalmi rétegének egyesült erővel kell lámogatni és szorgalmazni a Körösök vizének ül- és önlözésre való felhasználását.

Must irányárok.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara szőlő és borgazdasági bizottsága október 1-én tartott ülésében foglalkozott a kamara elnökségének felkérésére az ideai termésű must árával.

Megállapította a bizottság, hogy az átlagos minőségű comers must ideai árának Hajdú-, Bihar- és Szabolcs vármegyék területén — ahol ma a belfogyasztás a termelést meghaladja — literenként 30 fillér körül kell kialakulnia. A kamara-kerület kedvezőlenebb értékesítési viszonyokkal rendelkező vidékein pedig a cukorfokonkénti árak 1'4—1'6 fillér körül kell mozognia.

Megállapította a bizottság végül, hogy kívánatos volna, ha a termelők a szüretel — amíg a rothadás veszélye nem fenyeget — későbbi időpontra tolnák ki, hogy ezáltal az őszi napfényes időben lényegesen emelkedő cukortartalom képződésének lehetősége elősegíthessék, s ezzel a minőség javuljon.

A budapesti filléres gyors most vasárnap reggel 7'5 órakor indul Gyomárról, Budapestre érkezik 10'18 órakor. Vissza indul 0'40 órakor és Gyomára érkezik 3'31 órakor.

Kiépítik még az idén az endrőd-mezőtúri út békésvármegyei szakaszát

Jövőre Szolnokmegye is kiépíti Mezőtúrtól az utat.

A tervezett endrőd-nagylaposi utat Hunya Dénes tanyájáig befejezték. Amikor az arrafelé lakó birtokosok az út elkészülte feltéti első örömeiket élik, örömmel halljuk, hogy a rendelkezésre álló összegből még az idén megépítik az utat egészen a mezőtúri határig.

Állítólag Szolnokmegye is ígéretet tett már, hogy a tavasszal folytatja az útépítést és Mezőtúrig megépíti az utat. Így tehát ta-

vasszal már össze leszünk kötve Mezőtúrral.

Arról is hallottunk, hogy az endrőd—kondoros—nagy-szénás—orosházai szakaszok kiépítése a következő években szintén megtörténik.

A mezőtúri szakasz előbbi kiépítését az is elősegítette, hogy a Körös hajózhatóvá tételével a Körösön túli részen lakóknak is lehetővé akarják tenni, hogy terményeiket a Körös-höz szállíthassák.

A százegyesek emlékűnepe

Ez év november hó 5-én ünnepli a békéscsabai volt cs. és kir. 101. gyalogezred alapításának 50. évfordulóját. A volt bajtársak nagyszabású emlékűnap keretében emlékeznek meg derék ezredünk dicsőséges muljáról és a rendezőbizottság ezúton is kér minden 101-es bajtársat, hogy rendfokozatra való tekintet nélkül, minél tömegesebben való megjelenésével adjon bajtársi érzésének kifejezést.

Kilátás van arra, hogy a Kormányzó Úr, József főherceg Ő Fensége és a Honvédelmi Miniszter Úr is meg fog jelenni az ünnepségen.

Budapestről az első felhívásra 120 volt 101-es bajtárs jelentette be részvételét, Budapestről filléres gyors indul Csabára, melyet Szolnoktól délre

első állomások utasai is igénybe vehetnek. Az emlékűnapély és az azt követő hangverseny műsorát a rádió helyszíni közvetítéssel fogja továbbítani. A hangverseny művészei és szereplői mind 101-esekből rekrutálódnak.

Gondoskodás történt az olcsó ellátásról is, amennyiben az egy napi elszállásolás, vacsora, reggeli és díszebéd összesen 5'50 P-ért áll a résztvevők rendelkezésére. Csak a díszebéd 1'20 P.

A budapesti bajtársak magukkal hozzák az ezred régi zászlóját is, melyet fényes külsőségek között fogadnak a békéscsabai pályaudvaron.

Részletes tudósítások a jövő vasárnapi számban következnek.

Európa ideai búzatermése.

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentése szerint Európa ideai búzatermése, Oroszországot bele nem értve, 450 millió mázsának felel meg. E szerint az ideai búzatermés 45 millióval több mint a tavalyi, illetve 75 millió mm-val több az utolsó 5 év átlagos termésénél.

A tengerentúli államok búzaterméséről a kimutatás még nem készült el, de a befutott jelentésekből megállapítható, hogy az Egyesült államokban, különösen pedig a legtöbb búzát exportáló Kanadában a búzatermés kisebb a múlt évinél. A világ búzatermése végeredményben kisebb mint tavaly

Miért nem játszik bajnokit az E. T. K.

Erről a kérdésről jövő számban részletesen számolunk be. Már most megjegyezzük, hogy az inrikus egyesület, amely ennek oka, nagyon sportszerűtlenül viselkedett, annak még következményei lesznek. Mi is tudunk egyet másit holmi profiszertű dologról. — Pénz kínálásról. Játékos megfizetésről s. b. Ami az amatőr footballnál nem éppen szabályszerű. Célt ügylátszik mégsem ért, mert az endrői játékosok, dacára a pénztelenségnek, annál amatőröbber, semhogy pénzért elmenjenek máshova játszani. Legalább is egyesek,

Romániában minimálták a búzaárakat.

Bukarestből jelentik: A román kormány rendeletet adott ki, melyben a 75 kg-os buza árát mm-ként 300—305 leiben (10 70 P), a 78 kg-os buza árát pedig 330—380 leiben állapította meg. Amennyiben a búzának az ára ezen összegek alá csökkenne, a fent megállapított legalacsonyabb búzaárakat a kormány intervenció s vásárlások útján fogja biztosítani. A belügyminiszter is rendeletet adott ki, amelyben rámutat arra, hogy a kenyérrák a búza nagymérvű áresése dacára még mindig változatlanul magasak, ezért elrendeli a prefektusoknak és polgármestereknek, hogy a kenyér árát a búza árához mérten hivatalból állapítsák meg.

Építőipari téli tanfolyam kőműves kőfaragó és ácsmesterek képzése Szolnokon.

A szolnoki m. kir. áll. fa és fémpipari szakiskola ezidei építő ipari téli tanfolyamát f. év november hó 3-án kezdte meg. A tanfolyam szervezete és nyert képzés azonos a budapesti felső építő ipariskolán állandósított és hasonló cím alatt tartott tanfolyamával. A tanfolyam november hó-tól március hó végéig tart. A tanfolyam négy évfolyamának elvégzése a kőműves, kőfaragó és az ácsmesteri képzést adja — három éves gyakorlat felmutatása mellett. A tanfolyamon résztvehetnek kőműves, kőfaragó és ácsipari segédek és tanulók. Jelentkezni lehet levél útján és az intézet igazgatóságánál október hó végéig. A tanfolyam vidéki hallgatói az intézet internátusában nyerhetnek elhelyezést. Az ideai tanfolyamon az első évfolyam nyílik meg. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Egy korcsmai berendezés (u. m. billiárdasztal, borpuld, székek, asztalok, kisebb nagyobb poharak, stb.) jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosítás Mezőberény, Szarvasi-út 7. sz. a. Kolozsi Mihálynál. 1-3.

28-án az Uri Kaszinóban

nagy disznótoros vacsora lesz!

Ön pazarol? Világítson jól és olcsón? Hogyan? Megmondja Lach és Kun

Csapadék naptár.

Október	6	7	8	9	10	11	12	Össz.
Társulati székház					5-			
Körösladányi őrház					8-3			
Folyáséri sz.-telep					8-1			
Peresi szivattyutelep					10-5			
Kéthalmi őrház					8-0			
Udvarnok (Roik cs.-ór)					8-0			

MOZIHIREK

APOLLÓ HANGOS MOZGÓ vásárnapi műsorán egy vidám történetet mutat be egy szerencsés ifjúról, aki megnyerte a főnyereményt, egy hathengeres autót.

HATHENGERES SZERELEM a címe ennek a sok vidámsággal megírt szerelmi történetnek, melyben két szerelmes szív mézesheteinek bonyodalmas története van megrajzolva mulatságos helyzetekkel, szellemes fordulatokkal. A kedves melódiájú hangos filmben 3 kitűnő magyar művészt látunk. Kabos Gyulát, Beregi Oszkárt és Dénes Györgyöt. Rendes 2 órai műsor. Előadások fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

MOZINAPTÁR:

Október 19: „Morenó“ Harry Piel hangos detektívdrámája.

Október 22: „Huszármenyaszony“ szerelmi keringő 9 felvonásban. Magyar részletek. Szereplők; Kéri Panni és Komjáthy Gyula.

Október 26: „A varsói bál“ — dráma 9 felvonásban. Főszerepben: Gusztáv Frölich és Charlotte Susa.

Október 29: „Bornési maharadzsza“ (Hindu síremlék).

Korona Mozgó, Endrőd.

Olga Csehova filmet mutat be vasárnap. Címe Az Istenek kegyence. Pazar kiállítású érdekfeszítő film, melyet külön nem kell dicsérni. Mérsékelt helyárak. Jó zene és pontos kezdés. Erre külön felhívjuk a mozilátogatók figyelmét. Érdekes kiegészítő műsor és hirdők.

Gyoma és környékén fűszerüzletekben jól bevezetett helyi

KÉPVISELŐT

keres budapesti cukorka és csokoládé kereskedelmi vállalat könnyen eledható karácsonyi cikkek eladására. Ajánlatok „KARÁCSONY“ jellegére Erdős József hirdelési irodájába, Budapest, Terézkürút 35 küldendők

Eljegyzés. Ocskó-lehotai és bellai Heresuth Kálmán, Békésvármegye vezető kir. tanfelügyelője és neje, Wittman Ilonka leánya, Erzsébet és dr. kökényesdi Papp Bertalan m. kir. ezredorvos f. hó 5-én tartották eljegyzésüket Budapesten. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Műkedvelői előadást rendez október 22-én a gyomai Egyetértés Olvasó Egylet az Udvarnoki Gazdasági Népház ifjúságának közreműködésével. Ez alkalommal színre kerül Rácz Lajos 4 felvonásos népszínműve „A Tévesztőben választanak“. 21-én főpróba. Jegyek már válthatók Bagi Sándor egykori pénztárosnál és Megyeri István kímérőnél.

Albán ünnepély Pesten. Október 4-én a Magyar Nemzeti Szövetség magyar-albán ünnepeket rendezett, melyen I. Zog albán király arcképét is leleplezték. Az ünnepélyen Ormándlaky Waisbecker Antal mondta az ünnepi beszédet.

Vármegyei kertészeti kiállítás és gyümölcsbemutató. Békésvármegye törvényhatósága a Békésvármegyei Kertészeti Egyesület közreműködésével okt. 14—15. napjain Gyulán a Göndöcs kertben kertészeti kiállítást és gyümölcsbemutatót rendez.

Műkedvelő előadás. A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre most szombaton este 8 órai kezdettel műkedvelői főpróbát, 15-én este pedig műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Előadásra kerül Farkas Imre „A királyné rózsája“ című három felvonásos daljátéka. Régi műkedvelők ígérik a biztosítékot, hogy akik elmennek az előadásra, jól mulatnak majd.

Mélyen leszállított árban kaphat gránit, márvány, műkő

SIREMLÉKET

már 30 pengőért is.

Óriási választék! Gyári árban samottéglát és habarcsot, fayence, keramittlapot, stb. Drasche árút. — Nagy gyári lerakat.

Werner Edéné és Tsa cégnél, Békéscsaba, Andrássy ut 27. Bejárat a Belicei u. — Telefonszám 462.

Gróf Wenckheim Dénes dobozi és vészlői földbirtokos október 11-én 72 éves korában Dobozon meghalt.

Anyakönyvi hírek. Október 5—12 ig születtek: Némeih Margit, Nagy András, Nagy László, Uhrin Irén Etel Margit, Szabó Erzsébet, Tóth Margit, Hajdú Eszter Margit, Kelemen Zsuzsanna, T. Kiss Ilona, Klein József, V. Balogh Lajos. Házasságot kötöttek: Gellai Imre—Szilágyi Erzsébet, Wagner Mihály—Schwalm Magdolna, Bogár Imre—Csuvár Franciska. Elhaltak: Nagy András 3 napos. Nagy László 3 napos.

NYILTTÉR*

Felszólítom azokat az egyéneket, akik rólam azt az alaptalan rágalmat híresztelik, hogy én kukoricát loptam és a csősz meg is fogott, de a csősz le akartam kenyerezni, hogy ne jelentsen fel, álljanak velem szembe és tanuk előtt mondják azt, hogy a bíróság elé állíthassam őket. Ne a hátam mögött tapossanak a becsületembe alattomban.

Várom a jelenkezőket. Gyoma, 1933 okt. 9.

Bartótf Mihály
kőműves mester.

* E rovatban közöltekért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivitelen vállalja **SZEMENKÁR MÁTYÁS** könyvkötészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlással készséggel szolgál a „HUNGÁRIA“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

Ha Pestre jön,

okvetlen keresse fel Budapest legújabb, legszebb mulatóját, a

Casanovát

A legnagyobb műsor,

a legszebb nők,

a legjobb zene.

forgó táncparkett

A

Casanova

gyönyörű helyiségei Budapesten, Erzsébet körút 33 alatt várják városunk Pestre utazó közönségét!

Világmarkás autós motor kerékpár **PNEU**

autóalkatrészek

amerikai kocsihoz,

Citroen összes típusaihoz,

felszerelési cikkek

legolcsóbb beszerzési forrása

Saját érdekében kérjen árajánlatot.

NAGY JÓZSEF

automobil szaküzlete,

Budapest, VI., Andrássy ut 34.

Tel. Aut. 221—97, 285—63.

ELSŐ ÚTJA LEGYEN BUDAPESTEN

megtekinteni a most megnyílt

MERKUR

CIPŐNAGYÁRÚHÁZAT

— Rákóczi-út 67. —

hol szeptember végéig még a szembeötlő megnyitási áron

szerezheti be cipőszükségletét. Minden pár saját gyárunkban, személyes felügyeletünk mellett készül.

Selejtecs árút nem tartunk

Telefon: 425—46.

Eladó ház. A volt Fried Géza-féle Bocskay utcai ház 2000 pengő készpénzzel, olcsón, előnyös fizetési és kamat feltételek mellett eladó. Érdeklődők forduljanak Wagner József fakereskedőhöz Gyomán.

Barát Imre (Hősök Emlék-útja 86 szám alatti lakos) ki a gyümölcsstanfolyamot elvégezte, a mindenkori napszámért elvállalja gyümölcsfák elültetését és kezelését.

Fizessen előlapunkra

Mindenféle gabonát legmagasabb napi áron vásárol a FUTURA gyomai telepe WAGNER FAKERESKEDÉS.

A legizgalmasabb bűnügy. London legizgalmasabb bűnügyéről szól a Délbáb új regénye. Szép variéte láncosnők, kinaiak és zseniális detektívek szerepelnek a „Bolondos Geo” című bűnügyi regényben, amelynek közlését ezen a héten kezdi meg a Délbáb. Ezenkívül közel száz kép, budapesti és külföldi rádióműsorok, színházi beszámolók, filmriportok, egyfelvonásos színdarab, sláger-szövegek stb. Egy szám ára 20 fillér.

Casanova és a nők. Az idei pesti szezon nagy eseménye volt Budapest legszebb és legérdekesebb új mulatójának, a Casanovának a megnyitása. Alkalmunk volt látni ezt a minden ízében modern, világvárosi, pompásan, pazarul berendezett szórakozóhelyet s elfogultság nélkül mondhatjuk, hogy a főváros éjszakai életében alig van olyan divatos hely, amely annyira kielégítene minden tekintetben a közönség érdeklődését, mint a Casanova. A Casanovában otthonosan érzi magát a legszolidabb családugyanugy, mint a mulatni vágyó közönség. A Casanova műsorában szebbnél-szebb nők lépnek fel, úgyhogy Budapesten a két fogalom: Casanova és a nők — valósággal egybeforrt. A nagy műsoron, a legjobb zenén, a szolid áron, a figyelmes kiszolgáláson kívül külön vonzóereje ennek az elegáns mulatónak a forgó láncparkett és a ringlispiel. Ha Pestre utazik, okvetlen keresse fel a Casanovát. Felejthetetlen estét szerez magának.

500 pengőt kaptak egy szerencsétlenül járt főmolnár hátramaradottjai. Bösze Pál hahóli (Zala m.) főmolnárt munkaközben halálos baleset érte. Az elhunyt — életbiztosítással kapcsolatosan — előfizelője volt Tolnai Világlapjának és ezért az özvegy, aki három árvaival lámasz nélkül maradt, 500 pengőt kapott a lap kiadóhivatalától. Az összeg átvételét Hahót község jegyzője és bírása is igazolta. Ez az eset is bizonyítja, hogy Tolnai Világlapja milyen kedvezményeket nyújt előfizelőinek, mert mindenki, aki 3 pengő 84 fillérral negyedévre előfizet Tolnai Világlapjára, egy életbiztosítási kötvényt kap.

Hirdetést

lapunk részére felvesz: **Hungária nyomda Gyoma, Szemenkár Mátyás könyvkereskedő Mezőberény, Korcsok János könyvkereskedő Endrőd**

SPORT

Hölgycsapatok bemutatkozása Gyomán

Folyó hó 15-én délután a Gyomai Testező Kör agilis vezetősége ritkán látható sporteseményekkel fog kedveskedni sportpártoló közönségének. Ezzel is igazolni kívánja, hogy megalakulása nemcsak szalmaláng, hanem komoly munkát kíván végezni és minden igyekezettel azon van, hogy életet öntsön a már évek óta alvófélben lévő gyomai sportéletbe.

Költséget és fáradságot nem kímélve, lehozott két igen lelkes hölgycsapatot, akik szép sporttevékenységükkel magukra fogják vonni a gyomai hölgyek figyelmét és igyekeznek ezt a szép sportot megkedveltetni (amit nagy kulturállamokban már régen kultiválnak) és ezzel elérni, hogy rövid időn belül mint vetélytársakat üdvözölhessenek a zöldmezőn.

A hölgycsapatok bemutatkozása barátságos mérkőzés keretében d. u. fél 3 órakor kezdődik.

A Mezőberényi Textil S. C. játékosai: Guth Margit, Székely Margit, Hoffmann Bözsike, Ladányi Juliska, Schultz Marika, Kulich Macus, Rück Julia, Hoffmann Magdus.

A Körösladányi A. C. játékosai: Faragó Böske, Farkas Jócika, Lannert Bözsike, Farkas Teri, Simon Zsuzsika, Sitkey Panka, Tóth Irén, Csák Juliska.

Utána a férficsapatok mérkőzése. Rendes helyáradak.

Reméljük, hogy a gyomai közönség a GyTK vezetőségének fáradozását honorálni fogja azzal, hogy minél számosabban fogják megnézni ezt a ritka sporteseményt.

Publikáció.

Farkas József másodprimás még augusztusban elvesztette hegedűjét tokkal együtt a központi református iskola előtt. Kéri a becsületes megtalálót, hogy a neki nélkülözhetetlen kenyerkereső eszközét juttassa vissza hozzá. Ugy a megtalálónak, mint a nyomravezetőnek 20 pengő jutalmat ad.

Egészen új kaukázusi dió ebédlo eladó Horthy Miklós ut 25. sz. alatt.

Egy kifogástalan cserépkályha és egy vaskályha eladó. Bővebbet dr. Vogel Károly orvosnál. Ugyanott egy falitükör megvételre kerestetik.

A budapesti Hangya Központ állatbizományi osztálya a gyomai állatszallítást megkezdte. Aki tehát hizott sertést, marhát vagy szopos borjut akar budapesti árfolyamon eladni, az jelentse Ailer Márton téglagyáros, telepkezelőnél. Ugyanott alkuszok felvételnek.

Egy szoba, konyhas lakás vagy egy butorozott szoba kiadó. Horthy Miklós ut 30 szám alatt.

A „Hangyába” kiszolgáló leányok felvételnek. Jelentkezni lehet Kovács János ügyvezető igazgatónál.

Az Alsórészi 48-as Olvasókör helyiségében egy üzlethelyiség november 1-re kiadó. Érdeklődők forduljanak az egyet gondnokához.

Cserépkályhák, kandallók és vaskályhák szakzerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jóállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczi Lajos cserépkályhásmeister Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Szép rózsaburgonya nagyobb mennyiségben is eladó. Megtekinthető a Halmagyi gátórháznál Tóth István gátőrnél. 1-x.

Iványi Aladár és István cégnél a vetőmag tisztítása megkezdődött. Csak csiraerős vetőmagból várhatunk jó termést.

Konkolyozó tricourók, melyek a vad-borsót is kiválasztják, napibérért Iványi Aladár és István magtáránál kaphatók.

Iványi Aladár és István malmaikban lehet csereőrlést is végezni. A közönség a legjobb kiszolgálásban részesül.

Iványi Aladár és István cég a gabonát mindig a legmagasabb napiáron veszi.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak** literje 44 fillér.

Butorozott szobát keresek teljes ellátással tisztviselő részére, Máday gyógyszerész.

A gyomai kir. járásbíróház, mint telekkönyvi hatóság.

3278/933. sz.

Árverési-hirdetmény kivonat.

Kistirtokosok Orsz. Földhitelintézete végrehajtónak özv. Rác Jánosné Venczák Anna és Rác Imre végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 772-12 arany dollár tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. jbiróság területén levő Endrőd községben fekvő s az endrői 3035. sz. betétben A I. 1. 2. sorsz. 8948. 8949. hrsz. a. foglalt (ház, udvar, szántó a Varjas dűlően) s 507 ö, illetve 7 hold 689 ö területű ingatlanokból a B. 2 szerint özv. Rác Jánosné Venczák Anna endrői lakos végrehajtást szenvedő nevében álló illetőségekre 1541 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1933. évi október 23. napján d. e. 9 órakor Endrőd község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árban alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX.: t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árban magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: LXI. 25. §.).

Gyoma, 1933 évi július hó 19. napján. Záhonyi sk. kir. jbiró elnök.

A kiadmány hitelül:
Pulugor
kiadó.

Eladó egy 3 lámpás rádió
Cím a kiadóhivatalban.

A gyomai kir. járásbíróház, mint tkvi hatóság.

2435/1933. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Messinger Mór utóda Grosz Zoltán végrehajtónak Kardos Péter és kk. Kardos Julianna végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 723 P tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. jbiróság területén levő, Gyoma községben fekvő s a gyomai 1165. sz. betétben A + 1 sorsz. s 275 hrsz. a. foglalt s végrehajtást szenvedők nevében álló 298 ö területű beltelkes szántóra 3120 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1933. évi november hó 2. napján d. e. 9 órakor a tkvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147. 150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árban magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi július hó 15. napján. Dr. Ladomérszky s. k. kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:
Pulugor
kiadó.

A méhtenyésztés

alapismeretei, tanítóképzők, intézetek, gazdasági irányú iskolák, méhészeti tanfolyamok, magánosok részére írta:

LAKNER VIDOR

m. kir. méhészeti felügyelő. A mű legutóbb jelent meg a könyvpiaccon 160 oldal terjedelemben, s tanulságos ábrái alapján mindenki rövid idő alatt elsajátíthatja a méhészkedést. A könyv ára füzve 4 P, postadíj 30 fillér. Ezek az összegek lapunk kiadóhivatalának előre beküldendők.

Eladni akar

valamit, vegye igénybe a „GYOMAI UJSÁG” filléres hirdetéseit. Egy hasábos 5 cm. magas hirdetés 50 fillér, háromszori közlés 1-20 P. PUBLIKÁCIÓ 3 sorig 10 fillér. Hirdetéseket felvesz a „HUNGÁRIA” nyomda Kossuth L. u. 64.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1'30 P, Fél évre 2'60 P, Egész évre 5'20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzártá csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A Körösvölgyi Vízhásznotító Társulat gyűlése Gyomán

A gyűlésen résztvett Békésvármegye főispánja és Biharvármegye alispánja

Hétfőn délután 3 órára az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat székházában nálunk ritkán látott előkelőségek gyűltek össze. Ekkor tartotta a Körösvölgyi Vízhásznotító Társulat értekezletét, melyen dr. Márky Barna alispán, a Társaság elnöke elnökölt.

A gyűlésen résztvettek: dr. Korossy György főispán, dr. Fráter László Biharvármegye alispánja, báró Urbán Gáspár orsz. gyűl. képviselő — Mezőtur-Mesterszállási Ármentesítő Társulat elnöke, dr. Sebők Elek a Körösvölgyi Vízhásznotító Társulat ügyvezető alelnöke, dr. Jantsovits Emil Alsó Fehér-Körösi Ármentesítő Társulat alelnöke, dr. Schweiger László az Ivánfenéki- és Tisza-Köröszugi Ármentesítő Társulatok alelnöke, Safáry László kir. műszaki tanácsos, a gyulai kir. folyammérnöki hivatal vezetője, ifj. Purgly János földbirtokos, Kienitz Vilmos, Mészáros Zoltán, Király Miklós, Sebestyén János és Bácsy Elek társulati igazgatók, vitéz Botos Gábor kir. főmérnök, a berettyóújfalui államépítészeti hivatal főnöke, Schulek Béla társulati főmérnök, Hatzlhoffer Ferenc és Vertán Emil községi főjegyzők, Szűts Jenő városi műszaki tanácsos, dr. Christján Kálmán bizottsági tagok, dr. Pálka Pál főszolgabíró, Tüköry József és Osmitz Géza földbirtokosok.

Értekezlet a társulat célkitűzéseiről memorandumot készült, melyet a kormánytól mintegy 40 lagnból álló nagy bizottság nyújt át.

A Társulat alapszabálytervezetét dr. Schweiger László alapos vízjogi ismeretei alapján kiváló lelkiismeretességgel, a kiérezhető lárgyszeretetével állította össze. A tervezet körül nívós vita alakult ki, melyben dr. Jantsovits Emil, dr. Sebők Elek, dr.

Schweiger László mini előadó és mások vettek részt. A letárgyalt alapszabálytervezetet egy pár szakasz függőben tartásával — addig, míg a minisztérium ezirányu felfogása ismerhető válik — elfogadták alapul a megalakulásra.

Ezzel a gyűlést este 6 órakor be is fejezték.

* * *

A Körösvölgyi Vízhásznotító Társaság megszületését röviden a következőkben ismerletjük:

Dr. Sebők Elek ügyvéd ez év tavaszán Szarvas alatt a komponát ment Mezőturra. A komponánál éppen rakodott egy uszályhajó s ott megtudta, hogy a hajóra szállított búzáért métermázsánként 1 pengővel kaptak többet, mint a vasúton szállított búzáért.

Nem sokkal ezután dr. Sebők Passauban járt s amint a Dunán nézte az élénk árúszállítást és rakodást, egyszerre ráismert a szarvasi komponánál rakodott uszályra; odament, beszédbe elegyedett az uszály munkásaival és megtudta tőlük, dacára a hosszú, kerülő víziútnak, melyet a Szarvason berakott búza megtett, még mindig olcsóbb mázsánként 1 pengővel, mint a rövidebb vnsúton szállított búza.

Visszajövet dr. Sebők felment a minisztériumokba, kérésére lejöttek vele a miniszteri szakértők, végig beutazták a Körösök vonalait, helyeselték az eszmét, ha társadalmi úton indítják meg a Körösvölgyi hajózáshoz szükséges tőke előteremtését. Tudni kell, hogy az állami programmban a Körösök hajózhatóvá tételét már régebben felvették, de a megvalósítás pénz hiánya miatt nem volt eddig lehetséges.

Sebők doktor ezután dr. Márky Barna alispánt nyerte meg eszméjének és így lépésről lépésre, de elég gyorsan megalakult a nyáron a Körösvölgyi Vízhásznotító Társulat s elnökéül dr. Márky Barna alispánt, ügyvezető alelnökéül dr. Sebők Elek ügyvédet választottak meg.

A Társaság megindulásakor dr. Schweiger László a következő eszmét vetette fel:

Most, amikor az ármentesítő társulatok terhe az állami kölcsönkamot leszállításával lényegesen csökkent, a társulatok abba a helyzetbe kerültek, hogy az eddig fennálló terheik holdanként 44—150 fillérrel csökkentek, így ezt az összeget részben vagy egészben,

tehát újabb megterhelés nélkül

a hajózás megvalósítására fordíthatnák és ezzel az állam segítségére lehelnének a megvalósításban.

Dr. Schweiger László eszméjét a Társulat elfogadta tárgyalási alapul és ezen az alapon kísérli meg végleges megalakulását is.

* * *

Hajózási terv.

A tervezet szerint a Fehér- és Fekete Körös a trianoni határig, a Sebes-Körös Komádig, a Berettyó Berettyóújfalúig, a Berettyó-csatorna Kisújszállás közúti hidjáig lenne hajózhatóvá téve. Hozzávetőleges számítások szerint két nagyobb és két kisebb duzzasztóra lenne szükség, melyek építési költsége mintegy 4 millió pengőbe kerülne. Ezeket a duzzasztókat és a hajózás biztosítására szükséges más munkákat két év alatt mind el lehetne végezni.

A megalakuló érdekltség a szükséges 4 millió pengőt a Transzfer-alapból gondolná kölcsön venni. A kölcsön kamatait 6 százalékkal számítva, 240.000 pengőt kellene évente erre biztosítani. A közületek úján, arányos elosztásban, 100.000 pengőt lehetne megszerezni, míg a még szükséges 140.000 pengőt az ármentesítő társulatok révén, 700.000 holdat számítva, holdanként 20 fillér hozzájárulással.

Előbb már láttuk, hogy a hajón szállított búza egy-egy métermázsáján 100 fillér fuvarmegtakarítást értünk el, tehát a hozzájárulásként tervezett holdankénti 20 fillér ebből bőven kitelne.

* * *

Nagyjából ismertettük a Körösvölgyi Vízhásznotító Társulat célkitűzéseit s örömmel állapítjuk meg, hogy dr. Márky Barna alispán és dr. Sebők Elek ügyvéd vezetése alatt a Körösök és Berettyó mentén működő ármentesítő társulatok legelőbbje lelkesen vesz részt ebben a nagyjelentőségű munkában. Azt is reméljük, a még eddig be nem lépett Körös-Tisza-Maros s egy pár kisebb ármentesítő társulat is hamarosan belépnek a Körösvölgyi Vízhásznotító Társulatba s közös összefogással még a tél folyamán megkezdik az építési munkát.

Hogy mennyire nagy horderejű kérdéstről van szó, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy Korossy főispán is eljött az értekezletre, valamint dr. Fráter László Biharvármegye nagyérdemű alispánja vitéz Botos Gábor államépítészeti hivatali főnökkel.

Jól esett látnunk, hogy az Ivánfenéki Ármentesítő Társu-

lat dr. Schweiger László alelnök, Bácsy Elek igazgató és Schulek Béla főmérnök személyében az előkészítésben értékes munkát fejtenek ki s nagyrészt az ő egyéni érdemüknek tudjuk be, hogy az október 16-iki értekezletet itt tartották meg,

A további fejleményekről időnként tájékoztatjuk olvasóinkat.

Olcsó ruházati akció.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felhívja a gazdaközönség és a mezőgazdasági munkásság figyelmét arra, hogy a mezőgazdasági lakosság olcsó, de jó minőségű ruházati anyaggal ellátása érdekében u. n. olcsó ruházati akció indított.

Az akció lebonyolítása teljesen a szabadkereskedelem útján történik, tehát szükségletét bárki is annál a kereskedőnél, vagy szövetkezetnél szerezheti be, ahol akarja.

Az akció keretében eladásra kerülő összes szövetek fellünő módon meg lesznek jelölve, még pedig a strux anyag és bekecs szövet bélyegzővel, a pamutszövetek pedig az árú egyik oldalán végig beszólt piros-zöld szegélyszálakkal. Ezekből a megjelölésekből a vevők minden szakismeret nélkül is könnyen megállapíthatják, hogy akciós árut vásárolnak, amelynek ára maximálva van, minősége pedig ellenőrizhető.

Az akció áruk kiskereskedői eladási ára nem lehet magasabb alábbiaknál: A bekecs szövet eladási ára 4 P 83 fillérenél, A strux szövet eladási ára 2 P 09 fillérenél, Az inganyag eladási ára nyersen 48'3 fillérenél, Az inganyag eladási ára fehérítve 52'3 fillérenél, Ugyanaz simán kékre, vagy feketére festve 68'6 fillérenél méterenkint.

Hogyan ültessük a gyümölcsfákat? Erre a kérdésre ad feleletet a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a szőlő ültetéséről, a gyümölcsfakarbolineum alkalmazásáról, a mesterséges trágyáról, a magyar gyapottermesztésről. Ismerteti, hogy milyen vidékre milyen gyümölcsfa való stb. A dúsan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. sz.) egy alkalommal díjtalanul küld lapunkra való hivatkozással mulatványszámot.

Elfogták az utóbbi évek gyomai betörőjét.

A temetőben rejtegette a lopott holmikat.

Évek óta űzték Gyomán a lopásos betöréseket, de a tettes nem került kézre. A sok ruhából, kerékpárból, lószerszámból nem került elő semmi, kivéve, amikor tavaly az augusztusi vásárkor felelős szerkesztőnkől ellopott ruhából egy 200 pengős mikádó-kabát és egy sportnadrág került elő az egy hét múlva tartott endrődi vásáron. De a tettes még akkor sem került kézre.

Pár héttel ezelőtt több napig nyomozott Gyomán a szegedi nyomozó osztagtól egy rokonszenves, élénk figyelésű nyomozó s már szerdán megbilincselve hozták Szarvasról az igénytelen kinézésű **Bors Sándor** orosházi születésű, 37 éves mezőkövesdi lakos személyében elfogott betörőt, ki nemcsak Gyomán követte el a sok betöréses lopást, hanem még többet lopott Szarvason.

A helyszíni szemlék alkalmával megmutatta Bors Sándor a helybeli katolikus temetőben az egyik, borostyánnal sűrűn benőtt síron azt a helyet, ahová a lopott tárgyakat elrejtette. Persze ezek a tárgyak nincsenek már ott, azonban mégsem jött ki üres kézzel Bors a temetőből: lopásaiból ottmaradt rozsdás kerékpár abroncsot szorongatott megbilincselte kezében, a kitördelt küllőket a rendőr hozta.

A református ó-temetőben is egyenesen odatalált egy alacsony törzsű, sűrű koronájú fához, mely alatti

egy tavaly lopott kerékpárról találtak még egy pár alkatrészt és régi ujságpapírosokat a Népszavából és Magyarországból. Esetleg ezek az ujságdátumok is igazolják majd, hogy azokon a napokon Bors Sándor itt járt s valakinél tiszteletét tette, persze éjjel körül.

A tolvaj kézrekerítése nem lehetett könnyű feladat, hiszen Mezőkövesden lakott, ahol jóra való, derék embernek ismerték, s ott mint vásári-árús szerepelt és onnan járt ide lopni.

Bemondása szerint a lopott holmik legnagyobb részét a vonaton értékesítette. Dicsekedett is vele, hogy Gyomától Szolnokig el tud adni 5 öltözet ruhát is.

Ez is jellemző népünk felfogására. Ahelyett, hogy ezeket a tolvajokat rendőrkézre juttatnák, megveszik tőlük a lopott holmit, mert potom áron jutnak hozzá. Büntetnének csak meg jól egy pár ilyen „alkalmi vevőt,” hamarabb hurokra kerülnének ezek a jó madarak.

Bors Sándor egyelőre nem veszélyezteteti a ruhátárait és bicikli tulajdonosokat. A már eddig börtönben eltöltött éveire egy pár évet kiérdemelt rekordszámba menő lopásaival.

A társadalom azonban hálásan gondol **Sebe Márton** tiszthelyettesre, ki szívós kitartással, ügyes nyomozással megmentett bennünket egy ilyen veszedelmes tolvajtól, — legalább egyelőre.

kivül a kis juhászok táncát, csacsifuttatást, pásztorbotok felszentelését s reggelig tartó táncot élvezhetnek a résztvevők.

Az 50 filléres birkapörköltet hamisítatlan juhászok főzik majd.

Négy nagy sátor van hivatalva térbeni határt szabni a mulatók jó kedvének, egyben a táncosoknak zárt helyet nyújtani. Lesz külön juhász-sátor is. Enni és inni való tengernyi lesz. 150 darab birka kínálja zsenge húsát, a bort meg vedrekben kínálják.

Aki még nem látott pásztorokat mulatni, azért menjen az ünnepélyre, hogy ezt meglássa; aki pedig már látott, azért menjen, hogy még egyszer lássa s maga is kedvet kapjon.

A zöldmező tanfolyam előkészületei.

Békésvármegye közséigeibe már kikerkezett dr. Márky Barna alispán átirata, hogy minden községből jelentkezzenek a tanfolyamra.

Kívánatos volna, hogy a legelőtársaságok elnökei és minden községből legalább egy pásztor is vegyen részt a tanfolyamon. Ott lehet leghamarább eredményt elérni, hol a pásztort nem kell külön kioktatni a szükséges tennivalókra, hanem a pásztor maga is elvégzi a tanfolyamot.

Azt sem árt tudni a legeltető társaságok vezetőinek, a minisztériumban az a vélemény van kialakulóban, hogy a jövőben legeltető társasági elnök vagy pénztárnok csak az lehet, aki valamelyik zöldmező-tanfolyamot elvégezte.

Dr. Pálka Pál főszolgabíró az olvasókörök vezetőivel szervezi meg a tanfolyam társadalmi részét, s így minden reményünk megvan, hogy ez a tanfolyam nemcsak gazdasági vonatkozásban lesz értékes, hanem társadalmi, gazdaszövetkezési szempontból is nyeresége lesz gazdáinknak és községünknek.

Akik a tanfolyamon részt akarnak venni, szándékukat a községi előljárásnál jelentésük be. A létszám betelével az előbb jelentkezők jönnek figyelembe.

A tanfolyam november 19—26 között lesz.

Pásztor ünnepély.

Fazekas Gábor öreg juhász, ki már a tavalyi Kis-ujszálláson tartott első pásztorünnepen is egyik főszereplője volt az ünnepélynek s az azóta divatba jött pásztor-társadalomnak egyik legfürgébben mozgó tagja, most vasárnap a vásártéren pász-

torünnepélyt rendez. A rendezésben és szereplésben Fazekas Gábor pásztor-társai is tevékenykednek s ha a beköszöntött esős idő el nem rontja az ünnepélyt, 50 fillér belépéssel a vallási áhitat elvégzése után a pásztorélet eredeti bemutatásán

Elsőrangú gyümölcsfát, díszfát, díszcserjét, bokorrózsát, fenyőt, örökzöld cserjét, futónövényt, stb. SZÁLLÍT az állandó állami ellenőrzés alatt álló

Unghváry László
faiskola r.-t.

Cegléd. Budapesti iroda IV., Veress Pálné utca 8. — Képes nagyárjegyzék ingyen.

Mezőgazdasági kartel szervezésére irányuló tárgyalások

Purgly Emil volt földművelésügyi miniszter lakásán, hír szerint bizalmas tárgyalásokat folytat egy mezőgazdaság érdekeit képviselő kartell megvalósítása iránt.

Minden gazda örömmel üdvözölheti ezt a hírt, mert ezek a tárgyalások — ha eredményre vezetnek — a mezőgazdaság helyzetét bizonyára javítani fogják.

Ha a volt miniszter elgondolásait a kormány magáévá teszi — és ezen alakulást anyagilag is támogatni fogja — végre talán megindul a termelés és értékesítés megszervezése is, melynek hiányát az egész gazdaságsadalom, különösen az áralakulás terén, ma súlyosan érzi.

Hirdetmény.

Értesítetik a lakosságot, hogy a községi adóhivatal által a közeljövőben kiadott felhívásra, az adóhátralékosok a kijelölt időben a kijelölt helyre úgy az adóhátralékra felajánlott, mint a végrehajtási eljárás során lefoglalt de fel nem ajánlott búzát, árpát, zabot és tengertől saját költségükön beszállítani és ha szükséges vagyonba rakni lesznek kötelesek.

Csapadék naptár.

Október	13	14	15	16	17	18	19	Össz.
Társulati székház		10				9.5	7	26.5
Körösladányi őrház		18.2				6.5	4.4	29.1
Folyáséri sz.-telep		19				8.3	4.3	31.6
Peresi szivattyutelep		11				10.7	10.8	32.5
Kéthalmi őrház		16				8.2	5	29.2
Udvarnok (Roik cs.-őr)		15				10	5	30.0

Csak kifogástalan minőségű ez évi termésű, egészséges legalább 79 kgr. fajsúlyú száraz, rosiált legfeljebb 2 százalék idegen keveréket tartalmazó őrlehető dohmentes búzát, vagy pedig ahol van lefoglaltva, csak kifogástalan minőségű egyéb gabonát szabad leszállítani, mert az ezen követelményeknek meg nem felelő gabonát nem szabad átvenni.

Vásárolt terményeket csak az szállíthat, akinek nincs saját termése, avagy saját termése nem elegendő a felajánlott mennyiség fedezésére.

A szeptember hó 5-ig felajánlott buza métermázsánként 11 P 50 f-ben, a szeptember 5-től szeptember 20-ig felajánlott buza pedig métermázsánként 11 P-ben, míg a végrehajtási eljárás során lefoglalt buza, és egyéb gabona helyi napi áron lesz adóra vagy egyéb köztartozásra elszámolva.

A Futura megbizottja a beszállított gabonát úgy mennyiségre mint minőségre nézve megvizsgálja és ha ennek megfelelő, átveszi és az átvételről a beszállítónak átvételi elismervényt ad. Az átvételi elismervényt a Futura megbizottján kívül a községi előjáróság két kiküldött tagja is köteles aláírni.

Ha a hátralékos gabonajegymentes búzával nem rendelkezik a felajánlott buza beszállításával egyidejűleg a gabonalevelet is beszállítani köteles.

Ha valaki a felajánlott gabonát nem szállítaná be, ha a

gabona még nem volna lefoglaltva, az azonnal le lesz zárolva. Ha pedig a lefoglalt mennyiség nem lenne beszállítva a lefoglalt mennyiségekre az árverés azonnal ki lesz tűzve és az árverésen lesz értékesítve.

Nyomatékosan figyelmeztetnek a hátralékosok, hogy amennyiben a lefoglalt mennyiségek feltalálhatók nem volnának, úgy ellenük a gyulai kir. pénzügyigazgatóság útján a kir. törvényszékhez a büntető eljárás megindítása végett a feljelentést megtesszük.

Figyelmeztetnek a hátralékosok, hogy amennyiben a terményeket nem a hátralékos, hanem a Futura rakatja be a vasúti kocsiba, a Futura az ezzel kapcsolatban felmerült költségek a gabona térítési árából levonásba hozza.

Kelt, Gyomán, 1933. október hó 19-én.

Dr. Szász Lajos jegyző.

Pályázat.

Nagy vállalat keres **férfi és hölgy irodai alkalmazottakat**, irodaszolgát, portást, munkafelügyelőt, valamint főkövállalataihoz üzletvezetőket. **Havi fizetés 120 pengőtől felfelé.** Levélbeli ajánlatokat, melyhez 5 drb. 20 filléres levélbélyeg melléklendő „Állás” jelige alatt „CENTRUM” hirdetőiroda Nagykőrös, III. Örkényi ut 7. szám, továbbít.

bevéltak a **meghűlés első jeleinél és fejfájásnál.**

HIREK

Bonyodalmak támadtak a gazdaadóssági rendelet végrehajtása körül.

Székesfehérváron is építosztrajk tört ki.

Letartóztattak 4 debreceni orvost, akik elpusztították Földes Piroskát.

Szarvason a fehér pék kenyér ára 16 fillér.

A Nemzeti Bank főtanácsa a kamatláb leszállításáról tárgyal.

Kik árulhatnak vidéken is iskolaszereket. A kereskedelmiügyi miniszter a vallás és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg úgy döntött, hogy azokban a községekben, ahol papirkereskedő nincs, ott a fűszerkereskedő minden külön iparigazolvány nélkül árusíthat iskolai írószereket. Az olyan községekben, ahol papirkereskedő van, csakis iparigazolvány megszerzése esetén foglalkozhatik iskolaiszerek árusításával.

Csemege körte

őszi érésű, féregmentes, kézzel szedett, kapható Máday gyógyszerésznél.

Biztos eredményt ér el ha lapunkban hirdet!

Beszámoló „A királyné rózsája” műkedvelő előadásáról.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre f. hó 14. és 15-én tartott műkedvelő előadása nem a szereplési vágy és a megszokás műkedvelő előadása volt, hanem az önképzés, a játszva tanulás, illetve a szórakoztató közművelés műkedvelő előadása volt.

„A királyné rózsája” műkedvelő előadásával a rendezőség minden anyagi mellékgondolat nélkül a hűség és tökéletesség külső és belső kidomborodására törekedett az erkölcsi siker alapján,

A szereplők minden tagja — kivétel nélkül — teljesen oldotta meg feladatát. Kőszegi Teréz a királyné szerepében tisztes, Vatai Mariska Souzi szerepében bájos, Szilágyi Ilonka Kälthe szerepében talpraesett volt. Pfeifer Márton Nemere báró szerepében nemes, Szalóki Lajos Cibere Gyuri szerepében határtalan, Benke Márton a császári biztos szerepében kedélyes volt. Paraizs László Schwarzemann herceg

szerepében izelől adott a régi császári udvar légköréből; Vatai Imre Scarpinni ballettmeseter a spanyol etikettet jelképezte jól; Ladnai Gábor Hoffbauer erdész szerepében aratott sikert.

Kéri Ilonka, Tólka Teruska, Kovács Mariska, Lechnitzky Ilonka, Gyuricza Böske és Sanyika elragadóak voltak. Varga Károly, Haibach Árpád, Takács Pál, Cs. Nagy Endre, Imre Ferenc, Fattyas János és Bódi József mellékszerepeikben is egyenlő részesei a teljes sikernek.

A Molnár házaspár lelkiismeretes rendezése dicséretet érdemel. Hantzmán Ferenc a Farkasinszki fivérekkel harmonikus és kellemes zenekíséreltet nyújtott. Jó sugó volt Kertész Gizike.

A róm. kath. elemi iskolások kórusa és a levante zenészek közreműködése az egyébként is szép előadás fényét még csillogóbbá tette.

Egy teríték ára 1.20 P. Jelentkezni lehet a tulajdonosnál.

Ezúttal is felhívják a 101-es bajtársak figyelmét, hogy a közeli napokban 101-es emléklapok kerülnek forgalomba, melyek az ezred régi hajtókaszínét (kén-sárga) és a csillagszínét (ezüst) tünteti fel a Károly-csapatkereszt alakú keresztén. Ennek tiszta jövedelme is a szobor céljait szolgálja.

A rendezőbizottság ezúton is felkéri nemcsak a 101-es, hanem az összes 4-es honvéd és népfelkelő bajtársakat, hogy november 5-én reggel 9 órakor, rendfokozatra való tekintet nélkül teljes számban gyülekezzenek a laktanyában, ahonnan zárt menetben vonulnak a pályaudvarra a zászló átvételéhez, onnan pedig a főtéri ünnepséghez.

Négyszázalékos kamat és 3-5 évi türelmi idő.

A minisztertanács határozott a gazdaadósságok rendezése ügyében.

A minisztertanács által elfogadott gazdaadóssági rendelet tervezet alapja hír szerint az egyenlő elbírálás. A rendelet csoportokra osztja az adósságokat. Mindenkire kiterjedő segítség az lesz, hogy a tartozási kamatot leszállítják, valószínűleg 4 százalékra és hogy a kamathátralékokat az adósságok tőkésíthetik. A legnagyobb könnyítés azon-

ban az, hogy mindenféle végrehajtás mezőgazdasági tartozások ügyében felfüggesztendő és az adósságok 3-5 évi türelmi időt kapnak. Természetesen azok a gazdák, akiken semmiféle közbelépés sem segíthet, nem részesülnek a kedvezményekben. A rendelet kiadásával egyidejűleg valószínűleg megtörténik a hivatalos bankkamatláb leszállítás is.

A százegyesek emlékünnepe.

Filléres gyors érkezik Budapestről. A rádió is közvetíti az ünnepélyt.

Mint már megemlékezünk róla, Békéscsaba volt háziezrede, a cs. k. 101. gyalogezred november hó 5-én, vasárnap ünnepli meg alapításának ötvenedik évfordulóját.

A bajtársi találkozóval egybekötött nagyszabású ünnepség sikere annál is inkább látszik biztosítottnak, amennyiben a rendezőbizottságnak sikerült elérnie azt, hogy november 5-én Budapestről filléres gyors érkezik Békéscsabára. Ezzel a vonattal érkezik meg az ezred zászlója is, amelyet fényes külsőségek között vesznek át a 101-es bajtársak a békéscsabai pályaudvaron.

Innen zárt sorokban, volt

tisztjeik vezetése alatt a Ferenc József téren lévő emlékoszlophoz vonulnak, hol dr. Hévey Gyula érsek-helynöki titkár, pápai kamarás, az ezred volt táborigaznoka mond táborigaznoki misét és szentbeszédet.

A békéscsabai Iparos Dalárda éneklél a Hiszek-egyed, mely után dr. Gyöngyössy János 101-esek c. versét szavalja el egy 101-es hadjárta, majd dr. Cselényi Pál v. 101-es főhadnagy, fővárosi bizottsági tag mondja az ünnepi beszédet és helyez koszorút az emlékműre.

Az ünnepséget a Himnusz zárja be.

Délben a Nándor szálló télikertjében díszbéd lesz.

A vármegyei kertészeti kiállítás nagy sikere.

Bár vármegyénk nem kimondottan gyümölestermelő, de áldott földünk gyümölcsben is kitermeli a legkiválóbbat, csak meg kell válogatni a fajtát és szakszerűen kell a fákot, no meg a gyümölcsöt is kezelni. Így adódott, hogy a Gyulán rendezett kertészeti kiállításon olyan anyagot hoztak össze kertészeink, községeink és magánosok, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítette a kiállítás.

Tudtunkkal járásunkban alig egypáran nézték meg a kiállítást. Amennyire ismerjük föld- és kerttulajdonosainkat, ha Gyomán rendeznék ilyen kiállítást, az endrődiek sem jönnének át és fordítva: a gyomaiak sem mennének át Endrődre. Ilyen viszonyok mellett az volna az

egyellen mód, hogy polgárainkat egy kertészeti kiállítás megtekintésére serkentsük, ha itthon rendeznék ilyen kiállítást.

Alakítsák meg gyümölcs és fatermelőink egyesületüket s jövőre már rendezzék is meg a házi kiállítást, mely nem annyira versenyző, mint tanító jellegű legyen.

A gyulai kiállításon szép díjakat osztottak ki s sokan gyönyörködtek a szép kiállításban.

Jön! Jön!

A varsói bál
hangos kémdráma 10 felvonásban.

Mindenféle gabonát legmagasabb napi áron vásárol a FUTURA
gyomai telepe WAGNER FAKERESKEDÉS.

Ön pazarol? Világítson jól és olcsón? Hogyan? Megmondja Lach és Kun

Kormányzói elismerés. A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy Keviszky László kondorosai ág. h. ev. lelkésznek az egyház és a közélet terén sok éven át kifejtett érdemes munkásságáért, Szentkereszty Tivadar ny. kir. tanfelügyelőnek a népoktatás terén kifejtett buzgó és eredményes működéséért elismerését tudni adják.

A magyar egyesületek sorban tiltakoznak a csehek brutális elnyomása miatt, melyet a magyar nyelv ellen elkövettek. Nem lesz meglepés, ha az európai államok közül Csehszlovákia adja be leg hamarabb a kulcsot.

Kérdések, amelyre a tudomány nem tud felelni. Hogyan tudja egy angol asszony légszűrőt nélkül megjósolni a vihart, amikor az idő teljesen tisztaság... Hogyan lehet, hogy egy Ryder nevű svéd embernek fátylával sültögelik a talpát anélkül, hogy baja lenne? Hogyan tudják egyes emberek megmondani, hogy mélyen a föld alatt hol folyik a víz? Ezekre a kérdésekre a tudomány nem tud felelni, de felel Tolnai Világlapja, amely mindig leleplezi a szemfényvesztők trükkjeit.

Vitézi székkapitányi megbízás. Az Osztrák Vilézi Szék vitéz Barabás Emil vk. ezredes. Békésvármegye Vitézi Székkapitányát több mint egy évig kifejtett eredményes működése után, más irányú elfoglaltsága miatt, ezen tisztisége alól felmentette és a székkapitányi teendőket egyidejűleg vitéz Harkay Rezső őrnagyot bízta meg.

Németország kilépése a Népszövetségből még mindig lázas izgalomban tartja a világot s a vélemények erre vonatkozóan nagyon eltérők.

Az életvédelmi osztály adatai szerint a tegelőbb öngyilkos Szászországban volt, a legkevesebb Görögországban. Ausztria a második, Magyarország a harmadik helyen áll.

A budapesti építőiparosok sztrájkolnak. Az is baj, ha nincs munka, az is baj, ha van.

Fizessen elő lapunkra

A vakokat gyámoló magyarországi egyesületek országos elnöksége kéri a közönséget, hogy a most megindított országos gyűjtését, úgy mint a múltban is, szeretettel karolja fel, mert a mai nehéz gazdasági viszonyok között — amikor már több vak gyámoltót család kilakoltatására is sor került — fokozottabban szükség van az áldozatkész magyar közönség megértő jószívére. Az országos gyűjtés az összes magyar vak gyámoltókat érdekeli egyformán szolgálja és abból a magyarországi Egyesületek arányosan fognak részesedni. Az országos elnökség felkéri a hatóságokat és a közönséget, hogy kiküldötteinek hivatalos megbízásáról mindenkor meggyőződjön. Annak ellenére, hogy az országos gyűjtés alig indult meg, mégis — különösen a vidékről — visszaélésekről és más gyűjtésekkel kapcsolatban jogtalanul a „Vakok“-ra való hivatkozással kapott értesítést. Az ilyen visszaéléseket kérjük a hatóságoknak átadni. Felhívjuk a nagyközönség figyelmét, hogy a „Vakok“ hivatalos szervei semmiféle árut (seprűt, kefét, követ, vagy más) ügynökök, vagy házalók útján nem terjeszt és nem terjesztett, azok akik ilyet árúsítanak, a legsúlyosabban visszaélnének a vak gyámoltókkal, illetve azok hivatalos Intézményei nevével.

Állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam nyílik meg leszállított tandíjakkal a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet keretében XI. hó 6-án este fél 7 órakor, az intézet Budapest, VIII., József körút 6. szám alatti helyiségében. Beírás naponta d. e. 9—1 óra között az igazgatósági irodában, ahol a telvételhez szükséges úrlapok a hivatalos órák alatt előzetesen beszerezhetőek. Igazgatóság.

A kasszafurók új stílussal dolgoznak. A jó öreg „Wertheim“ nagyon puha már nekik. Az lbusztól 40 ezer pengőt loptak el Pesten, Derekegyházán Weisz Manfréd birtokán több mint 1000 pengőt loptak el.

Sopron kereskedői bojkollot indítottak a GFB-árak ellen.

Öngyilkosság. Folyó hó 18-án reggel fél 6 órakor a járókelők a mezőberényi vasúti állomás északi átjárójánál a sinek mellett egy 60 év körüli ember holttestére bukkantak, bal karja és lába lóból, jobb lábának feje volt levágva. A kiszállott csendőrség megállapította, hogy az áldozat Balog Ferenc vándorköszörüs, ki telvét belegségének halása alatt követte el.

A színház egy megunt szerető. Ezt mondta betegágyán Fedák Sári annak a rendkívül érdekes interjunak a keretében, amelyet a Délibáb új száma közöl. Ezenkívül pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, színházi beszámolókat, filmriportokat, egyfelvonásos szindarabot, érdekfeszítő folytatásos regényt és száz képet közöl a 84 oldalas Délibáb. Ára Csehslov. 2 ck., Romániában 7 lei, Jugoszláviában 4 dinár, Magyarországon 20 fillér.

Közismert az Aspirin-Tabletták fájdalomcsillapító hatása minden meghűléses megbetegedésnél. De nem mindenki tudja, hogy hamisítványok is vannak forgalomba és gyakran pótszereket is kínálnak megvételre. Hogy magunkat káros ulóhatásoktól megóvjuk, ügyeljünk Aspirin-tabletták vásárlásánál mindig az eredeti „Bayer“ csomagolásra (a zöld szalaggal,) mert csak ebben kerülnek forgalomba az eredeti tabletták.

Német Becsületrend igénylése. Németországban Rentanás alakult, hogy a világháborúban résztvevő magyar bajtársak részére is még Vilmos császár intenciója szerint német háborús emlékérem Becsületrend adományoztassék. Hadiérem karddal és kard nélkül lesz adományozva, asszerint, hogy tüzvonalbeli vagy mögöttes országbeli teljesítményekről van szó. Hadiérem megszerzéséhez szükséges kérvénymintát és egyéb felvilágosítást nyújt válaszbélyeg csatolása ellenében a „Deutsche Ehrenlegion“ magyarországi munkatársának délmagyarországi megbízottja Szeged Vaspálya u. 4. l. 3.

A Társadalmi Egyesületek (TESz) nagyarányú mozgalmat indít az öltözködés megmagyarosítására. Mi is megkezdhetnénk ezt a mozgalmat.

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Herter Mihály és Szilágyi Jolán Imre fia, Gál Imre és Marjai Sára Sára lánya, Wolf Ádám és Szilágyi Ilona József fia, Máton Elek és Márton Róza Róza lánya.

Házasságot kötöttek:

Csikós Lajos és Timár Margit.

Elhaltak:

Kiss Ernést 81 éves, Szeib Józsefné Wagner Mária 34 éves.

MOZI

APOLLÓ HANGOS MOZGÓ

Világsiker a nagy vatikáni film.

A Szentév alkalmából a Pápa támogatásával film készült Öszentségéről és a Vatikánvárosról, amely káprázatos felvételekben tárja elénk a Vatikán világhírű nevezetességeit és több fényes egyházi ünnepséget, amelyet a Szentanya celeprál. A film iránt világszerle óriási érdeklődés nyilvánult meg és annak páratlanul értékes és ritka felvételei miatt. Ez az első film, amelyen Krisztus földi helytartója megjelenik a vásznon és Öszentsége különös engedelmével feltárja szemünk előtt a Valakán elzárt részeit is, ahová még a zarándokok sem léphetnek be. Magyarországon a film Serédi Jusztinián dr. bíboros-hercegprímás magasztos bevezető beszédével került bemutatásra. A film fiadalmas úján városunkba is elkerül. Az Apolló mozgósínház f. hó 25-én csütörtökön külön előadásban mutatja be. Délelőtti 10 órakor ifjúsági előadás, délután 6 és 8 órakor rendes előadás. Előreláthatóan mindenki élni fog az alkalommal, hogy fillérékért egy római zarándokkult felérő felejthetetlen élményben részesüljön.

28-án az Uri Kaszinóban nagy disznótoros vacsora lesz!

A gyomai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

4248/1933. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület végrehajthatónak H. Koyács Gábor (nős volt Vincze Zsófiával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyben a tkvi hatóság a végrehajtási újabb árverést 2300 P. tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő, Gyoma községben fekvő s a gyomai 2557. sz. tkvi betétben A. 1. sorsz. 87. hrsz. 244. öi területű végrehajtást szenvedett nevének álló beltelkes házra 840 P. — a gyomai 5456. sz. tkvi betétben A. 1. sorsz. 4082. hrsz. 781. öi területű végrehajtást szenvedett nevének álló Csepűskertben lévő szántóra 476 P. — ugyanezen betétben A. 2. sorsz. 4083/2. hrsz. 226 öi területű végrehajtást szenvedő nevének álló Csepűskertben lévő szántóra 169 P 50 f. — a gyomai 5455. sz. tkvi betétben A. 1. sorsz. 9723. hrsz. 1. hold 807 öi területű Csergettyűlaposi szántónak végrehajtást szenvedett nevének álló felerészére 376 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1933. évi november hó 13. napján d. e. 9 órakor a tkvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlanokat és pedig a gyomai 2557. sz. tkvi betétben foglalt 87. hrsz. ingatlan a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület végrehajtható érdekében a kikiáltási ár felénél, Fekete Elek csatlakozottnak kimondott végrehajtható érdekében 3070 P-nél, Hartenstein Hermann és fia csatlakozottnak kimondott végrehajtható érdekében 3195 P-nél, a gyomai 5456. sz. betétben A. 1-2. sorsz. 4082. és 4083/2. hrsz. ingatlanokat a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület végrehajtható érdekében a kikiáltási ár 2/3-nál, — Fekete Elek csatlakozottnak kimondott végrehajtható érdekében egyenként 3285 P-nél, Hartenstein Hermann és fia csatlakozottnak kimondott érdekében egyenként 3410 P-nél, — a gyomai 5435. sz. betétben 9723. hrsz. ingatlan pedig a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147. 150., 170. §§; 1908: LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. 1908: LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi szept. hó 19 napján. Sáros k. kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:
PULGOR
kiadó.

Hírdetést
lapunk részére felvesz:
Hungária nyomda Gyoma, Szemenkár Mátyás könyvkereskedő Mezőberény, Korcsok János könyvkereskedő Endrőd

Árverési hirdetmény.

Dr. Dávid László javára 58 P tőke és több követelés járuléki erejéig gyomai kir. járásbíró 1931. évi 2081-21. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1933. évi június hó 9-én lefoglalt 1500 P. becsült ingóságokra gyomai kir. járásbíró fenti számu végzésével az árverés elrendeltetvén, Endrőd, Andrassy u. 6-szám alatt. **1933. évi október hó 23 napjának délelőtti 10 óráján** a bíróság lefoglalt személy autót el fogom adni. Gyoma, 1933. évi október hó 1-én

Fischer Nándor
kir. bír. végrehajtó.

A gyomai kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság.
4294/933. sz.

Árverési-hirdetmény kivonat.

Békésmegyei Ált. Takarékpénztár r.-t végrehajthatónak — Papp Márton (nős Valuska Veronnal) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyben a tkvi hatóság a végrehajtási újabb árverést 1040 P. tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a gyomai kir. jbiróság területén és Endrőd községben fekvő és az endrődi 68. sz. tkvi betétben A. I. 1. sorsz. 1488. hrsz. Papp Márton (nős Valuska Veronnal) nevének álló 233 öi területű Beltelkes hás és udvarra 1050 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1933. évi november 15. napján d. e. 9 órakor Endrőd község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlanokat a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: LXI. 25. §.).

Gyoma, 1933 évi nov. hó 20. napján. Záhonyi sk. kir. jbiró elnök.

A kiadmány hitelül:
Pulgor
kiadó.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivételben vállalja **SZEMENKÁR MÁTYÁS** könyvkötészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlattal készséggel szolgál a „HUNGÁRIA“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

Építőipari téli tanfolyam köműves kőfaragó és ácsmesterek képzése Szolnokon.

A szolnoki m. kir. áll. fa és fémipari szakiskola ezidei építő ipari téli tanfolyamát f. év november hó 3-án kezdi meg. A tanfolyam szervezete és nyert képzés azonos a budapesti felső építő ipariskolán állandósított és hasonló cím alatt tartott tanfolyamával. A tanfolyam november hó-tól március hó végéig tart. A tanfolyam négy évfolyamának elvégzése a köműves, kőfaragó és az ácsmesterei képzést adja — három éves gyakorlat felmutatása mellett. A tanfolyamon résztvehetnek köműves, kőfaragó és ácsipari segédek és tanulók. Jelentkezni lehet levél útján és az intézet igazgatóságánál október hó végéig. A tanfolyam vidéki hallgatói az intézet internátusában nyerhetnek elhelyezést. Az idej tanfolyamon az első évfolyam nyílik meg. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

A méhtenyésztés

alapismeretei, tanítóképzők, intézetek, gazdasági irányú iskolák, méhészeti tanfolyamok, magánosok részére írta:

LAKNER VIDOR

m. kir. méhészeti felügyelő. A műlegutóbb jelent meg a *könyvpiaccon 160 oldal terjedelemben, s tanulságos ábrái alapján mindenki rövid idő alatt elsajátíthatja a méhészkedést. A könyv ára füzve 4 P, postadíj 30 fillér. Ezek az összegek lapunk kiadóhivatalának előre beküldendők.*

Eladni akar

valamit, vegye igénybe a „GYOMAI UJSÁG“ filléres hirdetéseit. Egy hasábos 5 cm. magas hirdetés 50 fillér, háromszori közlés 1-20 P. PUBLIKÁCIÓ 3 sorig 10 fillér. Hirdetéseket felvesz a „HUNGÁRIA“ nyomda Kossuth L. u. 64.

Publikáció.

Farkas József másodprimás még augusztusban elvesztette hegedűjét tókkal együtt a központi református iskola előtt. Kéri a becsületes megtalálót, hogy a neki nélkülözhetetlen kenyerkereső eszközét juttassa vissza hozzá. Ugy a megtalálónak, mint a nyomra vezetőnek 20 pengő jutalmat ad.

Egészen új kaukázusi dió ebédli eladó Horthy Miklós ut 25. sz. alatt.

Egy kifogástalan **cserep-kályha** és egy vaskályha eladó. Bővebbet dr. Vogel Károly orvosnál. Ugyanott egy fali tükkör megvételre kerestetik.

Az **Alsórézsi 48-as Olvasókör** helyiségében egy üzlethelyiség november 1-re kiadó. Érdeklődők forduljanak az egyeslet gondnokához.

Cserép-kályhák, kandallók és vaskályhák szakszerű javítását, átrakását, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váci Lajos cserép-kályhás-mester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Szép rózsaburgonya nagyobb mennyiségben is eladó. Megtekinthető a Halmagyi gátházánál Tóth István gátházánál. 1-x.

Iványi Aladár és István cégnél a vetőmag tisztítása megkezdődött. Csak csiraerős vetőmagból várhatunk jó termést.

Konkolyozó trieurók, melyek a vad-borsót is kiválasztják, napibéért Iványi Aladár és István magtáránál kaphatók.

Iványi Aladár és István malmaikban lehet csereőrleést is végezni. A közönség a legjobb kiszolgálásban részesül.

Iványi Aladár és István cég a gabonát mindig a legmagasabb napiáron veszi.

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitünő zamatu **kadar bórnek** literje 44 fillér.

Bütorozott szobát keresek teljes ellátással tisztviselő részére, Máday gyógyszerész.

Eladó egy 3 lámpás rádió
Cím a kiadóhivatalban.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

BOLDOG

megelégedettséget jelent a szép, csinos esküvői meghívó minden

MENYASSZONY

részére. Rendelje azt meg a Hungaria könyvnyomdában Gyoma, Kossuth Lajos út 64. szám (Wagner fatelep).

Bármilyen nyomtatványra van szüksége, kérjen árajánlatot vállalatunktól. Szolid árainkról és izléses kivitellő munkáról előre is biztosítjuk

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Alföldi népelet.

Népszokások, népviselet, népzene.

Már a gödöllői cserkészvilágtáborozással kapcsolatban rámutattam, hogy a cserkészek nemzetközi táborozásaikkal legjobb ismertetői nemzeti népeletüknek, népszokásaiknak, népviseletüknek és népzenejüknek. Ezt azonban csak nemzetközi viszonylatban értettem. Nemzeti viszonylatban nemcsak a cserkészeknek, hanem minden valamirevaló község társadalmi egyesületeinek is hazafias kötelessége, hogy nemzeti, népi értékeinket, amelyek a nép életében, szokásaiban, ruházkodásában, zenéjében vannak, vagy voltak, felszínre hozza, eredetiségében összeállítva megismertesse itthon, az országban, esetleg külföldön is.

A „Gyöngyös bokréta“ már magában foglalja a Felvidék, Dunántul, Duna-Tiszaköze népeletét, csak a Tiszántul népeletéből hiányzik még az a pár virágszál, hogy teljes legyen a „Gyöngyös bokréta“.

Az alföldi nép életéből bemutatásra alkalmas a szántás, vetés, aratás, cséplés. A kézzel vetés és lóval nyomtatás is felveendő. Asztag és kazalrakás.

A kender tilolása. Fonóka. Szövés. Vászongfőhérités.

Szenteljünk külön fejezetet a „tanyaéletnek“, mint eredeti alföldi különlegességnek — de „cuharé“ nélkül.

A kubikos élet. A szikes földek digózása.

A pásztoréletből a kondás, juhász, gulyás (csordás) és csikós élete.

Esetleg a régi halász- és vadászéletről is megmenthető még valami.

Talán még a földműveléssel kapcsolatos iparban is találunk eredetiséget.

A népszokásokból a családi és társasösszejövetelek: keresztelő, névnap, disznótor, lakodalom és más alkalmi mulatságok szemléltetése.

Mindezek megfelelő nemzeti viseletben, eredeti népdalokkal, népzenevel kerülne bemutatásra. Persze nem történne meg, hogy a juhász foxtrottra cifrázná a csárdást.

Hogy ezekre a népibemutatásokra mennyire alkalmas még az iskolás gyermek is,

hogy a gyermeki báj az ilyen bemutatást mennyire tudja vonzóvá tenni, láttuk vasárnap a Madarász Károly turkevei tanító és felesége be-tanítása szerint szereplő kevi iskolás gyermekeknél.

Akár a Közművelődési Egyesület, akár társadalmi egyesületeink összessége, akár egy csupán erre vállalkozó alkalmi alakulat indítja meg és végzi el ezt az értékes nemzeti munkát, a nyilvános bemutatásra használják ki Gyoma előnyös földrajzi fekvését és az erre nagyon alkalmas vásárterét. w.

GÖMBÖS GYULA

miniszterelnök. Kánya Kálmán külügyminiszterrel Törökországban járt, hol feltűnő szíveséggel fogadták őket. Résztvettek a rodostói Rákócziház felavatásán is. Szófiában a bolgárok ugyancsak lelkesen ünnepelték a magyar vendégeket. Ma, szombaton érkeznek haza.

Megalakult a Zöldmezőtanfolyam szervezősége.

Dr. Pálka Pál főszolgabíró október 24-én délután 3 órára értekezletre hívta a község házához a helybeli gazda olvasókörök elnökeit, Lehóczky Károly gazdasági felügyelőt, Pánczél Emil főjegyzőt és másokat.

Dr. Pálka Pál főszolgabíró a megjelent gazdaolvasókörök vezetőivel ismertette a november 19—26 között Gyomán tartandó Zöldmezőtanfolyam jelentőségét és azt az óhajlását fejezte ki, hogy gazdáink közül minél többen vegyenek részt a tanfolyamon. A részvételre való serkentést az egyes olvasókörök vezetői szorgalmazzák, valamint azt is, hogy az idegen tanfolyamhallgatók elszállásolására minél többen ajánljanak fel lakást, mert a tanfolyamon résztvevő nem gyomaiak ingyenes étkezést kapnak egyúttal, reggeli, ebéd és vacsorával, tehát a

lakást felajánlók csak ágyat adnak egy hétig.

Tekintve, hogy a tanfolyamra jelentkezőket és a felajánlott lakásokat is október 31-ig be kell a központnak jelenteni, abban állapodtak meg, hogy az olvasókörök vezetői legkésőbb most vasárnapon még összeírják a jelentkezőket és hétfőn, október 30-án ezek névsorát átadják Pánczél Emil főjegyzőnek.

Értekezlet szükségesnek tartja még azt publikálni, hogy az ezutáni pásztorfogadásoknál azok előnyben részesülnek, akik a zöldmezőtanfolyamot elvégezték. Tehát ne csak a gazdák iratkozzanak be a tanfolyamra, hanem azok is, akik pásztorok akarnak majd lenni.

Örömmel vettük a hírt, hogy a tanfolyam egyik előadója Lehóczky Károly gazdasági felügyelő lesz.

Tiltakozó gyűlések a csehek magyarüldözése ellen.

Október 22-én, vasárnap, szerle az egész országban, megmozdult a magyar nemzet, politikai pártállásra való tekintet nélkül és hatalmas tüntetéssel hozta a világ tudomására, hogy a vesztüket érző csehek a Felvidéken már a magyar városokban, Kassán, Pozsonyban, Ungvárott ellőrölték a magyar nyelv használatát.

Ahol már megalakult a Reviziós Liga, ott a Liga rendezte ezeket a tiltakozó gyűléseket. Ahol még nincs megalakulva a Reviziós Liga, ott a társadalmi egyesületek megrendezésében tiltakoztak.

Nálunk nem történt semmi. Mi a tiltakozásunkat hallgatással fejeztük ki. Pedig a kerület képviselője is itt volt, politikai sulyt is lehetett volna vinni a tiltakozásba.

Vagy még mindig nem késő?

Hirdessen lapunkban!

Békéscsabán még szárítják a szénát.

Ha Békéscsabáról Gyulára utazik az ember, az öntözött réten takaros szénaboglyákat látni s ahol még nincs boglyában a széna, ott szorgalmasan forgatják, szárítják a szénát.

Ennek láttán elgondolkozik az ember: nekünk Gyomán és Endrődön a Körös mentén szintén lehetne öntözött rétünk, hol mi is kaszálnánk a szénát, nem egyszer egy évben, hanem háromszor, négyszer is.

Ha sok szénát termelnénk, sok állatot tarthatnánk, több trágyát termelnénk, jobb karban tarthatnánk földjeinket, biztosabb volna a termésünk. Több állatból többet adhatnánk el. Igaz, több dolog is volna, de a bevétel is nagyobb lenne.

És így tovább!!!

Földteherrendezés szövetkezet bekapcsolásával.

A földteherrendezés céljából a kormány előtt már több javaslat fekszik, amelyek az ügy pénzügyi megoldásának lehetőségével foglalkoznak, s az első pillanatra ez elégségesnek is mutatkozik. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy egy gazdálkodó legszerényebb megélhetési költségeit, adóit és az esetleg hosszúlejáratú tőkétörlesztéses kölcsönné alakítandó tartozások remélhető legkisebb törlesztési részletét a mezőgazdasági cikkek mai árából képtelenség kifizetni, még akkor is, ha az adósságból engednek is, nyilvánvaló, hogy a kellő alátámasztás nélkül a legkötőbb pénzügyi tervek sem képesek olyan eredményt hozni, amely mindenkit kielégítene.

Éppen ezért, hogy a földteherrendezés mielőbb a teljes sikert mutathassa föl, szükséges a már kész pénzügyi javaslatokat egy olyan szervezettel kibővíteni, amely biztosítani is fogja, hogy azon pénzügyi teljesítmények, amelyek teljesítését a teherrendezés előír, pontosan teljesíteni is fognak, s ez a szervezet nem lehet más, mint a sürgősen felállítandó Magyar Termelő és Értékesítő Szövetkezet, amely minden községben létesítenék, s Központja Budapesten lenne.

A szövetkezetbe kötelessége lenne minden művelés alatt álló föld tulajdonosának belépnie azért, hogy a teherrendezés kedvezményét igénybevevő gazdán segítsen, a többi gazdának pedig jövedelmét annyira emelje, hogy a közel jövőben ne kelljen az ő részükre egy másik földteherrendezési csinálni.

A szövetkezet felállításával egyidejűleg behozatnék a gabonamonopólium, amelynek értelmében az ország területén a saját szükségletet kivéve, csak is a szövetkezet vásárolhat gabonát, tehát nem úgy, amint az régen tervbe volt véve, hogy az állam vásárolja a gabonát, mert szigorúan kellene érvényesülni annak az elvnek, hogy aki a gabonát termeli, az irányítsa a gabona árát és az értékesítését is.

A forgótőke részint a tagok által gabonában fizetendő alacsonyán megállapítandó tagsági díjakból, részint pedig a Nemzeti Bank által nyújtandó nagyobb kölcsönből állítatnék elő, amely kölcsön évről-évre mindig kisebb lenne, mert a tagok tagsági díj befizetésével

állandóan növekedne a saját tőke, s így a befizetések arányában nyerne fokozatosan visszafizetést a kölcsön.

A szövetkezet első feladata a termelés irányítása volna, mert ma az óriási világgazdasági versenyben nem elég minden rendszer nélkül csak termelni, amint azt a verseny nélküli korban dédapáink megtehették, hanem gondosan kutatva a világszükségletet, olyat kell termelniünk, ami a legkiválóbb, s ott kell termelnünk, ahol a kívánt terményt a legkedvezőbb körülmények között termelni lehet.

Ha azt akarjuk, hogy ebben a nagy világgazdasági versenyben, ha nem is győzők, de legalább is egyenrangú felei lehessünk versenytársainknak, feltétlenül szükséges, hogy a kiváló gazda-szakférfiak vezetése alatt álló Központi Szövetkezetnek megadassék az a katonai rendszerű hatalom, hogy a termelés és értékesítés érdekében parancsolólag intézkedhessék. A vidéken, több községnek összekapcsolásával körzetek létesítenének, amelyeknek élén egy-egy *körzeti gazdasági intéző* állana, aki a körzet gazdáinak oktatója, tanácsadója volna, sőt a bajban lévő gazdaságot a szükséghez képest többször is meglátogatná, ahol a helyszínen megadott díjtalan szaktanácsal igyekezne segíteni a bajon, egyébként végrehajtáná a központi utasításait, ellenőrizné az egész termelés menetét, intézné a gazdák adó és biztosítási ügyeit és általában minden intézkedést megtenne abban az irányban, hogy a gazda érdekei megvédessenek.

A szövetkezet második feladata volna a termés értékesítése, amelynek kizárólagos joga a Központot illetné, amely arra törekedne, hogy az eladásra hocsátott termények úgy bel- mint külföldön a lehető legmagasabb áron értékesíteszenek, sőt ha a helyzet és a körülmények indokolják, jogosítva volna egyes terményeket még feldolgozva is forgalomba hozni.

Az értékesítés után jönne a harmadik feladat, amely abban állana, hogy a befolyt vételárból a Szövetkezet a gazda minden felhatalmazása nélkül kifizetné annak összes adóit, biztosítási díjait és az adósság törlesztési részleteit, míg a ne-

talán fenmaradt felesleget a gazdának kifizeli.

Természetesen megeshetik, hogy különböző okokból akadáhat egy-két gazda, akinek gabonaeladási árából a fenti fizetések még akkor sem telnek ki, ha azt a gazda esetleg egyéb jövedelméből megpótolja. Ilyen esetre való intézkedést a földteherrendezés pénzügyi részének kell tartalmaznia.

A szövetkezet tisztviselői díjazásukat részben gabonában, részben pedig az elért eredményhez képest bizonyos jutalékban kapják, ami által a tisztviselő sorsa szorososan hozzá volna kötve a termelő gazda sorsához, s eképpen mindkettő a minél nagyobb eredmény elérése céljából dolgoznak.

A Központ negyedik feladata az volna, hogy állandóan figyelemmel kísérné a Mezőgazdaság által szükségelt cikkek áralakulását, s ha azt találná, hogy egyes cikkek a külföldi árakhoz képest aránytalanul drágák, az árszállítás érdekében közbejárna az illető gyáraknál, ami ha sikerre nem vezetne, joga lenne megfelelő gyárakat felállítani, vagy a szükségelt cikkeket nagy tömegben a külföldön beszerezni, s ezzel a kartellek hatalmát pár nap alatt le lehetne törni.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni azon tényt sem, hogy a mezőgazdaság súlyos helyzetét nem tisztán csak az egyes mezőgazdasági cikkek túl alacsony ára idézte elő, hanem abban nagyon jelentős szerepe van a kartellnek is, akik az ő cikkeiket jóval az előállítási áron felül busás haszonnal adják el ma is, s ugyanakkor a termelők a termelési költségnek sok esetben még a felét sem kapják meg.

A Magyar Termelő és Értékesítő Szövetkezetre tehát sürgősen szükség van, mert mindaddig, amíg az felállítva nem lesz és működését nem kezdi meg, az állam nem kapja meg rendesen az adót, a hitelezők pedig vagy semmit, vagy nagyon keveset kapnak, s a földteherrendezés teljes sikert nem lesz képes felmutatni, pedig mindnyájunk érdeke azt követeli, hogy a magyar gazda mielőbb álljon talpra, mert ez az ország nagy és boldog Magyarország csak a gazdán keresztül lehet.

Dr. Valentinyi Károly.

Az Egyetértés Olvasóegylet műkedvelő előadásáról — helyszüke miatt — jövőheti számunkban számolunk be.

Vallásos estélyek.

A gyomai református egyház elnöksége hitvestvéri szeretettel jelenti a gyülekezet tagjainak, hogy *f. évi október 31-én, kedden* a reformáció emlékünnepén a *vallásos estélyek megkezdődnek* s ettől kezdve minden héten a *keddi napon az iparostanonc iskolában*, III. ker. Jókai-utca és minden *pénteki napon a mirhóháti református iskolában*, I. ker. Baross-utca, lesznek megtartva.

Felkérjük a gyülekezet tagjait, községünk lakosait, hogy ezen vallásos estéken minél nagyobb számmal vegyenek részt. Mindenikünk maga ad számot magáról Istennek! Használjátok a kegyelemből néktek adatott időt lelki épülésre s a hit dolgaiban való erősödésre! Minden kedden és pénteken legyünk ott a vallásos estélyeken!

Megjelent a gazdavédelmi rendelet.

A rendelet a hivatalos lap október 24-iki számában megjelent.

A rendelet 2 éves átmeneti nyugalmat teremt, mely időben bizonyos fizetések ellenében a gazdaadósok védve vannak a végrehajtási lépések és az árverés ellen.

Október 24-től kezdve a régi gazdaadósok kamata 5 és fél százaléknál nagyobb nem lehet.

Akinek adóssága a kataszteri tiszta jövedelem 15-szörösét meghaladja, birtokának „védett birtokká” való nyilvánítását kérheti. Az erre vonatkozó kérést november 30-ig kell az illetékes járásbírósnál kérni. Ezeknél a birtokoknál a kamat 4 százalék. A 10 holdon alóli birtokok tőketartozása is leszállítható.

A rendelet lényeges újítása az, hogy a védett birtokok adóhátralékának 10 éves részletekben való fizetését engedi meg kamatmentesen.

A rendelet gondoskodik arról, hogy a hitelszervezetnek a kamatcsökkentés folytán beálló vesztesége pótolhassék és kamathozzájárulási alapot és tőkétörlesztési alapot létesítt. Ezenkívül a jegybankkal is megegyezés létesült, mely szerint ez 100 millió pengős hitelkeretet bocsát az állam rendelkezésére.

Ön pazarol? Világítson jól és olcsón? Hogyan? Megmondja Lach és Kun

Gyulán ül már községünk tolvaja.

Bors Sándor 45 lopást ismert be.
Gyomán 21 lopást követett el.

A csendőrség befejezte a nyomozást Bors Sándor lopásaiban s 45 lopást bizonyított rá. Ezekből 21 lopást Gyomán követett el.

Bors már a gyulai ügyész-ség fogja s ott várja be, hogy mielőbb megkapja a jól megérdemelt büntetését.

Utólagos értesülésünk szerint a múlt számunkban ismertetett nyomozást azal egészítjük ki, hogy a tulajdonképeni nyomor és személyleírást, sőt a tolvainak a nevét és mezőkövesdi tartózkodási helyét is a gyomai csendőrség nyomozta ki.

Megtudtuk, hogy Bors Sándor évek óta üzletpásait Gyomán és itt tar-

tózkodása alatt nemcsak éjszakait, de nappalokat is töltött részben a katolikus, részben a református ótemetőben. Sőt bevallása szerint a lopott holmikat hetekig rejtgette a temetőben.

Téessék a temetőőröknek szigorú kötelességévé, hogy az egész temetőt minden nap reggel járják be, a sűrűket vizsgálják át, aki idegent a temetőben lát, jót nézzék meg és tegyenek azonnal jelentést a csendőrségnek. Uglátszik, ezek a temetők már a vasúthoz való közelségükkel is alkalmasak a tolvajok búvóhelyeül.

Elhalasztották a százegyesek emlékünnepeit.

Mint a 101-es emlékünnepe rendezőbizottsága Békéscsabáról velünk közli, a Budapestről induló filléres gyors elfolása miatt az emlékünnepeit november 12-re kellett elhalasztani.

Budapestről több mint 300-an jelentkeztek hozzátartozókkal együtt az ünnepélyen való részvételre s így az ünnepély sikere érdekében el kellett azt halasztani.

A rendezőbizottság ez-

úton is értesíti a vidéki baktársakat, hogy a hírdetett hangverseny Békéscsabán november 11-én este lesz megtartva és kéri, hogy 12-én reggel 9 órára a békéscsabai városháza udvarán pontosan gyülekezzenek, hogy onnan a 10. honvéd gyalogezred díszszázada és zenekara kíséretében a 101-es zászló ünnepélyes fogadtatásához a pályaudvarra vonuljanak.

Nyomtatványt

a Hungáriában rendeljen

Csapadék naptár.

Október	20	21	22	23	24	25	26	Össz.
Társulati székház		6			4.0		3.5	13.5
Körösladányi őrház		2.4			4.0		14.0	20.4
Folyáséri sz.-telep		2.6			4.8		8.9	16.3
Peresi szivattyutelep		3.0			5.5		3.5	12.0
Kéthalmi őrház		3.0			3.1		8	14.1
Udvarnok (Roik cs.-őr)		6.0			3.0		3	12.0

Árverési hírdetés.

Folyó évi november 3-án (pénteken) délelőti 9 órakor a gyomai járásbíróóság hivatalos helyiségében

ÁRVERÉSRE KERÜL A SIPOS SÁNDOR-féle Horihy Miklós úton lévő beltelek ház.

Árverezni szándékozóknek kedvező fizetési feltételi biztosít az Endrőd Gyomai Takarékpénztár.

H I R E K

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara állásfoglalása a mezőgazdasági válság ügyében. A tiszántúli mezőgazdasági kamara nov. 5-ére rendkívül gyűlést hívott össze a mezőgazdasági válság megoldásának kérdésében. A kamara állásfoglalása reményt nyújt arra, hogy eredményesen lesz szolgálható az a törekvés, hogy a gazdák jogos kívánsága figyelembe vételessék.

Dr. Temesvári Imre országgyűlési képviselő október 29-én Szeghalmon beszámolóit tart.

Az Endrődi Dalárda november 5-én az ipartestületben díjavaló vacsorát rendez műsorral egybeköve.

Szüreti vakáció. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter az összes állami iskolákban október 29-től november 3-ig szüreti vakációt rendelt el. A felekezeti iskolában a vakáció kiadását a miniszter az iskolák vezetőségének belátására bízta.

Tüntettek a francia adófizetők a kormány új adójavaslati ellen.

Budapesten karácsonyra üzembehelyezik a lakóhegy új rádió leadót.

A méhtenyésztés

alapismeretei, tanítóképzők, intézetek, gazdasági irányú iskolák, méhészeti tanfolyamok, magánosok részére írta:

LAKNER VIDOR

m. kir. méhészeti felügyelő. A mű legutóbb jelent meg a könyvpiaccon 160 oldal terjedelemben, s tanulságos ábrái alapján mindenki rövid idő alatt elsajátíthatja a méhészkedést. A könyv ára füzve 4 P, postadíj 30 fillér. Ezek az összegek lapunk kiadóhivatalának előre beküldendők.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtéssel

ZSIGA

gyermekünk temetésén megjelentek s mérhetetlen fájdalomukat enyhítették, ezúton fogadják hálás köszönetünket.

Papp Zsigmond és családja.

Eladó egy 3 lámpás rádió
Cím a kiadóhivatalban.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivitelben vállalja SZEMENKÁR MÁTYÁS könyvkölészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlattal készséggel szolgál a „HUNGÁRIA“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

Mindenféle gabonát legmagasabb napi áron vásárol a FUTURA gyomai telepe WAGNER FAKERESKEDÉS.

Egyházmegyei tanügyi bizottság. A békésbányai református egyházmegye f. évi okt. hó 19-én tartotta közgyűlését Hódmezővásárhelyen. Ez alkalommal az általános tisztújítás kapcsán az egyes bizottságokat is újalakította. Az egyházmegyei tanügyi bizottságába, mely az összes iskolai kérdéseket tárgyalja, az egyházmegye összes lelkipásztorai közül a következőket választotta meg: **Dr. Godács Imre** hódmezővásárhely-ujvárosi lelkész, **Répás Pál** gyomai elnök lelkész, **Gilicze Antal** szentesi felsőpárti lelkész, **Bakó László** szegedi lelkész és **Balogh Mátys** békési lelkész.

Kérelem a vakok Országos gyűjtése ügyében. A vak gyámoltottak részére az országos gyűjtés jelenti a legnagyobb bevételt. Mégis, amint a múltis számtalanszor megtörtént — a „Vakok” most megindult országos gyűjtésével kapcsolatban, különösen a vidékről — folytonosan panaszok érkeznek az Országos Elnökséghez, hogy lelkiismeretlen egyének más célú működésük közben jogtalanul a „Vakok”-ra hivatkoznak. Pl. Vak gyermekeknek gyűjtenek, amilyen gyűjtés nincs. Ennélfogva a Vakokaj Gyámoltó Országos Egyesület, Budapest, VII. Hermina-ut 7. nyomatékosan felkéri az áldozatkész nagyközönséget, hogy ha valaki a „Vakok”-ra való hivatkozással fordul hozzá, a legalaposabban kegyeskedjék úgy az igazolványából, mint a nála levő ívekből meggyőződnie, hogy az Országos Elnökség hivatalos és „érvényesített” igazolványával van-e ellátva. Az eselleges visszaélésekről kérjük az Országos Elnökséget értesíteni. Egyben a nagyközönség tudomására hozzuk, hogy a „Vakok” hivatalos szervei semmiféle árut (kefét, seprűt, képet, könyvet) ügynökök vagy házalók útján nem terjesztik és nem is terjesztik. Akik ilyeneket állítottak és állítanak, azok a közönséget megtévesztik és a vak gyámoltottakat megkárosítják.

A Gyomai Sakkör okt. 30-iki kezdettel előnyadási sakkversenyt rendez. A verseny kiadási rendszer alapján kerül lebonyolításra. A győztes művészeti kivitelű plakettel nyer. A versenyben a kör tagjain kívül minden Gyomán lakó sakkozó indulhat. Nevezni a központi kaszinó élettermében kellett és a verseny feltételeit tartalmazó iven lehet október 30-án hétfőn este 8 óráig. Az ugyanakkor nyilvánosan megbeszélendő sorsolás után a verseny azonnal megkezdődik. — Elnökség.

Az Alófehértörösi Armenitizáló Társulat választmányára **Kilényi Kálmán** szakaszmérnököt választotta meg.

Gróf Karácsonyi Jenő 72 éves korában meghalt.

Egyházmegyei választás. A békésbányai református egyházmegye október 19-én Hódmezővásárhelyen tartotta közgyűlését s ez alkalommal az általános tisztújítások során **Répás Pál** gyomai elnök lelkész a lelkészi nyugdíjintézet pénztárnokává választotta az újabb ciklusra, a következő tíz évre teljes egyhangú megtiszteléssel s egyben felkérte, hogy a nyugdíjügyi bizottságban az előadói tiszttel is teljesítse.

A gyomai vásár november hó 10., 11. és 12-én lesz megtartva. Pénteken hasított körmű állatvásár, szombaton lóvásár, vasárnap kirakodóvásár.

Unitárius istentiszteletet tart Dévaványán az Unitárius Imaházban okt. 29-én d. u. fél 3 órakor Ferencz József budapesti unitárius missziói lelkész. Felhívjuk helyben és vidéken lakó hűveink figyelmét, hogy az őszi hálaadó urvacSORAOSZTÁSSAL egybekötött Istentiszteleten minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Nőgyesületi munka. A gyomai ref. nőgyesület vezetősége felkéri igen tisztelt tagjait, hogy november 2-án, csütörtökön délután fél 3 órakor, illetve az azon nap délutáni istentisztelet után, szíveskedjenek megjelenni az egyház tanácstermében, mert a nőgyesületi munka ismét megkezdődik. A régi hű munkások jöjjenek megbizonyított hűségükkel s hívjanak újabb tagokat is, hogy a gyülekezet minden asszonya részt vegyen ezen egyházi munkából.

A Nemzeti Munkahét (nov. 11—19) alkalmából nov. 8—22-ig terjedő időben 50 százalékos kedvezményrel lehet Budapestre utazni. A kedvezmény igénybevételéhez igazolvány szükséges, melynek ára 2 P. Ilyen igazolványok a békéscsabai menedzserirodában kaphatók s P 2-20 (ez összeg postabélyegben is beküldhető) ellenében vidékre is elküldik azokat.

Reformációi ünnep. A gyomai református egyház jelenléte szerint október hó 31-én, kedden délelőtt 9 órakor a templomban ünnepi istentisztelet lesz, amidőn a gyülekezet hálát ad a jó Istennek azon drága kegyelmi ajándékáért, amit a reformáció áldásában lelki ajándékul nyert. Az egyház felkéri a gyülekezet tagjait, hogy ezen ünnepi istentiszteleten jelenjenek meg.

A békéscsabai új állomást október 21-én adták át a forgalomnak. A régi vasúti állomásépület 75 évig volt használatban.

Kettős szerencsétlenség. Súlyos kimenetelű szerencsétlenség érte Lehoczki József gyomai gépész fűrészelés közben. Ugyanis a gép fűrésze alá tolya a hasábfát, megcsúszott s a fűrész behatolt a karba és a csontot is majd átvágta. Súlyos sérülésével azonnal autón kórházba szállították. Az autón elkísérte felesége és édesanyja. Visszajövet az autó nekifutott egy fának és a benne ülők is súlyos sérülést szenvedtek. Feleségének üvegszilánk hasította fel a homlokát, édesanyja pedig fején szenvedett ütéstől eredő súlyos sérülést.

Nincs többé szerelmi hazugság! Egy magyar pszichológus: Dr. H. György olyan gépet talált fel, amellyel ellenőrizni lehet, hogy valaki igazat mond-e, vagy hazudik. Ennek a készüléknek — mint a pszichológus mondja — főleg váloperekben fogják nagy hasznát venni, mert megfosztja a világot a szerelmi lóktól. Dr. H. György most fejezte be a furcsa gépet és elmondta, hogy az ötlelet Tolnai Világlapja egyik régebbi számából merítette, amely egy hasonló amerikai kísérletről számol be.

Öt színházi premier. Egy hét alatt öt színházi premieret tartottak Budapesten és ezekről pompás cikkekben és nagyszerű képekben számol be a Délbáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül kifűnő budapesti és külföldi rádióműsorokat, színházi pletykákat, filmriportokat, folytatásos regényt, egyfelvonásos szindarabot és slágerszövegeket közöl a népszerű színházi képeslap. A Délbáb egy száma 20 fillér.

Publikáció.

Egészen új kaukázusi díj ebédlő eladó Horthy Miklós ut 25. sz. alatt.

Egy kifogástalan **cserépkályha** és egy vaskályha eladó. Bővebbet dr. Vogel Károly orvosnál. Ugyanott egy fali tűkör megvételre kerestetik.

Cserépkályhák, kandallók és vaskályhák szakzerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczi Lajos cserépkályhámester Békéscsaba, I. ker. Bányát-utca 1. sz. (1-15)

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak** literje **44 fillér.**

Az Ehrmann-házban egy üzletselység (Krampner-féle) november hó 1-re kiadó.

Nyomtatványt a Hungáriában rendeljen. (Gyoma, Wagner fátelen.)

A gyomai kir. járásbíróág, mint tkvi hatóság.

2693/1933. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Békésmegyei Általános Takarékpénztár Rt. végrehajtónak Czmarkó Ágoston és neje Farkasinszki Mária végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 1200 P. tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. bíróság területén levő Endrőd községben fekvő s az endrődi 2465. sz. betétben A + 1 sorsz. 71 hrsz. 232 öl területű Czmarkó Ágoston és neje Farkasinszki Mária nevére álló beltelkes házra 2530 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1934. évi január hó 3. napján d. e. 9 órakor Endrőd község házában fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlant a Békésmegyei Általános Takarékpénztár Rt. végrehajtató érdekében a kikiáltási ár felénél, Rózsa Miksa csatlakozottnak kimondott végrehajtató érdekében 1740 P-nél, Országos Társadalombiztosító Intézet csatlakozottnak kimondott végrehajtató érdekében 2558 P-nél, dr. Pesti Lipót csatlakozottnak kimondott végrehajtató érdekében 2678 P-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott arányammal számított óvadékképes érték-papírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t.-c. 147. 150., 170. §§; 1908. LX. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegyenlíteni. 1908. LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi szept. hó 11. napján. Sipos s. k. kir. bírós.

A kiadmány hitelűl:
PULUGOR
kiadó.

Építőipari téli tanfolyam közműves kőfaragó és ácsmesterek képzése Szolnokon.

A szolnoki m. kir. áll. fa és fémpipari szakiskola ezidei építő ipari téli tanfolyamát f. év november hó 3-án kezdi meg. A tanfolyam szervezete és nyert képzés azonos a budapesti felső építő ipariskolán állandósított és hasonló cím alatt tartott tanfolyamával. A tanfolyam november hó-tól március hó végéig tart. A tanfolyam négy évfolyamának elvégzése a közműves, kőfaragó és az ácsmesteri képzést adja — három éves gyakorlat felmutatása mellett. A tanfolyamon résztvehetnek közműves, kőfaragó és ácsipari segédek és tanulók. Jelentkezni lehet levél útján és az intézet igazgatóságánál október hó végéig. A tanfolyam vidéki hallgatói az intézet internátusában nyerhetnek elhelyezést. Az ideai tanfolyamon az első évfolyam nyílik meg. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Csemege körte

őszi érésű, féregmentes, kézzel szedett, kapható Máday gyógyszerésznél.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Halottak napja.

Legalább egy napon, minden évben, jól esik látni, hogy az embereket egy tiszteletreméltó, nemes érzés, az elhalt hozzátartozók iránti kegyelet tölti el s viszi ki november hó első napján a temetőbe. Ezen a napon letarolják a kertek őszi virágait s egy napra, egy éjszákára élővirággal és kegyeletet leróvó emberekkel lesz teli a temető.

Ebben a halottaknak szentelt verőfényes napban mennyi költői, mennyi emberi hangulat van!

A halál fagyosságát, az elmulás komorságát a temetőkben nyüzsgő sokaság, a sírokra elhelyezett friss virág, az arcokon a kegyelet leróvása után látható megnyugvás, olyan, a nyugtalan napi élettől elütő hangulattal tölti el az embereket, ezt az emberi külső kifejezést csak „Halottak napján“ látni a temetőből hazajövő embereken. Mennyi jó szándékkal, nemes elhatározással megy haza a legtöbb ember a temetőből...

Talán nem is hibásak azok, kik a temetői áhítat után a zajló életben gyengék lesznek és az életnyújtotta eszményekig nem jutnak el, mert a sovány napi kenyér és szegényes ruházatkodás megszerzése minden erejüket igénybe veszi s amikor ezeken túl eszmények után kellene törekedni, ezekre már nem marad erő. Ha idő volna is, a szűkösen élő ember az éhségen és fázáson át látja az életet. Az éhes gyomor és didergő test pedig a jólakáson, a felmelegedésen ki-

vül másért nem tud lelkesedni.

A temető áhítata a dús-kálót, a nélkülözöt egyik legnemesebb emberi érzésben, a kegyeletben igazán emberivé tudja tenni. a temetőből hazajövő embereket mind meglehetne nyerni eszmények támogatására.

Szinte azt lehetne mondani: ha az emberek többször járnának a temetőbe, nemesebben gondolkoznának.

A családok a volt család-fenntartó és családtagok emlékéket ápolják. Ne várja az a szülő, hogy majdan gyermeke az ő sírját felkeresse, ki nem jár ki évente vagy a halálévfordulón vagy Halottak napján elhalt szülei sírjához gyermekével.

Az intézményeknek kötelessége, hogy a községi, társadalmi vagy szakmai életben kimagaslott emberek sírjánál nemcsak azok emlékének áldozzon, hanem az élőknek biztatást nyújtson, hogy érdemes a közért dolgozni és még halálukban is megbecsülik a közért munkálkodókat.

Azt kellene hinni, temetőinkben nem pihennek olyan, a kortársaik közül kivált emberek: papok, tanítók, iparosok, gazdák és mások, kiknek sírját legalább egyszer évente ne volna kötelessége az intézményeknek felkeresni!

Még mindig nem késő elhalt kiváló embereink emlékéket intézményesen ápolni. w.

A községi gazdasági népiskola bemutatója

Értékes gyümölcskiállítás.

Október 29-én és 30-án tartotta meg a Gazdasági Népiskola a gyakorlótéren termelt gazdasági termelvényeiből tanulságos bemutatóját és kóstolóját.

A sokat bírált és kigazdánk szemén át még mindig lekicsinyelt gazdálkodású Gazdasági Népiskolánk hivatása magaslatán álló igazgatójával és tanítónőjével ismét olyat és annyit nyújtott, hogy a kétkedők előtt vitéz Pajor Gyula igazgató és Biró Teréz szakitanitónő lelkes működésének nemcsak gyakorlati haszna elvitathatatlan, hanem tanügyi szempontból is méltánylást, elismerést érdemelnek közönségünk től. S ha már a nehezen megszerzett „gazda tekintély“ az iskola termelvényein át elérelett, a szakitanitók nagyszerű érzéké-

vel évenként rendezett előadások és most a bemutatóval megrendezett kiállítás a szép számmal ellátogatott érdeklődők biztatásával nemcsak feljogosították a szakitanitókat, hanem most már követelik, hogy a jövő évben a gazdák, gyümölcsstermelők, konyha- és virágkertészek bevonásával állandósítsák a hasonló bemutatókat, hogy egyrészt gyönyörködhessünk a szép és nemes termelvényekben, másrészt egyenesen a termelőktől szerzhessük be a vetőmagot, csemetéket palántákat, valamint a fogyasztásra szükséges legzamatosabb termelvényeket.

Másik praktikus eszméje a bemutatónak az volt, hogy a konyhaművészet inycsiklandó ravaszságait érzékeltették. Aki a ragyogó fehérre terített igaz-

galói szoba barátságos kínálkozásának nem tudott ellentállni, az a héjában sült vajas krumplival, burgonyából készült sárgarépával, hamis tojással, krumplis pogácsával, rántott burgonyával, burgonya tortával, no és a szívélyes kínálással nem tudott beletelni. Hanem erre a sovány sorozatra Kner Izidor bátyánk pocosi nektárja annyira büszkévé dagasztotta patrióta kebelünket, szerencse, hogy azt a bizonyos viaszkot a spanyolok már felalálták és így a pillanatnyi felbuzdulásban a kiállítók dicséretében odalyukadtunk ki, hiszen a mi áldott gyomai talajunk szaktudás és szorgalom hozzáadásával olyan gyümölcsöt, magot, virágot termel, amilyennel a legkényesebb igényű embereket is ki lehet elégíteni. Máday Aladár almái, Fekete Gábor körtei, Kruchió László sárgarépái a már elért eredményi szemléltették, a Gazdasági Népiskola és Nagy Benedek községi kertész inkább oktató irányú. de egyben a hozamot is feltűnítő termelvényei is csupa dicséretet érdemelnek.

Ha szép számmal is látogatták a bemutatót, még mindig nagyon sokan hiányoztak onnan, ezért azt kérjük vitéz Pajor Gyula igazgatótól rendezze meg hamarosan még egyszer, esetleg kiterjesztve, ezt a bemutatót, de a kiállítás napját dobszóval is tudassák, hadd nézhessük meg még egyszer szülőközségünk híres termelvényeit.

Közgyűlés

Gyoma község képviselő-testülete 1933 évi november hó 4-én délelőtt 9 órakor, a község háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése bejelentése. Jövőhagyott határozatok bemutatása. Lampel féle malom megvétele. Villanyáramdíj leszállítási ügye. Körösök hajózháló-

**Ön pazarol? Világítson jól és olcsón?
Hogyan? Megmondja Lach és Kun**

vá tétele. Koncsek József kérelme fiának szegényházbaváló felvétele érdekében. Máv. Üzletvezetőség a gabona utáni vámtétel leszállítását kéri. Gyepmesteri telepre kivitt ebek ellátási díjának újbóli megállapítása. Kényszervágot állatok doboltatási díjának szabályozása. Főjegyző kérelme az Osváth féle teleknek hasznosítása tárgyában. Házipénztár 1933 évi költségvetésében egyes fejezeteknél mulatkozó szükségletek fedezéséről határozat hozatal. Matolyák Miklós kérelme a községi kötelekbe való felvétel kilátásba helyezése iránt. Egy kisegítő irodai munkakerőnek 3 óra törlendő alkalmazása. Közsegélyezés iránti kérelmek.

Zöldmező értekezlet.

November 5-én, most vasárnap délután 2 órakor a község háza kistanácsstermében dr. Pálka Pál fősztolgabíró elnökele alatt értekezlet lesz, melyen résztvesznek: Freymann István országos főtitkár Budapestről, Lehoczky Károly gazdasági felügyelő, Pánczél Emil főjegyző, Kató Lajos jegyző, Nagy Károly, Putnoki Antal Erdős Antal legelőgazdák és azok akik a tanfolyamra jelentkeztek, és pedig: a *Központi Polgári Körből*: Oláh István, Kiss Antal, Oláh László, Kruchió Imre, Lukács László, Molnár Albert, Bogár Mihály, Nagy Mihály, Kovács Benedek, Kéri Gyula, Béres Mihály; *Kisréti Olvasókörből*: Vincze Endre, Kruchió István, Szilágyi László; *Németvárosrészi Olvasókörből*: Békési László, Weigert Mihály, Kruchió Sándor; *Községi Előljárásgnál*: H. Kovács Endre, ifj. Kovács Gábor, Weigert András; *Egyetértés Olvasókörből*: ifj. Kruchió László, ifj. Kruchió Gábor, Kruchió Gyula, ifj. Csath Imre, ifj. Veres Sándor, ifj. B. Kiss János, Kádár Elek, Nagy Albert, É. Kis Lajos, Szabó Imre; az *Alsórészi Olvasókörből*: Kruchió Lajos, Putnoki Mihály, Bácsi László, Marjai László.

Közművelődés

A Gyomai Közművelődési Egyesület keretében eddig Fehér István tanár, Dr. Legeza Tibor, Kner Imre, Szóke Ferenc ig. tanító és Nyisztor Péter tak. pénztári igazgató tartottak értékes népművelési előadásokat. A következő szerdai napok előadói: Tiba András nov. 8-án a 48-as Olvasóban, Dr. Legeza Tibor nov. 13-én az Ipartestületben, Kner Imre

nov. 22-én a Németvárosrészi Olvasóban. A műsor szórakoztató részében nov. 8-án másodszer kerül színre Molnár Gyula „Ki viseli a nadrágot” című parasztkomédiája: Laky Sándor, Kovács Mariska,

Molnár Gyula, Szabó Lajos és Vatai Imre kifünő előadásában.

November 15-én és 22-én pedig Molnár Gyula és Laky Sándor mint „Hacsek és Sajó” helyi aktuálításokról csevegnek.

A volt 101-ik gyalogezred volt parancsnokának felhívása.

Bajtárs!

November 12-én vasárnap ünnepeljük Békéscsabán a mi legendás hírű ezredünk alapításának 50-ik évfordulóját. Erre az ünnepre hivlak meg 101-es katonám.

November 11-én este 7 órakor ulódaink, a derék 10 h. gy. e. zenés takarodót rendez.

9 órakor az Apolló mozgóban nagyszabásu hangverseny, melynek keretében több eredeti harctéri felvétel lesz bemutatva!

Jegyek ára 40 f. 2 P. 50-ig. A lista jövedelem a 101-es—4-es h. szobor alapjaira lesz fordítva.

November 12-én reggel zenés ebresztő,

9 órakor gyülekezés a városháza udvarán, ahonnan vezényelem alatt 101-es zászló átvétele végett a pályaudvarra vonulunk kalona-zene kíséretében.

A zászló átvétele után a 10. h. gy. e. díszszázada és zászlója kíséretében és saját zászlónk alatt a Ferencz J. térre vonulunk, hol tábori misét hallgatunk és nagyszabásu emlékünnepet tartunk.

Az ünnepség után ugyancsak vezényelem alatt díszmenetben vonulunk el.

Déli 1 órakor díszvendég a Nádor szállóban, egy teríték ára 1 P. 20 f. Jelenkezni lehet november 12-én reggel 9 óráig a tulajdonosnál.

101-es katonám!

Érzem és tudom, hogy a nagy sorakozón valamennyien ott lesztek! Ott lesztek, hogy seregszemléit tartva felettek megmutassuk a világnak, hogy él még a 101-es szellem, mely minden poklon át férfias kitartással győzelemre vezetett bennünket. Ott lesztek ami ragyogó multu zászlónk alatt, melyre rekruta korotokban esküdtetek fel, amely alatt csak fényt és dicsőséget szerzedtek szegénk hazánknak.

Ott lesztek, hogy még egyszer — mint egykor boldogabb időben — kivont kardom vezessen benneteket zászlótok alá, melyet Ti hófehéren hoztatok vissza annyi véres családból!

Ott lesztek, mert ott kell lennetek.

Békéscsaba, 1933. október 20.

Panvitz ezredes s. k.

Beszámoló az Egyetértés Olvasó Egylet műkedvelő előadásáról

Hogy az Egyetértés Olvasó Egylet mennyire méltó e szépen hangzó névre, s hogy ez a név nemcsak egyszerű megkülönböztetés, hanem lelki sajátáguknak szóban való kifejezése is, bizonyosságot tett róla az egylet október hó 22-én, amikor is az „Udvarnoki Gazdasági Népház” ifjuságával karöltve, igazán testvéri egyetértésben megrendezte műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságát.

Az előadáson Rácz Lajosnak, az udvarnoki tanyavilág e közszeretiben álló lánglelkű írójának „A tévesztőben választanak” című 4 felvonásos népszínművét ismertették.

Az egyszerű, de már széles körben ismert és elismert parasztlíró e darabjában az országgyűlési képviselőválasztások hibáit ostromozza s az igazságtalanul elnyomott nép ön-

tudatra ébredését és két szerelmes pár minden akadályt legyőző nagy szerelmét írja le oly mesteri felépítésben, hogy az bármelyik városi színpadon is megállaná a helyét.

Az előadás Busi Sándor megnyitó beszédével kezdődött, melyben a szereplő személyek őszinte szeretetét tolmácsolta, majd a darab cselekményét ismertette.

A szereplők közül Barta Etuska szépségével és kedves játékával kellett nagy felhűnést, továbbá Papp Esztiike, Papp József, Kulik István, Busi Gábor és Krizbai Ferenc tűntek ki különösen, de éppen olyan jók voltak s nagyban részesei a sikernek Kulik Esztiike, Kurilla Erzsébet, Porupcsánszki Bözsi, Szonda István, Farkas Lajos, Rófusz Mihály és Porupcsánszki Imre is, kik mindnyájan megmutatták, hogy bár-

melyik városi egyesülettel is bátran felvehetnek a versenyt.

Az előadás után a közönség óhajára a szerző mondott beszédét, melyben darabjának megírásánál vezető eszméjét ismertette, majd a közönséget és az egylet vezetőségét köszöntötte meleg szeretettel, melyre Szabó József alelnök válaszként baráti szeretettől áthatott őszinte szavakkal, megköszönve a szerzőnek és szereplőknek áldozatos fáradozását. Majd Kruchió László elnök üdvözölte az Udvarnoki Gazdasági Népház elnökét, vezetőségét és a velük együtt megjelent számos vendéget, majd elismerését fejezte ki a szerzőnek a jól sikerült darabért és a szereplőknek kedves játékukért.

Ezek után a tánc vette kezdetét, amelyen Kéri Lajos és kollegái támogatásával Vigh Sanyi zenekara muzsikált közmelegedésre. Leányaink pedig kézzel-kézre jártak testvéri szeretettel is többnek mondható egyetértésben reggel 4 óráig.

Az egész mulatság a legkisebb rendzavarás nélkül mult el, ami a rendezőség érdeme.

Köszönet a vezetőség mindazon tagjainak, kik természetbeni és pénzbeli segítséggel hozzájárultak a vendégek ellátásához. Köszönet mindazoknak, akik az estélyi megszervezésében bármilyen kis mértékben is részt vettek, de legmelegebb köszönet és elismerés Szabó József alelnöknek, mert az ő fáradhatatlan, áldozatkész tevékenysége hozta létre e szépen sikerült kellemes estélyt.

Isten veletek tanyavilág művészelkű fiait. Legyetek büszkék, sokat tanultunk tőletek. A viszont látásra. ó—n.

Kérelem

Gyoma község nagyerdemű Előljárásgához!

A világháborúban elesett hősök emlékére elrendeltetett, hogy minden év május hó utolsó vasárnapján a hősöknek áldozzunk.

Mintegy négy éve, minden évben figyelemmel kísérem ezen napot, s megállapítottam, hogy szegény csonka Hazánk minden városában, községében, sőt a legkisebb falujában is ezen napon tartják meg a „Hősök emlékűnnepét,” csupán Gyomán tartják egy héttel előbb vagy később. Utána jártam a dolognak, s megtudtam, hogy mi ennek az oka, illetve ezen szép intézkedés alól miért éppen Gyoma község a kivétel.

A régi okmány pecsetje

annak valódiságát bizonyítja.

Az **ASPIRIN-tabletták**

is megukon viselik valódiságuk jelét: a Bayer-keresztet.

Megkötés első jelénél és tájékoztatóknál **ASPIRIN-TABLETTÁK**

Ugyanis a június hó 1—2-át megelőző vasárnap kell Gyomán az országos vásárt megtartani és ezért nem tartható akkor a „Hősök emlékünnepé”.

Kérdem a nagyérdemű Előjáróságot, nem-e lehetne az illetékes szakminisztériumot megkeresni, hogy ezen országos vásárnapot 2 héttel előbbre vagy későbbre tennék, s akkor nem fordulna elő az, hogy Gyoma község hazafias lakossága nem egy napon tartaná a „Hősök emlékünnepét” Magyarország többi lakosságával.

Az országos vásárt tartó időkre szabad legyen megégyeznem, hogy ez nézetem szerint nem is esik nehezségbe megváltoztatni, mert ahelyett, hogy

marc. elején, május végén, aug. közepén és nov. közepén tartják meg, megtarthatnák azt február, május, augusztus és november elején és ezzel elérnék azt is, hogy nem volna a vásári idők között 2—3 és 4 havi időköz, hanem aránylagosan 3 hó.

Tisztelettel kérem a nagyérdemű Előjáróságot, sziveskedjék kérelmem megfontolás tárgyává tenni, az illetékes szakminisztériumot már most megkeresni, hogy a vásárokat a fenti időre állítsa be, s így mi is, Gyoma község hazafias lakossága az ország többi lakosságával egy napon áldozhatunk a „Hősök emlékének”.

Hazafias tisztelettel:
Friss Ferenc.

Aranyember

Jókai Mór örökszép művét mutatta be a gyomai református önképzőkör lelkes és becsülésre érdemes műkedvelő gárdája. Az előadás zavartalan gördülését biztosította Molnár Gyula rendező a tőle már megszokott nagyerejű játékaival és rendezésével. Külön elismerést érdemel a Református Önképzőkör, haladó szellemű vezetősége, akik merészek voltak műkedvelők által csak ritkán színre kerülő Jókai Aranyemberét hozni. Az előadás nívóját emelték személyes megjelenésükkel Gyoma társadalmának legkiválóbbjai Répás Pál, Tiba András református lelkészek brassói Greizing József telekkönyvezető, Szőke Ferenc igazgató tanító Dr. Neményi Honfi, Vass Lajos stb. Mint fellüнден hiányzókat kell megemlíteni a ref. községi esküdteteket és vezető urakat. és hol voltak a református Presbíter urak? A református tanítóság is távollátotta magát egy a

mindenütt megjelenő fáradhatatlan és jó példával előjáró Szőke igazgató kivételével.

Nem kötekedő megjegyzések ezek, hanem mert éppen református nagyközség református közönsége viseltetik fellüнден tartózkodással a jövő generációval szemben.

Az előadáson szereplők nagyon jók voltak. Timár Mihályt játszó Laky Sándor, és Ali Csorbadzsit személyesítő Jakus József műkedvelő kereten kívül játszókra emlékeztettek. Timea szerepében Zöld Manci bájos és elragadó volt Teréza marmát játszó Makcsali Juliska eredeti volt. Noémil Varga Pöszi személyesítette, nagysikerrel jó műkedvelő játékos és egyszerűségével bódító. Krisztyián Tódor szerepében Molnár Gyula játszott. Pesti színpadon játszó színész „Tódora” volt. Csajkás hadnagy Imre Ferenc játékaival érvényesült. Kegyes Mihály és Ungi Elek igazi csempészek voltak megnevetették a közönséget. Esemény volt Biró János józsu Brazovics minden jelenésével derült keltett. Ágoston Vilma Zsófia Brazovicsné szerepében feltalálta magát. Athalia Tuba Ilonka volt A bosszu álló nőt nagyszerűen megjátszotta, Kadisa mérnököt Vataj Albert igyekvő akarattal nagyon jól játszotta. S végül Farkasinszky Imréről sem kell megfeledkezni és zenekaráról. Olyan jól és fáradhatatlanul húzta a talpalávalót, hogy bizony sajnálhatják, akik nem voltak ott.

Bácsi Lajos.

Nemzeti Munkahét

A Társadalmi Egyesületek Szöveisége f. évi november hó 11—19 között a társadalom egységének dokumentálására és a jövő irányainak megjelölésére Nemzeti Munkahét-et rendez. Ez a hét hatalmas felvonultatása lesz a magyar alkotó erőnek, társadalmi, felekezeti és politikai különbség nélkül szemléltetője azoknak a magyar értékeknek, melyeknek egybe kapcsolódása megadja az ország eleven életműködését. Felvonulása lesz ez a magyar mezőgazdaságnak, iparnak és kereskedelemnek, az egész magyar társadalomnak, hogy a jövőre nézve is megmutassa az utat az elvégezendő nemzeti munka felé.

Ennek a hatalmas Nemzeti Munkahét-nek keretén belül a magyar mezőgazdaság, ipar és kereskedelem országos arányú kiállításokat, vásárt rendeznek és ezekkel kapcsolatban a különböző alakulások kongresszusokat is tartanak, amelyek

ken a ma képét fogják megmutatni és a jövő irányvonalait rajzolják meg.

A hatalmas programvázlatból kiemelkedik november 12-ének délelőttije, amikor a Kosuth Lajos téren a vezérelnők kiadja a Nemzeti Munkahétet. November 13-án délelőtti tartalik a Mezőgazdák kongresszusa, Nagyatádi Szabó István szobrának megkoszoruzása, délután pedig az ipari kongresszus. A Nemzeti Munkahét minden napján mezőgazdasági, ipari és háziipari kiállítások, bemutatók, vásárok és az egész város területén ipari és kereskedelmi kirakati versenyek lesznek.

A kereskedelmi kormány átérve a Nemzeti Munkahét jelentőségét, ez alkalomra féláru menetjegy kedvezményt engedélyez a közönség részére. Ezzel lehetővé teszi, hogy az ünnepélyre nagy tömegek utazhassanak Budapesire, hogy részt vehessenek az ünnepélyen, egyszersmind ügyes bajos dolgaikat is elintézhessék.

Felhívás a leányokhoz!

A gyomai református egyház elnöksége szíves szeretettel hozza tudomására a mi leánykáinknak ama bizonyára nagyon örvendetes hírt, hogy a *leányegyesületi munkák f. évi november hó 8-án, szerdán délután 2 órakor az egyház tancstermében megkezdődnek.*

Szeretettel várunk és hívunk mindenkit. Az a meggyőződés vezet és irányít bennünket, hogy a jövőnek neveljünk és építsünk. Ebből a nagy, de szép és gyönyörű munkából kivetheti minden leányka a maga részét, akiben buzgóság és igazi keresztyéni hit van. Minden leánynak az a legdrágább ékessége, ha szívének tisztaságát, lelkének nemes érzését megőrizte s hitben erős. De azt sem szabad elfeledni, hogy ez a legkevesebb, ami nélkül a leány nem lehet el. Szomorú, szánalmas a hit nélküli férfi, de a hitetlen nő egyenesen visszariasztó.

Leányok! A magyar haza titokteke sokat várt Vegyetek részt a nemzetmentés nagy munkájából! Református Sionunk kitárt karokkal vár. Tiszta hiteket, meggyőződéseket akarja erősíteni és megtartani. Loránffy Zsuzsanna, Beihlen Kata példája buzdítson mindnyájaitokat. Ti lesztek a jövő magyar egyházának a tagjai. Készültek-e erre a nagy feladatra? Jöjjetek a leányegyesületbe, itt egyesüljetekek testi-

véri szeretetben, itt erősödjetekek hitben, itt kedveljetekek meg a szépet, a jót, az erényt, a szívjóságot és a lelki gazdagságot. Hívjatok mindenkit magatokkal!

Minden édesanyát is kérünk tisztelettel és keresztyéni szeretettel, hogy buzdítsa leánykáját erre a szép munkára. Itt tagdíj nincs. Mi nem pénzt kérünk, hanem elhatározó nemes érzést; mi fiztá szívet és hitben erős lelket akarunk; mi a jövőnek óhajtunk építeni a lelkék egységéből és hitbeli buzgóságából. Minden szerda délutánt a lelkiekben való épülésre használjanak fel! Ha minden édesanya megteszi a maga kötelességét s minden leányka meghallja a legdrágább édesanyának, az anyaszentegyháznak hívó szavát s követi azt, akkor egyházunk és hazánk ékességei, erősségei és drágakövei lesznek!

Isten adjon elhatározást és áldja meg a jó munkát!

Leányok! Egyházi munkára minden szerdán délután!

Köszönetnyilvánítás

Ezen az uton mondok köszönetet azoknak, akik a helybeli gazdasági népiskola termény bemutatóját gazdagabbá tettük beküldött kiállítási anyagaikkal. Fekete Gábornak hatalmasan fejlett almái és körtéért, Kner Izidor urnak krisztálytisztá, remekül kezelt bora-ért, Kruchió Lászlónak szépen fejlett gyökérféléért, Máday Aladár gyógyszerész urnak a mindenki által csodált almáiért és tanulságos pajzstetű bemutatásáért, Nagy Benedek községi kertész urnak oktató, fajtabemutató anyagáért. A bemutatónak meg is volt azonnai az eredménye. Sokan érdeklődtek Fekete Gábor remek körtéi után, még többben szeretnének vásárolni Máday gyógyszerész ur almáiból, Kner Izidor ur bora pedig még a bemutató alatt elfogyott az utolsó cseppig. Viszontlátásra a legközelebbi hasonló alkalommal.

Igazgató.

HIREK

Lopások. Október hó 28-án a délelőtti órákban ismeretlen tettes Mezőberényben az Árpád utca 2 sz. ház ablakába helyezett ágyneműt elemelte. A legkülönösebb, hogy piaci napon a legforgalmasabb utcában történt a lopás. A csendőrség a nyomozást megindította. — Ugyan ezen a napon déli 12-1 óra között Krcsmárik Gyula bőrkereskedő főtéri üzletébe átkulcsal behatolva 120 P-t loptak el.

Temesváry Imre országgyűlési képviselő vasárnap több ezer választója előtt beszámolót tartott Szeghalmon.

Az Egyetértés Olvasó Egylet ifjúsága — mint értesültünk — az Udvarnoki Gazdasági Nép-ház ifjúságának vendégszerelését rövid időn belül viszonzni fogja.

Sirius mester megint melléfogott. Halottak napjára szánulati jóslat. Kegyetlen már a nagy természet is: nem fogad szót a Sírushoz hasonló kalendáriumludomány jósoknak. Ismét szegényebbek lettünk egy gazdasági tényezővel: eddig csak a polgároknak nem volt hitelük a bankoknál, ezután a jósoknak nem lesz hitelük a polgárságnál.

A vasutasok országszerte tiltakoznak a nyugdíjörvényjavaslat ellen.

A török köztársaság most ünnepli kikiáltásának tízedik évfordulóját.

A bolgár és román király a Dunán látogatják meg egymást.

A fiatalság titka. Amióta ember él a földön, a nők legelső kívánsága, hogy minél tovább megőrizzék fiatalságukat és szépségüket. Erre törekedtek az ókor asszonyai is és természetes, hogy ezt szeretnék elérni a mai nők is. Mikor kezd öregedni a nő? Akkor, amikor feltűnnek arcán az első ráncok. A ráncokat eddig csak operatív úton lehetett eltávolítani, most azonban Tolnai Simon az ismeret lap és könyvkiadó olyan készüléket talált fel, amely segítségével szinte nyomtalanul el lehet tüntetni a ráncokat. A készülék bámulatosan egyszerű és éppen ebben az egyszerűségben rejlik a titka is. Valóságos Kolumbusz tojása, éppen úgy, mint például a sörösüveg kupakja. Ki hitte volna, hogy az az amerikai, aki a sörösüveg kupakját feltalálta, ezzel az egyszerű találmánnyal százmillió dollárt, tehát közel 500 millió pengőt keresett. Tolnai Simon ránceltüntető készüléke még ennél is egyszerűbb találmány. Érdekes, alig, hogy ennek a szabadalmazott találmánynak híre elterjedt. Iómegegy külföldi érdeklődés érkezett Budapésre.

A budapesti építőmunkások már nem strajkolnak.

Angliában üzembe helyezték az első sínautót, mely 100 kilométeres gyorsasággal szárguld 70 utassal s üzemköltsége kilométerenként csak 12 fillér.

Szappan mint sulyosbító körülmény. Győri Imrét aki Gödrös Kis Jánosról kb. 5 kgr. szappant lopott el, s a vád alól sehogy sem tudott kimosakodni, feltét beismerte, a kir. Járásbíróság 8 napi elzárásra ítélte. Az ítélet idgerős s vádlott azt rögtön le is ülte.

Baleset. Szabó János gyomai lakos a Hoiler vendéglő volt népszerű főpincére az elmúlt napokban a tanya padlásáról oly szerencsétlenül esett le, hogy egyik karját eltörte a másikat pedig kificamította. Súlyos lázas állapotban van.

Vérmérgezés. Beinsróth Mihályné németvárosi lakos az elmúlt napokban az orrán egy palfanást vakart el, s 2—3 nap mulva mikor orvosi hivtak hozzá, már menthetetlen volt. Temelése csütörtökön ment négybe nagy vészvét mellett.

Ping-pong élet. A Gy. S. C. kebelén belül ismét megalakult a ping-pong szakosztály, melynek tagjai erősen készülnek a nov. 17-19 kiírt házi versenyre. A szakosztály tagjai lehetnek nők és férfiak annakigazolása után, hogy tagjai a Gy. S. C.-nek. Egyelőre közös tréningek folynak, de a játékosok nagyobb szabású bevonulása után játéknapp beosztások lesznek. Hogy a beosztást mielőbb elkészíthessük kérjük a ping-pong sport után érdeklődőket, hogy az csi tréningekre mielőbb felfáradni sziveskedjenek. A ping-pong felszereléseket csak a szakosztály tagjai használhatják.

Katonai előléptetés. Weninger Mátyás nyugállományú százados nyugállományú őrnagynak léptették elő. Közszeretben álló századosunk előléptetéséhez őszintén gratulálunk.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
ifj. WAGNER MÁRTON.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik feltehetően jó férjem

CSAPÓ JÁNOS

temetésén megjelentek s mérhetelel fájdalommal enyhíteni igyekeztek, ezúton fogadják hálás köszönetemet.

Özv. Csapó Jánosné.

A gyomai gőz- és kádfürdő folyó hó 6 ával megnyílik, azonban, mivel a nagyerdemű közönség a múlt szezonban nemigen látogatta a fürdőt, az idén egyelőre minden hónapban csak az első teljes hétnek 4 napján lesz nyitva, mégpedig: hétfőn és szombaton férfiak részére,

kedden és pénteken hölgyek részére Kádfürdő mind a négy fürdőnapon kapható reggel 6 órától este 6 óráig.

Csapadék naptár.

Okt.—november	27	28	29	30	31	1	2	Össz.
Társulati székház	9.5						5.3	14.8
Körösladányi órház	4.0						3.0	7.0
Folyáséri sz.-telep	9.0						5.2	14.2
Peresi szivattyutelep	10.0						5.2	15.2
Kéthalmi órház	4.0						8.2	12.2
Udvarnok (Róik cs.-ör)	7.5						4.0	11.5

Meghívó.

A gyomai Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszfőző Szövetkezet 1933. évi november hó 12-én d. u. 3 órakor gr. Tisza István ut 97. számú házban, a Szövetkezetek nagytermében tartja meg 1932/33. üzletévi

évi rendes közgyűlést, melyre a tagokat ezennel meghívja: Amennyiben a tagok fenti napon határozatképes számban nem jelennek meg, úgy a közgyűlést ugyancsak a fenti helyen 1933 november hó 19-én d. u. 3 órakor fogjuk megtartani, amikor is a tárgysorozatban felvett alábbi ügyekről a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fogunk határozni.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1932/33. üzletéről, ugyanez üzletéről a zárszámadások, mérleg és eredmény számla bemutatása, a mérleg és veszteség megállapítása, az utóbbi fedezéséről határozat hozatal.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. A szeszfőzde hasznbérének ismertetése, valamint az előre nem látott költségek fedezéséről határozat hozatal.
5. Igazgatóság és felügyelő bizottság kiegészítése.
6. Alapszabály módosítás. 8. §. régi szöveg: „A belépő tag köteles minden kataszter hold szőlője vagy gyümölcsöse után legalább egy-egy 2 pengős üzletrészt jegyezni és ez az igazgatóság felhívására fizetendő be. A nem fermelő tag tetszés szerinti üzletrészt jegyezhet. Tartozik továbbá a tag üzletrészenként az igazgatóság által esetről esetre megállapított belépési díjat fizetni.” — új szöveg: „A belépő tag köteles minden megkezdett kataszter hold szőlője vagy gyümölcsöse után legalább egy 6 pengős üzletrészt jegyezni és ezt a felvételtől számított 3 hónap alatt kifizetni, a nem termelő tag tetszés szerinti üzletrészt jegyezhet. Tartozik továbbá a tag üzletrészenként 50 fillér belépési díjat is fizetni.”
7. Ügyvezető, pénztárnok és raktárnok választása.
8. Alapszabály szerinti időben benyújtott indítványok tárgyalása. A szövetkezet 1932/33. üzletévi zárszámadásai, mérleg és eredmény számla, az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése Gyomán a szövetkezet irodahelyiségében közszemlére ki van téve, az érdeklődők ott megtekinthetik. Üzletév végén a tagok száma 198-at tett ki, 1739 üzletrésszel. Az év folyamán kilépett 1 tag 50 üzletrésszel, belépett 8 tag 366 üzletrésszel. Az Igazgatóság.

Csemege körte

ősz érésű, féregmentes, kézzel szedett, kapható Máday gyógyszerésznél.

Publikáció.

Egészen új kaukázusi dió ebédli eladó Horthy Miklós ut 25. sz. alatt. Egy kifogástalan **cserépkályha** és egy vaskályha eladó. Bővebbet dr. Vogel Károly orvosnál. Ugyanott egy fali tükör megvételre kerestetik.

Cserépkályhák, kandallók és vaskályhák szakszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váci Lajos cserépkályhámester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamatu **kadar bornak** literje **44 fillér.**

Az Ehrmann-házban egy üzletselyiség (Krampner-féle) november hó 1-re kiadó.

Nyomatványt a Hungáriában rendeljen. (Gyoma, Wagner faterlepen.)

Kiszolgáló leányok felvételnek, jelentkezni Kovács János igazgatónál.

Zöld Péternek szép gyümölcsfacsometei vannak őszi ültetésre eladók. Ugyanott Szabó János ujkerti faiskolájából 1—2 méteres fiatal csemeték nagyobb mennyiségben is kaphatók. Mindkét faiskola a szept. 27-én tartott hivatalos vizsgálat alkalmával paizstetűmentesnek találtatott. Lakik: Kossuth Lajos ut 22. sz. alatt.

A méhtenyésztés

alapismeretei, tanítóképzők, intézetek, gazdasági irányu iskolák, méhészeti tanfolyamok, magánosok részére írta:

LAKNER VIDOR

m. kir. méhészeti felügyelő. A mű legutóbb jelent meg a **könyvpiac**on 160 oldal terjedelemben, s tanulságos ábrái alapján **mindenki rövid idő alatt elsajátíthatja a méhészkedést.** A könyv ára füzve 4 P, postadíj 30 fillér. Ezek az összegek lapunk kiadóhivatalának előre beküldendők.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivitelben vállalja **SZEMENKÁR MÁTYÁS** könyvkötészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlattal készséggel szolgál a „HUNGÁRIA” könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Az Alföldi Zöldmező Szövetség kongresszusa

Vasárnap kezdődik a tanfolyam Gyomán.

Csütörtökön tartotta az Alföldi Zöldmező Szövetség első kongresszusát, melyen gróf Teleki Mihály elnökölt.

Hatalmas számmal vonultak fel a Duna-Tisza-közé és a Dunántúl legelető gazdái.

Dr. Piukovich József alelnök ismertette a Szövetség történelét. 1931-ben gróf Teleki Mihály és dr. Piukovich József vezetésével 27-en alakították meg az Alföldi Zöldmező Szövetséget, melynek 1932-ben 800 és 1933 november 15-én már 3000-nél több tagja volt. Eddig a szervezési munkát 8 vármegyében végezték el. Mire az egész országban befejezik a szervezést és gazdáink megismerik a Szövetség célkitűzését, mely a legelők és rétek okszerű kezelésén, kihasználásán át az állattenyésztés fokozásával nemcsak az olcsóbb termelés, hanem úgy az állat, mint a növénytermelésnél a minőség javításával, valamint a mezőgazdasági termékek értékesítésében való segítséssel elsőrendű gazdaérdeket szolgál, így remélhető, hogy a teljesen politikamentesen dolgozó Alföldi Zöldmező Szövetség egy-két éven belül az ország legnépesebb szövetsége lesz, mely szövetség lesz hivatva az ökolbeszorított kézzel sokat emlegetett gazdafojtogató kartelekkel szembeállítani a magát akkor már nemcsak ösztönösen, hanem öntudatosan is megvédeni tudó „gazdakartell”.

A gyomai és endrődi gazdáknak annyival is inkább kell felfigyelni az Alföldi Zöldmező Szövetség impozáns kongresszusára, tehát az Alföldi Zöldmező Szövetség országos munkájára, mert a Szövetség vezetőségének jóvoltából most nyílik meg vasárnap egy 7 napos rét és legelő tanfolyam, melyen nemcsak azok a gaz-

dák tanulhatják meg a helyes rét és legelőgazdálkodást, növénytermelést és állattenyésztést, kik a tanfolyamra jelentkeztek, hanem érdeklődők is bemehetnek a község háza nagytermében tartandó előadásokra.

Nagy kitüntetés lesz a tanfolyamunkra, hogy a rét és legelőgazdálkodást *Hnilicska Antal* gazdasági főfelügyelő, a növénytermelést *Rigler József*, az Alföldi Zöldmező Szövetség igazgatója, az állattenyésztést *Léhoczky Károly* gazdasági felügyelő adják elő.

A tanfolyamot most vasárnap, november 19-én délután fél 3 órakor nyitja meg ünnepélyesen dr. Piukovich József főszolgabíró, az Alföldi Zöldmező Szövetség alelnöke, a zöldmező mozgalom fáradhatatlan apostola, ki most a nyáron gyalogszerrel járta be az ország nagy részét s kint, a tanyákon, a földjeiken kereste fel a gazdákat. A jó munkát megdicsérte, a hibákra figyelmeztetett, a bajban levőknek tanácsot adott s ezzel a közvetlen érintkezéssel olyan kapcsolatot teremtett a Szövetség vezetősége és a gazdák között, ott ugyan hiába kopogtat ezután akár menyország ígéretével is bárki, azok az emberek bíznak az Alföldi Zöldmező

Szövetség vezetőiben s az ő útmutatásuk szerint szolgálják nagy jövőjű gazdaszervezetüket.

Vasárnap délután fél 3 órakor alkalma lesz a gyomai gazdáknak is megismerni dr. Piukovich József főszolgabíró, amikor ünnepélyesen megnyitja a község házában a gyomai zöldmező tanfolyamot. Erre a megnyitásra azokat is meghívjuk, akik nem járnak majd a tanfolyamra. Ezt a meghívásunkat az endrődi gazdákhöz is intézzük, jöjjenek át ők is akkorra, hiszen az ő gazdaérdekeikről is lesz szó.

Az Alföldi Zöldmező Kongresszus gazdafelszólalói — bár messze tőlünk, a Duna-Tisza közéről, a Dunántulról valók voltak, de ugyanazokat a panaszokat hozták fel, melyeket a békésmegyei gazdaktól is hallunk. S ha majd elérjük, hogy egy-egy ilyen kongresszuson ott látjuk az egész ország gazdáinak képviselőit s ha elérjük a gazdák összefogását, akkor, de csakis akkor védhetik meg gazdáink érdekeiket. Addig pedig kevesebb beszéddel, de annál több akarással folyják a szervező munka. Aki pedig nem érti meg a kor szavát, az álljon félre, az előrelátók majd az ő gesztenyéjét is kikaparják.

A MANSZ zászlóbontása Gyomán.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége a keresztény magyar nők leghatalmasabb, legátfogóbb szervezete, amely magában foglalja mindazt, ami érték, ami szellemi és erkölcsi erő a magyar asszonyokban van.

A magyar asszonyok ezzel a szervezettel követendő, de

idáig még csak meg sem közelített példát mutatnak a férfi társadalomnak a nemzeti egységre. Ha a férfiak képesek volnának asszonyainknak ezt a nagyszerű példáját követni, egy táborban volna az egész magyarság.

A MANSZ már az ország nagy részében meg van szer-

vezve és a szervezkedés gyors léptekkel halad a még meg nem szervezett területen. Most kerül rövidesen Gyomára a sor és így időszerűnek tartjuk, hogy egyet-mást mondjunk erről az alakulatról, amelynél fontosabb, nagyobb sullyal, nagyobb tekintéllyel bíró társadalmi intézmény Magyarországon nincs.

MANSZ 1919 november 16-án szerepelt először a nyilvánosság előtt azzal, hogy tagjai a Budapestre bevonuló nemzeti hadsereget az Országház előtt várták zászlóval és bokrétaival, a nemzetiszínű zászlót és a 63 magyar vármegyének gyászbaborított virágbokrétaját pedig Tormay Cécile országos elnök vezetésével átadták a fővezérnek.

De nemcsak zászló és virág kellett a nemzeti hadseregnek, hanem fehérenemű is. A MANSZ három hét alatt 10.700 darab fehéreneműt gyűjtött össze erre a célra.

Csakhamar elkövetkezett a Nyugat-Magyarországiért folytatott harc. A MANSZ egész vezetősége és főbb tagjai mozgósítva voltak és a soproni megyeházán asszonycsapata élén megjelent a vezérasszony Tormay Cécile és zengzetes olasz nyelven kért igazságot az olasz katonai megbízottól, akinek szemében könny gyűlt a beszédre, a csüggedő magyarság szívébe pedig új reménység. Sopron megmentésében a MANSZ jelentős szerepet vitt.

A békerevízióért való propagandamunkában a MANSZ fáradhatatlanul dolgozik. Kivált az olasz és angol sajtóban és társadalomban folyik ez a munka csüggedetlen kitartással írásban és szóban. A MANSZ arra buzdítja tagjait, hogy külföldre sohase küldjenek levelet valamiféle revizionista propaganda-nyomtatvány csatolása nélkül.

Magyarország kormányzójának neje személyesen támogatta a MANSZ-nak azt az akcióját, hogy a külföldi szövetek kiszorítására háziiparilag állítsák elő nőink a szöveteket

és a magyar királyok várában szövöszékek kalognak, a magyar nők ezreinek adva példát a szorgalomban és hazafiaságban.

Ahol a magyar háziipar sikereket ért el, dicsőséget, pénz jelentő sikereket, a MANSz-é volt mindenütt a kezdeményezés. A MANSz munkájának nyomát mutatják a Budapesten és a vidéki városokban rendezett háziipari kiállítások, a milánói kiállításon elért nagy siker, a Vigadó-palotában megnyílt Magyar Bolt, amelynek megnyitását Horthy Miklósné Ófőméltóságú asszony megjelenése tette emlékezetessé.

Külön nagy tétel a háziiparban a magyar baba, amely ezrével szerzett megbecsülést és szeretetet hazánknak Olasz- és Franciaországban, sőt a távoli Amerikában. Ugyanezt a céll szolgálta a leleményes és művészi magyar propaganda-képeslevezőlapok, kivált a híres trianoni lap, az ötfelé széteső Magyarország térképével. A Mussolini-leány esküvőjére remekbe készült halasi csipke és annak ünnepélyes átadása Tormay Cécile beszéde kíséretében megbecsülhetetlen külpolitikai tett.

A MANSz szociális tevékenységéből csak futólag említjük ezeket: a hadifoglyok gondozása és fogadása, a főiskolai ifjúság gondozása (Horthy Miklós Kollégium, Sarolta Leányotthon, Horthy Miklósné Leányotthon), leányanyák védelme (Átmeneti Leányotthon Szegeden), gyermekvédelem az ország minden részében stb.

A MANSz büszkén tekinthet muljára és reménnyel jövőjére. Megmutatta, hogy a magyar asszonyok föllángolása nem szalmaláng, hanem a magyar családi tűzhely állandó, biztos tüze, amelynek melegénél pihenést, enyhülést találhat nemcsak a nő és a gyermek, hanem a harcban elfáradt férfi is. A MANSz Gyoma községben folyamatban lévő megalakulását örömmel üdvözljük és annak működését figyelemmel fogjuk kísérni.

A földbirtokok eladósodásáról.

Különösen a gazdarendelet megjelenése óta a magyar föld eladósodásáról sok vita folyik s ennek során a legkülönbözőbb adatok látnak napvilágot. Ezek az adatok a földet terhelő adósságot azonban részben ártalmagnak, részben túlkészségnek tüntetik fel, úgy, hogy eb-

ben a kérdésben alig lehet tisztán látni. A Pénzügyi Központ statisztikai osztálya most részletes kimutatást jelentetett meg arról, hogy a földbirtok pénzügyi terhei 1933 július 30-án mennyit tettek ki. A kimutatás szerint a magyar földbirtokok pénzügyi terhe ezen a napon 15476 millió P, a törlesztéses jelzálogkölcönök összege pedig 31577 millió P. Lebos kölcönök 3077 millió pengővel szerepelnek.

Frontharcosok és a nyugdíjtörvényjavaslat.

Az Országos Frontharcos Szövetség múlt héten vezetői tiszteli értekezletet tartott, melyen a Képviselőház elé terjesztendő nyugdíjtörvényjavaslat frontharcos vonatkozású kívánásai kerültek részletes megbeszélésre.

Ennek alapján a Szövetség a nyugdíjtervezettel kapcsolatos frontharcos érdekei álláspontjait a következőkben összegezte.

Szükségesnek tartja a törvényjavaslat harmadik pontjának hatodik bekezdését olyképpen módosítani, hogy az a közalkalmazott, aki harctéren szerzett betegségéből kifolyólag kénytelen belegszabadságot igénybe venni, úgy csak a javaslatban nem frontharcosokra nézve megállapított hat hónap helyett 12 hónap eltelte után legyen nyugellátás alá vonható.

Ugyancsak módosítani kívánja a törvényjavaslat második §-ának 4-5 a. pontjait olyképpen, hogy a három, illetve öt tagból álló felülvizsgálati bizottság egy-egy tagja frontharcos legyen.

Az első fejezet 4. §-ának 2. és 3. fejezet 8. §-ának második bekezdéséhez a lakáspénz megállapítási százalékoknál azt kívánja, hogy a harctéri szolgálatot teljesített közltszviselők lakáspénz járandósága egy fokozattal mindenkor magasabban legyen megállapítandó. Szükségesnek tartja, hogy ugyancsak ez az elbánás érvényesüljön a honvédség, hárctörtség, folyamórség és csendőrség rangosztályába sorozott havidíjasok nyugállományba helyezése esetén is.

A nyugdíjtörvény javaslatához külön szakasz felvételét tartja szükségesnek, mely biztosítaná a mindazon közalkalmazottaknál, akik Károlycsapatkereszt viselésére jogosultak a harctéri szolgálatot nyugdíj-

A rövid lejáratú kölcsönökből 108 millió P van peresítve. Ezen rövid kimutatásból is látható az, hogy gazdalarfozások fizetését szabályozó mosi megjelent rendelet országos érdeket szolgál és hogy a hiteles kimutatás megállapítása szerint a föld helyzete, ha a rendelet megoldása kellő körültekintéssel tényleg be is következik, nem olyan reménytelen, amint azt a rendelet ellenségei igen sok esetben állítják.

szempontjából, de tetszés szerint kedvezményesen számíttassék be a szolgálati évekbe még az esetekben is, ha a katonai szolgálat befejezése és a tényleges közszolgálat megkezdése között önbibáján kívül nagyobb megszakítási idő tel el.

A Szövetség vezetősége közszózatot mondott az értekezleten jelenlevő és a kérdést részleteiben ismertető vitéz Kenyeres János országgyűlési képviselőnek azért a munkájáért, amelyet a parlamenti bizottsági értekezletek alatt kifejtett a nyugdíjtörvény tervezet frontharcos vonatkozású módosítása érdekében.

A vezetői tiszteli értekezlet egyhangú határozatát külön küldöttség nyújtja át a pénzügyminiszternek.

Frontharcosok névváltoztatása

A közelmúltban megjelent névváltoztatási rendelettel kapcsolatosan a Frontharcos Szövetség megkereste a Belügyminisztert, hogy az e tárgyban kiadott rendeletet olyképpen módosítsa, hogy a szabadpályán működő tiszt képzeltséggel bíró frontharcosok szintén igényelhessek az y-nal és a régi magyaros végződéssel írott neveket.

A belügyminiszter az elmúlt napokban arról értesítette a Frontharcos Szövetséget, hogy a szabadpályán működő kimagasló harctéri érdemekkel bíró tiszt frontharcosok irányu kérelmeit egyénenként fogja mérlegelés tárgyává lenni. Ezek szerint a belügyminiszter elvileg elfogadta a frontharcos javaslatot, s módot talált arra, hogy a frontharcosoknak ezt a kétségkívül indokolt kívánását méltánylást érdemlő esetekben teljesítse.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Becses lapjának folyó hó 11-számából értesülök, hogy mezőgazdaságunk egy igen érdekes kísérlet előtt áll. Jön a kerettörvény! A mezőgazdasági kamarák már letárgyalták a mezőgazdasági termelés irányításának aktuális alapelveit és most ugyanez a kérdés kerül az Országos Mezőgazdasági Kamara napirendjére.

Az eddig kiszivárgó elgondolásokból kitűnik, hogy leakarják szögezni, hogy bizonyos kerületeken vagy vidékeken belül, mely főtermények mily mennyiségben legyenek termelhetők. Ez nem más, mint a kontingentálás, de sajnos csak a kijelölendő főterményekre nézve. Hogy mik lesznek ezek a főtermények és milyen kerületi határok szabandók majd azok számára, egyelőre nem is oly fontos, mint inkább az, hogy mi lesz a kontingensek kulcsa, mit kezdjen a gazda azokkal a földekkel, amelyek a megszabott kontingenst túllépik és hogyan akarják-e a kontingentálás szigorú betartását ellenőrizni. Mert el lehetünk arra készülve, hogy az így protegált termelési ágakban — ha tényleg sikerülne ezáltal magasabb árakat legalább a belföldi piacon elérni — egy meglehetősen élénk hős fog keletkezni és minden gazda arra fog törekedni, hogy valamilyen fortélyal saját kontingensét a lehetőség szerint túllépje. Ez már a kontingentálásal együttjár, ha az csak egyes terményeket vesz védelmébe. Az amerikaiaknak is ilyesmi motoszkált a fejükben, de mint rendkívül praktikus emberek felhagytak a kísérlettel.

Magam is a termelés irányításának vagyok híve, de az a meggyőződésem, hogy egy teljesen szervezeten mezőgazdaság keretében igen kockázatosnak látszik éppen a termelés irányítását a szervezés eléggé komplikált apparátusából kiragadni és tisztán adminisztratív eszközökkel végrehajtani. Mert az államnak nem állanak azok az anyagi és gazdaság-technikai eszközök rendelkezésére, hogy ezen irányításnak érvényt is szerezzen és nincsenek meg azok a szükséges berendezései sem, hogy a termelésből kikapcsolt területek lukratív kihasználását garantálja.

Évek óta hirdetem a modern termelési irányítás elvét, de ennek reális alapját nem a keretszerinti beosztásban, hanem a birtokkategóriák szerinti kontingentálásban látom. A belterjes gazdálkodás szelleme és logikus törvénye azt követeli ugyanis, hogy az egyes birtokosztályok ne csináljanak egymásnak konkurrenciát, hanem a munkamegosztás elvén osztoz-

zanak meg a termelés anyagában. A gyakorlati tapasztalatok már egészen pontosan megállapították, hogy melyik birtokkategória (nagybirtok, középbirtok, kisgazdaság, törpegazdaság :) karolhatja fel az egyes termelési ágakat és specialitásokat a legnagyobb haszonnal és legkisebb költséggel. Ha ez az első kontingenciális mozzanat megtörtént, lehet hozzáfogni a minőségtermelés érdekében a vidékenkénti beosztáshoz abból a szempontból, hogy hol mely cikkek teremnek meg legjobban. Ehhez azonban szükségünk van előbb egy országos termelési tervre, amelynek összeállítására a mezőgazdasági érdekeltségek, hazai

gyáripar és hivatásos kereskedelem grémiuma van hívva. A végrehajtással pedig egy országos egyetemes mezőgazdasági szövetkezetet kell megbíznunk és e célból a szervezkedés modern technikájával felszerelnünk. Az elmúlt gazdasági év folyamán ennek a szövetkezetnek egész apparátusát egy hosszú cikksorozatban szemléltettem és ezért fölöslegesnek tartom annak felsorolását.

A most készülő kerettörvényt mindenesetre egy nagyon érdekes kísérletnek tartom, amelyből majd sokat fogunk megint tanulhatni.

Hazafias üdvözlettel, igaz híve:
lovag Manz György

mel versenyezni. A többi szónok is javarészt az üzemek káros versenyéről beszélt, egyesek pedig csak a monopolisztikus üzemek fenntartását látták jogosultnak.

A belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a mai viszonyok mellett az üzemek lebontása terén tovább menni nem szabad, de ezek működésének állandó ellenőrzésére tényleg szükség van. Eljárásában arra törekedett, hogy a monopolisztikus üzemek ezen helyzetét és a műhelyeknél tapasztalt túlforgásokat megszüntesse, hogy a kereskedelmen és iparon ezzel is segítsen. Végül Éber Antal a minisztertől azt kérte, hogy állami kedvezményt élvező gyárakat kiskereskedelmi üzletek nyitásától tiltsa el.

A felesleges versenyt fűmasztó üzemek és műhelyek lebontását az ipar és kereskedelem már évek óta sürgeti — ez a kérelme most részben teljesült — hinni kell azonban, hogy a lebontás következtében kenyér nélkül maradt munkások és tisztviselők a magánvállalatoknál kenyeret kapnak, s ezt a kormány el is várja.

A munka megbecsülése.

Kivonat az „Endrőd Varjas — pusztai Olvasókör” 1933. év november 12-én tartott rendkívüli közgyűléséről.

Gubucz Imre elnök felhívja Hunya Imre tagot, hogy írásban benyújtott indítványát olvassa fel. Hunya Imre indítványát a következő indokolás kíséretében terjeszti elő.

Mindenkor vigasztaló volt, ha akadtak olyan férfiak, kik a nép iránt igazságosak voltak, s vele szemben jóindulatukat kimutatták. A mai nehéz helyzetben, midőn a gazdasági helyzetből folyó válság a társadalom minden osztályára egyforma nyomasztó erővel hat, midőn a kétségbeesés határán állunk, megbecsülhetetlen részünkre Bakos József fősztolgabíró ur önzetlen támogatása és jóindulata.

Beváltak a meghülés első jeleinél és fejfájásnál
Gyógyszertárban kapható

Nincs oly igaz ügye a járás népének, melyet Bakos József fősztolgabíró ur ne az egész erejével támogalna. Alig van olyan tagtársam, — eltekintve az egyesületünk irányában mindenkor tanusított jóindulatától — ki ne érezte volna már támogatását, ne vette volna igénybe tanácsát. Sajnos nincs más módunk reá, hogy hálánkat, szeretetünket és ragaszkodásunkat vele szemben kimutassuk mint az, hogy Őt a varjasi kör díszelnökévé válasszuk.

Indítványozom tehát, hogy járásunk közszeretében álló fősztolgabíráját Dr. Bakos Józsefet az irántunk s egyesületünk iránt tanusított jóindulatáért a közgyűlés egyesületünk díszelnökévé válassza meg.

A közgyűlés tagjai hosszas, lelkes éljenzés közben az indítványt elfogadják s Gubucz Imre elnök, valamint Varga Máté és Hunya Imre tagokat kérik fel, hogy Bakos József fősztolgabíró urral a közgyűlés határozatát tudassák, valamint a díszelnöki tisztség vállalására felkérjék.

Az Endrődi Kath. Népházban nov. 26-án lesz az utolsó őszi bál. Belépődíj 1 P.

Szenet,

tűzifát Wagner Márton Fiai fatelepen vegyen

Rendkívüli közgyűlés Csejten.

Folyó hó 15-én az Endrőd—Csejt pusztai Olvasókör rendkívüli közgyűlést hívott össze, melyen az összes tagok kb. 60-an vettek részt.

E rendkívüli közgyűlés egyetlen tárgya volt: községünk köztisztviselőiben álló földesurát Tüköry Józsefet a kördíszelnökének megválasztani. Lesniczky István előterjesztése után a tagok egyhangú lelkesedéssel megválasztották Tüköry Józsefet a „Csejt—pusztai Olvasókör” díszelnökévé.

Ezek után a kör megbízta Lesniczky István és Iványi István elnököket, hogy erről Tüköry Józsefet értesítsék s a megválasztásáról való jegyzőkönyvi kivonatot adják át azzal a kéréssel, hogy tovább is dolgozzon s minket is vezessen a nemzeti összetartás és egység eszményéért, hogy elérhessük a kör alapításának kitűzött célját: küzdeni Nagymagyarországeri.

Hírdessen lapunkban!

A képviselőház bizottsága elfogadja a közüzemekről szóló miniszteri jelentést.

A törvényhatósági és közügyi üzemekről szóló belügy- és kereskedelemügyi miniszteri jelentést a képviselőház bizottságai kedden tárgyalták és élénk vita után azokat elfogadták.

A belügyminiszteri jelentés megállapítja, hogy a miniszter Budapest fővárosban 27 üzemet 197 műhelyt, a megyei városokban és községekben pedig 720 üzemel, illetve műhelyt vizsgáltatott meg, míg 2 fővárosi üzem még vizsgálat alatt áll.

A vitában résztvevő képviselők a jelentést a legkülönbö-

zobb, de különösen gazdasági és szociális szempontokból bírálták.

Éber Antal, aki régóta folytat harcot a magánkereskedelem és iparnak versenyi támasztó üzemek ellen, a javaslatot szintén elfogadta, de arra kérte a belügyminisztert, hogy a fővárosi élelmiszerüzem, a kenyérgyár és nyomdára nézve, tegye elfoglalt álláspontját újból felülvizsgálat tárgyává, mert ezek az üzemek csak a versenytárgyalások nélküli törvénytelen haszonból képesek a magánipar és kereskedelem-

A nagyadót is jól szelektálja,
ha készüléke Lach és Kun-tól való

A káposzta kálváriája

A gyomai őszi vásárán megszokott káposztahegyek az idén is hegylancokká duzzadtak. A nyírsegi és körösnagyharsányi káposztafermelők utolsó pengőiket fektették a vasúti fuvarba, ennek is nagyrészt kölcsön pénzből. Az első szállitmányok még 5 pengős mázsás árat tartottak. Ahogyan a vagonok tovább ontották a sok káposztát és a megeredő eső vásárverő kilátásai bontakoztak ki, szinte óráról-órára vitték le a káposzta árát. A rossz idő miatt elmaradt a kirakodó vásár környéki községek közönsége, kik máskor zömét képezik a káposztavásárlóknak s bizony vásármultával, amikor a vidéki árusok árusító engedélye is lejárt, még örülni kellett a szegény káposztafermelőknek, ha legalább a vasúti fuvar megkapták a káposztájukért.

Bármennyire is nehéz az élet, az élelmicikkek ilyen módon való olcsó beszerzése nem érdeke a fogyasztóknak, mert így elvéreznek a termelők.

Ebből a kálváriából még a termelők szervezatlensége is kiérzik.

Ha a termelők csak valamennyire is tudnának megegyezni, hogy az egyes fogyasztóhelyeket elosztanák maguk között, amint azt a baromfivásárlók teszik és bizonyára nem a saját, hanem a termelők hátrányára, akkor a káposztához hasonló idénycikkeket nem kellene elkótyavetyélni.

Igy nemcsak a termelők nem tudnak boldogulni, de a vásárlók is elvesztik fejüket s bánják miért vásároltak az első napokban 4-5 pengőért, mikor most már 1 pengőért is megkapják ugyanazt a káposztát.

A káposztafermelők szervezatlensége mellett annál nagyobb felzudulást keltett a káposztagyálusok szer-

vezettsége. Egy mázsa káposzta legyalulására kibérelt gyaluért egy másik mázsa káposzta árát kérik egyesek.

Marcika megtér.

Nem mondhatnám, hogy Marcika jámbor, hívő léleknek született. Élete első éveiben nem igen respektálta sem a jó, sem a rossz szellemeket. Sokkal inkább szemmel látható, kézzel fogható dolgokat. Leginkább a kézzel szétbontható tárgyakat. Ezeknek rejtélyeit előszeretettel fejtette meg.

Később kezdtek a dolgok titokzatosabbak lenni. Tudomásul vette az Istent, aki valahol a felhők felett lehetett s aki még a sötétben is látja, hogy Marci mit forral megint a fejében. Nagy megilletődéssel pislogott az ég felé és szeretne volna látni az angyalokat. Karácsonykor látta is egynek a szárnyát a sötétedő ablakon túl, amint épp elrepült, nálunk hagyva a karácsonyfát. A Mikulás is ebbe a titokzatos világba tartozott egy ideig. Órála azonban egyszer kiderült, hogy a hangja olyan, mint Ilonka nénié.

Ezzel a Mikulás — eddig is gyanus földöntulisa — megszűnt.

Hasonló sors érte a karácsonyfát szállító kedves Jézuskát, mikor Marci felfedezte a kertésznél sorakozó karácsonyfákat és a dobozokban alvó karácsonyfa díszeket.

Megnyílt a tudomány temploma Marcika előtt is, beiratkozott az első elemibe. A felfedezések kora nem használt a földöntuliaknak. Szép sorjában estek áldozatul a mesebeli, titokzatos népek, manók és tündérek, angyalok és ördögök. Marci már a repülővel és ballonokkal kutatta a kék ég és a felhők titkait. Kitárult előtte a nagy világ. Napok és csillagok csodálatos társasága. Marci megdöbben. Hol az Isten? — Anya, Te láttad?

Marci határozottan materialista világnézet felé közeledett. Se angyalokat nem talált, se tündéreket, de még az Isten is eltűnt szemei elől. Marci fölényesen nyilatkozgatott egyes pólásokról, akik ezt és ezt hiszik.

Azonban nem soká tartott ő nagy felfuvalkodottsága. Multkoriban nekiült leveleket rajzolni. Csodálkozva morfondírozott a szép aprólékos csipkézett szélen. A finom erezen és még finomabb színeken. Ki csinálja ezt Anya? — kérde tőlem. És hogy lehetne ezt utána csinálni? És ki forgatja a Földet? És ki tartja vissza a Holdat. hogy ránk ne essen? Csendben figyeltem a nagy csatát a kis koponyában.

A nagy materialista rövid, de kemény gondolkodás után kijelentette: Anya, nagyon okos lehet az Isten.

Marci megtért.

Asszony

Csapadék naptár.

November	10	11	12	13	14	15	16	Össz.
Társulati székház	2.0	5.5		2.0	21.0	2.0		32.5
Körösladányi őrház	2.6	7.0	3.0	2.0	18.0			32.6
Folyáséri sz.-telep	0.9	5.0		2.0	15.5			23.4
Peresi szivattyutelep	5.0	3.5		5.4	14.5	5.0		33.4
Kéthalmi őrház	1.0	6.0		2.0	15.0			24.0
Udvarnok (Roikcs.-őr)	1.0	4.5		5.0	17.0	6.0		33.5

A gyümölcsös takarékos téli permetezését ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkekkel közöl még a nyulragás elleni védekezésről, a gyümölcs raktári rothadásáról, az idejű rosz must és bor javításáról, a gyümölcsfák nyéséséről, a házikert berendezéséről. Közli a Földművelésügyi Minisztérium által engedélyezett növényvédelmi szerek jegyzékét, használati előirással együtt s. b. A dúsán illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. sz.) egy alkalommal díjlanul küld lapunkra való hivalkozással mutatványszámot.

A méhtenyésztés

alapismeretei, tanítóképzők, intézetek, gazdasági irányú iskolák, méhészeti tanfolyamok, magánosok részére írta:

LAKNER VIDOR

m. kir. méhészeti felügyelő. A mű legutóbb jelent meg a könyvpiacon 160 oldal terjedelemben, s tanulságos ábrái alapján mindenki rövid idő alatt elsajátíthatja a méhészkedést. A könyv ára fizetve 4 P, postadíj 30 fillér. Ezek az összegek lapunk kiadóhivatalának előre beküldendőek.

A gyomai gőz- és kád-fürdő folyó hó 6 ával megnyílt, azonban, mivel a nagyerdemű közönség a múlt szezónban nem igen látogatta a fürdőt, az idén egyelőre minden hónapban csak az első teljes hétnek 4 napján lesz nyitva, mégpedig: hétfőn és szombaton férfiak részére,

kedden és pénteken hölgyek részére

Kádfürdő mind a négy fürdőnapon kapható reggel 6 órától este 6 óráig.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivitelben vállalja SZEMENKÁR MÁTYÁS könyvkölészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlattal készséggel szolgál a „HUNGÁRIA“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

BOLDOG

megelégedettséget jelent a szép, csinos esküvői meghívó minden

MENYASSZONY

részére. Rendelje azt meg a Hungária könyvnyomdában Gyoma, Kossuth Lajos út 64. szám (Wagner fatelep).

Bármilyen nyomtatványra van szüksége, kérjen árajánlatot vállalatunktól. Szolid árainkról és izléses kivitelű munkáról előre is biztosítjuk

November 26-án lesz a második gazdaérdekképviseleti gyűlés

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és Gyoma község gazdaközönsége közötti közvetlen és rendszeres érintkezés megteremtése céljából Gyomán évente ötagrárérdekképviseleti gyűlés megtartását határozta el a kamara. Az első gazdaérdekképviseleti gyűlés október hó 1-én volt a Községháza tanácsstermében s ezen a gyűlésen a megjelent gazdák meleg szimpátiával és teljes megértéssel fogadták a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kezdeményezését s a kamarai képviselő Varga László mezőgazdasági kamarai titkár.

A második gyomai gazdaérdekképviseleti gyűlés november hó 26-án kerül megtartásra a Községháza tanácsstermében s azon Varga László mezőgazdasági kamarai titkár „A MEZŐGAZDASÁGI VÁLSÁGBÓL KIVEZETŐ UT” címmel tart előadást a debreceni kamarának legújabb javaslatairól, majd a felmerülő helyi gazdakívanságok kerülnek megtárgyalásra.

Minden gazda és földművelő munkás saját érdekében és egyetemes gazdaérdekből jelenjék meg ezen a gyűlésen, melyre ezúton is meghívja a község agrárlakosságát a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara.

Magyar dalköltő világra szóló találmánya.

A leggyönyörűbb mikulás és karácsonyi ajándék gyermekek részére.

Dezső Gábor zeneszerző és dalköltő világszenzációt jelentő magyar ötlettel szabadalmaztatott negyven államban, Nemholmi furfangos ravasz masina, vagy rejtélyes harcieszköz, a találmány ennél sokkal több. Dezső Gábor eddig a felnőttek szórakozására és lelki épülésére adott sokszáz magyar nótát. Aztán elment a gyermekek birodalmába. Jászay—Horváth Elemérrel, a nemrég elhunyt különös poétával, gyermekverseket íratott és azokat megzenésítette. Igen ám, hogy el is tudja zongorán játszani minden gyeték ezeket a bübajos nótákat, egy rendszerrel dolgozott ki, amelynek segítségével a legapróbb gyermek is néhány percen belül elzongorázhatja akár nagy zongorán akár kis játékgongorán a nótákat, indulókat, alfató dalokat,

Mikulásnóákat, babatáncot, csárdásokat stb. A szabadalom tárgya egy zenei tervezet. A lényege, hogy a most megjelent „Szines nóták” című pazar kiállítású, különleges luxuskiadásban piacra hozott nótáskönyv minden dala meg is találja az utat a gyermekszívhez. A megoldása éppen oly érdekes, mint amilyen egyszerű. Szines hangjegyek és szines zongorabillentyűk rendszere. A hangjegyek szinei egyeznek a könyvhöz mellékelt és a zongorabillentyűkre ragasztandó szines papirlemezek színeivel.

Ennyi az egész és már minden kis emberke tud komoly muzsikát zongorázni. Csupa ötlet, sziporkázó szinpompa, derű mosolygás az egész könyv Világszabadalmazott magyar találmány, világszenzációt jelentő magyar gondolat

Ilyen játékos képeskönyv még nem volt gyermekországban és gazdag és szegény egyformán adhat gyermekeinek olyan ajándékot, amivel bizony még a felnőttek is szívesen fognak játszódni. Izléses, elegáns, gyönyörű, ragyogó, csodálatos ajándék. Rózsavölgyi kiadás. (Minden könyvkereskedésben és játékboltban kapható.)

Hozzászólás az egyetértési kör beszámolójához

Nem fogadhatom el azt a magas kitüntetést, hogy író s főleg hogy elismert író vagyok. Ezen szindarab s néhány cikk arra sehogyan sem jogosít fel. Olyan föllal pedig nem szeretek ékeskedni ami nem illik rám. Ezen ékes hangú megvilágítás csakis a rokonszenv sugalat hatása alatt született meg. Amit engedtesen még nekem is oly szeretettel elhárítani magamtól. A tény az hogy én a tanya világ egy szürke robotossa vagyok. Hogy a darabot megírtam, az az igazság bele kiáltása volt a magyar éjszakába s boldog vagyok hogy az Gyomán nem talált süket fülekre. A viszont látás meg lesz Egyetértés ifjúsága.

Tisztelettel

Rác Lajos kisbirtokos.

**NYOMTATVÁNYT
a HUNGÁRIA nyomda
KÉSZIT**

Közszolgálati alkalmazottak arcképes igazolványa

Az arcképes igazolványok 1934 évre való érvényesítése november 15-étől 1934 január 31-ig tart.

Változatlanul megmaradt a 24 P. térítési összeg, 2 P. kiállítási díj és 1 P. érvényesítési díj.

Az igényjogosult gyermekek részére a nyári hónapokra rendszeresített arcképes igazolványok érvényesítése 1934 május 15-ől kérhető.

Arad, Békés, Csanád, Csongrád és Torontál vármegyék területéhez tartozó tényleges és nyugdíjas közszolgálati alkalmazottak arcképes igazolványait a szegedi üzletvezetőség érvényesíti.

Az állami és állami üzemű tényleges, valamint nyug- és kegydíjas családjuk és feleségeik után 16 P. térítési összeget továbbra is az állam vállalja. Az ezenfelül 8 P. térítési, 1 P. érvényesítési és 2 P. kiállítási díjat a családfő tartozik postai befizetési lappal (12095) a szegedi üzletvezetőségnek beküldeni.

A kérvényekre vezetendő záradék minta az érdekeltek hivatalainál megtekinthető.

A huszárok.

Gerő Gyula altábornagy igazi „Katonadarabja”, amelyet a budapesti Kamaraszínház tavaly 28-szor hozott színre, mint értesülünk, az idei szezonban már a vidéki színigazgatók és műkedvelő társulatok által is megszerezhető, sőt már Békéscsabán nagy tetszés mellett színre is került. De megszerezték a darab előadási jogát már a pécsi, soproni, kecskeméti, debreceni, budapest-környéki stb. igazgatók és számos műkedvelő társulat is. A lapok annak idején különösen kiemelték a darab érdekes meséjét, humorát, és pompás miliőfestését. Nagyon tetszettek karakterisztikus figurái, a két kebelbarát — főhadnagy, az örök-ké éhes és szerelmes kadét, a lisztiszolgai dresszura mintaképe. Gazsi, akit bőven ellátanak a fehérszínűekkel mindennel, de ő csak egyet szeret igazán a gazdája kitűnő kedvencét; a Büszkét, — aztán a három „huszárlány” az ezred aranyos „nagyamája”, a kisváros gazdag intrikus özvegye és az ezred-„zsidója”, aki realistikus gondolkodásával és nemeslelkűségével minden alkalommal nyílt színi tapsokat aratott a

budapesti előadáson. A „Huszárok” persze nem azonos a „Fehérvári Huszárok” című operettel és előadási joga, valamint szöveggényve Almosino Richardnál (Bpest VIII. Baross-tér 9.) szerezhető meg.

Csabai Wagner József.

Az „Esti Kurir” november 17-iki számából vesszük át a következő kritikát:

A Fészek Művészek Klubjának ezévi kiállítását Csabai Wagner József művei nyitják meg. Csupa pasztell, annak különös hangsúlyozásával, hogy a festőanyag Csabai Wagner kezében a hajlékonyság és engedelmesség terén egészen szokatlan értékűvé válik. Feltűnik mindenekelőtt, hogy némely alkotás az olajtechnika, némelyik kép a tempera anyagának hatását kelti. Viszont a lágy hamvas, pasztelltechnikát kívánó képein félreismerhetetlenül ez a festőanyag ura az előadásnak. Ezeken túl Csabai Wagner ereje a téli hangulatok téli tájak levegőjének tárgyilagos érzékeltetésében jelentkezik. Az ép formaérzék, a távlatok biztos fogása, a természet szerteret póznélküli előadása egyformán jellemzik, mint ha azt mondaná a művész, hogy problémák nélkül, ujtó szándék nélkül az egyszerűség és az őszinteség is jelentenek egyéni művészetét. Csabai Wagner művészetében van új és van egyéniség.

Vásár

November 10-11-12-én tartották meg a gyomai országos vásárt, melyet a szokásos eső nélkül elképzelni sem lehet. Volt is a vásártéren olyan ragadó sár, hogy kétszer is meggondolta az ember magát, hogy a járdáról lelépjen, Aki aztán belépett a vásártérre, annak nemcsak hogy a füle is sáros lett, de a felcsizma talpa is odamaradt. Az állatvédő egyesületek ha látták volna azt a kinlódást, loostorozást, ami ott volt; minden kirakodó vásárló ellen eljárást indítottak volna. A vásár vontatott volt. Kevés volt a vásárló és még kevesebb volt a pénz. Az állatvásárról beszámolónk a következő:

	felhajtva	eladva
tő	403	166
szarvasm.	580	433
sertés	587	482
juh	317	177
összesen	1887	1258

HIREK

Áthelyezés. Kiss Géza Máv. főtiszt földinket szép kiüntetésért előmenetelében, sürgősen áthelyezték a szegedi üzletvezetőséghez. Új állomáshelyét már el is foglalta. Kiss Géza utóda Szigeti István máv. tiszt lesz, ki hamarosan átveszi a teherpénzfárt.

November 26 án filléres gyors indul Békéscsabáról Budapestre. E vonatra Gyomán is fel lehet szállni, ahonnan azonban a békéscsabai meneldíjjal P. 4.20 kell fizetni. A Menetrend előrelátólag a legutóbbi ilyen vonat menetrendjével meg fog egyezni. Jegyek Gyomán az állomásfőnökségnél, Békéscsabán pedig a Menetjegyirodában kaphatók.

Német Becsületrend igénylése. Németországban Rendtáncs alakult, hogy a világháborúban részvett magyar bajtársak részére is még Vilmos császár intenciója szerint német háborús emlékérem Becsületrend adományoztassék. Hadiérem karddal és kardnélkül lesz adományozva, aszerint, hogy tüzvonalbeli vagy mögöttes országbeli teljesítményekről van szó. Hadi érdem minden frontarcos bajtárs igényelheti. Hadiérem megszerzéséhez szükséges kérvény-mintát és egyéb felvilágosítást nyújt válaszbeli csatolása ellenében a „Deutsche Ehrenlegion“ magyarországi tb. munkatársának délmagyarországi megbízottja. Szeged Vaspálya u. 4. l. 3.

Műsoros estély Endrődön. A Békésvármegyei iskolánkülvüli népművelési bizottság endrői csoportja az Excharisztikus Női Liga rendezésében f. hó 19-én Vasárnap d. u. 5 órai kezdettel a Kulturház színháztermében műsoros estélyt rendez. Szereplők az elemi iskola növendékei. Belépődíj személyenként 40 fillér.

Oroszországban új petróleumforrás tört elő. Baku környékén az Asnesft-tröszt területén új petróleumforrás tört elő a földből, amely két nap alatt harmincezer tonna petróleumot lövelt ki. A kormány intézkedésére a területet a GPU csapatai vették körül, nehogy szerencsétlenség történjen.

Az endrői Ipartestület csizmadia szakosztálya f. hó 19-én vasárnap este az Ipartestületben társas vacsorát rendez. Vacsorajegyek már kaphatók az Ipartestület kimérőjénél. A vacsora iránt nagy érdeklődés mutatkozik, így kilátás van rá, hogy az ott megjelenők egy kellemes estét fognak eltölteni.

A kormány 15 millió pengőt fordít beruházásokra. A kormány a transferalabból 15 millió pengő kölcsönt vesz fel, amelyből 3 millió pengőt utépitésre, főleg bekötő munkákra, 750.000 pengő a Budapest-Boráros téri híd építésére, 2 millió 990.000 pengőt vízimunkálatokra és vizitársulatoknak adnak.

Az 1933/34 gazdasági év szesztermelési kerete. A pénzügyminiszter az 1933/34 évi termelési időszaknak szesztermelési keretét, vagyis azt az alkoholt mennyiséget, amelyet a fogyasztási adó alá eső ipari és mezőgazdasági szeszfőzdek 1935. szeptember 1-től 1934 évi augusztus 31-ig kifőzhetnek 240.000 hektoliterben állapította meg.

Földrengésjelző virágok. Közép-Amerikában van egy virág, amely megérzi a földrengés közeledését és szirmai két órával a földrengés előtt lekonyulnak. A lakosságnak így elég ideje van a menekülésre. Egy fiatal magyar felfedező érdekes sorokat írt erről Tolnai Világlapjának. A világ minden részében élnek magyarok, akik közül sokan szorgalmasan gyűjtögetik az értesüléseket, hogy a népszerű képeslap hasábjain tapasztalataikról beszámolhassanak. Ez a litka Tolnai Világlapja nagy elterjedtségének.

Értékes találmány. Mindenki tudja, hogy mily megbízható szer az Aspirin fejfájásnál, megfűlés, rheuma és mindenféle eredetű fájdalmak ellen. Számos utánpótlása van, melyek azonban részben csekélyebb hatásúak, sokszor pedig kellemetlen mellékhatásokat fejtenek ki. Az Aspirin-tabletták valódiságát az eredeti csomagoláson és a tablettákon látható Bayer keresztről ismerhetjük fel.

Szindarabot írt a hatszoros világbajnok. Erről közöl érdekes cikket a Délibáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül számtalan érdekesebbnél érdekesebb színházi riportot, filmrovatot, pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, folytatásos regényt, egyfelvonásos szindarabot, rejtvényeket és közel száz képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. Egy szám ára 20-fillér.

Ingyenforgalom

Molnár Józsefné Novák Eszter gyomai lakos vett 1124 öl félhalmi szántót Novák Juliánna Oláh Sándorné gyomai lakostól 850 P-ért.

Kner Endre, Madaras Gyula és Junker Artur gyomai lakosok 287 öl szőlő és 587 öl pocosi szántó ingatlanokat

Szabó József és neje Cs. Szabó Eszter gyomai lakosoktól 1000 P-ért.

Szilágyi Lajos és neje Racz Ilona gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Köhler Ádám gyomai lakostól 2600 P-ért.

Szanati József és neje Mészáros Anna budapesti lakosok vettek egy beltelkes lakóházat özv. Vékony Józsefné Putnoki Sára és tsai gyomai lakosoktól 2100 P-ért

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Ágoston Gábor, Haibach Éva Zsuzsanna, Megyeri József, Csapó Sz. Erzsébet, Cs. Nagy Erzsébet, Putnoki József, Molnár Endre.

Házasságot kötöttek:

Öhlmüller Márton—Kincses Erzsébet, Márton László—Tóth Vilma, Megyeri Mihály—Belán Rozália, Márton Bálint—Herter Julianna, Debreceni Dezső—K. Szabó Erzsébet, Timár Vince—Dávid Mária, Kovács János—Icsa Róza, K. Nagy József—Székely Zsuzsanna, Batári László—Erdei Piroska, Molnár Lajos—Iván Eszter.

Elhaltak:

Csapó János 60 év. Sallai Margit 4 napos, Beinschróth Mihályné Lehoczki Magdolna 49 év. L. Szilágyi András 75 év. Weigert Györgyné Braun Mária 53 év. Hamza Sándor 67 éves. Ágoston Gábor 12 n. Suszter István 42 éves.

A segédi vizsga.

— Egy tekintélyes kereskedő segédet keresett újsághirdetés útján. Sok pályázó jelentkezett és mindegyiktől azt kérdezte a kereskedő, meg tudná-e mondani, miként lehet az üzletet fejleszteni?

— Az ajánlkozók egy része nem tudott választ adni, a többiek pedig más és más válaszokat adtak, míg egy ügyes segéd kivágta, hogy: az üzletet újsághirdetés útján lehet fejleszteni és a kereskedelem kiegészítő szerve a közismert Erdős-Hirdető Iroda, (Budapest, Teréz-körül 55.)

— Ezt a segédet alkalmazta a kereskedő.

MOZSI

APOLLÓ HANGOS MOZGÓ

November hó 19-én vasárnap „Pokolhajó” Örült féltékenység Dráma egy tengeralattjárón 8 felvonásban. Főszereplők; Tallulah Bankhead és Gary Cooper Ez évben szenzációs sikert aratott Budapesten. Bimbó mini detektív, hangos trükkfilm 1 felvonásban. Magyar és Paramount Világhíradó. Előadások 4, 6 és 8 órakor. 23 csüörtökön zónaelőadásban, Öfensége csókja, Hangos filmoperett 8 felvonásban. Ottó Walburg, Adele Saneroch és Walter Jansen gyönyörű filmje. Straszky Ottó muzsikája. Hapfák, hátra arc, Néma burleszk 2 felvonásban. Előadások 6 és 8 órai kezdettel.

Fizessen elő lapunkra

Publikáció.

Egy kifogástalan **cserépkályha** és egy vaskályha eladó. Bővebbet dr. Vogel Károly orvosnál. Ugyanott egy falitükör megvételre kerestetik.

Cserépkályhák, kandallók és vaskályhák szakzerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczai Lajos cserépkályhás mester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Kiszolgáló leányok felvételnél, jelentkezni Kovács János igazgatónál.

Egészen új kaukázusi dió ebédő eladó Horthy Miklós ut. 25. sz. alatt.

Egy üzlethelyiség azonnalra kiadó az Ehrmann házban.

A helyi állatbiztosító szövetk. felhívja a tagok figyelmét a tagdíjak sürgős befizetésére.

300 n. öl és 400 n. öl révialposi vetemény föld gyümölcsössel valamint 1 butorozott különbejárati utcai szoba kiadó ért. Horthy M. u. 30 sz. alatt.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

SZÓDAVIZI!

SZÓDAVIZI!

ÉRTESITEM

Gyoma község n. é. közönségét, valamint a testületet, hogy a modern kor vívmányai szerint felszerelt

szódavíz gyáramat

a mai napon üzembe helyeztem, s így a leglisztábban kezelt szódavízzel állok rendelkezésre. Ugyancsak szívesen állok eljegyzések, lakodalmak, valamint társasvacsorák rendezéséhez szükséges tisztán kezelt terítékekkel a n. é. közönség, valamint testületek rendelkezésére.

Szíves pártfogást kér:

Karsay Lajos

vendéglős

SZÓDAVIZI!

SZÓDAVIZI!

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A dunántúli gazdaérdekeltségek a gazdaadós-védő rendeletek kiegészítését kérik.

A győri mezőgazdasági kamara területén egymásutántartják a gazdasági bizottságok egyéb gazdasági érdekeltségek őszi közgyűléseit, amelyek mindegyikének főtárgya a kormány által kiadott gazdaadós rendelet bírálata, annak előrelátható következményei, a rendelettel szemben fennálló agályok és kívánságok. A győri mezőgazdasági kamara, amely a megjelent gazdaadós védelmi rendelettel szintén intenzíven foglalkozik az egyes rendelkezések megváltoztatását a kormányhoz intézett sürgős kérelmekkel és javaslatokkal igyekszik mielőbb orvosoltatni. Így többek között kéri és javasolja, hogy a gazdaközönység a bekebelezettségi védett birtokká nyilvánítás iránti kérés határidejét december 31-ig a bekebelezettségi határidőt a kormány szintén december 31-ig hosszabbítsa meg, hogy a 15-szörös kataszteri lisztjövédelen aluli adósok szintén védelem alá legyenek helyezve, mert védelem nélkül ezek a gazdaadósok is rövidesen fönkremlenek a hitelezők szorongatásai következtében. A gazdaadósok kategorizálása méltánytalanságokat eredményezhet és ezért a rendelet által célzott intenciókat veszélyezteti. Sajnálattal látja a kamara, hogy egyes kérdések rendezése a rendeletből hiányzik, ezeknek pótlását kéri. Ilyen kérdések, a hosszulejratu tartozások rendezése, a jöhiszemű kezesek megvédése, a házhelyhez juttatottak és súlyos hátralékkal terhelték, földreform során földhöz juttatottak és adóságokkal küzdők tartozásainak rendezése, a különböző külföldi valutára szóló adóságok rendezése és a földbérlő társadalom adóságai rendezésének kérdése.

Rámutat arra, hogy az 5 és

fél százalék, illetve 4 százalékos kamat és az 1 százalék tőketörlesztés a jelenlegi termény és állatállományok mellett nem viselhető el. Ezen magas kamat és tőketörlesztés fenntartása lehetetlenné fogja tenni a rendelet nemes intencióinak az elérését. Nem lehet arra hivatkozni, hogy a gazdaadósok kamata tulságosan nem maradhat el a kereskedelmi és ipari kamaloktól, mert köztudomásu, hogy a földmivelés ma egyáltalán semmit sem jövedelmez, amit a magas védővámokkal védett iparról korántsem lehet mondani. Az

elmúlt években a gazdaadósok által fizetett 12-20 százalékos kamatokkal az adósok az igénybevett tőkehitelnek, két, sokszor háromszorosát már ugys visszafizették a legtöbb esetben a hitelezőknek, főként a gépgyárosoknak. Miután előre látható, hogy a csökkentett kamatok sem lesznek képesek fizetni, az érdekeltségek már most inlézkedéseket kérnek a csökkentett kamat és tőketörlesztés teljesítésére képtelen gazdaadósok megvédése céljából. A felsődunántul ezen méltányos és előrelátható kívánságait bizonyára az egész ország gazdaközönsege magáévá fogja tenni és már is valószínűsíthető, hogy a kormány a kérések legnagyobb részét teljesíteni a panaszokat pedig orvosolni fogja. G. H.

A zöldmezőtanfolyam megnyitása.

November 19-én délután 5 órakor dr. Piukovich József főszolgabíró, az Alföldi Zöldmező Szövetség alelnöke a község háza nagytermében a tanfolyamra jelentkezők, dr. Pálka Pál főszolgabíró, Kató Lajos jegyző, Lehoczky Károly gazdasági felügyelő, a Finta Albert endródi főjegyző vezetésével átjött endródi előljárók, a gyómai előljárók és sok érdeklődő gazda, iparos és lisztviselő előtt hatásos beszéddel nyitotta meg a tanfolyamot. Beszédének gondolatmenete nagyjából ez volt: Ezelőtt 100 évvel az alföldi megyék inkább állattenyésztők voltak s ma már egészben földmivelők lettek.

Az állatállomány katasztrófális csökkenésének szemléltetésére felhozta, hogy Kunszentmiklósi járás állatállománya 24 ezerről 4 ezerre csappant.

Az állatok száma megfogyott, a termelő területek megnagyobbodtak, mert a réteket legelőket feltörték és szántóművelés alá vették, s ma már nem tudnak elegendő és olcsótermelésű trágyát előállítani.

Igy jutottunk el a rét- és legelőgazdálkodás kérdéséhez.

Tudni kell még, hogy az ország állatállományának 75 százaléka kis emberek kezén van.

Az sem közömbös a kisgazdákra, ha tejszövetkezeti úton tejtermelésüket állandóan tudják értékesíteni, hogy a tehenük napi 5 liter átlagát 15 liter átlagra tudják fokozni. Ilyen helyütt már a szarvasmarha tenyésztés alapja is le van fektetve.

A mezőgazdasági termelvények értékesítése már ugys kicsuszott a gazdák kezéből, így a jövedelmük javításában az olcsóbb termelés felé kell főrekedniük. Olcsóbb termelés csakis megfelelő állatállományal történhetik, állattenyésztés pedig megfelelő rét-, legelőgazdálkodás és takarmánytermelés nélkül szintén nem gazdaságos.

Dr. Piukovich József alelnök beszéde nagy hatást ért el.

A község részéről Kató Lajos jegyző üdvözölte a megjelenteket.

A tanfolyamon Gyomáról 20-an, vidékről 11-en vettek részt.

A tanfolyam záróvizsgálója most vasárnap (nov. 26) délelőtt fél 10 órakor lesz a község háza nagytermében. A záróünnep után az Alföldi Zöldmező Szövetség ugyancsak a község házában vándorgyűlést tart, melyen érdeklődők is jelen lehetnek. A vándorgyűlés után az Alsórézsi Olvasóegyletben közebéd lesz, melyre külön meghívókat adtak ki. Ezen az ebéden részt vesznek a vidéki vendégek is.

Hajó elmerülés a Körösön

A hajón volt emberek kiusztak.

A csergettyűfoki kanyartól dereglyével szállították a homokot az endródi hidig és onnan kocsin a nagylaposi utépitéshez. Hétfőn is megrakták a dereglyét 7-8 m³. homokkal s át akartak hajózni a másik oldalra. A Körös közepén a dereglye hátulja olyan hirtelen kezdett sülyedni, hogy a rajta lévő 4 ember, mire átlátta a helyzetet, már a hideg vízben is volt. Egy közülük kiuszott, 3 ember pedig a dereglyén volt pallókba kapaszkodott és kievickélt a Körös másik oldalára.

A dereglye a Körös közepén 4-5 méter mély vízben fekszik és várja, ha a víz lepad, hogy kivontassák, amikor is megállapíthatjuk, hogy léktől vagy más ok miatt sülyedt el a dereglye.

A községben arról is beszéltek, hogy egy ember a vízbefullt, ez azonban szerencsére nem volt igaz, mert az emberek a dereglyéről egy hideg fürdővel mind megmenekültek.

Piac áthelyezés

Szerdán nagy meglepetés érte a piacra siető közönséget és a piaci árusokat. A község Elöljárósága — igen helyesen — a csirke piacot áthelyezte a sártengerből a betonozott részre, a Holler vendéglő elé. Onnan a henteseket a kastély elé, a zöldségárusokat pedig a régi csirke piacra. Ez utóbbi hely szűknek bizonyult s nem váltotta ki a közönség meglegedését, egyrészt azért, mert szűk volt a hely, eldugták őket s bizony ott jobbról-balról olyan szelet kaptak, hogy mindenki átfázva sietett haza.

A csirke piac ilyen való elhelyezése igen szerencsés eszme volt. Az idejáró baromfi kereskedőktől tudjuk, hogy Gyoma község baromfipiacsa csonka Magyarország egyik legszámottevőbb piaca, s egy-egy piac alkalmával 12-16 sőt 20 ezer Pengőt is hagynak itt a kereskedők. És ha az áthelyezés nem történt volna meg, fakép-nél hagytak volna bennünket a baromfikereskedők. Micsoda kárt szenvedtek volna a termelők, és maga a község is helypénzek elmaradásával, ha piacunkat a feneketlen sár miatt mellőzték volna a kereskedők.

A zöldpiac elhelyezése már nem volt ilyen szeren-

csés. Sokkal ügyesebb lett volna azt a kastély elé helyezni és a henteseket szembe vele, a templom előtti kikövezett járdára:

szembe a beton járdával. Így megközelíthetőbb lett volna mindegyik és nem lett volna annyira széttagolva a piac.

November 30-ig védetté nyilváníthatja minden gazdaadós a birtokát.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy az adós gazdáknak birtokaik védetté nyilvánítása iránti kérelmüket folyó évi november hó 30-áig kell az illetékes telekkönyvi hatóságnál beadni.

A védett birtok intézményének létesítésével a Kormány messzekiható intézkedést tett és ezáltal a védett birtokos le nem kicsinyelhető előnyökhöz jut. Mindenkinek feltétlenül érdekében áll tehát, hogy birtokának védetté való nyilvánítását kérje.

A gazda azáltal, hogy birtokának védetté nyilvánítását kéri, semmiesetre sem kerül röz-

szabb helyzetbe a mainál, még akkor sem, ha kérelmét az illetékes bíróság nem találja teljesíthetőnek. Elenkező esetben azonban jelentékeny előnyöktől fosztaná meg magát.

Ismételten és nyomatékosan figyelmébe ajánlja tehát a Mezőgazdasági Kamara az adós gazdatársadalomnak, hogy folyó évi november hó 30-áig birtokainak védetté nyilvánítása iránti kérelmüket okvetlenül adják be az illetékes telekkönyvi hatósághoz.

A szükséges felvilágosításokat a gyomai kataszteri nyilvántartó hivatal, vagy akár melyik gyomai ügyvéd megadja.

Faragó Károly református tanító és Papp Ilonka községi ovónő. Szaválnak: Jakó Piyyu és Oláh Sárka.

Ezen nagyjelentőségű ünnepélyre és a községünkbe érkező kedves vendégeink meghallgatására tisztelettel és örömmel hívjuk községünk lakosait.

A Szeretetszövetség magas szós hivatást teljesít, az árva gyermekek gondozását és nevelését vállalta magára s ezen nemes emberbaráti munkájában segítsük mindannyian. Ha csak egy árvának a sorsán könnyünk, már akkor is megmutatjuk, hogy szeretettel lakozik bennünk.

Az árva gyermekek gyámlítására ezen Szeretetszövetségi ünnepély alkalmával mindenkitől 40 fillér adományt kérünk!

Közművelődés

A népszerű gyomai szerdai estéknek legutóbb Szőke Ferenc és Kner Imre voltak az előadói. Szőke Ferenc ig. tan, az lpartes-tületben Trianon igazságtalanságait ostorozta. Megdöbbentő adatokban tárta fel a Magyar haza jogtalan, csufos megnyirbálását a jövőbe vetett hitre buzdítva az ifjuságot. Kner Imre közigazdasági tárgyú előadására zsufolásig megtelt a Németvárosi Olvasókör terme. Előadásában érdekes statisztikai adatokat közölt Gyoma és Endrőd községek népesedésé-

Szeretetszövetségi ünnepély.

A gyomai református egyház elnöksége tisztelettel hozza a közönség szíves tudomására, hogy az Országos Református Szeretetszövetség f. évi december hó 3-án vasárnap délután 5 órakor a községi iparos tanonciskola tantermében Sze-

retetszövetségi ünnepélyt rendez. Ezen ünnepélyen előadást tart Dr. Szentpéteri Kun Béla debreceni egyetemi tanár; biblia magyarázatot mond Papp Béla a szeretetszövetség missziói lelkésze. Szóló énekkel közreműködik az ünnepélyen

Rakj rőzsét, rakj a tüzre!

Irta: vitéz Tóth Alajos.*

Rakj rőzsét, rakj a tüzre.
Ki ne aludjék! Gyujts alája!
Rőt fénye az égő piros lángnak
Hadd hulljon tartónk avarára!
Zuzmarás tél lepi a tájat,
A tél este úgy megfáztat.
Didergő lelkünk hadd lobogjon,
A sötétben világoljon:
Rakj rőzsét, rakj a tüzre.

Kint szél borzolja a nagy erdőt,
Bent csönd várja a jövődöt.
Láng kell, mely a lidércfényt elűzze,
Szórv aprófát a szikratüzzre!
Ámuló lelkünk hadd csodálja,
Hogy lesz forgácsból szikra lángja.
Rőt fényét annyi tűzalomnak
Borítsa fölénk takarónak.
Hintse a lelkünk avarára.

Rőzsét: hitet, életforgácsot
Hordjátok rá mind, — ne oltjátok
Ma szítja még az őskelet szele,
Holnap oltja már nyugat lehellete.
S ha az utolsó parázs is kiég
Lobbanthatjuk e valaha is még?
Vigyázzatok!
Kialszik mind a négy világtája!
Kell, kell a szent rőzse lángja:
Szívet, hitet, életforgácsot,
Mindent csak rá..., és ne oltjátok,
Rakj rőzsét, rakj a tüzre.

*Vitéz Tóth Alajos középiskolai tanár az új magyar szépirodalom egyik legnagyobb ígérete. Sajátosan magyar és borongós lírájára örökre rányomta a bélyegét a világháború és a nyugat-magyarországi felkelés, melynek Gyóni Gézája volt. A nagyközönség inkább Csehov és Lermontov, a két orosz novelista és regényíró fordításai révén ismeri.

Gömbös Gyula (Arckép)

A világháború után feltörő nemzeti kiélési forma, mely az internacionalis közösségre való törekvéssel szemben a nacionalis öncélúság politikájának jogosságát hirdeti, a négy éves kataklizma előtt teljesen ismeretlen emberek egész sorát vetette a nemzetek élére. Nem véletlen, hogy az emberiség sorsának új irányítói között többen vannak olyanok, akik azelőtt katonatisztek voltak. A katonai nevelés minden más iskolatípusnál határozottabban kifejleszti a nemzeti érzést, a faji szolidaritást és ahol erre szükség van, az integritásra való törekvést. Ilyen körülmények között egészen természetes, hogy azokban az államokban, ahol a csődbe jutott liberális, szociáldemokrata, vagy

épen bolsevik, tehát világnézetében nemzetközi kormányzás felett aratott győzelmek következményeként erősen nemzeti és faji jellegű kormányok vették át a hatalmat, többnyire aktív, vagy volt katonatisztek jutottak irányító szerephez. Így lettek Európában államfők nagyhányai Horthy Miklós tengernagy, Kemal pasa ezredes, Hindenburg tábornagy, Achmed Zogú százados és így lettek kormányfők Pilsudszky, Primo de Rivera, Pangalos, Avarescu, Zsifkovics tábornokok, jákfai Gömbös Gyula volt vezérkari százados és Göring volt főhadnagy. A háború utáni korszak hét katonaminiszterelnöke között kétségtelesen Gömbös Gyula a legérdekesebb egyéniség. Míg a volt lengyel, spanyol, görög, román, szerb és a jelenlegi orosz miniszterelnök a kormányfői székbe is magukkal

ról. Értékes közhasznú előadásáért Szöke Ferenc mondott köszönetet úgy a maga, mint a közönség nevében.

A kísérő műsorban Molnár Gyula és Laky Sándor mint Hacsek és Sajó helyi aktuálításokról csevegték. Az ötletesen összeállított párbeszéd; a pásztornapról, kasszafurásról, gyomai vásárról stb. állandó kacagásban tartotta a hallgatóságot.

November 29-én szerdán a Kiszréti Olvasóban Klein Sándor, december 1-én pénteken (Kultur est) a 48-as Olvasóban dr. Legeza Tibor, december 6-án, szerdán az Egyetértés Olvasóban vívő Varga Kálmán (A hős 101-esek), december 13-án a Kiszréti Olvasóban dr. Legeza Tibor tartanak előadást, este 7 órai kezdettel. December 13-tól 1934 január 3-ig az ünnepekre való tekintettel szünet.

A község hivatalos hírei.

A községi előjáróság közhírré teszi, hogy az 1934 évre szóló házbérbevállási íveket 1933 november 30-ig be kell adni. Házbérbevállási íveket tartoznak beadni azok a háztulajdonosok akiknek házuk egészben, vagy részben bérbe van adva, akik ebben az évben lakóházat építettek, vagy már meglévő lakóházukat kibővítették, továbbá akiknek lakóháza az elmúlt évben bérbe volt adva. Mindazok, akik bejelentési kötelezettségüknek 1933 november 3-ig nem tesznek eleget, a kivett házádon kívül még bírságot is kötelesek lesznek fizetni.

vitték katonai jellegzetességüket: a diktaturára való törekvést, a kérlelhetetlen szigort és a többékevésbé önkényes kezdeményezést, addig Gömbös Gyula teljesen kitudta vetni magából mindezeket a hajlamokat, melyek mint politikust csak hátráltatnák célkitűzéseinek megvalósításában. Ennek a kétségtelenül nagy előnynek egyik magyarázata abban rejlik, hogy Gömbös Gyulának — nagynevű külföldi kollegáival szemben — már meglehetősen hosszú, több mint tizenkét esztendő politikai múltja volt, amikor a kormányzó kinevezte miniszterelnökké. A másik és egyszerűs mind nagyobb oka azonban természetében keresendő.

Gömbös Gyula a középosztály alsó rétegének a gyermeke. Majdnem népies kulturában nőtt fel. Ez aszellemi légkör ha nem is

Meghívó december 3-án vasárnap a Holler szállóban tartandó táncvigalommal egybekötött kedélyes

TEA ESTRE

Farkasinszki Imre teljes zenekara muzsikál. Teajegy ára 1 P
Kezdeté este pont 8 órakor.

És mégis mozog a föld...

Franciaországban ismét kormányválság van: leszavazták a furcsa nevű kormányt. Majd a lassu forrongásból kiforrija az idő egyszer a francia nemzeti kormányt is a szociáldemokrata és kommunista világnézetű marxisták elseprésével és akkor remélhetjük, hogy a francia nemzeti érzésű kormányzat meglud egyezni a német, az olasz és többi nemzetekkel.

Idők fordulásának jele a spanyol választások eredménye is, hol a nemzeti érzelmű és programu párt kerekedett felül.

Ebben a derengésben a mi reménysugarunk is megcsillan az angol parlamentben, sajtóban és társadalmi megmozdulásban is hangoztatott revízió követelésével.

Csak itthon is megértsük egymást. A nemzeti nagy cél érdekében tegyük félre apró ellentéteinket, hogy egységes erőnkkel hamarabb érjük el a revíziót.

Tizenöt hús százalékkal leszállították a gyógyszerek árát. A belügyminiszter egyik legújabb rendeletével átlagosan 15—20 százalékkal leszállította a gyógyszerek árát.

segíti elő, de nem is akadályozza meg aromantikus életmegnyilvánulásokat, melyek kiteljesítésére Európában az északi szláv népek mellett talán a magyarság hajlik a legjobban. A magyar ember minden észokból keletkezett szépnél többre becsüli az érzelmi szépségeket. Innen van az, hogy még akkor sem erőszakos, ha célszerű lenne annak lenni. A szép szó, az együttérzés, a megértés, mint az érzelmi szépségek megnyilvánulásai sokkal hatásosabb eszközök minden magyar emberrel szemben a legdrasztikusabb diktatura eszközeinél. Sajnos, ezt nem értették meg hosszú évszázadokon keresztül a nemzet idegen fajú, vagy legalább is idegen kulturán felnőtt vezetői és szükségszerűen bekövetkezett az uralkodó idegen áramlattal szemben megnyilvánult ellenkezés,

HIREK

Kinevezés. Az igazságügy-miniszter Dr. Molnár Kálmán budapesti törvényszéki titkárt járásbírónak nevezte ki a gyomai járásbíróhoz, aki állását már a közeli napokban el is foglalja.

Molnár est Endrődön. Molnár Gyula színész a gyomai műkedvelő egyesület rendezője, aki az endrődi közönség előtt is közismeri már jóízű humoráról, 1933 november 26-án Endrődön az Ipartesület-színháztermében este 8 órai kezdettel, filléres helyárrakkal kacagó estét rendez. Mint értesülünk, mostani műsora melyen a Fehér trojka, Szerzők iskolája, Végén csattan, A 8-as kordán című darabok dominálnak, humor és jókedv tekintetében még az eddigi kitűnő, emlékezetes Molnár estéket is felülmulja.

A gazdaadósok figyelmébe. A pénzügyigazgatóság értesíti a gazdaadósokat, hogy birtokaik védetté nyilvánítása érdekében beadandó kérvényeikre és mellékleteire ne okmánybélyeget, hanem törvénykezési bélyeget ragasszanak. A gazdavedelmi rendelet népszerű ismertetésének ezirányú rendelkezése nem helyes.

Fizessen elő lapunkra

melyet „átkos széthuzásnak“ szoktak nevezni. A magyarság életének ez az őrlő szimptomája abban a pillanatban megszűnt, mikor lelkiségének, érzelmi világának és fajiságának minden ízében magyar ember került a nemzet élére. Láttuk ezt Gömbös Gyula kormányrajutásánál is. Történelmi jelentőségű rádiószózata, mely fájának minden érzelmi szépségét magán viselte, évszázadok óta nem tapasztalt hatalmas tömegben keltett megértő viszhangot és egészen bizonyos, hogy rövid időn belül észokok miatt is melléje áll az egész ország.

Gömbös Gyula sorsverte fájának nagyszerű kiteljesülése. Magán és magában viseli mindazokat a jellegzetességeket, melyeket parányaiában a legutolsó tanyai magyar emberben is megtalálni. Egyéni élete teljesen beleolvad a

Egy dévaványai ezermester szipkatalálmánya. Néhány nappal ezelőtt beállított a szerkesztőségünkbe Tóth József dévaványai munkás, az ismert ezermester és bemutatott egy saját találmányu tűzbiztos cigaretta-szipkát, melynek alumínium kupakja nemcsak a cigaretta okozta tűzveszélyektől védi meg a gazdáját, hanem a szétszört hamu sepregetésétől is megkíméli a férfiakra takarító háziasszonyokat. Az elmés szerszám érdemes arra, hogy megvegyék. Darabját 20, illetőleg 30 fillérért árusítja Tóth mester, aki repülőgép, bolondmalom, kapalógép, forgóra járó legyező stb. után most szipkagyártásra adta a fejét.

Megjelent a „Szabadság“ vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre pompás helitapjának új száma, Gazdag tartalomtól kiemeljük Tombor Jenő ny, ezredes szenzációs cikkét egy távol-keleti háború eseményeiről, Balla Antal a német választás utáni külpolitikai helyzetképet rajzolja meg. Féja Géza a Szegedi Téka könyvkiadói működését méltatja, a „Szót kérek“ rovatban pedig a kormánypolitikáról mond bírálatot. Áfra Nagy János dr. a „Föld Népe“ rovat szerkesztője a falu problémáiról ír különböző cikkeiben és pontos felvilágosítást a kérdészködőknek a gazdavedelmi rendeletről. Gulácsy József dr. izes történeleket mond el „Vasárnap délután“ című rovatban. Bársony János kisgazda a gazdavedelmi rendelet hibáira mutat rá gyakorlati példákkal. Sínka István gyönyörű novellát írt. Vér Andor a szegedi tanyavilág páriáiról közli riport-sorozatának első cikkét. Heli rigmusok, riportok, cikkek teszik teljessé a lapot, mely 10 nagyoldalon jelenik meg és 12 fillérért kapható minden újságárúsnál.

tizennégymillió magyar népbe és ez a magyarázata annak, hogy mikor zászlónak szökött az élre, minden magyar ember a saját cél kitűzéseit látta meg benne. Érthető, nem is lehet másképp, hogy ezeket a célkitűzéseket ebben az országban minden magyar ember támogatja, mert ha nem ezt tenné, a céltalanságban, vagy a tévesen felismert célok követésében elpusztulna. Kosciuszkoval, a legnagyobb lengyel szabadsághőssel Gömbös Gyula is elmondhatja, hogy „hosszu idő óta én vagyok az első ember, aki fajtámat maradéktalanul képviselem az élen...“ (ványai)

Szenet,

tűzifát Wagner Márton Fiai fatelepén vegyen

Gyümölcsfa-ápolási tanfolyam. A földmiveltésügyi miniszter leiratban értesítette a vármegye alispánját, hogy az ősztavaszi és nyári folyamán gyümölcsfa-ápolási és védekező tanfolyam tartását rendelte el. Ilyen tanfolyam a vármegyében Békés és Szarvas községekben lesz. A téli tanfolyam tartana 5, a tavaszi és nyáreleji tanfolyam tartana 2-2 napig terjed. A tanfolyamon a fiók-egyesületi tagok vehetnek részt. Kívánatos, hogy minél többen vegyenek részt a tanfolyamon. A tanfolyamon a részt vevők szakszerűleg lesznek kiképezve a gyümölcsfák ápolására és a védekezési módokra.

Baromfi, galamb és házi-nyulkiállítás lesz december 16-18. között Gyulán.

Hajduszoboszló hőforrásának bérbeadásáról tárgyal egy külföldi pénzcsoporttal.

Békéscsaba városában és környékén 229,000 gyümölcsfa van, ebből 41 százalék szilvafa és 12 százalék almafa.

A csigák halálsugarak és vitaminok. A ciga lassu állat? Szó sincs róla, mert a csiga aránylag sokkal gyorsabban halad, mint az ember. Ezt állapították meg újabb tudósok, de megállapították azt is, hogy a csupasz emberi tenyérből halálsugarak áradnak ki. A vitaminokról kiderítették a tudósok, hogy abból is baj származik, ha túlságba visszük a vitamindús táplálkozást. Hétről hétre szinte ezer ember új tudományos felfedezés lát napvilágot és ezek közül nagyon sok az ember mindennapi életét is megváltoztatja. Tolnai Világlapja mindenről beszámol ami a mai embert érdekli.

Álarcos operaénekesnő az utcán: Erről közöl rendkívül érdekes cikket a Délibáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmriportokat, folytatásos regényt, egyfelvonásos színdarabot, rejtvényeket és közel száz képet talál az olvasó a népszerű színházi hetilapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Molnár Endre, Csapó Margit, Braun Magdolna, Zöld János.

Elhaltak:

Szántó László, 4 hónapos.

Házasságot kötöttek:

K. Nagy József — Székely Zsuzsanna, Batáry László — Erdei Piroska, Molnár Lajos — Irán Eszter Ilona, Izsó Gábor — Bodon Erzébet, Nagy Albert — P. Tóth Piroska, Ladányi Antal — Tóth Máriával.

HETI RIGMUSOK

(A naccsága dalolja, ha esténként Katisoká jön vissza a kutról.)

*Köd lepte be a falut,
Végig sáros minden ut.
Icári haj!*

*A sötétség pokoli,
Örül ennek a Kati...
Icári haj!*

*Ha babája öleli,
Nem látja meg őt senki...
Icári haj!*

*Haza hiába várják,
Csókolja a babáját.
Icári haj!*

*Kifogást mindig talál:
Marasztaló ez a sár.
Icári haj!*

(minusz)

MOZI

APOLLÓ HANGOS MOZGÓ

Láthatatlan bűnös című hangos bűnügyi drámát hozza másorra az Apolló mozgó vasárnap, november 26-án. Főszereplői a leghíresebb filmszínészek: Gerda Maurus, Ottó Wallbury, Hans Stüwe és Hans Brausevelter. Ezenkívül Hangos magyar világhíradó. Előadások kezdete 3, 6 és 8 órakor.

Nyilatkovat.

Az Apolló mozgószínház f. hó 25-iki műsorára hirdetett. Hans Albers filmet Budapestben véletlenül elcserezték és helyette egy sokkal kisebb értékű néma filmet küldöttek le. Ezen filmcseréért szíves elnézést kér a mozgószínház vezetője.

Már most

jegyztesse elő jegyét a december hó 10-én bemutatásra kerülő

A VÉN GAZEMBER című száz százalékos magyar filmre.

Publikáció.

Szabó Józsefné szül. Miklovicz Mária gyomai Matakerti háza, melyben italmérés is van, f. évi december 14-én birói árverésen eladatik. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Tarpos Gáspár gyomai ügyvéd.

A helyi állatbiztosító szövetk. felhívja a tagok figyelmét a tagdíjak sürgős befizetésére.

800 n. öi és 400 n. öi révlaposi vetemény föld gyümölcsösrel valamint 1 butorozott különbejáratu utcai szoba kiadó ért. Horthy M. u. 30 sz. alatt.

Pk. 1933/102 vgt. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Neményi Sándor ügyvéd által képviselt Első magy. műdomborító és papirdíszműárugyár javára 1693 P. 06 f. tőke és több követelés járulékaik erejéig bpesti közp. kir. járásbírósg végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtás szenvedőtől 1931 évi dec. hó 28-án lefoglalt 1070 P. fillére becsült ingóságokra gyomai kir. járásbírósg fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908 évi XLI t-c. 20 §-sa alapján a következő megnevezett s továbbá a foglalási könyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is, az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fenn áll és ha ellenük halasztó hatályu igénykereset folyamatban nincs. — végrehajtást szenvedő lakásán; üzletében Endrőd, Andrási u. 22 sz. alatt leendő megtartására határidőül 1933 évi december hó 1. napjának délelőtt 11 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok, koporsók; temetkezési tárgyak s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsár 2/3-áért is el fogom adni még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilvánít.

Gyoma 1933 évi nov. hó 1-én.

Fischer Nándor
kir. bir. végrehajtó

A gyomai kir. járásbírósg, mint tkvi hatóság.

3274/1933. tkvi szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Weisz Mór és társa rt. gyulai gyáros cég végrehajthatónak Szabó Józsefné Miklovicz Mária végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 254 P. tőkekövetelés és jár. behajtása végett a gyomai kir. bíróság területén levő Gyoma községben fekvő s a gyomai 5500 sz. betétben A + 1 sorsz. 3632 hrsz. a. foglalt s végrehajtást szenvedő neeén álló 179 öi területű lakház és udvarra a Matakertben 2100 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1933 december hó 14. napján d. e. 9 órakor a tkvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlant Weisz Mór és társa végrehajtató érdekében a kikiáltási ár felénél, Magyar Borértékesítő rt. csatlakozottnak kimondott végrehajtató érdekében 1368 P-nél, Wolf Andor csatlakozottnak kimondott végrehajtató érdekében 2260 P-nél, Szobi Járási Központi-Szeszfőzde. Steiner Bernát csatlakozottnak kimondott végrehajtató érdekében 2336 P-nél aacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t-c. 43. §-ában meghatározott arfolyammal számított óvadékképes érték papírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti-elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t-c. 147. 150., 170. §§; 1908. LX. t-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígert ar ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. 1908. LXI. 25. §.)

Gyoma, 1933 évi szept. hó 7. napján.
Sipos a. k. kir. bíró.

A kiadmány hitelűt:
PULUGOR
kiadó.

SZÓDAVIZI

ÉRTESEM

SZÓDAVIZI

Gyoma község n. é. közönségét, valamint a testületeket, hogy a modern kor vívmányai szerinti felszerelt

szódavíz gyáramat

a mai napon üzembe helyeztem, s így a leglisztábban kezelt szódavízzel állok rendelkezésre. Ugyancsak szívesen állok eljegyzések, lakodalmak, valamint társasvacsorák rendezéséhez szükséges tisztán kezelt lerítékekkel a n. é. közönség, valamint testületek rendelkezésére.

Szíves partfogást kér:

Karsay Lajos

vendéglős

SZÓDAVIZI

SZÓDAVIZI

**A nagyadót is jól szelektálja,
ha készüléke Lach és Kun-tól való**

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.30 P, Fél évre 2.60 P, Egész évre 5.20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Az Alföldi Zöldmező Szövetség rét- és legelőtanfolyama befejeződött.

Nagy érdeklődéssel és értékes eredménnyel tartották a vándorgyűlést

Gyoma gazdatársadalmának életében 1953 évi november hó 26-ika emlékezetes dátum lesz. Ezen a napon tartották meg az egy hetes rét- és legelőtanfolyam vizsgával egybekötött záróünnepét, melyen dr. Piukovich József, az Alföldi Zöldmező Szövetség alelnöke elnökölt. A földmivelésügyi miniszter képviseletében dr. Lenck Jenő miniszteri tanácsos volt jelen. A főispánt és alispánt — kik más elfoglaltságuk miatt nem jöhettek el — dr. Pálka Pál főszolgabíró képviselte.

Ott voltak még: Rigler József az Alföldi Zöldmező Szövetség igazgatója, Márky Jenő vármegyei gazd. felügyelő, Reichardt Béla gazd. felügyelő, Thaisz Lajos gazd. felügyelő, Meisser Károly, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara titkára, Sebestyén János, a Hosszúfoki m. entesítő társulat igazgató-főmér-

nőke, Bácsi Elek, az Ivánfenéki társulat igazgatója, Péter Károly, a szarvasi középfoku gazdasági iskola tanára, vitéz Bocskóy András gazdasági iskolai igazgató, vitéz Pajor Gyula gazd. isk. igazgató, Boltizár Miklós gazd. egyesületi titkár, Pánczél Emil főjegyző, Kató Lajos jegyző, Kovács Gábor gyomai-, Kalmár Imre endrődi- és Tóth Imre köröstarcsai községi bírók, Kocsis Lajos albiró, Gál Antal, Weigert József, Kruchió László gyomai esküdtek, Timár Gergely endrődi községi gazda, Kovács Lajos gyomai községi gazda, Vaszkó István endrődi esküdt, Bohus M. András békéscsabai legelőtársulati elnök, Medovarszky Mihály békéscsabai- és Kiss Móric köröstarcsai zöldmezőkerületi titkárok, Tápay Károly ny. máv. felügyelő, Korbuly Lajos ny. gazd. felügyelő, dr. Debreceni Iván ügyvéd, Szabó József volt bíró, Kovács Lajos főpostamester Balassa Pál ny. utbiztos, Oláh István tanító, Szőke Ferenc igazgató, Tóth István járási- és Huhn Ferenc községi állatorvosok, vitéz Varga Kálmán tanító, Garay Imre, Pikó Béla, Fekete Lajos, Kató Ferenc, Aranyi Mi-

hály, Csala Ferenc, Erdei István, Bo-lehovszky Jenő, Cs. Szabó Imre, Bíró László, Putnoki Antal, Varga Márton, Nagy Károly, Erdős Mihály, Erdei Mihály, Arany László, Kruchió Sándor, Juhász Lajos és mások.

Dr. Piukovich József üdvözölte a megjelenteket és megkérte az előadókat, hogy a vizsgát tartásuk meg.

Hnilitcska Antal gazdasági főfelügyelő a rét- és legelőgazdálkodásból, Lehoczky Károly gazdasági felügyelő az állattenyésztés és növénytermelésből vizsgáztatta a hallgatókat a szép számú érdeklődők nagy tetszésére, mert a hallgatók kivétel nélkül fényes bizonysgót tettek arról, hogy az egy hetes tanfolyamon sok hasznos dolgot tanultak meg.

Vizsga végeztével dr. Lenck Jenő miniszteri tanácsos nagy

megelégedését fejezte ki a hallgatók feletl s azt a kívánságát fejezte ki, hogy a tanultakat a zöldmező szövetség szellemében hasznosítsák a gyakorlatban.

Vincze Endre a tanfolyam hallgatók nevében köszönetet mondott a földmivelésügyi miniszternek, hogy áldozatkészségével lehetővé tette a tanfolyam megtartását, az Alföldi Zöldmező Szövetségnek, hogy a tanfolyamot megrendezte. Há-lás köszönetét tolmácsolta Hnilitcska Antal gazd. főfelügyelőnek és Lehoczky Károly gazd. felügyelőnek, mint előadóknak, az élvezetes tanításukért.

Dr. Piukovich József bezárta a vizsgát s kiosztotta a bizonyítványokat és kézzszorítással legeltető gazdákká fogadta a következőket:

Gyomáról: Béres Mihály, Bíró János, Erdős Ferenc, Kis Antal, Kis Imre, Kovács Benedek, Kovács Endre, ifj. Kovács Gábor, Kruchió Gyula, Kruchió István, Kruchió László, Kruchió Lajos, Lukács László, Molnár Antal, Oláh László, Pető Gyula, ifj. Veres Sándor, Vincze Endre, Wagner Ádám, Weigert András.

Csodavárás.

Irta: Dittler Irén.*

Négy fal szorít — kint a lég árad,
Mélykék tengere sok-sok madárnak,
Utaznak szerte a nagy világba,
S én itt veszteglek kábán, hiába.

A lomb között nyári nap kacag:
Tüzes korongja lefelé halad,
Hogy újra kelljen egy új hajnalon,
S én négy fal között ébren álmodom.

A rabság fáj, mégis — maradok!
Visszatartanak a régi romok...
Nyílnak, hervadnak életvirágok
S én négy fal között csodára várok.

* Dittler Irén zongoraművésznő. Széles színiskálájú verseivel csak a legutóbbi időben tűnt fel. „Az élet álma” című verseskötete után itélve, a tegnapi lírai irányának művelői közé tartozik. Erősen befelé néző világszemlélete a nagy individuum szerelmesei közé sorolta.

Gyilkosság a kocsmában

(Vázlat)

— Te, János! ?
— Na ?
— Mér' nem iszol ?
— Iszom én !
— Hát akko' szerbusz !
— Szerbusz Sándor !
Koccintanak és nagyott huznak a harmadik félliterből. A homlokukat kiveri az izzadtság.
— Cudar meleg van itt benn.
— Nyár van !...
— Nyár ! Balog Ilon pendelyben kapálta a tengerit.
— Láttad ?
— Beszétem is vele !
— Beszété' ? ! Hun ?
— Hun ? A tengeri földön !
— Oszl' mit mondott ?
— Mit mondott vóna ? ! Estére vár a kertajtóba.

— Téged ?
— Engem !
— Vár ??
— Vár !!!

Hallgatnak egy darabig. Nehéz, folytott csend üli meg a kocsmát. Kisvártatva mind a ketten a pohár után nyulnak, de nem koccintannak. János fenéig felhajtja a poharát, Sándor csak egy kortyot iszik. Kutatva néznek egymás szemébe.

— Te, Sándor ! ?
— Mi az ? !
— Vótá te má' máskó is a kertajtóba ?
— Melyik kertajtóba ?
— Ne tetesd magad ! Balog Ilonék kertajtájába !
— Mí lenne, ha lettem vóna ?
— Mí lenne ! ? Majd mingyá' megtudod ; a menkú csapna bele abba a fansali kipedbe. Vigetted lett bolondá az a nyüves ! !
— Mit montá' ? ! !

— Azt, ho' nyüves ! !

Sándorban fellobog az indulat, kirugja maga alól a széket ; a félliteres üveg után kap és teljes erejével János fejéhez vágja.

— Mond még egyszer ! azt a keserves kinszenvedésedet !

János véres fejvel az asztal és a fal között tántorog. Jobb kezét ösztönösen végig huzza az arcán, aztán a tenyerébe néz. Látja, hogy véres. Az arcára kiül a düh ; kihuzza magát ; felrugja az asztalt ; bicska villan és Sándor felé csap. Egyszer, kétszer, tizszer míg a másik elterül. Le már nem hajlik utána. Görnyedten áll előtte ; valamit motyog magában. Kezd észhez térni, de még igyekszik távoltartani magától a valóságot. Elszálló dühe utolsó foszlányaiba kapaszkodik és végtelen megvetéssel néz a halottra.

— Ezt meg kaptad !

(ványai)

Turkevéről: Erdei Imre, Kiss Sándor, F. Nagy Károly, Rácz István.

Dévaványáról: Dékány Ferenc, Szarka András, D. Tóth Sándor.

Köröstarcsáról: Kiss Imre, K.

Az Alföldi Zöldmező Szövetség vándorgyűlése.

A község háza nagyterme zsúfolva volt 11 órakor, mikor **Piukovich József** alelnök megnyitotta az Alföldi Zöldmező Szövetség békésmegyei szakosztályának második vándorgyűlését.

Piukovich József röviden ismertette a zöldmező mozgalom jelentőségét, célkitűzését, mellyel a kisgazdák anyagi helyzetén akar segíteni és ebben a munkájában a gazdák erejére akar támaszkodni. A Szövetség munkája alulról kezdődik. Agazdatársadalomsorsa akkor változik meg, ha ez a változás magából a gazdatársadalomból kezdődik:

Az értékesítést meg kell előzni a termelésnek. Mi most drágán termelünk, tehát olcsóbbá kell tenni a termelésünket. Békésmegyében nincs megfelelő takarmánytermelés, így nem csoda, ha az állatállomány mennyiségében nagy visszaesés van. Kevés a trágyatermelésünk, az is drága, ezért is van az, hogy nálunk egy mázsa buza termelési költsége 14.60 pengő, ugyanakkor Kanadában 5.40 pengő a termelési költség.

Az irányított gazdálkodás alapfeltétele szintén az, hogy az igaerőt megfelelő olcsón állítsuk elő.

Üdvözölte **Lenck Jenő** miniszteri tanácsost a miniszter képviselőjében, Békésvármegye részéről **dr. Pálka Pál** főszolgabíró, a vármegyei gazdasági felügyelői kar élén **Márky Jenő** gazdasági felügyelő, a liszántúli mezőgazdasági kamara, a békésvármegyei gazdasági intézetek képviselőit, Gyoma, Endrőd és Köröstarcsa előjáróit, a Zöldmező Szövetség kerületi titkárait, az összes jelenlévőket és megnyitja a vándorgyűlést. Bejelenti, hogy gróf Teleky Mihály az Alföldi Zöldmező Szövetség elnöke más elfoglaltsága miatt, **Beliczey Miklós** a Békésmegyei Zöldmező Szakosztály elnöke betegségére miatt nem jöhetett el a gyűlésre.

Dr. Lenck Jenő miniszteri tanácsos a földművelésügyi miniszter nevében üdvözli a vándorgyűlést. Kijelenti, hogy a

Szilágyi Antal.

Mezőberényből: Köhler Márton, Speck Márton.

Vizsga után **Rigler** igazgató a község háza udvarán lefnyképezte a végzett hallgatókat a vendégekkel.

miniszter érdeklődéssel figyeli a Zöldmező Szövetség működését. Csodás eredményeket nem várhatunk a Szövetségtől, hiszen olyan területen dolgozik, mely eddig teljesen el volt hanyagolva.

Dr. Piukovich József felkéri **Rigler József** igazgatót, ismeresse a Zöldmező Szövetség Békésmegyére kidolgozott munkatervét. Előbb még melegen üdvözölte a jelenlévő Hosszúfoki és Ivánfenéki Árm. Társulatok igazgató főmérnökeit, ezzel is kiemelve, hogy a szövetség a rét- és legelőgazdálkodásban nagy súlyt helyez a vízgazdálkodásra és így szoros kapcsolatot keres az ármentesítő társulatokkal.

Ezután előadja **Rigler József** igazgató tervezetét, melyet egész terjedelmében külön közlünk.

A tervezethez elsőnek **dr. Kovács Péter** egészségügyi tanácsos, ny. endrői községi orvos szól hozzá. A legelők fásítását, boronálását, ha kell, halóságai kényszerrel is szorgalmazná. Szigorúan kellene megakadályozni, hogy a legelőkről elvigyék a trágyalepényeket.

Bácsy Elek társulati igazgató általános tetszés mellett fejti ki, hogy az öntözés adottsága meg van, víztárolásra rendelkezésre állnak a folyó és holt medrek. Ma már hasznosítani tudjuk a folyók vizét. Kitörő lelkesedéssel vette a vándorgyűlés **Bácsy** igazgatónak bejelentését, hogy a vezetéke alatti társulat örömmel vesz részt a vízhasznosítási munkálatokban.

Speck Márton mezőberényi kerületi titkár a törvényes szigor helyett az oktatással elért meggyőzés híve.

Dr. Lenck Jenő miniszteri tanácsos felvilágosítást ad, hogy a trágya elhordását illják a rendelkezések, a boronálást nem lehet törvénnyel kötelezni, ezt a legelőtulajdonosoknak kell belátni, hogy érdemes megtenni. Ő is oktatással, példaadással akar hatni.

Márky Jenő vármegyei gazdasági felügyelő felajánlja, hogy mint eddig is, úgy a jövőben is rendelkezésre áll a gazdák közönségnek a vármegyei gazdasági felügyelői kar.

Gecsei Sándor és **Szabó Ferenc** kérdéseire a lucerna 2 év alatti kipusztulására vonatkozólag olyan élénk hozzászólás támadt, hogy $\frac{3}{4}$ óráig, a gyűlés berekesztéséig együtt maradt a vándorgyűlés közönsége.

A vándorgyűlés egyhangúlag elfogadta **Rigler József** igazgató üzemtervét és kimondta, hogy az ármentesítő társulatokkal kapcsolatot teremti.

* * *

Gyűlés után az Alsórézsi Olvasóegyletben közebéd volt, melyen az összes tanfolyamhallgatók is részt vettek, így 70-en ültek az ebédnél. Ebéd után ismét értékes felszólalásokat hallottunk. **Dr. Piukovich József**, **Szöke Ferenc** igazgató, **Speck Márton** Mezőberény, **Kiss Mór** Köröstarcsa és **Weigert András** szólallak fel.

Ugy a közebéd, miní a tanfolyam alatt a vidéki hallgatóknak adott élelemmel meg voltak elégedve és dicsérték **Gyuricza** vendéglőst.

Mindnyájunk elismerését érdemli még az Alsórézsi Olvasóegylet, hogy egy termel ingyen átengedett a vidéki hallgatóknak, valamint a közebéd részére a nagytermét.

Belső tűz

November 28-án éjjel 24 órakor kihívták **Biró Gyula** ügyeletes tűzoltót özv. **Diószegi Lajosné** Atilla u. 55 számú házába, hol a kéményen át meggyulladt mestergerenda égett, melytől már a közvetlenül érintkező ollógasra is áterjedt a gyújtás. A szomszédok segítségével ellocsolták a tüzet és felbontották a padlást, hogy a tüzfészket megkeressék. A mestergerenda a kéménytől mintegy fél méterre gyulladt ki, így az a feltevés, hogy a gyújtó szikra egérlyukon át jutott a kéményből a mestergerendához.

A házbeliék a szobában támadt füstre lettek figyelmesek, Erre felsiettek a padlásra, hol a nyílt parázsra már csak pár pillanat kellett volna, lángra lobbanjon s akkor már nehéz lett volna megvédeni a tetőt.

A kár becslés szerint 50 pengő, mely nem térül meg, mert nem volt biztosítás.

Nemzetközi baromfikiállítás Budapesten.

December 6-11 között Budapesten a tenyészállatvásártelen nemzetközi baromfikiállítást rendez az országos egyesület, melynek tartamára féláru vasuti jeggyel lehet Budapestre utazni, ezek a jegyek december 5-12-ig érvényesek. Egy igazolvány ára 1.30 pengő.

Az előadások és bemutatók programja a következő:

December 7-én délután 4—5-ig: A baromfitelek és tenyészetek állami ellenőrzésének öt évi eredményei. Előadó: **Hódossy József** m. kir. állatorvos. Délután 5—6-ig: A lud- és kacsatenyésztés. Előadó: **várbogyai Bogay Elemér** földbirtokos.

December 8-án délelőtt: Kappanozás. Bemutatja: **Bárany László** telepvezető. Délután 4—5-ig: Ujabb gondolatok baromfitelek berendezéséről. Előadó: **Benkő Pál** m. kir. gazd. főtanácsos. Délután 5-6-ig: A baromfitenyésztés üzemtana. Előadó: **Buland Tivadar** m. kir. gazd. tanár.

December 9-én délelőtt 9 órától Házinyulak őlése, nyuzása, a gerzina kezelése, stb. Bemutatja a Magyar Házinyultenyésztők Egyesülete. Délután 4—5-ig: A mesterséges keltetés és nevelés. Előadó: **Báldy Bálint** m. kir. gazd. felügyelő. Délután 5—6-ig: Fajtatani kérdések. Előadó: **Bakoss László** m. kir. gazdasági akadémiai tanár.

December 10-én vasárnap délelőtt 9 órától: A vérvétel gyakorlati bemutatása. Rendezi: Az Országos Állategészségügyi Intézet. Délelőtt 10—11-ig: A házinyulak tenyészése. Előadó: **Dombszky István**, a Magyar Házinyultenyésztők Egyesületének elnöke. Délelőtt 11—12-ig: A postagalambtenyésztés. Előadó: **Masolik Ferenc**, a Columbia Postagalamb Sport Egyesület elnöke. Délután 4—5-ig: Ujabb tapasztalatok a baromfiak takarmányozása körül. Előadó: **Zaitschek Artur** dr. az Állatléttani és Takarmányozási Kísérleti Állomás igazgatója. Délután 5—6-ig: Társadalmi szervezkedés. Előadó: **Winkler János** m. kir. gazdasági tanácsos. Az elméleti előadásokat a telep igazgatósági épületében lévő tanácsteremben, a gyakorlati bemutatásokat a telep vendéglőjének kistermében tartják.

December 11-én: A gödöllői m. kir. baromfitenyésztési szakiskola megtekintése. Találkozás a Keleti pályaudvar II. osztályu városrétérben. Személyvonat indul délelőtt 8 óra 20 perckor.

Kerekes Károlyné az óborknak listerje 48 fillér.

A nagyadót is jól szelektálja, ha készüléke Lach és Kun-tól való

Mi lesz a FAKSZ kölcsonnokkal?

A munkásság között állandó a panasz, hogy a ház árak nagy csökkenése folytán a FAKSZ-kölcsonnokkal épített házak értéke alig nagyobb, mint a fennálló kölcsonn összege, holott az építők hosszú évek nehéz verejtékének gyümölcsét is, a kölcsonn-nél nagyobb összeget beépítették a munkásházakba.

Kalmár Imreendrődi községi bírósági és több képviselőtestületi tagost azzal az indítvánnyal járultak a községi képviselőtestületéhez, hogy ezzel — a vármegye Főispánja és a kerület képviselője támogatásának kérelmével — folyomódjék az illetékes Minisztériumhoz az iránt, hogy a Faksz-kölcsonn 50 százalékban töröltessenek.

Nem tudjuk, mi lesz az életrevaló indítvány sorsa, de mindenesetre szociális felfogásra vall, sietni azon társadalmi réteg segítségére, mely talán legjobban szenved a mai nehéz gazdasági helyzet gyötrő nyomorát.

Szeretetszövetségi ünnepély.

A gyomai református egyház f. évi december hó 3-án vasárnap délután 5 órakor a községi iparostanonc iskola tantermében szeretet szövetségi ünnepélyt tart. Az országos szeretetszövetség árva házakat tart fenn hat helyen s az itt elhelyezett árva gyermekek során segítenek minden adománnyal. Hogy mi is anyagi erőnkkel hozzá járuljunk ezen nemes, emberbaráti intézmény fenntartásához s hogy ezek az árvaházak áldásos munkájukat teljesíthessék, hozzuk el a szeretett-szövetségi ünnepélyre szívünk szeretete mellett lelkünk ajándékát is.

A szeretetszövetségi ünnepélyre körünkbe érkeznek: Dr. Szentpéteri Kun Béla debreceni egyetemi tanár, aki nagy előadást tart ez ünnepély alkalmával és Papp Béla a szeretetszövetség lelkesze, aki bibliai magyarázatot mond.

Az ünnepélyen közreműködik még Papp Ilonka községi ovónő és Faragó Károly református tanító szülő énekkel, Jakó Pityu és

Oláh Sárka szavallatokkal. Az ünnepélyen községünk lakosait szíves szeretettel látjuk és várjuk. Az itt tartandó előadások nagyjelentőségűek lesznek. Az árva gyermekek segélyezésére a nemes szívek adományait kérjük. Mindenki anyagi erejéhez képest se-

gítsen az árvák nehéz helyzetén. Aki teheti legalább 40 fillérrel járuljon a szeretetszövetség intézményeinek fenntartásához.

A vasárnapi szeretetszövetségi ünnepélyre jöjjen el és másokat is hívjon. Az előadás pontosan 5 órakor kezdődik.

December 15-ig meghosszabbították a védett birtok kérelmezési határidejét.

A Budapesti Közlöny csüörtöki számában közli a kormány az a rendeletét amellyel

a védett birtokká nyilvánítás kérelmezésének határidejét a kormány december 15-éig meghosszabbította.

E rendelet egyben a gazdaltartozások tárgyában kibocsátott alaprendelet egyes rendelkezéseit az alábbiak szerint módosította:

1. A bíróság a védellé nyilvánítás iránt beadott kérvényt annak hiányosfelszerelése miatt nem utasíthatja vissza, hanem csupán hiánypótlás végéig adhatja vissza.

2. A birtok védellé nyilvánít-

ható a kataszteri líslajövedelem lízenőszőrősét meg nem haladó terhelés esetében is, ha a birtok egy-egy katasztrális holdjára legalább 250 pengő jelzálogos teher esik.

3. Végül a rendelet attól félélezetellen, hogy az egyéb előfeltételek fennforognak, lehetővé teszi a védellé nyilvánítás szemponljábó egyes olyan terheknek figyelembevételét is, amelyek a gazdavédelmi rendelet hatálybalépésének napján 1933. október 24-én még nem voltak bekebelezve, de amelyekre vonatkozólag a követelés ranghelye e nap előtt érkezett beadvány alapján a telekkönyvben már fel volt jegyezve.

H I R E K

HORTHY MIKLÓS
kormányzó névnapját ünnepli ezen a héten az egész ország. Szimbolum ez az ünnep, a pusztulás felett diadalt arató kemény öklü, de bölcs vezér őszinte megbecsülésének ünnepe. Az ő jegyében elviharzott tizennégy esztendő örömnapiok felé vágja az utat. Meredekeit lassan lehordja az idő, szakadékaik megvilágítja a kelő magyar nap, melyet Horthy Miklós kormányzó emelt az elsötétült magyar horizont fölé. Káprázatos fényében már a biztos reménység színe dominál és ahogy mulik az idő, egyre fényesebb lesz ez a név: Horthy Miklós.

Házasság. Kohn Margitka Kóspallag és Klein László Gyoma, november 28-án Budapesten házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Egyházlátogatás. Harsányi Pál esperes szerdán reggel 9 órakor Gyomára érkezik cánoni látogatásra. Az nap az egyház vagyoni helyzetét vizsgálja. Csütörtökön reggel Harsányi Pál esperes tartja a reggelli istentiszteletet, 9 órakor presbiteri gyűlést tart és a déli gyorssal utazik Gyulára.

Tüköry József nagylaposi földbirtokost két hét előtt súlyos vakbélgyulladással megoperálta Verebély professzor. A műtét jól sikerült. A beteg szépen javul s hamarosan felgyógyul.

A Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság felkéri az igen tisztelt közönséget arra, hogy azok, akik a részükre küldött állami sorsjáték sorsjegyeit meghajjták tartani, a mellékelt postatakarékpénztári befizetési lapnak felhasználásával a sorsjegyek árát mielőbb fizessék be. Akik azonban a részükre küldött sorsjegyet nem kívánják megtartani, szíveskedjenek azt a küldött visszboríték felhasználásával visszaküldeni ahoz, akitől kapták.

Csapadék naptár.

November	23	24	25	26	27	28	29	Össz.
Társulati székház	2.5	19.5	3.5	2.0	3.0			30.
Körösladányi őrház		14.6	4.0	4.0		3.5		26.1
Folyáséri sz.-telep		13.6	2.6	1.5	4			18.1
Peresi szivattyutelep		12.	2.7	2.5	2.7			19.9
Kéthalmi őrház		14.2	3.5	2.6		1.8		22.1
Udvarnok (Roikcs.-őr)	1.0	13.3	4.0	3.0	2.0	0.8		23.1

Meghívó december 3-án vasárnap a Holler szállóban tartandó táncvigalommal egybekötött kedélyes

TEA ESTRE

Farkasinszki Imre teljes zenekara muzsikál. Teajegy ára 1 P Kezdeté este pont 8 órakor.

61 Jótékonycélu m. kir,
Allamsorsjáték

HUZÁSA már

december 29-én. Vegyen még ma sorsjegyet.

Főnyeremény 40.000 ar. pengő, ezenkívül 17 ezer különböző nyeremény.

Sorsjegy ára:

Egész P. 3.— Fél P. 1.50.

Kapható minden bank, sorsjegyüzletben, dohánytőzsdében stb. Valamint a Pénzügyigazgatóságnál, Budapest V. Szalay u. 10/12.

Bodán est. December 5-én a Gyomai Dalárda este 8 órai kezdettel Bodán Margit, dr. Kovalszky Róbert és a Gyomai Dalárda közreműködésével magyarnótaestet rendez, melyre elővételben sok jegyet foglaltak le, így az est anyagi sikere máris biztosítva van. A jövedelem fele a Dalárdáé lesz, tehát egyuttal a dalárdánkat is támogatjuk. Bodán Margit országos híre mellett dr. Kovalszky Róbertet sem kell külön bemutatnunk, ő a megyei büszkeségünk muzsikában. Bodán Margit egyéni magyar nótái mögött dr. Kovalszky Róbert magyar nótái is egy emlékező nótáestet ígérnek az elmenőknek.

Farkasinszky Imre zenekarával kíséri Bodán Margitot.

Tea-est. December 3-án vasárnap a Holler szállóban táncvigalommal egybekötött kedélyes tea-est lesz. Kezdeté este 8 órakor. Teajegy ára 1 pengő.

Értesítés. A helybeli postahivatal közli, hogy mindazok akik a december hó 2—10 közötti Rádió héten lépnek be a rádió előfizetők közé, azok csak 1934 febr. 1-től fizetnek rádió előfizetési díjat. Akik pedig már dec. 5-ig belépnek előfizetőknek, azok résztvesznek a rádió által rendezett nagy tárgysorsjátékon is.

A Szarvasi Öregdiákok Szövetsége december 2-án, szombaton este 8 órai kezdettel a Tiszti Kaszinó épületében (IV. Váczi-u. 38.) levő Nagy Jenő étterem különtermében rendes havi összejövetelt tart. Az estély műsora: dr. Raffay Sándor elnök megnyitója, földéaki Návay Aladár dr.: Páris, ahogy láttam, Benedek Ágnes: Mozart D-dur szonátáját játsza zongorán.

Betörés. Az elmúlt héten ismét kedves és nem várt vendége akadt Gábor Antal hentesnek. A most felépített új üzletébe hatolt be ismeretlen tettes az udvar felőli ajtón és a másnapi hizóvásárlásra a fiókban tartogatott 50 pengőt elvitte. Ugylátszik a tettes tudta, hogy vannak még hentesek, akiknél nemcsak birkahus — hanem pénz is van.

Egyházközségi temetési segítőpénztár létesül Endrődön. Az endrődi rom. kath. egyházközség vallásos egyesületei nov. 26-án értekezletet tartottak és elhatározták, hogy egyik fővárosi biztosító intézet szabályzatának elfogadásával — az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár — mint helyi befizető szerv bekapcsolásával temetési segítő-pénztárt alakítsanak. A taggyűlés megindult. Bejelentések szerint mintegy 800 tagja lesz az endrődi egyeletnek. A rendkívül méltányos feltételekkel bíró segítő-pénztár nagy gazdasági előnyt fog biztosítani a lakosságnak.

Kisasszony, Ön rettenetesen vén. Kina lelkét fehér ember sohasem fogja megérteni, mert a Mennyei Birodalomban furcsa szokások uralkodnak. Így például egy kínai lányt csak akkor lehet meghódítani, ha a férfi azt mondja neki: Kisasszony, Ön rettenetesen vén!... Vagy ezt: „Önhöz képest én csak egy nyafogó pólyásbaba vagyok!” Sehol annyi érdekességet nem olvashatunk a világ népeiről, különös szokásaikról, mint Tolnai Világlapjában, amely képekben és írásban minden érdekességről beszámol.

Szerelem a színpadon és az életben. A színészek szerelméről és házasságáról rendkívül érdekes cikket közöl a Délibáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, színházi beszámolókat, filmriportokat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és közel száz képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. Egy szám ára 20 fillér.

A mezőgazdasági termelés szabályozása.

Purgly Emil volt földművelésügyi miniszter indítványára az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1933 október 7-én tartott igazgatóválasztmányi gyűlése nagyjelentőségű javaslatot tett magáévé a mezőgazdasági termelés szabályozásáról, ugynevezett tervgazdálkodásról, melyet időközben az ország valamennyi mezőgazdasági kamarája letárgyalta és kivétel nélkül elfogadott.

Ezzel a kérdés a mezőgazdasági politika homlokterébe lépett és így nem lesz érdektelen megállapítani, hogy mi is annak a lényege.

A termelés szabályozásának célja természetesen a mezőgazdaság jövedelmezőségének emelése. Ezt csak úgy lehet elérni ha a termelés a fogyasztással összhangba kerül, ha a termelés a fogyasztáshoz, az értékesítési lehetőségekhez alkalmazkodik.

A fogyasztásnak két főtegyezője a belföldi és külföldi piac. A belföldi piacnak szükséglete könnyen megállapítható, ehhez tehát minden nehézség nélkül alkalmazkodhatik a termelés. Különösen megakadályozhatja a tervszerű irányítás, hogy bizonyos terményekben, melyek belföldön is előállíthatók, ne szoruljunk bevitelre, amikor más terményekben viszont feleslegeink lehetnek, amint ez a közelmúltban a tengerinél fordult elő, melyből jelentékeny mennyiséget voltunk kénytelenek Romániából behozni s ugyanakkor buzáunkat olcsó áron értékesítettük.

Nehezebb a kérdés a külföldi piac szempontjából. Itt számolnunk kell a kereskedelmi szerződésekből megállapított kiviteli mennyiséggel, az u. n. kontingensekkel, a külföldi évi terméshozamaival, évi terméskilátásaival, az előző évről megmaradt készletekkel.

Vannak terményeink, melyeknél a külföldön elérhető árak magasabbak a belföldinél, de a kivihető mennyiségek korlátozottak, viszont vannak oly terményeink is, melyeknél a külföldi árak alacsonyabbak s így ezek versenyképtelenek, hacsak az állam áldozatok árán, ami az összeség rovására megy, nem segít.

Ma a nemzetközi forgalom ulja tele van akadályokkal. Minden állam igyekszik kizárni az idegen eredetű árukat, önellátásra törekszik. Az agrár országok hazai iparokat terem-

tenek, az ipari államok pedig kenyéret termelnek a sziklák között is. Hogy ezeket a természeti adottság ellenére meghonosított termelési ágakat megvédjék, az idegen származású jobb és olcsóbb árukat kíméletlenül kizárják. A kivitel általában pontosan megszabott mennyiségekhez van kötve és csak szigorúan kimért adagokban megjelölt helyekre történhetnek.

Ily költötség mellett tarthatatlan a szabad gazdálkodásnak az a rendszertelensége, mely nem törődik azzal, hogy mit és mennyit lehet eladni, hanem a termelést teljesen az egyéni tetszésre bizza. Épen a gazdáknak az érdeke kívánja a termelésnek az értékesítési lehetőségekhez való tervszerű alkalmazkodását.

Azonban nemcsak az a fontos, hogy a termelés és fogyasztás között meg legyen az összhang, hanem az is, hogy a legjobb minőségű árukat a legolcsóbban hozzuk piacra, hogy a versenyképességet más agrár országokkal szemben biztosíthassuk magunknak. Ezt csak úgy tudjuk elérni, ha minden vidéken csak azokat a termelési ágakat részesítjük elsősorban figyelembe, amelyek annak a vidéknek a talaj — és éghajlati viszonyai szerint a legjobb minőségeket a legkisebb költséggel állíthatják elő. A termelés irányításának elgondolása szerint tehát az ország mezőgazdasági termelésének a természeti adottság volna az alapja.

Mezőgazdaság jövedelmezőségének emelése céljából a tervgazdálkodás a fentiek alapján három elvet óhajt megvalósítani:

1. szükségletenél és ennek megfelelőleg lehetetlenül akarja tenni a nálunk is előállítható terményeknek külföldről való behozatálát;

2. lehetővé törekszik tenni, hogy minden termény eladható legyen;

3. biztosítani kívánja a termények versenyképességét az által, hogy a termelési ágakat a legmegfelelőbb tenyészhelyek felé tereli.

Cserépkályhák, kandallók és vaskályhák szakszerű javítását, átrakását, fa, szén és vegyes tüzelésre jóállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczi Lajos cserépkályhámester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Vetés jelentés.

Az elmúlt őszi hónapok alatt igen sok eső esett, ami egyrészt meglátszott az őszi munkálatokat, másrészt azonban igen áldásos volt, mert a mag nedves talajba került. Ennek folytán az őszi vetések szép egyenletesen és gyorsan kikelték. A szikes talajon is megerősödött a buza és a kora ősszel hangzott panaszok e tekintetben is megszűntek.

Különösen a lucernákban és az árkok partjain sok egér mulatkozik, miknek a pusztítása szükséges és kívánatos.

A csapadékos idő az őszi ugarolást késleltette, a jelenlegi kedvező időjárás mellett ez is hamarosan pótolva lesz.

Általánosságban a jószág állapota kielégítő, takarmány bőven van, járványos betegségek az állatállományban nem fordultak elő. A termény és a jószágárok általában nyomorultak.

Publikáció.

Szabó Józsefné szül. Miklovicz Mária gyomai Matakerti háza, melyben italmérés is van, f. évi december 14-én bírói árverésen eladatik. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Tardos Gáspár gyomai ügyvéd.

A helyi állatbiztosító szövetk. felhívja a tagok figyelmét a tagdíjak sürgős befizetésére.

300 n. 81 és 400 n. 81 révlaposi vetemény föld gyümölcsösével valamint 1 butorozott különbejárati utcai szoba kiadó ért. Horthy M. u. 30 sz. alatt.

Kiszolgáló leányok felvételnek, jelentkezni Kovács János igazgatónál.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár) piactéri székházában egy utcai nagy üzlethelyiség 1934 január hó 1-től haszonbérbe kiadó. Ugyanott azonnal kiadó az Attila-utcában levő, az intézet tulajdonát képező Garzó Bella féle házban egy egyszobás, konyhás, kamrás lakás.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivitelben vállalja **SZEMENKÁR MÁTYÁS** könyvkölészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlattal készséggel szolgál a „HUNGÁRIA” könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételnek.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csülörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20-fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Az első hó.

Boldog időben felnőttek, gyermeknek csak öröme a hó.

A gazda lány, meleg takarónak tartja a havat... Az őszi vetés megerősödik a hó alatt... A havas úton könnyű a szállítás ki a tanyába és haza a tanyából... A lassú hóolvadás beszivárog a falajba... A fárasztó mezei munka után télen pihenni lehet...

Az iparos és kereskedő a téli cikkek készítésével, eladásával munkaalkalmat talál, amiből keresete van.

A gyermekek a hőember készítésében, a hógolyózásban, a szánkózásban annyi gyermeki örömet találhatnak, érthető, miért kívánják a lélekre fekvő ködös őszben mielőbb a havat, a hideget... No és a disznótor is csak úgy igazi, ha hó és hideg van már.

A hó, elfekintve a mezőgazdasági hasznától, mint a hidegnek is a kifejezője, ma még a gyermekeknek is csak egy részénél jelent gyermeki örömet, boldogságot. A hiányos öltözködés: a vékony ruhácska, a lyukas lábbeli, a fűtellen szoba, a vékony takaró... mind, mind lélekgyötrő, velőig ható fájdalmat okoznak a hidegben. Hogy is tudna ellenálló lenni a rossz táplált gyenge szervezet a süvítő északi széllel szemben!

Ugye nem csoda, ha nagyon sok ártaflan gyermek nem tud ma örülni a hónak!

A felnőttek gyenge keresetéből nem telik a hideg elviseléséhez szükséges fu-

haféle és tüzelő beszerzésére. Mennyit kell koplalni azért a kis melegért! Mert egyedül csak koplalással lehet még valamit elvonni az embernek magától.

Ugye nem csoda, ha a felnőttek sem örülnek a hónak, a télnek!

És mégis ki kell bírni! A jövő reménysége hihetetlen erőt ad az embernek. Hitte volna-e valaki, hogy emberi szervezettel, emberi idegekkel ki lehet mindazt bírni, amit 1914 óta ki kellett bírniuk?!

Acélozzuk meg erőnket s azzal a hittel erősítsük lelkünket, ha bármilyen gyengék is vagyunk, de ha akarunk, ahhoz még mindig van erőnk, hogy a még gyengébbnek segítsünk.

Hát ha még össze tudnánk fogni! Mennyi könnyet, mennyi bánatot el tudnánk oszlatni. Mennyi éhséget, mennyi didergést, mennyi elkeseredést tudnánk megváltoztatni — ha megértőbbek, ha összetartóbbak, ha testvérek tudnánk lenni!...

Abban a reményben, hogy ez az utolsó erős megpróbáltatásunk, melyet ha kibírunk, mire kitavaszdodik, a hatalmasok értelme is a megsegítésünkre változik: drága magyar testvéreinkkel együtt visszakapjuk, amit elvettek tőlünk, s a jövő téli hó ismét millió és millió magyar gyermekben, felnőttben örömet vált ki, mert akkor már nem lesz ruhátlan magyar gyermek és fűtellen magyar lakás, sem éhező magyar gyomor.

Készülődés a képviselőtestületi választásokra.

Nagy meglepetés érheti a polgári pártokat a szocialistákkal szemben, ha nem fognak össze.

Még ebben a hónapban megtartják a választást.

A közeli képviselőtestületi választások élénk megmozdulást idéztek elő a községben. A különböző körökben, egyesületekben és kaszinókban bizalmas tanácskozások folynak és megállapodásokkal igyekeznek kölni a különböző listák érdekében. Ma még nem lehet tudni, hogy az egyes pártok, illetve azok frakciót hány listával akarnak indulni, csak az bizonyos, hogy a polgári pártok között nem uralkodik valami nagy egyetértés, mert még a frakciókon belül keletkezett csoportok is erősen hajlanak a szélforgácsolódásra. Ezzel szemben a szocialisták meglehetősen egységes frontot alkotnak.

A szocialista munkásság az alábbi listát állította össze.

I. ker. 1—500 házzáig (régibeosztás), rendes tagok: Kiss Pál földműves, Márton Bálint forpebirtokos; póttag: Tandl Lajos földműves.

II. ker. 500—1000 házzáig

ig, rendes tagok: Páyer Imre szabó, K. Szabó Mihály földműves; póttag: Cselei János bognár.

III. ker. 1000—1500 házzáig, rendes tagok: Urbanček Ádám bádógos, Megyeri Sándor földműves; póttag: Csillag János földműves.

IV. ker. 1500—2000 házzáig, rendes tagok: Bein-schróth Márton kőműves, Kiss

Péter földműves; póttag: Nyiri Sándor földműves.

V. ker. 2000-tól feljebb, rendes tagok: Szabó Imre (kisnyilasi), Kondor Sándor (tanyai); póttag: Giricz Imre (halmagyi).

Ha ez a helyzet a jövőben nem változik, Gyoma nemzeti alapon álló polgársága nagy meglepetéseknek lesz kitéve.

Kik helyett választanak új képviselőtestületi tagokat?

A képviselőtestületnek — mint ismeretes — húsz választott és húsz virilis tagja van. A választott tagok közül tíznek a mandátuma 1935 végén lejár. Ezek az I. kerületben G. Nagy László, Szendrey Balázs, a II. kerületben Kató Ferenc, F. Kiss Gábor, a III. kerületben Szilágyi János, Wagner Ádám, a IV. kerületben Bein-schróth Márton, Lovász János, az V. kerületben Zs. Timár András és Toth Pál.

A választójogosultságról külön törvényes rendelkezés intézkedik. Választójoggal bír a községnek minden olyan polgára, aki 24 éves elmúlt, magyar állampolgár, legalább 6 éve Gyomán lakik és legalább 2 éve adót fizet. A választhatóság ugyan ilyen feltételek mellett a 30 éves korhoz van kötve. Ilyen körülmények között Gyomán 4017 polgárnak van községi képviselőtestületi választójoga.

Kik lesznek a képviselőtestület új virilis tagjai?

A képviselőtestületi választásoktól függetlenül most készítették el a gyomai legtöbb adófizetők névsorát, ezek közül az alábbiak lesznek virilis jogon a képviselőtestület tagjai: (zárójelben az illetők adóösszegét közöljük. A csillaggal megjelöltek adója kétszeresen számít.) Az első helyen az idén is vitéz Purgly Emil* áll (4811-92 pengő adóval). Utána özv. csáki Geiszi Gyuláné (2866), Schwartz Gyula (2487-13), Kner Izidor (2434-70), Debreceni Endre* (1140-48), vitéz Haviár Gyula dr.* (1111-12), Harienstein Ignác (2122-12), Ozsváth Sándor (1981-94), Pikó Béla* (875-37), dr. Vadász Pál* (822 P. 25 fillér), Hajnal Ferenc* (748-78), dr. Debreceni Iván* (645-77), Balogh Gyula* (611-98), Máday Aladár* (538-98) Lénárt Bálint (1015-16), Christian Kálmán dr.* (972-14) Lénárt Péter* (407-58), Lénárt József (863-60), Kovács János (853-98), dr. Szilágyi Ferenc* (413-49). Pótagok: dr. Tardos Gáspár* (404-28), Renner Péter (782-03), Simon Ignác (761-25), T. Kocsis Mihály (754-52).

Virilis jogon nők is lehetnek községi képviselők.

Itt említjük meg, hogy a belügyi kormányzat egyik legújabbban kiadott rendelete szerint virilis alapon a nők is tagjai lehetnek a képviselőtestületnek, ha törvényben meghatározott kellékeken felül bizonyos iskolai képzettséggel is rendelkeznek.

Kötelező a gazdasági cselédek bérlevelének kiállítása.

A gazdasági cselédek és a munkaadók közötti jogviszony szabályozására Békésvármegye törvényhatósága legutóbbi közgyűlésén szabályrendeletet alkotott. Köteles minden munkaadó a szerződés megkötésétől számított 15 napon belül a gazdasági cseléddel írásos megállapodást kötni. A megállapodást magában foglaló bérlevelét két példányban állítandó ki s azok az illetékes községi előjárásnál láttatásos végzettséggel bemutatandók.

A bérlevelnek tartalmaznia kell a cseléd nevét, javadalmaságát, munkakörét és az időt, melyre elszegődött. Akik a rendelkezésnek nem tesznek eleget, kihágást követnek el.

Használják ki a gazdák a védelmi rendelet által teremtett nyugalmi időt.

A gazdavédelmi rendeletnek súlyos kritikáját hallottuk az elmúlt napokban a képviselőházban. Kifogások hangzanak el az érdekelt gazdák körében is. Mindez ne tévesszen meg bennünket. Tökéletes jogszabályt nyugodt békés világban is ritkán sikerült alkotni, mert a jogi szabályozás nem egy esetre, nem minden egyes esetre hanem az esetek nagy tömegére, a nagy állagra vonatkozik. Már pedig minden egyes esetre, ügyre megvan a maga jellemző sajátossága. A jogi szabályozás tehát önmagában viseli a hiányosság, a tökéletlenség látszatát.

A mai zavaros gazdasági helyzetben, mely minden eddig arany igaznak tartott gazdasági törvényt feje tetejére állított, még inkább áll az, hogy nehezebb a megnyugtató jogi szabályozás, minden ujonnan hozott törvényben és rendeletben még inkább lehet kifogást keresni és találni. A földjét szerető gazda azonban nemcsak a konkolyt látja meg, hanem örül a búzájának is.

Ne csak a hibákat lássuk meg a gazdavédelmi rendeletben, hanem ismerjük el annak előnyeit is, örüljünk a benne megnyilvánuló kormányzati leteredésnek, mely annál acélosabb, minél súlyosabb akadályok tornyosulnak gazdasági megerősödésünk elé. Az élni akarás mutatkozik ebben a kormányzati intézkedésben is és amíg látjuk kormányzatunknak nemzeti és gazdasági létünk érdekében folytatott ezt a nagy-szerű harcát, nekünk sem szabad kishíűeknek lenni.

A görög hitrege szerint valahányszor Antaeust Herakles a földhöz vágta, mindannyiszor újult erővel ugrott fel a további harcra. Minket is az áldott anyaföld szeretete kell, hogy lankadatlan munkára serkentessen.

Arra kell folyton törekednünk hogy találjunk új utakat és módokat, melyek megélhetésünket jobban biztosítják. Nem szabad felhagynunk a küzdelemmel tanítani és próbálkozni kell, figyelni a viszonyokat és azokhoz alkalmazkodni.

A tisztántuli gazdák köztudomásúlag súlyosabb helyzetben vannak, mint a többiek. Ennek oka az egyoldalú gabonatermelés. Aki ma eladja a tengerijét, lényegesen kevesebbet kap érte, mintha takarmánynak

felelteti. A tisztántuli gazdának is tehát az állattenyésztésre kell jobban áttérni. Természetesen ott sem fenékiig tejjel minden, de ha valaki csak egyre építi fel a gazdasági existenciáját, az kockázatosabb, mint ha több termelési ágat karol fel.

A gazda kevés tőkével indulhat el ezen az úton. Lassan fejleszthet ki megfelelő tenyésztési türelemmel, kitartással, szorgalommal. Különösen a kisgazda, aki sok idővel rendelkezik, ezen a téren kitűnően használhatja ki a két munkás kezében rejlő, de többnyire kamatoztatlanul szunyadó energiákat.

A példabeszéd szerint is a gazda szemé hizlalja a jószágot. Nagy igazság rejlik ebben a mondásban és aki ezt megéri és alkalmazza, megtalálja a jóléthez vezető utat. Az egyéni munka semmi más téren sem produkálhat oly eredményeket, mint a jószágnevelésnél és hizlalásnál. Óriási előnyben van a kisember a nagy gazdaságokkal szemben, melyek alkalmazottakkal végzik el azt a munkát, melyhez megértésen és szakértelmen kívül szeretet és önérdéktől vezetett ambíció kell.

Ezen az úton kell továbbhaladni, ez vezet ki a gazdasági utvesztőből.

Fel kell karolni a gazdaközönségnek jobban a baromftenyésztés minden ágát, a sertés- és juh-tenyésztést. Mindezek a tenyésztések kevés befektetést igényelnek és az első lépéshez szükséges csekély tőke a legtöbb esetben beszerezhető. Később azután kellő gazdasági megerősödés esetén jöhet a szarvasmarha és a lótenyésztés is.

A gazdavédelmi rendelet nyugalmi időt teremtett. Ezt az időt nem szabad kihasználatlanul hagyni, hanem fel kell készülni a normális időkre, amikor a gazda meg tud majd állni a maga lábán.

Ne várjunk mindent a kormánytól, mert hiszen az sem rendelkezik a Darius kincsével. Igyekezzünk magunkon segíteni, mert akkor az Isten is megsegít.

Szenet,

tűzfát Wagner Márton Fiai fatelepen vegyen

Magyar nótáest.

A magyar nótának hivatali előadóit élveztük kedden este az Urikaszinóban.

Bodn Margit egyéni előadással, bájos hangjával, temperamentumos csárdásaival, a magyar nóták gyöngyeivel olyan telkesedést váltott ki a hallgatókból, hogy sok nótát meg kellett ismételnie.

Kubányi György bevezetőjében a mai helyzetet a Mohácsi gyászhoz hasonlította, melynek mély jellemzője a „Régi sirató”-ban ma is a haza sorsán busuló szivekbe markolt. A magyar nótá irodalmi méltatásában, a magyar nótákkal kifejezhető hangulatok kiváltására kevés olyan hivatali apostola van a magyar nótának, mint Kubányi. A hallgatóság hálás is volt.

Dr. Kovalszky Róbert a magyar nótának eredeti zongorázási lehetőségével lepte meg a hallgatókat. A harmadik ujrázás után is hosszan tapsollák meg. Dr. Kovalszkynek briliáns zongora technikája kell hozzá, hogy az ő, a magyar nótá mélyéig érő szívének dallamába öltöztesse az egyszerű népdalokat, amivel elkápráztatja hallgatóságát. Ilyenkor, mikor művész veszi kézbe a sokat kifogásolt zongoránkat, ilyenkor látjuk, milyen — másoktól érhetően irigylet — értékünk van a zongoránkkal, melyet azonban nem tudunk kihasználni.

A Gyomai Dalárda „Őszi rózsája” kissé bizonytalan volt, de a további számokban biztos fejlődést találtunk. Hajdu Béla karnagy értelmezése a nyugodt, a dolgában biztos hangsúlyozással hozza ki fejelemzett dalosaiból azt a teljesítményt, melyet — akár a zongoránkat — szintén érhetően irigyletőlünk sok, még Gyománál is nagyobb község. S ha figyelembe vesszük még dalosainknál, hogy a dalárda rendezésében tartott este fellépően kevesen jöttek el s amikor mérlegeljük, hogy ezzel az erkölcsi és anyagi kudarccal adták elő hosszú szorgalommal betanult darabjaikat... akik szintén érezzük minden súlyát a mai gazdasági helyzetnek, tárgyilagos megállapítással rosszaljuk, hogy lakosságunk nem tud, vagy nem akar arra a kultúrfokra emelkedni, hogy kulturintézményeinkkel szemben, mint amilyen kulturintézmény a dalárdánk is, kötelességét teljesítse. A keddi estén kétszeres mulasztást követett el lakosságunk, mert nemcsak a dalárdánk iránt nem teljesítette

kötelességét, hanem országos hírű vendégeinkkel szemben sem.

Farkasinszky Imre és zenekara a köze megszokott és a vidéki vendégektől már máskor is megdicséret muzsikussal és érzékkel kísérté Bodán Margitot és Kubányi Lászlót.

Dacára, hogy az est legszerényebben volt megrendezve, majdnem 50 pengőt kellett ráfizetni, mely összeget — értesülésünk szerint — az a három ur fizette ki, kik legtöbbet fáradoztak az esti megrendezésében.

Szeretetszövetségi ünnepély.

A gyomai református egyház az elmúlt vasárnap este nagyszámu közönség jelenlétében szépen sikerült műsoros előadást rendezett az iparoslanonc iskola nagytermében. A közönség soraiban többek között ott láttuk nemcsak a református egyház híveit hanem az evangélikus egyház küldöttségét és az izraelita hitközség elnökségét is.

Répás Pál elnök lelkész meleg üdvözlő szavai után Papp Béla szeretetszövetségi lelkész „Tettévált szeretet” címen ismertette azokat a célokat és munkaterületeket, melyek a szeretetszövetség magára vállalja és teljesíti.

Jakó Piliyu mély érzéssel, minden várakozást kielégítő módon adott elő egy szép költeményt. Hasonló elismerést váltott ki a jelen voltak lelkéből Oláh Sárka szavalata is. Nagy dicsérrel és elismeréssel emlékezünk Papp Ilonka és Faragó Károly szép ének számairól. Papp Béla tartott végül bibliai magyarázatot, mely nagyon értékes gondolatokkal volt teljes.

Az estély alkalmával minden jelenlévő szíves adománnyal járult a Szeretetszövetséghez. A rendes adományokon kívül még dr. Nagy Ernőné 2 P. dr. Vogel Károly 1 P. Marton István 1 P. Batári Antal, Domokos János, Vass Lajos, Kovács Istvánné, Tiba András, 60—60 fillért, Greising József 40 fillért, Szanyigó Ferenc, Cs. Nagy Dánielné, Németh Géza, Arany Gusztáv 20—20 fillért, Szóke

Ferenc, Hajdu Béla, Cséki Jánosné, Weigert József, Fekete Erzsébet, Fekete Jánosné, Komáromi Lajosné, Sándor Mihályné, Vaskor Károlyné, Négycs Gyula, Batári Antalné,

Szabó István, N. N. Putnoki Mihály 10—10 fillért is adományozott. Fogadják a megjelenetek és szíves adományozók a Szeretetszövetség hálás köszönetét.

Emberi koponyát és csontokat találtak a Petőfi utcában

Csütörtökön délután két kisfiu egy emberi koponyát és különböző csontokat talált a Petőfi utcában. A nem mindennapi leletet beszolgáltaták a rendőrségnek. Az eddigi megállapítások szerint a koponya és a csontok polgári iskola tornatermének építkezése helyéről kerültek elő. Hoz-

závetőleges számítás szerint körülbelül 20 évig voltak a földben és nem lehetetlen, hogy bűncselekmény révén kerültek oda. A koponya és a csontok egyébként fiatal nő, vagy 15-17 éves fiu gyermek maradványai lehetnek.

Az ügyben a nyomozást megindították.

Négy évre ítelték a gyomai tolvajt.

Bors Sándortól 4 évre megszabadultunk.

A gyulai törvényszék Bors Sándor 37 éves, orosházi születésű asztalossegédet, ki már évek óta Gyomán, Szarvason és Orosházán és másutt ki nem derített helyeken rengele-

get lopott négy évi szigorított dologházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Bors Sándort Sopronba szállítják, ahol letölti büntetését.

Tizhónapi börtönre ítélte a tábla dr. Gergely István ügyvédet.

Másfél évvel ezelőtti bünvádi feljelentést tették dr. Gergely István budapesti ügyvéd ellen. A vád szerint az ügyvéd két ügyfelétől, Jellinek József és Truxa Frigyes budapesti lakostól vendéglővásárlás céljára tizezer pengőt házépítés céljából pedig huszonhatezer pengőt vette át, de a pénzt rendelkezése helyett saját céljaira fordította. A törvényszéki tárgyaláson az ügyvéd azzal védekezett, hogy megvásárlásra alkalmasnak vendéglőt nem talál, de közölte megbízóival, akik ezek után kérésére a tizezer pengőt számára kölcsönadták, a huszonhatezer pengőt pedig átadta Nagy János építőmesternek, az építési anyagok nagy részét be is szereztek, de Nagy János időközben öngyilkossá lett s így a pénz

oda vezett. A tanak egyrésze főként a két sértett terhelő vádlomást tették. A törvényszék Gergely István sikkasztás büntetését hét hónapi börtönre ítélte. A házépítés körüli sikkasztásra vonatkozó vádpont alól azonban bizonyítékok hiányában felmentette. Kedden foglalkozott a tábla az ügyvel dr. Csonka János táblai tanácselnök vezetésével, dr. Ruber József táblabíró előadásában. A további bizonyítási indítványt a tábla elutasította és dr. Gergely István ügyvéd büntetését 12 hónapi börtönre súlyosbította. Dr. Miskolczi Ágost főügyész helyettes megnyugodott az ítéletben, dr. Sándor László védő és a vádlott ügyvéd azonban semmisségi panaszt jelentettek be.

Tiszántul

(Nóta a Tököli időkben) *

*Rákosnál a pesti vásárral
Egy Tiszántul való csikós bundástul
Tiszántul, bundástul, vásárral.*

*Egy pár itce jó borra befordul
Ott mulat egy dunaföldi magyar ur,
Tiszántul, befordul, bundástul.*

*Kérdi az a csikóstul tréfából:
Tudnak-e a Tiszántul magyarul?
Tiszántul, magyarul, tréfából.*

*A csikós azt feleli a bundából:
Ezt talán az ur kérdi nyájasságbul?
Tiszántul, bundából, nyájasságbul.*

*Megmondom én hallja, az ur! Ti-
[szántul
Aki nem tud magyarul, megtanul,
Tiszántul: magyarul megtanul.*

*Dunántul a magyar iszik klázlíbul,
Meeszi a rosziprádlit cintálbul,
Dunántul, klázlíbul, cintálbul.*

*Tiszántul a magyar iszik kancsóbul,
Eszik fa-, cseréptábul, vagy bog-
[rácsbul,
Tiszántul, kancsóbul, bográcsbul.*

*A dorogi csaplárosné Dunántul
Mikor beszél magyarul, majd meg-
[ful
Dunántul: magyarul majd megful.*

*Hajdu-Dorog városában Tiszántul
Prédikál az orosz pap is magyarul,
Tiszántul: magyarul, de magyarul.*

*Láttam én már vén kódust Du-
[nántul:
Kenyeret se tudott kérni magyarul.
Dunántul: magyarul — cudarul.*

*Kódukt ellenben egy kopasz Tiszán-
tul:
Tököli se tudott jobban magyarul,
Tiszántul; Tököli se jobban magya-
[rul.*

* Tnaly Kálmán gyűjtéséből átírta Gulyás Pál, az új magyar lira egyik legőserejűbb tehetsége. Világnézetében erősen a föld népe felé hajlik.

Az iskolák karácsonyi szünete. Hóman Bálint kultuszminiszter az elemi iskolák és a középiskolák részére december 23-tól január 2-ig szabta meg a karácsonyi szünetet.

Békésen mosi vasárnap avatják fel az Országzászlót.

A békési vásáron elkelt 302 drb. szarvasmarha, 220 ló, 50 juh, 246 sertés.

**A nagyadót is jól szelektálja,
ha készüléke Lach és Kun-tól való**

Gyógyszertárban kapható.

Vonaton a ványai polgáristákkal.

„Megmondom, hogy ki lesz a felesége...” — visszhangzik bennem még ma is annak a barna kisleánynak a csacsogása, akivel a napokban együtt utaztam Gyomáról Dévaványára. Majdnem az egész uton őt hallgattam és szavai nyomán kivirágzott bennem egy csodálatosan szép, de kusza emlék: a diákkorom. De talán előről kezdem...

Már a vonaton ültem, amikor vad szittyahadak módjára berontottak az iskolából hazafelé tartó ványai polgáristák; fiúk és leányok, köztük az én barna kisleányom is. Könyveiket a sarokba vágta, akárcsak mi annak idején és hirtelenében olyan zsinatot rögtönöztek, hogy a trienti kismiska volt hozzá képest. Törődtek is azzal, hogy mikor volt az augsburgi béke, vagy mivel egyenlő az xty. Igaz, hogy nincs is velük sok törődni való. Esküvel bizonyíthatom, hogy egyiknek sem vettem semmi hasznát. Azt hiszem, mások is így vannak vele. De hagyjuk ezt.

Szóval örült ricsajt csapott a sok nebuló. Valami vigéc formájú ember rájuk is csattant, hogy ne ordítsanak. Szerettem volna neki menni. Miért ne ordítsanak, ha egyszer nem fér el bennük a fiataláguk? Azért, mert a v gécben felkunkorodott a jólnevelt felháborodás? Vagy mert közsvény kinezta és nem bírta el a mások jókedvét? Maradt volna otthon!

A szittyahad elhallgatott. Nem a vigéctől ijedtek meg, hanem eszükbe jutott, hogy az osztályfőnök ur micsoda hátborzongató dolgokat szokott mesélni nekik a rossz magaviselet következményeiről. Megértettem őket. A rossz kalkuláció nem tréfa dolog. Tudom magamról. Egyszer hármast vittem haza magaviseleimből, mert a falhoz kentem Fránzlit. Berepedt a feje, pedig nem akartam Nem is haragudtam rá, csak nem fértem el a bőrömben. De melyik eleven gyerek fér el a bőrben? Milyen szomorú is volna ez a világ, ha már a gyerekek is elférnének a bőrükben. Persze az osztályfőnök ur nem így gondolkozott. Van-e olyan osztályfőnök ur, aki így gondolkodik?

Egy dévaványai napszámos személyében kézrekerült a környék legnagyobb betörője.

A turkevei cserdörség néhány nappal ezelőtt elfogta Kiss János abádszalóki születésű dévaványai napszámost, akiről kiderült, hogy a környéken, de magában Dévaványán is löbb betörést követelt el. A Turkeven történt nyomozás befejezése után Kissi át-

adták a dévaványai csendőröknek, akik előtt löbb betörést beismert. Mivel Kiss még námsúit is követelt el hasonló bűncselekményeket, a nyomozási vidéken folytatják vele. Annak befejezése után még visszatérünk az ügyére.

De már megint messze elkalandozok. Csak azt akartam mondani, hogy hármast kaptam és a tetejébe még el is tángáltak otthon. Rosszul tették. Azóta az élet hányszor, de hányszor berepesztette az én fejemet is és mégsem kapott soha rossz kalkulust magaviselemből. Azt hiszem, hogy a jó magaviselet nem is tartozik az élethez. De akkor mi a csodának vették fel a „kötelező tantárgyak” közé?

Szomorúan néztem az elszontyolodott szittyahad. Csak két kisleány kuncogott az ablak mellett. Tizennégy évesek lehetnek és már tudják, hogy mi-ből lesz a cserebogár. Legalább is ezt vettem ki a szavaikból. Az én barna kisleányom jóslott a másik barnának. Megjósolta, hogy ki lesz az ura. Kisvártatva elunták a bizalmas kettést és az én kisleányom odaintette magához az egyik szöke gyereket.

— Jöjjön ide, jósolok magának. Irigyen!

A szöke gyerek odament és buzgón felelgetett a feltett kérdésekre. Ilyeneket rengeteget tudnak hogy Baja, meg harminc, meg református. Ez mind hozzátartozott a jóslás előkészítéséhez. Végül az én barna kisleányom arra kérte a szöke gyereket, hogy mondjon egy leány nevet.

— Irén, — vágta ki a szittyahad és a feje bubjág elpirult. Én annak idején Paulát mondtam volna és én is elpirultam volna a fejem bubjág. Hogy ezután mi történt, nem tudnám pontosan elmondani. Az én barna kisleányom titokzatos jeleket rótt a papírra, melyre a szöke gyerek feleleteit felírta és már Dévaványa felé jártunk, amikor Pythia papnőjeként kihirdette, hogy a szöke gyerekeknek 20 esztendő, református, barna leány lesz a felesége. Láttam, hogy ebben a pillanatban a másik barna leány épen úgy elpirult mint előbb a szittyahad. Valószínűleg „Ő” az a bizonyos Irén.

Most veszem észre, hogy én tulajdonképpen árulkodom. Bocssássa meg nekem a szittyahad. Ugy csordult ki belőlem ez az irás, mint a megszorítottakból kicsordul a zokogás. De jóvá teszem a hibámat. Én hozzám hiába jön el az osztályfőnök ur, hiába a papa, meg a mama; nem adom ki a szittyahad. Még akkor sem, ha öreg fejszék potyognak az égből. Különben egy árva szó sem igaz a dologból, csak én találtam ki a magam szórakozására. Ne bánták tehát a gyermekeket, bántja

maid őket eléggé az élet. Legalább most hadd legyenek boldogok, most, amikor még nem tudják, hogy mindenre inkább megtanítják őket, csak arra nem: hogyan kell a jéghátán is megélni. Az augsburgi békével, az x plusz ypszilonna, meg a jó magaviselettel hej de hamar felkopik az ál. Ha nem hiszik el, kérdezzék meg a bus 30 éveseket. Azok igen sokat tudnak, rengeteget tudnak, és nagyon jó magaviseletűek. Éppen ez a bajuk... (—r.f.)

NEM OLCSÓBB MÁR A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVÍZ! 22 fillér

egy liter **kadarka** vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza, szétküldés utánvéttel. Egy pengő levélbélvegg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italuak, tiszta, tökéletes zamatuak s nem savanyuak.

Cim: **Székely Ferenc**
Soldvadkert, Pestmegye

M O Z I

APOLLÓ HANGOS MOZGÓ

1933 december 10-én mutatja be leggyönyörűbb

magyar filmet

A vén gazember

Ezenkívül:

Hangos hirdó

H I R E K

HÜLL A HÓ,
mint nyáridőben az akácsirom. Lassan hermelinpalástot terít elénk szimbolumnak. Alóla nem látszik a bűn, a festék és az élet zaja, ez a vásott kölyök is lábhegyen inál. Imádságos a csend, suhanva jár az ember és elámul a játszi pelyhek imbolygásán. Olyan tiszták és olyan szépek, mint boldog ifju pár, ha andalog.

Hull a hó, mint nyáridőben az akácsirom. Vajon ki érti meg? (.)

A főispán Gyomán. Dr. Korossy György főispán kedden a gyomai főszolgabíróóság hivatalos felülvizsgálása érdekében Gyomán tartózkodott.

Minden állami alkalmazottat magáért az államért tartom és nem az állam szolgálja ki a tisztviselői kar. Az igazi nemzeti öncéluság: mindenkitől azt kívánja, hogy eszköz legyen. — A tisztviselői kar igenis eszköz: a nemzet törvényes tényezőinek eszköze. (Gömbös Gyula.)

Horthy Miklós kormányzó névnapja Gyomán. Gyoma közönsége bensőséges szeretettel ünnepelte meg Horthy Miklós kormányzó névnapját. Miklós nap előestéjén a leventék zenés felvonulást tartottak. Másnap december 6-án a felekezetek összes templomaiban ünnepi isentiszteletek voltak, melyeken a hatóságok képviselői megjelentek. Az épületeket fellobogózták az iskolákban pedig szünetelték az előadások.

Dohánybevéltás. A m. kir. Dohányjövődék részére az 1933 évi dohánytermés bevéltását Dévaványa környékén december 16-tól január 26-ig Tiszaroffon, december 18-tól január 18-ig pedig Békéscsabán tartják meg.

800 n. ői és 400 n. ői révílapi vetemény föld gyümölcsössel valamint 1 butorozott különbejárati utcai szoba kiadó ért. Horthy M. u. 30 sz. alatt.

Megnyílt a Nőegyesület jégpályája.

A jég kitűnő.

A melegedő befűtve.

HETI HIRSZEMLE

61 Jótékonycélu m. kir. Államsorsjáték

HUZÁSA már

december 29-én. Vegyen még ma sorsjegyet.

Főnyeremény 40.000 ar. pengő, ezenkívül 17 ezer különböző nyeremény.

Sorsjegy ára:

Egész P. 3.— Fél P. 1.50. Kapható minden bank, sorsjegyüzletben, dohánytözsdében stb. Valamint a Pénzügyigazgatóságnál, Budapest V. Szalay u. 10/12.

Mit ad karácsonyra Tolnai?

Tolnai Világlapja, mint minden esztendőben, az idén is páratlanul gazdag karácsonyi számot ad olvasóinak és előfizetőinek. A duplateralajozású karácsonyi szám és a három pompás melléklet terjedelmű összesen 571 oldal lesz. Öt pengő értékű lapot és könyvet ad Tolnai Világlapja és a karácsonyi szám ára a melléklettel együtt mégis csak 90 fillér lesz. Ez az összeg páratlanul a lap és könyvkiadás történetében és méltán csodálkozhat rajta mindenki és kérdezheti: Hogyan lehetséges?

A hercegnő és a magyar zongoraművész szerelmi regénye. Erről közöl rendkívül érdekes cikket a Délibáb ujszáma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, filmröportokat, színházi beszámolókat folytatásos regényt, egyfelvonásos szindarabot és közel száz képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Az állami sorsjáték jótékonycéli szolgál s aklk a megtartani nem kívánt birtokukban lévő sorsjegyet vissza nem küldik, a jótékonycélt károsítják meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan. Egyben közöljük, hogy a pénzügyminisztérium 126900/1933 sz. rendeletével az államsorsjáték illetéket leszállította 5 pengős nyeremény után egyáltalában nincs, magasabb nyeremények után az eddigieknél kisebb illeték fizetendő.

KÁLYHACSÖVEK — jó állapotban levők — olcsó áron eladó. Ugyanott egy jó vaskályha is eladó. Kossuth Lajos utca 51. sz. Ott egy bejárónőt is felvesznek.

Magyarország: Szilágyi Erzsébet 17 éves ceglédi leány lúgkóoldattal megmérgezte magát, mert reménytelenül szerelmes volt a nagypapjába. — Gróf Bethlen István és Eckhardt Tibor az egész angol közvéleményt megnyerték a revízió ügyének. — December harmadikán ünnepélyesen üzembe helyezték a budapesti 120 kilovoltos rádió-nagyadót. — Graef Jenő felsőházi tag, a kormányzó sógora meghalt. — A főkapitány betöltötte a budapesti Kamaraszínház Bengirjon című fajtárgy darabját. — Hétfőn három ember megfagyott Budapesten. — Borbély István majsamiklósvári gazdálkodó meggyilkolta a kisfiát, a feleségét, azután felakasztotta magát. — Győr közelében súlyos autóbaleset érte Mac Farlane angol ezredes, a budapesti angol katonai attasé. — Ugyanannyi nyugdíja van egy fővárosi üzemi vezérnek, mint a francia köztársasági elnöknek, állapította meg a Ház keddi ülésén Gáspárdy Elemér. — Vetter Ádám vasvári gyógyszerész segéd öngyilkos lett mert kiégette a gazdája paplanát. — Fegyelmet indítottak dr. Fraier László bihari alispán és vitéz Botos Gábor államépítészeti hivatali főnök el-

len, mert kétszer fizettek ki egy hidépítési díjat. — Micsák Ferenc dr. bányorvos vadászat közben kilőtte Szecsey Ernő salgótarjáni főszolgabíró szemét.

Külföld: Olvennyolc aláírás után többségbe jut az angol alsóházban Trianon revízióját követelő képviselők száma. — Litvinov orosz külügyi népbiztost kihallgatáson fogadta az olasz király. — Iszambulban leégett az igazságügyi palota. — Levegőbe akarták röptetni Stalin házáit és több fontos kormányépületet. 8500 embert letartóztattak. — Vámháború készül Franciaország és Anglia között. — Meghalt Haberda, a világhírű bécsi orvosnár. — Egész Európában nagy hidegek uralkodnak. Erdélyben és Bukarest környékén 25–30 fok hideget mértek. — December 6-án halálát vesztette Amerikában a próhobitációs törvény. — Litvinov orosz külügyi népbiztos a béke revíziójáról és a magyar-orosz közeledés lehetőségéről beszélt Rómában. — Mussolini ultimátumot intézett Genfhez, hogy Olaszország kilép a Népszövetségből, ha tovább is érvényben tartják a kényszerbékéket. — Lindbergh ezredes újból átrepülte az Atlanti óceánt.

Az idén egyharmad résszel kevesebbet kell fizetni a váltságföldek árának törlesztésére.

A pénzügyminiszter egyik legújabbán kelt rendeletével a földbirtokrendezés során földhöz jutott gazdák váltságföldárának 1933 évre eső törlesztéséből egy-

harmad részt elengedett. A kormány ezzel a jelentős könnyítéssel is a kisgazdák, illetőleg a törpebirtokosok súlyos helyzetén kíván segíteni.

SZÓDAVIZ!

SZÓDAVIZ!

ÉRTESEM

Gyoma község n. é. közönségét, valamint a területet, hogy a modern kor vívmányai szerint felszerelt

szódavíz gyáramat

üzembe helyeztem, s így a leglisztábban kezelt szódavízzel állok rendelkezésre. Ugyancsak szívesen állok eljegyzések, lakodalmak, valamint farsavasorák rendezéséhez szükséges tisztán kezelt területekkel a n. é. közönség, valamint területet rendelkezésére.

Szíves pártfogást kér:

Karsay Lajos
vendéglős

A képviselőtestületi választások elé.

A képviselőtestületi választások ebben a hónapban zajlanak le Gyomán. Tekintettel a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyokra és különösen községünk anyagi helyzetére, igen fontos, hogy kik kerülnek a képviselőtestületbe választás alapján.

Véleményünk szerint oly férfiakat kell elsősorban a képviselőtestületbe választani, akiknek a gondolkodásában és cselekedeteiben a közérdek mindenek felett való, akik saját érdekeiket a közérdek alá tudják és akarják rendelni. És itt a magánérdek alatt nemcsak a közvetlen anyagi érdeket értjük, hanem az egyéni hiúságot, az egyéni érvényesülést szolgáló pártérdeket is.

A pártoskodás, a széthúzás, az egymást megérteni nem akarás a hazai termőföld legjobban díszlő ártalmas növényei, melyeknek a mai súlyos viszonyok között nem lehet létjogosultságuk. A mai viszonyok nem engedhetik meg a széthúzás fényűzését és ma egy táborba kell tömörülni mindenkinek, nagyoknak és kicsinyeknek, gazdagnak és szegénynek, munkaadónak és munkásnak, gazdának éppen úgy, mint a kereskedőnek és iparosnak. Ezt az egységes tábort pedig csak akkor tudjuk megteremtetni, ha annak igazságától azok a férfiak, akik a község közönségét képviselni fogják, teljesen át vannak hatva. Ilyen férfiak hajtanak hasznot a községnek.

Ezek a férfiak is csak akkor tudnak rendeltetésüknek megfelelni, ha elegendő élettapasztalattal rendelkeznek. Bizonyos, hogy a kor egymagában nem ad jogosultságot vezető szerepre, hiszen a mai viszonyok kohójában a fiatalok értelme és lelkiereje is acélossá kovácsolódik, mégis azt hisszük, hogy csak a hosszabb élettartam alatt szereshető élettapasztalatokat semmiféle lelki tulajdonság sem pótolhatja és ezért egy hosszú munkás életen keresztül szerzett tudás jobban biztosítja a vezetés helyességét és nagyobb önzetlenség és áldozatkészség kifejtését és megőrzését teszi lehetővé, mert az, aki kenyérének javát megette, mégis csak mentesebb attól, hogy gondolkodásában az egyéni hiúság, hatalomvágy és önzés döntő szerephez jusson.

Reméljük, hogy józan, szélsőségmentes közönségünk saját érdekében is követni fogja ezt az irányvonalat és választása minden tekintetben szerencsés és a község javát szolgáló lesz.

Hírdessen lapunkban!

MIT KELL TUDNI A MEZŐGAZDASÁGI BALESETI BIZTOSÍTÁSRÓL?

Nap nap után előfordul, hogy a gazdasági munkavállalók nincsenek tisztában azzal, hogy milyen törvényben biztosított jogok illetik meg őket, ha balesetet szenvednek. Ezért az erre vonatkozó tudnivalókat röviden az alábbiakban foglaljuk össze.

Kiket kell biztosítani baleset esetén? Az országos Gazdasági Munkáspénztárnál baleset esetére biztosítani kell: 1.) a gazdasági cselédet, továbbá a gazdasági cselédnek minősített idénymunkásokat (ha azok legalább egy hónapra szegődtek) és az ugynevezett szegődményes iparosokat. 2.) A gazdasági gépmunkánál (cséplő-, szántó-, szecskavágó gépeknél stb.) alkalmazott gépmunkásokat. A munkaadó utánuk évi biztosítási díj fejében 1 pengő 44 fillért fizet.

Baleset esetén követendő eljárás. Ha a gazdasági cselédet vagy munkást baleset éri, a munkaadó a balesetet az Országos Gazdasági Munkáspénztár helyi szervénél: az előjárásnál köteles bejelenteni és a baleseti sérült gyógykezeléséről (orvosi segélyben való részesítéséről), szükség esetén kórházba szállításáról gondoskodni tartozik. A munkaadó a sérült gyógykezelési költségeit előlegezi. Ha a sérült gazdasági cseléd, úgy egynegyed évig (13 hétig), ha pedig gépmunkás, úgy 10 hétig (70 napig). Ezenkívül a munkaadó a baleset folytán megsérült gazdasági cselédnek szerződés szerinti bérét, járandóságát és ha ellátásra is szerződve van, úgy teljes ellátását is tartozik kifizetni a munkaképtelenség idejére, de legfeljebb egy negyedévre. A gazdasági gépmunkásnak pedig a munkaképtelenség idejére, de legfeljebb 10 héten (70 napon) át minden napra 1 pengő 20 fillért köteles kifizetni.

A munkaadók költségmegtérítésének igénye. Az Országos Gazdasági Munkáspénztár a munkaadóknak az előlegezett gyógyszer, kötszerek árát, az orvosi költséget és a kórházi ápolási díjat teljes egészében megtéríti. Ezenkívül a gazdasági cselédnek munkaképtelensége idejére a munkaképtelenség ötödik hetétől kezdve a tizedik hét végéig a munkaadónak minden napra 1 pengő 20 fillért, de legfeljebb 50 pengő 40 fillért térít meg. A gazdasági munkások 7 napnál tovább tartó munkaképtelensége esetén a sérült részére előlegezett segélyösszeget, de legfeljebb 84 pengőt térít meg az Országos Gazdasági Munkáspénztár a munkaadónak.

A munkaadó felelőssége. Az a munkaadó, aki törvényszabta biztosítási köteleességének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért a gazdasági cselédnek, a gépmunkásnak, sőt ezek jogutódainak is teljes felelősséggel tartozik. Ha pedig a baleset a munkaadó hibájából következett be, akkor a munkaadó büntetőjogilag és magánjogilag is felelősségre vonható.

Milyen segélyeket ad a pénztár? A munkaadó előlegezési kötelezettségének lejártá (egy negyed év, illetőleg 10 hét) után az Országos Gazdasági Munkáspénztár, a gazdasági cseléd vagy gépmunkás gyógykezelési költségeit viseli és ezenkívül ha a balesetből kifolyólag az egynegyed év, illetve 60 nap lejártá után a sérült munkaképtelensége csökkent, havi segélyt (járadékot) utal ki mindaddig, míg a sérült keresőképességének csökkenése a 25 százalékon aluli fokra javul. Ha pedig a sérült munkaképessége baleset következtében 25—50—100 százalékban csökkent, akkor az Országos Gazdasági Munkáspénztár a 25 százalékos rokkantaknak évi 72 (havi 6), az 50 százalékos rokkantaknak évi 144 (havi 12), a 100 százalékos rokkantaknak évi 288 (havi 24) pengő baleseti járadékot ad.

Haláleseti segély. Az Országos Gazdasági Munkáspénztár haláleseti segélyt folyósít, ha a gazdasági cseléd vagy munkás a baleset következtében meghal. Ez esetben hátrahagyott családja 320 pengőt kitevő egyszer és mindenkorra szóló segélyt kap. Ha az elhunyt kettőnél több 14 éven aluli gyermeké maradt hátra, akkor ez a segély 800 pengőig emelkedhet.

Temetési segély. Ha pedig a baleseti sérült meghal és se házastárs, se gyermek nem maradt utána, annak temetésére az Országos Gazdasági Munkáspénztár 120 pengőt ad. Ezt az összeget az elhunyt legközelebbi hozzátartozója, illetőleg az kapja meg, aki ápolta és a temetési költségeit viselte. Ez az összeg egyszer és mindenkorra szól.

Szerkesztői üzenetek:

Kéziratokat nem adunk vissza. Névtelen levelekre nem válaszolunk. Lapzártá csütörtök este 7 órakor.

A kereskedők panaszja a vasúti kedvezmények ellen

A vidéki kereskedelem már régóta tiltakozik a tömeges vasúti kedvezmények ellen, mert a kereskedőktől erősen elvonja üzleti forgalmukat és a vásárlókat a fővárosba csalogatja. A múlt évben mindössze 70 napig volt érvényben a rendes vasúti tarifa. A kereskedőknek az volna a kívánságuk, hogy szállítsák le a drága tarifát, de minden viszonylatban, hogy a vidéki kereskedelmet se terhelje a nagy szállítási díj és konkurálni tudjon a fővárosi kereskedelemmel.

Hét pengő 60 fillér a vagyonszállásbuza ára. A hivatalos lap múlt csütörtöki száma közli a pénzügyminiszter rendeletét, melynek értelmében a mezőgazdasági ingatlanok vagyonszállásában fizetendő buza árát a földművelésügyi miniszterrel egyetértően 1933 decemberre szóló érvénnyel 7 pengő 60 fillérben állapította meg.

A decemberi buzakamat kölcsön. A Pénzügyminisztérium a buza-záloglevelekben folyósított és buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek befizetésénél és a buza-záloglevelek kamatszelveinek beváltásánál 1933. decemberére átszámítási kulcs gyanánt egy métermázsá ellenértéke fejében 7:55 arany pengőt számít.

Országos vásár. December 10-én, vasárnap Kisújszálláson országos kirakodó vásár és állatvásár lesz.

Kiselejtezik a község apaállat állományát. Gyoma község ezidőszerint 16 bikával és 10 sertéskannal rendelkezik. Ezek közül 4 bikát és 5 kánt kiselejteznek, mert már nem felelnek meg a célnak.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kiküldötte 1933. december 17-én, hirtetés után a község háza nagytermében gazdaságképviseleti gyűlést tart. A gazdálkodók ezen a gyűlésen minél számosabban jelenjenek meg.

Bevásárlási könyvek illeteke. A bevásárlási könyvekre 1931. évi október hó 19-étől darabonként 50 fillér illeteket kell felragasztani. A bélyeg a bevásárlási könyvbe bejegyzett első tétellel kell átirni.

Buzaminőségi verseny és kiállítás Békéscsabán. A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület tudomására hozza lapjainak, hogy a megyei buzaminőségi versenyt és kiállítást a vármegye alispánja december 16-án, délelőtt 10 órakor Békéscsabán megnyitja. A kiállításon Kállay Miklós földművelésügyi miniszter is megjelent.

Gyümölcsexportunk. Nov. 15-ig 357 vagon almát (tavaly 240), 74 vagon körtét (5), 530 vagon kajszint (272), 1600 vagon szilvát (406), 120 vagon cseresznyét és meggyet (140), 1508 mázsa őszibarackot (69), csemege szőlőből több mint 700 vagon vitük külföldre.

A gazdamoratórium igénybevitelére a gyomai járásbíróshoz eddig mintegy 150 kérvényt adtak be.

Szenet,

tűzfát Wagner Márton Fiai fatelepen veyen

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

Publikáció.

Kerekes Károlynál az óborkak literje 48 fillér.

Szabó Józsefné szül. Miklovicz Mária gyomai Matakerti háza, melyben italmérés is van, f. évi december 14-én bírói árverésen eladatik. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Tardos Gáspár gyomai ügyvéd.

A helyi állatbiztosító szövetk. felhívja a tagok figyelmét a tagdíjak sürgős befizetésére.

800 n. öl és 400 n. öl révliaposi vetemény föld gyümölcsösrel valamint 1 butorozott különbejáratu utcai szoba kiadó ért. Horthy M. u. 30 sz. alatt.

Kiszolgáló leányok felvétetnek, jelentkezni Kovács János igazgatónál.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár) piactéri székházában egy utcai nagy üzlethelyiség 1934 január hó 1-től haszonbérbe kiadó. Ugyanott azonnal kiadó az Attila-utcában levő, az intézet tulajdonát képező Garzó Bella féle házban egy egyszobás, konyhás, kamrás lakás.

Cserépkályhák, kandallók és vas-kályhák szakszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váczi Lajos cserépkályhámester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivételben vállalja SZEMENKAR MÁTYÁS könyvkötészete Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlattal készséggel szolgál a „HUNGÁRIA” könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos utca 64, ahol megrendelések felvétetnek.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladós szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Választunk

December 20-án választ Gyoma 4019 szavazója 10 rendes és 7 póttagot a községi képviselőtestületbe. A választás előcsatározásai a kaszinók nyüzsgésében folynak. A szociális-íták jelöltjei már ismeretesek. A polgári párt listáját most ismeretjük. Nehéz lehetett egy olyan névsort összeállítani, melybe az összes kaszinók, no és a tagok is belenyugodjanak. Nincs is az jól, hogy összesen csak 10 tagot lehet választani, hiszen minden kaszinóból legalább 20-20 tag aspirálna a beválasztásra.

Pedig milyen szép lenne és a köznek is csak haszna lenne belőle, ha nemcsak a kaszinók, hanem a foglalkozásiágak is meg egyeznének, hogy százalékosan hány tagság jutna egy-egy érdekeltségre és ezekre az érdekeltségek maguk közül jelölnek a legaraválóbbakat.

A mostani 4019 választé közül 76 %-a kiskgazda érdekeltségű, 8 %-a iparos, 7 %-a munkás, és 9 %-a a többi összesen. Ha százalékosan osztanánk meg a betöltendő 10 rendes tagságot, akkor a kiskgazdáknak 7, az iparosoknak 1, a munkásoknak 1 és a többi foglalkozásnak is 1 tagság jutna. A kiskgazdák esetleg átengedhetnék még 2-3 tagságot, hiszen az ő többségük az előjárókkal (ha azok is kiskgazdák) ugyanis biztosítva van.

Ha összefognának, mint ahogyan sajnos nem tudnak összetartani gazdáink, azt is megtehetnék, hogy mind kiskgazdákat választ-

tanának be. Megtehetnék, hiszen a 4019 választóból 3000 szavazó gazda érdekeltségű. Tehát ők állapíthatnák meg, hogy ki legyen bent a községi képviselőtestületben.

Azonban a nagy református egyház most tartott presbiteri választásán is bebizonyosodott, hogy gazdáink vezető nélkül, tekintély tisztelet híján szétforgácsolva, mondhatnánk

önmagukra szavazva, csufos vereséget szenvedtek, mert nem tartottak össze. Könnyen megtörténhetik, hogy a képviselőtestületi választáson is így lesz.

Rávárunk és ismertetni fogjuk, hogy a 3000 gazdaérdekeltségű szavazat, a 323 iparos és 144 nyugdíjas szavazatból mennyi esik majd a polgári párt jelöltjeire, illetőleg a közös lista jelöltjeire.

Gyomán december 20-án lesznek a képviselőtestületi választások.

Gyoma községben az 1886. évi XXII. t. c.-ben foglalt rendelkezések alapján megejtendő képviselőtestületi tag választás 1933. december 20-án lesz megtartva. Amidőn erről Gyoma község alulírott előjárósága a község választóközönségét értesíti, tájékoztul a következőket közli: A szavazás a régi házszámolás alapján beosztott régi 5 kerületben történik. A szavazás a fentírt napon délután 9 órától megszakítás nélkül délután 4 óráig tart. Mindenki csak a házszáma szerint illetékes szavazó helyen szavazhat.

A kerületi beosztás a következő:

Az I. kerületbe tartoznak a régi házszámolás szerint 1-500 házszám alattiak. Szavazó helyiség: Baross utcai ref. el. iskola, a II. kerületbe tartoznak az 501-1000 házszám alattiak. Szavazó helyiség: az Iparostanonciskola,

a III. kerületbe tartoznak az 1001-1500 házszám alattiak. Szavazó helyiség: Horthy Miklós utcai ref. el. iskola,

a IV. kerületbe tartoznak az 1501-2050 házszám alattiak. Szavazó helyiség: Központi ref. el. iskola,

az V. kerületbe tartoznak a 2051 házszámon felüli külterületi lakosok. Szavazó helyiség: község háza tanácsterme.

Választandó képviselőtestületi tag: I. kerületben 2 rendes, 1 póttag, II. kerületben 2 rendes, 2 póttag, III. kerületben 2 rendes, 1 póttag, IV. kerületben 2 rendes,

2 póttag, V. kerületben 2 rendes, 1 póttag.

A szavazás titkos és szavazócédulákkal eszközölendő, a szavazócédulán megjelölendő külön a rendes és külön a póttagok. Csak a szabályszerűen kitöltött szavazólapok vétetnek figyelembe. Nem elég tehát a kívánt számú egyén nevének a feltüntetése, ellenben szükséges a tagság minőségének megjelölése is.

Azon képviselőtestületi tagok névjegyzéke, akiknek tagsága ez évben megszűnik, a választás tartama alatt a szavazó helyiségekben ki lesz függesztve.

Egyéb a választással kapcsolatos felvilágosítást a délelőtti hivatalos órák alatt a választás napjait megadja az érdeklődőknek a község főjegyzője.

Értesíti végül az előjáróság a község lakosságát, hogy a választási eljárás, továbbá a megválasztott képviselők választhatósága elleni panaszok az 1886. évi XXII. t. c. 50 §-a értelmében az igazoló választmányhoz címezve a községi előjáróságnál adhatók be, a választás napjától számított 10 nap alatt.

Tisztujtás a gyomai Levente egyesületben. Most vasárnap választja újra 3 évre a Levente egyesület új tisztikarát. Ugyancsak az idén alakul meg a községi testnevelési bizottság is 3 képviselőtestületi választott és 3 főispáni kinevezett taggal.

Képviselőtestületi választások Endrődön.

(Endrődi tudósítónktól.)

A járás főszolgabírája dec. 21-ére ízle ki Endrőd községben a képviselőtestületi-tag választást az alább felsoroltak helyére:

I. ker.: Németh János és Nagy Imre rendes, Hányecz Pál póttag.

II. ker.: Kovács Ferenc és Dinya Vilmos rendes-, Katona Máté póttag.

III. ker.: Kovács Libor és Gellai Miklós rendes-, Hunya Ede póttag.

IV. ker.: Hunya Vince és Hornok Lajos rendes-, Mészáros István póttag.

V. ker.: Vaszkó Pál és Iványi István rendes-, Valuska Mátyás póttag.

Mint értesülünk, az Endrődi Keresztény Községi Párt — (amelyhez hozzájárloznak a Nemzeti Egység és Keresztény Gazdasági Párt tekintélyes része, a Független Kiskgazda Párt is az iparosság, nemkülönben a hazafiasan gondolkodó munkásság tekintélyes lömege) az elmúlt vasárnapon Vaszkó Pál albiró elnöklele alali kerületközi értekezletet tartott, amelyen különféle körök és egyesületek megbízottai mintegy 150-en voltak jelen. A Községi Párt a lakosság többsége kívánságához képest a következő jelölést eszközölte:

I. kerület: rendes tagok: Kovács Ferenc iparostületi elnök és Hunya A. István kiskgazda, póttag: Nagy Imre munkás.

II. kerület: rendes tagok: Dinya Vilmos iparos és Uhrin M. Vendel kiskgazda, póttag: Mészáros István munkás.

III. kerület: rendes tagok: Hangya Imre és Szurovecz Pál kiskgazdák, póttag: Gellai Mihály kiskbirtokos.

IV. kerület: rendes tagok: Hunya Imre és Fülöp Imre kiskgazdák, póttag: Hornok Imre kiskbirtokos.

V. kerület: rendes tagok: Iványi István és Kovács Sándor kiskgazdák, póttag: Varga Máté törpebirtokos.

Mint hírlik, a szociáldemokraták is állítanak külön listát, de nem valószínű, hogy a községi párt népszerű jelöltjei ellenében bejárnak.

Endrőd a munkásokért

Az elmúlt hetekben az alábbi indítványt terjesztették Endrőd község képviselőtestülete elé:

Községi Képviselőtestületnek Endrőd.

Tisztelettel javasoljuk és letárgyalni kérjük az alábbi indítványunkat:

„Irtion fel a tek. Képviselőtestület a vármegye főispánja támogatásának kérelmével a m. kir. Kormányhoz, hogy a FAKSZ kölcsönből épített munkásházak tulajdonosainak a kölcsön 50 %-át leírni és véglegesen elengedni méltóztatásuk.

A nehéz gazdasági helyzet nemcsak a falu birtokosságát, még inkább a földmunkás rétegét hozta válságos helyzetbe.

A kereseti lehetőségek megcsappanása miatt a mindennapi kenyerét sem, vagy alig bírja előteremteni, nemhogy más kötelezettségének is eleget tudjon tenni.

Különösen figyelemre méltó továbbá még azon körülmény is, hogy amíg az építési anyagok ára túl magas, addig a házak ára alig éri el 50—60 %-át az 5-6 év előtti áraknak. Tulajdonképpen sok „FAKSZ-ház” mai eladási ára alig több, mint a rajta levő faksz-kölcsön, holott évek munkájának összegyűjtött eredményét is beépítették a portához és kölcsönhöz jutott munkások.”

Indítványunk jóindulatu letárgyalását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel:

Endrőd, 1933. nov. 25-én

Keresztény Községi Párt elnöksége.

Karácsonyfa ünnepély

Az endrődi Katolikus Liga szegény iskolás gyermekek felruházására dec. 23 án d.u. 3 órakor karácsonyfa ünnepélyt rendez. A Liga serény, ügybuzgó hölgytagjai már hetek óta fáradhatatlanul buzgókodtak abban, hogy a valóságos és hazafias szempontból is kifogástalan, sok gyermekes munkás családok tanköteles gyermekeit karácsonyi segélyben részesítsék. Fáradtságukat szép siker koronázta, amennyiben naponként a tél folyamán 60 gyermeknek ingyen ebédei nyújtanak s ezen elül mintegy 100 gyermeket segélyeznek ruhaneművel.

E némes munka nemcsak követésre méltó, de a munkásság részéről igazi hálát és tiszteletet is érdemel.

Az endrődi „Honsz” fiók karácsonyfa ünnepélye.

A szeretet megnyilvánulására a legszebb alkalom a karácsony, a szeretet ünnepe. Bármily szegényes formában nyilvánul is az meg, mégis örömet okoz. Mérhetelel örömet okoz a gyermeknek, meri boldoggá teszi, a felnőttet pedig az emlékezés révén vissza viszi a múltba. Nem mértéke a szeretetnek az anyagi bősége és bármilyen formában nyilvánul az meg mégis örömet okoz. Egy ilyen szegény örömet ígérő — az élet szenvedéseit, fájdalmát és reménytelenségét legalább egy napra elfeledtető — Karácsonyi szeretet ünnepélyre készül az endrődi „Honsz” fiók is dec. 24-én az egyesület saját helyiségében.

Az ünnepély sörrendje a következő:

Megnyitó beszéd: mondja Szurovecz András elnök.

Szavalt: Szurovecz Teruska.

Karácsonyi ének: Éneklük a hadirokkantak gyermekei Klinghammer László tanító vezetésével.

Ünnepi beszéd: mondja Szar-

bó Gyula egyesületi jegyző.

Ezután következik 25 pár mérték után készült cipő kiosztása és 50 hadirokkant és hadiözvegynek a liszt segély kiosztása.

Záróbeszéd: mondja Róna Károly a békésmegyei „Honsz” központi közszerelemnek örvendő ügyv. igazgatója.

Utána a gyermekek karácsonyi éneke.

Majd: a karácsonyfa ajándekainak szélesztése a bajtársak gyermekei között.

Az endrődi „Honsz” fiók ezután is meghívja a szerénykeretek között mozgó, de szép és bensőséges ünnepejére Endrőd község hatóságait és egész társadalmát.

Az endrődi „Honsz” fiók vezetősége felkéri a község társadalmát, hogy amennyiben a legcsekélyebb természetbeni adományokkal hozzá tudna járulni inséges tagjainak segélyezéséhez, úgy sziveskedjenek azt az egyesület helyiségébe beadni, szives értesítésre érte küld.

A kereskedők kiárusításának ügyét szabályozták.

Az országgyűlés az idén iktatta törvénybe a tisztességtelen versenyről szóló törvény módosítását, amely a kereskedők által rendezett önkéntes árverések, kiárusítások és végeladások ügyét szabályozza. Ennek a törvénynek a végrehajtási utasítását, amely az életbelépésről intézkedik, a kereskedelemügyi miniszter most tette közzé. Az eddig szokásban volt végeladásokon és kiárusításokon kívül, melyek az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményezésétől és az árusítás helyére illetékes elsőfokú iparhatóság engedélyétől vannak függővé téve, a törvény még kétféle alkalmi árusítást tesz lehetővé és engedi meg ezeknek akár az üzletek kirakataiban, akár a lapokban való hirdetését. Az egyik az u. n. szezonvégi vásár, amelyet az egyes szakmákra vonatkozólag évente kétszer 15—15 napnál nem hosszabb időre a kereskedelmi és iparkamarák állapítanak meg. Ezek a szezonvégi vásárok csakis a megelőző időben megvolt készletek kiárusítására vonatkozhatnak. Megengedi azonkívül a törvény a karácsony első napját és

husvét vasárnapját megelőző 14 napon át az alkalmi árusítást karácsonyi és husvét vásár címen. A kiárusításoknak ez a szabályozása véget vet annak a bizonytalanságnak, amely az ipari közgazdaság terén eddigelé fennállott és az alkalmi árusításokat hirdető kereskedőket nagyon sok esetben indokolatlan feljelentéseknek és zaklatásoknak tette ki.

Meleget a didergőknek.

Az Endrődi Keresztény Községi Párt Intéző Bizottságának legutóbbi ülésén érdekes indítványt terjesztett elő a falu lelkésze: Csernus Mihály apátplébános. A nagy hidegekre tekintettel azt ajánlotta, hogy a Keresztény Községi Párt szőlősa fel birtokos tagjait, hogy — magán erejükhöz képest — lehetőleg valamennyien 1—2 kocsi száríztk, vagy szalmafütt anyagot szállítsanak be az olyan inséges munkás családok részére, akik elégséges tüzelőanyaggal nem rendelkeznek. Mint örömmel halljuk, az utak javulása után mintegy

200 kocsi fűtőt hordanak össze a Községi Párt kisgazda tagjai szegény munkás testvéreik felségítésére.

E szép terv máshol is követőket érdemelne.

Csabai Wagner József kiállítása a Fészek Klubban.

(Képzőművészet művészeti folyóiratból.) A Fészek művész klub intim termében csabai Wagner József életderűt árasztó képeivel alálkozunk. Ő az a művész, akiből soha sem elég. Mindig újra és újra lehet gyönyörködni érdekesen szerkesztett, csupa derű, ragyogás természetkivánságaiban. A néző akaratlanul is a művész búvkörébe kerül és néhány másodperc múlva már maga is átveszi a művész optimista világszemléletét és szinte gyermekien lelkes rajongását a természet szépségei és a veduták érdekességei iránt. Csabai Wagner József ezuttal is új képekkel örvendeztette meg híveit és új bizonyítékkal szerelte fel bírálóit művészetének komolysága és magas színvonalá felől.

Az egész világon a magyar buza Budapest a legolcsóbb.

A magyar gazda állandó panasza az, hogy a buza ára annyira leesett, hogy az ma már a termelési költségeket sem téríti meg. A tiszántúli gazdasági kamara számszerűen is kimutatta, hogy itt a buza csak ráfizetéssel termelhető. Szomorú valóság! Ezt az őszi vetések is igazolják! Sok helyen már nem akarnak búzát termelni! Minek! Nincs értékesítési lehetőség! Inkább hevertetik a földjüket, mert ha az elvetett buza területekből levonjuk a gazdasági szükségletét, — mint amilyenek a vetőmag arató és cseplőréz, konvenció, adó, felszerelések kopása stb. — érték dolgában bizony mindez ráfizetést jelent.

A buza elértéktelenedése pedig Magyarország tönkrejutását jelenti. Sokan ezért a kormányt igyekeznek hibáztatni. A kormány csak addig lesz hibás, míg utat enged a tőzsdei spekulációnak.

Hogy a magyar buza — noha az amerikai világhiállításon a legolcsóbbak minősített, — piaci árát ennyire elveszítette, abban nem kis része van a budapesti tőzsde spekulációinak. Nem kell erre meggyőzőbb igazolás a német statisztikánál. Német alapossággal összeállított, hivatalos, tehát kétségbe nem vonható adatok igazolják ezt a szomorú valóságot. A magyar buza Budapest, eltekintve a vámoktól, rettenetesen olcsó.

Itt közöljük a németek kimutatását a magyar buza áraitól:

Berlin	24.— P.
Milánó	24.74 P.
Hamburg	12.15 P.
Prága	2.68 P.

Ezzel szemben Budapest jegyzése 7.30 F

A nagyadót is jól szelektálja, ha készüléke Lach és Kun-tól való

Csapadék naptár.

December	8	9	10	11	12	13	14	Össz.
Társulati székház						hó	100	
Körösladányi órház						„	200	
Folyáséri sz.-telep						„	150	
Peresi szivattyutelep						„	150	
Kéthalmi órház						„	200	
Udvarnok (Roikcs.-őr)						„	150	

A magyar tőzsdések Rotterdammai mentegetődznek, de mi köze van a mi olasz szállításainknak például a rotterdami árakhoz? Ha az eladás a tőzsde megkerülésével történhetne, mint a közölt adatok is igazolják; a magyar buza ma is 3 pengővel drágulhatna legalább is mázsánként. Ez pedig a magyar gazdának létkérdést jelentene.

(Baksa Sándor)

A Polgári Párt jelöltjei.

A gazdák, iparosok, rokkantak és nyugdíjasok közös listát állítottak össze, mely szerint a következőket jelölték: I. kerület: O. Nagy László és Vincze Endre rendes tagok, Oláh Sándor póltag.

II. kerület: Papp Zsigmond és F. Kiss Gábor rendes tagok, Oláh István és Kató Ferenc póltagok.

III. kerület: Kruchjó Lajos és ifj. Wagner Ádám rendes tagok, ifj. Putnoki Mihály póltag.

IV. kerület: Erdei Lajos és Nónay Ferenc rendes tagok, Tápay Károly és Pfeifer Márton póltagok.

V. kerület: Szabó A. Lajos és Uhrin György rendes tagok, Hegedüs János póltag.

Presbyter választás.

(Beküldött cikk.) A gyomai református egyház az elmúlt héten, december 11-én hélfőn tartotta meg a gondnok és presbyter választást. Gondnok: Batári Antal lett. Presbiterek lettek: Pap Zsigmond, vitéz Varga Kálmán, Balog Imre, Nyiri Sándor, Győri László, Oláh Sándor, Kis Plá, Garai László. Tanító presbiterké választották: Hajdu Béla és Varga Pál.

Szomorú jelenségnek tartjuk, hogy ezen egyházi választásnál is a gazdák, földművesek és iparosok nagyon kevés számban vettek részt s így történhetett meg, hogy a volt presbyteriumnak most választásra került, az egész község és református egyházi hívek által is tisztelt és nagyrabecsült tagjai közül egyet sem választottak meg. Ez az első eset Gyomán. Mi lesz ha az egyházi életbe is a politikai pártok szerint történnék a választások. Az egyház a legmagasabb erkölcsi testület. Itt nem az egyéni érdeknek, nem a politikai befogásnak, nem a pártoskodás-

nak szabad érvényesülni, hanem az igazi vallásos életnek. Akik buzgó templom látogatók, akik a jó cselekedetekben előjárók, akik példaként világolnak mások előtt hűhűségben, egyház iránti szeretetben, buzgóságban. Tudomásunk szerint az új egyházi törvények nagyon szigorú feltételeket szabnak a presbiterok elé. A volt presbiterok meg tették kötelességeiket, vajha a most választottak is a régi templomot és iskolákat építő és fenntartó ősöknek méltó utódai lennének s egyes egyedül Krisztusnak szolgálnának minden egyházi lényekedésükben. A mai fájó magyar életben a pártoskodás az előhaladásnak és boldogulásnak a megölője; az egyetértés és szeretet tud csak építeni.

Befűtta az utat a hó...

Kedden este megkezdődött a várvavárt havazás és reggelre már puha hóréteg terítette be a határt, Élénk csilingeléssel olyan szánkózás folyik azóta, gondolhatnánk, hogy játékos kedvveléből szánkóznak az emberek, pedig az ősszel sebteben behordott takarmány fogyott el, azt kellett pótolni, de a sárban rejtőzetesen felvágott utak a kemény fagy után alig voltak járhatók s most, hogy a hó lehetővé teszi a szánkózást, mindenki siet a szükséges behordással.

Nagy az öröm a jégvermeseknél is. A jég vastagsága mintegy 20 cm. és olyan acélos, szinte szikrázik. A jégbordás is vigabban megy most már a havas úton.

Frid Géza szabadalmaztatni akarja a nyiltvermeléssel, szalmafedéssel való jégtárolást, csak nem akad még pénzes társ, aki a szabadalmaztatási költségeket viselné. ... Csak a szegény emberek nem örülnek a hónap, a hidegnek.

Milyen szép volna, ha Gyomán is megszerveznék, amint

azt Endrődön tették, hogy a szegény embereknek szalmát vagy csulkaszárat adnának, akiknek ezekből fölösen van. Megpróbálhatná a Nőegyesület ennek a megszervezését, hogy legalább karácsony estéjén ne legyen hideg szobája senkinek.

HIREK

Lemondott városatyja. Vincze Andor számvevőségi tanácsos képviselőtestületi tagságáról lemondott.

Községi orvos választás Endrődön. Endrőd községben nyugdíjazás folytán megüresedett községi orvosi állás betöltése dr. Pálka Pál járási főszolgabíró elnöklésével f. hó 9-én zajlott le. A község képviselőtestülete szótöbbséggel dr. Cseh József orvost választotta meg községi orvossá s egyszersmind az ügyvezetőorvosi tisztséget is rá bízta.

Segédjegyzői választás Endrődön. Endrőd községben az újonnan szervezett második segédjegyzői állásra a község képviselőtestülete f. hó 9-én dr. Hanyecz Vince okl. jegyzőt választotta meg.

Malomellenőri változás Endrődön. A gyulai Pénzügyigazgatóság dr. Turay Vince malomellenőrt Vésztőre helyezte át s helyébe Endrőd községbe dr. Bagossy István ellenőrt rendelte.

Karácsonyi ünnepek. A gyomai új ovodában folyó hó 17-én, vasárnap délután 3 órakor Vaskorné Nádudvary Mária községi ovónő az ovodába járó gyermekeknek karácsonyi ünnepélyt tart.

A békéscsabai BUZAKIÁLLÍTÁS december 16-22-ig tart a Békéscsabai Kisgazdák Egylete székházában. A kiállítást Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter nyitja meg.

Nem lehet elég nyomatékosan utalni arra, hogy a valódi Aspirin-Tabletták helyett ne fogadjunk el pótszereket vagy más egyebet. A hamisított tabletták rendszerint minden egészségügyi ellenőrzés nélkül keszülnek. Ezeknél igen gyakran káros utóhatások is észlelhetők, például a szívre, míg az eredeti tabletták ártalmatlanok. Ügyeljen tehát a vásárlásnál az eredeti „Bayer”-csomagolásra a zöld szalaggal.

Az **ASPIRIN-Tabletták**

is van valódi-ségi védjegy: az ismert Bayer-kereszt.

Meghűlés első jeleinél és fájdal-maknál **ASPIRIN-TABLETTÁK**

Gyógyszertárban kapható.

61 Jótékonycélu m. kir. Államsorsjáték

HUZÁSA már december 29-én. Vegyen még ma sorsjegyet.

Főnyeremény 40.000 ar. pengő, ezenkívül 17 ezer különböző nyeremény.

Sorsjegy ára:

Egész P. 3.— Fél P. 1.50. Kapható minden bank, sorsjegyzületben, dohánytőzsdében stb. Valamint a Pénzügyigazgatóságnál, Budapest V. Szalay u. 10/12.

OLCSÓBB A BOROM mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVIZI 24 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza, szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskes italuak, tiszta, tökéletes zamatuak s nem savanyuak.

Cim: **Székely Ferenc** Soltvadkert, Pestmegye

Ehrmann-féle szikvizgyárban 4 fillér az ára a közismerten kiváló minőségű szódavíznek.

Egy 160—170 kg. súlyu, 1 éves hizó eladó özv. Wagner Márionné (Horthy Miklós-út, a Hangyával szemben.)

Baromfi kiállítás Gyulán Békésvármegye törvényhatósága a Délmagyarországi Baromfi-, Galamb- és Házinyúltenyésztők közreműködésével december 16-18-ig kiállítást rendez Gyulán a Göndöcskerti pavillonban.

Megnyílt a Nőegyesület jégpályája.

A jég kitűnő.

A melegedő befűtve.

Választottbíráskodási Központ alakult májusban Budapesten 95 érdektésület közreműködésével. Az új intézmény alakításában részvevő érdektésületek célja volt, hogy gazdasági érdekeiket hathatósan előmozdítsák. A budapesti központ szervezése után, tekintettel a vidék rendkívüli nagy érdeklődésére, a Választottbíráskodási Központ elnöksége elhatározta, hogy számba jöhető vidéki városok érdektésületeit is bekapcsolja közérdektés működésébe és felszólítja csatlakozásra. A vidéki érdektésületek csatlakozása költségmentes, nem jelent semmiféle anyagi megterhelést. Az új intézmény elnöke; dr. Halla Aurél m. kir. ker. min. tanácsos főtitkára; dr. Ujlaki Géza íb. liszti főügyész, aki a választott bíráskodási jog régi művelője. A választottbíráskodási Központ székhelye Budapesten, VI. Gr. Zichy Jenő u. 4. sz. alatt van.

Rendezték a cukrászüzletek vasárnapi záróját. A kereskedelmiügyi miniszter most megjelent rendeletében úgy intézkedett, hogy a cukrászüzletek vasárnapokon és Szent István napján reggel 6 órakor nyitnak és az árusítást a szombatra megállapított záróra időpontjáig folytathatják. Égeteszemesítések azonban vasárnapokon a cukrászüzletekben nem árusíthatók.

A filléresgyorsok forgalma. A rövid idő alatt nagy népszerűsége miatt tett filléresgyorsvonalokat a Máv. statisztikája szerint kb. 210.000 ember vette igénybe és a jegyforgalom értéke az 1 millió pengő is meghaladta. Azok a vidéki városok, ahová filléresgyorsvonalok mentek, a vonatok érkezése napján, átlagban 15-20.000 pengős forgalmat bonyolítottak le. Ezen néhány számadat is élesen rávilágít arra, hogy filléres gyorsvonalok nemcsak a Máv.-nak, hanem az egyes vidéki városoknak is forgalmat jelentenek, ennek folytán ezeknek szaporítása feltétlenül szükséges.

Nem akadt árverési vevő a sarkadkereszturi görögkeleti temetőre. A gyulai járásbírósg Kerekes Sándor dr. sarkadi ügyvéd kérésére szombaton árverést tűzött ki a sarkadkereszturi görögkeleti egyház ó és új temetőjére. Az árverésen nem jelentkezett vevő.

3 pengőért 40.000 pengőt nyerhet, ha részt vesz a 61. jólékonycélú állami sorsjátékon. Kapható minden dohánytőzsdében, főelárusítónál; vagy közvetlenül a Székesfővárosi Pénzügyigazgatóságnál, Budapest, V. Szalay u. 10.

A borbély és fodrász üzleteknek december 24-én és 31-én való nyitvatartása. Ez évben december 24-ike — karácsony szombaja — és 31-ike — Szilveszter napja — vasárnapra esnek. Erre való tekintettel a kereskedelmiügyi miniszter megengedte, hogy december 24-ére és 31-ére eső vasárnapokon a borbély és fodrász üzletek az ország egész területén reggel 7 (hét) órától december 24-én este 7 (hét) óráig, december 31-én pedig este 8 (nyolc) óráig legyenek nyitva tarthatók.

Ezerhárom és félszáz kilométeres autót üzemeltetése hat pengő. Rómából jelentik, hogy Mussolini kihallgatáson fogadta Ferragulli tanárt, aki faszénnel hajtott magaszerszette Ballila-gépkocsiján néhány napon belül Budapestre indul. Ferragulli részletesen vázolta Mussolini előtti utitervét és kijelentette, hogy az 1350 kilométeres utat üzemanyagfelvétel nélkül akarja lebonyolítani. Utjának üzemanyag költsége alatta marad a husz lírának, (vagyis hat pengőnek). Mussolini megelégedését fejezte ki és falalmányának további kidolgozására buzdította a tanárt.

Tanács.

— Mondja, doktor úr, igaz, hogy a táplálék nagyon befolyásolja az ember természetét?

— Igaz és melegen ajánlom, ne egyen annyi marhahúst.

A Vállalkozók Lapja karácsonyi száma nagyszabású cikksorozataiban fog beszámolni az új építési anyagokról és szerkezetekről. Ezt a számot, a szép kiállítású falinaptárt és az e havi több számokat is ingyen kapja minden új előfizetőnk is, aki már most előfizet. Ezenkívül 1/4 évenként egy-egy 3 pengős ingyen hirdetés is jár. Szerkesztőség és Kiadóhivatal, Budapest, VI. Podmaniczky u. 27.

Mi a titka a 90 fillérnek? Azóta, hogy néhány nappal ezelőtti megjeleni Tolnai Világlapja karácsonyi száma, nagyon sokan kérdezik és főrik rajta a fejükel: miképen lehetséges, hogy a duplateralalmú lap és a három melléklet öt pengő helyet csak 90 fillérbe kerül? A kérdés magyarázata az, hogy 35 év óta Tolnai Világlapja karácsonyi számai párraltnul nagy példányszámban jelennek meg. A többszáz ezer példányt, valósággal szétkapkodják az olvasók, mert tudják, hogy pénzökért öt-hatszoros értéket kapnak.

Az éjszaka királynője. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal, A Délbáb új számban jelen meg. Pompás színházi beszámolókat, cikkeket, pletykákat, nagyszerű budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és közel száz remek képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délbáb egy száma 20 fillér.

Tud Ön uszni? Egy amerikai theologus egyik város előjáróságától azt a felhívást kapta, hogy szerezzen nekik egy megfelelő lelkészt, aki minden tekintetben megfelel és végül arra kéri, hogy a lelkész uszni tudjon okvetlen, mert a legutóbbi lelkészük, amikor egyik községet látogatta s ez után csónakon kellett mennie, a csónak felborult s a lelkész belefullt a vízbe, mert nem tudott uszni. — Erre az uszástudásra szüksége van a kereskedőnek is. Meg kell tudni uszniok a mai nehéz gazdasági viszonyokat. Az egyetlen és biztos segítőtárs a kereskedőnek a hirdetés. Akár jól megy az üzlete, akár rosszul, a reklám megtanítja arra, hogy kell átuszni a mai nehéz időkkel, óvatos legyen a reklám megválasztásnál és ebben megbízható segítőtárs a közismert Erdős-hideti iroda (Budapest, Teréz-körút 35.) mely iroda révén olcsón és sikerrel hirdethet.

Ingtalanforgalom

Czulák Károly és neje Putnoki Róza gyomai lakosok vettek bánomkeri lakóház ingatlant Márton Sándor és neje Eke Zsuzsanna gyomai lakosoktól 850 P.-ért.

Braun Márionné Kéri Julianna gyomai lakos vett 1 hold 1027 n. öl félhalmi szántót T Kocsis Mihályné Szabó Klára gyomai lakosától 600 P.-ért.

Köszegi Terész gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Kocsis Józsefné Tóth Eszter gyomai lakostól 850 P.-ért.

Biró Endréné Szántó Mária gyomai lakos vett egy beltelkes házat Győri Antálné Tokai Eszter gyomai lakostól 600 P.-ért.

Kun Teréz gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Juhász Lajos és neje Kónya Eszter gyomai lakosoktól 1200 P.-ért.

kk, Kovács Erzsébet és István gyomai lakosok vettek 5 hold 1009 n. öl tanyai szántót

Béres Jánosné G. Nagy Erzsébet gyomai lakosoktól 3400 P. ért.

Czikely Mária gyomai lakos vett 434 n. öl és 1394 n. öl kölesfenéki ingatlant K. Csapó Gergely és özv. Tóth Lászlóné Csapó Zsuzsanna gyomai lakosoktól 500 P.-ért.

Faragó Jánosné D. Nagy Zsuzsanna gyomai lakos vett 1590 n. öl előhalmi szántót Nyitrai Lajos gyomai lakostól 400 P.-ért.

A Gyomán 1933 márc. 31-én megtartott bírói árverésen a kősbirtokosok orsz. földhitelezete vett 8 hold 1212 n. öl kölesfenéki ingatlant Ali Pál gyomai lakostól 4400 P.-ért.

Fekete Lajosné Kiss M Róza gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat 600 P.-ért 404 n. öl hantos kerít ingatlant 200 P.-ért özv. Harmati Gáborné Magyar Rebeka gyomai lakostól.

Balogh Péter gyomai lakos vett egy németzugi lakóházat Farkas Sándor és neje Zöld Róza gyomai lakosoktól 500 P.-ért.

D. Kovács János és neje Szilágyi Piroka gyomai lakosok vettek 4 hold 1509 n. öl tanyai szántót özv. Domokos Benedekné és társától 1750 P.-ért.

Gál Mihály és neje Nyitrai Sára gyomai lakosok vettek 1200 n. öl zsófiai szántót Tóth Gábor (nős volt Makcsali Máriaival) gyomai lakostól 270 P.-ért.

Publikáció.

Kerekes Károlynál az óbornak terje 48 fillér.

A helyi állatbiztosító szövetség felhívja a tagok figyelmét a tagdíjak sürgős befizetésére.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár) piactéri székházában egy utcai nagy üzlethelyiség 1934 január hó 1-től haszonbérbe kiadó. Ugyanott azonnal kiadó az Attila-utca-ban levő, az intézet tulajdonát képező Garzó Bella féle házban egy egyszobás, konyhás, kamrás lakás.

Cserépkályhák, kandallók és vas-kályhák szakzerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jóállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Vácz Lajos cserépkályhámester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

800 n. öl és 400 n. öl révlaposi vetemény föld gyümölcsössele valamint 1 butorozott különbejáratu utcai szoba kiadó ért. Horthy M. u. 30 sz. alatt.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.

Nyomtatta a „Hungaria” könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Brücher Mihály.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: Ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Bátorság! Becsület! Bölcsesség! Politikai gondolatok a karácsonyi ünnepekre

Irtó: gyergyószentmiklósi KÖLLŐ GÁBOR központi vm. titkár.

Immáron 15 esztendeje annak, hogy szent Nagymagyarországunkat feldarabolták, s azóta végigrombolt a magyar lelkeken az u. n. „Ószirózsás forradalom,” a kommunizmus, az oláh megszállás és a jelenlegi rettenetes gazdasági válság, ezekben a vérzivataros időkben kifosztva, leszegényedve, elvágva a legelemibb létszükségleteitől állt nyolcmillió kis Nemzetünk a veszélyeket akaró ellenségeink gyűrűjétől körül véve. — Nem volt barátunk sehol e nagy világon.

Ez a kis bolygó, ez a Magyar Nemzet, mintha egyensúlyát veszítette volna, hanyódott céljavesztetten a nagy világűrben. A sok megpróbáltatásban elfásultunk, elvesztettük hitünket, nem tudtunk már reménykedni, s lassan — irtószom is kimondani — megtanultunk lemondani.

Egy nemzet lemondásának pedig egyenes következménye a nemzet halála!

Ébredj hát Magyar! Lásd meg végre, hogy hová jutottál! Az önzés urrá lett lelkeden és ez el nem fogja pusztítani legszentebb ideáldaidat! Vedd tudomásul, hogy a Haza határa nem a birtokod mesgyéjén van! A Magyar Haza az a kerék föld, amit őseinktől egészben, virágzóan, vérel szentelten vettünk át örökség képpen, mely nyugodt otthoni, kenyeret és jövőt biztosított nemzetünknek! S amióta elvesztettük

Hazánkat, azóta nincs nyugodt otthonunk, nincs megélhetésünk és nincs jövőnk ebben a csonka hazában.

Mit tegyünk tehát? Megmondom azt is! Legelső sorban tanuljunk meg akarati, mert minden cselekedetet az akarat kell, hogy megelőzzön! Azután határozzuk el bölcs megfontolással, hogy mit akarunk tenni, s ha ez meg van, akkor az elhatározást kövessék a bátor cselekedetek!

Hibáinkat felismerni és bevallani becsületes dolog. Ezt a becsületet kell belevinni úgy a magán, mint a közéletbe. Legyünk mindnyájan becsületes magyarok! Szünjön meg az egyéni és önző érdekektől vezérelt széthúzás és pártoskodás!

Ezt a luxust ily vészterhes időkben ez a kis ország saját létének és fennmaradásának veszélyeztetése nélkül magának meg nem engedheti!

Tanuljunk meg szeretni és tisztelni egymást, s tanuljunk meg engedelmessé válni Vezérünknek, hogy aztán egykor parancsolni is tudjunk, ha a sors úgy hozza magával.

Vezéreinket pedig hassa át egy nagy szeretetteljes gondolat a néppel szemben, s ne tévesszék soha szem elől, hogy nekik becsületbeli kötelességük segíteni és támogatni a gyöngébbeket.

Politika?! Program?! Egyszerű nálunk! Az egész

magyar politikai programma ma egy szóban foglalható össze:

Revízió!

Ezt meg kell érteni minden Magyarunk és ezen politikánkért, ha kell, nem szabad visszariadnunk semmiféle további áldozattól. Ezen szent cél érdekében tegyünk félre mindent, ami szétválaszt és csak azt keressük, ami még jobban összeköt beununket. Vállt váll mellé téve alkossuk meg azt a nagy „Nemzeti Egységet” amitől egyedül várhatjuk a Magyar Feltámadást!

Emlékezzünk, hogy egyik legnagyobb magyarunk, gróf Bethlen István a napokban, amikor önzetlen, becsületes magyar szívtől hajtva, hatalmas lángelmével az egész világot gondolkodóba ejtő angliai revíziós körutját befejezte, egy kis, sajátkezűleg irtó nyilatkozatot tett. Ez a nyilatkozat pedig így hangzott:

„A revízió után van, célhoz fog érni, ha ebben a kérdésben nemzeti egységünket valósággá tesszük úgy, ahogy a Miniszterelnök ur azt oly ékesszólón hirdeti.”

Amikor ezt halljuk legjobbainktól, nekünk csak egy feladatunk lehet: a bölcs elhatározás, de azt azután kövessék gyorsan a bátor cselekedetek!

Ezt a szent gondolatot ne kezeljük szalmaláng módjára, hanem vegyük már egyszer komolyan gyászos helyzetünket.

Teendők: Ne várjuk, hogy mit tesz a másik, hanem valljunk színt bátran, s lépünk be mielőbb a

Nemzeti Egység táborába. Viseljük büszkén és állandóan a Nemzeti Egység jelvényét, mert ez nem felesleges külsőség, hanem a magyar élniakarás simboluma és egyben fogadalmom arra, hogy a Magyar feltámadásért dolgozni fogunk. Karoljuk fel, létesítsünk minden legkisebb faluban otthoni a Nemzeti Egységnek, s a községi vezetők álljanak testvéri szeretettel rendelkezésére a rászoruló Testvéreinknek.

Váljon ezen elhatározás után mindenki az eszme apostolává! Ne csak vallja, de hirdesse is uton-útfélen, hogy országunk sorsa így nem maradhat! Ne muljon el egyetlen nap se úgy, hogy legalább egy fél órát ne szentelnék a Nemzeti eszme terjesztésére.

És ha majd ez a tábor olyan erős lesz, hogy minden kérdéshez döntő súlylyal fog hozzászólni, ha Vezérünk hangján keresztül nyolc millió magyar fogja egyszerre odakiállítani az ellenséges nemzetek felé, hogy adjanak helyet a magyaroknak az ég alatt, ha öklünket újra meg fogja acélozni a bátor akarat és a nemzeti alapon lévő fegyelmezett szervezetség tudata, úgy ismét lesz tekintélye, lesz megbecsülése Nemzetünknek, s szent Hazánkért vívott rettenetes küzdelmünkben a Magyarok Istenének áldása fog kíséreni, s a siker így el nem maradhat!

Ezt kérem, ezt várom én Magyar Testvéreimtől a Megváltó születésének évfordulóján.

ÖRÖK KARÁCSONY.

Hogyha 70 avagy 80 esztendő értünk is muló földi életünkben, — s ha ezt az utat millió könny s vért fakasztó tövises és sziklák között zárandokoljuk is végig — az lökéletesen egyre megy, hogy koldus szegények, avagy dus gazdagok vagyunk is: minden évben és mindnyájunk felett elszáll a karácsonyi himnuszok örök melódiája, minden évben és mindnyájunknak lelkét megérinti az angyalok szárnya suhanása s minden évben és mindnyáján beleolvadunk a mennyei khórusba mondván: Dicsőség a magasságos menyekben az Istennek, békesség és jó akarat e földön az embereknek!

Szörnyű világégésnek esztendejeiben Karácsony esztéjén elnémult minden harci zaj, — egymással szemben álló lövész árkok felett felragyogott a bethlehemi csillagnak békességet hirdető sugárzó fénye s idegen, ellenséges népek különböző nyelvén zendült meg s találkozott a bethlehemi jászol bölcső mellett az örök karácsonyi himnusz: Dicsőség Istennek a magasságban!

Ma is békétlen békességeknek, az egész világot rázkódta a szörnyű gazdasági háborúnak idején, mikor a fejsze a fáknak gyökereikre vetteit a győztes államokban is, mikor a szeretetlenség, az esztelen gyűlölet pokoli tüze emésztő lánggal égette el vagyonunkat, javainkat, békességünket, nyugalunkat, emberi méltóságunkat, mikor millió nyomor, bizonytalanság, jaj sir fel az égre. Im elszáll az angyalok kara e föld felett, pásztorok és királyok felett, győzők és legyőzöttek felett a világ vajadásának idején bele zsongja, bele zugja, bele harsogja az égi üzenetet: ember, világ, vedd eszedbe a melyek a te békességedre valók, vedd eszedbe, hogy egyetlen szentség van ezen a világon örökkévaló t. i. a szeretet s tanulj, akari és tudj szereini, hogy boldogan zenghesd a karácsonyi himnusz: Dicsőség a magasságos menyekben az Istennek, békesség és jó akarat e földön az embereknek!

Oda tudja-e magát adni ez a világ a szeretet Urának, hogy az élete örök karácsony legyen? Tömién, myrha és arany helyett be tudjuk e tenni a bethlehemi jászol bölcső köré bűnbánatunknak vérző könnye között szeretetlenségünknek és gyűlölségünknek terhét. Át tud-e

alakulni ez a világ egy nagy angyali karrá? Tudjuk és akarjuk-e lélekvér és élet szerinti zengeni s megvalósítani az angyali himnusz: Dicsőség a magasságos menyekben az Istennek, békesség és jó akarat e földön az embereknek!

Magyar festvéreim jöjjetek, tudjuk és akarjuk, tegyük, cselekedjük: mienk a győzelem a szeretet által!

Harsányi Pál
esperes.

Karácsonyi tartalmát a mindennapi életbe.

A békességet, megértést, lelki együttműködést szimbolizáló karácsonyi gondolat az utóbbi időben mintha devalválódott volna a mindennapi értelmezésben. Jézus születésének ünnepéből gyermekünnep lett. A karácsonyfa csillagó gyertyafényei, csecsebecsei mögül mintha hiányozna a szeretet mindenre kiterjedő simogatása. A kenyérharcban oly idegenül, oly festvértelenül és oly ridegen állnak szemben egymással az emberek, mintha meg sem született volna a bethlehemi gyermek. De ha az ünnepek lélekölő áhitatában jószándékká érlelődnek is a karácsonyi gondolat sugalmazásai, hatásuk alig terjed túl az ünnepeken. A jószándék legjobb esetben is csak jószándék marad. Az elkövetkezendő hétköznapokból már hiányzik a békesség, a megértés és az együttműködés. Pedig a karácsony nem csak három napig karácsony. A bethlehemi gyermek küldetése sokkal inkább a hétköznapok végtelenségének szól; azoknak a hétköznapoknak, melyek a dolgozó élet melegágyait ringatják és elmondhatatlanul nagy surlódó felületet adnak a békétlenségre, a meg nem értésre és a lelki szakadásokra.

A karácsonyi gondolat-

nak vissza kell adni valódi tartalmát és azt a tartalmát bele kell vinni a mindennapi életbe. Hiába hirdetik, hogy „Békesség a jóakarátú embereknek”, ha ez a fenségesen szép üzenet csak prédikációs téma, ünnepi disz, jászolgirland marad. Ne 3 napig tartó „Treuga Dei”-nek tekintsük

a karácsonyi, hanem valóítsuk meg az „Isten békéjét” az ünnepeken túl is és főleg az ünnepeken túl, hogy a nélkülözhető milliók is érezhessék a Megváltó eljövételét, a szeretet melegét, amely nélkül nincsen élet, nincsen erkölcs, nincsen hit és reménytelen minden jövődóvárás. (bj.)

Az otthon védelme.

Az új gazdaadós védelmi rendelet a védett birtokokat több kategóriába osztja. Leghatályosabb védelemben mindenestre a tiz holdon aluli kisbirtok részesül, amennyiben a rendelet 27. §-a az ily birtokot terhelő hitelintézetek teher — a kataszteri tiszta jövedelem harmincszorosát meghaladó — részének felét a tőketörlesztési alpból kifizetni rendeli. De még ezen felül is a negyven-szeres szorzatot meghaladó követelésnek ezen határon túleső részét (28. §.) az államkincstár államadósságként átvállalja.

Amidőn a gazdasági ciklon a pusztulás ördögét reá szabadította az emberiségre, e gazdaadós védelmi rendelet az irgalom palásijával borítja be udvarostól, kertestől, szántóföldestől, ugarostól és legelőstől egyetemben a 10 holdon aluliak tanyáját. Fölállítja a lilalomfát a pusztulás démona előtt: „Eddig és ne tovább!” Ez az otthon a „domicilium” védelme. Az angol „Home-stead” mintájának körvonalai bontakoznak ill ki. A művelt nyugati törvényhozásban ugyanis már a polgárisultság első korszakában gyökeret vert ez az intézményes jogi védelem, annál jobb és annál előnyösebb, hogy a gazdavidó rendelet erre is kiterjeszkedik és ily irányban is hatályos intézkedéseket foglal magában.

Arisztokratikus törvényhozásunk jogrendszere történelmi idők óta ismeri ugyan a birtokvédelem egy nemét, a magában praeponderáló hitbizomány sziklavárait, ugyan e jogrendszerbe csak most csempészi be magát az üldözött vadként meghuzódó „domicilium” intézménye: az önálló kisgazda tanyájának, egyben otthonának hatályos védelme.

Az én házam az én váram jogelv, amely ezuttal elismerést és méltánylást talál. Az a hely részesül fokozottabb védelemben, ahol a ház asszonya a

maga serény házi tevékenységében éli le dolgozó munkás életét, ahol az „ölben síró apró cseprő” az anya gondozása alatt emberről emberré fejlődik s a veteményes és a baromfiudvar ugyancsak az ő gondozása alatt látja el a háztartást s ahol végül a ház ura és parancsolója, a gazda kenyérkereső munkája után pihenésre megér két gazdaságából.

Az emberi méltóság megcsufolása és minden önbecsület lábbal tiprása az, ahol az agyongyötrött és otthonában pihenő jogalany családi életének intimitásait külső beavatkozások bármikor, a nap minden órájában megzavarhatják. Ez alapkövetelést tehát, amelyet a rendeletben üdvözölhetünk, kell, hogy elismerésre és megértésre találjon azok részéről, akiknek érdekében létesült. Ez az a védő intézmény, amely a haza és az otthon fogalmát közelebbi vonatkozásba hozza. Az otthon biztonságának kiépítésével azon gránitlapzat épül ki, amely az állam biztonságára nyugszik.

Annál sajnálatraméltóbb az, hogy a szükségben levők és reáutall kisemberek tekintélyes része alig hogy igénybe vette a számára, a javára és előnyére megkonstruált jogi oltalmat. Inkább hallgatott azon főkolomposok szavára, akik ugyanis a szó csúrés-csavarásának nagy mesterei, a maszlagolás mellett azonban nincs idejük a köz javára a szürke és fáradtságos mindennapi tevékenységgel lerobololni. Ezeknek a szava volt némelyek előtt döntő akkor, amikor a törvényes hatalom kiltarta a védelem kapuját s csak be kellett volna lépniök, ahol a mostoha idők viszonyosságai ellen oltalmat találhatók volna. Mindenki panaszkodhatik, csak ők nem, ha pusztulnak, vesznek, ha előrelátásuk hiánya folytán érezni fogják annak következményeit, hogy a rendeletben

kinálkozó védelmei nem vetik igénybe.

Nem volna a rendelet bírálata elfogulatlan, ha azt bárki is hibáztatná állítaná. A gazdavédelem hatalmas átfogó enormis feladatát nem lehet egy rendelet keretében megoldani. A fizetések határideje január havában előnytelen s ugyyszólván keresztülvihetetlen az adós gazdákra nézve. Nem tagadható ezzel szemben viszont, hogy a gazdaadós rendelet hatását jelent az elmúlt gazdavédő rendeletekkel szemben. A 4 százalékos való kamatmér-

séklés, a védelem két évi tartama, az abszolút védeltségi állapot minden követeléssel, tehát a záloglevelekkel is, végül a felhalmozódott hátralékoknak a tőkésíthetése, a rendeletnek mind oly fontos és ügydöntő jelentőségű rendelkezései, amelyek a régiekből hiányoztak, amelyekre pedig már akkor is szükség lett volna.

Egybefoglalva valamennyi okfejtésünket, okos szóra hallgattak azok, akik behuzódtak a vihar elől a gazdaadós védelem karámbába.

(Dr. K. B.)

Békésmegye búzaversenye.

Kitűnő búzánk van.

Aránylag a gyomai járás kapta a legtöbb díjazást.

A békésmegyei búza diadalát hirdette egy héten át a békéscsabai búzakiállítás. Egyelőre csak mi, békésmegyeiek vagyunk erről a nagyszerű eredményről a Békéscsabai Mezőgazdasági Vegyisérleti Állomás tudományos megállapításai alapján meggyőzve, de az egész kiállítási anyag Pestre vitelével, a tavaszi Nemzetközi Buzakongresszuson majd tudomást vesz erről az egész világ is.

Vége elértük ezt is, hogy az egész vármegyének különböző összetételű talajain termelt különböző búzákról tudományos vizsgálatok alapján összefoglaló híralatot kaptunk és pedig olyan szemléletesen, hogy a nem szakember is könnyedén megérti és megteheti az összehasonlítást.

A Vegyisérleti Állomás beszámolója szerint 492 darab búzamintát küldtek be, ebből 92 minta hektolitersúlya 80-6 kg.-on alul van, így nem versenyképes. A megvizsgált mintákat fizetéses és könnyen áttekinthető elrendezésben járásonként állították ki.

A gyomai járásból 28 minta volt kiállítva, ebből első díjazásban részesültek: Gyomai Gazdasági Népiszkola tiszavidéki és bányai vegyes búzájával, Gróf Bethlen Ödönne 1201-es bányai és a Nagylaposi Uradalom szintén 1201-es bányai búzájukkal.

Második díjazásban részesültek: Csík Imre és Kovács János (Gr. Tisza István út) tiszavidéki búzával, Szabó Lajos két díjazással, Kovács Gábor és a Gazdasági Népiszkola Székács bu-

zával, Wagner Márton Fiai és Fülöp József Endröd bányai búzával.

Összeolvadásunk szerint 352 minta van kiállítva, ezek közül 29 első és 71 második díjat kapott.

Százalékos számításai

I-ső díj esnek a		
gyomai járásra	2,3 drb., nyert	3 drbot
békési	5,4	3
szeghalmi	3	0
szarvasi	2,5	2
orosházi	6,6	8
gyulai	1,5	1
bcsabai	7,4	12

II-ik díj esnek a

gyomai járásra	8 drb., nyert	11 drbot
békési	18,7	22
szeghalmi	10,7	8
szarvasi	8,8	10
orosházi	23	21
Gyula	5,3	3
Békéscsaba	25,5	25

Részvevők száma

a gyomai járásból 28, békésiből 66, szeghalmiból 37, szarvasiból 31, orosháziból 81, Gyuláról 19, Békéscsabáról 90.

Összes díjazással

a résztvevők számához viszonyítva áll:

1.-ső helyen	Gyoma	40 %-al
2.-ik	Szarvas	32
3.-ik	Békés	30
4.-ik	Békéscsaba	28
5.-ik	Orosháza	26
6.-ik	Szeghalom	22
7.-ik	Gyula	16

Az első díjat (250 pengő) Gajdács András gerendási kisgazda nyerte bányai 5-ös apró szemű búzájával, melyből egy magyar holdra 545 kg. és egy katasztrális holdra csak 725 kg. vetőmag kell.

Minden kiállító helyen a ver-

senybúzából egy kis papírtálcán mintát is állították ki. Mikor kedden másodszor néztem meg a kiállítást, a Gajdács András tálcájáról már csak 25 drb. apró búzaszemel tudtam a tálcabátom zsebébe sülyeszteni, a többi már elvitték mások. A kis fiammal már meg egyeztünk, ezt a 25 szemel elvettük jövőre, hátha az áldott gyomai talajban még külön lesz, mint a gerendásiban. — Remélem, Gajdács András megbocsálja, hogy az 6 megkérdése nélkül vettem el 25 szem búzáját. Majd visszaadom kamatostól.

Nem tartom kizártnak, hogy úgy a gyomai járásban, mint

a vármegyében jobb búzák is termettek, mint a versenyben résztvevők, de a nagy rábeszélés dacára nem tudunk több versenyzőt fogni, pedig eléggé hangsúlyoztuk, hogy a vizsgálatot teljesen ingyen végzi a vegyisérleti állomás. Talán a legközelebbi versenyen már ott találunk minden derék gazdánkat. Legyünk is ott és bizonyítsuk be, hogy nem hiába a gyomai határból vitték ki 50 évvel ezelőt az a 10 vagon búzát Amerikába, melyből a híres Manitoba búzát termelték ki, ebben a bölcsőben a manitobánál is külön búzát tudunk termelni, csak okosak legyünk és akarjunk.

Rét és legelő szemléltetés a kiállításon.

Legelőink 23-ról 12 százalékra csökkentek.

A búzakiállítási nagyterem egyik sarkában Boltizár Miklós okl. gazda, a vármegyei szakosztály jegyzője saját tervezésében, saját költségén szemléltető térképeken és grafikonokon mutatja be községenként a szántóföld viszonyát a rét és legelőhöz, járásonként a szamosállatok viszonyát is. Több térképen az öntözővíz lerületek, társulati szivattyutelepek, istállótrágya termelés és összehasonlítás. Szállastakarmánytermelés. Szénafélék tápanyaga. Legelőgazdasági ve-

tésforgó. Egy elhanyagolt és egy korszerűen berendezett okl. gazda, a vármegyei szakosztály jegyzője saját tervezésében, saját költségén szemléltető térképeken és grafikonokon mutatja be községenként a szántóföld viszonyát a rét és legelőhöz, járásonként a szamosállatok viszonyát is. Több térképen az öntözővíz lerületek, társulati szivattyutelepek, istállótrágya termelés és összehasonlítás. Szállastakarmánytermelés. Szénafélék tápanyaga. Legelőgazdasági ve-

Fásítás.

Több pénzt adunk külföldre fáért, mint amennyit a búzánkért kapunk.

Galambos József erdőmérnök, a békéscsabai erdőhivatal vezetője kicsinyben, de szintén nagyon beszédesen szemléltető kiállításával kell, hogy a fát nem becsülő, nem szerelő gazdáinkat is gondolkodóba ejtse és rá ne vezes-

se, hogy érdemes fát termelni. Még a mi prima földjeinken is kifizelőbb a fatermelés, mint például a kukorica termelés. Egy katasztrális hold hozama akáccal beültetve évi 96 pengő, tengeriből csak 30-40 pengő.

A békéscsabai mezőgazdasági szakiskola térképei, táblázatai, modelljei szintén nagyon tanulságosok és akár egész napon át is belemélyedhetne az ember ezekben a statisztikai adatokba. Ennek az iskolának is minden megyénk-

beli gazda évente legalább egyszer állapíthatná a küszöbét és a hívatása magaslatán álló Benedek Pál igazgatóval hacsak egy órácskát beszélgetne a gazdálkodásról, a kártévevők elleni védekezésről, sok hasznát vehetné gazdáltsádmunk.

Vigyék el minden járási székhelyre a kiállítást.

Az ismereteli kiállítási anyag terjedelmre és súlya is alkalmas, hogy legalább minden járási székhelyre elvigyék, hadd nézzék meg gazdáink minél többen és tanuljanak, okuljanak belőle.

Vármegyénk talaja és éghajlata is alkalmas rá, hogy az egész világ legjobb búzáját itt termeljük. Ha ez nem így van, sem a talaj, sem az éghajlat, egyedül csak a termelő gazda az oka.

A békéscsabai vegyvizsgáló állomással serkentő munkatársat kaptak gazdánk, melynek segítségével állandóan ellenőrizhetik önmagukat. Ez az állomás a gazdak érdekeit szolgálja, tehát ismerjük meg annak működését, tudományos értékét. Ez a kiállítás is fenyves bizonyossága, hogy nyolc hónapos működésével a Vegyvizs-

gáló állomás vármegyénk továbbá búzatermelésére irányt mutat, a múlt évi termésünkről pedig tudományos kísérletekkel megállapította, hogy a silányabb minőségű búzákkal fel kell hagyni és csak elsőrendű búzával vessünk.

Ez a vándorkiállítás nagy szolgálatot tehetne az egységes búzatermelés bevezetésére.

Választottunk.

Gyoma 4021 szavazójából csak 916 szavazott.

6 polgári- és 4 szocialista párti győzött.

December 20-án, megszokott gyomai fegyelmességgel, a legnagyobb rendben választották meg a képviselőtestületi tagokat. A 4021 szavazóból csak 916 szavazott le, tehát az összes választóknak csak 23 százaléka tartotta szükségesnek, hogy elmenjen szavazni.

A választás eredménye:

I. kerület. Leszavazott 260 (812) — **33** százalék. **Rendes tagok:** G. Nagy László 127, Vincze Endre 105. **Póttag:** Oláh Sándor 161 szavazattal.

II. kerület. Leszavazott 210 (897) **24** százalék. — **Rendes tagok:** Papp Zsigmond 156, Kató Ferenc 78.

Póttagok: Oláh István 114, F. Kiss Gábor 73.

III. kerület. Leszavazott 137 (808) **17** százalék. —

Rendestagok: Urbáncsek Ádám 68, Megyeri Sándor 64. **Póttag:** Csillag János 67.

IV. kerület. Leszavazott 155 (746) **21** százalék. —

Rendestagok: Beinschróth Marton 121, Kiss Péter 85.

Póttagok: ifj. Páyer Mihály 110, Nyíri Sándor 100.

V. kerület. Leszavazott 154 (758) **20** százalék. —

Rendestagok: Szabó Á. Lajos 109, Uhrin György 62.

Póttag: Hegedüs János 57.

Magyarázatra nincs szükség, a leközölt számok szebben beszélnek minden ékesszólásnál.

Képviselőtestületi választás Endrődön.

(Endrődi tudósítónktól.) Szokatlanul nagy érdeklődés mellett zajlott le pénteken az endrődi választás. Mint máshol, itt is a polgári társadalom nagy része közömbösen távol maradt, míg a szociáldemokraták 100 százalékosan bevonultak. Azonban még így is lemaradtak volna, ha a régi Kovács—Tóth párt, amelynek vezetői benn vannak az Egységes Párt el-

nökségében is, nem szavaznak közös listán a szociáldemokratákkal.

A választás eredménye a következő volt:

I. ker.: Rendes tagok lettek: Kovács Ferenc ipar-testületi elnök és Hunya István kisgazda. **Póttag** Nagy Imre nemzeti munkaspárti. A kerület választóinak száma 1073. Leszavazott 503.

II. ker. A szavazók szá-

ma 655. Leszavazott 347. **Bejutottak:** Csuvár Pál iparos 208. Polányi István szociáldemokrata 200 és mint póttag Gellai Vendel 202 szavazattal.

III. ker. Szavazatok száma 444. Leszavazott 173. Megválasztottak rendes tagokul Timár Miklós kisgazda 99, Szabó Bálint 92 és Timár Elek szociáldemokrata 94 szavazattal.

IV. kerületben az adatok még ismeretlenek.

V. ker. Szavazók száma 528. Leszavazott 276. **Bejutottak** Rácz Lajos és Polányi József szociáldemokraták 191 szavazattal, míg a póttag Földvári József szociáldemokrata 196 szavazatot kapott. Érdekes, hogy ebben a kerületben vagyonságos kisgazdák is többben a szociáldemokratákat támogatták.

A négy kerületben leszavazott 2700 választóból, 1299, vagyis 48 százalék.

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter Gyulán és Békéscsabán.

Szombaton nyitotta meg Kállay miniszter Gyulán a Dél-magyarországi Baromfi — Galamb- és Nyulkiállítást Korossy György főispán, Márky Barna alispán, Bud János v. miniszter, és a megyebeli előkelőségek jelenlétében. A szép és értékes kiállítási anyag meglekintése után Kállay miniszter kíséretével autón Békéscsabára mentek, hol a megye minden községéből összegyűlt hallgatóság teljesen megtöltötte a csabai vigadói nagytermet.

Az üdvözlő beszédek után Kállay Miklós miniszter többek között ezeket mondta:

Tudja jól, hogy alacsonyak

a búzaárak és a segítés első lépcsője az árak felemelése kell, hogy legyen.

Most kezdődik a megsegítés új korszaka: az önsegítés. A jószág árak haladása már a javulás jele. A gazdákat tömörülésre hívta fel, mert csak így tudják érdekeiket kiharcolni és megvédeni.

A gyűlés után meglekintették a buza kiállítást, utána más küldöttségekkel a Körösvölgyi Vizhasznosító Társaság küldöttségét is fogadta a miniszter melyről jövő számunkban számolunk be.

A miniszter délután Szegedre utazott Békéscsabáról.

Biztató jelek a mezőgazdaságban.

A mezőgazdaságban, különösen az állattenyésztés terén bizonyos jelenségek javulásra mutatnak.

A gyapjú ára, mely még a nyáron 1—1.30 pengő volt kilónként, az utóbbi időben 50 százalékkal emelkedett és ma 1.80 pengő körül áll.

A birka ára 40—45 fillér kilónként, holott a nyáron 30 fillér volt.

A süldő ára 1—1.10 kilónként, ami az alacsony tengetriárhoz viszonyítva kielégítőnek mondható.

A tehén ára 30 fillérről 40 fillérré javult.

A tinó ára 40—42 fillér kilónként az eddigi 30—35 fillérről szemben.

A hizott sertés ára alacsony

ugyan, de a terményárakhoz viszonyítva még mindig jóvedelmet hajtó.

Bizonyos, hogy nem a fogyasztás emelkedése biztosítja ezeket a viszonylag jobb árakat, hanem a jószágállomány csökkenése, mely különösen a juhállománynál nagy, majdnem 30 százalékos.

Egyetértés Olvasó Egylet december 31-én főpróbát, 1934. január 1-én 7 órai kezdettel pedig műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Belépődíj a főpróbára 50, 30 és 20 fillér. Az előadásra 1 P és 80 fillér. Az Egyetértés Olvasó Egyletnek kitűnő műkedvelő gárdája van s egy olyan hálás és kacagtató bohózatot ad elő, mellyel régi babérait csak gyarapíthatja — közönségét pedig állandó jó hangulatban tartja.

A nagyadót is jól szelektálja, ha készüléke Lach és Kun-tól való

Legsürgősebben helyre kell állítani a mezőgazdasági termelés gazdaságosságát.

Nagy számmal vettek részt a gazdák a második gazdaérdekképviseleti gyűlésen.

December 17-én, vasárnap délelőtt a gazdaiársadalom minden rétegéből nagy számban gyűltek össze a gazdák a község háza nagytermében, ahol G. Nagy László községi mezőgazdasági bizottsági elnök elnöklele alatt tartotta meg a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara gyömai második gazdaérdekképviseleti gyűlést.

A gyűlést G. Nagy László elnök nyitotta meg, majd Varga László mezőgazdasági kamarai titkár ismertette a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara november 5-én Debrecenben megtartott rendkívüli közgyűlésén megtárgyalt és elfogadott javaslatokat, melyek az agrárválságból való kibontakozást célozzák.

1928. évben a magyar mezőgazdaság összes növényi és állati termékeinek értékéből az akkori árak mellett minden megművelt kat. holdra 225 pengőnyi érték jutott, ezidén pedig ez az érték már csak holdanként 67 pengőt tesz ki, vagyis az 1928. évnek csupán 31 százalékát.

Az agrártermelés jövedelmezőbbé tételére két úton lehet törekedni: és pedig a kiadási tételeknek csökkentése, a bevételeknek emelése hozhatják meg az egyensúly helyreállítását s a mezőgazdasági termelés gazdaságosságát.

A kiadások leszállítása azon a módon lehetséges, hogy a nem agráreredetű javaknak, valamint a gazdák által teljesíthető szolgáltatásoknak és fizetéseknek pénzértékét kell csökkenteni ugyanolyan mértékben, mint amily mértékben az agrárcikkék árnívója süllyedt le.

A bevételek emelésére két mód látszik célravezetőnek.

Az egyik: a mezőgazdasági termények állandó és állati termékek árának a belső forgalomban minimalálása, tehát a belföldi áraknak olyan nivón szabályozása és rögzítése, hogy a mezőgazdaság bevételei az 1928. évi bevételeket elérjék. Ez a megoldás a gyakorlatban az irányított termelés, illetve a termékgazdálkodás bevezetésével járna együtt, s az agrárértékesítés terén a főterményekre, valamint az állatokra és állati termékekre

egyedáruságoknak bevezetésével volna megvalósítható.

A másik mód a mezőgazdaság bevételeinek összegszerű emelésére: az értékmérő és fizető eszköznek, tehát a pengőnek leértékelése újján mutatkozik, amely leértékelésnek a mérve a mezőgazdaság bevételeinek előbb említett 70 százalékos csökkenését kiegyenlítené, ugyancsak kb. 70 százalékos kellene legyen.

Egyidejűleg célravezető intézkedések kell, hogy történjenek minden vonalon abban az irányban, hogy a mezőgazdaság ezidőszerű kiadási tetelei összegükben ne változassanak. Ezen módnak erélyesítése a fennálló gazdasági rendre ugyanolyan kihatással volna, mint a devaforizáció, alkalmazása. Majd a gazdaggyűlés egyhangú határozattal tette meg a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarának az agrárválságból kibontakozás érdekében előterjesztett javaslatait s elhatározta, hogy a kamara álláspontra hozza csatlakozását láviratilag jelenti be Gyoma község gazdaközönsége dr. Kallay Miklós földművelésügyi miniszterhez, kérve a kamara által hangoztatott gazdakívásoknak elfogadását és teljesítését.

A rendkívül magas nivóju gazdaérdekképviseleti gyűlés G. Nagy László elnök zárószavaival ért véget.

A sütőipar karácsonyi és újévi munkaszünete. A kereskedelemügyi miniszterium most kiadott rendelete értelmében december 24-én, vasárnap a sütőiparban az ország egész területén az összes munkát a köznapokra nézve megállapított időpontnál két órával korábban kezdezők meg és déli 12 óráig végezhető. A közönség által süetés céljából a sütőiparhoz vitt készletmunkák és husfélék kisütése délután 4 óráig végezhető azzal a korlátozással, hogy e munkák elvégzésére a sütőiparos, amennyiben állandóan 8 vagy annál több segédet foglalkoztat, legfeljebb 2, egyébként pedig legfeljebb 1 alkalmazottat foglalkoztathat. A Szilveszter napjára eső vasárnapon, december 31-én a sütőiparban az ország egész területén az összes munkát a köznapokra nézve megállapított időponttól déli 12 óráig végezhető. A rendelet szerint az iparosok az engedélyezett külön időben teljesített munkát a rendszeres munkabéternél 50 százalékkal magasabban kötelesek díjazni.

H I R E K

HOVA LETTEK

a régi karácsonyfák, melyek ragyogtak, hova a régi kacagások, melyek a mi gyermekszánkról csilingeltek, hova a régi remények, amelyek a miénk voltak? Hova lett a gyermekkorunk?

Testvértelen öszült-iffjak mélyéről felsír a múlt, s zökögása elnyomja az allelujás énekeket. Be szomorú is ez a karácsony, jaj be szomorú... (.)

Aesopusi mese — vagy a szives vendéglátás

Aesopusi mesékben olvastuk, hogy egyszer a róka koma vendégül hívta a gólyát: finom csemegéket találtak fel de csupa lapos lányérban, úgy hogy a szegény gólya bizony éhen maradt. Ezt viszonozta a gólya mikor szintén vendégségbe hívta a róka komát, de a vacsora csupa hosszú nyaku üvegekben volt lálalva, melyekből kényelmesen szedegette a gólya az enniválót de a róka csak a szája szélét nyalta,

Az elmúlt napokban egyik szives vendéglátó lakostársunk disznótoros vacsorára hívta a tréflit is szerető barátunkat. A tálalás körül nem is volt baj, volt ott hurka, kolbász, toros káposzta és sok jó egyéb, ami szem szájnak izletes, hegyleve is volt bőven — de a szives vendéglátó gazda helyett az udvaron egy hatalmas szabadon bocsátott véreb fogadta a vendéget s az minden alkudozás nélkül az előre láthatóan elfogyasztani vélt hus helyett kiharapolt egy jó darabot a lábszárából a vendégnek...

A szives vendéglátást viszonozni kellene valami harapós harapnivalóval.

Boldog karácsonyi ünnepeket kíván előfizetőinek és hűséges olvasóinak a Gyomai Újság szerkesztősége.

Gróf Bethlen Istvánt üdvözölte a vármegye közigazgatási bizottsága.

Kinevezés. Dr. Tamássy Emil gyulai kir. pénzügyigazgatói titkár a pénzügyminiszter a jászberényi adóhivatal főnökévé nevezte ki. Dr. Tamássyban a gyulai kir. pénzügyigazgatóság egyik kiváló, megnyerő modoru s legsympatikusabb tisztviselőjél vesztette el, akinek előléptetéséhez mi is ószintén szívvel gratulálunk.

Levente mulatság. A gyömai Levente Egyesület 1933. december 31-én nagyszabású Szilveszter estél rendez a Holler szállóban. Szinrekerül a „Csókos huszárok“ operett. Utána táncmulatság. Beléptidij 1 P és 80 fillér. A Levente és Cserkészenekarok muzsikálnak. A Levente Egyesület elnökösen ismert műkedvelő gárdája ismét ki tesz magáért és egy kellemes esttel zárja le az ó-esztendőt.

Azok az adózók, akiknek 1933 évi együttes adója nem haladja meg a 150 pengőt, abban a kedvezményben részesülnek, hogy ez év szept. 30-án fennálló adótartozásait minden külön kérelem előterjesztése nélkül 5 év alatt kamatmentesen törleszthetik. Akiknek 1933 évi együttes adója a 150 pengőt meghaladja, azok az adóhivataltól, akiknek az 1000 pengőt meghaladja, a pénzügyigazgatóságtól kérhetnek kedvezményt, mely esetben évi 6 százalék kamattal melletti ötéves részletfizetési kedvezményt kapnak. Az OTI tartozásokra is adnak fizetési kedvezményt.

Mussolini lapja szerint a békeszerződések revíziója feltétlenül meglesz.

Már december 29-én H U Z Á S ! !
Itt az utolsó pillanat!!!
V E G Y E N
ÁLLAMSORSJEGYET ! ! !
Huzás december 29-én délután 3 órakor.
Szalay u. 10/12 Alagsor.
December 29-én délig még kapható sorsjegy.

Próbáljon szerencsét ! ! !

Jelentkezzenek

azonnal azon nők, férfiak, esetleg családot, akik lakóhelyeiken állandó természetű összeírás, elrusítói vagy ellenőri munkákat — megfelelő havi fizetés ellenében, — vállalni akarnak. Ajánlatokat, nyomtatott utbaigazításokért kettő darab kettő filléres bélyeg küldendő be. Szeged főpostafiók 155.

Akinek egy jó erős igaz szánkója van eladó jelenise Fried Gézánál.

Szenet,

tüzifát Wagner Márton Fiai faterlepen vegyen

Református istentisztelet Endrődön. F. évi, december hó 24-én, vasárnap délelőtti pontosan tíz órakor református ünnepi istentisztelet lesz Endrődön a gyomavégi községi cvodában, a szokott helyen. Ez alkalommal az urt szent vacsorát is kiszolgáltadjuk. Akik azért ur vacsorával kívánnak élni, készítsék magukat méltóképen elő, s úgy járuljanak a szent asztalhoz. Az istentiszteletre a gyülekezés már fél tíz órakor megkezdődik. Az istentiszteleten imádkozik, predikációt tart s urvacsorát oszt. Répas Pál gyomai elnök felkész.

Endröd község Képviselő-testülete december 19-én tartott gyűlésen elhatározta a községi iókepenzeket a Endröd—Gyomai Takarékpénztárnál, a gyampénztártól két pedig a Békésmegyei Általános Takarékpénztár Endröd fiókjánál helyezi el az 1934. évben betelt kamatozásra.

Pásztorjátékok Endrődön. Az endrödi tanúk karacsóny mindket napján pasztorjátékok rendeznek a Kulturház mozi-termeben, a tanítóföldi iskolában és az öregkeri iskolában a szegény iskolás gyermekek feisegetésére.

Ezer tudós egyhangu véleménye az, hogy a mai időkben lexikon nélkül egyetlen ember sem élhet. A lexikon épen olyan fontos, mint a mindennapi kenyér. Tolnai Vilaglexikona két köteté most jelen meg és ezzel a nagyszabású mű teljessé, iókeletessé vált. A két kötet ára összesen 6 pengőbe kerül. Aki haví 2 pengős részletfizetésre akarja megvenni Tolnai Vilaglexikona teljes 20 kötetes sorozatát, annak kivanságára szívesen küld megrendelőlapot a kiadóhivatal: Budapest. VII. Dohány u. 12.

Műsoros előadás Póhalmón. Vasárnap Póhalmón sikerült műsoros előadást tartottak a Póhalm és Telek r. kat. uradalmi iskola tanulói és a két gazdaság ifjusága, mely előadást közkivanaira december 26-án, ünnep második napján megismételik. Műsor: 1. A fecsegő (Monológ) 2. Böske karacsónya. Szindarab 2 felvonásban. 3. Karacsónyi élőkép. 4. Veneturek vára. Vigjáték 2 felvonásban. 5. A cigányiósno Monológ. 6. A végrendelet. Vigjáték 1 felvonásban. 7. Pitypang. Vigjáték 1 felvonásban. 8. Peti cigány keservei (Monológ.) 9. Sari neni. Vigjáték 1 felvonásban. Belépődíj nincs. Önkéntes adományokat Horihy Miklósné főmeltósága inségakciójára köszönettel fogadnak.

A Gyomai Dalárda műsorral egybekötött zártkörli táncvígalmá. December 25-én este 8 órai kezdettel műsoros főpróbát és december 27-án este 8 órai kezdettel műsorral egybekötött zártkörli táncvígalmat rendez a Gyomai Dalárda. Belépődíj 25-én 50 fillér és 26-án 1 pengő. Jegyek elővetelben Beinschróth Gábor és Lach Fülöp üzletében váltathatók.

Egy amerikai tanár kiszámította, hogy a világ időjárása huszonhárom éves időközökben ujul meg. A ciklusokat a napfoltok változásaival hozza összeköttetésbe.

Az Endrödi Testedzők Köre nagyszabású műkedvelői előadást rendez január 6-án a Népház mozi-termeben az ismeretes régi gárdával filléres helyárrakkal. Rákosi Viktor: Emmy c. híres darabját adják elő, mely a békebeli huszár elelet eleveníti fel. A rendezés munkáját Kaczko Feri végzi. Az ő rendezői munkáját már ismerjük, azért nagy reményvel tekintünk az előadás elé.

A Gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre december 25-én főpróbát és 26-án műkedvelő előadást és táncmulaiságot rendez a Holler szállóban. Színpa kerül a Leány vásár opereti.

Boldog ujéve lesz, 3 pengőért vásárol Államsorsjegyet, mellyel 40.000 pengőt is nyerhet. Minden gondjától szabadul és elmondhatja, jól kezdődött az új esztendő.

A leghíresebb írók és ujságírók iriak a Délibáb karacsónyí számát, ióbbek között Lakatos László, Surányi Miklós, Orbók Attila, Forró Pál, Stella Adorján, Sásdi Sándor és Majtényi György. Három egyfelvonásos szindarabot, gyönyörű színházi, film és arisztoképeket, a legpompásabb rádióműsorokat, legérdekesebb cikkeket, interjúkat, regényt, uifajta rejtvényeket, novellákat, krockikat és regényt talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A 116 oldalas karacsónyí Délibáb egy száma csak 30 fillérbe kerül.

Szövetkezés a posztókartell ellen. Mint hírlík, nemsokára megalakul a juhtenyésztő gazdák országos szövetsége. Régi óhaja a juhtenyésztőknek, hogy központi szövetet nyerjenek, mely a kartellbe tömörült és tulzot nyereséggel dolgozó posztógyára kal szemben megszervezni őket és megakadályozza, hogy különösen a gyapju önköltségi áron kerüljön a kartell tulajdonába.

VERÉBSORS...

Irta: Csáki Imre.

Az utca másdik oldalán egy parányi szürke veréb esett le az elébb.

Meghalt egy veréb, szürke veréb...

Lehullt az őszi sárga sirba.

— Suhanó autó tovaszáll, suhogó, selyem fátyoluszály, omlík a selymes lábak után túl az úvegen, betonlemezen! —

és nem fakadt senki sírva...

Verébsors...

Szegény volt...

Barázdát hasított fekete földbe.

Megbicsaklott a feje, rábukott a földre...

Szürke szegény volt. Nem vette senki észre.

Verébsors...

Rongyosruhájú, szegény Mester [vagyok.

Barázdát hasított hófehér földbe.

Szórom a magot, amit Isten adott...

Érzem, ha elfogy,

megbicsaklik a fejem, rábukik ffitamra

— Suhanó autó tovaszáll,

suhogó, selyem fátyoluszály,

omlók a selymes lábak után

túl az úvegen,

betonlemezen! —

és nem fakad más senki sírva...

Verébsors...

Nem csökkentik a cukorrépa vetés területet? A Cukorrépatermelők Országos Szövetsége december 18-án tartotta évi rendes közgyűlését Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházában Purgly Emil v. földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt. A tárgysorozat egyik legfontosabb pontja volt a cukorgyárakkal tárgyaló bizottság tagjainak kijelölése. Remény van arra, hogy az 1934. évben sem fogják a vetésterületet csökkenteni. Derék mezőgazdasági munkásaink számára tehát e téren ugyanannyi munkaalkalom és kereseti lehetőség marad, mint az elmúlt gazdasági évben.

A gyümölcsös téli kezelése veti meg az alapját az egészséges és dús gyümölcsstermésnek. Erről a kérdéstről ír kimerítően a Növényvédelem és Kertészet most megjelenő legújabb száma. Cikkeket közöl még a diófajtiak kiválasztásáról, az újbor első fejlődéséről, a mada- rak etetéséről, a szigorú télnek a növényekre való hatásáról stb. A dúsán illusztrált két lapból kívánatra egy alkalommal a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. sz.) díjtalanul küld lapunkra való hivatkozással mutatványszámot.

ANYAKÖNYVI HIREK:

Születtek:

Magyar Lajos, Csath Sándor, Molnár József, Bogár István, Szilágyi István Miklós, Vaszkó Mária.

Házasságot kötöttek:

Süüő Lajos—Varga Rózával, B. Kiss Géza—Tari Ilonával, Joó László—Eke Eszterrel, Lukács László—Beinschróth Máriával, Bauer Mihály—Ailer Zsuzsannával, Mohácsi János—Nótári Máriával.

Elhaltak:

Bere Erzsébet 10 napos, Izsó István 76 éves, Schwalm Mártonné Herter Zsuzsanna 49 éves Szilágyi Bálintné Szerető Erzsébet 44 éves, Biró András 42 éves.

MOZI

Pánik a városban, lélekzefojtóan izgalmas történet a dzsungel királyáról, az ember-orozslánról, oroszlanokról cirkuszról 9 felvonásban. Főszerepben a legszébb emberpéldány: Buster Crabbe olimpiai uszóbajnok. Ez az igazság: ilyen még nem volt! Elbeszélni nem lehet! Leírni még kevésbbé! Ezt a filmet látni kell! Ez a film mindenkit érdekel! Ez a film hetekre szóló esemény lesz.

APOLLÓ HANGOS MOZGÓ

december 24-iki, vasárnap
műsora

Pánik a városban

Paramount szenzációs világhírné 8 felvonásban. Főszerepben: Buster Crabbe az uszás világhírné. BOMBÓ HEGEDŰL hangos trükkfilm, Paramount és magyar híradó. Karácsony estélyére való tekintettel az előadások 3, 5 és 7 órakor kezdődnek.

Ünnepi karacsónyí műsor.

1933 december 25-én hétfőn

Ufa szenzációs világhírné,

EDGAR WALLACE első filmje

A titokzatos ajtó

(Eine Tür geht auf)

című izgalmas delectív történet 7 felvonásban. Nem a megszokott delectív történet a mindenféle lehetetlen kalandokkal, hanem Edgar Wallacenak a világhírné írónak egy mesterien megrajzolt élettörténete. Budapesten az Ufa és Uránia filmszínházak előkelő közönsége elragadtatással tapsolt a mesteri rendezőnek. FALUSI LAKODALOM; szinpompás felvételek a tiroli havasok tövében fekvő falvakból.

1933 december 26-án kedden

Johny Weissmüller főszereplésével

TARZAN

a modern Éva és a modern Ádám szerelmi regénye az őserdők izgalmas, egzotikus környezetében. Főszerepben: Johny Weissmüller világhírné. FLIPPY A CIRCUSZBAN hangos trükkfilm 1 felvonásban.

Előadások kezdete mindkét napon 4, 6 és 8 órakor.

Asszonyoknak, leányoknak.

NŐI KÉZIMUNKA.

Túltengően modern napjainkban egyre több és több erőteljes, vagy gyöngye szó hallatszik amiatt, hogy a nem is olyan rég-múlt szívet, lelketderítő, szép, kedves volta eleveníttessék fel.

A Bach korszak nemzeti nyelvünket tette még féltettebb kincsünké, mint azelőtt volt, s el-seperte egy mozdulattal a Mária Terézia hajporos parókáit s a Napkirály udvarának krinolinjait. Ismét feltámadt híres-szép nemzeti viseletünk, melynek felelevenítését napjainkban is, pl. a nemrég lezajlott Nemzeti Munkahéten, egyre többen és többen igyekeznek keresztül vinni. Németországban a házi zenélést akarják visszajuttatni régi jogaiba, mint amely mélyíti a családtagok egymáshoz tartozásának érzését.

A mi falvainkban és városainkban pedig a háború alatt félbeszakadt női kézimunka, a régi népies himzéseink és csipkéink kelték új életre s értek el eddig nem is álmodott művészi magaslatra.

Mindig bizonyos áhitat fog el, ha női kézimunkát látok, még ha a manapság — szegénységünk miatt olyan divatosá vált csinos, rojtos — rongyszőnyeg is az. Mennyi gondolat, mennyi öröm, még több gond, bánat és szomorúság rejtőzik azok színeiben, az erőteljes, vagy gyöngéd cirádákban, a finom virág, vagy levélformákban, sőt még a színes mértani ábrákban is. Ott vannak pl. a keleti mintára készült csodaszép perzsa szőnyegek, melyeknek ábráin és színpompáján mig messze Ázsiában egy-egy fiatal arab, török, vagy perzsa ifju fejezte ki forró vágyódását, vagy csalódása kinjait a lágy, szelid, vagy tomboló haragos színekben és formákban, addig nálunk magyar ifju vagy leány mereng, búsul vagy örvendez azokon, csakugy mint a távol-keleti társa, miközben ujjai serényen csomózzák a színes, puha, engedelmes gyapjuszálakat. Kezük nyomán itt is kivirul a színpompás magyar perzsa, vagy a torontáli szőttes, ép-ügy, mint a hófehér csetneki, balatonrendrei, vagy halasi csipke, a finom légies rábaközi himzés, az ugyanilyen finomságú kötés, horogolás, vagy a csodás hálómunka (netz vagy filé).

A szőnyegek színpompáját jóval felülmúlják a tengereken túl is jól ismert mezőkövesdi, torockói, kalotaszegi, sárközi és buzsáki himzéseink, melyekből legutóbb a gödöllői világjamboreen vitt el

nagyon sok külföldi cserkész sok gyönyörű példányt. Gondosan el-rakosgatott szőttes-csodákra — leginkább törülközőkre — községünkben is ráakadhatunk még imitt-ámost.

Az erdélyi fejedelmi udvarokban, Dunántul, vagy a felvidéki udvarházakban nemes kisasszonyok forgatták a finom lenes guzsalyt s a szövés-fonás és himzés őseink megtelepülése után mindjárt megvetette uralmát; ősanynak dolgoz két kezében kattogott az osztóváta s pergett az orsó. Nekik talán még több okuk volt a feledésre, a maguk elfoglalására, mint a mai, gyötrelmes kor asszonyainak, hiszen vad, vérzivataros, dúló harcokban küzdött a szeretett férj, az epedve várt hű szerelmes a legtöbbször esztendőök hosszú soráig. A honfoglalás előtti korban gyönyörűen kifejlődött lovassport és solymászás lassan félbeszakadt, helyette a hadak és hadifelszerelések indítása, gazdasági számvetések s a tudományok ápolása foglalkoztatták nagyasszonyainkat, míg a zsellérszönyeg megfogta az eke szarvát, ha férjét földesura hadba szólította, — csakúgy, mint a világháború kifestő asszonyai, akik vetettek, csépeltek, adtak, vettek harcoló párjuk helyett. Helyt álltak a műhelyekben, az irodákban s mindenütt, ahol szükség volt a férfimunka pótlására. Elhallgatott a guzsaly és szövés-kattogása, mint madár a viharban, mert hiszen világégés volt, nagyobb és nyomoruságosabb minden addiginál. Nem ért rá senki rokkát porgegni.

Érünk-e még hozzá hasonlót? Nem tudja senki. Kezünkbe kell-e újra venni a tollat, a vésőt, kalapácsot, vagy boronát és gyepelőt a tű, az olló és kötőfü, az „Öt kicsi lándzsa“ helyett, melyeknek forgatása még a harcok idején sem szűnt meg, hiszen kedveseinknek a csikorgó téiben meleg holmikra volt szüksége. De annyit tudunk, hogy helyünket meg fogjuk állni. Sok salaktól tisztította meg a lelkeket a háború tűzzivatar, sokat tanultunk és ami mindennél több, erős akarral valamennyien egyet akarunk, a magunk és utódaink számára: jobb jövő! (y R.)

Szenet,

tűzfát Wagner Márton Fiai
fatelepen vegyen

Levél Varsányhátról Gyomára.

Kedves Bálint Bátyám!

Pusztavarsányhátról írt kedves sorait köszönöm. mert tudom, hogy puha szíveddel, de kéréses tenyérrel írta levelét. S a paraszt gyémántja, a fekete ványai göröngy imádata idegzi be minden mondatát és a magyar föld szerelmével mártotta tintába pennáját akkor, amikor panaszának hangot adott:

„Husz éve, hogy a magam talajáról élek, megfizettem mindig a községnek, az egyháznak, az orvosnak és a patikásnak, de tavaly óta alig van egy-két csirke áránál több a házamnál. Hol van a pénz, — tekintetes öcsém — ha nálam nincsen? Erre adjon nekem illő feleletet!“

Bálint Bátyám! A Nemzeti Bank legutóbbi kimutatása szerint 270 millió pengő van forgalomban. Ha ebből levonjuk azt a pénzmennyiséget, ami a kasszában hever és hozzáadjuk a váltópénzt, ugy 200 milliónak vehetjük a forgalomban levő pénzmennyiséget. Bizony ez nem sok, mert ebből egy honpolgárra mindössze 25 pengő esik. Aki-nek pedig 100 pengője van odahaza, ez azt jelenti, hogy négy másik embernek egy fillérje sem lehet.

Ezek közé tartozik Bálint bátyám is.

Egy fillérje nincsen. Ne bántsa ezért a magas kormányt, mert Trianon miatt bel- és külföldi adósságunk 4 százalékos kamata 320 millió pengő, vagyis több, mint a forgalomban levő pénzmennyiség.

Egyszer azonban minden megváltozik. Jön a revízió, jön egy új magyar sors, jön egy más paraszti élet. A magyar szántások új éneke zengi be a hárt: Feltámadtunk!

Ezért a magyar gondolatért érdemes krajcár nélkül élni, érdemes magyar karácsonyt, husvétot, pünkösödöt ünnepelni, érdemes könnybelábadt szemmel himnuszt énekelni, a varsányháti sziket tovább szántani, magyar búzát, magyar hitet, magyar sorsot, magyar életet vetni, mert egyszer beteljesülnek a magyar álmok...

Bort, búzát, békességet

szerető öccse
FERENC.

Mussolini lapja szerint a békeszerződés revíziója feltétlenül meglesz.

A vonatok kisebb-nagyobb késéssel közlekednek.

A Gyomai Polgári Olvasókör december 26-án (karácsony másodnapján) este 6 órai kezdettel táncmulatságot tart.

Mulatság. Az Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre előadásában Karácsonykor színre kerül a „Leányvásár“. Utána táncmulatság.

NEM OLCSÓBB MÁR A B O R O M mint a szódavíz, DE NEM IS SZÓDAVIZI 24 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza, szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italok, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Cím: Székely Ferenc
Soltvadkert, Pestmegye.

Könyvek

(regények, folyóiratok, énekeskönyvek, iskolai tankönyvek)

bekötését

bármilyen kivételben vállalja SZEMENKÁR MÁTYÁS könyvkölésze Mezőberény. Iskolai tankönyv kötése 50 fill. Árajánlattal készséggel szolgál a „HUNGÁRIA“ könyvnyomda Gyoma, Kossuth Lajos-utca 64, ahol megrendelések felvételeinek.

Publikáció.

Kerekes Károlynál az óbórnak listája 48 fillér.

A helyi állatbiztosító szövetk. felhívja a tagok figyelmét a tagdíjak sürgőse befizetésére.

A Békésmegyei Általános Takarékpénztár gyomai fiókja (ezelőtt Gyomai Takarékpénztár) piactéri székházában egy utcai nagy üzlethelyiség 1934 január hó 1-től haszonbérbe kiadó Ugyanott azonnal kiadó az Attila-utcában levő, az intézet tulajdonát képező Garzó Bella féle házban egy egyszobás, konyhás, kamrás lakás.

Cserépkályhák, kandallók és vaskályhák szakaszerű javítását, átrakását fa, szén és vegyes tüzelésre jótállással, olcsón eszközölöm. Szép és olcsó új kályhák raktáron. Váci Lajos cserépkályhámester Békéscsaba, I. ker. Bánát-utca 1. sz. (1-15)

800 n. 81 és 400 n. 81 révilaposi vetemény föld gyümölcsössel valamint 1 butorozott különbejáratu utcai szoba kiadó ért. Horthy M. u. 30 sz. alatt.

Utmutatás a gazdasági cselédek és munkások betegség esetén való ellátásáról.

A „Gyomai Ujság” december 9-iki számában ismertettük a gazdasági cselédek és munkások baleset elleni biztosításáról szóló tudnivalókat, most röviden összefoglalva a nem baleseti eredetű betegségek esetén szükséges tudnivalókat közöljük az érdeklő olvasóinkkal.

A gazdasági cselédek létezik házi ápolásáról — a szolgáltatási cselédkönyvben is feltalálható — 1907. XLV. t. c. 28 §-a intézkedik. Ha maga a cseléd, vagy a vele élő felesége, illetőleg a vele élő 12 esztendő alatti gyermeke a szolgálatba lépés 15 napja után a szolgáltatási idő alatt megbetegszik, az orvosi gyógykezelés és a gyógyszerek költségeit legfeljebb 45 napig a gazda sajátjából tartozik fizetni és a szükséges fuvarát is tartozik rendelkezésére bocsátani. Az a gazda, aki évi 200 koronánál kevesebb egyenes adóval van megadóztatva, a költségek felét; az a gazda pedig, aki 200 koronánál több egyenes adóval van megadóztatva a költségek egyhizedrészét levonhatja a cseléd béréből. Az az összeg, melyből a levonás történhetik, csak a tényleges gyógykezelési és gyógyszerköltségekkel tevődhetik össze. A beteg cseléd helyettesítésének költségét a cseléd béréből levonni tilos.

A gazda terhére a cseléd és családja részére szükséges gyógyszereket oly módon kell rendelni és kiszolgáltatni, mint az jelenleg a nyilvános betegápolási és gyermekgondozási pótadó terhére történik. Ha az éves cseléd, vagy az éves cselédnek vele élő felesége, illetőleg 12 éven alatti gyermeke meghal, az eltemetés költségeihez temetési segély címén nyomban az elhalálozásakor kötelező a gazda 20 korona (21 pengő 17 fillérrel), kiskorú elhalálozása esetén pedig 10 korona (10 pengő 59 fillérrel) hozzájárulni és a temetéshez szükséges fuvarról is gondoskodni.

A gazdasági cseléd alatt megbetegedett kórházi ápolása. A szolgáltatási idő alatt megbetegedett kórházi ápolásának költségeit 30 napon át a gazda viseli, ha a cseléd a kórházi ápolás napját közvetlenül megelőző 15 napon át a gazda szolgálatában állott. (6000/1931 M. E. számú rendelet.

Egyéb tudnivalók. A gazdának házi és kórházi ápolási kötelezettségén alapuló fizetési kötelezettsége együttesen sem terjed túl 45 napon. (Közigazgatási bíróság 3335/1910 számú ítélet.)

Az idült sérv nem betegség, hanem testi fogyatkozás és ilyen esetekben a szolgálatadó gazda fizetésre nem kötelezhető. Ha azonban az ápolás, esetleg a műtét a sérv kizáródása, vagy valamely kóros elváltozás által történik, a szolgálatadó gazdát csak ebben az esetben lehet ápolási költséggel megterhelni. (Közigazgatási Bíróság 857/1930 K.)

A cseléd családtagiának kórházi ápolási költségeit a gazda viselni nem tartozik. (Közigazgatási Bíróság 7018/1910.)

Gazdasági munkások Agazdasági munkások gyógykezeléséről a minden gazdasági munkásigazolványban is megtalálható 1898. II. tc. 33 §-a a következőket rendel el:

Köteles a munkaadó a munkaközben megbetegedett idegen községbe való munkás gyógykezeléséről és ellátásáról legfeljebb 8 napig gondoskodni s ha a betegség 8 napnál tovább tart, a községi előjárásról intézkedés végett értesíteni.

Fizetési kép-telen cseléd, vagy munkások Ha a gazdasági cseléd, vagy munkás, akinek ápolási költségeit 45, illetve 8 nap után a gazda viselni már nem tartozik s maga is fizetési kép-telen, akkor gyógykezelési költségeit a község fedezi. (6000/1931 M. E.)

Kórházba utalás esetén pedig az ápolás, a kórházba szállítás költségeit az ápoló, fizetőkép-telensége esetén pe-

dig fizetésre kötelezett hozzá-tartozója viseli. Nem követelhető a kórházi ápolás költség megfizetése az annak megfizetésére egyébként kötelezettől, hanem ingyenes ápolásban kell részesíteni a kórházakban: 1.) a szülönőket és a szülötteket, 2.) ragadós és fertőző betegség miatt hatóságilag rendelkezés alapján kórházba utaltakat, 3.) irahomásokat, 4.) az elmebetegeket, 5.) hadirokkantakat, ha a kórházi ápolási költség megfizet-

tése létfenntartásukat súlyosan érinti.

Kórházi ápolási költségek elengedése. A kórházi ápolási költségeket, ha azoknak behajtása az ápoltra, illetőleg a hozzátartozókra gazdasági léteket veszélyeztető súlyos terhet jelentene, a vagyoni és kereseti viszonyaik figyelembe vételével egészben vagy részben el lehet engedni. Az elengedés kérdésében a törvényhatóság első tisztviselője vagy kórház felelős vezetője határoz.

Irányított termelés.

A Cukorrépa-termelők Országos Szövetsége f. hó 18-án tartotta rendes közgyűlését Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházában Purgly Emil ny. földművelésügyi miniszter elnöke alatt. Az előterjesztett jelentésben a szövetség vezetősége beszámolt az 1932/33. gazdasági évben kifejtett működéséről, melyről a szövetségben tömörült országos gazdaközönség osztatlanul a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

Annak dacára, hogy a viszonyok az 1933. évben kétségen kívül rosszabbodtak, a cukorfogyasztás is csökkent, az elmúlt évben több volt a cukorgyárak részéről leszerződött kötelezett répacemennyiség, mint az előző 1932. évben. Ez a különbség 500.000 métermázsa volt, ami átlag 4000 kat. hold répacemennyiség felel meg. Viszont ez a terület mintegy 200.000 munkanapot jelent és így mezőgazdasági munkásainknak ennyivel lett nagyobb a munkakalkuláció és kereseti lehetőségük az előző évvel szemben.

A viszonyok rosszabbodása az átvételi árban sem idézett elő változást. A cukorgyárak kénytelenek voltak az előző

évi árakat fizetni továbbra is.

A cukorrépa-termelők alakították meg szövetségüket az első termelői kartell. Az egész gazdálkodóadalom felfigyelt és várta, hogy fog ez az alakulat prosperálni. Voltak, akik kételkedtek az eredményességében, sőt olyanok is voltak, akik ellenkeztek a minden újításról való iróniájukban. Azok azonban, akik a mozgalmat megindították, ezek közül vezető helyen és első sorban Purgly Emil volt földművelésügyi miniszter nem engedték magukat ellátorítani, kieszközölték a kényszerátvétel elrendelését és az így megalakult termelői kartell megkezdte működését.

Min minden intézménynek, ennek is keresztül kellett esnie a gyermekbetegségeken az első években. Voltak és vannak hiányosságai, hézagai, az azonban kétségen kívül megállapítható, hogy megállta a helyét a legerősebb és leghatalmasabb ipari kartellel, a cukorkartellel szemben. A tömörülésben rejlő erő nem bizonyult pusztán szóval, hanem eleven valóságként felelt meg rendeltetésének és céljának. A mezőgazdasági termelés szabályozása, az ugynevezett tervgazdálkodás terén az első kísérlet volt és a kísérlet sikerült. Erélyes, tetterős gazdavezéreknek sikerült nagybirtokos és kisgazdát közös nevezőre hozni és a különbözőnek látszó gazdaérdekekkel egyetemes érdekre emelni. A tömörülés után egységesített erő kifejtésnek pedig nemcsak a gazdák, hanem a mezőgazdasági munkásság is élvezi a gyümölcsét és így példaképpül szolgál arra, hogy az irányított, tervszerű gazdálkodás fontos socialpolitikai célkitűzést is hivatva van szolgálni.

Azok az eredmények és tapasztalatok, melyek a cukorrépa-termelés szabályozása terén mutatkoznak, irányelvül fognak szolgálni a mezőgazdaság többi termelési ágánál fennálló rendszertelenségek kiküszöbölésére is és végeredményben egy egységes, átfogó irányított termelési rendszerre fognak vezetni, aminek megelőző bekövetkezését örömmel és bizalommal várjuk.

SZÓDAVIZ!

SZÓDAVIZ!

ÉRTESITEM

Gyoma község n. é. közönségét, valamint a testületeket, hogy a modern kor vívmányai szerint felszerelt

szódavíz gyáramat

üzembe helyeztem, s így a leglisztábban kezeit szódavízzel állók rendelkezésre. Ugyancsak szívesen állók eljegyzések, lakodalmak, valamint társasvacsorák rendezéséhez szükséges tisztán kezelt területekkel a n. é. közönség, valamint testületek rendelkezésére.

Szíves párfogást kér:

Karsay Lajos
vendéglős

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P., Fél évre 2:60 P., Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.208.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA
G y o m a, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

1934.

Vissza sem pillantunk az elmúlt év küszöbéről. Azal hűzzük be magunk után 1933-nak kapuját: ide sem tesszük be többet a lábunkat!

Ha előre tudtuk volna, mit kell az elmúlt évben kibírnunk, sokan leroskadtak volna a kezdetén. S mégis kibírtuk, átúsztuk. Az ezutáni éveket is kibírjuk, csak el ne veszítsük a reményünket. Igen, a reményünket tartjuk meg, mely reménnyel eddig is, 1914 óta hihetetlen teljesítményekre volt képes az emberiség.

A föld népei, nemzeti elkeseredett gazdasági harcot vívnak. Minden nemzet az önellátás képességére törekszik. Legsúlyosabb a nem gazdasági államok helyzete a népélelmezés napi szükségletei előteremtésével, ha még olyan olcsón is tudják az élelmezési cikkeket fölünk, a saját zsirunkban fulladozó agrár államtól beszerezni.

Elértük, hogy a világ legértékesebb búzájért csak 5:50 pengőt kapunk Gyomán. Ugyanakkor az ipari, a kereskedelmi cikkek ára, a magas közterhek alig csökkennek.

És mégis reménykedéssel kezdjük az 1934-ik esztendő.

Bízunk benne, hogy a Magyarok Istene továbbra is ad erőt, hogy kibírjuk a megpróbáltatásokat. Abban is bízunk, hogy vezetőink, előjáróink festvéri megértéssel irányítják ügyes-ba-

jos dolgainkat és ha a zsebünkön nem is tudnak könnyíteni, becsületes igyekezettel biztatnak, bátorítanak bennünket az idegszakadásig megfeszített további tűrésre. S az együttes összefogásnak erősségében talán mi, magyarok is hamarosan elérjük, hogy a nemzeti egységben önmagunkra találunk s or-

szágos szerveztségünkben belső helyzetünkön javítani tudunk, kifelé pedig az egységes magyar erőnkkel a revízió át ismét visszaszerezhetjük régi háttárainkat.

Hisszük, hogy az 1934-ik esztendő meghozza barátaink segítségével a magyar revíziót és megszünteti a gazdasági válságot.

Bálint Imre miniszteri tanácsos, a gyulai államépítészeti hivatal főnöke nyugalomba vonult.

Vármegyénk egyik legrégebbi főtisztviselője, Bálint Imre miniszteri tanácsos, a gyulai államépítészeti hivatal 15 éven át volt főnöke elég fiatalon, 55 éves korában az előirt 35 évi szolgálati idő kitöltésével nyugalombavonult.

Bálint Imre 1910 óta volt a gyulai államépítészeti hivatalnál, melynek 1919 óta főnöke volt. 1931-ben műszaki főtanácsos lett és most miniszteri tanácsosi címmel lett kitüntetve.

Szakemberek elbírálása szerint, de a magunk megállapítása szerint is Békésvármegye utjai felelő állanak nemcsak a szomszéd vármegyék útjainak, hanem az ország többi vármegyéje útjainak is. S ennek műszaki érdeme Bálint Imréé. Ő volt az, aki a vármegye mindenkor alispánjával egyetértően az elmúlt 20 év alatt az előzően épített 373 km. kiépített közutakat karbantartotta és az úthálózatunkat 218 km. új út építésével 591 km.-re fejlesztette.

Amikor az autók nagy tömege valóságos útépítési forradalmat csinált, melyben a nemes útburkolatok kikísérletezésében világverseny támadt, Bálint Imre nagyszerű műszaki felkészültséggel, az útépítési anyagok lehetőségének ismeretével nem a mások által kikísérletezett építési módokat vette át készen, hanem a hivatalába beosztott mérnökeivel, a „becsületes vállalkozó“ szellemében maga körül nevelt megyénkbeli

vállalkozókkal kísérletezett és ma már egyik, az állandó útburkolatok legolcsóbb és mégis mindenben megfelelő útburkolat kikísérletezése és bevezetése a magyarországi útépítések rendszerébe az Ő nevéhez fűződik. Ez a burkolat a betonba ágyazott és cementhabarccsal kiöntött kisköb-burkolat.

Ugyancsak a Bálint Imre érdeme, hogy Békésvármegye két öt km.-es törvényhatósági útszakaszon (Gyopáros—Szentetornya, Csorvás—Gerendás) egy rétegű betonutat épített. Ezek a 3 évvel ezelőtt épített betonutak fényes bizonyítéka annak, hogy a mi talajunkon, a mi éghajlati viszonyaink között a betonutak kiválóan beválnak.

Bálint Imre megyénkbeli működéséhez lendületes építések fűződnek: útépítés (218 km.), hidépítés (1912-ben a 84 m. nyílásu gyulai Fehérkörös-és a 170 m. nyílásu dobozi Kettőskörös hidaknak átépítése, 1925-ben a szeghalmi „gőzmálmi“ Berettyóhidnak építése, a mezőberényi 170 m. nyílásu Köröshidnak átépítése, 1926-ban a körösladányi Sebesköröshid átépítése, 1930-ban a Gyepeséri és Határerői 6 m. nyílásu csatorna hidak építése, a gyulavári Fehérkörös-hid átépítése, a békési malom-utcai csatorna-hid átépítése, 1932-ben a békési 170 m. nyílásu Köröshid átépítése és a vérszói Tói-hid építése) és köz-

épületek (vármegyeház bővítése, orosházi főszolgabírói hivatal és lakás építése, adóhivatalok, iskolák stb.) építése, melyeknek műszaki kivitelezése Bálint Imre volt államépítészeti hivatali főnöknek ritka eredményű munkálkodásának hirdetői.

Nemcsak vármegyénk lakossága, közelebbről járásunk is egy mindig megértő, bármikor tanácsadásra, segítségre kész hivatalfőnököt talált Bálint Imrében, ki nek eltávozását sajnáljuk. A megérdemelt nyugalomhoz járásunk lakosainak további becsülését és jó kívánságait adjuk át Bálint Imre miniszteri tanácsosnak.

Buzaexportunk 1933. évben.

Hivatalos statisztikai megállapítás szerint az ország búzakészlete ebben az évben több, mint tíz millió mm. Ez a hatalmas mennyiség igen erősen meghaladja az utolsó tíz esztendő termésfeleségeit. Ennek megfelelően a kivitelünk is erősen emelkedett. Novemberben pl. huszonnégyszer annyi búzát exportáltunk, mint az elmúlt év hasonló hónapjában. Megállapítható azonban, hogy búzáknak ujta megváltozott, mert amíg a múlt években feleslegeinket a szomszéd államokban sikerült elhelyezni, addig ebben az évben exportunk a távolabb fekvő nyugati államokba irányult. Olaszországba kb. száz, Angliába száznyolcvan, Hollandiába háromszáz, Franciaországba pedig mintegy hetvenezer mm. búzát vittünk ki.

Sajnos, hogy a kivitt búzának az ellenértéke részben a fuvar költség emelkedése, a hosszabb ut, részben a búza árának az esése miatt az előző évek eredményéhez képest visszaesést mutat. Ez a visszaesés a magyar gazdákat és exportőröket erősen érinti, mert amíg a nyolcvan kilós tiszavidéki búzáért ez év januárjában még 14—15 P-t fizettek, december elején ez az ár 7—7.5 pengőre esett vissza, ami ugyyszóval 45—50 százalékos visszaesésnek felel meg, ha ek-

hez hozzávesszük, hogy a búzá-
nak a legtöbb esetben sok száz ki-
lóméteren kellett vasúton tovább
futnia, míg rendeltetési helyét
elérte, úgy megállapítható, hogy
búzáinkat ebben az évben átlag-
ban 30—40 százalékkal voltunk
kénytelenek olcsóbban tovább ad-
ni, mint a múlt esztendőben.

13000—112

A Gyomai Dalárda kará-
csonymásodnapján meg nem
érdemelt nemlőrödömség mel-
lel tartotta meg műsoros tánc-
estélyét. Nem tudom elképzel-
ni, mi az oka annak, hogy a
magyar közönség a legmagya-
rabbat, magyarságának jellem-
zőjét, régebben büszkeségét,
a magyar dall annyira szinte
magára lealacsonyítónak tartja,
hogy egy 13 ezer lakosu ugy-
nevezett „kultur“ nagyközség-
ben csak 112 ember akadt, aki
a magyar vér, magyar lélek,
csodálata alkotásából össze-
állított gazdag műsort érde-
mesnek tartotta meghallgatni.
Ha ősi könlösünk, táncunk
után levelelünk vérünk ritmusát
a magyar dall is és helyébe a
sokkal kisebb értékű, idegen-
ből behozott tarka-barkaságo-
kat isteniljük, mindenen leszünk,
csak olyan magyarok nem akik
a vérrel áztatott magyar föld
kenyerét megérdemlik. Ez az
ut a szürke semmibe, vezet a
környezetünkbe való beolva-
dásba. A Nemzetközi magyar
ma a magyarság ellensége. Az
aranykalászos rónál, a kék
egei, a fenyveseket az Isten
nem az ellenségnek teremelte.
A Kárpátokon belül csak jó
magyarok lehetnek.

Valamit a műsorról. Csak
köszönetlemlékezhettünk meg
Pánczél Emil, Hajdu Béla kar-
nagyok, Nónay Ferenc, a ve-
gyeskar és a férfikar csodála-
losan kilartó munkájáról. Mint-
ha ott vibrált volna minden
mozdulatukban, hangjukban,
árva magyarságunk felelőség-
érzele.

Molnár Gyula és Beinschróth
Gábor szívüket, lelküket adják.
Éreztük, hogy a közös sors,
a közös kereszt, a gyűlöletet
szeretetté melegíti. A magyar-
ságnak is közös a keresztje...
mégis...

Kiss Juliska és Lach Mihály
táncduettje finoman kedves volt.

A másik táncduett (Kiss Ju-
liska és Schvartz Ilonka) már
gyengébb volt.

A kacagtató vigjáték igazán
az volt. A szereplők belelélik
magukat a pajkos helyzetekbe
és így nem tudta megállni senki
kacagás nélkül.

Jó volt a Beinschróth házaspár
már ismert temperamentu-
mos játéka. Lach naiv, nyu-
godt vidékisége, Kiss J. és
Marlon játékában a modern
férfi és nő élethű alakítása.

Schvartz Ilonka a függöny
előtt jól megállta a helyét.

Végül meg kell még emle-
keznünk községünk lehetséges
fiatal írójáról, Csáki Imréről.
Bevezetőjében siró magyar lel-

ke, a meghajszolt lelkek, a
kérges szívek összelelegedé-
sét keresle. Kölleményeiben
lehetsége és különbséget nem
tevő, nagy emberszeretete su-
gárzott felénk. A „Verébsors“
mintha összedobbantotta volna
a szíveket és ő, a maga halk-
hangu gyöngédségével még
közelebb került a lelkünkhöz.
(—th.)

Előjárósági választás Gyomán.

Kovács Gábort harmadszor választották bírónak.

Hó olvadási időszakos idő-
ben tartották meg ma a gyo-
mai előjárósági választásokat.
A 4021 szavazati joggal bíró
polgárból a bíróválasztásnál
344, a közgyámnál 537, az al-
bírónál 321, a gazdánál 284,
az adópénztárnoknál 266, a
közpénztárnoknál 239, az es-
küdtelnél már 200 körül volt
a szavazatok száma. Allag
számítással azt mondhatjuk,
hogy a szavazati joggal bírók
7 százaléka vett részt az elő-
járósági választáson.

A szavazások délelőtt 10 órá-
tól délután 5 óráig tartottak
és teljes rendben folytak.

A választás eredménye a
következő: Bíró: Kovács Gá-
bor 209 szavazattal, Albíró:

Bácsi János 165 szavazattal,
Közgyám: Arany Lajos 160
szavazattal, Gazda: Izsó Fe-
renc 244 szavazattal, Adó pénz-
tárnok: Nagy József 237 sza-
vazattal, Köz-pénztárnok: Ara-
nyi Mihály 168 szavazattal,
Esküdtök: I. kerületben Mol-
nár Albert, II. kerületben Gaál
Antal, III. kerületben Marjai
Lajos, IV. kerületben Herter
Ádám, V. kerületben Pulnoki
Mihály.

A megválasztott előjárók
működése elé bizalommal le-
kintünk és reméljük, hogy jég-
zőnkel és a képviselőtestü-
lettel együtt ebben a válságos
időben lakosságunk és köz-
ségünk érdekeit megértően
szolgálják.

Endrőd község előjárósági választása.

December 28-án tartották
meg Endrődön az előjárósági
választást. Községi bírónak
egyhangulag **Timár Imrét** vá-
lasztották meg.

Timár Imre községi bírói
működésétől nem várunk ke-
vesebbet, mint az, hogy meg-
teremti erélyes kézzel köz-

ségében a rég óta nélkülözött
békét.

Ismerjük Timár Imre bírói ké-
pességeit már a múltból s így
örömmel köszönjük őt újból
a bírói lisztiségben és sikert
kívánunk neki.

A választás eredményét a
jövő számunkban hozzuk.

Rablótámadás a gyoma-endrődi országúton.

Péntekre virradó éjjel vak-
merő rablótámadás történt a
Gyoma—endrődi országúton.
Kéry János, a Békésmegyei
Általános Takarékpénztár gyo-
mai fiókjának szolgája End-
rődről tartott hazafelé, amikor
a félúton két ember meglámad-

ta és elakarták rabolni az ak-
tatáskáját. Kéry egy kapukulcs-
csal védekezett és sikerült el-
riasztania a rablókat, de köz-
ben ő is megsebesült. Az egyik
támadó oldalba szurta. A csen-
dőrség a nyomozást megindi-
totta.

**Nyomtatvány rendelést
teljes bizalommal a Hungáriában eszközöljön!**

Agyomai fűzvevessző.

Szintén egyik természeti ado-
mányunk, melyet nem tudunk kel-
lően kihasználni, megbecsülni. A
gyomai határban, a Körösmén-
tén termelt fűzvevesszők nagyobb részét
idegen, szomszéd községbeliek
veszik meg.

Vannak Gyomán is, kik érte-
nek is hozzá és szép, jó gazda-
sági kasokat és más szükségleti
tárgyakat készítenek az itt termelt
fűzvevesszőkből. De ezek a munka
nélküliek kisebb része. Pedig a
téli időben, mikor semmi munka
alkalom nincs, ezeket a háziipari
cikkeket otthon is elkészítheti az,
aki ezzel foglalkozni akar.

Úgy tudjuk, az Ivánfenéki Tár-
sulat ezelőtt 3 évvel azt is lehe-
tővé akarta tenni, hogy a minisz-
terium részéről kért oktatótól s in-
gyen tanulhatták volna meg a
fűzvevessző feldolgozását, de nem
volt jelentkező erre a tanfolyam-
ra. A Társulat még nem adta fel
a reményt, hogy esetleg a jövő
télen sikerülni fog egy ilyen tan-
folyam megtartása. A készárúk
lehelyezésének megszervezésével
azt is tervezi a Társulat, ha ren-
delésre tudnak ősszel hozzáfogni
a vesszőfonáshoz, talán sikerülni
fog az itt termelt fűzvevesszőket
Gyomán és Endrődön feldolgozni,
ezzel pedig jelentős munkaalkal-
mat, téli keresetet találhat sok
szorgalmas munkás ember.

Hogy a téli kereset milyen nagy
jelentőségű a szegény embernél,
azt legjobban bizonyíthatják azok
a munkástestvéreink, kik a téli
jégtermelés és felszállításával
mintegy 5000—6000 pengő olyan
munkalkalomban vehetnek részt,
amilyen alkalom a víz nélküli
községekben nincs.

Lépjének érintkezésbe a Társu-
lattal, kik a jövőben részt akar-
nak venni e fűzvevesszők feldogo-
zásában, szervezzék meg a Tár-
sulattal együtt ezt az iparágat,
mellyel jelentős téli keresethez
suthatnak munkásaink.

OLCSÓBB

A BOROM

mint a szódavíz,

DE NEM IS SZÓDAVIZ!

24 fillér

egy liter **kadarka** vagy
fehér fejtett ujbórt Soltvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasuti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felüli rendelést
fogadok el. Hordót díjmen-
tesen adok a szállítás tar-
tamára kölcsön; hordóm
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvétellel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kül-
dők mintát a borból min-
tásdobozban, bérmentve.

**Boraim kellemes édeskés
italuak, tiszta, tőkéletes zam-
matuak és nem savanyuak.**

Cím: **Székely Ferenc**

Soldvadkert, Pestmegye.

Heti hírszemle

Magyarország: A kormányzó a karácsonyi ünnepek alkalmával 52 elítéltnak adott kegyelmet. — Három évvel ezelőtt egy zsáki gazda kulba dobta Szilágyi Margit 20 éves falujabeli leányt, mert attól félt, hogy erkölcstelen merénylet miatt feljelent. A gyilkosság csak most derült ki. — Összeomlott a „Saját Otthon” szövetkezet. 750 család súlyos károsodást szenvedett. — Karácsony este Török Etel állásnélküli cselédleány Budapesten elégette újszülött gyermekét. — A felsőház elfogadta a nyugdíjjavaslatot.

Külföld: Lipcsében halálra ítélték Van der Lubbét, a német birodalmi gyűlés palotájának felgyújtóját. — Párisból 25 kilométerre eső Lagny község mellett a strassburgi expressz 105 kilométeres sebességgel belerohant az ott veszteglő nacy-i gyorsvonalba. 203 ember meghalt, 320 ember megsebesült. A szerencsétlenséget, amely a világtörténelem legnagyobb vasúti katasztrófája, hibás szemaforjelzés okozta. — Meghalt Macia ezredes, a Katalán köztársaság einöke. — Újból fellángolt a japán-kinai háború. A japánok egész Belső Mongóliát megakarják szállni.

MEGGYILKOLTÁK DUCA ROMÁN MINISZTERELNÖKÖT.

December 29-én Constantinescu Miklós vasgárdista diák a kormány erőszakos választása miatt — Sinájában négy revolverlövésrel agyonlőtte Duka román miniszterelnököt. A merénylet előzőleg kézigranátot dobott a miniszterelnök felé. Több letartóztatás történt.

Vége van a kemény télnek.

ENYHE IDŐT JÓSOLNAK
1934 ELSŐ NEGYEDÉRE.

Időjárás jelentés az elmúlt december haváról.

— „Katalin ha locsog a Karácsony kopog” mondja egy régi közmondás és úgy látszik az idén alaposan be is vált, mert Katalin napján kiadós meleg eső esett, karácsonykor pedig elég kopogós hideg volt.

Az enyhe, szinte szokatlanul meleg november után december 1-ére virradóra meglepetésszerűen hóval és hideggel váratlanul beköszöntött a tél, de nem az volt a meglepetés, hogy hó esett és hideg lett, hanem az, hogy szokatlanul erős és tartós hideg lett — úgy, hogy helyenként talaj menten — 30 °-ra süllyedt a hőmérő, — ami csekély hullámmal 3 héten keresztül egész Karácsonyig tartott. Karácsonykor az idő megenyhült és azóta az enyhe idő állandóan tart a mai napig.

Ilyen decemberi tél már régen volt. Hasonlóan kemény decemberre csak az idősebb emberek emlékez-

nek, de ilyen tartós hidegre azok sem.

A legalacsonyabb regg. hőm. 23-án - 28°
a legmagasabb „ 2-án - 2°
„ déli „ 25-én + 1°
legalacsonyabb „ 19-én - 10°
Csapadék hó alakjában 23 1/2 mm. volt.

Mint ahogy kimondott hófúvás nem volt, általában 16-18 mm. hótakaró fedt a buzákat. Prognózis az év első 3 hónapjára a Lucza napi nép hit szerinti időjósítás szerint:

Január: első hete mérsékelt hideg, köddel, a hó közepe felé erősödik a hideg, a hó végén havazás és hófúvás.

Február: eleje csapadékos, majd enyhe idő lesz a hó végéig.

Március: csapadékos hűvös lesz, a hó végén derült meleg idővel.

Tallér Ferenc

Endrődön a főutcán fűszer és vegyes kereskedés eladó.

Bővebbet Hornok József fűszerkereskedőnél Endrődön.

H I R E K

FELTÁMADUNK!...

Irta: Csáki Imre.

*Bíborban úszik az ég.
Fáradtan, vörösen ég a mécs. A nap éhes, nagy sírjába lép.
Zökkenve megáll a gép.
Bozontos fáradt fejét párnára ejti a nép;
lehunyja könnyes szemét.
Vérfojtos keze szelíd.
Vasökle selyemre nyílt.
Szél sír csendesen távol...
Égen fekete fátyol...
Bozontos, fáradt fejét párnára ejti a nép;
lehunyja könnyes szemét.
Vasökle selyemre nyílt
... s a bánat sírjába lép...*

Égen fekete fátyol.

Szél sír csendesen távol:

... Egy perc!... Jaj!... Fel-támadunk!...

Előfizetőinknek, olvasóinknak és hirdetőinknek boldog újesztendőt kíván a szerkesztőség és kiadóhivatal.

Országos vásárok. Január 3-án és 4-én Mezőtúron országos kirakodó és állatvásár, január 7-én Törökszentmiklóson országos kirakodó és állatvásár, január 15-én Dévaványán országos kirakodó és állatvásárt tartanak.

Ötvenmillió métermázsával csökkent a világ búzatermése.

A legújabb statisztikai adatok szerint a világ búzatermése a múlt évvel szemben mindegy ötvenmillió métermázsával csökkenést mutat. Ez a visszaesés főleg Északamerika és Kanada terméshanyatlásának a következménye, amennyiben a termés csökkenés a két államnál meghaladja a százmillió métermázsát. 1933-ban 1246 millió métermázsával volt a világ búzatermése az 1930. évi 1310 millió métermázsával szemben.

19.000 egyesület. Az érdekvépviseleti és egyesületi élet racionalizálása egyike azoknak a problémáknak, amelyek mielőbb gyökeres megoldásra várnak. A legújabb adatok szerint jelenleg Magyarországon több mint 19.000 egyesület működik, s minden 147 tízezer éven felüli férfira átlag egy egyesület esik. Egymagában Budapesten 2200 egyesületet állapított meg a statisztika. A társadalmi és gazdasági szervezkedésnek ez a nagyarányú fejlődése igen öröndetes jelenség volna, ha emellett szélhuzásunk és szélforgácsolt erőink következtében nem volnánk annyira — szervezette-

Üzletfeleinek

az új esztendőben

minden jót kíván

ERDŐS JÓZSEF

hirdető-iroda tulajdonos

Budapest, VI. Teréz-körút 35.

A legpompásabb rádióműsor. A budapesti és külföldi rádiók legpompásabb illusztrált műsorát a Délibáb közli minden számában. A népszerű színházi képeslap 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelenik meg. Ára 20 fillér.

Uj magyar folyóirat. Magyar Otthon címen az Országos Közművelődési Szövetség (Országos Közművelődési Tanács) kiadásában és Szilágyi Sándor szerkesztésében új folyóirat indult. A kéthetenként megjelenő 68 oldalas, rézkarcoszerű mélynyomású technikával előállított és finom papírra nyomott folyóirat érdekesebbnél érdekesebb cikkeket, novellákat és képeket közöl. Egy szám ára 60 fillér, negyedévi előfizetési ára pedig 3 pengő 50 fillér. Az előfizetési díjak Tolnai Világlapja kiadóhivatalának, de a Magyar Otthon címére (Budapest, VII. Dohány u. 12.) küldendők be.

Magán polgári iskolát akarnak nyitni dévaványán. Dévaványán már több ízben kísérelt történi aziránt, hogy polgári iskolát kapjon a község. Sajnos, ezt a kívánságot ezideig még nem honorálták. Most Nagy Béla református tanító indított akciót egy magán polgári iskola létesítése érdekében. Mindazokat a szülőket, akik gyermekeiket polgári iskolába akarják adni, szombat délutánra értekezletre hívta össze és megbeszélte velük az iskola létesítés részleteit. Értesülésünk szerint amennyiben kellő számú jelentkező akad, az iskolát feltétlenül megnyitják. A tanerők természetesen okleveles polgári iskolai tanárok lennének és a vizsgáztatások kivételével épen úgy működnének, mint bármelyik állami polgári iskola tanárai működnek.

Jelentkezzenek

azonnal azon nők, férfiak, esetleg családok, akik lakóhelyeiken állandó természetű összeírás, elárusítói vagy ellenőri munkálatokat — megfelelő havi fizetés ellenében, — vállalni akarnak. Ajánlathoz, nyomtatott utbaigazításokért kettő darab kettő filléres bélyeg küldendő be. Szeged főpostafiók 155.

Boldog új évet kíván kedves patienszeinek, barátainak és ismerőseinek
 DR. NEMÉNYI HONFI fog- és szájbetegségek szakorvosa.

A gyomai ág. hitv. evangélikus egyház gondnokául ismétellen Wagner Ádámot és pénztárnokául ismétellen Hai-bach Mihályt választotta meg egy évre. Paál Samu volt presbyter helyére Kurcz Mihályt (Luther utca) választották meg presbyternek.

Az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat legutóbbi választmányi gyűlése a bizonyos megtakarításokból származó jelentékeny összeget árvíz és belvizi védekezésekre tartalékolja.

„Szabadság“ vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre pompás helyilapjának karácsonyi száma megjelent. 20 nagy oldalon került a karácsonyi szám a közönség elé és a 20 oldal minden sora igazi értéket jelent. Karácsonyi cikke, kül- és belpolitikai helyzetváltozások, novellák, színes riportok és köllemények löltik ki a lapot. A Szabadság szerkesztőségének egész gárdája felvonultatta a lap hasábjain lehetőségének és tudásának legjavát, úgy, hogy a karácsonyi szám méltóképpen emelkedik ki a Szabadság eddigi nagyszerű számainak sorából is. A 20 nagyoldalas ujság 20 fillérért kapható minden ujságárusnál.

Franciaország fővárosa mellett karácsony napján egyik gyorsvonat egy másik személy vonalba futott, melyet nyílt vonalon megállítottak. Eddig 203 halálos áldozata van a szerencsétlenségnek.

A csonthollu madarak az idei télen is felkeresték országunkat. A Madártani Intézet tavaly mintegy 1500 csonthollu madarat gyűrizött meg s máris több, mint 30 darabról kaptak értesítést, melyeket az északi országokban fogtak el. A Madártani Intézet most is éberrel figyeli a csonthollu madarak magyarországi megjelenését, ill. tartózkodását, ezért kéri a megfigyelőket, hogy észleleteiket (mikor jelentek meg? milyen mennyiségben? s.) a Madártani Intézet Budapest, II. Hermann Ottó utca 16 címre egy levelezőlapon írják meg.

Szenet,

tűzfát Wagner Márton Fiai
 fatelepén vegyen

Fontos rendelkezések a védett birtokok ügyében.

A kormány vasárnap adta ki a védett birtokok közfelügyeletére vonatkozó rendeletet, amely kimondja, hogy minden védett birtok hivatalból közfelügyelet alá kerül. Ezt a felügyeletet a kormány helyi bizottságok útján gyakorolja. Minden olyan birtok felett, amely a százholdat meg nem haladja, a magánhitelezői felügyeletet is a helyi bizottság látja el. Megállapítja a rendelet azt is, hogy hova kell befizetniük a kamatokat az olyan gazdaadósoknak, akik igénybeveszik azt a kedvezményt, hogy összes hitelezőiknek csak annyit fizetnek, mintha negyvenszeresen volnának eladósodva. E fizetéseknek azt a részét, amelyet nem közvetlenül a hitelezőknek kell teljesíteni, a védett adós postakarékpenziári számlára köteles befizetni.

A képviselőházi vita során felmerült az a kívánság, hogy

a védett birtok tulajdonosát valahogyan védjék meg a perköltségek szaporításától is. A pénzügyminiszter ebben a rendeletben teljesíti ezt a kívánságot, amennyiben a rendelet kimondja, hogy a védett birtok tulajdonosát, mint alperest, nem lehet perköltségekben elmarasztalni, ha az első tárgyaláson elismeri a követelést és kimutatja, hogy az előírt fizetéseket teljesítette.

A legfontosabb rendelkezése a rendeletnek az, hogy mindaddig, amíg a védett birtokká való feljegyzés a telekkönyvben fennáll, nem lehet a védett gazda ellen semmiféle végrehajtási lépést tenni, még akkor sem, ha elmulasztotta az előírt fizetések teljesítését. A hitelező ezen az alapon csak akkor folytathat végrehajtási eljárást, ha a bíróság a védett birtoki feljegyzést törölteti.

Nagy lendülettel folynak az országos mezőgazdasági kiállítás előkészületei.

Múlt évben, amikor az OMGE elhalárolta, hogy a rossz viszonyok ellenére megrendezi az országos mezőgazdasági kiállítást, minden oldalról akadtak szkeptikusok, akik előre balsikert jósoltak és azt hangoztatták, hogy a mezőgazdaság válságos helyzetében a gazdák nem fognak eljönni a kiállításra. Az eredmények: a nagy erkölcsi siker és a fényes tenyészállatvásári forgalom alaposan rácsáfolt a kishitűekre, a kiállítás vezetőségét pedig megerősítette abban a jól megfontolt meggyőződésében, hogy a kedvezőtlen viszonyok mellett fokozott jelentősége van ennek az intézménynek, mert gazdag anyagával korszerű oktató hivatást lölt be, erősíti a bajokban csüggedő gazdaönbízal-

mat és hosszú időre irányít szab a tenyészállatértékesítési áraknak, így közvetett hatásában talán még nagyobb értékű, mint a kiállítás helyszínén mutatkozó siker. Erre való tekintettel, a megnyilvánult közóhajnak megfelelően az OMGE különös hivatásának tekinti, hogy

1934. tavaszán — március 22—26 között — ismét megrendeze kiállítását,

mintegy hadat üzenve a mezőgazdasági krízisnek.

A kiállítás rendezősége igyekszik a szokásos anyagon kívül új, tanulságos látványokat is bemutatni. Ezek sorából most csak a nagyszabású terménykiállítási részt említfük, amelynek keretében be fogják mutatni a legkiválóbb minőségű magyar búzafajtákat, köz-

lük a Székács-féle búzákat és a Bánkúti 1201. számú búzát, amely az idei kanadai búzavilágkiállításon a legnagyobb értékű kanadai búzákkal szemben az első helyre került.

A kiállítás bejelentési határidejét a rendezőbizottság (Címe: Budapest, IX., Köztelek-utca 8., telefon: 886—85, 866—01 és 866—05) a tenyészállatoknál január 15-ében, a többi csoportoknál pedig február 1-ében állapította meg.

A gyomai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

4476/933. sz.

Árverési-hirdetmény kivonat.

Nemzeti Hitelintézet Rt. végrehajtónak Kurilla Pálné Paróczai Borbála végrehajtást szennedő ellen indított végrehajtási ügyben a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 450 P tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a gyomai kir. járásbíró területén levő, Endröd községben fekvő s az endrödi 3780 sz. betétben A† 8. sor, 9194/78. hrsz. a. foglalt s Csejti lapos dűlőben fekvő 2 h. 1503 öf területű Kurilla Pálné Paróczai Borbála nevében álló legelőre 2176 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1934. évi január 25. napján d. e. 9 órakor Endröd község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlant a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem lehet eladni.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX.: t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígérte tette, ha többet ígéri senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §.).

Gyoma, 1933 évi okt. hó 2. napján. Záhonyi sk. kir. bíró elnök.

A kiadmány hitelül:
 Pulugor
 kiadó.

Kerekes Károlynál az óbörnek listerje 48 fillér.

A helyi állatbiztosító szövetk. felhívja a tagok figyelmét a tagdíjak sürgős befizetésére.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
 ifj. WAGNER MÁRTON.

Nyomtatta a „Hungária“ könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Brücker Mihály

Bodog új évet kíván Lach és Kun